~~[illegible]~~

Imm. 1523 & 1524.

20

BIBLIOTHECA
VNIV. IAGELL
CRACOVIENSIS

Inc 1523 -
-1524

C. 247

W IV
16

Incun. 1523 20
GW. 9077 (I-IV)

Scotus nouissime cum emendatissimo codice parisino castigatus: Additis respõsionibus ad argumenta locis suis: ⁊ annotationibus opinionum diuersoꝝ doctorum: ac etiam textuum cõmentoꝝ Aristotelis in marginibus. Nec nõ textu magistri sententiarum apposito titulis questionum.

M. Matthiae Kwasnowic Curbelionensis. A. D. 1 6[illegible] Collegio Maiori Aca. Crac. inscripsit

BIBLIOTHECA VNIV. IAGELL. CRACOVIENSIS

6420

A. Hain

Scotus in 4 Senarij et Quodlibet.

¶ Philippus Bagnacauallus minoritani ordis Prestãtissimo Patri Frãdsco Saxoni Theologoꝝ eminẽtissimo totiusqꝫ minoritane ꝑfessiõis Generali ministro felicitatẽ.

MIraberis (scio) Pientissime pr̃: qd sit ꝙ ego vnus ex omnibus subtilissimi Doctoris Joãnis Scoti assectatoribꝰ: qui permulti sunt numero: lõgeqꝫ ingenio ꝛ eruditione prestant: eius sim demum scripta recognoscere ausus: qui oĩum qui de re xp̃iana aliquid scripserũt: sit haud dubie acutissimus: quum multo plures potuissent audaciꝰ id onus subire: ac rem tantã tutius tractare. Sed quo consilio alij pñti opera abstinuerint: neqꝫ satis scio: nec si sciaꝫ dixerim. Ipse qõ ad me attinet nõ humane solũ: sed pie quoqꝫ sum mihi visus facere: ꝛ ꝙ illiꝰ scripta: ꝑ quez aliqd oĩno ꝑfeci: aut certe me profecisse existimo: qꝫtum ingenio ꝛ idustria efficere potui: ab omni labe vidicaui. Et ꝙ honeste meoꝝ discipuloꝝ voluntati meuꝫ accõmodaui officium: qui diu a me hoc ipsuꝫ efflagitare nõ destiterũt: idẽtidem admonentes ingrate nimiũ ꝛ inuidiose fieri ꝙ eminentissimi theologoꝝ scripta: ꝛ que mysterij istar oraculi ve alicuiꝰ verissimi omnis miret posteritas: minima sui parte inoffensa manerent: queqꝫ ob singularẽ frugiferãqꝫ doctrinã aureis essent litteris scribenda: multis fedata inquinamentis propemodum sordescerent. Non qꝛ igitur plus potui qꝫ quiuis aliꝰ hanc adiui prouinciaꝫ: sed ꝙ plus posse volui: totisqꝫ ingenij viribus cõnixus feci: vt diuinũ alioqui opus: magna ex parte videri posset restitutuꝫ. Naꝫ siqua temere ab alijs fuerant doctoris eximij rebus inserta: parisini codicis atqꝫ einsdez emendatissimi collatione vsus vt superuacua maleqꝫ coherentia exemi. Que contra pro alienis adempta in integꝝ restitui. Quedaꝫ vero: ac potissimũ quarto libro: satis habui subiecta linea pro extrarijs notare: vt legentibꝰ obseruatu facilioza essent. Subieci ad hec responsa que alibi querenda ipse demonstrat auctor. Additiones prepterea bipartitas que ad primuꝫ libꝝ attinent in vnũ contuli: sparsimqꝫ toto opere pluriũ auctoruꝫ opiniones limitari margine representaui: ꝛ cum his Aristotelis locos ex ipsius cõmentarijs petitos: per que tãqꝫ digitus a nobis ad fontem intenderetur. Que nostri studij lucubratio quantulacũqꝫ est nulli melius qꝫ tibi pater prestantissime inscribi potuit aut debuit. Quippe qui non solũ dignitate ceteros Theologice professionis viros antecellis: sed ingenio etiaꝫ ꝛ singulari eruditione: cuius etiaꝫ virtutibus amplissimis: non poterit minoritanum nomen disciplinis optimis ꝛ moꝝ sanctitate non semper florere. Ceterũ si nostra hec industria tuo sapiẽtissimo probabitur iudicio: aliquid certe sumus. Si minus: nõ voluntas accusanda est: que officio non caruit: Sed parum felix nauate opere euentus: qui nostris non respondit votis. Et si diuini sit potius qꝫ humani ingenij vbiqꝫ scribentibus iudicium constare: ꝛ in his presertim: que natura sunt cognitu difficillima. Vale Pater amplissime ꝛ Philippũ qui tui est nominis obseruãtissimus tua pietate foue ꝛ tuere.

¶ Cum priuilegio excelsi dominij Veneti ne quis hoc opus imprimere audeat sub pena in eo contenta.

BIBLIOTHECA VNIV. IAGELL CRACOVIENSIS

¶ Incipit scriptū sup ꝑmo sententiaꝝ editū a fratre Johanne duns Ordinis fratrū minorum doctore subtilissimo ⁊ omnium theologorum principe.

¶ Cupiētes aliqd de penuria ac tenuitate nostra cum paupercula in gazophilaciū dñi mittere: ardua scandere: opꝰ vltra vires nostras agere ꝓsumpsimus: ꝓsumptiōis fiducia laboris q̄ mercedē in samaritano statuētes: q̄ platis in curatiōez semiuiui duobꝰ denarijs superoganti cūcta reddere ꝓfessus est. Delectat nos veritas pollicētis. sed terret imensitas laboris. Desideriuz hortat̄ proficiendi. sed deho⁊tatur infirmitas deficiendi. quā vincit zelus domus dei.

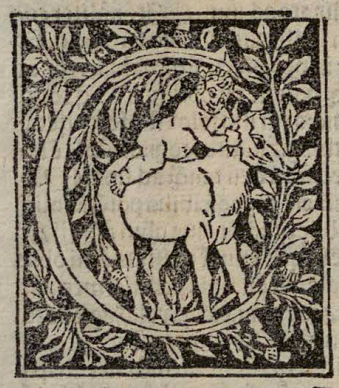

Circa ꝓlogū huius ꝑmi libri sententiarū querunt̄ gnq̄. ¶ Primuz de necitate hꝰ doctrine ⁊ spectat ad genꝰ cause efficiētis. Et est qō. vtrz̄ necīū sit hoī ꝑ statu isto aliq̄z doctrinā spāle supnāliter ispirari. ¶ Secundum spectat ad genꝰ cāe formalis. Et est questio. vtruz cognitio supnālis necia viatori tradita sit sufficienter in sacra scriptura. ¶ Tertiū spectat ad genꝰ cāe mālis. Et est q̄stio. vtrz̄ theologia sit ō deo tāq̄z de subo ꝑmo. ¶ Quartū ⁊ gntuz ptinēt ad genus cāe finalis. Et est 4ª q̄stio. vtrz̄ theologia sit practica. ¶ 5ª vo qō. vtrū ex o⁊die ad praxim vt ad finē dicat̄ ꝑ se scia practica.

¶ Questio. I.

Rimo q̄rit̄. vtrū hoī ꝑ statu isto sit necessariū aliquā doctrinā spālez supnāl̄r ispirari: ad quā. vz. nō possit attīgere lumīe nāli itellectus. Et vr̄ q̄ nō sic. Omnis potētia bñs aliqō cōe ꝑ ꝑmo obo nāli pōt in qōlibz contētū sub illo sic in ꝑ se obz naturale. Doc pz ꝑ exēplū de ꝑmo obo visus ⁊ alys ⁊tentis sub illo. Et ita inductiue in alys obiectis ꝑmis ⁊ potētys. ¶ Pz etiā ꝓnēm. q̄z ꝑmū obm dr̄ qō est adeq̄tuz potētie: sz si in aliquo eēt rō eius circa qō nō possz potētia hre actū nāliter nō eēt potētie adeq̄tū sz excederet potētiaz. pz ḡ maior. Sz ꝑmū obm itellectus nr̄i nāle est ens iquātū ens. ḡ intellectꝰ noster pōt nāl̄r hre actū circa qōcūq̄z ens: ⁊ sic circa qōcūq̄z intelligibile etiā circa nō ens: q̄z negatio cognoscit̄ ꝑ affirmatōez. ergo ⁊c. ꝓbatio minoris. Arī. ꝑmo metaꝑ. c. 5. Ens ⁊ res ꝑma ipressiōe imprimunt̄ in aiam nec pōt manifestari ex alys. Si aūt esset aliqd aliud ab istis ꝑmuz obm: ista possent manifestari ꝓ rōnē illius: sz hoc est impossibile. ḡ. ¶ Ꝑ. sensus nō idiget aliq̄ cognitōe supnāli ꝑ isto statu. ḡ nec itellectꝰ. añs pz. ꝓbaꝰ ꝓñe. Nā nō defi
T.c.45. cit[illegible]gis. 2ō aīa. ⁊ si in ipfectis nō deficit multo magis ꝑfectis. ḡ si nō deficit in potētys iferioribꝰ q̄tū ad ne[illegible]eis ꝓ actus suos habēdos ⁊ finē ea ꝓsequenduz: n[illegible]o magis nō deficit in necys potētie supiori ad actū su[illegible]finē ꝓduz. ḡ ⁊c. ¶ Ꝑ. si aliq̄ talis doctria sit necia hoc est: q̄z potētia in puris nālibꝰ est ipoꝛtōata obiecto vt sic cognoscibili. ḡ oz q̄ ꝑ aliqd aliud a se fiat ei ꝓꝛtiōata. illud aliud aut ē nāle: aut supnāle. si ē nāle: ḡ totū est ipoꝛtionatū obo ꝑmo. si supnāle. ḡ potētia est ipoꝛportionata illi. ⁊ ita sq̄t̄ q̄ ꝑ aliud opz ei ꝓꝛportionari: ⁊ sic in ifinitū: cū ḡ nō sit ꝓcedere in ifinitū. T.c.5. ⁊ inde
2º metaꝑ. opz stare in ꝑmo dicēdo q̄ potētia intellectiua sit ex se ꝓꝛtōata omni cognoscibili ⁊ fm omnē modum cognoscibilis. quare ⁊c.

Ad oppositum 2ª Thim. 3. Omnis scriptura diuinitꝰ ispirata vtilis est ad docendū: ad arguēdū ⁊c. ¶ Ꝑ. Baruch. 3º de sapientia dr̄. Nō est q̄ possit scire vias eiꝰ: sz q̄ scit vniuersa nouit eaz. ḡ nullus aliꝰ pōt hre eā nisi a sciente vniuersa. hoc q̄z ad nēcitatē. de facto subdit. Tradidit eaz Jacob puero suo ⁊ israel dilecto suo. hoc quātum ad vetus testamentum. ⁊ sq̄t̄. Post hoc in terris visus ē ⁊ cū hoībus ꝓuersatus ē. s. qñ tradidit eā quo ad nouū testamētū.

In ista questiōe vr̄ esse ꝓtroversia iter ꝑhos ⁊ theologos. tenēt. n. ꝑhi ꝑfectōez nature: ⁊ negāt ꝑfectiōez supnālē. Theologi vo cognoscūt defectū nature ⁊ necessitatē gr̄e ⁊ ꝑfectionez supnāliū. Diceret ḡ ꝑhus q̄ nulla est cognitio supnālis homini nēcia ꝑ isto statu: sz q̄ oēm noticiaz sibi nēciam possz acgrere ex actōe causaꝝ nāliū. ¶ Ad hoc adducit̄ T.c.18. sil̄ auctoritas ⁊ rō ꝑhi ex diuersis locis. ꝑmo ꝑ illud 3º de aia vbi dicit q̄ intellectus agens est quo est oia facere. ⁊ itellectus possibilis est quo est oia fieri. ¶ Ex hoc arguitur sic. actiuo nāli ⁊ passiuo debite approximatis ⁊ non ipeditis nēcio sq̄t̄ actio: q̄z nō dependet ēēntial̄r nisi ab eis tanq̄z a causis ꝓximis. Actiuū aūt respcū oiuz itelligibiliū est itellectus agēs ⁊ passiuū est intellectus possibilis. ⁊ hec sunt nāliter in aia: nec sūt ipedita. pz ḡ q̄ virtute nāli istoꝝ pōt seq actus itelligēdi respcū cuiuscūq̄z intelligibilis. ¶ Cōfirmat̄ rō. omni potētie passiue nāli coꝛrūdet aliqō actiuū nāle. aliogn videret̄ potētia passiua esse frustra in natura si ꝑ nihil in nā posset reduci ad actū: sz itellectus possibilis est potētia passiua ⁊ nālis respectu quoꝛūcūq̄z itelligibiliū. ḡ coꝛrūdet sibi aliq̄ potētia actiua nālis. sq̄t̄ ḡ ꝓpositū. minoꝛ pz. q̄z itellectꝰ possibilis nāl̄r appetit cognitōem cuiuscūq̄z cognoscibilis. nāliter etiā pficit̄ ꝑ quācūq̄z cognitiōem. ḡ est naturaliter receptiuus cuiuscūq̄z intellectiōis. ¶ Ꝑ. 6º metaꝑ. T.c.2. diuidit̄ scia speculatiua in metaphysicā ⁊ physicaz siue naturalē ⁊ mathematicā. ¶ Et ex ꝓbatiōe huius ibidē nō vr̄ possibile plures habit̄ esse speculatiuos: q̄z in istis ꝓsiderat̄ de toto ente ⁊ in se ⁊ quo ad oēs ptes eiꝰ: sic aūt nō posset esse aliqua alia scia speculatiua ab istis. sic nec practica aliq̄ alia a practicis acgsitis actuis ⁊ factiuis. ḡ scie practice acgsite sufficiūt ad pficiēdū itellectum practicū ⁊ speculatiue acgsite sufficiūt ad pficiēdum itellectū speculatiuū. ¶ Ꝑ. potēs nāl̄r itelligere ꝑn'' pōt nāliter cognoscere ⁊ itelligere ꝓcl'ones iclusas in ꝑnº. Dane ꝓbo: q̄z scia ꝓcl'onū nō dependet nisi ex itellectu ꝑncipy ⁊ ex deductōe ꝓcl'onū ex ꝑnº. sicut pz ex diffōne scire pri- T.c.5.
mo posterioꝝ: sz deductio ē ex se manifesta sic̄ pz ex dif- T.c.1.
finitōe syllogismi pfecti. ꝑmo ꝓꝝ: q̄z nulliꝰ est idigēs vt appeat cuidēter necessariꝰ. ḡ si ꝑnª itelligunt̄ ⁊ deductio manifesta est ex se habent̄ oia q̄ sunt nēcia ad sciam cōclusiōis. pz ḡ maior. Sz nāliter intelligimus ꝑncipia ꝑma in q̄bus vtualiter icludunt̄ oēs ꝓcl'ones scibiles. ḡ nāl̄r possumus scire oēs ꝓcl'ones istas scibiles. probatio ꝑme ptis minoris: q̄z termini ꝑmoꝝ ꝑncipioꝝ sunt cōissimi. ḡ istos possumus nāliter itelligere: q̄z ex ꝑmo phy. T.c.2.
cōissima a nobis ꝑmo intelligunt̄. ꝑnª aūt cognoscimus ⁊.4.
iquātū terminos cognoscimus. ꝑmo posterioꝝ. ḡ ꝑnª ꝑma possumus naturaliter cognoscere. ꝓbatio sēde ptis mi- T.c.6.
noris: q̄z termini ꝑmoꝝ ꝑncipioꝝ sunt cōissimi. ḡ qñ distribuunt̄: distribuunt̄ ꝑ oibꝰ ꝓceptibus iferioribꝰ. accipiunt̄ aūt tales termini vl̄r in ꝑmis ꝑncipys. ⁊ ita exten-

M Stanislaus Taschius Cracouiē in [illegible] ac
anicorū vsū parauit ano 1574 die 2 aug. p.

BIBLIOTHECA
VNIV[illegible]RSITATIS
CRACOVIENSIS

dunt se ad omnes conceptus particulares. ⁊ per ꝯñs ad extrema oīum spālium ꝯclonum. quare ⁊c̄.

Contra istaz positionē pōt argui triplr. ¶ Primo sic. omni agēti p cognitiōem necia est distincta cognitio sui finis. hāc ꝓbo: qz oē agens pp finē agit ex appetitu finis ⁊ omne p se agēs agit pp finē. ḡ omne p se agens suo mō appetit finez. ḡ sicut agenti nāli est nec̄ius appetit⁹ finis pp quē dz agere. ita agēti

T.c.30. p cognitōez (qō ēt est p se agens ex 2°phy.) nec̄ius ē appetit⁹ sui finis pp quē dz agere q segr̄ cognitōez. pz ḡ maioz. Sz hō nō pōt scire ex nālib⁹ finē suū distincte. ḡ necessaria ē sibi de hoc tradi aliq̄ cognitio supnālis. minoz pz. ꝓmo qz pbus sequēs naturalē rōnem aut ponit felici tatē esse pfectā in cognitōe subax sepatax acgsita. sicut vr dicere p ethi. ⁊. io. c. io. aut si nō determiate asserit istā esse suprēmā nob possibilē. aliā tñ rōne nāli nō ꝯcludit: ita q soli rōni nāli intendo vel errabit circa finē i pticu. istū nāliter ordinat. ḡ ex tali ordine pōt ꝯcludi iste finis lari vel dubius remanebit. vñ p ethi. c. 13°. dubitādo ait. Sigdē igit ⁊ aliud aliqō deox est donū hoīb⁹: rōnabile ⁊ felicitatē dei datū esse ⁊ maxie būanox q̄to optimuz.

¶ 2°. pbat eadē minoz p rōnez: qz nulli⁹ subē finis proprii⁹ cognoscit a nobis nisi ex actib⁹ ei⁹ nobis manifestis ex gb⁹ oñdit q talis finis sit ꝯueniēs tali nāe. nullos āt actus expimur nec cognoscimus inesse nāe nr̄e in statu isto ex gb⁹ cogīscamus visionē subax sepatax esse cōueniētem nobis. ḡ nō possumus naturalr cognoscere distincte q iste finis sit ꝯueniēs nature nr̄e. Hoc saltē certū ē q q̄dā ꝯditōes finis pp q̄s est appetibilioz ⁊ feruēti⁹ inquirēdus nō pñt determiate ꝯcludi rōne naturali. Etsi .n. dareī q rō naturalis sufficeret ad pbādū q visio nuda ⁊ fruitio dei ē finis hoīs. tñ nō ꝯcluderet q illa ppe-

ppe tuta & q dno amitabi beatitudi nē et q nō ro uemat ognosc

tuo cōuenit hoī pfecto i corpe ⁊ aīa. sicut dicet in. 4. di. 43. Et tñ ppetuitas b⁹ boni est ꝯditio reddēs finē appetibiliorē q̄ si esset trāsitoriū. Lōseq etiā hoc bonū in nā tura pfecta appetibili⁹ est q̄ in aīa sepata. sic̄ pz p Aug. 12. sup Hene siz. Istas ḡ ⁊ silēs ꝯditōes finis nec̄iū est nō scere ad efficaciter ingrendū finē: ⁊ tñ ad eas nō sufficit rō naturalis. ḡ regrit doctrina supnāliter tradita.

¶ 2°. sic. omni cognoscēti agenti pp finez nec̄ia est triplex cognitio. ꝓmo quō ⁊ q̄liter finis acgrat. 2° cognitio oīuz q̄ sunt nec̄ia ad finē. 3° est nec̄iū cognoscere q oīa ista sufficiāt ad talem finem. ¶ Primū pz. qz si nesciat quō finis acgrat nesciet qualiter ad ꝯsecutōez illi⁹ se disponat. 2m pbr: qz si nesciat oīa nec̄ia ad ipz finē pp ignorātiā alic⁹ necessary poterit a fine deficere. Et etiaz q̄tum ad 3m si nesciat ista nec̄ia sufficere dubitando se ignorare aliqō nec̄iuz nō efficaciter psequet illud qō est nec̄iū. Sz hec tria nō pōt viator ratōe nāli cognoscere. ꝓbatio ꝓmi: qz beatitudo ꝯferr tanq̄ ꝓmiū p meritis ei⁹ quē de⁹ accptat tanq̄ dignū tali ꝓmio. Et p ꝯñs nulla nāli nec̄itate segr̄ ad act⁹ nr̄os q̄lescūq̄: sz ꝯtingēter dat a deo actus aliquos in ordie ad ipsaz tanq̄ meritorios acceptāte. B aūt nō est nālr scibile vt vr̄: qz in hoc errabāt pbi ponētes oīa q̄ sunt a deo īmediate cē ab eo nec̄io. saltem alia duo mēbra sunt īmanifesta. Nō. n. pōt sciri nāliter acceptatio volūtatis dine vt puto tāq̄ ꝯtingēter acceptātis talia vel talia digna vita eterna. Et q etiā illa sufficiant dependet mere ex volūtate diuina circa ea ad que contingenter se habet. ergo ⁊c̄.

Contra istas duas rationes instat. ⁊ ꝓmo ꝯ primam sic. Omnis nā creata essentialiter dependet a q̄libz p se cā. Et pp talē dependētiā ex cāto cognito pōt demr̄atiōe q̄. q̄libz ei⁹ p se cā cognosci. ḡ cū nā hoīs sit homini nāliter cognoscibilis: qz nō ē potētie cognitiue īproportōalis. sequr̄ q ex ista nā cognita possit nālr cognosci finis illius nature. ¶ Lōfirmat rō: qz si ex natura inferiori cognita cognoscit⁹ ei⁹ finis nō minus hoc est possibile in ꝓposito: qz nec minor dependētia est finiti in ꝓposito ad suū finē q̄ in alys. Ex hac etiā rōne vr̄ q falsa sit ista ꝓpō. finis subē nō cognoscit nisi ex actibus ei⁹. q̄ assumebat in pbatiōe minoris: qz ex cognitione nature in se pōt finis eius cognosci demonstratiōe qz. ¶ Si aūt dicat q rō ꝯcludit hoīem nāliter posse cognoscere suū finē nālem: nō aūt supnālem. ¶ Contra. Augu. ꝓmo de predestinatiōe sanctox ca°. 4°. Proinde ingt posse habere fidē: sicut posse habere charitatez nāe est hominū. hr̄e aūt fidē quēadmodū hēre charitatem gr̄e est fideliū. Si igit natura homis est nāliter cognoscibilis homini: nāliter ēt erit cognoscibilis ista potentia vt est talis nature. ⁊ p ꝯñs ordinabilitas talis nature ad finē ad quē fides ⁊ charitas disponit. ¶ Itē homo nāliter appetit finē istū quē dicis supnālem. igit ad ita q soli rōni nāli intendo vel errabit circa finē i pticu. istū nāliter ordinat. ḡ ex tali ordine pōt ꝯcludi iste finis ex cognitiōe nature ordinate ad ipm. ¶ Itē nāliter cognoscibile est ꝓmū obm intellectus esse ens f̄m Auic. Et naturalr ē cognoscibile in deo pfectissime saluari rōnez entis. finis aūt cuiuscūq̄ potētie est optimū eox q̄ continent sub ei⁹ obiecto ꝓmo: qz in illo solo est pfecta qetatio ⁊ delectatio. ex. io. ethi. igit nāliter cognoscibile ē homini ordinari f̄m intellectū ad deū tanq̄ ad finē. ¶ Lō firmat rō. qz cui naturalr est cognoscibilis potētia aliq̄ sibi nāliter est cognoscibile quid sit eius obm ꝓm. ¶ Et vlterius pōt cognoscere in quo saluat rō istius ꝓmi obicti. ⁊ i quo pfectissime. tale aūt est finis potētie: mēs aūt nota est sibi f̄m Augu. 14. de trini. ca°. 4. vel. 15. igit notū est sibi qd sit eius ꝓmum obm. Et nouit deū nō excedere rōnem illius ꝓmi obiecti: qz tūc nullo mō esset ab ipa mēte itelligibilis. ḡ nouit deū esse optimū in quo saluat rō sui ꝓmi obiecti. Et ita nouit ipsum esse finem potētie.

¶ Lōtra secūdam rōnem arguit sic. Si p vnū extremū cognoscit aliud. ḡ ⁊ mediū; sed necessaria ad ꝯsequēduz finē sunt media iter nām ⁊ finē suū ꝯsequēdū. igit cū ex cognitōe nature possit cognosci finis nature f̄z ꝓpus ꝓbata. videt q simil⁹ possint cognosci media necessaria ad finem. ¶ Lōfirmat rō. ita. n. in ꝓposito entiū ad finem vr̄ esse nec̄ia ꝯnexio ad ipm finē sicut in alys. f̄z pp tales cōnexionē in alys ex fine cognoscunt illa que sunt ad finem necessaria sicut per rōnem sanitatis cōcludit talia ⁊ talia regri ad sanitatem. ḡ ⁊c̄.

Ad primum licz ꝓcedat de fine qui est causa finalis: nō de fine attingēdo p operationem: quox finiū distinctio dicet ifra. Potest tamen ad istud ⁊ ad sequēs de Augu. Et ad 3m de potētia ⁊ ꝓmo obiecto dici vnica responsiōe: q oīa recipiūt nr̄am nām vel potētiā itellectiuā esse a nobis cognoscibilē nāliter. q̄ō falsum est sub illa rōne ꝓpria ⁊ spāli sub qua ad talez finem ordinat. ⁊ sub qua capax est gr̄e cōsumate ⁊ sub q̄ hz deū ꝓ perfectissimo obiecto. Nō. n. cognoscit anima a nobis nec nā nostra p statu isto nisi sub rōne aliqua generali abstrahibili a sensibilib⁹. sic̄ patebit ifra. di. 3. Et scōm talē rōnem generalē nō conuenit sibi ordinari ad talem finem: nec posse capere gr̄am: nec habere sic deuz p obiecto. ¶ Tūc ad formā cū dr̄ q ex ente ad finē potest cognosci finis demōstratione qz. dicēdum [illegible] est verū nisi cognito illo ente ad finē sub illa propr[illegible]tiōe sub qua habz finem istū. Et tūc minor est falsa [illegible]cum ꝓbat per ꝓportōalitatē. dico q licz mēs sit ea[illegible]bi nō tamē pro statu isto est proportiōalis sibi tanq[illegible]m nisi f̄m ratiōes generales que possunt abstrahi ab imaginabilibus. ¶ Ad cōfirmatōez dico. q nec aliax subarum fines ꝓpr̄y cognoscunt qui. s. sunt earum f̄m rōnes proprias nisi aliqui sint actus manifesti ex gbus cōcludat

ordo earum ad talem finez. ¶ Et ex hoc pz ad illud qđ adducit̃ ꝫ pbatõez minoris qꝫ ista ppõ nõ est falsa. Nõ cognoscit̃ a nobis finis ppr̃ius substãtie nisi per actꝰ eiꝰ nobis manifestos. Nõ.n. accipit ppositio illa qꝫ nõ possit aliter cognosci finis. bñ.n. est vez qꝫ si substantia sub ppria ratiõe cognosceret̃ ex natura sic cognita possz eiꝰ causa per se cognosci demõstratõe qz: sz nõ sic cognoscit̃ a nobis aliqua substãtia nũc. ideo nullũ finez possumus nũc cõcludere ppr̃iũ substãtie nisi per actum euidẽtem de illa substãtia vt nõ. in vniuersali ⁊ cõfuse. In ppposito aũt deficit vtraqz via. Sed pbatio minoris tetigit vnaz viam de ignorãtia actus supponẽdo aliam de ignorãtia nature in se. ¶ Ad zm de Augustino dico. qꝫ illa potẽtia habẽdi charitatem vt ipsa est dispõ respectu dei i se sub ppria ratõe amãdi cõuenit nature hominis ſm rõnem spãlem nõ cõem sibi ⁊ sensibilibus. ⁊ ideo nõ est illa potẽtialitas naturaliꝫ cognoscibilis de homie. sicut nec homo cognoscit̃ sub illa ratiõe sub qua est eius hec potentia. ¶ Et ita respõdeo ad illud iquãtũ põt adduci ad cõclusionez ꝑncipalem. s. oppositam minori ꝑme rationis. Sed inquãtum adducit̃ ꝟtra illã respõsionem de potẽtia naturali ⁊ supnaturali. cõcedo deũ esse finez naturalem hominis. licz nõ naturaliter adipiscẽduz: sed supernaturaliter. ⁊ hoc pbat rõ sequẽs de desiderio naturali quã cõcedo. ¶ Ad aliud negãdum est illud qđ assumit̃. s. qꝫ naturaliꝫ cognoscimus ens esse ꝑmum obm intellectus nostri. ⁊ hoc ſm totam idifferẽtiam entis ad sensibilia ⁊ isensibilia. Et hoc qđ dicit Auic. nõ ꝛcludit qꝫ sit naturaliter notuz. Miscuit enim sectam suam que fuit secta machometi pẽycis. Et q̃daz dixit vt pẽyca ⁊ rõne pbata. alia vt consona sue secte. Vñ ipse expresse ponit 9. metaphy. sue/aiam separatã cognoscere substãtiã immãlem in se. Et ideo sub obiecto ꝑmo intellectus habet ponere subam imaterialem cõtineri. Nõ sic Aristo. sed ſm ipsum videt̃ esse ꝑmum obm itellectus nostri quiditas rei sensibilis. ⁊ hoc vel in se sensibilis vel in suo inferiori hoc est quiditas abstrahibilis a sensibilibus. ¶ Oz aũt addit̃ de Augustino in cõfirmatione illius rationis. Respõdeo ⁊ dico. qꝫ dcm̃ Augustini oz intelligi de actu ꝑmo sufficiẽte ex se ad actuz suũ zm: sed tamẽ nũc impedit̃: ppter qđ impedimẽtũ actus secũdus nõ elicit̃ a ꝑmo. de hoc aũt amplius dicet̃ infra. ¶ Si vo obyciat̃ ꝫ ista. homo in statu nature istitute potuit cognoscere nãz suam. igit̃ finẽ nature ex deductione ꝑme rõnis. igit̃ ista cognitio nõ est supernãlis. ¶ Itẽ ꝫ respõsionem ad vltimam rõnem. si ideo nõ cognoscit̃ quid sit obm ꝑmũ intellectus: qz nõ cognoscit̃ itellectus sub rõne ppria sub qua respicit tale obm. ergo nõ põt cognosci de quocũqz qꝫ ipsum sit itelligibile: qz nõ cognoscit̃ potentia sub illa rõne sub qua respicit qõcũqz vt obm ꝛelligibile. ¶ Respõdeo ad ꝑmum requireret̃ dici qualis fuerit cognitio hominis istituti: qđ vsqz alias differat̃: saltẽ respectu viatoris pro statu isto est dicta cognitio supernãlis: qz facultatem eius nãlem excedẽs. naturalem dico ſm statũ nature lapse. ¶ Ad zm cõcedo qꝫ nõ habet̃ modo cognitio de aĩa vel de aliqua eius potentia ita distincta qꝫ ex ipsa possit cognosci qꝫ aliqđ obm tale sibi cozrespõdeat: sed ex ipso actu quẽ experimur cõcludimus potẽtiam ⁊ natur[illegible]us iste actꝰ est illud respicere ꝑ obiecto qđ percipim[illegible]rtigi ꝑ actũ. ita qꝫ obm potẽtie nõ ꝛcludit̃ ex cognitõ[illegible]otẽtie: sed ex cognitõe actus quẽ exprimur. Sed de ob[illegible] supernãli neutrã cognitõez possumus hr̃e. io ibi deficit vtraqz via cognoscẽdi finẽ ppr̃iũ illiꝰ nãe.

Ad argumentum ꝫ secũdam rõnem pz: qz supponit quoddam iam negatũ. ¶ Ad cõfirmationẽ illius rõnis dico. qꝫ quãdo finis sequit̃ naturaliter ea que sunt ad finem ⁊ naturaliter ꝑexigit illa. tũc ex fine possunt ꝛcludi ea que sunt ad finem. hic autez non est consecutio naturalis: sed tm̃ acceptatio diuine voluntatis cõpensantis ista merita tanquã digna tali fine.

Tertio arguitur ꝑncipaliter ꝫ opi. pẽoz. 6. metapẽ. cognitio subarũ separatarũ est nobilissima: qz est circa nobilissimũ genꝰ. g̃ cognitio eoz que sunt ppria eis est maxime nobilis ⁊ necessaria. nã illa ppria eis sunt nobiliora ⁊ pfectiora cognoscibilia q̃ illa in quibus cõueniũt cũ sensibilibꝰ. Sz illa ppria nõ possumus cognoscere ex puris nãlibus ꝑ bo: qz si i aliqua scia nãliter possibili traderent̃ hr̃ ppria. hoc esset in metaphysica: sed ipsa nõ est possibilis naturaliter a nobis haberi de ppr̃ys passiõibus istaz subarũ separataz: vt pz dupliꝫ. ⁊ ꝑmo sic: qz illa nõ includuntur virtualiter in ꝑmo subiecto metaphysice. s. in ente. Hoc etiã est qđ dicit pẽus ꝑmo metaphy. qꝫ opz sapiẽtez õia cognoscere aliqualiter. s. in vniuersali ⁊ nõ in particulari. Et subdit. Qui.n. nouit vniuersalia nouit aliqualiter õia subiecta. sapiẽtem aũt vocat metaphysicũ sicut metaphysicã ꝑbat ibi esse sapiẽtiam. ¶ Zo pbo rõne: qz nõ cognoscunt talia cognitõe ppter quid. nisi cognoscãtur ppria subiecta que subiecta ꝛcludũt talia ppter qđ. Sz ppria subiecta coz nõn sunt a nobis nãliter cognoscibilia. g̃ ⁊c. Nec cognoscũtur illa ppria coz demonstratiõe qa. videlicet ex effectibꝰ qđ pbaz̃. qm effectus vel relinquũt itellectũ dubiũ quo ad ista vel adducũt in errorez qđ apparet ex ppr̃ietatibꝰ ꝑme substãtie imaterialis in se. ppr̃ietas.n. nature eius est qꝫ sit cõicabilis tribꝰ: sz effectus nõ oñdũt istaz ppr̃ietatẽ: qz nõ sunt ab ipso iquãtum trinus. Et si ab effectibus arguat̃ ad causam magis ducũt in oppositum ⁊ in errorẽ: qa in nullo effectu inuenitur vna natura nisi in vno supposito. ꝓprietas etiaz istius nature ad extra est causare ꝛtingẽter ⁊ ad oppositum huius magis deducũt effectus in errorez sicut pz ꝑ opiones pẽoz ponẽtium ꝑmum necessario causare. De ppr̃ietatibus etiã aliaz substãtiaz pz hoc idem: qa effectus magis ducũt in sempiternitatẽ ⁊ eternitatem ⁊ necessitatẽ earũ q̃ incõtingentiam ⁊ nouitatez. Similiter videnꝫ pẽi ex motibus cõcludere qꝫ numerus istarum substãtiaz separataz sit ſm numerũ motuũ celestium. Similiꝫ qꝫ ille substãtie sunt nãliter beate ⁊ impeccabiles sicut pẽi posuerũt que oĩa absurdissima sunt.

Contra istam rõnez arguo ⁊ pbo. qꝫ quecũqz necessaria de substãtys separatis cognoscũtur a nobis nũc per fidem siue per cõem reuelatõez possunt cognosci cognitõe naturali. Et hoc sic. Quozũcũqz necessariozz reuelatozum termios naturaliter cognoscimus ⁊ illa possumus naturaliter comprehẽdere: sed omnium necessariozz reuelatozũ terminos naturaliter cognoscimus. ergo ⁊c. Probatio maioris. Illa necessaria aut sunt mediata aut immediata. Si imediata. ergo cognoscuntur cognitis terminis. ꝑmo posteriorum. Si mediata. ergo cuz possumus cognoscere extrema possumus cõcipere mediuz inter ea. ⁊ tunc cõiungẽdo illud mediũ cum vtroqz extremo aut habentur premisse mediate aut immediate. Si imediate idem quod ꝓius. Si mediate procedemus cõcipiendo mediũ iter extrema ⁊ coniũgẽdo cuz extremis quousqz veniamus ad immediata. igit̃ tandem veniemus ad necessaria immediata que itelligemus ex terminis ex quibus sequitur omnia necessaria mediata. ergo ista mediata per immediata scire poterimus naturaliter. Probatio miozis ꝓncipalis: quia habẽs fidem ⁊ nõ habẽs fidez cõtradicentes sibi inuicem nõ contendũt de nominibus tãtuz:

Ca. 7. ⁊ supra

Henric. in sũ. sua

sed de conceptibus. sicut cum philosophus ⁊ theologus cõtradicunt de ista. deus est trinus. vbi nõ tãtum idem nomẽ: sed eundem conceptum vnus negat ⁊ alius affirmat. ergo oẽm cõceptum simplicem quẽ iste habz ⁊ ille habz. ¶ Ad illud respõdeo. de substãtys separatis sunt alique veritates immediate. accipio tũc aliquaz veritatem talẽ primam ⁊ immediatã ⁊ sit a. in ista includũtur multe veritates mediate: puta omnes que particulariter enũciant cõmunia ad predicatum de cõmunibus ad subm dicãtur b. c. ista vera mediata nõ habent euidentiam nisi ex illa immediata. ergo non sunt nata sciri nisi ex ista immediata intellecta. Si igit aliquis intellectus possit intelligere termios b. c. ⁊ componere eos adinuicem: nõ aũt posset intelligere terminos a. nec per consequens ipsum. a. b. erit ĩtellectui suo ꝓpositio neutra. Ita est de nobis qa conceptus quosdaz cõmunes habemus de substãtys immaterialibus ⁊ materialib⁹: ⁊ istos possumus adinuicem componere. Sed iste complexiones nõ habẽt euidentiam nisi ex veris immediatis que sunt de illis quiditatibus sub ratiõe ꝓpria ⁊ speciali sub qua ratiõe non cõcipimus istas quiditates. ⁊ ideo nec scimus illas veritates generales de conceptibus generalibus. ¶ Exemplũ. si impossibile est alicui concipere triangulum sub ꝓpria specie: potest tamẽ abstrahere ratione figure a quadrãgulo ⁊ eam concipere: impossibile est etiã sibi concipere primitatẽ vt est ꝓpria passio triãguli: qa sic nõ concipit nisi vt abstrahit a triangulo: tamẽ potest ꝓmitatem abstrahere ab alys primitatibus: puta in numeris. iste intellectus licz posset formare hanc complexionẽ. aliqua figura est ꝑma: qz terminos eius potest apprehendere: tamẽ illa compositio formata erit sibi neutra: qz ista est mediata inclusa in ista immediata. triãgulus est: sic primus ⁊ hanc immediatã nõ potest intelligere: qz nec terminos eius. ideo mediatam nõ potest scire que ex hac imediata tantũ habz euidentiã. ¶ Per hoc ad argumẽtum. nego maiorẽ. ad ꝓbationem dico ꝙ illa necessaria sunt mediata. Et cũ dicis igit cum possumus cognoscere extrema possumus concipere mediuz inter extrema. nego ꝯñam: qz medium inter extrema quãdoqz est eẽntialiter ordinatũ: puta qõ quid est alterius extremi vel passio ꝑor respectu posteriozis passionis. ⁊ tale est mediũ ad cõcludendum vniuersaliter extremuz de extremo. Concedo igit ꝙ quicũqz potest intelligere extrema potest intelligere tale mediuz ĩter talia extrema: qa intellectus eius includit in altero extremo: si est passio: vel est idẽ alteri: si est quod quid est alteri⁹ extremi. Si aũt mediũ sit particulare cõtentuz sub altero extremo: ⁊ non essentialiter ordinatũ inter extrema: tunc nõ opz ꝙ potẽs cõcipere extrema gnãlia possit ꝯcipere mediũ particulare ad illa extrema generalia. ita est hic. nã ista quiditas sub rõne ꝓpria ⁊ particulari habẽs passionem aliquã sibi ĩmediate inherentẽ est mediũ inferius ad cõceptum sibi cõem: de quo dr illa passio in cõi accepta. ⁊ ideo nõ est mediũ vniuersaliter inferens passionẽ de cõi: sz tñ particulariter. hoc pz in exemplo illo: quia nõ opz ꝙ potens cõcipere figurã in cõi possit concipere triangulũ in particulari: qa triangulus est mediũ cõtentum sub figura. mediũ inquã ad cõcludendũ primitatẽ particulariter de figura. ¶ Hec rõ 3ª potissime concludit de ꝑma substãtia ĩmateriali: quia eius tanqz obiecti beatifici potissimũ est cognitio necessaria. ¶ Et tunc respõsio ista ad obiectionez cõtra ipsam supponit ꝙ nunc nãliter nõ cõcipimus deũ nisi in cõceptu generali cõi sibi ⁊ sensibilibus: qõ inferius di. 3ª. q. i. exponẽt. si etiã negẽt illud suppositũ adhuc opz dicere ꝯceptũ qui potest fieri de deo virtute creature esse impfectuz: qui aũt fieret virtute ipsius essentie esse perfectũ. sicut ergo dictũ est de cõceptu generali ⁊ speciali. ita dicat ꝓm aliã viaz de impfecto ⁊ pfecto conceptu.

Tho. 1. p. sũ. q. 1. ar. 1. in so lutõe ꝓn.

Quarto ꝓncipaliter arguit sic. Ordinatum ad aliquẽ finẽ ad quẽ est ex se indispositũ: necesse est ꝑfaulatim ꝓmoueri ad dispõnem respectu illius finis: sed homo ordinat ad finẽ supnaturalẽ ad quez ex se est indispositus. g̃ indiget paulatim disponi ad habẽduz illũ finẽ. hoc aũt fit ꝑ cognitiõez aliqz supnaturalẽ. g̃ ⁊c. ¶ Si instet ꝙ agẽs pfectũ potest statim remouere imperfectionẽ ⁊ statim agere. ¶ Rñdet ꝙ si posset de potentia absoluta: tñ pfectius est cõicare homini aliquam actiuitatẽ respectu sue pfectõis ꝯsequẽde qz nõ cõicare. põt aũt homo habere actiuitatẽ aliquã respectu sue pfectionis finalis. g̃ perfectius est ꝙ hoc sibi cõicet qõ non põt fieri sine aliqua cognitõe impfecta ꝓcedẽte istã pfectam ad quam ordinat finaliter.

Henr. in sum. sua Et guiel. varro. li. 1. q. 2.

Quinto arguit sic. Omne agens vtens instrumento in agẽdo nõ põt per illud instrumentũ in aliquã actionẽ que excedit nãm illius instrumẽti. lumen aũt intellectus agentis est instr̃m quo aia nũc vtit in itelligẽdo nãliter. g̃ nõ põt per illud lumẽ in aliquam actionẽ que excedat illud lumẽ: sz illud de se est limitatum ad cognitõez habitã per viã sensuũ. g̃ anima nõ potest in aliquã actiõez q̃ nõ põt haberi per viã sensus: sed multoz alioz cognitio est necessaria ꝓ statu isto. igr ⁊c. ¶ Hec rõ vr cõcludere ꝯ eũ qui fecit eam. ꝓm. n. deductionẽ istã lux increata nõ poterit vti itellectu agẽte vt instrumẽtõ ad cognitõez alicui⁹ sincere veritatis: qz talis ꝓm eũ nõ põt haberi via sensuũ sine ꝑali illustratõe. Et ita sequit ꝙ in cognitiõe veritatis sincere lumẽ itellectus agentis nullo mõ habeat aliquã actionẽ: qõ videt incõueniẽs: qz ista actio pfectioz est cõmuni intellectione. ⁊ ꝙ ñs illud qõ perfectius est in aia inquãtum itellectiua opz cõcurrere aliquo modo ad istam actionem. ¶ Iste due rõnes nõ vident plurimũ efficaces. ꝓma. n. esset efficax si esset ꝓbatũ ꝙ homo ordinat finaliter ad cognitõez supnaturalem. cuius ꝓbatio ptinet ad q̃stiones de beatitudine. Et si cũ hoc oñderet cognitionẽ naturalez nõ sufficiẽter disponere ꝓ statu isto ad cognitionem supnaturalem cõsequẽdaz. ¶ 2ª rõ petit duo. s. aliquoz cognitionẽ esse necessariã que non possunt cognosci per viam sensuũ. Et ꝙ lumen intellectus agentis est ad talia cognoscibilia limitatuz. Tres ergo prime rationes ꝓbabiliozes apparent.

Ad gõnem igit respõdeo distinguẽdo ꝓmo qualiter aliqd dicit supernaturale. potẽtia. n. receptiua cõparat ad actũ quẽ recipit. vel ad agẽs a quo recipit. ¶ Primo mõ ipsa ẽ potẽtia naturalis vel violẽta vel neutra. nãlis si nãliter inclinet. violẽta si sit ꝯclinatõez nãlem. neutra si neqz inclinat ad istam formam neqz ad oppositã. In hac aũt cõparatõe nulla ẽ supernãlitas. Sed comparãdo receptiuũ ad agens a quo recipit formã est nãlitas quãdo receptiuũ comparat ad tale agens: qõ natum est nãliter imprimere talẽ formã in tali passo. Supernãlitas aũt quãdo comparat ad tale agens: qõ nõ est nãliter impressiuuz illius forme in illud passum. ¶ Ad ꝓpositum dico. ꝙ comparando itellectum possibilem ad noticiam actualem in se[illegible] est sibi cognitio supernãlis: qz intellectus possibilis [illegible]acũqz cognitõe nãliter pficit ⁊ ad quãcunqz natur[illegible]ter inclinatur: sed scõo modo loquẽdo sic est super[illegible]: q generat ab aliquo agente: quod nõ est natum [illegible]ere itellectũ possibilem ad talem cognitionem naturaliter. pro statu aũt isto ꝼm ꝑm intellectus possibilis natus ẽ moueri ad cognitionez ab intellectu agente ⁊ fantasmate.

igit̄ sola illa cognitio naturalis est que ab istis agētibus pōt imprimi. virtute aūt istorum pōt haberi ois cognitio incōplexa que fm legē cōem habet a viatore. sicut pz in instantia contra 3am rōnem principalem. ⁊ ideo licz deus possit per reuelatōes spāles cognitōes alicuius incomplexi causare sicut in raptu: nō tamē talis cognio supernaturalis est necessaria de cōi lege. De complexis aūt veritatibus secus est: qz sicut ostensum est per tres rationes pmas cōtra pmaz opinionē adductas posita tota actione intellectus agentis ⁊ fantasmatuz multe complexiones remanebūt ignote ⁊ nobis neutre: quaz cognitio ē nobis necessaria. istarū igit̄ noticiā est necesse nobis supernaturaliter tradi: qz nullus eaz noticiā potuit naturaliter inuenire: ⁊ eā alys docendo tradere: qz sicut vniuersaliter cuilibz ex naturalibus crūt neutre. ¶ Utz aūt post pmā traditionē doctrine de talibus possit aliquis assentire nāliter doctrine tradite. de hoc in 3°. lib°. di. 23. Hec aūt pma traditio talis doctrine dicit̄ reuelatio que ideo est supernaturalis: qz est ab agente quod nō est naturaliter motiuū itellectus nostri pro statu isto. ¶ Aliter ēt posset dici supernaturalis: qz est ab agente supplente vicem obiecti supernaturalis. Nā oīm natum causare noticiaz huius. deus est trinus ⁊ vnus. vel similiū est essentia sub ppria rōne cognita. ipsa eniz sub tali rōne cognoscibilis est oīm nobis supernāle. ¶ Qōcūqz igit̄ agens causat noticiam aliquaz veritatum: que p tale obiectū sic cognituz nate sunt esse euidentes: illud agens in hoc supplet vicez illius obiecti. q si ipsuz agens causaret noticiam perfectā istaz veritatū: qualem ipsuz obiectum in se cognitū causaret. tunc perfecte suppleret vicē obiecti: sed si agens nō ita perfectā noticiā causat sicut obiectum in se causaret: tunc imperfecte supplet vicem obiecti: p quāto. s. imperfecta noticia: quaz facit: virtualiter ptinet̄ in illa perfecta. cuius obiectuz in se cognitū esset causa. Ita in ppōsito. nam reuelās hanc. deus est trin° causat in mēte aliqualē noticiam huius veritatis: lz obscuram: qz causat de obiecto nō sub ppria rōne cognito qō oīm si cognitū esset natū esset causare noticiā perfectā ⁊ clarā veritatis illius. p q̄to igit̄ hec noticia obscura in illa clara includit̄ eminēter sicut impfectū in pfecto: p tāto reuelās hanc obscurā ⁊ causans supplet vicē obiecti illius clare noticie causatiui: pcipue cū nō possit noticiā alicui° veritatis causare nisi vt supplēs vicē alicuius obiecti: nec veritatū taliū de illo obiecto noticiaz causare possz vt supplēs vicē obiecti alicui° iferioris naturaliter motiui itellectus nostri: qz nullū tale virtualiter icludit aliq̄ noticiā istaz veritatū etiā nec obscurā. igit̄ opz q in causando etiā istā obscurā aliqualiter suppleat vicē obiecti supernālis. ¶ Differētia istoz duorū modoz ponēdi supnālitatez noticie reuelate pz sepādo vnū ab alio: puta si agēs supnāle causaret noticiam obiecti nālis: vt si ifunderet geometriā alicui illa eēt supnālis pmo modo: ⁊ nō scdo mō. si aūt ifunderet noticiā buius. deus est trinus. vel similiū: hec supnālis essz vtroqz modo: qz scdus ifert pmū: licz nō ecōuerso. vbi aūt ē primus tantū ibi non ē necesse q̄ sit sic supnālis gn nāliter possit bēri. vbi vo est secūdus modus ē necessitas vt supernāliter habeat̄: qz nāliter bēri nō pōt.

Tres rationes pme quibus initiat̄ ista solo confirmant̄ p auctes. pmo p auctoritatē Aug. de ciui. dei. libz. 18. c. 41. Philosophi iquit nesciebant ad quē finē referēda ista essent inter falsa que locuti sunt veruz videre potuerūt. 2a rō cōfirmat̄ per Augu. xi. de ciui. c. 2. Quid pdest nosse quo eunduz sit: si ignoratur via qua eundum sit? in hoc. n. errabāt phi: qz ⁊ si aliqua de virtutib° vera tradiderūt. tamē falsa miscuerunt fm auctoritatem precedētem Augu. ⁊ pz ex eoz libris. Improbat enim Aris. pollitias dispositas a multis alys 2° politico: sed nec illa Aristo. est inreprehensibilis. 7. polliti. vbi docet deos esse honorandos. Decet ingt cultū exhibere dys. Et ibidē. Lex nullū orbatuz tradit nutriri. Et in eodē li. ca°. 8. dicit q̄ opz fieri aborsuz in casu. 3a rō confirmat̄ per Augu. ii. de ciui. c. 3. Que remota sunt a sensibus nris: qm̄ testimonio nro scire non possumus: de his alios testes requirimus. ¶ Et hoc confirmat totā solonē pncipalē. qz. n. complexiones ille de quib° arguiuz est nobis: ex se sunt neutre: nullus pōt suo testimonio credere de ipsis: sed opz testimoniū supernāle requirere alicuius supioris tota spē humana. Qualr aūt pma reuelatio siue traditio talis doctrine fieri potuerit ⁊ facta sit. est dubiū an. s. locutione iteriore: an exteriore: an cū aligb° signis adhibitis sufficiētib° ad causandū assensum. ad ppositū sufficit q̄ vtroqz modo potuit supernāliter reuelari talis doctria: sz neutro modo potuit ab homine sine erroze pmo tradi.

Contra istas tres rōnes instat̄ sil̄ q̄ seipsas destruāt: qz qō oīdit̄ esse necessariū cognoscēdū hoc oīdit̄ esse vez: ga nihil scit̄ nisi verū. g̃ qcqd iste rōnes oīdūt esse necessariū cognosci. puta q̄ fruitio dei in se est finis hois: quo ad primā rōnez. Oz via deueniēdi ad ipsam est p merita que deus acceptat vt digna tali pmio: quo ad secūdam. Oz deus est trinus 3 ptingenter causans. ⁊ bō: quo ad 3am totū illud oīdit̄ esse vez: vel g̃ ille rōnes nō sunt nisi ex fide vel ex ipsis. Concludit̄ oppositum eius quod probāt. ¶ Rño. nāli rōne oīdit̄: necessariū esse scire alteram partez determinate huius cōtradictiōis. fruitio est finis. fruitio nō est finis. hoc est q̄ intellectus non fit mere dubius vel neuter in hoc pblemate. an fruitio sit finis: qz talis dubitatio vel ignorātia impediret iquisitiōez finis: nō aūt oīdit̄ rōne nāli q̄ hec pars sit necessario cognoscēda. ⁊ hoc mō rōnes pdicte vt fūt nāles cludūt de altera parte ꝺdictionis hac vel illa nō deteriate: de hac nisi ex creditis tātū.

Ad argumenta p opi. Aris. ¶ Ad pmū dico q̄ cognitio dependet ab anima cognoscente ⁊ obiecto cognito: qz fm Aug. 9°. de tri. ca°. vlti. a cognoscēte ⁊ cognito parit̄ noticia. licz g̃ aia habeat sufficiēs actiū ⁊ passiuuz itra se p q̄to actio respcū cognitōis cuenit anime: nō tamē habz itra se sufficiens actiuū p quāto actio cōuenit obiecto: qz sic est vt tabula nuda: vt dr 3° de aia. est igit̄ intellectus agens quo est oia facere. vez est inquātū actio competit aie respcū cognitōis ⁊ nō iquantū oīm est actiuū. T.c. 14. ¶ Ad cōfirmationem rōnis dico ad maiorez q̄ nā q̄qz accipit̄ p pncipio itrinseco motus vel quietis. put describit̄ 2° phy. si. qnz p pn° actiuo nāl'r: put nā distinguit̄ ꝺ artem siue ppositum pp oppositū modū pncipiādi. pmo modo nō est vera maior: qz nō correspōdet omni passiuo nāliter principiuz actiuū q̄ sic sit nā: ga multa sunt nāliter receptiua alicuius perfectōis: cuius nō habēt pncipiū intrinsecuz actiuū. 2°. modo etiā ppō maior est falsa in quibusdam: quādo. s. nā pp sui excellentiam ordinat̄ nāliter ad recipiēdū perfectōez ita eminētem q̄ nō possit subesse causalitati agētis nālis 2° modo dicti. ⁊ ita est ī ppōsito. Cū pbat̄ maior. dico q̄ potentia passiua nō est frustra: qz lz per agēs nāle nō possit pricipal'r reduci ad actum: tamē pōt per tale agens dispō ad ipm̄ iduci: ⁊ potest per aliq̄ agens in nā. i. in tota coordinatōe entiū: puta per agens supernāle complete reduci ad actuz. Si aūt obyciat̄ q̄ illud vilificat nām q̄ ipsa nō possit cōseq perfectionem suaz ex nālibus: cū nā minus deficiat ī nobilioribus: ex secūdo celi ⁊ mūdi. T.c. 50. ¶ Rño. si felicitas nostra ꝺsisteret ct. 59.

in speculatõe illa suprema ad qualẽ possumus nũc nãliter attingere: non diceret pbus nãm deficere in necessarys.nũc aũt cõcedo illam posse nãl'r haberi:ꝛ vltra hoc dico aliã eminẽtiorem posse nãl'r recipi.ergo in hoc magis dignificaꝫ natura cꝫ si suprema sibi possibilis ponereꝫ solum esse ista nãlis. Nec mixt qꝫ ad maiorẽ pfectionem sit capacitas passiua in aliqua nã cꝫ eius causalitas actiua se extẽdat. ¶ Illud aũt qõ addit de z° celi ꝛ mũdi.nõ est ad ꝓpositũ:qz pbus logꝫ ibidẽ de organis correspõdentibus potẽtie motiue si iesset stellis qꝫ natura dedisset eis organa.ꝛ cõcedo vl'r qꝫ cui daꝫ potẽtia que nata est esse organica:ei daꝫ a nã organuz:in nõ orbatis dico:sed ī ꝓposito dico qꝫ data est potẽtia sed nõ organica: nõ tamẽ sunt nãl'r data oĩa alia ꝓter potẽtiaz cõcurrẽtia ad actũ.a pbo igit ibi haberi potest qꝫ natural'r ordinabile ad aliquẽ actum vel obm nãl'r habz potẽtiaz ad illud ꝛ organũ si potẽtia est organica:sed nõ sic est de posteriorib⁹ regsitis ad actuz. ¶ Aliter tamẽ possz dici ad maiorẽ qꝫ ipsa est vera loquẽdo de potẽtia passiua nãli: vt passiua comparaꝫ ad actiuã:nõ aũt vt passiua comparatur ad actum receptũ.dr̃ia membrorꝫ pz ī ꝑn⁹ solonis questiõis.minor vero est vera scõo modo: nõ ꝓmo.posset aũt z⁹modo facilius dici ad minorẽ. negando qꝫ licz absolute intellect⁹ possibilis sit nãliter receptiuus talis ītellectõis:nõ tamẽ ꝓ statu isto.causa cuius diceꝫ inferius distinctione tertia.

Tho.1. p.sũ.q.1. ar.1. **Ad secundum** dr̃ qꝫ diuersa rõ scibilis diuersificatem sciẽtiarũ ĩducit, eandez .n.cõclusionẽ demõstrat astrologus ꝛ nãlis:puta qꝫ terra est rotũda:sed astrologus per mediũ mathematicuz .i.a mã abstractum.nãlis aũt ꝓ mediũ circa mãm consideratũ.vñ nihil ꝓhibz de eisdẽ rebus:de quibus pbyce sciẽtie tractant ꝑm qꝫ sunt cognoscibilia lumĩe nãlis rõnis:ẽt aliã sciam tractare ꝑm qꝫ cognoscunt lumĩe diuine reuel'onis. ¶ Cõtra hoc.si de cognoscibilibus ī theologia est possibilis tradi cognitio ī alys sciẽtys:licz in alio lumĩe.ergo nõ est de eis necessaria cognitio theologica. Cõsequẽtia pz in exemplo eius:qz per mediũ physicũ cognoscẽs terrã esse rotũdam nõ idiget cognitõe eius per mediũ mathematicũ tancꝫ simpl'r necessariũ. ¶ Dicta aũt respõsio ad z^m exponit sic.habitus ꝛ est habitus ꝛ ẽ forma. īquãtũ est habitus habz distinctõez ab obiecto. īquãtuz est forma põt distingui a ꝑn⁹actiuo.respcũ autez habitus sciẽtifici ꝓncipia sunt cause effectiue.lz igit vbi est idẽ scibile:puta qꝫ terra rotũda:ñ sit distictio ꝓ obiecta:tamẽ est ibi distinctio per ꝓncipia qbus mathematicus ꝛ physicus hoc oñdũt:ꝛ ita est distinctio habituuz īquãtum sunt forme. ¶ Contra istud.forma est cõis ad habitum:qz oĩs habitus est forma.ꝛ nõ ecõuerso. impossibile est aũt aliqua esse distincta in rõne supiozis:ꝛ non esse distincta in rõne iferiozis.g̃ ipole est aliqua esse distincta ī rõne forme.ꝛ tamẽ esse ĩdistincta in rõne habituũ. hoc.n.esset ac si aliqua essent distincta in rõne animalis ꝛ ĩdistincta in rõne homis. ¶ ℙ.supponit qꝫ ꝓncipia sunt distinctiua habitus conclusionis in alio genere cause cꝫ vt ꝓncipia effectiua:qõ falsuz est:qz si aliquã rõnez cause distictiue habẽt ad habitus istos non habẽt nisi rõne cause effectiue. ¶ ℙ.semper stat rõ:qa quãtũcunqꝫ possent pom habitus cognoscitiui distincti: nõ tamẽ saluaꝫ necessitas vnius habitus:quasi alias cognitio sit impossibilis ponẽdo possibilitatez alterius habitus vndecũqꝫ distincti. ¶ Ideo ad argumentum respondeo qꝫ in illis scientys speculatiuis ꝛ si tractẽ de oĩbus speculabilib⁹: nõ tamẽ quãtum ad oĩa cognoscibilia de eis:qa nõ quãtum ad ꝓpria eorꝫ cognoscibilia.sicut patuit ꝓus in 3ª ratione ꝓncipali ℑ opionem pborum.

Th.pla pte.z.q. 54.arti. 2.marie sol.ar.2. Godfre. quol.14. q.4.secũ da.9.

Ad tertium rñdet sic.qꝫ ꝓma ꝑn⁹ nõ pñt applicari ad ꝯclusiones aliquas nisi sensibiles:tuz qa termini eorꝫ sunt abstracti a sensibilibus: ꝛ ita sapiũt nãm eorꝫ.tum qa intellectus agens ꝙ quem dz fieri applicatio limitaꝫ ad sensibilia. ¶ Cõtra.certũ est ītellectui qꝫ illa ꝓncipia ꝓma sunt vera nõ tñ in sensibilibus sed in īsensibilibus.nõ.n.magis dubitaꝫ qꝫ cõtradictoria nõ sunt simul vera de eodẽ immãli cꝫ mãli: quare respõsio nulla. ¶ Et ideo al'r dr̃ qꝫ termius ꝓmi ꝓncipy.est ens qõ dixit in decem genera:ꝛ illud nõ extẽdit se ad obm theologicũ. ¶ Hoc nihil valet:qz nõ magis dubitamus qꝫ ℑdictoria non sunt simul vera de deo cꝫ de altero.vt qꝫ deus est beatus ꝛ non beatus. ¶ Alia daꝫ respõsio qꝫ ex maioribꝫ solũ nõ sequunt ꝯclusiones: sed cũ minoribus aduũctis.nũc aũt minores nõ sunt nãliter manifeste que debẽt illis adiungi. ¶ Cõtra.minores sumẽde sub ꝓmis ꝓncipys predicãt de sumptis sub terminos subiectos ꝓmorꝫ ꝓncipiorꝫ:sed notũ est termi nos ꝓmorꝫ ꝓncipiorꝫ dici de quolibz: qz sunt cõissimi.g̃. ¶ Ideo respõdeo qꝫ secũda pars miozis est falsa.hec.s. qꝫ in ꝓmis ꝓncipys ĩcludunt virtualiter omnes ꝯclusiones scibiles. ¶ Ad ꝓbatiõez dico qꝫ sicut termini subiecti sunt cões:ita ꝛ termini ꝑdicati.qñ igit termini subiecti sic distributi accipiunt ꝙ oĩbus:nõ accipiunt nisi respectu termiorꝫ predicatorꝫ qui sunt cõissimi. ꝛ per ꝯs virtute taliũ ꝓncipiorꝫ nõ sciunt de iferioribus nisi ꝑdicata cõissima. ¶ Hoc pz rõne:qz mediũ non põt esse ꝓp quid respcũ passionis nisi que includit virtualiter in ratione illius medy.in rõne aũt subiecti principy cõissimi nõ icludit ꝓpter quid aliqua passio particularis:sed tñ cõissima.ergo illud subz nõ potest esse rõ cognoscẽdi aliquas passiones nisi cõissimas. Sed ꝓter passiões communissimas sunt multe alie passiones scibiles ad quas nõ possunt rõnes primorꝫ ꝓncipiorꝫ esse media:qz nõ includũt illas.ergo sunt multe veritates scibiles que non icludunt in ꝓmis ꝓncipys. ¶ Hoc pz ex hoc exẽplo: qa istud omne totũ est maius sua pte.ꝛ si icludat istã: qternarius est maior binario.ꝛ alias similes de eodez prediCato:nõ tamẽ icludit istas.s.quaternarius est duplus ad binarium.ꝛ trinarius se hz in ꝓportiõe sexquialtera ad dualitatem.nam ad ista predicta opz habere media specialia cõcludẽtia ipsa. ¶ z^a rõ logica est. qz lz contingat descẽdere sub subiecto vniuersalis affirmatiue:nõ tamẽ sub predicato.multa autem predicata contenta sub predicatis primorum ꝓncipiorum sunt scibilia de inferioribus ad subiecta illorum. igitur illa predicata per prima principia non sciũtur de illis subiectis. ¶ Contra illud obycitur.de quolibz affirmatio vel negatio est de necessitate vera. sequitur ergo de necessitate hoc esse album vel non album:ita qꝫ licet ibi descendere sub predicato ꝛ sub subiecto. ¶ ℟ñ° illud principium. de quolibz affirmatio vel negatio ꝛc̃. valet istam. de quolibz cuiuslibet cõtradictionis altera pars est vera:altera falsa. vbi duplex ẽ distributio ex parte subiecti.s.de quolibet ꝛ cuiuslibet.ꝛ sub vtroqꝫ distributo licet descendere.igitur de hoc huius cõtradictionis altera pars est vera altera falsa. Sed sub predicato stante cõfuse tñ non licz descẽdere:qz non sequit.de quolibz cuiuslibz altera pars ꝛc̃. ergo hec pars.ꝛ ita in alys principys semper p[illegible]um vniuersalis affirmatiue stat confuse tñ siue sint [illegible]oue distributiões in subiecto siue vna.ꝛ in propositi[illegible] exemplo adhuc pz ꝓpositum:quia de homine vex [illegible] sit risibilis.nũquã tñ per hoc ꝓncipiuz.de quolibz ꝛc̃. potest plus iferri nisi ergo de homĩe risibile vel non risibile.altera igit pars ꝑdicati distinCti nũcꝫ scieꝫ de subiecto per hoc ꝑn^m:sed regrit aliqõ ꝓncipiũ spãle.

Henr.de Gãdauo in sũma

Preposi tinus pte ꝓme sũ.

Guiel. var.li.i. q.5.soluẽ do.5.ar.

Guisel. var.li.i. q.z.fol. z.arg.

Ad argumenta ꝑncipalia. ¶ Ad ꝑmū dīstinguo de obo nāli.qō pōt acci/pi vel ꝑ eo ad qō nāliter siue ex actione cāz nāliter actiuaz potest potētia attigere.vel ꝑ illo ad qō potētia nā/liter iclinatur.siue possit illud nāliter attīgere siue nō. possz g̃ maioꝛ negari itelligēdo nāle ꝑmo modo. qꝛ obz ꝑmū ē adequatuz potētie: ꝛ ió abstractuz ab oībus illis circa que potest potētia operari:non aūt opz si itellect⁹ possit nāliter itelligere tale cōe:q̄ possit itelligere qōcū q̄ contētum sub illo.qꝛ itellectio alicuius contēti mul/to excellētioꝛ est itellectione confusa talis cōmunis. Et sic cōcessa minoꝛe in vtroq̄ sensu cōclusio itenta nō ha/beť.s.de nāliter attingibili:qꝛ sic maioꝛ fuit falsa. ¶ Lō tra hāc rūsionē arguo.qꝛ destruit seipsam. ꝑmum enim obm est adequatū potētie.hoc est q̄ nihil respicit potē/tia ꝑ obo nisi in quo est rō illius ꝑmi.ꝛ in quocūq̄ est rō illius ꝑmi illud respicit potētia ꝑ obo.g̃ impossibile est aliquid esse obiectum ꝑmuz nāliter quin quodlibet cō/tentum sub illo sit per se obiectū naturaliter.da eniz op positum.ꝛ tunc non est adequatum nāliter sed excedēs ꝛ aliquid eo inferius est adequatum. ꝛ ita ꝑmū. ¶ Rō aūt que adducit ꝑ rūsione fallit ꝑm fallaciā figure dictionis.licz.n.ens vt est quoddā itelligibile vno actu si/cut homo itelligibilis vna itellectiōe sit nāliter attingibile.illa.n.vnica itellectio entis vt vnius obiecti est nā/lis:non tamē ens vt ꝑmū obm.i.adequatuz potest poni naturaliter attingibile nisi quodlibet sub eo contentuz sit naturaliter attigibile.qꝛ est ꝑmum obm vt icluditur in oīb⁹ per se obis.Cōmutat igit hoc aligd in quale qd cum arguit ens est nāliter attigibile.g̃ ens vt ꝑmū obm hoc est adequatuz est naturaliter attingibile:qꝛ antece/dens est vez: vt ens est vnū itelligibile singulare sic al/bū:sz consequēs ꝛcludit de ente vt icluditur in oī itelligibili.non vt seoꝛsuz ab illis itellectū. ¶ Ad argumētū igit est alia rūsio realis q̄ minoꝛ est falsa de obo nāli.i. naturaliter attigibili.vera alio mō de obiecto ad quod naturaliter iclinat ꝛ potētia.ꝛ ita oz intelligi auctoꝛitas Auic.Quid aūt sit ponēdū obm ꝑmū naturaliter attingibile de hoc ifra di.3. ¶ Cōfirmat rūsio ꝑ Anſel.de li. ar.c.z. Nullam iquit vt puto habemus ptātez que sola sufficiat ad actum.ptātem autez vocat quod nos cōiter dicimus potentiā sicut patet per exemplum eius de sen/su visus. Nō est igit icōueniēs potētiā ee nāliter ordina tam ad obm ad qō non pōt nāliter attingere sicut queli bet ex se sola ordinat ad actum:ꝛ tamē non potest ex se sola attingere. ¶ Ad zm argumētū nego ꝛñaz.Ad ꝓbationē pz ex dictis. Ad ꝛfirmatōez ꝑmi argumēti i rūsio/ne ꝑ opi.pbi q̄ superiora ordinant ad pfectiōez maioꝛes passiue recipiēdā q̄z ipsa possint actiue ꝑducere.ꝛ ꝑ ꝛñs istoꝛ pfectio nō pōt ꝑduci nisi ab alicuio agēte supnāli nō sic ē de pfectiōe iferioꝛ quoꝛ pfectio vltima potest subesse actioni agentiū iterioꝛ. ¶ Ad tertiū dico.q̄ vi/tati complexe alicui firmiter tenende intellectus possi/bilis est improportionatus.hoc est non est proportiona/liter mobile respectu talium agentiuz que ex fantasma tibus ꝛ ex lumine naturali intellectus agentis non pos/sunt cognosci. Cum autem arguis igit[ur] fit proportiona tus per aliquid aliud: cōcedo: ꝛ per aliud in ratione mo uent[is] ꝑ[ma] per mouens supernaturale reuelans assen/tit illi [ver]itati:ꝛ per aliud in ratiōe formē:quia per istuz assensu[m] factum in ipso:qui est quasi quedam iclinatio in intel[lectu] ad illud obiectuz proportionans illud isti. Cū vltra de illo alio queris an sit naturale vel supernaturale.dico q̄ supernaturale siue itelligas de agente siue de forma.Cuz infers.ergo intellectus est improportionatus ad illud ꝛ per aliud proportionatur, dico q̄ ex se est in potentia obediētiali ad agens:ꝛ ita sufficienter proportionatur illi ad hoc vt ab ipso moueatur. Simi/liter ex se est capax illius assensus causati a tali agēte:ēt naturaliter capax.non oportet ergo ipsum per aliud ꝓ portionari illi assensui in recipiēdo. Statur igitur in se/cundo non in ꝑmo.quia veritas ista reuelata nō est suf/ficienter inclinatiua intellectus ad assentiēdū sibi:ꝛ ita est improportionale agēs et passuz sibi improportionale. Sed agens supernaturale est sufficienter inclinatiuum intellectus ad istam veritatem: causando in ipso assen/sum quo proportionatur huic veritati.ita q̄ non oportz intellectum per aliud proportionari tali agenti nec for/me ab ipso ipresse:sicut oportet ipsuz proportionari tali obiecto per aliud duplici modo predicto.

¶ Questio. II.

Vtrum cognitio supernaturalis neciaviatori sit sufficiēter tradita i sacra scriptura. Oꝛ nō. qꝛ cognitio necessaria nūq̄ defuit generi huma no:sed sacra scriptura nō erat in lege nature: quia Moyses primo scripsit penthateucū:nec tota erat in lege mosayca:sed tantum vetus testamentū.ergo ꝛc̄. ¶ Item quicunq̄ auctoꝛ scientiarū humanaruz quan/to acutioꝛ intellectu: tanto plus vitat superfluitatem in tradendo.sed in sacra scriptura videntur contineri sup/flua vt cerimonie ꝛ hystorie multe:quarū cognitio non videtur necessaria ad salutem.ergo ꝛc̄. ¶ Item multa sunt de quibus non cognoscitur certitudinaliter ex sa/cra scriptura:vtruz sint peccata mortalia vel non: quo/rum tamen cognitio est necessaria ad salutem: quia ne/sciens illud esse peccatuz mortale non sufficienter vita/bit illud.ergo ꝛc̄.

Contra Aug.ii.de ciuitate.c.3.loquēs de scriptura canonica ait.Cui fidē habemus de his re/bus quas ignorare non expedit:nec per nosipsos nosse idonei sumus. ¶ In ista qōne sūt hereses inumere dā/nantes sacrā scripturā vel partē eius:sic pz in libris Da masceni ꝛ Aug.de heresibus.Quidā vero heretici nihil de scriptura recipiunt.Quidā non vetus testm̄ vt mani chei:sic in li⁰ Aug.de vtilitate credendi pz .dicentes ve/tus testm̄ esse a malo ꝑncipio.Quidaz vo tm̄ testm̄ ver⁹ accipiunt vt iudei.Quidā aūt aligd vtriusq̄ vt sarrace/ni qbus machometus imundus alias imunditias innu meras imiscuit.Quidam aligd dictum in nouo testamē to puta heretici diuersi qui diuersas sentētias scriptura rū male itellectas habētes pro fundamēto alias negle/xerunt.vbi gra ad ⁺Ro.13. Qui infirmus est olera mandu cet. Itē Jacobi 5⁰ Cōfitemini alterutrū peccata vestra. Ex hoc errarūt circa sacrm penitentie qdaz dicēdo illō posse dispēsari a quocūq̄ non sacerdote vel alys bꝰ au/ctoꝛitatibus initendo male itellectis.

Contra omnes istos in cōi octo sunt vie eos rōna/biliter cōuincendi:que sunt ꝓnunciatio ꝑ phetica:scriptura ꝑ concoꝛdia:auctoꝛitas scribentiū:di/ligentia recipientiū:rōnabilitas ꝛtentoꝛ:irrōnabilitas singuloꝛ erroꝛ:eccl'ie stabilitas:miraculoꝛū claritas.

De primo pz.qꝛ solus deus potest nāliter nō ab alio futura contingētia certitudinali ter ꝓuidere. g̃ solus ille vel ab illo istructus potest ea certitudinal'r predicere.talia aūt multa ꝓnunciata in scriptura impleta sunt:vt pz consideranti libꝛos ꝑphe/tales:ex qbus non est dubiū quin sequantur pauca que restant ꝑm Gregoꝛium in homelia de aduentu. Istam viam tangit Augusť.iz⁰de ciuita.capi⁰.io⁰ vbi ait. Uera se narrasse preterita ex his que futura ꝓnunciauit cum tanta veritate iplēt ostendit,

De secundo .s.scripturarū cōcordia sic pz. Jn nō euidētib⁹ ex termis nec ex ꝑn cipys euidētiā habētibus nō cōsonāt firmiter ⁊ ifallibi liter multi diuersimode dispositi nisi a cā supiore ipsoꝝ itellect⁹ iclinent ad assensum:sz scriptores sacri canōis varie dispositi ⁊ diuersis tpibus existētes in talibus nō euidētibus oio cōsonabant. Hanc viā ptractat Aug.i8o de ciui.c.4i.Auctores nostri sane pauci eē debuerūt:ne multitudine vilesceret quod carū religione esse oportet:nec tñ ita pauci vt eoꝝ nō mirāda sit cōsensio. Neqꝫ .n.in multitudine pb̄oꝝ:q laboze ēt litterario monumē ta suoꝝ dogmatū reliquerūt:facile quis inuenerit q⁹ iter cuncta que sensere cōueniāt.⁊ hoc Aug.ꝓbat in exēplis ibi.maioz etiā assumpta nō tm̄ ꝓbat per exēplū ō pb̄is. vt videt ꝓbare Aug.sz ēt per rōnē:q cū itellectus q̄tū ad assensum sit natus moueri ab obiecto euidente in se vel in alio:nihil aliud ab obiecto videt talē assensuz pos se causare:nisi virtualr icludat euidentiā obi.nā si nihil ta le moueat itellectū:remanebit sibi theologia neutra.ni hil aūt est tale de nō euidentibus ex terminis nisi intel lectus superioz nostro.nihil aūt itelligens superius ho mine potest boiez effectiue docere nisi ōs. ¶ Si aūt di catur hic q⁹ posteriozes licet aliter dispositi q̄ priozes:⁊ alys tpibus exītes:tamē habuerūt doctrīas precedentiū in scripturis:⁊ acqeuerūt credēdo:sicut discipuli doctrine magistroꝝ:⁊ ita nihil scripserūt dissonuz a ꝓzib⁹ licet deus nō doceret hos ⁊ illos. ¶ Cōtra hoc videtur Aug.obycere vbi ꝑus.dicens de pb̄is.qui laboze litterario momumēta suoꝝ dogmatū reliquerūt ⁊c. que discipuli legentes licet in aligbus essent assentientes ꝓzib⁹ vt discipuli.aliq̄ tamē improbauerunt: vt pz ibidem de aristippo ⁊ antistone g ambo socratici:tamē in gbusdaz sibi ꝺixerunt.Et qñq discipuli magr̄o:vt Arist.-plato ni:quō igit nō ꝺixissent posteriozes nostri ꝓzibus i ali gbus si nō habuissent doctorē cōem eoꝝ itellectus icli nantē ad eadē nō euidentia:- ¶ Rñdeo. q nō euidētia tradiderūt ꝓzes:ideo posteriozes nō potuerūt eos per rōnes improbare:⁊ noluerūt eis discredere:nisi possent rōnē cogentē ꝑ se bre reuerētes eos vt magr̄os veraces: sed pb̄i discipuli per rōnē potuerūt magr̄os improbare:q mā circa quā altercabant potuit bre rōnes sumptas ex termis. Exemplū. Nō ita ꝺicit discipulus histoziogra phus magr̄o histoziographo: sic̄ phs pb̄o: q⁹ hystozie de ꝓterito nō possunt esse euidētes vt auertāt discipulū a magr̄o:sic̄ possunt esse pb̄ice rōnes. ¶ Cōtra illud.saltē Ezechiel ꝓphetās in Babylone eo tpe quo Hieremias in iudea ꝓphetauit cū nō solū illa dicerēt que a Moyse quasi cōi eoꝝ magr̄o habuerūt:sz ⁊ alia mlta in illis po tuissent discordare aut dissentire:cuz nō essent euidētia ex terminis nisi habuissent aliquem cōmunem doctorē supza intellectum humanum.

De tertio .s.auctozitate scribentiuz sic pz. Aut li bzi scripture sunt istoꝝ auctozū quozū eē dicunt:aut nō.si sic.cū dānent mendaciū ꝑcipue in fi de ⁊ moribus:quō est verisimile eos fuisse mentitos.di cēdo hec dicit dn̄s:si dn̄s nō fuisz locutus:-Aut si dicas eos fuisse deceptos nō mentitos vel ꝓpter lucrū menti ri voluisse.-Primū improbat ex dicto -pauli.z⁹ Cozin.iz⁹ Scio boiez in xp̄o ⁊c.⁊ subdit ibi.verba archana audis se q̄ nō licet boi log.que assertiōes nō vident fuisse sine mēdacio: si asserēs nō fuit certus:q asserere dubiū vel est mēdaciū vel nō longe est a mendacio. Ex ista reuela tione -Pauli ⁊ multis alys reuelatōibus factis diuersis sanctis ꝓcludit q⁹ itellectus eoꝝ nō potuerūt induci ad assentiēdū ita firmiter illis quoꝝ notitiā nō potuerunt habere ex nālibus sicut assenserunt nisi ab agēte supnā li. ¶ Scōz improbat .s.q⁹ nō fuerūt ꝓpter lucrū mentiti. q⁹ ꝑ illis ad que voluerūt boies īducere ad credenduz tribulatiōes maximas sustinuerunt. ¶ Si aūt libzi nō sunt illoꝝ:sed alioꝝ hoc videt icōueniens dicere: q⁹ ita negabit q̄cunq liber esse illius auctozis cuius dī esse.q̄ re eni soli isti falso ascripti sūt auctozib⁹ quoꝝ nō erāt:- ¶ P.aut illi qui ascripserūt libzos istos eis fuerūt xp̄iani:aut nō.Si nō:nō videt q⁹ voluerunt tales libzos con scribere ⁊ alys ascribere:⁊ ex hoc magnificare sectaz cu ius ꝺzium tenuerunt. Si fuerunt xp̄iani quō illi xp̄iani mendaciter tales eis ascripserunt: cuz lex eoꝝ damnet mendacium sicut ꝑus:-⁊ ꝓpter idem quo mō assererent deū locutū esse multa que ibi narrantur:⁊ hoc ꝑsonis g⁹ bus libzi ītitulantur:si talia non acciderunt illis ꝑsonis. quō etiam libzi isti fuissent ita autentici ⁊ diuulgati esse talium auctoꝝ nisi fuissent ⁊ ipsi auctozes eoꝝ autenti ci:-de quo -Ricar.ꝑmo de tri.c⁹z.Certe a summe sancti tatis viris sunt nobis tradita. de hoc etiaz Aug.ii.de ci uita.dei.cap.3.loquēs de xp̄o.dic̄ sic. Dic iquit ꝑus ꝑ ꝓ phetas.deide per seipz.postea per apl̄os q̄tū satis eē iu dicauit locutus scripturā ꝺidit que canonica nomiāt eminentissime auctozitatis ⁊c.Et Augu.in epl̄a ad Hie ronymū.Et habet de cōse.di.9.Si ad sacras scripturas admissa fuerint vel officiosa mēdacia:quid in eis rema nebit auctozitatis:-Et idē ad eundem in eadez epistola Solis eis scripturarum libzis ⁊c.

Quartum .s.recipientiū diligētia sic pz.Aut nul li credis de cōtingenti quod non vidi sti.⁊ ita nō credes mundū fuisse ante te.nec locuz esse in mundo vbi nō fueris.nec istuz esse p̄em tuuz ⁊ illā esse mr̄ez tuā:⁊ talis icredulitas destrueret oēm vitā polli ticā.Si igit vis alicui credere de ꝓtingēti qō tibi nō est nec fuit euidens:maxime credendū est cōitati siue illis que tota cōitas approbat:⁊ maxime que cōitas famosa ⁊ honesta cū maxia diligētia approbata recepit.talis est canon dine scripture.tāta.n.apō iudeos sollicitudo fuit de libzis habēdis in canone:⁊ tanta apud xp̄ianos de li bzis recipiēdis tāq̄ autenticis q⁹ de nulla alia scriptura habēda pro autētica tāta sollicitudo fuit inuēta:ꝑcipue cū taz solēnes cōitates de scripturis istis curauerūt tan q̄ de cōtinētibus nēcia ad salutem.de hoc Aug.de ciui. dei.i8.ca.38. Quo mō scriptura Enoch de qua Judas i epl̄a sua facit mentionē nō recipitur in canone: ⁊ multe alie scripture:de qbus fit mentio i lib⁹ Regū.vbi inuit q⁹ sola illa recepta sunt in canone que auctozes nō sicut boies sz sic̄ ꝓphete dīna īspiratiōe scripserunt.Et ibidē ca.4i. Illi Jsrahelite: qbus tradita sūt eloquia dei: nul lo modo pseudo ꝓphetas cū veris prophetis parilitate licētie cōfuderūt:sed concordes iter se:atq⁹ in nullo dis sentientes:sacraꝝz litterarum veraces ab eis agnosce bantur ⁊ tenebantur auctozes.

De quinto .s.rōnabilitate ꝓtentoꝝ sic.q⁹ rōna bilius q̄ deū tāq̄ finē vltimū super oia diligi.⁊ ꝓximū sic̄ seip̄m:-i.ad idē ad qō se ꝯz Grego. i q⁹ duob⁹ ꝑceptis vniuersa lex pēdet ⁊ ꝓphe.Math. zz.Jtē Math.7.Oia q̄cūq vultis vt faciāt vobis ho mines ⁊ vos facite illis.ex istis q̄si ex ꝑncipys practicis alia practica ꝓsequunt i scriptura tradita honesta ⁊ rō ni consona:sic̄ de eoꝝ rōnabilitate patere pōt [illegible] cuilz ptractāti de ꝑceptis ꝓsilys ⁊ sacris: q⁹ i o[illegible] eē q̄si q̄dā explicatio legis nāe q̄ ꝯz apl̄z ad Ro.[illegible]scripta ē i cozdib⁹ nr̄is.Ꝫ de moz[illegible]. de Ꝫ Aug.ō ci.[illegible]i.z.z8. ca. Nihil turpe ac flagitiosuz spectādū imitandūq⁹ ꝓpo nit vbi veri dei.aut ꝑcepta īsinuant aut miracula nar rant aut dona laudant aut bñficia postulāt. ¶ De cre dibilib⁹ pz.q⁹ nihil credim⁹ de deo:qō aliquaz imperfe-

ctionē iportet: imo gcgd credimus verus esse magis attestatur pfectioni dine q̄z eius oppositū. ps de trinitate psonaꝝ ⁊ icarnatione vbi ⁊ hꝫ. nihil enim credimus icredibile: qz tūc icredibile esset mūdū ea credere: sicut deducit Aug. de ciui. dei. zz. ca°5°. mūdū tamen ea credere nō est icredibile: qz hoc videm⁹. de hac aūt lege ⁊ honestate xp̄ianoꝝ patet per Augustinū de vtilitate credē di. li. 6°. c°. 8°. Uulgus mariū ⁊ feminarū ⁊c̄.

De sexto .s. ō irrōabilitate singuloꝝ erroꝝ ps sic. ¶ Quid pagani pro idolatria sua adducēt colētes opa manuū suaꝝ: in gbus nihil est numinis sic̄ sat] oñdūt pbi. ¶ Quid sarraceni vilissimi porci macometi discipuli p suis scripturis allegabūt expectātes p btitudine qō porcis cōuenit. s. gulā ⁊ coytū: quā p̄missionē desp̄iciēs pbs qui fuit q̄si illius secte Aui. 9. meta. c. 7. aliū finē q̄si pfectionē ⁊ boi magis cōgruētes asserit dicēs. Lex nostra quā dedit mahometh oñdit dispōnē felicitatis ⁊ miserie que sunt p̄m corpus: ⁊ est alia p̄missio q̄ apphēdit intellectu. ⁊ segtur ibi. Sapiētib⁹ vō theologis multo maior cupiditas fuit ad ꝯsequēdū hāc felicitatē q̄z corporꝝ: que q̄z uis dareť eis: non tamen attenderunt eā: nec appreciati sunt eā ꝯpatōe felicitatis que est coniunctio p̄me vitati. Quid iudei q nouū testm̄ dānant qō in suo veteri p̄mittit. vt oñdit ap'ls ad Heb. ét q̄z insipide sunt eoꝝ cerimonie sine xp̄o xp̄s ét aduenisse ⁊ ita nouū testm̄ ab eo p̄ncipal'r p̄mlgatū sic̄ autenticuz fore recipiendū pphe eoꝝ oñdunt. Nō auferet ait Jacob Heñ. 49. sceptrū de iuda: nec dux de femore ei⁹ ⁊c̄. ⁊ sil'r illud Daniel. 9°. Cum venerit scūs scōꝝ. Quid asini manichei fabulanť p̄mū malū cuz ipsi: ⁊ si nō p̄mi: tm̄ valde mali essent. nōne videt oē ens inq̄tū ens bonum esse: nōne etiā in nouo testō potuerūt videre eē vet⁹ au tēticū ⁊ approbatū: ¶ Quid singuli alij heretici q vnū verbū scripture male itellexerūt ps Aug. in li. 83. qōnū. q. 69. Nō pōt ingt error oriri palliatus noie xp̄iano nisi de scripturis nō itellectis. ⁊ hoc iō qz p̄cedētia ⁊ sequentia nō ꝯtulerūt. vñ ibidē ifra. Solet circūstātia scripturarū illumiare sniam: nec ét alia loca scripturaꝝ cōtulerūt. vñ hereses orte sunt p se legēdo: q̄ cōferēdo repulse sunt: qz ꝯferētes diuersas snias adduxerūt: q̄ ex seiuicē mutuo videri poterant quō et qual'r essent itelligende. Cōtra istos est illud verbū Augu. contra ep'lam fundamēti. Nō crederē ingt euāgelio nisi qz eccl'ie catholice credo. igit irrōnabile est aliqd canōis recipe ⁊ aliqd nō: cū eccl'ia catholica: cui credēdo canonē recipio: recipiat totū equal'r. Item doctrine pb̄oꝝ aliqd cōtinēt irrōnale put de pollitys diuersis ordinatis a diuersis pb̄is p. bat Aristo. z°. politi. ps ⁊ sua in gbusdā est irrōnabilis. sicut patuit ex sol'one qōnis p̄cedētis.

De septimo .s. de eccl'esie stabilitate ps quo ad caput per illud Augu. de vtilitate credendi quasi in fine. Dubitamus nos ei⁹ eccl'ie credere gremio: q̄ vsq̄ ad ꝯsumationē generis hūani ab ap'lica sede p̄ successiones eꝑoꝝ frustra hereticis circūlatrātibus culmē auctatis obtinuit. ⁊ paꝝ post. Quid est aliud qō taz ingratū pōt esse opi aq̄ auxilio dino q̄z tāto labore p̄dcē auctati velle resistere: vñ Gamaliel actuum 5°. Si est ex hoībus ꝯsiliū hoc aut opus dissolueť. Si vo ex d[illegible]iō poteritis dissoluere: ne forte ⁊ deo videamini re[illegible]nare. Et Luce. zz°. ait dns Petro. Ego rogaui p te p[illegible]re vt nō ōficiat fides tua. ⁊ tu aliqn ꝯuersus cōfirma [illegible]res tuos. Firmitas. n. eccl'ie in mēbris ps per illud Aug. de vtilitate credēdi. s. Uulgus mariū ⁊ feminaꝝ ⁊c̄. Silem sniam dic̄ ꝯ ep'lam fundamēti. Quis. n. tantā multitudinē ad peccata p̄nā ad legē ꝯriam carni ⁊ sanguini seruandā iduceret nisi de⁹: Et ꝯfirmat: qz secta iudeorū nō manet in vigore sic̄ ꝯ eos obycit Aug. in p̄ fmone de aduentu. Uos inq̄z cōuenio o iudei. ¶ Si obycit de p̄manentia secte machometi. Respōdeo. illa icepit plus q̄z sexcentū annis post legē xp̄i. ⁊ in breui ꝺo cooperante finiet̄ que multum debilitata est anno xp̄i. i z o o. ⁊ ei⁹ cultores multi mortui et plurimi sunt fugati ⁊ ppbetia dr̄ esse apud eos q̄ cito finienda est secta illa.

De octauo .s. de miraculoꝝ claritate sic ps. Nō pōt esse testis falsus deus: sz de⁹ inuocatus a predicante scripturā vt ostēderet doctrinaz eius esse verā fecit aliquod opus sibi p̄priuz vtpote miracula: ac per hoc testificatus est illud esse verum qō iste predicauit. Cōfirmať hoc per Ricar. p̄mo de trin. ca. z°. vbi supra. Domine si est error a te decepti sumus. nā tāctis signis ꝯfirmata sūt q̄ nō nisi p te fieri possent. ¶ Oz si dicať miracula nō fuisse facta: aut etiā q ipsa nō testātur veritatē: qz antich̄ristus faciet miracula. ¶ Contra p̄mū dici pōt illa snia Aug. de ciu. li. zz°. ca°5°. Si ista miracula facta esse nō credūt: hoc nobis vnū grāde miraculū sufficit q iā terraꝝ orbis sine vllis miracl'is credidit. nota valde illud cap'lm: qz si qcgd quod credim⁹ dicať icredibile esse: nō minus est icredibile hoies inquit ignobiles ifimos: pauciss̄imos: iperitos: rem tam icredibilez taz efficaciter mundo: ⁊ in illo ét doctis p̄suadere potuisse vt mūdus illud credat sic̄ iā credidisse videtur nisi per illos aliq̄ miracula fierēt p que mundus ad credendū induceret. vñ subdit. Qui p̄pterea exiguo nūero ignobiliū ifimoꝝ iperitoꝝ hoium credidit. qz in tam cōtemptibilibus testib⁹ multo mirabilius diuinitas seipa p̄suasit. Quid. n. icredibilius q̄z vt ad legē ꝺriaz carni ⁊ sanguini doctores pauci ⁊ rudes ⁊ pauperes possēt plurimos potētes ac sapiētes cōuertere: quod spāliter ps ō multis sapientibus p̄mo fidei rebellibus postea cōuersis: vt de Paulo p̄us p̄secutore postea gentiuz doctore. ⁊ de Augustino p̄ius per manichēos seducto postea doctore catholico. De Dionysio p̄us pb̄o postea Pauli discipulo. Et ō Cipriano p⁹ mago postea xp̄ianissimo epō: ⁊ de innumeris alys conuersis. ¶ Contra idem scōo dici pōt illud Aug. de ciui. dei. lib°. io°. c°. 18°. An dicet aligs ista falsa esse miracula nec fuisse facta sz mēdaciter scripta. quisquis hoc dicit si de his rebus negat oīo vllis litteris esse credendum. potest etiā dicere nec deos vllos curare mortalia ⁊c̄. ⁊ ibidē de eodez. Si libris magicis siue quod honestius putāt theurgicis credūt: quid cause ē cur illis litter] nolūt credere ista facta eē: ¶ Cōtra idē z°: qz q̄dā facta nō nisi a nimis p̄teruientibus negari possunt vt sunt miracula facta a Siluestro corā Constantino tā in curatiōe lepre eius q̄z in disputatiōe ei⁹ ꝯ iudeos que facta tanq̄z celeberrima mūdū nō latuerūt ¶ Cōtra z^m dici pōt q ꝙ si quis inuocatus in testē signū cō suetū testificatiōis p̄mittat adduci: ⁊ p̄sens non ꝺdicat: talis taciturnitas non stat cum veritate perfecta. miraculum aūt est tale signū dei vt testis. igit si p̄mittat miracula fieri a demonibus nō ꝺtradicens: annūcians. s. illa nō esse testimōia sua: nō videť esse perfecte veraꝝ: qō est ipossibile. ⁊ p̄ b̄ dr̄ ad illud de antich̄risto q ꝙ dixit illa miracula faciēda non esse testimonia veritatis: sic̄ ps Math̄. z4. ⁊ ad Thessal. z°. ¶ Itē ꝯ idē est differentia miraculoꝝ que fiūt a ꝺo ⁊ que fiūt a diabolo. de q̄ dr̄ia tractat Aug. de vtilitate credendi ꝑpe finē. Miraculū inquit voco qcquid arduuz aut insoliduz supra spem vel facultatē mirātis apparet: quedā soluz faciunt admirationē: quedaz magnā gr̄am bene volendāq̄z conciliant qualia fuerūt ch̄isti miracula vt pertractat ibi diffuse ¶ Itē cōtra vtrūq̄z potest dici q ꝙ sunt aliq̄ miracula facta in lege xp̄iana in gbus non potest esse deceptio quin

sint facta nec quin sint testimonia veritatis:qz a deo facta.s.raptus ꝓpauli ⁊ reuelatio cōtingentiū futurorum. ¶ Primū ꝑz.qz impossibile est aliquez decipi credēdo circa se videre essentiā dei.ḡ impossibile fuit ꝓpauluz se credere illā videre nisi eā videret:ꝛz hoc asserit de se ad Coꝛ.zᵃ.c.ixꝛ.ꝑm exponē scōz. Illud igit fuit vere fcm ⁊ nō tm apparenter. ꝓbatio ꝑmi añtis.qz nullus pōt decipi circa aliqō ꝑnᵐ ꝑmū credendo se itelligere illō cū nō itelligat tale ꝑnᵐ:qz tūc nō cōstaret ex terminis apprehensis qō eēt ꝑnᵐ ⁊ qō nō.ḡ multo magis nō pōt decipi circa deū visuz.oña ista ꝑz.qz plus distat visio dei ab itellectiōe cuiuslibz obi ēt q̄tum ad pceptionē itellectꝰ iudicātis q̄ distet itellectio ꝑncipij ꝛplexi ab itellectione cuiuscūqz nō ꝑncipij. Itē qualr intellectꝰ crederet se quietari si nō quietaret:nōne poterit cognoscere iclinationē suā ad verum qō nō videt. Si crederet se videre deū crederet se quietari i deo.si nō videt nō quietatur. Stultius ait Aug.nihil dici pōt q̄ ꝙ falsa op.aia sit btā zᵒde ciui.c.4. zᵐ.s.ꝙ a solo deo fieri potuit est manifestū.qz nulla creatura pōt aiam btificare nec simplr nec ad tēpus. zᵐ ꝑz ex multis ꝓphetis in vtroqz testamento.vñ ꝺ falsa miracula antichristi posset sibi obyci saltē de istis duobꝰ hoc mō.Si tu es deus fac me videre eēntiā dīnaz nude:⁊ post visionē memoziā certaz hr̄e visionis ⁊ certitudinē ꝙ illa fuit visio eēntie dīne: ⁊ tunc credam tibi. ¶ Itē si tu es deus dic mihi qd faciā vl quid cogitabo vel appetā ꝑ tali hoza.⁊ hꝰ vie efficaciā ex miracul'inuit saluatoꝛ Jo.v.Opa q̄ ego facio ipa testimoᵐ phibēt ō me.si mihi ñ vlt] crederꝛ opibꝰ saltē credite.

Nono quoqz loco pōt adduci testimoniū eoꝝ qui foris sunt. Josephus in li.18. antiquitatū pulcherrimū testimoniū ponit de xp̄o vbi iter alia ō Jesu ait.Xp̄s hic erat.vbi eius verā doctriaz ⁊ resurrectiōez ex mortuis cōfitet. ¶ Jtez de ꝓphetia Sybille nota illud de ciui.18.c.23.Jesus xp̄s dei filiꝰ saluatoꝛ. ¶ Itē ō eplaz fundamēti nota quō singuli heretici de catholicis ingsiti nō ad suos mittunt sz ad veros catholicos quasi etiam illi soli ab omnibus etiam hereticis catholici nominentur.

Decimo ⁊ vltio pōt adduci ꝙ deꝰ nō deest querētibus toto coꝛde salutē.multi aūt diligētissime igrētes salutē ad hāc sectā ꝓuersi sūt.⁊ q̄to fervētioꝛes facti sunt in iquirēdo tāto in hac secta amplioꝰ ꝓfirmati subitoqz in ea penitētes de malitia ad bonam vitaz mutati sunt:toꝛmēta quoqz ꝑ ea plures in magna exultatiōe spūs perpessi sunt.q̄ nō videnꝛ ꝓbabilia nisi deus hanc sectā sacre scripture innitentē irrefragabilr approbaret ⁊ ordinaret ad salutem.

Habito igitur ꝺ hereticos ꝙ doctrina canōis est vā.videdū est zᵒan sit necia ⁊ sufficiēs viatoꝛi ad ꝓsequēdū finē suū. ¶ Dico igit ꝙ ista tradit quid sit finis hois in ꝑticulari qz visio ⁊ fruitio dei ⁊ hoc q̄tuz ad circūstātias eius appetibiles puta ꝙ ipsa habeꝛ post resurrectionem ab hoie imortali ⁊ in coꝛpoꝛe ⁊ in aia sīl sine fine. Ipsa etiā determiat q̄ sunt necia ad finē.⁊ ꝙ illa sufficiāt: qz decē mādata Matħ. 19ᵒ.Si vis ad vitam igredi serua mandata. de ḡbus habetur in Exod. Doꝛ etiā explicatio ⁊ q̄tum ad credenda ⁊ q̄tum ad speranda ⁊ q̄tum ad operanda explicaꝛ ex diuersis locis scripture. Proꝛprietates quoqz substantiarum imaterialium in ea traduntur q̄tum possibile ē ⁊ vtile viatoꝛi nosse. Jsta ḡ conferendo ad tres ratiōes quibus ĩnititur solutio.q.precedentis patet ꝙ sacra scriptura sufficiēter continet doctrinā necessariaz viatoꝛi.

Ad primum argumentuz ꝑncipale ad minoꝛē respondeo.ꝙ lex nature pauciozibus fuit cōtenta que memorialiter ad filios per patres deuenerūt. illi etiā homines magis erant prediti in naturalibus:⁊ iō modica doctrina inspirata potuit eis sufficere. Uel alr ad illud ⁊ ad aliud ō lege Moysi potest dici ꝙ ordinatus ꝓcessus scripture ostēdit eius doctoꝛē ꝑm Aug.83.qōnū.q.58. ¶ Ad scōz dico.ꝙ dulcius capitur qō latet sub aliqua snīa litterali q̄z si eēt expresse dictū.⁊ ideo ad deuotionē cōfert illa que expressa sunt in nouo testamēto sub figura velata fuisse in veteri. hec q̄ ad cerimonias:sed quo ad hystorias ĩ quibus exempla sunt legis declaratiua.similiter ex toto processu scriptu re patet ordiata dei gubernatio respectu hominis et totius creature. ¶ Ad tertiuz origenes in omel.de archa Noe dicit. Nulla scia omnia scienda explicauit:sed illa ex quibus possunt alia sufficienter elici vnde multe veritates necessarie non exꝑmunꝛ in scriptura ⁊ si ibi virtualiter continentur sicut cōclusiones in ꝑncipys circa quarū inuestigationē vtilis fuit laboꝛ expositoꝛum ⁊ doctoꝝ. ¶ Et si obycias.multa in actibꝰ humanis sunt dubia vtrum sint peccata mortalia etiā suppositis oibꝰ doctrinis doctoꝝ ⁊ expositoꝝ. ¶ Respōdeo.nō est dubia via salutis simpliciter:quia a talibus tanq̄a periculosis debz homo sibi cauere ⁊ custodire se ne homo dū se exponit periculo ĩcidat in peccatū.ꝙ si noluerit querere salutem:sed non curando exponat se periculo vbi foꝛte de genere actus non est peccatuz mortale: tamen peccabit mortaliter se tali periculo exponendo.

¶ Questio. III.

Vtrum theologia sit de ꝺo tāq̄ de subiecto ꝑmo.Qz nō arguitur duabus vys.Prima est ostendere istam negatiuam in se que ꝓbatur ꝑmo per auctoritatez Boetij ꝑmo de tri.Foꝛma iquit simplex subiectuz esse non potest. ¶ Item scōo materia non coīcidit cū alys causis neqz idez numero neqz specie ex zᵒꝓbysicoꝝ.deꝰ aūt est finis huius scie ⁊ efficiens.nō igitur mā. ¶ Jtez tertio ex ꝑmo posterioꝝ.subiectū scie habet partes ꝑncipia ⁊ passiones.deus aūt non habet partes integrales cum sit simplex.neqz partes subiectiuas cuz sit singulare ex se.neqz habet ꝑncipia cum sit ꝑmuz ꝑncipiuz:neqz passiōes:qz passio ineſt subiecto ita ꝙ est extra eius eēntiam:nihil aūt ſic ineſt deo. ¶ Scōa via est ostēdere ꝙ aliud est hic subm̄.non ḡ istud.añs ꝓbatur multipliciter.ꝑmo per Aug.de doctrina xp̄iana.ꝑmo lib.caᵒꝑmo. Omnis doctrina vel rerū est vel signoꝝ. igit res vel signa sunt subm. ¶ Item scōo. scriptura habz q̄tuoꝛ sensus.s.anagogicuz:tropologicuz:allegoꝛicū: ⁊ lr̄alem.sed cuilibet sensui coꝛrespōdet aliquod subiectū ꝑmū sicut aly scientie habenti vnum sensum coꝛrespondet subiectuz ꝑm illum sensum.igitur hic sunt quatuoꝛ subiecta. ¶ Item tertio.ꝙ homo sit subiectum ꝓbatur auctoritate cōmentatoꝛis ꝑmo ethicoꝝ in prologo. quia ꝑm eum sciētia moralis est de homine quo ad animaz. medicinalis est de homine quo ad coꝛpus.ex hoc ergo accipitur ista propositio ꝙ omnis scientia practica habet ꝑ subiecto primo illud cui ꝓacquiritur finis practice ⁊ non ipsum finem.finis autem istius sciētie acquiritur homini ⁊ non deo.ergo ⁊c. ¶ Item aliter ⁊ quasi in ídem redit.finis scientie est per actum suum attingere [illegible]ectū ꝑmum inducendo in ipsum foꝛmam ꝑncipalit[illegible]atentā a scia.puta in speculatiua ĩducere in illud e[illegible]gnitū: qz cognitio ibi ītēdit:⁊ in practica inducere f[illegible]am ad quā ordinaꝛ eiꝰ praxis.finis autē hic ītētus e[illegible] bonitas moralis que nō itendit induci in deo sed in homine.igitur homo est obm ꝑmū eius. ¶ Cōtra Aug.de ciui.dei. 8.ca.ꝑmo.theologia est ꝑmo vel ratio de deo.

Eustra. chij.f.

L.c.70.

L.c.43.

Questio.

Trum theologia sit de deo sub aliq̃ rõne spãli. q̃ sic. arguit. Hugo de sacris in p̃n° vult q̃ opa restauratiõis sint h̃ subm. g̃ si deus est hic subm hoc erit sub speciali rõne. s. incãtum restauratoz. ¶ Itẽ Lassiodorus super psalmistaz. vult q̃ xps caput cũ mẽbris ẽ hic subm. igit spãliter vt incarnatus ⁊ caput eccl'ie erit hic subm. ¶ Itẽ deus absolute est subm metaphysice. igit si hic ẽ subm hoc erit sub aliq̃ rõne spãli. ꝯña ꝓbatur. qz nõ sub
T.c.z. eadez rõne oĩno hic ⁊ ibi est subm. añs ꝓbat̃ ꝑ ph̃m. 6. meta. Honorabilissimã sciaz opz esse circa nobilissimũ genus. illa fm ipz est hõ. Hoc etiã ꝟirmat̃: qz ibi vocat metaphysicã theologiã. ¶ Itẽ ꝟmentatoz p̃ phy. ꝟmẽ. vlt° dic̃ q̃ Auic. multũ peccauit ponẽdo metaphysicã ꝑ bare p̃mã cãm eẽ cũ genus subaz separataz sit ibi subiectũ. ⁊ nulla scia ꝓbat suũ subm eẽ. rõ aũt nõ valet nisi itelligeret q̃ ipsa eẽt ibi p̃mũ subm. g̃ ⁊c. ¶ Itẽ ista scia est honorabilissima. g̃ ẽ de honorabilissimo subo sub ratione honorabilissima. hõ aũt rõ est rõ finis ⁊ boni. de fine aũt ꝓbat̃ per Auicẽ. 6. meta. dicẽtẽ. Si scia eẽt de oĩ-
Ca. vlti. bus causis illa q̃ eẽt de fine esset nobilissima. Ex hoc cõ-
T.c.8. cludit̃ de bono: qz fm ph̃m. 2°meta. qui ponit ifinitatez in finibus destruit nãm boni: qz destruit nãz finis. ex h̃ g̃ accipit̃ q̃ rõ boni est rõ finis. ¶ Cõtra. cognitio ꝟtracta p̃supponit cognitõez absolutã: ⁊ absoluta est certioz
In plog. ex p̃ meta. si g̃ ista est de deo sub aliq̃ rõne spãli alia est p̃oz ⁊ certioz de deo absolute. talis nõ ponit̃. g̃ ⁊c.

T.c.z. Trum ista scia sit de oĩbus ex attributiõe ipsoz ad p̃muz eius subm. Oz sic. 4°meta. Eadez est scia de aliquo ⁊ de attributis ad ipm ⁊ explificat ibi de sano: sz oĩa alia attribuunt̃ essentialr ad subm p̃mũ huius. g̃ ⁊c. ¶ Contra. Aug. i4. de trin. cap°. p̃mo. Neq; huic scientie tribuendum est ⁊c.

Circa solonẽ ista qõnũ sic ꝓcedo. p̃mo distinguo ō theologia i se ⁊ de theologia i nobis. 2°. assignabo rõnem p̃mi subiecti. 3°. distinguam de theologia cãtum ad partes eius.

De primo dico. q̃ cognitio quelibet in se est illa que nãta est haberi de obiecto ei° fz q̃ natum est manifestare se itellectui ꝓportionato. Cognitio aũt eadẽ in nobis est illa que nata est haberi in itellectu nostro de obiecto illo itellecto. Theologia g̃ in se talis est cognitio qualẽ natũ est facere obm theologicũ in itellectu sibi ꝓportionato. Theologia vo in nobis talis est cognitio q̃lẽ itellect° noster nat° est habere de illo obiecto. exẽplũ si aliquis itellectus nõ possit intelligere geometricalia posset aũt alicui credere de geometricalibus geometria esset sibi fides nõn scia: esset tamẽ in se scia. quia obiectum geometrie natum est facere de se sciam in intellectu ꝓportionato.

De secũdo dico. q̃ rõ p̃mi subiecti est cõtinere in se p̃mo virtualiter omnes veritates illius habitus cuius est. Quod ꝓbo p̃mo sic. qz obiectum p̃mũ cõtinet ꝓpões imediatas: qz subm ista cõtinet predicatũ ⁊ ita euidentiã totius ꝓpõnis. ꝓpositiones aut imediate continent cõclusiones. g̃ subiectũ ꝓpositum immediataz cõtinet omnes veritates illi° habitus. ¶ Probo idem scõ. qz primitas hic accipitur ex p̃mo posterioz. ex diffinitione vniuersalis fm q̃ dic̃ adequatum. obiectum autem se habet ad habitũ sic̃ causa ad effectuz. non est enim causa adequata nisi ꝟtineat p̃mo virtualiter totum effectuz. g̃ ⁊c. Expono q̃ dixi p̃mo virtualiter quia illud primuz est quod non depẽdet ab alio sed alia ab illo: ita g̃ p̃mo ꝟtinere est ab alys non dependere in continendo sed alia ab ipso: hoc est q̃ per impossibile circũscripto omni alio manente intellectu eius adhuc contineret: et nihil aliud cõtinet nisi per rationem eius. ¶ Contra istud arguitur dupliciter. primo sic. Sicut se habet obiectum p̃mum potentie ad potentiam ita obiectum p̃mum habitus se habet ad habitum. sed obiectum p̃mum potentie est aliquid cõmune ad omnia per se obiecta illius potentie. g̃ p̃mũ obiectuz habitus est aliquid cõmune ad omnia per se obiecta ei° ⁊ non aliquid virtualiter continens alia. ¶ Item scõo. quia in sciẽtys assignatur cõmuniter pro subiecto p̃mo aliquid quod est cõmune ad omnia illa que considerantur in illa scientia. sicut in geometria linea: in arismetrica numerus: in metaphysica ens. ¶ Ad p̃mum respondeo. q̃ ꝓportio obiecti ad potentiaz est ꝓportio motiui ad mobile vel actiui ad passiuuz. ꝓportio obiecti ad habitum est sicut ꝓportio cause ad effectum. Quãdocũq; autẽ aliquod agens agit in aliquod passum potest qõlibet agens eiusdem rõnis in quodlibet passum eiusdem rõnis agere. g̃ p̃ma extrema ꝓportionis actiui ad passiuuz sunt cõmunia ad omnia per se extrema illius ꝓportionis. naz inter illa cõmunissima est adequatio quia in quocunq; est ratio vnius illud respicit quodlibz in quo est rõ alterius: sed p̃ma extrema ꝓportiõis cause ad effectuz nõ sunt cõmunissima: qz iter illa nõ est adequatio: non enim sequitur si cõmune potest causare habituz q̃ speciale possit ⁊ ecõuerso. nõ. n. quodlibet cõtentum sub illo cõmuni respicit habitum illuz vt effectuz eius sz tãtũ aliqd̃ p̃m obm̃ ꝟtiuũ qd̃ virtualiter cõtinet oĩa ad q̃ habitus se extendit. ¶ Ad scõm dico. q̃ multoz̃ habituum specie differentium potest esse aliquod obiectum cõmune sicut ab obiectis eoz potest abstrahi obiectuz cõmune. ⁊ hoc modo in sciẽtys assignat̃ obm̃ cõe a quo nõ est habitus vnus fm spẽm: sed tm̃ fm genus.

De tertio dico. q̃ theologia essentialiter non tm̃ continet necessaria sed etiaz contingẽtia. qd̃ pz. qz omnes veritates de deo siue vt trino siue ō aliqua psona diuina vt comparat̃ ad intra sunt necarie: vt q̃ deus est trinus: ⁊ q̃ filius dr̃ gnãri a patre ⁊ hõ. illa vero in gbus comparat̃ ad extra sũt ꝟtingẽtes: vt q̃ ōs creat: ⁊ q̃ filius est icarnatus ⁊ hõ. oẽs aũt veritates de deo vt trinus siue de psona determinata sunt theologice. Sil'r veritates ꝟtingẽtes: qz ad nullã cognitionẽ nãlez spectãt ita q̃ prime partes itegrales theologie sunt due. s. veritates necessarie ⁊ veritates cõtingentes.

Ex dictis pz rũsio ad p̃am. q. Et p̃mo loquendo de theologia i se cãtũ ad veritates necias ipsi°. Dico q̃ p̃m subz theologie i se nõ p̃t eẽ nisi ōs: qd̃ ꝓbo ꝑ tres rões. ¶ Prima accipit̃ ex rõe p̃mi obi. ⁊ arguo sic. Pri° obz ꝟtinet vtualr oẽs vitates illi° habitus c° ẽ p̃m obz sz nihil ꝟtinet vtualr oẽs vitates theologicas nisi ōs g̃ ⁊c. ꝓbõ mi. nihil aliõ ꝟtinet eas vt cã siue vt illõ ad qõ habeãt attributiõez nisi ōs. qz ōs nulli attribuit̃: nec aliqd ꝟtinet eas vt effcũs demõstratiõe qz. nãlr effcũs demõstrat deũ trinũ q̃ ẽ potissima vitas theologica ⁊ sil'ia. ¶ Scõo sic. Theologia est de his que sunt soli intellectui diuino naturaliter cognita. g̃ est de aliquo soli deo naturaliter noto. sz solus ōs ẽ sibi soli nãlr not°. g̃ ⁊c. probatio p̃mi. s. añtis. si ista scia ẽ de aliqb° alicui alij itellectui nãlr notis. g̃ pter ista aliq̃ alia sũt cognoscibilia nãliter soli itellectui dino: qz ifinit° ẽ. ⁊ iõ pluriũ cognoscitiu° cãt itell's finit°. igit adhuc alia scia ẽ supioz (cãt ista) q̃ erit de nãliter notis itellectui creato. ꝓbõ minoris. qz oĩs essentia creata alicui intellectui creato potest eẽ nãliter nota. ¶ Tertio sic. In nulla scia tradit̃ ita distincta cognitio de aliquo alio qõ nõ est subm ei° p̃m sic̃ tradit̃ i

illa que eēt de illo vt de subo ei⁹ ꝑmo. qz in nulla scia tra
ditur ita distincta cognitio de nō p se subo sic̄ de p se eius
subo. tūc. n. nō eēt rō q̄re illud subm eēt magis subm ei⁹
q̄ aliō. igit̄ si deus nō sit hic subm tūc nō tradit̄ ita distī
cta cognitio de deo sic̄ tradereť de eo in aliq̄ alia in qua
posset eē subm. sz pōt eē subm in alia scia. igit̄ illa pōt eē
ꝑ ista. ¶ Preter aūt istas tres rōnes sunt aliq̄ persua
siones. Prima talis est. theologia ꝑm Aug. 13. de tri. c. 19.
ꝓ alīq̄ parte sui est sapia: ꝑ aliqua pte sui est scia. si aūt
eēt tm̄ de aliquo nō eterno formal'r de illo eēt formal'r
scia ⁊ non sapia aliq̄ mō. qz nec ex ꝑmo subo nec ex attri
butiōe: qz eterna non attribuunt̄ tēporalibus. ¶ Scōa
psuasio. qz supior portio rōnis hz aliquā pfectōez ppriā
sibi corrñdētē. ista aūt si est de subo nō eterno vt de pri
mo subo: cū eternū nō attribuat̄ ad nō eternū. segtur q̄
nullo mō est de eternis: ⁊ ita nullo mō pficit portionē su
periorē rōnis: ⁊ ita esset aliqs habitus itellectus ofo no
bilior isto pficiēs istā portionē: qō est icōueniēs. ¶ Ter
tia psuasio ē: qz ꝓz btm̄ Aug. 14. de tri. c. i. vel 4.⁹ ista scia
est de illis qbus fides gignit̄ defendit̄ ⁊ roborat̄. ḡ ē de
illo eodē subo qō est ꝑmū subm fidei: sz fides est de vita
te ꝑma. ḡ. ¶ Quarta psuasio ē: qz nobilissima scia est cir
T.c.z. ca nobilissimū gen⁹. ex. 6. meta. ⁊ ꝑmo de aīa. hec aūt cō
T.c.i. cedit̄ nobilissima. ḡ opz q̄ sit de deo vt de subo.

Ex his dictis rñdeo ad scōaz. q. ad itell'm cui⁹
pono exēplū. Dō intell'r vt aial
rōnale: vt suba: vt māsuetū nā: vt nobilissimū aialiū. in
ꝑmo itellectu itell'r ꝑm rōnem qditatiuā ꝑpriā in 2.⁹ in
cōi. in 3.⁹ p accñs. i. in ꝑpa passiōe. in 4.⁹ in respcū ad aliō.
Sz pfectissima notitia de boie nō potest eē in respcū ad
aliud: qz ista psupponit notitiā absoluti: nec de boie sub
rōne passionis qz notitia passiōis psupponit notitiā subi
nec de boie in vlī qz illa est ꝓfusa. ḡ nobilissima cognitio
Egidi. ō Ro. quo li. 3. q. 2. Guiel. var. li. i. i ꝑo. q. 6 Henri. i sūma. de boie est ꝑm rōnē qditatiuā. ¶ Ita ēt posz poni aliq̄
scia de deo sub rōne respcūs ad ex̄ vt aliq ponūt sub rō
ne reparatoris vel gubnatoris vel capitis eccl'ie. ¶ Ut
posset poni de ō sub aliq̄ rōne attributali q̄ ē q̄si passio
sic̄ aliq ponūt de deo hāc sciaz eē sub rōne boni. ¶ Uel
posset poni de deo sub rōne cōi ⁊ vlī vt entis vel entis i
finiti vel neče eē vel alic⁹ talis. ¶ Cōtra istas oēs posi
tiones arguit̄. ⁊ ꝑmo arguit̄ ꝺ istā de rōne cōi. nullus cō
ceptus cōis de deo cōtinet vtual'r omnes vitates ꝓprie
theologicas ptinētes ad pluralitatē psonaz. nā si sic cū
illi ꝺcept⁹ cōes nāliter cōcipiant̄ a nobis. ḡ ꝓpōnes īme
diate de illis ꝺceptibus possent a nobis nāliter concipi
vel itelligi. Et p illas ꝓpōnes imediatas possemus scire
ꝓnes: ⁊ ita totaz theologiaz nāliter acgrere. ¶ Scō qz
ex quo cōceptus cōes nō sunt soli deo nāliter noti. ḡ nec
veritates icluse in illis cōibus cōceptibus de quibus est
theologia. ḡ si eēt de deo sub rōne tali cōi nō eēt soli ō
nāliter nota. Cui⁹ oppositū ostensum est in prima qōne.
¶ Cōtra aliā positionē de rōne attributali posset argui
p easdez rōnes. ¶ Sz adhuc arguo p alias spāles qz co
T.c.4. ⁊ ide gnitio ei⁹ qō qd est est pfectissima: vt dicit pḥs. 7.⁹ meta.
ḡ cognitio illius eēntie est pfectioz cognitio q̄ cognitio
ꝓprietatis attributalis q̄ se hz q̄si passio huius nāe ꝑm
Damas. li. p. c. 5.⁹ ¶ Scō. qz si ille ꝓprietates real'r dif
ferrēt ab eēntia: essentia eēt real'r cā ipsaz. ḡ sic̄ differūt
rōne ita eēntia de sua rōne hz rōnē icausati. ille aūt lz p
idētitatē cū eēntia sint icausate: nō tm̄ ꝑm suā rōnez fo
malē ꝑmo icludūt icausationē sui. ¶ Tertio. qz illō ꝑm
suā ꝓpriā rōnē videť eē actualius in se cui magis repu
gnat cōicabilitas ad plura ad extra: sz eēntie repugnat
cōicabilitas ad plura ad extra ⁊ nulli ꝓprietati attribu
tali nisi quatenus est illius essentie vel idez illi essentie
inq̄ntum ifinite. ¶ Si vero dicatur q̄ quelibet ꝓprie
tas est ifinita ⁊ iō incōicabilis ꝓpter ifinitatē. ¶ Cōtra.
ifinitas ista est in eis ꝓpter idētitatē ea⁹ cū essentia sic̄
ex radice ⁊ fundamēto ois pfectōis ītrinsece. ¶ Cōtra
viā etiā de respectibus ad extra pōt argui sic̄ ꝓtra alias
duas vias. Sed facio rōnes spāles. ꝑmo qz respectus
ad extra est respectus rōnis: sz scia nō cōsiderans subm
suū sub rōne reali nō est realis: sic̄ nec logica est realis li
cet ꝺsideret de rebus vt eis attribuunt̄ ītentiōes scōe.
ḡ theologia nō eēt realis. ¶ Scōo. qz absolutuz ⁊ respe
ctiuū nō faciūt aliquē vnū cōceptū p se. ḡ cōcept⁹ aggre
gans illa duo in se est cōceptus vnus per accñs. nulla āt
scia ꝑma est de conceptu vno per accñs: qz talis ꝑsuppo
nit sciam de vtraq̄ parte. ⁊ ideo si scia subalternata sit
de aliquo vno per accidens ꝑsupponit duas tractantes
de partibus illius totius separati. Si igit̄ theologia eēt
de tali vno per accidens posset esse alia ꝓz ea que esset
de conceptu vno p se. ¶ Tertio nullus respectus ad ex̄
videtur deo necessario conuenire. ḡ nihil theologicum
necessario conueniret deo vt est subm theologie. proba
tio cōsequētie. qō ꝓuenit alicui sub ratione non sibi ne
cessario inherente nō conuenit illi necessario: sed respe
ctus ad extra est hꝺ. ḡ rē. ⁊ ita nulla veritas theologica
necessaria esset. Et hec conclusio ꝓbatur per ꝑmaz ⁊ se
cundam rōnes positas ad ꝑmam questionem. s. de rōne
ꝑmi obiecti ⁊ de notis soli deb nāliter. ¶ Concedo igit̄
quartū membrū. s. q̄ theologia est de deo sub rōne qua
est hec essentia sicut perfectissima scientia esset de boie
si esset ꝑm q̄ homo: non autem sub aliqua ratione vni
uersali vel accidentali.

Ad primam qōnez de theologia nostra dico q̄
quando habitus est in aliquo itel
lectu habens euidentiam ex obiecto: tunc ꝑmum obm
illius habitus vt est illius nō tantū cōtinet virtualiter
illum habitum: sed vt notum illi intellectui cōtinet ipz
habitum ita q̄ notitia obiecti in illo intellectu continet
euidentiam habitus vt in illo intellectu: qz intellectus
cognoscens tale obiectum potest elicere omnez conclu
sionem huius habitus. ¶ In habitu vero non habente
euidentiam ex obiecto sed causatam aliunde q̄z ab obo
noto: non oportet dare primum obiectum eius habens
duas dictas conditiones: immō neutraz opz dare: quia
perinde est habitui vt in hoc: ac si esset de contingētib⁹
que neutro mō habēt obm ꝑmū. tali ḡ habitui non eui
denti ex obiecto datur subm ꝑmuz de quo ꝑmo noto. i.
perfectissimo ꝑmo. i. immediate cognoscuntur ꝑme ve
ritates habitus illius. theologia aūt nostra est habitus
nō habens euidentiaz ex obo. etiaz illa que est in nobis
de theologicis necessarys non magis vt in nobis habet
euidentiam ex obo cognito q̄z illa que est de contingen
tibus. ḡ theologiē nostre vt nostra est non oz dari obm
ꝑmum nisi ꝑmū notuz de quo noto īmediate cognoscā
tur ꝑme veritates. illud ꝑmuz notū est ens ifinitum: qz
iste est conceptus perfectissimus quē possumus habere
de illo qō est in se ꝑmum subm: qō tamē neutrā ꝓdicta
rū cōditionū habet: qz non cōtinet habitū nostrū vtua
liter in se nec multo magis vt nobis notū continet ipm
habituz. tñ qz theologia nostra de necessarys est de eis
dem de qbus est theologia in se. ideo sibi assig[illegible]t̄ subm
ꝑmū quo ad hoc q̄ est veritates ꝺtinere in se: ⁊ [illegible]ē qō
est ꝑmū subz theologie in se: sz qz illud nō est n[illegible]is cui
dens iō nō cōtinet istas vt nobis notū: imo nō [illegible] nobis
notū. ¶ Si arguis ḡ nō est ꝑmum obm nost[illegible]abitus.
¶ Rñ. verū est nō est ꝑmū subiectum dans euidentiā
sz subiectum ꝑmū ꝺtinēs omnes veritates natum dare
euidentiaz si ipm cognosceret̄. ⁊ hec dicta sunt ad duas
qōnes de theologia necessarioz.

Hunc autem videndum est de vitatibus ꝯtingẽtibus theologicis qd sit primum subm theologie. Et quo ad istas dico ꝙ nullus subz vtualiter ꝯtinet vitates nisi nec̃ias de ipso: qz ad ꝯtingẽtes de ipso equal'r se hz ex se z ad oppositas. Tñ ꝯtingentiũ est ordo: qz aliq̃ est ꝑma vel ꝯtingẽs. z ita subz primũ multaruz vitatũ ꝯtingentiũ põt poni illud de quo ꝑmo. i. ĩmediate dr̃ ꝑdicatũ ꝑme ꝯtingẽtis: q̃ est q̃si primũ ꝓncipiuz in ordine ꝯtingẽtiuz vel ꝑdicata pluriuz primaꝝ ꝯtingẽtiuz si plures sunt ꝑme. Dicit̃ aũt primuz subz ꝑme vitatis ꝯtingẽtis: qõ visuz vt tale natũ est ꝑmo videri ꝯiungi cũ ꝑdicato illo: qz primũ notuz in ꝯtingẽtib⁹ nõ est nisi ꝑ intuitionẽ extremoꝝ. g̃ primũ intuibile cui insit ꝑmuz ꝑdicatũ prime vitatis ꝯtingẽtis est primũ subm oĩuz veritatuz ꝯtingentiũ ordinataꝝ. Ex his ad ꝓposituz dico ꝙ essentia diuina ẽ primũ subm theologie ꝯtingẽtis: z hoc mõ sũpta quo ꝑdictuz ẽ ipsam esse subz ꝑmuz theologie nec̃ie: z hoc taz huius theologie cõtingẽtis in se q̃ vt ẽ in intellectu diuĩo z beatoꝝ. Totiⁿ igit̃ theologie in se z dei z beatoꝝ ꝑmuz subz est eẽntia diuina: vt hec cuiⁿ visio a beatis ẽ sicut in methaphysica cognitio entis. z iõ beata visio nõ est theologia: sz est q̃si pfecta incõplexa apꝓhensio subi ꝑcedẽs nãliter sciaz theologie. subz vo theologie nr̃e ꝯtingẽtis videt̃ idẽ subm ꝑmuz qõ z nec̃ie. z hoc mõ supza expositoꝝ: qz nõ vt ꝯtinẽs vtual'r in se habitũ. ẽt si intuitiue videret̃: sz vt cognoscibile a nobis ꝓmũ illi cui intuitiue noto natuz eẽt ꝑdicatũ ꝑme ꝯtingẽtis cuidẽtis inesse. ¶ Cõtra. vr̃ ꝙ vbũ sit subz adeq̃tuz theologie cõtingẽtiuz: tã illius ꝯtingẽtis in se q̃ vt ẽ in ĩtellectu diuĩo qz est ꝑmuz subz oĩuz articuloꝝ repatiõis nr̃e. ¶ Rño. aliqõ ꝯtingẽs põt ꝑmo dici de vbo z aliqõ de spũ sancto: z aliqõ de deo trino: vt creare. erũt igit̃ ꝓsone q̃si partes subi. sicut ẽt aliq̃ nec̃ia sunt ꝑmo vel de diuersis ꝓsonis.

Bona. in ꝓlogo pri. q. i.

Ex predictis apparet ĩprobatio illius opiniõis que ponit xp̃m eẽ primũ subm: qz tũc vitates nec̃ie de pr̃e z spũ sancto nõ eẽnt theologice. puta pr̃ generat: spũs sctũs ꝓcedit. nec vitates ꝯtingẽtes de eis. puta pr̃ creat ꝑ filiũ. spũs sanctⁿ tẽporaliter missus est visibil'r z inuisibil'r. nec vitates nec̃ie de deo trino: vt ꝙ est oĩpotens ĩmensus. nec ꝯtingẽtes vt deus creat. gubernat mũdum. remittit peccata. punit. ꝑmiat. z hꝺ. ꝯñe oẽs ꝓbant̃: qz ad nullã sciaz ꝑ se ꝓtinet aliq̃ vitas nisi sit de subo ꝑmo vel de eius ꝓte subiectiua vel integrali vel eẽntiali: vel de aliquo eẽntial'r ad subm attributo: sz patet ꝙ pr̃ vel spũs sctũs: vel trinitas nõ est xp̃s nec ꝑs aliq̃ aliquoꝝ dictoꝝ modoꝝ nec attributuz ad xp̃m eẽntialiter. Tuz qz xp̃s cũ dicat duas nãs z hoc inquãtuz ẽ subz fm ponẽtes illud segtur ꝙ vt bñs nãm creatã erit essential'r ꝑor pr̃e vel spũ sancto vel trinitate: qz eẽntialis attributio nõ est nisi ad eẽntial'r ꝑus. Tũ qz xp̃s fz diuinitatez: ẽt non hz aliquã talez ꝓioritatez fz quã posset pr̃ vel trinitas ad xp̃m attribui. Cõtra istaz ẽt opi. sunt due rõnes vltime posite. s. in solutiõe zᶜ. q. ꝯtra opi. de respectu ad extra. ¶ Cõtra idẽ est ꝑma rõ posita ad solutionẽ ꝑme. q. qz vitates nec̃ie de pr̃e z de spũ sãcto z de trinitate ĩpossibile ẽ ꝯtineri vtualiter ꝑmo in xp̃o: qz si verbũ incarnatũ nõ fuisset ille vitates nec̃ie nihil minus fuissent. ¶ Tertia ẽt ibidẽ valet ad hoc qz non eẽt tradenda hic aliq̃ noticia de deo nisi vt icludit̃ in xp̃o hoc ẽ vt de vbo tñ: z tũ nõ esset distinctissima noticia de deo q̃ tradi posset. igit̃ esset alia ꝑor regrẽda. ¶ Ad hoc ẽt faciunt aliq̃ ꝓsuasiones ibi posite: qz ista vnitas q̃ est xp̃i vt ẽ suppositum vnũ in duabⁿ naturis nõ est vnitas eterna. istã autẽ opz ponere formalẽ vnitatẽ primi subi. g̃ primũ subm: vt primũ nõ est aliqd eternũ. Illa ẽt ꝓsuasio de fide vr̃ concludere. nõ. n. est creditũ vel vez theologicũ hunc hoiez esse crucifixũ nõ ĩplicando vbuz in subo. qz hunc hoiem in cruce potuerũt iudei nãliter videre. Sz crediuz est z vez theologicũ verbũ esse hoiez de vgine natũ: verbuz esse hoiez crucifixũ: vbuz esse hoiem resurgentẽ: z sic de alys articulis ꝓtinẽtibus ad bũanitatẽ. ꝓtinẽtes autẽ ad diuinitatẽ pz ꝙ nõ ꝯueniũt primo xp̃o: vt xp̃s est: sz aliq̃ alys ꝓsonis: aliq̃ trinitati. g̃ obm adequatũ theologie nõ est xp̃s: sz aliqd q̃si cõe vbo de quo ꝑmo traduntur̃ articuli ꝓtinẽtes ad repationẽ z patri z spũi sancto. s. de qb⁹ sunt aliq̃ theologice vitates. ¶ Videt̃ igit̃ dicẽdũ: ꝙ sicut si in medicina corꝑ humanũ sit primũ subm de quo ꝯsideraf̃ ibi vt passio sanitas z infirmitas si spẽs corꝑis bũani eẽnt corpus sic mixtũ z sic: puta corꝑ sanguineũ z corpus fleumaticũ ꝛc. hoc totũ corpus sanguineũ sanũ non eẽt primũ subm. Tũ qz nimis ꝓticulare. Tuz qz includit passionẽ ꝯsiderandam de subo q̃ non põt eẽ ratio subi: qz subm vt subz est ꝑus nã passione. z ita passio eẽt ꝓior seipsa. z breuiter qcquid diceret̃ de aliq̃ medicina tradita. s. ꝙ eẽt de tali ꝓticulari z de ente ꝑ accñs saltez ĩpossibile eẽt primã sciaz de corꝑe hoĩs esse de corꝑe hoĩs sanguineo sano: ĩmo siqua eẽt de ipso: alia posset esse ꝓior. s. de corꝑe hoĩs ĩ cõi: qz ipz in cõi hz aliq̃s passiones cognoscibiles de ipso ꝑ rõnez cõem: vt ẽ ꝓior iferiozib⁹ siue de corꝑe sanguineo: cuiⁿ rõ ẽ nãliter ꝑor corꝑore sanguineo sano. z ista rõ ꝑor ꝯtinet vtualiter aliq̃s passiones de corꝑore hoĩs sano: qz z eius rõ ꝑcedit corpus sanguineuz sanuz. Ita in ꝓposito xp̃s dicit vbuz hoiem fm Damas. li. 3°. cap. Ante igit̃ noticiã que eẽt de xp̃o: vt de ꝑmo subo nata esset: alia esse ꝓior de vbo siqua sibi insit ꝑ rõnez q̃ verbũ: z ante istã alia de deo quãtuz ad illa q̃ insunt per rõnem dei: vt est cõis tribus ꝓsonis. Si igitur theologiã tenemus fm se eẽ primã noticiaz ipsa non erit primo de xp̃o: z si eque ẽ de vitatibus cõibus z ꝓꝓrijs tribus personis. ipsa nõ erit de aliq̃ ꝓsona vt de subo adequato: sz de deo vt est cõis tribus ꝓsonis. Et tunc saluabit̃ ꝙ ois veritas theologica vel est de ꝑmo subo puta que inest deo ꝑ rõnem dei vel q̃si de parte subiectiua primi subi. puta que est ꝓꝓria alicui ꝓsone aut de aliquo qõ attribuit̃ ad subm primuz vel quasi partẽ subiecti: vt puta de creatura quantũ ad respectum quẽ hz ad deuz vt deus: z de natura assumpta quantũ ad respectum quez habet ad verbum substantificans.

Aliter tamen ponitur xp̃m esse subm primum fm Linco. in exameron. z hoc vt xp̃s est vnũ triplici vnitate. quaꝝ prima ẽ ad patrez z ad spũz sanctũ. zª verbi ad nãm assumptaz. 3ª xp̃i capitis ad mẽbra. ¶ Et ꝑ ista opi. de xp̃o vr̃ esse prima rõ posita ad primã. q. et penultima: qz septẽ articulos fidei ꝓtinẽtes ad humanitatẽ non ꝯtinet deus: vt subm: qz per nãz diuinitatis non ꝯueniunt deo. illud aũt subm primuz cõtinet passionẽ per cuius formã passio sibi inest. xp̃s autẽ z istos cõtinet: qz fz humanitatẽ sibi insunt. z ꝓeter hoc xp̃us continet realiter alios ꝓtinentes ad deitatẽ: qz fm diuinitatez illa dicunt̃ inesse sibi. Itẽ subiecta partiũ doctrine debẽt cõtineri sub subo totius: vel vt partes subiectiue: vel vt quasi integrales: nõ autẽ continent̃ sub deo sic subiecta partiũ sacre scripture. Quod probat̃ per glosas multas in principyꝝ libroꝝ assignantes cãs materiales aliq̃s que nõ sunt aliqd dei. vnde sup Osee dicit glosa ꝙ materia libri Osee est decẽ tribus. ꝓeterea in aliquo libro scripture nihil ꝓꝓriũ de deo narratur. qz nullum factũ ibi narrat̃ vbi regratur ex parte dei aliqd nisi influentia tñ generalis. ergo talis liber non est de deo. ¶ Ad primũ dico ꝙ veritates enũciate cõtingenter de xp̃o in nullo subo cõtinentur virtualiter sicut subiectuz dr̃ continere passionẽ: qz tunc inessent necessario. tñ bñt

aliquod subiectū de quo imediate enunciat ꝛ ꝑmo illud est verbū.nā veritates theologice de incarnatōe passiōe natiuitate ꝛc̄.sunt iste verbū est factum homo:verbū est hō natus:verbus est homo passus ꝛc̄. ¶ Cū dicis.passio iheret ꝑsone nām humanitatis. ¶ Rñdeo.humanitas nō est rō ꝑmi subiecti ad qō stet resolutio: sz est quasi passio ꝓr medians inter ꝑmus subm istaꝝ veritatū qō est verbum:ꝛ alias posteriores passiōes: vt natus ꝛc̄.pz.n.q humanitas non potest esse ratio subiecti respectu passionis ꝑme que est esse incarnatū:qz illud dr̄ de verbo nō ꝓtein tellecta humanitate in ipso vt in subiecto. ¶ Ad zm dico q sufficeret sciētie subiectoꝝ partialiū attributio ad ꝓmū subiectū:qualis attributio ad deus pōt saluari cuiuscūq materie assignate per glosas adductas. ¶ Aliter tamē pōt dici q mā cuiuslibz libꝛi est deus de quo ibi narrat̄:qūo genus humanū gubernauerit:sed gens vel persona gubernata est mā remota:ꝛ ita intelligēde sunt glose tales. ¶ Per hoc pz ad 3m: qz lz esset aliqs liber nullū dei miraculū ꝓtinēs:tñ quilibz ꝓtinet ꝑuidētiā ꝛ gubernationē dei circa hominē in cōi vel determinatā gentez vel ꝑsonā in tm q si eandem historiā de Pharaone scribat Moyses in Exo.ꝛ aliqs Egyptius in cronicis egyptiorum: subiectū hystorie Moysi est deus:de quo tradit̄ ibi gubernatio boium misericorditer liberādo indeos oppsos iuste puniēdo egyptios oppressores sapiēter ordinando formā liberandi ogruā ad hoc vt populus liberatus legē gratanter acciperet potēter tot sibi ꝓpria signa faciēdo.subiectū vero hystorie hystoriographi esset regnū vel rex vel populus egyptiacus:cui⁹ actiones ꝛ casus circa ipsos ꝓtingētes ipse intēdit scribere:ita q incidens est sibi qd deus fecerat:sed principale quid gens sua fecerit vel passa sit.ꝑncipale aūt est Moysi quid de⁹ egerit vel permiserit:sed quasi incidēs est sibi circa quā mām hoc ꝓtigerit. Et dato q alicubi nullū miraculum enarret̄:tñ quid deus permiserit assistēdo ꝑm cōem influentiā ꝛ nō impediendo hoc ꝑncipaliter intendit̄ in libꝛo illo inquātum est pars scripture ꝛ qualiter illud cōuenienter ordinatum sit ad bonū alioꝝ si fuit ordinabile vel iuste punitum si fuit malū.hoc frequenter addit̄ in libꝛo eodē vel alio:aut si ꝑmissuz fuit nec ꝫ punitū non tacet scriptura alibi de illo in generali qō alibi punier̄.

Ad primum argumentū ꝑme q̄stionis ad Boetiuz dico q logꝛtur ibi de subiecto accītis ꝛ non de subiecto ꝓsiderationis. ¶ Ad aliud de scō phy.dico q intelligit de materia ex qua non in qua vel circa quā. ¶ Uel melius q subiectū sciētie ꝑm veritatem nō pertinet ad genus cause mālis:sed ad gen⁹ cause efficientis.dr̄ tamē subm scientie mā per quādaz similitudinē ad factōez vbi simul cōcurrunt rō obiecti circa qō:ꝛ rō materie susceptiue:qa factio est actus transiens extra:non sic est de actu ꝓprio scientie:tñ itelligit̄ transire:quia non terminatur in se:sed ad aliud circa qō est: lz non recipiatur in illo circa qō est: sed manet in sciēte. Et ꝓpter hanc ꝓprietatez materie.s.esse circa quod subiectum dicitur materia respectu scientie ꝛ actus eius. ¶ Ad illud de primo posteriorum:dico q subiectum cuiuslibet scientie naturaliter inuente est aliquod vniuersale.ideo subiectum talis scientie oportet q habeat partes subiectiuas', istius autem scientie subietum est essentia hec vt singularis: quia imperfectionis est in natura creata vniuersali q in multis singularibus diuidat̄. ista igitur imperfectione ablata remanet q ista eētia ē scibilis sine diuisibilitate ei⁹ in partes subiectiuas. Tamen posset dici q persone diuine sunt quasi partes subiecti ue ipsi⁹ essentie dine:sz eētia in eis nō nūerat̄. ¶ Oꝛ ām addit̄ de passiōib⁹ dicūt aliq q attributa sunt q̄si passiones h⁹ eētie. Sz hoc nō valet: qz ꝓsideratio attributoꝝ nāliter a nobis intelligibiliū est ꝓsideratio metbaphysica nisi sint aliq attributa ꝑ se tm ꝓueniētia huic essentie vt hec:ꝛ nō vt a nobis nunc nāliter intelligit̄ cōfuse. Oꝛ aūt accipit̄ q passio ē extra essentiā subi:hec est vera vbi passio ē realiter causata a subo.sed in diuinis illud qō hz rōnez passionis nō est causatū qz ꝑ identitatē trāsit in eētiaz.tñ quātuz ad scibilitatē scit̄ ꝑ eētie rōnez ac si esset realiter distincta ab essentia. ¶ Oꝛ 3⁹ dr̄ de ꝑn⁹ subi.dico q nō opz ꝑncipia scibilis eē ꝓncipia in se ipsi⁹ subi qz entis inquātū ens qō ponit̄ subm metaphysice. nulla sunt ꝓncipia:qz tūc essent cuiuslibet entis: sz opz cuiuslibet subiecti eē ꝑncipia ꝑ que demōstrent̄ ei⁹ passiones de eo ex ꝗbus ꝑncipys tanq̄z ex medys demōstratiōis formātur ꝑncipia ꝓplexa:sicut ꝓpōnes ꝑ se note.hoc mō cuiuslibet subi possunt eē ꝑncipia quantūcūq in ꝑncipiati respectu suaꝝ passionū. ¶ Ad alia zc̄ vie ad ꝑmū dico q illa auctoritas exꝑmit mām bui⁹ scīe in cōi non subz ꝑmū formale. ¶ Ad aliud dico q quicūq sensus in vna parte scripture nō est lr̄alis in alia ꝓte ē lr̄alis. ꝛ iō lz aliq pars scripture hēat diuersos sensus. tñ tota scriptura hēt oēs sensus istos ꝓ sensu lr̄ali. ¶ Ad 3m dico q argumētum est ad oppositū dupl'r.ꝑmo qz hō ponit̄ subz moralis scie vel medicine ꝑ eo qō ꝓtinet vtualiter oēs vītates illius sciētie.nā corpus humanū ꝓtinet vtualiter rōnem sanitatis.ideo.n.sanitas hois est talis:qz corpus humanū est sic ꝓplexionatū. Sil'r aīa hois ꝓtinet vtualiter rōnez felicitatis nālis sicut pz ex primo ethi.vbi ex rōne aīe concludit̄ rō felicitatis nālis hois nō sic hō continet rōnem finis bui⁹ scīe:qz finis supnaturalis vel obiectū eius non includit̄ in rōne hois:ꝛ ideo non pōt esse subz huius scīe primū. zo sic.hō est finis vltimus istaꝝ sciētiaꝝ ad quē tam sanitas q̄z felicitas nālis ordinatur.probatio.qz oīs amor ꝓcupiscētie presupponit amorē amicitie.sanitas āt vel felicitas amatur amore cōcupiscentie. ideo illud qō amat̄ amore amicitie est ylterior finis q̄z aliqō illoꝝ.sed istud est corpus ex vna parte ꝛ aīa ex alia.igitur si homo ꝑm corpus vel aīam est subz huius sciētie sequit̄ q finis est subm huius scīe. ¶ Ad 4m dico q prima ꝓpositio est falsa.qz nihil aliud est finis scīe q̄z attingere ꝑ actuz proprium obiectū illius scīe.non q inducat aliquā formam ꝑ actuz suū in obiuz.qz scientia nō est aliq q̄litas factiua.

Ad primum argumētū secūde qōnis qñ arguitur per Hugonez ꝛ Cassiodoꝝ dicitur q loquunt̄ ꝫ nō de formali subiecto sz de mā ꝓxima de qua diffusius tractatur in scriptura propter ordinem immediatiorē quem habet ad finem. ¶ Ad zm dico q meta.non est de deo tanq̄z de primo subiecto:quod probatur.quia ꝓter sciētias spāles oportet esse aliquā communem in qua probentur in cōmuni omnia que sūt communia illis specialibus.igitur ꝓter scientias specialles oportet esse aliam cōmunez de ente in qua tradatur cognitio passionuz de ente que supponitur in alys scientys specialibus.si igitur aliqua est nāliter de deo ꝓter istā est alia de ente naturaliter scita inquantum ens'. Cū vero probatur q est scientia de deo per philosophum.6. metha.dico q ratio eius sic concludit.nobilissima scientia est circa nobilissimū genus vel vt primū obiectū.vel vt consideratum in illa sciētia perfectissimo mod⁹ quo potest cōsiderari in aliqua sciētia naturaliter acquisita: deus vero ꝛ si non est subiectuz primum in me[illegible] est tamen ꝓsideratū in illa scientia nobilissimo mo[illegible] quo ponit in aliqua scientia cōsiderari nāliter acquisita. ¶ Ad cōmentatorem primo phy.dico q Auicen.cui ꝓtradixit bene dixit ꝛ cōmentator male.qō probatur primo: quia si aliquas substantias separatas esse eēt suppositū in scia

Guicl. var.li.i. di.z.ar. .i.ꝛ.z.

phal. log.

metaphysice ⁊ ꝯclusū in nāli scia.g̃ scia nālis eēt simpl'r prior tota metaphysica:qz phia nālis oñderet ō sbo metaphysice si ē qō supponit toti cognitōi scie metaphysice.2° qz per oēm ꝯditiōem effcūs pōt demr̃ari de causa qz ē:quā ipossibibe ē ineē effectui nisi cā sit:sz multe passiones ꝯsiderāt in metaphysica q̃s ipossibile ē inesse nisi ab aliq̃ cā prīa taliū entiū.g̃ ex illis passiōib⁹ metaphysicis pōt demr̃ari aliquā prīmā cām istoz entiū eē: minor ꝓbat:qz multitudo entiū dependētia ⁊ ꝯpositio ⁊ hȝ. q̃ sūt passiones metaphice oñdūt aliqō eē actu simplex ī dependens ⁊ neče eē:multo ēt pfecti⁹ oñdit̃ prīmaz cām eē ex passionib⁹ cātoz ꝯsideratis in metaphica q̃z ex passionib⁹ nālib⁹ vbi oñdit̃ p̄mū mouēs eē.pfectior.n. cognitio ⁊ imediatior ē de prīo ente cognoscere ipm vt p̄m ens vl' vt necesse eē q̃z cog̃scer̃ ipȝ vt prī^m mouēs. ¶ Ad aliud dico qꝺ rō finis nō ē rō nobilissima cognitiōis:sed illud qō ē finis sicut rō fundamētalis illi⁹ respcūs: deitas āt ē rō fundamētalis respcū finis vt finis ad creaturas.igr̃ de⁹ ē p̄mū obm qō ꝯcedo.⁊ ita arg^m est in oppositū. Cū aūt oñdit̃ de bonitate ex 2°. meta. dico qꝺ si p aliquā appropatiōem bonitas sit fundamētū finis:tñ diuinitas ē radicale ⁊ p̄mū fundamētū ipi⁹.bñ aūt segtur si nō ē finis vltim⁹ qꝺ nō ē bonū:qz ⁊ si nullū est pfectū bonū nullū ē bonū.nullū āt bonū ē pfcm̃ qō ordinatur ad aliud:qz qō ē tale hȝ bonitatē diminutam. Si g̃ qōlibet ordiat̃ ad aliud nihil ē bonū:nō oz āt bonitatē eē ꝓpriā rōem finis sz cēntia magis erit ꝓpria ⁊ fundamētal' rō. ⁊ p hec pz ad dcm̃ Aui. 6. meta. qꝺ nō dz intelligi de fine sed de rone fundamentali ipsius finis.

Ad tertiam qōnez vr̃ pbabil'r posse dici qꝺ theologia nō ē de oīb⁹ scibilib⁹: qz quiditates distincte ab eēntia diuīa:vt ē hec eēntia singularis ꝓtinēt prīo multas vitates de se:qō ꝓbat̃:qz p ipossibile circūscripto oī alio:si ille qditates eēnt increate adhuc ꝓtinerent tales vitates:sicut pz de linea ⁊ de nūero quātū ad ꝓpones imediatas de eis:⁊ fm ȳ posset poni qꝺ i itellectu diuino eēnt hītus distincti sciales fm rōez vtpote theologia eēt quā cāret eēntia diuīa:vt ȳ in itellectu ei⁹.geometria āt in intellectu ei⁹ eēt q̃ vtute linee eēt in itellectu ei⁹:⁊ sic de arismetrica vtute nūeri. ⁊ sic de alys. ¶ Cōtra illud arguit̃ tripl'r.p̄ qz vilesceret intell's diuin⁹:p eo qꝺ pateret̃ ab aliq̃ alio ab essentia sua. nā in isto istāti nāe ī q̃ itelligit lineā adhuc eēt q̃si in pō ad vitates cognoscēdas exītes ī linea ⁊ vtute illi⁹ qditatis cog̃scit eas.g̃ linea q̃si effectiue ipr̄imeret cognitionē istaz vitatū in itellectu diuīo. ⁊ ita linea eēt motiua itell's diuini. ¶ 2° sic.ois potentie actuabilis a diuersis obtis p se vtute ꝓpa eoz p̄mū obm ē aliqō cōe eis. sed si linea vtute sua causet vitatē ī intellectu diuīo:pari ratiōe ⁊ alie res cābūt vitatē in itellectu ei⁹. ⁊ ita p̄m obz intell's diuini ē cōe eis:⁊ nō eēntia diuīa singlaris:nec obstat qꝺ oba alia attribuūt̃ ad eēntiā suā. ita.n. alia entia attribuūt̃ ad sbam:⁊ tñ obm itell's nr̃i ē ens. ¶ 3° qz si eēntia sua ē p̄m obm pz qꝺ nō coītate p̄dicatiōis.g̃ est p̄m fm vtutē:nō āt eēt p̄mū obm vtual'r si qōlibet aliō vtute ꝓpa imutaret intell'm ei⁹. ¶ Jō dico al'r qꝺ diuīa theologia ē de oīb⁹ cognoscibilib⁹:qz obm p̄m theologie sue fac̃ oīa alia actu cognita ī itellectu suo.ita qꝺ ī prīo sig^o nāe est eēntia sua prīo cognita in intellcū suo ⁊ in scdo signo nā gditates vtual'r ꝓtinētes vitates ꝓpas.in 3° āt signo sī iste vitates vtual'r ꝓtēte in illis gditatibus sibi note.⁊ [illegible] ordo scdi ad tertiū fm cālitatē q̃si ille gditates causent aliqd in intellectu ei⁹.sz ē tñ ordo effectuuz eēntial'r ordinatoz respcū eiusdē cāe:puta qꝺ eēntia sua q̃si prī⁹ nā cāt illas qditates sibi notas q̃z vitates de eis fiant note. Exēplū si sol illumīaret aliquā ptē ꝓpinquā sibi:⁊ alia ps remotior nō eēt illumīabilis nisi a sole pp eius opacitatē.sol illuminaret ptē aliā remotā:nō āt ps illuminata p̄ eēt cā illuminatiōis scde:eēt tñ ordo inter ptē ꝓpinquā ⁊ remotā sic̃ ordo effectuū eiusdē cāe. ⁊ tñ non ē ordo cāe ad effectū:qz pars illuminata nihil agit in ptē opacā remotā. ¶ Jtē in ꝓposito hec eēntia dei i intellectu suo facit alias qditates actu notas: ⁊ q̃si posteri⁹ nāl'r fac̃ vitates illas in istis ꝓtentas notas intellectui illi.tñ ille qditates finite nullā vtutē hñt respcū itell's diuini imutādi:qz intell's diuin⁹ nō ē nat⁹ perfici ab illis qditatib⁹:qz ille ē infinit⁹:⁊ ille qditates finite. ⁊ infinitū a finito nullo mō pficit̃.ita qꝺ si ī 3° istanti nāe diuīa nā nō moueret ad vltriorē noticiā vitatū nunc̃ itell's intelligeret eas:qz a nullo alio motio illā noticiā posset hr̃e. Sic g̃ de⁹ de oīb⁹ cognoscibilib⁹ solū hȝ cognitiōez theologicā:qz tñ vtute p̄mi obi theologici actuantis intellectū ei⁹:ita qꝺ theologia dei nō ē tñ de oībus:sz ē ēt ois cognitio possibilis bēri a deo de eis:⁊ absolute ipsa ē de q̃cūq̃z ois cognitio nō includēs aliquaz ipfectiōem ex se:qz ipsa sola de quocūq̃z cognoscibili nō includit limitatiōem q̃lz aūt alia.qz ē a cā limitata ī cludit neēcio limitatiōem. Sz de intellectib⁹ creatis beatoz al'r est:qz itell's eoz nati sūt imutari a qditatibus creatis ad cognitiōem vitatū inclusaz in eis:⁊ iō preter istā veritatē theologicā quā hñt ō illis qditatib⁹.vt ois sis in eēntia dei p̄t hr̃e nālē cognitiōem de eis ex ꝓpa motiōe eoz.theologia igr̃ btōz de gbusdā creatis non ē ois cognitio possibilis de ipsis tali intellectui. ¶ Sz dubiū est an sit de oīb⁹. Jz aliq̃ alia sit de gbusdā cognoscibilib⁹. ¶ Dic distīguēdū ē de theologia in se ⁊ vt est hīt⁹ pficiēs intellcm̃ creatū btm̃.prīo mō ē de oīb⁹ scibilibus:qz oīa alia nata sūt sciri vtute p̄mi obi theologici. 2° mō dico qꝺ possibile ē eā eē de q̃cūq̃z:imo ⁊ de oībus scibilib⁹:qz scibilia nō sūt infinita. De fcō āt nō hȝ limitatiōez nisi ex volūtate dei oñdētis aliqd in eēntia sua. ⁊ iō actual'r theolo^a eoz ē de tot q̃t volūtarie de⁹ ostēdit eis in eēntia sua. ¶ De theo^a āt nr̃a dico:qꝺ ipa non ē actual'r oīum scibiliū ꝓ statu isto:qz sic̃ theo^a btōz hȝ terminū ita ⁊ nr̃a ex volūtate dei reuelātis.termin⁹ āt p̄fix⁹ a volūtate diuina quātū ad reuelatiōem gñalez ē eoz q̃ sūt in sacra scriptura:qz sic̃ hr̃ in Apoc. vltio. Qui apposuerit ad ȳ apponet ei de⁹ plagas q̃ apponūt̃ in li. isto.igr̃ theo^a nr̃a de fcō nō ē nisi ō his que ꝓtinēt̃ ī scriptura:⁊ de his q̃ p̄t elici ex ipis. De possibilitate theol'. nr̃e dico qꝺ nō pōt eē de oīb⁹:tū pp defcm̃ intell's nr̃i nō potētis in spāli ꝓcipe multas qditates.reuelatio āt fm cōem legē nō ē nisi de his q̃z termini nāl'r p̄t cōcipi a nobis:tū pp defcm̃ theologie nr̃e:qz nō pōt eē cū cognitiōe euidēti de eisdē cognoscibilib⁹ fm aliq̃s:⁊ p q̃s ō nāl'r nobis cognitis nō p̄t stare theo^a nr̃a reuelata. Tñ ois theo^a siue nr̃a siue btōz siue dei ē ō oīb⁹ entib⁹ quātū ad aliq̃ de eis cognoscibilia.s.q̃ztuz ad respcūs quos hñt ad eēntiā diuinā vt ē ȳ eēntia:qz respcūs nō pōt cognosci sine cognitiōe amboz extremoz. ⁊ ita respcūs q ē ad hāc eēntiā vt ȳ nō pōt cognosci sine cognitione hⁱ eēntie.vt ȳ. ¶ Sic g̃ vt vere dicat̃ theo^a ē de oīb⁹ ⁊ est ois cognitio nō includēs impfectionez. ⁊ iō in intellcū dei q nō pōt hr̃e aliquā cognitiōem ipfectā ē ois cognitio:nō tñ ē ois cognitio simpl'r respcū intellect⁹ creati: qz pter eā pōt hr̃i alia cognitio de alia qditate spāli mouente intellcm̃ creatū. Jpsa ēt sola est cognitio de oīb⁹ q̃z tū ad aliqua cognoscibilia.s.quātū ad respcm̃ eozum ad hāc eēntiā:vt hec:si tñ hec eēntia vt hec terminet respectū creature ⁊ nō sub rōne alicui⁹ attributi nāl'r a nobis intelligibilis. Et ista ē forte rō vna quare nō possumus scire de intellectu creato qꝺ ordinat̃ ad hunc finē:

Ex quo. 3.q.9.

vt hūc:qz nō possum⁹ cognoscere respcm fūdatum in nā intellectuali ad istā eentiam tāq̄ ad finem ꝓpum:qz nec extremum ad qō ē respcūs:iō nec rōem imaginis respectu illius nāe i se sicut sci loquūt de imagie. ¶ Ad ꝑmū arg^m dico q ꝺcludit de theo^a nō i se sed ꝓut traditur in sacra scriptura:ꝛ de hac logtur Aug.

T.c.5.

Arta hoc quero.vtz theolo^a in se sit scia. Et vtrum ad aliquā sciam hēat hitudinem aliquā subalternātis vl subalternate. ¶ Ad ꝑmū dico q q̄tuoz icludit scia stricte sumpta.s. q sit cognitio certa:hoc ē absq; deceptiōe ꝛ dubitatiōe:de cognito necio cāta a cā euidēte intellectui:applicata ad cognituz per discursū syllogisticū. Hec apparēt ex diffone scire ꝑ posteriozz.vltimū.s.cātio scie p discursū a cā ad scituz icludit iperfectiōem ex pte scie.s.q sit effcūs equocus:ꝛ ēt potētialitatē ex pte intell's recipiētis.g theo^a i se nō ē scia quātū ad vltimā ꝺditiōem scie:sed quātuz ad alias tres ꝺditiōes ē scia i se ꝛ i intellectu diuio. ¶ Utrū autez scia sit quātū ad q̄rtā ꝺditiōem i intellcū btōz dubiū ē. ¶ Et vr̄ q nō per Aug.15.de tri.c.16.vel.41. Foztasse inquit nō erūt ibi volubiles nr̄e cogitatiōes ab alys i alia euntes atq; redeūtes:sz sciam nr̄az vnico ituitu videbimus.g intell's btōz nō discurret:ꝛ ita nō hñt sciam q̄tuz ad istam quartā ꝺditiōem. ¶ Sed oppositū vr̄:qz gditas sciti i quocūq; lumine vr̄ ꝺtinet vtual'r veritates q̄s pōt facere notas intellectui passiuo a tali obo. Si igitur gditas linee visa i lumie nāli pōt notas facere veritates i se iclusas intellectui nr̄o pari rōe :ꝛ vt visa i eēntia dina: sed ois vītas cāta i intellectui nr̄o p aligd ꝑus nāl'r notū cātur per discursum:qz discursus nō regrit successionez tpis nec ordinē ipi⁹ sz ordinē nāe.s.q ꝑnc^m discursus sit nāl'r ꝑus notū:ꝛ vt sic sit causatiuū alteri⁹ extremi discursus. Hoc pōt ꝺcedi videlz q btūs vere pōt hr̄e sciaz theologicā quātū ad oēs ꝺditiōes scie:qz oēs ꝺditiones scie vere ꝺcurrūt i cognitiōe btōz. Auctas Aug.nō cogit:qz logt̄ dubitatiē:ꝛ cū forte nec illud itēdit asserere sed q verbū nr̄m nō sit eq̄le vbo dei quātūcūq; vbum nr̄m sit pfectū. Sil'r pōt exponi auctas Aug.de visione btā q̄ respiē tm̄ eentialia i deo. ¶ Sz aliud du^m ē i ista qōne:qz sic ad theologiā pertinēt necessaria:sic ꝛ ꝺtigētia:qō pz de theolo^a nr̄a:qz oēs articuli de icarnatōe sūt ō cōtigētib⁹. In theolo^a btōz.pz.qz oia cognoscibilia ō deo i respcū ad creaturas ex̄ sūt de ꝺtigētib⁹:de ꝺtigentibus nō vr̄ posse eē scia ex diffone scie.g nō vr̄ q theo^a vt extēdit se ad oia ista ꝺtēta posset hr̄e rōnem scie siue cū discursu siue nō. ¶ Dic dico q i scia pfectiōis est q sit euidēs ꝛ certa.q aūt sit de nēcario obo : hec ē ꝺditio obi nō cognitōis:qz quātūcūq; scia sit de necessario ipa in se pōt eē cōtigens ꝛ p obliuionē deleri. Si igr̄ aliqua alia cognitio ē certa ꝛ euidēs:ꝛ quātū ē de se ꝑpetua:ipa vr̄ i se formal'r pfectioz q̄z scia que regrit necessitatē obi Sed ꝺtigentia vt ptinēt ad theologiā nata sūt habere cognitiōem certā ꝛ euidentē.ꝛ quātū ē ex pte sui euidētiā ꝑpetuā:hoc pz.qz oia ꝺtingētia theologica sūt nata videri i prio obo theologico:ꝛ i eodē nata ē videri ꝺiunctio istaz veritatū ꝺtingentiū. visio aūt extremoz̄ veritatis cōtīgentis ꝛ vnionis eoz̄ necessario cāt euidentem certitudinē de tali vītate euidēte:quātum est ēt ex pte obi theologici oñdētis talia vera nata sūt videri i tali obo ꝑpetuo quātū ex se ē.igr̄ contingētia vt pertinent ad theologiā nata sūt hēre pfectioz̄ cognitiōem q̄z scia de necessarys acquisita. ¶ Sed nūqd eoz cognitio est scia:dico q fm illā rōem scie positā in prio posteri.que regrit necessitatē obi nō pōt de eis esse scia:qz cōgscere contingēs vt necessariū nō ē cognoscere contingens: tm̄ fm q accipit pbs sciam. vi.ethic. vt diuidit̄ ꝺtra opinionē ꝛ suspitiōem bñ pōt eē scia:qz ē hītus quo determinate vez dicimus. ¶ Magis tm̄ ꝑpe pōt dici q theolo^a scām se ē sapia:quia de necessarys cōtentis in ea ipa hz euidētiam ꝛ necessitatē ꝛ certitudinē ꝛ obm altissimuz ꝛ pfectissimū. ¶ Quātum aūt ad ꝺtingentia hz euidentiam manifestā de cōtīgentibus i obo theologico vt i se visis:ꝛ nō hz euidentiam mēdicatam ab alys ꝑozibus. vñ noticia contingētiū vt hr̄ i ea magis assimilatur intellectui ꝑncipioz̄ q̄z scie conclusionum.

Ad secundā qōnem dico:q hec scia nulli subalternat̄:qz lz subm eius possit alio mō cōtineri sub sbo metaphice:nulla tm̄ ꝑncipia accipit a metaphica:qz nulla passio theologica ōmr̄abil'ē in ea ꝑ ꝑn^a entis vel per rōnem sumptaz ex rōne entis. Nec ipa aliam sibi subalternat:qz nulla alia scia accipit ꝑn^a ab ipsa.nā quelz alia in gñe cognitiōis nālis hz resolutiōem suā vltio ad aliqua ꝑncipia imediata natural'r nota. ¶ Cōtra.resolutio nō stat i cognoscibilib⁹ nisi ad pfectissi^m cogscibile:nec ō eodē nisi ad seipm vt pfectissime cognitū:linea pfectius cogscit̄ in verbo q̄z p motionē sui ipsi⁹.g resolo ꝺclusionū de linea nō stat ad quiditatē linee:vel ad ꝑn^a de ipsa nisi vt videnī in vbo.illa aūt hr̄ p vbū visū.g resolo vltia q̄rūcūq; ꝺcl'onū ꝛ ꝑncipioz̄um stat ad visionē vbi.igr̄ ista subalternat al's noticias gb⁹ oīb⁹ dat euidētiā. ¶ Ad ℔ rñdeo q ꝛsi metaphysicus cognoscēs distincte gditatē linee vl' totius pfecti⁹ cogsceret aliqō ꝑn^m imediatuz de linea vl' de toto q̄z geometer tm̄ ꝺfuse cognoscēs lineā vel totū:tm̄ geometro ē illa ꝓpō imediata p se nota:nec ꝓbat̄ p istā metaphysici:sz ex ꝺceptu ꝺfuso termioz̄ fit ꝺplo euidenter vā:sz tm̄ metaphic⁹ eādē p se notā pfecti⁹ cognoscit:ꝛ ℔ magl eēt euidēs:si tm̄ p diuersa motiua: vel media cognosceretur linea a diuersis:ꝛ eque distincte ex pte obi:lz nō eq̄ clare. Ita i ꝓposito ꝑn^m imediatū de linea pōt eē euidēs intellectui moto a linea: ꝛ clarius euidēs intellectui moto a vbo ad noticiā linee:sic̄ linea clari⁹ vr̄:tm̄ ꝑn^m vno mō cognitū nō demr̄at se alio mō notū sz vtroq; modo est p se notū:lz clari⁹ sic vel sic:subalterna^o:aūt regrit q noticia ꝑncipioz̄ scie supioris sit cā noticie ꝑncipioz̄ inferioris scie.hoc de theo^a i se. ¶ Sz qd de theo^a nr̄a esset ne subalterna si tēlis noti^a daret̄ alicui vel si est data:/ Ad ℔ dicūt gdā q ē subalterna:subalternat̄.n.scie dei ꝛ beatoz̄. ¶ Cōtra ℔ arguit̄ sic.isti alibi ponūt q scia nō ꝑt stare cū fide.sed vt dicūt q ē subalterna stat cū fide.ergo stat fm eos ꝛ nō stat.igitur ꝺdicūt sibi. ¶ ℙ.scia dei nō pōt eē nisi vna.igit̄ nulla est subalternata. ¶ ℙ.scia fm rōem cāe non dependet nisi ab obo vel sbo vel lumine:sz respcū itell's viatoris visio btōz nullā hz rōez cāe. g ꝛc̄. ¶ ℙ.scia subalternās ꝛ subalternata nō sunt ꝑ de eisdē vītatib⁹ vl' ꝑdicatis scitis:℔ pz:qz vbi subalternata incipit ibi subalternās desinit:sed hoc pōt eē de eisdē de gbus ē scia beatoz̄.g ꝛc̄. ¶ ℙ.hñs sciam subalternatā pōt hr̄e sciam subalternātē ꝛ e ℘.sed in ꝓposito ē impossibile vtrūcq;.g ꝛc̄.maioz pz q̄ ad vtrūcq;.ꝑ qz habens ꝑn^a de ꝺclusione pōt scirē ꝺcl'onem. Sil'r pz scām: quia ꝑn^a subalternātis sunt vl'ioza:ꝛ sic ozdie cognitiōis intellectualis ꝑus nota:qz ibi fm q hꝺ nō ꝓceditur a magl notis sed assensu:minoz ēt pz quo ad vtrunq; mēbrum: quia sicut viator non potest clare videre sic beatus non potest habere fidem.

Questio. IIII.

Trum theologia sit [illegible]ictica. q nō arguit̄: Jo.zo. Hec aūt scripta sunt vt credatis. sed credere est speculatiuum:quia ei succedit visio,ergo ꝛc̄. ¶ Preterea.practica ponitur eē

T.c.49 circa ꝓtingẽs.3.de aĩa.t.i. ethi.i phemio.sed obz hꝰ scie
t.51. nõ est ꝓtingens sed necessariũ.g̃ tc̃. ¶ Itẽ Boetius de
tri.assignat tres ptes speculatiue:q̃z vna ẽ theoꝰ ꝫ eũ.
t q loq̃t de ista vr̃:qz subdit ibi de sbo illiꝰ q sbm eiꝰ est
pria sba:de q̃ dicit q sba dei mã caret. ¶ Itẽ oĩ practi
ca aliq̃ speculatiua ẽ nobilioꝛ:nulla ãt ẽ nobilioꝛ ista.er
go tc̃.pbõ prie:tũ qz speculatiua ẽ sui gr̃a:practica vero
gr̃a vsus:tũ qz speculatia ẽ certioꝛ.prio metaph. ¶ Itẽ
In plo. bec iuenta ẽ oĩbꝰ necessarys exñtibꝰ pp fugã ignoꝛantie
qõ appet:qz sollicitudo circa nec̃aria ipedit ab ingsitio
ne hꝰ doctrine.g̃ ipsa ẽ specl'atiua:sic.n. arguit phs prio
In phe. metaphy.q metaphica ẽ speculatia. ¶ Cõtra ad Ro.
.13. Finis legis ẽ dilectio. ¶ Itẽ Math.zz.in his duo
bus pceptis tota lex pẽdet t pphe. ¶ Itẽ Aug.de lau
de charitatis. Ille tz gegd latet t gegd pz in diuinis ser
monibꝰ qui charitatẽ ꝺuat in moꝛibꝰ. De ãt auctes p
bant q ista scia nõ ẽ pcise pp speculari .speculatiua aũt
vltra spec'lari nihil regrit ꝺm Auic.p metaphysice.

T.c.49. SEcundo quero.vtrũ ex ordine ad pxim vt ad finẽ dicatur per se
scia practica. ¶ Arguit q sic.3ꝰ de aĩa dicit
phs. Intell's extẽsiõe fit practicus t differt a
speculatio fine. ¶ Itẽ prio metaph. Practi
ca ẽ minus nobilis q̃z speculatiua:qz ẽ gr̃a vsus; ꝺ argm
T.t.3. nõ teneret nisi vsus eẽt p se finis illiꝰ bitus. ¶ Item.2.
meta. Finis speculatiue vitas.practice ãt opꝰ. ¶ Cõtra
T.c.2. 6ꝰ metaph. distiguit phs practicas a speculatiuis penes
oba t nõ penes fines:sic̃ pz ibi. distiguit.n.sciam tã acti
Ca.2. uã q̃z factiuã a specl'atia penes obz. ¶ Itẽ.6.ethi. disti
guit rõcinatiuũ a sciẽtifico penes obm necessariũ t con
T.c.51. tingens. Et .3.de aĩa assignat obm practice bonũ nõ qõ
cũq̃z sed agibile t ꝓtigẽs. g̃ scia ẽ practica per se ex obo.
non igitur ex praxi.vt a fine.

Ad istas qõnes soluẽdas accipio vnũ gñale quod
ab oĩbus ꝓcedit̃ q hitꝰ practicꝰ aliq̃ mõ
extẽdit̃ ad praxim. ¶ In spãli igr̃ prio vidẽdũ ẽ gd sit
praxis:ad quã dr̃ cognitio practica extendi.2ꝰ qualiter
cognitio practica extendatur ad ipam praxim.3ꝰ a quo
cognitio hz talem extensionem.

Dico igitur prio q praxis ad quã cognitio pra
ctica extẽdit̃ ẽ actꝰ alterius poten
tie q̃z intell's nãl'r posterioꝛ intellectiõe;natꝰ elici ꝓfor
miter rõni recte ad ꝺ vt sit actus rectꝰ. Pria ꝺditio ap
paret:qz stãdo pcise in actibꝰ itell's nulla ẽ praxis: quia
nulla ẽ extensio itell's:qz nõ extra se extẽdit nisi vt actꝰ
eiꝰ respicit actũ alteriꝰ põe. Et si dicas vnũ actũ intell's
extẽdi ad aliũ directũ p illum:nõ pp ꝺ scõs ẽ praxis vt
mõ loqmur:nec ꝑmꝰ ẽ cognitio practica:qz tunc logica
eẽt practica:qz dirigit in actibꝰ discurrẽdi. ¶ 2ª ꝺditio
pz.nõ hñtes ordinem ad itellcm̃:cꝺ sãt actꝰ vegetatiui:
aut actꝰ nãl'r p̃cedẽtes itellectiõem: vt actus sensitiui:
nõ dicũt̃ praxes.nec dr̃ ad eos extẽdi noticia practica:
vt sũt ꝓzes intellectiõe. Sil'r actꝰ appetitus potẽtie sẽ
sitiue quãuis p̃cedũt actũ itell's nõ sũt praxes. ꝺ.n. mõ
cões sũt nobis t bꝛutis nec respcũ istoꝝ actuũ est cogni
tio practica nisi vt aliq̃ mõ ẽ moderatiua istoꝝ actuuz.
t isti actꝰ sequũt̃ intellectiõem moderatiuã:vt sũt per
ipam moderati. ¶ Ex bis duabꝰ ꝺditiõibꝰ segt̃ corm q
praxis ad quã extẽdit̃ habitꝰ practicꝰ nõ ẽ nisi actꝰ vo
lũtatis elicitꝰ vel impatꝰ. Qꝺ pz.nã nullus alius actus
ab actu volũtatis elicito vl' impato ẽ eẽntial'r posterioꝛ
intelle[illegible]e:qz gcũq̃z aliꝰ detur aligs eiusdẽ rõnis cum
illo ponet eẽ prioꝛ:sic̃ pz discurrẽdo p oẽs actꝰ aliarum
põz. ¶ Hoc pz 2ꝰ sic.qz praxis ẽ actꝰ q ẽ in ptãte cogno
scẽtis:qꝺ ꝓbat̃ ex.vi.ethic.qz artifex eget ꝟtute, i .arte
ad recte agẽdũ.nõ ãt indiget ꝟtute respcũ illius:qꝺ nõ
ẽ in ptãte sua.g̃ artifex i ptãte sua hz factiõem:t multo
magis prudẽs hz in ptãte sua actiõez q̃ est formal'r ꝟtu
osus. Et ꝺ vltra:si oĩs praxis ẽ i ptãte cognoscentis t ni
hil ẽ in ptãte eiꝰ nisi actꝰ volũtatis elicitꝰ vl' impatꝰ. se
gt̃ ꝓpoᵐ vt ꝑus. ¶ Cõtra istã ꝛclonẽ vr̃ seq̃ q tũc ali
qua intellectio erit praxis.qz aliq̃ itellectio põt eẽ actꝰ
impatꝰ volũtatis sic̃ actꝰ alteriꝰ põe imperat̃ ab ipsa. Et
tũc vltra.g̃ pria ꝺditio ẽ falsa.s.q praxis ẽ opatõ alteri
us põe ab itellcũ. ¶ ꝺ.ꝺz spẽculatio sit q̃dã opatio: et
ita praxis sic extẽdẽdo nomẽ.tñ vt praxis dr̃ sola opera
tio ad quã intell's p̃t extẽdi nulla itellectio ẽ praxis. t ꝺ
mõ accipit̃ qñ ad praxim cognitio practica dr̃ extendi.
Cũ dr̃ itellectio ẽ impata a voluntate.g̃ ẽ praxis:nõ se
gtur:ꝫ segt̃ g̃ est praxis vl' practica:ipsa.n.nata ẽ deno
minari q̃si accñtal'r a praxi ad quã extẽsibilis ẽ: nõ aũt
ẽ terminꝰ talis extẽsionis:tñ eꝰ bñ ꝓcedit̃ q oĩs praxis
ẽ actꝰ elicitꝰ volũtatis vl' ipatꝰ. vñ ex ista 2ª ꝺditiõe in
ferre oppoᵐ prie ẽ facere fallam ꝓñtis ponẽdo ꝓseq̃ns. Ca.3.
¶ 3ª ꝺditio ꝑbat̃ ex dcõ phi.6.ethi.q electio recta ne
cessario regrit rõem rectã:qꝺ nõ tñ verũ ẽ de electiõe
stricte sũpta:ꝫ pari rõe de q̃lz volitiõe recta:qz ipa reg
rit rõem rectã cui ꝓfomiter eliciat̃. Oĩs ãt praxis vl' ẽ
volitio vl' sequẽs volitiõem ex cozzelario p̃cedẽte:ergo
oĩs praxis ad ꝺ vt sit rcã nata ẽ ꝓfomiter elici rõni re
cte. ¶ Itẽ ex dcõ Aug.15.de tri.c.7ꝰ Intell's itelligit si
bi t alys.g̃ sic̃ põt iudicare de actu suo:ita põt iudicare
de actibꝰ aliaꝝ põz. g̃ de actu nãl'r posterioꝛe actu suo
põt iudicare ꝑus nãl'r añq̃z actꝰ ille eliciat̃. t p añs si re
cte iudicet oz illũ actum ꝓfomiter elici si debeat eẽ re
ctus. ¶ Ex duabꝰ ꝺditiõibꝰ vltimis praxis segt̃ q actꝰ
impatꝰ a volũtate nõ ẽ prio praxis sed q̃si p accñs:quia
nec ꝑmo ẽ posterioꝛ itellectiõe:nec ꝑ natꝰ elici cõfomi
ter rõi recte.oz igr̃ aliquẽ aliũ actũ eẽ prio praxim. iste
nõ ẽ nisi volitio:qz p istã hz actus impatꝰ dictas ꝺditio
nes.g̃ pria rõ praxis saluatur in actu elicito volũtatis.
Tũc vltra:qñcũq̃z aligd ẽ ꝑ tale ꝺiũctũ cũ alio posteri
oze si põt separi ab illo adhuc eẽt tale.si igr̃ actꝰ volũta
tis põt separi ab actu alteriꝰ põe sepatꝰ ab illo posterio
ri ille ẽ praxis:sepatur ãt circa qꝺcũq̃z obm circa qꝺ ꝑt
eẽ actus volũtatis circa qꝺ nõ põt eẽ actꝰ iferioꝛis põe:
cuiusmõi sũt oĩa imãlia.g̃ circa oẽ tale ẽ actꝰ volũtatis
t iste solus ẽ praxis. ¶ 2ꝰ ꝺ idẽ ꝑbat̃ ex itentiõe phi.3ꝰ
de aĩa. vbi ĩgrẽs ꝑnᵐ motiuũ postq̃ cõclusit duo eẽ mo
tiua videlz appetitũ t rõem:subdit. Intell's nõ mouet
sine appetitu.volũtas ãt appetitꝰ est. Et ꝓcter oñdit q
appetitus duo q̃z sũt sibi ꝓry.iõ ẽ ponere q̃si vnum
mouẽs spẽ: qz duobꝰ appetitibꝰ cõis ẽ rõ spẽi interme
die.videlz rõ appetitꝰ:vult g̃ exꝑsse q sic̃ appetitꝰ sensi
tiuꝰ hz rõem ꝑncipij motiui cũ sensu t fantasia.ita volũ
tas hz rõem ꝑncipij motiui cũ itellectu t rõne.igr̃ sicut
actꝰ appetitꝰ sensitiui sine q̃cũq̃z trãsitu ad extra ẽ vera
praxis:q̃ segt̃ actũ intell's.ita t actꝰ volũtatis q ponit̃
eq̃ ꝑnᵐ motiuũ ẽ vere praxis:qz sꝑ segtur actuz intell's.
Et ꝺ ẽt si sit solus sine actu impato.imo cũ actu in appe
titu sensitiuo oppositꝰ illi quẽ iparet:qz ipsa vt habens
appeᵐ sensitiuũ q̃q̃z ꝺrium est ꝑncipiuz motiuũ t ope
ratiuũ cuius opatio sit praxis.

Ex hoc articulo pz scõs.nam illa extẽsio ꝓsistit in
duplici rel'one aptitudinali.s.ꝓfomitat̃ et
ꝓzitatis nãlis. De ꝓzitate pz ꝑ illud qꝺ iã adductũ ẽ i
ꝑ articl'o.de.6.ethi. De ꝓfomitate ãt hr̃ ibidẽ vbi dicit: Ca.8.
q vitas ꝓsideratiõis practice ẽ cõfesse se hñs appetitui
recto. Dixi aptitudinali:qz neutra rel'o regrit̃ actualis.
Qz ãt praxis actual'r seq̃t̃ ꝓsiderationem q̃ ꝓfomis sit
ipi ꝓsideratiõi:ꝺ oĩo ẽ accidẽtale ipi ꝓsideratiõi t con
tingẽs:si igr̃ ab actuali extẽsione diceret̃ practica nulla

eēt necessario practica. sz eadē qñqz practica: ꝛ qñqz speculatiua: qō nihil ē. ḡ suffic̄ duplex aptitudinal' extensio siue aptitudo ad extēsionē. Hoc declarat' qz cōiter ꝺcedit' cognitiōem practicā extēdi ad praxim vt directiuā ad directū: siue vt regulatiuā ad regulatū. Cognitiōem āt eē ꝑorē nāl'r praxi ꝛ ꝺformē non ē eē ꝺformatā praxi q̄si ꝑori: sz eē ꝺformatiuā praxis q̄si posteriozis: siue cē cui praxis ꝺformāda: qō ē cognitiōem dirigere ꝛ regulare ī praxim. vtz āt sit dirigere vl' ꝺformare sibi praxim fit aliq̄ efficiētia ī cognitiōe respcū praxis: de ℔. z5. dist. scōi libz. ¶ Ex isto scōo pz. qꝺ practicū ꝛ speculatiuū ñ sūt dr̄ie eētiales scīe vl' noticie ī cōi q̄ ē qōdā absolutū. qz practicū dicit duplicem respcū noticie aptitudinalē ad praxim vt ad terminū. Speculatiuū aūt ꝑuat illum respectū duplicē: nec respcūs nec ꝑuatio eius ē ō eētia absoluti: sed ē q̄si diuisio gñis ꝑ ꝑpas passiones specierum: sicut si diuidat' numerus per par ꝛ ipar vel linea p rectū ꝛ curuū. alicui aūt noticie ꝓuenit practicum per se scōo mō ex cā itrīseca ꝑdicati'ī sbo. alicui speculatiuū.

Got. ō fō tib⁹ quo. io. q. z.

¶ Circa tertium articulum sunt opi. Una est talis: qꝺ ab alio dr̄ intell's practicus ꝛ ab alio hīt⁹ vl' act⁹. ℔ oñditur qz verum opabile et nō operabile sunt oba spālia formal'r diuersa: ideo p se distinguunt illa que p se respiciūt ipsa: puta hītus ꝛ actus q dicūt practici: qz circa opabile. sed intellectus non dr̄ practicus nisi sit opatiu⁹: q̄lis nō ē nisi illud qō apꝓhēdit ordinet ad op⁹: qō nō fit nisi mot⁹ ex appetitu finis. Ita qꝺ practicus itell's ic̄ludit ī suo actu non formaliter vt aliqd de eētia actus: sed ꝓnotādo ordinez nec̄io ad desiderium finis explicite: ꝛ eorū que sunt ad finē ipl̄icite. Quaꝓpter cū speculabile ordīari ad op⁹ accidat speculabili: sz nō accidat ei ordīabile eē dr̄ia iter itellectum speculatiuū ꝛ practicū ide ꝓueniēs erit accītalis: ꝛ p respcm̄ ad aliqd ex̄ intellcm̄: sz dr̄ia hītū ꝛ actuuz sit formalis �means dr̄iam formalē obi opabilis ꝛ nō operabilis. vñ ī z⁰ de aīa dr̄ qꝺ itell's speculatiu⁹ ꝛ practic⁹ differunt fine. ꝛ ex. 6. ethi. Bo⁹ itellectus practici est verū cōfesse se hñs appetitui recto. Ex⁹ itellectus speculatiuus apprehendit sanitatē vt bonū ꝓueniēs: appetit⁹ vo appetit illam: ꝛ segtur aliq̄ mō ꝺsiliū itellectus practici qꝺ sanitas est acgrenda. stāte itaqꝫ desiderio finis intellectus practicus ex ℔ ꝑn⁰. illud per qō meli⁹ pōt acgri ē ꝓcurādū: ꝓcedit discurrēdo: ꝛ termiat' discursus ī vltima ꝺcl'one ꝺsily. Et tot⁹ ille discursus sic̄ sumit ꝑn⁹ ex apprehēsione finis desiderati q ē ꝑmū obm itell's practici: ita ē vt ista iuēta ad finē opetur: ꝛ iō volūtatē finis ꝑsupponit: ꝛ ad electiōem sequētē ꝺsiliū ordinat'. ¶ Cōtra hāc opi. q̄ vt breuiter dicā ī ℔ ꝺsistit: qꝺ distinctiōem itell's practici ꝛ speculatiui ponit penes finem q accidit obo. Sz hītus speculatiui ꝛ practici dr̄nt penes obozum spālium dr̄am formalē. arguitur. Quia de hītibus dicitur. z. meta. finis speculatīe ē vītas: practice autē opus. ¶ Si l'r tūc hīt⁹ practic⁹ erit ī itellcū speculatio: nec itellectus illo hītu dicet' practicus: qō vr̄ icōueniēs: quia oī habitui denoīat' hñs fm nām hītus. Ad ꝑmū qꝺ scie practice finis ē opus ī pō ꝛ aptitudine iq̄tū ei⁹ obm ē opabile p se: sz obm opabile ꝺsideratur fm illū hītuz ī vt̄ q̄ ꝺsideratio nō suffic̄ ad ℔ qꝺ subꝺuciat' opationi in actu ꝛ ī pticulari: ꝛ qz act⁹ ē melior pō ī bonis. ideo requritur talis ꝺsideratio pticularis ꝛ ī actu: ista aūt est per aliū hītū a scīa practica. ꝛ iste hītus alius solū ē ī inteilectu practico. ¶ Ad z^m dr̄ qꝺ denoīatiue pōt ꝺici practicus nō simpl'r sz fm qd. s. intelligendo denoīatiōez fieri ab hītu. ¶ Contra. igr̄ hīt⁹ ꝛ act⁹ practic⁹ pñt eē in intellectu speculatiuo: qz hītus vel actus ex nā sua practicus pōt eē ī intellcū sine tali rel'one ad actū voluntatis q̄lē ponit: ꝺñs ꝺcederet: sed aliū hītū poneret posse hēri in intellcū practico ex actibus nō trñ practicis sz ex actibus itell's practici gñatum. ¶ Contra hīt⁹ practic⁹ generat⁹ ex actib⁹ practicis sufficeret ad ea ad q̄ ille hītus gñatus ex actib⁹ itell's practici: qz volūtas īperās considerātiōi pp talē finē nō dat aliam rōem ꝺsiderationi in dirigēdo. nec p ꝺñs hītui gñato ex considerationibus. ¶ Itē tūc multa accītia eiusdē spēi eēnt in eodē. nō. n. ꝓpter ordinē voluntatis ꝛ nō ordinē pōt poni distīctio specifica actus h⁹ ꝛ illius: sil'r nec hītus. ¶ Itē 3⁰ cōtra opi. in se: sbm magis denoīatur a per se ꝺditiōe sui accidētis ꝛ eētiali q̄ a ꝺditione eiusdē accidētali. ḡ si itellectus pōt ꝺici practicus ex ꝺditione accidētali sui habitus: puta ex ordīe volūtatis ordinātis actum eius ad aliud: multo magis pōt ꝺici practicus ex ordie eētiali actus: quo act⁹ dr̄ eē eētial'r practic⁹: iō ab eodē vr̄ intellectus ꝺici practic⁹ a quo hītus ꝛ act⁹: sz nō ita accidental'r ꝺicat' illud de hītu ꝛ actu sicut de intellectu respectu cuius ē accidens per accidens.

Ḋē. quo. .8. q. i.

Aliter dicitur qꝺ illud a quo hītus ꝛ actus dicunt' practici est finis ꝛ extensio cognitiōis practice ad praxim q̄ ē extensio ad finem. ℘ro hac opi. sūt auctes posite ꝑius. ¶ Arguit' ēt p rōes sic ꝑ: qz aut hītus dr̄ practic⁹ ab obo aut a fine: qꝺ nō ab obo ꝓbo. qz itell's extēsione fit practic⁹: qō nō ē verum: nisi de eodē itellcū ꝑius speculatio ꝛ postea practico extēso ad opus: igr̄ circa idē obm pōt eē ꝺsideratio practica ꝛ speculatiua. ¶ z⁰ sic. qz medicina diuidit' ī speculatiuā ꝛ practicā: ꝛ trñ ipa ē de aliquo eodē sbo: vt de sanitate ꝛ de corpe sanabili. ¶ Itē actus dr̄ practic⁹: qz bonus vel malus moral'r. bōitas ꝛ malicia mozis ꝓpetūt actui ex circūstātys: inter circunstantias autem prima ꝛ precipua est circunstantia finis.

Contra istam positionem quero an hītus et actus dicāt' practici ꝓpter extensionē actualē ad opus: vel ꝓp trñ extēsionē aptitudinalē: nō ꝓp actualē: vt hr̄ ī. z. arti. ꝛ ipsi ꝺcedūt: qz tūc faber nō actu opans nō hēret cognitionem practicā. ḡ ꝓp extēsionē aptitudinalē. sz aptitudo nō ꝺcenit vni nāe q̄ repugnat alteri: nisi ꝓp aliqꝺ absolutū in tali nā. qz enz hec nā ē talis: iō sibi ꝓuenit talis aptitudo. igr̄ ꝑsuppōit in ista ꝺsideratiōe aliquā ꝺditiōem ītrīsecam: per quaz sibi ꝓueniat aptitudo talis: ista ꝺditio cōsideratiōis ī se ē ab aliq̄ cā ei⁹ ꝑore. cause ât eius ꝑores sūt itell's ꝛ obz. ḡ sibi ꝓuenit ab aliquo obo vel itellcū: nō ab intellectu: qz tūc ois cōsideratio eēt practica: cū oēs sint ī itellcū: ꝛ oīum sit vnus itell's. ¶ Si dicat' qꝺ ēt finis ē cā prior: imo pria iter qēs fm Aluic. 6. meta. ꝛ ita ab ipo pōt esse cōditio talis nāe vt ei ꝓueniat talis aptitudo. ¶ Cōtra finis non ē cā nisi iq̄tum amat⁹ ꝛ desiderat⁹ mouet efficiens ad efficiendū. sz aptitudo dcā ꝓuenit cōsideratioīi: siue sit finis amat⁹ siue nō: pōt. n. ī intellectu eē tal' cognitio q̄litercūqz volūtas se hēat: imo ēt si voluntas nō eēt ꝺiūcta intellectui. ꝛ ita a fine tanq̄ a finali causa non conuenit aptitudo ista cognitioni: nihil enī ineſt ab aliqua cā: qō ineſt illa cā nō cānte. ¶ Si dicas finis aptus natus ē amari anteq̄ aptitudo ista ĩsit cognitiōi. ¶ Cōtra. hoc non saluat ꝓpositū: qz effectus nihil hz ab aliq̄ cānte: qz illud natum esset causare nisi actu causet. ḡ cognitio nō hz aptitudinem siue nām istā quā ꝺsequit' talis aptitudo a fine aptitudinal'r causante nisi actu causet: nō aūt causat actu vt cā finalis nisi vt actu amatus: ꝛ desideratus moueat efficiens ad agendū. ¶ ℘. aut finis vt elicitus ꝛ hītus ex̄ facit hītum esse practicū: aut finis ꝺsideratus: aut intentus: nō vt elicitus ꝛ habitus

T. c. 49. Ca. 3.

T. c. z.

Gotfre. vbi. s.

extra:qz sic ē posterior bitu:z effectus aliquo mō:effcūs aūt nō distinguit cām. Si vt cognit⁹:sic bz rōnem obi.g̃ obm distinguit:si autē vt intētus:hoc iā ē ip̄obatuz: qz nāliter anteq̄z itendatur ē cognitio talis. ℂ P̄. si sciam eē practicā z ordiari ad praxim vt ad finē ꝙuertant̃. ergo moralis scia non est practica: ꝙñs est ꝙtra p̄bm p̄io ethi.z.io.ꝙñtia arguitur:qz finis ei⁹ ē felicitas que ꝺm ip̄m.io.ethi.cōsistit i speculatōe:nō ī praxi. ℂ Si dicat̃ q̄ felicitas ē finis remot⁹.sed finis ꝓpiquus est praxis. .s.dirigere i actū vtut] ꝓpter felicitatē. ℂ Cōtra ad dirigere nō ordiat̃ necio nisi aptitudial'r:necio āt est practica.ergo ℬ erit ꝺm dictā rñsionem:qz aptitudial'r ordiat̃ ad dirigere:ℬ ē idē qō directiuū eē. igr̃ ē practica: qz directia.sz eē directiuā z eē practicā idē sūt.ex z⁰.art. ex dcā igr̃ rñsiōe segt̃ q̄ ipa est practica:qz ē practica ℬ nihil ē. ℂ Itē dirigere ē act⁹ itell's:qz ei⁹ ē bit⁹.s.prudētia a quo ē iste act⁹ elicit⁹.nullus āt act⁹ itell's est praxis ex p̄io arti. ℂ Jō dr̃ al'r q̄ finis scie moralis sicut z prudētie est act⁹ vtutis moralis ad quē ordiat̃:z ille act⁹ est praxis. ℂ Cōtra.nō oīs cognitiōis practice finis est praxis:aliq̄.n.est itellectio practica respcū praxis pōe iferiozis:puta appetit⁹ sensitiui vel motiue pōc.nullus autē actus pōe iferiozis ē finis act⁹ itellectus: qz nihil ignobilius ē per se finis nobiliozis.act⁹ itelligēdi ē nobilior z perfectior quocūq̄z actu cuiuscūq̄z pōe iferiozis sensitiue. ℂ Dr̃ q̄ lz itellectio sit nobilior i esse nāe q̄z operatio potētie iferiozis:nō tñ i genere moris:qz meli⁹ moraliter est fortiter agere q̄z cogitare fortiter agere. ℂ Cōtra ℬ dupl'r:p̄ qz falsuz supponit̃.nā actus pōe iferiozis nō est bon⁹ moral'r nisi qz ꝙformat̃ rōni recte vt regule sue.g̃ rectitudo rōnis ē cā bonitatis tal' i actu isto z non e⁊.sed actū rōnis eē sic regulā ē ip̄m eē bonū moral'r:sicut itellectio pōt eē bona moral'r. ℂ Cōfirmat̃.qz prudentia est simpl'r nobilior vtute morali vt est i appetitu sensitiuo.igr̃ z act⁹ ei⁹ vt ei⁹ ē melior actu illius vt illius. igr̃ iste vt practic⁹ sicut pōt itellectio eē practica est melior illo vt practico siue bono moral'r. ℂ Ex ℬ pz q̄ ꝓbatio de cogitare fortiter agere nō valz:qñ.n. queritur excellētia vni⁹ ad alterꝝ:nō dz cōpari optimū ad īfimū: sed optimū ad optimū:vl' simplex ad simpl'r: sic g̃ ē accipere optimū ibi puta fortiter agere:ita ē accipe ī intellectu dictare ꝺm prudētiā fortiter agere. ℬ z^m ē melius ēt moral'r:qz vt regula bz bonitatē formalē:que ē rectitudo ꝓpa.aliud ē tñ bonū māl'r:qz ex se nō ē bonū moral'r circūscribēdo ordinē ad regulā istā z ad volūtatez īpantē. ℂ z⁰ rūdeo nō vr̃ ad ꝓpositū. queri enī vnde itellectio sit practica nō iā supponēdo eā esse practicaz: potissime cū nec supponat̃ de ipsa p̄ia citcūstātia que ē finis.sed īquirat̃ igr̃ cū q̄rit̃ de itellectiōe practica z p̄ma circūstātia a q̄ fozet practica:ipsa ñ accipit̃ vt ē illud qō ē ī eē nāe.igr̃ sic distīguere de ipa ꝺm bonitatez moris z nāe nihil aliud ē q̄z p̄supponere qō q̄rit̃:z distinguere aliqd ꝓut ꝓsiderat̃ p̄cise sub altero mēbro distinctiōis. ℂ Jō corrigit̃ ista opi.ab alys:z dr̃ q̄ bit⁹ dr̃ practicus a fine q ē ꝓsideratio practica. p̄pus.n.finis cuiuscūq̄z bitus ē act⁹ ei⁹. ℂ Sz ꝺ illud:si ꝓsideratio illa q̄ ē finis bitus ē practica.g̃ ipa bz cām ex q̄ dicat̃ practica. aut g̃ finē illi⁹ ꝓsideratiōis:z ℬ iā ip̄obatū ē:aut obm:z tūc segt̃ q̄ ip̄m obm ē p̄or causa a q̄ tā bitus dr̃ practic⁹ q̄z ꝓsideratio ipa:z tūc br̃ ꝓpositum q̄ ab obo tam bit⁹ lz mediante q̄z actus dr̃ practicus.

Joā. ꝛRodicon i p logo p̄mi.q.6. arti.z.

Concedo ergo q̄ bitus nō dr̃ p̄mo practicus ab actu p̄p̄o:qz ille est practicus a cā p̄ore:nec cognitio aliq̄ bitualis vel actualis est p̄se practica:qz ordiatur ad praxim vt ad finem.pōt tñ qñq̄z br̃e p̄mā extēsionē.s.ꝙformitatē ad praxim a fine ipsius praxis:nō tñ ī q̄ctū ē finis:sz ī q̄ctū est p̄m obm.

ℂ P̄ri^m pz:qñq̄z.n.p̄ia p̄n⁹ practica sumunt̃ a fine praxis:z ita ille finis vt cā p̄ia i genere isto icludit vtual'r totā noticiā:z ita ipa noticia bz gditatē suam z aptitudinē ab illo fine. ℂ z^m pz.io.n.finis praxis dat talē aptitudinē siue nām bñtē talē aptitudinē:qz vt obm p̄mum i cludit p̄n³:z mediātibus illis ꝙcl'ones:z ita totā noticiā practicā:nō āt i q̄ctū finis. ℂ Tū qz a fine vt finis est nulla nā vl' aptitudo nālis br̃ nisi vt amato z desiderato:z sic mouēte efficiens.p̄us āt nā q̄z amet̃ icludit talia p̄n⁹ et ꝙclusiōes:vitas. n. p̄ncipy practici necessary nō ōpēdet a volūtate magis q̄z speculatiui:nec ꝙcl'ones nec̄ario illate ex tali p̄n⁹. ℂ Tum qz quodcūq̄z aliud icluderet vtualiter talē noticiā eodē mō daret noticie cōformitatē talem:puta si ipsa praxis icluderet p̄io ī gñe isto talē noticiam vel illud circa qō est talis opatio:sic̄ qñq̄z contigit: sic̄ fuit tactū i rñsione ad z^m ar^m ī qōne illa de sbo theologie.hō.n.forte est sbm tam moralis scie q̄z medicine. nō āt felicitas vel sanitas:qz vtriusq̄z finis rō icluditur ī rōe illi⁹ circa qō est praxis. ℂ Si dicat̃ q̄ p̄n⁹ p̄ma practica sp sumūt̃ a fine.g̃ sp finis p̄ includit vtual'r noticiam eor. ℂ Si ꝙcederet̃ ꝙñs tñ staret q̄ nō īquantum finis:sed īq̄ctū est obm. Et tunc possz dici q̄ hō est finis tam sanitatis q̄z felicitatis nālis:vt tāgit̃ i rñsione p̄decā:sz tal'r nō est finis proxim⁹ praxis:q̄ si negaret̃ ꝙñs negādū esset añs:vl'r sumptū:qō ꝓticulariter est verū: vbi.s.rō finis nō ꝙcludit̃ ex aliquo ptinente ad cognitionē practicā. Uel al'r posset exponi añs sic:p̄ia p̄n⁹ z̄c. vez est iter illa q̄ sumunt̃ ex circūstātys moralib⁹ p̄e-supposito actu bono ꝺm gen⁹:qz sic obm nō ē circūstantia.alio mō accipiēdo actū vñ ēt obm ē circūstantia. Et ex isto vr̃ añs ip̄obatū:a quo.n.sumit̃ p̄ia circunstātia actus nude ꝓsiderati:vr̃ eē p̄us quocūq̄z alio:z ita obm a quo specificat̃ p̄mo actus vt dicat̃ bon⁹ ex genere circunstātionalis vlteri⁹ alys circūstātys vt sit plene moralis:vr̃ oīo p̄mum ī cognitōe practica.de hoc non opz mō ꝓseq̄ an ꝙcludat vel nō:qz ī z⁰ libro bz locum. Breuiter g̃ ad hunc articl'm dico q̄ scia practica nō bz p̄io extēsionem sibi competentem a fine īquātuz finis pp rōnes p̄mo adductas.

Ex hoc patz solo secūde qōnis ꝓposite cui⁹ teneo ptem negatiuā:sed p̄mā relatiōem.s.ꝙformitatem bz per se ab obo qō vel ē rectitudo praxis vel aliqd vtual'r icludēs ipam rectitudinez: z iō cognitioni illi praxis est ꝙformabilis vt sit recta:qz cognitio est talis cogniti. ℂ Sed de alia r'one.s.de p̄oritate ē dubium:vñ ꝙueniat cognitiōi:dico q̄ praxi necessario nāl'r precedit aliq̄ cognitio:sicut pz ex p̄mo articulo: z ꝺm hoc praxi conuenit posteriozitas z cognitioni p̄ozitas ex rōne pōz ordiataz nāl'r i agendo.s.itellectus z volūtatis.sed nō semp ista itellectio p̄or ē practica:sed tñ qñ est determiatiua rectitudinis respectu ipsi⁹ praxis:z hoc vel formal'r vel vtual'r:qñ ī apprehensione p̄uia nulla est determiatio formalis vel vtual' de rectitudie praxis:sz ibi sit p̄ozitas:tñ tunc defic̄ conformitas:qz ipsa non est cui debeat praxis conformari: vt sit recta:qz nihil determiate ostendit de rectitudine praxis. Qñ ēt ī apphensiōe p̄uia est determiatio de rectitudie praxis:sed p̄ cuius est praxis non est aliq̄ modo determiabilis aliunde:tunc illa cognitio sz determiatiua non est ꝙformatiua praxis:z ideo non bz conformitatem p̄ozem in rōe regule dirigentis:nec sic ē plene practica. ℂ P̄otest igr̃ dici q̄ sz absolute ex nā itell's z voluntat] sit cognitio p̄or:tamē q̄ cognitio conformis sit p̄or:hoc ē sil'r ex obo z ordie pōz z rōe pōe sic practicantis.s.voluntatis q̄ sit aliq̄ modo regulabilis aliūde

nam si obm determiat intellcm̃ ad cognitiõem rectitudinis p̃us nãl'r q̃z volũtas velit:z volũtas sit aliquo mõ regulabilis aliũde:nõ tm̃ apprehẽsio p̃cedit praxim: sz apphensio cõformis:h̃ aũt accidit q̃cũq; determinata rectitudo praxis est cognoscibile necessariũ:siue vt p̃n̄ p itellcm̃:siue vt cõclusio per scĩam. ¶ Qñ autẽ rectitudo determinata cõtingenter ꝟuenit praxi:tunc nõ ẽ obm aliq̃ determinãs itellcm̃ ad cognitiõez rectitudinis õtermiate anteq̃z volũtas velit:z hoc loquẽdo de itellcũ z volũtate in cõi.nam illud ꝟtingẽs nõ determinat̃ ad alterã ptem añ oẽm actum voluntatis:ꝟpando tm̃ i speciali ad itellcm̃ hunc z volũtatẽ hãc:istã praxim potest p̃cedere cognitio conformis quã p̃cedit cognitio determinatiua rectitudinis:z quã nõ:nõ põt ãt precedere i oi intelligente:sed i illo solo cui⁹ volũtas non ẽ p̃rio determinãs rectitudinẽ illi praxi. Ex m̃ p̃dictorum: rectitudo hui⁹ praxis amare deũ recta est z necessaria z icluditur vtualiter i rõne dei.hanc praxim i quocũq; non tm̃ nata ẽ p̃cedere simpl'r apphensio:sed ẽt conformis apprehensio:cui.s.praxis est conformanda vt sit recta. ¶ Ex obo igr̃ q̃ ẽ p̃rio ex se determinatiuũ itell's ad noticiaz rectitudinis determinate ipsi⁹ praxis:z ex ordine intellectus z volũtatis i opando.hr̃ hec noticia p̃rior praxi z cõformis:z ita in q̃libet alia cui ꝟuenit necessario rectitudo determinata.sz rectitudo h⁹ praxis.s.colere deum i sacrificio altaris ẽ ꝟtingẽs:qñq; enĩ ẽ actus rectus vt mõ:qñz nõ:vt i veteri testam̃to:iõ nõ ẽ aliq̃ obz õtermiatiuũ itell's ad noticiã h⁹ rectitudinis añ oẽm actum voluntatis:z iõ nec ista p̃cedit vt cõformis oẽm actum volũtatis:alic⁹ tm̃ p̃cedit puta illi⁹ solius que nõ primo determinat rectitudinem huic praxi:q̃lis ẽ volũtas humana:hec enĩ rectitudo determiatur a volũtate diuina acceptãte nũc talem cultũ z al's nõ. ¶ Dec ãt que iam dcã sunt de hoc videz.vñ duplex rel'o.s.cõformitatis z p̃ositatis cõueniat noticie practice itelligant̃ gñal'r nisi oporteat p̃ intellectu diuino aliqd addere:videz q̃ põ practicãs cui⁹ praxi noticia cõformis est prior sit aliquo modo determinabilis aliunde siue aly tanq̃z regule cõformabilis i agẽdo:q̃ an regrat̃ ad talem noticiam vel nõ:tangetur in rñsione ad quartam obiectiõem que fit contra solutionem questionis p̃ncipalis.

Henri.i summa. ar.9.q.z in sol. ad 3.ar.

Jsvisis respondẽdũ ẽ ad p̃mã q̃nez vbi sũt gnq; vie tenentes ptẽ negatiuã q̃nis. ¶ Una dic̃ sic declarando: duplex est actus volũtatis:vn⁹ pficiens voluntatẽ:alius q perficit̃ a voluntate: p̃mus act⁹ ẽ respcũ finis: z est opatio perfecta quã itra se voluntas elicit z qua fini vltimo se vnit. ¶ Scõs act⁹ est respcũ eorũ que sũt ad finẽ.vñ est actio bona qua volũtas ex̃ se in aliud tendit:sic̃ est quelibet actio directiua i finem. ¶ In p̃rio actu non idiget volũtas directiuo: sz sola obi ostensio sufficit:i ipso enĩ est speculatio solummodo vt volũtati obm sue opatiõis perfecte ostendat: vt i ip̃m statim pfcã operatiõe tendat:talis ãt actus ad scĩaz simpl'r speculatiuã pertinet. In alio ãt actu volũtas indiget directiuo:z hic ad scĩam practicaz pertinet: qz i ipso est speculatio vt actiõem dirigz q̃ est ꝑprium practice:actus ãt q perficit̃ a volũtate nõ est finis hui⁹ scĩe nisi finis sub fine.sed ali⁹ q perfic̃ voluntatẽ. Et ex hoc hz ista scĩa q̃ pfectissime sit speculatiua:qz act⁹ p̃ncipal'r itentus i ista scĩa est actus volũtatis circa finem i quo nõ idiget directiuo:sed tm̃ oñsione obi. g̃ non est practica sed speculatiua cũ i actu suo p̃ncipali nõ idigeat directione. ¶ Pro hac via est auctas Aug. i ꝟmone de Ja.z Esau. Dia ingt opa nr̃a sunt vt mundet̃ oculus quo videat̃ deus. ¶ Itẽ põt argui sic:nõ regrit directiuum vbi nõ põt eẽ error:scĩa practica est directiua. igit̃ scĩa btõz nõ est practica:qz bti errare nõ p̃nt. g̃ nec nr̃a est practica qz est eadẽ cũ illa btõz. ¶ Itẽ põt argui sic ꝟm intellcm̃ istius alibi.qz de⁹ non bz scĩam practicaz: maxime aũt hz istaz vel solus. g̃ ꝛc. ¶ Contra h̃ sic arguitur.p̃rio rõnem positionis eoz̃ duco ad oppositum q̃drupl'r. p̃mo sic. Et si voluntas nõ põt errare circa finem in vl'i oñsum.põt tm̃ ꝟm eos errare circa finem in pticulari oñsum.ergo ad hoc vt recte agat circa finem pticulariter oñsum regritur directiua ostensio: ostẽsio ãt finis i theologia est finis non i vl'i sed i particulari:qz ad metaphicũ pertinet illa ostẽsio i vl'i:si bti errare nõ possunt circa obm theologicum i aliquo actu. ergo h̃t cognitionem directiuam respectu alicuius actus circa obm theologicum. ¶ Preterea h̃tus directiuus non ponit̃ ꝓpter subam actus:sed pp circunstãtiã sicut temperãtia non ponitur ꝓpter subam actus comedẽdi vel alterius h⁹:sed propter circũstantias. ergo lz voluntas esset determinata ad substantiã actus tendentis i finez in particulari:regreretur tm̃ directio quantuz ad circũstantiaz illius actus ad quã nõ extendit̃ directio que ẽ circa subtantiam actus. ¶ Ex istis duab⁹ rõnib⁹ arguitur:qz vbicunq; contingit in praxi errare z recte agere ibi est noticia practica necessaria ad dirigendũ: i ista ãt praxi que est dilectio finis vt pertinet ad theologiã contingit errare dupl'r vt ostendunt rõnes iste:tum ratiõe obi ostensi in particulari:tũ rõne circunstantiarũ act⁹. g̃ ꝛc. ¶ P.3° sic.cui⁹ dilectio p̃ncipaliter intẽdit̃ extra genus cognitionis eius cognitio p̃ncipal'r itenditur intra genus cognitionis:dilectio vo finis per eos p̃ncipaliter itenditur extra genus cognitiõis.ergo cognitio finis p̃ncipaliter itenditur i genere cognitionis:sed i q̃libet scĩa intẽdit̃ p̃ncipal'r cognitio sui obi p̃mi.ergo finis est p̃ncipale subz istius scĩe.a fine aũt sumũtur p̃ncipia practica.p̃ncipia practica cõcludunt ꝟclusiones practicas.igr̃ ista scĩa q̃ p̃rio itendit dilectiõez finis ex̃ genus cognitionis est practica. ¶ P.ad idem gen⁹ ꝟm praxiz vel speculatiõem pertinẽt p̃ncipia z ꝟclusiones:ꝟclusiones.n.practice resoluũtur in p̃n⁹ practica non speculatiua.ergo cũ cognitio finis sit directiua in actib⁹ circa ea que sũt ad finẽ:z cognitio eoz̃ que sũt ad finẽ sit quasi icluſa i cognitiõe finis quasi p̃ncipy si cognitio eorũz q̃ sũt ad finẽ sit cognitio ꝟclusionũ practicaz̃.g̃ cognitio finis erit cognitio practica:qz de p̃nci⁹ practico. ¶ Sic pz responsio ad rõnem eius p̃mam:qz falsum accipit q̃ si voluntas eẽt determinata ex se:quod iprobãt due rõnes p̃me. Similiter si voluntas eẽt determiata adhuc tm̃ cognitio esset practica sicut ꝓbant vltime due rões. ¶ Ad auctatẽ eorum dico. q̃ videtur concludere q̃ visio dei est finis h⁹ scĩe:quod ipsi non concedũt. ¶ Respondeo igitur q̃ auctoritas logtur de illis operationibus exterioribus que sunt ieiunia: vigilie: z orationes. quia actus q̃cunq; exterior natus est conformari alicui actui interiori a quo habet suam bonitatem z etiaz ad aliquam interiorem ordinari z finaliter ad velle. ¶ Ad tertium rñdeo q̃ sicut agens per se intẽdit inducere formam nec intendit remotionem ꝟry nisi per accidens: ita h̃tus per se dirigit:per accñs aũt excludit errorem z si habitus est perfectus non compatitur secum errorem:immo si compatitur ẽ iperfectus. beati igitur licz non possint errrare:non sequitur q̃ non habeant habitum etiam directiuum:quia eo per impossibile circunscripto errare possent.sed eo posito ꝓpter perfectionem eius excluditur omnis error. ¶ Ad quartũ dicit̃ infra post solutiõem huius q̃nis p̃me soluendo q̃rtã obiectionem contra eam.

II Dẽ. quo. 5. q. 4. z quoli. 8. q. i.

II Dẽ. quo. 4. q. ii.

II Dẽ. q̃n li. iz. q. z.

Gabr. Biel. Durro li.1.q.4

Secunda via pōit q̄ ly dilectio finis recte possit elici ⁊ non recte: negat tamen dilectionem finis eē p̄axim: q̄ nō ē circa obm ꝺtingēs.

In princ. pmi li.

Dicit aūt ꝺmenta. i. ethi. q̄ p̄axis ē opatio ſm electionē: electio āt ē tm̄ circa ꝺtigens ex 3° ethi. q̄ est appetit⁹ ꝺsiliativus: cōsiliū vero nō est nisi ō cōtingente. Ex ꝟ ēt ip̄obat̄ descriptio p̄axis posita i p̄mo arti. qōnis eē insufficiens: q̄ omittit obm p̄cisū. ꝺnter dic̄ hec via nullā noticiam eē p̄actic̄ q̄ extēdit̄ ad volitiōem vltimi finis tm̄: q̄ nō est verū ꝺtigens. ¶ Contra istā viā ē 4ª rō posita ꝺ p̄cedēte. ¶ Jtē vere p̄axis ē illa opatio ad quā iclinat vtus appetitiua: q̄ quelꝫ talis vtus ē hitus

Ca.5. electiu⁹. ex. z. ethi. electio aūt est p̄axis vt oñdet̄ cōtra tertiā viā statim. sed ad dilectionem finis iclinat nō tm̄ charitas ſꝫ amor acq̄sit⁹ hitualis q̄ est vtus appetitiua: q̄ hitus appetitiu⁹ ꝺsonus rōi recte. Motiuū vo h⁹ vie soluet̄ i solutiōe scde rōis p̄ncipal̄ ad p̄mam qōnem.

Bernᵉ natalis quo. i. q. 3. ar. 4.

Tertia via ponit q̄ vel volitio nō ē p̄pe p̄axis: sed tm̄ actus ea posterior: vel si ipsa ē p̄axis ꝟ nō ē nisi i ordine ad actū aliq̄ē ip̄atū potentie iferioris: puta appetit⁹ sensitiui vl̄ pōe motiue vl̄ hꝫ.

Ca.3. ¶ Pro hac via 3ª arguit̄: q̄ ois p̄axis segt̄ electionez: qō p̄bat̄ per p̄bm. 6. ethi. Actus p̄nci^m est electio: non c⁹ gra ſꝫ vñ motus. i. nō finale sed effectiuū. p̄n^m āt effectiuum nāl̄r p̄cedit effectuꝫ. g̃ ⁊c̄. ¶ P̄. habitus practicus generatur ex p̄axibus: sed habitus practicus generat̄ ex actib⁹ sequētib⁹ electiōem. igr̄ illi sūt p̄axes. ¶ Jtē

In pāin. ꝺmētator sup p̄ ethi. p̄axis est opatio ſm electionem. g̃ p̄axis segt̄ electōem. ¶ Cōtra istud. ſ. q̄ non tm̄ act⁹

Ca.z. sequēs electiōem sit p̄axis p̄bat̄. q̄. 6. ethi. dic̄ p̄būs q̄ nō ē electio recta sine rōne recta ⁊ hitu vtutis. g̃ vt⁹ per se regrit̄ ad electiōem rectā: nō regrereꝫ āt si eēt hitus gnatus ex actib⁹ posterioꝛib⁹ electiōe: q̄ tūc nō inclinaret per se nisi ad actus istos posterioꝛes electiōe. ¶ P̄. sub alia forma arguit̄ idē: q̄ hitus ex eisdē actib⁹ gnat̄

Ca.z. ad quos iclinat ex z° ethico q̄. sed vtus mꝛalis per se iclinat ad electiōem rectā: q̄ vt apparet per diffōnē ei⁹

Cap.5. z° ethi. vtus ē hitus electiu⁹ ⁊c̄. igr̄ ex electionib⁹ per se gnat̄ vtus mꝛalis: ⁊ p ꝺns nō tm̄ act⁹ electiōem sequētes sunt p̄axes. ¶ P̄. nō solū falsum est negare electionem eē p̄axim q̄ō arguit̄ rōne iam fcā: sed sic̄ p̄batū fuit i p̄mo articulo: actus volūtatis elicit⁹ est p̄mo p̄axis ⁊ impatus nō nisi pp ip̄m: ergo si electio sit sola sine ordine ad actū ip̄atū: puta pp ōfectū māe act⁹ exteriꝛis. ipsa sola vere erit p̄axis. hoc declarat̄ ſc̄: nō bns pecunias: cui tm̄ i fantasmate p̄sentāt̄ pecunie anteq̄ alicuius actus electio sit p̄n^m effectiuū vel ordinet̄ ad aliqd ip̄erādū: si eligat illas liberal̄r distribuere si hēret q̄tū ad actum ⁊ hitū vtutis nō regrit̄ vlteriꝛ p̄secutio: q̄ obo p̄tato i fantasmate circa q̄ pōt̄ē actus liberalitatis cōplete hr̄ electio ex qua generat̄ liberalitas vl̄ q̄ elicit̄ ex liberalitate ⁊ nō regrit̄ vlteriꝛ p̄secutio exterius: nec ordo ad exterius si mā actus exteriꝛis deficiat. ¶ P̄. ordo iste electionis ad actū ip̄atuꝫ non potest esse nisi vt cause ad causandum effectum: sed q̄ cā non sit i se talis ex se vt ꝺz effectū ē: sed tm̄ q̄ actual̄r ordinat̄ ad efficienduꝫ vr̄ incōueniēs cū nihil habeat causa ab effectu nec ex ordie ad ip̄m. ¶ Tūc ad auctātē. 6° ethicoꝝ dico q̄ ibidem p̄bs statim subdit. Electiōis āt appetitus ⁊ rō que gra alic⁹. i. practica sunt supple p̄n^m, ad hoc. n. vt electio sit recta requirit̄ vtus in appetitu. vnde sequit̄ur. Neq̄ sine hitu mꝛali ē electio. ſ. recta. igr̄ vtus hꝫ actū elicitum ꝺmediatiorem sibi q̄ sit ille cui⁹ electio est p̄n^m vt imperans: ꝺus enī actus voluntatis elicitus q̄ est electio est actio bōa q̄ actus exteriꝛ imperatus ab electione bona sit bonus: qō ꝓbatur p p̄bm ibi enim statim post illud. Neq̄ sine habitu est electio subdit. bona actio enī sine moꝛe non ē: sed si ista sit maiꝛ ad ꝓbandū qō p̄dixit de electione: sumet̄ ista minꝛ sub. bona electio est bona actio. Cōcedo igr̄ auctem affirmatiuā q̄ electio ē p̄n^m act⁹ vnde motus: q̄ actus ab ipsa imperatus est actus mꝛalis: sed ex hoc non segt̄ur q̄ solus iste sit actus siue p̄axis: ꝺmo est electio ꝺꝛ p̄axis ꝓpter quā ēt ista est bona p̄axis. ¶ Ad z^m si maiꝛ est vera dico q̄ hitus practic⁹ gnatur ex electionib⁹ sic̄ p̄decm̄ est ō eligente frequēter liberal̄r dare: etiā sine actu imperato si facultas non adsit posset in ipso gnari liberalitas: q̄ tm̄ qm̄ illi act⁹ iperati sūt ip̄ossibiles: volūtas nō cōiter eligit frequēter recte circa mām istoꝝ actuum: q̄ qō nō creditur alicui possibile: aut ip̄m non vult: aut tenuiter vult ſm Aug. ideo cōiter nō gnat̄ habitus practicus qui est vtus sine p̄axibus imperatis sequentibus electiōem: nō tm̄ gnatur ex illis sequētibus: sed ex electiōib⁹ in qbus est formal̄r bonitas mꝛalis in p̄axibus impatis est tm̄ māliter. ¶ Ad 3^m ad cōmētatorē oz q̄ li ſm non sit ibi nota cāe efficientis si ꝺscriptio ꝺz esse cōuertibilis cū descripto vt ꝓbatū est per Arl. 6. ethi. sed ꝺz itelligi li ſm effectiue vel formaliter vel electio accipit̄ ibi ꝓ libertate siue ptāte ꝺnatiua vl̄ accipitur electio ꝓ elitione actus volendi qui nō ē electio vel volitio aliqua. sed actio de genere actiōis: ſm istam elitionē quasi ſm p̄ncipiū actuū est ois p̄axis siue sit electio siue sequens electiōem: q̄ actio de genere actionis reducitur ad p̄n^m effectiuum. to. de tri. c. p̄mo.

Iste tres vie ponunt theologiaz esse pure speculatiuam: non obstante q̄ extēdatur ad dilectionem finis: siue ad illam quasi voluntas nāliter determinet̄ p̄cedente oñsione: siue libere ⁊ cōtingēter ad illā se habeat. nō tm̄ circa obm cōtingens ⁊ agibile: siue tertio circa quodcūq̄ obz quōcūq̄ se habeat: non tm̄ opando siue in ordine ad actum imperatū sed sistendo in ꝓprio actu elicito. Q̄ aūt talis extensio non cōcludat practicum persuadetur: q̄ tūc quelꝫ noticia esset practia: q̄ quālibet segtur aliqua dilectio vel delectatio. Sil̄r. 10. ethi. Felix ē dei amantissim⁹: ⁊ non Ca.10. istā felicitatē ponit p̄bs speculatiuaꝫ nō practicam.

Contra hanc conclusionem cōem istis tribus vys instatur. vr̄ seq q̄ aliq̄ opatio ē i ptāte hoīs: ita q̄ ve sit actus humānus: ⁊ tm̄ nec sit ꝓprie speculatio nec p̄axis: puta amor finis. ꝺns vr̄ inconueniens. ¶ Pretera q̄ cognitio directiua i volitione quacunq̄ nō sit practica cū sit veritas ꝺfesse se bns appetitui recto vr̄ incōueniens: q̄ talis veritas ē ꝓprium opus mentis practice ex. 6. ethi. Qō additur de delecta Ca.3. ctione nihil est ad ꝓpositum: quia delectatio est passio consequens nāliter operationem perfectam: ⁊ siue sit delectatio de speculatiōe siue de speculato ꝓpter extēsionem ad illam nulla ex isto ponitur cognitio practica q̄ nec ista est p̄axis ꝓprie loquendo. hoc tāgetur dist. .15. terty libri. amare autē vel desiderare obm cognitū ⁊ hoc sic vel sic circūstātionabile ē vere p̄axis: nec nāliter consequens apprehensionē: sed libere recte vl̄ nō recte elicibilis. ¶ Qō aūt addit̄ de felicitate q̄ sit speculatiua q̄ felix est dei amantissimus, dico q̄ auctoritas non cogit: q̄ loquitur passiue quasi maxime amat⁹ a deo: nō actiue sicut pꝛ ibi. subdit enim. Si qdem cura humanoꝝ a dys sit rationabile ⁊ gaudere ipsos supple deos optimo ⁊ cognatissimo. hoc autem est intellectus ⁊c̄. diligentes igitur hoc. i. intellectiuum ratiōabile erit deos rebeneficiare vt amicos ⁊c̄. ¶ Sed p̄termissa auctoritate illa nunqd felix speculatiuus ſm Arist. amat finem vt amare distinguit̄ contra delectari siue ō obo

T.c.3. 36. speculatiuo siue de speculatione. ¶ Ad 9°. iz.meta. vult phs q; pmũ mouẽs mouet vt amatum. igr intelligẽtia iferior amat pmũ: z tñ ipsius felicitatẽ poneret in speculatione: sicut pz i.io.ethicox. igr ipse sub speculatiõe cõprehẽdit non tñ delectationẽ sed amare. igr nec ꝓpter extensionẽ ad illud erit noticia practica fm ipsuz sz speculatiã. ¶ Sz q̃re nõ teneꝫ i ꝟ cũ rõ scie practice z speculatiue accipiaꝫ ab ipso: z ita due pme vie istam ponentes theologiam eẽ speculatiuam bñ ponũt: z fm phm. ¶ Rñdeo: illud amare qõ poneret in itelligentia põeret necessitate nãli voluntati in eẽ: ita q; non ꝺtingeret ibi eam errare: z recte agere: ita q; respcũ illius noticia eẽt tãtũmodo ostẽsiua nõ directiua; nec q̃tũ ad obz in pticulari: nec q̃tum ad aliquã ei⁹ cõditiõem vel aliquã circũstantiã act⁹ volendi. ꝟ mõ nõ dicerent theologi õ amare creaturarũ intellectualium respcũ dei in pticulari z q̃tum ad circũstãtias actus: sicut argutũ ẽ cõtra pmã viã i pmis duabus rõnib⁹. Si igr ꝺueniſſet nobiscum ponẽdo amare respcũ finis libere recte z nõ recte posse elici: nec recte elici nisi eliciaꝫ conformiter rõni recte: nõ tñ ostẽdenti obm: sed ẽt dictanti sic eẽ elicien dũ. forte posuisset respcũ talis noticiam practicã: q; confesse se habentẽ appetitui recto: igr melius ẽ theologo q̃ hz ab eo discordare in minori: ꝺnter discordare i cõclusione q̃ cõuenire cũ eo in cõclusione quã ipse nõ poneret si minorẽ cum theologo teneret. Cum igr dicis q; ab ipso accipimus rõnem speculatiui z practici: verꝫ est: z i maiori cõuenim⁹ q; illa est speculatiua: que hz ad dilectionẽ extendereꝫ vt oñdens obm si nullo modo eẽt directiua in actu vt circũstantionalis: z vt hꝺ obi in pticulari. sed minorẽ quã ipe assumeret sub: hẽmus negare i ꝓposito. ¶ Sed dato q; talis necessitas ponaꝫ in intelligentia ex nã volũtatis amãdi deũ: nũqd ita poneret in volũtate hois sapiẽtis quẽ ipse nõ ponit nãlr felicem: si nõ. igr iste põt dirigi in tali actu. ¶ Respõdeo: practicam a tali nõ negaret nisi quia felicitatem eius dixit eẽ speculatiuam.

Bonau. lib.1.in ꝓlogo.q.3. Egi.li.i. **Quarta via dicit** theologiã esse affectiuaz qõ bene intelligi põt: si affectiua ponaꝫ cẽ quedã practica. si aũt affectiua ponaꝫ tertiũ mẽbz ꝺstictũ ꝺ practicũ z speculatiuũ sic ẽ ꝺtra ocã i primo arti. vbi oñsum est dilectiõem eẽ verã praxim z ẽt ꝺ auctes multas que sentiunt precise scientias distingui in speculatiuam z practicam: z nullum eẽ tertium membrum.

Hãc rectat quiel. Uar.li.i. q.4. **Quinta via dicit** theologiaz eẽ ꝺtẽplatiuã ꝓ qua via adducit Aug. iz.de tri.c.i4. vbi vult q; sapiẽtia ẽ respcũ cõtẽplatiõis. scia vo respcũ actiõis. cũ igit theologia sit ꝓpe sapiẽtia z nõ scia: ipsa ñ erit practica sed cõtẽplatiua. ¶ Respõdeo Aug.iz.de tri.c.4. dicit q; iste due portiões anime supior z inferior nõ distinguuntur nisi penes officia: z i vtraq; tã isupiori q̃ i iferiori ẽ trinitas. i supiori ãt imago trinitatis increate: z tñ sola supior portio ẽ ꝺtemplatiua: q; respicit eterna. igr ista ꝺtẽplatio de qua logt nõ determiaꝫ ad sepeculatiõem intra genus scie: continet enĩ illud ꝺtẽplatiuũ memoriã intelligentiã z volũtatẽ z ita i ꝺtẽplatiuo illo põt eẽ extẽsio ex genus scie sic põt eẽ in actiuo: ꝟ ẽ in portiõe iferiori respiciẽte tpalia que ẽt hz trinitatẽ. Si igr ista ẽ ꝺtẽplatiua vt logtur ibi Augu. nõ ꝓhibeꝫ ꝓp ꝟ eẽ practica si extenditur ad praxim in portione superiori.

Gotfre. quol. 13. q.1. **Alia est opinio** discordans a precedẽtib⁹: in conclusiõe. q̃ dic q; ista sciẽtia est speculatiua z practica. qõ ꝓbaꝫ dupl'r. Uno mõ sic: sic doctrina illa i qua scriberent aliqua de iure: aliq̃ de phia eẽt speculatiua z practica siue scriberenꝫ i distinctis libris siue caplis siue interfecaliter z cõmixtiz: ita i ista doctrina simul speculatiua z practica tractanꝫ non in diuersis libris z caplis: sed iterfecalr z cõmixtim. ergo ipsa ẽ speculatiua z practica. ¶ 2°. sic ꝓbatur: nulla speculatiua cognitio distinctius tractat de opabilibus q̃ eox cognitio sit neccaria ad speculatiõem: nec practica distinctius tractat de speculabilib⁹ q̃ eox regraꝫ cognitio ꝓp praxim ad quã extẽdiꝫ. ista ãt tractat de operabilib⁹ distinct⁹ q̃ cognitio eox regraꝫ ad speculatiõnẽ: z distinct⁹ de speculabilib⁹ q̃ cognitio eorũ regraꝫ ad cognitiõem practicã. igr ipsa est speculatiua z practica. maior ꝓbaꝫ: q; speculabilia nõ ꝺsideranꝫ in scientia practica nisi ꝓp cõsideratiõem practicã: nec opabilia in speculatiua nisi ꝓp ꝺsideratiõem speculatiuã: minor pz q; hic tractatur de opabilib⁹ ita distincte ac si eẽt õ eis ꝑcise: z ẽt de speculabilibus ac si esset de eis precise.

¶ Contra istã opinionem arguitur sic: bit⁹ nõ bñs euidentiã ex obo nõ distinguiꝫ fm distictiõem obox: tunc eni oporteret ponere duas fides ifusas. iste ãt bit⁹ non hz euidẽtiã ex obo. igr nõ distinguiꝫ fm distinctionem obox. igr nõ est duo bitus ꝓp distictõem opabiliũ z speculabilium. ¶ Ꝓ. illa opinio de duob⁹ bitib⁹ q̃uis possit ꝓbabilitatem aliquã hẽre de theologia vt tradita ẽ i scriptura. tñ de theologia i se cuius sbm pmum ẽ essentia diuina vt hec eẽntia: sicut dcm ẽ de sbo theologie. nõ vr ꝓbabilis. nã de isto sbo cũ sit vissime vnũ cognoscibile nata ẽ bri ꝑ aliq̃ noticia ve vna. si vo deꝫ aliqua que non sit de ipsa eẽntia sed de aliq̃ alio ꝑ: ista alia non erit theologia in se. ẽ igr vn⁹ bitus simplr: hz forte cum ipsa possit i scriptura eẽ aliqua alia noticia q̃ sit de alio sbo.

¶ Idẽ pz: q; ordo sciax fm eminentiã stat ad aliquod vnũ tñ: q; nõ pñt esse scie simplr pme. istam vnam eminẽtissimaz z solã dico eẽ theologiã que sola est prio de prio sbo theologie. ¶ Ꝓ. deduco rõem eius ad oppositũ illa cognitio est practica i qua nõ determiatur õ speculabilib⁹ magis q̃ cognitio eorũ ptineat ad praxiz: vl ad cognitiõem practicã. sz cognitio ista nõ tractat de speculabilib⁹ distict⁹ q̃ cognitio eoruz regratur ad cognitiõem practicã vl praxim dirigẽdã. g̃ rc. ꝓbõ minoris: q̃libz cognitio de cõditiõib⁹ appetibilitatis finis et de ꝺditiõib⁹ eox que sunt ad finẽ q̃ten⁹ sunt ad finem. z tertio de cõditiõibus q̃buscunq; h⁹ vel illox circa q̃s cõtingit põm operatiuã errare nisi dirigatur est necessaria ad practicã cognitiõem. nulla ãt est cognitio ꝟ tradita de fine nec de his que sũt ad finẽ gn sit talis. g̃ rc. vel saltẽ circa ista contingit volũtatẽ ignorãtẽ errare. sicut dicẽ i solutione tertie obiectionis ꝺ solutiõem. q. ꝑncipalis: hz. n. trinitas personax nõ oñdat finẽ appetibiliorem q̃ si eẽt nõ trin⁹: q; ẽ finis inquãtũ vn⁹ de⁹ non inquãtũ trin⁹: tñ volũtatẽ ignorãtẽ trinitatẽ cõtingit errare i amando vel desiderãdo finẽ: desiderãdo frui vna ꝑsona sola. Silr ignorantem deum feciſſe mundũ cõtingit errare non repẽdẽdo amorẽ qualẽ gratitudo regreret ꝓp tantã cõicatiõem bonitatis sue ad vtilitatẽ nr̃az factã ita ignorãdo articulos ptinẽtes ad nr̃am reparatiõem cõtingit ignorantẽ errare ẽt nõ repẽdẽdo amorem debitũ ꝑ tanto beneficio. z ita de alys theologicis. assumptum pz: q; quecunq; cõditiones traduntꝫ de fine magis nate sunt ostendere appetibilitatem finis z conditiões eox que sunt ad finẽ magis nate sunt ostendere ea q̃ sũt ordiata ad finẽ. ¶ Ad arg^m eox pz. q; [illegible]nor est falsa. Ad ꝓbatiõem dico q; nõ põt ita distincte tractari de fine cognito: z de his que sunt ad finẽ quin tota illa cognitio eẽt practica intellectui creato: quia tota illa cognitio nata ẽ ostẽdere finem sub rõne appetibilis. z ea

que sūt ad finē sub rōne ordinis eorūz ad finem. vl̄ circa quecūq; posset volūtas non directa errare.

Tho. p. pte sū. q. .i.ar. 4. in so. p̄n. **Alia opinio tenet** eandem conclusionem. Sed ponit cum hoc theologiam eē simpl̄r vnum habituz.

Ad questionem igitur respondeo q; cū act⁹ voluntatis elicitus sit verissime praxis etiam si non cocōmitet aliquis actus imperatus: vt patz ex primo articulo. Et extensio cognitiōis practice consistat in conformitate ad praxiz z priozitate aptitudinali. hoc habet ex scōo articulo. sequitur q; illa est cognitio practica que est aptitudinaliter conformis volitioni recte: z naturaliter prior ipsa: sed tota theologia necessaria in intellectu creato est sic conformis actui voluntatis create: z prior ea. ergo zc̄. probatio minoris: quia p̄mum subiectum theologie est virtualiter cōforme volitioni recte: quia a ratione eius sumunt̄ p̄ncipia prima rectitudinis in volitione: ipsum etiam ōterminat intellectum creatuz ad noticiam rectitudinis ōterminate ipsius praxis quo ad omnia theologicalia necessaria p̄us naturaliter cū aliqua volūtas creata velit: alias non esset necessaria. ergo ex primo subiecto sequitur tam conformitas cū p̄positas theologie ad volitiōez z ita extensio ad praxi a qua extensiōe ipsa cognitio dicenda sit practica. ¶ Confirmatur ratio ista: quia cum p̄mum obiectum theologie sit vltimus finis z p̄ncipia in intellectu creato sumpta a fine vltimo sint principia practica. igitur p̄ncipia theologie sunt practica. ergo et conclusiōes sunt practice. ¶ Sed obycitur: quia ex q̄ stione precedente deus non est hic primum subiectum inquātum finis: sed vt hec essentia. principia autem sūpta a fine vt finis est sunt practica. ¶ Item cognitio finis vltimi non est immediate conformis. nec nata ē eē conformis immediate praxi eliciende. ergo non est p̄pinque practica. ¶ Item primum obiectū includit virtualiter conformitatem ad praxim rectam: non tamen solam cognitionem sic conformez: alioquin non posset de ipso esse cognitio speculatiua: quod videtur inconueniens. Qualiter enim est ista veritas practica. deus est trinus: vel pater generat filium. ergo p̄mum obiectum includit aliquam noticiam speculatiuam. igitur ex conformitate illa virtuali primi obiecti ad praxim non sequitur theologiam esse practicam cuz multe veritates que sunt maxime theologice inquantū theologia distinguitur a metaphysica sint speculatīe. ¶ Itē tūc sciētia dei esset practica que est de eodem subiecto primo: z ēt videtur q; ratio solutionis questiōis possit applicari ad ītellectum diuinuz sicut ad creatū. ¶ Ad p̄mū dico q; respcūs finis non est illud a quo p̄ncipia sumuntur in aliqua scīa: sed illud absolutum ī quo fundat̄ respect⁹, z illō ē eēntia hec. ¶ Ad 2ᵐ dico q; virtualiter cōtinēs cognitiōem ꝯformē est vtualiter conforme. z ita cognitio eius est practica: q; conclusiones practice hūt p̄nci⁹ practica: prima autem cognitio illi que est de fine ē cognitio fruitionis finis: z ista nata est esse conformis formaliter praxi fruitionis. ¶ Ad tertiū dico: q; p̄muz obiectum solūmodo includit noticiam conformē volitioni recte: q; vtute eius nihil de ipso cognoscitur quod nō sit vel rectitudo volitionis alicuius vel virtualiter includens noticiaz talis rectitudinis. Et concedo qō īfertur in ꝯsequente: q; de ipso nulla pōt esse scīa speculatiua: necessario enim noticia eius z cuiuscunq; intrinseci per ipsum cogniti conformis est praxi aptitudinal̄r z p̄or si cognitum est necessarium. ¶ Cū īstatur de illis veritatibus que videntur maxime theologice et non metaphysice: vt deus est trinus: z pater generat filium. dico q; iste sunt practice. p̄ma enim includit vtual̄r noticiaz rectitudinis dilectionis tendētis in tres psonas: ita q; si actus eliceretur circa vnaz solam excludendo alias: sicut ifidelis eliceret: eēt actus non rectus. scōa includit noticiā rectitudinis ꝑm q; act⁹ est circa duas psonas quarum vna est sic ab alia. ¶ Si obyciatur contra h̄ sic: q; nihil, nisi essentiale est ratio terminādi actū illius dilectionis. theologia autem est magis propie ō personalibus q̄ de essentialibus: q; essētialia plurima possūt a nobis ī metaphysica cognosci. igitur theologia vt distinguitur a metaphysica quantum ad ꝓpriissima sibi non est practica. prima propositio probat̄ q; alias eēt aliqua ratio diligibilitatis in vna persona que non esset in alia: quod falsuz est. quia tunc nulla beatificaretur in se ipsa. ¶ Respondeo essentiale est ratio absolute terminandi actum amandi: vt propter quā. sed psone terminant vt que amantur: nō autem sufficit ad rectitudinem act⁹ q; habeat rōnem formalem conuenientem in obiecto. sed ēt requiritur q; hēat oēm ꝯueniens in quo sit talis rō formalis. ꝓter igitur istā noticiam rectitudinis quā īcludit eēntiale ī actu amādi deū. personalia īcludūt ꝓpā noticiā vlteriorē rectitudinis requisite.

¶ Ad 4ᵐ posset ꝯcedi q; theo⁹ dei de nec̄ys sit practica: q; in intellcū suo natū ē p̄mū oēm theologicū quasi gignere noticiā ꝯformē volitiōi recte ꝓpē nāl̄r ipa volitiōe. q; ꝯformē p̄z: q; ꝓpem ꝓbat̄: q; p̄us naturaliter intellcūs ītelligit oēm p̄mum q̄ volūtas velit illud. igī p̄us naturaliter volitōe pōt hēre oēm noticiaz sufficiēter vtualiter inclusam in ītellectiōe primi obiecti. talis est quecūq; noticia necessaria de primo obo: ꝯña suppositā p̄z. Tum quia per ipossibile exclusa oī volitiōe posset ītell's hēre omnem noticiam sufficiēter vtualiter īclusam ī ītellectione p̄mi obi. cuz illa ītellectio p̄cedat oēz volitionem. Tum quia ītellectus diuinus nō discurrit igitur nō p̄us nāl̄r ītelligit p̄mū oēm q̄ aliqd vtual̄r in illo īclusum quo ad noticiā. ergo si p̄us intelligit p̄muz oēm q̄ voluntas velit aliqd: p̄us ītelligit quodlibet inclusū quo ad noticiā ī p̄mo obo q̄ voluntas velit. hec sēcūda ꝓbatio ꝯsequentie minus valet. ¶ Si obyciatur q; tūc volūtas diuina nō erit p̄ma regula sui ī actib⁹ suis si eius actum precedat noticia cui ī agēdo dz ꝯformari ad hoc vt recte agat: ꝯñs aūt vī īconueniens: q; tollit summam libertatem voluntatis diuine si ab alio ōterminetur: z non ex se primo quo ad primum actuz suuz. si autem precedit omnem actum suum cognitio practica ab intellectu determinabitur ad primum actū: quia non potest ei dissentire: tunc enim posset peccare. ¶ Itē supra dictum est ꝓm bene dicere consequenter si ītelligentia naturaliter amat deū visum. ergo noticia ostēdens deum non est practica: fiat autē simílis consequētia de deo naturaliter amante se. ¶ Item dirigens aliqua causa est respectu directi. igitur est distinctio realis inter ipsa. non est autem talis distinctio intellectionis dei ad velle. ¶ Et confirmatur: quia intelligendo iam velle esse elicitum intellectus non dirigit tamē enī dirigit circa actum eliciendum quasi prior ipso: sed in deo velle suum non sequitur voluntatem. igitur nunquam est ibi quasi eliciendum. sed semper quasi elicitum. ergo zc̄. ¶ Dic videtur consequenter dictis dicendum q; accipiendo regulā p̄ rectificāte ī praxi p̄ma regula ē finis vltim⁹: q; vtual̄r īcludit p̄mo noticiam omnis rectitudinis necessarie cuiuscūq; praxis sicut p̄mū subm scīe speculatiue p̄mo virtualiter īcludit noticiam omnium vitatum speculabilium. hec autem p̄ma regula q̄ ē finis ordīate rectificat ītellcīm z volūtatem sic̄ ipe potentie nate sunt agere ordinate: ita q; p̄us quasi gignit

noticiam conformē recte praxi q̄z rectificet praxim; et ita p̄ō practicante alia erit p̄ō prior ꝛ prio recta: ita q̄ p̄m consequens illatum p̄ma rōne videtur concedendum.

¶ Cum vero ꝛobatur: posset dici q̄ sicut vl'r libertas stat cum apprehensione prauia ita ſūma libertas stat cum summa apprehensione prauia, apprehensio autem praxis perfectissima ꝛcludit noticiam conformitatꝛ q̄ ipsa necessario conuenit praxi. Luz vlterius additur q̄ determinata fit aliunde, hoc negādum est loquendo ō determinatiōe que fit p agens sufficiēs: lz enī non possit dissentire a noticia rectificatiua praxis ꝛ p̄ori praxi, hoc tñ non est quasi intellectus per noticiā sit causa sufficienter actiue determinans ipam ad actuz, lz ex perfectione volūtatis est q̄ ipa tñ nata est conformiter agere pōe p̄ori in agendo quādo illa p̄or p̄us perfecte agit circa obm. hoc est tñ nouit p̄us quantum posset nosse; quod dico p contingentibus; quorū ītellectus diuinus non habet oēm noticiam sibi compossibilem añ omnē actum voluntatis, ideo circa illa non oportet q̄ cōformiter agat pōe p̄ori ī agēdo: qz ipa nō p̄° ꝛformiter nouit tale obm sed sp aliter accidit circa cognoscibilia necessaria ex se: qz ista perfectissimam sui noticiā habent absq̄ actu voluntatis. ¶ Licz hec responsio videatur euadere argumentum; ꝛ per eā ēt sequentia argumēta possent euadi; tamen aliter posset dici q̄ theologia necessaria in intellectu diuino non est practica: qz non est p̄ositas naturalis ītellectionis ad volitionem q̄si ꝛformatiui ad ipsum conformandū siue directiui ad dirigēdū aliquid: qz posita noticia quacūq̄z rectitudinis ipsius praxis quāuis ista ex se possit conformare potentiaz conformabilem seu rectificabilem aliunde: non tñ voluntatem diuinaz respectu sui p̄mi obi q̄ ex se sola rectificat respectu ipsius obiecti: ita q̄ vel talis nāl'r tendit ī illud: vel si libere nullo modo est de se quasi indifferēs ad rectitudinem; ꝛ quasi aliunde aliquo modo hñs eā, ita q̄ noticia determinatiua rectitudinis non est necessario p̄or volitione: quasi volitio illam requirat vt recte eliciatur: sed tñ p̄exigit ostensionem obiecti; ꝛ istam noticiam ex se directiuam nō p̄exigit ī directiuam; lz tñ vt oñsiuam, ita q̄ si posset precedere volitionem sola ostensio obi; ꝛ seq noticia rectitudinis necessarie ipsius praxis: sic dicer̄ de praxi circa contingentia eque recte elicer̄ volitio tūc sicut nūc: nullo ergo modo intellectio est p̄or: vt conformatiua seu regulatiua volitiōis.

¶ Ad arg^m igr̄ p̄bans p̄ositatem rectitudinis ad praxī rectam: responderi potest q̄ lz sit aliqua p̄ositas intellectionis ad volitiōem: non tñ est sic p̄or vt regrat rōnez rectam esse p̄orem praxi: qz talis p̄iozitas est regule ad regulatū: qualis eē nō p̄ōt q̄ volūtas ē oīmoda regula sui ī agēdo. ¶ Cui^o ꝛtrouersie de scīa dei respcū sui: an sit practica sūma ī ß ꝛsistit. si noticia q̄ de se eēt directiua in praxi dato q̄ p̄ō practicās ī sciēte nō eēt dirigibilis in agēdo vl'r practica ex ß solo q̄ eēt sic ex se directiua vel non practica ex hoc q̄ p̄ō practicās ī sciente non ē dirigibilis. q alterā partem tz dicat consequenter.

Secundus articulus

q. ē de theo^a ꝛtigētiuz: an sit practica

Dico q̄ tātūmō ī illo intellcū theo^a ꝛtingentiū practica p̄ōt eē q hēre p̄ōt determinatiuam noticiā rectitudinis ipius praxis q̄ñ ipsam praxim elicitam: qz solummō ibi theo^a ꝛtingētiū p̄ōt eē ꝛformis praxi ꝛ p̄or ea: talis ē tñ ītell's creat^o qz nulli^o ītelligentis creati volūtas p̄ō terminat rectitudinē ꝛtigētē ꝛuenientē praxi. ¶ In ītellectu igr̄ diuīo nō p̄ōt eē theo^a ꝛtingētiū practica tenēdo ista duo. p^m q̄ cognitio practica ꝛ praxis ad quam extēditur debēt eē nēcio respcū eiusdem suppositi. z^m q̄ dei vt operantis nulla sit praxis nisi volitio: nō ponendo in ipso p̄m tertiam aliā ab ītellcū ꝛ volūtate. nā nulla cognitio ꝛformis volitiōi ꝛtingēti recte p̄cedit ipam volitiōem dei: qz p̄ volitiōe determinaī praxi illi talis rectitudo. ¶ Illud p^m ē dubiū. p̄bar̄ tñ dupl'r. nā si cognitio q̄cūq̄z ō praxi alteri^o ē practica. g̃ cognitio mea de ß qō ē deū creare mūdū: vel de ß qō ē ītelligētiā mouere celum erit practica: qō vr̄ falsū: saltē ß vr̄ ꝛcludere q̄ cognitio practica nō p̄ōt eē ītelligētis īferiozis opante superiore f̄m illā praxim si nihil f̄m illa īferi^o opar̄: pari rōne nec superiozis vl' eq̄lis si nihil fac̄ ad praxim opantis: si aūt aligd fac̄ iā superior ꝛz praxim p̄p̄am respcū c^o sua cognitio sit practica. ¶ Item si cognitio practica ꝛz aliquā cālitatē respcū praxis ad quā extendir̄ ꝛ nō ē nata hr̄e talē cālitatē p̄rio nisi respcū praxis q̄ sit ī intelligēte vr̄ seq̄ p̄positū. ¶ Cōtra. igr̄ de eodē vnus itell's haberet noticiā practicā ali^o speculatiuā si praxis eēt possibilis vni ītelligēti ꝛ nō alij. ¶ Ad ß p̄t dici q̄ pfcā rectitudo praxis ꝛcludit circūstātiā opantis: sic̄ ꝛ alias circūstantias. ita q̄ sine ista nō est rectitudo. Si. n. accipiatur: de^o ē amādus: nisi addar̄ a q̄ puta a volūtate nō est vē practica complete: qz deus a bruto nō est amandus. itaq̄z hoc verū perfectum. deus est amandus a voluntate: ēt ī q̄cūq̄z itellcū ē practicū: ita ꝛ istud: boī q̄ñq̄z ē ieiunādū: nō ē tñ practicum boī cognoscēti: sed ēt angelo ꝛ deo: ꝛ ēt boī ꝛ deo ē hoc practicū: ab angelo celū ē mouēdū, ꝛ ꝛcedo illud q̄ p̄ma ꝑbatio īfert tanq̄z ꝛcōueniēs.

¶ Et si obyciar̄ q̄ ñ saluar̄ p̄ositas practice cognitiōis ad praxī. p̄us. n. dilectio dei respcū sui est recta q̄z hō vel angelus possit ītelligere q̄ de^o ē amādus a voluntate.

¶ R^o, ista p̄ositas ꝛz cē ex obo ꝛ ītellcū: hoc ē q̄ obz natū sit determīare itellcm ad noticiā determīate rectitudinis praxis q̄tū ē ex se añ praxī istā. ita obm hoc natū ē quēcūq̄z itellm determīare ad noticiā istā. de^o ē amādus a volūtate: quātū ē ex se añ praxim: lz aliquis ītellectus ex īpfectione sui nō p̄us determīer̄ q̄z p̄ō operans ex pfectiōe sui oper̄. ¶ Ad aliā obiectionem dico q̄ sic̄ volūtas p̄ōt eē cā superior respcū praxis pōe motiue; nec quecūq̄z respcū cuiuscūq̄z: puta nō mea respcū pōe motiue angeli: sed qñ sūt ī eodē. Ita si cognitio practica sit cā respcū praxis: ß ē in eodē ītelligēte ꝛ opante: nec oz q̄ ī alio sit nō practica nisi accipiēdo stricte practicū p̄ immediate applicabili ad opus quantū ē ex idētitate supositi cognoscentis ꝛ operantis, qualē denoīationē denotat īfinitiuz significās praxim constrictus cū scire: sic. n. ꝛceditur q̄ solus deus scit se īfinite diligere: lz angelus sciat ipm infinite a se diligendū. ¶ Qui sic rñdit a p̄ncipio hz cōcedere oēs vitates de praxib^o agētiū cātorū cognosci a q̄cūq̄z ītellcū practice: qz oēs iste sine ab obo vt nec̄ie: sine aliunde vt ꝛtigētes nate sūt p̄^o eē ꝛformes praxib^o sine p̄^o determinare rectitudinē praxibus q̄z ipse praxes eliceār̄. Oēs aūt vitates de volitiōe diuina nec̄ie sūt practice: ꝛtingētes ār̄ nō: qz añ istā praxim elicitam ad quā extēdūt nō hñt cōformitatē: qz nullaz determinatiōem rectitudinis. vbi gr̄a: deus practice cognoscit boī eē penitēdū ꝛ angelo eē mouēdū celū: lz nō practice cognoscit q̄ ē deo volēdū boīem scīm penitere. vl' angelū celū mouere. ¶ Si q̄ris q̄lis ē theo^a ꝛtigētiū ī se nō cōparata huic vel illi intellectui. Dici p̄ōt q̄ ipsa talis est ī se q̄lis est ex obiecto nō ē ār̄ ex obo cōformis praxi ante omnem praxim: quia ex obiecto nulla nata est haberi noticia determinate rectitudinis c[illegible]ntingentis: ideo ex obiecto non est practica, igitur speculatiua si sufficienter diuidunt noticiam. Huic congruit q̄ in intellectu diuino negatur esse practica, talis ār̄ vr̄ res esse in se qualis est in perfecto genere illo, nō ī imperfecto.

¶ Si obyciatur q̄ tūc cognitio in se speculatiua est alicui practica: puta intellectui creato. g̃ practicū nō repugnat speculatiuo. ¶ R°. q̄ sicut eē ex obo speculatiuuz ē per se speculatiuū. ita eē practicū ex obiecto sufficienter determināte itellcm̄ ad noticiā rectitudinis: ꝛ si sufficēter. g̃ ante oēm volitiōem est eē p se practicum: ꝛ sic opponūt̄ ista duo: practicū ꝛ speculatiuū: vt ista. nō extē sibilis ad praxim ꝛ extēsibilis ad praxiz. Sed eē practicum aliūde q̄z ex ſbo. puta a causa extinseca vt a voluntate determināte itellcm̄ ad noticiā praxis ē eē accn̄taliter practicum: ꝛ ita cōcedo theologiā contingentiū eē practicū nobis: lz i se sit speculatiua. ¶ Cōtra B. cui cōuenit vnū oppositoꝝ p se ei aliud oppositum nec per se nec p accn̄s ꝓuenit. igr̄ noticia p se speculatiua nec p se nec per accn̄s est practica. ¶ R°. lz añs posset exponi ō per se p̄mo mō vel scō mō: non aūt tertio modo prout dicit idem qō solitarie. ¶ Tñ ꝓcedo q̄ nullo mō inherēdi ībēret oppositū p̄dicati h̄ qō ē per se eē speclatiuū. qz theolo⁹ ꝓtīgens p se scō mō ē p se speculatīa. ita q̄ inherentia sit p se ꝛ p̄dicatū determinet̄ p se. Sz per accidēs eē practicū p accn̄s nō opponit̄ illi. sīc cē nigrū simpliciter: ꝛ eē albū fm qd nō opponunt̄. fz qd. n. ꝛ simplr determināt p̄dicata vt denoīantia. ¶ Si arguit̄ per se ē speculatiua per se. g̃ p se est speculatīa. ꝓcedit̄: nec huic p̄dicato repugnat hoc p̄dicatū p accn̄s practica. ¶ Si vo alteꝝ istoꝝ duoꝝ q̄ tz ista rn̄sio nō teneat̄: tūc potest ꝓcedi q̄ theolo⁹ ꝓtīgēs lz nō in se qz non ex obo: tñ i oī itellcū creato ꝛ icreato eēt practica p accn̄s: qz vt ipa ē i intellcū diuino pōt eē ꝓformis praxi p̄us q̄z praxis illa eliciat̄ a volūtate creata: p°. n. itell's dei nouit peccatorem adultū i noua lege ōbere ꝓteri q̄z peccatoꝝ ꝓterat̄: ꝛ sic nō tenēdo p̄mū istoꝝ cognitio dei de praxi alterius opantis ē practica. nō tenēdo ēt scōm: puta ponēdo agere dei ad extra esse praxim eius aliā a volitiōe formal'r lz itell's dei ñ p° nouit. a. esse creādū q̄z volūtas sua velit. tñ p̄us nouit. a. q̄z creet. ꝛ ita praxim ad extra p̄cedit noticia ꝓformis: lz nō ex obo sed aliunde conformis.

¶ Hoc saltē teneo q̄ theo⁹ ꝓtingentiū nō ē per se practica siue ex obo: pōt tñ i itellcū creato eē practica p accn̄s ꝛ h̄ in illo itellcū c° est opari fm praxim cui determinatur rectitudo a voluntate diuina. ¶ An vo itellectui diuino sit practica pz tenēdo illa duo vl oppo⁹ qd dicēdū ē ꝓnter. ¶ Probabilia tñ videt̄ h̄ tria. p̄ q̄ practica est rectificatia i praxi ꝓtingētiū. z° q̄ est rectificatiua pōe practicātis aliūde q̄z a se rectificabilis. Et 3° q̄ i deo nō ē pō practicās alia nisi volūtas. Ex p̄ ꝛ 3° segt̄ q̄ si diuina noticia eēt practica ipa eēt rectificatiua i volitiōe diuina. h̄ aūt falsū est ex scō istoꝝ: qz voluntas diuina ex se primo recte elicit velle respcū p̄mi obi. respcū autem illoꝝ quoꝝ ē ꝓtīgēter ex se sola determiat̄ nō p aliquā noticiā determinatiuā rectitudinis p̄cedētem.

Ad argumenta p̄ncipalia prime .q. ¶ Ad p̄mum rn̄deo q̄ fides nō ē h̄it⁹ speculatiu⁹: nec credere est act⁹ speculatiuus: nec visio sequens credere ē visio speculatiua. sed practica. nata ē. n. ista visio ꝓformis eē fruitiōi: ꝛ p̄us nāl'r h̄ri i itellcū creato. vt fruitio recta illi ꝓformiter eliciat̄. ¶ Ad z^m dico q̄ ꝓtingēs circa qō ē scīa practica ē finis vel ens ad finē. i agibilib⁹ āt actio ē finis vltim⁹ fz ph̄m. 6. ethi. g̃ ꝓtīgētia actiōis suffic̄ ad scīaz practicā vl obm scīe practice. ¶ Contra B arguit̄ p̄: qz scīa ē necariorꝝ. g̃ circa ꝓtīgētia nō ē scīa. añs pz ex diffōne scire. i. posteri. Sil'r. 6. ethi. scientificū distinguit̄ a rōcinatiuo penes necariuz ꝛ ꝓtīgēs. g̃ oēs h̄it⁹ ptis sciētifice sunt circa necessariuz: scīa āt ē h̄it⁹ ist⁹ ptis. g̃ ꝛc. ¶ P̄. si theolo⁹ est circa ꝓtingēs agibile. g̃ ē h̄it⁹ actiu⁹ cū rōne va. B diffinitio ē prudētie: vt dr̄. 6. ethi. g̃ theo⁹ ē prudētia ꝛ nō scīa. ¶ Ad p̄m rn̄deo de ꝓtīgētib⁹ sūt multe vītates nēcie: qz act⁹ q cōtingēter elicit̄ ꝓcludit̄ nēcio debere eē talis ad B vt sit rect⁹: de ipo g̃ ē scīa quātū ad ꝓclusionē demōstratā nēcio lz i se sit ꝓtīgēs inq̄tū elicit̄ a pō p̄pa. tūc pz ad auctem. p̄ posteri. scīa ē nēcy dēi de ꝓtīgēte. ꝛ ita vītates nēcie ī cludūt̄ i vītate ꝓtīgētl. vl ꝓcludūt̄ de aliq̄ qō ē ꝓtingēs p rōez alic⁹ p̄oris nēcy. ¶ Per idē ad auctez. 6. ethi. qz h̄itus ptis rōcinatiue ē circa actū inq̄tū ꝓtingēter elicitur. lz h̄it⁹ sciētific⁹ vl scīa est circa idē inquātum de eo aligd nēcio ꝓcludit̄. ¶ Si obycit̄ q̄ nō ē idē obz h̄itus sciētifici ꝛ rōcinatiui. ō B dicet̄ inferi⁹ quō idē obm pōt eē pluriū h̄ituum: lz nō idē h̄it⁹ pluriū oboꝝ. ¶ Ad z^m dico q̄ eodē mō ꝓcluderet scīam mozalē esse prudētiā. nā scīa mozal' ē h̄it⁹ actiu⁹ cū va rōe. ¶ Jō dico q̄ diffō prudētie dz itelligi de h̄itu actīo p̄rio q̄lis ē h̄itus acqsitus ex actib⁹. vñ sīc circa fcibilia ars se hz ad h̄itū exptī. ita circa agibilia se hz scīa mozal' ad h̄itū prudentie: qz h̄it⁹ artis ꝛ scīe mozalis q̄si sūt rēoti ad dirigendū: qz vl'es. fz h̄it⁹ prudētie ꝛ exptī: qz gn̄ati sūt ex actib⁹: sunt pticl'ares ꝛ ꝓpinq ad dirigēdū. ¶ Jsta expō ē nēcia alio gn nulla eēt scīa practica: qz q̄cūq̄ ē h̄it⁹ actiu⁹ vel factiuus cū rōne va. ꝓclo ät ē icōueniens ꝛ ꝝ ph̄m. 6. meta. et ꝝ Aui. p̄ meta. c. i. ꝛ ꝝ auctes alias. Ca.1. et .2. ¶ Ad z^am rōnem dico q̄ Boetius itelligit p theologiā metaph̄icā: ꝛ q̄ dic̄ de sba dei. dico q̄ deus ꝓsideraī in illa scīa q̄ztum pol'e ē ipm ꝓsiderari i sciētys acqsitis. ¶ Ad aliō dico q̄ nobilitatis ē in iferiori attīgere suū supius fm ph̄m. 7. pollit. vñ sensitiua hois ē nobilior: qz ordīat̄ ad itellectiuā q̄z sensitīa bruti. Nobilitatis igr̄ ē i scīa ordinari ad actū nobiliozis pōe. lz ph̄s nō ponit aliquā scīam eē ꝓformē praxi volūtatis circa finē: qz nō ponit volūtatē circa finem h̄re praxim lz quādā motiōem simplicē nāle. ideo nullā posuit posse eē nobiliorē p ꝓformitatē ad finē. Si tñ posuisset aliquā praxim circa finē non negasset vt vr̄ scīam practicā respcū ist⁹ praxis eē nobiliorē speclatiua scīa circa idē: puta si aliq̄ eēt speculatīa circa illa circa q̄ ē scīa mozalis nō diceret istā speculatiuā eē nobiliorē mozali scīa. Nos āt ponim⁹ eē verā praxī circa finez cui nata ē eē cogni° ꝓformis: ꝛ iō ponim⁹ cognitiōez practicā circa finē nobiliorē eē oī speculatiua. igr̄ p̄ma ꝓpō rōnis: q̄ vr̄ posse sumi ex p̄ metaphy. q̄uis eā exp̄sse nō dic̄ ph̄s: negāda ē. ¶ Ad p̄mā pbatiōem ei⁹ dico: q̄ scīa illa ē nobilioꝝ q̄ ē sui gr̄a q̄z q̄ ē gr̄a alic⁹ act⁹ iferiozis se q̄libz āt scīa quā ipse posuit practicā ē gr̄a alicui⁹ iferioris se q̄z sit ꝓsideratio speculatiua: qz saltē circa obz aliquod iferius q̄z qō ponit eē obm speculatiue. ꝛ iō qualz practica quā i pe ponit ē nobilioꝝ aliqua speculatīa: que āt est gr̄a alterius act⁹ nobiliozis suo p̄po actu non est ignobilioꝝ pp talem ordinē: tūc. n. sensitīa nr̄a eēt ignobilioꝝ sensitīa bruti. ¶ Lū dr̄ de certitudine dico q̄ q̄libet cognitio sciētifica respectu sui obi est eque certa fz p̄portiōem: qz vtraq̄ resoluitur i sua p̄n⁹ imediata. sed non eque certa fm quātitatem: qz hec sūt cognoscibilia certioza illis: sicut oba de q̄bus ponit ph̄s scīas practicas sunt minus perfecte cognoscibilia i se q̄z de q̄b⁹ ponit aliquā speculatiuā. iō aliq̄ speculatīa fm ph̄m pōit certioꝝ oī practica fm quātitatē. nos āt ponim⁹ cogn̄scibile opabile h̄ ē attīgibile p opatiōem q̄ ē vere praxis i se esse maxīe cognoscibile. ꝛ iō ponim⁹ scīam de ipo: nec fm quātitatē certitudinis sīc nec fm p̄portiōez ab aliq̄ alia excedi. ¶ Ad aliā rōem ō nēcys exn̄tib⁹ dico q̄ h̄ nō ē inuēta pp nēcia extrīseca fz pp necessaria intrinseca. s. moderātiā passionū ꝛ opationū: sīc mozalis scientia (si eēt inuēta oīb⁹ nēcys extrīsecis habit) nō mi-

Ca.3.

T.c.51. Ca.2.

nus eēt practica:nō ē ātꝫ ꝫ iuēta ad fugam ignorātie: qz multo plꝰ scibilia possēt pōi vl̄ tradi ī tāta q̄titate doctrine q̄ hic tradita sint. Sz ꝫ eadē replicāt frequēter vt efficacius inducatur auditor ad operationem eorum que ibi persuadentur.

Ad argumēta scōe.q. ¶ Ad auctem.z. ō aīa dico q̄ logtur ō fine vt cognito.nā intell's pp aliqd rōcinās rōcinat pp finē cognitū ꝛ vt ē ꝑn̄ demōrationis. ¶ Ad z^m de prio meta .dico q̄ practica nō ē gr̄a vsus vt p se finis.tm̄ aliquā bitudinē hz ad vsū:sic q̄ vsus ē per se obm eiꝰ vl̄ aliqd vtual'r includēs vsū:q̄le phs nō posuit eē aliqō ens nisi ens ad finē. Et oē tale obm ē ignobiliꝰ obo speculabili. Et iō tal' ordo ad praxim ꝯcludit ignobilitatez practice respcū speculatiue. ¶ Ad 3^m de.z.meta.dr̄ q̄ speculatiua ꝛ practica hn̄t diuersos fines loquēdo de per se finibꝰ infra genus cognitionis:sed illi fines nō distīguūt prio . sed ꝑor ē distinctio ex obiectis sicut dcm̄ est.

Ad rationes pro opinione opposita . ¶ Cū arguit̄ ꝺ distictionem p oba. ¶ Ad ꝑmā dico q̄ nō pōt eē circa idē obm bitus speculatiuꝰ ꝛ practicꝰ. Cū probat̄:qz intellectꝰ extēsione fit practicus. dico q̄ Arist. nūquā dixit q̄ itell's speculatiuꝰ extēsione quacūq̄ fit practicꝰ. Sz Arist. ponēs tres g̃dus itell's:q̄z ꝑmꝰ ē ꝯsiderare speculabilia tm̄. Scōs ꝯsiderare agibilia:nō dictādo ꝓseq vel fugere. Tertiꝰ vt dicē q̄m amplius extendēdo se iubz ꝓseq vel fugere.ita q̄ illa extēsio ē itell's īperfecte practici ad cōsideratiōem pfecte practicā:puta ab apphēsione terribiliū ad dictamē cōpletū de eis precipiēdo fugam:vel ꝓsecutiōez. ¶ Cō cesso tm̄ q̄ itell's speculatiuus extēsiōe fiat practicꝰ non ē ad ꝓpositū:qz speculatiuū ꝛ practicū sūt dr̄ie accīdentales itell's.lz sint cēntiales bituū ꝛ actuū:ꝛ iō actus ꝛ habitus nō extēdūt̄. ¶ Ad illud de medicia dr̄ a q̄daz q̄ bitus vl̄is ē speculatiuꝰ:lz q̄m ex ea acgritur bitus particularis tūc fit practicꝰ. ¶ Cōtra.tūc ex ꝑncipys speculatiuis seq̄ret̄ ꝯclusio practica. Jō al'r dōm ē q̄ q̄m sūt aliqua duo extrēa opposita quāto aliqd recedit ab vno oppositoꝝ tāto accedit ad aliud:mō actualissimā rōnē practici hz ꝯsideratio q̄ nata ē īmediate eē ꝯformis formal'r praxi eliciēde:ꝛ quāto aliqd magis recedit ab isto tāto magis accedit ad speculatiuū.igr̄ bitꝰ vl̄is q̄ non ē īmediate natꝰ eē cōformis praxi eliciēde pōt dici speculatiuus respū alicuiꝰ bitus q̄ īmediate natꝰ ē esse ꝯformis praxi eliciende. Jta pōt dici ars speculatiua respū bitus expti:qz ars tanq̄z vl̄ior bitus nō ē ita immediate directiua:sic̄ appet.i.meta. Artifex frequēter errabit expt̄ ār nō ita errabit. Jta pōt distingui medicina ī speculatiuā:q̄ .s.ē de vl̄ioribꝰ causis ꝛ curis q̄ cognitio ē remotior a praxi eliciēda.ꝛ ī practicā q̄ ē de ꝑticularibus ꝛ ꝓpinqoribꝰ praxi ꝛ īmediatiꝰ cōformibꝰ praxi:tm̄ fm veritatē illa vl̄ior q̄ in cōpatiōe dr̄ speculatiua ē simpl'r practica:qz vtual'r īcludit illā ꝑticularē formal'r conformez praxi. ¶ Ad aliud de bonitate ꝛ malicia dico q̄ nō ois actus bonꝰ ē ꝑmo bonꝰ a circūstātia finis vt finis:īmo ē aliqs bonꝰ a circūstātia obi:puta vbi finis ē obz: ꝛ ibi circūstātia finis vt obi prio tribuit rectitudinem actui:ille.n.actus ex obo solo ē simpl'r bonus:vt amare deū sine alys circūstātys ē simpl'r bonū:falsū ē igr̄ q̄ a fine vt finis ē ꝓput.s.distinguit̄ ꝺ obz: accipiatur ꝑ bonitas actꝰ moralis.īmo z°illud ē falsū:qz actꝰ circa ens ad finē:lz hēat ꝑ vna circūstātia finē:tm̄ ab obo est aliqua bonitas ꝑor a q̄ actꝰ dr̄ bonus ex gñe. ¶ 3ª rnsio ē directe ad ꝓpositū:qz ꝛsi circūstantia formal'r circūstet praxim vt sit bona:nō tm̄ formal'r circūstat intellectionem practicā:nō enī itellectus moderate sīue medio modo dictat actū:ita q̄ dictare circūstātionē hac circūstātia mediocriter:lz itell's dictat fm vltimū sue pōe:est autē illud dictare rectū a ꝑn°:ꝛ ꝑn^m sumitur a primo obo.

¶ Contra istud arguit̄ q̄ nō fit distictio per oba:qz oē formal'r tale est tale p aliqd sibi ītrinsecū.g̃ si bitꝰ ē formal'r practicꝰ ꝫ ē p aliqd sibi intrinsecū:ꝛ hoc non erit obm.g̃ ꝛc. exēplū.sol nō est formal'r calidus:lz sit vtual'r calidus. ¶ Ꝑ.obm nō est distinctiuum habitꝰ nisi vt causa efficiens:cause autem efficientes nō distīguūt effectus specie:quia a causis diuersis specie pōt eē idez effectus spē.sicut calidum idem spē generatur vniuoce ꝛ equiuoce ab igne ꝛ a sole. ¶ Ad ꝑmū dico q̄ eē practicum dicit aliquid ītrinsecū noticie sicut respectus aptitudinalis ē ītrīsecꝰ fundamento:ꝛ q̄ noticia aliqua sic sit apta nata referri:hoc ē per nāz intrīsecā noticie:quā nām hz ab obo vt a cā extrinseca.dico g̃ q̄ bitus est practicus per intrīsecū vt per cām formalē:ꝛ per obm vt p cām efficientē. ¶ Ad z^m dico q̄ lz a causis eēntial'r ordinatis:quaꝝ vna ēvniuoca altera equoca:posset esse effectus vnius rationis :sicut exemplificatur de calore: tamen quando cause efficientes proxime eiusdē ordinis ad effectum causant aliqua inquātum ipse cause sūt distincte:maxime si vtraq̄ sit vniuoca effectui siue vniuocatione completa siue diminuta:nō potest a causis talibus distinctis esse effectus vnius rationis. vniuocationem completam dico q̄n̄ est similitudo in forma ꝛ ī modo essendi forme.diminutaz quādo est similitudo ī forma:lz habeat alium modum essendi. quomodo dom^ extra est a domo in mente. vnde ꝛ generationem istam vocat aliquo modo phūs vniuocam. 7. metaphy. Quia igitur obiectum est cā proxima respectu noticie ꝛ vniuoca:lz diminute:sequitur q̄ distinctio formalis oboꝝ cū causēt noticias inq̄ztū ipa sūt distincta nēcio cōcludat distinctiōem formalē noticiaꝝ. T.c.30.

¶ Ueteris ac noue legis ꝓtinētiā diligēti īdagine etiaz atq̄ ēt considerātibꝰ nobis preuia dei gr̄a innotuit sacre pagine tractatuz : circa res vel signa precipue versari. ¶ Infra.

¶ Id ergo in rebus considerādū ē : vt in eodē Aug. ait. q̄ res alie sunt qbus fruendū ē: alie qbus vtendū ē:alie que fruunt̄ ꝛ vtunt̄. Ille quibus fruendū ē:nos beatos faciunt . Istis qbus vtendū est:tendētes ad bītudinē adiuuamur:ꝛ q̄si adminiculamur: vt ad illas res q̄ nos btōs faciūt puenire:eisq̄z inherere possimus. Res vero que fruuntur ꝛ vtunt̄ nos sumus .quasi īter vtraq̄z constituti ꝛ angeli ꝛ sancti. Frui autē ē amore alicui rei inherere pp seipsam. Uti vero id quod in vsum venerit referre ad obtinendū illud quo fruēdū est.alias abuti est nōvti. Nā vsus illicitꝰ abusus vel abusio nomiari dz . Res igr̄ qbꝰ fruēdum est sunt pr̄ ꝛ filius ꝛ spūssanctꝰ. Eadez tm̄ trinitas quedā summa res ē:cōisq̄z oibus fruentibꝰ ea:si tm̄ res dici dz: ꝛ non rez oiuz cā. Si tm̄ ꝛ causa. Non enī facile pōt inueniri nomē quod tāte excellētie cōueniat:nisi q̄ melius dr̄ trinitas hec:vnꝰ de⁹. Res ār qbꝰ vtē dū ē:mūdus ē ꝛ ī eo creata. ¶ Di. I.

Dē.quo. 6.q.z.ꝛ quo.iz. q.zz.

In ꝑbe.

Circa distinctionē primā in qua magister tractat de frui ⁊ vti. Quero p̄mo de obiecto ipsius frui. ⁊ primo vtrū per se obiectum fruitionis sit finis vltimus. Et arguitur q̄ nō: q̄ Aug. 83. questionum. q. 30. Fruendū est bonis inuisibilibus. sed plura sunt bona inuisibilia. ergo nō ē fruendum tm̄ vltimo fine. ¶ Itē capacitas fruentis est finita: quia natura subiecti est finita. ergo capacitas illa potest satiari aliquo obiecto finito. Sed fruendum ē quocunq; satiante capacitatem fruentis. ergo ⁊c. ¶ Itē aliquid est maius capacitate anime: vt deus qui sufficit sibiipsi. ⁊ aliquid est minus capacitate eius: vt corp⁹. ergo aliquid est medium. s. equale capacitati eius: illud erit minus deo. ergo ⁊c. ¶ Item quecūq; forma naturalis satiat capacitatē materie. igitur quodcūq; obiectū satiat capacitatem potentie. consequētia probatur: q̄ potētia per formam in ipsa receptam respicit obiectuz: ⁊ ita si forma vna recepta satiat appetitum intrinsece: sequitur q̄ obiectum quod respicitur a potentia per istā formam etiā satiat appetitum extrinsece seu terminatiue añcedens probatur: quia si aliqua forma nō satiaret. g̃ stante ista forma materia inclinaretur ad aliaz naturaliter: ⁊ per consequens sub ista quiesceret violenter. nā quodcūq; phibens aliquid ab illo ad quod ē inclinatio naturalis ipsius est violentum sibi: sicut apparet de gete grauis extra locum suuz. ¶ Itē firmius assentit ītellectus aly vō cū primo vō. g̃ a sili itensius potest voluntas assētire aly bono cū primo bono. ¶ Ad opposituz ē Aug. p̄mo de doc. xp̄iana ca. i. "Res quibus fruendum est sunt p̄ filius ⁊ spūssāct⁹. ⁊ hi tres sūt vna res. g̃ ⁊c.

Ad istam questionē prio distīguā ō fruitione ordiata ⁊ ī cōmuni sumpta 2°. dicam de obiecto fruitionis ordinate. 3° de obiecto fruitionis in cōi. 4° quō sit itelligendū fruitionem esse circa finem: siue vere vltimum vt in 2° articulo: siue nō vere vltimū. vt ī 3° articulo.

De primo dico q̄ fruitio ī cōi excedit fruitionem ordinatam: q̄ quādocunq; potentia non determinat ad actum ordinatū ex se: actus eius ī cōi vl'ior est actu eius ordinato: volūtas autem nō determinatur ex se ad fruitionem ordiatam: qō p3: q̄ summa peruersitas est ī fruēdo vtēdis f3 Aug. 83. questionū. q. 30. g̃ ⁊c. Est aūt fruitio ordiata q̄ lis nata est esse recta. qñ. s. ordinat f̄m circūstantias debitas. fruitio autem in cōmuni est siue habeat illas circunstantias siue non.

Quantū ad secundū videtur esse opinio Aul̄ce. q̄ ordinata fruitio p̄t esse circa aliud a fine vltimo. qō p̄bat ex dictis eius. 9. metaph̄. c. 4. vbi vult q̄ itelligentia superior per actū suum itelligendi p̄ducit inferiorem: tunc aūt videtur p̄ductum ee perfectū quando attingit suū p̄ncipium p̄ductiuum f̄m illam p̄positionem. 35. pculi: q̄ vnumquodq; natuz est conuerti ad illud a quo p̄cedit. In tali autem reditu videtur esse circulus completus ⁊ ita perfectio. ergo intelligentia p̄ducta perfecte quietatur ī itelligentia p̄ducēte. ¶ Contra istud: potētia nō getatur nisi vbi ē obm suū perfectissime ⁊ ī summo. obz potētie fruētis ē ens ī cōi f̄m Aui. i. metaph̄. c. 5. g̃ nō getat p̄ frūens nisi vbi ē perfectissimū ens: hoc ē sūmuz tm̄. ¶ Itē p̄ que iclinatur ad multa oba per se non getatur ī aliquo vno pfecte nisi illud includat oīa p se oba cūtum possunt icludi ī aliquo vno. sed p̄ fruēs iclinat ad omne ens sīc ad p se oba. g̃ nō getat ī aliquo vno ente nisi illud icludat oīa entia cūtū p̄t icludi ī aliq̄ vno. p̄t aūt tm̄ pfectissime icludi ī vno ente infinito. ergo p̄ p̄t tm̄ getari ibi ī summo. ¶ Itez itelligētia iferioz videns superiorē aut videt eā ee finitā: aut credit eā ee infinitā: aut nec videt ei⁹ finitatē nec infinitatē. Si credit eā ee infinitā. g̃ nō btificat in ea: q̄ stultius nihil p̄t dici cū q̄ falsa opi. aia sit btā f̄m Aug. 2. de ciui. dei. c. 4. Si aūt nec videt ei⁹ finitatē nec infinitatē: nō videt eā perfecte: nec sic ē btā. Si aūt videt eā ee finitā. igr̄ p̄t intelligere aliqd posse eā excedere. ita. n. exp̄imur ī nobis q̄ possumus apprehēdere vltra quodcūq; bonū aliud qō oñditur maius bonū: ⁊ p oñs p̄t appetere vl'amare illō maius bonū: ⁊ ita ñ getat ī illa itelligētia. ¶ Itē duco rōez ei⁹ ad oppm: q̄ 2ª itelligētia si p̄cedat sibi q̄ cāt 3am nō causat eā ī vtute p̄pa: sz vtute p̄ie. g̃ ñ finit eā vtute p̄pa sz ī vtute aliena: qō aūt finit aliqd ī vtute alterius vt vltim⁹ finis nō getat illud. g̃ ⁊c. ¶ Alij arguūt ꝺ istā opinionē: q̄ aia imago dei ē. g̃ ē capax ei⁹ f̄m Augu. i. 4. de tri. c. 8. vel. 15. Eo ipso imago ei⁹ ē q̄ ei⁹ capax ē eiusq; pticeps ee p̄t. Ex hoc sic: qcqd ē capax dei per nihil min⁹ deo satiat. g̃ ⁊c. ¶ Sed ista rō nō p̄cedit ꝺ p̄hos: q̄ p̄missa assūpta de imagie ē tm̄ credita ñ nāli rōe cognita: rō. n. imaginis quā nos p̄cipim⁹ fundat ī aia ī respcū ad deuz vt ē trin⁹ ⁊ iō nō cog̃scit nāl'r: q̄ nec extrem ad qō ē cognoscit a nobis nāl'r. ¶ Alij arguunt ꝺ rōnem eius: q̄ aia imediate creatur a deo: igitur ī deo imediate getatur. sed huius rōnis añs est tm̄ creditum ⁊ negaretur ab eo: q̄ ipse ponit eam immediate creari ab vltima intelligentia ⁊ ifima. ¶ Sil'r ꝺña hec non valet: sicut nec ēt sil'is ꝺña facta p̄ro opi. Aui. accidit. n. q̄ cōiungant in eodem rō p̄mi effectiui ⁊ rō finis: nec quietat inquātuz p̄ncipium effectiuuz: sed inquantū obiectum perfectissimum: aliogn aia sensitiua nostra que creatur a deo f3 vnam opinionem non posset perfecte quietari nisi ī deo ¶ In p̄posito igitur idē est efficiens ⁊ finis: q̄ in efficiēte est plenitudo perfectionis obiecti: nō aūt in rōne efficientis vnde efficiens ē includitur rō finis vel quietatiui. ¶ Teneo igitur cūtum ad hunc artic'm hāc ꝺclusionem q̄ fruitio ordinata h3 tm̄ vltimū finem p̄ro obiecto: quia sicut tm̄ assentiendū ē p̄ bono p̄ volūtatē p̄p se ita tantum assentiēdū ē p̄ bono p̄ volūtatē p̄p se.

De tertio articulo dico q̄ obiectū fruitionis in cōmuni est finis vltimus vel verus finis: qui. s. est finis vltim⁹ ex natura rei vel apparens: q. s. oñditur a rōne errante tanq̄ finis vltim⁹: vl' finis p̄stit⁹: quē. s. voluntas ex libertate sua vult tāq̄ finē vltimū. duo p̄ia mēbra satis patent. ¶ 3m̄ p̄bo: q̄ sīc ī ptāte volūtatis ē velle ⁊ nō velle: ita in ptāte ei⁹ ē modus volēdi. s. referre ⁊ nō referre: q̄ in ptāte cuiuscūq; agētis ē agere: ⁊ modus agēdi. g̃ in ptāte sua ē aliqō bonū velle p̄p se: nō referēdo ad aliud bonum: ⁊ ita sibi p̄stituēdo finē.

De quarto articulo dico q̄ rō finis nō est p̄p̄a rō obi fruibilis nec in fruitiōe ordiata neq; in fruitiōe cōiter sumpta. q̄ non ī ordiata p3: Tum q̄ tūc respect⁹ icluderet ī obo btifico iquātū btificū. Tum q̄ iste respectus ē ens rōnis tm̄. Tū q̄ si p̄ impossibile eēt aliud obm sūmū bonū ad qō nō ordiaret ista volūtas sīc ad finē: adhuc illud obm getaret ī q̄ tm̄ p̄ positū nō eēt rō finis. respcū g̃ fruitiōis ordiate rō finis f3 vitatē ꝺcomitat obz fruibile ī fruitōe iordiata finis appent⁹. rō finis ꝺcōitat apparēter obz fruibile. sz ī fruitiōe finis p̄fixi rō finis sequitur actū: q̄ vel dicit modū actus vl' modū obi vt talis finis p̄fixus actu terminat ip̄m actum: q̄ volūtas appetēdo illud p̄p se tribuit sibi rōnem finis.

Bōau. ī. i. di. i. ar ti. 2o. q. 3

Th. p̄ri. p̄te sū. q. 12. ar. i.

Ad primum ꝑncipale arg^m. dico ꝙ frui accipit extēsiue ꝑ amore honesti distincto ⁊ amore vtilis ⁊ delectabilis. vl' bona honesta dicūt ibi plural'r nō ꝓp pluralitatē eēntia⁊: sz ꝓp pluralitatē pfectionū i deo fruibiliuz. ¶ Ad z^m. dico ꝙ rl'o aliq̄ finita necario ē ad terminū vl' obm infinitū: qz qō ē ad finem iquātū tale ē finitū: ēt acceptū vt ē oio ꝑmū fini cum oibus. s. q̄ sufficiūt ad imediate attingendū finē vltimū: ⁊ tñ rl'o finis ad quē ē illud imediate nō fundat nisi in infinito: ⁊ ꝫ frequēter accidit in rel'onib⁹ ꝓportionaliuz ⁊ nō silīū: qz ibi ꝑia extrēa sunt maxie dissimilia. ita dico i ꝓposito ꝙ iter pōm ⁊ obm non ē rl'o sil'itudinis sed ꝓportiōis. ⁊ iō bñ pōt capacitas i nā eē finita sicut ⁊ nā ē finita: ⁊ tñ eē ad obm infinitū sic ad suū correlatiuum.

¶ Per idē ad aliud dico ꝙ nihil ē maius i rōe obi obo ꝓportionato aīe: aliqd tñ ē mai⁹: ꝫ ē maiori mō attingibile q̄z posset ab aīa attingi. sz ista maioritas nō ē in obo sed i actu: quod declaro in exēplo: si ponat aliqō album visibile fm decē ḡdus: pōat visus capiens istam albedinē vel illud albū fm vnū ḡdū: ⁊ alius visus ponat pfectior isto fm decē gradus. iste visus pfecte capiet istō albū q̄ztū ad oēs gradus visibilitatis ei⁹: ita ꝙ videbit ipm q̄ztū ē visibile ex pte obi: ⁊ tñ si fuerit tertius visus acutior isto scōo pfecti⁹ videbit idē albū. vñ nō erit ibi excessus ex pte graduū obi: sed tñ ex pte actus videndi.

¶ Ad ꝓpositū dico ꝙ vnum obm pōt icludere oia oba aliq̄ mō: ⁊ iō illud solū obm pfecte getat pōm quantum pōt getare: sic fuit argutū i scōo articl'o ⁊ Auic. nō tñ est oio sil'e de gete itus ⁊ ex̄: qz quodcūq̄z receptiuū getat ītra aliquo finito recepto. sz extra siue terminatiue non oz ꝙ finito quietet: qz ad pfectius extra pt ordinari q̄z possit in se recipe formal'r: qz finitū nō recipit formā nisi finitā: tñ bñ ꝫ obm infinitū. ¶ Cū ꝓbat. qz q̄lz forma getat mām suam: qz al'r sub q̄cunq̄z gesceret violenter. dico ꝙ ges violenta nūq̄z ē nisi gescēs ōtermiate iclinetur ad oppo^m: sic exēplificat de graui respcū deorsū vel descensus: ⁊ gete ei⁹ sup trabē: mā autē ꝑia ad nullam formā determiate iclinat: ⁊ iō sub quacūq̄z quiescit nō violenter sed naturaliter quiescit ꝓpter indetermiam inclinatiōem ad quācūq̄z. ¶ Ad z^m. dico ꝙ intell's assentit vnicuiq̄z vo fm euidētiā ipsi⁹ rei quā natū ē de se facere in itellcū: ⁊ iō nō est i ptāte itellcūs firmius vl' min⁹ firmiter assentire vo: sz tñ fm ꝓportiōem ipsius veri mouētis itellcm. i ptāte aūt volūtatis ē itēsius assentire bono vl' nō assētire: lz ipfecti⁹ viso. iō ꝟña nō valet. ¶ Ad vltimū. dico ꝙ nō quecūq̄z forma satiat appetitum māe total'r extēsiue. tot enī sūt appetit⁹ materie ad formas: quot sunt forme receptibiles i mā. nulla igr̄ vna forma pōt per se satiare oēs appetitus māe ad formas: sed vna satiat pfectissime. s. forma pfectissima. illa tamen non satiat oēs appetitus māe nisi i illa vna forma omnes forme includerēt. Questio. II.

Secundo quero. vtrū vltim⁹ finis habeat tñ vnam rōnem fruibilitatis: an in ipso sit aliqua distinctio fz quaz voluntas possit eo frui fm vnam rationez ⁊ non fm aliam. ¶ Et ꝙ sit i eo talis distictio ꝓbo. quia ꝑmo ethi. c. 7°. Amplius autem qz bonum equal'r dicitur enti ⁊c. Dic̄ phūs ⁊ cōmentator ꝙ sicut ens ⁊ vnū sunt in omni genere ita ⁊ bonuz: ⁊ spāliter ibi loquitur de relatione. ergo rel'o hz ꝓpam bonitatez. igr̄ ⁊ ꝓpam fruibilitatem. ⁊ per ꝟñs cum sit ipa i deo alia ⁊ alia: erit in deo alia ⁊ alia rō fruibilitatis. ¶ P. sic vnū ꝟuertitur cū ente ita ⁊ bonū. ḡ cū trāsferantur ad diuina equal'r transferent. ergo sicut vnū est ibi essēt iale ⁊ personale ita bonum ⁊ bonitas. sicut igit in deo sunt tres vnitates sic ⁊ tres bonitates: ⁊ per consequēs habet propositum. ¶ Preterea. actus non termiatur ad obm inquantū numerat nisi obiectum vt est forma le obiectuz numeretur. sed actus fruendi terminat ad tres personas inquantum tres. ergo obiectum fruitionis inquantum obiectum formale nūeratur. probatio minoris: credimus in deum inquantum trinus. igit videm⁹ deū iq̄ztū trin⁹: quia visio succedit fidei fm totaz eius perfectionez. ergo fruemur deo inquantū trinus. ¶ Ad oppositum in omni ordine essentiali est tñ vnū ꝑmum. igitur in ordine essentiali finium est tñ vnus finis. fruitio autem est respectu finis. ergo ⁊c. ¶ Item. ꝑ efficienti correspondet vltimus finis: sed est tñ vnum efficiens primum ⁊ sub vna ratione. igitur tñ vn⁹ finis. ¶ Item confirmatur ratio: quia tanta est vnitas efficientis ꝙ non potest efficere vna psona nō efficiēte alia. igitur similiter tanta erit vnitas finis ꝙ nō poterit vna persona finire alia non finiente. ⁊ sic sequitur ꝓpositū. Ista etiam secunda ratio confirmatur per Aug. 5. ō tri. c. i4. vel. 34. Ꝯatendum inquit est patrem ⁊ filiū vnuz esse ꝑncipium spūs. s. ad creaturam vero pater ⁊ filius ⁊ spūs sanctus vnum ꝑncipium sicut vnus creator ⁊ vn⁹ dñs. ¶ Itē sicut in deo est vna maiestas ita est vna bonitas: sed ꝓpter vnam eius maiestatem debetur ei tñ vna adoratio fz Damas. lib. i. c. 9. ita ꝙ non ꝟuenit adorare vnam personam nō adorādo alias. ergo etiam non contingit frui vna persona nō fruēdo alia vel alys.

Ista questio posset hēre quadruplicem difficl'tatem fm quadruplicē distictōez i diuinis. ꝑia est distinctio eēntie a personis. z^a distictio psone a persona. 3ª essentie ab attributis. 4ª essentie ab ideis. de 3^a ⁊ 4ª modo non dicam: quia non est ostēsiuz qualis sit ista distinctio: nec vtrum ista distinctio pertineat ad fruitionem. tñ igit de duabus distinctionibus primis nunc dicendum est. Et quantum ad istas distinctiones videndū est primo de fruitione viatoris quātum ad possibilitatem eius. secūdo de fruitione comprehensoris. ⁊ hoc loquendo de potentia dei absoluta. 3° de fruitione comprehensoris loquendo de potentia creatu re. quarto de fruitione comprehensoris ⁊ viatoris loquendo de facto.

De primo dico ꝙ possibile ē viatorē frui eēntia nō fruēdo psona ⁊ hoc fruitiōe ordinata: quod ꝓbatur. qz fm Aug. 7. de tri. c. i. vel. 5. si eēntia relatiue dicitur non est essentia: qz omnis essentia que relatiue dicitur est aliquid excepto relatiuo ex quo cōcludit 3°. c. quapropter si pater nō sit aliqd ad se non erit aliqd quod ad alterū dicat. est igit eēntia aliquod obiectum conceptibile in cuius ꝯceptu non icluditur relatio. ergo sic potest concipi a viatore. Sed eēntia sic concepta habet rationem summi boni: igitur ⁊ perfectam rationē fruibilis. igitur cōtingit ea frui etiam ordinate. ¶ Et confirmat rō. quia possibile est concludi ex puris nālibus esse vnum sūmū bonuz: ⁊ tñ ex illis nālib⁹ non cognoscet hō deum vt trin⁹ ē. ḡ circa sūmuz bonū sic cognitū ꝑt hre aliquē actū volūtatis: ⁊ nō necio inordīatuz. igr̄ habebit actum fruitionis ordinatū circa eēntiā ⁊ nō circa psonas. vt nos concipimus psonas: ecōuerso āt nō ē pol'e ꝙ fruat ordinate ꝑsona nō fruēdo eēntia: qz psona i rōe sui icludit eēntiā. z° ēt dico ꝙ viator ꝑt frui ordīate vna psona nō fruēdo alia. qō ꝓbo. qz respcū triū psonaz sunt articuli. distincti fidei: potest ergo concipi vna persona cui correspondet vnus articl's nō ꝯcipiēdo aliā personā cui corrñdet ali⁹ articulus: ⁊ tūc in ista persona ꝯcipit rō sūmi boni. possibile est ergo frui ista psona sic ꝯcepta nō fruēdo alia.

Si dicas q̄ persona ē correlatiua. igitur si ꝺcipit̄ r sum̄ correlatiuū cōcipitur. ¶ R̄o q̄ rsi cognitio relatiui requirat cognitiōem correlatiui: nō tn̄ oz cognoscentem r fruentē vno relatiuo cognoscere r frui suo correlatiuo. qz pot̄ ē frui deo inquātū creatoz: non fruēdo creatura q̄ terminat illā relatiōez. ¶ Silr̄ lz dicat̄ p̄ relatīe ad filiū: r iō nō posset intelligi inquātū p̄ sine filio: non tn̄ oī relatiue ad spn̄. s. inquātū p̄: g̃ pot̄ erit ꝺcipe p̄rem. vt p̄rem r frui eo nō ꝺcipiēdo r fruēdo spūsancto.

Hē. quo. 2. q. 7. **De secundo** articulo oī q̄ nō est possibile ō potentia dei absoluta q̄ aliquis comprehensoz fruat̄ eēntia nō fruendo persona. Et h̄ ꝓbat̄ p̄mo de visione q. s. nō sit pot̄ absolute aliquē intellcn̄ videre eēntiam nō vidēdo psonā. ꝓbat̄ p̄mo sic: cognitio ꝺfusa ē īperfcā: visio āt illius eēntie nō pōt eē cognitio impfcā: igr̄ nō pōt eē cognitio cōfusa: sed si eēt tn̄ visio eēntie r nō psone eēt visio cōfusa: qz eēt visio alicui⁹ cōis ad psonas: r nō illaꝝ personaꝝ: qō vr̄ incōueniens. ¶ 2º sic. visio ē exn̄tis vt exn̄s ē r vt pn̄s ē videti scōm exn̄tiam suā: r i h̄ distinguit̄ visio ab ītellectiōe abstractiua: qz pōt eē nō exn̄tis vel exn̄tis: nō īquātū in se pn̄s r ē ī intellcū ista distictio iter ītellectiōem ītuitiuam r abstractiuā sic ī pte sensitiua ē distinctio iter actum visus r actū fantasie. illa āt cognitio eēntie diuine erit intuitiua. g̃ erit exn̄tis vt p se exn̄s ē r in exn̄tia pn̄tis vtuti cognoscēti. nō existit āt eēntia nisi in psonis. g̃ nō pōt eē visio ei⁹ nisi ī psona. ¶ Itē nō pōt aliqd cognosci cognitiōe ītuitiua ī quo sūt aliqua plura distincta ex nā rei nisi ēt illa distincte videātur. Exēplū albedo nō vr̄ distincte nisi videātur oēs ptes eius que sūt ī basi piramidis q̄ partes distinguūt̄ ex nā rei. igr̄ nō distincte vr̄ eēntia nisi ēt videāt̄ persone. ¶ Ex his arguit̄ ad ꝓpositū q̄tuz ad scōam distictiōem. s. personaꝝ iter se: qz si nō pōt videri eēntia nisi ī psona: r nō magis vr̄ i vna persona q̄ ī alia: qz eque īmediate vr̄ se hr̄e ad quālibet psonā. g̃ nō pōt videri nisi videat̄ ī qualibet psona: r ita nō videt̄ ī vna psona nisi videat̄ ī alia. ¶ Ulteri⁹ ēt arguit̄ ad ꝓpositū q̄tū ad frui: qz volūtas nō pōt magis abstrahere oīm suū q̄ itell's oñdere. igr̄ si itell's nō pōt distincte oñdere eēntiā sine psona vel vnā psonā sine alia. g̃ nec volūtas poterit distincte frui. ¶ Hoc ēt ꝺfirmat̄ sic. qz volūtas nō pōt hēre actū distictū circa oīm ex pte obi: nisi pōat̄ distictio ī obo vel re vel rōe. sed si itell's apꝓhendit īdistincte essētiā r psonā. nō erit distictio ex pte obi: nec rei nec rōis. g̃ volūtas nō pōt hēre ibi actū distictū ex parte distictiōis ī obo p̄io. q̄ non rei patz: q̄ nec ēt rōis ꝓbo: qz itell's nō distincte apꝓhēdit h̄ vel illud. igr̄ nec distīguit h̄ r illō. ¶ Ex pte fruitōis arguit̄ sic. fruitio getat fruētem: sed vna persona nō pfecte getat sine alia: nec eēntia sine persona: qz tunc pō getata ī illa non posset vlterius ī aliquo alio getari: qz vltīate getatū nō ē vlterius getabile: r p ꝺns ista pō nō posset vlteri⁹ getari ī alia psona nec frui ea: qō falsum est. ¶ Itē si getaretur ī vna psona sola: r pz q̄ pōt frui alia: vel igr̄ fruitō isti⁹ persone pōt eē cū fruitione alterius: vel erūt incōpossibilia: ita q̄ vna nō erit cum alia. Si p̄imo modo: g̃ duo actus eiusdē spēi erūt ī eadem pō simul: quorum vterq̄ equat̄ capacitati illius potētie: quod est ipossibile. Si scōo modo: igr̄ neuter actus ē fruitio: quia neuter actus poterit eē ꝑpetuus. ¶ Itē mēs est imago trinitatis. ergo nō potest getari nisi in trinitate. g̃ nec frui aliq̄ ordiate nisi deo trino. ¶ Quantum ad istū articulū de pō absoluta dei nō video ꝺdictiōem qn possibile sit ex parte itell's r volūtatis q̄ vtriusq̄ actū terminet essentia r nō persona: vel vna persona r nō alia: puta q̄ intellectus videat eēntiam nō personā: vel vnam personam r nō aliam: r q̄ volūtas fruatur essētia nō persona: vel vna persona r nō alia. Hoc persuadet̄ sic: p̄ p̄rius ozigine q̄ generet filiū est pfecte beat⁹: qz nullā perfectiōez sibi ītrīsecā hz a persona ꝑducta. btītudo ē perfectio ītrinseca persone beate. sz si ī illo p̄ozi ē pater pfecte beatus. igr̄ ī illo p̄ozi hz oīm pfecte btificās. nō vr̄ autez in illo p̄rioꝛi hēre essentiam cōicatam tribus vt oīm: sed vt eēntiam absolute vel eēntiam vt est in vna persona precise. g̃ nō est de rōe essētie vt ē oīm beatificū q̄ beatificet inquātū ē cōicata tribus: r ita nō vr̄ ꝺdictio siue quātū ad fruitiōem siue q̄tum ad visionem. ¶ R̄ñdetur q̄ p̄r hz essētiam vt ī tribus personis ꝑ obo: r tn̄ p̄mo fm ozigīnem: quia ex se hz illam eēntiaz obiectā sibi: r hoc est esse p̄us ozigine. nō est enim ibi p̄ozitas aliqua fm quā obyciatur sibi eēntia: vt est in vna persona nō vt ī alia: sicut nec ipsa ī aliquo p̄ozi nāe obycitur vni persone r nō alj: sed tātum vni obycitur ex se: alj non ex se. ¶ Cōtra quelibz persona ītelligit formaliter ītellectu vt ē ī ipsa nō vt est ī alia nec vt ē ī tribus: vt pz ex .xv. de trini. c. vj. vel. ix. quelibet persona ītelligit sibi ipsi. igitur ita vr̄ q̄ quelibet ītelligit pfecte per se ītelligēdo eēntiam vt ē in se formaliṛ. igitur perfecta intellectio que est btifica non necessario ex se requirit eēntiaz vt ī tribus. ꝓbō p̄rime ꝺntie: nō minus ad ītellectiōem regrit̄ ītelligibile q̄tū itell's. igit̄ in perfecto ītelligēte ex se nō minus regrit̄ q̄ hēat in se oīm vt formaliter ītelligibile q̄tū q̄ hēat intellectum ex se vt quo ītelligat.

¶ Cōfirmat̄ rō: qz si pater ītelligat btifica visione essētiā vt ī filio. igr̄ aliqd quasi reciperet a filio vel ab aliq̄ vt in filio. ꝺntia ꝓbat̄ per arg^m phi. ix. metaph. quo ꝓbat deū nō ītelligere aliqd aliud a se: qz tunc vilesceret eius ītellectus: qz pfectiōem recipet ab ītelligibili. igit̄ ita h̄. imo qō ē maius incōueniēs perfectiōem simpliciter puta visionem beatificā quasi reciperet p̄ a tribus personis vt obis vel ab aliquo vt in tribus: r tūc vidēt̄ seq duo absurda. p̄io q̄ nō oēm perfectiōem hz p̄ a se: r sic nō eēt p̄us ozigine: aliud q̄ nō oīs perfectio simpliciter r essentialis sit aliquo modo p̄rioꝛ ꝑpetatibus: sed aliqua q̄si posterioꝛ ipsis personis: puta ista que est ab obiecto vt ī tribus ⁊c. Modus ponendi est iste: actꝰ oīs habēs p̄mum oīm a quo essentialiter dependet. r oīm zm a quo essentialiter nō dependet: sed tēdit in illud vtute p̄mi obiecti: lz non possit manere idem actus nisi habeat habitudinē ad p̄rimum oīm: potest tamen manere idem sine habitudine ad zm oīm: quia ab eo nō depēdet. Exemplū. idem est actus visionis essentie diuīe r aliarum rerum in eēntia. sed eēntia in se est p̄muz obz. res vise secundarium oīm. non posset autem manere eadem visio nisi esset eiusdem essentie: posset autē manere absq̄ hoc q̄ essent res vise in ea: sicut igitur deus absq̄ contradictione potest cooperari ad actum illum inquātū tendit in p̄rimum oīm non cooperando ī ipm inq̄tū tēdit ī zm. r tamē est actus idem: ita sine contradictione potest cooperari ad visionem eēntie vel fruitionem: quia essentia habet quasi rationem p̄rimi obiecti non cooperando eidem actui visionis vel fruitiōis inquātum tendit in personam: r ita in vnam q̄ non in aliam: quia persone habent rationem obiecti quasi secundarij. ¶ Per hoc ad argumenta. cum p̄imo dicit̄ de visione confusa: dico q̄ vniuersale in creaturis diuiditur in suis singularibus: hoc autem quod est diuidi īperfectionis est. ideo non competit ei quod est cōmune in deo: immo essentia diuina que de se est cōmunis personis est de se hec. ideo igitur est cognitio alicui⁹ vniuersalis abstracta a singularibus confusa r imperfecta qz oīm est ꝺfusum diuisum in illis que in ipso confuse

T. c. 51.

cõcipiunt. hec ãt cognitio eẽntie diuine distincta ẽ: qz ẽ obiecti qõ ẽ de se ℔: ⁊ tñ nõ oz in illo distincte ꝓcepto psonã distincte cõcipi: qz illud non ẽ ṗmus termin⁹ visionis vel fruitiõis vt dcm ẽ. ¶ Ad 2m cũ dr de essentia exñte ⁊c. dico q necessariũ ẽ terminũ visionis esse exñs inquãtũ exñs: nõ tñ oz q sbsistentia. i. icõicabilis exñtia sit ō rõne termini visionis: eẽntia ãt diuina est de se hec ⁊ actu exñs: lz nõ icludat de sua rõne incõicabilẽ subsistẽtiam: ⁊ iõ ipa vt hec põt terminare visionẽ absq; ℔ q videantur psone. Ex⁹: albũ vr̃ ituitiue inquãtuz exñs ⁊ pñs visui ꝑm exñtiam suã: nõ oz tñ albũ videri tanq; sbsistens vel inq̃tũ hz rõnem suppositi: qz nõ hz rõnem suppositi: nec suppositũ i quo ẽ vr̃. ¶ Ad formã arguméti pz. q lz nõ sit visio nisi exñtis inquãtũ exñs ⁊ non ẽ exñs nisi i persona: nõ segtur igr̃ ẽ exñtis inq̃tũ i persona ẽ: sz tñ oz iferri q est subsistẽtis vl̃ exñtis i subsistente. ¶ Ad 3⁹ dico q pria ppõ ẽ falsa. nisi qñ in illis ex nã rei distinctis ipm ṗmũ visũ distiguit̃. sicut pz i exẽplo tuo de basi piramidis. nã albedo ⁊ albũ visũ distiguũt̃ i ptes i q⁹ vr̃. ⁊ iõ nõ distincte videret̃ album nisi ille ptes i q̃bus distinguit̃ albũ visuz distincte viderent̃. In ꝓposito ãt ⁊si persone ex nã rei distinguãt̃: tñ eẽntia visa nõ distinguit̃ in eis: qz ẽ de se hec: iõ põt distincte videri sine illis visis que subsistunt in ea. ¶ Ad aliã deductiõem vlteriozẽ de volũtate ⁊si nõ oporteat rñdere qz añs ẽ falsũ ⁊ iã negatũ: tñ qz ꝓña nõ vr̃ necaria põt responderi. cuz dr̃ q volũtas nõ plus abstrahit q̃ intell⁹ oñdit: dico q itell⁹ põt oñdere aliquod obm ṗmũ voluntati: ⁊ in isto prio obo oñdere põt aliquod per se obm sed nõ ṗmum. ⁊ vocat̃ ℔ obm ṗmũ totũ illud ad qõ terminat̃ actus: ⁊ obm per se qõ icludit̃ p se vnitiue i obo terminante primo: vtraq; ãt rõ ibi oñsa suffic̃ ad hoc q voluntas bẽat actum suũ circa illud: nõ eni oz q volũtas velit totum ṗmũ oñsuz: sed põt velle illud quod ostẽditur i illo ostẽso ⁊ ẽt nõ velle. Exẽplum ponit̃ tale: ī episcopatu oñdit̃ sacerdotiũ. talis ostẽsio suffic̃ ad hoc q volũtas habeat velle vl̃ nolle circa sacerdotiũ: ita q ex tali oñsione posit bñe velle circa cp̃atũ ⁊ nõ circa sacerdotiũ: tñ non est nisi vna oñsio: ⁊ oñsio vni⁹ obi primi in quo tñ icluditur aliqd vt per se obm. dico tunc q voluntas nõ abstrahit vl̃e a pticulari vel singl̃ari: sz volũtati oñdũt̃ plura oba q intellcm̃ q est aliquoz pluriuz inclusoz in ṗmo obiecto quoz vtrunq; vt sic oñsum põt volũtas velle vl̃ nõ velle. ¶ Ad ꝓfirmatiõem cũ dr̃: obm aut differt re aut rõne. dico q differt rõne. ¶ Et cũ ꝓbatur q nõ: qz itellectus nõ distincte ꝓcipit hoc ab isto. dico q nõ opz ad distinctiõem rõnis q itell⁹ bẽat illa sicut oba distincta. sed suffic̃ q ī ṗmo obo cõcipiat aliqd. ¶ Ad illõ de getatione dico q pr̃ eter⁹ quietat̃ i eẽntia sua vt est in se. non ergo sequitur. g̃ nõ põt quietari in eẽntia vt est i filio vel spũsancto. imo getatur in eẽntia sua vt cõicata ẽ eis: ⁊ hoc eadẽ getatiõe qua getatur i eẽntia vt est in se. quod eni getat̃ ṗmo in aliquo obo: getat̃ in illo in quocũq; ẽ ꝑm illũ modũ. ita hic si btũs prius fruatur eẽntia postea persona non getat̃ vlteriozi getatione q̃ ꝑus getabat̃: sed eadẽ getatiõe inquãtũ obm quietãs termiat vt in aliquo: ⁊ ꝑus non terminabat vt in illo. ¶ Per ℔ ad vltimũ argumẽtũ dico q nõ erũt ibi duo actus: quia quicunq; actus ẽ ibi fruitiõis vel visiõis est obiecti primi sub vna rõne formali. sed iste actus vn⁹ põt esse obi per se vtute primi obi vel põt eẽ tñ ipsius obiecti primi. nec ergo erũt duo act⁹ ciusdẽ spẽi simul nec successiue. ¶ Ad illud ō imagine rñsionẽ q̃re. Põt dici q ꝓcludit de fcõ regulariter ⁊ de potẽtia ordinata. lz oppositũ eẽ

Quantum ad (posset de põ dei absoluta. tertiũ articulũ de potẽtia creature dico q intellectus nõ põt de potẽtia sua nãli videre eẽntiam nõ videndo personas: qz cũ itell⁹ de se sit po⁹ nãlis ⁊ nõ libera: agente obo intellectus agit q̃tuz põt. g̃ si obm ex pte sui agit manifestãdo tres personas intellectui: nõ ẽ in potestate intell⁹ vt videat aliquid oñsuz: ⁊ aliqd nõ videat. ¶ Sil̃iter nõ est in potestate volũtatis ordinate frui sic non fruendo sic: quia sicut non ẽ in potestate voluntatis ordinate manentis vt nõ fruatur. si enim nõ fruerẽt̃ non impedita i hoc peccaret ⁊ mereretur nõ frui. ita non est in ptãte volũtatis vt ordinate fruatur aliquo ⁊ non fruatur quocunq; põt frui: ⁊ ideo non est in ptãte voluntatis ordinate manentis sub aliq̃ rõne non frui sub qua potest frui. Sed de potestate absoluta volũtatis est magis dubiũ: tamẽ ibi potest dici q non est in potestate voluntatis frui sic ⁊ nõ frui sic: qz lz in potestate voluntatis sit aliquis actus vt ponat̃ in eẽ vel non ponat̃: tñ non est in potestate eius vt actus positus in esse bẽat illam conditionem vel nõ habeat q̃ naturaliter competit actui ex ratione obiecti. Exempluz: lz in potestate voluntatis sit elicere actum peccati vel non elicere: tñ si actus positus in esse habeat deordinationem ex natura sui: nõ est in potestate voluntatis vt actus sic positus inesse sit vel non sit deordinatus: act⁹ autem fruitionis q̃tum est ex natura sui primi obiecti natus est vt sit trium personarum in essentia: quia non ponendo aliquod miraculum ex parte obiecti erit de se trium. ergo non videt̃ eẽ in potestate volũtatis vt act⁹ positus inesse sit essentie vt in tribus vel non vt ī trib⁹. Si dicas q ista ratio concludit q non est in potestate dei vt actus sit essentie ⁊ nõ trium personaꝝ: dico q nõ sequit̃. naz actus alicuius elicitus ẽ ī potestate dei q̃tũ ad aliquam conditionem que naturaliter sibi competeret ex obiecto: ⁊ tamẽ nõ ẽ i potestate creature q̃tũ ad illam conditiõem. Exemplum: in ptãte dei est vt actus elicitus a volũtate peccãte referat̃ ad deum: qz de⁹ refert illũ actũ ad se: nõ tñ est in potestate volũtatis: quãdo positus ẽ in esse vt illo vtat̃ ad deũ: qz illo actu fruitur creatura: nõ põt aũt simul eodẽ actu vti ad deum ⁊ frui alio a deo. Exemplũ istud nõ vr̃ bonum: qz act⁹ iste peccãtis referr̃ ab vna põ non ab alia. Dimittat̃ exemplum illud ⁊ teneatur rõ. qz accidẽs necessario ꝓñs actũ positũ potest non inesse manente actu: ⁊ hoc subest voluntati diuine: non aut̃ voluntati create elicienti actũ. Ita dicat̃ de cõditione quã actus natus est bẽre respcũ obi secundarij; necessario q̃tuz est ex se: non tñ essentialiter: ideo subest voluntati diuine vt illa ꝓditio nõ insit.

Quantum ad quartũ articulum de facto. dico q de facto erit vna fruitio ⁊ vna visio essentie in tribus personis. hoc dicit Augu. de tri. in. c. 8. vel. 23. in fine: quia neuter sine altero oñdi pt: ⁊ loquit̃ de patre ⁊ filio: quod intelligendum est de potentia ordinata de qua locutus est Philippus volẽs patrem sibi ostẽdi q̃si potuisset de fcõ vidisse filium sine pr̃e. ⁊ Augu. tractat ibi de vbis Philippi ⁊ responsione xpi: hoc etiam vult Aug. i5. de tri. c. i6. vel. 4i. Dem̃ inquit sciam nr̃am vno sil̃ ꝓspcũ forte videbimus: ⁊ quod dic̃ forte nõ referr̃ ad obm btificũ sed ad alia videda in eo. Sil̃r dico de viatoze q de fcõ fruitio bitualis ordinata necessario simul est trium personarum. lz aliquando non actualis: nullus enim viatoz nec comprehensoz ordinate potest frui vna persona non fruendo alia: hoc est nisi habitual̃r fruatur alia: hoc est q sit in proxima dispositione fruendi alia: si distincte illa concipiatur ab illo. ⁊ ideo non stat fruitio vnius persone cũ odio alterius persone: qz sicut dicit saluator ī Jo. c. i5. Qui me odit ⁊ patrem meum odit.

Ad argumẽta ꝑncipalia. ¶ Ad ꝑmũ de ꝑmo ethico ꝛ dico ꝙ bonũ vno mõ ꝓuertiť cũ ente: ꝛ isto° bo^{m} ꝑt poni i q̃libꝫ gñe. ſꝫ bo^{m} vt ſic nõ bꝫ rõnẽ obti fruibiľ. ꝛ iõ nõ oꝫ ꝙ i q̃cũq; ſit bo^{m} ꝫ mõ ſũptũ ꝙ ſit ibi ꝑpe rõ obti fruibilis. rõ. n. boni fruibilis nõ eſt rõ boni in cõi ſꝫ boni pfecti: qõ eſt bonũ nõ habẽs defectũ. vel ſaltẽ ꝑm apparẽtiã eſt tale. vel ſꝫ ꝑfixionẽ volũtatis q̃lis nõ eſt relatio. ¶ Ad z^{m} dř. ꝙ illa q̃ vnifozmiter reſpiciũt eẽntiã ꝛ ꝓſonã tm̃ ſũt eẽntialia. ſꝫ q̃ tm̃ ꝓueniũt ꝓſone ſť ꝑciſe ꝓſonalia. q̃ ãt ſub alia rõne reſpiciũt eẽntiã: ꝛ ſub alia rõne ꝓſonã ſť ꝛ eẽntialia ꝛ ꝓſõalia. ꝑ° ſe bꝫ bo^{m}. z°° ſe bꝫ ꝑm̃itas. ꝫ°° ſe bꝫ vnũ: qz idiuiſio ſub vna rõe ptiet ad eẽntiã: ꝛ ſub alia ꝑa rõe ptinet ad ꝓſonas. ¶ Sed ꝺ iſti° cãꝫ q̃rit arg^{m}. Arguit. n. cũ hec duo videanť eẽ eque ꝓuertibilia cum ente: ꝛ ad diuina trãſferri ꝙ eq̃ľ vtrũq; erit eẽntiale tm̃. vel vtrũq; eẽntiale ꝛ ꝓſonale. Jõ eſt alia rñſio ꝙ obiectũ fruitionis oꝫ ꝙ ſit aliq̃ bonitas ꝺditatiua ꝛ nõ ꝓfectio ſuppoſiti: qz ꝓfectio ſuppoſiti vt diſtinguiť ꝺ ꝓfectionẽ ꝺditatiuã: nec eſt formalis rõ agẽdi: nec ẽ formalis rõ termini alicui° actiõis. ꝓfectio aũt ꝺditatiua nõ ẽ niſi ꝓfectio abſtracta a ſuppoſito q̃ de ſe reſpicit oẽ ſuppoſitũ idifferẽter. ꝛ iõ bonitas vt terminat actuꝫ fruẽdi oꝫ ꝙ ſit tm̃ ꝓfectio ꝺditatiã. vnitas aũt põt eẽ ꝛ ꝓfectio ꝺditatiua ꝛ rõ ſuppoſiti. qz nõ dicit rõnẽ de ſe ꝓncipy act° nec rõnẽ formalẽ termini alicui° act°. eſt igiť bonuꝫ nõ quõcũq; ſũptũ: ſꝫ bonũ ꝺditatiue ſũptũ termin° fruitiõis: qz eſt ꝓfectio ꝺditatiua. que. ſ. eſt rõ eẽntialis ꝛ nõ rõ ſuppoſiti. ſed vnitas vno mõ ẽ rõ eẽntialis. alio mõ rõ ſuppoſiti. z° mõ nõ ẽ rõ formalis: nec termin° formalis actus fruitiõis. ¶ Ad ꝫ^{m} dico ꝙ ly inq̃tũ põt ſolũ mõ denotare illud qõ ſegť accipi ꝑꝫ ſuã rõnẽ formalẽ. vel vltra ꝫ etiã denotare põt illud eẽ formalẽ rõnẽ inherẽtie ꝑdicati ad ſubꝫ. z° mõ ſumiť reduplicatio ꝑꝓxyſſime: quia reduplicatũ ſiue ſumať ꝑ toto ſeipſo ꝓ: ſiue ꝑ aliq̃ ꝙ iꝯcludiť in ītellectu ei° accipiẽdo reduplicationẽ formaliter. ſemp illud ꝑ quo accipiť notať ẽẽ formalis rõ inherẽtie ꝑdicati ad ſubiectũ. ¶ Ad ꝓpoſitũ ģ dico ꝙ ſi reduplicatio illa q̃tũ ad vtrũq; iſtoꝝ accipiať in maiori ipſa ẽ vera ꝛ minoꝛ falſa. Si vo ꝑ ꝓ tm̃ ꝛ nõ ꝑ z° minoꝛ ẽ va ꝛ maioꝛ falſa. ¶ Cũ ꝑbať miꝛ ꝑꝫ p^{m}mo^{m} accipiẽdi eã. dico ꝙ videbim° tres iq̃tũ tres: ꝫ ẽ rõ formaľ trinitatis videbiť. Sꝫ ipſa trinitas nõ erit rõ formalis vidẽdi vel cã inherẽtie ꝑdicati ad ſubm. ſ. fruitiõis vel viſiõis: ſꝫ vnitas eẽntie. ¶ Cũ ꝑbať vltẽri° ꝑ credere deũ trinũ inq̃tũ trin°. dico ꝙ nõ eſt ſiľe: qz eẽntia diuina nõ cauſat in nobis ímediate actũ credẽdi ſic cauſabit ímediate actũ vidẽdi: ꝛ ꝫ eſt ꝓꝓ ꝯfectionẽ ītellectionis noſtre ꝑ ſtatu iſto: qz ītelligim° ꝓſonas diſtinctas ex creaturis ꝛ diſtinctis actib°. ꝛ ita q̃tũ ad cognitionẽ nr̃am põt mõ trinitas eẽ rõ formalis cognoſcẽdi. tũc ãt erit ꝑciſe cognita ꝛ nõ rõ formalis cognoſcẽdi: qz tũc videbiť ꝑ rõnẽ eẽntie in ſe vt ꝑ rõnẽ obiecti.

Ad rõnes in oppoſitũ. ¶ Ad ꝑmã dico ꝙ eſt tm̃ vn° vltim° finis in ſe. tm̃ illud hꝫ i ſe diſtinctas rõnes aliq̃s: q̃ nõ ſunt formaľ rõnes vltimi finis. ꝛ ita poſſe eſt frui eo ſub rõne vltimi finis formaľ nõ fruẽdo illo ſub illis rõnib°. ¶ Ad z^{m} dico ſic dictuꝫ eſt in ꝑcedẽti qõne ꝙ ꝑ accñs eſt ꝙ in eodẽ ꝯcurrãt rõ efficiẽtis ꝛ rõ finis. tm̃ de facto vna eſt rõ formalis ipſi° finis: ſicut vna ẽ rõ formalis ipſius efficiẽtis. ſed in illa vna rõne põt potẽtia getari: ꝫ nõ getť in rõnibus ꝓſonalib° q̃ ſunt in illo fine. ¶ Ad ꝯfirmationẽ cũ dř. non põt vna ꝓſona creare niſi alia creet. dico ꝙ nõ ſegť. ergo vna nõ põt finire actũ fruitiõis: niſi alia finiat. bñ. n. ſegť ꝙ vna ꝓſona ex nã rei nõ ẽ finis niſi alia ꝓſona ſit finis. ſed nõ ſegť de fine act° vt eſt elicit° a potentia: qz finis act° vt eliciti eſt ad quẽ potẽtia eliciẽs ozdiat actũ ꝛ ꝓpter quẽ elicit ipſuꝫ. ſꝫ finis ex nã rei ẽ bonuꝫ ad qõ actus ex nã ſui nat° eſt ozdinari: nõ q̃dẽ in rõne obti qõ attingiť ꝑ actũ. ſꝫ ſicut oẽs nãe create in ſuo gradu ad finem vltimũ ozdinanť. ¶ Ad auctẽ. ſ. de trini. pꝫ ꝙ loquiť de facto ꝛ formali rõne ei°. ¶ Ad vltimũ de adoratiõe dico ꝙ vna eſt adozatio habitualis triũ ꝓſonaꝝ qz gcũq; adozat vnã habitualr ſe ſubycit toti trinitati. ſꝫ nõ oꝫ ꝙ actualr cogitet de alia ꝓſona qñ adozat vnã ꝓſonã: ſicut pꝫ de ozãte vnã ꝓſonã oꝛone que nõ dirigitur actualr ad aliaꝫ: ſicut pꝫ de illo hymno. Ueni creator ſpũs ꝛc̃. ꝛ de multis oꝛonib° in eccleſia inſtitutis. vnde oꝛonce ecclie frequẽter dirigunť patri ꝛ in fine ꝺducitur fili° ſicut mediatoꝛ. ģ dũ aliqs refert actualr intẽtionẽ ſuã ad ozãdũ patrẽ nõ oꝫ ꝙ actualr tũc cogitet de filio vel de ſpũ ſcõ niſi habitualr quouſq; ꝑmo inducat filiũ in cogitatiõe ſua tanq̃. ſ. mediatoꝛẽ. Et ſic eſt eadẽ adozatio habitualis: nõ tm̃ actualis: ita eſt eadẽ fruitio habitualis: ꝫ nõ nec̃io eadem actualis.

¶ Notãdũ ꝺo ꝙ idẽ Aug. i lib. io. de trini. alr q̃ꝫ ſupꝛa accipiẽs vti ꝛ frui ſic dic̃. Uti ẽ aſſumere aliqd in facultatẽ volũtatis. frui aũt eſt vti cũ gaudio: nõ adhuc ſpei: ſed iã rei. Jõq; oĩs q fruiť vtiť. Aſſumit enĩ aliqd in facultatem volũtatis cũ fine delectatiõis. Nõ ãt oĩs qui vtiť ꝛ fruiť: ſi id qõ i facultatẽ volũtatis aſſumit: nõ ꝓpter ipm̃: ſꝫ ꝓpter aliꝺ appetit. Et attẽde qz videť Aug. dicere illos frui tm̃ qui in re gaudẽt nõ iã in ſpe. ꝛ ita hac vita nõ videmur frui. ſꝫ tm̃ vti. vbi gaudemus i ſpe. cũ ſupꝛa dictũ ſit frui eẽ amoꝛe ĩherere alicui rei ꝓpter ſe. qualiter etiam hic multi adherent deo.

Questio. III.

Onſequẽter quero de frui in ſe. ꝛ ꝑmo ſuppoſito ꝙ ſit aliqd volũtatis ꝑciſe. ¶ Quero an ſit aliqs actus elicit° a volũtate: vel paſſio recepta i volũtate: puta aliq̃ ỏlectatio. Qz ſit delectatio ꝓbo: qz fruct° eſt vltimũ qõ expectať de arboꝛe. ergo ſiľ in ſpũalib° fruct° eſt vltimũ qõ expectať de obiecto: ſed tale eſt delectatio: qz delectatio ſegť actuꝫ. iõ ethi. ģ ꝛc̃. ¶ Jtẽ ad gall. ꝛ. Fruct° ſpũs eſt charitas: gaudiũ: pax ꝛc̃. que numeranť ibi videnť paſſiões: vt pꝫ de gaudio: aut ſaltẽ nõ ſũt act° ſꝫ ꝓntes actũ. fructu autem fruimur ꝑ ſe. ģ frui eſt aliqd ꝑ ſe ꝓns actũ vt vř. ¶ Cõtra. volũtas actu elicito amat deũ: aut igiť ꝓpter aliud ꝛ tũc vtiť: ꝛ ita ẽ puerſa: aut ꝓꝓ ſe: ꝛ tũc fruiť ex diffõne de frui: ꝛ ſic frui eſt act°. ¶ Jn iſta. q. ꝑ videdũ ẽ de ipis cõceptibus. z°: de ſignificato nominis.

Quãtũ ad ꝑmũ dico ꝙ ſicut in ītellectu ſunt duo actus aſſentiendi alicui ỏ ꝓplexo. vnus quo aſſentiť alicui ỏ ꝓplexo ꝓpter ſe ſicut ꝓncipio. alius ỏ quo aſſentiť alicui vero nõ ꝓꝓ ſe: ꝫ ꝓꝓ aliud vex ſicut ꝯcloni ꝓꝓ ꝓncipiuꝫ. ita in volũtate ſunt duo actus aſſentiẽdi bono vn° quo aſſentiť alicui bono ꝓpter ſe. ali° quo aſſentiť bono ꝓꝓ aliꝺ bonũ ad qõ illud bonũ referť ſicut ꝯcloni aſſentiť propter ꝓncipiũ. ꝯclo. n. veritatẽ ſuã hꝫ a ꝓncipio. Jſta ſiľitudo accipi ꝑt a pho. 6. ethi. vbi dř. Qõ i mẽte ẽ affirmatio ꝛ negatio. ꝫ in appetitu eſt ꝑſecutio ꝛ fuga. ꝛ ita vltra ſicut in mẽte eſt duplex affirmatio: ꝓꝓ ſe ꝛ ꝓꝓ aliud. ca. 3.

ita in appetitu est duplex ꝓsecutio vel adhesio ꝓpter se ⁊ ꝓp aliud. Est tñ hic duplex dñia. ¶ Prīa: qz illi duo assensus itellectꝰ distinguunt ex nā oboꝝ. sūt. n. alteri ꝓpter euidētiā alterā huiꝰ vel illiꝰ veri: ⁊ iō hñt distincta obiecta sibi cozrñdētia ⁊ ipsos causantia. ℔ aūt hꝰ assensus nō sunt distincti ex distinctiōe obiectoꝝ: ſz ex distincto actu potētie libere sic vel sic acceptātis obz eiꝰ: qz sicut dictū ē ꝑus i ptāte eiꝰ est sic vel sic agere referēdo vl nō referēdo. ⁊ iō nō cozrñdēt istis actibꝰ ꝓpa obta distincta, ſz qōcūqꝫ bonū volibile pōt volūtas bñe obm ſm hunc actū vel ſm illū. ¶ Zª dñia est: qz illi duo assensus itellectus sufficiēter diuidūt assensuz itellectꝰ in cōi: nec iter ipsos ē aliq̄ mediū: qz nulla ē euidētia media ex parte obti a qua possit accipi aliq̄ alia vītas q̄ veritas ꝓncipy vel ꝓnis. Preter aūt istos duos assensus volūtatis ē aliqs aliꝰ assensus mediꝰ: qz volūtati pōt ostēdi aliqd obz bonū absolute appbēsuz: nō sub rōne pp se boni: nec pp aliō bonū. volūtas aūt circa tale sic ostēsuz pōt bñe aliquē actū ⁊ nō nēcio iordinatū. g̃ pōt bñe aliquē actū volēdi illud absolute absq̄ rl'one ad aliud: aut absq̄ fruitione pp se. ⁊ vlteriꝰ pōt ipare itellectui vt ig̃rat q̄le illō bonū sit ⁊ q̄l'r volēdū. ⁊ tūc illi pōt assentire sic vel sic. Et tota rō dñie hinc ⁊ ide est libertas volūtatis: ⁊ nēcitas nāl̄is ex pte itellus. ¶ Ex his vltra. actus assensus bono pp se est actꝰ pfectꝰ. actū aūt pfectū ꝓseqūōlectatio ex. 10. ethi. g̃ actū volēdi bonū pp se ꝓseqū aliq̄ delectatio. ¶ Habemꝰ igit̄ ad ꝓpositū q̄ttuoz distincta. actū ipfectū volēdi bonū pp aliud q vocaꝫ vsus. ⁊ actū pfectū volēdi bonū ꝓpter se qui vocaꝫ fruitio. ⁊ actū neutrum: ⁊ delectationē sequētem actuz.

Cap. 3. vel. 4.

De secundo ꝓncipali cui. ſ. istoꝝ ꝓueniat istud nomē frui. sic̄ pōt colligi ex auctibus loquētiū de isto vocabulo frui. planū est q̄ fruitio nō ē actꝰ neuter nec actꝰ vsus: ſz tñ ē alteratio de actu pfecto: ⁊ de delectatiōe ꝓñte actū pfectū. ¶ Rñ. aliq̄ auctes videnꝫ dicere q̄ frui ē actꝰ pfectꝰ tñ. aliq̄ q̄ delectatio tñ. aliq̄ q̄ icludit vtrūqꝫ: ⁊ tūc nō significat aliquod ens p se vnū: ſz vnū aggregatū ex duobꝰ entibꝰ vt ens p accñs. nec ℔ ē icōueniēs q̄ vnū nomē signñet multa: qz ylion ſm pl̃m. 7. meta. pōt significare totū belluz troianū. Qz tñ sit actꝰ videꝫ illa auctas Aug. dicere. 83. qōnū. q. 30. Qis itaqꝫ humana ꝓuersio est q̄ ét vitiū vocaꝫ fruēdis vti velle atqꝫ vtēdis frui. ꝓuersio vel ꝓuersitas ē formal'r in actu volūtat] elicito: nō in ōlectatione: qz delectatio nō est ꝓraua: nisi qz actꝰ est ꝓrauus: nec delectatio ē in ptāte delectātis nisi qz actus est in ptāte agētis. pctm aūt inq̄ntū pctm ē formal'r in ptāte peccāt]

T. c. 13.

¶ Hoc ét vr̄ manifeste dicere Aug. p̄ de doc. xp̄iana. c. p̄. Frui ē. n. amoze iherere alicui rei pp seipsaz. Ista ét ihesio vr̄ eē p potētiā motiuā iherēt]: sicut in corpibus agbus trāslatū ē ℔ nomē iherere: ihesio ē vtute iherēt]. ¶ Sil'r ihesio alicui pp se nō videꝫ eē p delectationē qz delectatiōis cā efficiēs ⁊ nō finalis vr̄ eē obz delectabile: ⁊ ita nō tēdit delectās in obm pp se. sed ista rō nō cōcludit. ꝓcedit. n. ac si obm nō possit eē efficiēs ⁊ finis ōlectatiōis: ⁊ solui bz a tenēte in 4.º delectationē esse de eēn̄ª btītudis. ¶ Oz aūt frui sit tñ delectatio vr̄ dicere illa auctas Aug. p̄ de trini. c. 8. vel. 23. in fine. hoc ē. n. plenū gaudiū nostrū quo amplius nō est frui trinitate si nō retorq̄ñ ista auctas ad cālitatē vel ad aliū itellectū quē nō soluāt vba gaudiū ē formal'r delectatio. ¶ Similr ⁊ i. 30. q. ꝑallegata. frui dicimur ea re de q̄ capimꝰ voluptatē: si sit locutio p idētitatē: vel q̄si diffō. tē capere voluptatē est frui eēntial'r. ¶ Oz aūt frui accipiaꝫ p vtroqꝫ: p actu. ſ. ⁊ delectatiōe sil'. ꝓbaꝫ ex diffōne illa ō frui. io. de trini. c. 10. vel. 23. Fruimur eni cognit] in qb⁹ volūtas ipsis ꝓpter seipsa delectata ꝓgescit. ad actū. n. ptinet cū dr̄ fruimur cognitis: qz actu volūtatis p̄supponiꝫ actꝰ itellectꝰ i obm cognitū: ſz post subdit. In qbus volūtas ⁊c. q̄ si delectatio acciderit fruitioni nō deberet poni in eiꝰ diffōne. ¶ Sil'r. si ponaꝫ ad btītudinē ptinere eēntial'r actꝰ ⁊ delectatio: tūc oēs auctes q̄ dicūt frui eē sūmū ꝑmiū vl btītudiez nostrā. dicūt eā icludere vtrūqꝫ ⁊ actū ⁊ delectatōez. illā mioze dic̄ illa auctoritas. p̄ de doctria xp̄iana. q̄si in fine. Hec sūma merces est vt ipo ꝓfruamur. ¶ Qō aūt sit magis ꝓpriū significatū vocabuli difficile ē ꝓbare: tñ aliquo mō pōt cōyci ex vsu vocabuli. Istud. n. vocabulū frui ꝓstruiꝫ cū ablatiuo significāte obm ex vi trāsitiōis. q̄lis cōstructio approbatur vbis significātibꝰ actū. nō aūt ꝓstruiꝫ cū obo in ablatiuo ex vi cause. q̄lis ꝓstructio deberꝫ passiōibus significatis p vba pure passiua. nō. n. ita dr̄ fruor i deo: sicut dr̄ delector i deo: vel deꝰ delectat me: ſz dicor frui deo trāsitiue: sicut dicor amare deū. ⁊ istō videt eē magis ꝓpriū significatū vocabuli. Sed de vocabuli significato nō est ꝓtēdēdū: qz ꝑz Aug. p̄. retractationū. c. 14. Cū res cōstat nō est vis faciēda in noibꝰ. res aūt cōstat q̄ volūtas bz triplicē actū. ⁊ 4ᵐ puta passionē ꝓsequentez. ⁊ ꝑz q̄ duobꝰ actibꝰ nullo mō ꝓuenit ℔ nomē frui. Sed p̄ altero aliorꝝ duorꝝ ⁊ p ambobꝰ sil'r videnꝫ aliq vti isto vocabulo: ⁊ tē erit nomē equocū. vl si ē vniuocū oz auctes q̄stā exp̄ere q̄ loquūꝫ cāl'r vl ꝓcomitāter.

Ad primū argumētū. dico q̄ fructꝰ est vltiᵐ qō expectaꝫ de arboze nō vt possidēduz corpal'r: ſz vt habēdū p actū potentie attīgētis illud vt obm. pomū. n. nō est fructꝰ inq̄ntū expectaꝫ vt possidenduz: ſz inq̄ntū expectaꝫ vt gustādū. ⁊ actu gustus attīgēduz quā gustationē ſeq̄ꝫ delecta? Si igit̄ fructꝰ dicatur quo fruēdū est: delectaº nō est fructꝰ: sed illud vltimuz expectādū: sed nec delectatio est frui: ſz ꝑmū quo attingo expectatū vt expectatū est frui: qō vr̄ ꝓbabile. cum fructꝰ sit expectatū sub illa rōne sub qua expectaꝫ: vt a potētia attīgēdū. ¶ Ad zᵐ dico: q̄ auctas est in opposituz. cū. n. dicat auctas nō actus eē fructꝰ: ſz potiꝰ passiones: seq̄ꝫ q̄ frui nō est delectari: qz fructꝰ est obm fruitionis: passio aūt nō. tūc. n. ita eē pōt pᵐ obm sui sicut pōt eē ꝑmū obm alteriꝰ. ideo frui si est passiōis vt obti vt sonat auctas: nō erit passio: ſz est actꝰ aliqs potēs habere istas passiōes p obiectis q̄si ꝓximis suo ꝑmo obto. Et cū dr̄ q̄ p se fructu fruimur: nō est ℔ itelligēdū in rōne formalis ꝓncipy. sicut ignis caloze calet: sed in rōne obiecti. sicut si diceretꝫ q̄ amabili amamꝰ. sed i rōne cause formalis fruitiōe fruimur. auctas aūt nō dic̄ aliqd ꝓprie actū eē fruitionē: ſz fructū. i. fruitiōis obz.

Qō. IIII.

Queritur adhuc circa frui de mō eliciēdi actū illū. vtz. ſ. fine apprehēsio p itellectū necesse sit volūtatē frui eo. Qz sic Aui. 8. meta. Delectatio ē apprehensio cōueniēs cū ꝓueniēti. finis necessario cōuenit volūtati. g̃ ex ꝓiūctiōe eiꝰ cū volūtate seq̄ꝫ delecto ergo fruitio. ¶ Itē finis mouet metaᶜᶜ sic̄ efficiēs mouet ꝓpe: sed efficiēs approxiatū passo nō ipeditū de necessitate mouet ꝓpe. ergo finis approxiatꝰ hoc est ꝓpresens volūtati nō ipeditꝰ nēcio mouet metaᶜᶜ. ¶ Item oē mobile p̄supponit aliqd imobile. ergo actꝰ volūtat] vary ⁊ mobiles p̄supponūt aliquē actū imobilē: ſz talis nō est nisi circa finē. ergo ille est nēcio imobilis. ¶ Ad oppositū. necessitas nāl̄is nō stat cū libertate: qō ꝑbo: qz nā ⁊ volūtas sunt p̄nª actīa babētia oppoᵐ moduz ꝓncipiādi. ergo cū mō ꝓncipiādi volūtatis nō stat modus ꝓncipiādi nature: sed voluntas libere vult finē. ergo nō pōt necessitate nāli velle finez: nec p ꝓñs aliquo

Ca. viti. circa fi.

modo necessario. ¶ Assūptū. s. q volūtas libere velit finē. pbaf. qz eadē ē potētia que vult finē ⁊ illud qō est ad finē. ergo hz eūdē modū agēdi: qz diuersi modi operādi arguūt diuersas potētias. libere āt opaf circa ea q̄ sūt ad finē. g̃ ⁊ circa finē. ¶ Oz aūt sit eadē potētia ambox. pz. qz alias nulla eēt potētia entis ad finē volēs illud pp finē. oz. n. illā esse vnā habētē actū circa vtrūq; extremū: qz actus vtēdi est p se vn⁹. g̃ p se vni⁹ potētie respiciētis per se vtrūq; extremū: sicut phs arguit de cognitiōe sensus cōis in z° de anima.

Ista questio pōt itelligi vel de fine obscure apprehēso in vl̄i. sicut ꝯcipim⁹ btitudinē in cōi: vel de fine obscure apphēso i pticulari: sicut ꝯcipim⁹ btitudinē in deo trino. vel de fine clare viso vt in habēte volūtatē supnāl̄r elcuatā. vt i habēte voluntatē pfectā p habitū supnālē i volūtate. vel 4.° de fine clare viso in nō habēte habitū supnālē i voluntate. ⁊ ꝫ posito q⁹ deus de potētia absoluta oīderet se itellectui nō dando habitū aliquē supnālem volūtati.

Hē. quo. 3. q. 8. ⁊ quol. 4. q. 2. Th. pl. 2. q. 10. ar. 1. ⁊. 2. T. c. 89.

Quātū ad istos q̄ttuor articulos dī p̄ q̄ꝫtuz ad p̄mū. q⁹ volūtas de nēcitate fruit̄ vltimo fine sic apphēso obscure in vl̄i: qō tripliciter pbaf. p̄ p illud scōi phi. Sic̄ se hz p̄ncipiū in speculabilib⁹ sic finis in opabilib⁹: sz itellectus de nēcitate assentit p̄ncipijs p̄mis speculabilib⁹. g̃ volūtas de nēcitate assentit vltimo fini in opabilib⁹. ¶ 2°. hoc idē pbatur. qz volūtas nēcio vult illud cuius pticipatiōe vult qcqd vult. sz pticipatiōe vltimi finis vult qcqd vult. ergo ⁊c̄. pbatio mioris. qz nihil aliud vult nisi inq̄ꝫtuz est qōdā bonū. oē aūt aliud bonū vr̄ eē q̄dā pticipatio vltimi finis: qō est sūmū bonū: vt vr̄ p̄bari p Aug. 8. de tri. c. 3. vel. 8. Tolle hz ⁊ illud ⁊c̄. ⁊ vide ipsuz bonū si potas itaq; deū videbis nō alio bono bo^m: sz bonū ois boni. ¶ 3°. pbaf idē sic. volūtas nō pōt nō velle aliqd nisi in quo est aliqs defect⁹ boni vel aliq̄ rō mali. in vltio fine in vl̄i apphēso nō ē aliqs defectus boni nec aliq̄ rō mali. igit̄ ⁊c̄. ¶ Itē Aug. 13. de tri. c. 3. dic̄ q⁹ qdā minus dixit se scire de multis exāmīb⁹ in theatro quodā quid oēs vellēt. hoc volēs itelligere de btitudie: sz nō oēs illi vellēt btitudinē si ꝯtigēter eā vellēt. g̃ necessario eaz voluerūt. ¶ Quātū ad z^m arti. dī q⁹ fine sic obscure apprehēso in pticulari pōt volūtas non frui. hz pōt pbari: qz pōt frui aliquo qō est icōpoſe tali fini. sicut pz de peccāte mortal̄r. ¶ Quātū ad 3^m arti. dī q⁹ necessario fruitur fine sic viso ꝓpter rōnē tertiā ad p̄mū articulū adductā: qz nulla rō mali iueniť in eo. nullus ēt defectus boni i eo repiť. ⁊ hoc si videat istū finē visione practica qcqd sit de visiōe speculatiua. ¶ Addiť ēt huic q⁹ ē tāta in ꝯnexiōe necessitas istoz actuū itellect⁹ ⁊ volūtatis respectu vltimi finis clare ostēsi: q⁹ de⁹ de potētia absoluta nō pōt separe visionē a fruitiōe. ¶ Quātū ad 4^m dī q⁹ ipoſe est volūtatē charitate nō eleuatā frui fine ēt viso: qz agere p̄supponit eē. g̃ agere supnāle p̄supponit eē supnāle. volūtas aūt illa nō hz eē supnāle. g̃ nō p̄t habere actū supnālē. ¶ Itē. tūc posset talis volūtas esse beata sine charitate. ꝯnīs falsuz. qz tūc charitas nō erit nēcia ad btitudinē volūtatis. ꝯnīa pbaf. qz frui fine in pticlari viso vr̄ eē bti°° vl̄ icludere formal̄r btitudinē.

Cōtra p̄mū articulū arguo p̄ sic. Augu. p̄ tractationū. c. 9. ⁊. zz. dicit q⁹ nihil est tā in ptāte volūtatis q̄ꝫ ipsa volūtas: qō nō itelligiť nisi q̄ꝫtū ad actū elicitū. si igit̄ act⁹ volūtatis circa finem est in ptāte volūtatis mediāte actu alicui⁹ alteri⁹ potētie multo fort̄i⁹ est in ptāte volūtatis imediate: sz i ptāte volūtatis est velle vel nō velle finē mediāte actu intellectus. ergo hoc est in ptāte eius imediate. minoz pz. qz in ptāte volūtatis est auertere itellectū a ꝯsideratione finis quo facto volūtas nō volet finē: qz nō pt habere actū circa ignotū. ¶ Cōfirmaf̄ ista rō ⁊ pōt eē z^a rō: qz qōcūq; agēs nō ipeditū qō necessitaf̄ ad agēdū ō necitate remouet oē phibēs actionē si pōt. g̃ si volūtas nō ipedita necessitet ex nā sua ad volēdū vltimū finez necessario remouet oē phibēs illā volitionez si pōt remouere. phibēs aūt hāc volitionē est nō ꝯsideratio finis: ⁊ hāc pōt volūtas remouere faciēdo itellectū stare in ꝯsideratiōe finis. g̃ volēdo finē necessario faciet itellectū stare in ꝯsideratiōe finis. maioz pz. qz qō ex se necessitatū est ad agenduz nunq̄ꝫ phibeť nisi per aliquid repugnās vincens vtutem eius actiuā: sicut pz de graui. phibeť. n. a descēsu ꝓpter aliqd repugnās vicēs ei⁹ iclinationē. ⁊ pari necessitate remouet ipedimētū phibens si pōt: quo amoto nō ipeditū descēdit: qz ita nēcio remouet repugnās effectui: sicut ponit effectū cui illud repugnat. ¶ Itē. oē necessario agēs de nēcitate agit ꝫz vltimū potētie sue: qz sicut nō est in ptāte eius actio: ita nec itensio eius. g̃ volūtas de necessitate volet finē itēsissime. cuius oppositū exprimur. ¶ Itē potētia libera p pticipationē nō magis tēdit i obm pfectū q̄ꝫ in aliud obm. g̃ nec potētia libera p eēntiā. nō aūt est dr̄ia inter finē volitū ⁊ alia volita nisi ex pte pfectionis obti. añs pz. qz visus q est potētia libera p pticipationē: quaten⁹ actus ei⁹ subest iperio volūtatis nō necessario magis videt pulcherrimū q̄ꝫ minus pulchrū. iō ab vtroq; equaliter auertiť: ⁊ vtrūq; eque ꝯtingēter videt. ¶ Contra z^m articulū videť q⁹ rōnes p̄mi articuli destruāt z^m articulū. nā illa rō de fine q⁹ i fine vltio nō est defect⁹ aliquis boni nec aliq̄ malitia videť eque efficaciter cōcludere de fine in particulari apphēso sicut de fine i vl̄i apprehēso vel efficaci⁹: qz in fine vltimo i pticulari apprehēdiť tota rō finis in vl̄i: ⁊ ita nullus defect⁹ boni: nulla etiā malitia. ¶ Sil̄r illa rō z^a pro p̄ mēbro de pticipatiōe plus ꝯcludit de fine in pticulari apphēso. nā bona creata ⁊ si sint bona p pticipationē veri⁹ sūt bona p participationē vltimi finis in pticulari q̄ꝫ p pticipationē ei⁹ i vl̄i. nō. n. pticipāt illū in vl̄i nisi qz pticipāt ipsuz in particulari cū pticipās habeat pticipatū p̄ cā vel mensura a qua dependet eēntial̄r. ⁊ dependētia entitatis realis nō ē nisi ad ens reale: ⁊ ita ad aliqō singulare. ¶ Contra 3^m articulū qñ p̄ncipiuz elicitiuū nō nēcio elicit hñs p̄ncipiū illud nō necessario agit: sz p̄ncipiū elicitiuum eodez mō se habēs qō p̄us eliciebat cōtīgēter actū mō nō elicit nēcio. g̃ nec agēs habēs illud p̄n^m nēcio aget. voluntas aūt habens eandē charitatē p̄us quā modo habet p̄us ꝯtingenter eliciebat illum actū fruēdi. modo ergo nō necessario elicit actum illū: cum nulla sit facta mutatio ex parte eius. hoc pz in raptu pauli si p̄us habuit eandē vel eq̄lē charitatē cū ea quā habuit in raptu illo nulla esset mutatio ex parte volūtatis nec p̄ncipy elicitiui. nulla ergo necessitas eliciēdi tūc magis q̄ꝫ nūc: nec per ꝯns necessitas agēdi: cū saltē potuerit eē eq̄lis charitas ante raptū ⁊ in raptu. ¶ Itez. aut finis mouet ad actū istū: aut potētia mouet. si finis. pz q⁹ nō ē nēcitas: qz ille finis ad nullū actū creatū necessario mouet. Si volūtas ⁊ illa nō hz dr̄iam ex pte obiecti nisi approxiationē maiorē vel minorē. tūc arguo sic. diuersa approximatio passi ad agēs nō causat nēcitatē: sed itēsiorē actionē: sicut pz de calido respectu calefactibiliū plus ⁊ minus approxiatoz. diuersa aūt pītia obti cogniti: puta visi ⁊ nō visi nō videť eē nisi q̄dā approxiatio diuersa ei⁹ circa qō hz eē actus volūtatis ad volūtatē. g̃ istud nō diuersificat necessitatē ⁊ nō necessitatē: sed tm̄ facit itensiorem ⁊ minus intēsuz actū. ¶ Itē qō dicit in isto arti

culo q̄ ipossibile est oīno actū visionis esse sine fruitione in tali agente. hoc nō videt vex: q2 quecūq; nāe distincte absolute sic se habēt q̄ p̄or essentialr nō dependet a posteriori tale pōt ee sine posteriori absq; ꝺdictiōe. actꝰ aūt isti. s. visio ⁊ fruitio sunt due nāe absolute. g̃ sine ꝺdictiōe visio: q2 est p̄or nāl'r: pōt ee sine fruitiōe que est posterior. ¶ Rūdet q̄ maior est vā de illis absolutis: q̄z neutz dependet ab altero: nec ambo a 3o: in ꝓposito autē ambo dependēt a 3o vt ab obiecto causante. ¶ Contra si nō dependent a 3o necessario causante ambo: nec etiā necessario causante vtrūq;: 1z causet alterū. adhuc maior erit vera: q2 sine ꝺdictiōe poterit ee p̄or sine posteriore. ista aūt nō dependēt a tertio necessario simpl'r causante ambo. p3: nec nēcio causante posteriꝰ si causet p̄us: quia q̄cquid absolutū pōt nō necessario causare imediate pt nō nēcio causare per causaz mediaz etiā causatā: q2 illa causa media causata nō nēcitat ipsuz ad causandū effectuz illiꝰ cause medie absolutū. vt p3 de sole. igit si non causat imediate necessario absolutū posteriꝰ nō causat necessario illud posita causa p̄ore si qua sit cā. ¶ Cōtra 4m articulū q̄ dicit q̄ volūtas nō eleuata p habitū supnaturalē nō pōt frui fine vltimo clare viso. arguo sic. illud quo aliqd pōt simpl'r agere illud est potētia. g̃ si volūtas circa finē visuz nullū pōt habere actū ex nālibus suis: habēs aūt charitatez pōt: charitas vel erit simpl'r potētia volitiua circa obiectū illud: vel pars potētie volitiue: quoz vtrūq; est falsuz. ¶ Itē si obiectū volibile minꝰ sufficiēter approxiatū volūtati sufficiēter pōt terminare actū volūtatis. multo magis si illud est sufficiēter approxiatū siue pfectius p̄sentatū volūtati. g̃ si aliquod bonū sub rōne obscura appbēsuz pōt ee volitum a volūtate nō eleuata p habitū supnālez: multo magis idē obz clariꝰ visuz pōt ee aliquo mō actu volitū a tali volūtate. ꝓcedo igit p̄nes istarū rōnuz.

De. quoli. 1z. q. ſ

Quātū ad p̄imū articulū dico q̄ volūtas sicut nō nēcio fruit his q̄ sunt ad finē: sic nec fine obscure appbēso ⁊ in vniuersali. ¶ Quātū ad 2m articulū cōcoꝛdo cū p̄ma opi. q̄ non nēcio fruit fine appbēso in pticulari ⁊ obscure: nec q̄tū ad ꝓclonē arguī ꝺ illā: 1z q2 rōnes posite in p̄ articulo cōcludūt ꝺ 2m si valēt: quas tn̄ nō reputo valere nec simpliciter ꝓcludere: sed innitēs eis in p̄mo articulo nō video quō soluet easdē in scdo articulo. ¶ Quātū ad tertiuz articulū de fine clare viso. dico q̄ volūtas eleuata nō nēcio fruit q̄tū est ex pte sua. ¶ Quātū ad 4m dico q̄ volūtas nō eleuata supnāl'r pōt frui illo fine.

Ad argumēta p̄ro opi. dico ad p̄mū q̄ illō simile cōcluderet mlta falsa: q2 cōcluderet q̄ sicut assentim9 nēcio ꝓclōni ꝓpter p̄ncipia: sic nēcio assentirem9 illis q̄ sūt ad finē pp finē: qō est falsuz. ideo dico q̄ 1le est quo ad duo. s. quo ad ordinez isto2 ⁊ illo2 inter se. ⁊ etiā quo ad ordinē illo2 comparando potētias ordinate tēdentes in illa: ⁊ intelligo sic: q̄ sicut est ordo iter ista vera: sic ⁊ iter illa bona: ⁊ sicut illa vera sunt sic ordinate cognita: ita ⁊ illa bona sūt sic ordinate volita. sed nō est 1le q̄tū ad ordinē necessitatis in vno ⁊ in alio cōparādo ad potētias absolute. non enī oz q̄ volūtas seruet illū ordinē in actibꝰ suis qualē nata sunt volibilia habere ex nā sua: nec est assensus similis bincīde: q2 necessitas ē ī itellectu ex euidētia obiecti necessario causante istū assensuz in itellectu: nō autē bonitas aliqua obiecti causat necessario assensuz voluntatis: 1z volūtas libere assentit cuilibet bono: ⁊ ita libere assentit maiori bono sicut minori. ¶ Ad 2m cū dicitur de ꝓticipatiōe: dico q̄ maior est falsa: q2 nihil voluntas necessario vult: ⁊ ideo non oz q̄ necessario velit illud: rōne cuiꝰ oīa alia vult: si quid eēt tale. minor etiaz est falsa. q̄. s. virtute ⁊ participatiōe vltimi finis vult q̄cquid vult: q2 vtute ⁊ pticipatiōe alicuiꝰ volūtatē velle aliqua pōt itelligi dupl'r. vel vtute eius vt efficiēt] siue cōtinētis vtual'r vel vtute eiꝰ vt p̄mi obiecti. ꝓpter qō volitū vult alia. si p̄mo mō itelligat nō est ad ꝓpositū minor assūpta cū maiori. q2 illud cuiꝰ vtute vt efficiētis est aliqd volitū nō oz esse volitū: sicut illud qō est efficiens alicuiꝰ visi nō oz ee visuz. nō. n. oz q̄ p̄mo videā deum oculo coꝛpali si videā colorē qui est q̄dā pticipatio dei vt cause efficiētis. Si itelligat 2o mō de pticipatiōe vt p̄mi obti voliti: tūc minor est falsa. nō. n. vtute dei voliti volo qōcūq; volitū: q2 tūc oīs actꝰ volūtat] eēt actualis vsus referēdo illud ad p̄mū obm volitū. ¶ Ad 3m dicit vno mō q̄ 1z nō sit ibi aliqs defectꝰ alicuius boni vel aliqua malicia. ⁊ iō nō posset forte volūtas nolle illud: q2 obm actꝰ nolēdi est malū vel defectiuū. pōt tn̄ illud bonū pfectū nō velle: q2 in ptāte volūtatis ē nō tn̄ sic vel sic velle: sed velle vel nō velle: q2 libertas eiꝰ est ad agēdū vel nō agēdū. si. n. pōt alias potētias iperādo mouere ad agēdū: nō tn̄ sic ⁊ sic: 1z ad determiate agenduz vel nō agēdū: nō videt q̄ minor sit libertas sui respectꝰ sui q̄tū ad actꝰ determinationē: ⁊ hoc posset ostēdi p illud Aug. p̄mo retractationū. vbi supra ꝺ p̄mū articulū. ¶ Al'r oī q̄ nō est ꝓbatū gn volūtas possit bonuz nolle in quo nulla iuenit rō mali vel defectꝰ boni: sicut nō est ꝓbatū gn possit velle illud in quo nō iuenit aliqua rō boni: ⁊ hoc vel p̄us in re vel in appbēsione q̄ illud termiet actū volēdi: de hoc forte alias erit sermo. ¶ Ad auctoritatē Aug. dico q̄ nō intelligit de volitione actuali. vult. n. q̄ minus ille de quo logtur ibi verus dixisset qd oēs ꝓcurrētes voluere si dixisset oībus. beati oēs vultis ee. nō oēs aūt cōcurrētes ad illud spectaculū habuerūt tūc actual'r velle btitudis: q2 nō actualē cognitionē de ℔. logtur g̃ de volitiōe habituali ⁊ aptitudinali: qua. vz. ipsa volūtas ꝓna est vt statiz īclinet ad actū volēdi btitudinē si actual'r offerat sibi ab intellectu. ¶ Sil'r auctoritas nō est ad ꝓpositū: q2 si certū est oēs velle btitudinē: hoc nō est actu amicitie: volēdo. s. bono btifico illud. s. btificari siue beatū esse: sed actu cōcupiscētie volēdo illud bonū sibi vt sufficiēs sibi bonū: q2 nō est certū volūtates īordinatas habere dilectionē ordinatā p̄mi obti in se. 1z oēs volūtates siue ordiate siue īordinate habēt volūtatē ꝓcupiscētie volēdo sibi bonuz. actꝰ aūt ꝓcupiscētie nō pōt ee actꝰ fruitiōis: q2 oīs ꝓcupiscēs ꝓcupiscit alq̄ quē amat amore amicitie: ⁊ ita actus ꝓcupiscētie nō est actꝰ fruitiōis: 1z solus actꝰ amicicie. Si g̃ loquat Aug. de actu volēdi btitudinē: nō tn̄ de actu amicitiꝫ sed ꝓcupiscētie: ⁊ ita nō de fruitione: ⁊ ita nō est ad ꝓpositū. ¶ Ad argumētū p q̄rto articulo eoz cū dr de agere: ⁊ de esse: dico q̄ ille actꝰ nō eēt supnālis: sed nālis: q2 actū aliquē pōt volūtas elicere nāl'r circa obm q̄litercūq; ab itellectu ostēsuz: ⁊ q2 ille actus nō excedit facultatē potentie: iō nec obm vt terminat actū illius potētie. ¶ Cū dicit 2o q̄ volūtas eēt btā sine charitate. dico q̄ nō segtur. q2 p̄m Aug. de trini. lib. 13. c. 5. vel. 15. Beatꝰ igit nō ē nisi qui ⁊ hz oīa q̄ vult ⁊ nihil mali vult. ita itelligēda est hec diffinitio q̄ beatꝰ est q̄ hz q̄cq̄d ordiate pōt velle: nō tn̄ q̄cq̄d nūc actu vult. tūc enī aliqs viator posset ee beatꝰ ꝓ tūc qñ de vno tn̄ ordine habito cogitat. pōt aūt voluntas ordinate velle habere charitatē: q2 pōt velle nō tn̄ habere substātiaz actus fruēdi: sed pōt velle habere fruitionez deo acceptam. ergo si nō hz illud nō hz q̄cq̄d ordinate pōt velle. ¶ Qualiter etiā charitas regrat: nō tn̄ ꝓpter gratificationē actus: sed ꝓpter aliquem gradum perfectionis

intrinsecū actiui.de hoc inferius.di.17.

Ad principalia argumēta rndeť. ¶Ad pmū dico q aligd est ꝓueniēs alicui aptitudinal'r vel actual'r. ꝓueniens aptitudinal'r est qđ ꝓuenit alicui ex se ⁊ q̄tū est ex nā rei:⁊ tale cōuenit actual'r oī ei in cui⁹ ptāte nō ē q ei aligd actual'r cōueniat vel diſcōueniat.⁊ iō gcgd cōuenit aptitudinal'r appetitui nāli: vl' appetitui ſenſitiuo. ꝓuenit ēt ei actualiter ſi nō ſit defect⁹ ex pte alteri⁹ extra. ſz in ptāte voluntat] ē vt aligd ei actual'r ꝓueniat vel nō ꝓueniat. nihil enī actual'r ꝓuenit ſibi niſi qđ actu placet. pp̄ ƀ. nego minorē cū dicit. finis nēcio ꝓuenit volūtati. ƀ nō est verū de ꝓueniētia actuali: ſz aptitudiali. ¶Aliter dico ⁊ſi aptitudinalis ſola ſufficiat ad delectationē: nō tñ ad fruitionē: imo in fruitiōe oz q ſit ꝓueniēs actual'r ſiue aptitudinal'r ꝓueniat ſiue nō. Si p̄mū ſuppoſitū in hac rūſiōe est verū. negāda est ꝓña. delectatio. ergo fruitio. ¶Ad z^m dico q ali⁹ modus agēdi in agere p̄pe ⁊ metaphorice deſtruit ſilitudinē q̄tū ad nēcitatē. ¶Uel aliter. ſicut aliqđ agēs p̄pe nēcio mouet: aliqđ ꝓtingenter: ſic aliqđ agēs metaphorice nēcio: aliqđ ꝓtigēter. ille enī finis qui mouet nēcio efficiēs: puta agēs nāle mouet nēcio metaphorice: q nēcio amať vl' appetiť nāl'r. qui aūt mouet efficiēs ꝓtingēter: mouet ꝓtingēter metaphorice. ƀ aūt efficiēs cōtingēter efficit: ⁊ finis ꝓtigēter metaphorice mouet. ¶Ad z^m dico q illud īmobile nō oz esse aliquē actū elicitū. nō. n. plures calefactiōes varie ⁊ mobiles p̄ſupponūt aliquā vnā calefactionē īmobilē: ſz p̄ſupponūt actū p̄mū: puta caliditatē q̄ ſit p̄ncipiū eliciēdi oēs iſtos actus varios. ita ƀ volitiōes nō p̄ſupponūt aliquā volitionē vnā īmobilē: q tūc voluntas volēs aligd ad finez eēt ſemp ſub duob⁹ actib⁹: aut ſaltē ſub vno actu referēte ƀ ad illud: ſed p̄ſupponunt actū p̄mū: puta volūtatez que est p̄ncipiū ſufficiens vel ratio eliciēdi oēs illas varias volitiones.

¶Sed cū deus diligat nos: vt frequēter ſcriptura dicit. que eius dilectionē erga nos mťtuz cōmēdat: querit Augu. quō diligit an vt vtens an vt fruens. ⁊ p̄cedit ita. Si fruitur eget bono noſtro. Qđ nemo ſanus dixerit. Ait. n. pphēta. Bonoꝝ meoꝝ nō eges. Oē enī bonū noſtrū vel ipſe est vel ab ipſo est. nō ergo fruitur nobis: ſz vtiť. ¶Qō V.

Ultimo circa diſtinctionē iſtā p̄mā q̄riť de fruente cui. ſ. vt ſubto cōueniat fruitio. Et p̄mo vtrū deo ꝓueniat frui. videť q nō: q fruitio ē reⁿ finis: ſz deus nō hz finē. q̄ nō ꝓpetit ſibi frui. ¶Cōtra. de⁹ amat ſe ⁊ nō amat ſe pp̄ alīd: q tē vtereť ſe. q̄ fruiťur ſe. ꝓ⁹ plana: q ſi amat ſe aut vtēdo aut fruēdo.

Uero ſecūdo vtrū viator fruať: q non vr̄. q viator tñ hz actuz deſidery reⁿ boni abſentis: ſed actus deſidery nō est act⁹ fruitiōis. cui⁹ p̄batio est: q deſideriū est actus ꝓcupiſcentie fruitio aūt est actus amicitie. ergo ⁊c. ¶Cōtra. Augu. ⁊ habetur in littera: frui est amore īherere alicui rei p̄pter ſe: ſed ſic viator inheret deo. ergo ⁊c.

Queritur tertio vtrum peccator fruať: ⁊ videtur q nō. q nō innitiť alicui bono īmobili: ſed mobili. q̄ nō geſcit. ⁊ p̄ ꝓñs nō fruiť. añs oñditur. q īnitiť creature que est mobilis: q ois creatura varietati ſubiecta est. ¶Itē qui vult aliū vti actu ſuo nō fruiť eo. ſed peccator vult deuz vti actu ſuo. ergo nō fruiť eo. maior oſtēditť. q qui vult aliū vti actu ſuo iā nō ap̄ciaťillū vt ſūmū bonū. q̄ nō fruiť illo. minor oſtēditť. q peccator vult eē actū ſuū: igiť vult ipſuz eē a deo: cū nihil poſſit eē niſi a deo. ⁊ſi hoc igitur vult deū vti illo: q deus vtiť oī eo qđ est ab eo. ¶Contra. Aug. 83. qōnū. q. 30. Ois itaq̄ humana peruerſio est qđ viciuz vocať fruēdis vti velle atq̄ vtendis frui. ergo poſſibile est peccatorem frui vtendis.

Queritť quarto vtrum bruta fruanť. Et videtur q ſic per Auguſti. vbi p̄us. 83. qōnū. q. 30. frui q̄libet corpali voluptate nō abſurde eſtimātur ⁊ beſtie. ¶Cōtra. frui est alicui rei amore inherere p̄pter ſe: ſz bruta nō habēt amorē: q nō voluntatē: nec īherent alicui rei p̄pter ſe: ſed p̄pter bonū corum. ergo ⁊c.

Uinto q̄riť vtruz oīa fruanť. Q̄ ſic. q oīa bona appetūt amore nāli. p̄ethi. ⁊ aliqđ bonū: nō p̄pter aliud. ¶Cōtra fruimur cognitis: ſz nō oīa cognoſcūt. q̄.

Ad ſolutionē iſtaꝝ qōnū p̄mitto qđā exēplū quō. vz. corpa diuerſimode getanť. vltim⁹ termin⁹ getis grauiū corpoꝝ ē cētrū. huic aūt cētro tanq̄z termino vltimo adheret aliqđ cop⁹ q̄ue per ſe ⁊ p̄mo: puta terra: q̄ nō p nāz alteri⁹ corpis adheret a quo pticipet grauitatē ⁊ iſtā adheſionē. Aliqđ aūt corp⁹ adheret cētro p ſe: ſz nō p̄: q adheret p grauitatē ⁊ adheſionē pticipatā a terra. p ſe tñ adheret: q per foꝛmā ītrinſecā: ⁊ firmiter: q est q̄ſi itrinſecū terre q̄ primo quieſcit: vtpote lapides ⁊ metalla in viſceribus terre: ⁊ talia lz nō p̄: tñ pfecte geſcūt: q pfecte ꝓiūcta ſūt cētro mediāte p̄ geſcēte cui ſūt pfecte ꝓiūcta. ¶Aliqđ corp⁹ 3° mō adheret cētro mediāte terra cui vniť: ſz mobil'r ⁊ nō firmiter: vt graue aliqđ exñs in ſupficie terre: ⁊ tale lz geſcat ad aliqđ tēp⁹: nō tñ ita determinaťad getē: ſicut corp⁹ geſcēs ſcđo mō. ¶4° mō pōt aliqđ corpus adherere vnifoꝛmiter corpi p̄ximo ⁊ reſpectu illi⁹ geſcere: ⁊ tñ nō geſcere reſpectu vniuerſi ſi illud cui p̄xio adheret nō vnifoꝛmiter adhereat centro. verbi gr̄a de hoīe iacēte in naui: ⁊ſi in ptāte corpis eēt ſeipſuz getare illud corp⁹ graue: qđ ſeipſuz final'r getaret in aliquo tali mobili. nō aūt in cētro: nec mediate: nec īmediate ioꝛdinate ſe getaret: q ⁊ ſi q̄tū est ex ſe getaret ſe pp̄ ſuaz firmā adheſionē tali corpi mobili: tñ nō adheret illi cui ƀz nāz ſuā adherere deberet vt getareť. ¶Ad ppoſitū applicādo corpis pōderi corrñdet volūtas in ſpūalib⁹. q: ſicut corp⁹ pōdere ſic anim⁹ ⁊ volūtas amore fertur quocūq̄ ferť. vt ait Aug. ii. đ ciui. dei. c. 28. Cētrū qđ ex nā ſui est vltimate getatiuū est finis vltim⁹ ſm veritatez huic cētro volūtas diuina p̄ ⁊ p ſe: q nō pticipatiōe alicuius alteri⁹ a ſe īmobil'r ⁊ nēcio adheret: q ipſa volūtas nō p habitū: nec p actū differētē a ſe: nec in vtute alicui⁹ cauſe ſupioris pfectiſſime amat illud ſūmū bonuz ⁊ nēcio. ¶In z^o gradu est volūtas creata btā que nō p̄ ſz pticipādo a deo p ſe: tñ q p foꝛmā ſuā intrinſecā adheret firmiter huic bono. ⁊ hoc q facta est q̄ſi itrinſeca volūtati p̄mo geſcēti: q in eius bñplacito ſemper manēs. ¶In 3° gradu est volūtas iuſti viatoris q lz initatur diuine volūtati: ⁊ mediāte illa ſūmo bono in quo geſcit ipſa volūtas. tñ nō firmiter adheret illi bono vl' bñplacito iſti⁹ volūtatis. vñ nūc adheret illi nūc auertit ab illo. ſed ƀ est qđā diſſil'e in corpib⁹ terty mēbri: q ibi manēte foꝛma qua corp⁹ quieſcit pōt ipſuz nō geſcere. ƀ oz foꝛmā q̄ quieſcit deſtrui ſimul cū auerſione volūtatis a centro ſuo. ¶In q̄rto gradu ē peccās moꝛ

taliter que ꝫ ꝗtum est ex parte actus volũtatis se quie
tantis vehemẽter ihereat alicui aly a deo.ita ꝙ nec me
diante illo:nec imediate iheret deo:tñ ex parte obiecti
nõ põt simplr getari:imo sicut gescẽs respectu nauis: ꝛ
nõ respectu cẽtri nõ gescit simplr:qz nõ gescit respectu
vltimi getãtis in vniuerso: ita volũtas getãs se quãtũ
potest in aliquo obiecto alio a deo non simplr getaꝫ: qz
nõ respectu huiꝰ qõ vltimate ꝛ pfectissime est in vniuer
so getatiuũ volũtatis. Qõ etiã pz: qz ibi volũtas nunqꝫ
satiatur ꝗtũcunqꝫ firmiter se imergat in illud ꝓpter se
amando illud.

Ex his ad ꝓpositas qõnes dico ꝙ frui nihil dic nisi actũ inherẽdi obto ꝓpter se quẽ cõcomitaꝫ delectatiõis quietatio:siue ꝙ est ipsa quietatio: ℞ ẽ actꝰ vltimate terminãs potẽtiã inqꝫtũ potẽtia seipsa termi
nat actu suo:ita ꝙ de rõne fruitiõis nõ videꝫ eẽ ꝙ ipsa getet potẽtiã ꝗtũ est ex parte obiecti: ꝫ ꝗtũ est ex pte potẽtie obiecto ꝓpter se inherẽtis.dico ꝯ ꝙ volũtas di
uina fruiꝫ simplr ꝛ necio ꝛ p se ꝛ p̃. volũtas creata bea
ta fruiꝫ simplr ꝛ ppetuo ꝛ per se:sed nõ p̃. volũtas viato
ris iusti fruiꝫ simplr ꝛ p se:sed nõ imobilr:neqꝫ pmo:vo
lũtas peccãtis mortalr fruiꝫ simplr ꝗtũ est ex pte vo
lũtatis getãtis seipsaz:qm̃ getaꝫ in obto qõ pp se amat:
sed nõ simplr getaꝫ quãtũ est ex parte obti:nec frui illõ
regrit:qz obm nõ est de se getatiuũ siẽ potẽtia actu suo
se getat in ipso:iõ est fruitio iordinata. ¶ Sz tũc est du
bitatio quo obto peccãs mortalr fruiꝫ:an.s.actu suo an
obiecto sui actus. ¶ Rñ ꝙ cõiter fruiꝫ seipso:qz obie
ctũ actus sui amat amore ꝛcupiscẽtie:ꝛ p ꝛñs aliqd ali
ud amat amore amicitie:qz oẽm amorẽ cõcupiscẽtie p̃
cedit ois amor amicitie.illud aũt aliud est ipsemet:cui
vt amato amore amicitie appetit illud obm. vnde non
fruiꝫ obiecto sui actus:nec p ꝛñs ipso actu sup quẽ non
oz p̃mo reflecti:hec est sñia Aug.de ciui.dei.lib.14.cap.
28.ꝛ sup geñ.lib.z.ꝛ.ca.8.ꝙ duas ciuitates fecerũt duo
amores.ciuitatẽ diaboli amor sui vsqꝫ ad cõtẽptũ dei.
ciuitatẽ dei amor dei vsqꝫ ad cõtẽptum sui.ergo p̃ma
radix ibi est ꝙ peccans fruitur se.

Ad questionẽ penultimã dici põt ꝙ appetitꝰ sensitiuus ꝫ aliqualr alicui ihe
reat ꝓpter se.i.nõ ꝓpter alterũ negatiue: qz nõ est eius
referre ad aliud: nõ tñ ꝛie: qz nõ appreciaꝫ obm vt nõ
referibile ad aliud.iõ abusiue dicit frui ꝓpter nõ rela
tionẽ:nõ tñ ꝓpe:qz nõ irreferibilr inheret. Similr nec
amore iheret:qz eius ꝓpe nõ est amare. Silr nec ꝓprie
inheret:qz nõ se applicat obto:ꝫ quasi ifigit vi obiecti.
qz nõ ducit se: sed ducit ſm Dam.lib.z.c.z4. ¶ Et in
sequẽdo parabolã de getatiõe corpoꝛ posset dici ꝙ ap
petitus sensitiuus similaꝫ ferro ꝙsi adamãti infixo vi
adamãtis attracto. ꝛ sic nec in cẽtro mediate nec ime
diate getaꝫ:nec in aliquo alio vi illa que eẽt getatiua ĩ
centro:vel intrinseca getatiua quasi in cẽtro: ꝫ tñ ꝙsi
vi extrinseci getãtis.ita hic vis obti getat. nõ aũt illa ĩ
trinseca getatiua in cẽtro vel ꝙsi in cẽtro:que est sola li
bertas:que appetitui sensitiuo nõ cõuenit.

Ex his pz ad vltimã qõnez: qz si ab appetitu sensi
tiuo negeꝫ frui ꝓpe:ꝙ tñ magis cõuenit cũ volũtate:cuius ꝓpe est frui ꝗ appetitus nãlis:qz actus appetitꝰ sensitiui seqꝫ actũ cognoscẽdi sicut actꝰ volũ
tatis.nõ sic aũt actus appetitꝰ nãlis si qs sit actus eius.
sequiꝫ ꝙ babẽti solũ appetitũ nãlẽ nõ ꝛuenit frui ꝓpe.
imo nec sic abusiue sicut ꝛpetit appetitui sensitiuo.

Ad argumẽta. Ad illud p̃me.q.dico sic dictũ est qõne p̃ma buiꝰ distictiõis. articulo.4. Qz ratio finis nõ ẽ ꝓpe rõ fruibilis:ꝫ rõ illi
us boni absoluti cui ꝛuenit rõ finis: ꝫ igiꝫ deꝰ nõ sit fi
nis sui:tamẽ respectu volũtatis sue est illud obiectũ cui
nata est cõpetere rõ finis:qz est sũmũ bonũ:nõ tñ põt si
bi competere rõ finis respectu sui:sicut nec respectu sui
est finis:sed respectu oĩum finibiliũ ꝗlia sunt bona ordi
nabilia ad aliud. ¶ Si obyciatur quõ ergo deus dicit agere ꝓpter finẽ:ꝛ etiã ꝙ superioris agẽtis ẽ superior finis.
¶ Rñdeo respectu nullius est causa finalis aliqua nisi respectu cuius est causa efficiẽs:qz causalitas cause fina
lis est mouere efficiẽs ad agendũ.dei igiꝫ ineffectibiliꝫ ni
hil est causa finalis.sed illud p̃mũ dictũ vulgatũ oz ĩtel
ligi ꝙ agit pp finẽ effectꝰ:nõ pp finẽ sui:qz nõ ẽ agẽs sui.
¶ Silr scõm dictũ oz intelligi de fine effectus:qz agẽs
supius ordinat nõ se:sed effectũ ad finẽ vniuersaliorem vel superiorẽ: ꝛ ita ille finis supior est agẽtis nõ vt finis
eius.ꝫ ad quẽ ordinat illud quod agit.

Ad argumẽtũ scõe.q.dico ꝙ ꝓter actuz desi
deriy qui est respectu nõ habi
ti quo viator iustus appetit deũ actu ꝛcupiscẽtie hz iu
stus aliũ actũ amicitie volẽdo deo in se bñ esse.ꝛ ℞ actꝰ amicitie ẽ fruitio:nõ aũt ille q ẽ desidery.ꝛ iste secũdus
proprie est charitatis:nõ autẽ p̃mus qui est desiderãdi:
sicut dicetur libro tertio.

Ad p̃mũ argm tertie.q.põt exponi maior:qz in
herẽs mobili nõ gescit simplr:ꝫ ꝗtũ est ex parte sui sic getet se in isto. ꝛ ita cõcedẽda est hec ꝛclusio:ꝙ peccãs mortaliter nõ simplr quietaꝫ: ꝫ ꝗtũ est ex pte ipsius sic actu suo se getare volẽtis vltimate se getet i nobili.Si addaꝫ ꝙ nihil fruiꝫ nisi simplr getẽ.negãdũ est:sed oz addere nisi simplr quieteꝫ ꝗtuz est ex parte ipsius actus:quo.s.iheret obiecto: ꝛ etiã ꝗtuz est ex parte obiecti in fruitinoe ordinata. Nec ℞ oz ĩtelligi getatio sũma: qz oẽm getationẽ vie segtur maior patrie.sed ꝓpter actum irreferibilez ita acceptantẽ obiectũ. ¶ Ad zm põt maior negari:qz ꝫ amore ordina
to nullus fruaꝫ aliquo:nisi q̃ nõ vult aliquẽ vti ꝫ frui:
tñ amore iordinato bene põt qs frui quo nõ vult aliuz
frui ꝫ tñ vti:vel illud nullo mõ amare:sic̃ pz de çeloti
pia iordinata. ¶ Ad ꝓbationẽ maioris potest dici:ꝙ ꝫ
fruẽs appreciet fruibile tanqꝫ sũmũ bonũ:nõ tñ vult il
lud ab oĩbus sic apꝑciari qñ iordinate sic fruiꝫ. nõ igiꝫ
segtur vult illud eẽ sũmũ bonũ:vel amat illud ꝙsi sum
mũ bonũ.ꝯ vult alias sic amare illud. ¶ Alr põt rñderi negãdo miorẽ. Ad ꝓbationẽ.nõ sequiꝫ. vult fruibile esse.ꝯ vult illud esse a deo. Nec segtur etiaz. vult illud eẽ a deo.ergo vult deũ vti illo. ꝛ causa defectꝰ vtriusqꝫ ꝛñe ẽ qz nõ oz volẽtẽ añs velle ꝛñs. qñ ꝛñs nõ icludiꝫ p se in añte:ꝫ tñ segꝫ p locũ extrisecũ:ita ẽ in ꝓposito.

Ad auctoritatẽ Augu. Ad q̃rtã.q.pz qz expo
nẽda est auctas eius de frui
tione abusiua siue extẽdẽdo fruitionez:qz appetitꝰ sen
sitiuus nõ refert ĩtelligẽdo negatiue:nõ ꝛie:qz nõ ihe
ret obiecto tanqꝫ irreferibili:qz ꝫ irreferibili a se hoc ẽ
in potẽtia nãli in ipso:nõ rõne bonitatis obiecti vere vl
in acceptatõe potẽtie.de dria istoꝝ nõ referri negatiue
cõtrarie ꝛ puatiue diceꝫ z.lib.di.4i.

Ad argumẽtũ questiõis vltime pz:ꝙ ꝫ appe
titus nãlis alicui inhereat pp
se negatiue:nõ tamẽ ꝛie vt in pluribꝰ.ꝛ si q̃qꝫ ꝛtrarie:
nõ tamẽ amore inheret:sed nec etiã ꝓpe inheret: ꝫ ab
ipso dãte nãm quasi infigiꝫ illi obiecto: nõ quidez per
actũ elicitũ aliũ a nã:sicut est in appetitu etiã sensitiuo:
sed p iclinationẽ habitualẽ nãe.vñ sicut p̃dictũ est mi
nus cõuenit sibi frui ꝗ appetitui sensitiuo ꝙ per actum
elicitũ quasi obo iam cognito iheret: ꝫ nõ libere.appe
titus aũt nãlis sine omni cognitiõe pperuo inclinatur.
¶ Ex dictis de frui:ꝛ spãliter in qõne 3ª buiꝰ distictio-

nis patere põt de vti q est actus gdã volũtatis imperfectioz ad frui sicut ad actũ pfectiozẽ eiusdẽ po'ordinat⁹.

¶Hoc itaqꝫ vera ac pia fide tenendũ est ꝙ trinitas sit vn⁹ 7 solus ver⁹ deus: vt ait Augu. in primo libro de trinitate. s. pater 7 filius 7 spũs sanct⁹. 7 hec trinitas vni⁹ eiusdẽqꝫ substãtie vel essentie dicit̃: creditur 7 intelligit̃. q̃ ẽ sũmũ bonuz: quod purgatissimis mentibus cernitur. Dist. II.

T.c.79.

T.c.78. 7 vlti.

Circa distinctionẽ secũdã q̃ro primo de bis que ptinent ad vnitatẽ dei: 7 primo vtrũ in entib⁹ sit aliqd actu exns ifinitũ. ꝙ nõ sic arguit̃: si vnũ ꝺriũ esset in nã actu ifinitũ nihil sibi ꝺriũ esset in nã. ergo si aliqꝺ bonũ sit actu ifinitum nihil mali esset in vniuerso. ¶Rndet̃ ꝙ maioz est vera de ꝺcrarys formal'r. nullũ malũ ꝺriat̃ deo formal'r. ¶Cõtra. siue formal'r siue vtual'r ꝺriet̃ si est ifinitũ nihil patit̃ ꝺriuz sui effectus: qz ppter ifinitã virtutez destruet oẽ incõpossibile suo effectu. ergo maioz est ita vera de ꝺcrario vtualiter sicut formal'r: 7 est exẽpluz si soleẽt infinite calidus vtual'r nihil relinqueret frigidũ in vniuerso: sicut nec si eẽt ifinite calidus formal'r. ¶Itẽ corp⁹ ifinitũ nullũ aliud corp⁹ secũ ꝺpatit̃: g̃ nec ens ifinitũ aliud ens cũ eo. pbatio ꝺne. tũ qz sicut repugnat dimẽsio dimẽsioni: ita vt̃ actualitas actualitati repugnare. tũ qz sicut si esset aliud corpus ab ifinito faceret cuz illo aliquid maius ifinito: ita si esset ens aliud ab ifinito faceret aliqd maius ifinito. ¶P. qꝺ ita est b̃ ꝙ non alibi est finitũ respectu vbi: 7 qꝺ ita est nũc ꝙ nõ alias ẽ finitũ respectu qn̄: 7 ita de alys. 7 qꝺ ita agit hoc qꝺ non aliud est finitũ fm actionẽ. g̃ qꝺ est ita hoc aliqd qꝺ nõ aliud est finitũ fm entitatẽ. de⁹ est sũme b̃: qz ex se est quedã singularitas. ergo nõ est ifinit⁹. ¶Itẽ. 8. physi. Uirt⁹ infinita si esset moueret in nõ tpe. nulla vt⁹ põt mouere in nõ tpe. g̃ ꝛc. ¶Cõtra. ibidẽ ph̃s. 8. ph̃ycoꝛ. ꝓbat ꝑmũ mouẽs eẽ potẽtie ifinite: qz mouet motu ifinito: sed hec ꝺcio nõ põt intelligi tñ de ifinitate durationis: qz ppter ifinitatẽ potẽtie ꝓbat ꝙ nõ possit esse in magnitudine. nõ repugt ãt magnitudini fz eũ ꝙ ī ea sit po⁹ ifinita fm durationez sic ponit in celo. Questio. II.

T.c. pri. 7.4.

Secundo quero an aliqꝺ ifinitũ siue an deũ esse sit p se notũ. ꝙ sic ꝓbo. Dam. lib. p̃. c. p̃. cius qꝺ est deũ esse cognitio oibus est nãl'r inserta: sed illud est p se notũ cui⁹ notitia oi⁹ inserta est: sicut pz ex. z. meta. ꝙ ꝑma ꝑncipia que sũt q̃si ianua sunt p se nota. g̃ ꝛc. ¶P. illud quo nihil mai⁹ cogitari põt eẽ est p se notũ. de⁹ aũt est hꝺ. fm Ansel. psol. z: illud aũt nõ est aliqꝺ finitũ. g̃ ifinituz. ꝑma ꝓbat: qz opposituz predicati repugnat subiecto. si. n. nõ est in re: nõ est quo maius cogitari nõ põt: qz si eẽt in re mai⁹ eẽt q̃z si nõ eẽt in re: sed tñ in itellectu. ¶Itẽ veritatẽ esse est per se notũ: de⁹ aũt est veritas. g̃ deũ eẽ est p se notũ. ꝓbatio maioris. qz sequit̃ ex suo oppositio. si. n. nulla veritas est. g̃ verũ est nullã veritatẽ eẽ. g̃ veritas ẽ. ¶Itẽ ꝓpõnes habẽtes necitatẽ fm quid ex termis habẽtib⁹ entitatẽ fm gd sũt p se note. sicut ꝑma ꝑncipia q̃ sunt p se nota ex terminis habẽtib⁹ eẽ in itellectu. g̃ mꝛto magis erit illa p se nota g hz necessitatẽ ex terminis simpliciter necys q̃lis est ista. deus est. ¶Assũptũ pz. qz necitas ꝑmoꝛ ꝑncipioꝛ 7 noscibilitas eoꝛ nõ est ꝓp existẽtiã terminoꝛ in re: sed tñ ꝓpter ꝺnexionẽ extremoruz vt sũt in itellectu ꝺcipiente. ¶Cõtra. p se notũ nõ põt ab aliquo negari: sz ꝺcit ĩsipiẽs in corde suo nõ ẽ deus.

T.c.15.

Quoniam fm ph̃m. z. meta. absurdũ est sil'r q̃rere sciẽtiã 7 modũ sciẽdi. iõ ꝑmo respõ deo ad scõaz. q. que q̃rit de mõ cognoscẽdi istã. de⁹ est: 7 q̃z tũ ad istã ꝑmo assigno rõnez ꝓpõnis p se note: 7 ꝺco cũ ꝺcit̃ p se nota. ly p se nõ excludit quãlibet cãz: qz nõ excludit termios ꝓpõnis. nulla. n. ꝓpõ p se nota est exclusa a notitia terminoꝝ: qz ꝑncipia ꝑma cognoscimus inq̃tũ terminos cognoscim⁹: sed excludit̃ quecũqꝫ causa 7 rõ que est extra p se ꝺceptũ terminoꝝ ꝓpõnis p se note. ¶Dicit̃ igit̃ ꝓpõ p se nota que ex termis ꝓprys q sũt aliqd ei⁹ vt sit ei⁹ hz veritatẽ euidẽtẽ: 7 nõ ꝓp aliqd aliud qꝺ sit extra termios ꝓpos hz euidẽtiã: sz ex se tm̃. vt oẽ totũ est maius sua pte. ¶Ulteri⁹ q sũt illi termini ꝓprys ex qb⁹ ꝺz eẽ euidẽs. ꝺco ꝙ quo ad hoc ali⁹ termin⁹ est diffõ: alius diffinitũ. 7 hoc sive accipiant̃ termini ꝓpõnis p vocib⁹ significatib⁹ sive p ꝺceptib⁹ significatis qꝺ ꝓbo ex ꝑ posterioꝝ: qz qꝺ qd est alteri⁹ extremi est mediũ in demõstratioe. g̃ altera ꝑmissarũ nõ differt a cõcl'one nisi sicut diffinitũ a diffõne: 7 tñ ꝑmissa est ꝑncipiũ p se notũ. ꝺcl'o aũt nõ est p se nota sed demõstrata. g̃ q̃tuz ad rõnẽ ꝓpõnis p se note alius terminus est diffõ a diffinito: qz si eẽt idẽ ꝺceptus diffõnis 7 diffiniti in demõstratioe potissima esset petitio ꝑncipy. Itẽ tũc essent ibi duo termini tm̃: qꝺ est falsuz. ¶Doc ꝓbatur 2° sic p Arist. ꝑ phy. ꝙ noia sustinẽt ad diffõnez hoc qꝺ totũ ad ptes. i. ꝙ nomẽ est ꝑus notuz diffõne. nomẽ aũt ꝺfuse ꝺportat qꝺ diffõ distincte: qz diffõ diuidit in singularia. g̃ ꝺcept⁹ gditatis ꝑut ꝺportat̃ p nomẽ. sequit̃ ꝙ ꝓpõ nõ ẽ p se nota gditate ꝺfuse accepta q̃ nõ est nota nisi eadẽ distincte ꝺcipiat̃ p diffõnẽ. ¶Hec etiã eadẽ ꝺcl'o ꝓbat̃. qz al's q̃libet ꝓpõ q̃ est vã ꝑ mõ: vt hõ est aial 7 corp⁹ vsqꝫ ad subam eẽt p se nota qꝺ tm̃ nõ est vez. nã si rõ vtriusqꝫ extremi assignat̃ ex rõnib⁹ extremoꝝ distincte cõceptis apparet manifestũ ꝙ vnũ extremũ ĩcludit aliꝺ. ¶Sil'r alias q̃libet ꝓpõ eẽt p se nota ĩ sciẽtys specialibus quã metaph̃ycus posset habere p se notã ex diffõnibus extremoꝝ: qꝺ nõ est vez: qz geometer nõ vtitur aliqbus ꝑncipys tanq̃z p se notis: nisi que habẽt euidentem veritatẽ ex termis cõfuse cognit]: puta cõcipiendo lineã ꝺfuse euidẽs est ꝙ linea est lõgitudo sine latitudine: nõ ꝺcipiẽdo adhuc distincte: ad qꝺ gen⁹ ptineat linea: sicut ꝺsiderat metaph̃ycus. alias aũt ꝓpões q̃s metaphysicus posset cognoscere: puta ꝙ linea est spẽs q̃titatis cõtinue distincta ꝺ superficiẽ 7 corp⁹ 7 hꝺ tales ꝓpões nõ hz geometer pp se notas. ¶Patet b̃ z° qz bene stat demõstratio alicui⁹ ꝑdicati de diffinito cũ hoc ꝙ illud ꝑdicatũ sit per se notũ de diffõne. sicut hr̃e tres est ꝺmõstrabile de triãgulo: cũ tm̃ notũ sit p se de ei⁹ diffõne. ꝙ oꝭ figura plana ꝛc. est igit̃ oꝭ 7 sola illa ꝓpõ p se nota: que ex termis sic ꝺceptis: vt sunt ei⁹ termini nata ẽ habere euidẽtẽ veritatẽ ꝓp'onis. ¶Ex hoc pz ꝙ nõ ẽ distinguere iter ꝓpõnẽ eẽ p se notã 7 p se noscibilẽ: qz idẽ sunt. nã ꝓpõ non dr̃ per se nota: qz ab aliquo intellectu cognoscat̃ p se. tũc. n. si nullus ĩtellect⁹ actu cognosceret nulla ꝓpõ esset p se nota: sed dr̃ per se nota: qz q̃tũ ẽ de nã terminoꝝ nata est habere euidẽtẽ veritatẽ cõtentã in terminis etiã in quocũqꝫ ĩtellectu cõcipiente terminos: si tm̃ aliquis intellectus nõ cõcipiat terminos. 7 ita

T.c.15.

Th. pri. pte sũ. q. z. ar. 1. in soln. primi.

nō cōcipiat ꝑponē:nō minus est per se nota q̄tū est de se:ꝛ sic logmur de ꝑpone p se nota. ¶ Ex his pz q nulla est distictio de p se nota in se ꝛ in nobis: qz quecūq; ē i se ꝛ per se nota cuicūq; itellectui ē p se nota: lz nō actu cognita:tñ q̄tū est ex termis est euidēter nota si termini ꝛcipiant:sicut pz de syllogismo pfecto q nullius indiget vt appareat necessari⁹. ¶ Itē ꝑpter idez nō valet illa distictio q aliqd ē per se notū sapiētib⁹ vel isipiētibus:qz hoc totū ptinet ad ꝛceptionez terminoꝝ que p̄ supponit ad intellectū ꝑponis per se note. ¶ Nec illa distictio valet:q aliq̄ sunt per se note p̄mi ordis: aliq̄ scdi.qz quecūq; p se note ꝑpones ꝛcept⁹ termis ꝑprys: sic sūt termini ei⁹:hñt euidētē veritatē i ordīe suo.

Th. vbi supra.

Th. vbi s. ꝛ pria .z.q.94. arti.z. Guiel. var. li. i. di.z.q.8.

Ex his ad qōnē dico.q ꝑpō illa est p se nota q̄ ꝛiūgit ista extrema eē ꝛ eēntiā diuinā vt ē hec. qz illa ex termis suis hz euidētē veritatē in tātū q illa ꝑpō nō ē per se z⁹ mō q̄si p̄dicatū sit extra rōnē subi:sz per se p̄mo mō ꝛ imediata ꝛ ex termis euidēs:qz ē imediatissima ad quā resoluunt oēs ꝑpones enūciātes aliquid de deo q̄litercūq; ꝛcepto.est igit ista.deus est:vel hec.eēntia est.p se nō:qz ista extrema nata sūt facere euidentiā de ista cōplone cuilibet apphēdenti perfecte extrema isti⁹ cplonis:qz eē nulli pfectius cōuenit q̄ huic essentie.sic ergo itelligēdo p nomē dei aliqd qō nos nō pfecte cognoscim⁹:nec ꝛcipim⁹:vt hāc eēntiā diuinam: sic hec ē per se nota:deus est. ¶ Sz si queritꝛ an eē insit alicui ꝛceptui quē nos cōcipim⁹ de deo: ita q sit ꝑpō p se nota in qua enūciat esse de tali ꝛceptu:puta in tali ꝓpositiōe cui⁹ extrema pñt a nobis ꝛcipi.pōt. n.in itellectu nostro eē aliqs ꝛceptus de deo dictus.nō cōis sibi ꝛ creature:puta necessario ens vel ens infinitū:vel sūmū bonū.ꝛ de tali ꝛceptu possum⁹ p̄dicare esse eo mō quo a nobis cōcipit.dico q nulla talis est per se nota ꝑpter tria.Primo:qz q̄libet talis est ꝛcl'o demōstrabilis etiaz ꝑpter qd. ꝓbatio.qcquid p̄mo ꝛ imediate ꝛuenit alicui de quolibet:qō est in eo siue sibi superiori siue iferiori. vl' de passiōe pōt demōstrari ꝑpter qd p illud cui p̄mo ꝛuenit tanq̄ per mediū.Exēplū.si triangulus p̄mo hz tres angulos equales duob⁹ rectis de quolibet ꝛtēto in triāgulo pōt demōstrari q habeat tres angulos demōstratione ꝑpter qd.p mediū qō est triāgulus:puta q aliqua figura hz tres ꝛc.de q̄libet etiā spē triāguli q hēat tres lz nō p̄mo.esse aūt p cōuenit huic eēntie vt hec.q̄ de q̄libet qō est in hac eēntia:qō pōt a nobis cōcipi siue sit q̄si supius siue quasi passio pōt demōstrari eē per hāc essentiā sicut p mediū demōstratiōe ꝑpter qd.sicut per hāc. triāgulus hz tres: demōstrat q aliq̄ figura hz tres: ꝛ p ꝓns nō est p se nota ex termis:qz tūc nō demōstraretur ꝑpter qd. ¶ Scdo sic. ꝑpō p se nota cuilibet itellectui ex termis cognitis est euidēs:sed hec ꝑpō.ens infinitum est:nō est nota siue euidēs nostro intellectui ex termis. ꝓbatio.tales.n.terminos p̄us ꝛcipim⁹ q̄ eā credamus vel p demōstrationē sciam⁹. ꝛ in isto ꝓcessu non est nobis euidēs.nō.n.certitudinal'r eā tenem⁹ ex termis: nisi p fidē vl' demōstrationē. ¶ Tertio:qz nihil est p se notū de ꝛceptu nō simpl'r simplici:nisi sit per se notū ptes illius ꝛcept⁹ vniri.nullus aūt ꝛcept⁹ quē habem⁹ de deo ꝑprius sibi ꝛ nō ꝛueniēs creature ē simpl'r simplex. vl' saltē nullus quē nos distincte ꝓcipiam⁹ eē ꝑprius deo ē simpl'r simplex.q̄ nihil est p se notū de tali ꝛceptu nisi p se notū sit ptes illius cōcept⁹ vniri:sz hoc nō ē p se notū qz vnio illaz ptiū demōstrat p duas rōnes. maioꝛ manifesta est p p̄m.5.meta.c.de falso.qz rō in se falsa ē de omni falsa.q̄ nulla rō ē de aliquo vera:nisi sit in se vera. q̄ ad hoc q cognoscat aliqd eē vez de aliqua rōne vel ipsaz esse verā de aliquo.oꝛ cognoscere ipsaz eē verā in se.nō est aūt rō in se vera nisi ptes illius rōnis sint vnite.ꝛ sicut oꝛ scire q̄tū ad p̄dicatiōes qditatiuas q ptes illi⁹ rōnis possint vniri qditatiue:puta q altera ꝛbat alterā formal'r. ita q̄tū ad veritatē ꝑponis enūciātis eē oꝛ cogscere ptes rōnis subiecti vel p̄dicati vniri actual'r. Lū dicit oppo'm p̄dicati repugnat subto:dico q ñ se' ex ꝛ ꝑponē eē per se notā:nisi illa repugnātia sit euidēs:ꝛ ēt cū ꝛ sit euidēs vtrūq; extre'm hr̄e ꝛceptū simpl'r simpliciē vel ꝛcept⁹ ptiū vniri si nō sit ꝛcept⁹ simpl'r simplex. ¶ Cōtra istud. si oppo'm p̄dicati repugnat subto:vt si nō animal repugnat boī.segt q si bō ē:aial ē.q̄ ꝓna ē bona ponēdo subm in aliquo añte ꝛ p̄dicatū in aliquo ꝓnte iferēdo ꝓns ex tali añte:puta.a.est neče eē.q̄ a.est.qz oppositū ꝓntis repugnat añti.sz ois ꝓna nečia tz vtute alicuius cathe'ce necessarie illa cathegorica est que vnit extrema:rōne quoꝝ tz ꝓna.q̄ talis ꝑpō est nečia: puta illa necesse eē est:vel operās actu est. ¶ R̄n⁹. qñ in añte ī cludunt duo oppositā:ꝛ iferꝛ ꝓns:nō iferꝛ rōne alicuius toti⁹ extremi:qz totū extremū nullū vnū cōceptuz facit.sed tm̄ rōne alteri⁹ partis extremi:puta sequit.bō irrōnalis est. q̄ aial est.rō ꝓne nō ē bō irrōnalis: qz nullū v'm cōceptū facit:sed bō in añte iferꝛ aial in ꝓnte.ꝛ iō cathegorica p se vā oꝛ formari ex illis extremis q̄ erit ista.bō est aial. Ita in ꝓposito: si ꝑpō habeat extremū nō simpliciter simplex: cuius partes non sunt p se nate vniri:ꝛ aliqd iferꝛ rōne talis extremi:nō simpl'r simplicis iferꝛ rōne alteri⁹ ptis que includit illud qō inferꝛ in ꝓnte.ꝛ iō tz in vtute cathegorice ꝛiungētis illa duo. alteram.s.partez añtis:ꝛ alterā partē ꝓntis. ita ē hic:eē est.nō aūt necesse esse ē. ¶ Per idez ad aliud.si non est actu nō ē operans.ergo per oppositū.si est operās ē ens actu:ñdeo.in subiecto includunt plura: quoꝝ alteruz est p̄cise ratio cōsequētie. non autez totum. ꝛ ideo non est ꝑpositio necessaria vniendo totum extremuz antecedentis cum extremo consequentis.

Guiel. var. li. i. di. z. In p̄in.

T.c.34.

Ad argumēta ꝑncipalia. ¶ Ad ꝑm. ſ. ad Dam. poteſt expōi de potētia cogniti/ua nāliter nobis data: per quā ſtatim ex creaturis poſ/ſumus cognoſcere deū eſſe ſaltē in rōnibus generalib⁹. ⁊ ibi ſubdit qualr cognoſcit ex creaturis. vel ō cognitio/ne dei ſub rōnib⁹ cōmunib⁹ cōuenientibus ſibi ⁊ creatu/ris q̄ cognita ꝓfectius ⁊ eminētius ſūt in deo q̄z in alys. q̄ aūt nō loquat de cognitiōe actuali ⁊ diſtincta dei: pz per hoc qō dicit ibi. Nemo nouit eū niſi q̄tuz ipſe reue/lauit. ¶ Ad zm dico. q̄ Anſel. nō dicit illā ꝓpōnez eē p ſe notā: qō apparet: qz nō pōt inferri ex deductiōe eius q̄ iſta ꝓpō ſit vera: niſi ad min⁹ per duos ſyllogiſmos. q̄z alter iſte eſt. omni nō ente ens eſt maius. ſūmo nihil eſt maius. ergo nullū ſūmū eſt nō ens. ex obliquis in zo zc. Alius ſyllogiſm⁹ eſt iſte: quod nō eſt nō ens eſt ens. ſū/mū nō eſt nō ens. ergo eſt ens. quō aūt ratio eius vale/at. dicet in ſequēti queſtiōe. articulo 6o. qō fiet ad infini/tatem ꝓbandā. ¶ Ad ꝓbationē maioris dico q̄ maior nō eſt p ſe nota. Cū ꝓbat: qz oppoſitū ꝑdicati repugnat ſubiecto. dico q̄ nō eſt per ſe euidēs oppoſitum ꝑdicati repugnare ſubiecto: nec per ſe euidēs eſt ſubiectū habe/re cōceptū ſimpliciter ſimplicē. vel q̄ partes illi⁹ vni/antur in effectu. ⁊ ambo iſta requirunt ad hoc q̄ ꝓpoſi/tio iſta eſſet per ſe nota. ¶ Ad zm dico. q̄ veritatē in cō/muni eſſe eſt per ſe notū. ergo deū eſſe. nō ſequit: ſed eſt fallacia ꝯſequētis. ¶ Aliter pōt negari maior. Cū ꝓba/tur. ſi nulla veritas eſt. ergo nullā veritatē eſſe eſt verꝝ. ꝯña non valet: qz veritas aut accipit pro fundamento veritatis in re: aut pro veritate in actu intellectus cōpo/nente aut diuidente. ſi aūt nulla veritas eſt: nec verum eſt aliquā veritatem eē: qz nec veritatē rei: qz nulla res eſt: nec veritatez ītellectus cōponētis ⁊ diuidētis: quia nullus eſt. bene tamē ſequit. ſi nulla veritas eſt. q̄ nō eſt verū aliquā veritatē eſſe: qz nulla eſt. ſed nō ſequit vl/tra. ergo verū eſt aliquā veritatē nō eſſe. eſt enim falla/cia ꝯſequētis a negatiua habēte duas cauſas veritatis ad affirmatiuā que eſt vna illarū. ¶ Ad vltimuz dico. q̄ ꝓpōnes nō dicunt per ſe note: qz extrema bñt maio/rez neceſſitatē in ſe: vel maiorē in re extra intellectū: qz extrema vt ſunt extrema, talis ꝓpōnis oſtēdunt euidē/ter ꝯplonē eſſe cōformē rōnib⁹ terminoꝝ ⁊ habitudini eoꝝ: ⁊ hoc qualecunq̄z eſſe termini habeāt ſiue in re ſi/ue in ītellectu. euidētia enī huius cōformitatis eſt eui/dentia veritatis in ꝓpōne: qō eſt ꝓpōnē eē per ſe notaz. nūc aūt iſta. ens īfinitū eſt in ītellectu noſtro. nō nata ē habere euidētiā ex termīs: ſed bñ iſta. oē totū eſt mai⁹ ſua parte: vel aliqua cōſilis in quocūq̄z ītellectu cōcipiē/te terminos nata eſt habere talē euidētiā ex termīs: qz ex terminis eſt euidens q̄ iſta complexio eſt cōformis habitudini ⁊ rationibus terminoꝝ. q̄lecūq̄z eſſe termi/ni habeāt. ⁊ ideo lz minor ſit neceſſitas terminoꝝ: nō ſequtur q̄ ſit mior euidētia ꝓpōnū.

Ad ꝓmā queſtionē ſic ꝓcedit: qz de en/te infinito non pōt demōſtrari eſſe ꝓpter quid q̄tum ad nos: lz ex natura terminoꝝ ꝓpō eſſet demōſtrabilis ꝓpter quid. ſed q̄/tum ad nos ꝓpō eſt demōſtrabilis demōſtratiōe qz: ex creaturis. ꝓꝛietates aūt infiniti entis relatiue ad crea/turas īmediati⁹ ſe habēt ad illa que ſūt media in dmō/ſtratione qz: q̄z ꝓpetates abſolute. ita q̄ de illis ꝓꝛie/tatib⁹ relatiuis īmediatius pōt ꝯcludi eē per illa q̄ ſūt media in tali demōſtratiōe q̄z de ꝓpetatib⁹ abſolutis. nā īmediate ex eſſe vnius relatiui ſequit eſſe ſui cozre/latiui. iō ꝓmo declarabo eſſe de ꝓꝛietatibus relatiuis entis infiniti. Et ſecundo de his declarabo eſſe de ente infinito: quia iſte ꝓꝛietates relatiue ſoli enti infinito conueniunt: ⁊ ita erunt duo articuli ꝓncipales.

Quātū ad ꝓmū articulū dico. q̄ ꝓpetates relatīe īfiniti ent] ad crea/turas: aut ſunt ꝓꝛietates cālitatis: aut eminētie. Cau/ſalitatis duplicis aut efficiētis aut finis. qō addit de cā exēplari nō eſt aliud genus cauſe ab efficiēte: qz tūc eſ/ſent. 5. genera cauſarū. vnde cauſa exēplaris eſt qōdam efficiēs: qz agēs per ītellectū diſtinctū ꝯtra agens p nāz de quo alias. ¶ In ꝓmo ergo articulo ꝓncipali tria ꝓn/cipalr oſtēdā. ꝓmo. vz. q̄ aliqd eſt in effectu inter entia: qō ē ſimplr p̄m fm efficiētiā. ⁊ aliqd eſt ſimplr ꝓmū fm rōnez finis. ⁊ aliqd eſt ſimplr ꝓmū fm eminētiā. ¶ zo ꝓncipalr oſtēdā. q̄ illud qō eſt ꝓmū fm vnā rōnē ꝓmi/tatis idē eſt ꝓmū fz alias ꝓmitates. ¶ 3o oſtēdā. q̄ iſta triplex ꝓmitas vni ſolināe ꝯuenit: ita q̄ nō plurib⁹ na/turis differētib⁹ ſpē vel gditatiue. ⁊ ita in ꝓmo articulo erūt tres articuli min⁹ ꝓncipales. ¶ Prim⁹ articulus iſtoꝝ includit tres ꝯcluſiones ꝓncipales fm triplicē pri/mitatē. quelibet aūt iſtaꝝ triū ꝯcluſionuz bz tres ex q̄/bus dependet. ꝓma eſt qō ē aliqō ꝓmū ſic. za q̄ illud eſt incauſabile. 3a. q̄ illud actu exiſtit ī entib⁹. ¶ Itaq̄z in ꝓmo articulo ſunt nouez ꝯcluſiones: ſed tres ꝓncipa/les. Prima ꝯcluſio iſtarū ē iſta. q̄ aliqō effectiuū ſit pri/mū ſimplr. ita. ſ. q̄ nō ſit effectibile nec effectiuuz vtute alterius a ſe: qō ꝓbo ſic. aliqō ens ē effectibile: aut igit a ſe: aut a nullo: aut ab aliquo alio. nō a nullo: qz nulli⁹ eſt cauſa illud qō nihil eſt. nec a ſe: qz nulla res ē que ſeipaz faciat vel gignat. Aug. ꝓ de tri. c. p. q̄ ab alio effectiuo. il/lud aliud ſit a. ſi a. ē ꝓmū hoc mō expoſito. habeo ꝓpoſi/tuz. ſi nō eſt ꝓmū. ergo ē poſterius effectiuū: qz effectibi/le ab alio vel vtute alterius effectiuū. ſi enī negeť negatio ponitur affirmatio. detur illud alterū ⁊ ſit. b. de quo arguit ſicut de a. argutū eſt. ⁊ ita aut ꝓcederet in īfini⁹. quoꝝ qōlibz reſpectu ꝓxis erit zm. aut ſtabit in aliquo nō habēte ꝓus. infinitas aūt eſt īpoſſibilis in aſcenden/do. ergo ꝓmitas neceſſaria: qz nō habēs ꝓus nullo ꝓxio/re ſe eſt poſteri⁹. nā circulū in cauſis eſſe eſt incōueniēs ¶ Cōtra iſtaz rōnez iſtatur duplr. ꝓ qz fz philoſophā/tes īfinitas eſt poſſibilis in aſcēdendo ſicut ponūt exē/plū de gnātionibus īfinitis vbi nullū eſt ꝓmū. ſed qōli/bet ſcōm. ⁊ tamē hoc ab eis ſine circulo ponit. zo vide/tur q̄ ꝓcedat ex cōtingētibus: ⁊ ita nō ſit demōſtratio. añs ꝓbat. qz ꝓmiſſe aſſumūt eſſe de aliquo cauſato. oē aūt tale cōtingēter eſt. ¶ Ad ꝓmā inſtantiā excluden/dam dico q̄ pBi nō poſuerūt īfinitatē poſſibilez in cau/ſis eēntialr ordinatis. ſed tm̄mō in accntialr ordinatis. ſicut pz per Auic. 6. meta. c. 5. vbi loquit de infinitate in/diuiduoꝝ in ſpē. ¶ Et ad ꝓpoſitū melius oſtēdēdū eſt ſciendū que ſunt cauſe eēntialr ordinate: ⁊ que acciden/taliter ordinate. Vbi notādū q̄ aliud eſt log de cauſis per ſe ⁊ per accidens. ⁊ aliud eſt loqui de cauſis eēntia/liter ſiue accidētalr ordinatis. nā in ꝓmo tm̄ eſt cōpara/tio vnius ad vnū: cauſe. vz. ad cauſatū: ⁊ eſt cauſa per ſe: que fm nām ꝓpaz: ⁊ nō fm aliqd ſibi accns cauſat: ⁊ cā per accidens ecōuerſo. In ſecūdo eſt cōparatio duaruz cauſarū inter ſe inquātū ab eis eſt aliquid cauſatuz. Et differunt cauſe per ſe ſiue eſſentialiter ordinate a p ac/cidens ſiue accidentaliter ordinatis in tribus. Prima differentia eſt q̄ in cauſis per ſe ordinatis cauſa ſecun/da iquātū cauſat dependet a ꝓma. in per accidens nō: lz in eſſe vel in aliquo alio dependet. Secūda eſt. q̄ in per ſe ordinatis eſt cauſalitas alterius rōnis ⁊ alterius ordi/nis. quia ſuperior eſt perfectior. in accidentaliter ordia/tis non. hec ſequit ex ꝓma. naz nulla cā a cā eiuſdez rō/nis dependet eſſentialr in cauſando: qz in cātiōe alicuius ſufficit vnū vni⁹ rōnis. 3a eſt. q̄ oēs cāe p ſe ⁊ eēntialiter

ordinate simul necessario regrunt ad causandū: aliqn aliqua p se causalitas deesset effectui. in accñtal'r aūt ordinatis nō sic est: qz nō regrit simultas eaz in causando. ¶ Ex his ostēdit ꝓpositū sic. ifinitas eēntial'r ordinatoz est ipol'is. sil'r secūda ifinitas accñtal'r ordinatoruz est ipossibilis nisi ponat status in essential'r ordinatis. ergo oī mō est ipossibilis ifinitas in eēntial'r ordinatis. 3°. si etiā negeť ordo eēntialis adhuc ifinitas est ipossibilis. ḡ oī mō est aliqō simpl'r p̄mū effectiuū. ¶ Istaz triū ꝓpōnū assūptaz ꝓpter breuitatē p̄ma dicat a. z^{a}. b. 3^{a}. c. ¶ Probatio istaz. p̄. a. s. q ifinitas eēntial'r ordinatoz ē ipol'is. ꝓbatio. Tū qz vniuersitas causatoz essential'r ordinatoz est causata. ḡ ab aliqua cā que nō est aliquid illius vniuersitatis: qz tūc eēt cā sui. tota. n. vniuersitas dependentiū dependet: z a nullo illius vniuersitatis. Tum z°. qz cause ifinite essent simul in actu ex 3ª dria: sed ꝓñs nullus pb̄s ponit. Tum 3°. qz p̄us est qō est p̄imo ꝓpinquus. ex. 5. meta. ergo vbi nullū p̄mū nihil essential'r p̄us. T.c.16. Tum 4°. qz supior cā ē pfectior in causando ex scōa dria. ergo in ifinitū supior est in ifinitū pfectior. z ita ifinite pfectiōis in cāndo: z p ꝓñs nō causans i virtute alterius: qz q̄libet talis in vtute alteri^{9} causans est iperfecte causans: qz est dependēs ab alia in causando. Tum 5°. qz effectiuū nullā iperfectionē ponit nec̄io. ergo pōt eē in aliquo sine impfectiōe. sed si in nullo est sine dependētia ad aliqd p̄us in nullo est sine iperfectione ergo effectiuitas idependēs pōt iesse alicui nāe: z illa est simpl'r p̄ma. ḡ effectiuitas simpl'r p̄ma est pol'is. z ꝟ sufficit: qz iferi^{9} ex hoc ꝓcludeť q tale efficiēs p̄mū si ē possibile est in re. z sic p3 a. gnq3 rōnibus. ¶ ℬ. pbať sic. s. q ifinitas in accidental'r ordinat| sit ipossibilis nisi ponatur stat^{9} eēntial'r ordinatoz: qz infinitas accñtalis si ponit: hoc nō est simul. p3. sed successiue tñ vt alterum post alterz: ita q si z^{m} fluat aliquo mō a p̄ore: nō tñ ōpēdet ab ipso i causando. pōt. n. cāre ipso nō exīte: sicut filius gnāt patre mortuo sicut ipso viuo: talis ifinitas successiōis est ipol'is nisi cōtinueť vel ꝓpetueť ab aliq̄ nā ifinite durāte: a q̄ tota successio: z qōlibet ei^{9} dependeat. nulla. n. difformitas ꝓpetuať nisi in vtute alicui^{9} p̄manētis: qō nihil est illi^{9} successiōis: qz oīa successiua sunt eiusdē rōnis: s3 est aliqd p̄us eēntial'r: qz qōlibet successionis dependet ab ipso. z hoc in alio ordine q̄ a cā p̄ria que ē aliqd illi^{9} successiōis. p3 ḡ b. ¶ Probaťur. et. c. q. s. si negeť ordo eēntialis adhuc ifinitas ē ipol'is. ꝓbatio. qz cū ex p̄ma rōne hic adducta. s. q a nihilo nō pōt esse aliqd. segť q aliq̄ nā sit effectiua. si negeť ordo essentialis actiuoz. igiť illa in nulli^{9} alteri^{9} vtute cāt: z ly ipsa i aliquo singulari ponať cāta. tñ in aliquo erit nō cāta: qō est ꝓpo^{m} de nā. si. n. in quolibet ponať cāta statiz iplicatur ꝺictio negādo ordinē eēntialē: qz nulla nā pōt poni in quolibet cāta: ita q sit ordo accñtalis sub ipsa sine ordine eēntiali ad aliā nām: sicut p3 ex b. ¶ Ad secūdā istātiā. supra que dicit q rō ꝓcedit ex ꝓtigētib^{9}: z ita nō est demōstratio: rñdeo q posset sic argui. aliq̄ nā est effecta: qz aliqō subm est mutatū: z ita termin^{9} mutationis icipit eē i subto: z ita ille termin^{9} vel cōpositū ꝓduciť siue efficiť. ḡ aliqō est efficiēs p nām correlatiuoz: z tūc p̄missa eēt ꝟ veritatē ꝓtigēs: tñ nō sic arguiť ꝓbādo p̄mā p̄nē: sed hoc mō aliq̄ nā est effectibilis. ḡ aliqua est effectiua. añs ꝓbať. qz aliqō subm est mutabile: z aliquod entiū est pol'e accipiēdo pol'e vt diuidiť ꝺ nec̄m: z sic ꝓcedēdo est ex nec̄ys. z tūc ꝓbatio p̄me ꝓcl'onis ꝓcedit vel ꝓcludit de eē gditatiuo siue de eē possibili. nō aūt de exīntia actuali: sed de quo nūc ostēdit pol'itas vltra in z^{a} ꝓcl'one actualis exīntia ostēdit. ¶ Scōa ꝓclusio de p̄mo effectiuo est ista. q simpl'r p̄mū effectiuū est incausabile. hoc ꝓbať. qz est ieffectibile z idepēdens effectiuū: z hec p3 p̄us: qz si sit vtute alteri^{9} cātiuuz vl' ab alio effectibile. ḡ vel ꝓcedeť in ifinitū: vel erit circulus vel status in aliquo ieffectibili z idepēdēte effectiuo: illud dico p̄mū. z aliud p3: qō nō est p̄mum ex datis tuis. ¶ Et vlteri^{9} cōcludiť si illud p̄mū est ieffectibile. ergo erit incausabile: qz nō finibile: nec māle: nec formale. ꝓbať p̄ma ꝓña. vz. q si est ieffectibile. ḡ nō est finibile: qz cā finalis nō causat nisi qz metaphorice mouet ipsuz efficiēs ad efficiēdū. nā nō alio mō depēdet ab ipso essential'r entitas finiti: vt a p̄ore. nihil autē est cā per se: nisi vt ab ipso tanq̄z a p̄ore eēntial'r depēdet causatū. due āt alie ꝓñe. vz. q si est ieffectibile. ḡ imāle z nō formale ꝓbanť simul: qz cui^{9} nō est causa extrīseca eius nō est causa itrīseca: qz cālitas cāe extrīsece dicit pfectione sine iperfectiōe. causalitas aūt cause itrīsece nec̄io regrit imperfectionē annexā: qz cā itrīseca est pars cāti. ḡ rō cause extrīsece est nāl'r p̄or rōne cause itrīsece. negato ergo p̄ore negať posterius. ¶ Aliter ꝓbanť eedē ꝓñe: qz cause itrīsece sunt causate ab extrīseca vel ꝼm esse earū vel iquātū causant cōpositū vel vtroq3 mō: qz cause intrīsece nō seipsis sine agēte causant cōpositū vel ꝓstituūt. ex dictis aūt z^{a} ꝓcl'o ꝓpositā satis p3. ¶ 3ª ꝓcl'o de p̄ effectiuo ē ista. p̄mū effectiuū ē in actu exīs: z aliq̄ nā existēs actu sic ē effectiua. ꝓbatio. cui^{9} rōni repugnat simpl'r eē ab alio illud si pōt eē: pōt eē a se. z3 rōne p̄mi effectiui repugnat eē ab alio: sicut p3 ex z^{a} p̄ne: z ipsuz pōt eē sic p3 ex gnta rōne posita ad a. q̄ videť min^{9} ꝓcludere: tū hoc ꝓcludit. alie aūt ꝓbatiōes ipsi^{9} a. pñt tractari de exīntia quā ponit hec tertia p̄. z sunt iste ꝓbatiōes ex ꝓtigētib^{9} tñ manifestis. vel si accipiant de nā z gditate z pol'itate sunt ex necessarys. ḡ effectiuū simpl'r p̄mū pōt eē a se. ḡ est a se. qz qō nō ē a se nō pōt eē a se: qz tūc nō ens ꝓduceret aliqd ad esse: qō ē ipol'e. z adhuc idē causaret se. z ita nō erit icausabile oīno. ¶ Istud vltimū. s. de exīntia p̄imi effectiui al'r declarať: qz incōueniēs est vniuerso deesse supmū gradū pol'e in eēndo. ¶ Itez iuxta illud nota qōdā corre^{m} qō q̄si ꝓtinet tres ꝓcl'ones ꝓbatas: qō ē istud. s. q p̄mū effectiuū hoc mō nō. tñ est p̄us alys: sed aliqd eē p̄us eo icludit ꝺictionē sic inq̄tū p̄mū existit. ꝓbať vt ꝓcedēs. nā in rōne illius maxie icludiť incausabile: vt ꝓbať ex z^{a}. ḡ si pōt: qz nō ꝺicit entitati: vt ꝓbatur ex p̄ma. segť q pōt eē a se. z ita est a se.

Juxta tres cōcl'ones p̄mas de cā effectiua ꝓponō tres sil'es ꝓcl'ones de causa finali. ¶ Prima cōclusio est. aliquod finitū est simpl'r p̄muz hoc est nō est ad aliud ordinabile: nec in virtute alteri^{9} natū finire alia. z ꝓbatur q3 rōnib^{9} similib^{9} illis que ponebanť ad p̄mā cōclusionē de p̄mo effectiuo. ¶ Secunda cōclusio est hec. p̄mū finitū est incausabile. ꝓbatur. qz est ifinibile alias nō esset p̄mū z vltra. ergo ineffectibile. hec ꝓña ꝓbať: quia omne per se agens agit ꝓpter finez. ex 2°. phy. vbi etiā vult hoc pb̄us de natura de q̄ minus videť q̄ de agēte a ꝓposito: sed cuius nō est aliquod per se efficiens illud nō est effectibile: quia in nullo genere potest per accidens esse p̄imū: sicut patet in ꝓposito specialiter de causis agētibus per accidēs que sunt casus z fortuna: que ꝼm intentionē philosophi. 2°. phȳsico. reducunť ad causas necessario per se agētes vt p̄ores. s. ad naturaz z intellectum vel proposituz: cuius ergo nullum est per se agens eius nulluz erit agens: sed cuius non est finis eius non est aliquod per se agēs. ergo ipsum est ineffectibile. z tunc vltra vt supra ostensum est de causa p̄ima effectiua. ¶ Tertia conclusio est. q p̄imū finituz est actu existens: z alicui nature necessario actu exīti cōuenit ista p̄mitas. probatur sicut T.c.49. 61. z. 75. T.c.66. z.67.

tertia ꝯclusio de ꝑmo effectiuo in ꝑma via. ¶ Correlariuz sequitur q ꝑmū finitiuuz est ita ꝑnum q impossibile est aliquid esse eo priꝰ. ꝛ probatur vt correlarium in via prioze de efficiente.

Cōclusionibus trib⁹ de vtroqz ordie cālitatis extrinsece iā positis ꝓpono tres silles de ordine eminētie. ¶ Prima ꝓ est ista. aliqua nā eminēs est simplr ꝑma fm pfectionē. hoc pz in ordie eentiali: qz fz Arist. forme se hūt sicut numeri. 8. meta. in hoc ordine stat: qō ꝓbat illis gnqz rōnib⁹ q̄ de statu in effectiuis sūt supius adducte. T.c.10. ¶ Scōa ꝓ ē ista. suprema nā ē icābilis. ꝓbat. qz est ifinibilis. nā finibile excellit a fine in bonitate: ꝛ p ꝯns in pfectiōe. ꝛ vltra igit est ieffectibilis. ꝛ vltra g̃ icābilis. ꝯtie vltime probate sūt in scōa ꝓne de ꝑ effectiuo. ¶ Itez q suꝑma nā sit ieffectibilr ꝓbat. nā oē effectibile hz aliquā cām eentialr ordinatā: sicut pz ex ꝓbatiōe ipsi⁹. b. in ꝓne ꝑma ō ꝑ effectiuo. cā aūt eentialr ordinata excellit effectū. igit si eēt effectibilis nō eēt suꝑma. ¶ Tertia ꝓ. suꝑma nā est aliqd actu exns. ꝓbat ex ꝑcedētib⁹ vt 3ª de effectiuo. ¶ Corm aliquā eē nāz eminētioze vl supioze ipa ꝑ⁹ icludit ꝯdictionē: qō ꝓbat vt corm de efficiēte ꝛ fine.

Quātū ad secundū articulum dico q ista triplex ꝑmitas que est sparsim ꝓbata de ista gditate ꝓpetit eidē gditati: quod ostēdit duab⁹ ꝓnib⁹ sequētib⁹. ¶ Prima est ista. q ꝑm efficiēs est vltim⁹ finis. ¶ 2ª est. q ꝑmū efficiēs est primuz eminentia. ita q iste articulus hz duas ꝓnes. ꝑma ꝓbat sic. qz oē per se efficiēs agit ꝓpter finē: ꝛ ꝑus efficiēs agit ꝓpter finē ꝓxē. g̃ ꝑmū efficiēs agit ꝓpter vltimū finē. sed ꝓpter nihil aliud a se ꝑncipalr ꝛ vltimate agit: qz nihil aliud a se pōt esse finis eius. g̃ agit ꝓpter se sicut ꝓpter vltimū finē. g̃ ꝑmū efficiēs est vltim⁹ finis. 2ª ꝓ huius articuli ꝓbat sic. ꝑmū efficiēs nō est vniuocū respectu illaꝝ nārū effectaꝝ: ſz equocū. g̃ eminēti⁹ ꝛ nobili⁹ eis. ergo ꝑmū efficiēs est eminētissimū.

Quātuz ad tertiuz articulū dico q nō tm̄ ista triplex ꝑmitas sic ineſt eidē nāe: q cui vna ieſt iſunt alle. ſz etiā est ibi talr idētitas: q ꝑmū efficiēs est tm̄ vnū fm gditatē ꝛ nām. ad qō ostēdēdū ostēdo ꝑ quādā ꝓnē ꝓambulā. 2⁰ ꝑncipale. ¶ Preambula est: q efficiēs qō ē ꝑmū triplici ꝑmitate ostēſa est ex se neēe eē. ꝓbatio: qz est penit⁹ incābile. nā ꝺdictionē icludit aliqd eē ꝓus eo in gñe cause efficiētis vel finis: ꝛ p ꝯns in gñe cuiuscūqz cause. g̃ est oīno icausabile. ¶ Ex hoc arguo sic. nihil pōt nō esse nisi cui aliqd incōpoſle positiue vel ꝓuatiue pōt ineſſe: ſz ei qō ē a se ꝛ penit⁹ incābile nō pōt aliqd ineē qō sit ei icōpoſle positiue vel ꝓuatiue. g̃ ꝛc. maioꝛ pz. qz nullū ens pōt destrui nisi ꝑ icōpoſle sibi positiue vel ꝓuatiue. minoꝛ ꝓbatur: qz illud icōpoſle aut pōt eē a se: aut ab alio. si a se. g̃ ē a se. ergo duo icōpoſlia sūt sil̃. vel neutrū erit: qz vtrūqz destruit eē alteri⁹: si ab alio. ꝺ. nulla cā pōt destruere aliquod ens ꝓpter repugnātiā sui effect⁹ ad illud nisi suo effectui det pfectius ꝛ intēſius esſe q̄ sit esſe alteri⁹ destructibilis. nullius aūt entis ab alio est nobili⁹ eē a sua causa q̄ sit eē entis a se: qz omne cātū hz eē dependens: sed qō est ex se hz eē indepēdēs. ¶ Ex hoc vltra ad ꝓpositū ꝓbat vnitas nāe ꝓme: qō est ꝑncipale intētuz in isto tertio articulo. ꝛ ad hoc adduco tres rōnes. ¶ Prima est talis: qz si one nāe sint neceſſe eē aliquib⁹ rōnib⁹ ꝓꝑys realibus distinguunt̃: ꝛ dicant̃ a. ꝛ b. iste rōnes aut sunt rōnes formalr necessario essendi aut nō. si sic. ꝛ ꝑter hec illa duo ꝑ illud in quo ꝙueniūt sunt formalr necessaria. ergo vtrūqz duab⁹ rōnib⁹ formalibus erit neceſſe eē: qō est ipoſſibile: qz cū neutra illaꝝ rōnuz per se includat aliā vtraqz illarū circūſcripta eēt neceſſe eē ꝑ alterā: ꝛ ita eēt aliqd neceſſe eē ꝑ illud: quo circūſcripto nō min⁹ eēt neceſſe eē. si vo per illas rōnes qb⁹ formaliter distinguunt̃ neutrū formalr sit neceſſe eē. ergo ille rōnes nō sunt formaliter rōnes necessarioessendi. ꝛ ita sequit̃ q neutrū icludit̃ in neceſſe esſe: qz neceſſe eē nihil icludit qō nō sit neceſſe esſe vl rō necessario eēndi: qz quecūqz entitas que nō ē de se neēe eē est possibil̃: sed nihil possibile icludit̃ in neceſſe eē. ergo ꝛc. ¶ 2⁰ ꝓbatur idē: qz due nature eminētissime nō possunt eē in vniuerso. ergo nec duo ꝑma effectiua. ꝓbatio añtis: qz spēs se habēt sicut numeri. ex. 8. meta. ꝛ ꝓ ꝯns si due nō possunt eē in eodē ordine: multo magis nec due pūt eē ꝑme vel due eminētissime. T.c.10. ¶ Hoc pz 3⁰ ꝓ rōnē de rōne finis: qz duo fines vltimi si eēnt haberēt duas coordinationes entiū ad se: ita q ista entia ad illa nullū ordinez haberēt: qz nec ad finē illoꝝ. nā que ordinarent̃ ad vnū finez vltimū nō pūt ordinari ad aliū: qz eiusdez causati duas eē causas rōnales vel pfectas in eodez ordine est ipossibile: tūc. n. eēt aliquid in aliquo ordine ꝓ se cā: quo nō posito nihil minus eēt id pfecte cātum. ordinata ergo ad vnū finē nullo mō ordinant̃ ad aliū: nec ꝓ ꝯns ad illa q̄ ordinant̃ ad aliū: ꝛ ita ex his ꝛ illis nō fieret vnū vniuersuz. ¶ Hoc etiā ꝯfirmat̃ in cōmuni. qz nll̃a duo pūt eē terminātia totalr dependētiā alicui⁹ eiusdē: qz tē illud terminaret dependētiā quo subtracto nō min⁹ terminaret illa dependētia. ꝛ ita nō eēt dependētia ad illud sed ad efficiēs ꝛ eminēs: ꝛ ad finē dependēt alia eēntialiter. ergo nulle due nāe possūt eē ꝑmo terminātia alia entia fm istā triplicē dependētiā. ꝑcise est ergo aliq̄ vna natura terminās entia fm istā triplicem dependētiam. ꝛ ita habens istaz triplicem ꝑmitatē. ergo ꝛc.

Stenso esse de ꝓpetatib⁹ relatiui ꝑmi entis. Ulterius ad oñdendum ifinitatē illius ꝑmi. ac p ꝯns eē de ente ifinito. ꝓcedo sic. ꝑmo ostēdo q ꝑmū efficiēs est itelligēs ꝛ volēs: ita q sua intellectio est ifinitoꝝ distincte: ꝛ q sua eēntia est repsentatia ifinitoꝝ distincte: ꝛ ex hoc scōo ꝯcludet̃ sua ifinitas. Qz aūt sit itelligēs ꝛ volēs arguo sic. ꝑm agēs est p se agēs: qz omni causa ꝑ accns ꝓpr est aliqua causa ꝑ se. z. phy. T.c.66. sed omne agēs ꝑ se agit ꝓpter finē. ex. z. phy. vbi hz phs vult de nā de qua min⁹ videt̃. ergo ꝑmū agēs agit ꝓꝑ finē. T.c.49. 61.ꝛ.7ꝯ. ¶ Et ex hz arguit̃ dupl̃r. ꝑ sic. oē agēs nāle ꝑcise cōsideratū ex necitate ꝛ eque ageret si ad nullū finē ageret: sicut si eēt idepēdēter agēs. si g̃ nō agit nisi ꝓꝑ finē. hz est qz dependet ab agēte amāte finē. tale aūt a q̄ dependet tota nā in agēdo nō videt̃ esse nisi ꝑmū efficiēs. ergo ꝛc. ¶ Secūdo ꝑncipaliter arguit̃ sic. si ꝑmū agens agit ꝓpter finē. aut ergo finis ille mouet ꝑmū efficiēs: vt amatus actu voluntatis: aut vt tm̄ nāliter amat⁹. si amatus actu volūtatis habet̃ ꝓpositū. si tm̄ amat⁹ nāliter hoc est falsuz: qz nō amat nāliter aliū finez a se vt graue centruz ꝛ mā formā. tūc. n. esſet aliquo modo ad finē: qz inclinatus ad illū. si aūt tm̄ amat nāliter finem qui est ipse: hoc nihil est nisi ipsuz esse ipsuz. hoc enī nō videt̃ saluare rōnē cause in ipso. ¶ Itē arguit̃ quasi cōfirmādo rōnez iam factā. ꝑmū efficiens dirigit effectū suuz ad finē. ergo vel nāliter dirigit: vel cognoscendo ꝛ amādo illū finez. nō nāliter: qz nō cognoscēs nihil dirigit nisi in virtute cognoscētis. sapiētis. n. est ꝑma ordinatio. ꝑmo meta. sed ꝑmū efficiēs in nullius virtute dirigit: sicut nec causat. nūc enī nō cēt ꝑmū. ergo ꝛc. In ꝓbe. ¶ Itē tertio arguitur sic. aliquid causat̃ cōtingēter. ergo prima causa ꝯtingēter causat. ergo volēs causat. ꝓbatio ꝑme ꝯsequētie. quelibet causa 2ª causat inq̄tuz mouet

a ꝑma. ḡ si ꝑma nec̃io mouet q̃libz alia nec̃io mouet: ⁊ quelibet necessario causat. ergo si aliqua scḋa causa cō/tingēter mouet ⁊ ꝑma ꝓtingēter mouebit: qz nō causat scḋa causa nisi in ṽtute ꝑme cause inq̃tū mouet ab ipa. ꝓbatio scḋe ꝓñe. nullū est ꝑncipiū operandi cōtingēter nisi volūtas vel aliqd ꝓcomitās volūtatē: qz qōlibz aliud agit ex nec̃itate nāe: ⁊ ita ñ ꝓtingēter. ḡ. ¶ Cōtra ista rōnē instat. ⁊ ꝑ ꝫ ꝑmā ꝓñam arguit sic. qz nostrū velle posset adhuc aliqd ꝓtingēter causare. ⁊ ita nō regrit ꝙ ꝑma causa illud ꝓtingēter causet. ¶ Itē ꝓbs añs ꝓcessit. s. ꝙ aliqd ꝓtingēter causat. ⁊ negauit ꝓñs itelligēdo de velle dei. s. ꝙ ꝑma causa ꝓtingēter causet. posuit enim nō ꝓpter ꝓtingēter deū velle ꝓtingētiā in iferioꝛib⁹: ꝫ ex motu ḡ nec̃io cātur inq̃tū vniformis. ꝫ difformitas segtur in ꝓtib⁹ eius: ⁊ ita ꝓtingētia. ¶ Cōtra scḋaz ꝓñaz si causat ꝓtingēter. ḡ volēs. ista ꝓña nō videt tenere: qz aliq̃ nāl'r mota ꝑñt ipediri: ⁊ ita oppositū cōtingēter ⁊ violēter pōt euenire. ¶ Ad ꝑmū dōm. est ꝙ si de⁹ est ꝑ mū mouēs vel efficiēs respectu volūtatis nr̃e idē segt̃ de ipsa qō de alys: qz siue imediate nec̃io moueat eā: siue aliud imediate: ⁊ illud necessario motum necessario mouet volūtatē: qz mouet ex hoc ꝙ mouet. segt̃ tandē ꝙ ꝓximū volūtati necessario moueat volūtatē: etiaz si illō ꝓximū sit ipsamet volūtas: ⁊ erit volēs necessario: ⁊ ita necessario volet. ⁊ segt̃ vlteri⁹. ipossibile ꝙ necessario causat qōlibet cātū: ⁊ nō est aliqd ꝓtingēs. ¶ Ad scām dico ꝙ nō voco hic ꝓtingēter causatū qōcūq; non necessariū: vel nō sempiternū. sed cui⁹ oppositū posset fieri qñ illud fit. ideo dixi aliqd ꝓtingēter causat̃: ⁊ non dixi aliqd est ꝓtingēs. Nūc dico ꝙ ꝓbus nō pōt negare ꝓñs saluādo añs ꝑ motū: qz si iste tot⁹ mot⁹ nec̃io est a causa sua: quelibet pars eius necessario causat̃ qñ cau/satur ⁊ ineuitabil'r: ita ꝙ oppositū nō posset tūc nec al'r causari. ⁊ vlteri⁹ qō causat̃ ꝑ quācūq; ꝑtē motus nec̃io causat̃ ⁊ ineuitabil'r. vel igit̃ nihil fit cōtingēter. i. euita/biliter causat̃: vel ꝑmū sic cāt immediate ꝙ posset etiam nō causare. ¶ Ad 3ᵐ dico ꝙ si aliqua cā pōt ipedire istā hoc nō pōt nisi in ṽtute supioꝛis cāe: ⁊ ista supioꝛ in ṽtu/te supioꝛis. ⁊ sic vsq; ad ꝑmā cām q̃ si immediatā cāz sibi necessario mouet vsq; ad istā erit nec̃itas: ḡ necessario ipediet: ⁊ ꝑ ꝓñs nō pōt alia cā nūc cāre. ¶ Sic ḡ videt triplici via ostēsuz: ꝙ ꝑmū agēs est itelligēs ⁊ volēs: q̃/rum ꝑma est ꝙ nā agit ꝓpter finē: ⁊ nō nisi qz dependēs ⁊ directa a cognoscēte finē. 2ª est ꝙ ipsuz ꝑmū agens agit ꝓpter finē. 3ª ꝙ aliqs effect⁹ ꝓtingēter fit qñ causat̃. ¶ Nūc vlteri⁹ quo ad ꝓcl'ones ꝓambulas ad ifinitatez ꝓbo 2º. ꝙ eius itellect⁹ ⁊ volitio nō est aliud ab essentia ei⁹. ⁊ ꝑmo de volitiōe suupsi⁹ vt obiecti sic. cālitas ⁊ causatio cause finalis est simpl'r ꝑma ꝑm Auicē. 6. meta. dicētē: ꝙ si de q̃libet cā eēt sciētia illa que eēt de cā finali eēt nobilissima. ipsa. n. q̃tū ad cālitatē ꝓcedit causaz efficiētē: qz mouet eā ad agēdū: ⁊ iō cālitas ꝑmi finis ⁊ ei⁹ causatio est penit⁹ incābilis ꝑm quālibet cau/sationē in quolibz gñe cause. cālitas aūt ꝑmi finis ē mo/uere efficiēs ꝑmū sicut amatū ab ipso qō ē idē qō ꝑmū efficiēs amare ꝑmū finē: qz nihil aliud est obm amari a volūtate q̃ volūtatē amare obm. ḡ ꝑmū efficiēs ama/re ꝑmū finē est penit⁹ incausabile. ⁊ ita ex se necesse eē: ⁊ ita esset idē nāe ꝑme: ⁊ q̃si cōuertit̃ rō ex opposito cō/clusiōis: qz si ꝑmū amare est aliud a nā ꝑma. ḡ est cābi/le: ⁊ ꝑ ꝓñs effectibile. ḡ ab aliquo ꝑ se efficiente amante finē. ḡ ꝑmū amare se eēt causatū ab aliquo amoꝛe finis ꝓoꝛ isto causato qō est ipole. Hoc ostēdit Arist. iz. me/taphy. de itelligere ꝑmi. ꝑmo: qz aliter ꝑmū nō erit opti/ma substātia: qz per intelligere est bonoꝛabile. 2º qz alꝫ esset laboꝛiosa eius cōtinuatio: qz si nō est idē illi erit in

T.c.51.

potētia ꝫdictiōis ad illud. ad illā aūt potētiā sequit̃ la/boꝛ ꝑm ipsuz. ¶ Itē rōnes ꝑbi possunt declarari. ꝓxi/ma sic. cuz oīs entis in actu ꝑmo perfectio vltima sit in actu scḋo: quo ꝓiungit̃ optimo: maxīe si sit actiuū ⁊ non tm̃ factiuū. oē aut̃ itellectuale est actiuū: ⁊ ꝑma nā est itellectualis. ex ꝑmissa. sequit̃ ꝙ vltīa eius pfectio sit in actu scḋo. ergo si ille actus nō sit eius substātia: substan/tia eius nō erit optima: qz aliud est suū optimū. ¶ Se/cūda rō pōt declarari sic. potētia solūmō receptiua est potētia ꝫdictiōis. cū ergo hec nō sit hꝫ. ḡ ⁊c. sed ꝑm Ari/stotelez nec ista est rō demōstratiua: sed tm̃ ꝓbabilis. ¶ Aliter ostēdit̃ ꝓpositū ex idētitate potētie ⁊ obti in se sic. potētia ⁊ obiectū sunt idez. ergo actus est eis idē. sed ꝓña nō valet. instātia. angelus itelligit se ⁊ amat se: ⁊ tamē actus angeli amādi ⁊ itelligēdi nō sunt idē sub/stantie eius. ¶ Hec cōclusio secūda. vz. ꝙ essentia dei eadē sit ꝙ volitio suupsius fecūda ē coꝛrelarys. nā seg/tur: ꝑmo ꝙ volūtas est idē ꝑme nāe: qz velle nō est nisi volūtatis. ergo illa volūtas cuius est velle icausabile ē incausabilis. ḡ ⁊c. sil'r velle itelligit̃ quasi posteri⁹ volū/tate. si igit̃ velle est idē illi nāe: multo magis voluntas. ¶ Scḋo sequit̃ ꝙ intelligere se est idē illi nāe: qz nihil amat̃ nisi cognitū. ḡ si amare se est ex se necesse eē. segt̃ ꝙ itelligere se est ex se nec̃e eē. ⁊ sil'r itellectio est q̃si ꝑ/pingoꝛ illi nāe q̃ velle. ¶ Tertio segt̃ ꝙ intellect⁹ est idem illi nāe sicut ꝑus de volūtate ⁊ velle arguuz est. ¶ Quarto sequit̃ ꝙ ipsa rō itelligēdi se sit idez sibi: qz necesse est rōnē itelligendi eē ex se necesse eē: si itellige/re sit necesse esse. ratio. n. intelligēdi se quasi ꝑintelligi/tur ipsi itelligere. ¶ Ostenso de itelligere se ⁊ velle se ꝙ sint idem eēntie ꝑmi ostēdo ꝓpositū generali⁹. s. de omni itelligere ⁊ velle respectu alioꝝ ꝙ sint eēntie ꝓxi/mi idez. ⁊ sit ꝛclusio ista tertia ad infinitatē ꝓambula. Nullū itelligere pōt eē accidens ꝑme nāe. ꝓbatio. qz ō ista nā ꝑmo oñsuz est ꝙ ipsa est ꝑmū effectiuū. ergo ex se hz vnde possit qōcūq; causabile causare circūscripto quocūq; alio: saltē vt ꝑma causa illi⁹ causabilis: ꝫ circū/scripta cognitiōe illi⁹ nō hz vnde possit illud causabile causare. ergo cognitio cuiuscūq; alteri⁹ nō ē aliud a nā sua. ꝓbatio vltimi assumpti: qz nihil pōt causare nisi ex amoꝛe vltimi finis velit illud: qz non pōt aliter esse ꝑ se agens: qz nec ageret ꝓpter finē. ipsi aūt velle alicui⁹ ꝓ/pter finē ꝓintelligit̃ itelligere illud. ḡ ante ꝑmū signuz in quo itelligit̃ causans siue volēs a. nec̃io ꝓintelligit̃ i/telligēs a. ⁊ ita sine hoc nō pōt ꝑ se efficere: ⁊ ita ō alys. ¶ Secūdo ꝓbat̃ idē. quia oēs itellectiones eiusdez i/tellectus habent similē habitudinez ad itellectuz ꝑm idētitatez essentialē vel accidentalē: sicut patet de oī i/tellectu causato, ⁊ eius itellectionibus: qz videnť per/fectiones eiusdē generis. ideo si aliquē habent recepti/uum ⁊ omnes. ⁊ si aliqua est accidēs ⁊ quelibet: sed ali/qua nō potest esse accidens in ꝑmo ex precedēte cōclu/sione: quia nō itellectio suupsius. ergo nulla est sibi ac/cidens. ¶ Tertio sic. itelligere si posset esse accidēs re/ciperetur in itellectu: vt̄ in subiecto. ergo ⁊ in illo itelli/gere qō est idem intellectui: ⁊ ita perfectius itelligere erit in potentia receptiua respectu impfectioꝛis: quod est absurduz. ¶ Quarto sic. idem itelligere potest esse plurium obiectoꝛuz oꝛdinatoꝝ. ergo quāto perfectius tanto pluriū. ḡ pfectissimū quo ipossibile ē perfectius itelligi erit idē oīuz itell'libiliū. itelligere ꝑmi sic est pfe/ctissim⁹. ḡ idē ē oīuz itell'libiliū: ⁊ illō qō ē sui ē idē sibi ex ꝓpone ꝑce⁹. ḡ ⁊ itelligere oīuz ē idē sibi. ¶ 5º. posz sic argui. iste itell's nō ē nisi qōdā itelligere: ꝫ iste itell's est idē oīum: ita ꝙ nō pōt esse alius alicui⁹ alterius obti. er/go nec intelligere aliud. ḡ idez est intelligere omnium.

¶ Sophisma est accidētis ex idētitate aliquoꝝ inter se absolute ꝯcludere identitatē respectu terty respectu cuius extrancanť: vt pz a simili. intelligere est idem qō velle. si ergo itelligere ipsuz ē alicui⁹. g̃ ipsuz velle erit eiusdē: nō sequiť: sed tm̃ mō sequiť q⁹ velle ē aliqd qō ē eiusdem: qz intelligere est aliquid eiusdem: ita q⁹ diuisim inferri pōt nō cōiunctim ꝓpter accidens. ¶ Item intellect⁹ ꝑmi hz vnū actū adeq̃tuz sibi z coeternū: qz itelligere se: q act⁹ est idē sibi: igit nō pōt bre aliū. sz ꝓña nō valet. Exēplū de btō g simul videt deū z alia. etiā si videat deū ꝑm vltimū capacitatis sue: sic de aia xpi ponit: adhuc pt videre aliud. ¶ Itē arguit. itellectus iste hz i se p identitatē pfectionē maximā itelligēdi. g̃ z oēz aliā. ¶ Rñdet. nō segť: qz alia q̄ minoz est ꝑma pōt eē cābilis. z iō differre ab icausabili: maxia ãt nō pt. ¶ 4ª ꝑ ꝑncipaľ ꝓambula de itellectu z volūtate dei ad infinitatē ꝓbādā sit ista. itellect⁹ ꝑmi itelligit sp z distincto actu z nēcio qōcūq; itelligibile ꝑus nāľr q̄ illud sit i se. ꝓria ps ꝓbať. s. q⁹ possit itelligere qōcunq; itelligibile sic. hz. n. est pfectiōis in itellectu posse distincte z actu cognoscere qōcūq; itelligibile: imo hz posse est necm ad itellect⁹ rōnē: qz ois itellect⁹ ē toti⁹ entis cōissime sūpti: vt declarabiť in distinctiōe 3ª. nullā aūt itellectionē pōt bre itell's ꝑmi nō eādē sibi ex ꝓria ꝑne. g̃ cuiuslibet intelligibilis hz itelligere actuale z distinctū: z hoc idē sibi: z ita semp z nēcio. ¶ 2ª ps. vz. de ꝓzitate ꝓbať sic. qz gcgd est idē ꝑ ē nēce eē sicut patuit ꝑus: sed eē alioꝝ itelligibiliū nō est nēce eē. nēce aūt esse ex se est ꝑus nā oī nō nēcio. ¶ Aliter ꝓbať. qz eē cuiuslibet alteri⁹ a se depēdet ab ipso sicut a cā: z vt cā est alicui⁹ cābilis necessario icludiť cognitio eius ex pte cāe. g̃ illa cognitio illi⁹ ꝑus est nāľr ipso eē cogniti. ¶ Utraq; ēt ps ꝓnis ꝓbať alľr. qz artifex pfect⁹ distincte cognoscit oia agēda ante cq̃ fiāt. aliter nō pfecte opareť: qz cognitio est mensura iuxta quā opať. g̃ de⁹ oiuz ꝓducibiliū a se hz notitiā distinctā actualē vel saltē habitualē ꝓzē eis.

EXTRA ¶ Cōtra istā istať de arte: qz ars vīs sufficit ad vniuersalia vel singularia ꝓducēda. ergo ꝛc.

Ostensis igiť his ꝓambulis arguo ifinitatem q̃ttuoz vys. ꝑ ꝑ viā efficientie: vbi ꝓbať ꝓpoᵐ dupľr. ꝑ qz ipsuz est ꝑmū efficiēs oiuz. 2º qz est sic efficiēs: puta distincte cognoscēs oia factibilia. 3º ostēdiť ifinitas ꝑ viā finis. 4º per viā eminētie. ¶ Primā viā ex pte efficiētis tāgit phs. 8. phi. z iz. meta. z arguit sic. ꝑmū mouet motu ifinito. g̃ hz potentiā ifinitā. hec rō colorať q̃ttū ad añs sic: z eque ꝯcluditur ꝓpositū si possit mouere ꝑ ifinitū sicut si moueret per ifinitū: qz eque oz ipsuz eē in actu: sz illud posse pz ꝺ ꝑ q̃ttū est ex se. lz g̃ ꝑmū nō moueat motu infinito: sicut Arist. ꝓbat. tm̃ si accipiať añs illud q⁹ q̃ttuz ē ex pte sua pōt sic mouere habeť añs vez z eque sufficiēs ad iferē duz ꝓpositū. ꝯña ꝓbať sic. qz si ex se z nō vtute alteri⁹ mouet motu ifinito. g̃ nō ab alio accipit sic mouere: sed in vtute sua actiua hz totū effectū suū simľ: qz idepēdēter: sz qō sīľ hz in vtute infinitū ꝑ effectū ē infinitū. ergo. ¶ Aliter ꝓbať ꝑma ꝯña sic. ꝑmū mouēs sīľ hz in vtute sua oēs effect⁹ poles ꝓduci ꝑ motū: sz illi sunt ifiniti si pōt mot⁹ eē ifinit⁹. g̃ si mouet in ifinitū est infinitum. ¶ Cōtra istas declaratiōes rōnis Arist. istať quicquid sit de añte. ꝯña ꝑma nō videť bene ꝓbari. nō ꝑ mō: qz duratio maioz nihil pfectiōis addit. naz albedo q̃ vno anno manet nō est pfectioz q̃ si tm̃ vno die maneret. g̃ mot⁹ quātecūq; durationis nō ē pfectioz q̃ mot⁹ vnius diei. igiť ex hoc q⁹ agēs hz in virtute sua actiua sīľ mouere motu ifinito nō cōcludiť maioz pfectio hic q̃ ibi nisi q⁹ agēs diutius mouet z ex se: z ita esset ostēdēdū q⁹ eternitas agētis ꝯcluderet ei⁹ ifinitatē: alias ex ifinitate mot⁹ nō possz ꝯcludi eius ifinitas. ¶ Tūc ad formā illi⁹ argumēti. vltima ꝓpō illius colorationis negať nisi de ifinitate durationis. ¶ Scōa declaratio ꝯñe etiā improbať: qz nō maioz pfectio itēsiua cōcludiť ex hoc q⁹ agēs eiusdē spēi quotcūq; plura pōt ꝓducere successiue q̃diu manet q̃ si tm̃ vnū vel duo ꝓduceret: qz qō pōt in tēpoze vno in vnū tale potest eadez virtute in mille talia: si in mille temporib⁹ maneat. nō est aūt possibilis apud phos ifinitas nisi numeralis effectuū ꝓducibiliū: per motū. s. gnābiliū z corruptibiliū: qz in spēb⁹ finitatē ponebant. g̃ nō magis segtur ifinitas intēsiua in agēte ex hoc q⁹ pōt in ifinita numero successiue q̃ ex hoc q⁹ i duo tm̃ posset: qz ē polis ifinitas nuālis ꝛz phos. ¶ Si quis aūt alius ꝓbet ifinitatē speciex possibilē ꝓbando aliquos mot⁹ celestes eē incōmēsurabiles: z ita nunq̃ posse redire ad vniformitatē ēt si i ifinitū durarēt: z q⁹ ifinite cōiūctiōes spē causarēt ifinita gnābilia specie: ō hoc gcgd sit in se: nihil tm̃ ad itētionē phi qui ifinitatez speciex negaret. ¶ Ultima ꝓbabilitas q̃ occurrit ꝓ ꝯña Arist. declarāda est ista. gcquid pōt in aliqua multa simul ita pfecte sicut in qōlibet eoꝝ seorsuz: quorum qōlibet in causa regrit aliquā pfectionē sibi ꝓpriaz. illud ꝯcludiť esse pfectius ex pluralitate taliū ex hoc q⁹ pōt in plura: z per ꝯñs ifinitū si simul pōt in ifinita: z vlterius. si nā effect⁹ nō pmittat simultatē eoꝝ: tm̃ causa q̃tuz est ex se posset simul in ifinita adhuc segť q⁹ sit ifinitū ex pluralitate taliū: z ita videť de ꝑmo agēte esse cōcedēdū q⁹ si posset causare ifinita simul q⁹ eēt vt⁹ ei⁹ ifinita: z ꝑ ꝯñs si simul haberet vtutē causandi ifinita: ita q⁹ q̃tū est ex se posset simul ꝓducere: lz nā effectus nō pmittat: adhuc segtur ifinitas vtutis eiusdē. hec cōsequētia vltima ꝓbať: qz potēs cāre simul albū z nigꝝ nō est min⁹ pfectū si nō pōt ea simul causare: qz ista nō sūt simul causabilia: qz hec nō simultas est ex repugnātia eoꝝ: z nō ex defectu agētis: qz agēs simul hz vtutez respectu amboꝝ si illa ex se essent cōpossibilia. Sit igiť ista maioz: qōcūq; agēs hz virtutē que q̃tū est de se posset in ifinita simul: lz icōpossibilitas effectuū impediat ista simul poni: tale agēs est ifinite vtutis. ꝑmū est hȝ. g̃ maioz est declarata iaz: qz pluralitas taliū cōcludit maiorē pfectionē in causa que q̃tū est ex se pōt simul in illa. g̃ ifinitas illoꝝ in que pōt q̃tū est ex se simul ꝯcludit ifinitā eius vtutē. ¶ Ex istis pōt ꝓpositū sic ostēdi. si ꝑ mū haberet oēm causalitatē oīs cause polis formaľr z simul: lz nō possent causabilia simul poni in esse: eēt ifinitū: qz simul q̃tuz est ex se posset infinita ꝓducere: z posse simul plura cōcludit maiorē potētiā itēsiue: ergo si habet perfectius q̃ si haberet omnē causalitatē formaliter magis sequiť ifinitas itensiua: sed hz omnē causalitatē cuiuscūq; rei: ꝑm totū qō est in ipsa: z hoc eminētius q̃ si esset in ipso formaľr. ergo est infinite potentie intensiue. lz ergo oīpotentiā ꝓprie dictaz ꝑm intētionē theologoꝝ tm̃modo creditā esse z nō naturali ratione credā posse ꝓbari: sicut dicetur di. 42. ꝓbatur tamē infinita potētia: que simul q̃tuz est ex se: habet eminēter omnē causalitatez qua simul posset in infinita si simul essent factibilia. ¶ Si obyciť ꝑmū nō posse ex se simľ in infinita. qz lz bēat eminēti⁹ oēm cālitatē cause q̃ sit in causa secūda. tamē nō pōt ex se in effectus omnium causarū secūdarū: qz nō est ꝓbatū q⁹ sit totalis causa infinitoꝝ. Hoc nihil obstat: qz si cā ꝑmo haberet sīľ vnde eēt totalis causa nihil perfectius esset q̃ nūc sit qñ habet vnde sit ꝑma causa tm̃. tum etiā qz ille scōe cause nō regrunť ꝓpter pfectionez addendā in causando: quia tunc remotius a ꝑma causa esset perfectius: quia

T.c.78. z vlti. T.c.41. 6.4z.

perfectiozē regreret causam.sz si regrunt cause scōe cū ꝑma fz pbos:hoc est ꝓp ipfectionē effect⁹:vt ꝑ⁹ cū a⁹ cā ipfecta possit causare ipfectū:qō fz ipsos nō pōt ymediate cāre.tū etiā qz tote pfectiōes cāz scōarū eminēti⁹ sīt in ꝑmo q̄z si ipse formal'r sibi inessent si possent iesse: qō ꝓbaf:qz causa scōa ꝓxima ꝑme totā pfectionē causatiuam bz a sola ꝑma.g̃ totā pfectionē illā eminēti⁹ bz ꝓxima cā q̄z cā z⁹ bñs formal'r ipsam.ꝟña pz.qz ꝑ⁹ respectu illius cāe scōe est total'r causa ⁊ equoca. sil'r arguitur de tertia cā respectu scōe vel respectu ꝑme. si re" ꝑ⁶ haberēt ꝓpositū.si respectu scōe sequīt scōam eminēter cōtinere totalē pfectionē que ē formal'r in tertia.sed scōa bz a ꝑma q⁹ sic ꝟtinet pfectionē tertie ex ꝓstēsis.ergo ꝑma eminēti⁹ bz cōtinere eminēter pfectionē tertie q̄z scōa habeat.⁊ sic de oīb⁹ causis vsq; ad vltimā cōcludīt ꝓximā habere eminēter totalē pfectionē causatiuā oīuz ⁊ pfecti⁹ q̄z si haberet cālitatez oīuz formal'r si eēt pol'e:⁊ sic videf dicto mō posse ꝟcludere rō Arl.de potētia ifinita q̄ fuit.s.in ꝓn°hui⁹ vie posita que accipīt ex.8. phi. ⁊iz.meta. ¶ Juxta istā viā efficiētie arguīt q⁹ ꝑmū habeat potētiā ifinitā:qz creatiuā.nā iter creatiōis extrema ifinita est distan⁹.Sz hoc añs ponīt tñ credituz vt nō eē quasi duratiōe ꝓcedit eē:vt tñ q̄si nā fm viā Aui. nō eē ꝓcedit ee.añs ostēdīt.qz saltē ꝑma nā post deū est ab ipso:⁊ nō a se:nec accipit eē aliquo ꝓsupposito. g̃ illō creaf.sed sic accipiēdo ꝑus nā taz nō eē q̄z eē nō sūt ibi extrema mutatiōis quā causet illa vtus:nec illud effici regrit mutari. ¶ Sz qcqd sit de añte: ꝟña nō ꝓbaf:qz qñ iter extrema nulla ē distātia me⁹: sed ipsa dicunt ꝓcise distare rōne extremoz iter se tāta est distātia q̄z tū est maius extremū.ex"'. deus distat in ifinitū a creatura etiā supma poīi si qua daret nō ꝓp aliq̄z distātiā media iter extrema:sz ꝓp ifinitatē vni⁹ extremi:ita ꝟdictoria nō distāt p aliq̄ media:qz ꝟdictozia sūt ymediata:ita q⁹ q̄z tūcūq; parū recedit aliqd ab vno extremo statiz ē sub altero:sz distāt ꝓp ipsa extrema iter se. tāta est igit ista distātia q̄z tū est illud extremū:qō est pfecti⁹:illud ē finitū.g̃. ¶ Cōfirmaf.qz posse total'r sup terminū positiuū hui⁹ distātie est posse supra distātiā siue sup transituz ab vno extremo in aliud extremū. g̃ ex posse super istū trāsitū:nō sequīt ifinitas nisi sequaf ex posse total'r sup terminū ei⁹ positiuū.talis termin⁹ est finit⁹.g̃. ¶ Qō aūt dicīt cōiter ꝟdictozia distare in ifinitū. pōt sic itelligi.i.ideterminate:qz sicut nulla est ita pua distātia q̄ nō sufficiat ad ꝟdictozia.ita nulla est ita magna ēt si eēt maioz maxīa possibili quin ad illa ꝟdictozia se extendāt.est igit eoz distātia ifinita.i.ideterminata ad q̄cunq; magnā vel paruā.ex tali.n. ifinitate distātie non segīt ꝟña de ifinita potētia itēsiua:sicut nec segīt ad minimā distātiā in q̄ saluaf sic ifinita distātia. qō eni non sequīt ad antecedēs nō sequīt ad cōsequēs.

Ostenso ꝓpositō ꝓ viā ꝑme efficiētie ꝓ rōnē ꝓbi: qz illa ꝑma efficiētia ifert ifinitatē. Sequīt scōa via ex hoc q⁹ ē itelligēs distincte oīa factibilia: vel itelligibilia.vbi arguo sic.intelligibilia sunt ifinita: ⁊ hoc actu in itellectu oīa itelligēte.ergo itellect⁹ illa simul actu itelligēs ē ifinit⁹.talis est inte⁹ diuin⁹:vt.s. probatū est in ꝟcl'onib⁹ de itelligere ꝑmi.hui⁹ enthymematis ꝓbo añs ⁊ ꝟña.añs sic.q̄cūq; sūt ifinita i potētia: ita q⁹ accipiēdo alteꝝ post alteꝝ nullū ꝑñt bre finē.i⁹ oīa si simul actu sunt:sūt ifinita actu.itelligibilia sūt ifinita i potētia respectu itellect⁹ creati.satis pz.⁊ in itellectu i creato sūt simul oīa itellecta actu q̄ a creato sūt successiue itelligibilia.g̃ sunt ibi actu ifinita itellecta.hui⁹ syllogismi maiorē sic ꝓbo:lz satis euidēs videaf:qz oīa talia ꝗceptibilia qñ sunt simul exñtia:aut sūt actu finita aut sunt actu ifinita. si actu finita. g̃ accipiēdo alteruz post alterū tandē ꝑñt oīa esse accepta actu.g̃ si non ꝑñt oīa actu esse accepta si actu simul sūt:sūt actu infinita. ꝟsiam ꝑmi enthymematis sic ꝓbo. qz vbicūq; pluralitas regrit vel ꝟcludit maiorē pfectionē q̄z paucitas ibi ifinitas numeralis cōcludit ifinitā pfectionē. exēpluz. posse ferre.io.maiorē pfectionē regrit vtutis motiue q̄z posse ferre.5.iō posse ferre ifinita cōcludit ifinitā vtutē motiuā.g̃ in ꝓpositō cū itelligere a.sit aliq̄ pfectio:⁊ intelligere b.sit a⁹ pfec⁹ : nunq̄z idē itelligere erit ipsi⁹ a.⁊ b.eque distincte:vt duo itelligere eēnt:nisi pfectiōes duoz itelligere in illo vno eminēter icludant.⁊ sic de tribus.⁊ sic vltra de ifinit]. ¶ Cōsil'r etiā de ipsa rōne itelligēdi arguef sicut de itellectu ⁊ actu argutū est:qz maior pfectio ꝟcludīt i rōne itelligēdi ex pluralitate illoz quoz est rō itelligēdi distincte:qz oz q⁹ icludat eminēter pfectiōes oīuz ꝓpaz rōnū itelligēdi: q̄rū q̄libet fm ꝓpriā rōnē aliquā pfectionē ponit.g̃ ifinitatē ꝟcludūt ifinita. ¶ z° iuxta istā viā de itelligef ꝑmi ꝓpo"' sic oñdo. causa ꝑma cui fm vltimū sue causalitatis causa scōa aliquid pfectōis addit i causando:nō videf sola posse sine scōa ita pfectū effectū causare sicut ipsa cū scōa:qz cālitas sola ꝑme cause diminuta est respectu cālitat] ambarum.g̃ si illud qō natū est eē a cā scōa ⁊ ꝑma sil'r sūt m'to pfectius a sola ꝑma:causa scōa nihil pfectiōis addit ꝓxime: sz oē finitū oi finito additū addit aliquā pfectiōez. g̃ talis ꝑma cā ē ifi"'. ¶ Ad ꝓpo"' no⁹ cuiuscūq; obi nata est gignī ab ipso sic̄ a cā ꝓxia:⁊ maxīe illa que ē visio siue itelle⁹ ituitīa.g̃ si illa alicui itellectui iest sine actione q̄cūq; talis obti.sz tñmō ex vtute alteri⁹ obi ꝓxis: qō natū ē eē cā supioz re" talis cognitiōis.sel' q⁹ illud obiectū supi⁹ ē ifi"' i cognoscibili"':qz iferi⁹ nihil sibi addit in cognoscibi"'.tale obm supi⁹ est nā ꝑma.qz ex sola pā⁹ eius apud itellectū ꝑmi nullo alio obo ꝟcausante ē no⁹ cuiuscūq; obti in itellectu ei⁹:sic̄ ꝓbabaf.s.in ꝟnib⁹ de itelligere ꝑmi.igit nullū aliud itelligibile aliqd sibi addit in cogscibi"'.g̃ ē ifi"'.sic g̃ ⁊ in entitate:qz vnūqōq; sicut ad eē se bz sic ad cognoscibilitatē.ex z° meta. T.c.4.

Tertia via ex parte finis arguīt sic.volūtas nostra oī finito aliqd mai⁹ pt appetef ⁊ amare sic̄ ite⁹ itelligere:⁊ qō plus est:videf icliatio nālis ad sūme amādū bonū ifi"'.nā ide arguīt icliatio nāl ad aliqd i volūtate:qz ex se sine hitu ꝓmpte ⁊ delectabiliter vult illud volūtas libera.ita vr q⁹ expimur ō actu amādi bonū ifi"' : imo nō vr volūtas i alio pfecte getari:⁊ quō illud nō nāl'r odiret si eēt oppo"' sui obti : sicut nāl'r odit nō eē fm Aug.de libe.arb.c.z.vr.n.q⁹ si ifini"' repugnaret bono q⁹ nullo mō volūtas getaref in bono sub rōne ifi"'.nec i illō facil'r tēderet:sic̄ nec i repugnās suo obiecto. ¶ Confirmatur ista ratio in sequenti via per simile de intellectu.

Quarta via ex parte eminētie arguo sic.eminētissimo icōpol'e ē aliqd eē pfectius: sicut ꝑus patuit.finito aūt nō est icompossibile aliquid esse perfectius.quare ⁊c̄.minoz ꝓbaf:qz ifinitū non repugnat enti.oī finito maius est ifinitū.quare ⁊c̄. ¶ Aliter arguīt ⁊ est idē.cui nō repugnat ifinitū itēsiue illō nō est sūme perfectū nisi sit ifinitū:qz si ē finitū potest excedi vel excelli:sī ifinitas sibi nō repugnat.enti autē nō repugnat ifinitas.ergo pfectissimū est ifi"'.mioz huius ꝟsequētie que etiā i ꝓcedēti argumēto accipīt nō videtur a prioꝛi posse ꝓbari vel ostendi: qz sicut ꝟdictoria ex rōnibus ppriis cōtradicūt:nec potest per aliquid manifesti⁹ bī ꝓbari:ita nō repugnātia ex rōnib⁹ ppriis nō repugnāt:nec videnf posse ostēdi nisi explicādo rōnes ipsoruz,ens aūt per nihil noti⁹ explicaf .infinitum

itelligim⁹ ꝑ finitū: ⁊ hoc vulgariter sic expono. ifinituꝫ est ꝙ aliqꝺ finitū datū ꝓm nullā bitudiez finitā precise excedit. sꝫ vltra oēm bitudiem assignabilē excedit aduc: sic tñ ꝓpositū suadet sic̄ qōlibet ponēduꝫ est pol'e: cui⁹ nō appet ipol'itas: ita ⁊ ꝯpol'e cui⁹ nō appet icōpol'itas. ꝫ nulla appet icōpol'itas: qz ꝺ rōe entis nō ē finitas: nec appet ex rōne entis ꝙ sit pa⁹ ꝯuertibil'cū ente. alterum. n. istoꝝ regrit ad repugnātiā ꝑdcām. passiões vo ꝓme ent] ⁊ ꝯuertibiles sat] videnť sibi note i eē. ¶ Jtē sic suadeť. ifi^m suo mō ñ repugnat q̄titati. i. i accipiēdo ptē post ptē. ġ necifi^m suo mō repugnat entitati. i. ī pfectiõe sil'cēdo. ¶ Jtē si q̄titas vtut] ē simpl'r pfectioꝝ q̄titas mol': q̄re erit pol'is ifinitas i mole ⁊ ñ i vtute: sed si est pol'is est ⁊ actu: sic̄ ꝑꝫ ex z^a ꝓne vbi. s. de ꝓmitate effectiui. ¶ Jtē q̄re ite⁹ cui⁹ obm est ens nullā iuenit repugnātiā itelligēdo aliqꝺ ifi^m: imo vī pfecti^m itellibile. miꝝ est aūt si nulli itellectui talis ꝺictio patēs fiat circa ei⁹ p^m obm: cū discordia in sono ita facil'r offendat auditū. si. n. discōueniēs statiz pcipiť ⁊ offendit: cur nullus ite⁹ ab itell'ibili ifinito nāl'r refugit sic̄ a nō ꝯueniēte: imo suū o^m p^m destruēte. ¶ Per illud pōt colozari illa rō Anſel. de sūmo cogitabili. ꝓsol'. ⁊ itelligēda est ei⁹ descriptio sic. de⁹ est quo cogitato sine ꝺictiõe maiꝰ cogitari nō pōt sine ꝺictiõe. ⁊ ꝙ addēdū sit sine ꝺictiõe ꝑꝫ. nā i cui⁹ cogitatiõe icludiť ꝺictio illud ꝺī nō cogitabile: qz tūc sunt z° cogitabi^a oppo^a nullo⁹ faciēdo vnuꝫ cogitabile: qz neutꝝ determiat altez sūmū cogitabile ꝑdictū sine ꝺictiõe eē in re. ꝓbať ꝑ de eē q̄ditatiuo: qz in tali cogitabili sūmo sūme gescit inte⁹. ġ in ipso sūmo est rō ꝓmi obti ite⁹. s. entis: ⁊ hoc in sūmo. ⁊ arguiť vltra ꝙ illud sit loquēdo de eē exñtie: qz sūme cogitabile nō est tñ in itellectu cogitāte: qz tūc posset eē. qz est cogitabile pol'e: ⁊ nō posset eē qz repugnat rōni ei⁹ eē ab a^a cā: sicut patuit ꝓus in z^a ꝓne de ꝑ effectiuo. maiꝰ igiť cogitabile est qꝺ est in re q̄ qꝺ ē tm̄ i itellectu. nō ē aūt ꝫ sic itelligēdū ꝙ idē si cogiteť ꝑ ꝫ sit maiꝰ cogitabile si existat. sed oi qꝺ est in itellectu tm̄. maiꝰ aūt est aliqꝺ cogitabile qꝺ est in re vel qꝺ existit. Uel al'r colozať sic maius cogitabile ē qꝺ existit. i. pfecti⁹ cognoscibile: qz visibile siue itelligibile itellectiõe intuitiua. qꝺ aūt nō existit nec in se nec in nobiliozi cui nihil addit nō est itellectual'r visibile. visibile aūt est pfecti⁹ cognoscibile non visibili: sꝫ tm̄ itelligibili abstractiue. ġ pfecti^m cognoscibile existit. ꝺ dria itellectiõis intuitie ⁊ abstractie: ⁊ quō ituitiua ē pfectioꝝ tāgeť ꝺi. z. ⁊ al's qñ locū habebit.

Ultimo ostēdiť ꝓpo^m ex negatiõe cāe itrisece: qz forma finiť ꝑ mām. ġ que nō est nata eē i mā est ifinita. Dec rō nihil valet: qz ꝓm ipsos angelus ē imālis. ġ in nā erit ifinit⁹: nec pñt dicere ꝙ eē angeli finiret ei⁹ eentiā: qz ꝓm eos eē est accñs eentie ⁊ posteri⁹ nāl'r: ⁊ sic in ꝑ signo nāe eēn^a ꝓm se vt ꝓz videť eē intē siue infinita: ⁊ ꝑ ꝓñs in z°. signo nāe nō erit finibilis per eē. Breuiter rñdeo ad arg^m. nā q̄libet entitas ꝫ itrinsecuꝫ sibi gradū sue pfectiõis i quo ē finitū si ē finitū: vel ifinitū si est ifinitū. si ġ sit finituꝫ nō ꝑ aliud ens finiať. ¶ Et cū arguiť. si forma finiť ad māz. ġ si nō ē ad illaꝫ nō finiť. falla^a est ꝓñtis: cozp⁹ finiť ad cozp⁹. ġ si nō ē ad cozp⁹ est ifi^m vlti^m celū ġ erit ifi^m. sophisma ē terty phisi cozꝝ: qz sicut ꝓus cozp⁹ in se finiť q̄ finiať ꝑ aliud cozp⁹ ita forma finita in se ꝓus finiť: qz est talis nā in entibus q̄ finiť q̄ finiať per māz. nā z^a finitas ꝑsupponit ꝓmā ⁊ nō causat eā. ġ in ꝑ signo nāe est eēntia angeli finita. ergo nō finibilis per eē. ġ in z° signo nō finiť ꝑ eē. ¶ Breuiter dico vnā ꝓpōnem ꝙ quecūq; eēntia absolute finita in se est finita: vt preintelligitur omni comparationi sui ad aliam essentiam.

Tit. 31.

Ex predictis ꝑꝫ sol'o. q. nā ex ꝑ arti^e hr̄ ꝙ aliqꝺ ens est simpl'r p^m triplici ꝓmitate. s. effi^e finis ⁊ eminētie: ⁊ ita simpl'r qꝺ est ipol'e aliqd eē ꝓus: ⁊ in ꝫ ꝓbatū ē eē de deo q̄ tū ad ꝓꝑetates respectiuas dei ad creaturā vl'inq̄tū termiat respect⁹ ⁊ dependētias creaturaꝝ ad ipm. ¶ Ex z° arti⁹ hr̄ q̄druplici via ꝙ illud p^m ē ifi^m ꝑ. vꝫ. qz ꝑ^m efficiēs. z° qz p^m cognoscēs oia cognoscibilia. ⁊ ꝑꝑ z^am viaz ꝓmittebanť ꝺnes: q̄ttuoꝝ ꝺ itelligere ꝓmi. 3° qz finis vltim⁹. 4.° qz eminētissimū. ¶ Juxta ꝓmā viā exclusa ē q̄dā via iutilis ꝺ creatiõe. iuxta z^am tangiť alia via de pfectiõe ꝓmi obti in itelligēte. iuxta tertiā ⁊ q̄rtā exponiť rō Anſel. ꝓslogion. deus est quo magis cogitari nō pōt. ¶ Ultio excludiť via iutilis ex imālitate iferēs ifinitatē. itaq; iunge ꝺnes duoꝝ articuloꝝ ꝓncipaliū sic. aliqꝺ ens triplr ꝓmū in entib⁹ existit in actu. istud triplr ꝑ^m in entib⁹ est ifi^m. ġ aliqꝺ infi^m ens actu existit: ⁊ in hoc ꝓbatū est esse de deo q̄tū ad illud absolutū qꝺ est ꝑ^m pfectiõe oium a nobis ꝯceptibiliū de deo. sic̄ diceť z^a ꝺi. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝓbatū est esse deū q̄tuz ad cōceptū pfecti^m conceptibilez vel possibilem a nobis haberi de deo.

Ad primū arg^m hui⁹. q. ꝓncipale dico ꝙ cā ifinita actiua ex necitate nāe non cōpatiť sibi aliqꝺ ꝺriū siue sit ei ꝺriū formal'r ꝓm aliqꝺ qꝺ ꝯuenit sibi eēntial'r siue vtual'r. s. ꝫ rōnē effect⁹ sui quē virtual'r icludit. vtroq;. n. mō ipediret qōlibet icōpol'e suo effectui sicut argutū ē ꝓus. de⁹ aūt ē libere ⁊ volūtarie agēs re^u oiuz q̄ sūt ex ipuz: ⁊ iō cōpatiť malū. ¶ Cōtra. nunqd ꝑbi ponētes deū agere ex necitate nāe nō ponebāt eē aliqꝺ malū in vniuerso. ¶ Rñ°. sic̄ patuit ꝓbando deū eē agēs ꝑ cognitionē nō potuerūt saluare aliqꝺ malū posse fieri cōtingēter in vniuerso: sꝫ tm̄ ꝙ vn⁹ ordo cāꝝ ꝓduceret aliqꝺ eēt receptiuū alicui⁹ pfectionis. ali⁹ aūt ordo de necitate ꝓduceret oppo^m illi⁹ pfectiõis: ita ꝙ illa pfectio q̄ posset tē iduci ꝯurrētib⁹ oīb⁹ cāis: ꝫ absolute ꝓductū ab aliqb⁹ ꝯsideratū ꝫ rōnem siue spēi eēt receptiuū illi⁹ pfectiõis: cuius oppo^m necio euenit. qd aūt ꝑbi pñt dicere de libero arbi. nr̄o ⁊ malitia moꝛis ꝺöz ē al's. ¶ Ad z^m dico ꝙ ꝯña nō valet. Ad ꝓbationē ꝯñe. dico ꝙ nō est sillis icōpol'itas dimēsionū in replēdo locū ⁊ eēntiaꝝ isil'essendo. nō. n. vna entitas sic ꝯplet totā nāz entitatis qn cū ista alia entitas possit stare. ꝫ aūt nō ꝺz itelligi de repletiõe locali: sꝫ q̄si ꝯmēsuratiõe eēntiali: sꝫ vna dimēsio replet cūdē locū ꝫ vltimū capacitat] sue: ⁊ iō aliud nō pōt eē cū eo replēs locū: sꝫ bñ posset eē cū eo aliꝺ cozp⁹ nō replēs locū: ita ꝙ vna entitas sil'pōt esse cū alia sicut posset respectu loci cū cozpe replēte locū aliꝺ cozp⁹ eē nō replēs locū. Simil'r alia ꝯña nō valet: qz cozp⁹ ifinitū si eēt cū alio fieret totū maiꝰ vtroq; rōe dimēsiōuz: qz dimēsiões alterius cozpis eēnt alie a dimēsiōib⁹ cozpis ifiniti: ⁊ eiusdez rōnis cū eis: ⁊ iō totū maiꝰ eēt ꝑꝑ diuersitatē dimēsionū: ⁊ totū nō maiꝰ: qz dimēsio ifi^a nō pōt excedi. hec aūt tota q̄titas ifi^e pfectiõis nullā recipit additiõez in rōne talis q̄titat] ex coexñtia alicui⁹ finiti ꝫ talē q̄titatē. ¶ Ad ꝫ^m arg^m. dico ꝙ ꝯña nō valet nisi illud qꝺ ꝺmōstrať in añte a quo alia separanť sit finitū. ex^m. si eēt aliqꝺ vbi ifinitū ꝑ ipol'e: ⁊ cozp⁹ ifinitū repleret illꝺ vbi nō seq̄reť ꝫ cozp⁹ ē ꝫ: ita ꝙ nō alibi. ġ ē finitū ꝫ vbi: qz ly ꝫ ñ ꝺmťat nisi ifi^m. ita ꝫ ꝑꝫ si mot⁹ eēt ifi^{ta} ⁊ tēpus ifi^m. nō se^r. iste mot⁹ ē i ꝫ tpe ⁊ nō i a°. ġ ē finit⁹ ꝫ tpus. Jta ad ꝓpo^m ꝺz ꝓbare illꝺ qꝺ ꝺmťat ꝑ ꝫ eē fi^m. qꝺ si assumať petiť ꝺ in ꝓmissa. ¶ Ad vlti^m dico ꝙ ꝑꝫ infert moueri in nō tpe ex ꝫ añte ꝙ potētia ifinita ē in magnitudie: ⁊ itelligit i ꝯñte moueri ꝓpe vt distinguiť ꝺ mutationez. ⁊ ꝫ mō ꝯñs icludit ꝺdictionē: ⁊ etiā añs ꝓm eū.

Qualr aũt teneat hec ꝺña sic declaro. si est infinita potẽtia: ꝛ agit ex necitate nãe. ꝯ agit in nõ tpe: qz si agat in tpe sit illud tps a. ꝛ accipiaꝫ alia ỽtus finita q̃ agat i tpe finito: ꝛ sit illud tps b. augmẽteꝫ aũt ỽtus finita ꝟz proportionẽ illã q̃ est b. ad a. puta si a. est cẽtuplũ vel millecuplũ ad b. accipiaꝫ ỽtus q̃ sit centupla vel millecupla ad illã ỽtutẽ finitã ꝺatã. igiꝫ illa ỽt⁹ sic augmẽtata mouebit in a. tpe. ꝛ ita illa ꝛ infinita mouebũt in eq̃li tpe: qõ est ipole si ỽtus infinita mouet ꝟm vltimũ potẽtie sue ꝛ necio. ¶ Ex ℔ igiꝫ ꝯ ỽtus illa ẽ infinita sequtur ꝯ si agat ex necitate nãe agit in nõ tpe. ex ℔ aũt qõ ponitꝫ in añte ꝯ est in magnitudie seq̃ꝫ ꝯ si agat circa coꝛp⁹ ꝯ proꝑe moueat illud coꝛp⁹: qz ỽtutẽ in magnitudie vocat pℏs ỽtutẽ extẽsaz ꝑ accñs. talis aũt si ageret circa coꝛp⁹ ℔z ptes illi⁹ coꝛpis diuersimode distãtes respectu ei⁹: puta vnã ptẽ coꝛpis ꝓpingoꝛẽ ꝛ aliã remotioꝛẽ. ℔z etiã resistẽtiã aliquã in coꝛpe circa qõ agit: q̃ due cause. s. resistẽtia ꝛ diuersa appꝛoximatio ptiuz mobilis ad ipsuz mouens faciũt successionẽ eẽ in motu ꝛ coꝛp⁹ ꝓꝑe moueri. ꝯ ex ℔ ꝯ in añte illo ponitꝫ ỽtus in magnitudie seq̃ꝫ ꝯ ꝓꝑe mouebit: ꝛ ita iũgẽdo ista duo sil̃ qõ est infinitũ ꝛ in magnitudie: sequitꝫ ꝯ ꝓꝑe mouebit: ꝛ in nõ tpe: qõ ẽ ꝺictio: sed istud nõ segt de ỽtute infinita q̃ nõ est in magnitudine. ipsa. n. ꝟz in nõ tpe agat si necio agat: qz ℔ seꝛ ad infinitatẽ. tñ nõ ꝓꝑe mouebit: qz nõ babebit i passo illas duas rõnes successiõis. nõ igiꝫ vult pℏs ꝯ infinita potẽtia ꝓꝑe moueat in nõ tpe: sicꝫ argm̃ ptẽdit. ꝟz ꝯ infinita potẽtia in magnitudie ꝓꝑe moueat ꝛ in nõ tpe: q̃ sũt ꝺictoria. ꝛ ex ℔ seq̃ꝫ ꝯ añs icludit ꝺictoria. s. ꝯ ỽtus infinita sit i magnitudie. ¶ Sz tũc est ꝺubitatio. cũ potentiã motiuã ponat infinitã ꝛ nãlr agẽtẽ videꝫ sequi ꝯ necio ageret in nõ tpe: ꝟz nõ moueat in nõ tpe: imo tunc nihil mouebit ꝓꝑe loquẽdo. ꝛ ꝯ boc seq̃ꝫ ꝑz. qz istud ꝑtus ꝓbatũ fuit ꝑ rõnẽ potẽtie infinite necio agẽtis. ℞ñdet ꝺmẽ. iz. meta. ꝯ ꝑter ꝑmũ mouẽs qõ est infinite porꝛgritꝫ mouẽs ꝺiũctũ potẽtie finite. ita ꝯ ex ꝑ mouẽte sit infinitas motꝰ. ꝛ ex zº sit successio q̃si alr nõ posset eẽ successio nisi ꝺurreret illud mouẽs finitũ. qz si solũ infinitũ ageret: ageret in nõ tpe. ¶ Istud ipꝛobabitꝫ ꝺi. 8. q. vlt. vbi in hoc arguitꝫ ꝺ pℏos ꝯ ponũt ꝑm agere ex necitate qõlibet qõ imediate agit. ꝟz xpianis nõ ẽ argm̃ difficile: qz ꝺicũt deũ ꝺtingẽter agere. ipsi. n. ꝑñt facilr rñdere: qz si ỽtus infinita necio agẽs agat ꝟz vltim̃ sui: ꝛ ita nõ in tpe ꝯqd imediate agit: nõ tñ ỽtus infinita cõtingẽter ꝛ libere agẽs. sicut. n. in ptãte ei⁹ est agere ꝛ nõ agere: ita i ptãte ei⁹ est agere in tpe ꝛ agere in nõ tpe. ꝛ ita facile est saluare ꝑmũ mouere coꝛp⁹ in tpe: ꝟz sit infinite potentie: qz nõ necio agit ꝟm vltimũ potẽtie sue q̃tũ. s. posꝟ agere: nec in tã breui tpe in quo breui posset agere.

¶ Dẽs aũt catholici tractatoꝛes: vt in eodez .i. lib. Augustin⁹ ait. ꝯ de trinitate q̃ de⁹ ẽ scripserũt: hoc itẽderũt ꝟm scripturas docere. ꝯ pater ꝛ filiꝰ ꝛ spũs scũs vni⁹ sint substãtie ꝛ inseparabili eq̃litate vn⁹ sint de⁹. Aug. i lib. retractationũ: vbi ꝺixi de patre ꝛ filio. ꝯ gignit ꝛ quẽ gignit vnũ est. ꝺicẽdũ fuit vnũ sũt: sicut ipsa veritas apte loq̃tꝫ ꝺicẽs. Ego ꝛ ꝑ vnũ sum⁹ vt sit vnitas in eẽntia: ꝛ pluralitas in ꝑsonis. Jõq̃ nõ sũt tres ꝺiꝫ: ꝟz vn⁹ deus: ꝟz pater filiũ genuerit. ꝛ ideo filiꝰ nõ sit ꝯ pater est. filiusq̃z a patre sit genitꝰ. ꝛ ideo pater nõ sit qui filiꝰ est. ꝛ spũs sanctꝰ nec pater sit nec filiꝰ. ꝟz tm̃ patris ꝛ filij: spũs vtriq̃z coeq̃lis: ꝛ ad trinitatis ptinẽs vnitatẽ. Teneamus ergo patrẽ ꝛ filiũ ꝛ spm̃ sanctũ vnũ eẽ nãlr deuz: vt ait Ang. in lib. de fide ad Petrũ. Neq̃z tñ ipsuz patrẽ eẽ ꝯ filiꝰ est. nec filiũ ipm eẽ ꝯ pater est: nec spm̃ sanctũ ipsuz eẽ ꝯ pater ẽ aut filius. Una est enĩ patris ꝛ filij ꝛ spũs sci eẽntia. quã greci homousion vocãt. i qua nõ est aliud pater: aliud filiꝰ: aliud spũs scũs: q̃uis sit personaliter alius pater: alius filius: alius spiritus sanctus.

Questio. III.

Queritꝫ tertio an sit tm̃ vnꝰ deus. Et ꝯ ñ arguitꝫ ꝑª. ad Cor. 8. Siquidẽ sunt ꝺñi multi ꝛ ꝺy multi. ¶ Itẽ sic. deꝰ est. ꝯ ꝺy sũt. ꝓbaꝫ ꝺña. qz singulare ꝛ plurale idẽ significãt: ꝟz differãt in mõ significãdi. ꝯ icludũt idẽ ꝑdicatũ ꝓportionalr acceptũ. ꝯ sicut singulare icludit singulare: ita pl'ale icludit plurale. ¶ Ꝑ. ꝛº. qz sic deꝰ est q̃ maius cogitari nõ ꝑt: ita ꝺy sũt qbꝰ maiozes excogitari nõ ꝓñt. illa aũt qbꝰ maiora cogitari nõ ꝓñt sũt in effectu: qz videꝫ ꝯ si nõ essent in effectu maiora ꝓñt eis cogitari. ¶ Ꝑ. oẽ ens ꝑticipatione reducitꝫ ad ens tale ꝑ eẽntiã: ꝟz idiuidua i quacũq̃z spẽ creata sunt entia ꝑ participationẽ: aliogn non essent multa. ꝯ reducunt ad aliqd tale ꝑ essentiã. ꝯ est aligs bõ ꝑ essentiã: ꝛ aligs bos per eẽntiã. ꝟz gcqd ẽ per essentiã nõ ꝑ participationez ẽ deꝰ. ergo ꝛc̃. ¶ Ꝑ. plura bona sunt meliora pauciozibꝰ bonis. sed q̃cũq̃z meliora sunt ponẽda in vniuerso. ꝯ ꝛc̃. ¶ Cõtra. Deutronomy. 6. Audi israel dominus deus tuus vnus est. Et ysaie. ꝟz. Extra me nõ est deus.

Buiel. var. li. 1. di. 2. q. 1.

In ista qõne ꝺcꝺo est certa. sed ꝺicũt alig ꝯ hec ꝓ nõ est demõstrabilis: sed tm̃ accepta per fidẽ. ꝛ ad ℔ babeꝫ auctas rabi Moysi lib. 3. c. 6. ꝯ vnitas dei accepta ẽ a lege. ¶ Hoc ẽt arguitꝫ ꝑ rõnẽ: qz si ꝑ rõnẽ nãlẽ posset cognosci deũ eẽ vnicũ. ꝯ posset nãlr cognosci deũ ex se esse singularẽ. ꝯ posset cognosci nãlr singularitas dei ꝛ essentia dei vt singularis: qõ falsuz est. ꝛ cõtra ꝑdicta in qõne de subto theologie. ¶ Uideꝫ tñ ꝯ ista veritas possit rõne nãli ostẽdi: ꝛ hoc sumẽdo viã. ꝓ ex infinito intellectu. zº ex infinita volũtate. 3º ex infinita bonitate. 4º ex rõne infinite potẽtie. 5º ex rõne infiniti absolute. 6º ex rõne necesse eẽ. 7º ex rõne oĩpotẽtie. ¶ Prima via ex pte intellectꝰ infiniti arguitꝫ ꝓ sic. Intellectus infinitꝰ cognoscit qõcũq̃z itelligibile pfectissime q̃tũ est itelligibile in se. ergo si sint duo ꝺy sint a. ꝛ b. a. ergo cognoscet b. pfectissime q̃tũ. s. b. est cognoscibile: sed hoc est ipole. ꝓbatio. qz aut cognoscit b. ꝑ eẽntiã. b. aut nõ. si nõ. ꝛ b. est cognoscibile ꝑ eẽntiã. ergo a. nõ cognoscit b. pfectissime q̃tũ. s. b. est cognoscibile. nihil enĩ cognoscibile ꝑ eẽntiã pfectissime cognoscitꝫ nisi cognoscaꝫ per eẽntiã suã vel ꝑ aliqd pfectiꝰ includẽs essentiã suã q̃z ipsa sit in se. essentia aũt b. in nullo pfectiꝰ includitur q̃z in b. qz tũc b. nõ eẽt deus. si autẽ cognoscerꝫ b. per eẽntiã ipsius b. ergo actꝰ ipsius a. est posterioꝛ nãlr eẽntia ipsius b. ꝛ ita a. nõ est deus. Qz autẽ actus ipsius a. sit posterioꝛ ipso b. ꝓbo. qz oĩs actus cognoscẽdi ꝯ nõ ẽ idẽ obo ẽ posterioꝛ obo. neq̃z. n. ꝓꝛ neq̃z sil̃ nã ẽ actꝰ cũ obo alio ab actu: qz tẽ actꝰ posset itelligi sine obo sicꝫ ecõuerso. ¶ Si ꝺicas ꝯ a. itelligit b. ꝑ eẽntiã ipsius a. q̃ simillima est ipsi b. aut ꝯ a. itelligit b. in rõne spẽi cõmunis ipsi a. ꝛ ipsi b. ¶ Cõtra. Neutra respõsio saluat ꝯ a. intelligat b. perfectissime: ꝛ per ꝓña nõ est deus: qz co-

gnitio alicuius in simili tñ siue in vli nõ est cognitio pfe
ctissima ⁊ intuitiua ipsius rei in se. ⁊ ita nõ cognoscit b. in-
tuitiue ⁊ pfectissime: qõ est ꝓpositũ. ¶ 2o ex parte itelle
ctus arguit sic. actꝰ aliqs nõ põt bẽre simul duo obiecta
adeq̃ta .a. est obz adequatũ siue itellectõi: ⁊ b. esset adeq̃
tum eidẽ si possz itelligere simul pfecte a. ⁊ b. g̃ ipoſe est
q; a. itelligat vnica itellectõe simul pfecte a. ⁊ b. Si a. hz
duas itellectiões realr distinctas. g̃ nõ est deus. Maior
pz. qz aliogn actus adequaret̃ alicui obiecto: quo subtra
cto nõ minꝰ quietaret̃ potẽtia ⁊ adequaret̃. ⁊ ita frustra
eẽt tale obm. ¶ Quãtũ ad 2am viã arguit sic. voluntas
ifinita est recta. g̃ diligit qõlibz diligibile q̃tum est dili-
gibile. si igit̃ b. est aliꝰ deꝰ ẽ diligibilis in ifinitũ cũ sit bo
nũ ifinitũ: ⁊ ifinite a volũtate potẽtie sic diligere. g̃ volũ
tas a. diligit b. ifinite: sed hoc ẽ ipoſe: qz a. nãlr plus dili-
git se q̃ b. pbatio. qõlibz. n. nãliter plus diligit esse suuz
q̃ esse alteriꝰ cuius nihil ẽ vt pars vel effectus: a. aũt ni-
hil ẽ ipsiꝰ b. nec vt pars nec vt effectꝰ. g̃ plus diligit a. se
nãliter q̃ ipm b. sed volũtas libera qñ ẽ recta ꝺformaẽ
volũtati nãli: aliogn voluntas nãlis nõ eẽt semp recta.
g̃ a. si hz volũtatem liberã rectã actu elicito plus diligit
se q̃ b. ergo nõ b. ifinite. 2o sic. de voluntate: aut a. fruit̃
b. aut vtit̃. si vtit̃ eo. g̃ a. hz voluntatẽ iordinatã. si fruit̃
b. ⁊ fruit̃ a. ergo a. ẽ beatus i duobus obiectis: quoz neu
trum dependet ab alio: qz sicut a. ẽ beatus i se sic ⁊ in b. sz
ꝺñs est ipoſe: qz nihil põt esse beatũ actu in duobꝰ obie-
ctis beatificãtibꝰ totalibꝰ. ꝓbatio: qz vtroq; eoz destru-
cto nihilominus esset beatꝰ. g̃ in neutro ẽ beatus. vr̃ etiã
rõnabile q; getatũ i vno obo adequato nõ possit in obie
cto alio getari. ¶ De 3a via. s. de rõne ifiniti boni arguo
sic. volũtas ordiata põt appetere maiꝰ bonum ⁊ magis
amare maiꝰ bonũ: sed plura bona ifinita si sint possibilia
plus bonitatis icludũt q̃ vnuz ifinitũ. g̃ volũtas ordina
te possz plus amare plura bona ifinita q̃ vnũ. ⁊ ꝓ ꝺñs in
nullo vno bono ifinito getaret̃: sed hoc ẽ ꝺ rõnem boni
q; sit ifinitũ ⁊ nõ getatiuũ cuiuslibz volũtatis. ¶ Quã-
tum ad 4am viã. s. de ifinita potentia arguo sic. nõ pñt eẽ
due cause totales eiusdẽ effectus in eodẽ ordie cãe: sz ifi
nita potẽtia ẽ cã totalis respcũ cuiuslibz effectus i rõne
ꝓme cause. g̃ nulla alia potentia põt esse cã in rõne cause
ꝓme respcũ alicuiꝰ effectꝰ. ⁊ ita nulla alia ẽ cã ifinita i po
tentia. ꝓmã ꝓpõnem ꝓbo: qz tũc aliqd esset cã alicuius
a quo illud nõ dependeret. ꝓbatio. a nullo aliqd depen-
det essentialr: quo nõ exñte nihilominꝰ esset: sed si c. ha-
bet duas cãs totales a. ⁊ b. ⁊ i eodẽ ordine cãe. vtrolibet
eoz nõ existẽte nihilominꝰ esset ipm c. ab altero eoz: qz
nõ exñte a. nihilominꝰ erit c. ab ipso b. ⁊ nõ exñte b. nihi-
lominꝰ erit ipm c. qz ab ipso a. ¶ Juxta idem arguit̃ de
vnitate cuiuscũq; ꝓmi in q̃cũq; ꝓmitate ꝓdicta. nihil. n.
excessum excedit̃ a duobꝰ ꝓmo ipm excẽdentibꝰ. ⁊ nihil
finitũ essentialr ordinaẽ ad duos ꝓmos fines. esset. n. ali
qd ad finẽ quo nõ exñte nihilominꝰ esset finitũ: vt prius
argutũ est. ⁊ eẽt aliqd excessuz essentialr ab aliquo quo
nõ exñte nihilominus bret essentiale excedẽs quo men
surareꝰ essentialr. ⁊ a quo acciperet suam perfectionem
essentialr: qõ ẽ ipoſe. g̃ ipoſe est alicuiꝰ finiti duos fines
ꝓmos esse: vel alicꝰ excessi duo ꝓma eminẽtia eẽ. ¶ De
5a via dico. q; ifinitũ absolute nõ põt excedi. ⁊ arguo sic.
Quecũq; pfectio põt numerari i diuersis plus pfectõis
hz in pluribꝰ q̃ in vno. sicut dr. 8. de tri. caꝰ. ꝓmo. g̃ ifini-
tum in pluribus oino numerari nõ põt. ¶ De 6a via. pri
mo arguo sic. Spẽs plurificabilis in idiuiduis nõ deter
minaẽ ex se ad certũ numeꝝ idiuiduoꝝ: sed quãtuz ẽ ex
se compatit̃ infinitaẽ idiuiduoꝝ sicut pz in spẽbus oibꝰ
corruptibilibus. g̃ si rõ necesse esse sit plurificabilis i in-
diuiduis nõ determiat se ad certũ numeꝝ: sed compati-
tur ifinitaẽ quãtuz ex se est: sed si possent esse ifinita ne
cesse esse sunt ifinita necesse esse. ꝺñs est falsuz. g̃ antece
dẽs ex quo sequit̃. ¶ Scõo arguo sic iuꝝ istã viã. si sunt
plura necesse esse aliquibus pfectõibus realibus distin-
guunt̃: sint perfectões iste a. ⁊ b. tũc sic: aut ista duo disti
cta p a. ⁊ b. sunt formalr necesse esse p a. ⁊ b. aut nõ: si nõ.
g̃ a. non est formalis rõ necessario essendi: nec b. g̃ ꝓ ꝺñs
nec icludẽs a. est necesse esse. ꝓbatio: qz icludit aliquam
entitatẽ que nõ est necessitas formalr essendi nec necessa-
ria ex se. Si aũt illa sint formalr necesse esse per a. ⁊ b.
⁊ ꝑter hec vtrũq; est necesse esse p illud i quo ꝺuenit vnũ cũ
alio. g̃ vtrũq; hz i se duas rões: quaꝝ vtraq; formalr ẽ
neẽe: sz hoc ẽ ipoſe: qz neutra illaꝝ icludit alterã. vtrali
bet igit̃ illaꝝ circũscripta esset tale neẽe esse p reliquã. ⁊
ita eẽt aliqd formalr neẽe esse p rõnẽ aliquã: qua circũ-
scripta nihilominꝰ esset necesse eẽ: qõ est ipoſe. ¶ De 7a
via. s. de omnipotẽtia vr̃ q; illa nõ sit p rõnem nãlez de-
mõstrabilis: qz oipotẽtia vt alias patebit nõ põt ꝺcludi
rõne nãli vt catholici credũt oipotentiã: nec ꝺcludit̃ ex
rõne ifinite potẽtie: tñ ex oipotẽtia credita arguit̃ sic ꝓ-
positũ. si a. ẽ oipotẽs. g̃ põt facere circa qõcũq; aliud ipz
esse vel nõ esse. ⁊ ita posset destruere b. ⁊ ita fieret b. nul-
lipotẽs. g̃ b. nõ est deus. ¶ Jsta rõ nõ valz: qz b. non est
obm oipotẽtie ipsius a. qz oipotẽtia ꝓ obo respicit possi-
bile. b. aũt ponebaẽ necessariuz sicut a. ¶ Jdeo ex oipo
tẽtia arguit̃ alr sic declarãdo rõnez ℟ic. 2. de tri. c. vlti.
Omnipotens sic̃ suo velle põt ꝓducere omne possibile.
ita suo nolle põt impedire vel destruere oẽ poſe si iaz hz
esse a. ergo oia possibilia põt suo velle i esse ꝓducere. nõ
aũt ẽ necesse q; b. velit oia illa eẽ: sz põt nolle illa eẽ q̃ a.
vult: qz volũtas b. se hz ꝓtingẽter ad illa q̃ vult a. sic̃ vo-
lũtas a. ad illa q̃ b. vult: si ẽ deus. si aũt b. nolit illa esse. g̃
nullũ eoz est. igr̃ si sint duo oipotẽtes vterq; illoz face-
ret alteꝝ nullipotẽtẽ: nõ destruẽdo illũ: sed faciẽdo vel
ꝓhibẽdo p suũ nolle esse volitoꝝ ab alio. ¶ Qz si dicas
somniãdo q; cõcordant in voluntate sua: quãuis de hoc
nulla sit necessitas: sed quasi fecerũt pacta. ¶ Adhuc ꝓ
bo. q; neuter eoz erit oipotẽs. nam si a. est omnipotens
põt ꝓducere suo velle quodcũq; aliud possibile volituz
a se. ex hoc sequit̃ q; b. nullũ eoz põt ꝓducere suo velle.
⁊ ita nõ est omnipotẽs. ¶ Qz hoc sequaẽ pz ex 4a via: qz
ipoſe est duas causas esse totales vnius effectus: qz exq̃
causatꝰ est ab vna ipoſe est q; sit ab alia. ¶ Argumenta
quedam alioꝝ ad ꝺcl'onem ꝓdictã nolo hic adducere
q̃bus nõ opz ĩniti: qz sunt solubilia. ⁊ eque forsan conclu
dẽtia vnum esse angelũ in vna specie si angelus est sim-
plex i essentia sua: aut si cõcludunt: nõ tamẽ ex naturalr
nobis notis: nec opz illa adducere vt soluẽda: qz nõ sunt
cõtra cõclusionem quam teneo.

Ad illa que sunt ꝓ alia opĩone respondeo ad au-
ctoritatez ℟abi Moysi. dico q; po-
pulus iudaicus fuit rudis ⁊ ꝓnus ad idolatriã. ideo idi-
guit ĩstrui per leges de vnitate dei. licz per rõnem nãlez
poterat demonstrari. ita etiam acceptũ est a lege q; deꝰ
sit. Exodi 3o. Ego sum q̃ sum. Et apostolus ad Hebreos
dicit. q; opz accedẽtem ad deum credere qz est. ⁊ tamen
nõ negaẽ deũ esse demõstrabile. ergo pari rõne negãdũ
nõ est posse demõstrari deum esse vnũ. licz acceptum sit
a lege. Jlla etiã que possunt demonstrari vtile est cõmu
nitati tradi p viam auctoritatis: ⁊ ꝓpter negligẽtiã com
munitatis in iquirendo veritatez: ⁊ ꝓpter impotentiam
intellectus: ⁊ propter errores iquirẽtium per demõstra
tionem: qz veritatibus suis multa falsa permiscẽt: vt di-
cit Augu. i8. de ciui. dei. ⁊ ideo qz simplices sequentes ta- Ca. 41.
les demonstratiões bene possent dubitare cui esset assi-
stenduz. ideo tuta est via ⁊ facilis ⁊ cõmunis: auctoritas

certa q̄ nō pōt fallere nec falli. ¶ Ad 2am rōnem de singulari dico. q̄ aliud ē singularitatē esse ꝯceptam vt obz vel vt partē obiecti. aliud ē singularitatez esse p̄cise modū ꝯcipiēdi siue sub quo cōcipit obm. ¶ Exemplū cum dico. plurale ē singulare. obm ꝯceptum ē pluralitas: sed modus ꝯcipiēdi. i. modus sub quo ꝯcipit ē singularitas. ita in ītentōib⁹ logicis: cū dico singulare est vl̄e: qō cōcipit est singularitas: sz modus cōcipiēdi sub quo cōcipit est vl̄tas: qz qō concipit vt ꝯcipit hz indr̄iam ad plura. Jta dico in ꝓposito q̄ essentia diuina pōt ꝯcipi vt singularis. ita q̄ singularitas sit cōcepta: vel vt obz vel vt ps obiecti: nec tamē sequit q̄ essentia possit cognosci vt singularis. ita q̄ singularitas sit modus ꝯcepti. cognoscere .n. sic aliqd vt singulare ē cognoscere illud vt hoc. sicut albū vr̄ vt hoc: z hoc modo vt p̄dictū est non cognoscit essentia dīna sub rōne singularis. z ideo in arguñto est fallacia figure dictōis cōmutādo rē ī modū.

Ad rationes p̄ncipales. ¶ Ad primaz dico. q̄ aplūs loquit de ydolis. z ideo de dys nūcupatiue. z subdit ibi. Nobis aūt vn⁹ est deus: qz oēs dy gentiū demōia. ¶ Ad 2am dico. q̄ ꝯña nō valet: qz numerus nō est talis modus significādi grāmaticalr quales alȳ modi grāmaticales qui p̄cise dicūt modū cōcipiēdi rem absq; aliquo reali cozrespōdēti tali mō ꝯcipiēdi: sed numerus vere icludit rem substratā. vñ sequitur. hoīes currūt. ḡ plures homīes currūt: sz nō ē sic de alȳs ꝯsignificatis nomis vel verbi: qz nō sequit. deus ē generis masculini. ḡ de⁹ est masculus: qa ad masculinitatē sufficit aliqd in re a quo iste modus cōcipiēdi possit accipi: puta actiuitas. dico igit̄ q̄ illud subm dy: ꝯceptuz sub modo plurali īcludit ꝯdictiōez: qz modus ꝯcipiendi repugnat ei qō ꝯcipit̄ sub mō īcompossibili: cū igit̄ ꝓbatur ꝯña: qa idē icludit singulare z plurale. dico q̄ singulare icludit illud sub modo ꝯcipiēdi ꝯueniēti ipsi concepto: sed plurale īcludit illud sub modo īcompossibili illi ꝯcepto. z iō illud singulare īcludit rōnem quasi in se veram ꝓut icludit ꝯceptū z modū ꝯcipiēdi. plurale aūt ꝓut īcludit illa īcludit rōnem q̄si in se falsaz. z iō nō segit̄ q̄ plurale sit verū de plurali: sicut singulare de singulari: qz de eo cuius rō est in se falsa nihil est verum. ¶ Per idē ps ad aliā ꝓbatōez quo maius cogitari nō pōt: qz nō sunt dy cogitabiles sine ꝯdictione: qz modus repugnat rei ꝯcepte. z iō maioz est glosanda sic p̄us in qōne p̄cedēti. ¶ Ad veritatē aūt ꝓpōnis regrit̄ q̄ rō subiecti sit in se vera z nō īcludat ꝯdictōez sicut dcm̄ est in questione sc̄a b⁹ distinctōis. ¶ Ad 3m dico. q̄ maioz ꝓpō nō ē p̄ma: sed reducit̄ ad istā. omne impfectū reducit̄ ad pfectū: z qz omne ens per participationē est imperfectū: z tātum illud ens est pfectū qō est ens p essentiā. iō segit̄ ꝓpō illa maioz de participatōe. hec aūt maioz de impfecto sic hz ītelligi. aliqd est impfectū fm pfectōez simplr. que non necessario hz impfectōez ꝯcomitātē: qz nō īcludit ī se limitatiōez vt hoc bonū: hoc vez. hoc ens. z hz impfectū reducit̄ ad pfectū eiusdē rōnis. s. bonū. ens. vez que importāt pfectōes simplr. aliqd aūt est impfectū fz perfectionē nō simplr: sed fm pfectōez que de rōne sui includit limitationē. z ideo necessario hz imperfectiōez annexam. vt ℔ homo z ℔ asin⁹. qō igit̄ impfectū est p̄mo mō reducit̄ ad perfectū simplr fm perfectionē illius rōnis: qz aliqd fm illam rōnē pōt esse simplr pfectū. Qō autē est imperfectū scō modo nō reducit̄ ad aliquid pfectū simplr fm pfectionē eiusdē rōnis. qz. n. ista imperfectionem icludit. ideo fm illam nō pōt esse aliqd pfectū simpliciter pp limitatōez: sed reducit̄ ad aliqd pfectuz simpliciter equocū eminēter includēs illā pfectionē. z ideo bonum imperfectū reducit̄ ad perfectum bonuz: sed sic lapis qui est imperfectus non reducit̄ ad lapidem perfectum simplr: sed ad summū ens z ad summū bonū que icludūt virtualr illā perfectōez. ¶ Ad vltimū dr̄. q̄ plura bona finita sūt melioza paucioribus bonis finitis: nō aūt plura bona īfinita. ¶ Sed hoc nō videt respōdere ad argumentum: quia quecunq; si essent melioza videntur ponēda in entibus eē. z maxime in ente supremo qō est necesse esse. qz ibi quicqd posset esse bonū est: z necesse est ibi esse: sed plura bona īfinita si essent essent melioza. videt igit̄ q̄ plura bona infinita sunt ponenda in natura summi boni. ¶ Ad illud respōdeo. q̄ cuz dr̄ in maioz illa que si essent essent melioza sunt ponēda ibi. dico q̄ aut per ly si implicat̄ positio possibiliū: aut positio impossibiliuz. si p̄mo modo: dico q̄ maioz est vera z minoz falsa: qz implicatio illa in minoz nō est possibiliū sed incōpossibiliū: si aūt ly. si implicet positōez incōpossibiliū. minoz est vera z maioz falsa. que. n. nō essent melioza nisi ex positōe incompossibiliū nō essent melioza: nec etiā sunt bona sicut illud qō nō est nisi ex pōne icōpossibiliū oīno nō ē. sicut nec illud est a quo illud dependet.

¶ Proponam⁹ ḡ in mediū veteris ac noui testamēti auctoritates qb⁹ diuine vnitatis atq; trinitatis veritas demōstret̄. ac primū ipsa legis exordia occurrāt. Ubi Moyses ait. Audi israel dñs de⁹ tuus de⁹ vnus est. Jtē. Ego sum dñs de⁹ tuus q̄ eduxi te de terra egypti. nō erunt tibi alī dij p̄ter me. Ecce hic significauit vnitatē dine nature. Deus. n. z dñs: vt ait Ambro. i. i. libr. de trini. nomē est nature. nomē ē ptātis. Jtē alibi de⁹ loquēs ad Moysen ait. Ego suz q̄ suz z si q̄sierit nomē meū: vade z dic eis. Qui est misit me ad vos. Dicens. n. Ego suz. nō nos sumus. z q̄ est: nō q̄ sumus: aptissime declarauit vnū solū deū eē. In cantico etiā Exodi legit̄. Dñs oipotens nomē ei⁹. Nō ait dñi: vnitatē volēs significare. Personaz quoq; pluralitatē z nature vnitatē simlr oñdit dñs in Gen. dicēs. Faciam⁹ hoiem ad imaginē z similitudinē nr̄am. Dicens. n. faciamus z nr̄az. pluralitatē p̄sonaz oñdit. dicēs vo imaginē vnitatē essentie. Ut .n. dicit Augu. i lib. de fide ad Petrū. Si i illa nā p̄ris z filij z spūssancti vna eēt tm̄ p̄sona: nō diceret̄ faciamus hoiez ad imaginez z similitudinē nr̄az. Cū. n. dicit: ad imaginez: oñdit vnā nām esse: ad cuius imaginē hō fieret. cū vo dicit: nr̄am: ostendit eundē deū nō vnā: sed plures esse p̄sonas.

¶ Questio. IIII.

Circa 2am partē b⁹ di. querit̄ p̄mo. vtrum possibile sit cuz vnitate essentie diuine stare pluralitatē personaz. ¶ Qz nō: qa quecunq; vni z eidē simplr sunt simplr eadē inter se sunt eadem simplr. z addit̄ simpliciter ad excludendum idētitatem fm quid: qz si sunt eadem idem nō simpliciter sed fz quid: vel si eidē simpliciter sunt eadē solum scōm quid: nō opz illa esse simplr eadē: sed persone diuine sunt simpliciter z omnino idem essentie diui-

ne.que in se ꝛ oīno est simplr eadē.ergo ꝛc̄.maior pz.tuz qz p eā tz oīs forma syllogismi perfecti: que forma de se est euidēs:ga in p̄missis notant extrema in medio ꝯiungi.ꝛ ex hoc solū concludit idētitas extremoꝝ inter se in ꝯclone:tum ga oppositū p̄dicati destruit subm:qz si non sunt eadē oīno inter se nō sunt simplr eadez alicui eidē simplr.minor ꝓbat:ga essentia ɔ diuina ꝓpter summam simplicitatē est quicqd hz fm magistrū. di.8ª.ꝛ fm Augustinuz.xi.de ciui.capº.io.Similr alia pars minoris pz: ga ipsa est in se oīno simplex ꝛ idiuisibilis.g̃ ꝛc̄. ¶ 2º sic. essentiale ꝛ accidētale diuidūt totū ens:quicqd ergo est in aliquo aut est idē sibi essentialr aut accidētaliter: sed qō distīguit personas nō est accidētale essentie: ga nihil sibi accidit.g̃ est sibi idez essentialiter:sed qō eēntialiter est idem essentie multiplicato illo multiplicat essentia. ergo si sunt plures persone sūt plures essentie. ¶ 3º sic. nihil est ponēduz in entibus ꝛ maxime in summo bono quo nō posito nihil pfectōis deficit in vniuerso:sed aliq̄ psona dīna nō existēte in diuina essentia nihil pfectiōis deesset in vniuerso. g̃ pluralitas taliū nō est ponenda in deo. ꝓbatio minoris:si secūda psona non esset:qcqd pfectiōis eēt in ea esset in psona alia: ꝛ ita nihil pfectōis deesset i vniuerso si ipsa nō eēt: ga qcquid pfectōis simplr est in vna est in alia.g̃ subtracta vna ꝛ manēte alia nihil perfectiōis tollit ab vniuerso. ¶ Dices q nō sub omni mō qcqd pfectōis ē in vna est in alia. ¶ Cōtra.iste modus hn̄di vel essendi aut est pfectio aut non:si sic erit in deo.ꝛ p oīs psona p̄ma nō erit simplr pfecta que nō habebit illū modū.si nō.g̃ stat argumētū: q nō manēte 2ª psona manet tota eius pfectio in psona p̄ma. g̃ nihil pfectionis depdit ab vniuerso amota psona 2ª. ¶ Itez 4º si sunt plura necesse esse q̄ro gbus formalr distīguunt. sint a.ꝛ b.sed q plura sint neċe esse ic̄ludit ɔdictionē:ga aut ille rōnes gbus distinguunt sunt necesse esse ꝛ necessitates eēndi.ꝛ tūc erūt duo necesse esse:q̄ etiā cōueniūt in necesse eē.ꝛ p oīs p necesse eē nō distinguunt.si autē ille ratiōes sunt possibiles.g̃ illa q̄ istis distinguunt non sunt necesse eē. ¶ Ad oppositū. illud est possibile qō nō includit cōtradictiōez:sed nō ic̄ludit ɔtradictionē q sit vna essentia in tribus psonis: qz ɔdictio est fm idē. ꝑ ātz nō est ɔtradictio fm idē:qz hic est vnitas essentie ꝛ trinitas psonaꝝ relatiuaꝝ.g̃ ꝛc̄. ¶ Qō. V.

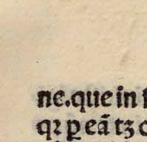

Urta hoc quero vtrū sint tantū tres psone in essentia diuia. Et arguo q nō. ¶ Primo sic. Relatiōes oppositе sunt equalis dignitatis.g̃ si rel'o p̄mi pducētis tm̄ ɔstituit vnā psonā correspōdebit sibi alia rel'o tātum ɔstituens psonā vnā pductā.ꝛ ita tantum erit vna psona pducta. ¶ Ꝑ.duabus relationibus pductoꝝ correspōdent due pducentiū.ꝛ eque distīguūtur ista extrema inter se sicut illa inter se. g̃ si iste due relatiōes ɔstituūt duas psonas.ꝛ alie due constituēt alias duas.ꝛ ita erūt quatuor psone diuine. ¶ Ꝑ. potētia finita duras in ifinitum possz habere effectus ifinitos.sicut pz de sole fm viaz pḃi 2º.de generatōe.g̃ potētia ifinita pōt hr̄e ifinita pducta sil'.oña ꝓbat:qz q potētia finita simul nō pōt in tot in quot successiue.hoc est pp finitatē pp quā p̄nūc adequat sibi iste effect⁹.g̃ potētia ifinita in quot pōt successiue in tot pōt simul. ¶ Oppositū videt Math̄.vlt. In nomie patris ꝛ filꝝ ꝛ spūssancti.ꝛ Joh̄.5º Tres sunt qui testimoniuz ꝛc̄.Augustin⁹ de fide ad Petrū.capº.2.ꝛ ponit in lr̄a. ¶ Qō. VI.

T quia pluralitas diuinaꝝ psonaꝝ declarat ex pductione. ideo q̄ro de pductōe in nā diuina. ¶ Primo in cōmuni vtꝝ essentia diuina possit stare in aliquo ꝛ ipsum esse pductum.arguo q nō.p̄mo sic.nullū pductū est ex se necessariū:sed qcquid subsistit in essentia diuia est ex se necessariuz.g̃ ꝛc̄.ꝓbatio maioris p quinq̄ vias. Prima.qz nihil simul est ex se necessariū ꝛ ab alio: sz qō est pductū si est necessariū est necessariuz ab alio. g̃ nō a se.maiorē hui⁹ p̄syllogismi ꝓbo:qz si est necessariū ex se. g̃ est nec̄iū circūscripto omni alio. si aūt est necessarium ab alio nō est nec̄iū illo circūscripto. 2º.ꝓbat maior.qz omne pductū possibile fuit pduci:aliogn impoſe pduci esset pductū.g̃ omne pductū aliquā possibilitatem ic̄ludit.ꝛ oīs possibilitas repugnat nec̄io ex se.g̃ ꝛc̄. ¶ 3º. sic. terminus pductus est aliquo modo posterioꝝ pducēte: qz nō pōt itelligi pductio sine aliquo ordie p̄ozi ꝛ posterioꝝi.in illo p̄ozi in quo pducēs itelligit nō itelligit pductum:qz tūc nō esset p̄us.ergo intelligit in illo p̄ozi pductum nō esse:ꝛ in signo posterioꝝi intelligit esse. g̃ mutatio. ¶ 4º.ꝓbat:ga essentia diuina circūscripta pductōe nō habz illud pductum.habz.n.illud pductuz per pductionem.ergo per illā fit essentia diuina de nō habēte illud hn̄s illud.ꝛ ita mutatio. ¶ 5º.ga generatio videt eē essentialiter mutatio sicut species essentialiter includit genus. pductio aūt adesse p moduz nature ē generatio. igit illa nō pōt intelligi sine mutatōe. ¶ 2º ad p̄ncipale sic.si est pductū ergo dependet.oñs est falsum. g̃ añs.ꝓbatio ɔñtie:ga si nullo mō dependet pductum a pducēte.ergo vtrūq̄ ex equo haberet nām.ꝛ ex hoc vltra non magis p̄exigeret pductū ad sui pductōez ꝛ esse q pducens p̄habaret suam nām q̄ ecōuerso.qō est ɔtra nāz pductōis. ¶ 3º.p̄ncipalr sic.qz alie mutatōes que nō ponunt de ratiōe sui tantā imperfectōez quātam ponit generatio nō possunt esse in diuinis.g̃ nec generatio. ɔñtia pz.ga remouet a deo qcqd est imperfectiōis. ꝓbatio antecedentis:ga latio ꝛ alteratio fm Ari.8º.phȳcoꝝ.nō ponūt tātaz imperfectōez quātaz ponit generatio:qz multa entia pfecta possunt alterari vel localiter ferri q̄ non possunt generari:sed nō cōcedit in deo loci mutatio vel alteratio.ergo nec generatio. ¶ Ad oppositū est Augu. 4º.de trini.capº.2o.vel.54.pater est p̄ncipiū totius diuinitatis:nō nisi p pductōez.g̃ ꝛc̄. ¶ Qō. VII.

Urta hoc quero in speciali. vtrū sint ibi tantum due pductiōes intrinsece. ¶ Qz nō arguo sic: ga vnius nature videt esse vnus modus cōmunicandi.fm Auerroyn.8.phȳcoꝝ.cōmento.46.qō ꝓbat per ratiōes suas ibidē. ¶ Prima.ga.s.alterius materie est altera forma.aliogn nō eēt forma ꝑpria huius māe. ꝛ tūc qōlibz generaret ex quolibz.ꝛ tūc vltra.māe eēnt ociose:sed materie correspōdētes diuersis agētibus ꝛ pducētibus sunt alterius ꝛ alteri⁹ rōnis:quod pz in generatiōe per ꝑpagatōez ꝛ putrefactōez:ga ꝑpagatū generatur ex semine.aliud non: sz ex alio cōpoze putrefacto. ¶ Scō arguit ex oppositо inferēdo.q eadē spēs tunc esset a natura ꝛ a casu.exquo iferr q homo posset generari a semie asini ꝛ ex infinitis materys.probat aūt primum ɔñs esse iconueniēs: ga qō fit a casu est opposituz ei qō fit a natura.ꝛ preterea 2º nulla species ē a casu: ga que eueniūt a casu sunt mōstruosa.hoc totuz est manifestum per se:sed si natura haberet diuersos modos cōmunicādi.tūc fm vnū modū cōmunicādi posset aliqua species esse a natura:ꝛ fm aliū modum cōmunicādi posset esse a casu. ¶ Ꝑ.arguit sic.ex cōmento illo.generabile hoc generat equiuoce nō ex semine:aut g̃ de necessitate: aut vt in pluribus:aut vt raro. si de necessitate equoce generat.igit nūquā ex semine:qō est falsuz.Si autez vt in pluribus equoce de putrefactiōe generat.ergo naturaliter:ga q̄cunq̄ vt in pluribus accidūt nāliter acci-

dunt.ergo naturaliʒ generaꝛ equiuoce.ꝛ vlterius sequiꝛ
q3 vt raro ꝓpagenꝫ ex semie qđ falsum est.si aũt vt raro
gñaꝛ equiuoce: sʒ que raro eueniũt casu eueniũt ꝛ casu-
aliter: ꝛ ga que casualia sunt mõstruosa sunt.ꝛ que sunt
bꝺ nõ sunt eiusdẽ spẽi ꝛ hoc ꝛ illud.g̃ natura nõ est com
municabilis nisi vno mõ. ¶ Item arguiꝛ ꝓ ɔclusiõe cõ
mẽtatoris:qz diuersoꝝ motuũ specie sunt diuersi termi
T.c.31. ꝛ ni spẽ.5°:pbꝫ coꝝ.g̃ si cõicatiões vel ꝓductiones sunt al-
ide ꝛ spã terius ratõis.g̃ ꝛ termini. ¶ Oz nõ tãtum sint due ꝓbo.
liter. t.c. qz pbus.2°:pbꝫ coꝝ.distiguit naturã ꝛ itellectuz tãq̃ di-
48.ꝛ infra uersa ꝑncipia actiua. vtriusq̃ aũt rõ vere iueniꝫ in deo:
T.c.49. ga neutrũ icludit imperfectõez.ꝛ ad itra:ga neutruz est
ꝓductiuũ ad eꝫ.ergo ꝓeter ꝓductiõez volũtatis erunt
due alie ꝓductões ad itra. ¶ Hoc etiã ɔfirmaꝛ per phi
T.c.3. losophum.9°.metaphysice.cap°.3°.vbi videꝫ expresse di
cere q3 potẽtia ratõalis valʒ ad opposita:ga sciẽtia ẽ op-
positoꝝ:sʒ si itellectus ex natura sui est ideterminatꝰ ad
opposita:ꝛ nã est determiata ad vnũ. ergo itellectus ha
bebit aliã rõnez ꝑncipy q̃ natura. ¶ P.potẽtia volũta
tis ẽ libera.ergo ꝛ ꝓductio eius est libera. g̃ nõ determi
naꝛ ad vnũ:sʒ ex libertate sua potest esse ad opposita: sʒ
tãtum creatura est possibilis esse ꝛ nõ esse: nõ aũt ꝑsona
diuiꝫa.g̃ volũtas est tm̃ ꝑncipiuz ꝓducẽdi creaturam nõ
personam diuinã. ¶ Ad oppositũ.si nõ sunt tm̃ due ꝑso
ne ꝓducte. g̃ erũt plures ꝑsone q̃ tres vel pauciores q̃
tres: qđ est falsuz.g̃ ille auctes q̃ oñdũt tãtũ tres eẽ ꝑso
nas i dinis oñdũt q3 sunt tãtum due persone ꝓducte.
¶ Qđ 3ª buiꝰ 2ᶜ partis di.ꝛ tm̃ 6ª.totius di.

Quia sicut dixi pluralitas declaraꝛ ex ꝓdu
ctiõe. ideo ꝑmo respõdeo ad
questionẽ de ꝓductiõe que est 3ª in ordie. Et dico q3 i di
uinis est ꝛ põt esse ꝓductio:qđ ꝓbo sic.qcquid de ratiõe
sua formali est ꝓncipiũ ꝓductiuũ illud in quocũq̃ ẽ a se
ꝛ sine imperfectiõe i eo est ꝓncipiũ ꝓductiuuz. istud to-
tum.s.itellectus habẽs obm itelligibile sibi ꝑsens ex ra
tiõe sua formali est ꝓncipiũ ꝓductiuũ noticie gẽite.ergo
in quocũq̃ est istud.s.itellectus habẽs obm actu itelligi
bile sibi ꝑsens ibi erit ꝓncipiũ ꝓductiuũ noticie genite.
ꝛ hoc �sm ꝓportiõez sue perfectõis:sed i deo est illud �sm
veraꝫ rõnẽ sui.g̃ vere est ibi ꝓductio noticie genite. Idez
põt argui de volũtate:ga voluntas hñs obm actu cogni
tum sibi ꝑsentatuz ex rõne sua est ꝓductiua amoris ꝑfe
cti ꝓducti. ¶ Cõtra istam rõnez insto vt declareꝫ.ꝛ ma
iorez quidẽ rõnis ɔcedo:sed ad minorẽ dicereꝫ q3 illud
totum nõ est ex se ꝓncipiũ ꝓductiuum:sed tãtum quan-
do itellectus potest habere ex se noticiã ꝓductam. hoc
aũt est qñ potest habere noticiaz aliam a se qua pficiaꝫ.
itellectus aũt vinus nõ põt habere noticiã distictaz a se
qua pficiaꝫ.ꝛ ideo nõ vꝫ q3 ibi debeat poni ꝓncipium ꝓ-
ductiuum. ¶ Et ɔfirmaꝛ ista rõ.ꝑmo:ga noticia genita
frustra poneꝛeꝫ. 2°qz ipossibile est eã poni. ¶ Primuz
ꝓbaꝫ.in nobis est necessaria noticia genita: qz ꝑ eaz itel
lectus perficiꝫ qui sine ea eẽt impfectus.intellectus aũt
ifinitus licz habeat obz sibi ꝑsens:tamẽ nõ formaliʒ pfi-
ciꝫ ꝑ noticiam genitam:sʒ ꝑ noticiã igenitaz eãdem sibi
realiʒ qua etiã formaliʒ itelligit. ¶ Secũdum.s. impossi
bilitatẽ ꝓbo duplʒ.ꝑmo ga ꝓductiuum vel ꝓducẽs hñs
productum adequatũ nõ potest aliud ꝓducere. g̃ cuz to
tum illud itellectus habẽs obm actualiter sibi ꝓsens
habeat in itellectu paterno noticiã igenitã sibi adequa-
tam quasi ꝓductã ex se:ga aliquo mõ �sm rõnez itelligẽ
di posteriꝰ est tali ꝓsentia obiecti:videꝫ q3 nullaz vir
tutem vlteriozẽ habeat ad ꝓducẽdam noticiã distictaz
aliaz ab ista. ¶ 2° ꝓbaꝫ.ga itellectus est potẽtia actiua
T.c.16. nõ factiua:vt dicit.9.metaꝑ. igiꝫ si potest ꝓducere ꝓ-
ductum põt ꝓducere in se illud ꝛ nõ ex se.aliogn nõ ha-
beret rõnem actiui vt distiguiꝫ ɔ rõnem factiui.iste igi-
tur itellectus qui nõ potest ꝓducere noticiaz in se nõ po
test ꝓducere aliquã noticiam vt videꝫ. ¶ Istas ratões
excludẽdo ɔfirmo rõnem.ꝛ ad excludẽdum respõsionẽ
ad minorẽ in se.dico q3 itellectus noster respectu genite
noticie habz potẽtiam receptiuaz.ꝛ ista potẽtialitas est
impfectionis:qz est potẽtialitas passiua. nihil autem fa-
cit hoc ad rõnem ꝓncipy ꝓductiui:qz nulla imperfectio
formaliʒ est de rõne ꝓncipy ꝓductiui.ꝛ maxime quãdo
ꝓncipiũ ꝓductiuũ potest in se esse pfectũ. habz etiã itel-
lectus noster rõnem ꝓncipy ꝓductiui respcũ noticie ge-
nite.ꝛ hoc est ex perfectiõe eius:quatenus actus ꝑmus
virtualiter ɔtinet illum actũ scõm.ꝑmuz istoꝝ.s.recipe-
re intellectiõem pʒ:qz ɔuenit itellectui possibili.de scõo
nõ est ita certũ an ɔueniat possibili vel agẽti. de hoc alʒ
iquireꝫ.nũc aũt hoc idistincte acceptũ de intellectu q3 ẽ
ꝓncipium ꝓductiuuz noticie genite satis puto verum. ꝛ
declarabiꝫ di.3ª.parte.3ª.q.2ª.ꝛ itellectus sic est in deo:
ga hz itellectum �sm omnẽ rõnem itellectus: que nõ po
nit imperfectiõem.tũc arguo sic.qñcũq̃ in aliquo ɔcur
runt duo per accidẽs.s.rõ agẽdi ꝛ patiẽdi:vbi illud qđ ẽ
rõ agẽdi est per se: si separeꝫ a rõne patiẽdi: ꝛ ponaꝫ per
se:nihil minus est rõ agendi:qđ pʒ ex.2°.phy.de medico T.c.3.ꝛ
sanãte se.si separeꝫ medicina ab ifirmitate:nihil minus .86.
erit rõ sanãdi.igiꝫ si separenꝫ predicta duo in intellectu
abiuicẽ remanẽte eo qđ erat per se rõ prĩcipy ꝓductiui:
adhuc erit rõ ꝓducẽdi quãtũcũq̃ nõ sit ibi potẽtialitas Mẽ. quo
passiua receptiua. ¶ Exemplũ buiꝰ pʒ. qz si in itellectu li.9.q.15.
nostro esset concreata vel ɔsubstantialis noticia sui �sm Var.lib.
q3 qdam itelligũt Augustinũ de noticia ɔdita.i4.de tri. i.d.3.q.i.
tũc licz intellectus nõ possit habere noticiaz genitã qua Cap.7.ꝛ
cognoscat se formaliter.tamen si põt habere aliqđ obm cap.12.
actu itelligibile sibi ꝓsens põt aliquã noticiaz gignere
in passo approximato si qđ tale sit: aut per se stãtez si ha
beret virtutem gignẽdi aliquid per se stãs.ergo ab intel
lectu diuino circũscripta rõne receptiui noticie si rema-
neat rõ productiui noticie.ꝛ hoc per se stantis poterit ta
lis noticia gigni.licz nõ recipiaꝫ in itellectu qui est ꝓnci-
pium gignẽdi.ex hoc pʒ q3 glosa illius minoris nulla est.
¶ Ad confirmatioem illius glose per frustra dico q3 in
omni ordine agẽtium precipue vbi prĩcipiũ actiuum de
se nõ est imperfectũ est status ad aliqđ prĩcipiũ actiuuz
simpliciter perfectuz:qđ.s.agẽs agit ex plenitudine pfe
ctiõis.ꝛ dicitꝫ agẽs ex liberalitate �sm Auicẽ.6°metaꝑ.
cap'o vltimo. Nullũ autem agẽs agit liberaliter ꝓpter
hoc q3 ex actõe sua expectat perfici.sicut enim in actib⁹
humanis liberalis est ille qui agit non expectãs reddi-
tiõem.ita simpliciter agẽs dicitꝫ liberale:eo q3 nullo mo
do perficiꝫ a productione vel ꝓducto. ¶ Ex hoc arguiꝫ
sic.in omni genere prĩcipy productiui nõ includẽtis im-
perfectiõez possibile est stare ad aliquod ꝑmum simpli-
citer perfectum:sed itellectus est tale prĩcipium ꝛ volũ-
tas similiter.ergo in isto genere potest stari ad aliquod
simpliciter perfectum:sed nihil est simpliciter perfectũ
agẽs quod nõ agit liberaliter �sm predictuz modũ. ergo
hoc est aliquod agens liberaliter modo predicto.igiꝫ in T.c.20
genere prĩcipy productiui est aliquod prĩcipium tale
quod nullo modo perficiꝫ per suam productionez.talis
est intellectus habẽs obiectum sic sibi ꝓsens.ꝛ nullus
alius est nisi ille qui nõ recipit nec perficiꝫ per itellectio
nem quaz gignit siue que in virtute eius gigniꝫ. ergo nõ
opʒ intellectum omnem ꝓducere noticiam vt ea perfi-
ciaꝫ:sed opʒ esse aliquem ꝑorem ꝓducẽtem nõ perfecti
bilem per productum. Et cum dicitꝫ. tũc erit frustra nõ
sequiꝫ.nam erit summũ bonum: sed nõ est productuz a
producẽte vt ꝓducẽs per ipsum perficiaꝫ: sed ex pleni-

tudine perfectiõis ꝓducẽtis. ¶ Cum aũt arguit̃ post de impossibilitate duco ad oppositu3: ga ⁊ si aliquod obm ꝓsens memorie ꝑris habeat ibi aliquã noticiaz actua lem ꝑris quasi ꝓductam:nõ tamẽ hz noticiam adequa tam in ꝑre ꝓductam.nulli aũt principio ꝓductiuo ex se tollit̃ ꝓducere vt est in aliquo nisi itelligat̃ illud princi pium ꝓducere vel ꝓduxisse aliqua ꝓductiõe adequata virtuti talis pricipy ꝓductiui.⁊ ideo quãtũcũq; memo ria vt in ꝑre habeat quasi ꝓductum adhuc põt ꝓducere ꝓductum:sed vez est ꝙ cum habuerit ꝓductum adeq̃ tum nõ poterit aliud ꝓducere. ¶ Cum arguit̃ vlterius de actiuo ⁊ factiuo.dico ꝙ iste differẽtie sunt accidenta les potentie ꝓductiue.s.actiua vel factiua. vl'r.n.omnis potẽtia ex se ꝓductiua alicuius receptibilis in aliquo in quolibz receptiuo ꝓportionato ⁊ approximato ꝓduc cit vel põt ꝓducere illud ꝓducibile:ꝙ si ꝓducibile non sit natuz in aliquo recipi potẽtia ꝓductiua ꝓducit illud ⁊ nõ in aliquo:sed per se subsistẽs.si tamẽ sit potẽtia pro ductiua sufficiẽs ad ꝓducẽduz nullo alio ꝑsupposito.ita est in ꝓposito ꝙ pater habz noticiam genitaz nõ agẽdo id est nõ ꝓducẽdo aliquid in se:nec faciẽdo id est ꝓducẽ do aliquid distinctum eẽntialiter extra se: sz quia ꝓdu ctum in nullo natum est recipi ⁊ itellectus est ꝑncipiuz ꝓductiuum sufficiẽs:qz infinitum.iõ ꝓducit noticiã ge nitam in se subsistẽtem que est ꝑsona. ¶ Et ita respõsio nes ad instãtias sunt declaratiões ꝑme rõnis.⁊ p ꝓñs ẽt ꝓpositi ꝓncipalis. ¶ 2ª ꝑncipal'r ad cõclusionẽ ꝑncipa lem arguo sic. Obiectum vt ẽ in memoria ꝓducit seipz vt est in intelligẽtia:vel est rõ ꝓducẽdi seipsum vt est in intelligẽtia:ꝙ aũt obm habeat esse vtrobiq; ꝑm qd vel ab eis differẽs hoc est impfectiõis:quia si memoria essz ꝑfecta ⁊ intelligentia ꝑfecta obm esset simpl'r vtrobiq; idẽ vtriq;.g̃ ablata omni ꝑfectõe reseruãdo illud qõ est ꝑfectiõis simpl'r obm idẽ simpl'r memorie gignet aliqd in intelligẽtia cui est simpl'r idem quod est ꝓpositum.
¶ P̃.3º sic.in qualibz conditiõe entis que nõ est ex rõ ne sua impfecta necitas ẽ simpl'r ꝑfectionis.igit̃ in ꝓdu ctiuo:quia illud nõ dicit ex se impfectionẽ. ꝓbatio añce dẽtis:qz sicut necessariũ est cõditio ꝑfectiõis in ente in quãtum ens.ita etiaz est ꝑfectionis in quolibz diuidẽte ens qõ nõ ẽ ex se necessario impfectũ siue limitatum.si cut.n.quãdo ens diuidit̃ ꝑ opposita alterz diuidẽtium ẽ ꝑfectionis in ente alterũ impfectõis. ita in quolibz qõ ẽ impfectionis cuiuslibz diuisionis illud mẽbrum est pos sibile:qõ est ꝑfectõis est necessariũ. ꝓducẽs aũt iquãtũ tale nõ includit impfectõez. g̃ nõ est ꝓducens ꝑfectum in rõne ꝓducẽtis nisi sit necessario ꝓducẽs: ꝓducẽs aũt ꝑmum nõ põt esse necessario ꝓducẽs aliud a se ⁊ ad ex̃. sicut dicet̃ distictõe 8ª.ergo ad intra. ¶ Sil'r arguit̃ de ꝓductõe nãli:qz ꝓductio nãlis est ꝑma ꝓductio.g̃ com petit ꝑmo ꝓducẽti:nõ aũt competit ꝑmo ꝓducẽti ad ex̃. vt patebit alias.g̃ ad itra. ¶ P̃.reſones opposite de 2º mõ relatiuoz possunt competere eidez nãe limitate.sic̃ eidẽ volũtati competit rõ motiui ⁊ mobilis quando vo luntas mouet se:sed reſones ꝓducẽtis ⁊ ꝓducti.licz ma gis repugnẽt q̃ reſones mouentis ⁊ moti:tamen sunt re
T.c.20. latiões eiusdez modi.Fm pĥm.5.metapĥ.cap̃º de ad ali quid.ibi.n.ꝑ exemplo ponit calefactiuũ ⁊ calefactibile. ꝑrem ⁊ filiũ siue genitũ ⁊ euz qui genuit.g̃ reſones ꝓdu centis ⁊ ꝓducti sunt compossibiles in eadẽ nã. ¶ Cõfir mat̃ rõ.quia sicut volũtas est quodammodo illimitata quaten⁹ fundat reſones oppositas ex hoc ꝙ virtualiter continet illud ad qõ formal'r habendũ est in potẽtia.ita multo magis essentia simpl'r illimitata põt simpl'r fun dare reſones oppositas magis repugnãtes: quales sunt reſones ꝓducentis ⁊ ꝓducti.plus.n.excedit ifinitas di-

uine essentie illimitationem qualẽcũq; cuiuscũq; crea ti q̃ repugnantia quarũcũ q; reſonũ secundi modi exce dat repugnãtiã quarũcunq; aliaz eiusmodi. ¶ Confir mat̃ etiã rõ.ga omnia relatiue opposita equal'r icludũt ꝺdictionẽ:sed aliqua scõi modi nõ includunt ꝺdictionẽ. igit̃ nec alia. ¶ Arguit al'r quidaz doctor sic.ꝑma perso na constituit̃ ꝑ reſonem ad secũdam.⁊ nõ nisi ꝑ reſonez originis.g̃ opz ponere in diuinis diuersa suppositа:quoruz vnuz sit ab alio.ꝑma ꝓpõ ꝓbat̃:ga ꝑma ꝑsona est relati ua ad scõam.⁊ si nõ ꝓstitueret̃ ꝑ illaz reſonem.g̃ accide ret sibi reſo illa: quia aduenire illi ꝑsone constitute:qõ est inconueniens. ¶ 2º.arguit sic.virtus summe actiua summe se diffundit:sz nõ diffunderet se summe nisi pro duceret aliqõ summũ.g̃ ⁊c̃. ¶ Arguunt alq ꝑ rõnem bo ni:ga bonũ est de se cõmunicatiuũ. g̃ summe bonũ sum me cõmunicatiuuz:nõ nisi ad intra:quia nihil aliud põt esse summũ bonuz. Sil'r arguit̃ de rõne ꝑfecti:quia ꝑfe ctum est qõ põt ꝓducere sibi simile.ex.ꝑº.metaph̃.⁊ 4º. meteoro.g̃ ꝑmum agens qõ est ꝑfectissimuz põt ꝓduce re sibi simile:sz perfectius est qõ põt ꝓducere sibi simi le vniuoce q̃ equiuoce:ga ꝓductio equiuoca est impfe cta.ergo ⁊c̃. ¶ Iste rõnes nõ declarant ꝓpositũ per ma nifestius neq; fideli neq; ifideli.ꝑma qñ accipit ꝙ ꝑma ꝑsona constituit̃ per reſonem si vult ꝑsuadere ifideli ac cipit minus notum ꝑncipali ꝓposito.minus.n.notuz eẽt tali.s.infideli per se subsistens constitui ꝑ reſonẽ q̃ ꝓductionẽ in diuinis esse.si etiaz vult ꝑsuadere fideli adhuc ꝓcedit ex minus noto:ga ꝙ ꝓductio sit in diuinis ẽ evi dens ꝙ sit articulus fidei: nõ aũt est ita euidens hoc eẽ articulũ fidei ꝙ ꝑma ꝑsona constituat̃ per reſonem. Et cum ꝓbat:ga al'r illa reſo adueniret ꝑsone constitute. ⁊ ita illa reſo esset accidens. ꝓbatio nõ videt̃ valere:quia simili modo possz argui de spiratõe actiua de qua oẽs te nent ꝙ nõ constituit personaz:nec tamẽ est accñs: quia ꝑfecte est eadem fundamẽto qõ est essentia in persona. ¶ Et cũ arguit̃ vltra ꝙ distinctio nõ est ibi nisi ꝑ reſo nes originis.hec nõ est ita manifesta sicut cõclusio quaz intendit oñdere:nec etiam est necessaria ad ꝓposituz in cõmuni:quia ⁊ si aliter esset ibi distinctio: possz tamẽ sal uari origo. ¶ Et cũ secũdo arguit̃ ꝙ summe actiuuz est summe diffusiuũ sui. ¶ Respõdeo.ꝙ verũ est quãtum possibile ẽ aliqd diffundi.Sz oporteret ꝓbare ꝙ possibi le esset aliquid diffundi siue cõmunicari in vnitate nãe. ¶ Per idẽ ad 3ᵐ de rõne boni:quia oporteret ꝓbare ꝙ cõmunicatio eiusdez rei vel nature esset possibilis: quia ad impossibile includens cõtradictionez non est potẽtia nec cõmunicatio bonitatis. ¶ Simil'r ad 4ᵐ.perfectuz est natum ꝓducere summũ sibi simile.verũ est ita sum mum sibi simile sicut põt ꝓduci.opz igit̃ ꝓbare ꝙ sum me sil'e vniuoce id ẽ in vnitate nãe essz ꝓducibile.

Tenendo igitur quatuor rõnes ꝑmas ⁊ p̃ci pue duas ꝑmas ꝑ cõclusio ne affirmatiua.q.respondeo ad argumẽta in opposituz. ¶ Ad ꝑmum negãdo maiorẽ:cuz ꝓbat̃ ꝑmo per neces sarium ex se:⁊ ex alio.dico ꝙ si idem genus cause impor tet̃ per hec duo ex se ⁊ ex alio:verũ est ꝙ nihil sic est ne cessarium ex se ⁊ ex alio.si aũt aliud genus cause impor tet̃:puta per illud ex se causa formalis. ⁊ p illud ab alio causa effectiua vel productiua non est incõueniens idẽ esse necessariuz ex se vno modo.⁊ ab alio alio modo: cũ ꝓbat̃ maior ꝓsyllogismi:dico ꝙ necessariũ ex se formaliter non potest̃ nõ esse circũscripto quocũq; alio cuius circũscriptio nõ includit incompossibilitatẽ ponendo il lud esse:sed ex se necessariuz formaliter sequit̃ posse nõ esse circũscripto quocunq; alio per impossibile. sicut ex vno incompossibili posito,sequit̃ aliud incompossibile:

In ꝑbe. T.c.54.

sta de filio. hoc declarat̃ p exẽplũ philosophi. ponẽtes creaturas necessario pduci habẽt dicere q̃ ipse haberẽt entitatem qua formal'r essent necessarie. licz in illa entitate dependerẽt a causa necessario pducẽte. filius autez habz entitatem formal'r necessariam ⁊ eãdez cum pducẽte: creatura igit̃ si esset ex se necessaria nõ possz nõ esse circũscripto omni alio: cuius circũscriptio non implicat ꝺictionẽ: tamẽ circũscripta causa alia a se p incomposs sibile possz non esse. filius aũt nõ possz nõ eẽ circũscripto quocunq; alio ſm entitatẽ a pducto: quia non põt nõ eẽ nisi circũscripta psona producẽte: ⁊ producẽs nõ ẽ aliud ſm entitatem a producto. vñ si pater creaturaz nãliter pduceret ⁊ necessario: pduceret eã formal'r necessariã: tamẽ non esset tũc necessaria tanta necessitate quanta est nũc filius necessarius. stat ergo de filio q̃ sit a se formal'r necessarius: ⁊ tamẽ ab alio producẽte: cum quo bz eandẽ entitatez necessariam. ¶ Ad secũdam pbationẽ maiozis dico: q̃ possibile logicum differt a possibili reali. sicut pz p ꝓ̃m. 5°. metaphysice. capl'o de potẽtia. possibile logicum ẽ modus compõnis formate ab intellectu illius quidẽ cuius termini non icludunt ꝺictionẽ. ⁊ ita hoc modo possibilis est hec propõ deuz posse produci. ⁊ deum esse deuz: ſz possibile reale est quod accipit̃ ab aliqua potẽtia in re sicut a potẽtia inherente alicui: vel termiata ad illud sic̃ ad terminũ: filius aũt non ẽ possibilis possibilitate reali: nec possibilitate inherente: nec termiata ad ipsum: ga possibilitas siue actiua siue passiua est ad aliud in nã: sicut pz per diffõnez potẽtie actiue ⁊ passiue. 5°. ⁊. 9°. metaphysi. q̃ est p̃ncipium transmutãdi aliud vel ab alio ĩquãtum aliud: tamẽ filius est terminus potẽtie pductiue que abstrahit a rõne potentie effectiue. ⁊ si illa potẽtia dicat̃ simpl'r potẽtia terminus illius potẽtie põt dici simpl'r possibile: ſz possibilitas illa non repugnat formal'r necessario. licz possibilitas de qua philosophi loquunt̃ de potẽtia actiua ⁊ passiua ꝓprie repugnat necessitati ex se. ¶ Ad 3am pbationẽ cum dicit̃ ibi ẽ ordo. ergo itelligit̃ p̃ma psona nõ itellecta secũda. ¶ Respondeo. q̃ non necessario p̃ma intellecta itelligit̃ secũda psona cuz p̃ma psona: si illa p̃ma psona est absoluta: sed non sequit̃ q̃ cum p̃ma psona intelligit̃ esse secunda psona itelligat̃ non eẽ. sicut non sequit̃. illud animal qõ est in homine itelligit̃ non itellecto rõnali. igit̃ intelligit̃ non esse rõnale. ¶ Cum autez infers mutationẽ ex terminis oppositis: accipis ac si intelligeret̃ productum nõ esse quando producẽs est. abstractionem igit̃ sine mendacio: q̃ est nõ ꝯsiderando illud a quo fit abstractio: cõmutas in abstractionẽ mẽdacem que est considerando illud nõ eẽ a quo fit abstractio. ¶ Ad 4am probatõez dico: q̃ illa psona nõ eẽt i eẽntia sine pductiõe. hz. n. illã p pductõez: nõ segt̃ ḡ. eẽntia de se nõ hz psonã. ḡ eẽntia õ nõ bñte fit babẽs: sed segt̃. ergo essentia de rõne sua nõ habz illam vel nõ icludit illam psonã: qõ pz si psona est relatiua. probatio: ga tũc est aligd excepto relatiuo. ſm Augu. 7. de trini. cap. p̃mo vel. 6°. qz rel'o nõ est de ratiõe absoluti. ipsa ĩquãtum essentia habz illã pductionẽ: siue p pductõez habz psonam in qua subsistit: que tamẽ psona vel pductio nõ est de rõne essentie: nõ aũt sequit̃ mutatio ex hoc q̃ aligd ineſt alicui quod nõ est de rõne ei⁹: sed mutatio requirit q̃ aligd iſit alicui cui p̃us infuit oppositũ qõ nõ habet̃ in ꝓposito. ¶ Ad 5am pbationem dico: q̃ in generatione in creaturis concurrunt due rõnes. ſ. q̃ ipsa est mutatio ⁊ est productio: vt est mutatio ẽ forma subiecti mutati: vt est pductio est termini pducti vt via. Iste rõnes nõ icludũt se essential'r etiã in creaturis. diuersa enim respiciunt p̃mo. ergo sine ꝺictiõe põt itelligi rõ productõis sine ratione mutatõis: ⁊ ita generatio

T.c.17.

T.c.17. T.c.2.

transfert̃ ad diuina sub rõne ꝓductionis. licz nõ sub rõne mutatiõis. ¶ Ad 2m p̃ncipale dico. q̃ nõ sequit̃. ẽ ab alio. ḡ depẽdẽs. Cũ ꝓbat̃. cõcedo q̃ eque independẽter est nã in pducẽte ⁊ pducto. Cum arguit̃ ex indepẽdẽtia q̃ nõ est preexigẽtia nego ꝯñam: ga dependẽtia sequit̃ entitatẽ formalẽ dependentis ab illo a quo depẽdet: qñ igit̃ habz eandem entitatẽ nõ est ibi depẽdentia: potest tamẽ ibi esse preexigẽtia si vnũ supposituz habeat illud ab altero. ¶ Ad vltimũ dico. q̃ mutatões alie a generatione ex rõne sua formali sunt impfectiozes generatiõe: quia ex rõne terminozum inductoz̃ imperfectozum habent maiozes impfectiões q̃ termini generatõis: tamẽ alie mutatões quantũ ad illud qõ presupponũt nõ requrunt tantã imperfectiõez in subiecto. quantam requirit generatio. ⁊ hoc vt est mutatio: quia generatio requirit in subiecto entitatẽ in potentia: ⁊ hoc ad esse simpl'r. alie mutationes nõ. ¶ Ad ꝓpositũ applicãdo dico. q̃ generatio nõ trãsfert̃ ad diuina ſm illud qõ p̃supponit generatio: puta subm mutabile qõ est impfectõis: quia vt est mutatio nõ est in diuinis: sed transfert̃ ad diuina ĩquãtum generatio est pductio sub rõne qua est pductio termini: quia terminus eius est pfectioz terminis aliaz̃ mutationum. ⁊ sic bene põt per generationẽ accipi essentia tanq̃ terminus perfectissimus in diuinis. licet nõ possit p aliquã aliaz mutationẽ accipi aliquis alius terminus aliaz̃ mutationum: quia hoc concluderet compositiõez ⁊ imperfectionem: quia terminus cuiuslibz alterius mutationis esset accñs componibile cum subiecto.

¶ Questio quarta huius secũde partis distin. ⁊ tamen septima in ordine totius di.

Ad questionem 4am de numero pductionũ pz vitas: qz sunt tñ due productiones. hoc declarat̃ ab aligbus sic. actus notiõales fundant̃ sup actus essentiales: ſz tantum sunt duo actus essentiales manẽtes intra: qui sunt intelligere ⁊ velle. ḡ tantũ sunt duo actus notõales qui sunt productiui itra.

Hẽ. quo li. 6. q. 1.

¶ Confirmat̃ rõ. qz actus notiõales fundati sup actus eẽntiales equant̃ eis. ⁊ ideo nõ possunt plurificari actus natõales fundati sup eundẽ actũ essentialez. Et modus ponit̃ iste: ⁊ colligit̃ ex multis dictis sparsiz in pluribus locis: q̃ taz itellectus q̃ volũtas in quocũq; habẽt esse ꝓpter separatõez illoz̃ a mã: postq̃ habuerit esse i actu suo p̃mo simplicis intelligẽtie aut volitionis: sunt supra se cõuersiue. ⁊ sup actus eoz̃ simplices ⁊ sup obiecta eorum p actus cõuersiuos itelligẽdi ⁊ volẽdi. Intellectus eniz nõ solũ itelligit vez̃ simplici itelligentia: sed etiam intelligẽtia cõuersiua intelligendo se intelligere: ⁊ ꝓuertendo se super obm intellectũ: ⁊ super actum simplicez intelligendi: ⁊ super se itelligentez per actum suum conuersiuum: quia noticia secunda que est in verbo nõ solũ scit ⁊ intelligit rem: sed sic scit ⁊ intelligit eam, vt sciat se scire ⁊ intelligere eã. simil'r volũtas nõ solum vult bonũ simplici volitione: sed etiã volitiõe cõuersiua volẽdo se velle conuertẽdo se super obiectum volitũ ⁊ super actũ volẽdi simplicẽ ⁊ sup se volẽtem per actum suũ cõuersiuum: sed ista conuersio partim vno ⁊ eodẽ modo cõuenit itellectui ⁊ volũtati: ⁊ partiz alio ⁊ alio modo. q̃ enĩ ambe se cõuertunt: vt sunt nude pure ⁊ sole potẽtie. hoc vno ⁊ eodem modo ꝓuenit eis quãtum est ex parte ipsarum se cõuertentiũ. ambe eniz se solas cõuertunt sua vi actiua que equal'r eis cõuenit: sed alio ⁊ alio modo quãtum est ex parte obiectozum ad que se cõuertunt. intellectus enim postq̃ est conuersus ad illa ad que conuersus est se habet vt potentiale quoddam ⁊ purum potentiale. ⁊ hoc quia intellectus nudus ⁊ purus natus est recipere ab illis sicut propriũ passiuum a suo ꝓprio actiuo

naturali quod quidē actiuum est idez intellectus informatus noticia simplici iformatōez noticie genite declaratiue. Uolūtas aūt postq̄ est ꝯuersa ad illa ad que conuersa est: se habz vt actiuū quoddā. ⁊ hoc vt volūtas nuda ⁊ pura nata exp̄mere de illis: sicut ꝓpriū actiuum de ꝓpo passiuo: cuiusmodi est eadē volūtas iformata amore simplici: amorem quēdam incētiuū qui ē spūsscūs in diuinis q̄ habz esse a ꝓducētibus ipsum nō per informationē eius de quo est quasi subiectiue: nec per aliquā impressionē factā eidē ꝑm modū quo verbū siue filius ꝓcedit a p̄re per quādam quasi iformationez siue impressionē factam intellectui paterno cōuerso vt sit sic̄ noticia declaratiua de noticia simplici: sed per quandam quasi excussionē vel expulsionē aut ꝓgressum: aut magis proprie loquēdo per quādam expressionē ꝓducti de eo de quo subiectiue ꝓducit. Ex parte ḡ intellectus causat̄ actꝰ dicēdi a noticia simplici in intellectu nudo cōuerso supra se ⁊ supra noticiā suam simplicē: ita q̄ intellectus iformatus noticia simplici est principiū actiuū ⁊ elicitiuū actꝰ notionalis intellectus. ipse aūt nudus intellectus cōuersus nō est nisi quasi ꝑncipiū passiuū ō quo quasi de māli producit verbum quasi per impressionē. Ex parte aūt volūtatis causat̄ actus notiōalis ab ipsa volūtate nuda cōuersa supra se ⁊ sup amorē suum simplicē ⁊ sup ipsam volūtatē iformatā amore simplici: ita q̄ volūtas nuda cōuersa est p̄incipium actiuū ⁊ elicitiuū actus notiōalis volūtatis. ipsa vero volūtas iformata amore simplici ē ꝑncipiū quasi passiuum. de quo quasi de māli producit spūsscūs ꝑm quādam expressionē. Et hinc apparet dīa intellectus vt intellectus. ⁊ intellectus vt nā: ga intellectus vt in p̄re existens in actu intelligēdi suam essentiā: quez actū ipsa essentia operat̄ in ipso intellcū suo vt est quasi in potētia ad noticiā essentialē ꝑm rōnem intelligēdi fecundus est fecūditate nāli ad ꝓducēdum de seipso sibi simile ad quod est quasi in potētia per hoc q̄ ē actu sub illa noticia essentiali. intellectus. n. vt est quedā noticia essentialis ꝑm actū est nā ⁊ ꝑncipium actiuuz quo pater de eodez intellectu vt est intellectus purus: ⁊ tm̄ intellectꝰ vt de puro passiuo formal noticiam que est verbuz: que ꝑm rem est eadem noticia cuz illa de qua formal̄: differens solū ab ea inquātuz ꝓcedit ab ea vt manifestatiua ⁊ declaratiua ipsius. Et per oēz eundē modū debemus intelligere verbū formari in nobis. cognitū eniz ꝑmo sui simplicē noticiā imprimit intellectui nostro representādo se illi vt pure passiuo: ⁊ sub illa rōne qua ē intellectꝰ. Intellectꝰ aūt sic perfectus simplici noticia per obiectū cognitum q̄ in se cōtinet expressiue factus est fecūdus ⁊ ꝑncipium actiuum vt nā impmēs in seipm vt intellectus tm̄ ⁊ ꝑncipiū passiuum ad formandū in se noticiaz declaratiuā de noticia simplici: ⁊ ꝑm hoc qm̄ dr̄ verbuz formari per intellcm̄. ⁊ q̄ intellectus sit in formatiōe eius actiuus: hoc intelligit̄ de intellectu actu iformato simplici noticia. per hāc. n. vt per rōnem formalē agēdi intellectus est ꝑncipiū actiuū. ⁊ necessario ꝑo est rō eius vt intellectus ē passiuus respcū noticie simplicis quā recipit ab obiecto q̄z rō eius ꝑm quā est nā ⁊ actiꝰ per noticiaz simplicē inherentez. ⁊ ideo ordine rōnis ꝑus bz esse vt ē intellectus q̄z vt est nā ⁊ fundat̄ actus notionalis quem agit vt natura super actum essentialez quem patitur vt intellectus. s. super noticiam simplicez obiecti quam recipit vt est nudus.

Ista opinio ponit tres articulos quos non credo esse veros. ¶ Primus est q̄ intellectus vt nudus ꝯuersus supra intellcm̄ formatū noticia simplici format̄ ab eo noticia genita. ¶ Hoc improbo sic, intellectus nō cōuertit̄ nisi vt est in aliquo supposito: quia conuersio ponit̄ actio. ⁊ actiones sunt suppositorum. ¶ Tunc quero cuius suppositi vel cuius psone est vt ꝯuertit̄ sup intellectū formatū: ga si vt cōuertit̄ est psona filij. ⁊ precedit ista ꝯuersio generatōez verbi. ḡ an̄ generationē verbi sunt due psone: qō est hereticū. Si aūt vt ꝯuertit̄ sup intellcm̄ formatū est ipsius p̄ris. tunc arguo sic. cuius est vt ꝯuertit̄ eius est vt noticia genita formet̄: vt ꝓbabo. igit̄ intellectus vt est p̄ris formet̄ noticia genita. ḡ noticia genita est ipsius persone p̄ris: ga cuius psone est intellectus vt formatus eiusdez est noticia qua formet̄. ¶ Assumptū ꝓbandū ꝓbo sic. cuius est vt ꝯuertit̄ super intellcm̄ formatū eius est vt bz intellectuz formatū ꝑ obiecto actu pūte. ḡ eius ē vt ab illo obiecto formet̄. ꝓbatio hꝰ ꝑne. passiuū ꝓportionatū dispositū ⁊ approximatū actiuo sufficiēti ꝓportōato natum est immediate perfici ab illo actiuo. p ꝑm. 9. metaphysi. capº. 4º. Quoniā aūt possibile ⁊c̄. Tunc enim est aliqd in potētia ꝓxima quādo nihil opz addi subtrahi vel minui ad hoc q̄ actus insit. Intellectus aūt nudus vt conuersus ⁊ habens intellcm̄ formatū vt obm̄ presens est passiuum disposituz ꝓportionatū ⁊ approximatū intellectui formato vt obiecto sufficiēter actiuo. ergo intellectus nudus vt conuersus nulla facta variatiōe circa ipsuz esse subsistētie vel cuiuscunq̄z entitatis vt sic formet̄ noticia genita. ⁊ sic ꝓbat̄ ꝑna ꝯña. T. c. 10. ⁊ 12.

¶ Dic possz poni vna responsio q̄ intellectus nudus per hoc q̄ de seipso actualiter formet̄ illa noticia: siue ex hoc q̄ est quasi mā iformata noticia genita habz esse in psona genita. ¶ Sed ꝺ istam responsionē sunt duo argumēta ꝑma que ponent̄ distinctōe 5ª. q̄stiōe vltima ꝺ opi. de quasi mā: que ibi specialr̄ improbabit̄. ¶ Secūdus articulus est q̄ intellectus iformatus noticia actuali essentiali est ꝓncipiū actiuuz ⁊ eliciti uuz noticie genite. ¶ Hoc improbo sic. verbū nō gignitur ab intelligētia sed a memoria. ꝑm Augu. 15º. de trini. capº. 7º. vel. 15º. ergo licz in p̄re ꝯcurrant memoria intelligentia ⁊ volūtas: pater nō gignet verbū formalr̄ intelligētia vt quo: sed memoria: vt aūt habz noticiaz actualem quasi elicitā ⁊ vt actum zm̄ est in actu intelligētie: cuius est omne intelligere actuale. ḡ vt sic nō gignet verbū: sz vt est in actu memorie id ē vt bz obz intelligibile presens intellectui suo. in hoc. n. intelligit̄ actꝰ ꝑmus quasi ꝓcedēs actū zm̄ qui est actu intelligere. ¶ Secūdo sic. ꝓductio magis ꝯuenit actui ꝑmo vt ꝑnº. ꝓductiuo q̄z actui secundo: ga operatiōes ꝑfecte de rōne sui sunt fines ⁊ nō sunt gra alioz finiū. ḡ intellectio vt est operatio p̄ris nō est rō formalis ꝓductiua alicuius termini: sed tm̄ actus ꝑmus cuius virtute elicit̄ illa opatio erit ꝑnm̄ ꝓductiuū. ¶ 3º sic. si intellectio p̄ris actualis ē rō formalis ꝓducēdi v̄bū: adhuc obm̄ vt p̄is intellectui p̄ris vt hūti rōnē memorie erit ꝑnm̄ ꝑus ꝓductiuū notīcie genite: ga in nobis appz q̄ illud ē natū immediatꝰ gignere q̄z actꝰ intelligēdi. ḡ aliqō v̄bū ꝑus erit genitū a p̄re vt a memoria q̄z vt ab ipa intelligētia noscēte. ¶ ꝑ. v̄bū est illiꝰ immediatꝰ verbū a quo immediatꝰ exp̄mit̄. ḡ si rō elicitiua verbi sit actualis noticia vt in intellcū p̄is formato. sequit̄ q̄ v̄bū sit immediatius v̄bū intellectōis p̄ris q̄z eēntie p̄ris: qō v̄r inconueniēs: qz tūc eēt aliō ꝑus v̄bū qō eēt declatiuū eēntie p̄ris immediate. ¶ ꝑ. si actualis intellectio p̄ris eēt genita vel ꝓducta ꝓduceret̄ v̄tute eēntie: nō vt iam cognita: sz vt ꝑor oi cognitōe. hoc pz. tū ꝑm v̄itatē: ga alias eēt ꝓcessus in infinitū actꝰ intellectus añ actū intelligēdi. tū ꝑm istū q̄ supra dixit q̄ in p̄re actuz intelligēdi eēntiā opat̄ ipsa eēntia in intellcū ipsiꝰ. ¶ Ex ꝺ arguo sic. actualis noticia essentie nō pōt eē formalr̄ alteriꝰ rōnis p hoc q̄ est ab alio cōicata ⁊ nō ab alio sic cōicata: qz tūc deitas eēt formalr̄ alterius rōnis in psonis: ga illaz vna habz a se ⁊ nō alia. ḡ ⁊ actualis

noticia essentie est eiusdez rōnis in p̄re ⁊ filio: quod igit̄ natū est esse p̄ncipiū quo respcū vnius si esset p̄ncipiabile idē erit p̄ncipiū respcū alterius si p̄ncipiat̄. ¶ Tertius articulus est. q̄ ꝟuersio itellectus nudi super se formatus est necessaria ad hoc vt itellectus nudus formet̄ ab itellcū formato. ¶ Hoc nō video: qz intellectus p̄ris hn̄s obm sibi p̄ns est nāle p̄ncipium nō solū operatiuus respectu itellectiōis p̄ris: sed etiā ꝓductiuū respectu notitie genite. adhuc g̃ circūscripta illa reflexione eēt p̄n̄ ꝓductiuū. ¶ Secūdus etiā articulus ē falsus in nobis. tum qa noticia ꝟfusa nō pōt esse p̄n̄ elicitiuū noticie distincte sicut nec impfectū pōt esse p̄n̄ elicitiuū ꝓductionis alicuius pfecti. tuz qa illa noticia actualis cōfusa eēt simul cū noticia actuali distincta: ⁊ ita duo actus eliciti simul vel act⁹ ꝟfusus qñ nō esset generaret actū distinctū. tuz qa oīs actus itelligēdi scōus est genitus a memoria vt memoria est in actu p̄mo ꝓportōalis sibi: puta pfect⁹ a pfecto: impfectus ab impfecto. sicut distinctōe 3ª patebit. ¶ Terti⁹ articulus ēt est falsus in nobis: qa verbuz pfectissimū erit in p̄ria ꝑm Aug⁹. 15. de tri. ⁊ tñ nō erit illud verbū genitū p actū reflexū siue ꝟuersiuū sup actuz p̄mum vt p illud sciat qs se scire vel itelligere: qa verbū pfectissimuz creatū nō habz p̄o obiecto suo p̄mo aliqō creatū sed increatum.

Dico tunc ad qōnez q̄ tm̄ sunt ibi due ꝓductiones distincte ꝑm rōnes formales ꝓductionū: ⁊ hoc qa sunt tantū duo p̄ncipia ꝓductiua būtia formales rōnes ꝓducēdi distictas. Qō ꝓbo sic. omnis pluralitas reducit̄ ad vnitatez vel ad paucitatem tām ad quātā reduci potest. ergo pluralitas p̄ncipioz actuoz vel ꝓductiuoz reducet̄ ad vnitatē vel ad tantaz paucitatē ad quātam potest reduci: sed nō pōt reduci ad aliqō p̄ncipium vnū ꝓductiuuz. ꝓbatio. qa p̄ncipia ꝓductiua que sunt nāt ⁊ volūtas habēt oppositos modos p̄ncipiādi: qa alterz iclinat̄ ex se ad agēdum nāliter. alterz libere ⁊ ī potestate sua hz producere. ita q̄ ad hoc ex se nāliter nō iclinat̄. si aūt reduceret̄ ad aliqō vnū p̄n̄ cipium ꝓductiuū. illud haberet determinate alterz modum p̄ncipiādi. vel. n. esset ꝓductiuū ex se determiate p modū nature vel nō ex se determiate sed libere: ⁊ ita p modū volūtatis. g̃ nō possunt reduci ad paucitatē minorem q̃z ad dualitatē p̄ncipy. s. ꝓductiui p moduz nature ⁊ p̄ncipy ꝓductiui p modū volūtatis hec aūt duo p̄ncipia ꝑm rōnes suas p̄ncipiādi debēt poni in p̄mo: qz ī ipo est oīs rō p̄ncipy qō nō reducit̄ ad aliud p̄ncipiū p̄us. igitur sunt tm̄ duo p̄ncipia ꝓductiua alteri⁹ rōnis in p̄mo ꝓductiuo. hec aūt sunt ꝓductiua ad ītra. ꝓbatio. itellectus pfectus sicut īquantū est potētia opatiua natus est itelligere obm quātum est ipm noscibile. ita īquātum ē potētia ꝓductiua noticie genite natus est esse p̄ncipium tāte noticie q̃ta pōt esse obiecti. Intellect⁹ aūt ī p̄mo ēt vt est p̄n̄ ꝓductiuuz est simpl'r pfect⁹: qō pz: qz nō reducit̄ ad aliud p̄n̄ p̄us ⁊ omne impfectum reducit̄ ad pfectū p̄us sc. hoc ēt obm p̄mū itellectus ē īfinitū itelligibile. g̃ itellectus vt est p̄n̄ ꝓductiñ nat⁹ est esse p̄n̄ ꝓducēdi noticiā īfinitā. sil'r arguit̄ de voluntate respcū amoris obiecti īfiniti. nihil aūt īfinitum est formal'r nisi de⁹ ex. q. illa. vtruz deus sit. g̃ ista p̄ncipia sunt ꝓductiua aliquoz in nā diuina. ¶ Ulterius sequit̄ si nō sunt ibi nisi duo p̄ncipia ꝓductiua alterius rōnis. ergo tantum sunt due ꝓductōes numero. ꝓbō. qz vtrūq; p̄n̄ ꝓductiñ hz ꝓductōez sibi adequatā ⁊ coeternaz. ergo stāte illa non potest habere aliam.

Obiicitur cōtra istā deductōez sic. nā ex se ē p̄n̄ determiatū ad agēduz. in dīnis aūt itellect⁹ vñ itellect⁹ nō tm̄ vr̄ esse p̄n̄ determinatū ad agēdū: sz etiā nā vt ē quodāmō p̄or itellectu q̃si radix ⁊ fundamtū sic eēntia q̃libz vr̄ eē fundamētū potētie. g̃ nō tm̄ itellectus: sz etiam ipa eēntia debz poni habere rōnem p̄ncipy illi⁹ qō est nā vt distinguit̄ ꝺ volūtatez. ¶ 2º dubiū est de istis actibus ꝓductiuis qūo sint istoz p̄ncipioz ꝓductiuoz: quoz sunt actus eēntiales. cū. n. actus distinguāt potētias. 2º de aīa. videt̄ q̄ istis potentys q̃bus conueniūt actus essentiales nō competant actus notiōales siue ꝓductiui. T.c.33. ¶ 3º. ꝓbatio illa nō videtur valere q̃ adducit̄ ad oñdēdum dualitatē in p̄ncipys ꝓductiuis nō posse reduci ad vnitatē. nam p̄ncipiare necessario ⁊ p̄ncipiare ꝓtingenter sunt oppositi modi p̄ncipiādi ⁊ diuersi: ⁊ tamē hec dualitas reducit̄ ad vnitatē: ⁊ ꝺcedo q̄ illud vnū habz determinate alterz istoz duorum modoz. illū. s. q̄ est pfectioz ⁊ p̄or. ita diceret̄ in proposito q̄ ad p̄n̄ q̄ō est nā: qa illud est p̄us in rōne p̄ncipiādi reducit̄ volūtas. licz hēat oppositū modū p̄ncipiādi. ¶ 4º. vñ ꝓbat̄ illa ꝓpō q̃ dic: q̄ stāte vno actu adeq̃to potētie ipa nō pōt fier̄ aliū: si intelligat adeq̃tū ꝑm extēsionez petit̄ p̄n̄: si ꝑm itensiōez vr̄ falsum. naz licz visio verbi adequet̄ potētie itellectiue aīe xp̄i: tñ pōt nō scere ēt actu elicito aliud itelligibile a se. pz etiā q̄ deus nouit se noticia adequata itellectui suo ꝑm itensiones: ⁊ tñ nouit alia a se. si igit̄ ita ē de actu adeq̃to potētie opatiue q̄ compatit̄ aliū. multo magis vr̄ de potentia ꝓductiua: qa eius ꝓductū vel ꝓductio nō est in potētia ꝓductiua sic̄ opatio est in potētia opatiua. ¶ 5º sic. p̄n̄ nō ē p̄ncipiū īquantū p̄ncipiatū iam intelligit̄ posituz inesse: sed īquātum est p̄us p̄ncipiato: vt aūt est p̄us p̄ncipiato nō aliter se habz p hoc q̄ p̄ncipiatū ponit̄ in esse. g̃ si isto nō posito possz esse p̄ncipiū alterius pari rōne videt̄: q̄ isto posito simul pōt esse p̄n̄ alteri⁹: qz isto posito p̄ncipiū īquātū p̄ncipiū hoc est inquātū p̄us p̄ncipiato nullo mō al'r se hz. ¶ Solo istaz duaz rōnum vltimaz ⁊ declaratio rōnis illius ꝺ quā fiūt: ⁊ ꝓbatio ꝺcl'onis ad quā illa rō adducit̄ videlz q̄ sunt tātum due ꝓductiones dimittant̄ vsq; ad di. 7. q. illa. an possent esse plures filij in dīnis. ¶ Ad p̄imū respōdeo q̄ hoc totū itellectus hn̄s obm actu intelligibile sibi p̄ns hz rōnem memorie pfecte in actu p̄mo: que. s. est īmediatū p̄incipiū actus secūdi ⁊ noticie genite. In hoc aūt p̄incipio qō est memoria concurrūt duo que cōstituūt vnū p̄incipium totale. vz. essentia in rōne obiecti. ⁊ intellectus vt potentia: quorū vtrūq; per se est q̃si partiale respcū ꝓductōis adequate huic totali p̄incipio. ¶ Cum igit̄ arguit̄. q̄ rō nāe nō tm̄ competit itellectui: sed essentie. ¶ 2º. q̄ totale p̄ncipiū includēs nām vt obm ⁊ intellcm̄ vt potētiam habentez obm sibi p̄sens est p̄incipiū ꝓductiuū qō est nā ⁊ p̄incipium completum ꝓducēdi per moduz nāe. Si. n. essentia vt obm nō haberet rōnem p̄incipy in ꝓductōe verbi: quare magis diceret̄ verbum essentie q̃z lapidis: si ex sola infinitate intellectus vt p̄incipy productiui possz ꝓduci verbū īfinitū quocūq; alio obo p̄ite. ¶ Ad 3m̄ dubium dico. q̄ memoria in p̄re est p̄incipium operatiñ patris: quo. s. vt actu p̄mo pater formal'r intelligit vt ī actu scōo. est etiā eadē memoria p̄ri p̄incipiū ꝓductiuū quo pater existens in actu p̄imo ꝓducit vt ī actu 2º noticiaz genitā: ⁊ actus p̄imus p̄or ē p̄iozitate ozgis actu scōo. nō fundat̄ igit̄ actus ꝓductiu⁹ sup actū essentialē q̄ ꝺsistit in actu scōo. vz. q̄ est opatio quasi sup rōnem formalem eliciendi illum actū scōm: sed quodammodo p̄exigit illū actum: qa actus p̄imus qui est opatiuus ⁊ ꝓductiuus est rō pficiendi suppositū in actu scōo q̄ ē opatio suppositi in quo ē quodā ordie p̄us añq̃z itelligat̄ ꝓduci illud qō producit̄. operans. n. ⁊ ꝓducens per idem p̄incipiū p̄us est opans q̃z ꝓducēs. Exemplū si lucere pone-

retur aliqua opatio in luminoso ⁊ illumiare poneret̃ p/ductio luminis a luminoso.lux in lumioso esset ꝑncipiū quo:⁊ respectu operatiōis que est lucere:⁊ respectu pductionis que est illumiare:nec tamē lucere qō est opatio esset rō formalis illuminatiōis que est ꝑductio: ſz esset ibi ordo q̄si effectuū ordinatoꝝ ad eandē cāz cōem amboꝝ:a qua imediatius ꝓcedit vnus effectus q̄ alī. Ita in ꝓposito ad eundē actū ꝑmū:qui est memoria pr̄is ordinē quendā itelligunt̃ habere intelligere qō est opatio patris:⁊ dicere qō est ꝓducere pr̄is respectu notitie genite.nō talē tamē ordinē ꝙ itelligere pr̄is sit cā vel ꝑncipium elicitiuuz dicere verbi.ſz ꝙ imediatius itelligere sit quasi ꝑductū a memoria patris q̄ dicere: vel q̄ verbū sit ꝑductū ab eodē.nō igit̃ est ibi talis ordo qualē ponit opinio ꝑor in rōne obi ꝑsuppositi vl̄ rōne ꝑncipy formalis agēdi:ſz tm̄ ordo ꝑor quasi ꝑducti ad ꝑductū respectu eiusdē ꝑncipy cōis ad q̄si ꝑductū ⁊ vere ꝑductū ¶ Et tūc ad illud scōi de aīa de distinctione potentiarū per actus pōt dici ꝙ quasi ꝑducere ⁊ ꝑducere sunt actꝰ eiusdē rōnis.si enī illud qō nō ꝑducit̃ ſz q̄si ꝑducit̃ eēt realr distinctū a ꝑducēte esset vere ꝑductū.igit̃ ꝙ modo sine ꝑductione insit tamen virtute ꝑncipy quod eēt ꝑductiuuz eius si posset distingui :⁊ pro tanto dicat̃ q̄si ꝑductum non variat formaliter actuz ab illo quo ꝑduceretur si esset ꝑducibile. ¶ Alia respōsio esset de itellectu agente ⁊ possibili:sed modo transeo:qz nō dixi adhuc cui itellectui conuenit ꝑducere notitiaz vt ꝑncipio partiali.hoc dicetur ifra:ſz nunc de itellectu indistincte locutus sum. ¶ Ad tertium dico.ꝙ quādo duo ꝑncipia habent modos oppositos ꝑncipiandi:quoꝝ neuter ipor tat aliquā impfectionē.neuter reducitur ad alterum vt ad ꝓrius natura:licet posset ibi esse aliqua ꝑositas quasi originis.nunc autem neutrozum istoꝝ ꝑncipioꝝ includit aliquaz imperfectionē non magis in q̄ztum ꝑductiuum q̄ in q̄ztum opatiuum:nec ḡ vnum ad alterū reducetur vt ad ꝓius natura.nec ambo ad tertium ꝓpter idē. qz neutrum est imperfectum:⁊ etiā qz illud tertium eēt ꝑncipium ꝑm rōnem alterius istoꝝ:qz inter ista non est medium in ꝑncipiando.⁊ ita si ambo reducerent̃ ad tertium:vnuz reduceretur ad aliud:⁊ idē ad seipsuz. ¶ Cō tra ista instatur.⁊ ꝑmo sic.itelligentia est in patre sub p ꝓpria rōne intelligentie.⁊ ꝓpria perfectio itelligentie:vt intelligentia est verbum.ḡ verbum est intelligentia patris vt patris est:quod est negatuz. ¶ P̄.Aug.i5°de tri. ca°.i3°vel 37°verbum est visio de visione.ḡ actualis notitia est rō gignendi verbum. ¶ P̄.non videtur differē tia inter memoriam ⁊ itelligentiaz in patre.ḡ non videtur aliud esse improbare patrem vt intelligentiam esse ꝑncipium verbi.⁊ patrem vt memoriam.idez igitur approbas ⁊ improbas. ¶ Quarta instātia est quare pater isto actu ꝑducit noticiam genitā:⁊ nō illo non videt̃ rō: cū vterq; sit actus secūdus.⁊ ꝑncipietur virtute eiusdez actus ꝑmi. ¶ Ad ꝑmuz dico ꝙ pater formaliter est memoria itelligentia ⁊ voluntas.Aug.i5. de trini.cap°.7°.si/ue i5°de paruis. In illa trinitate quis audeat dicere patrem nec seipsum nec filium:nec spiritumsanctuz intelligere nisi per filiū vel diligere nisi per spiritumsanctū. per se autez meminisse tantūmō vel fily vel.s.s. segtur. qs h̄ in illa trinitate vel opinari vel affirmare p̄sumat.si enī solus ibi filiꝰ itelligat vt itelligētia sit ⁊ sibi ⁊ patri ⁊ spirituisancto ad illā absurditatē reditur ꝙ pr̄ nō sit sapiens de se sed de filio.hec ille. ¶ Intelligit igitur ꝙ pater formalr est memoria sibi itelligētia sibi ⁊ voluntas sibi.⁊ in hoc est dissimilitudo inter ꝓsonas ⁊ partes imaginis in nobis ꝑm ipsum.cum igit̃ dicit̃ ꝓprius actus itelligentie est verbuz.nego.imo de rōne verbi est ꝙ sit notitia genita. Cū dicis.suffic̄ ꝙ sit notitia declaratiua. nego.itelligendo per declaratiuū relonem rōnis vt est itelligibilis ad itellectū.talis.n. relatio est notitie declaratiue actualis patris:qua pater formalr itelligit ad notitiā habitualē patris vt est memoria.ita ꝙ obm pñs intellectui patris declarat̃ eq̄ pfecte per notitiā actualez patris.sicut per noticiā actualē que est filius ⁊ tamē notitia actualis patris non est verbū:qz nihil potest eē formaliter in patre nisi nō genituz. ¶ Cū vo dicit̃ scō ꝙ ē notitia de notitia. ¶ Rn̄ ꝙ ipemet Aug.exponit se.i5° de trini.c.ii.vel 28.simillima est visio cogitatiōis visiōi scie.⁊ eodē.c.iz.siue.3z.de paruis. Tūc.n. est vbū simillimū rei note de qua gignitur ⁊ imago eius qñ de visione scie visio cogitatiōis exorit̃.iste ꝟstructiōes sunt itrā sitiue.nā sic̄ visio cogitatiōis nihil aliud est q̄ cogitatio. ita visio scie nihil aliud est q̄ scia. Idē est igit̃ dicere de visione scie nasci visionē cogitatiōis qō de scia nasci cogitationez.scia aūt est forma habitualis pficiēs memoriā ꝑm eundē.i5.de tri.c.i5. siue.38.vbi dic̄. si pōt esse in aīa scia sempiterna:sempiterna nō pōt esse eiusdem scie cogitatio. illud sempiternuz ꝑm eū ptinet ad memoriā: non sempiternū ad itelligentiaz. nihil igitur aliud vult dicere visionē de visione notitiam de notitia nisi actuz scōz q̄ est visio vel cogitatio intelligentia nasci de actu ꝑmo qui est in memoria que est visio habitualis vel scia ꝑm eū. ¶ Ad 3am̄ istantiaz cū dicit̃ de dr̄ia memorie ⁊ itelligētie.dico ꝙ illi aduersary nō ponunt dr̄iam realez inter itell'm ⁊ voluntatē pr̄is.⁊ tñ habent ꝺcedere tātā dr̄iam ꝙ alteꝝ pōt esse ꝑnm elicitiuum alicuiꝰ ꝓductionis:cuius alterū nō pōt eē ꝑnm elicitiuū formale. filiꝰ.n. ꝓducitur formalr ꝑ modū nāe. ſz non ꝓducit̃ formalr per modū volūtatis.igit̃ licet nō differant realiter memoria ⁊ itelligentia pr̄is.est tamē tanta differētia inter illa ꝙ alterū posset poni ꝑnm elicitiuū alicuiꝰ ꝓductiōis cuius reliquū nō ponat̃ ꝑnm elicitiuū formale. talis differentia pz ꝑm Aug.i5.de tri.c.8.⁊ vbi ꝓus.talis est enīz ꝙ si pater eēt memorialr noscēs:nō aūt itelligēs:nō eēt perfectus.ꝑm ph̄m.iz.meta.nō obstante illa identitate memorie ad itelligentiā siue recozdatiōis ad itellectionem. ¶ Ad 4am̄ istantiā dico:ꝙ h̄ est imediata ꝓtingēs. calor calefacit.⁊ ista imediata nēcia. calor est calefactiuus:qz iter extrema neutrius istozū iuenitur aliqō mediū.ita dico ꝙ ista est per se opatio in q̄ztum opatio ē nō ꝓductiua: qz opationes sunt fines ⁊ pfectiōes opantis. ꝓductio aūt vt ꝓductio est nō est pfectio ꝓducētis sed habēs terminū ꝓductū extra eēntiā ꝓducentis vel saltē nō icludit̃ formalr i ꝓsona ꝓducētis. Quare igit̃ actꝰ scōs q̄ pr̄ itelligit vel opat̃ formalr nō ꝓducit:¶ R̄.qz illud itelligere ex ratione sua est operari patris ⁊ nō est ꝓducere. ꝓductione autez siue dictione ꝓducit.sicut aliquid calefactione calefacit formaliter:cuius non est alia causa ꝓor. Qz autem dicis idem esse ꝑncipium istoꝝ duoꝝ actuuz.non altercando modo de itellectu agente ⁊ possibili pōt cōcedi ꝙ ex plenitudine perfectionis pōt competere alicui ꝙ operetur ⁊ ꝓducat aliqd aliud a se. magis tamē hoc patebit qñ dicet̃ ꝙ dicere nō est aliqs actus itelligēdi formalr.est tñ aliqs actꝰ itellectus:nullus aūt actus itelligendi formalr est ꝓductiuus: sed aliquis alius actus formalr nāl'r precedēs vel subsequēs potest esse ꝓductiuus qualis est actus dicendi.

Ad ꝓmum argumētū ꝑncipale dico ꝙ Auer. i ꝑmē.4.6.8.phy.c° tex.icipit. vtq; aūt vnūqōq; nō logtur exp̄sse nisi de boīe.⁊ quo ad hoc ꝺdicit Auic.sic̄ ipse dicit ibidē.imposuit aūt Auic.ꝙ posuerit ꝙ hō potuerit gnāri eguoce. ⁊ tūc cōclusio Auerro,vera est.nihil enim generabile vniuoce potest gene/

rari equoce nisi sit ita impfectum q̄ cā equoca siue vni-
uoca sufficiat ad gñationē eius. ⁊ ideo ipfecta entia pñt
gñari equoce ⁊ vniuoce. pfecta aūt nō. tamē rōes Auer.
videnť cōcludere nō tm̄ de boīe: sz de q̄cūq̄ spē nāl'r ge-
nerabiliū. ⁊ si hoc itendat ꝯclusio eius est falsa: et rōnes
nō cōcludūt. ¶ Or ꝯclusio sua sit falsa. pz per August. 3.
de tri. c. 8. vel. 10. ⁊ rō Aug. ibidez est. qz generatū per pu-
trefactionē ꝓpagat alia. ꝓpagātia aūt sunt vniuoca ge-
neratis a se. g̃ ꝓpagata ⁊ generata per putrefactionē sūt
vniuoca. q̄ si negat Auerro. assumptū de apibus ⁊ aīali-
bus. nō potest negare de plantis: qz equoce genite boc ē
nō ex semine postea ꝓducūt vniuoce semē ex quo gene-
ranť plante alie eiusdē spēi. ¶ Contradicit ēt ei Aug. in
epl'a ad deo grās ⁊ Ambro. de icarnatiōe verbi in fi. Sz
⁊ ipsemet ꝺdicit sibypsi in alys locis de hac ꝯclone. naz
de generatiōe accūtium equiuoca pz per ipm z°. de ce. ⁊
mun. ꝓmē. 4z. vbi ꝯcedit q̄ i accūtibus nō semp est ge-
neratio ab vniuoco. ⁊ ponit exemplū de caloze. pz enī q̄
caloz generať equiuoce ex motu ⁊ concursu radioꝝ. ⁊ ēt
a caloze vniuoce. In substātys etiaz pz. qz ignis generať
equiuoce ⁊ vniuoce. q̄ equoce pz 3°. de cel. ⁊ mū. ⁊ Auer.
cōmē. 56. exitus ignis a lapide non est de ca°. translatōis
sz de ca°. alterationis. boc est nō generať per lationez sz
per alterationē. generať ēt p motum localē. ex. iz. meta.
cōmē. 18. ⁊ p̄ metheoroꝝ de generatione impssionū igni
tarū. ¶ Jtez pz de aīalib⁹ q̄ mlta generanť equoce. iz°.
meta. cōmē. 18. vespe videnť fieri de cozpozib⁹ equozuz
mortuoꝝ: ⁊ apes de cozpozib⁹ vaccarū. ¶ Or aūt oia p̄-
dicta generata equoce sint eiusdez spēi cum gñatis vni-
uocc. ꝓbať. qz habēt opōnes easdem: ⁊ circa eadez oba.
⁊ ab eisdem ꝯseruanť: ⁊ ab eisdem cozrumpunť. eosdez
habēt motus siue q̄tum ad sursum siue q̄tum ad deoz-
sum siue q̄tum ad motū ꝓgressiuuz. ⁊ eadē ozgana mo-
T.c.8. tus ꝓgressiui. ex vnitate aūt motus ꝯcludit Aristo. p̄mo
de celo ⁊ mun. vnitatē nāe. ⁊ ꝯmentatoz ibidez cōmē. 8.
motus vnus nō ꝓuenit nisi ex vnitate nāe. habēt etiam
bec ⁊ illa membza eiusdem spēi. ⁊ mēbza leonis nō diffe-
Cō.53. rūt a membzis cerui nisi qz aīa ab aīa. p̄mo de anima. et
generaľr quecūq̄ media possunt cōcludere vnitatē spe-
cificam siue sumptam ex actibus siue sumptam ex opi-
bus cōcludit ꝓpositum de vniuocatiōe generatoꝝ sic ⁊
T.c.zz. sic. ¶ Cōtradicē etiā sibi magister suus 7°. meta. vbi vult
z3. ⁊ 31. q̄ sicut aliqua eadem fiunt ab arte ⁊ a casu: quādo p̄nci-
pium est simile in mā illi qō esset p̄ncipiū motus factio-
Com. 31. nis si idem fieret ab arte: ita vult q̄ q̄dam nālia fiunt a
nā ⁊ a casu: ⁊ q̄dam nō. ⁊ ibidem Auerro. ⁊ incipit tex. er
go sic dcm̄ est. vult ibi q̄ illa possunt generari sine semi-
ne equoce in quoꝝ mā pōt īduci vtute celesti aliqua vir
tus sil'is virtuti seminis in ꝓpagatis. pz igit̄ multipl'r op
positum cōclusionis Auer. si generaľr ⁊ vl'r itelligatur.
Rōnes etiam sue nō concludunt. ¶ Ad p̄mū rūdeo. q̄
T.c.8z. mā ex pb̄m p̄mo ph̄y. ⁊ 5°. meta. est ex qua fit res cū īsit.
T.c.z. addit̄ cum insit ad differentiaz oppositi ex quo trāsmu-
⁊.4. tato ⁊ cozrupto fit res: nō autez ineſt rei facte. si ergo ac
cipit q̄ forma eiusdem rōnis est māe eiusdem rōnis p̄-
prie loquendo de mā que est pars rei inexistens. ꝯcedo.
sed si accipiat māz p opposito ex quo cozrupto generať
oppositum. nego. ignis enī eiusdem spēi generať siue ex
terra cozrupta siue ex aere cozrupto: in ꝓpagatis autem
⁊ putrefactis est mā eiusdem rōnis p̄mo modo sed non
scō modo. ¶ Ad scām dico. q̄ non dicit̄ aliqd fieri ra-
ro vel vt in pluribus: qz ipm in se ꝯtingat frequēter vel
raro. frequentius enim lapis cadens frangit caput q̄z lu
na eclipset̄: sed ista differentia oz intelligi per compara-
tionem alicuius effectus ad suaz causam. ⁊ dicit̄ ille effe
ctus eueniens in maiori parte qui hz causam determia-

tam ad suum euentum que vt in pluribus ꝓducit effectū
Raro dicit̄ euenire quando non habet certam causam
determinatam ad suum euentum: sed tantuz ꝓuenit ex
aliqua causa ozdinata ad aliuz effectuz. impedita tamē
ab illo effectu ad quem ozdinatur. ⁊ tamen ex tali impe
ditione ꝓuenit istud raro. accipitur etiam raro vel vt in
pluribus ꝓut disiungit iter oppositā ꝺdictozie. non ꝓut
inter disperata disiungit. ¶ Cum igit̄ arguit̄ gñābile ℔
si generatur equiuoce vel non ex semine aut igit̄ ex ne-
cessitate aut in pluribus vel raro ex necessitate. cōcedo.
q̄ non. aut in maiori parte vel raro. cōcedo q̄ in maiori
parte comparādo ad causam determinatam ⁊ etiam vt
est disiunctio iter ꝯtradictozia comparando. s. effectum
equiuocum ad causam equiuocam sub disiunctione ad
contradictozia. licet rarius eueniat hic q̄ generet̄ nō ex
semine q̄z q̄ gñetur ex semine: vt. vz. comparātur iuicez
duo disperata. ¶ Or autē p̄mo modo eueniat vt in plu-
ribus ꝓbatur. ita enīz per se est sol causa ozdinata ad ge
nerandum non ex semine sicut ꝓpagans est causa ozdi-
nata ad generanduz illud ex semine. Si istatur hic q̄ si
scō modo raro euenit g̃ a casu. non sequitur. ⁊ tamē ita
arguit vlterius de casualitate p̄out casualia dicunť illa
que eueniunt tm̄ ex causa alterius effectus impedita. et
ideo vt dicit casualia sunt monstruosa ⁊ nō pfecta in ali
qua spē: qz ꝓpie loquēdo casualia nō eueniunt ab aliq̄
causa ozdinata: sz causa ozdinata ad ꝓductionē alterius
impedita ꝓducit casuale. ¶ Cū arguit̄ 3°. de motu ⁊ ter
mino. Respōdeo. q̄ ista ꝓpositio. motuum differētium
spē sunt termini spē differentes: nō est imediata sed de-
pendet ex alys duabus. p̄ma est. motuū differētium spē
sunt fluxus differētes spē vel forme ℔m q̄s sunt fluxus
differūt spē. scōa ē. forma fluēs vel forma ℔z quā est flu
xus est eiusdē rōnis cū forma terminātе. vbi aūt altera
istaꝝ duaꝝ ē falsa. ꝓpositio assumpta est falsa. ita est in
ꝓposito q̄ forma īducta p ꝓductionē: cuiusmodi ē cēn-
tia: nō est eiusdē rōnis cū forma que est fluēs vel ℔m q̄
est fluxus: cuiusmodi est ꝓductio. ¶ Or aūt sit falsa q̄s
altez illoꝝ ē falsū. pz. qz idē vbi pōt acgri p motū circu
larē ⁊ rectū q ēt mot⁹ sunt alteri⁹ spēi ⁊ īcompabiles ℔z
pb̄m 7°. ph̄y. hoc aūt est. qz forma q̄ est terminus fluxus T.c.zh
nō hz distinctionē specificaz sic̄ illa forma que est fluēs
vel ℔m quā est fluxus. Qualitercūq̄ sit de exemplo foz
san opz ibi exponere pb̄m ⁊ tenere: q̄ vbi fluēs ℔z circu-
lū ⁊ lineā rectā sint eiusdē rōnis inq̄tum vbi fluēs. licz
rectū ⁊ circulare q̄ accidūt linee seu magnitudini super
quā mouenť nō sint eiusdē rōnis: ⁊ iō q̄ ad illa sit incōpa
rabilitas. nō aūt quo ad vbi ⁊ vbi fluens p se. ⁊ ideo nec
quo ad motus per se saltē illō ad qō boc exemplū addu
citur: vez est q̄ forma fluēte exīte alterius rōnis a foz-
ma terminātе nō opz ex distinctione motuuz distinctio
nē cōcludere terminoꝝ. in ꝓposito ꝓductio est alterius
rōnis ab essentia terminante vt a termino formali acce
pto per eā. qz ꝓductio est rel'o: essentia aūt ad se. ⁊ iō plu
ralitas ꝓductionū nō cōcludit distinctionē formalē ter
minoꝝ ipsaꝝ. ¶ Sz adhuc videť remanere difficultas
istoꝝ argumentoꝝ Auer. licet enī eadē nā possit cōica-
ri vniuoce ⁊ equiuoce: nō tamē ab aliquo eiusdē speciei:
sed ab idiuiduo vnius speciei tantum vniuoce commu-
nicatur. equiuoce aūt a causa superioze. natura aūt diui
na non cōicatur ab aliqua causa superioze: sed tantū ab
aliquo in eadem natura. g̃ videtur q̄ natura illa non ha
beat cōicationē nisi vnius rōnis. ¶ Rñ? natura creata
non potest cōmunicari nisi cōmunicatione vnius rōnis
a suppositо illius nature. ⁊ ratio est: quia effectus nō ex-
cedit causam. effectus autem cōmunicatus tali suppositо
est natura, ergo oportet q̄ p̄n^m cōmunicādi sit natura

qz nihil pfectius ipsa natura est in tali suppositō cōmunicāte: nec aligd eque pfectum nature. natura autez est ꝓncipiū cōmunicatiuū vniꝰ rōnis. g̃ suppositō agēti virtute nāe cōpetit cōicatio tm̃ vnius rōnis. ¶ Oppoᵐ est in ꝓpositō: qz suppositū istius nāe pōt habere ꝓncipia alterius rōnis in ꝓducēdo quoz vtrūqz sit eque pfectum cū nā: z iō vtrūqz pōt eē ꝓnᵐ cōicādi nām. z ita ꝫ pōt esse duplex cōicatio ab illis suppositis que sunt huiꝰ nature. ¶ Ulterioꝛ rō eius qō supponiť ꝫ de duplici ꝓnꝰ cōmunicādi nām in dīnis: nō aūt in creaturis: pōt eē talis: licz in nobis sit duplex ꝓnᵐ operatiuū volūtas z ītellꝫ: z ambo sint perfecta: z possint habere pfcās operationes sibi adequatas in rōne opōnis. nō tamē habēt opōnes adequatas sibi ieſſe: hoc est lz per ītellm nostrū possumꝰ habere ītellectionē ita pfectā sic aliqua potest nāe nostre competere: nō tamē ītellectio ista erit pfectū ens vt nā. qz ītellectio adequata ītellectui vt poᶜ vel obo in rōne opōnis nō est adequata ītellectui vel obo ieſſe. Jntellꝫ igr̃ z voluntas in creatura z si sint ꝓncipia ꝓducēdi operationes adequatas sibi in rōne opōnis: nō tamē i esse: z per ꝯñs multo magꝫ nec realr adequatas nāe cuius sūt ītellꝫ z voluntas: ita potest argui de qbuscunqz ꝓncipys ꝓductiuis in creaturis: quoz distinctio stat in eodē supposito alicuiꝰ nāe. in dīnis aūt qz ꝓnᵐ operatiuū non tm̃ equať nāe in rōne ꝓncipy operatiui: sz ēt in eēndo: opō ēt equať ꝓncipio operatiuo: z hoc in essendo. z p ꝯñs eq̃tur nāe. similr g̃ qz ꝓncipiū productiuum equať nāe in eēndo: z ideo per ipsum pōt cōicari terminus formalis ꝓductionis adequatus sibi z nāe in essendo.

Ad argumenta q̃ ꝓbāt qꝫ nō sunt tm̃ in deo duo ꝓnª ꝓductiua. ¶ Luz ꝑ arguiť de nā z ītellectu qꝫ sunt duo ꝓncipia ꝓductiua distincta per pĥm zº phȳsico. rñ. qꝫ pĥs parū locutus ē de voluntate vt distinguiť ꝯ intellm: sz cōiter in rōne ꝓncipy actiui ꝯiunxit ītellm ad voluntatē: z ideo in zº pĥyc. vbi distinguit ista ꝓncipia actiua in nām z ītellectuz nō debet ītelligi vt ītellectus distinguiť cōtra voluntatem vt patebit statim. sic enī cōcurrit cū voluntate ꝯstituendo idez ꝓncipiū respectu artificialiū. Hoc patebit respōdendo ad istantiā phi de 9º meta. Ad quā dico qꝫ ītellꝫ comparať ad suā nām z ad suā ꝓpriam opōnem cuius est ꝓncipiū elicitiuū z ꝓductiuū aliquo modo. z comparať ad opōnes aliarū potentiarū respectu quarū est potētia directiua vel regulatiua. si ꝓmo modo accipiať dico qꝫ est mere nā z in eliciendo z in ꝓducēdo. quēcunqz enī actum ītelligēdi ꝓducit cuz obo p̄sente: z memoria mere nālr ꝓducit: z q̃cūqz opōnem operať mere nālr operať. volūtas aūt respectu opōnis ꝓprie vt ꝓductiua ꝫ oppositū modū ꝓducēdi. z hoc satis apparet per pĥz 9º meta. c. 4. vbi tractat quomō potētia rōnalis et irrō- T.c.10. nalis reducunť ad actuz. z arguit qꝫ potētia rōnalis que ex se est ad oppositа: nō pōt ex se exire in actum. tūc enī simul exiret in oppositа. qz simlr est oppositoz. et ex hoc cōcludit qꝫ ꝓter illā potētiā rōnalem: opz ponere aliā potētiam rōnalem determinatiuā p quā determineť z illa determiata pōt exire in actū. z ex hoc seqtur qꝫ ītellectus si est oppositoz sic est oppositoz p modum nāe qꝫ q̃tū est de se neċio est oppositoz: nec pōt se determiare ad altez illoz: sz regrit altez determinās qō libere pōt exire in altez oppositoz. hoc est appetitꝰ ꝫ eundē vlr ꝓberesis. Exēplū. sol hz vtutē ꝓducendi oppositа. s. liquefactionē z coagulationē. vñ si essent duo passa approxiata: quoz altez esset liq̃factibile: z altez coagulabile: sol de neċitate nāe haberet elicere illos duos actus in illis: z si idē eēt approximatū qō siť natū esset recipere oppositа ista. sol de neċitate siť ꝓduceret oppositа vlr neutz. est g̃ potētia solis mere nālis: sz oppositoz: qz est illoz mere ex se ita qꝫ nō pōt determiare se ad altez tm̃. talis potētia est ītellectꝰ vt ītellectus est ꝑcise respectu oppositoz ītellectoz: z nō est ibi aliq̃ determiatio ad alterū tm̃ illoz z nō ad reliquū: nisi quatenꝰ volūtas cōcurrit. pĥs aūt cōiter logtur de ītellectu ſm qꝫ cū volūtate cō stituit vnū ꝓnᵐ respectu artificialiū: z non vt est nāliter elicitiuus sue opōnis. et ideo est qꝫ aliquādo cōtra nām distinguit ītellm: aliquādo artem: aliquādo ꝓpositum idem ītelligēs per omnia. ¶ Luz vltimo dicit de volūtate. qꝫ est ꝓncipiū respectu creaturaruz: dico qꝫ per ꝓprias nāliter volūtas dei est ꝓncipiū ꝓductiuum alicuius ꝓducti sibi adequati q̃z sit ꝓductiuū nō adeq̃ti. adeq̃tū infinito est infinitum: z ita creatura est secundariuz volitum z productum a voluntate dei.

¶ Questio secunda huius secunde partis di. z tamen qn ta in ordine totius di.

Ad secundam qōnem: cum queriť de trinitate personarum in dīnis. ¶ Rº: qꝫ sunt tm̃ tres ꝑsone in essentia dīna. Quod ꝓbať sic. sunt tm̃ due ꝓducte: z tm̃ vna improducta. g̃ tm̃ tres sť persone. ¶ Circa ꝓmā ꝓbo ꝓmo qꝫ sint due ꝓducte. zº qꝫ nō plures. ¶ Ad ꝓbandum qꝫ sunt due persone producte ꝑ ꝓbo qꝫ est aliqua persona ꝓducta actu intellꝫ z ꝫ sic. ītellꝫ vt est pfecta mēoria. i. habēs obz actu ītelligibile sibi p̄sens per aliquem actuz sui est ꝓductiuus termini adequati. s. ifiniti. ex p̄cedenti qōne. nihil autez seipsum ꝓducit. ꝓmo de tri. g̃ quod ꝓducitur actu ītellectus aliquo modo distinguiť a ꝓducente. essentialiter Ca.i. non distinguitur: quia essentia diuina z quecunqz essentialis perfectio ītrinseca sibi est idistinguibilis. Ex. q. de vnitate dei. igiť distinguiť personaliter productum a ꝓducente. ergo est aliqua persona ꝓducta actu ītellectꝰ. Consimiliter arguiť de ꝓducto actu voluntatis. ¶ Oz aūt persona ꝓducta actu isto z illo sit alia z alia. ꝓbo. quia non potest eadem persona produci duabus productionibus totalibus sufficientibus. hec autez productio alia est ab illa. ex questione p̄cedēti. ergo hac z illa nō producit eadē persona sed due. ꝓbatio maioris. si idē produceret duabus ꝓductionibus totalibus: vtraqz acciperet esse sufficiēter: sz si sufficiēter accipet eē a ꝓducēte hac ꝓductiōe. haberet suū eē pfecte nulla alia productiōe posita. igiť nō pōt accipe eē ꝑ aliā ꝓductionē. qz tc̄ nō eēt sine illa. ¶ Ulterius. qꝫ nō possunt eē plures ꝑsone ꝓducte q̃z iste due. ꝓbo sic. nō possunt eē plures ꝓductiōes ītra: qō aliqualr suadebať in qōne p̄cedēti: sz differať vsqz ad dist. 7ᵃᵐ finalr declarāduz. hoc igiť sit certum nūc qꝫ tm̃ sunt due ꝓductiōes ītra. nulla autē ista ꝓ- potest terminari nisi ad vnā ꝑsonā: qz ꝑsona ꝓducta est terminus adequatus illi ꝓductioni. g̃ tc̄. ¶ Nūc restat ꝓbare qꝫ vna tm̃ sit nō ꝓducta. vbi dicit vnus doctoz qꝫ illud ostēdiť sic ostēditur vnitas dei. hoc etiā ꝓbat per Hyllariū. c. 5. de synodo. Ubi vult qꝫ q dicit duos inascibiles ꝯfiteť duos deos. ¶ P. arguit sic. plura suppositа absoluta nō possunt esse in hac nā: qz nā non est in pluribus suppositis absolutis sine diuisiōe nāe. erūt igiť plura suppositа relatiua. aut igiť relatiōe mutua īter se. aut ad alia: sz si plura eēnt suppositа nō ꝓducta nō distingueręnť relatiue ad alia suppositа: qz nō reſone ad alia suppositа ꝓducentia. qz nulla sunt ex hypothesi. nec ad producta. qz ad illa haberēt reſonem eādez: sic modo pater z filius habēt eādem relationez spiratiōis actiue ad spiritum sanctum. ergo relatione ītер se distinguerenť. z ꝫ relatione originis quod est ꝓpositum. ¶ Cōtra. iste ꝓbationes nō videtur sufficientes. ꝓma nō. qz vnitas dei ꝓbatur ex hoc qꝫ dīna ifinitas non diuiditur in plures Hē. quo li. 6. q. i.

eẽtias.nõ aũt ita manifestũ ẽ q̃ rõ igeniti vel inascibilis nõ sit in pluribus suppositis.tũ qz rõ inascibilis non dic̃ aliquã pfectionẽ simpl'r ex qua pfectiõe simpl'r possit concludi vnitas inascibilis:sicut ex pfectione infinita concluditur vnitas dine essentie.Sil'r auctoritas Dyllary quã adduc̃ dic̃ q̃ ita est.nõ tamẽ ꝓbat esse ita.ꝛ cũ accipit in rõne sua q̃ plures psone absolute nõ possunt esse in eadem nã.qual'r est hoc notius ꝺne.g enĩ ponerz plures psonas igenitas nõ diceret eas formal'r cõstitui aligbus rel'onibus.g̃ accipere ꝺtra eum q̃ non possunt esse plures psone absolute videt̃ nõ accipe manifestius ꝺne.Luz vltra dr̃ q̃ non distiguuntur rel'onibus iter se. qz hoc non eẽt nisi p rel'ones ozigis. hanc ꝺñam opz ꝓbare.concesso enĩ illo q̃ nõ sit distictio nisi per rel'ones ozigis cito haberetur ꝓpositum. ¶ Al'r persuadeo ꝺclusionem itentam sic.gcgd potest esse in pluribus suppositis.ꝛ nõ determiatur ad certũ numerũ suppositoꝝ ꝓ aliud a se ẽ̃tum est de se põt eẽ in infinitis:ꝛ si est necesse eẽ est in infinitis:qz gcgd potest ibi esse est:sed igenitũ si potest esse in pluribus suppositis nõ determiat ab aliquo in quot suppositis sit:qz determiari ab alio ad eẽ in suppsito vel in suppositis est ꝺtra rõnem igeniti.igitur de rõne sua potest esse in infinitis.ꝛ si potest eẽ est. qz eẽ igenitum est ex se necesse eẽ consequẽs est impossibile.g̃ illud exquo segtur. ¶ Scõo sic.nunc̃ pluralitas ponenda est sine necessitate.nulla aũt necessitas nec ad se nec ad extra cogit plures eẽ inascibiles. g̃ est tantum vnus. ¶ Tertio.qz eẽntia vna actu exñs non videt̃ ex se imediate habere plures modos essendi. oppositus segtur si plura essent suppsita igenita:nõ aũt segtur mõ. qz eẽntia dina nõ bz plures modos eẽndi imediate sine ꝓductione:sed tantum vnum modum eẽndi sine ꝓductiõe: ꝛ alios duos mediantibus ꝓductionibus.

Ad argumenta ꝓncipalia. ¶ Ad ꝓmũ cũ arguit̃ eque nobiles sunt.ergo tot.fallacia est figure dictiõis cõmutãdo quale in quot. Et rõ defectus consequẽtie est ista.nõ enĩ ẽ ꝓpter nobilitatẽ vel ignobilitatẽ rel'onis vel rõnis ꝓncipy vel ꝓncipiati q̃ multiplicetur vel nõ multiplicetur: sed de rõe ꝓncipy est vnitas:lz in ꝓncipiatis possit eẽ pluralitas: qz semper est reductio pluralitatis ad vnitatẽ:ꝛ iõ stãte eq̃li nobilitate potest eẽ multiplicatio vel distictio in rel'onibus ꝓductorum:lz nõ in rel'onibus ꝓducentium a se. ¶ Alia est responsio:qz licet ibi quelibet rel'o vnius rõnis sit de se. ꝫ tamen a pluribus rel'onibus ꝓductiui ꝑt forsan abstrahi vnũ cõmune puta ꝓductiuũ:ꝛ ita a pluribus relationibus producti potest abstrahi vnum commune.puta productum:ꝛ si igitur est vna relatio in communi si est commune abstrahibile que dr̃ in cõmuni relatio persone producentis.sunt tamen due relatiões ꝓducentis sic ꝛ sic.sicut due correspondẽtes eis producti sic ꝛ sic. ¶ Ad scõam rõnez concedo q̃ relationibus ex parte producentium vel productiui correspondent relationes ex parte productorum ꝛ tot.sed nõ segtur si relationes producti distinguunt:ergo ꝛ relationes producẽtis.cuius ratio assignatur: qz relationes ꝓducti possunt distingui propter distinctas rõnes producendi que sunt in producente.licet sit idem suppositum producens. sic̃ productio artificialis ꝛ naturalis distiguuntur per ꝓncipia productiua per artem ꝛ naturaz:licet ista concurrãt in eodem supposito:relationes autem producti non possunt ita concurrere in eodez suppsito ꝛ vna persona: sz sunt distincte personaliter:qz productuz est per se subsistens ꝛ suppositum. ¶ Alia ratio patet ex supiozi ratione.quia non potest idem producti duabus productionibus totalibus:licet idem possit producere duabus productionibus totalibus:ꝛ ideo rel'ones producti non plurificantur in eodem:licet rationes producentis possint plurificari. ¶ Ad tertiuz. potẽtia finita nõ potest habere simul duos terminos adequatos in producti: licet possit habere vnum in producti:ꝛ alium in producto eẽ.potentia autem infinita habet terminum suũ intra se semper in producti.et iste est adequatus. et ideo non potest habere plures terminos.

¶ Prima qõ huius secunde partis.disti. ꝛ tamen quarta in ordine totius di.

Ad primam questionẽ dico.q̃ simul stant vnitas essentie:et pluralitas psonarũ: quod apparet ex solutione questionis precedentis:quia simul est ibi pluralitas cum ista vnitate. ¶ Ad hoc aũt aliqualiter declarandum notãduz est.q̃ sicut repugnãtia repugnant ex suis proprijs rõnibus:ita nõ repugnantia siue compossibilitas est ex proprijs rationibus compossibilium. ¶ Ad videdum autem istam compossibilitatem videda est ratio extremozũ.s. nature ꝛ suppositi. Ubi notãduz q̃ natura nõ se habet ad supposituz sicut vniuersale ad singulare:qz in accñtibus inuenitur singularitas sine ratione suppositi:in substãtia etiã nostra natura athoma assumpta est a verbo ꝑm Damñ. Nõ tamẽ suppositũ nostre nature:neq̃ se habet natura ad suppositum sicut quo ad quod.nam cuicũq̃ quo cozrñdet ꝓprium quod vel quis.ꝛ ita sicut natura est quo ita bz ꝓprium quod vel qs.quod nõ ꝺtrahitur ad suppositum:ꝛ sicut suppositum est quod vel qs:ita bz suuz quo ꝓprijũ quo subsistit.ꝛ tamẽ supposituz cõcomitãter de necessitate est singulare.ꝛ etiam nõ potest esse quo respectu alterius:qz est subsistẽs nõ potẽs esse actus alicuius subsistẽtis.cõsistit ergo ratio suppositi in duplici icõmunicabilitate.vbi sciẽduz q̃ communicabile dr̃ aliqd vel per idẽtitatez: ita q̃ illud cui communicatur sit ipz.vel per iformationẽ ita q̃ illud cui cõmunicatur sit ipso nõ ipz. ꝓmo modo vl'e cõmunicat̃ singulari.et 2° modo forma materie.natura igit̃ quecũq̃ ꝛ ẽ̃tum est ex se ꝛ de rõne nãe est cõicabilis vtroq̃ mõ.vz.plurib⁹ suppositis quorũ qõlibz sit ipz ꝛ ẽt vt quo tã̃ forma qua singulare vl' suppositũ sit ens gditatiue vel hñs nãm. Suppositũ ãt est icõicabile duplici icõicabilitate sibi opposita. ¶ Ex his declarat̃ ꝓposituz.ꝛ ꝓmo sic.nã q̃cũq̃ est cõicabilis pluribus vel ꝑ idẽtitatez.igit̃ nã dina est cõicabilis.hoc ẽt pz ex qõne ꝓpositi.nõ est aũt divisibilis ex qõne de vnitate dei.igit̃ cõicabilis sine divisiõe. ¶ Hoc ẽt arguit̃ sic. nã dina ꝛ gcgd iest nature vt natura ẽ:est perfectio simpl'r.omnis pfectio simpl'r est cõicabilis plurib⁹. g̃ ꝛc.minorẽ ꝓbo.pfectio simpl'r est q̃ melius est ipm esse ẽ̃ nõ ipm. Anſ.mono.c.15.quod sic itelligit̃.q̃ pfectio simpl'r est melius quocũq̃ sibi icõpossibili in quolibet suppsito absolute ꝺsiderato.hoc ẽ nõ determinãdo in q̃ nã sit illud subsistẽs. Sz si nã dina determiaret se ad subsistẽtiã icõicabilẽ ipsa in nullo eẽt melior quocũq̃ sibi icompossibili nisi in illa subsistẽtia ad quam se determiaret. qz cuilibet alt subsistentie esset icompossibilis.igit̃ non eẽt pfectio simpl'r. ¶ Hoc etiã arguit̃ ex pte rõnis suppositi:qz eni suppositũ de rõne sui est icõicabile simpl'r. ꝛ ideo rõ suppositi nõ est pfectio simpl'r modo predicto nõ opz illam rõnẽ icludere ẽ̃libz rõnẽ entis ꝑ identitatem:ꝛ ita potest stare alia ratio distincta suppositi.si aũt possunt stare due ratiões distincte suppositi.igitur ꝛ duo suppsita distincta:etiaz sine diuisione nature. ergo ꝛc. ¶ Hoc quarto declaratur ex ifinitate que est conditio nature.ꝛ hoc sic.forma que est aliquo modo illimitata ꝛ pficiẽdo mãm sine sui distictiõe ꝛ extẽsione q̃licũq̃ põt pficere plures ptes mãe. exemplũ alia itellectiua q̃ non

est limitata ad pficiēdū hanc partē corporis organici sine sui diuisione ꝛ extēsione qualicūqꝫ vel p se vel p accidēs pōt pficere aliā ptē corporis organici. ista enī ppria. vz. qꝫ forma non distinguat. ꝛ tū pficiat plures ptes corpis vel māe nō ꝯpetit aie rōne iperfectionis. qz ipsa ponit forma pfectissima iter oēs formas nāles. oēs aūt alie impfectiores carēt isto gradu in pficiēdo. oēs enī limitant ad pficiēdū nec pficiūt plures ptes māe sine extēsione p accns. ex hoc arguo sic. si talis vnitas sit cum pluralitate ꝛ nō ex impfectiōe illius qō ē vnuz. igit subtracto oī eo qō ē impfectiōis ex vtraqꝫ pte pōt stare pfecta vnitas cū pluralitate: sz qꝫ aia pficiat māz hoc ē impfectiōis in ea. qꝫ ēt illa plura pfecta sint ptes eiusdē totius hoc ēt ē impfectiōis. ¶ Si igr tollat ab aia hoc qō ē pficere mām: ꝛ a pluribus illis distinctis hoc qō ē esse ptes vnius toti⁹. remanebit forma hūs pfectā vnitatē. sz nō iformās mām sz dans totale eē: ꝛ hoc pluribus distinctis q̄ nō erūt ptes vnius totius sz erūt p se subsistētes: ꝛ tūc erit vna nā dās totale eē plurib⁹ suppositis distictis. ḡ entia dīna q̄ ē pēit⁹ illimitata: a q̄ auferr̄ qcqd ē impfectiōis: pōt dare totale eē plib⁹ suppositis distictis.

Sed hic restat vlterior difficultas. nō enim videt intelligibile qꝫ entia nō plurificet ꝛ suppositā sint plura: nisi aliq̄ distinctio ponat iter rōnē entie ꝛ rōnē suppositi. ꝛ iō ad saluandū istā compossibilitatez ꝓdictā opz videre de illa distinctiōe. ¶ Et dico sine assertiōe ꝛ preiudicio sn̄ie meliozis qꝫ rō q̄ formal'r suppositū est incōicabile. ꝛ rō entie vt entia hāt aliquā distinctionē p̄cedētē oēm actū intellect⁹ creati ꝛ increati. ¶ Et ꝓbo sic. ꝑmuz suppositū hz real'r entitatē cōicabilē. alioquin nō posset eā cōicare. hz ēt real'r entitatez incōicabilē. aliogn nō eēt positiue ꝛ in entitate reali suppositū. Et intelligo sic real'r qꝫ nullo mō p actū intellectus ꝯsideratis: imo qꝫ talis entitas eēt ibi si nullus intellectus ꝯsideraret. ꝛ sic eē ibi si nullus intellectus ꝯsideraret dico esse ante oēm actū intellectus. nō est aūt aliq̄ entitas añ oēm actū intellectus. ita qꝫ nō p actū intellect⁹ cōicabilis. ꝛ aliqua entitas sic de se icōicabilis ita qꝫ sibi ꝯdicat cōicari nisi añ actū intellectus hoc est qꝫ nō p̄cise p intelligere sit aliq̄ distinctio iter hāc entitatē ꝛ illaz. ḡ ꝛc. ¶ Si dicas. qꝫ ante oēm actū intellectus p̄ris nō est aliqua distinctio: sz est entitas oio vnius ꝛ eiusdē rōnis. ¶ Cōtra. igit entitatē istā vnius rōnis totā cōicat pater. ꝛ ita nullā entitatē positiuā in se hz p̄r quā nō cōicat filio. ḡ cōicat ei paternitatē sic̄ eēntiā. ¶ Scōo arguit̄ sic. distictio vna in intellectu est penes diuersuz modū ꝯcipiēdi idē obm formale. ꝛ hoc sīue ꝯcipiēdo grāmatice vt hō ꝛ hois: sīue logice vt hō ꝛ humanitas. Alia maior distinctio ē in intellectu ꝯcipiēdo duobus actibus duo oba formalia. ꝛ hoc sīue illis corrñdeāt diuerse res vt intelligēdo hoiem ꝛ asinū sīue vna res eā vt intelligēdo colorē ꝛ disgregationē. ¶ Ex ꝟ arguo sic. p̄r intelligēs se in illo ꝑmo signo originis aut intelligit eēntiaz ꝛ a. pprietatē vt diuersa oba formalia: aut p̄cise vt idē obm sub alio ꝛ alio mō cōcipiēdi. 2oo nō. qz tūc nō eēt maior differētia inter deū ꝛ rel'onē q̄ cōcipiēdo deū ꝛ deitatē. ꝛ ita nō cōciperet a. ppriatē magl icōicabilē q̄ deitatē icōicabilē. nā hō nō est incōicabilis si humanitas est cōicabilis nec econuerso. ita in ppōsito simil'r: tūc nō magis esset intellectus p̄ris in essentia dīna btūs q̄ in a. que dr̄ ppetas patris: nec magis in a. q̄ in ppriatate filij. ꝛ ita in duob⁹ obiectis vt in ppriatatibus patris ꝛ filij ꝑmo esset beatus. Et si detur ꝑmus modus qꝫ paternus intellectus habeat essentiaz ꝛ a. tanq̄ duo obiecta formalia. tūc arguo sic. intellectus ille nihil intelligit nisi intuitiue: qz vt patebit dist. 3. q. 3. omnis intellectio abstractiua ꝛ nō intuitiua est aliquo modo imperfecta. cognitio aūt intuitiua est obiecti vt obiectum est presens in existentia actuali ꝛ hoc in se vel in alio eminenter cōtinente totam entitatez ipsius. ḡ que cognoscuntur intuitiue vt obiecta formalia distincta: vel vnum eminenter cōtinetur in alio: vel vtrunqꝫ ꝑm propriam exñtiam terminat actuz vt ē eius. nihil aūt intrīse cum persone dīne ppria continetur in aliquo eminēter. qz tunc esset ens per participationē illius cōtinentis. igitur quecunqꝫ intrinseca sunt diuersa obiecta formalia intuibilia ꝑm ppriam exñtiam actualem terminant intuitionem vt obiecta. ꝛ ita habent aliquā distictionē ante actū intelligendi. ¶ Si dicas. qꝫ essentia de se facit vnū conceptum in intellectu patris: sed circa illam potest intellectus paternus facere diuersas rationes ꝛ precise scōo modo distinguunt̄ essentia ꝛ a. in intellectu paterno ꝛ nō ꝑmo modo. ¶ Contra. qcqd intellect⁹ causat sine actione obiecti circa obiectum: precise hoc est virtute ppria intellectus. ꝛ hoc loquēdo de obiecto vt habet esse cognitu in intellectu precise: ꝛ de intellectu vt considerans est. illud est precise relatio rōnis: nunc autem illa ratio quā facit essentia de se: patet qꝫ est absoluta: aliter non beatificaret intellectum patris. ergo preter istam rōnem absolutam nulla est alia in re ante actuz intellectus. alias haberetur pposituz. nulla etiam est alia per te in intellectu patris nisi per actum intellectus negociantis: ꝛ non per impressionem factā ab obiecto: qz non imprimit per te nisi vnū cōceptum. ḡ quelibet rō alia a rōne absolute essentie erit precise rel'o rōnis. ḡ ppria patris que est incōmunicabilis erit rel'o rōnis: qō est icōueniens. ¶ Scōo oz videre qualis sit ista differētia que ponit̄ precedere oēm actum intellectus. ¶ Dico. qꝫ taz in rebus q̄ in intellectu differētia maior manifesta est. et ex illa frequēter cōcluditur differētia minor q̄ est imanifesta: sicut ex differentia creaturarū cōcluditur differētia ydearum in intellectu dīno: sicut pz per Aug. 83. qōnū. q. 46. in re autē manifesta est distinctio rerum. ꝛ hoc duplex. suppositorum. s. ꝛ naturarum. in intellectu manifesta est differētia duplex modoꝝ. s. concipiendi ꝛ obiectoruz formalium. ¶ Ex his concluditur differentia hic intenta que est immanifesta: qz minima in suo ordine. i. iter omnes que p̄cedunt intellectionem: cōcluditur aūt ex differentia realis sic. distictio dīnoruz suppositoꝝ est realis. cum igit̄ nō possit idem eodez formal'r cōuenire real'r ꝛ differre realiter cōcluditur aliqua differētia essentie in qua suppositā cōueniūt ab illis rōnibus ḡbus suppositā distinguūtur. Sil'r ex differētia obiectoꝝ formaliū quoꝝ neutrū continetur in aliquo eminenter. ꝛ hoc in intellectu intuitiue cōsiderante ꝯcluditur aliqua differentia ante actuz intellectus eoꝝ que cognoscunt̄ intuitiue. ¶ Sed nunqd hec distictio dicetur realis? ¶ Rñdeo nō est ppria realis actualis intelligēdo sic̄ cōiter dr̄ realis actualis illa q̄ ē dr̄ia reꝝ ꝛ ī actu: qz ī vna psona nō est aliq̄ dr̄ia reꝝ pp simplicitatē dīnā. ꝛ sic̄ nō ē realis actual' ita nō ē real' potētialis: qz nihil ē ibi ī po⁹ qō nō ē in actu. pōt aūt vocari dr̄ia rōis sic̄ dic̄ doctor qdā: nō qꝫ rō accipiat̄ p dr̄ia formata ab intell'u: sz vt rō accipit̄ p qditate rei ꝟz qꝫ qditas ē obz intell's: vl' alio⁹ pt vocari dr̄ia vtualis: qz illud qō hz talē distinctionē in se nō hz rē ꝛ rē. sz est vna res habēs virtualiter sīue eminēter quasi duas realitates: qz vtriqꝫ realitati vt est in illa re competit illud proprium qō ineſt tali realitati ac si ipsa esset res distincta. ita enim hec realitas distinguit et illa non distinguit: sicut si ista esset vna res et illa alia. ¶ Uel vt proprijssime dicatur sicut possumus inuenire multos gradus in vnitate. in primo minima vnitas est vnitas aggregationis. in secūdo gradu ē vnitas ordinis que aliquid addit supra vni-

Uarr. ſi. .i. di. 3. q. ſcōa. Bonau. lib. i. d. ſ. .q. i.

tatem aggregatiõis.in 3?est vnitas p accñs.vbi vltra oꝛ dinẽ est iformatio licet accñtalis vnius ab altero eoꝝ q̃ sunt sic vnũ.in 4?est vnitas p se ꝓpositi ex ꝑncipijs eẽntialibus p se actu ⁊ p se potẽtia.in 5?ẽ vnitas simplicitatis:que est vere identitas.quicqd enĩ est ibi est realr idẽ cuilibet:⁊ nõ tãtũ est vnũ illi vnitate vnionis:sic in alijs modis.ita adhuc vltra omnes est idẽtitas formalis.voco aũt identitatẽ formalẽ vbi illud qõ dr sic idẽ icludit illud cui sic est idẽ in rõne sua formali.⁊ p se ꝑs per se primo mõ.in ꝓposito aũt eẽntia nõ icludit in rõne sua formali ꝓprietatẽ suppositi:nec ecõuerso.⁊ ideo põt cõcedi qꝫ ante oẽm actum itellectus est realitas eẽntie que est cõicabilis;⁊ realitas suppositi qua suppositum est incõicabile:⁊ ante actuꝫ itellectus hec realitas formalr non est illa vel non est eadẽ formalr illi:sic ꝑius expositum ẽ quid est formalr eẽ idez. Nungd igitur oꝛ concedi aliq̃ distinctio:¶ Rño melius est vti ista negatiua hoc non est formalr idẽ.q̃ꝫ B est sic.⁊ sic distinctuꝫ.¶ Sꝫ nõne sequitur a.⁊ b.non sunt idez formalr.g̃ sunt formalr distincta:¶ Rño.qꝫ nõ oꝛ sequi.quia formalitas in añte negatur ⁊ in consequẽte affirmatur.¶ Breuiter igitur dico omittendo illa ẏba de distinctione rõnis et de distinctione virtuali:nõ qꝛ sint male dicta: sꝫ qꝛ nõ oꝛ eis vti. dico qꝫ in eẽntia dina ante actuꝫ itellectus est entitas a. ⁊ est entitas b.et hec nõ est formalr illa.ita qꝫ itellectus paternus cõsiderans a.⁊ considerans b.bꝫ ex nã rei. vñ ista compositio sit vera.a.nõ est formalr b.non autẽ precise ex aliquo actu itellectus circa a.⁊ b.¶ Jsta differẽtia manifestaf̃ per exempla.primo si ponaf̃ albedo spẽs simplex non habẽs in se duas naturas.est tamẽ in albedine aligd realiter.vñ bꝫ rõnem colozis ⁊ aliquid vnde bꝫ rõnem differentie.⁊ hec realitas formalr non est illa realitas:nec ecõuerso formalr:imo vna est extra realitatez alterius formalr loquẽdo sic si essent due res:ꝫ modo per identitatẽ iste due realitates sint vna res. B exẽplum licet aliqualr sit simile ad ꝓposituꝫ q̃tum ad hoc .s.qꝫ identitas realis nõ necessario ꝛcludit idẽtitatẽ formalem cuiuslibꝫ quod est in subiecto eodẽ ad quodlibꝫ quod est in ipso:nõ tamẽ est oino simile: qꝛ aliqua cõpositio est in albedine licet non rei et rei.tamẽ talis qualis nõ cõcedif̃ in deo ꝓpter nõ identitatem formalem. vbi aũt non idẽtitas formalis aliquoꝝ in eodẽ requirat aliquã compositionẽ ⁊ potentialitatẽ:⁊ vbi nõ.dicef̃ dis.8. .q.de attributis:⁊ in qõne illa.an deꝰ sit in gñe.¶ Posset etiam poni exemplũ de toto q̃titatiuo subtrahendo illa que sunt impfectionis ⁊ ponendo illa q̃ sunt pfectionis:sed in pluribus eẽt dissimile q̃ꝫ simile.ideo omittaf̃.

¶ Jsta aũt distinctio siue nõ formalis idẽtitas que ꝓbata est ꝑius p duas vel tres rõnes põt etiã probari p duas vel tres auctates Aug.7?de tri.c?p.vel 6? Dis eẽntia q̃ relatiue dicif̃ est aligd excepto relatiuo.⁊.c.3.si pater ñ est aligd ad se nõ est oino q relatiue dicaf̃ ad aligd. Est igif̃ eẽntia in re ad se ⁊ nõ ad aligd.⁊ in re pr̃ inq̃tum pr̃ relatiue dr̃.nõ est aũt formalis eadẽ entitas ad se ⁊ non ad se.igif̃ ⁊c.¶ Jtẽ in eodẽ.c.2?vel.12.nõ eo verbũ quo sapia.qꝛ verbũ nõ ad se dr̃ sꝫ tñ relatiue ad eũ cui? verbũ dr̃.sicut filius ad patrẽ.sapia vero eo quo eẽntia. Jntelligit g̃ Aug.qꝫ sicut pr̃ nõ eo quo est pr̃ est sapia ⁊ eẽntia:ita nõ eodez est pr̃ ⁊ deus. Et ex hoc cõcludif̃ ca?14? de minozibus q̃ꝓpter nõ qꝛ pr̃ nõ est filius.⁊ filius nõ est pr̃ aut ille ĩgenitus.ille aũt genitus iõ nõ est vna eẽntia:qꝛ his noĩbus relatiua eoꝝ oñdunt̃. vterqꝫ aũt simlr vna sapia ⁊ vna eẽntia.est igit̃ ꝑm ipm talis nõ idẽtitas relonis ad absolutũ in dinis:qꝫ si vnũ erit quo respectu alicuius.alterũ nõ erit quo respectu eiusdẽ.esse aũt quo cõuenit alicui ꝑm eius rõnẽ formalẽ.g̃ vnuꝫ eoꝝ nõ est de rõne formali alterius:sꝫ extra eã.⁊ p ꝛñs nõ est idez formalr alteri.qꝛ sic supra exposita est rõ eius qõ est nõ eẽ formalr idẽ.⁊ tamẽ ex hoc nõ segtur simplr diuersitas vel nõ idẽtitas realis essentie ⁊ relonis. nõ enĩ illud quo pr̃ est pr̃ est aliud ab eẽntia sed idẽ ꝑm Aug.ii.li.de ci.dei.c.io. Jdeo simplex dr̃ deus.qñ qõ bꝫ hoc est.excepto qꝫ relatiue quecũqꝫ psona ad alteraꝫ dr̃ nec est ipsa. sicut pr̃ bꝫ filiũ ⁊ nõ est filius:sꝫ quicquid bꝫ pr̃ in se: ad quod per consequens non dr̃ relatiue:illud est ipse vera identitate:licet non formali.

Ad primum arg.ꝑncipale. dico qꝫ maioꝛ sic est itelligenda quecũqꝫ aliqua identitate sunt eadẽ alicui illa tali idẽtitate ĩter se sic sunt eadẽ.qꝛ nõ potest cõcludi aliq̃ identitas extremoꝝ ĩter se nisi ꝑm illã idẽtitatẽ qua sunt eadẽ medio ⁊ mediũ in se sic sit idẽ.⁊ p hanc ꝓpositionẽ sic itellectaꝫ tꝫ ois forma syllogistica.omissa enĩ altera cõditione vl̃ vnitatis medy in se:vel extremoꝝ ad mediũ:nõ est syllogismus:sed paralogismus accñtis.cuꝫ accipiť in minoꝛi qꝫ qcqd est in eẽntia dina est idẽ illi eẽntie.nõ est vex itelligẽdo de idẽtitate formali:⁊ iõ nõ põt cõcludi formalis idẽtitas extremoꝝ ĩter se.q̃d diu aũt stat formalis distinctio relationũ suppositi stat fõmalis distictio suppositoꝝ. ¶ Et si dicas.qꝫ saltẽ ex idẽtitate reali eoꝝ ad eẽntiã cõcludã idẽtitatẽ realẽ eoꝝ ĩter se.dico qꝫ eẽntia nõ bꝫ idẽtitatẽ talẽ vnicã.s.substantie ꝓut ꝑsone vel ꝑsonalia vt extrema vniunť in eẽntia:⁊ iõ nõ põt ꝛcludi idẽtitas subsistẽtis vel subsistẽtie p rõnẽ idẽtitatis eoꝝ ĩ eẽntia vt ĩ medio.¶ Per B pz ad talia sophismata.B deus est pr̃. filiꝰ est hic deꝰ.g̃ filius est pr̃.qõ cõfirmaf̃.qꝛ medio exñte B aligd neĉe est extrema cõiungi.¶ Rñ?qꝫ sicut in creaturis cõe se bꝫ vt q̃le qd.singulare vt B aligd.ita B.eẽntia cõis ꝑsonis bꝫ rõnẽ q̃lis cuius:⁊ ꝑsona bꝫ rõnez buiꝰ alicuiꝰ.mediũ g̃ hic est q̃le qd:⁊ nõ hoc aligd.ꝛcludiť ãt idẽtitas extremoꝝ in ꝺne ac si mediũ fuisset hoc aligd. Silr ibi vr̃ eẽ fallacia accñtis⁊ ꝛñtis.qꝛ ly deus accipiť in p̃missis ꝓ alio ⁊ alio supposito.et silr fallacia ẽ figure dictiõis cõmutãdo quale qd in hoc aligd.¶ Oꝛ si arguas.deitas est pater . filiꝰ est deitas.g̃ ⁊c.¶ Rño.ꝫ deitas nõ supponat ꝑ alio supposito in maioꝛi ⁊ in mĩoꝛi.tñ ẽ ibi fallacia figure dictõis cõmutãdo q̃le qd ĩ B aligd: nihil aũt aliõ ẽ sic ꝛmutare q̃ꝫ ex vi illatiõis ĩterp̃tari illud bre rõnẽ buiꝰ alicuiꝰ qõ bꝫ rõnez q̃lis cuiꝰ ita sic ĩferẽs suppositũ de supposito ĩterp̃taf̃ mediũ cõe eẽ idem ꝛꝫ rõnẽ exñtiq̃ vel subsistẽtie.qõ falsuꝫ ẽ. ¶ Oꝛ si saltez arguas.extrema realr eẽ idẽ ĩter se.qꝛ ẽt in medio sunt idẽ.ꝛcedo qꝫ põt iferri idẽtitas eẽntialr nõ formalis vel suppositiua:⁊ iõ nõ oꝛ iferri qꝫ filius ẽ pr̃. qꝛ ibi denotaf̃ ex vi illatõis ⁊ ꝑmõis idẽtitas formalis.vl̃ hypostatica. ꝛꝫ sic oꝛ iferri.filius est idẽ cũ eo qõ est pr̃.vel filius ẽ id qõ est pr̃.¶ Oꝛ si adhuc confirmeť illa maioꝛ argumẽti ꝓncipalis per hoc qꝫ negare eã videť destruere ꝑmũ ꝓncipiũ.ponẽdo.s.affirmationẽ ⁊ negationem eẽ veras de eodẽ.¶ Rñ?de aliq̃ bñte veraꝫ idẽtitatẽ ꝛꝫ nõ tñ vnicã realitatẽ formalẽ neĉe ẽ idẽ rõne vni?realitatis vere ꝑdicari formalr de illa ⁊ õ alia realitate formali formaliter nõ ꝑdicari:sic albedo rõne alicꝰ realitatis quã bꝫ ĩ se ꝛuenit cũ nigredie.⁊ rõe alteriꝰ nõ realr ꝛuenit ꝛꝫ dr̃t nec affirmatio ⁊ negõ de eodẽ rõe eiusdẽ realitatis formalr dr̃:ita B pr̃ rõe eẽntie ẽ idẽ gditatie filio:⁊ rõe ꝓprietatis nõ ẽ idẽ formalr nec hypostatice filio: nec dr̃ affirmatio ⁊ negõ de eodẽ respcũ eiusdem.¶ Si ꝫ B arguas.qꝫ affirmatio dr̃t ab affirmatiõe cꝰ vniꝰ negõ dr̃ õ alia vl̃ stat cũ alia.qꝛ neutꝝ ẽ vex de affirmatiõe ꝺicẽte illi negõni.g̃ si deitas stat cũ ñ pr̃nitate puta ĩ aª psoª .s.fily.ipa ditas dr̃t a pr̃nitate q̃ nũq̃ stat in eodẽ cũ nõ

paternitate. ¶ Rñdeo.maior posset ꝺcedi ꝺe nõ identitate formali vel de nõ adequata.qz vnũ illoꝝ nõ ꝺterminaſ ad alteꝝ exquo ſtat cũ eiꝰ oppoſito: vel ſub alijs vbis de nõ identitate ꝺuertibili ꝛ p̃ciſa:ſed ſi maior accipiat diſtictionẽ realẽ ſimplr negãda ẽ.ſic ꝓz in albedine accipiẽdo ꝓpriã realitatẽ vñ ſumiſ genꝰ illi ex ſe non repugnat ꝺria oppoſita.ſ.nigredinis.tñ realitati vñ ſumiſ ꝺria ſpecifica albedinis differẽtia nigredinis repugnat: ꝛ iſta rñſio ꝺz itelligi q̃tum ad ſcõam ptẽ maioris q̃ ꝺicẽ q altera affirmatio ſtat cuꝫ negatiõe:ſz p̃ma pars maioris q̃ accipit negationẽ de affirmatiõe ꝺici poſſz illa maior ꝺcedi quo ad illã ptẽ.ſi itelligaſ ꝺici nec̃io ꝛ vlr ꝛ per rõnẽ ꝓpriã huiꝰ de quo ꝺr.ꝛ ꝟ qñ ꝺdictio illa de q̃ ẽ ſermo eſt realis ſiue rei ad nõ rẽ.nõ aũt rõnis ad nõ rõnez. nã tũc nõ ſegtur niſi diſtinctio rõnis affirmatiõis ab affirmatiõe.Applicando p̃mã ptez maioris vt vã eſt ad ꝓpoſitũ:ſegtur q filius realr diſtinguiſ a patre:nõ aũt ꝼz q deꝰ vel ꝺeitas:qz de deo nõ ꝺr nõ pr nec̃io ꝛ vlr.nec p rõnẽ ſubi.lz ꝼm aliquos ꝺicaſ pticulariter rõne ſuppoſiti illius ſubi. ¶ Oz ſi arguas.illõ quo pater diſtinguiſ a filio ſit a.a.inq̃tũ a.aut eſt idẽ eẽntie aut aliud.ſi aliõ ꝟ eſt icõueniẽs.ſi inq̃tum a.eſt idẽ.igiſ inq̃tum diſtiguit ẽ idẽ.ꝛ p ꝺñs eẽntia diſtinguit. ¶ Rñdeo ꝛ ꝺico.q nec vez eſt.a.inq̃tum a.eſt idẽ eẽntie.nec a.inq̃tuz a.ẽ aliõ ab eẽntia.ꝛ ꝟ itelligẽdo illud qõ ſegtur reduplicatiõez inq̃tum accipi ꝼm rõnẽ ſuã formalẽ.ꝛ cũ hoc ẽt eſſe rõnẽ formalẽ iherẽtie p̃dicati:ſic diſtinxi ſupius in talibꝰ ꝼmonibus in qõne de vnitate obti fruibilis.hoc etiã pz in exẽplo.hõ eni ꝛ nõ hõ ſunt oppoſita imediata:ꝛ tamẽ formalr de aliquo cũ reduplicatiõe neutrũ ꝺr.ſic albuz nec inq̃tum albũ eſt homo:nec inq̃tum albũ ẽ non hõ. ¶ Et ſi ꝺicas.idẽ ꝛ aliud circa ens ſunt imediate oppoſita.ꝺico q nõ ſegtur ſunt imediate oppoſita. g̃ alteruz p̃ꝺicaſ de quolibz cũ inq̃tum.ita q rõ ſubi ſit formalis rõ iherentie alterius ptis ꝺictiõis:ſz ſufficit q alteruz ꝺictoriozꝝ vere inſit cuilibet ſubo:licet non per ſe rõne ſubiecti.Si aũt accipiaſ ly inq̃tum p̃mo mõ:vt tñ notet a.accipi ꝼm ſuã rõnem formalez.ꝺico q a.quocunq̃ modo formaliter acceptuz eſt idem eſſentie: licet nõ ſit formaliter idem eſſentie:ſed tunc non ſegtur.a.formaliter eſt idez eſſentie.a.formaliter diſtinguit. ergo eẽntia diſtinguit:ſed eſt fallacia figure dictionis. cõmutãdo ꝟ aliquid in quale qd. ¶ Si adhuc inſtes.qz a.inq̃tum a. eſt ens vel res:quero que res vel quod ens.ſi eẽntia habetur ꝓpoſitum.ſi res ꝛ non eſſentia.g̃ alia res. ¶ Reſpondeo.concedo q eſt ens ꝛ res.ꝛ hoc vtroq̃ modo accipiendo inq̃tum:qz ſi aliquod p̃ꝺicatũ per ſe p̃mo modo ineſt alicui:inerit ſibi eodem modo per ſe ſiue illud ſubm ſit res diſticta a quocunq̃ quod eſt extra rõnem eius ſiue contineatur p identitatẽ in aliquo qõ eſt extra rõnez eius:cõtinẽtia eniz talis nõ tollit rõnez formalez: nec ea que iſunt p̃mo mõ p ſe. ¶ Sz cũ q̃ris quod ens. ꝺico q ens quod ẽ a.ſic ſi ſubſtãtia eſt per ſe ens. ſi queras quod ens deſcẽdendo ſub ente eſt per ſe ſubſtantia nõ aliud. ¶ Ultra.ſi queras eſt ne per ſe eſſentia.ꝺictũ eſt q nõ. ¶ Si ifers g̃ eſt alia res. fallacia eſt ꝺñtis.nõ eſt per ſe hec res.ꝛ eſt per ſe res.g̃ eſt alia res. qz in antecedente negatur per ſe identitas ꝛ in ꝺñte idẽtitas ſimpliciter ſumpta:ꝛ ita deſtruiſ ãtecedẽs. ¶ Si obꝺiciſ.ẽ per ſe res ꝛ nõ per ſe eſſentia.g̃ p ſe alia res.ꝛ vltra g̃ alia res.pbaſ p̃ma ꝺña.nã circa ens idem ꝛ aliud ſunt imediate oppoſita.g̃ ſi eſt per ſe res eſt p ſe res eadez eẽntie. ꝛ ita per ſe eſſentia.vl per ſe alia res.Scõa ꝺña pbatur. qz per ſe non eſt determinatio diſtrabẽs. ¶ Ꝫ. pbatur. p̃ma ꝺña. ꝛ eſt ad p̃ncipale.ſi enim eſt per ſe res: aut per ſe res que eſt eſſentia.aut per ſe res que nõ eſt eſſentia. ſi eſt per ſe res que eſt eſſentia. g̃ eſt per ſe eſſentia. ſi eſt per ſe res que non eſt eſſentia.g̃ eſt per ſe res alia ab eẽntia. ¶ Ꝫ.3ª.eſſentia eſt per ſe res ꝛ ꝓprietas eſt p ſe res. ꝛ non ſunt per ſe eadez res.ergo ſunt per ſe due res.ꝛ ita vtrumq̃ eſt per ſe res alia ab altera. ¶ Ad p̃muz.licet poſſet cõcluſio p̃mi argumenti diſtingui q ibi eſſet alietas perſeitatis vel perſeitas alietatis.et p̃mo modo negaretur ly per ſe per negationẽ icluſaz in alietate. ¶ 2º modo affirmareſ:qz precederet vim negatiõis. ꝛ p ꝺñs p̃mo modo cõcluſio p̃me ꝺñtie cõcedereſ:ſed tunc ſcõa ꝺña peccaret ꝼm ꝺñs a deſtructione antecedẽtis.2º modo p̃ma ꝺña peccaret ꝼz ꝺñs. ¶ Tamẽ qz non videtur bñ logice ꝺcñ q negõ ſi q̃ icludaſ i alietate poſſz aliqd attingere preter terminũ reſpectus et formã in qua vel ꝼm quam notatur eſſe alietas:nec videtur bene logice dictum q ly per ſe quod ꝺicit modum inherentie: ꝛ per ꝺñs determiat compoſitionẽ poſſit negari per negationem aliquam in predicato. ¶ Jõ poteſt ꝺici aliter q in ꝺñte p̃me ꝺſequẽtie tñ poteſt haberi de vi ꝼmonis vnꝰ ſenſus:ſcilicet q boc predicatũ eſſe rem aliam ab eſſentia per ſe inſit ꝓpetati.ꝛ iſte ſenſus eſt falſus:qz ſic bene ſegtur falſum illud quod infertur in ſcõa ꝺña.ideo ſimpliciter nego p̃mam ꝺñam:cũ due ꝓpoſitiones in antecedente ſint vere:ꝛ cõſequens falſum. ¶ Ad ꝓbationẽ cõſequentie ꝺico.q idez ꝛ aliud nõ ſunt imediate circa quodcũq̃ predicatuz vt per ſe dictum de ſubiecto:imo nec ꝺictoria ſic ſunt immediata:nec enim homo per ſe eſt albus nec per ſe eſt non albus:tamen inter ꝺictoria abſolute ſumpta vel abſolute dicta de quocunq̃ nõ eſt medium:ita ſi ꝓprietas eſt res.eſt res eadẽ vel alia. verum eſt q eadem:ſed tunc non valet cõſequentia:quod ſit per ſe eadem vel alia. ¶ Ad ſcõm añs põt diſtingui ꝼm cõpoſitionẽ ꝛ diuiſionẽ:ꝛ in ſenſu cõpoſitiõis neutr dandum eſt.ſicut.n.nõ eſt dandum q ſit per ſe eſſentia vel p ſe non eẽntia.ita nec alterum membruz illius diſiunctiue cum accipitur in ſenſu compoſitionis:nec ex ꝟ negant ambo ꝺictoria.qz ſi accipias de icomplexis habetur q neutruz illoꝝ ꝺicitur p ſe de ſubiecto:hoc cõcedo.Si vis habere cõtradictoria complexa.ꝺico q erũt iſta aut ꝓprietas eſt per ſe res que eſt eẽntia:aut non eſt p ſe res que eſt eẽntia.ꝛ ꝟ negatiua eſt vera:ſz non infertur. ergo eſt p ſe res que non eſt eẽntia:ſicut non ſequiſ homo non eſt p ſe albus.igitur p ſe eſt non albus. In ſenſu diuiſionis ꝺanda eſt affirmatiua pars diſiũctiue.ſ.ꝓprietas eſt p ſe res que eſt eẽntia:ſz nõ ſequitur vltra.ergo eſt p ſe eẽntia:quia ex identitate reali infertur identitas formalis.nam añs in ſenſu diuiſionis tantum notat identitatem realem p ly que eſt. ¶ Aliter põt diſtingui añs p̃dictum vt p implicationẽ illã que eſt p ſe itelligatur iherẽtia formalis vel tñ idẽtica.p̃mo modo neutra pars eſt ꝺãda.quia neutrum oppoſitoꝝ p ſe ineſt illi rei que p ſe ꝺr de ꝓprietate.2º mõ eſt ꝺanda pars affirmatiua:ſz nõ ſegtur vlterius ꝓpoſitum ꝓpter poſitionẽ cõſequẽtis. ¶ Dec 2ª diſtinctio non habeſ ex vi ꝼmonis. qz illa compoſitio implicata nõ determinaſ p aliqd qõ notet eam ꝺicere formalẽ inherẽtiam:ſz tñ identicam. ¶ Prima diſtinctio habetur ex vi ꝼmonis:ꝛ lz ly que ẽ non notet in ſenſu cõpoſitionis formalẽ iherẽtiaz.tñ ex vnitate extremi vbi eſt quaſi ſpecificatiua ꝛ determinatiua ꝺſtructio ꝟ eẽntiã ꝺenoiari p ſe ineſſe ſubo. ¶ Ad 3m pz.Diciſ q nec p ſe ſunt eedẽ res nec p ſe due res:ſed bñ amoto illo ſincategozemate.ſ.ly p ſe affirmatia ẽ vã.ſ.ſunt eadẽ res. ¶ Ad 2m p̃ncipale.ꝺico q accñtale aut accipiſ p exñeo aut accipiſ p eo qõ q̃ſi pfic̃ aliqd accñtaliꝝ qõ p̃exiſtit i ſe pfectũ.ſi 2º ꝺico q ñ oẽ ens oi enti i q̃ ẽ:ẽ eẽntiale vl accñtale.ẽ enĩ mediũ iter eẽntiale ꝛ ac-

cidētale: vt cōtrahēs: sicut dīa ꝓtrahit genꝰ que nec est eēntiale nec accñtale accipiendo hoc modo. ⁊ sic in diuinis nihil est accñtale: ꝫ ꝓter essentiā est aliqd non eēntiale. Si aūt accipitur accñtale ꝑmo modo qcquid non est de rōne eius formali: sed exneuꝫ licet nō ꝓprie sic dicatur accñtale sic dīa esset accñtalis respectu generis ⁊ hoc modo accipit pbs accñtale p exneo in fallacia accidentis. sic pōt dici accñtale alicui quicqd est ei exneum vt illud comparaī ad aliqō 3m. ⁊ isto mō nō ē icōueniēs distinctiua psonaꝝ accidere essentie: qz sunt extra rōnē eius. ¶ Ad 3m dico. q si in maiori per illud si. intelligatur ꝺditio possibilis maior est vera ⁊ mior falsa. nulla. n. positiōe possibili posita potest deesse scōa psona in diuinis qn summū et sūma perfectio deesset si ipsa deesset. Et si ꝑbes q si illa deesset sūma perfectio esset in patre. dico q si illa deesset summa perfectio deesset: ⁊ si illa deesset ⁊ pater non deesset sūma pfectio adesset. ⁊ ita ipsam deesse ⁊ patrē esse icludit ꝺdictionē. Si aūt i maiori per li si ponaī positio incompossibilis. Dico q maior est falsa. illud. n. ponēdū est i sūmo bono qō nō pōt poni nō esse sine positiōe icompossibilis. ¶ Ad vltimū dico. q illa ratio de necesse eē ꝺz sic intelligi. quicqd est ex se necesse eē hz ex se eē actualissimū: ita q per nihil q̄lecūqꝫ aliō a se expectat aliquā actualitatē eēndi: ⁊ ideo ex se est idiuisibile: qz si posset diuidi tunc ab illis per que diuideretur expectaret aliquā actualitatē essendi quā haberet in illis diuisis. ⁊ oporteret illa distinguētia neče esse q eēnt formaliꝝ necessitates essendi. qz essent vltime actualitates ⁊ necessitates in illis diuersis necesse esse. sine q̄bus illa nō haberet actualissimā entitatem. qz diuisibile nō hz actualissimā entitatē siue exñtiam actualissimaꝫ anteq̄ intelligaī in aliqꝰ illoꝝ in q̄ diuidiī. ¶ Et ꝓ hoc tz iª rō supius posita in qōne de vnitate dei ex rōne necesse eē q̄ tacta fuit qōne ꝑma hꝰ scōe di. q necesse eē nō diuidiī in plura. qz a. ⁊ b. si nō eēnt formaliꝝ nečitates eēndi anteq̄ intelligereī in aliquo illoꝝ in q̄bus neče esse diuiditur: cū sint vltime actualitates: sine q̄bus illa actualitas communis non esset necesse esse. quia requireret aliquomodo aliquid aliud a se per quod esset. Sed hoc nō cōcludit de diuersis psonis in eadē entitate nečia. nā illa entitas ex se nečia nō expectat aliquā actualitatem ab ipsis distinguētibus psonas: qz nō diuidiī per illa distinguentia psonas: ⁊ ita distinguentia personas nō sunt q̄si vltime actualitates q̄bus talia entia existunt. Quꝫ ꝺ arguiī. a. ⁊ b. intelligendo ꝫ ꝑ ipsa duas ꝓprietates psonales aut sunt formaliꝝ necessitates essendi aut non. ꝺcedi pōt q nō sunt formaliꝝ necessitates eēndi: nec segtur. igitur sunt possibiles: qz per identitatē sunt illa vna necessitas eēndi: ꝫ si a. ⁊ b. eēnt i diuersis oporteret dicere q a. ⁊ b. eēnt formaliter necessitates vel entitates possibiles: qz nō possent eē eedez alicui entitati ex se nečie. illa enī entitas cōis cui essent eedem esset quasi potentialis ad existendū vt ꝓintelligiī ante illā rōnem ꝺbentē vel diuidētē. ¶ Cōtra hoc. ipsi a. inq̄tū a. aut repugnat posse deficere: aut nō. si sic. a. ꝺ inq̄tum a. est nečiū. ⁊ ita cui ineſt formaliter est ei rō nečio eēndi. si nō. igiī per nihil aliud pōt ipsi a. p̄cise inq̄tū a. repugnare. igiī ꝓ nihil tollitur quin ipi a. ꝓcise inq̄tuꝫ a. sit ꝺpossibile deficere. ꝺ semꝑ ꝓcise sumptū est possibile deficere. ꝺ repugnat nečio ex se. ¶ Quere solonez ad hāc obiectionē.

¶ Rñdetur q nec repugnat nec nō repugnat cum ly inquantū: ꝫ sine ly inq̄tum dico q nō sunt possibiles ipse relationes: sed sunt necesse esse: ⁊ hoc per identitatē: sed nō formaliꝝ nec non formaliꝝ sunt possibiles.

¶ Apostolus nāq̄ ait. q inuisibilia dei a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta cōspiciunt. sempiterna quoq̄ virtus eius ⁊ diuinitas. Per creaturā mundi itelligiī hō ꝓpter excellentiā qua excellit iter alias creaturas. vel ꝓpter ꝺuenientiā quā hz cum omni creatura. homo ꝺ inuisibilia dei intellectu mentis cōspicere potuit: vel etiaꝫ cōspexit. per ea que facta sunt. i. p creaturas visibiles vel inuisibiles. A duobꝰ enīz iuuabatur. s. a natura q̄ rōnalis erat. ⁊ ab operibus a deo fcis. vt manifestareī homini ꝓvitas. Ideoq̄ apls dixit. Qz deus reuelauit illis. s. duz fecit opa: in q̄bus artificis aliquatenus relucet indiciū.

¶ Distinctio. III.

Circa tertiam di. Quero ꝓ de cognoscibilitate dei. Et q̄ro ꝑmo. Utꝫ deus sit nāliter cogñscibilis ab intellectu viatoris. ¶ Arguo q non. pbs 3º de aīa. Phantasmata se habēt ad intellm sicut sensibilia ad sensum. igiī intellectus nihil intelligit nisi cuius fantasma potest per sensus apprehēdere. deꝰ aūt nō habet fantasma. ꝺ ⁊c. ¶ Itez 2º meta. Sicut se hz oculus noctue ad lucez solis: sic intellectus noster ad ea que sunt manifestissima nāe: ꝫ ibi est impossibilitas. ꝺ ⁊ hic. ¶ Itē ꝑmo pby. infinitum inq̄tum infinitum est ignotuz ⁊ 2º meta. infinita non contingit cognoscere. ꝺ nec infinitū qz eadem videtur esse ꝓportio intellectus ad infinitum ⁊ ad infinita: qz equalis excessus vel nō minor: qz vtrobiqꝫ est infinitas. Item Greg. sup Ezechielē. Quātūcūqꝫ mēs nostra in contemplatione dei ꝓfecerit nō ad illud quod ipse ē: sed ad illud qō sub ipo ē attigit. ¶ Cōtra. 6. meta. metaphysica est theologia de deo. ꝺ ⁊c. silr in actu eius. s. in cōsideratione actuali subaꝫ separataꝫ ponit felicitatem humanā. io. ethicoꝝ.

T.c.30. ⁊ 39.

T.c.1.

T.c.35. T.c.11. ⁊.13.

T.c.2.

¶ Questio. II.

Circa hoc quero vtrū deus sit ꝑmuꝫ cognitū a nobis nāliter p statu isto. ¶ Et argī q sic. vnūquodqꝫ sic se hz ad eē sic ad cognitionē. 2º meta. ꝫ deus ē ꝑmū ens. ꝺ ꝑmū cognitū. ¶ Itē nihil perfecte cognoscitur nisi deo ꝓfecte cognito. ꝺ nihil simplr cognoscīt nisi eo simplr cognito. ꝺña apparet. qz in his que sunt per se sic maximū ad maximū sic simplr ad simplr. ⁊ eō. ex 2º topi. ¶ Itē perfectissimus actus potentie est circa obz simplr ꝑmum. pfectissimus aūt actus est circa deuz. io. ety. ꝺ deus est simplr ꝑmū obm cognoscibile. ¶ Cōtra. ois nostra cognitio oriī a sensu ꝑmo meta. ⁊ 2º poste. i fi. ꝺ deus q est a sensibus remotissimus. nō est ꝑmo cognitus ab intellectu nostro. ¶ In ꝑma qōne nō est distinguēdū q deus possit cognosci negatiue non affirmatiue: qz negatio nō cognoscīt nisi p affirmationē 2º pyer. in fine. ⁊ 4º meta. pz ēt q nullas negatiōes cognoscimus de ꝺo nisi per affirmationes per quas remouemus icompossibilia aliq̄ ab illis affirmatiōibus: sic nō remouem⁹ cōpositionē: nisi qz attribuimus simplicitatē vl aliqd aliud. negatiōes ēt trñ nō sūme amamus. Silr ēt aut negatio ꝺcipitur p̄cise. aut vt dicta de aliquo. si p̄cise cōcipiī negatio vt nō lapis. Hꝰ eque ꝺuenit nihilo sicut deo: qz pura negatio ꝺ de ente ⁊ nō ente. igiī in hoc non itelligiī ꝺs magis q̄ nihil vel chymera. Si itelligitur non lapis de aliquo: tunc quero ille cōceptus substratus de quo itelligitur ista negatio esse vera. aut est cōceptus affirmatiuus aut negatiuus. Si est affirmatiuus habeī ꝓpositū.

Th. pri. p. sū. q. 3. arti. 3. T.c. 2. ⁊. 16.

Si negatiuus q̄ro vt p̄us:aut negatio cōcipit̄ p̄cise: aut vt dicta de aliquo. Si p̄mo mō hoc eque ꝓuenit nihilo sicut deo. Si vt dicta de aliquo tūc sicut p̄us. ¶ Et q̄z tūcunq; ꝓcederet̄ in negatiōib⁹: vel nō itelligeret̄ de⁹ magis q̄z nihil: vel stabit̄ in aliquo ꝓceptu affirmatiuo qui est p̄m⁹. Nec est distinguēdū de cognitiōe si est: ⁊ qz est: qz in ꝓposito q̄ro cōceptū simplicē de quo cognoscatur eē p̄ actū itellect⁹ cōponētis ⁊ diuidētis. nunq̄z enim cognosco de aliquo si est: nisi habeā aliquē cōceptū illi⁹ extremi de quo cognosco eē: ⁊ de isto q̄rit̄ hic. Nec opz distinguere de si est: vt est qō de veritate ꝓpōnis. vel vt est qō de esse dei: qz si pōt eē qō de veritate ꝓpōnis in q̄ esse tanq̄z p̄dicatū querit̄ de subiecto ad ꝓcipiēdū veritatē illi⁹ qōnis oz p̄cōcipe terminos illi⁹ qōnis. ⁊ de cōceptu simplici illi⁹ subiecti si est pol'is nāl'r nūc est questio. Nec valet distinguere de ꝓceptu nāli ⁊ supnāli. qz q̄rit̄ de nāli. Nec valet distinguere de nāli loquēdo de nā absolute: vel de nā p̄o statu isto. qz querit̄ p̄cise de cognitiōe p̄ statu isto. Nec valet distinguere de cognitiōe dei in creatura vl' in se: qz si cognitio habeat̄ p̄ creaturā. ita q̄ cognitio discursiua icipiat a creatura. quero in quo termino sistit̄ ista cognitio. Si in deo in se hēo p̄positū: qz illū ꝓceptū dei in se quero. Si nō sistit̄ in deo i se sz in creatura: tūc idē erit termin⁹ ⁊ p̄n⁹ discursus: ⁊ ita nulla notitia habeē de deo. ¶ Est igit̄ mēs questionis ista. Utr̄z aliquē ꝓceptū simplicē possit itellect⁹ viatoris nāl'r habere in quo ꝓceptu simplici cōcipiat̄ deus.

Th. pri. pte sū. q. 3. ar. 4.

Hē. I sū. ar. zz. q. I. z. ⁊ 3.

¶ Ad ß dicit q̄dā doctor sic. q̄ loquēdo de cognitione alicuius distīgui pōt ex pte obti p̄ se vel p̄ accns. In pticulari vel in vniuersali. Real'r p̄ accns nō cog̃scit̄ de⁹. qz q̄cq̄d de ipso cognoscit̄ est ipse deus: tñ cognoscendo aliq̄d attributū eius cognoscim⁹ q̄si p̄ accns q̄d est. vñ de attributis dicit Dam. li. i. c. 4. q̄ nō nām dicūt dei: sz que circa nām. In vl'i: puta in q̄li attributo cognoscitur: nō quidē in vl'i sz p̄dicatione q̄ dicat̄ de ipso i quo nullū est vl'e: qz q̄ditas illa est de se singularis. Sz i vl'i q̄ sibi anologice cōe est ⁊ creature: tñ q̄si vnū a nobis cōcipit̄ ꝓpter p̄ximitatē ꝓceptuū: lz sint diuersi ꝓcept⁹. In pticulari nō cognoscit̄ ex creaturis: qz creatura ē peregrina silitudo ei⁹: qz tñ ei cōformis est quo ad aliqua attributa q̄ nō sunt illa nā in pticulari. igit̄ cū nihil ducat in cognitionē alteri⁹ nisi sub rōne silitudinis. sequit̄ q̄ de⁹ nō cognoscit̄ in pticulari ex creaturis. Itē in vl'i tripl'r cognoscit̄. q̄nālissime. q̄nālius. q̄naliter. Q̄nālissime hz tres gradus. cognoscēdo. n. q̄cūq; ens vt ß ens est. indistinctissime cōcipit̄ deus: qz concipit̄ ens q̄si ps cōcept⁹. ⁊ ē p̄mus gradus. Amoto hoc ⁊ ꝓcipiēdo ens ē scōs gradus. Jam. n. ens vt ꝓceptū: nō vt pars cōceptus cōcipit̄ cōe analogū deo ⁊ creature. Qz si distinguatur ꝓcept⁹ entis qui deo ꝓuenit: puta ꝓcipiēdo ens indeterminatū negatiue. i. nō determinabile a ꝓceptu entis qui cōuenit creature anologice: qō est ens ideterminatū p̄uatiue. iam est tertius gradus. p̄mo mō indeterminatū abstrahit̄ vt forma ab omni mā vt in se subsistēs ⁊ ip̄artic̄ipabilis. Scōo mō. indeterminatū est vl'e abstractū a pticularib⁹ qō nō est actu pticip̄atus in illis. Post istos tres gradus cōcipiēdi q̄nālissime ꝓcipit̄ deus q̄nāli⁹. cōcipiēdo qōcūq; attributū nō simpl'r sicut p̄us: sz cū p̄eminētia sūma. Q̄nāl'r aūt ꝓcipit̄. cōcipiēdo qōcūq; attributū eē idē suo p̄mo attributo. s. eius eē ꝓpter simplicitatē: nec p̄ spēm ꝓp̄riā cognoscit̄ deus: qz nihil i eo simplici⁹: sed ad modū estimatiue. sicut. n. estimatiua i bꝛutis sub intētiōibus sensatis subfodiēdo cognoscit intentiones nō sensatas vt nociui ⁊ p̄ficui. sic itellect⁹ sub spē creature q̄ nō repñtat nisi creaturā ex suo acumie subfodit ad cognoscēdū ea q̄ sunt ⁊ dicunt̄ de deo p̄ speciez alienā ex creaturis. ⁊ hoc oībus tribus modis p̄dictis.

Quo ad secūdā qōnē p̄m istā opi. distinguēduz est de mō cōcipiēdi nāl'r ⁊ rōnal'r. p̄mo mō. de⁹ est p̄mū obz intelligibile a nobis ex creaturis. qz nālis cognitio p̄cedit ab ideterminato ad determinatū. Indetermiatū negatiue est magis indetermiatū q̄z p̄uatiue. idetermiatū g̃ p̄cōcipit̄ illi: ⁊ illud idetermiatū p̄uatiue p̄m cognitionē nostrā p̄cōcipitur determiato. qz ens ⁊ res p̄ma ip̄ressiōe imp̄munt̄ in aīa nostra p̄m Auic. i. meta. c. 5. g̃ ideterminatū negatie oino p̄mū est obm nr̄o itellectui. Rōnaliter aūt est de⁹ posteri⁹ creatura obm cognitū p̄z tres gradus. p̄mo generalissime: deide gnālius: ⁊ vltimo gnāl'r. qz p̄mo ꝓcipit̄ hoc bonū. deinde bonū vl'e abstractū z⁹ abstractione: puta qō est ideterminatū p̄uatiue. deinde bonū p̄ma abstractiōe abstractū: qō. s. ē ideterminatū negatiue: qz via rōcinatiue deductionis p̄us oz cognosci illud a quo fit abstractio q̄z abstractū. Exponit̄ p̄mū mēbrū. s. nāl'r quō est sic cognitū p̄mo: qz deus vt est sic p̄mū cognitū nō distinguit̄ ab alys ꝓpter simplicitatē. Et qz non est p̄mū cognituz nisi tm̄ q̄ ad duos p̄mos modos gradus gnālissime cōcipiēdi. quoz neuter ptingit ad aliquā rōnez determinatē illud attributū deo. q̄liter autē posset esse p̄mū cognitū ⁊ nō distingui ab alys p̄ itellectū cog̃scentē exēplificat̄ sicut oculus p̄mo videt lucē: lz nō distincte discernat de ipsa ꝓpter subtilitatez: sicut discernit de coloze per lucem.

Respōdeo aliter ad p̄mā. q. Et in q̄busdā p̄dicaz positioni p̄dicte. rōnes. n. mee positionis ostēdūt oppositū illius positōis. ¶ Dico p̄mo q̄ nō tm̄ haberi pōt ꝓcept⁹ nāl'r in quo q̄si p̄ accns ꝓcipit̄ deus: puta in aliquo attributo: sz etiā aliqs ꝓcept⁹ in quo p̄ se ⁊ q̄ditatiē ꝓcipiat̄ de⁹. pbo. qz ꝓcipiēdo sapiētē cōcipitur p̄p̄etas p̄z eū: vel q̄si p̄p̄etas in actu z⁰ pficiēs naturā. g̃ itelligēdo sapiētē oz pintelligere aliq̄d q̄si subz cui itelligo illud q̄si p̄p̄etatē ineē. ⁊ ita ante ꝓcept⁹ oiuz passionū vel q̄si passionū oz iquirere ꝓceptū aliquē q̄ditatiuū cui itelligant̄ ista attribui. ⁊ ille ꝓcept⁹ ali⁹ erit q̄ditatiuus de deo: qz in nullo alio pōt eē stat⁹. ¶ z⁰ dico q̄ nō tm̄ in cōceptu anologo ꝓceptui creature cōcipit̄ de⁹ qui. s. sit oīno alius ab illo q̄ de creatura dr̄: sz in ꝓceptu aliquo vniuoco sibi ⁊ creature. ¶ Et ne fiat ꝓtentio de noie vniuocatiōis ꝓceptū vniuocū dico: q̄ ita est vn⁹ q̄ ei⁹ vnitas sufficit ad ꝑdictionē affirmādo ⁊ negādo ip̄z de codez. Sufficit ēt p̄ medio syllogistico: vt extrema vnita in medio sic vno sine fallacia equocatiōis cōcludant̄ iter se vnū. Et vniuocationē sic itellectā p̄bo tripliciter. p̄mo sic. oīs itellect⁹ cert⁹ de vno ꝓceptu ⁊ dubius de diuersis bz ꝓceptū de quo ē cert⁹. aliū a ꝓceptibus de q̄bus est dubi⁹ subm̄ icludit p̄dicatū. sz intellīus viatoris pōt eē certus de aliquo q̄ sit ens dubitādo de ente finito vel ifinito: creato vel icreato. g̃ ꝓcept⁹ entis de aliquo est ali⁹ a ꝓceptu isto vel illo: ⁊ ita neuter ex se sz i vtroq; illoz icludit. g̃ vniuoc⁹. pbō maioris. qz nullus idē ꝓcept⁹ ē cert⁹ ⁊ dubi⁹. igit̄ vel ali⁹: qō est p̄positū: vel nullus. ⁊ tūc nō erit certitudo de aliquo ꝓceptu: p̄bo minorē. q̄libet p̄bs fuit cert⁹ illud qō posuit eē p̄m p̄n⁹ eē ens: puta vn⁹ de igne: alius de aqua. cert⁹ erat q̄ erat ens. nō aūt fuit cert⁹ q̄ eēt ens creatū vel icreatuz. p̄mū vel nō p̄mū. Nō. n. erat cert⁹ q̄ erat ens p̄m: qz tūc fuisset cert⁹ de falso: ⁊ falsuz nō ē scibile. Nec q̄ erat ens nō p̄mū: qz tūc nō posuisset oppo⁹. ¶ Cōfirmat̄ ēt rō. nā aliqs videt̄ p̄bos discordare pōt eē cert⁹ de quocunq; eoz qō q̄libet posuit p̄mū p̄n⁹ eē ens: ⁊ tm̄ pp ꝑrietatē opionū eoz potuit sil'r dubitare: vtr̄z sit hoc ens vel illud: ⁊ tali dubitāti si fieret demōstratio ꝓcludens

vel destruens aliquē cōceptū iferiorē: puta q ignis non erat ens p'm: ꝫ aliqō ens posterius p'mo ente. nō destrueretur ille cōceptus p'mus sibi cert⁹ quē habuit de ente: sed saluarē in illo cōceptu particulari ꝓbato de igne. Et p hoc ꝓbaī illa ppō sūpta in vltima ꝓ̃ia rōnis q̄ fuit q ille ꝛceptus cert⁹ qui ē ex se neuter dubioꝝ in vtroq; illoꝝ saluaī. ¶ Or si non cures de auc̃te ista accepta ex diuersitate opinionū philosophātiū. ꝫ dicas q glibz hz duos ꝛcept⁹ in itellectu suo ꝓpinquos: q ꝓpter ꝓpinqtatē analogie videnī esse vnus ꝛcept⁹. ¶ Cōtra hoc vī esse: qz ex ista euasiōe videret destructa oīs via ꝓbandi vnitatē alicui⁹ ꝛcept⁹ vniuocā. Si. n. dicis hoiez habere vnū ꝛceptū ad ſoz. ⁊ plato. negabiī ⁊ diceī q sūt duo sed videnī vn⁹ ꝓpter magnā sīlitudinē. ¶ z⁰ ꝓncipalr arguo sic. Nullus ꝛcept⁹ realis causaī in itellectu viatoris nālr nisi ab his q̄ sūt nālr motiua ite⁹ nostri: sed illa sunt fantasma vel oīm relucēs in fantasmate ⁊ itells agēs. g̃ nullus ꝛceptus simplex fit mō nālr in itellectu nostro: nisi q pōt fieri vtute istoꝝ: ꝫ ꝛcept⁹ q nō eēt vniuoc⁹ alicui oīto relucēti in fantasmate: ꝫ oīno ali⁹ ⁊ ꝓpor ad quē iste hēret analogiā: nō posset fieri vtute intellus agētis ⁊ fantasmatis: vt ꝓbabo. g̃ talis ꝛcept⁹ ali⁹ anologus q ponīt nālr i itellectu viatoris nunq; erit: ⁊ ita ñ poterit nālr haberi aliqs ꝛcept⁹ de deo: qō est falsus. ꝓbatio assūpti. oīm qōcūq; siue relucēs in fantasmate siue in spē itellūbili cū itellectu agēti vel poli cooperante fm vltimū siue vtutis facit i itellectu sicut effectuz sibi adeq̄tū ꝛceptū suū ꝓpuz ⁊ ꝛceptū oīuz eēntialr vel virtualr iclusoꝝ in eo. sed ille ali⁹ ꝛcept⁹ q ponīt anologus nō est eēntialr vel vtualr iclusus in isto: nec ē iste. g̃ iste nō fiet ab aliquo tali mouēte. ¶ Et ꝓfirmaī rō: qz ꝑter ꝛceptū suū ꝓpuz adeq̄tū ⁊ iclusa in ipso altero ꝓdictoꝝ duoꝝ modoꝝ nihil pōt cogſci ex isto oīto nisi p discursuz: ꝫ discursus ꝓsupponit cognitionē isti⁹ simplicis ad qō discurrīt. ¶ Formeī g̃ rō sic. vz. Nullū obz facit cōceptū simplicē ⁊ ꝓpriū sui in aliquo itellu: ⁊ ꝛceptū simplicē ⁊ ꝓpriū alteri⁹ oīti: nisi ꝛtineat illud aliud obz essialr vel vtualr. oīm aūt creatū nō ꝛtinet icreatū essialr vel virtualr. g̃ ꝛc. ¶ z⁹ pars minoris. s. q oīm creatū nō cōtineat vtualr icreatū: ⁊ hoc sub ea rōne sub qua sibi attribuīt: vt posteri⁹ eēntialr attribuīt ꝓri essialr: ꝓbaī. qz est ꝺ rōnē posterioris eēntialr icludere vtualr suū ꝓus. ⁊ etiā pz q nō ꝛtinet eēntialr icreatū fm aliqd oīno sibi ꝓpuz ⁊ nō cōe. g̃ nō facit ꝛceptū simplicē ⁊ ꝓpuz enti icreato. ¶ z⁹ sic. Dis igſitio metaphᶜᵃ de deo ꝓcedit sic. s. cōsiderādo formalē rōnē alicuius: ⁊ auferēdo ab illa rōne formali ipfectionē quā hz in creaturis: ⁊ reseruādo illā rōnē formalē: ⁊ attribuendo sibi oīno sūmā pfectionē: ⁊ sic attribuēdo illud deo. Exēplū de formali rōne sapie vel itells vel volūtatis ꝛsideraī ꝑ in se ⁊ fm se. ⁊ ex ꝺ q rō istoꝝ nō icludit formalr impfectionē aliquā nec limitationē remoueanī ab ipsa ipfectiones q̄ ꝛcomitanī eā in creaturis: ⁊ reseruata eadez rōne sapie ⁊ volūtatis attribuunī ista deo pfectissime. g̃ ois inq̄sitio de deo supponit itellm hr̄e ꝛceptū eūdez vniuocū quē accipit ex creaturis. ¶ Or si dicas nō. sed alia est formalis rō eoꝝ q̄ ꝓueniūt deo. Ex ꝺ segī icōueniens. s. q ex nulla rōne ꝓpa eoꝝ ꝓut sunt in creaturis pōt ꝛcludi aliqd de deo: qz oīno alia ⁊ alia rō est istoꝝ ⁊ illoꝝ: imo nō magis ꝛcluderet q de⁹ est sapiēs formaliter ex rōne sapie quā appbēdim⁹ ex creaturis: q̄ q de⁹ est formalr lapis. pōt. n. ꝛcept⁹ aliqs ali⁹ a cōceptu lapidis creati formari ad quē ꝛceptū lapidis: vt est ydea in deo hz lapis iste attributionē. ⁊ ita formalr diceī de⁹ est lapis fm istū ꝛceptū anologicū: sicut sapiēs ꝫ illū cōceptuz anologicū. Qualis aūt sit vniuocatio entis: ⁊ ad q̄ ⁊ ad que: diceī magis inferi⁹ in. q. de ꝓmo obto intellectus. ¶ z⁹ dico q nō cognoscīt deus nālr a viatore in pticulari ⁊ ꝑpe. hoc ē sub rōne hui⁹ essentie vt ꝫ ⁊ in se. ꝫ rō illa posita ad hoc in p̄cedēti opi. nō ꝛcludit. ¶ Cū eni arguiī. q nō cognoscīt aliqd nisi p sīle. aut itellitur de sīlitudine vniuocatiōis aut imitatiōis. si ꝑ mō. igitur nihil cognoscīt de deo: qz fm opi. illā in nullo hz de⁹ sīlitudinē vniuocatiōis cū creatura ꝑ quā deberet a nobis cognosci. si z⁰ mō etiā creature nō tm̄ imitanī illā essentiā sub rōne gnālis attributi: sed etiā hāc essentiā: vt est hec eēntia siue vt nuda: ⁊ vt in se est exñs. g̃ fm eū pp talem sīlitudinē posset creatura eē p'm cognoscēdi eēntiā diuinā in se ⁊ in pticulari. ¶ Est igīt alia rō hui⁹ ꝓnis: q deus vt hec eēntia in se nō cognoscīt nālr a nobis: quia sub rōne talis cognoscibilis est oīm volūtariū ⁊ nō nāle nisi respectu sui intellect⁹ tm̄. ⁊ iō a nullo intellectu creato ꝑt sub rōne hui⁹ eēntie vt hec nālr cognosci: nec aliqua eēntia nālr cognoscibilis a nobis ostēdit sufficiēter hāc eēntiā vt hec. nec p sīlitudines vniuocatiōis nec imitatiōis. Uniuocatio. n. nō est nisi ī gnālibus rōnib⁹. imitatio etiā deficit: qz impfecta est: qz creature iperfecte eū imitāī. Utrū aūr sit alia rō huius ipolitatis. s. pp rōnē p'mi oīti vt alij ponūt illud eē gditatē rei mālis. de hoc in. q. de ꝑ oīo itellect⁹. ¶ 4⁰ dico q ad multos ꝛcept⁹ ꝓpos de deo possum⁹ puenire g nō ꝓueniūt creaturis: cuiusmodi sūt ꝛcept⁹ oīuz pfectionū simplr in sūmo. ⁊ pfectissim⁹ ꝛcept⁹: in quo q̄ſi in q̄dā descriptione pfectissime cognoscim⁹ deū est ꝛcipiēdo oēs pfectiones simplr ⁊ in sūmo. tm̄ ꝛcept⁹ pfectior ⁊ simplicior nobis possibilis est ꝛcept⁹ entis simplr ifiniti. Iste. n. ē simplicior q̄ ꝛcept⁹ entis boni vel entis veri vel aliquoꝝ sīlium: qz ifinitū nō est q̄ſi attributū vel passio ent| siue ei⁹ de quo dr̄. ꝫ dicit modū itrinsecū illi⁹ entitatis: ita q cuz dico ens ifinitū nō hēo ꝛceptū quasi p accñs ex subo ⁊ passiōe: sed ꝛceptū p se subti in certo gradu pfectiōis. s. ifinitatis: sicut albedo itēsa nō dicit ꝛceptū p accñs sīc albedo visibilis: imo itēsio dicit gradū itrinsecū albedinis in se. ⁊ ita ꝑ simplicitas hui⁹ ꝛcept⁹. s. ens ifinitum. Perfectio aūt isti⁹ ꝛcept⁹ multiplr ꝓbaī. tū qz iste ꝛceptus iter oēs a nobis ꝛceptibiles vtualr plura includit. sicut. n. ens icludit vtualr bonū ⁊ vez in se. ita ens ifinitum icludit verū ifinitū ⁊ bonū ifinitū: ⁊ oēm pfectionez simplr sub rōne ifiniti. tū qz demōstratiōe qz. vltio cōcludīt eē de ente ifinito vel eē ifinitū de aliquo ente: sicut apparet ex. q. p'ma scōe distin. illa aūtē sūt pfectiora que, vltimo cognoscunī demōstratiōe qz. ex creaturis: qz ꝓpter eoꝝ remotionē a creaturis difficillimū ē ea ex creaturis cogſcere. ¶ Si aūt dicl de sūmo bono: vl de sūmo ente q illud dicit modū itrinsecū entis: ⁊ icludit vtualr alios ꝛcept⁹. ¶ Rñ: q si sūmū itelligaī cōparatiue sic dicit respectū ad extra: sed ifinitū dicit ꝛceptuz ad se. si aūt itelligaī absolute sūmū hoc est q ex nā rei nō possit excedi: pfectio illa exp̄ssius cōcipīt in rōne ifiniti entis. nō. n. sūmū bonū idicat in se vtrū sit finitū vl ifinitū. ¶ Ex ꝺ appet iprobatio illi⁹ qō dr̄ in p̄cedenti opi. q pfecti⁹ qō possum⁹ cogſcere de deo ē cogſcere attributa reducēdo illa i eē diuinū pp simplicitatē oīnā. cognitio. n. eē diuini sub rōne ifiniti ē pfectior cognitōe eius sub rōne simplicitatis: qz simplicitas cōi caī creaturis. ifinitas aūt nō ꝫ modū quo ꝓueniī ꝺo. ¶ 5⁰ dico q ista que cognoscunī de deo cognoscunī p spēs creaturaꝝ: qz siue vlius ⁊ min⁹ vle cognoscanī p eandē speciez min⁹ vlis siue vtrūq; habeat spēz itelligibilez sibi ꝓpriā: saltē illud qō pōt ipimere vel causare spēz min⁹ vlis in itellectu pōt etiā causare spēm cuiuscūq; vliozis ⁊ ita creature que ipimūt ꝓpas spēs in intellectu p̄ñ

etiã ipzimere spēs trāscēdētiū que cōiter ꝺueniūt eis ꝛ deo. Et tūc itellect⁹ ꝑba vtute pōt vti multis spēb⁹ sil' ad ꝺcipiēdū illa sil': quoꝝ sūt iste spēs: puta spē boni: spē sūmi: spē act⁹ ad ꝺcipiēdū sūmuz bonū ꝛ actualissimuz: qō appet sic ꝑ locū a mīozi: imaginatīa. n. pōt vti spēbus diuersoꝝ sensibiliū ad imaginandū ꝺpositū ex illis diuersis: sicut appet imaginādo mōtē aureū. ¶ Ex ꝟ apparet iprobatio illi⁹ qō ꝺr in ꝑcedēti opi. de illa suffossione: qz suffodiēdo nunq̄ illud qō nō subest suffossiōi inuenit ꝑ suffossionē. nō aūt subest ꝺceptui creature aligs ꝺcept⁹ vel spēs repsentās aliqd ꝑpuz deo qō sit oīno alteri⁹ rōnis ab eo qō ꝺuenit creature: vt ꝓbatū ē ꝑ scōaz rōnē in z⁰ arti⁹. q̄ ꝑ suffossionē nullus talis ꝺcept⁹ inueniꝫ tur. Et qō adducit sil'e de extimatiua. ꝺico q ꝺr adduci falsuz ad ꝺfirmationē alteri⁹ falsi: qz si maneret ouis in ꝑba nā ꝛ in eodē affectu nāli ad agnū: mutaret tñ ouis vt eēt sil'is lupo ꝑ miraculū in oīb⁹ accñtib⁹ sensibilib⁹: puta coloze: figura: sono: motu: ꝛ hꝺ. agn⁹ fugeret ouem sic mutatā sicut fugeret lupū: ꝛ tñ in oue sic mutata nō eēt itētio nociui: sz ꝑficui ꝛ cōueniētis. ꝛ ita extimatīa agni nō suffoderet ad iueniēdū itētionē ꝺuenientis sub spēb⁹ sensibilib⁹. sed ꝑcise ita moueret ꝟm appetitū sensitiuū: sicut accñtia sensibilia moueret. ¶ Si ꝺicas: q itētio ibi ꝺueniētis nō multiplicat se. qz nō sūt talia accidētia ꝺueniētia tali itētioni: ꝛ itētio ꝺueniētis nō multiplicat sine accñtib⁹ sibi ꝺueniētib⁹. ꝺoc nihil ē: qz si agn⁹ ꝟ fugeret ꝓp ꝑceptionē nociui ꝺceptā ab extimatiua: ꝛ illa nō multiplicat cū accñtib⁹ istis sensibilib⁹: qz nō est cū eis talis itētio stāte isto casu. q̄ aut ꝟ est suffossio agni ad intētionē nociui que nulla est. aut si ꝟ nō fugeret per suffossionē. ergo nec alias.

Ad argumēta ꝓncipalia illi⁹. q. ¶ Ad ꝑmuz ꝺico q illa cōparatio pꝟi ꝺz in telligi q̄tū ad ꝑmā motionē itellect⁹ ab obiecto. ibi. n. fantasmata cū itellectu agēte hūt vicē ꝑmi obti mouētis: sz nō ꝺz itelligi q̄tū ad oēm actū sequēte motionez ꝑmā. pōt. n. itellect⁹ abstrahere obm inclusuz in aliquo ꝑ mouēte ꝛ ꝺsiderare illud abstractū nō ꝺsiderādo illō a q̄ abstrahit. ꝛ ꝺsiderādo illō sic abstractū ꝺsiderat cōe sensibili ꝛ īsensibili: ꝛ in illo ꝺsiderat īsensibile i vl'i: sic ꝛ sensibile. Et ꝑt ꝺsiderare istō abstractū ꝛ aliō abstractū cū quo fit ꝑpuz alteri. s. in sensibili: sz sensus nō ē abstractiu⁹. ꝛ iō in oī actu tā ꝑ q̄ z⁰ regrit aliqō obm ꝑmū mouens: quō nō se ꝺz fantasma ad itellectū. ¶ Ad z^m ꝺico q cōmētator exponit illud sil'e pꝟi de difficili: ꝛ nō de īpossibili. ꝛ rō sua est: qz tūc nā fecisset ocioſe illas subas abstractas itelligibiles ꝛ nō pol'es itelligi ab aliquo intellectu. Sed ista rō ei⁹ nō valet. tū qz nō est finis illaꝝ subarū inq̄tū itelligibiles sūt vt itelligant ab itellectu nostro. ꝛ iō si hoc nō ꝺueniret eis: nō ꝓpter ꝟ essent frustra itelligibiles. tū qz nō sequit. nō sūt itel'ꝫibiles ab intellectu nr̄o. q̄ a nullo. ꝑnt. n. itelligi a seipsis. ꝛ iō est fallacia ꝰtis. Uñ lz multipl'r posset exponi auctas pꝟi. ꝺico tñ q oculus noctue nō ꝺz cognitionē nisi ituitiuaz: ꝛ nāle. ꝛ q̄tū ad istas ꝺuas cōditiões pōt exponi auctas pꝟi de ipol'i: qz sicut ipol'e est illi oculo ituitiue ꝺsiderare obm illud. sic itellectui nr̄o est ipol'e nāl'r ꝛ intuitiue cognoscere deū. ¶ Ad z^m ꝺico. q ifinitū potētiale ē iq̄tuz: qz vnūqōq̄ est cognoscibile inq̄tū est in actu: nō tñ ita est ignotū q repugnat sibi itelligi ab itellectu ifinito. sz nō pōt ifinitū cognosci ab aliquo intellectu cognoscente ipsuz ꝟm modū sue ifinitatis. Modus. n. sue ifinitatis est accipiēdo alteꝝ post alterū. ꝛ itellect⁹ qui cognosceret ꝟ mō alteꝝ post alteꝝ cognosceret semp aliquod finitū ꝛ nunq̄ ifinitū. itellect⁹ tñ infinit⁹ pōt cog̃scere totū illud simul: nō partē post ptē. ¶ Et cū arguit ꝺe z⁰ meta. de ifinitis ꝛ infinito. ꝺico q nō est sil'e: quia cognitio oboꝝ ifinitoꝝ numeral'r ꝺcluderet ifinitatem potētie cognoscētis: sicut patuit in. q. ꝑma. z^e ꝺi. ar. z. ad ifinitatē. vz. qz ibi pluralitas ex pte obi ꝺcludit maiozitatē vtutis in itellectu. sed itellectio alicui⁹ ifiniti itēsiue non concludit infinitatē actus: quia nō oportet actū habere talez modū qualē habet obiectum: qz act⁹ sub rōne finiti pōt esse ad obm sub rōne infiniti nisi eēt act⁹ ꝓpētsiuus. ꝛ ꝺcedo q talē actū circa obm ifinitū nō habem⁹: nec est pol'e. ¶ Ad ꝺreg. ꝺico: q nō ꝺz itelligi q ꝓtēplatio sistat sub deo in aliqua creatura: qz ꝟ eēt frui vtēdis: qō eēt sūma puersio ꝟm Aug. 83. q. q. 30. sz cōceptus illi⁹ eēntie sub rōne entis est īpfectioz ꝺceptu illi⁹ met eēntie vt ꝟ eēntia est. ꝛ qz impfectioz est: iō est inferioz in itelligibilitate. ꝓtēplatio aūt ꝺe lege cōi stat in tali ꝺceptu cōi. ꝛ iō stat in aliquo ꝺceptu q est minozis itelligibilitatis q̄ ꝺe⁹ in se vt ꝟ eēntia. ꝛ iō ꝺz itelligi ad aliud qō est sub deo: hoc ē ad aliqd i rōne itelligibilis: cui⁹ itel'ꝫibilitas ē iferioz itel'ꝫibi^{le} dei i se vt ꝟ eēn^a sing'ar'.

Ad argumēta ꝑ ꝑma opi. cū arguit. q ꝺe⁹ nō pōt itelligi i aliquo ꝺceptu vl'i cōi vniuoco sibi ꝛ creaturis: qz est singularitas quedaz. ℟ñ deo. ꝺña nō valet. Sortes. n. inq̄tū sor. est singularis: ꝛ tñ a sorte plura pñt abstrahi ꝑdicata. ꝛ iō singularitas alicui⁹ nō ipedit qn ab eo qō singulare ē possit abstrahi aligs ꝺcept⁹ cōis: ꝛ lz qcqd est ibi in re sit singulare ex se in exist̄ēdo: ita q nihil ꝟ hat aliud ibi ad singularitatē: tñ illud idē pōt ꝺcipi vt hoc in re. vel quodāmō īdistincte: ꝛ ita vt singulare vel vt cōe. Qō ꝺicit de cognitione ꝑ accñs nō opz iprobare: qz q̄si ꝑ accñs cog̃scit in attributo: sz nō ꝑcise sic: sicut supra ꝓbatū est.

A D secūdam qōnē ꝺico q triplex ē ordo itelligibiliū in ꝓposito. vn⁹ est ordo oꝛigis vel ꝟm gnātionē. Ali⁹ ē ordo pfectiōis. Terti⁹ ē ordo adequationis vel cālitatis ꝑcise. De duob⁹ ꝑmis ꝑmitatib⁹ habet. 9. meta. c. 7. q̄ sunt ꝓra ꝟ gnātionē sūt posterioza ꝟm subam. De tertia aūt ꝑmitate habetur ꝑ posterioꝝ. in diffōne vniuersalis: quia ꝑmo ꝺicit ibi ꝑcisionem ꝛ adequationem. T.c.15. T.c.11.

Loquēdo igit' de ꝓ ordīe. s. oꝛigis. videndū est ꝓ de cognitione actuali. z⁰ de cognitione habituali. 3⁰ de ꝛtuali. ¶ Quātū ad ꝑmū ꝑmitto duo. quoꝝ ꝑ^m est q ali⁹ est ꝺcept⁹ simpl'r simplex. ꝛ ali⁹ ē ꝺcept⁹ simplex q nō ē simpl'r simplex. Cōceptuz simpl'r simplicē voco q nō est resolubilis in plures ꝺceptus: vt ꝺcept⁹ entis vel vltīe dr̄ie. Cōcept⁹ simplex sed nō tñ simpl'r simplex ē qcūq̄ ꝑt ꝺcipi ab itellectu actu simplicis itelligētie: sz possit resolui in plures ꝺcept⁹ seoꝛsuz ꝺceptibiles: sicut est ꝺcept⁹ diffiniti vel spēi. ¶ z⁰ ꝑmitto. q aliud est ꝺfuse itelligere: ꝛ aliud ꝺfusuz itelligere. Cōfusuz. n. idē est qō idistictū. ꝛ sicut ē duplex idistinguibilitas ad ꝓpositū. s. toti⁹ ēntialis in ptes essentiales ꝛ toti⁹ vl'is in ptes subiuas: ita ē duplex distictio duplicis toti⁹ ꝑdicti ad suas ptes. Cōfusuz igit' itelligit' qñ itelligit' aligd idistictū altero ꝑdictoꝝ modoꝝ. Sz cōfuse dr̄ aligd ꝺcipi qñ ꝺcipit' sicut exꝑmit' ꝑ nomē. distincte vo qñ ꝺcipit' sicut exꝑmit' ꝑ diffōnē. ¶ His pintellectis ꝓpono ordinē oꝛigis in cognitione eoꝝ actuali que cōcipiunt' cōfuse. ꝛ quo ad hoc ꝺico q ꝑmū actual'r cognitū ꝺfuse est spēs spālissima: cui⁹ singulare efficaci⁹ ꝛ forti⁹ ꝓ mouet sensuz siue sit audibile: siue visibile: siue tāgibile. qōcūq̄. n. idiuiduū forti⁹ mouet sensuz eius spēs ꝑmo cognita ē cognitiōe ꝺfusa. ꝛ ꝟ suppositō q singulare nō possit sub ꝓpa rōne itelligi: de quo al's. Loq̄r eni mō de illis que certū est posse itelligi ꝟm oēm opi. ꝛ

probo cõclusionẽ ꝓpositaꝫ sic. Causa nãlis agit ad effectuꝫ suũ ꝑm vltimũ potẽtie sue quãdo nõ est impedita. igit̃ ad effectũ pfectissimũ quẽ ꝓmo põt ꝓducere ꝓmo agit. oĩa aũt ꝛcurrẽtia ad istũ actũ ꝓmũ itellectus sunt cause mere nãles: qz ꝓcedunt oẽm actũ volũtatis: ⁊ nõ sũt impedite: vt pz. ergo ꝓmo ꝓducũt pfectissimũ ꝛceptũ in quẽ pñt. ille aũt nõ ẽ nisi ꝛcept⁹ spẽi spãlissime. ¶ Si enĩ aliqs ali⁹ eẽt: puta ꝛcept⁹ alicui⁹ cõiozis ille eẽt pfectissim⁹ in quẽ ista possent. ⁊ cũ ꝛcept⁹ illius cõiozis sit impfectioz cõceptu spẽi spãlissime: sicut pars est iperfectioz toto. sequereꝫ ꝙ illa nõ possent in ꝛceptũ illi⁹ spẽi. ⁊ ita nunq̃ causarẽt ꝛceptũ illũ. ¶ 2° sic. qz ꝑm Auic. i. meta. c. 3. metaphysica est vltima in ordĩe doctrie. g̃ ꝓncipia oĩuꝫ aliaꝝ sciaꝝ pñt ꝛcipi: ⁊ termini illaꝝ ante ꝓncipia metaphysice. sed ꝫ nõ eẽt si oporteret ꝓmo ꝛcipi actual⁹ ꝛcept⁹ cõiozes q̃ ꝛcept⁹ spẽꝝ spãlissimaꝝ. tunc enĩ oporteret ens ⁊ hꝰ ꝓmo ꝛcipi. ⁊ ita magis segt̃ metaphysicã eẽ ꝓmã in ordine doctrie. g̃ ⁊c. ¶ 3° qz si oporteret ꝑcõcipe ꝛcept⁹ vl̃iozes ante ꝛceptũ talis spẽi: tunc supposito casu de singulari mouẽte sensuꝫ ⁊ itellectum exñte soluto oporteret ponere magnũ tẽpus anteq̃ ꝛciperet spẽs illi⁹ singularis ꝓmo sensati: qz ꝑus oporteret itelligere oĩa ꝑdicata cõia dicta in qd de illa spẽ ꝑm ordinem. ¶ Ex hoc apparet cã q̃re itellectus itelligit ꝓrius vnũ itelligibile q̃ aliud: lz spẽs pluriũ sint ibi pñtes. hoc. n. nõ est a volũtate: cũ tũc nõ habeat itellect⁹ actũ itelligẽdi. sed hui⁹ cã est: qz singulare vni⁹ fozti⁹ mouet q̃ singulare alteri⁹. ꝫ dictũ ẽ de cognitiõe ꝛcfusa. ¶ 2° dico de cognitiõe actuali distincte ꝛceptoꝝ: ⁊ dico ꝙ est ecõuerso: qz ꝓmũ sic ꝛceptũ est cõissimũ: ⁊ que sunt propinquioza sibi sũt ꝑoza. ⁊ q̃ sũt remotioza posterioza sunt. Hoc sic ꝓbo. qz ex 2° ꝑmisso nihil cõcipit̃ distincte nisi qñ ꝛcipiunt̃ oĩa que icludunt̃ in rõne eius eẽntiali. ens icludit̃ gditatie in oĩb⁹ ꝛceptib⁹ gditatis iferiozib⁹. ergo nullus ꝛcept⁹ iferioꝛ distincte ꝛcipit̃ nisi ꝛcepto ente. ens aũt nõ põt ꝛcipi nisi distincte: qz hꝫ ꝛceptũ simpliciter simplicẽ. g̃ põt ꝛcipi distincte sine alys: ⁊ aly nõ sine eo distincte ꝛcepto. g̃ ens est ꝑm⁹ ꝛcept⁹ distincte ꝛceptibilis. ex hoc segt̃ ꝙ ea que sunt sibi ꝓpiquioza sũt ꝑoza: qz cognoscere distincte habeẽ ꝑ diffõnẽ q̃ ingrit̃ ꝑ viã diuisiõis icipiẽdo ab ente vsq̃ ad ꝛceptũ diffinitiuũ. in diuisiõe aũt ꝑus occurrũt ꝛcept⁹ cõiozes. deĩde gnã ⁊ differẽtie in qb⁹ ꝛcipit̃ distincte ꝛceptus iferioꝛ. ¶ 2° ꝓbo idez: qz metaphysica ꝑm Auic. vbi ꝑus est ꝓma ꝑm ordinez sciẽdi distincte: qz ipsa hꝫ certificare ꝓncipia aliarũ sciaꝝ. g̃ eius cognoscibilia sũt ꝓma distincte cognoscibilia. nec ꝫ ꝺicit sibi Auic. q ponit eã in ordine doctrie vltim⁹ ⁊ ꝓmã in sciẽdo distincte: qz sicut patuit ex q̃stiõe illa de ꝓpõne per se nota. ꝓncipia aliaꝝ sciaꝝ sunt ꝑ se nota ex cõceptu ꝛcfuso termiozꝝ. sed ex metaphysica scita: postea est politas iquirẽdi gditatẽ termiozꝝ distincte: ⁊ hoc mõ termini sciaꝝ spãliuꝫ nõ cõcipiunt̃: nec ꝓncipia earũ itelligunt̃ ante metaphysicã. sic. n. m⁹ta pñt patere metaphysico geometre que non erant nota ꝑus geometre ex cõceptu cõfuso. Exemplũ. geometer inq̃tum geometer nõ vtit̃ ꝑ ꝓncipys per se not⁹: nisi illis q̃ statim sunt euidẽtia ex cõfuso conceptu terminoꝝ. qualis occurrit ꝓmo ex sensibilib⁹: puta linea est lõgitudo ⁊c. nõ curãs ad qõ genus ꝑtineat linea: puta vtrũ sit substãtia vel quãtitas. sed modo cognita geometria ⁊ alys scientys spãlibus: segtur meta. de ꝛceptibus cõibus ex q̃bus potest fieri reditio per viam diuisiõis ad ingrẽduꝫ gditates termiozꝝ i sciẽtys spãlibus: ⁊ tunc ex illis gditatibus sic cognit⁹ distincti⁹ cognoscunt̃ ꝓncipia spãliũ sciẽtiarũ q̃ ꝑus cognoscebant̃. Cognoscunt̃ etiã multa ꝓncipia que nõ erãt ꝑus nota ex termis cõfuse cognit⁹. ⁊ hoc mõ ꝓz quõ metaphysica est ꝓma: ⁊ quõ non ꝓma.

¶ Sed cõparãdo totũ ordinẽ cõfuse cõcipiẽdi ad totũ ordinem distincte cõcipiendi qs ꝑoz est: Dico ꝙ tot⁹ ordo cõfuse ꝛcipiẽdi ꝑoz est: ⁊ ideo ꝓmuꝫ in illo ordine est simpl⁹ ꝓmũ. ⁊ hoc ꝓbat̃ ex auctoritate ꝑdicta Auic. de ordine meta^cc ad alias sciẽtias spãles.

Cõtra istud obꝯcit̃ qz ꝑ phy. dicit̃ ꝙ ꝛcfusa. i. magis vlia sũt ꝓ- T.c.3 T.c.5.
us nota nobis: qõ ꝓbat: qz pueri ꝑ appellãt oẽs boies patres ⁊ feminas matres. postea discernũt vnũqõq̃. g̃ ꝓrius cognoscũt patrẽ sub rõne bois q̃ sub rõne hui⁹ bois. hoc idẽ ꝓbat Auic. de eo qõ videt̃ a remotis: qz ꝑus cognoscit̃ aliqd sub rõne corꝑis q̃ aialis. ⁊ ꝓrius sub rõne aialis q̃ bois: ⁊ ꝑus bois q̃ hui⁹ bois. Doc etiã videtur qz in arguẽdo via cõpositiua est ante resolutiuã. g̃ ita est in itelligibilib⁹ simplicib⁹. ¶ Ad ꝓmũ dico. ꝙ sicut est duplex cõfusuꝫ. s. totũ vl̃e: ⁊ totũ essentiale. ita vtrũq; i suo ordine est ꝓmũ: sed simpl⁹ ꝓmũ est illud qõ est ꝑm in ordine cõfuse cognoscẽdi: qz ꝓcessus nãlis ab impfecto ad pfectũ est ꝑ mediũ. Cõfuse aũt cognoscere est quasi mediũ inter ignorare ⁊ distincte cognoscere: ⁊ ideo ꝛcfuse cognoscere est ante qõcũq; distincte itelligere. Et qõ dic̃ de puero ꝛcedo ꝙ spẽs ꝑintelligit̃ ante singulare: qz dixi ꝙ species est ꝓmũ itelligibile. sed rõ nõ ꝛcludit de genere sed de spẽ. ꝑus. n. nãliter actual⁹ cõcipit̃ albedo q̃ color in ordine cognitiõis cõfuse: qz color sub rõne coloris nõ cognoscit̃ nisi sub maiozi abstractiõe q̃ sit abstractio albedis ab hac albedine ⁊ illa. abstractio autẽ maioꝛ est difficilioꝛ: qz est a min⁹ sũtibus. ¶ Ad Auic. dico. ꝙ qñ obz nõ est debite approximatũ nõ mouet ad cog̃scendũ se sub pfectissima rõne: sz sub aliqua impfecta. ⁊ tũc itellectus sequẽs sensuꝫ talis obti oz ꝙ sit talis obti vl̃is: cuius sensus erat sub rõne singularis. sed qñ obm ẽ in debita ꝓpoꝛtiõe vt possit mouere sensuꝫ sub rõne sua ꝓpꝛia ⁊ pfecta: tũc itellect⁹ sequẽs sensuꝫ talẽ hꝫ notitiam tal⁹ nãe ꝑus sub rõne specifica cõfuse q̃ sub rõne generis ꝛcfuse. ¶ Ad 3^m dico. ꝙ vtrobiq; ꝓcedit̃ ab includente ad inclusuꝫ: ita in simplicib⁹ sicut in cõplexis: sed in simplicibus includens est inferius. in cõplexis vero includẽs est ꝓncipiũ respectu conclusionis.

Quãtũ ad noticiã habitualẽ siue virtualẽ: ꝓmo expono qd intelligo per terminos. Habitualẽ noticiã voco qñ obm sic est ꝓsens itellectui in rõne intelligibilis actu. vt itellect⁹ statim possit habere actũ elicitũ circa illud obm. Uoco virtualẽ qñ aliquid intelligit̃ in aliquo vt pars itellecti ꝓmi: nõ aũt vt ꝓmũ itellectũ siue vt totale terminãs itellectionẽ: sicut cũ intelligit̃ homo itelligit̃ aĩal in homie vt pars itellecti: nõ vt itellectũ ꝓmũ. siue totale terminans itellectionẽ. hoc satis ꝓꝑe vocat̃ intellectũ vtualiter: qz est satis ꝓximũ itellecto in actu. nõ. n. posset esse actualius itellectũ nisi esset ꝓꝑa itellectione intellectũ que esset ipsius ꝓmi vt termini totalis. ¶ Oẽtũ ad istaꝫ notitiã habitualẽ vel virtualẽ dico ꝙ cõioza sũt ꝑus nota via originis vl̃ gnãtiõis: qõ ꝓbat̃. qz sicut diuerse forme pficiẽtes idez pfectibile ordine quodã nate sũt mediatius ⁊ imediati⁹ iformare illud vel pficere. ita si eadem forma ꝛtineat in se vtual⁹ pfectionẽ illaꝝ formaꝝ ordinataꝝ q̃si ꝛsimili ordine nãe pficiet illud pfectibile: sicut si forma corꝑis ⁊ sube ⁊c. essent alie forme in aliq̃ ꝑus iformaret forma sube: ⁊ deinde forma corꝑis ⁊c. ita si vna forma icludat vtual⁹ oẽs illas ipsa q̃si ꝑus pficiet mãm sub rõne sube q̃ sub rõne corꝑis. ⁊ semꝑ in illa via gnãtionis impfectius erit ꝑus: qz ꝓcedit̃ a potẽtia ad actũ. ergo sicut ꝛceptus plures cõiozes ⁊ min⁹ cõmunes habituales vel vtuales nati sunt pficere intelle-

ctum via generatiõis vel originis: ita q̄ impfectior est semp p̄us. ita si vnus cõceptus virtualr̄ includat omnes istos p̄us pficiet sub rõne cõcept⁹ p̄oris & vltioris q̄z sub rõne cept⁹ pticular]. Ꝫ de ordie origis siue gnãtionis.

Hunc de ordine pfectiõis distinguo q̄ perfectius a nobis põt itellꝯ dupliciter: aut simplr̄ aut fm p̄portionẽ. Exẽplũ. visio agle de sole est simplr̄ pfectior respectu solis q̄z visio nr̄a vz. respectu cãdele: & tñ visio nr̄a pfectior est p̄portionaliter. Ꝫ est plus bz ipsa de rõne visiõis fm p̄portionẽ ad visibilitatẽ cãdele q̄z visio agle habeat de rõne visiõis respectu visibilitatis solis. Ista distinctio habet̃ a pho. ii. de aialib⁹. vbi vult q̄ lz de imãlib⁹ habeam⁹ minimaz cognitionẽ: qõ est itelligẽdũ p̄portionalr̄: tñ illa est desiderabilior cognitiõe magna q̄ põt haberi de mãlibus: que ẽ magna in cõparatiõe ad illa cognoscibilia. Loq̃ndo q̄ de ordine pfectiõis simplr̄ dico q̄ pfectissimũ cogscibile a nobis etiã nãlr̄ est de⁹. vñ in hoc etiã ponit pho felicitatẽ nãlẽ. io. Eth. & post ipsuz spẽs spãlissima pfectior in vniuerso. & deinde spẽs p̄xia illi: & sic vsq̄ ad vltimã spẽm. & post oẽs spes spãlissimas gen⁹ p̄rimũ abstrahibile a spẽ pfectissima: & sic semp resoluẽdo. & rõ oium istoz̄ est: qz attingere actualiꝰ obm est itellectio pfectior simplr̄: qz bz eq̃lẽ pfectionẽ ex pte itell⁹ cũ quacũq̄ alia itellectiõe vel nõ minorẽ: & bz pfectionẽ multo maiorez ex pte obti: que duo. s. pfectio potẽtie & pfectio obi sũt causa pfectissime cognitiõis siue itellectiõis. Si loq̃mur de notitia pfectiore fz p̄portionẽ ad cognoscibile: dico q̄ pfectiora sensibilia & sensus efficacius mouẽtia sunt pfecti⁹ cognoscibilia fz p̄portionẽ: qz itellectus noster plus attingit ad illa fm gradus cognoscibilitat] eorum. & que sunt remotiora ab illis sunt min⁹ cognoscibilia fm p̄portionẽ sue cognoscibilitatis. de tertia p̄mitate. s. adequationis. dicetur in sequẽti qõne. Cap. 4. Cap. 10.

Ad argumẽta huius qõnis. ¶ Ad p̄mũ dico q̄ ꝟña nõ valet. s. est p̄mũ ens. ergo est p̄mũ cognitũ a nobis: lz sequat̃. igit̃ est p̄mũ cognoscibile q̄ztũ est de se. & ita oz itelligi veritas de q̄ loqtur ph̄s. z. meta. sicut res se habẽt ad entitatẽ: ita ad veritatem p̄ euidẽtia rei in se: siue p̄ itelligibilitate rei ex parte sui. nõ oz aũt q̄ res sicut se bz ad entitatẽ sic se habeat ad cognosci: nisi itelligat̃ cognosci ab illo itellectu qui respicit itelligibilia oia fm gradũ p̄p̃uz cognoscibilitatis eoz̄: q̄lis nõ est noster itellect⁹: fz maxime cognoscit sensibilia. ¶ Ad z^m dico. q̄ ꝟña nõ valet nisi in causis p̄cisis: qõ pz in exẽplo. si eclypsis est cognoscibilis ex duplici causa p̄ duas potẽtias. s. p̄ sensuz & itellectuz habentẽ demonstrationẽ nunq̄z cognoscit̃ pfectissime nisi cognito p̄ncipio demõstratiõis pfectissime: nõ tñ sequit̃. ergo nunq̄z cognoscit̃ nisi cognito p̄ncipio õmõstrationis. bz. n. aliã cãm qua cognosci põt: qz ista nõ ẽ p̄cisa causa. tñ per aliã nõ põt ita pfecte cognosci sicut p̄ istã: quia ista cã. s. demõstratio q̄ põt cognosci ab itellectu ẽ perfectior causa cognitiõis siue q̄z alia qua põt cognosci p̄ sensuz: ita est in p̄posito. q̄libet creatura p̄ter causaz cognitiõis siue que est eẽntia diuina bz aliã causaz illi⁹ cognitiõis. s. eẽntiã p̄priã q̄ nata est gignere notitiã sui. nunq̄z tñ per motionẽ suã ita pfecte cognoscit̃ res sicut p̄ essentiã diuinã. nõ igit̃ seq̃t̃ ab effectu ad causaz arguẽdo. si pfectissime: pfectissime. ergo si simplr̄: simplr̄. qz illõ q̄ pfectissime sũptũ põt esse cã p̄cisa pfectissime i genere: sũptũ tñ simplr̄ nõ est cã p̄cisa effect⁹ in genere. ¶ Ad tertiũ dico. q̄ maior ẽ vera loquẽdo de p̄mitate pfectionis: sed nõ de p̄mitate adeq̃tiõis. Exẽplũ. nunq̄z est visio circa aligd sub rõne colozis p̄cise: ita q̄ nõ sub rõne huius vel illius colozis: puta albi vel nigri nisi illud videatur a remotis vel iperfecte. visio aũt alicuius sub ratione colozis p̄cise nõ est pfectissima fz impfectissima. cũ dicit̃ pfectissima opatio potẽtie ẽ circa p̄mũ obz ei⁹: verũ est nõ p̄mũ adeq̃tione: sed p̄mũ pfectiõe: qõ. vz. est pfectissimũ p̄tẽtoz̄ sub p̄mo obiecto adequato. & iõ dic̃ ph̄s. io. ethi. q̄ delectatio pfectissima ẽ in opatiõe circa optimũ oĩuz coz̄ que sunt sub potẽtia. hoc est circa optimũ cõtẽtũ sub obiecto adequato illi⁹ potẽtie. p̄baf̃ igit̃ ista rõ q̄ de⁹ est p̄mũ cognitũ ꝟ est pfectissimũ: qõ cõcedo. sed nõ p̄mũ adequatũ: de quo in sequẽti. q. Cap. 4.

Quod aũt dicit ista opi. recitata: & hoc q̄z ad scõaz. q. de ideterminato negatiue & p̄uatiue. si itelligat de p̄mitate originis ꝺdixi in p̄mo mẽbro scõe qõnis. & cũ arguit̃. q̄ ideterminatuz negatiue est magis ideterminatũ q̄z ideterminatũ priuatiue. nego de ideterminatiõe ad p̄positũ loquẽdo. q̄lis. s. est in p̄ itellecto: qz ideterminatũ negatiue est singulare: & tale nõ est magis ideterminatũ q̄z ideterminatũ p̄uatiue. Indeterminatio aũt negatiua. s. repugnãtia ad determinari. & si sit aliquo mõ maior q̄z ideterminatio p̄uatiua: nõ tñ tale ideterminatũ p̄us occurrit intellectui: qz tale nõ ẽ ꝟfusuz obiectũ fz distinctũ cognoscibile sic̃ p̄us dictũ est. ¶ Oz arguit etiã i scõo mẽbro. q̄ notitia rõnali deus sit vltimũ cognitũ: qz p̄us cognoscit̃ illud a quo fit abstractio q̄z abstractũ. hoc nõ est vez̄ nisi ponendo abstractionẽ quẽdã discursuz a notiori ad aliud: ita q̄ illud a quo fit abstractio est p̄mo cognitũ: & aliud cognitum p̄ ipsuz. & si ita itelligat abstractionẽ talis cognitio p̄ abstractionẽ nõ est p̄ma cognitio abstracti. si. n. ita cognoscat̃ deus p̄ creaturã: oz aliquẽ ꝺceptuz p̄habere de deo ad quẽ discurrit̃: qz discursus p̄supponit aliquẽ cõceptũ de termino ad quẽ est. vel igit̃ ꝓpõ quã accipit ẽ falsa. vl̃ si sit vera ꝺcludit deũ ee p̄us cognitũ anteq̄z cognoscat̃ rõnabilr̄: qõ forte ꝺcederet̃. Oz ẽt addit q̄ de⁹ vt est p̄mũ cognitũ a nobis nãlr̄ nõ distinguit̃ ab alys: qz nõ cõcipit̃ in aliquo in quo distinguat̃ a creatura. In hoc videt̃ ꝺdicere ſibypsi. ꝺdixit. n. q̄ est p̄mũ cognitũ ab itellectu nãliter vt est ideterminatũ negatiue. & dic̃ q̄ in hoc ꝺceptu distinguitur a creatura: quia iste nõ cõuenit creature.

Questio. III.

Iuxta illud qõ tactũ est in 3° articulo scõe qõnis de obiecto adequato itellectus & p̄ciso querit̃. vtrũ de⁹ sit obz nãle p̄mũ hoc est adequatũ respectu intellectus viatoris. ¶ Arguit̃ q̄ sic. qz ex p̄cedẽti qõne deus est p̄mũ hoc est pfectissimũ iter oia cognoscibilia. p̄mũ aũt i quocũq̄z gñe est cã eẽndi alys i illo genere. ex z^o^ meta. sicut p̄mũ calidũ est causa caloris in oibus alys. ergo deus est causa cognoscendi oĩum alioz̄. igit̃ est p̄mũ itellect⁹. ¶ z^o^ sic. Unũqq̄z sicut se bz ad esse sic se bz ad cognitionẽ: lz nihil est ens p̄ participationẽ: nisi ab ente iparticipato. igit̃ nõ cognoscit̃ nisi p̄us cognito ente iparticipato. ¶ Hoc confirmat̃ per Aug. 8. de trini. c. 3. de magnis. vel. 8. de paruis. Non dicerem⁹ aligd esse melius alio cũ vere iudicam⁹ nisi eẽt ipressa nobis notio ipsius boni. Uideꝫ aũt ibidem loq de bono ideterminato negatiue de quo in eodẽ. c. dicit. vide ipsuz bonũ si potes & deuz vtiq̄z videbis: qõ nõ vr̄ verũ nisi de bono ideterminato negatiue: qõ. s. nõ est determiabile: quale est p̄mũ bonũ. ¶ Cõtra. p̄mũ obm p̄mitate adequationis recipit predicationẽ omniũ cõtentoruz sub eo. deus autem non. ergo &c̃. T. c. 4.

In ista questione est vna opinio: que dic̃ q̄ p̄mũ obm itellectus nr̄i ẽ quiditas rei mãlis. rõ ponit̃ ad hoc: qz potẽtia p̄portionat̃ obto. triplex aũt est potẽtia cognitiua. Quedã oino Th. pri. pte sũ. q. 12. ar. 4. & q. 85. arti. 1.

separata a materia: & in essendo: & in operãdo vt intellectus separatus. Alia ꝯiuncta mãe & in essendo & in operando vt potẽtia organica q̃ pficit mãz & nõ operaẽ: nisi mediãte organo a quo ĩ operando nõ sepatur: sicut nec ĩ essendo. Alia est ꝯiuncta mãe ĩ essendo: sed nõ vtitur organo mãli ĩ operãdo: vt itellecus noster. Istis corresp̃dent obiecta ꝓportionata. nã potẽtie oĩno separate vt p̃me corespõdere dz q̃ditas oĩno sepata a mã. scõe singulare oĩno mãle. tertie ergo corrñdet q̃ditas rei materialis que & si sit ĩ mã: tñ cognoscit nõ vt ĩ mã singulari.

¶ Cõtra. istud nõ potest sustineri a theolo. qz intellect⁹ exis eadẽ potẽtia cognoscet q̃ditatez subẽ mãlis: sicut pz ꝑm fidẽ de aĩa beata. potẽtia aũt manẽs eadẽ nõ põt habere actuz circa aliqd quod nõ ꝯtineẽ sub suo ꝓximo obiecto. ¶ Oz si dicas eleuabiẽ per lumẽ glorie ad hoc q̃ cognoscat illas subas imãles. ¶ Cõtra. obm p̃mũ habitus ꝯtineẽ sub p̃mo obto potẽtie: vel saltẽ nõ excedit: qz si habitus respicit aliquod obm quod nõ cõtineẽ sub p̃mo obto potẽtie: sz excedit: tũc ille habitus nõ eẽt habitus illius potẽtie: sed faceret eã nõ eẽ illã potẽtiã sed aliaz. ¶ Cõfirmaẽ rõ: qz cũ potẽtia ĩ p̃mo signo nãe in quo est potẽtia habeat tale obm p̃mũ. per nihil posteri⁹ natura p̃supponẽs rõnẽ potẽtie põt fieri aliud p̃mũ obiectũ eius. oĩs aũt habitus nãliter p̃supponit potẽtiam.

¶ Si dicas q̃ hec etiaz opi. poneret & pho: puta si poneret q̃ itellectus noster ꝓpter sui ifinitatẽ iter itellectus: & ꝓpter cõiũctionẽ eius cũ vtute fantastica in supposito cognoscẽte bz ordinẽ imediatũ ad fantasiã sicut fantasia bz ordinẽ imediatũ ad sensuz cõem. & ideo sic fantastica nõ mouet ab aliquo nisi q̃ ẽ obz sensus cõis: lz alio mõ idẽ obm cognoscat: ita diceret q̃ itellect⁹ noster nõ tñ ꝓpter statũ aliquẽ: sed ex nã potẽtie nõ posset aliqd itelligere nisi abstrahibile a fãtasmate. ¶ Cõtra hoc arguiẽ tripl'r. p̃mo sic. qz desideriũ nãle est in intellectu cognoscẽte effectũ ad cognoscẽdũ cãm: & ĩ cognoscente causaz in vli est desideriũ nãle ad cognoscẽdum illã in particulari & distincte. desideriũ aũt nãle non est ad ipoſe ex nã desiderãtis: qz tũc esset fruſtra. ergo non est ipoſe itellectui ex parte itellectus cognoscere subaz imãlez in particulari: ex quo cognoscit mãle qõ est effectus eius. & ita p̃mũ obm itellect⁹ nõ excludit illud imãle. ¶ 2o sic. Nulla potẽtia põt cognoscere obm aliquod sub rõne cõiozi q̃z sit rõ sui p̃mi obti. qõ pz. p̃mo p rõnez qz tũc illa rõ p̃mi obti nõ esset adequata. Etiã pz p exẽplũ. Uisus nõ cognoscit aliquid sub rõne cõiozi q̃z sit rõ coloris vel lucis. nec imagiatio aliqd sub rõne cõiozi q̃z sit rõ imaginabilis: qõ est p̃mũ obm: sed itellect⁹ cognoscit aliqd sub rõne cõiozi q̃z sit rõ entis mãlis: qz cognoscit aliqd sub rõne entis in cõi. aliogn metaphyca nulla esset sciẽtia itellectui nostro. ¶ P̃z 3o & redit in idẽ quasi cũ scõo. Quicqd p se cognoscit a potẽtia cognitiua vel ẽ eius obz p̃mũ: vel ꝯtineẽ sub illo obto. ens aũt vt est cõmuni⁹ sensibili p se itelligiẽ ab itellectu nostro. alis metaphysica nõ esset magis sciẽtia trãscẽdẽs q̃z physica. ergo nõ põt aliqd esse p̃mũ obm itellectus nostri quod sit particularius ente: qz tunc ens in se nullo mõ intelligeretur a nobis. videtur igitur q̃ falsuz supponiẽ in dicta opi. de obiecto p̃mo: & hoc loquẽdo de potẽtia ex nã potẽtie. ¶ Ex hoc appet q̃ si p viã isti⁹ opi. soluaẽ p̃ma qõ dicẽdo q̃ q̃ditas sensibilis est p̃m obz inte⁹: & iõ nõ itelligeẽ de⁹ vel ens imãle: solo initiẽ falso fundamẽto.

Congruẽtia etiã illa que adduciẽ pro illa opi. nulla est. Potẽtia enĩ & obm nõ oz assiˢlari in modo essendi: se habẽt. n. vt motiuũ & mobile. & ita se habẽt vt dissimilia: qz vt actus & potẽtia: sũt tñ ꝓportionata: qz ista ꝓportio regrit dissimilitudinẽ ꝓportionatoz: sicut cõiter dicit in omni ꝓportione: sicut pz de mã & forma. parte & toto. causa & causato & ceteris ꝓportionalibus. igiẽ ex modo essendi talis potẽtie nõ põt ꝯcludi silis modus essendi ĩ obto. ¶ Cõtra hoc obyciẽ: qz lz agẽs factiuũ possit esse dissile obiecto qõ est ibi passiuz: tñ operãs in cognitia opatiõe oportet assiˢlari obto circa qõ opaẽ: qz nõ est passiuz: sed magl agens & assimilãs. oẽs. n. antiqui ꝯcordãt ĩ hoc q̃ cognitio fit p assimilationẽ. nec Ariſt. ĩ hoc eis ꝓdixit. igitur ꝑ regriẽ: nõ tñ ꝓportio sz silitudo. ¶ Rñdeo. aliud ẽ loqui de mõ essendi ipsi⁹ potẽtie in se. & aliud est loqui de ipsa inq̃tũ est sub actu 2o. vel disp̃one ꝓxima ad actum scõz que sit aliud a nã potẽtie. Nũc aũt q̃ potentia cogẽscens assiˢlatur cognito: verũ est p actũ suũ cognoscendi qui est quedã obti silitudo: vel p spẽm disponẽtẽ de ꝓximo ad cognoscẽdũ. sed ex hoc cõcludere ipm itellectuz in se habere nãliter modũ essendi simile modo essendi obto vel ecõuerso est facere fallaciã accitis & figure dictiõis. sicut nõ segtur. es assiˢlaẽ Cesari: qz p figurã inductaz. igiẽ es in se bz simile modũ essendi mõ eẽndi cesaris. vel magis ad ꝓpositũ. oculus videẽ p speciẽ obiecti assiˢlatur obiecto. ergo visus bz simile modũ essendi obiecti. & ita vlterius sicut quedã visibilia babẽt materiã que est causa corruptiõis & ꝺictiõis: vt mixta. quedam carent tali mã vt corpa celestia. ita erit quidaz visus in mã tali. qdã sine mã tali. vel qõdã organũ tale: & qõdaz nõ tale. vel adhuc magis ad ꝓpositũ. ydea in mẽte diuina que est silitudo obti ẽ imãlis. igiẽ & lapis cuiⁱ⁹ ẽ ydea est imãlis. igiẽ ꝓpter illã ꝯgruẽtiã nõ videẽ ꝯgruũ artare itellectũ ex natura potẽtie ad obiectũ sensibile vt nõ excedat sensuz nisi tñ in modo cognoscẽdi.

Alia est opinio que ponit deũ esse p̃mũ obm itellectus cuius rõnes fundamẽtales sunt ille que adducte sunt ad p̃mã partẽ qõnis arguẽdo ad p̃ncipale. & ꝓpter easdẽ ponit deũ esse p̃mũ obm volũtatis: qz bz rõnẽ volẽdi oĩa alia. sicut adduxit auctẽ Aug. 8. de tri. c. 6. de magnis. vel. 17. de paruis. cur ergo aliũ diligim⁹ &c. & segtur. nisi formã: vbi videmus qd sit iustus aĩus diligerem⁹: nullo mõ euz diligerem⁹ quẽ ex ista diligimus. ¶ Cõtra istã opi. arguiẽ sic. Pri⁹ obiectũ nãle alicui⁹ potẽtie bz nãlez ordinẽ ad illã potẽtiã. deus nõ bz nãlẽ ordinẽ ad itellectũ nostrũ sub rõne motiui: nisi forte sub rõne alicui⁹ gnãlis attributi. sicut ponit illa opi. q̃ nõ est obm p̃mũ nisi sub rõne illi⁹ attributi. vel ꝑz illã opi. quã ꝑus tenui: q̃ deus intelligiẽ sub rõne entis nõ habebit nãlem ordinez nisi sub tali cõceptu vniuersali. sed particulare: qõ nõ itelligiẽ nisi in aliquo cõi nõ est p̃mũ obm itellectus: sed magis illud cõe. ergo &c. ¶ P̃. certuz est q̃ deus nõ habet p̃mitatẽ adequationis ꝓpter cõmunitatẽ: ita q̃ dicaẽ de omni obto per se itelligibili a nobis. ergo si aliquã habet p̃mitatez adeq̃tionis hoc erit ꝓpter vtualitatẽ: qz. ſ. virtualr cõtinet oĩa in se per se itelligibilia: sed ꝓpter hoc nõ erit obiectum p̃mũ adeq̃tũ itellectui nostro: qz alia entia mouent itellectuz nostrũ ꝓpria virtute: ita q̃ essentia diuina nõ mouet itellectũ nostrũ: primo ad se & ad omnia alia cognoscibilia cognoscenda. sicut aũt ꝑdictuz est in questione de subiecto theologie eẽntia diuina: ideo ẽ p̃muz obiectũ itellectus diuini: quia ipsa sola mouet itellectũ diuinũ: & ad cognoscendũ se & oĩa alia cognoscibilia ab ipso itellectu. Per easdez rõnes ꝓbatur q̃ nõ potest poni p̃mũ obiectũ itellus nostri substãtia in cõmuni ꝓpter attributionẽ oĩuz accidentiuz ad substantiaz: quia accidentia habent ꝓpriam virtutem motiuam intellectus. ergo substãtia non mouet ad se & ad omnia alia cognoscibilia.

Hẽ. quo li. 15. q. 9. & quo. 13. q. 9.

Ad questionē igit ⁊:q nullū potest poni ꝑmū obiectū itellectus nostri naturale ꝓpter adequationē talē virtualē ꝓpter rōnem tactā cōtra ꝑmitatez obiecti virtualis in deo vl in substātia.vel igit nullū ponet ꝑmū obm: vel oportet ponere ꝑmū adequatū ꝓpter cōitatez i ipso:q si ens ponatur equocū creato ⁊ icreato substātie ⁊ accidēti cum oia ista sint per se itelligibilia a nobis:nullū videt posse poni ꝑmū obm itellectus nostri:nec ꝓpter virtualitatē nec ꝓpter cōmunitatē:sed ponēdo illā positionē quā posui in ꝑma q̄stione huius distin.de vniuocatiōe ent] potest aliquo mō saluari aliquod esse ꝑmū obm itellectus nostri.ad qō itelligēdū ꝑmo declaro qualis sit vniuocatio entis:⁊ ad que ē. ⁊ scōo ex ꝟ ad ꝓpositū. ¶ Cōtū ad ꝑmū dico q ens nō est vniuocū dictū in quid de oībus per se itelligibilibus:qz nō est de differētys vltimis:nec ꝓprys passionib⁹ entis.ꝑmuz.vz. de differētys vltimis dupl'r ꝓbo.ꝑmo sic.Si differētie includāt ens vniuoce dictū de eis:⁊ nō sunt oīno idez.ergo sunt diuersa aliqd idez entia.talia sunt ꝓprie differētia ex.5.⁊.10.meta. ergo differētie ille vltime ꝓpe erūt differentes.ergo alys differētys differūt.q si ille alie includāt ens gditatīe arguit de eis sicut de ꝓpositis:⁊ ita erit ꝓcessus in īfinitū in differētys: vel stabit ad aliquas oīno nō includētes ens gditatiue:qō est ꝓpositū. ¶ Scōo sic.sicut ens ꝓpositū in re ꝓponit ex actu ⁊ potētia in re.ita ꝓceptus ꝓpositus per se vnus ꝓponit ex ꝓceptu potētiali ⁊ actuali: siue ex ꝓceptu determiabili ⁊ determiante. sicut igit resolutio entiū compositoꝝ stat vltimo ad simpl'r simplicia.s.ad actū vltimū ⁊ potētiā vltimā que sunt ꝑmo diuersa. ita q nihil vnius includit aliquid alteri⁹:aliogn hoc nō esset ꝑmo actus:nec illud ꝑmo esset potētia. qō eniz includit aligd potētialitatis:nō ꝑmo est actus.ita oportet in conceptibus oēz cōceptū nō simpl'r simplicē. ⁊ tamē per se vnū resolui in cōceptū determinabilē ⁊ determinātez: ita q ista resolutio stet ad cōceptus simpliciter simplices.s.ad ꝓceptū determinabilē tm̄:ita q nihil determinans includat.⁊ ad ꝓceptū determinātē:qui.s.nō includit aliquē ꝓceptū determinabilē. ille cōcept⁹ tm̄ determinabilis est ꝓcept⁹ entis ⁊ determinās tm̄ est ꝓcept⁹ vltime differētie.ergo isti erūt ꝑmo diuersi:ita q vnū nihil includit alteri⁹. ¶ z^m.s.ꝓpositū de passiōib⁹ entis. ꝓbo dupl'r.ꝑmo sic.passio per se scōo mō ꝑdicat de subiecto. ꝑmo posterioꝝ.ergo subz ponit in diffōne passiōis sicut additū.ex eodē ꝑmo.⁊ ex.7.meta.ens igit̄ur in rōne sue passionis cadit vt additū.habet.n.passiones ꝓprias. vt paret per philosophum.quarto metaphysice. cap.3.vbi vult q sicut linea inq̄tum linea habet ꝓprias passiōes ⁊ numerus inq̄tum numerus: ita sunt alique passiones entis inq̄tuz ens.sed si ens cadit in ratiōe earuz vt additū.ergo nō est p se ꝑmo mō in rōne quiditatiua earum. ¶ Hoc etiā cōfirmat per phz ꝑmo poste.c.de statu ꝓncipioꝝ:vbi vult q ꝑdicatiōes per se nō cōuertunt ita q si ꝑdicatuz dicat de subiecto per se nō ecōuerso dicetur subiectū de ꝑdicato per se:sed per accidens. ergo si ista est per se scōo modo.ens est vnū. hec.vnū est ens. nō est per se scōo modo:sed quasi per accidēs: sicut ista ꝓpositio est per accidēs:risibile est homo. ¶ z° sic. ens sufficiēter diuidit tanq̄ in illa que includunt gditatiue ipsuz in ens icreatū.⁊ in.io.ge.⁊ in partes essentiales.io. genez.saltē nō videt habere plura diuidētia gditatiue qn sūt in istis.igit si vnū ⁊ verū includant gditatiue ens cōtinebit sub aliquo istoꝝ:sed nō est aliquid.io.genez. pz.nec ex se est ens icreatū:qz cōuenit entib⁹ creatis.igitur esset spēs in aliquo genere vel ꝓncipiū essentiale alicuius generis:sed hoc est falsuz:qz oīs pars essentialis i quocunq̄ genere:⁊ oīs species cuiuscūq̄ generis includit limitationē:⁊ ita qōcunq̄ trāscendēs esset de se finituz.⁊ per ꝟsequēs repugnaret enti ifinito: nec posset dici de ipso formal'r:qō est falsuz.qz oīa trāscēdentia dicūtur ꝓfectiōes simpl'r:⁊ cōueniunt deo in sūmo. ¶ 3° arguī pōt:⁊ in hoc etiā ꝟsfirmat ꝑma rō ad ꝑnē istaz: qz si vnū includit ens gditatiue nō includit ꝑcise ens: qz idem tunc esset passio sui ipsius.ergo includit ens ⁊ aliud.sit illud a.aut igit illud a.includit ens:aut nō.si sic:vnū bis includeret ens:⁊ esset ꝓcessus in īfinitū:vel vbicūq̄ stabitur illud vltimū:qō est de rōne vnius:⁊ nō includit ens vocet a.vnū rōne entis īclusi nō est passio: ⁊ per ꝟs illud aliud īclusuz qō est a.est ꝑmo passio:⁊ est tale qō nō includit ens quiditatiue: ⁊ ita quicquid est ꝑmo passio entis:ex hoc non includit ens quiditatiue.

Quātū ad secūdū articulū ꝓncipalez dico q ex istis q̄ttuor rōnib⁹. sequit cū nihil possit esse cōmunius ente:⁊ ens nō possit esse cōmune vniuocū dictū in qd de oībus per se itelligibilib⁹:qz nō de differētys vltimis:nec de passionibus suis:sequit q nihil est ꝑmuz obiectū itellectus nostri ꝓpter cōitatez in quid ipsius ad omne per se itelligibile. ⁊ tamē hoc nō obstāte dico q ens est ꝑmuz obm itellectus nostri: qz in ipso cōcurrit duplex ꝑmitas.s.cōitat] ⁊ virtualitat]. Nā oē per se intelligibile aut includit essential'r rōnez entis:vel cōtinet ⁊tual'r vel eēntial'r in includente essential'r rōnē entis. Oīa.n.genera ⁊ spēs ⁊ indiuidua:⁊ oēs partes essentiales genez:⁊ ens icreatū includunt ens gditatiue.oēs differentie vltime includunt in aligbus istoꝝ essential'r vel gditatiue. oēs passiones entis includunt in ente ⁊ in suis iferiorib⁹ ⁊tual'r. igitur illa gbus ens nō est vniuocū in gd includunt in illis gb⁹ ens est sic vniuocuz.⁊ ita pz q ens hz ꝑmitatez cōitatis ad ꝑma itelligibilia hoc est ad ꝓceptus gditatiuos generum specieꝝ idiuiduoꝝ ⁊ partiuz eēntialiū oīuz istoruz ⁊ entis icreati:⁊ hz ꝑmitatē ⁊tualitatis ad intelligibilia inclusa in ꝑmis itelligibilibus.hoc est ad ꝓceptus q̄litatiuos differētiaꝝ vltimaꝝ:⁊ passionū ꝓpariū. ¶ Qō āt supposui cōitatē entis in qd ad oēs ꝓcept⁹ gditatiuos ꝑdictos.hoc ꝓbat de oībus illis duab⁹ rōnib⁹ positis i ꝑma.q.hui⁹ di.ad ꝓbādū cōitatez entis ad ens creatum ⁊ ens icreatū:qō vt pz ptracto eas aliq̄l'r. ¶ Prima sic. de quocūq̄.n.ꝑdictoꝝ ꝓceptuū gditatiuoꝝ cōtingit intellectū certū eē ipsuz eē ens dubitādo de differētys cōtrahētibus ens ad talē ꝓceptū vtrū sit tale ens vel nō:⁊ ita ꝓceptus entis vt cōuenit illi cōceptui est alius ab illis ꝓceptib⁹ iferiorib⁹ de quibus itellectus est dubi⁹. ⁊ iclusus in vtroq̄ iferiori cōceptu.nā differētie ille cōtrahētes ꝑsupponūt eundē ꝓceptuz entis cōez quē contrahunt. ¶ z^am rōnē ptracto sic.sicut est argutū q de⁹ nō est a nobis cognoscibilis nāliter nisi ens sit vniuocū creato ⁊ icreato.ita pōt argui de substātia ⁊ accñte.cum enī substātia nō imutet imediate itellectū nostrū ad aliquā itellectionē sui:sz tm̄ accidēs sensibile. segt q nulluz ꝓceptū gditatiuū habere poterim⁹ de ea:nisi sit aliquis talis qui possit abstrahi a cōceptu accidētis:sz nullus talis gditatiuus abstrabibilis est a ꝓceptu accidētis nisi ꝓceptus entis.ergo ꝛē. Hoc aūt qō supposituꝫ est in rōne ista de substātia q nō imutat itellectū nostrū imediate ad actū circa se. ꝓbat sic:qz gcqd ꝑsentia sua imutat itellectū:absentia illius pōt nāliter cognosci ab itellectu quādo nō imutat:sicut apparet.2. de aīa. q visus est tenebre ꝓceptiuus:quādo.s.lux nō est ꝑsens. ⁊ iō tūc visus nō imutat.igit si itellectus nāliter imutat a substātia imediate ad actuz circa ipsaz. sequeret q quādo substātia nō eēt ꝑsens posset nāl'r cognosci nō eē ꝑsens

T.c.9. T.c.4. 17.⁊.19. T.c.5. T.c.35. T.nō habēte ꝑm. T.c.12. T.c.103.

ꝛ ita nāliter posset cognosci in hostia altarꝭ ꝓsecrata nō esse ſubam panis: qđ est manifeste falsuz. nullus igit cō cept⁹ qditatiuus habeꝫ nāliter de ſuba imediate causa/ tus a ſuba: sed tm̄ causat⁹ vel abstract⁹ p̄mo ab acciden te. ꝛ illud nō est nisi ꝓcept⁹ entis. ¶ Per idē ꝓcludit ꝫ ꝓpositū de ptib⁹ essentialib⁹ ipsius ſube. si. n. mā nō im/ mutat itellectū ad actuz circa ipsaz: nec forma ſubalis. quero qs ꝓceptus simplex in itellectu habeꝫ de mā vel forma. si dicas q aligs ꝓceptus relatiuus: puta ptis: vel ꝓcept⁹ per accīs: puta alicui⁹ ꝓpetatis māe vel forme. quero quis est cōcept⁹ qditatiu⁹ cui iste p accīs vel re/ latiuus attribuit. ꝛ si nullus qditatiu⁹ habeꝫ nihil erit cui attribueꝫ iste ꝓcept⁹ per accīs. nullus aūt qditatiu⁹ pōt haberi nisi ip̄ressus vel abstractus ab illo qō mouet itellectū: puta ab accīte: ꝛ ille erit ꝓcept⁹ entꝭ: ꝛ ita nihil cognoscereꝫ de ptib⁹ eēntialib⁹ ſube: nisi ens sit cōe vni/ uocū eis ꝛ accītib⁹. ¶ Iste rōnes nō ꝓcludūt vniuoca/ tionē entis in qd ad differētias vltimas ꝛ passiones. de p̄ma ostēdit: qꝛ lz itellect⁹ sit certus de aliquo tali q sit ens dubitādo vtrū sit hoc vel illud: tm̄ nō ē certus q sit ens qditatiue: sed q̄si p̄dicatiōe per accīs. ¶ Uel aliter ꝛ melius. glibet talis ꝓcept⁹ est simplr simplex. ꝛ iō non pōt fm aligd ꝓcipi: ꝛ fm aligd ignozari. sicut pz p pḃm.
T.c.vlt. 9. meta. in fi. de ꝓceptib⁹ simplr simplicib⁹: qō nō est cir ca eos deceptio: sicut ē circa qditatē ꝯplexoꝝ: qō nō est itelligēdū q̄si itellect⁹ simplex formalr decipiaꝫ circa itellectionē qditatis: qꝛ in itellectiōe simplici nō est ve/ rū vel falsuz: sed circa qditatē cōpositā pōt itellect⁹ sim plex virtualr decipi. si. n. ista rō est in se falsa: tūc iclude/ ret v̄tualr p̄positionē falsam: qō aūt est simplr simplex nō icludit v̄tualr nec formalr p̄positionē falsaz. ꝛ iō cir/ ca ipsaz nō est deceptio. Uel. n. totalr attingiꝫ vel nō at/ tingiꝫ: ꝛ tūc totalr ignozaꝫ. de nullo igit simplr simplici ꝓceptu pōt eē certitudo fz aliqd eius: ꝛ dubitatio fz ali/ ud. p hoc etiā pz ad scām rōnē supra positā: qꝛ tale sim/ pliciter simplex ignotū est oīno nisi fm se totū ꝓcipiaꝫ. ¶ 3°. etiā mō pōt reſpōderi ad p̄mā rōnē. q ille cōcept⁹ de quo ē certitudo est ali⁹ ab illis de qbus est dubius. ꝛ si ille ꝓcept⁹ cert⁹ saluaꝫ i altero illoꝝ dubioꝝ vē ē vni/ uocus: vt cū alterutro illoꝝ cōcipiaꝫ: sed nō oz q ī sit vtri q illoꝝ in qd. sed vel sic vel est vniuocus eis vt determi nabilis ad determinantes: vel vt denoiabilis ad deno/ minātes. vñ breuiter ens ē vniuocū oīb⁹: fz ꝓceptib⁹ nō simplr simplicib⁹ est vniuocū in quid dictuz de eis: sed simplr simplicibus est vniuocus vt determinabilis vel vt denoiabilis: nō aūt vt dictū est de eis in qd: qꝛ hoc ī/ cludit ꝺdictionē. ¶ Ex his apparet quō ī ente ꝓcurrat duplex p̄mitas. s. p̄mitas cōitatis i qd ad oēs cōcept⁹ nō simplr simplices: ꝛ p̄mitas v̄tualitatis in se vl in suis ī/ feriozib⁹ ad oēs ꝓceptus in se simplr simplices: ꝛ q ista duplex p̄mitas cōcurrēs sufficiat ad hoc q ipsuz sit pri/ mū obm itellectus: lz neutrā habeat p̄cise ad oīa per se itelligibilia. hoc declaro per exēplū: qꝛ si visus esset per se cognoscitiuus oīs colozis ꝛ oīum passionū ꝛ differen/ tiarū colozis in cōmuni: ꝛ oīuz sp̄ruz ꝛ īdiuiduoꝝ: ꝛ tm̄ coloz nō icludereꝫ qditatiue in differētys ꝛ passionib⁹ colozis: adhuc visus haberet idem obz p̄mū qō mō ha/ bet: qꝛ discurrēdo per oīa nihil aliud eēt sibi adequatū. igit tūc nō icludereꝫ p̄mū obm in oībus per se obiectis qditatiue: sed qōlibet p se obm: vel icluderet ip̄m essen/ tialiter: vel icludereꝫ in aliquo essentialr vel v̄tualr in/ cludēte ipz: ꝛ ita in ipso ꝓcurret duplex p̄mitas. s. cōitatꝭ ex pte sui. ꝛ p̄mitas v̄tutis in se vel in suis iferiozibus: ꝛ ista duplex p̄mitas sufficiet.

Contra istam vniuocationē entis arguit̄ mlꝭ tipliciter. ¶ Primo p pḃm. 3°. meta. qꝛ fm ipsuz ibi ens nō est genus: qꝛ tūc fm ipsum ibidez differētia nō esset ens. si aūt esset cōmune dictuz in quid de pluribus specie differētibus videreꝫ esse ge/ nus. ¶ Idem etiā in. 4. meta. i p̄ncipio. vbi vult q ens dicit̄ de entibus: sicut sanū de sanis. ꝛ q metaphysica ē vna sciētia: nō qꝛ oīa illa de qbus metaphy. est dicantur fm vnū: sed ad vnū. s. nō vniuoce: sed analogice. g ſubm meta. nō est vniuocuz sed analogū. ¶ Idez. 7. meta. di cit q accidentia nō sunt entia: nisi qꝛ entis: sicut logici dicūt nō ens esse nō ens: ꝛ nō scibile esse scibile: ꝛ sic̄ vas dicit̄ salubze. in oībus istis exemplis nō est vniuocatio eius qō dicit̄ de pluribus. ¶ Item Porphy. si quis oīa entia vocet equiuoce in quid nuncupabit. ¶ Itez p̄mo physicoꝝ. p̄ncipiū est cōtra Parmenidē ꝛ Melissuz. q ens multipliciter dicit̄: ꝛ arguit q si oīa sint vnuz ens. ergo oīa sunt vel hoc vnū ens: vel illud: qō nō sequereꝫ si ens esset vniuocū. sicut nō sequit̄. oīs homo est vnus homo. ergo ille vnus homo vel ille vnus homo. ¶ Itē per rōnez. si ens esset vniuocū ad. io. genera. ergo descē deret in ista per aliquas differentias. sint igit̄ due tales differētie a. ꝛ b. aut igit̄ iste icludūt ens qditatiue: ꝛ tūc in cōceptu cuiuslibet generis generalissimi includit̄ nu gatio. aut ista nō sunt entia: ꝛ tūc nō ens erit de cōceptu entis. ¶ Ad p̄mū argumētū terty metaphy. q̄uis non oporteat dicere q argumēta illa ꝓcludāt: qꝛ ꝓbus inten/ dit ibi arguere ad oppositas partes questionū: quas di/ sputat sicut ipsemet p̄mittit in ꝓhemio. duo aūt opposi ta nō possunt cōcludi: nisi alterū argumētū sit sophisti/ cum. vnde cōmētatoꝛ eius dicit in p̄mo argumēto ad p̄ maz qōnez ibi disputatā esse fallaciā cōsequētis si ꝓtra/ ria pertinēt ad eādē sciētiā. ergo nō cōtraria nō ꝓtinent ad eādē sciētiā. q̄uis etiaz istud argumētū spāliter non oportet tenere q cōcludat. infert enim ibidez: quare si vnū est genꝰ aut ens nulla differētia: neq̄ vnū neq̄ ens erit. ¶ Quero. aut intēdit inferre q nō per se p̄mo mō erit differētia ens vel vnū. ꝛ sic cōclusio nō est incōue/ niens de vno: aut intēdit iferre negatiuā absolute: ꝛ tūc nō valet ꝯña. Nō. n. si rōnale est differētia respectu aīa/ lis. seq̄t q rōnale nō est animal: sed q nō est per se p̄mo modo animal. Tamē tenendo q argumētū valeat cō/ cludit oppositū magis q̄ ꝓpositū. Remouet. n. ab ente rōnē generis: nō ꝓpter equiuocationē: imo si esset equi/ uocū ad. io. genera esset. io. genera. qꝛ idē ꝓcept⁹ quocū/ q noīe significetur habet eandē rōnem generis: sed re/ mouet rōnez generis ab ente ꝓpter nimiā cōitatē: qꝛ vi delicet p̄dicaꝫ per se p̄mo modo de differētia aliqua: ꝛ per hoc potest cōcludi q ens nō sit genꝰ. ¶ Ad viden duz autē quō hoc sit verū: cū tamē p̄dictū sit q ens non p̄dicaꝫ per se p̄mo mō de differētys vltimis: distiguo de differētys: q aliqua pōt sumi a parte essentiali vlti/ ma que est res ꝛ natura alia ab illo a quo sumit̄ ꝓcept⁹ generis. sicut si ponaꝫ formarū pluralitas: ꝛ genus dica tur sumi a parte eēntiali p̄ozi: ꝛ differētia specifica a for/ ma vltima. tūc sicut ens dicit̄ in qd de illa parte eēntia/ li: a qua sumit̄ differētia tali specifica. ita dicit̄ in qd de tali differētia in abstracto. ita q sicut hec est ī quid. aīa intellectiua est ens accipiēdo eūdē ꝓceptū entis fz quē dicit̄ de homine vel de albedine. ita hec est ī quid. rōna litas est ens. si rōnalitas sit talis differētia: sed nulla ta/ lis differētia est vltima: qꝛ in tali cōtinenꝫ plures reali/ tates aliquo mō distincte tali distinctiōe: vel nō idētita te qualē dixi in. q. i. scē partis. z. di. esse inter eēntiā ꝛ p/ prietatē p̄sonalē. vel maiozi: sicut alꝭ explanabit̄: ꝛ tūc talis nā pōt cōcipi fz aliqd: hoc est fm aliquā realitatez ꝛ pfectionē: ꝛ fz aliquā ignozari. ꝛ ideo talis nature cō/ ceptus nō est simplr simplex. sed vltima realitas seu p/

fectio realitatis nature:a qua sumit vltima differentia est oino simplr simplex.ista realitas nō icludit ens quiditatiue:sed hz ꝯceptuz simplr simplicē.vñ si talis realitas sit a.hec nō est in qd.a.est ens:sz est quasi per accñs. ⁊ hoc siue a.dicat illaz realitatē seu differētiaz in abstracto sumptā a tali realitate.Dixi igitur ꝑus. ꝙ nulla differētia simplr vltima includit ens qditatiue:qz est simpliciter simplex.sed aliqua differētia sūpta a parte eēntiali:que pars est vna in re:alia a natura a qua sumit genus.illa differētia nō est simplr simplex:⁊ icludit ens in quid.⁊ ex hoc ꝙ talis differentia est ens in qd:seqtur ꝙ ens nō est genus ꝓpter nimiā cōitatē entis. Nullū eniz genus dicit de aliqua differētia inferiori in qd:nec de illa que sumit a forma:nec de illa q̄ sumit ab vltima realitate forme.sicut patebit di.8.ꝙ semp illud a quo sumitur ꝯceptus generis ꝑm se est potētiale ad illā realitatē a qua sumit cōceptus differētie:siue ad illā formā si differētia sumat a forma. ¶ Et si arguas cōtra istud.ꝙ si rōnale icludit ens qditatiue:⁊ quelibet differētia consimilis:q̄.s.sumit a parte essentiali: nō ab vltima realitate eius.ergo addēdo talē differētiā generi erit nugatio: eo ꝙ ens bis diceꝫ. ¶ Dico ꝙ quādo duo inferiora adtertiū sic se habent ꝙ vnū denoiat alterū: illud cōmune particulariter denominat seipsuz sine nugatōe.sicut albedo q̄ est inferior ad ens denominat aial:qō est inferius etiā ad ens sine nugatiōe:⁊ ideo sicut est denoiatiua ista.aial est albū:ita ens qō est supius ad albū potest denoiare aial:siue ens particulariter sūptuz ꝑ aial:puta si illud ens denoiatiuū esset entale.hec esset vera.aliquod ens est entale.sicut eni ibi ꝯcedo denominatiōez accidētalē sine nugatiōe:nec tñ idez oino denoiat seipz eodē mō cōceptū:ita hic aial rōnale est sine nugatione. nā in aiali includit ens qditatiue:⁊ i rōnali denoiatiue. ⁊ sicut rōnalitas est ens qditatiue:ita rōnale denoiatur ab ente.igit hic esset nugatio aial rōnalitas.nō autē hic aial rōnale,sicut eēt hic aial albedo: nō aūt est nugatio hic aial albuz. ¶ Ad aliud qō dicit de.4.meta.dico ꝙ ꝑbs.io.meta.cōcedit ordinē eēntialē iter spēs eiusdē generis:qz ibi vult ꝙ in quolibet gñe est vnū ꝑmū:quod ē mēsura alioꝝ.mēsurata aūt habēt eēntialē ordinez ad mēsurā:⁊ tñ nō obstāte attributiōe qlibz ꝯcederet vnū esse cōceptū generis:alʒ genꝰ nō predicaret in quid de pluribus differētibus spē.si.n.genus nō haberet conceptū aliū a ꝯceptibꝰ spēruz:nullus ꝯceptꝰ diceret de pluribꝰ in qd:sed tñ qlibet de seipso:⁊ tūc nihil p̄dicaretur vt genus de spē:sed vt idē de eodē. ¶ Cōsilr ꝑbus dicit in.7.ꝑbyco.ꝝ.ꝙ in genere latēt equocatōes ꝓpter quas nō pōt fieri cōparatio ꝑm genꝰ. Nō.n.ē equocatio q̄tū ad logicū q ponit diuersos cōceptꝰ:sz q̄tū ad realē ꝑbz est equocatio:qz nō est ibi vnitas nāe.ita igit oēs auctoritates que sūt in metaꝑyca ⁊ ꝑbyca: que eēnt de hac mā possent exponi ꝓpter diuersitatē realē illoꝝ in qbꝰ est attributio:cū qua tñ stat vnitas ꝯceptꝰ abstrahibilis ab eis:sicut patuit in exēplo.cōcedo tñ ꝙ totū illud.qō accidēs est attributionē eēntialē hz ad subam:⁊ tñ ab ꝫ ⁊ ab illo pōt ꝯceptus vnus cōis abstrahi. ¶ Ad illa que dicunt de.7.meta.dico ꝙ littera vltimi.ℌ.de illa materia soluit oēs auctes ꝑbi ꝓhabitas que icipit. Dalā aūt illud ⁊c.ibi.n.dicit ꝑbs ꝙ ꝑmo ⁊ simplr diffinitio: ⁊ qō quid erat esse subarū est:⁊ nō solū:sed alioꝝ simplr est. nō tñ ꝑmo:⁊ ꝓbat hoc ibi:qz rō significans idē nomini est diffinitio si illud cuius est rō ē per se vnū. vnū vero dicit sicut ⁊ ens:⁊ itellige p se ens.ens aūt hoc qdē hoc aligd aliud q̄titatē:aliud q̄litatē significat:qō verū est de ente p se:qz ens per se in.ℌ.lib.diuisit in decē genera. igitur quodlibet illoꝝ est vnū per se,⁊ ita ratio istoꝝum est diffinitio.⁊ hoc concludit ibi:quapropter erit hominis albi ratio ⁊ diffinitio.alio vero modo albi ⁊ substantie:quia substātie p se ⁊ ꝑmo.albi simplr ⁊ per se: sed nō ꝑmo.albi hominis ꝑm qd ⁊ per accidens. vnde ⁊ in illo capitulo tractat ꝑncipalr de tali ente per accidēs: cuius modi est homo albus ꝙ eius nō sit diffinitio. Ens igit vel quid vel diffinitionē habere qōcūq; istoꝝ simpliciter dicit:sicut de substātia de accidēte.sed nō eque primo:⁊ nō obstāte ordine pōt bene eē vniuocatio. ¶ Ad ꝓphyriū ipse allegat Aristꝰ.dicēdo equiuoce inquit.ſ. Aristꝰ.de quo ibi logtur.nō inuenit autē vbi hoc dixerit in logica.in metaphysica aūt dicit hoc sicut iā allegatū est ⁊ expositū.siquis aūt vellet ꝓtractare auctoritatez ꝓphyry quō ratio eius ex auctoritate Aristꝰ.valet ad ꝓposituz suum posset exponi:sed nolo īmorari. ¶ Ad illud qō arguit de ꝑmo physicoꝝ. dico ꝙ ad opi. illam ꝓparmenidis ⁊ Melissi destruēdā ꝑncipiuz est accipere ꝙ ens dicit multiplr.nō equoce:sed multiplr hoc est de multis ad ingrēdū de quo illoꝝ itelligāt. sicut si diceret oia esse vnū aial cōtra eos esset distinguere aial ⁊ querere:de quo aiali intelligūt:aut oia esse vnū hominē aut vnū equū. ¶ Cū dicit ꝙ argumētū pbi nō valet cōtra eos si ens eēt vniuocū. ¶ Rndeo ꝙ ꝯsequētia ista descēdēdo sub ꝑdicato stāte cōfuse tñ nō tz formalr: sz est fallacia figure dictionis:⁊ fallacia ꝯsequētis. tamen si ipsi intellexerūt sicut ꝑbus ponit eis ꝙ oia sunt vnū nō loquēdo de vno ꝯfuse:sz de aliq̄ vno determiato: bñ se ad añs sic itellz ꝙ oia sūt ꝫ vnū:vel illud vnū.

Egidius de roma quoli. 4. q.10. ℌ.c.33.⁊ 38.

His visis de ente restat vlterior dubitatio.vtꝝ posset poni aligd aliud trāscēdēs ꝑmū obm intellectus nostri:qō videt habere eālē cōmunitatē cū ente.⁊ videt ꝙ sic:⁊ hoc ꝙ vez sit obm adeq̄tuz ⁊ ꝑmū itellectꝰ nostri hic ⁊ nō ens:qō tripliciter ꝓbat. ¶ Primo sic.distincte potētie habēt distincta obiecta formalia. ex.z.de aīa. sed itellectus ⁊ volūtas sunt distincte potētie.ergo habēt distincta obiecta formalia:qō nō videtur posse sustineri si ens ponatur ꝑmū obm intellectus.sed si vez ponat bene possūt assignari distincta obiecta formalia. ¶ z° sic.ens est cōmune de se ad sensibile ⁊ intelligibile.obiectū autē ꝓpriū alicuius potentie est obiectū eius sub aliqua ꝓpria rōne.ergo ad hoc ꝙ ens sit ꝓpriū obiectū intellectꝰ oz ꝙ determinet ⁊ cōtrahatur ad ens intelligibile per aliquid:p qō excludat ens sensibile: sz tale ꝯtrahēs videtur eē vez:qō dicit de se rōnē manifestatiui vel itelligibilis. ¶ Ztē 3° sic.obm nō est ꝓpuz alicuiꝰ potētie nisi ꝑm qō est ꝓpuz motiuū illius potētie.nō mouet autem aligd potētiā nisi ꝫ ꝙ hz aliquā habitudinē ad eā. ens aūt ꝫ ꝙ absolutū:⁊ nō habēs aliquā habitudinē ad intellectū nō est ꝑm ⁊ imediatū obiectū. illud aūt qō ꝫ ꝙ ens formalr hz hītudiez ad itellz ē vitas:qz ꝫ Anſ. de veritate.veritas ē rectitudo sola mēte pceptibilis. ¶ap .ii.

Sed cōtra istam ꝯclonē de veritate arguo sic.ℙrimū obz hoc ē adeq̄tū:vel adeq̄t ꝫ cōitatē vel ꝫ vtutē: vel ꝫ istā duplicē primitatez concurrentez.verū autē nullo istoꝝ modorum adequat intellectui.ens autez adequat vt patuit. ergo ⁊c.ꝓbatio prime partis minoris.verum non dicit in quid de omnibus per se intelligibilibꝰ:qz nō dicit in quid de ente:nec de aliquo p se inferiori ad ens. Secūda pars minoris ꝓbat cuz tertia: quia inferiora ad verum:lz includant ipsum essentialiter:non tamen includunt omnia alia intelligibilia virtualiter vel essentialiter: quia hoc verum quod est in lapide non includit essentialiter vel virtualiter lapidē, sed econuerso ens

T.c.z.⁊ inde. T.c.31. T.c.16. T.c.14.

quod est in lapide ĩcludit veritatez. ꝛ ita de quibuscũq; alijs entibus ꝛ eoꝝ veritatibus. ¶ Itez verũ est passio entis ꝛ cuiuslibz ĩferioris ad ens. ergo ĩtelligendo ens ꝛ quodcũq; iferius ad ens p̃cise sub rõne veri nõ ĩtelligit nisi per accidens: ꝛ nõ fm rõnem gditatiuã: sz cognitio cuiuscũq; fm rõnẽ gditatiuã ẽ p̃ma ꝛ pfectior cognitio
T.c.4.ꝛ inde. de eo. ex. 7. meta. c. i. ergo nulla cognitio de aliquo p̃cise sub rõne veri est p̃ma cognitio obti. ꝛ ita nec veritas est
Cap.20. p̃ma rõ p̃cise cognoscẽdi obm. ¶ Cõfirmaꝫ rõ ex. z. porum. cũ sciẽtia mule vt mula stat ignorãtia huius mule vt ℟. sicut g̃ cõpando obm ad habitũ inferius extranea tur a suo supiori: de quo supiori est p̃mo ille habitus: ita multo magis extrancabit subiectũ sue passioni cõparãdo siue ad habitũ siue ad potẽtiã. ¶ Itẽ obm habit⁹ naturaliꝫ nõ p̃cedit obm potẽtie. sed p̃mũ obm metaphysice que est habit⁹ ĩtellectus est ens: qõ est p̃us nãliter vero. ꝛ nõ vez qõ est passio ẽtis est subz meth⁹. ergo ꝛc.

Ad rõnes in oppositũ rñdeo ducẽdo illas ad oppositum p̃mã sic: qz sicut volũtas nõ põt habere actũ circa ignotuz. ita nõ põt habere actũ circa obm sub rõne formali: aliqua obti que ratio est penitus ignota. ergo oĩs rõ fm quã aliqd obyciꝫ volũtati ẽ cognoscibilis ab ĩtellectu: ꝛ ita nõ põt eẽ p̃ma rõ obti ĩtellect⁹ illa que distinguiꝫ cõtra rõnẽ volibilis si qua sit talis. ¶ Itẽ intellect⁹ ponit dr̃iam iter bonũ ꝛ verũ: ꝛ etiã ꝛuenientiã. ergo ꝛc. Doc etiã ꝓbaꝫ: qz de qbuscũq; passionib⁹ entis habeꝫ eque distincta noticia: ita de bono sub rõne boni: sicut de vo sub rõne veri: qz fm Auicẽ. 6. meta. ca. vlt. si aliqua scia esset de oĩbus causis illa esset nobilissima que eẽt de cã finali: cui⁹ rõ fm multos est bonitas. nõ ergo oĩa obyciunt ĩtellectui sub rõne veri. ¶ Ad illud qõ accipitur in argumẽto de distinctiõe obtoz. ℟. q; potẽtie disperate tripliꝫ se habẽt adiuicẽ: aut sunt oĩno disperate vel subordinate: ꝛ tũc vel in eodẽ genere sicut cognitiua superior ꝛ iferior. vel in alio genere potẽtiarũ sicut cognitia ad suã appetitiuã. ¶ p̃ mõ. potẽtie disperate hñt omnino obta disperata: qz nulla earũ exquo sunt disperate ẽ per se opatiua circa obm: circa qõ alia. tales sunt sensus exteriores iter se: vt visus: auditus ꝛc. ¶ zº mõ. potẽtie disperate hñt oba p̃ma subordinata: ita q; sicut potẽtia supior põt habere p̃ se actũ circa qõcũq;: circa qõ põt potentia iferior: ita obm p̃muz potẽtie supioris continet sub se p̃mũ obm potẽtie iferioris: aliogn nõ eẽt illud obiectũ adequatũ potẽtie supiori. vñ p̃mũ obm visus fm suã cõitatez cõtineꝫ vt inferi⁹ sub p̃mo obto sensus cõmunis. ¶ zº mõ. potẽtie sic se habẽt. q; si appetitiua adequareꝫ cognitiue in operãdo circa q̃cũq; obiecta idem esset obm p̃mũ vtriusq;: ꝛ sub eadẽ rõne formali ex pte obti. si aũt appetitiua habeat actũ circa aliqua cognoscibilia: ꝛ circa aliqua nõ: tũc obm appetitiue erit inferius ad obm cognitiue. ¶ Ad oppositũ. itellectus ꝛ volũtas cadũt sub zº mẽbro: ꝛ si volũtas ponaꝫ hr̃e actũ circa oẽ ĩtelligibile poneꝫ idẽ eẽ obm tam volũtatl q̃ intellect⁹ ꝛ sub rõne eadẽ formali. si nõ: sz volũtas tñ hẽat actum circa itelligibilia que sunt finis vel entis ad finem: ꝛ nõ circa mere speculabilia: tũc poneꝫ obz volũtatis aliquo mõ particulare respectu obti ĩtellectus: sed semp stabit q; ens est obz ĩtellectus. ¶ Secũdã rõnẽ etiã duco ad oppositũ: qz obm ꝓportionatũ potẽtie supiori ẽ cõe ad obm ꝓportionatũ potẽtie iferiori ex p̃dicta distinctiõe. ꝛ ita ens fm q; abstrabẽs a sensibili ꝛ insensibili est vere ꝓpriũ obz itell⁹: qz ite⁹ tanq̃ potẽtia supior põt habere actũ tã circa sensibile q̃ circa isensibile. vñ ista abstractio: q̃ videꝫ esse nõ appropatio: ẽ sufficiẽter appropatio respectu potẽtie supioris. ¶ Per hoc rñdeo ad rõnẽ. q;

cõitas entis ad sensibile ꝛ insensibile est rõ appropandi ipsuz potẽtie opatiue circa vtrũq; obm per se. ¶ Tertiam deduco ad oppositũ: qz rõnẽ obti dico eẽ illã formã fm quã obiectuz est motiuũ potẽtie: sicut ratio actiui vel agendi dicit esse illa forma fm quã agẽs agit. talis autẽ rõ obti nõ potest esse respectus ad potentiã. ꝛ isto mõ loquit p̃bus. z. de aĩa. vbi assignãs p̃mũ obm visus T.c.66.
dicit q; illud cuius est visus vt obti est visibile: nõ per se p̃mo mõ: sz scõo mõ: ita q; ipsuz ponit in rõne visibilis. si aũt formalis rõ obti potẽtie esset respectus ad talẽ potentiã: tũc obm p̃mũ visus esset visibile per se p̃mo modo: qz tũc ipsa visibilitas esset rõ formalis obiecti: ꝛ tũc facile eẽt assignare p̃ma obiecta: qz obz p̃mũ cuiuscũq; potẽtie esset correlatiuũ ad talẽ potẽtiã: puta visus visibile: auditus audibile. quõ p̃bs nõ assignauit p̃ma obiecta potẽtiarũ: sed sicut aliqua absoluta: puta visus colorez: auditus sonũ ꝛc. vnde si verũ dicat formalez respectuz obti ad intellectũ: de quo als segtur oppositũ ꝓpositi. ex ℟. n. sequit q; ratio illa nõ sit rõ formalis obti: sz aliqua alia ab ea. pz igit ex dictis q; nihil põt poni ita cõueniẽter p̃mũ obm ĩtellectus sicut ens. neq; aliqd vtuale p̃mũ: neq; aliqõ aliõ trãscẽdẽs: qz de q̃libz alio trãscẽdente ꝓbaꝫ ꝑ eadẽ me⁹ ꝑ que ꝓbatũ est de vero.

Sed restat vnũ dubiũ. si ens sz rõnẽ suã cõissimã sit p̃mum obm intellectus: quare nõ põt qõcũq; cõtẽtũ sub ente nãliter mouere itellectuz: sicut fuit argutũ in p̃ma rõne ad p̃mã questionẽ in ꝓlogo: ꝛ tũc videtur q; deus nãliter posset cognosci a nobis: ꝛ substãtie oẽs ĩmãles: quod negatũ est: ĩmo negatũ ẽ de omnib⁹ substãtys: ꝛ de omnib⁹ substãtiarũ partibus essentialib⁹: qz dictũ est q; nõ cõcipiunt in aliquo cõceptu gditatiuo: nisi in ꝛceptu ent]. ¶ R̃ñdeo. obm p̃mũ potentie assignatur illud qõ adequaꝫ potentie in ratione potentie. nõ autẽ qõ adequaꝫ potẽtie: vt in aliquo statu. quẽadmodũ p̃mũ obm visus nõ ponitur illud qõ adequatur visui existẽti in medio illuminato lumine cãdele p̃cise: sed qõ natũ ẽ adequari visui ex se q̃tum est ex nã sui. nũc ãt vt ꝓbatuz est p̃us cõtra p̃maz opi. ad. q. de p̃mo obiecto ĩtellectus hoc est adeq̃to que ponit quiditatẽ rei mãlis eẽ p̃mũ obiectũ nihil potest adequari ĩtellectui nostro ex natura potẽtie ĩ rõne p̃mi obiecti nisi cõissimũ: tamẽ ꝑ statu isto ei adequaꝫ in rõne motiui gditas rei sensibilis. ꝛ ideo pro statu isto nõ naturaliter ĩtelliget alia que nõ cõtinenꝫ sub illo p̃mo motiuo. ¶ Si q̃riꝫ que est ratio istius status: ℟. rñdeo. status nõ videꝫ esse nisi stabilis p̃manẽtia legib⁹ diuine sapiẽtie firmata. stabilitũ est aũt illis legibus sapientie q; ĩtellectus noster nõ ĩtelligat ꝑ statu isto nisi illa quoz̃ species relucẽt in fantasmate. ꝛ hoc siue ꝓpter penã originalis peccati: siue ꝓpter nãlẽ cõcordiã potentiarũ aĩe in operãdo fz q; videm⁹ q; potẽtia supior opatur circa idẽ circa qõ iferior si vtraq; habeat opationez pfectã: ꝛ de facto ita ẽ in nobis q; qõcũq; vle ĩtelligim⁹ eius singulare actu fantasiamur. ista tñ ꝛcordia que est de facto ꝑ statu isto nõ est ex nã nostri ĩtellect⁹. vñ ĩtellectus est nec etiã vñ in corpe est. tũc. n. in corpe glorioso necessario hẽret simile ꝛcordiã: quod falsum est. vndecũq; igitur sit iste status: siue ex mera voluntate dei siue ex mera iustitia. quaz causam Augustin⁹ innuit. 15. de trini. c. vltimo. que causa inquit. cur ipsaz lucẽ acie fixa videre nõ possis: nisi vticz infirmitas: ꝛ quis eaz tibi fecit nisi vticz iniqtas siue inquã hec sit tota causa siue aliqua alia saltẽ nõ est p̃mũ obm intellectus. vnde potentia est quiditas rei mãlis. sed est aliquid cõmune ad omnia intelligibilia: lz p̃muz obiectum adequatum sibi in mouendo pro statu isto sit quiditas rei sensibilis.

¶ Et si dicas dato q̄ ens cōe sit ei obz adeq̄tuz p̄ statu isto: nō tamē mouerēt substātie separate p̄ statu illo: nisi in maiori lumine q̄z sit lumē nāle intellectus agētis. ¶ Ista ratio nulla videt̄. tuz qz si tale lumē requiritur nō est ratio ex parte itellectus nostri: vnde talis potentia: quare mō nō possit habere tale lumen. est eniz de se receptiuus talis lumis: aliogn manēs idē nunq̄z posset illud idē recipe. tū qz quādo aliqua duo agentia cōcurrunt ad aliquē effectū q̄to vnū illoz plus pōt supplere vicē alteri⁹: tanto minoz pfectio requirit̄ in alio. quandoq; aūt nulla. si illud supplet totā vicez eius. sed ad ī mutationē itellectus possibilis cōcurrit obiectū z lux. q̄ quāto obm est pfectius z magis potest supplere vicē luminis: tāto sufficit minus lumē: saltē nō requirit̄ mai⁹. sed p̄mū intelligibile est maxime lux. ergo maxime pōt supplere vicē lumis obiecti itelligibilis. ergo q̄tū est ex parte illa si cōtineat̄ sub p̄mo obiecto adequato itellectui nostro p̄ statu isto nō est defectus ex parte luminis quin possit mouere intellectum nostrum.

Ad argumēta p̄ncipalia istius qōnis dico ad p̄mū q̄ nō semp pfectissimum est causa respectu impfectoz cōparādo iperfecta ad qō cunq; tertiū. sicut pfectū albū nō est causa visibilitatis oibus visibilibus. aut si est causa: nō tamē p̄cisa z adequata. z si maxime motiuū: nō tamē p̄cisuz z adequatū. p̄mū aūt obiectū intellectus de quo logmur in ista. q. debet esse p̄mū z adequatū potētie. ¶ Ad scōaz rōnem dico. q̄ si recte arguit̄ debet inferri. q̄ nullū ens partici patū potest cognosci nisi sit ens ab ente iparticipato: z nō debet inferri q̄ nō potest cognosci nisi per rōnez entis iparticipati cogniti. tūc. n. sunt quattuoz termini: qz ponit̄ in cōclusione esse cognitū per ens iparticipatū: q terminus nō fuit in ꝓpositiōe scōa. z ratio realis istius defectus assignati in forma dicta est p̄us in respōdendo ad p̄mū argumētū scōe. q. huius di. qz z si cognoscibilitas sequat̄ ꝓportional̄r entitatē: nō tamē ita est de cog̃sci nisi cōparādo ad illū itellectū: qui cognoscit quodlibet fm gradū sue cognoscibilitatis. ita dico ꝺ q̄ si entitas participata cōcludat de necessitate cognoscibilitatē participatā: z ita participatū habeat cognoscibilitatem per cognoscibile iparticipatū. nō tamē habet cognosci p cognoscibile iparticipatū vt cognitū: sed vt causaz dantez sibi esse. z hoc tactū est in argumēto quodaz de fruj q. 4. p̄me di. ¶ Ad illud. 8. de trini. dico q̄ loquit̄ ibi ō notitia boni in cōi. que nāliter ipressa est ꝺ hoc est de facili iprimit̄ in itellectu a singularib⁹: qz in quolibet intētiones vles facilius occurrūt p̄mo. hoc ꝓbo per ipsuz q eodē lib. c. 4. de magnis. vl'. 18. de paruis dicit. Habem⁹ enī regulariter infixā humane nāe notitiā fm quā statim q̄cquid tale aspicim⁹ hoiem esse cognoscim⁹ vel hominis formā. z sicut fm istā notitiā hois quā dicit infixam nobis regulariter hoc est facil̄r a sensibilib⁹ abstractuz iudicam⁹ de quocūq; vtrū sit homo vel nō. ita etiā per idē possemus iudicare eminētiā in humanitate si illa esset in occurrētib⁹ sicut iudicam⁹ de occurrētibus hoc esse melius alio: qō apparet de noticia impssa albedinis: per quā nō tm̄ iudicamus occurrēs esse albū: sed hoc esse albius altero: ita dico hic q̄ illud bonū de quo loquit̄. c. 3. cuius notitia ipressa est nāliter intellectui est bonū in cōi. z per illud iudicam⁹ de occurrētib⁹ hoc illo esse melius. Et q̄ loquat̄ de bono ideterminato p̄uatiue: z nō de bono ideterminato negatiue. in quo bono indeterminato itelligitur deus: videtur per ꝺ q̄ ibi enumeratis multis particularibus bonis dicit. bonuz hoc. bonū illud. tolle hoc: z tolle illō. z vide ipsuz bonū si potes: hoc est tolle illa ꝓtrabētia rōnez boni ad creaturas. z vide rationē boni in cōmuni. z in hoc videbis deuz sicut in cōceptu cōmuni in quo pōt nāliter a nobis videri z nō in particulari vt hec essentia. ¶ Cōsil̄r itelligēduz est illud qō p̄mittit. c. z. vel. 3. vbi dicit. deus est veritas noli querere qd est veritas statim obyciūt se fantasmata. hoc itelligo sic. quādo ꝓcept⁹ vniuersalis abstrahit̄ a singulari q̄to est vlioz tāto difficilius potest itellectus diu sistere in tali cōceptu: qz vt p̄dictuz est quādocūq; itelligimus vl'e fantasiamur eius singulare: z illud vniuersale diutius z facilius possum⁹ intelligere: qō est silius singulari relucēti in fantasmate. z qz vlissima sūt remotioza ab ipso singulari. ideo difficilius est stare in cōceptu illoz vniuersalissimoz. ¶ Cōcipiēdo ergo deuz in cōceptu vlissimo noli querere qd: hoc est noli descendere in aliquē cōceptuz particularē in quo ille vniuersalioz saluatur: qui particularioz ꝓpingoz est fantasmati. descēdendo. n. ad talē qui magis relucet in fantasmate occurrēti statiz amittit̄ illa serenitas veritatis. vel sinceritas veritatis in qua itelligebat̄ deus: quia statiz intelligit̄ veritas ꝓtracta: que nō cōuenit deo: cui cōuenie bat veritas in cōmuni ꝓcepta nō ꝓtracta. ¶ Per idem etiā dico ad illud. 8. de trini. c. 3. de bono z volūtate. pudeat cū alia nō amenē: nisi qz bona sunt: eis iherēdo nō amare bonū ipsum vnde bona sunt. vnde rō bene ꝓbat q̄ ipsuz sūmū bonū magis ē amādū q̄z bona ꝓticipata. nō tm̄ ꝓbat q̄ sit p̄mū amatū p̄mitate adeq̄tiōis: qz z si ipsuz sit rō bonitatis in alys. z iō rō amabilitatis eoruz: nō tm̄ ipsuz vt amatū est rō alioz amatoz. pōt. n. aliqd aliud amari nō ipso amato: sicut in fruēdo vtēdis patz. z vtēdo fruēdis. Et ista intētio Augu. colligit̄ ex. c. 6. vel 16. vbi tractās de dilectiōe alicui⁹ qui credit̄ esse iustus: si post iueniat̄ nō esse iustus: statiz ingt amoz ille: quo in euz ferebar: offensus z quasi repcussus: atq; ab indigno hoīe ablatus in ea forma p̄manet: ex qua cū talē credēs amauerā. hoc est. si dilexi iustitiā: z ipsuz qz credidi i ipo esse iustitiā si iueniā eum iniustū resilit volūtas ab eo. sed adhuc stat dilectio ipsius iustitie vt obti. Istud itelligēdū nō est de iustitia aliqua particulari: sz de cōi rōne iustitie que amat̄ ꝓpter se: z qōcūq; in quo est ista ꝓpter illā. Ita etiā pz expositio illius auctat̄. 8. de trini. c. 6. vel. 27. cur ergo aliū diligim⁹ ⁊c. In illa auctē foz[a] vbi videbim⁹ qd sit iustus anim⁹ dz itelligi iustitia ipa i cōi. sicut forma hois in cōi est illa vbi siue p quā videm⁹ qd regrit̄ ad eē hois vel ad eē hoiez: z ꝓp quā formaz iudicam⁹ illud qō occurrit eē vel nō eē hoiez fz ipsuz in eodem. c. 4. vel. 10. nisi g̃ hāc formā iustitie in cōi diligeremus: nō diligerem⁹ illū quē credimus eē iustuz: quē ex ista foz[a] diligim⁹: sicut si nō diligas formā hois in cōmuni nunq̄z occurrēs ꝓp foz[am] hois dilectā diliges. Est igit̄ hec iustitia ideterminata p̄uatiue fm quā de mēte iusta iudicam⁹: z ꝓp quā dilectā diligim⁹ mētē quā credim⁹ iustā eē: z dū nō sum⁹ iusti min⁹ diligim⁹ iustitiā in cōi q̄z oz: qz diligim⁹ quadā volitiōe siue cōplacētia simplici q̄ nō sufficit ad eē iustū: sed oportet eā diligere volitione z amoze efficaci: qua. vz. volēs eā eligit in se eaz obseruās tanq̄z vite sue regulaz.

Questio. IIII.

Vltimo q̄ritur ad māz istā de cognoscibilitate. q̄ro vtrū aliq̄ veritas certa z sincera possit natural̄r cognosci ab itellectu viatoris absq; lucis icreate spāli illustratiōe. Et arguo q̄ nō. Aug. 9. d̄ tri. c. 6. z. 15. Dz itueāur iqt iuiolabilē vitatē ex q̄ pfecte q̄tū possum⁹ diffiniam⁹ n̄ q̄lis sit vniuscuiusq; mens hois: sz q̄lis esse sempiternis rōnib⁹ debeat. z ibidez. c. 6. vel. 16. Alys oīno regulis supra mētē nostrā icō mutabiliter manētib⁹: vl' approbare apud nosmetipos:

vel improbare conuincimur cum aliquid recte approbamus vel improbamus . ꝛ ibidem.ca.6.artēq; ineffabiliter pulchram taliū figurarū ſuper acie mentis ſimplici intelligētia capientes.ꝛ ibidē.c.7.vel.18.in illa igitur eterna veritate ex qua tēporalia facta ſunt oīa formaꝫ ſm quā ſumꝰ ꝛc̄.aſpicimꝰ atq; inde ꝛceptā rez veracez notitiaꝫ tanq; vbū apud nos habemꝰ. Itez lib.iz.ca.z. vel.3.ſz ſublimioris rōnis eſt iudicare de iſtis corporalibus ꝙz rōnes icorporales ꝛ ſempiternas . Itez eodez li. ca.14.vel.3z.nō autē rez ſenſibiliū in locis poſitarū ſine ſpacys localibꝰ manēt itelligibiles icorporalesq; rationes ꝛc̄.¶ Et ꝙ itelligat ibi de rōnibꝰ eternis vē i deo: ꝛ nō de p̄mis p̄ncipys videt̄ ꝙ ꝫ qō ibi idē dixit ꝙ paucoꝝ eſt ad illas puenire.ſi aūt itelligeret de p̄mis p̄ncipys nō eſt paucoꝝ ad illa puenire:ſed multoꝝ:qz oībus ſunt nota. Itez li.14.c.15.vel.34.loquēs de iniuſto q recte multa laudat ꝛ vituperat in moribꝰ hoiuz ait: ꝙbus ea tādē regulis iudicāt ꝛc̄.ꝛ in fine ſubdit.vbi ergo ſcripte ſunt niſi in libro illo lucis illius q̄ veritas dr̄.liber ille lucis eſt itellectꝰ diuinꝰ.igit̄ vult ꝙ in illa luce iniuſtus videat que ſunt iuſte agēda.Et ꝙ per aliquid ipreſſuz ab illa videt̄:qz ibidē dicit . vñ oīs lex iuſta deſcribit̄:ꝛ in cor hois qui opaī iuſtitiā nō migrādo:ſed tanq; ipzimēdo trāſfert̄.ſicut imago ex ānulo in cerā trāſit:ꝛ ānuluz nō relingt.igit̄ in illa luce videmus a qua ipzimit̄ in cor hois iuſtitia:illa aūt eſt lux icreata. Itē.iz.cōfeſſionū. ſi ambo videmꝰ verū nec tu in me:nec ego in te:ſed ambo in ea que ſupra mētē eſt icōmutabili veritate.multe autez alie ſunt auc̄tes Aug.in multis locis ad ꝓbādū hāc ꝛc̄lonem.¶ In oppoſitū ad Roma.i. Inuiſibilia dei a creatura mūdi per ea que facta ſunt itellecta ꝓſpiciunt̄. ſz iſte rōnes eterne ſūt iuiſibilia dei.ꝙ cogſcunt̄ ex creatur].ꝙ añ viſionē iſtaꝝ habeb̄ certa cognitio creaturaꝝ.

Dē.i ſū. ar.i.q.z. **In iſta queſtione** eſt opi. vna talis. ꝙ iter i. tētiōes gnāles ē per ſe ordo nālis.de duabꝰ que ſūt ad ꝓpoſitū loq̄mur.ſ.de intētiōe entis ꝛ veri.itētio p̄ma eſt entis: qō ꝓbaī ꝙ illud ō cauſis ꝓpōne 4ª.p̄ma rez creataꝝ eſt eē.ꝛ in ꝓmēto p̄me ꝓpōnis.eſſe eſt vehemētioris adherētie.Etiā ꝓbaī rōne:qz entitas eſt abſoluta.veritas dic̄ reſpectū ad exemplar.ex hoc ſeqtur ꝙ ens poſſit cognoſci ſub rōne entitatis:ꝫ nō ſub rōne veritatis. ¶ Nec etiā ꝛcluſio ꝓbaī ex parte itellectus:qz ens pōt cōcipi ſimplici itelligentia:ꝛ tūc ꝛcipit̄ illud qō verū eſt:ſed rō veritatis nō ꝛcipit̄ niſi itelligētia ꝛponēte vel diuidēte.Cōpoſitiōez aūt ꝛ diuiſionē p̄cedit ſimplex itelligētia.Si igit̄ in qōne ꝓpoſita querat̄ de notitia entis ſiue eius qō eſt vez. dicit̄ ꝙ itellectꝰ ex puris nālibꝰ pōt ſic cognoſcere vez: qō ꝓbaī.qz incōueniēs eſt nāz eſſe exptē ꝓpe opatiōis ſm Dam.ꝛ hoc magis eſt icōueniēs in nā p̄fectiori ꝛ ſuperiori ꝙz pꝫz in.z.de ce.ꝛ mun.de ſtellis.qz magnū incōueniēs eſſet ſtellas habere vtutē pgreſſiuā:ꝛ nō habere iſtā nālia ad pgrediēdū.igit̄ cū ꝓpa opatio itellectꝰ ſit itelligere vez videt̄ incōueniēs:ꝙ natura nō ꝛceſſit itellectui illa que ſufficiūt ad hāc opationē. ¶ Sz ſi loquamur de cognitiōe veritatis: rñdet̄ ꝙ ſicut ē duplex exēplar creatū ꝛ icreatū ſm Platonē in thimeo.exemplar creatū eſt ſpēs vl̄is cauſata a re.Exemplar increatuz eſt ydea in mēte diuina.ita eſt duplex ꝛformitas ad exēplar ꝛ duplex veritas.vna eſt ꝛformitas ad exēplar creatū.ꝛ iſto mō poſuit Ariſto.veritates rez cognoſci ꝑ cōformitatē earū ad ſpēz intelligibilē.ꝛ ita videt̄ Aug. ponere.9.de trini.c.6.vel.16.vbi vult ꝙ rerū notitiā ſpecialē ꝛ gnālē ex ſenſibilibꝰ collectā habemꝰ ſm quā de quocūq; occurrēte veritatē iudicamꝰ ꝙ ipſuz ſit tale vl̄ tale.Sed ꝙ ꝑ tale exēplar acqſitū i nobis babeaī oīno certa ꝛ ifallibilis noticia veritatis de re.hoc dicit̄ eē oīno ipoſſibile.ꝛ ꝓbaī triplici rōne ſm iſtos.Prima ratio ſumit̄ ex parte rei de qua exēplar eſt extractuz . Secūda ex parte ſubiecti in quo eſt . Tertia ex parte exēplaris in ſe. ¶ Prima rō eſt talis.obz illud a quo abſtrahitur exēplar eſt mutabile.ergo nō poteſt eſſe cauſa alicuius imutabilis:ſed certa noticia alicuiꝰ veritatis de aliquo habeī de eo ſub rōne imutabilis.ergo nō habetur per tale exēplar. Hec dicit̄ ratio eſſe Aug.83.q.q.9.vbi vult ꝙ a ſenſibilibꝰ nō eſt expectāda ſincera veritas:qz ſenſibilia ſine itermiſſione mutant̄. ¶ 2ª rō talis ē.aīa de ſe eſt mutabilis ꝛ paſſiua erroris.ergo ꝑ nihil mutabilius ea poteſt rectificari ne erret.ſed tale exēplar i ea eſt mutabiliꝰ q̄z ſit ipſa aīa.ergo illud exēplar nō pfecte regulat aīaz ne erret. Hec dicit̄ eſſe ratio Augu.de vera religiōe.lex oīuz artificū ꝛc̄. ¶ 3ª rō.notitiā veritat] certaz ꝛ ifallibilē nullus bz niſi habeat vnde poſſit diſcernere verū a veriſili:qz ſi nō pōt diſcernere verū a falſo vel veriſili poteſt dubitare de falli.Sed ꝑ exēplar p̄dictuz creatū nō poteſt diſcernere verū a veriſili.ergo ꝛc̄. ꝓbatio minoris.talis ſpēs pōt repſentare ſe tanq; ſe.vel alio modo ſe tanq; obz ſicut eſt in ſōnys . ſi repſentat ſe tanq; obm falſitas eſt.ſi ſe tanq; ſe veritas eſt.igit̄ ꝑ talē ſpēm nō habeī ſufficiens diſtinctiuū q̄n repſentat ſe vt ſe.ꝛ q̄n ſe vt obm.ꝛ ita nec ſufficiēs diſtinctiuū veri a falſo. ¶ Ex iſtis cōcludit̄ ꝙ certā ſciētiaꝫ ꝛ ifallibilem veritatē ſi cōtingat hominē cognoſcere. hoc nō ꝛtingit ei aſpiciēdo ad exēplar a re per ſenſuz acceptū q̄tūcūq; ſit depuratū ꝛ vl̄e factū.ſed regrit̄ ꝙ aſpiciat ad exemplar icreatū. ¶ Et tūc modus ponit̄ iſte deus nō vt cognitū bz rōnē exēplaris:ad qō aſpiciēdo cognoſcit̄ ſincera veritas.eſt.n.cognitū in generali attributo.ſz eſt ratio cognoſcēdi vt nudū exēplar:ꝛ ꝓa ratio eēntie create.qualiter aūt poſſit eſſe ratio cognoſcēdi ꝛ nō cognitū ponit̄ exēpluz:qz ſicut radius ſolis deriuat̄ q̄ntūcūq; obliq̄to aſpectu a ſuo fonte q̄ntūcūq; directo.ꝛ eius qō videt̄ in radio p̄mo mō deriuato:ꝫ ſol ſit rō vidēdi:nō tamē vt i ſe eſt viſus.eius aūt qō videt̄ ſcōo mō in radio ſol eſt ita ratio cognoſcēdi ꝙ etiā eſt cognitus. Ita igit̄ lux icreata angelicū intellectū quaſi directo aſpectu illuſtrat:ꝛ tunc vt viſa eſt ratio vidēdi alia in ipſa.itellectuz aūt noſtrum p̄z ſtatu vie quaſi obliquato aſpectu illuſtratur. ideo eſt intellectui noſtro ratio vidēdi ꝛ nō viſa. ¶ Ponitur aūt qualr̄ habet triplicē rationē reſpectu actus videndi.ſ. lucis ꝏcuentis ꝛ ſpeciei imutantis.ꝛ caracteris ſiue exēplaris cōfigurātis.ꝛ ex hoc cōcludit̄ vltimo ꝙ requirit̄ ſpālis ifluentia:qz ſicut illa eſſentia nō videtur a nobis naturalr̄ in ſe.ita etiam vt illa eſſentia eſt exemplar reſpectu alicuius creature: nō videt̄ naturalr̄ ſm Augu.de videndo deū.in eius enī poteſtate eſt videri ſi vult videtur:ſi nō vult nō videt̄. ¶ Ultimo addit̄. ꝙ perfecta notitia veritatis eſt quādo due ſpecies exēplares cōcurrunt in mēte vna iherēs.ſ.cauſata. alia elapſa .ſ.nō cauſata in mēte lucēdo.de iſtis aūt duabus ſpeciebus rei ꝏfecta vna rōne ad itelligenduz rem cuius eſt mens concipit verbū perfecte veritatis.

T. c. 50. ꝛ.59.

Contra iſtam opinionez oſtendo p̄mo. ꝙ iſte rationes nō ſunt rōnes fundamentales alicuius opi.vere nec ſm intētionē Augu.ſed pro opi.achademicoꝝ. ¶ 2º oſtendo quō illa opi. achademicoꝝ que videt̄ concludi per iſtas rationes falſa ſit. ¶ 3º reſpōdeo ad illas rōnes quatenus minus concludūt . ¶ 4º arguo cōtra cōcluſionē iſtius opiniōis. ¶ 5º ſoluo queſtionē. ¶ 6º oſtēdo quomodo iſte rationes q̄tenus ſunt Auguſtini concludūt illam intentionez Auguſtini.non autem illam ad quam hic inducuntur.

Primo iste rones videnr cocludere iposibilitate certe cognitionis nalis: qz si obm cotinue mutar no pot haberi alq certitudo de ipso sub rone imutabilis: imo nec in quocunqz lumine posset certitudo beri: qz certitudo no e qz obm alio mo cognoscir qz se bz. ergo no e certitudo cogscedo mutabile vt imutabile. pz etiaz q añs hui rois. s. q sensibilia ctinue mutanr: falsuz est. Nec. n. é opi. q T.c.zz. iponit Heraclito. 4. meta. ¶ Silr si ppter mutabilitatem exemplaris qo est in aia nostra no possz ee certitudo: cu qcquid ponar in aia subiue sit mutabile: etia ipse act9 itelligedi erit mutabilis. z ita segr q per nihil in aia rectificar aia ne erret. sequerer etia q ipse act9 intelligendi cu sit mutabilior ipsa aia in qua est nunqz erit verus: nec veritate cotinebit: qo est falsuz. ¶ Silr fm opione ista. spes causata iberes ocurrit cu spe illa illabete: sz qz aliqd ocurrit qo repugnat certitudini: no pot certitudo haberi. sicut. n. ex altera de necio: z altera de cotingenti no segr ocio nisi de cotingeti. ita ex certo z icerto ocurrentib9 ad aliqua cognitione. no segr ocio certa. ¶ Jde etia pz de tertia rone: qz si spes illa abstracta a re cocurrat ad oem cognitione: z no pot iudicari qz illa repñtat se tanqz se: z qz se tanqz obm. g quat cuqz aliud cocurrat no pot haberi certitudo p qua decernat vex a verisili. ¶ Jste igir rones videnr cocludere oem incertitudinez. z ita opi. academicox. ¶ Qz aut ista oclusio no sit fm mete Aug. pbo. Augu. z. soliloqox. Spectamia disciplina x qsqz verissima ee nulla dubitatioe ocedit. z Boeti9 de hebdomadib9. Cois ai coceptio e qua qsqz p T.c.i. bat audita. z phs. z. meta. Prima pncipia sut oibus nota: sicut ianua in domo: qz ianua neminé latet: lz iteriora dom9 lateat. ¶ Ex his trib9 auctibus arguit sic. Qo couenit oib9 alicui9 specici segr nam specifica. igit cum qsqz habeat certitudiné ifallibilé de pncipys pmis. z vleri9. cuilibet est nalr euides forma syllogismi pfecti: sicut pz ex diffone syllogismi pfecti. p pox. sciétia aut con Cap.i. clusios no depedet nisi ex euidétia pncipiox: z ex euidentia syllogistice illatios. igit cuilibet nalr scita pt ee quecuqz oclo demostrabilis ex pmissis p se notis. ¶ z° apparet q Aug. etia ocedit certitudiné eox que cognoscunt p experiétia sensuu. vñ dicit. i5. de tri. ca. iz. vl. 3z. Absit a nobis vt ea que didicim9 p sensus co:pis vera esse dubitem9 p eos. q ppe didicim9 celu terra z ea que i eis nota sunt in nobis qtu ille qui nos z ipsa codidit ino tescere nobis voluit. si igit no dubitam9 de veritate eorum z no fallimur vt pz. ergo certi sum9 de cognitis per viam sensus. na certitudo habet qz excludit dubitatio z deceptio. ¶ 3°. etia pz. q Aug. ocedit ibidé certitudiez de actib9 nostris. i5. lib. c. eodé. vel. 3i. siue dormiat: siue vigilet viuit: qz etia dormire z in sonys videre viuét] é. ¶ Qz si dicas viuere no ee actu zm sed pmu. sequit ibidem si aligs dicat scio me viuere falli no pot. etia quotiescuqz reflectédo supra pmu scitu. z ibidé. si qspiaz dicat volo ee beat9 quo no ipudéter rnderet forte falleris. z si dicat scio me hoc velle z hoc me scire scio. iam his duob9 z tertiu pot addere: q hec duo sciat. z qrtu q hec duo scire sciat. z sil'r in ifinitu numeru pgere. ¶ Et ibidez. si quispia dicat errare nolo. none siue erret siue no erret eu errare nolle vex erit. ¶ Et alia ingt repiuntur que otra academicos valet qui nihil sciri ab hoie possé cotendut. ¶ Et segr ibidé sut inde libri tres nostri p nostre ouersios tpe scripti: quos qui poterit z voluerit legere lectosqz intellexerit. nihil. n. pfecto que ab eis o perceptioné veritatis argumeta multa iueta sunt permouebut. ¶ Jté. i4. c. 38. illa que sciunt vt nunqz excidere pñt: z ad nam ipsius aie pertinét cuiusmodi é illud q nos viuere scimus. Et sic patet pmuz.

Quatu ad secudu articulu vt in nullis cogscibilib9 locu habeat error academicox: videdu est q'r de tribus cognoscibilibus pdictis. s. de pncipys per se notis: z de oclonibus. z°. de cognitis p experiétia. 3°. de actib9 nostris possit naturalr haberi certitudo ifallibilis. ¶ Quatu ad certitudiné de pncipys dico sic. q termini pncipiox p se notox talé habét idétitaté vt alter euidéter necio alteruz includat. z ideo itellect9 cponés illos terminos ex quo apprehédit eos bz apud se neciam cam cofozmitatis illius apt9 ad ipsos terminos: quox est cpositio. z etiam causaz euidéte illi9 cofozmitatis. igit no pot ee in itellectu apphésio terminox z cpositio eox qn stet cofozmitas illi9 opnis ad terminos. sicut no pot stare albedo z albedo qn stet sil'itudo. hec aut cofozmitas copnis ad terminos est veritas opnis. ergo no pot stare opositio taliu termiox qn sit vera. z ita no pot stare pceptio illi9 opnis: z pceptio termiox qn itet pceptio ofozmitatis copnis ad termios. z ita pceptio veritat]: qz pma perceptа euidéter icludut pceptioné illi9 veritatis. ¶ Cofirmatur ro ista per sil'e p phm. 4. meta. vbi vult q oppositu pmi pncipy. s. hoc ipol'e est idé ee z no ee. no pot venire in itellectu alicui9: qz tuc essent opiones Jrie simul in mete: qo vtiqz verum est de opionib9 Jrys. i. repugnatibus formalr: qz opio opinas esse de aliquo: z opinio opinas no ee de eode sunt formalr repugnates. ita arguá in ppposito repugnatia aliquax itellectionu in mete: lz no formalé. si. n. stat in itellectu notitia toti9: z partis: z cpositio eox cu ista icludat sicut ca necia ofozmitatez opnis ad terminos si stat in itellectu hec opi. q ista cpositio sit falsa stabut notitie repugnates no formalr. sz notitia vna stabit cu alia: z tn vna erit ca necia oppositе notitie ad illa: qo e ipol'e. sic. n. ipol'e est albu z nigru stare simul: qz sunt Jria formalr. ita ipol'e é simul stare albu: z illud qo est pcisa causa nigredis ita necia q non pot ee sine ea absqz Jdictioe. ¶ Habita euidétia vl'certitudine de pncipys pmis. pz quo habet de coclusionibus illatis ex eis ppter euidétia forme syllogismi perfecti: cu certitudo oclusios tnm mo depédeat ex certitudine pncipiox: z ex euidétia illatlois. ¶ Sed nunqd in ista noticia pncipiox z coclusionu no errabit itellectus si sensus decipiant oes circa termios: ¶ Rñdeo q qtu ad ista noticiaz itellectus no bz sensus p causa: sz tn p10 occasione: qz itellectus non pot habere noticia simpliciu nisi acceptа a sensibus. illa tn accepta pot simplicia virtute sua coponere. z si ex rone taliu simpliciu sit coplexio euidéter va. itellect9 vtute ppa z terminoruz assentiet illi opl'oni no vtute sensus a quo accipit terminos exteri9. explu. si ro toti9 z ro maioritatis accipiant a sensu: z itellect9 coponat ista. Omne totu est mai9 sua parte. itellectus vtute sui z istox terminox assentiet indubitater isti coplexioni z no tn. qz vidit terminos coiuctos in re sicut assentit isti. Sortes est albus: qz vidit terminos in re vniri: imo dico q si omnes sensus essent falsi a quibus accipiuntur tales termini: vel q plus est ad deceptionez aliqui sensus essent falsi z aliqui sensus veri. intellectus circa talia pncipia no deciperetur: quia semper haberet apud se terminos qui essent causa veritatis: vtpote. si alicui ceco nato essent impresse miraculose i somnys species albedinis z nigredis: z illa remanerent post in vigilia: itellectus abstrabés ab eis copone ret ista. albuz non est nigruz. z circa ista no deciperet itellectus: lz termini accipiantur sensu errante: quia ratio formalis terminox ad qua deuetu est: est necessaria causa veritatis huius negatiue. T.c.8. z.9.

De secūdis cognoscibilib⁹.s.de cognitis p expe-riētiā.dico q̄ ꝫ expiētia nō habeat̄ de oibus singularib⁹:sed de pluribus: nec q̄ semp ſz q̄ pluries.tñ exptus ifallibilit̄ nouit q̄ ista est: ⁊ semp ⁊ in oibus.⁊ hoc p istā ꝓpōnē gescentē in aīa.quicqd eucnit vt in plurib⁹ ab aliqua causa nō libera est effect⁹ natu-ralis illius cause.que ꝓpositio nota est itellectui:ꝫ acce pisset terminos ei⁹ a sensu errāte: q̄ causa nō libera nō potest ꝓducere vt in plurib⁹ effectū ad cuius oppositū ordinat̄:vel ad quē ex forma sua nō ordinat̄: sed cā na-turalis ordinat̄ ad ꝓducēdū oppositū effectus causalis vel nō ad istū ꝓducēdū.ergo nihil est causa casualis re-spectu effect⁹ frequēter ꝓduci ab eo.⁊ ita si nō est libera est nālis.q̄ aūt iste effect⁹ euenit a tali causa ꝓducente vt in plurib⁹ hoc acceptū est p expiētiā:q̄ ꝫ ueniēdo nūc talē nām cū tali accidēte:nūc cū tali inuētuz est q̄ q̄tū-cunqz eēt diuersitas accñtiū taliū semp istā naturā seq̄-batur talis effectus.ergo nō p aliquod accñs. per acci-dens illius nature.sed p nām ipsam in se cōsequit̄ talis effectus. ¶ Sed vlteri⁹ notādū q̄ qñqz accipit̄ expien tia de ↄclusiōe:puta q̄ luna frequēter eclypsatur: ⁊ tūc suppositā ↄcl'one q̄ ita est ingrit̄ causa talis cōcl'onis p viaz diuisionis:⁊ qñqz deuenit̄ ex ↄclusiōe expta ad p̄n-cipia nota ex termīs:⁊ tūc ex tali p̄ncipio noto ex termi-nis potest ↄclusio p̄us tñ per expientiā nota certius co-gnosci.s.p̄mo genere cognitiōis: q̄ vt deducta ex p̄nci-pio per se noto.sicut illud est p se notū q̄ opacū interpo-situ iter luminosum :⁊ inter pspicuuz ipedit lumīs mul tiplicationē ad tale perspicuū.⁊ si inuētū fuerit per dini sionez q̄ terra est tale corpus interpositū inter solem ⁊ lunā scietur certissime demōstratione ꝓpter qd: ⁊ non tñ per expientiā sicut sciebat̄ illa ↄclusio ante inuētio-nem p̄ncipy. ¶ Qñqz aūt est experiētia de p̄ncipio: ita q̄ nō ↄtingit amplius per viā diuisiōis vlterius inueni-re p̄ncipiū notū ex termīs.sed statur in aliquo vero vt i pluribus:cuius extrema experimētū est frequēter vni-ri: puta q̄ herba talis spēi est calida: nec inuenit̄ aliqō mediū aliud p̄us per qō demōstret̄ passio de subto pro-pter quid:sed statur in isto sicut in p̄mo noto ꝓpter ex-perientiam: tunc ꝫ incertitudo ⁊ fallibilitas remoueā tur per illā ꝓpositionē.effectus vt in pluribus alicuius cāe nō libere est nālis effectus eius:tamē iste est vltim⁹ gradus cognitiōis scientifice:⁊ forte ibi nō habet̄ neces saria cognitio actualis vnionis extremoꝝ sed aptitudi-nalis.si.n.passio est res alia absoluta a subo. posset sine cōtradictione separari a subto:⁊ expertus non haberet cognitionē:q̄ ita est:ſz q̄ aptū natū est ita esse.

De tertijs cognoscibilibus.s.de actibus nostris. Dico q̄ est certitudo de multis eoruz
T.c.26. sicut de p̄ncipys per se notis:vt pz.4.meta.vbi dic̄ ꝑs de rōnibus dicentiuz oia apparētia esse vera. q̄ iste ra-tiones querūt:vtrū nūc dormiam⁹ an vigilem⁹.possunt aūt idē oēs dubitationes tales.omniū enī rōnem bi di-gnificant eē.⁊ subdit.rōnem querunt quoꝝ nō est ratio. demōstrationis eniz p̄ncipy nō est demōstratio. igitur per ipsum ibidē nos vigilare est per se notū sicut p̄ncipi um demōstrationis. ¶ Nec obstat q̄ est ↄtingēs: q̄ si-cut dictuz fuit als ordo est in cōtingētibus:q̄ aliqua est p̄ma ⁊ imediata.alioquin vel esset ꝓcessus in ifinitum in cōtingentibus.vel aliquod cōtingens sequeret̄ ex cā necessaria:quoꝝ vtrūqz est impossibile. Et sicut est cer-titudo de vigilare:sicut de per se noto:ita etiaz de mult alys actibus qui sunt in potestate nostra:vt de me intel ligere:de me audire:⁊ sic de alys qui sūt actus perfecti. ꝫ.n.nō sit certitudo q̄ videā albū extra posituz: vel in tali subto:vel in tali distātia:q̄ potest fieri illusio i me-dio vel in orgāno:⁊ multis alys vys:tamē certitudo est q̄ video etiam si illusio fiat in orgāno:que illusio in or-gano maxima illusio videtur esse:puta quādo actus fit in orgāno ipso:non ab obiecto p̄sente qualis natus ē fie-ri ab obiecto p̄sente.⁊ ita potētia haberet actuz suum posita tali illusione vel passione.⁊ vere esset illud ibi qō visio dicit̄ siue sit actio:siue passio:siue vtrūqz. Si autē illusio fieret nō in orgāno ꝓpo:sed in aliquo ꝓximo:qō videt̄ orgānuz:sicut si nō fieret illusio in cōcursu neruo rum:sed in ipso oculo fieret impssio speciei:qualis nata est fieri ab obiecto.adhuc visus videret:q̄ talis species vel qō natū est videri in ea videret̄: q̄ bēret sufficiētē distātiā respectu orgāni visus:qō ē i ↄcursuz istoruz ner uorum:sicut patet per Augustinū.ii.de trini.q̄ reliquie Cap.z.
visoꝝ remanētes in oculo oculis clausis vident̄.⁊ p phi losophū.de sensu ⁊ sensato. q̄ ignis qui generat̄ ex ele- Cap.z.
uatione oculi violēta:⁊ multiplicatur vsqz ad palpebrā clausam videt̄.iste sunt vere visiones: ꝫ nō perfectissi-me:q̄ hic sunt sufficiētes distātie spēruz ad orgānū p̄nci pale visus. ¶ Sed quō habeb̄ certitudo eoruz que sub-sunt actibus sensus.puta q̄ aliqō extra est albuz vel ca-liduz:quale apparet. ¶ Rñdeo.aut circa tale cognituz opposita apparent diuersis sensibus:aut nō.sed oēs sen-sus cognoscētes illud habēt idē iudiciū de eo. Si scō modo:tunc certitudo habeb̄ de veritate talis cogniti p sensus:⁊ per illā ꝓpositionē p̄cedentē qō euenit vt ī plu ribus ab aliquo est effectus naturalis eius si nō sit cau-sa libera.ergo cū ab isto p̄sente euenit vt in pluribus. talis imutatio sensus sequit̄ q̄ imutatio vel spēs genita sit effectus naturalis talis cause.⁊ ita tale extra erit al-buz vel calidū:vel tale quale natuz est repzesentari per speciem genitaz ab ipso vt in pluribus. Si autē diuersi sensus habent diuersa iudicia de aliquo viso extra:puta visus dicit baculū eē fractū:cuius pars est in aqua:⁊ ps in aere:⁊ tactus potest experiri ↄtrariuz.visus etiā sem-per dicit solē eē quātitatis minoris q̄z est.⁊ omne visuz a remotis esse min⁹ q̄z fit.in talibus est certitudo quid verū sit:⁊ quis sensus erret per ꝓpositionē quiescentez in aīa certiorē omni iudicio sensus:⁊ per actus plurium sensuū cōcurrētes:ita q̄ semp aliq̄ ꝓpō rectificat intel-lectū de actib⁹ sensus q̄s sit verus ⁊ q̄s fallat. in qua ꝓ-positiōe intellectus nō dependet a sensu sicut a causa:sed sicut ab occasione. Exēplū.intellectus ꝫ banc ꝓpositi-onez quiescētez.nullū durius frangit̄ ad tactū alicuius mollis sibi cedētis.hec est ita p se nota ex termīs q̄ eti-am si essent accepti a sensibus errantib⁹ nō pōt intelle-ctus dubitare de illa ꝓpōne:īmo oppositū includit con tradictionē.sed q̄ baculus sit durior aqua: ⁊ q̄ aqua si-bi cedit:hoc dicit vterqz sensus tam visus q̄z tactus.seq-tur igit̄ q̄ baculus nō est fractus sicut sensus visus iu-dicat ipsuz fractū.⁊ ita quis sensus errat:⁊ quis nō circa fracturā baculi itellectus iudicat per certi⁹ omni actu sensus.Similr ex alia parte q̄ idez quātū applicatū q̄z-to oino est equale sibi.hoc est notū intellectui quantū-cunqz notitia terminoꝝ accipiat̄ a sensu errante. sed q̄ idē q̄tuz possit applicari viso ꝓpinquo ⁊ remoto. ꝫ dic̄ tam visus q̄z tactus.ergo q̄tuz visuz sive ꝓpe sive a re-motis est equale.igitur visus dicens hoc esse minus er-rat. Nec ↄclusio ↄcludit̄ ex p̄ncipys p se notis:⁊ ex acti-bus duoꝝ sensuuz cognoscentiū:vt in pluribus ita esse. ⁊ ita vbicūqz ratio iudicat sensuz errare hoc iudicat nō per aliquā notitiam precise acquisitam a sensibus vt a causa:sed per aliquam notitiam occasionatam a sensu in qua nō fallitur etiaz si omnes sensus fallantur:⁊ per aliquam aliam notitiam acquisitam a sensu vel a sensi-bus:vt in pluribus que sciunt̄ esse vera per ꝓpositionē

sepe allegatam.s.q cuenit in plurlbus ꝛc.

Quātū ad tertiū articulū ex istis respōdēdū ē ad illas tres rōnes. ¶ Ad pmā.ad illud de mutatiōe obti añs est falsuz:nec ē opi. Aug.sed Heracliti ꝛ discipuli sui. Trachili q nolebāt loqui sz mouere digitū:vt dr.4.meta. Et etiā ꝟña nō valet.dato q añs eēt vex:qz adhuc ſm Arist.posset haberi certa cognitio de hoc q oia cōtinue mouent. Nō segt̄ etiā si obm est mutabile.g̃ qō gignit̄ ab eo nō est repsentatiuū alicui⁹ sub rōne imutabilis: qz mutabilitas in obiecto nō est rō gignēdi: sed nā ipsius obiecti:qō est mutabile.genitū igit̄ ab ipso repsentat nām p se. igit̄ si nā vnde nā habeat aliquā imutabilē habitudinē ad aliud:illud aliud p suū exēplar:ꝛ illa nā per suū exēplar repsentant̄ vt imutabilr vnita.ꝛ ita p duo exēplaria genita a duob⁹ mutabilibus:nō inq̄tū mutabilia: sz inq̄tum nāe pōt haberi notitia imutabilis vniōis eox. Pz etiā q p repsentatiuū in se mutabile pōt repsentari aliquid sub rōne imutabilis:qz eēntia dei sub rōne imutabilis repsentat̄ itellectui p aliqd oino mutabile: siue illud sit spēs siue act⁹. ¶ Hoc pz per silē:qz finitū pōt repsentare aliqd sub rōne ifiniti. ¶ Ad secūdā dico q ꝟ aia pōt itelligi duplex mutabilitas.vna ab affirmatiōe in negationē ꝛ ecōuerso:puta ab ignorātia ad sciētiam: vel a nō itellectiōe ad itellectionē.alia q̄si a cōtrario in ↄtrariū:puta a rectitudie ad deceptionē ꝛ ecōuerso. aia aūt quo ad quecūq obiecta est mutabilis p̄ma mutabilitate.ꝛ p nihil formalr in ea exīs tollit̄ ab ea talis mutabilitas:sed nō est mutabilis scōa mutabilitate:nisi circa illa ↄplexa que nō habēt euidētiā ex termis. Circa illa vō que sūt ex terminis euidētia mutari nō pōt secunda mutabilitate:qz ipsi termini appbēsi sūt causa nccia cōformitatis ↄpōnis ad ipsos termios.igit̄ si aia est mutabilis a rectitudie in errorē absolute:nō segt̄ q p nihil aliud a se pōt rectificari:qz saltē rectificari pōt circa illa obiecta:circa que nō p̄t itellect⁹ errare appbēsis terminis. ¶ Ad tertiā.si aliquā apparētiā haberet magis cōcluderet ↄtra opi.illā que negat spēm itelligibilē:qz illa spēs que pōt repsentare se tanq̄ obm in sōnis ꝛ fantasma nō spēs itelligibilis.igit̄ si itellect⁹ solo fantasmate vtat̄:p qō obm est sibi p̄sens ꝛ nō alia spē itelligibili nō videt̄ q p aliqd in quo obm sibi relucet posset discernere verū a verisimili:sed ponēdo spēm itelligibilē in itellectu nō valet rō:qz itellect⁹ nō pōt vti illa vt p se obo:qz nō ↄtingit vti illa in dormiēdo. ¶ Si obycias q fantasma pōt repsentare se vt obm.igit̄ itellect⁹ ꝓpter illū errorē vtutis fantastice pōt errare: vel saltē ligari ne possit opari:vt pz in sōnis ꝛ freneticis. Pōt dici q si ligetur qñ est talis error in vtute fantastica:nō tñ errat itellus. qz tūc nō bz aliquē actū. Sz quō sciet itell⁹ vel erit itellectus cert⁹ qñ nō errat vtus fantastica:quā tñ nō errare regrit̄ ad hoc vt itellect⁹ nō erret. ¶ Rñdeo.ista veritas gescit in itellectu q potētia nō errat circa obm ꝓportionatū nisi idisposita sit:ꝛ notū est intellectui virtutem fantasticā nō esse idispositā in vigilia tali idispōne que facit fantasma repsentare se tanq̄ obm: qz p se notum est itellectui q itelligēs vigilat:ꝛ ita q vtus fantastica nō est ligata i vigilia sicut in sōnis. ¶ Sz adhuc istat̄ ↄ istā certitudinē dictā de actib⁹ ꝟ mō videt̄ mihi q videā vel audiā:vbi tñ nō video vel audio.g̃ de ꝟ nō est certitudo. ¶ Rñdeo.q aliud ē ↄtra negāt̄ aliquā ꝓpōnē ostēdere eā esse verā. Aliud est alicui admittenti eā ostēdere quō sit vera. Exēplū.4.meta.vbi ↄ negātes p̄mū p̄n̄m. nō iducit pbs illud icōueniēs q opiniōes cōtrarie simul essent in aia.boc ipsi ↄcederēt sicut p̄missum.sed iducit eis alia icōueniētia manifesta eis: sz nō ī se.sed recipiētibus p̄mū p̄ncipiū ostēdit quō sit notū p̄mum p̄ncipiū:qz ita notū est:q oppositum eius nō possit euenire in mēte:qō pbat:qz tūc possent op. ↄtie simul ī esse.talis ↄclusio est magis ibi icōueniens q̄ ypothesis. ita ꝟ si ↄtēdis mecū nullā ꝓpōnē eē per se notā nolo disputare tecū. Cōstat.n.q tu es pteruus: qz nō es psuasus.sicut pz in actib⁹ tuis quō obycit phs.4.meta.sōnians.n.de aliquo q̄si de p̄mo obtinēdo.ꝛ postea euigilans nō psequit̄ illud sicut psequeret̄ si ita eēt p̄im⁹ vigilādo ad illud cōsequēdū. si aūt admittas aliquā p̄positionē esse p se notā opz q possit cognosci:ꝛ circa qō cunq̄ pōt potētia idisposita errare:sicut pz in sōnys. igitur ad hoc q aliqua cognoscant̄ eē p se nota oz q possit cognosci qñ potētia est disposita ꝛ qñ nō. ꝛ p ña potest haberi notitia de actib⁹ nostris q potētia est ita disposita:q illa sunt p se nota que apparēt sibi p se nota. ¶ Dico tūc ad formā illi⁹ cauillatiōis:q sicut appet sōnianti se videre:ita posset sibi apparere oppositū vni⁹ p̄ncipij per se noti speculabilis:ꝛ tñ nō segt̄ gn illud p̄ncipiū sit per se notū. ita nō sequit̄ gn illud sit p se notū audiēti q audiat:qz circa vtrūq; pt potētia indisposita errare. nō aūt potētia disposita:ꝛ qñ sit disposita ꝛ qñ nō:hoc est p se notū. alꝫ nō posset cognosci aliquā aliā esse p se notaz. qz nō posset cognosci que eēt p se nota. vtrū illa cui itellectus sic dispositus. vel sic assentiret.

Circa quartū articulū ↄ cōclusionē op.arguo sic. ¶ Quero qd itelligit p veritatē certā ꝛ sincerā:aut veritatē ifallibilē absq̄.s.dubitatiōe ꝛ deceptione.ꝛ est pbatū p̄us ꝛ declaratū in z⁰.ꝛ tertio articulis:q illa pōt haberi ex puris nālibus. aut itelligit de veritate que est passio entis:ꝛ tūc cū ens possit nāl̄r cognosci.g̃ ꝛ vex cū sit passio ei⁹.ꝛ si vex. g̃ ꝛ veritas p abstractionē:qz quecūq; forma pōt itelligi vt in subto.pōt etiā itelligi vt in abstracto in se:ꝛ in abstracto a subto. Aut z⁰ itelligit p veritatē cōformitatē ad exemplar.ꝛ si ad creatū pz p̄positū. si aūt ad exēplar icreatū ↄformitas ad illud nō pōt intelligi nisi illo exēplari cognito:qz relatio nō est cognoscibilis nisi cognito extremo.g̃ falsuz est qō ponit̄ in op.s.exēplar eternū esse rōnem cognoscēdi nō cognitū. ¶ P.z⁰ sic. Intellus simplex qō itelligit cōfuse pōt cognoscere diffinitiue iquirēdo diffōnē illius cogniti p viā diuisiōis.hec cognitio diffinitiua videt̄ pfectissima ptinēs ad itellectū simplicē. ex tali cognitione perfectissima terminoz potest intellectus pfectissime cognoscere p̄ncipiū: ꝛ ex p̄ncipio cōclusionē.ꝛ in hoc cōpleri videt̄ notitia itellectualis.ita q nō videt̄ cognitio veritatis necessaria haberi vltra veritates predictas. ¶ Item tertio.aut lux eterna causat aliquid p̄us nāliter actu aut nō.si sic.aut ergo in obiecto:aut in intellectu.nō in obiecto:qz obiectū inq̄tuz habet esse in intellectu nō habet esse reale sed itētionale. igit̄ nō est capax alicuius accidētis realis. Si in intellectu.igit̄ lux increata nō imutat ad cognoscendū sinceram veritatē nisi mediāte affectu suo:ꝛ ita eque pfecte videt̄ opi.cōmunis ponere notitiā in lumine icreato sicut ista opio:qz ponit eā videri in itellectu agente g est effectus lucis increate ꝛ perfectior q̄ esset illud lumen accidētale causatū. Si autē nihil causat ante actuz. aut ergo sola lux causat actū:aut lux cū intellectu ꝛ obiecto. si sola lux.g̃ itellectus agēs nullā bz opationē in cognitione sincere veritatis:qō videt̄ icōueniens:qz ista operatio est nobilissima intellectus nostri.ergo intellectus agēs q est nobilissim⁹ in aia ↄcurret aliquo mō ad istaz actionē.sil'r ēt fz pbz.3.de aia. itellectus agēs corrēspōdet in rōne actiui possibilis in rōne passiui.ergo q̄cquid recipit possibilis ad illud aliquo modo se habet actiue

T.c.zz.

Cap.z.

Cap.z.

De.quo i.5.q.14

T.c.9.

T.c.10. 18.ꝛ.24.

T.c.17. ꝛ.18.

intellectus agens. Hoc etiã icõueniẽs qõ illatũ est ꝺclu dit ex op. p̃dicta p aliã viã: qz ſm ſic opinãtẽ agẽs vtẽs inſtro nõ põt hꝫ actionẽ excedẽtẽ actionẽ inſtri. igit cũ vtus itellectꝰ agẽtis nõ poſſit in cognitionẽ ſincere veritatis luꝛ eterna vtẽs itellectu agẽte nõ poterit in cognitionẽ vel in actionẽ iſtius cognitõis ſincere veritatꝫ: ita ꝙ itellectꝰ agẽs hẽat ibi rõnẽ iſtri. ¶ Si dicas ꝙ lux increata cũ itellectu ꝛ obto cauſet iſtã veritatẽ ſincerã: hᵉ eſt cõis opi. q̃ ponit lucẽ eternã ſicut cãz remotã cauſare omnẽ certã cognitionẽ vel veritatẽ. vel igit erit iſta opi. incõueniẽs: vel nõ diſcoꝛdat a cõi opi.

Ad queſtionẽ igit dico ꝙ ꝓp vba Aug. oꝺ ꝺcere ꝙ veritates ifallibiles videnꝫ in regulis eternis. vbi ꝑ nota ꝙ põt ly in. accipi obiectiue: ꝛ hꝫ q̃drupl'r. vel ſic in obto ꝓxio: vel ſic i ꝺtinẽte obz ꝓxiᵐ: vl' ſic i eo vtute cuiꝰ obz ꝓxiᵐ mouet. vel ſic in obto rẽoto. ¶ Ad itell'm ꝑmi dico ꝙ oĩa itell'ibilia actu itell's diuini habẽt eẽ itell'ibile: ꝛ in eis oẽs veritates de ſe relucẽt: ita ꝙ intell's itelligẽs ea: ꝛ vtute coꝝ itelligẽs neceſſarias veritates de eis videt i eis ſic i obis iſtas veritates neciãs. illa aũt inq̃tũ ſũt obã ſcõaria itell's diuini ſunt veritates: qz ꝺformes ſuo exẽplari itellectui. ſ. diuino: ꝛ ſũt luꝛ qz manifeſtatiue. ꝛ ſũt imutabiles ibi ꝛ neceſſarie. ſz eterne ſũt ſm gd: qz eternitas ẽ ꝺditio exiſtentis. ꝛ illa nõ habẽt exiſtẽtiã niſi ſm gd. ſic g̃ ꝑ poſſumus ꝺici videre in luce eterna hoc ẽ in obto ſcõario itellectus diuini: qõ eſt veritas vel luꝛ eterna mõ expoſito.

2ꝰ modus ꝓz ſil'r: qz itellectꝰ diuinꝰ ꝺtinet iſtas veritates q̃ſi liber. ſicut ꝺicit illa auctas Aug. de tri. i4. c. i5. vl' 34. ꝙ iſte regule ſcripte ſunt in libꝛo lucis eterne. i. in itellectu diuino inq̃tum continet veritates iſtas. ꝛ ꝫ ille liber nõ videaꝫ: videnꝫ tñ ille gditates vel veritates que ſũt ſcripte in illo libꝛo. ꝛ eatenꝰ poſſet ꝺici itell's noſter videre veritates in luce eterna: hoc ẽ in illo libꝛo ſicut in ꝺtinẽte obiectũ. ꝛ hoc ſm 2ᵐ modũ. vel etiã in illꝫ veritatibꝰ q̃ ſũt luꝛ eterna ꝫz gd ſicut in obtis videmꝰ. ꝛ hoc ſm ꝑmũ modũ. ꝛ alter iſtoꝝ modoꝝ videt eẽ de itellectu Aug. i2. de tri. c. i4. ꝙ rõ q̃drati coꝛpis manet icoꝛruptibilis ꝛ imutabilis ꝛc. nõ autez manet talis niſi vt eſt obm ſecũdariũ itellectꝰ diuini. ¶ Cõtra tũ ꝑmuz modũ eſt ꝺubiũ. ſi. n. nõ videmꝰ iſtas veritates vt in intellectu diuino: qz nõ videmꝰ intellectũ diuinũ: quõ ꝺicemur videre in luce icreata ex hoc ꝙ videmꝰ in tali luce eterna ſm gd q̃ hz eẽ in luce icreata ſicut in itellectu cognoſcẽte. ¶ Huic rñdet tertiũ mẽbrũ: ꝙ illa vt ſunt obm ſcõariũ itellectꝰ diuini nõ hñt eẽ niſi ſm gd. opatio aũt vere realis nõ ꝺpetit p̃ciſe alicui enti ſm gd vtute ſui. ſz ſi aliquo mõ ꝺpetit ſibi hꝫ oz eẽ vtute alicuiꝰ cui ꝺpetit eẽ ſimpl'r. igit iſtis obtis ſcõarys nõ ꝺpetit mouere itellectũ p̃ciſe niſi in vtute eẽ itellectꝰ diuini qõ ẽ eſſe ſimpl'r. ꝛ ꝙ qõ iſta habẽt eẽ ſm gd. ſic igit in luce eterna ſm gd ſicut in obto ꝓximo videmꝰ. ſz in luce icreata videmꝰ ſm tertiũ modũ. ſic. ſ. in cã ꝓxima: cuiꝰ vtute obz ꝓximũ mouet. ¶ Juxta hꝫ ẽt poſſet ꝺici ꝙ q̃tũ ad tertiũ modũ videmꝰ in luce eterna ſicut in cã ꝓxima obti in ſe. nã itell'us diuinꝰ ꝓducit iſta actu ſuo ineẽ itelligibili: ꝛ actu ſuo ꝺat huic obto eẽ tale ꝛ illi tale: ꝛ ꝓ ꝓñs ꝺat eis talẽ rõnez obi: ꝙ quã rõnẽ ꝑmo mouẽt intellectũ ad cognitionẽ talẽ certã. Et ꝙ ꝓpe poſſet ꝺici intellectum noſtrũ videre in luce eterna: qz luꝝ eſt cauſa obti. appet per ſimile. qz ꝓpe ꝺicimur itelligere in lumine itellectꝰ agẽtis: cũ tñ illõ lumẽ nõ ſit niſi cã actiua. ſ. vl' faciẽs obiectũ i actu: vl' vtute cꝰ obm mouet: vel vtrũq̃. iſta igit ꝺuplex cãlitas itell's diuini q̃ eſt vã luꝝ icreata. vz. ꝙ ꝓducit obiecta ſcõaria in eſſe itelligibili: ꝛ qõ eſt illõ virtute cuius obiecta ſecũdaria etiã ꝓducta mouẽt actualiter itellectũ: poteſt quaſi itegrare vnũ tertiũ mẽbruz de cauſa ꝓpter quã ꝺicamur vere videre i luce eterna. ¶ Et ſi obycias ꝺtra iſtos ꝺuos modos itegrãtes tertium mẽbrũ de cauſa: qz tũc magl videt ꝙ ꝺiceremur videre in deo volẽte: vel in deo vt volũtas eſt: q̃ in deo vt luꝛ eſt: qz voluntas diuina eſt ꝓncipiũ imediatũ cuiuſlibet actus ad extra. ¶ Rñdeo. itellectꝰ diuinus inq̃tũ aliquo modo ꝑ eſt actu voluntatis diuine: ꝓducit iſta obiecta in eſſe itelligibili. ꝛ ita reſpectu iſtoꝝ videt eſſe cauſa mere naturalis: qz deus nõ eſt cauſa libera reſpectu alicuius niſi qõ ꝓſupponit ante ſe aliquo modo voluntatẽ ſeu actũ volũtatis: ꝛ ſicut itellectus vt ꝑ actu volũtatis ꝓducit obiecta in eſſe itelligibili: ita vt ꝓrioꝛ cauſa videt coopari illis intelligibilibus ad coꝝ effectuz naturalẽ. vt. ſ. apprehẽſa ꝛ cõpoſita cauſent apprehẽſionis cõformitatẽ ad ſe. videt igitur ꝙ cõtradictionem includat aliquẽ itellectũ talẽ cõpoſitionẽ formare ꝛ cõpoſitionẽ nõ eſſe cõformẽ terminis: ꝫz poſſibile ſit illos terminos nõ cõcipere: qz ꝫz deus voluntarie coagat ad hꝫ ꝙ intellectus terminos cõponat vel nõ: tñ cũ ꝓpoſuerit vt illa cõpoſitio ſit cõformis terminis hoc videt neceſſario ſequi rõnẽ terminoꝝ quã habẽt ex itellectu dei cauſante illos terminos in eſſe itelligibili. ¶ Et ex iſto apparet q̃liter nõ eſt neceſſaria ſpãlis illuſtratio ad videdũ in regulis eternis. qz Aug. nõ ponit in eis videri niſi vera que ſunt neꝛia ex vi terminoꝝ. ꝛ in talibus eſt maxima neceſſitas tã cauſe remote q̃ ꝓxime reſpectu effectꝰ: puta tã itellectus diuini ad obiecta mouẽtia q̃ illoꝝ obiectoꝝ ad veritatẽ ꝓpoſitionis de eis. ꝛ ꝫz etiã non ſit tãta neceſſitas ad ꝓceptionẽ illius veritatis ꝙ oppoſitũ icludat ꝺictionẽ: tamẽ neceſſitas eſt ex parte cauſe ꝓxime coaſſiſtẽte ſibi cauſa remota: qz termini apꝑhenſi ꝛ ꝓpoſiti nati ſunt nãliter cauſare cuidẽtiã cõformitatis cõpoſitiõis ad terminos. ꝛ ſi ponaꝫ ꝙ deus coagat termis ad iſtũ effectũ ifluẽtia generali: non tamẽ neceſſitate naturali.

¶ Sed ſiue ſit ifluẽtia generalis ſiue qõ plus eſt neceſſitas naturalis influendi terminis ad hũc effectuz. ꝓz ꝙ nõ requirit illuſtratio ſpecialis. EX TRA

¶ Aſſũptũ de itẽtiõe Aug. ꝓz ꝑ ipm. 4. de tri. c. i5. vel. 35. vbi logt de pꝛis ifidelibꝰ nonulli eoꝝ potuerũt aciem mẽtis vltra oẽz creaturã trãſmittere: ꝛ lucẽ icõmutabilis veritatis quãtulacunq̃ ex pte attingere ꝙ xp̃ianos multos ex fide iterim ſola viuẽtes nõdũ potuiſſe videnꝫ. igit vult ꝙ xp̃iani credita nõ videt in regulis eternis. ſz pꝛi videt in illis neꝛia multa. idẽ. 9. de tri. 6. c. vel i5. nõ q̃lis ſit vniuſcuiuſq̃ hoꝝ mẽs ꝛc. q. d. ꝓtingentia nõ videnꝫ ibi. ſz neꝛia. ꝛ in eodẽ. 4. li. c. i6. vel. 36. arguit ꝺ iſtos pꝛos. nũqd qz veriſſime diſputãt: ꝛ documentis certiſſimis ꝑſuadẽt eternis rõnibꝰ oĩa tpalia fieri. ꝑpea potuerũt in ipſis rõnibꝰ ꝑſpicere vel ex ipſis colligere quot ſũt aĩaliũ gnã: q̃ ſemĩa ſinguloꝝ in exoꝛdys ꝛc. nõne iſta oĩa nõ ꝑ illã icõmutabilẽ ſapientiã: ſz ꝑ locoꝝ ac tẽpoꝝ hiſtoriã queſierũt: ꝛ ab alys expta atq; ꝺſcripta crediderũt. g̃ itelligit ꝙ ꝑ regulas eternas nõ cognoſcũtur illa ꝺtigẽtia q̃ tñ ꝑ ſenſus cognoſcunt: vel ꝑ hiſtorias credunt. ꝛ tñ ſpãlis illuſtratio magis reqrit in credẽdis ꝺtingẽtib⁹ q̃z ĩ cognit] neꝛys: ĩmo ibi maxie remouet illuſtratio ſpãlis: ꝛ ſufficit ſola gnãlis. ¶ Cõtra gd igit ꝺic Aug. i2. de tri. c. i4. vel. 32. ꝙ paucoꝝ ẽ puenire mẽtis acie ad rõnes itell'ibiles. ꝛ 83. q. q. 46. nõ niſi pure aĩe ad illas ꝓtingũt. ¶ R⁹. iſta puritas nõ oz itelligi a vitys: qz. i4. de tri. c. i5. vel. 34. vult ꝙ iniuſtus videt i regulis eternis. gd i his ſentiẽdũ ſit. ꝛ. 4. li. c. ꝑallegato. vult ꝙ ꝑꝛi viderunt veritatẽ in regulis eternis ſine fide. ꝛ qõne eadẽ vult ꝙ null's ꝓt eẽ ſapiẽs ſine cognitiõe

ydeaꝝ:eo mō quo ꝓ Platonē forsan ꝺcederet eē sapiēte. Sed ista puritas ꝺz itelligi eleuādo itellcm̄ ad ꝺsiderādū vitates vt relucent in se:nō tm̄ vt relucēt i fantasma te:vbi ꝺsiderandū ꝙ res sensibilis ex̄ causat fantasma ꝺfusum:ꝛ vnū per accn̄s i vtute fantastica repn̄tās.s.rē fm̄ quātitatē figurā colorē ꝛ alia accn̄tia sensibilia . ꝛ si cut fantasma repn̄tat tm̄ cōfuse ꝛ p accn̄s:ita multi ꝓci piunt tm̄ ens p accn̄s:vitates ā̄t pure p̄cise sunt tales ex ꝓ̄a rōne terminoꝝ inq̄tū illi termini abstrahūtur ab oib⁹ p accn̄s ꝺiūct] cū eis. Nō eni ḣ ꝓ̄po. Oē totū ē ma ius sua pte.p̄ va ē:vt totū est i lapide vel ligno:sed vt to tū abstrahit̄ ab oib⁹ ꝙb⁹ ꝺiūgit̄ per accn̄s.ꝛ iō intell's ꝙ nūq̄ itelligit totalitatem nisi i ꝺceptu p accn̄s:puta i to talitate lapidis vl' ligni:nunq̄ itelligit sincerā vitatē h⁹ ꝓncipy:qz nūq̄ itelligit p̄cisaꝫ rōem termini: p quaꝫ est vitas paucoꝝ..igr̄ est ꝓtingere ad rōes eternas.qz pau coꝝ ē hr̄e itellectiōes p se:ꝛ multoꝝ ē hr̄e ꝺcept⁹ tales p accn̄s:ſz isti nō dicūt̄ distingui ab alys p spālē illustrati onē ſz p meliora nālia:qz hnt̄ itellcm̄ magis abstrahētē ꝛ pspicaciorē vl' pp maiorē ingsitiōem p quā eq̄ ingenio sus ꝓuenit ad cognoscendū illas ꝙditates:quas ali⁹ non ingrēs nō cognouit.Et isto mō itelligit illud Aug.de vi dente i monte ꝛ videte iferi⁹ aerē nebulosum ꝛ superi⁹ aerem sincerū 9°de tri.c.6.vel.4.6°.qui eni tm̄ itelligit per conceptus p accn̄s ipse ē q̄si i valle positus circūda tus aere nebuloso.sed q̄ sepat ꝙditates itelligēdo p̄cise eas ꝺceptu per se:q̄ tm̄ relucēt i fātasmate cū multi alys accn̄tib⁹ adiūctis ipe ḣz fantasma iferius.s. aerem ne bulosuꝫ:ꝛ ipe ē i mōte inq̄tū cognoscit illā vitatē ꝛ videt ꝺ supra:vt istā vitatē supiorē i vtute itell's icreati q̄ ē lux eterna. ¶ Ultio modo pōt ꝺcedi ꝙ cognoscūt̄ vita tes sincere i luce eterna sic̄ i obo remoto cognito:qz lux icreata ē p̄mū p̄n̄ entiū speculabiliuꝫ.ꝛ vltimus finis reꝝ practicarū.ꝛ iō ab ipa sumūt̄ p̄n̄ tam speculabilia q̄ practica.ꝛ iō cognitio oium tā speculabiliū q̄ practi cabiliū p ꝓncipia sūpta a luce eterna vt cognita ē perfec tioꝛ ꝛ purioꝛ cognitiōe sumpta p p̄n̄ i genere ꝓ̄po sicut dcm̄ ē i gōne de theologie sbo:ꝛ ē eminētioꝛ alia q̄cūq̄ Et ḣ mō cognitio oium ptinet ad theologū . Cognosce re eni triāgulū hr̄e tres vt ē q̄dā pticipatio dei ꝛ hns ta lē ordinē i vniuerso ꝙ q̄si exp̄mit pfectiōeꝫ dei:ḣ ē no bilioꝛi mō cognoscere triangulū hr̄e tres q̄ p rōneꝫ tri anguli:ꝛ ita cognoscere ꝙ tēpate viuēdū sit pp btitudi neꝫ vltimā ꝺsequēdā :q̄ ē attīgēdo dei eēntiā :i se ē pfe ctius cognoscere istud cognoscibile practicū q̄ per p̄n̄ aliq̄ i gñe moꝛis.puta p ḣ ꝙ honeste viuēdū sit : ꝛ isto mō logt̄ Aug.de luce icreata vt cognita . i5°.de tri.cap° 27°.vel 8z°.vbi seip̄m alloquēs ait. Nēpe q̄ multa vera vidisti eaq̄ discreuisti ab illa luce q̄ tibi lucente vidisti: attolle oculos ad ipam lucē ꝛ eos i eā fige si potes. Sic eni videbis qd distet natiuitas vbi dei a ꝓcessione doni dei.ꝛ paulo post. Dec ꝛ alia sit̄ certa oc̄lis tuis interio ribus lux ista mōstrauit:que igr̄ ē cā cur acie fixa ipsam videre nō possis :nisi vtiq̄ infirmitas ꝛc̄. ¶ Ex dcis ꝑz ad oēs auc̄tes Aug.i oppositu ꝛ scōm aliquē dcōꝝ mo doꝝ videdi exponi p̄nt auc̄tes Augu.que occurrunt

De sexto articulo (de ista materia. patet ex dictis.

EX ¶ Uidēdū est qūo ille tres rōnes facte ꝓ p̄ma op.aliqd veri ꝺcludūt inq̄tū accipiūt̄ ab Aug.ſz nō ꝺcludant illā ꝺclusionē falsam ad quā iducūt̄. ¶ Ubi sciēdū est ꝙ a sensibilibus sic̄ a cā per se ꝛ p̄ncipali non ē expectanda sincera vitas:qz noticia sēsus est vere aliqd p accn̄s:vt dcm̄ fuit:ſz act⁹ sensuū aliq sint certi ꝛ veri:sed vtute i tellectus agentis q̄ ē pticipatio lucis increate illustran tis super fantasmata cognoscit̄ ꝙditas rei:ꝛ ex hoc hēt̄ sincerita vera:ꝛ per hoc soluit̄ p̄m argm̄ Henrici.ꝛ scōz intentiōem Aug.non plus ꝺcludit. ¶ Ad scōam rōnem Henrici dico ꝙ aīa mutabilis est ab vno actu dispato ad alium scōm diuersitatē oboꝝ ꝛ suam illimitationeꝫ ꝛ īmālitatē:qz ē respcū cuiuslibet entis finalr ab actu i nō actū:qz non semꝑ est i actu.sed respcū p̄mozū p̄ncipi ozum:q̄ꝝ veritas nota ē ex terminis:ꝛ ꝺclusionū euidē ter deductaꝝ ex terminis non est mutabilis a ꝛrario i ꝛrarium.a vo i falsum. ¶ Regule eni i lumine itell's agentis intellectū rectificāt ꝛ ipsa spēs itelligibilis ter minoꝝ:ſz i eēndo sit mutabilis.i repsentando tm̄ i lu mine itellcūs agentis imutabiliter repn̄tat:ꝛ per duas spēs itelligibiles cognoscūtur termini p̄mi p̄ncipy.ꝛ ita illa vnio est vera ꝛ certa euidenter. ¶ Ad ꝫm dōm ꝙ cō cludit contra eum:qz non ponit nisi spēm itelligibilem vel fantasma:non autē cōcludit de spē itelligibili repse sentante ꝙditatem. ¶ Dicendum aūt ꝙ si potentie sen sitiue nō sunt ipedite spēs sensibilis veraciter repsen tant rem:sed i somno potentie sensuum exterioꝛum sūt ligate.iō vtus imaginatiua ꝺseruans spēs sensibiles se cūdū diuersitatē fluxus humoꝝ capit] apphēdit eas tanq̄ res quarū sūt sil'itudines:qz vim rerum hnt̄ scōz p̄m de motibus aīalium:nō plus concludit tertia rō. TRA

¶ Hic restat ostendere . vtruꝫ per ea que fcā sunt aliquod trinitatis vestigium vel indiciū exiguum haberi potuerit. De hoc Aug.i lib. vi.de trini.ait. Oꝫ vt creatoꝛē per ea que fcā sunt itellecta cōspicientes trinitateꝫ intelligamus. Huius eni trinitatis vestigium in creaturis apparet. Hec eni que arte diuina facta sunt:ꝛ vnitatem quandaꝫ in se ostendunt ꝛ spēm ꝛ ordinem. Nam quodq̄ horū creato rum ꝛ vnū aliqd est:sicut sunt nature coꝛporum ꝛ animarum:ꝛ aliqua spē formātur:si cut sunt figure vel qualitates coꝛporū ac doctrine vel artes animarum:ꝛ ordinē aliqueꝫ petit aut tꝫ:sicut sunt pondera vel collatiōes coꝛporum:ꝛ amoꝛes vel delectationes aia rum:ꝛ ita in creaturis pꝛelucet vestigiuꝫ tri nitatis. In illa enim trinitate summa oꝛigo ē oium rerum ꝛ perfectissima pulchritudo:ꝛ beatissima delectatio . Summa autē oꝛigo: vt Aug.ostendit in lib.de vera religione:itel ligitur deus pater quo sunt omnia:a quo filius ꝛ spiritus sanct⁹. Perfectissima pulchri tudo intelligitur filius.s.veritas patris nulla ex parte ei dissimilis:quem cum ipso ꝛ i ipso patre venerant̄:qui forma est omnium que ab vno fcā sūt ꝛ ad vnū referūt. Qō V.

De vestigio.

¶ Quero vtꝝ i oi creatura sit vestigiuꝫ trinitatis. Qꝛ non:qz per vestigium potest inuestigari naturaliter illud cuius est vestigium.ergo per creaturam posset naturaliter inuestigari trinitas.quod ē falsum:quia hoc excedit nālem rōneꝫ. ¶ Itē si i natura itellectuali est imago trinitat] .igr̄ nō vestigium : ꝺña pz:qz ista hnt̄ opposita ꝛ distictas rō nes repꝛesentandi.igr̄ non conueniunt eidē. ¶ Item nā itellectualis:qz nobilioꝛ est:hz aliam rōnem repꝛe-

sentandi q̄ alie nature inferiores: vt rōnem imaginis: sed citra nām intellectualē sunt nature multe habētes ordinē in perfectione: sicut sunt aīata supra inanimata: ⁊ mixta supra simplicia: ergo in eis erit alia rō repñtandi: ita q̄ rō vestigij nō erit cōis omnibus. ¶ Contra. 6°. de trini. cap. vltio. vel. 28. Oz igr̄ vt ⁊ creatorē per ea q̄ fcā sunt intellecta conspicientes intelligamus trinitatē cuius in creatura quomodo dignū ē appet vestigium.

In ista questione tria sunt videnda. primo quia fm ph̄m oēs transferentes fm aliquā silitudinem transferūt. ¶ Uidēdū primo est de rōne vestigij in corporalib⁹: vnde translatum est nomen eius ad ꝓpositum. Scōo videndū est q̄ sit rō vestigij fm quā transferr̄ ad ꝓpositū: ⁊ in quo cōsistat: ⁊ respcū cuius in deo sit rō vestigij in creatura. 3°. videndū est i gbus fundatur respcūs vestigij siue creature ad deum siue e conuerso. cuius dr̄ vestigium.

Tho i.i. scripti d. 3. ar. 2. et i pri. p. q. 95. ar. 7.

Quantum ad primum dicit̄ q̄ vestigium est impssio derelicta ex transitu alic⁹ super vacuū vel plenum ipm impfecte repñtans: ⁊ ideo impfecte. qr vestigium representat aliqd cōfuse: ⁊ sub rōne speciei: imago pfecte: qr sub rōne indiuidui: sicut per vestigium distinguitur equus a boue: ⁊ cognoscitur q̄ trāsiēs est equus: nō bos: non aūt distinguit̄ h̄ equus ab illo. sed imago distinguit sub rōne indiuidui: qr imago Iouis non representātat cesarem. ¶ Quantū ad scōz articulū dr̄ q̄ creatura hz ad deum triplicē relatiōem sicut ad triplicez cām. ⁊ h̄ scōm tres modos relatiuoz quos ponit ph̄us. 5°. metaphi. ¶ Quantū ad p̄mū modum refertur ad deū relatione fundata super vnū. s. relatione silitudinis: ⁊ hoc inquātū creatura est exemplata: ⁊ referr̄ ad deū inquātum est cā exemplaris. ¶ Quantū ad scōm modum. s. potentie refertur creatura ad deum vt ꝓductū ad ꝓducentem. ¶ Quantū ad tertium modum. s. modū mēsure refertur ad deū vt ordinata ad ipm sic ad cāz finalē. ¶ Isti igit̄ tres respect⁹ integrant rōnē vestigij. qr vn⁹ non sufficit sine alys: vt colligitur ab Aug. 83. q. q. 74. De duob⁹ ouis ⁊c. habet̄ hic igitur in quo consistit rō vestigij i creatura. ¶ Hz respectu cuius est ex pte dei: ¶ Rñdeo respcū appropatoz trib⁹ personis diuinis. nam creatura per primum respcū. s. similitudinis representat artē exēplantis que appropatur filio: per scōz repñtat potētiam ꝓducentis que appropat̄ patri: ꝑ tertium repñtat bonitatem finiētis que appropat̄ spiritui sancto. ¶ Contra illud q̄ dr̄ in p̄mo mēbro: si tantum eēt vnum aīal: ita q̄ nō esset aliud possibile in vniuerso adhuc eius vestigium non eēt eius imago: qr adhuc nō esset eius vestigium silitudo toti⁹ sed partis: imago aūt est totius silitudo: ⁊ tamen tūc non repñtaret ipm confuse. idest secūdum aliquā rōem cōem sibi ⁊ alys.

Quantum ad hoc igitur dico q̄ vestigium est similitudo illius partis aīalis a qua impmitur in aliquid sibi cedens: sed similitudo expressa partis nō est similitudo totius: quia neq; scōm rōnem totius in se: nec etiam qua totum immediate cognoscitur: sed arguitiue tm̄ ex hoc q̄ cognoscitur illud repñtatū esse aliqd illius: ⁊ ideo si illud supposītum sit falsum: puta q̄ illud impmens est sepatum a toto: vt si pes amputatus a corpe impmeret vestigiū: erraret quis circa totū cui⁹ nata ē eē talis pars impssiua vestigij: p3 etiā q̄ si totū corpus eēt ita impressū pulueri sicut modo pes est impressus illa ipressio derelicta vere esset imago ⁊ similitudo toti⁹ sicut mō vestigium ē silitudo ptis. Hoc ēt ad ꝓpositū applicādo nō videtur q̄ p̄ma differentia posita iter vestigiū ⁊ imaginē sit va

Henric⁹ quo. 9 q. 1. et 2. T. c. 20.

T. c. 20.

qr nulla creatura repñtat deum nisi scōm concept⁹ cōmunes ⁊ nō fz conceptus spāles. s. speciei specialissime. ergo non ē dr̄ia creature ad creaturaz in repñtādo deū in rōne cōi ⁊ non cōmuni. ¶ Qō ēt dr̄ in scōo membro q̄ vestigium consistit in istis trib⁹ relationibus non videtur verum: qr hz rō vestigij dicat respectū quēadmoduz silitudo: realiter tm̄ non est respectus tm̄ sicut non dr̄ similitudo esse in respectu precise: sed in aliquo absoluto in quo fundetur relatio similitudinis. ita videtur ēt ratio vestigij non esse in respectu precise. sed i aliquo in quo fundatur ille respectus: ⁊ hoc ꝓbatur sic: qr vestigium est similitudo vestigiati: ex quo cognito cognoscitur illud. ergo vestigiū potest precognosci naturalr̄ illi cuius est vestigiuz: sed relatio nō potest p̄cognosci termino naturaliter. ¶ Item q̄ dicitur q̄ illi tres respectus pertinent ad illos tres modos relatiuozum. h̄ videtur falsum: quia ph̄s 5°. metaphi. ponens differentiā duozum modozum: ad tertium vult q̄ in duob⁹ primis modis sit mutua relatio. in tertio autē non. sed tantuz vnum dicitur ad aliud. quia aliquid est eius. oīs autez relatio creature ad deuz est non mutua: sed tm̄ dicitur deus ad creaturam: qr creatura ad ipsum: ergo omnis respectus creature ad deum est scōm tertium moduz. ¶ Qō aūt adducit de primo modo de silitudine nō valet: qr illa similitudo que ē exemplati ad exemplar non est de primo modo: quia non ē similitudo vniuocatiōis sed imitationis: imo pertinet ad tertium modū sic̄ manifeste p3 per ph̄m qui in tertio modo ponit relationez scientie ad scibile: ⁊ vniuersaliter mensurati ad mensuram. Exemplar aūt hz rationem mensure respectu mēsurati. vel exēplati. ḡ ⁊c.

T. c. 20.

Quantum ergo ad scōm articulum cōcedo q̄ oīs respect⁹ creature ad deum pertinet ad illum tertiū modum relatiuozū: nec in solis respectibus consistit vestigium: sed in aliquib⁹ absolutis: ⁊ forte i aliquo respectu sicut i tertia sui parte. scōm q̄ assignat Augu. partem vestigij. 6° de trini. capitulo. 10. vel. 28. vbi dicit de creaturis. ¶ Dec igr̄ oīa que arte diuina facta sunt ⁊ vnitatem quandā in se ostēdūt ⁊ speciem ⁊ ordinē: vnitas aūt est perfectio absoluta: sicut p3 per exēpla sua ibi. Unū aliquid est sicut natura corpoz̄ ⁊c. species etiam seu forma absolutuz aliquid est: sicut patet per exempla sua ibidem sicut sunt qualitates corpozum ⁊ doctrina animarum. Ordo aūt aliquem respectum dicit: sed non ad finem vltimū: sed ad operationem. vnde dicit. aliquem ordinem hz sicut sunt pondera ⁊ collocationes corpozū ⁊ amozes aut ōlectationes animarum. quare ⁊c. ¶ Dec tria sic sūpta representant sub ratione similitudinis tria correspōdētia eis in deo. quia vnitas representat summam vnitatem primi principij a quo est origo: ⁊ quo ad hoc ait. In illa trinitate summa origo est rerum omnium. Spēs in creatura representat summam pulchritudinem in deo vnde ⁊ subdit. ⁊ summa pulchritudo. Ordo siue operatio in creatura representat operationem perfectissimam in deo. ⁊ quo ad hoc subdit: ⁊ beatissima delectatio. ¶ Possunt ⁊ alia multa in creaturis assignari q̄ velut similia representant in diuinis aliqua appropriata personis: puta vnum verum bonum. Unum in creatura representat vnitatem appropriatā patri. Uerū veritatem appropriatam filio. Bonū bonitatem appropriatam spiritui sancto. Et iste omnes perfectiones substātie sunt absolute ⁊ repñtant absolutas dei perfectiōes personis appropriatas. ¶ Aliter mltipliciter assignat̄ vestigiuz siue in illis que per ratiōem similitudinis representant aliqua appropriata personis siue per rōnez

ꝓportiõalitatis. Dico ãt ꝓportionaliter repũtare qñ rõ illius repũtantis non est formaliter in deo: sed aliquid ꝓportionale illi rõni sicut de illa assignatione. Modus Species ꝛ ordo: cuꝫ qua videtur esse eadem illa assignatio. Sapientie. 2°. In nũero pondere ꝛ mẽsura. ¶ Modus accipitur pro limitatione ꝛ pro eodem accipit̃ mensura in illa assignatione. Sapientie. 2°. Pondus autem accipitur ibi pro ordine: ꝛ numerus pro specie: Numer⁹ siue species ꝛ pondus siue ordo exponantur sicut ī ꝑma assignatione. Sed mensura que est ideꝫ qõ modus nõ repũtat aliquid sub ratione similitudinis: sed sub rõne proportionabilitatis: quia limitatio ꝓducti representat potentiam illimitatam producẽtis. ꝛ sic ꝑ quibus ī creatura consistit vestigium ꝛ respectu quoꝝ in diuinis: quia respectu appropriatorum personis diuinis. ¶ Sꝫ quo modo accipitur rõ vestigiꝫ in diuinis que sit similitudo partis: cum in diuinis non sit pars: ¶ Rñdeo vt trinitas est quasi quoddam totum numerale saltem in conceptu intellectus nostri: persona est ibi quasi ꝑs h⁹ totius: ita etiam appropriatum persone inquãtũ appropriatum est ibi quasi pars eiusdem: quia accipitur ꝑ illo cui appropr̃atur: nec tñ hoc: sed etiam appropriabile: lꝫ nõ acceptum vt appropriatum adhuc est ibi quasi pars eiusdem: quia eius rõ vt est: ꝛ vt ꝯcipitur complete saluat̃ in vna persona: ꝛ per ꝯsequens ratio eius non ponit trinitatem: sed ponit cõcomitanter vnitatem alicui⁹ ꝑsone in qua sit. lꝫ igitur creatura cõiter non representet nec personam vt persona que est in intellectu nostro q̃si ꝑs trinitatis: nec appropriatũ vt appropriatuꝫ. Non enim sic cognoscitur appropriatum nisi cognoscat̃ illud cui appropriatur: representat tamen appropriabile in q̃ saluatur q̃si ratio partis mõ predicto respcũ trinitatis.

Mꝫ. quo. 5. q. 2. et quol. 4. q. 7. et. 8. et quo. 2. q. 3. **Quantũ ad tertium** articulum dicit̃ secundũ Boetium de hebdomadibus: q⁹ diuersum ẽ esse. ꝛ id quod est: quia illud quo aliquid est dicitur ratitudo eius. Quo autem ipsum est qõ ẽ: vel aliquid: dicit̃ aliquitas eius. ¶ Hoc intellecto dicitur q⁹ respectus vestigialis ī creatura nõ fundatur in ratitudine rei: sed in aliquitate tantũ: ꝛ est formaliter ratitudo eius. ¶ Modus ponitur iste sc̃ꝫ

Ca. l. 2. Auicẽ. gnto metaphysice. Humanitas est tantum humanitas. ergo ratio humanitatis nõ ẽ res rata. ergo oꝫ q⁹ aliquo alio extra rõnem formalem humanitatis sit ens ratuꝫ. ¶ Arguitur etiam q⁹ illud quo formaliter ẽ ratitudo eius sit respectus vestigialis. ꝛ hoc primo sic. ¶ Quicqd ĩcluditur in per se intellectu alicuius iquãtum tale. est illud quo ipm formaliter est tale: sed respectus vestigialis includitur in rõne cuiuslibet entis rati: ergo ꝛc̃. ꝓbatio minoris: qꝛ quoddã ens est: qõ est ipsuꝫ eẽ: sicut deus: quoddam qõ nõ est ipm eẽ: sed cui cõtigit eẽ: sicut oẽ aliud extra a deo: quod nõ ẽ de se eẽ: sed tãtũ ẽ ens cui cõtingit eẽ ex hoc arguitur sic. Quodcũqꝫ ens quod non est de se eẽ: sed tantum cui contingit eẽ non ẽ ens ratuꝫ nisi participando ipm eẽ vel inquãtũ ꝑticipat ipm eẽ: sed oẽ aliud a deo est cui contingit esse ꝛ non est ipm eẽ. ergo non est ratum nisi inquãtũ participat esse. ergo illa participatione formaliter est ratum. ¶ Scõo sic. nihil aliud a deo põt perfecte cognosci sine cognitione oĩum cãrum intrinsecarum ꝛ extrinsecarum. primo

T. c. l. physicoꝝ. Tunc vnumquodqꝫ sed si essentia alicui⁹ talis esset absoluta ꝛ non ĩcluderet essentialiter respcñ ad causam extrinsecam posset perfecte cognosci sine cognitione cause extrinsece. ergo oꝫ q⁹ includat talẽ respectum. ¶ Adducitur ad hoc Augu. 8. de trini. cap. 3°. vel 8°. Uidebis bonum omnis boni ꝛc̃. ¶ Itẽ Boetius de hebdomadibus. Si paulisper per ĩtellectum amoueas ipm ꝑmum bonũ: tunc lꝫ sint bona: non tñ in eo q⁹ sunt erũt bona. ergo aufertur ratio boni ab eis ablato per ĩtellectum primo bono. ꝛ per consequẽs bonitas formaliter in eis dicit respectum: qꝛ participationem sũmi boni. ¶ Si arguitur cõtra istam opi. per Auerr̃. 2° meta phy. q⁹ relatio habet debilissimum esse. ergo nõ est nec potest esse formaliter ratitudo entis formaliter rati. Cõ. 19.

¶ Dicitur q⁹ duplex est relatio: quedã accidentalis: et quedam substantialis: ꝛ accipitur ista distinctio relationis a Simplicio super predicamẽta vbi vult q⁹ eẽ ī. non cõstituũt predicamẽta sicut esse ad pro eo q⁹ aliqui respectus sunt essentiales siue substantiales: aliqui non. Dicunt igitur q⁹ dictum cõmentatoris verum est de relatione accidentali: nõ de substantiali. ¶ Si ãt obyciẽ q⁹ omnis relatio presupponit fundamentum inesse rato. igitur non est ipsa ratitudo fundamenti. ¶ Dicit̃ q⁹ verũ ẽ de relatione adueniente fundamento. non autẽ de cõstituẽte fundamẽtũ. ꝛ hꝫ ẽ ista ꝛc̃.

Contra ista vt intelligãtur verba illa distinguo tria scõm opinionẽ illius doctoris in cuius dictis videtur fundari ista opi. Quia ꝼm ipm res dr̃. vno modo a reor reris quod est opinari: ꝛ sic ẽ cõmunis scõm ipm figmentis et nõ figmentis. ¶ Secũdo mõ res dr̃ a ratitudine. loco istoꝝ verborum accipio verba planioꝛa: pro re dicta a reor reris accipio realitatẽ opinabilem que cõmunis est scõm ipsuꝫ figmẽto: ꝛ nõ figmẽto: pro re autem dcã a ratitudine accipio scõm intentionem suam realitatem quiditatiuaꝫ. qꝛ ponit rem quiditatiuam esse ratam per hoc q⁹ ẽ exẽplata: quod nõ conuenit figmentis: vltra ista non restat nisi realitas existentie actualis. ¶ Habemus ergo tria per ordinem: realitatem: opinabilem: quiditatiuam et existentie. ¶ Quero tunc qd ĩtelligit per aliquitatem. Si realitatem opinabilem cuꝫ illa sit cõmunis alicui ꝛ nihilo: illa de se nihil est. igitur si ratitudo fundetur in aliquitate sic sumpta sicut quiditas vel essẽtia in supposito fundatur in nihilo: ꝛ quod fundatur in nihilo: nihil est: qꝛ quod nihil est ad se: nihil est ad aliud. 7° de trini. cap. 3°. Ergo ratitudo nihil est. igitur tota res composita ex ratitudine ꝛ aliquitate erũt duo nihila. Si aliquitas dicatur realitas quiditatiua. Quero quid intelligit per ratitudinem aut realitatem quiditatiuaꝫ. aut realitatẽ existentie. Si quiditatiuã. igitur dicere ratitudinem fũdari ī aligtate est dicere realitatẽ gditatiuam fundari ī realitate gditatiua: quod nihil est. Si realitatẽ existentie. ¶ Cõtra igr̃ illi realitati existẽtie presupponitur ratitudo. qꝛ res scõm istã opinionẽ habet vere esse ratum ante esse existentie: ꝛ ita non potest eẽ ꝑma ratitudo ei⁹ eẽ existẽtie. ¶ Si dicas q⁹ aligtas que est realitas opinabilis ẽ gd cõmune alicui ꝛ nihilo. Sed alia ẽ aligtas que ẽ ꝓpria figmẽtis: ꝛ alia que ẽ propa rei possibili eẽ: que nõ competit figmẽtis. ex qua componitur res hãs aligtatẽ ꝛ ex ipso eẽ sicut ex ratitudine sua. ¶ Contra. Bẽ dicere q⁹ duplex ẽ aligtas: alia alicuius ꝛ nihili: alia alicuius tñ: sicut si diceretur duplex ẽ albedo: alia albi ꝛ nigri: ꝛ alia albi tñ. ¶ Et preterea de illa aligtate ꝑ pria entitati possibili quero: aut illa ẽ respcũs tñ ꝛ fũdatur ī aligtate cõmuni qꝛ illa sola precedit eam: ꝛ tũc fũdabitur in nihilo: vt dcm̃ est: ꝛ tũc erit nihil: aut illa aligtas ꝑa est absolutum ꝛ per eam distinguit̃ res habẽs eam a figmentis per te. igit̃ ista ẽ prima ratitudo rei et absoluta: ꝛ ita respectus nõ erit ꝑma ratitudo rei. ¶ Ꝑ scõo sic. Humãitas aut hꝫ de se ꝯceptum cui non repugnat aligd subesse ī effectu: aut cui repugnat de se aligd subeẽ ī effectu: aut cui de se aligd subest ī effectu: nõ 3° modo scõm oẽꝫ opinionẽ: quia hoc est propum soli deo.

¶ Si detur q̄ de se repugnet sibi aliqd subeē illi conceptui. igr̄ per illum respectum aduenientem non pōt ei competere q̄ aliquid possit sibi subesse: q̄ qō repugnat alicui ex parte sui non potest ei nō repugnare stante nā eius: ⁊ ita nō fit sibi non repugnās per aliquē respectū aduenientē. ergo conceptus humanitatis est talis cui ō se nō repugnat aliqd subeē in effectu. sed talis ꝯceptus entis rati scōm opi. istius magistri: q̄ ꝯceptui figmenti repugnat aliqd subesse i effectu. ¶ P. phs. 4° meta. ex opiniōe dicētiū oīa apparentia eē vera ifert istud impossibile q̄ oīa erūt ad aliqd: qō nō itelligit tm̄ denoiatiue q̄ oīa eē ad aliqd verū ē saltem oīa alia a deo: ergo i tendit iferre p maximo iconueniēti oīa eē essentialr̄ ad aliquid. hec autē opi. ponit oīa esse eēntialiter ad aliqd ergo conclusio oīa eē ad aliqd apud phm̄ ē magis incōueniēs q̄ ista oīa apparentia sunt vera. ¶ Rñdeť. phs dicit q̄ oīa erunt ad aliquid. s. ad opinionem ⁊ sensum. ¶ Contra in argumēto ducēte ad ipossibile ꝯclusio ꝺz eque vel magis eē impossibilis q̄ premissa. ista cōclusio illata quaten⁹ sic illata non differt a premissa que ponit oīa esse vera ꝓpter apparentiā eoꝝ sensui vel opinioni nisi i hoc q̄ ifert oīa eē ad aliqd. ergo si i aliquo ꝺz maiorē impossibilitatē q̄ premissa est illa ipossibilitas oīa sunt ad aliqd simplr̄. ¶ 4°. sic. Humanitas inquantum humanitas aut ꝺz tm̄ qd nominis: aut ꝺz qd rei qō repugnat figmētis: si p̄mo mō igitur de humanitate inquātuz humanitas nō plus est scia q̄ de chimera. ⁊ per ꝯsequens metaphysica que ē ō qditatibus nō magis ē scia q̄ si eēt de figmentis non itelligibilib⁹ ꝓpter ꝯtradictionem iclusam i eis. Si vero humanitas iquantū būanitas ꝺz qd rei qō repugnat figmētis. ergo humanitas vñ humanitas ē quid ratum. Rñdetur q̄ humanitas vñ humanitas ꝺz aliquā diffōnez: sed illa non indicat ens ratum: q̄ figmenta pñt hēre genus ⁊ differentias ⁊ ita diffōnem. sed ad habendū rōnem completam entis rati. oꝝ addere respectum ad ens imparticipatum. Istud non respondet ad argumentū quin metaphysica nulla sit scia. Sil'r quod dic̄ de figmētis: q̄ figmenta habent genus ⁊ dr̄iam: falsum est: q̄ oē tale ꝺz rōnem i se falsā ⁊ includentem ꝺdictiōem: q̄ vna pars repugnat alteri. sed tales partes nūq̄ sunt gen⁹ ⁊ dr̄ia: q̄ dr̄ia est per se determinatiua generis: ⁊ p ꝯns nō repugnat ei.

T. c. 26. a. 27.

Secundo contra opinionē arguit̄ ex dictis eius. p̄mo sic. ¶ Qōlibet ens est formalr̄ actiuum sua ratitudine: qō ꝓbat̄: quia ratitudie ē formaliter i actu. Sed nihil scōm ipm̄ ē formaliter actiuum relatione: q̄ relatio nō est p̄ncipiū agēdi. ergo ratitudo non est relatio. Itē fm̄ ipm̄ nulla creatura iquātū rata differt spē ab illo eē quod est deus: sed ipm̄ eē qō ē deus scōm oēm opinionem est absolutum. quō igr̄ illud qō ē formaliter relatio nō differt specie ab eo: quod ē absolutū. ¶ Item scōm ipm̄ ens rōnis participat ens ratum: nō tm̄ formalr̄ est res rata. g̃ ptcipatio talis nō ē formaliter ipa ratitudo: quare ⁊c̄.

Quantum ad istum articulū dico q̄ nullus respcūs est ratitudo siue quo aliqd est firmum ens vel verū ens vel certum ens i quacūq̄ entitate. q̄ oīs respectus aliquid ꝺz in quo fundat̄ qō fm̄ se nō est ad aliud: ⁊ i illo p̄iori in quo ē eēntialr̄ ens ad se si nō ē eēntialiter ens certū aut ens firmum nō erit capax alicui⁹ respcūs per quem fiat ens ratum: q̄ ens nō ratum si fiat ratum aut fiet ratum ex se: qō icludit ꝺdictionē: q̄ qcqd est ex se aliquale est necio tale. aut ab aliquo causante fiet ratum: ⁊ si hoc p̄⁹ nāliter absolutum aliquod pōt termīare illam cātionē q̄ respectus. q̄ formalis ratio cuiuslibet termini p̄mi ꝓducti non est necessario respectus.

Ad rationes p̄o op. oppositā quantū ad istuz tertiū articulū. ¶ Ad illō Auic. de humanitate dico q̄ p hoc q̄ dicit q̄ egnitas ē tm̄ egnitas: li tm̄ nō excludit illa que sunt de p se rōne egnitatis: cuiusmōi est entitas rata. sed excludit illa q̄ sūt p se passiōes entis. vt vnū act⁹ ⁊c̄. sic̄ p̄z ibi p ſra suā. ¶ Ad scōm tam maior est falsa q̄ꝫ minor: maior q̄ a' inest p se hoī ⁊ eēntialiter inquantū hō: nō tm̄ aīalitas ē qua formaliter hō ē homo. Sed si addat̄ in maiori: qcqd per se includit̄ in itellectu alicuius tanq̄ꝫ vltimū in eo: vera ē: ⁊ sic minor ē falsa. cū ꝓbatur per alium ꝓsyllogismum. creatura est cui cōuenit eē ⁊c̄. dico q̄ maior illius ꝓsyllogismi falsa est si per ly inquantū intelligat̄ reduplicari aliqd per se p̄ modo. vel si accipiatur in maiore ptcipando gerūdiuum: ⁊ put exponit̄ p quia. si per ly q̄ itelligatur causalitas ptinēs ad p̄mū modū per se. maior ē falsa eodē modo: q̄ per se p̄io modo pticipatio ipsa nō est quo ens ē formalr̄ ratū: si āt intelligatur per ly iquātum cālitas pertinens ad scōm modum per se: qualis ē in subo respcū ꝓprie passionis. sic cōcedo q̄ tale ens inquantū tale ens: puta lapis inquātū lapis pticipat esse: nō tm̄ ē ꝓprie vera econuerso. s. q̄ inquātum pticipat est ens. Exemplu. hec est falsa ꝓprie loquēdo. homo iquātum risibilis est homo: ēt intelligēdo per se scōo modo: ⁊ multo magis per se p̄mo modo. tm̄ hec est vera. homo inquātū hō ē risibilis scōo modo. sic in ꝓposito. ista non ē ꝯcedēda: lapis inquantum participat esse ē ens. sumēdo inquātum vt supra dictū est scōo modo. tm̄ pōt cōcedi aliquo modo illa p̄ma q̄ lapis inquātū lapis pticipat ipsum esse: ita q̄ lapis positus in entitate rata de necessitate. ⁊ p se scōo modo ꝺz respectū pticipationis: sine q̄ ipm̄ eē includit ꝺdictionē: sicut subm̄ esse sine ꝓpa passione vel fundamētū necessarium relationis eē sine relatione posito termino illius relationis. Tunc intelligo sic: q̄ in p̄mo instāti nāe est ens q̄ ē ipz eē. s. deus. i secūdo lapis est ens ratū absolutū: qō nec intelligitur tunc vt pticipās necnon pticipans: in tertio ē ipsa pticipatio ⁊ respectus qdā ꝯns ad ipm̄ lapidē. ¶ Ad argumentuz de p̄mo phyſico. dico q̄ aliud ē relatiōem eē p̄ore cognitiōe cāti cogniti per cām: ⁊ aliud ipam includi in cognitiōe cāti: lz enī p̄us lapis hēat respectum ad deum q̄ꝫ lapis cognoscat̄. ⁊ iō nō cognoscit̄ perfecte nisi cognito deo. tm̄ lapis cognoscit̄ nō cognito respcū ad deum: ⁊ ex hoc segt̄ q̄ ille respectus nō est de eēntia lapidis: q̄ nihil perfecte cognoscitur. nisi cognito eo quod est de eēntia sua. ¶ Ad Augu. dico ⁊ ꝯcedo q̄ qōcunq̄ aliud bonū est per pticipatiōez bonū: sed nō vult auctoritas q̄ pticipatio sit de eēntia illius boni. ¶ Ad Boetiū dōz ē q̄ auctas ꝯcludit oppo⁹: q̄ ibi pōit subtractionē p̄mi bōi p itellcīn: ⁊ ꝺ posito loquēdo creatur. dic̄ q̄ loquēdo ō eē eaꝝ: lz sint ⁊ bōa sint: nō tm̄ iq̄tū sūt bōa sunt: sic igr̄ ipse subtrahens fm̄ intellectū p̄mum bonū logtur de creaturis fm̄ esse creaturaꝝ: sed si eē creaturarū eēt respcūs ad summū bonū nō solum eēt ꝺdictio subtrahere p̄mū bonū ⁊ log de eē creaturarū sed etiam nō eēt intelligibile: q̄ non est itelligibile ponere respectum subtrahendo terminum respcūs. igr̄ intelligit q̄ eē creaturarū sit absolutū: sed bonitas apud eū dic̄ quē dā fluxum a p̄mo bono: ⁊ verū est q̄ iste fluxus dicit respectum: ⁊ ideo nō pōt competere rei absolute. si g̃ res fm̄ eē suum non eēnt a p̄mo bono: nō eēnt bone inquātum sunt: q̄ inquātuz sūt nō fluerēt a p̄imo bono: eēnt tm̄ bōe p accidēs si fz eē aliud fluerēt a p̄mo bono: sicut lapis si non esset fm̄ se a volūtate p̄mi boni: sed tm̄ fm̄ duriciē inquātū durus eēt bonus: q̄ a volūtate p̄imi

boni eēt inquātū durus: lz nō inquātū lapis vel inquā-
tū ens. pz igit̄ q̄ accipit bonū p respcū fluxus a prio bo-
no: ꝛ hoc ēt mō bonitas i alys entibus a deo nō ē nisi qz
sūt a volūtate p̄mi boni: sed ista nō est pfectio absoluta
ꝛ intrinseca creature: ꝛ ideo bonitas ſm aliam rōnez ab-
solutam nō dicit respectū ad creatorem: licet bonitas vt
accipit ibi dicat.

Ad primū argumētū p̄ncipale dico q̄ p vestigiū distincte inuestigat̄ illud cuius ē ima-
go. ſ. pars totiⁿ: sed totū nō iuestigat̄ nisi indistincte: sicut
totū cognoscit̄ ex pte: ita i ꝓposito p creaturā inuestiga
tur appropātū: nō tn̄ inquātū appropātum sed ipm̄ qō ē
appropabile cuicūq; persone: sed nō ꝑpa psonaꝝ: ꝛ ideo
trinitas cuiⁿ ꝯceptus ē in ītellcū q̄si totalis inuestigat̄ q̄si
p similitudinē ptis. ¶ Ad scām dico q̄ q̄libet eēntia crea-
ta iquātū talis eēntia creata est ſm determinatū exem-
plar. ꝛ iō q̄libet repñtat deū sub rōne vestigy: nā āt ītel-
lectualis inquātū hz in se eēntiā vnā ꝛ opatiōes multas
iter q̄s ē ordo originis repñtat trinitatē rōne oīum ist̄o-
rum ꝯcurrētiū in tali nā. ita q̄ nā ītellectualis nō eodē
ē vestigiū ꝛ imago. sic̄ patebit magis in qōne de imagie.
¶ Ad vltimū dico q̄ nō ē ī eēntys creaturarū pp ordi-
nem ipaꝝ alia rō repñtandi q̄z rō vestigy. sed qz in aliq̄
nā ꝯcurrūt multa repñtantia vnitatē ꝛ trinitatē. iō illa
nā tali hz rōnem imaginis sic̄ nā intellectuali: talis aūt
ꝯcursus ñ ē ī aliq̄ nā iferiori nā ītellectuali: ꝛ iō oēs nāe
alie iferiores hñt p̄cise rōnem vestigy.

¶ Nūc vo ad eā iam puenimⁿ disputationez. vbi in mēte humana q̄ nouit deum vel possit
nosse trinitatis imaginē reperiamⁿ. Ut enim
ait Aug. in. xiiij. lib. de trinita. lz hūana mens
nō sit eiⁿ nāe cuiⁿ deus ē: imago tn̄ illius quo
nihil melius ē ibi: q̄rēda ꝛ inueniēda est quo
nā nr̄a nil hz melius. i. ī mente. In ipsa etiam
mente añq̄z sit pticeps dei eiⁿ imago repitur
ꝛ si enī amissa dei pticipatione deformis sit.
imago dei tn̄ pmanet. Eo enī ipso imago dei
ē mens quo capaꝝ eiⁿ ē eiusq̄z pticeps eē pōt.
Jā g̃ in ea trinitatē que deⁿ ē ingramus. Ec-
ce enī mens meminit sui: intelligit se: diligit
se. hec si cernimⁿ: cernimus trinitatē. nondū
q̄dē deū sed imaginem dei. ¶ Hic. n. quedā ap-
paret trinitas: memorie: itelligentie ꝛ amo-
ris. ¶ Hec g̃ tria potissimū tractemⁿ: mēoriam
itelligentiam ꝛ voluntatem. ¶ Nō VI.

Circa tertiam partē distinctionis
ſ. ō imagie. ¶ Que-
ro p̄ de mēoria. vtr̄ ī pte itellectiua ꝑpa sū-
pta sit mēoria ꝑpe. i. hñs spēm intelligibilez
porē nā'r actu itelligēdi. ¶ Et vī q̄ nō. quia
oīs spēs impssa ab obo repñtat illud sub illa rōne q̄ ipri-
mit̄ ab eo: ꝛ si ipm̄it̄ ab alio adhuc repñtat sub eadē rōe
sub q̄ repñtaret si iprimeret̄ ab obo: alioqn̄ nō eēt vera
spēs eiⁿ: ſz spēs qñ ipm̄it̄ ab obo ipm̄it̄ ab eo vt singula
re ē: qz actio ē singl'aris. g̃ spēs impssa a q̄cūq; ñ pt repñ
tare vl'e q̄le repñtat̄ itellectui. g̃ nulla spēs impssa repñ
tat itelligibile sub rōne intelligibilis vel vl'is. ¶ z⁹ sic.
pñtia obi ē cā pñtie spēi: ꝛ nō e⁹. nō. n. qz spēs ē in oculo.
iō obm ē pñs. ſz e⁹. g̃ p⁹ repñtatio obi nō ē p spēm. g̃ sup
flue ponit̄ spēs pp pñtiā obi. ¶ 3⁹ sic. q̄libet spēs si esset
in ītellectu eēt forma nā'r agēs ad intellectiōez: ſz mul-
te pñt eē in itellectu sil'si vna ponit̄. g̃ oēs ille nā'r age-
rēt ad itellectiōes sibi cozrñdentes. g̃ sil'eēnt plures in-
tellectiōes in intellcū cozrñdētes illis plurib⁹ spēbus: si
enī aliq̄ illaꝝ ageret nāliter: ꝛ tn̄ non eēt intellectio ſm
eā seq̄ret̄ q̄ nunq̄z possit eē intellectio ſm eā: qz cā nā'r
agēs qñ agit: agit ſm vltimū potētie sue. ſz si tūc nō pōt
hre effcm̄: nūq̄z hēbit. pluralitas āt ista spēꝝ q̄ sequit̄ ex
hypothesi iprobat̄ p illā rōnē Algazel. 4.⁹ meta. qz sicut
vnū corp⁹ nō pōt sil'figurari diuersis figuris: ita nō vī
idē intell's posse figurari sil'diuersis obīs: qō tn̄ seq̄ret̄
ponēdo sil'plures spēs intelligibiles. ¶ 4.⁹ sic. qz tūc vī
seq̄ q̄ intell's nō patiet̄ ab intelligibili inq̄tū ītelligibi-
le: ſz tn̄ patiet̄ passione reali recipiēdo quādam formā
q̄ erit sic̄ pfectio eiⁿ realis: recipit enī spēm illā: vt subm
recipit accidēs reale: ꝛ ita nō patit̄ intell's inq̄tū intelle
ctus ab intelligibili inq̄tū intelligibile: ꝛ ex hꝫ segt̄ q̄ ī-
telligere nō erit motⁿ rei ad aīaz. imo oīs itellectio erit
actio eius absoluta sic̄ forma stās nō hñs aliquē termi-
nū ex̄. ¶ Ad oppm̄ sic. Intell's q̄ñq; ē in pō ꝓpinqua et
accidētali ad itelligenduz q̄ pus fuit in pō eēntiali ꝛ re-
mota: istud aūt nō ē ī itellcū nisi p aliquā mutatiōez nō
obī. pz. qz ī obo tn̄ ē rel'o rōnis. g̃ ipiⁿ intell's. igr̄ ista mu-
tatio q̄ fit ad talē pōm ꝓpinquā vī cē ad aliquā formā
p quā obm intelligibile ē pñs itellectui. que forma erit
poꝛ nāliter actu intelligendi: qz prior ē nā pō ꝓpinqua
q̄ qs est potēs intelligere q̄ sit actus intelligēdi. illa āt
forma per quā obm ē sic pñs vocat̄ spēs. ergo in intelle
ctu ē ponere spēm intelligibilem.

In ista questione negat̄ oīs spēs intelligi- Hēd. quo. 4. q. 7. 8. et. 21. et quol. 5. q. 14.
bilis precedēs nā'r actū
intelligendi pp rōes positas ad p̄mā ptē qōnis. ¶ Mo
dus āt ponēdi ē iste. hīta impssiōe spēi sensibilis in orga
nū sensus: ꝛ toto illo ꝓcessu vsq; ad vltutē fantasticā in-
tellectus agēs abstrahit ab ipso obo in fantasmate ꝛ im
mutat itellcm̄ possibilē ad simplicē apphensionē essen-
tie: ita tn̄ q̄ intell's possibilis nullam spēm impssam re-
cipit a fantasmate. nec ē obm pñs intellectui: nisi qz pre
sens ē in imaginatiōe: ꝛ hꝫ pbat̄ ex ista deductiōe. sensus
enī recipit spēm aliam ab actu: vel qz organū est eiusdē
rōnis cū medio: vel qz spēs illa recepta ē dispō ꝓpinqua
ad actū sentiēdi recipiēdū: neutrū ist̄oꝝ cōcurrit in in-
tellectu: ē. n. itell's vt⁹ nō orgāica: ꝛ de se sūme dispositā
ad actū intelligēdi. igr̄ itell's nullā spēm recipit prioreꝫ
actu. ¶ Hec dī eē intētio Arist. 3⁹ de aīa. vbi cōmēdat T. c. 6.
antiquos dicentes aīam esse locū spēꝝ non totā ſz intel
lectiuā: hec āt distinctio Arist. nō vī eē bona intelligen
do q̄ alie ptes nō hñt spēs: sūt enī species in pte sensitī-
ua: ſz qz alie ptes nō hñt spēs vt loca. sed vt subta hñt
accidētia: intell's aūt hz eas vt locⁿ: qz vt forma exp̄ssaz
nō impssā. ¶ Hic ēt accipit qō dī. 3⁹ de aīa. q̄ specula- T. c. 11.
mur qō qd est in fantasmatib⁹: ꝛ q̄ fātasmata se hñt ad et. 39.
intellcm̄ sicut sensibilia ad sensū: ꝛ q̄ nihil ītelligimus T. c. 30.
sine fantasmate: ꝛ plura sil'ia dicit. ¶ Ex his ꝯcludit q̄ et. 39.
nullā pōit spēm intelligibilē: qz si ipa pōeret̄ intellectⁿ
nō specularet̄ qō qd ē in fantasmatib⁹ ſz in spē intelligi
bili: sil'r nō oporteret intellcm̄ ꝯuerti ad fantasmata: ſz
sufficeret spēs intelligibilis in qua haberet obm p̄sens
ad qō ꝯuertere. ¶ Si arguit̄ ꝫ Ḃ. qz p pḧm ibidem q̄ T. c. 38.
necesse ē q̄ aut res sint ī aīa aut spēs eaꝝ: ꝛ res nō sunt
g̃ species. ¶ Dic̄ q̄ ex pte itell's est spēs impssa q̄ est ha
bitus vel actus vel species exp̄ssa que est spēs in fantas
mate vl'q̄ditas: q̄ q̄ditas relucens in fantasmate est spe
cies respcū singularis. ¶ Nō enī hic lapis est in aīa: ſz
q̄ditas q̄ est species respcū bui⁹ lapidis. ¶ Hec ēt poni
tur intentio Aug. qui vult q̄ verbū gignit̄ nō ex spē ſz
ex habitu, dic̄ enī. ij. de trini. c. 10. vel. 24. q̄ ex ipsa scia

quã memoria tenem⁹ nascitur vbũ: ⁊ ex eodẽ. 2°. vł. 28.

Bolfre. quo. 9. q. 19. quo. 13 q. 3

Signiſ vbũ de scia que mãet in aĩo. ¶ Idẽ põit doctor quidã negãdo spẽm itelligibilẽ: ⁊ ptractat illã rõne 3 de organo que tacta ẽ in positõe ista. ¶ Ponit ẽt aliã rõez talẽ: qz quecũq; põ ẽ i põ prio ordiata ad aliquẽ actuz p pficiſ ꝑm talem actũ ab agẽte ꝓportionato pñte. ſz põ apprehensiua ẽ põ ꝑmo ordiata ad hũc actũ. ſ. apprehẽ sionẽ. g̃ ab agẽte ꝓportionato prio potentia perficiſ ꝑm actum istum q est apprehendere.

Contra istã opinionẽ arguo sic: siue itelligatur singulare siue nõ: nõ ẽ cura ad ꝓpo sitũ: certũ ẽ enĩ q; vł põt ab intellectu intelligi. ⁊ magł ponit a pħis q; itell⁹ ẽ põ distincta a põ sensitiua ꝓpter i tellectiõem vł̃is ⁊ pp ꝓpositiõem ⁊ diuisionẽ ⁊ pp syllo gizatiõem q̃s pp cognitiõem singularis si posset itellige re singulare. ¶ Ex ħ igr̃ mãifesto q; itell⁹ põt intellige re vł̃e accipio hãc ꝓpõnem. Jntell⁹ põt hẽre obm actu vł̃e pfecte sibi pñs in rõne obi ꝑus nãl̃r q̃s actu itelligat ex ħ segr̃ ꝓpositũ q; in illo ꝓzi hz obz sibi pñs i spẽ intelligibili. ⁊ ita hz spẽz itelligibilem ꝓzez actu. Añs as sumptũ vr̃ satis manifestũ: qz obm i rõne obi est pri⁹ nãliter actu. igr̃ vł̃itas que ẽ ꝓpria ꝺditio obi inq̃tũ obm p̃cedit actũ itelligẽdi ⁊ sub illa rõne oz obz eẽ pñs: quia pñtia obti p̃cedit nãliter actũ itelligẽdi. ¶ Cõsequen tiam ꝓbo. ꝑmo ex pte vł̃itatis obi. scõo ex pte pñtie. ex parte vł̃itatis obi arguo sex vys. q̃z due ꝑme sumũtur ex pte fantasmatis repsentãtis: ⁊ due ex pte itell⁹ agen tis: ⁊ due ex pte cõiozis ⁊ minus cõis. ¶ Prio arguo sic. spẽs ex ħ q; talis spẽs hz talẽ rõnem repñtandi: ⁊ ħ re spectu obi sub tali rõne repñtabilis. g̃ eadẽ spẽs manẽs nõ hz duas rõnes repñtatiuas: nec ẽ respcũ duaz rõnũ repñtabilium. ſz repñtare obm sub rõne vł̃is ⁊ singula ris regrit duplicẽ rõnem repñtatiuã ⁊ ẽ respcũ duplicis rõnis repñtabilis formal̃r. igr̃ idẽ manẽs idẽ nõ repze sentat sic ⁊ sic. g̃ fantasma qõ de se repñtat obm sub rõe singl̃aris nõ põt ipm repñtare sub rõne vł̃is. ¶ Rñdetur q; spẽs eadẽ sub alio ⁊ alio lumine repñtat obm sub alia ⁊ alia rõne: sic nocte lucẽtia i lumĩe diei repñtant se sub rõne colozatoz: i lumĩe aũt noctis sub rõe lucẽtiũ. sic i ꝓposito ꝑ lumẽ itell⁹ ⁊ fãtasie eadẽ spẽs põt repñ tare opposita i obo. ¶ Cõtra. repñtatiuũ ꝑus nãl̃r ẽ aliqd in se q̃s i tali lumĩe vel tali repñtet. qz enĩ est talẽ spẽs. iõ ꝺgruit sibi lumen i quo repñtet vnũ ⁊ nõ aliud. alio quin posset poni q; eadẽ spẽs repsentaret colorẽ ⁊ sonũ. qz species illa vt in aere tremulo repzesentaret sonuz: q̃ ꝑm q; ꝺcurrit mediũ extrinsecũ medio cõnãli ꝺiungiſ ozgano audit⁹ vt in aere illuminato ⁊ pspicuo: ⁊ ꝑm q; ẽ ꝺueniẽs ozgano visus repñtaret colorem: ⁊ ita nõ possz oñdi aliq̃ distinctio repñtatiuoz: in illo igiſ prioz opz itelligere vnitatẽ spẽi i se quã ꝺsegr̃ vnitas repzesentationis ⁊ obi repzesentabilis p ipam inq̃tũ p ipam repñ tatur: ⁊ ita aliqd qõ ẽ idẽ in isto ꝓzi nõ põt hẽre diuersã rõnem repñtandi nec põt repñtare idẽ sub alia ⁊ alia ra tione repñtabilis. Nec exẽplũ valz ad ꝓpositũ: imo est ad oppo⁹: vel qz due q̃litates sũt i tali corpe vt lux ⁊ co lor: q̃ z altera multiplicat se in lumĩe maiozi pñte alia i minozi qñ nihil aliud efficaci⁹ mouẽs mouet i luce ma iozi: ſz efficaci⁹ mouẽs tñ pcipiſ: ⁊ minus efficaciter mo uens nõ pcipiſ: sic ẽ stelle de die multiplicãt radios suos ſz nõ videnſ: qz aliud lumiosius efficacius mouet visuz vł̃ si vna ẽ q̃litas sensibilis i tali corpe ipa vtual̃r ꝺtinet z°. repñtatiua. color enĩ quodãmõ ꝺtinet lucẽ cũ sit lux in corpe termiato. ⁊ iõ i alio ⁊ alio lumĩe cãt diuersa re pñtatiua: aliud. ſ. in maiore ⁊ aliud in minore: ⁊ ita semp stat q; nõ sit idẽ repñtatiuũ obi sub diuersa rõe repñta bilis quãtũcũq; aliud lumẽ ⁊ aliud cõcurrat. ¶ Si rñ deaſ q; idẽ scõm eãdez q̃litatẽ põt eẽ sil̃e diuersis. sicut vnũ albũ scõm eãdẽ albedinez est sil̃e diuersis albis. ħ nihil est ad ꝓpositũ: qz i relatiõib⁹ ordinis eẽntialis nõ põt eẽ alia ⁊ alia dependẽtia i aliq̃ ad duo i eodẽ ordie: vtputa eiusdẽ mẽsurati ad duas mẽsuras i eodẽ ordine nec eiusdẽ pticipãtis ad duo pticipata: nec eiusdẽ effcũs ad duas cãs totales i eodẽ ordie: sic ꝓbatũ est i qõne de vnitate dei. g̃ i ista relatõe. vbi nõ ẽ tñmodo silitudo: ſz imitatio ⁊ exẽplatio passiua ipol̃e est idẽ absolutũ refer ri ad diuersa: ⁊ ita nõ põt esse eadem species i rõne rep̃ sentatiui diuersoz̃ sub rõne diuersoz̃. ¶ 2°. ad istud p̃m mẽbrũ arguo sic. qz repzesentatiuum ꝑm totã vtutẽ suã repñtãs obm aliqõ subvna rõne nõ põt sil̃ repñtare idẽ vel aliud sub alia rõne obi: ſz fantasma in eodem istanti in q̃ itelligiſ vł̃e scõm totã vtutẽ suam: repñtat obm vt singulare vtuti fantastice: qz tũc est actualis imagiatio illi⁹ obi i singl̃ari: et pz q; ꝑm totã vtutez fãtasmatis: qz al̃s vtus fantastica nõ posset hẽre p fantasma ita pfcñ actũ circa obm sic obm natũ est repñtari per illud fãtas ma. igr̃ tũc nõ põt repñtare obm sub alia rõne repñta bilis. ¶ Ex alio mẽbro arguiſ sic. Jntell⁹ agens est põ mere actiua scõm pħos. qz est illud quo ẽ oĩa facere. sic possibilis ẽ quo est oĩa fieri: ⁊ scõm pħm est sicut ars ad mãm. i. ita cõparaſ ad itellectũ possibilẽ sicut ars ad mãz oĩs ãt actio realis hz aliquẽ terminũ realẽ ⁊ vnũ. ille ãt termin⁹ realis nõ est i fantasmate. qz itell⁹ agens nihil causat i fantasmatib⁹. qz illud receptũ esset extensum. ⁊ ita intell⁹ agens nõ transferret ab ordie i ordinem: nec illud eẽt magis ꝓportionatũ intellectui possibili q̃s fan tasma. g̃ est in itellectu possibili: qz nihil recipiſ in itel lectu agente. illud ãt ꝑmũ causatũ nõ põt poni act⁹ itel ligendi: qz ꝑmus termin⁹ actionis itellect⁹ agentis est vł̃e i actu: vł̃e ãt in actu p̃cedit actũ itelligendi sic ꝓzedi ctum est i añcedente: qz obm sub rõne obi p̃cedit actũ. ¶ Et ꝺfirmaſ rõ. qz itell⁹ agentis est facere de non vł̃i vł̃e: vel de itellecto i põ itellectũ in actu: sic ꝺcũt aucto rirates pħi ⁊ ꝺmentatoris. vñ cõmentatoz 3°. de aĩa ꝺc. q; si essentie rez̃ eẽnt vł̃es sic posuit ꝑlato nõ idigere mus scõm ipm intellectu agẽte: cũ ãt vł̃e iquãtũ vł̃e ni hil sit i existentia: sed tñ sit i aliquo vt repñtãte ipz obz sub tali rõne. Jsta ꝺba nullũ itellcñ bñt nisi qz itellect⁹ agẽs faĉ aliqd repñtatiuũ vł̃is ꝺ eo qõ fuit repñtatiuũ singularis: quõcũq; illud de. intelligaſ mãliter vel vtua liter: ħ realr̃ est facere repñtatiuũ sub rõe vł̃is: qz actio realis nõ terminaſ nisi ad repñtatiuũ obi sub rõe vł̃is: g̃ talis actio itell⁹ agentis terminatur ad formã aliquã realem i existentia q̃ formal̃r repñtat vł̃e inquantũ vł̃e qz aliter nõ posset terminari actio eius ad vł̃e sub rõe vł̃is. ¶ Jtem z°. ꝑm istã viã sic. Jntellect⁹ agens i rõne actiui nõ excedit possibilẽ in rõne passiui. g̃ qcqd causaſ ab intellectu agente recipiſ i possibili. g̃ ꝑmus termin⁹ actiõis itellect⁹ agentis recipiſ i possibili. ⁊ ita cũ ꝑma actio intell⁹ agentis sit ad vł̃e in actu: illud vł̃e vł̃illud q̃ ipm hz eẽ tale recipieſ in intellectu possibi. ¶ Scõm tertiã viã arguiſ ꝑ sic. Ditus min⁹ vł̃is ⁊ magis vł̃is sũt distincti bitus ꝓpzy: aliogn metaphica vt metaphica nõ eẽt bitus distinctus itellectus: qz eẽt de vniuersalissi mo obiecto ad oĩa alia oba: bitu aũt vł̃iozi contingit vti nõ vtendo aliquo alio bitu min⁹ vł̃i. g̃ contingit habere actum circa vł̃ius eo mõ quo respiciſ ab bitu illo vł̃iozi nõ habendo actum circa min⁹ vł̃e: ſz nõ br̃ actus intelli gendi circa vł̃ius nisi ipm sub tali rõne sit pñs intelle ctui sub rõe pñtis: sed nõ br̃ actus itelligendi circa ipm in rõne pñtis nisi sub rõne vł̃is. g̃ vł̃ius põt esse pñs itel lectui absq; pñtia alicuius min⁹ vniuersalis. sed si ꝓzeci se intelligereſ obm i fantasmate nunquã esset vł̃e pñs

.3. de aĩa T. c. 18.

.3. de aĩa T. c. 17.

Cõ. 18.

nisi in minus vñ. qz nūq̄ nisi in singulari fantasiabili. g̃ ē pñs in spē intelligibili exñte in intellectu. ¶ Jtē vltimo quo ad hāc viā arguo sic. vlius nūq̄ apprehenditur quātū ad suā indifferentiam totā qñ apprehēdit̄ in suo inferiori: tota enī indria vl̄iozis est sc̄ōm q̄ ipsum vt cōceptum ē idē cuilibet inferiori. nūq̄ aūt cōmuni⁹ vt cōceptum tñ in iferiori aliquo ē idē cuilibet inferiori suo. sed p̄cise illi in quo ꝓcipit̄. ergo quodcūq̄ vle conceptū in singulari vel cōis in minus cōi nō concipitur sc̄ōz totam suam indifferentiam: pōt aūt intellectus conciper illud ſm totam suā indifferentiam. ergo nō cōcipitur p̄cise cōius in minus cōi: vel vle in singulari: z ita nō p̄cise cōcipit̄ vle in fantasmate: fantasma enī nō est ꝑpria nisi ipsius singularis: z ꝫ inquātū ē singulare spēi spāliſme: z hoc si fantasma sit sibi impressum ab aliquo debite ꝑpinquato. ¶ De sc̄ōo mēbro. s. pñtia obi ꝑbat̄ illa ꝓña p̄ia. p̄io sic. aut intell⁹ pōt hēre obm sibi pñs i rōe obi intelligibilis absq̄ hoc q̄ sit pñs alicui potentie iferiori aut nō: si nō. igit̄ nō pōt hr̄e aliquam opatiōem sibi ꝑpriam sine potentys iferioꝛib⁹: qz si nō pōt hēre obm suum sibi pñs sine eis nō pōt hēre opationē sine eis. igr̄ nec esse sine eis: ſm arg^m pbi in ꝓhemio libri de anima. Uñ nō ꝓtingeret intell⁹ separi a corꝑe sicut ꝑpetuus a corruptibili nisi posset habere opatiōez ꝑpriā nō dependentē a ꝑte sensitiua: si aūt pōt hr̄e obm pñs absq̄ ei⁹ p̄sentia pōe iferioꝛis. g̃ hz. hec ꝓña ꝑbatur. qz agentia talr̄ pñtie obi. s. fantasma z itell⁹ agens sunt sufficienter appropinquata itellectui possibili z agunt per modū nāe. z ita cānt necessario in illo p̄sentiā cui⁹ē receptiu⁹. mō obm nō ē pñs itellectui possibili in cognitione abstracti ua añ actū elicitū nisi p aliq̄ repñtatiuū: q̄ voco spēz: z sic hēo ꝓpositum. ¶ Sc̄ōo sic. alie potentie cognitiue hñt obm pñs eis nō solū pñtialitate secundaria. s. qz illa sunt pñtia alys potentys iferioꝛib⁹: sed ꝑꝑa pñtialitate: sicut sensus cōis hz colorē sibi pñtem nō tm̄ inq̄ntuz est pñs visui: sed qz hz spēm ei⁹ pñtem i orgāno sensus cōis. g̃ cū hoc sit pfectionis i pō cognitiua. s. posse hēre obm sibi pñs sub rōne qua ē obm talis pōe. seqr̄ q̄ itell⁹ non tm̄ pōt hr̄e obm sibi pñs: qz pñs est v̄tuti fantastice. sed ꝑpria pñtialitate iquātū. s. relucet itellectui p aliq̄ qđ est i intellectu. ¶ Jtē pō nō potens hr̄e actū nisi circa obm sibi pñs si nō pōt hr̄e illud pñs nisi per aliquā aliā pōm cui ꝓiūgit̄ contigenter dep̄det in opatiōe sua a tali pō sibi ꝓtingēter ꝓiūcta: z ita ē iperfcā: itell⁹ certū est q̄ nō pōt hr̄e opatiōem nisi circa obm sibi pñs. z per te nō pōt hēre obm pñs sibi nisi i v̄tute fantastica. v̄tus aūt fantastica cōtingenter ꝓiungitur itellectui inquātū pō ē. igr̄ itell⁹ i opatione sua dependet ab illa pō cui ꝓtigēter cōiungitur: z ita hec positio ponit i ea impfectionez pōe cognitiue: nulla aūt iperfectio ē ponenda i aliqua nā nisi nēcitas appareat in tali nā. g̃ iperfectio talis nō est ponēda in itellectu. ¶ Si obycias. pluralitas nō ē ponēda nisi vbi ē nēcitas. h̄ aūt nō est nēcitas. cū ita bñ possit poni itellcm̄ hr̄e actum sine spē sicut cum spē. g̃ nō ē ponenda talis spēs. ¶ R̄ndeo necessitas est qñ pfectionāe h̄ regrit: hz aūt hoc supposituū quod ē hō posset habere obm sibi pñs in fantasmate: qz hō ē: tñ nā intellectualis hoīs: vt intellectualis ē non hz obm sufficienter sibi pñs: si nō hz ipm nisi in pñtia mendicata a v̄tute fantastica. h̄ igr̄ multū vilificat nām intellectiuam vt intellectiua est: qz remouet̄ ab ea illud qđ est pfectionis in pō cognitiua: z inuenit̄ i pō sensitiua vt i v̄tute fantastica, ponit̄ igr̄ hec pluralitas ꝑꝑ necessitatē: qz ꝑꝑ perfectionē nāe pfectionis saluādā maioreꝛ q̄ sit nāe impfectio,

T.c.12. et 13.

Ad questionem (ris vl̄ saltem eq̄lem. ergo dico q̄ est necesse po-

nere in intellectu sp̄m intelligibilem p̄ozem nāl̄r actu intelligendi ꝑꝑ rōnes iam positas ex ꝑte obi inq̄ntū vle: z inquātū pñs intellectui: que due ꝓditiones: vl̄tas. s. z p̄esentia p̄cedunt nāliter itellectionē. Dcc ēt v̄r intentio Arist. g 3° de aīa volens q̄ aīa sit quodam modo oīa quasi ꝑbādo exponit se. q̄ est per sensus sensibilia: z p itellcm̄ vel sciam scibilia: quod alig exponūt q̄ nō logr̄ vnifozmiter hic z ibi. qz de sensu loquit̄ quātum ad spēciē ipressam: de intellcū āt quantum ad hītum scientie: ¶ Sed hec expō nō v̄r eē ad intētiōem pbi: qz sic antiqui posuerunt aīam eē oīa realr̄ vt oīa cognosceret: sic pbūs ponit eā eē oīa nō realr̄ sed per quādam silitudinē. Si aūt per sensus eēt sensibilia ꝑꝑ similitudines impressas: z p itellcm̄ eēt itelligibilia: aut hoc eēt ꝑꝑ scientiam que ē in intellcū: z ita nō eēt scibilia ꝑꝑ silitudinē qz scia de se non est silitudo intelligibilis circunscripta oī alia spē obiectū repñtante: aut ꝑꝑ aliquod fantasma repñtās obiectū intelligibile. z tūc nō esset aīa intelligibilia oīa per intellectum: sed aīa p fātasma: nihil enim eēt ibi repñtans intelligibile nisi fantasma tm̄ sc̄ōz positionem istā. ¶ Exp̄ssius tm̄ est ad istud intentio Aug. qō deduco sic. Nihil enī sufficienter natum est gignere noticiam actualē nisi ipm̄ hēat obiectuz p̄us nāliter q̄z actum pñs sibi in se vel i aliquo repñtāte ipm̄. Sed negando sp̄m intelligibilē tota pars itellectiua nō hz añ actum intelligēdi obiectū sibi pñs in se nec i aliquo repr̄esentante. g̃ negādo sp̄m itelligibilē nihil in intellectiua parte erit sufficiēter natū gignere actuz intelligēdi. Et ita nihil in ꝑte intellectiua erit sufficienter mēoria respcū talium itellectionum vel gignitionuz: qō negat Aug. iz°. de tri. c. 14° z. 17°. c. 18°. ¶ Si rñdeas q̄ memoria est i ꝑte itellectiua ꝑꝑe sūpta per hoc q̄ itellect⁹ fcūs ē in actu p̄io intelligēdi: z sic est actiuus respectu sc̄di actus itelligendi: ita q̄ hñs noticiam p̄mam confusam actiuus est respcū noticie sc̄de distincte. ¶ Cōtra. hoc est ꝺ opi. istam z ꝺtra Aug. ¶ Cōtra opi. qz ponit q̄ vle vt in fantasmate est ibi quasi i memoria: vt aūt mouens ad actū intelligēdi est ibi pñs quasi in itelligentia. g̃ per istā opi. nullus actus intelligēdi est memozie sed itelligētie. ¶ Est ēt hoc cōtra Aug. vt apparet de tri. 15. ca. 11. vel. 28. Jntelligētie tribuētes cogitatōes formatiōnē. z lib. 15. c. 15. vel. 7. Nihil intelligim⁹ nisi p itelligētiā. Sil̄r āt rōne: qz act⁹ ille quo memoria ē i actu p̄mo: aut ē idē cum illo actu itelligētie: z tūc idē erit rō gignendi se: aut erit alius: z tūc vel erit sil̄ cuz actu intelligentie z tūc duo actus erūt simul. aut nō: z tūc memoria formaliter gignet qñ nō erit: est. n. memoria formal̄r per te p illud quod nō est quādo gignit̄ actus sc̄ōs. ¶ Si etiam dicas q̄ memoria ē memoria p hītum scientalē hoc nō stat cū opi. qz dicit q̄ p hītum nō ē obm pñs nisi i fantasmate. z iō habēte hītum oz recurrere ad fantasma ad ꝫ vt actu itelligat. g̃ nō ē obm pñs per habitum sciētialez p̄cise: sed per fātasma qō nō ē i ꝑte itellectiua: z hoc magis patebit respōdēdo ad auctoritates Aug. ponēt̄ sciētiam i memoria: z nō speciē ipressam in intellectu sicut arguitur ex verbis eius.

T.c.37. Hēri. et Gotfre.

Ad primum argumentū principale. ¶ Jn oppositū ꝑ apparet q̄ illud argumentuz non cogit: qz si valeret: cōcluderet ꝺ oēm opi. q̄ nullo modo possit intelligi vle: qcqd enī sit illud per quod vle repr̄sentatur sil̄r repr̄sentabit sicut si esset impressum ab obo. sed si impr̄meretur ab obo impr̄meret̄ a singulari: qz actus est singularis sicut argumentum dicit. Jdeo rñdeo q̄ alia pōt esse rō agendi: z alia rō agentis. singularitas est conditio agentis nō rō agendi: sed rō agendi est ipsa forma existens in

singulari ſm quã singulare agit. Luz ergo accipiť q ꝙ cũqz ſpẽs gignitur ab aliquo repñtat ipm ſcõm illaz rõnem ſcõm quã gignitur ab eo ſi intelligatur de ratione gignentis: falſa eſt. ſi de rõne gignẽdi cõcedi põt: ꝛ tũc nõ ſegť q repñtat eũ ſub rõne ſingularis: ſed ſub rõe natura: qz rõ nãe ẽ rõ gignẽdi. ¶ Sed iſta rñſio nõ vť ſuffi cere: qz ita videreť q ſpẽs i ſenſu repñtaret vle ꝛ nõ ſingulare: qz rõ gignẽdi ſpẽm in ſenſu nõ ẽ ſingłaritas: ſz rõ nãe. ¶ Jõ gñaliter rñdeo q qñ ſpẽs gignit ab aliq̃ ſic a totali cã repñtat ipm ſub illa rõne ſub qua gignitur: lo quẽdo de rõne gignẽdi: ꝛ ẽt repñtat ipm cõcomitanter ſub rõne gignẽtis: aut ſaltẽ nõ ſub rõne oppoſita ratiõi gignẽtis. ꝛ iõ ſpẽs in ſenſu nõ repñtat obm ſub rõne vłis q̃ eſt cõditio oppoſita rõni gignẽtis ſingularis: ſed in ꝓpoſito obm nõ ẽ cã totalis gignẽs reſpcũ ſpẽi intelligibilis: qz cũ ipſo agit intellłs agẽs ſicut ptialis cã: ꝛ iõ gẽituz ab iſtis duabꝰ cãis põt repñtari obm ſub oppoſita rõne ſingularitatis: que eſt rõ gignẽtis. ¶ Ad ſcõz de preſentia iſta: dico q obm reſpcũ potẽtie hz prio pñtiam realẽ .ſ. approximationẽ talem vt poſſit gignere ſpẽm talez in ītellectu: que eſt rõ formalis intellectiõis. ¶ Scõo per iſtam ſpẽm genitam que eſt imago gignẽtis ẽ obm pñs ſub rõe cognoſcibilis ſiue repñtati. ꝓma pñtia precedit naturaliter ſcõam. quia p̃cedit nãliter impreſſionẽ ſpẽi per quã eſt formaliter ſcõa pñtia: qñ igiť accipiť q ſpẽs in intellcũ nõ eſt cauſa pñtie obiecti. dico q falſum ẽ de pñtia ſub rõne cognoſcibilis ſaltẽ in cognitione abſtractiua de qua modo logmur: ꝛ cum probatur qz prius eſt obm pñs q̃z ſpẽs ibi: hoc ẽ verum de pñtia reali q̃ agẽs eſt pñs paſſo: ꝛ itelligo ſic q i ꝓmo ſigno nature eſt obm i ſe vł i fantaſmate pñs ītellectui agẽti i ſcõo ſigno nãe: i quo illa ſũt pñtia intellectui poſſibili vt agentia paſſo gignitur ſpẽs in ītellectu poſſibili: ꝛ tunc in tertio p ſpẽz ẽ obm pñs ſub rõne cognoſcibilis. ¶ Ad 3ᵐ Aug. de tri. 9°. ponit memoziam eẽ multoz ſiť cognitoz habitualr: ſicut pz ibi de perito multarũ diſciplinarũ ꝛc. ergo oz ſm oẽm op. ponere multa cognita in memoria habitualiter: ꝛ illa vt ſunt ibi ſũt aliquo mõ cã noticie genite: ſm Aug. ꝛ nõ niſi cã nãlr quaten? precedũt actum volũtatis: igr̃ ſi argm valz ſm oẽm op. cõcluderet actuale cognitiõez ſiť pluriũ. ¶ Jõ R° ſic dcm ẽ de ꝓ cognito zª. q. hꝰ tertie diſ. quia cuiuſcunqz ſpẽi ſingulare fortius ꝓ mouet ſenſũ: eius fãtaſma efficacius ipmiť: ꝛ ꝓmouet ītellcm: ꝛ quo ad iſtuz ꝓmũ actũ nõ ẽ i ptãte nr̃a gn ītelligam? ſm Aug. 3° ỏ libero arbi. Nõ ẽ in ptãte noſtra gn viſis tãgamur. Sed iſto actu poſito in ptãte nr̃a ẽ cognitio actualis cuiuſlibz habitualr noti. de hoc diſ. 6ª. dicetur. Lum igr̃ dicit. aut põt mouere iſta ſpẽs ad intellectionẽ: aut non. dico q põt. ſz ſi alia ſpẽs fortius mouet iſta impediť ne mõ moueat: põt aũt poſtea p ipium volũtatis ipẽrãtis mouere ad cognitiõem iſtius: ꝛ cuiuſlibz alteri? obi habitualr cogniti. ¶ Ad Algazelẽ dico q ſilitudo nihil valz: qz ꝫ tolliť illud qõ ẽ ibi rõ ipoſſibilitatis. qõ ꝓbatur per Ariſto. ꝛ comentatoremz. 7°. meta. vbi volũt q rõnes oppoſitoz nõ ſũt opposite in intellectu. ¶ Ad 4ᵐ dico q nõ tantũ ītellectus patiť ab obo reali impmẽte talem ſpẽz realẽ: ſed ab illo obo vt in ſpecie intelligibili patiť paſſione intentionali: ꝛ illa paſſio eſt receptio intellectionis que eſt ab ītelligibili inquantuz ītelligibile ẽ relucẽs i ſpẽ ītelligibili. ꝛ iſtud pati eſt ītelligere: ſicut patebit in qõne. pxia. ¶ Cũ vltra ỏducis q tũc intellectio nõ ẽ motus rei ad aiaz: nõ ſequitur: quia impreſſio ſpẽi eſt qdã motꝰ rei ad aiaz: quatenus res hz eſſe i illa ſpẽ: ītellectio ẽt ſequẽs ſpẽm ipreſſam ẽ motꝰ rei ad aiam: quatenus per itellectiõem obm hz eẽ i aia actualiter cognitum quod prius tantum habuit eẽ habitualiter cognitum ꝛc.

Ad rationes alterius opinionis. Lum p̃ arguitur in ꝓma op. q recipere ſpeciẽ ꝛuenit ſenſui p̃ciſe: qz põ organica dico q hoc eſt falſuz. qz illud nõ eſt p̃ciſe cã: ſed preciſa cã cuiuſcũqz potentie habẽdi ſpẽm pñtẽ repñtãtem obm ſuum eſt: qz ipa ẽ cognitiua: ꝛ natura dedit ſibi vt poſſit hẽre obiectum p̃us nãliter ſibi pñs q̃z cognoſcat. Sed põe organice dedit: vt obm ſit pñs nõ i põ ipſa ſed i organo. hoc eſt in parte corporis: quã pficit põ organica: ꝛ illa pñtia ſufficit: quia totũ cõpoſitũ ex pte corporis ſic mixta ꝛ ex potẽtia hẽt ſpẽm. ꝛ huic toti ſufficienter obm ẽ pñs qñ ſpẽs eſt i illa parte corpis: cũ igr̃ intellectui nihil pfectionis auferať: inquãtũ põ cognitiua eſt ex hoc q nõ ẽ organicus: ĩmo magis additur ſibi pfectio: ſegť q ſibi poſſit eẽ obm p̃ſens añ actum ſicut alys potẽtys. ſed illa pñtia non erit p aliqd ipreſſum organo. qz nõ hz organũ. ergo erit per aliquid impreſſum illi potẽtie: tale aũt ipreſſum repreſẽtans p̃cedens in põ intellectiua actum intelligendi voco ſpẽm itelligibilẽ. Breuiter igr̃ dico q ſenſus hz obm pñs in illa parte corporis que dr̃ organum illius ſenſus ſed itellłs tam illam pñtiam ꝓzem actu q̃z ipm actum hz rõne eiuſdem receptiui. ꝛ ideo falſuz accipitur q ſpecies talis nõ eſt niſi preciſe ꝓpter organum. Nã eni cãt talem partẽ talis corporis: ſic mixtã: vt ſit perfectibilis a tali põ aie: ꝛ cõgruat opationi eius: quia mã eſt ꝓpter formã: ꝛ non ecõuerſo. ex z° phyſi. ꝛ cõmentatoz primo de aia. Membra Leonis nõ dr̃nt a membris cerui niſi qz aia differt ab aia: nõ igr̃ forma eſt ꝓpter mãm: ſz e. ꝛ iõ talis pars fcã eſt talis ſpẽi receptiua: vt per talẽ ſpeciem ſit obm pñs toti compoſito. vnde prima cauſa pñtie obi i ſpẽ nõ eſt talis diſpõ corporis. ſed ꝓr cauſa ẽ vt potẽtia apprehẽſiua habeat obm actu cognoſcibile ſibi p̃ſens: vel i ſeipa vel i aliquo qõ eſt ps ipius organi in tali opatione. ¶ Ad aliud de phõ 3° de aia. q ītellectus eſt locus ſpẽrum: põt exponi q ītellectus dr̃ locus ſpecieꝝ qz ſaluans: ſicut dr̃ q ipſius loci eſt ſeruare locatum. et organa ſenſitiue põe nõ ſũt loca: qz non ita ſaluant ſpẽs receptas i eis: ſpẽs quippe itelligibiles non videtur deleri ſicut ſpẽs ſenſibiles: qz ſpẽs ſenſibilis ita eſt i organo q põt corrumpi per contrarium formaliter vel p diſpõnem i ſuſceptiuo diſcõueniẽtem tali põe: ſicut pz p phz de memoria ꝛ reminiſcentia. Senes ꝛ iuuenes. i. pueri ſunt male reminiſcitiui ꝓpter abundantiam humoruz nimiã: ꝛ ẽt ꝓpter idiſpõnem ꝛ leſionẽ organi. iſto vtroqz modo nõ eſt ſpẽs itelligibilis i intellectu: vt per ſe deleatur per aliquod contrarium ad ipam ſeu per idiſpõnẽ receptiui: alie multe congruentie poſſent aſſignari circa illud vocabulum locus: circa quod non oz multũ imorari. ¶ Qõ addiť de phõ q ſpeculamur quod qd eſt in fantaſmatibus ꝛc. pro omnibus talibus auctoritatibꝰ. dico q talis eſt connexio iſtarum potẽtiaruz. ſ. fantaſie ꝛ itellectus p ſtatu iſto q nihil itelligimus i vłi niſi cª ſingulare fantaſiamur. nec eſt alia conuerſio ad fantaſmata niſi q itelligẽs vle imaginatur ſingulare eiª. nec itellectus videt quod qd eſt in fantaſmatibꝰ ſicut i rõe videdi: ſed itelligens quod qd ẽ relucẽs in ſpẽ itelligibili videt illud i ſuo ſingulari viſo per vtutem fantaſticã in fantaſmate. ¶ Qõ adducit de Aug. q nõ ponit ſpeciem itelligibilem i memoria ſed ſciaz. Reſpondeo. dico q vbi ponit ſciam ſtatim ponit aliqd quod includit ſpẽm itelligibilem: lz nõ vtatur iſto vocabulo. quia. 15°. de trini. cap. 10. cum premiſiſſet ex ipſa ſcia quã memoria tenemus gignitur verbum: ſubdit q formata cogitatio ab ea re quam ſcimus verbuz eſt. ꝛ idem de trini. 15, cap. 7. Lum p̃miſiſſet. ſimillima eſt viſio cogitationis

T.c.z3. T.c.23. Cõ.53. Ca.i. T.c.z3.

visioni scie.subdit:qñ ergo qō ē in noticia ℏ ē in verbo. tunc est verū verbum.ꝛ eodem cap.iz.vel.zz.Tūc enī est verbuz simillimū rei note de qua gignitur ꝛ imago eius.qñ de visione scientie visio cogitationis exoritur. subdit nec interest qñ id didicerit qui qō scit loquī .similiter cap.zz.vel.65.Qñ ad memoriā meam aciez cogitatiōis mee aduerto ac si in corde meo dico ꝙ scio ꝛc̄. ¶Ex istis oibus apparet ꝙ illud qō Aug.tribuit mēorie rōne scie vt gignenti exponit se semper de obo pñte ī memoria:nō est aūt obm pñs ī memoria :vt memoria ītellectiua est per sciam:vt est habitus distinctus a specie. ergo opz ꝙ illam pñtiam esse ītelligat per speciem ītelligibilem ꝛ sub illa rōne sub qua distiguitur ab habitu scie prope sumpte:ꝛ ℏ modo ēt debet accipi illud v̄bum phi.3°.de aīa:qui cum premisisset ꝙ aīa est quodāmodo oia:subdit ꝙ per sensum est sensibilia ꝛ per sciaz scibilia:scia quippe ibi tam apud phm q̄z apud Augu.ī locis predictis accipitur pro ipsa presentia habituali obiecti ī memoria intellectiua que presentia habitualis est virtualiter scia:qz ī obiecto sic presente cōcipitur virtualiter tota scia de tali obiecto. ¶Nec species est illa scia que reducit intellectum de potentia essentiali ad accidentalem scōm Aristo.8°.physicozum. ꝛ. z°. de anima. T.c. 3z. T.c.z.5. et.55. Non autez illa que prope dī scia que est habilitas quedam derelicta ab actibus.nam ante istam ad p̄mū actū considerandi regritur ꝙ sit iam reductus intellectus ó potentia essentiali ad accidentalem : aliogn non operaretur tunc magis q̄z pus:vnde ī cognitione spēs in qua relucet gditas dī scia non tantum virtualiter:qz totam continet:sed formaliter potest dici habitus cognitiuus. qz est qualitas mansiua ī intellectu disponens ipsuz ad actum:ꝛ ex hoc habetur argumentum pro spē ītelligibili:qz non videtur quomodo aliqua scia tota dici possit vna ratione p̄mi obiecti nisi quatenus illa scia continetur virtualiter in illo p̄mo obiecto intelligibili.non enī tota illa scia dicitur vna ab obiecto quatenus relucet ī fantasmate:quia illa non esset vnitas alicuius habitus ītellectualis : sed alicuius imagiabilis. ¶Qō arguitur post ī scōa opi.ꝙ potentia que est ad aliquē actum ordinata actuatur p̄mo per illum actum.Dico ꝙ quelz potētia apprehensiua vt apprehensiua ē:est ī potentia ad apprehendere p̄mo p̄mitate perfectionis:lz non p̄mo p̄mitate via generationis:ꝛ quandoq̄z p̄mo p̄mitate generationis:quando.s.obiectum in se est pñs tali potentie: vt actu cognoscibile ab ea.tunc enī non oz ante actū ī potētia aliqd aliud fieri ī quo ipsum obm sit presens .sed p̄m quod fit ab eo est actus:quando autē obm nō est natuz ī se esse pñs sub rōne actu cognoscibilis a tali potentia: tunc quelibet potētia apprehensiua ē ī potētia ad app̄hensionem ꝛ ad aliud:ī quo cognoscibile erit presens:ꝛ p̄us ordine originis ē ī potentia ad habendum istam p̄sentiā q̄z ad habēdum actum:ꝛ ita est ī proposito:sensibilia enī non sunt nata ī se esse presētia ītellectui sub ratione actu intelligibilium.sed tantū ī spē ītelligibili possunt sic esse presentia:ꝛ hoc quantum ad ītellectionem abstractiuam de qua est sermo ī ꝓposito.ꝛ ideo potentia apprehensiua respectu taliuz est ī potentia ad duplicem actum ꝛ ab agente approximato p̄us ordine origis recipiet p̄orem actum q̄z posteriorem:nec tñ intelligo. ita istos actus esse ordinatos ꝙ p̄or sit rō recipiendi respectu posteriozis:sicut.s.superficies est rō recipiēdi albedinem.tunc enī ītellectus respectu nullius ītelligibilis recipere posset actum z^m:q est ītellectio:nisi p̄us haberet actum p̄mum vt spēm eiusdem obi:sed ītelligo ꝙ ītellectus de se est rō immediata recipiēdi vtrūq̄z actū ipsi actus tamē īter se sunt ordinati qñ obm non est natum eē pñs in se:qz tūc oz p̄us nāliter eē illūm actum q̄ obm est pñs vt ītelligibile q̄z illum q elicitur circa obm intelligibile vt pñs.Si īstetur ꝺ ista solutiōem:qz nūq̄z p̄alitas ē ponēda nisi pp necessitatē p̄mo phicozum. ℏ T.c.50. āt nō v̄ necessitas:quia obm v̄ sufficiēter presens ī fantasmate.q̄ nō est ponenda ista spēs in intellcū. ¶Ad ñdeo ꝙ necessitas ē semp dignificare nām nobilē:qñ nō appet aliqd māifeste r̄pugnās.sz magna vilificatio nāe ītellectie vt ītellectiua est: v̄ esse ꝙ non possit habere obm suum sibi presens in se absq̄z mendicata presentia a potentys iferiozibus cum q̄bus contingenter coniungitur in rōe potentie:ꝛ tamen ꝙ potentie alie iferiozes possint habere obiectum sibi presens vt in se .ꝛ si ītellis possit habere obm sibi presens ī potentia iferiozi:non tamen summa presentialitate possibili precedere actū intelligendi : ꝛ sicut alys potentys cognitiuis : ita multo magis isti potentie debet concedi obiectuz esse summe presens quantum potest esse presens ante actuz cognoscendi.ꝛ ℏ non saluatur nisi in specie intelligibili:non ēt ponitur perfectio summa possibilis potētie cognitiue: nisi ponatur eam posse conseruare speciem intelligibilē preter actum.ꝛ ita habere obiectum suum presens conseruatum sine actu:quia hoc conceditur sensitiue.ꝛ perfectionis est in cognitia ꝙ nō dependeat ab aliquo ī cognitione sua:sed ꝙ possit habere obiectum pñs sine dependentia ad aliam potentiam. ¶Qō. VII.

Secundo quero de noticia genita que sit causa gignens vel ratio gignendi eam. ¶Et quero vtrum pars intellectiua ꝓprie sumpta vl aliquid eiº sit causa totalis gignēs notitiā actualem vel rō gignēdi. ¶Et arguitur ꝙ non.qz z° de aīa probat pñs sensum esse passiuum:non actiuum:per hoc ꝙ si esset actiuus semper ageret: sicut si combustibile esset combustiuum semper combureret.ita arguitur in proposito:si pars intellectiua esset actiua respectu intellectionis semper intelligeret:ꝛ ita sine obiecto.quod est falsum. T.c.52. ¶Secundo sic.3° de anima.Intellectus possibilis est quo est omnia fieri:sicut intellectus agens est quo est omnia facere.ergo intellectus possibilis saltem non erit causa actiua respectu cognitionis : sicut potentia passiua non est actiua respectu actus. T.c.18. ¶Tertio sic. Actiones distinguuntur penes distinctionem principiorum actiuozum.si igitur intellectus qui est indistinctus sit principium actiuum omnis intellectionis.tunc omnes intellectiones essent eiusdem speciei:ꝛ si omnes intellectiones.ergo ꝛ omnes habitus:ꝛ ita consequenter omnes scie essent eiusdem speciei. ¶Ad oppositū Aui. 9°.meta. Immālitas est ratio intellectiui sicut intelligibilis.igitur intellectus siue pars intellectiua ex materialitate sua se sola est actiua respectu ītellectionis sic̄ receptiua. ¶Item.si obz vel aliqd eius esset ratio formalis agēdi.q̄ ītellectiōes oboz diuersoz spē cēnt diuerse spē:qō ē falsum.ꝺsia ꝓbat.qz actus dr̄nt spē q sūt a cāis diuersis spē.falsitas ꝺñtis probatur:qz tūc de qualibet specie specialissima cēt proꝑa scia:ꝛ ita de pluribus spēbus spālissimis non posset esse vna scientia.

In ista questione est vna opinio que attribuit totam actiuitatem respectu intellectionis ipsi anime. Et imponitur Aug. qui dicit.iz.super Gene.cap.z8.ꝙ qz imago corporis ē ī spū qui est p̄stantioz corpore.ideo est prestātioz imago corporis ī spū q̄z ipz corpus ī sua suba:ꝛ segtur:nec sane putandum est facere aliquod corpº ī spū: tanq̄z spūs corpori faciēti māe vice subdat̄.oi.n.mō p̄stantioz ē res q̄ facit illa re de qua fat̄, nec vllo prestantius est corpus IIDē.quo, 4.9.7.

spū.imo spūs corpe:q̄uis ḡ icipiat imago corpis eē i spiritu:tñ eandē imaginē nō corp⁹ i spū:sz spūs i seipso fac̄ celeritate mirabili:z segr̄.Cuius imago mox vt oculis visum fuerit i spū videtis sine iterpōne formar̄. ¶Item io.de tri.ca.5.vel.15.Alia ꝓuoluit z rapit imagies corpoꝝ factas in semetipsa:z de semetipa:dat enī eis formādis gddā subē sue:fuat aūt aligd q̄ libere ō tali spē iudicet: ꝟ ē mēs.i.rōnalis itelligētia:q̄ fuar̄ vt iudicet. naz illas aīe ptes que informātur corpoꝝ similitudinib⁹ ēt cum bestys cōes nos hr̄e sentimus.igr̄ ipsa aīa i se formar imagines ipsoꝝ cognitoruz:vt dic̄ ista auctas.z exp̄ssius pallegata. ¶Pro ista op.arguit̄ per rōnes sic.effcūs nō excedit cām in pfectiōe:meli⁹ ē aūt oē viuū nō viuente fm Aug.de ciui.ḡ opatio vitalis nō pōt eē nisi a pn⁹.agendi vitali vel viuo:iste opatiōes cogscēdi sūt opatiōes vitales.ḡ sūt ab ipa aīa sic̄ a rōe gignēdi. ¶Scdo sic. Quāto forma ē pfectior tāto ē actualior:z p ꝟnās actiuior: qz actiuū eē ꝟuenit alicui inq̄tū ē i actu:sz aīa intellectiua inter oēs formas est actualissima.ḡ maxie actiua.igitur se hz in rōne actiui:z se sola seipam mouet i opatiōe sua: cuz ēt ꝟ possint forme iperfectiores: sic̄ pz ō formis elemētoꝝ:z quozūdā mixtoꝝ. ¶3⁹ sic.phs.2⁹ physicoruz z.6⁹ ethicoꝝ.z 9⁹ meta.distinguit iter actiones z factionem.z vult q̄ actio ꝓpe dcā manet in agēte.sic̄ exēplificat ibi de speculatiōe.intellectio igitur ꝓpe ē operatio manēs i agente.manet aūt in pte itellectiua.vt dic̄ phs 9⁹ meta.ḡ erit ab ea vt ab agente. ¶4⁹ z ē quasi idem. Actio ꝓpe dcā vt distinguit̄ ꝓtra factiōem denominat agens:intelligere ār denoīat boiem fm partem intellectiuā.ḡ ē actiue a pte itellectiua:vel ab boie fm partez itellectiuā. ¶Cōtra istā opi.q̄ nō sit itētio Aug.Appet 9⁹de tri.ca⁹ vltio.z 3⁹de puis. Liquido tenēdum est q̄ oīs res quā cognoscimus cōgenerat i nobis notitiaz sui: ab vtroq̄ enī paritur noticia: a cognoscēte.s.z cognito. Idē z⁹ de tri.ca.z⁹ vel 5⁹.Ex visibili z videte gignit̄ visio. ¶Itē.15⁹ ō tri.c.10⁹ vl̄.z4.⁹ vt ꝓdcm ē.Formata q̄pe cogitatio ab ipsa re quā scim⁹ vbū ē.ḡ itēdit attribuere aliquā cālitatē obo. ¶Hoc ēt arguit̄ rōne sic. qz tm̄ sūt q̄tuoꝝ gña cāꝝ p se:sic̄ appet ex scdo physicoruz.z 5⁹ meta.ḡ illis exñtib⁹ in se pfectis z nō ipeditis z sufficiēter approximatis sequet̄ effcūs ex illis si sint cāe nāles vl̄ poterit saltē eē si sint cāe libere agentes.z qz forma hēt eē aliquo mō p ꝓductionē.z finis seq̄t̄ ꝓductiōem rei i eē.aut si p̄cedit ꝟ est inq̄tū mouet efficiēs ad agendum. iō q̄ duae cāe ꝓpres ipsa re.s.efficiēs z mā sūt i se pfecte z approximate z nō ipedite seq̄t̄ effcūs vel saltez pōt sequi.ḡ si aīa ē totalis cā actiua noticie genite:z ipa ē mā dispōsita siue subm receptiuū vel susceptiuum respectu eiusdē:z ipsa ē sp actu pns:cū sit cā nālis:semp erit actualis intellectio in ea c⁹ ipa ē cā:z c⁹ ipa ē cā de se:non enī pōt poni impfectio alicui⁹ cause in se retenta p̄ia hypothesi:necnō approximatio:nec ipeditio:qz nihil vī tunc impediens fugere tūc ad cāz sine qua nō:que requirit̄ ad hoc vt noticia gignatur.hoc est dicere q̄ omnes p se cause nō sūt sufficientes cause.sed requiritur aligd aliō a quo res causanda dependet eēntialr.ergo nō erunt tm̄ quatuoꝝ cāe siue quatuoꝝ genera cāꝝ sed plura:vel aliquid dependebit eēntialr ab aliquo:qō non ē causa eius ¶Per hoc ēt improbant̄ diuersi modi ponēdi tenentium istam opi.siue.n.ponat̄ obm necessarium in rōne cause sine qua non:vel in ratōe termini.vel in rōne excitantis:si non detur sibi aliqua per se causalitas:cū ipe per se cause sint perfecte in se z approximate z omne impedimentum remotum nullo modo saluabitur q̄ ipsū necessario requiratur nisi ponendo quinq̄ genera causarum.

Alia est opinio que totaliter ē in alio extrēo que dicit.sicut colligit̄ ex diuersis locis sic opinātis q̄ aīa intellectiua vt intellectiua est:nihil habet actiuitatis vel causalitatis respectu itellectiōis. Nō.n.hz talem causalitatem intellect⁹ possibilis siue informat⁹ spē itelligibili:quam ipi negāt siue nudus.qz scōm eos nihil idem pōt agere in seipm:quod ꝓbant:qz cū agēs sit tale in actu q̄le passum ē in pō: vt apparet 3⁹ physicoruz.z prio de generatione sequit̄ tūc q̄ idem esset in potentia z in actu.qō p vī eē oppositum ꝑmi ꝓncipy metaphysici noti per rōnem actus z pōe:et tūc ēt idem eēt efficiens z mā.quod vī esse contra phm 2⁹ physicoruz.mā z efficiens non coincidunt:tūc etiaz idem referretur ad se relatione reali.quod vī impossibile.5⁹metaphy.propter oppōnem talium relationum. tandem ad hec deducūt q̄ ponere⁹ quodlibet in se agere z mouere se.vtpote q̄ aer ad presentiam solis illuminaret se z non sol:z lignum ad presentiam ignis calefaceret se:z nō ignis:nec esset ratio quare non esset aliquid naturaliter sic causatiuum cuiuscūq̄ noui i se:qz nō essz vnde ꝓhiberetur q̄n quodlibet esset causatiuum cuiuscunq̄ noui in se. ¶Ex istis ꝓpositionibus dicūt q̄ agēs z patiens distincta sunt subo:z dicunt q̄ quecūq̄ difficultates accidunt i aliq̄ materia nō sūt ꝓpter eas negāda ista ꝓncipia.qz tūc tollit̄ oīs inqsitio veritatis p talia ꝓncipia negata: q̄ enī rōne negant in vna mā:z in alia. ¶Propter idē dicūt q̄ intellꝰ agens nō potest aliquid causare effectiue in intellectu possibili:qz nō distinguit̄ ab eo subo:sz q̄si formalr ipsum lumine suo perfundendo:vel perficiēdo hui⁹ illustratiōem:fac̄ sic̄ cuz ꝓducit̄ aliq̄ corp⁹ luminosus i q̄ sūt iste due perfectiōes.s.dyaphanitas z ipsa lux:dr̄ q̄ lux ꝟ corp⁹ pspicuū fac̄ lumiosum nō trāsmutādo ipam a pō precedente actum ad talē actum:sed totum sil̄ fcm̄ ē scōm rōnem cāe efficiētis ab agēte extrīseco ꝓducēte corpus tale ad eē tale: sz iō dicitur lux facere illud corpus luminosum: quia est formaliter perficiēs illud corp⁹.ita est i ꝓposito:intellect⁹ agēs i rōe cause efficiētis nihil agit in itellcm̄ possibilē. sed q̄ creauit aīam ꝓ modū cāe efficiētis ipse in ea hanc illustratiōem fec̄ istas pōs sil̄ i eadē substātia producendo.Similr ponūt q̄ itellꝰ agēs nullam operationē habet respcū intellectionis nisi quatenus habz actionem circa obiectum itelligibile:quatenus.s.agit ad ꝟ vt illō hēat rōnem mouentis z obi in actu.ḡ ad ipam itellectionē pp ista duo itellꝰ agens nullā actiōem immediate hēbit. ¶Quid igr̄ causabit effectiue itellectiōem.Rñdēt q̄ obm idē fm rē effic̄ itellectōem z volitionez.z ꝟ iq̄tū relucet in fantasmate illustrato ab itellcū agēte: nō effectiue:sz q̄si formalr ꝓcurrēte respcū intelligibil̄. ¶Qualiter aūt sit possibile fantasma mouere itellcm̄ possibilē:cū tñ vtus fantastica z intellꝰ possibilis sint in eadē substantia anime:z fantasma non distinguit̄ subo ab intellcū possibili. ¶Dicūt q̄ aīa pōt cōsiderari dupliciter:vel scōm essentiam vel fm pōs.Primo mō est totū in qualz parte corporis:nec ē ꝓncipiū alicuius opationis.Scdo mō aliq̄ pō determinat aliquā partē corporis vt organica: aliq̄ nō:vt intellectiua:qz ipsa sub rōe talis pōe non est in ista parte corporis nec i illa: quia in nulla est.qz per se nec in toto nec in aliqua parte:sic̄ nec opatiōes que per eam exercent̄.sic̄ ḡ pō que essz in alia parte corporis qō ē fantasia possz imutari ab eo qō est i fantasia.ita pō q̄ non ē determinata ad pte in q̄ ē fantasia.sz ē ex illā.sic q̄ nō est ibi plus q̄z in pede poterit immutari ab eo quod est in fantasia. ita est in proposito. quia ille potentie non sunt alligate z immerse materie sicut alie, ꝛcetera.

Bolfre. quo.6.q.7.et quo.8.q.2.et quo.9.q.19.z quo.13.q.3.

T.c.17. T.c.38.

T.c.70.

T.c.17. et.20.

Mē.quo li.5.q.5.

T.c.25. Capi.5. T.c.16.

vbi supra

T.c.28. T.c.2.

Contra istam opinionē Intellus agēs scōm eā nihil causat qō fit formal'r i fantasmate. sz solū fit remotio p̄hibētiū p quēdā ꝓtactum spūalē hō lucis ad fantasmata: q̄ remotiōe fcā vtute itellect⁹ agētis fit informatio i tellectus possibilis. ¶ Et ex hoc segt̄ q̄ nihil qō est i intelctiua vt itellectia ꝓhēdit itellectū agēte ⁊ possibilez hēbit aliquā rōnem actiui siue vt agentis siue vt rōnis agēdi respcū cuiuscunq̄ itellectionis: ⁊ ita tantū fantasma effectiue se hz ad intellectiōem, vel si sit ibi efficientia aliqua p quā effectiue fiat irradiatio vel illustratio super fantasmata illa efficientia: erit precise ipius dei q̄ creauit tale lumen in intellectu possibili. vel ḡ de⁹ agit immediate ad intellectionem quācunq̄: vel tm̄ fantasma erit cā oium actionuz intellectiue partis tam itellectionum q̄z volitionū. ¶ Itē scdo ex ista opinione segt̄ q̄ angelus i quo non pōt poni talis distinctio i subiecto nullā intellectionē posset hēre nouam quantūcūq̄ habeat oba multa pñtia habitual'r. imo nullam pōt habere effectiue nisi a deo: qz opposito posito intellectus mouebitur a se vel agēs ⁊ patiens erunt idistincta subiecto. hoc vī ipse ꝓcedere: qz ponit q̄ angelū posse hēre nouā itellectionem est mere creditum. ¶ 3° si fantasma causat oēm itellectionem effectiue: ⁊ causa nālis nō agit nisi scōm nām illam qua est actu. fantasma nunq̄z causabit aliquā itellectiōem in iutellcū nisi conformem fantasmati: ⁊ ita nunq̄z cābit cōpositionem falsā repugnantem rōni terminoz quoruz fantasmata sunt i vtute fātastica: aut si quodā modo pōt: sic respondent q̄ p vnū oppositū cognitū pōt suū oppositum cognosci: boc nō ē nisi qz per vnā cōpositiōem veram pōt cognoscere oppositam esse falsam. Sed nūq̄z idez fantasma causabit aliquam intellectionē falsam tanq̄z verā vel ecōuerso. Et si dicas q̄ fantasma false repñtat oēm. iō causat intellectionē falsam in itellectu: segtur q̄ idem fantasma manēs idem nūq̄z pōt cāre assensum oppositū: ⁊ ita nō poterit intellect⁹ eandē complexionē apprehēdere nūc vt verā: nūc vt falsam. ¶ Item qñ vī q̄ intellectio secūdū ph̄m est actio manens intra. ¶ Rñdent q̄ intelligere scōm modum significādi grāmaticalē significat actiue ⁊ itelligi passiue: tñ scōm rē itelligere est passio: ⁊ qō itelligit̄ est agēs. Intelligere enī nō significat aliqd vt hz eē i subo in se ⁊ absolute. sed quasi tendens i alterz vt in oēm siue vt in terminū: ⁊ qz actionis est ꝓcedere ab agente ⁊ tēdere i passum. iō tales perfectiōes que in re sunt passiones. hoc est manentes in eo quod denoiāt̄ ab eis per modum actiōis dicūt̄ esse actiones imanentes. ¶ Contra ph̄s distinguens actiōem a factione. 2° ph̄ycoz ⁊ 6° ethicoz̄ū. c. 5. ⁊ 9° meta. assignat diuersa p̄n T.c.25. T.c.16. cipia ꝓpa actioni ⁊ factioni: qō non oporteret si intelligeret q̄ illud qō assignat eē actionē esset passio: qz tunc nō oporteret assignare sibi p̄ncipium actiuum ꝓpium: nō enī oporteret prudētiā eē actiuā: sic̄ ars est hitus factiuus si actio nihil eēt nisi quedā forma recepta i alio: vt i eo quod vī agēs. ¶ Itē hitus non ponitur precise ad patiendū: ⁊ maxie i passiuo summe dispposito ad formā: nō enī oz illud facilitari ad recipiendum quod i se est summe dispositum ad recipiendum. sed itellectus ē summe dispositus ad quācūq̄ itellectiōem: qz nihil hēt cōtrariū. ḡ nō oporteret ponere aliquē hitum i intellcū si precise esset passiuus respectu itellectiōis. ꝓbat̄ ꝓma ꝓpō. qz hitus est quo vtimur cum volumus: ⁊ hitus ha- Ca.5. bentē perficit: ⁊ op⁹ eius bonū reddit. ex scōo ethicoz̄ū. oia ista attribuūt aliquā actiuitatē habitui. ¶ Itē qō intellectus discurret syllogizando vel argumentando si fantasma causat oēm itellectionem. Non enim videtur intelligibile quomodo fantasmata occurrentia causant omnem discursum. ¶ Itē quo modo causabuntur intentiones logice vel relationes rationis. si enim fantasma causat oēm intellectiōem quecūq̄ causata ab eo erit realis: qz illa vī eē realis itellectio que causat̄ immediate a re vel a spē repzesentante rem in se. ergo nulla itellectio causabit intentiones logicas vel relatiōes rōnis: qz intellectus nullo actu suo poterit conferre oēm ad aliud: que collatio causat relatiōem rōnis vel itētionē scōam i obiecto. ¶ Itē qūo reflectetur itellectus supra actū suū: ⁊ hō qūo erit in ptāte potentie reflectentis si. n. fantasma cāns aliquā itellectiōem hz nāliter cāre reflexionē super istā actiōem pari rōne ⁊ reflexionē reflexionis: ⁊ sic i infinitū. vt dicit Aug. 15. de trini. Si aūt Ca.12. nō hz cāre reflexionē sed tm̄ actū absolutū: ⁊ postea occurrat aliud fantasma nō vī posse assignari qūo posset eē aliqua reflexio sup aliquē actū. Itē qūo illud nō vilificat aīam q̄ oēm actiōem suam nālem que ē perfectio nālis tā pfecti entis effectiue causet fantasma: nullā enī pfectiōem vī posse cāre fantasma in intellectu que excedat nobilitatē ei⁹: qz effect⁹ equoc⁹ non pōt excedere cām equocā: sed deficit. igt̄ nihil precise causatum a fantasmate sicut a tota cā actiua pōt eē perfecti⁹ fantasmate: sed ipfecti⁹ eo: ⁊ ita nulla pfectio erit in hoīe maioz ipso fantasmate: quod est absurdissimum. ⁊c̄. IIDē.quo. 5.q.14.

Tertia opi. ponit q̄ intelligibile vt simpliciter pñs intellectui non p spēm itelligibilē: sz p fantasma vt illustrat̄ ab intellectu agēte ē i itellcū possibili vt i memoria. vt āt imutat ad actū intelligēdi est i eo: vt in intelligētia: cui⁹ noticia terminat̄ i ipm̄ oēm. Et quātū ad ista duo itellus ē passiuus. videlz iquātū ē memoria hns oēm simpliciter presens: ⁊ iquātū intelligentia est ab obo sic pñte mota ad p̄mū actū itelligēdi. ¶ Sz itellus fact⁹ in actu prio nāli acumine suo pōt suffodere ⁊ discutere in vnoquoq̄ qd sit cōponēdo: diuidēdo ⁊ rōcinādo: ⁊ sic ingrere quid respectu itellectus simplicis: ⁊ pp qd respcū cplexi: vt respectu cōclusionis scibilis. Et in isto discursu itellectus inquātū discurrit ē actiu⁹: inquātū tm̄ cōcipit ē passiu⁹. ¶ Iste idē istam positionē de passione respectu noticie IIDē.quo. 3.q.6. p̄me simplicis ⁊ cōfuse: ⁊ actiōe respcū noticie distincte inuestigate: vī retractare ⁊ corrigere alibi: vbi iquirens de p̄n⁹ actiuo actionū vitaliū. s. sensationis ⁊ intellectionis. ponit q̄ illud p̄n̄m est aliqd in ipo aīato ⁊ nō obiectū extra. sicut ⁊ in sensu ponit q̄ spēs impssa i organo tātū iclinat ⁊ iclinādo excitat potētiā ⁊ q̄si euocat ad ꝓpriaz opatiōem. Ita fantasma i vtute fantastica incliat itellectum: ita q̄ itellus icliatus fit i vltima dispōne ad eliciēdū itellectiōem tanq̄z suaz ꝓpriā opationem. Et p ista opinione adduc̄ ibi vnā rōnem p istis actionibus: qz sūt vitales: ⁊ nulla actio transcendit perfectionem agētis. et aliam de actione manente in agente: ⁊ iste sunt ꝓpe actiones ⁊ denoiant ꝓpe ipsum agens: sic̄ lucere se hēt ad ipsum lucens: non illuminare. ¶ Ad hō cōcordat rō Augustini. q̄ anima formal in se imagines cognitoz̄ū: q̄ tres rationes adducte fuerunt prius pro pria opinione.

Contra. neutra istarum opinionū nec retractata nec retranctās vī esse vera. Non retractata: quia aut itellectus factus i actu secundum noticiam primam confusam est actiuus vtute sui respectu intellectionis secunde: aut virtute illius noticie prime confuse. Si virtute sui non videtur rationabile q̄ aliqua causa possit esse actiua respectu perfectiozis in aliqua specie: ⁊ nullo modo possit esse causa actiua respectu imperfectiozis eiusdem rationis. Intellectio aūt ꝓfusa ⁊ distincta albi videnī esse intellectiōes

eiusdez rõnis:qz eiusdẽ obi.ergo vr̃ incõueniẽs q͛ intellectus de se possit eẽ causatiuus respectu scõe intellectionis que ẽ perfectioz:z non respcũ prime. Si aũt dicas q͛ respcũ scõe ẽ actiu⁹ virtute actus p̃mi. ¶ Cõtra act⁹ impfectioz nõ põt eẽ rõ formalis causandi actũ pfectionẽ:qz tũc nõ eẽt vnde posset ꝓbari deũ eẽ perfectissimũ ens si effectus posset excedere cãm suã totalem in pfectione.cognitio aũt distincta ẽ nobilioz cognitione confusa.ergo illa cõfusa nõ ẽ formalis rõ eliciendi vel causandi illam distinctam. ¶ Opinio ẽt retractãs nõ videtur eẽ vã.qz ãro gd intelligit̃ per inclinatiõem:aut aliq̃ forma que sit i intellectu p quã ĩclinet̃:aut nihil.Si nihil nõ magis inclinat̃ nũc q̃z p̃us inclinabatur. Si aliq̃ aut act⁹ intelligẽdi:z tũc oppositũ op.eoz:qz obm causabit actũ:aut aligd p̃us actu intelligẽdi vt spẽs quam ipsi negãt. ¶ Itẽ ĩ cãis ordinatis inferioz nõ inclinat superiorem.sed ecõuerso:respcũ aũt ĩtellectionis pars ĩtellectiua est cã superioz q̃z species alicuius obiecti: vt patebit in sequẽti questione.ergo obiectum non incliat intellectum.

Tho i.i. pte.sũ.q. .Sy.ar.z. **Quinta opi.ponit** q͛ spẽs obi in intellcũ vel ipsum obm ĩ se prẽsens est gignẽs vel ẽ rõ gignẽdi noticiam actualẽ in ĩtellectu.Et ipse ĩtellectus tm̃modo se hz tanq̃z materiale vel informatus illa spẽ vel per obm supplens vicẽ spẽi. ¶ Ad hoc arguit̃ sic.Cõmẽtatoz 3° de aĩa cõmento .5°. Intellect⁹ se hz ad formas vl̃es sic̃ mã p̃ma ad formas ĩdiuiduales.Et alibi.aĩa nostra est infimũ i genere intelligibilium sicut mã i genere entiũ.Et 3° de aĩa z 8°. phisicozum. Intellectus añ hitũ est i põ eẽntiali sicut materia añ formã.Et 3°. de aĩa. Intellectus nihil ẽ eoruz que sũt ante ĩtelligere. ¶ Ex oĩb⁹ istis cõcludit̃.põ ĩtellect⁹ respcũ intelligibilis eẽ pure potẽtialis:sed quod ẽ pure potentiale nõ põt eẽ p̃nc̃ actiuũ alicuius actus nisi informatum aliqua forma:z tũc p̃n̄ formale erit forma. ¶ Arguit̃ vlteri⁹ q͛ ipsa forma q̃ ẽ p̃n̄ agẽdi sit sil̃itudo obi:qz sic̃ factio ẽ formal̃r p forma q̃ faciẽs assimilatur facto:ita actio vr̃ eẽ formal̃r p illam formã q̃ agens assimilat̃ obo.z ita illa sil̃itudo erit formalis rõ agẽdi. ¶ Ad hz ẽt adducit̃ q͛ agẽs ideterminatũ nõ p̃t ĩ actionem determinatã vel circa obm determinatũ nisi ꝺterminet̃:ĩtell⁹ de se ẽ ideterminat⁹ ad oẽ intelligibile et ad oẽm intellectiõem.g̃ ad hz q͛ ĩtelligat aligd regritur determiatio aliq̃:illa nõ ẽ nisi p spẽm itelligibilem. igr̃ illa species intelligibilis regrit̃ vt p̃n̄ determinatiuũ.

Lõ.18. T.c.z. T.c.3z. T.c.5. Egidius quo.3.q. 1z.et.13. **Sexta opi.que redit** ĩ idẽ quãtũ ad cõclusionem hz gnte opi.est q͛ ipsa noticia actualis genita siue i sensu siue intellcũ ẽ spẽs.Et tũc sicut rõ formalis gignẽdi speciez actualẽ que ꝺr̃ noticia actualis ẽ rõ obivl̃ spẽs obi ĩ memoria.ita segt̃ q̃ ad ꝓpositũ q͛ rõ formalis gignẽdi notitiã actualẽ est ipm obm vl̃ aliq̃ spẽs i vtute obi. ¶ Et hz ita q͛ qñ obm ẽ in se pñs ab eo egredit̃ vel gñat̃ species q̃ ẽ ĩtellectio:cũ ãt nõ ẽ i se pñs sed p spẽz i memoria tũc p illã spẽm vel vtute illi⁹ spẽi gignet̃ alia spẽs que est intellectio. ¶ Pro ista opi.q̃tenus dic̃ spẽz ĩtelligibilẽ eẽ noticiam actualẽ adducit̃ Aug.z°. de trini.ca.z°. vel 4.° vbi ingt:illa tm̃ informatio sensus q̃ visio ꝺr̃ a solo imp̃mit̃ corpe qõ vr̃:qõ ãt imp̃mit̃ vel gignit̃ a solo corpe ẽ spẽs.g̃ illa spẽs ẽ visio scõm Aug.hoc idẽ scõo p batur p ph̃m z° de aĩa.q vult q͛ idẽ sit sonatio z auditio. qz idẽ est act⁹ actiui z passiui.z p ph̃m 3°. ph̃icoz.sed sonatio in actu causat spẽm soni in aure.ergo illa spẽs causata est idem cũ auditione.z ita spẽs sensibilis z sonatio idẽ sũt. T.c.138. T.c.18.

Conclusio istarum duarum opi. vltima z̃ improbatur p quedã argumenta facta contra opi.secũdam. Nam effect⁹ equocus nõ põt excedere in pfectione cãm equocam. sed deficit necessario ab ea.Intellectio eẽt effectus equinocus spẽi ĩtelligibil̃:si ab ea sola cãret̃. z ita simpl̃r eẽt ĩperfectioz spẽ intelligibili qõ nõ est verum.Sil̃r habit⁹ nõ vr̃ necessarius sicut argutũ ẽ ibi quita rõe.Sil̃r qũo fieret discursus,quõ reflexio.quomodo causarenturrelatiões rõnis siue ĩtẽtiões logice.Quõ ꝓplexio falsa cui assentiret̃ tãq̃z vere.si sola spẽs ĩtelligibil̃ gẽita a fantasmate eẽt rõ formalis oĩs ĩtellectiõis.Sil̃r tũc spẽs esset magis põ ĩtellectiua q̃z ĩtell⁹.z ita ipsa separata bẽret eũdem actũ :sicut calor sepat⁹ calefaceret.Sil̃r tũc intelligere nõ videret̃ ꝓpa pfectio ipsi⁹ ĩtell⁹.quia nihil vr̃ eẽntial̃r ordinari ad illã opatiõem ad cuius p̃n̄ se hẽt in põ ꝺictionis sicut ad accidẽs per accñs sicut calefieri nõ vr̃ ꝓpa pfectio ligni.exquo lignũ se hz ad calorem sic̃ ad accidẽs p accidẽs. sed ita se bẽret ĩtell⁹ scõz istã opi.ad spẽm intelligibilẽ que eẽt p̃n̄ ĩtellectionis. igr̃ z̃. Sil̃r tam in sensu q̃z ĩ ĩtellectu posito eodẽ repñtãte maior attentio vel conatus facit actũ perfectiorẽ. Idez eni hñs eandem spẽm intelligibilez vl̃ fantasma:pfectius intelligit illud ad cuius ĩtellectiõem magis conatur z min⁹ qñ min⁹. Ita ẽt ĩ sensu eodẽ obo pñte z in eodez lumie z ĩ eadẽ distãtia pfecti⁹ vr̃ aligd p maiorẽ attentionem ĩ videdo.Pz etiã ex h͛ q͛ magis qñq̃ leditur visus ꝓpter maiorem attẽtionẽ.immo ceteris pib⁹ vnus oculus magis attẽtus posset multũ offendi ĩ visiõe alicuius ĩ qua min⁹ alius offendit̃:sicut pz p experientiaz. Patz etiam ꝑm Augst.z° de trini.cap.z°.q͛ in attento multum remanẽt spẽs p⁹ visionẽ:que non remanent in oculo nõ attendentis. ¶ Sed ꝺ scõam op.arguit̃ spãliter q͛ ipsa sit falsa tã in sensu q̃z ĩ ĩtellectu. In sensu.qz si spẽs ista q̃ ẽ visio sit eiusdẽ rõnis cũ illa q̃ ẽ in medio.illa in medio erit formal̃r visio.g̃ mediũ formal̃r habens eã erit formal̃r videns.Si ãt ꝓter hanc spẽm ĩ visu que ponitur visio sit alia alterius rõnis ab ea.z alia eiusdez rõnis cum illa que ẽ i medio:hr̃ ꝓpositum.s.q͛ ly z illõ q̃ ẽ visio ꝺicat̃ spẽs:tñ est aligd aliud p̃us eo ĩ oculo.et alterius rõnis z illud vt cõiter ꝺr̃ ẽ spẽs.Et ita spẽs prop̃rie ꝺcã differret ab actõe. ¶ Si ꝺicas q͛ spẽs ĩ medio ꝺiffert a spẽ ĩ oculo pp ꝺiuersa recipiẽtia.hoc nihil ẽ: qz sicut albedo ẽ eiusdẽ rõnis in lapide z equo.z iõ vtrũq̃ ẽ formaliter albũ scõm eandẽ rõnem albi.ita si illa q̃litas q̃ ꝺr̃ spẽs sit eiusdem rõnis in oculo z in medio si illa de se sit visio formal̃r.visio formal̃r erit in vtroq̃z.z ĩ quocũq̃ ẽ formaliter visio illud formal̃r ẽ videẽs.Pr̃incipale ẽt ꝓpositum pz.qz in oculo ceco manente tamẽ sic mixto vt p̃us cãtur spẽs.Sil̃r in oculo ꝺormientis. al̃s nõ excitaret̃ ab excellenti sensibili pñte.Non etiaz al̃r aliquis excitaret̃ a sono excellenti nisi spẽs esset in aure.tñ in istis non est visio.Ita ẽt in oculo bñ ꝺispositio recipit̃ aliq̃ spẽs eiusdẽ rõnis cum illa que est in medio.ex hoc q͛ ipm organũ ẽ sil̃is ꝺispõnis cũ medio pp pspicuitatẽ vtriusq̃z z ꝺyaphaneitatez.ex z° ꝺ aĩa.z ista non erit formaliter visio sed p̃oz visiõe. ¶ Qz ẽt hoc ꝺ intellectu sit falsum.pz.cõiungẽdo aliqua ꝺicta sic opinantis:posuit enim nullam eẽ aliã spẽm ab eẽntia ꝺiuina in visione btã.z btitudinẽ eẽntialiter consistere i sola visione.Cõiũge istud ꝺcm̃ q͛ visio formal̃r est spẽs.z segtur q͛ btitudo nr̃a erit formaliter essentia ꝺiuina p batio:beatitudo formaliter est visio scõm eos.visio formal̃r ẽ spẽs ꝑm eos.spẽs ẽ formal̃r eẽntia ꝺiuina.g̃ essẽtia ꝺiuina ẽ formal̃r btitudo nr̃a.Sed hec cclusio est ĩ cõueniens aut negent istã p̃missã q͛ visio ẽ spẽs.aut ponant q͛ eẽntia ꝺiuina hz aliam spẽm a se:aut beatitudinem eẽntialiter in alio q̃z in actu visionis. T.c.1z. et inde.

AD questionem dico q intellectio actualis est aliqd in nobis nō ꝑpetuum. sed hūs eē post nō eē: sicut experimur. Istius ergo oz ponere aliquā cām actiuā: ⁊ aliq̄ mō in nobis: aliogn nō eēt i potestate nr̄a itelligere cum volumus: qō est cōtra ꝓbm. 2ⁿ de aīa. Apparet ēt hic q oz ꝛcurrere aīaz ⁊ obm pñs: ⁊ hoc i spē itelligibili: sicut dictum est i ꝑcedēti qōne: qz alio modo nō est ꝓsens vt actu intelligibile: loquēdo de sensibili obo ⁊ materiali. Dico g̃ tunc q istius itellectiōis nō est totalis cā actiua obm nec i se nec in sua spē: sicut apparet per rōnes ꝓtra secūdā gntā ⁊ sextā opiniones. Et ēt qz tunc non posset saluari imago in mente: vt mens est: quia nihil ipi⁹ mentis hēret rōnem parentis. Nec tota causa itellectionis ē aīa itellectiua vel aliqd eius formal̄r ꝑpter rōnes factas cōtra ꝓmam opi. Et ēt qz tunc actus nō esset sil̄itudo obi: nec distingueretur eēntialiter ꝑpter distinctionem obi. qz eēntialis distinctio nō est ab eo quod nō est cā nec esset simpliciter perfectior intellectio perfectioris intelligibilis posito eq̄li conatu bincinde ex parte itellectus. ꝓbatio: qz posita causa totali efficacius opante segtur perfectior actio: ⁊ ita si anima eēt causa totalis vbicunq̄ ipsa ex ꝑte sui perfectius ageret: ex maiori conatu perfectiorez itellectionē ꝑduceret: ⁊ ita itellectio dei nō esset perfectior intellectione musce: qō ē contra ꝓbm. 10ⁿ ethicorum. ponentē felicitatē in speculatione obi perfectissimi. vī ēt q tūc eēt infinita actiuitas i itellectu inquantū est actiuus respectu oīum intellectionuz: qz ad vnā itellectionem vnius rōnis regritur aliqua perfectio i causa illius intellectiōis: ⁊ ad aliam itellectōem alteri⁹ rōnis regrit̄ tanta perfectio vel maior: ergo hūs hanc ⁊ illā ē perfectius q̄z hūs illaz tm̄: ⁊ ita hūs infinitas tales vt totalis cā ē ifinitū in pfectione. Sil̄r nō videretur quō aliqua tota scia continetur v̄tualiter i obo si sola aīa intellectiua haberet cālitatem respectu actus ⁊ habitus. Si ergo nec aīa sola nec obm solum sit causa totalis itellectionis actualis: ⁊ ista sola videtur requiri ad itellectionem: segtur q ista duo sunt vna cā integra respectu noticie genite. ¶ Et ista est snīa Aug. 9° de tri. ca. vltio. Sicut allegatū fuit arguēdo ꝓtra ꝓmā opinionē. ligdo tenendū est ⁊c. ¶ Qualiter aūt hoc sit distinguo de pluribus causis ꝛcurrentibus ad eundē effectū. Quedā. n. ex equo concurrunt sicut aliqui duo trahentes aliquod idem corpus. Quedam vo nō ex equo: sed habētes ordinem eēntialē: ⁊ hoc dupl̄r: vel sic q supior moueat inferiorem ita q inferior nō agat: nisi quia mouetur a supiore: ⁊ tūc inferior hz a superiore virtutē illā qua mouet. Qñq̄ aūt superior nō mouet inferiorez: nec dat ei v̄tutem qua mouet: sed superior de se hz v̄tutē ꝑfectiorē agendi. ⁊ inferior hz iperfectiorē virtutem agēdi: nec tamen recipit v̄tutem istam iperfectiorem a superiori que est perfectionis virtutis. Exemplū ꝓmi mēbri huius scōe diuisionis: de potentia motiua que ē i manu ⁊ baculo ⁊ pila. Exēplum scōi mēbri: si mater ponat̄ virtutē act̄iuam habere in generatione prolis: illa ⁊ potētia actiua patris ꝛcurrūt vt due cāe partiales ordinate quidem: quia altera perfectior reliqua nō tamen imperfectior recipit suam cālitatem a causa pfectiore: nec tota illa causalitas est eminēter in causa perfectiori. sed aliqd addit causa iperfectior intātū q effectus non solū nō pōt eē perfectior a causa pfectiori pluſq̄z ab iperfectiori: imo nō pōt plus eē a pfectiori tm̄ q̄z ab ipfectiori tm̄. ¶ Ad ꝓpositū. obm itelligibile pñs i se vel in spē itelligibili ⁊ pars itellectiua nō concurrūt vt cause ex equo ad intellectiōem: quia tūc alterum haberet cālitatem talem imperfectā ⁊ reliquum suppleret eā: ⁊ si alterum eēt pfectū posset hēre in se vno existente totam causalitatem amboꝝ: sicut si virtus motiua vnius esset perfecta suppleret virtutem alterius: ⁊ tūc species esset q̄ſi quidam gradus intellectualitatis supplens gradum intellectualitatis deficientem intellectui: ⁊ tunc si fieret perfectior intellectus ꝑm gradum talem posset sine specie ⁊ sine obiecto habere actuz itelligendi: quod est falsum. ¶ Concurrunt ergo ista duo vt habentia ordinē eēntialē: nō tm̄ ꝑtio mō: qz nec itellectus dat obiecto vī spēi rōnem sue cālitatis. Nō. n. obm natū est in se vel in spē sui facer̄ itellectionē per aliqd qō recipit ab itellcū sed ex nā sua: nec intellectus recipit suā causalitatez ab obo vel spē obi. sicut ꝓbatū est contra gntam ⁊ sextam opi. in ista qōne. ¶ Sūt igr̄ cause eēntial̄r ordinate vltimo modo. s. q vna ē simpl̄r pfectior altera: ita tamen q vtraq̄ in sua partiali cālitate ē perfecta nō depēdēs ab alia. ¶ Si arguitur ꝓtra istud q i causis talib⁹ eēntialiter ordinatis neutra ē pfectio alteri⁹. g̃ spēs itelligibilis nō erit forma ipi⁹ itellectus. ¶ Sil̄r ad idem si sit pfectior itell̄s: ⁊ totū hūs sit rō agēdi. g̃ vna opatio vtpote itellectio nō hēbit vnā formalē rōnem agēdi. sz ab ente ꝑ accñs: quale ē hoc totū. itell̄s hūs spēm erit vna per opatio: qō est inconueniens: qz gcgd non est per se ens non per se ē ratio formalis agendi. ¶ Rñdeo ad ꝓmam: accidit speciei inquantum est causa partialis respectu actus itelligendi cum intellectu vt cum alia cā partiali: q ipsa perficiat iutellectum: quia ⁊ si perficiat eum: nō dat tm̄ itellectui aliquā actualitatē pertinētem ad causalitatem intell̄s. ¶ Exēpluz. potētia motiua in manu pōt vti cultello iquantum acutum ē ad diuidendum aliquod corpus: ista acuties si esset i manu vt i sbo posset manus vti ea ad eandē opatiōem: ⁊ tm̄ accideret manui inq̄tum i ea est potentia motiua q in ea acuties eēt. ⁊ econuerso: qz acuties nullaz perfectionē daret manui pertinentem ad potētiā motiuam: quod apparet: qz eque pfecta ē potentia motiua sine tali acutie. ⁊ ita eodē modo vtiť ea qm̄ ē in alio coniuncto manui. vt cultello: sicut ytereť ea si esset i manu. Ita i ꝓposito. si spēs posset eē inexistens itellectui absq̄ iherētia q modū forme si isto mō iexñs ēt sufficiēter ꝛiūcta itellectui possent iste due cāe partiales itellectus ⁊ spēs ꝛiuncte sibi iuicem in eandem opationem in quā modo possūt qm̄ spēs iformat intellectū: qō ēt apparet ponēdo aliqō itelligibile pñs sine spē: illud enī obm ē causa partialis: ⁊ non iformat itellectū qui est altera causa partialis. sz iste due cause partiales approximate absq̄ informatione alterius ab altera ꝑ solā approximationem debitam cānt vnū effm̄ cōem. ¶ Per idē pz ad scōm. qz in vno quoq̄ ordine cāe oz ponere respectu vnius effect⁹ vnā per se causam: ⁊ vnam per se rationem causandi. ita intellectus in suo ordine causalitatis est vnus. ⁊ hz vnaz formalem rōnem causandi: ⁊ spēs vel obiectum in suo ordine causandi est vna causa: ⁊ hz vnam rōnem causādi. sed non opz talem causam ꝓut complectitur omnes causas partiales habere vnam rationem causandi nisi vnitatem ordinis. quia si cum vnitate ordinis concurrat vnitas per accidens: hoc accidit. sed vnitas ordinis est per se. Exēplum sol in suo ordine causandi hz vnam ratiōem causandi respectu ꝓpliꝰ: ⁊ pater i suo ordine causandi ē vna causa vnius rōnis: sed causa totalis q̄ cōplectitur patrem: ⁊ solē non habz aliquam vnam rōnem formalē cāndi: sicut non ē vna cā nisi vnitate ordinis. ⁊ si cōtingat cās sic ordīatas ꝑter vnitatez ordinis hēre vnitatez ꝑ accidēs inquātū. s. vna accidit alteri: hoc nō cōuenit eis per se inquantū cause.

t.c. §§. 7 60.

ca. 10.

Ad argumenta opinionū per ordinem. primo ad auctoritates Augu. dico q̄ imago que ponit ab eo eē i spū: oz q̄ itelligatur eē i aīa vel i aliquo aīe vt i subiecto: ⁊ nō p̄cise i corpore sic mixto: alr nō ꝯcluderet illam imaginē eē nobiliorem oī corpore sicut dicit ipse. iz. super Heñ. quod autē est in aīa vel i aliquo aīe vt i subo nō ē illa spēs q̄ cōiter dr̄ spēs: sed illa recipitur i parte organi q̄ ē corp⁹ sic mixtū: sed illud q̄ recipit i anīa vel potentia aīe est act⁹ cognoscēdi: ergo p imaginem itelligit ipe talem actū. Ista glo. arguit ex dcō eius. i i°. de trini. cap. z. vel. 5. vbi vult q̄ informatio sensus que fit a solo corpe visio dr̄. illa aūt informatio est ꝓpa spēs que recipit i parte organi. s. i corpore sic mixto. Hoc pz ex hoc q̄ dicit q̄ gignitur a solo corpe q̄ videt. Sicut ergo illud q̄ ē ꝓpe imago dicit visio. ita ecōuerso visio pōt dici imago ⁊ multo verius q̄ visio scām veritatem ē quedā qualitas ⁊ talis qualitas ē quedam similitudo obi: ⁊ forte perfectior q̄ illa similitudo prior que dr̄ vsitate spēs. ¶ Hoc itellecto facilr pz ad auctoritates eius: ꝯcedo. n. q̄ istam imaginez que ē sensatio nō causat corpus i spū vt totalis causa. sed aīa cāt i se mira celeritate: nō tamē vt tota cā sz ipsa ⁊ obm. vñ dic ibidē. iz°. q̄ mox vt visū fuerit ⁊c. Innuēs q̄ p̄sentia obi regritur in rōe visibilis vt aīa faciat i se visionem ⁊ nō regritur nisi vt aliquo modo causa partialis sicut ipsemet exp̄mit. i i°. de trini. c. z°. vel. 5°. q̄ a vidente ⁊ visibili gignitur visio. ¶ Istam cōclusionem sic intellectam ꝓbat rō sua i auctoritate preallegata: quia illa propositio. s. q̄ agens est prestātius patiēte nō est immediata: sed dependet ex istis tribus. s. agens est prestātius effectu: ⁊ effectus agentis ē actus ⁊ forma patiētis: ⁊ actus est nobilior potētia. ergo agēs inducens bz formam est nobilius patiente. Ubi igitur iste ꝓpositiones sunt vere ibi ꝓpositio Aug. quam accipit ē vera. Ista āt q̄ agens ē prestātius effectu nō ē vera nisi de causa tota li. pōt. n. aliqua esse causa partialiter agēs ad aliquē effectum nobiliorem se sicut elementū i vtute corporū celestium pōt agere ad generationem mixti q̄ō est nobilius ipso elemento agente vt partiali causa. Per istud pz ad secūdam auctoritatem Aug. io. de trini. ca. 5. vl. 15. Formar enī aīa in se imaginem. hoc est sensationez: ⁊ ō se. hoc ē ipsa ē in potētia naturali ad sensationem ⁊ non in potētia neutra: sicut superficies ad albedinem ē i potentia neutra ⁊ non naturali: ⁊ istam naturalitatez ostēdit cum dr̄ de se. Et loqtur ibi tm̄ de sensationib⁹ vt apparet: quia dicit ibidem q̄ illas partes aīe que corporū similitudinibus informātur habemus cōmunes cū bestys: hoc verum ē de illis que informātur imaginibus: hoc ē sensationibus: extendēdo nomen imaginis ad sensationem. ¶ Ad rōnem p̄mam ꝓ illa opinione dico q̄ cōcludit pro me: quia cognitio cum sit operatio vitalis nō ē a nō viuo sicut a totali causa: potest tamē non viuum esse causa partialis alicuius viui vel effectus vitalis. sic̄ sol non viuus est causa partialis cum patre ad generandum filium viuum: ⁊ multo magis in ꝓposito est possibile: quia hic causa principalior est viua: sicut patebit in sequenti questione. ¶ Cum arguitur post de forma p/fecta hoc concludit q̄ aliquam actiuitatem habeat respectu ꝓprie operationis. Sed quia videtur concludere totalem causalitatem in ea respectu sue ꝓprie operationis. ¶ Respondeo q̄ ista forma ex perfectione sua ordinatur ad habendum aliquā operationē circa totuz ens. vt dicitur. 3ª questione huius di. quia vero non est simpliciter perfecta q̄ non ē infinita: ideo nō potest in se habere totum ens: ex eius ergo perfectione cū sua imperfectione cōcluditur q̄ aliquā actiuitatez habeat nō tm̄ sufficiētem: quia nō posset habere totalē causalitatē cognitionis respectu totius entis nisi haberet i se totuz ens. ⁊ ideo dico q̄ forme imperfectiores bm̄ possunt eē cause totales respcū suaz opationū: q̄ opatiōes earuz sūt limitate ad res: respcū quaz hēre totalem actiuitatem nō cōcludit aliquā perfectiōem actiuā nisi limitatam. Sed in ista forma pfcā q̄ ordinat ad totū ens non potest poni totalis causalitas respectu cognitionis totius entis: tunc enī poneretur in ea virtus actiua illimitata. Sed tamē pōt poni causalitas partialis i ea ⁊ ptialis in obiecto: vt sic ipsa possit cooperari perfectioni sue circa quodcūq̄ obiectum: ⁊ obiectum etiam quodcūq̄ cooperari sibi magnū obm ad magnam perfectionem eius ⁊ paruum ad paruam. ¶ Alia duo argumenta de actione vt distinguitur contra factionem ⁊ q̄ actio denoīat agēs. ꝯcedo. pono enim actum intelligēdi ēe manere in agēte: nō tm̄ in supposito agēte. ita q̄ nō trāseat extra suppositū: sed nec trāsit extra partē itellectiuam i sensitiuā: nec extra itellectiuaz i appetitiuā. nec extra p̄ncipium eius actiuum i aliam potētiam. sed manet in parte itellectiua que ē cā partialis eius. Non autem oz actionem ꝓprie dictam manere i sua causa totali. sz sufficit q̄ maneat in sua cā partiali.

Ad argumenta pro scōa opiniōe quāuis posset ibi tangi: vtrum ista cālitas q̄ attribuit parti itellectiue cōueniat ꝓprie itellectui agēti vel possibili: tm̄ illā difficultatez dimitto vsq̄ alꝫ. ¶ Cū ꝓbatur q̄ possibilis nō pōt hēre illam cālitatem: q̄ nihil idē agit in se. ¶ Rñdeo q̄ illa ꝓpō non ē vera nisi de aliquo agente vniuoco: nec ista ꝓbatio eius q̄ tūc idem eēt i actu ⁊ i potentia cōcludit: nisi quādo agēs agit vniuoce: hoc enī iducit i passum formā eiusdē ratiōis cū illa per quā agit. Si enī aliqd sic ageret in se sequeret q̄ simul haberet formā eiusdē rōnis ad quaz mouet: ⁊ dum moueretur ad illā cāretur illa. igr̄ simul hēret illā ⁊ nō hēret. saltē hoc segtur de duabus formis eiusdem spēi vel de eadem. In agētibus aūt equiuoce. .i. i illis agētibus que nō agūt per formā eiusdem rōnis cum illa ad quā agūt: ꝓpositio illa q̄ nihil mouet se nō hz necessitatem: nec ꝓbō eius q̄ aliqd sit in potētia ⁊ in actu respcū eiusdē aliqd cōcludit: nō enim ibi agens est tale formaliter i actu q̄le passum ē formaliter i potētia: sed agēs vtualr ē tale i actu quale formalr est i potētia patiēs: ⁊ q̄ idē sit vtualr tale i actu ⁊ formalr tale i pō nulla ē ꝺdictio. Ista glo. de agētibus vniuoc) ⁊ equocis necessaria ē: q̄ phūs posuit motū nō tm̄ i genere q̄litatis sed quātitatis ⁊ vbi. In quātitate aūt ⁊ vbi nulluz ē agēs vniuocū: q̄ i genere quātitatis ⁊ vbi nulla ē forma que sit ꝑn̄ iducēdi sil'em formā: imo vt gñalr dicatur q̄cunq̄ motus est ad formā nō actiuā: nō ē ab agēte vniuoco: q̄ ex q̄ forma talis terminās nō ē actiua nulla eiusdem rationis est principium agendi. Sunt igit apud pl̄m multi motus ab agente non vniuoco sed equoco: ⁊ ibi agens est virtualiter tale i actu quale patiēs formaliter in potentia. ¶ Si arguas. ergo in omnibus posset idē esse i actu vtuali: ⁊ i potētia ad actū formalē: ⁊ sic quodlibet pōt mouere se. ¶ Rñdeo q̄ i ista illatione est non causa vt causa: naz ex generali ratiōe act⁹ virtualis ⁊ potentie ad actum formalem nulla est repugnantia: quia si ex ista ratione esset repugnantia tunc ⁊ in qualibet esset repugnantia: tamen in aliquo cū actu virtuali concurrit aliqd aliud: propter quod repugnat sibi quandoq̄ esse i potētia vel actu formalr tale. Exē plū eē calidum vtualr i actu ⁊ formalr i potentia de se non icludit cōtradictiōem vl repugnātiam: ⁊ iō i nullo subo icludunt repugnātiam q̄ ꝓp hoc non possint esse

simul:nec alterꝫ eē ibi qz alterū. Tñ sol qui est calidus vtualr nō pōt eē calidus formalr:tñ hoc non ē ꝓpter repugnātiā istaꝝ. ꝓbo. qz saturn⁹ ē frīdus vtualr. ⁊ tñ nō pōt eē calidus formaliter. g̃ actus vtualis nō erat in eo cā repugnātie:sed aligd aliō qō ē cōe Soli ⁊ Saturno: puta qꝫ ista sūt corpora īcorruptibilia:⁊ caliditas est q̄litas corpis corruptibilis. ¶ Sz si obycias qꝫ talia ꝑncipia metha exquo sūt gñalia nō debēt negari ꝓpter aliqs difficultates spāles. ¶ Rñdeo qꝫ nulla sūt ꝑncipia metaphisica q̄ hēant multa singularia falsa:intellecto autem qꝫ nihil ē i actu vtualr ⁊ in potentia ad actū formalē:⁊ qꝫ ista repugnantia accipiat ex parte vl rōne actus:⁊ potētia nō ē ꝑncipiū metaphysicū:qz multa singularia patēter sūt falsa:ex quo pz qꝫ illud nō ē ꝑncipiū metaphysicū:sed qꝫ nihil ē i actu formali ⁊ i potētia respcū eiusdē actus formalis:vꝫ ē qꝫ sic nihil ē in actu ⁊ i potētia. ¶ Et si oīo contēdas qꝫ ēt loquēdo de actu vtuali ⁊ potentia ad formalem actuz sit ꝑncia metaphysicū. Quomodo aly erāt ita ceci:⁊ iste solus videns vt rōnem cōmunium terminoꝝ metaphysicorū nō posset ꝯcipere ⁊ ex eis apprehēdere vitatē talis cōplexi quod ipse ponit ꝓncipiuz metaphysicū: qō nō tñ ab alys nō ponit ꝑncipiū: immo i multis falsum. ⁊ nūq̄z necessariū in rōne terminorum.

¶ Cum arguit scōo physicorū de cā māli ⁊ efficiente qꝫ nō coincidūt vꝫ est de mā que ē in potētia pura. sz nō de mā ꝑm quid:qualis ē subm respcū accītis. ¶ Necesse ē enī aligd idē qñq̄z esse māl ⁊ efficiēs respcū eiusdē qō appet:qz alias passio non predicaret per se scōo mō de subo:qz si ꝓdicetur per se scōo mō de eo ē ei⁹ cā mālis sicut mā ē in accidētib⁹:qz ponit i diffōne eius vt additū:si ēt ē ꝓdicatio per se. igr ⁊ necessaria. sed qō est sola cā mālis respcū alicui⁹ nō hz nēcitatē respcū eius. g̃ oz ꝓter cālitatē māe ponere in subo cālitatez efficientē ad saluandū necessitatē. ¶ Qō arguit postea de relationibus realib⁹ oppositis. Dico qꝫ aliq̄ relationes oppositē sūt īcōpossibiles i eadē nā ⁊ i eodez suppposito. alique in eodē suppposito:sz nō i eadē nā. aliq̄ nec i eadem natura: nec in eodē suppposito. vñ ex rōne relationū realiuz i cōi nō pōt concludi repugnantia eaꝝ in eodē. ¶ Exēpla ꝓdictorū causa ⁊ causatum in eadē nā siue suppposito repugnant:qz si nō:tūc idem depēderet a se ꝓducens ⁊ ꝓductū nō repugnant in eadē nā:qz nā potest cōicari sine diuisione sui:qualis est natura diuina:repugnat tñ i eodem suppposito:mouens autem ⁊ motū nec in eadē natura:nec in eodem suppposito repugnant:quia hic nō ponitur dependentia eētialis qualē ponūt relatiōes cāe ⁊ cāti:nec per idē ponit qꝫ idē sit anteqz sit: quod pōere vī rō ꝓducti ⁊ ꝓducētis:sed tñ ponit ꝫ qꝫ idē depēdet a se quātū ad actū accidētalē:sicut motū a mouēte ōpēdet quātū ad actū accidētalē quē recipit ab eo. Incōpossibilitatē igit aliqꝫ rl̄onum oz reducere ad aliquaz incōpossibilitatē pozē. ⁊ vbi ista poz nō inuenit: ibi nec illa īcōpossibilitas rel̄onū oppositaꝝ ꝯcludet. ¶ Hoc ēt āplius declarat:qz sicut iste relatiōes ꝓducētis ⁊ ꝓducti q̄ sunt repugnātes i eodē suppposito pñt fūdari in eadē nā illimitata sīc i eētia diuina. ita iste relationes mouētis ⁊ moti q̄ multo minorē hñt repugnātiā fundari pñt in eadē nā aliqliter illimitata. Quicqd autem est in potentia ad aliquē actuz formalr:⁊ cum hoc hz eandem actualitatē vtualr sicut cū idē mouet se ē aliqualiter illimitatū:ponit enī nō tñ capax illius perfectiōis: sed vt cāns eā:ibi igr ꝓp illimitatiōem aliqlem bñ cōpatiūtur se iste relatiōes oppositē. ¶ Ad achillē eoruz qꝫ quodlibz moueret se. Dico qꝫ sīc argutū ē ꝑ ꝑmā opinionē in excludendo cām sine q̄ nō:qꝫ nihil ē cā totalis ⁊ perfcā ⁊ nālis effectiua alicui⁹ qn ipm approximatuz totali receptiuo ⁊ nō ipeditū causet illud:lignū āt sp est approximatū sibypsi:⁊ sufficiēter:⁊ nō pōt pōi aliqō ꝓpetuū ipedimētū qñ ignis nō ē pñs sibi:qz si ponat hoc impediēs amouebit illud ⁊ nō erit ipeditū. si aliō amoueatur illud:⁊ sic discurrendo per singula hēbit sibi ꝑsens lignū. ⁊ nullo modo ipeditū:igr si ipm eēt cā actiua totalis respcū calozis ⁊ ipm est ēt totalis cā receptiua. igr semp eēt calidum. nō aūt semp est calidū. ergo cum non posset poni nō cālitas totalis ꝓp ipedimētū:nec ꝓp approximatiōem:nec ꝓpter receptiuum concludet qꝫ in ligno nō est causalitas actiua totalis quod est ꝓpositum. sic igr nō oīa mouebunt se vt cāe totales: qz nulle tales nāe:q̄ non habent semper actuz: sūt cāe nāles totales illius actus. ¶ Sed dices saltē dicā lignū eē cām partialē vt pñte igne coagat ad calefactionem sui i rōne effectiui vel actiui ptialis. ¶ Nec ista cauillatio valet: qz cause due partiales non ponunt respectu eiusdē effectus quando altera precise habet totum effectum i vtute sua vniuoce vel equoce: ꝓbo. si enim altera hēret in virtute sua totū effectum segtur qꝫ totum potest ꝓducere. igitur alia causa partialis nihil potest ꝓducere: vl idem bis ꝓduceretur: ignis autem qui ex precedēti argumento conclusus fuit habere actiuitatē respectu calefacere in ligno: hz in se virtualiter totuz calorē ligni: ergo lignum hic nullam habet causalitatem partialez. ¶ Ad ꝓpositū igr:qz aīa non semper est in actu respcū cuiuscūq̄z itellectiōis:cū tñ ipa sit receptīa respcū cuiuscunqz itellectionis:⁊ ipsa sit sibiipsi approximata ⁊ non semper ipedit. concluditur ipam nō eē causam actiuaz totalē:sed aligd aliud regritur:illud autem aliud concludit eē obm:qz eo pñte segtur effcūs:eo non presente non pōt hēri effectus. Concludit ergo ꝑmo causalitas aliqualis in obo:nec totalis. qz obm ꝓpter sui imperfectionem non potest hēre in virtute sua totaliter intellectionem ꝓpter suam perfectiōem. ⁊ iō concluditur qꝫ cū obo regrit aliqua alia causa actiua ptialis:non autē alia ab intellectia:qz ipsa concurrente cum obiecto segtur intellectio. sic ergo concluditur hic duas eē causas partiales actiuas ⁊ in alys multis:non qz nihil mouet se nec totaliter nec partialiter. Istud etiā quod habet ꝓ Achille nō videt multum efficax argumentum: hoc enī vī esse cautela quedam diuertendo a parte opponētis ad partem respondentis:quia ꝓpter defectuz argumentoꝝ induunt tales formam respondētium vt respondentes faciant argumenta ad ꝓbanduz vnum necessarium. s. qꝫ lignū nō calefaciat se.

¶ Protertia ⁊ quarta opinione non sunt argumenta adducta ad que opz respondere:qui vult credere de actu primo simplici:⁊ de scōo distincte cognoscēdi:vel illud dictum scōe opi. qꝫ species inclinat credat:non credēti tamen non sit articulus fidei nisi per rationem ostendatur. ¶ Iste tamen due opiniones. s. 3ª ⁊ 4ª que vident inter se oppposite concordantur adinuicem ⁊ confirmāntur. ⁊ hoc sic. ad agendum requiritur rō formalis agendi ⁊ rō agētis. agens est supposituz. rō agendi est forma elicitia actiōis. ¶ In pria igr actiōe in itell'm possibilē agēs est fātasma. sed qō qd ē splendens in fantasmate est ratio agendi in ipluz. ⁊ hoc inquātum illud qō qd ē stat in lumīe intell's agentis ⁊ penetratur ab ipso lumine ⁊ ambitur ab ipso agente. ⁊ hac ratione agendi ꝑmū impressum in intellectuz possibilē ē inchoatio hīt⁹ sciētialis: que īchoatio nō ē spēs itelligibilis nec forma mouens ad actū intelligēdi:qz obm est in se pñs quatenus relucet in fantasmate:qz fantasma pñs ē intellectui: g videlz ē in corpe. igr non regritur aliq̄ alia species per

Dē. quo. 4. q. 8.

quã obiectum sic sit pñs:nec aliqd aliud tenẽs vicẽ obi vel repñtãs ipm cũ ipa ipressio ꝓma hẽat rõem ꝛ quo ꝛ qõ respcũ itellectiõis quo:qz p ipam ẽ itell's in potentia ꝓpinqua ꝛ accidẽtali ad actũ itelligẽdi sicut p grauitatẽ ẽ corpus ī potẽtia ad vbi:ꝛ ẽt ẽ quo quãtũ ad ꝟ̃ qꝫ manet in intellectu ipedito ab actuali itellectiõe:ẽ etiã qõ: qz sibi prio occurrit sicut ꝑm Aui.ꝓmũ sensatũ ẽ spẽs non vt obm terminans:sed vt qõ quasi deducẽs nõ per collatiõem sed per ꝓtinuatiõem ducit in obm.Sic igit ꝓcordãt pria opi.ꝛ scda quo ad hoc:qꝫ ꝓma negat speciẽ ꝛ scda ꝓcedit iclinatiõem precedẽtẽ actũ.Quo ad ꝟ̃ qꝫ ꝓma opi.ponit intellectũ eẽ passiuũ respcũ ꝓmi actus:ꝛ actiuũ respcũ scõi actꝰ:ꝛ scda opi.vꝝ ponere qꝫ aia seipa eliciat actũ:hoc ꝓcordat sic:qz fcã tali ipressione prima in intellectũ possibilẽ ipse itell's occurrit tali passiõe:qz oẽ passum occurrit agẽti iquãtum passum nititur salua re suum eẽ:hoc ẽt vult August.6.Musice vbi loquitur de illis numeris occursorys ꝛ de alys:in isto occursu intell's ibibit illam intellectiõem ꝓfusam ꝛ trãsmittit ad intima sua:ꝛ tũc recepit eã a se intimius qꝫ possit eã recipere ab obo:illi ẽt ipressioni sic intimate occurrit itellectus scõo:ꝛ in illo scõo occursu imergit se illi penetrãdo illam ꝛ ī ꝟ̃ ẽ distincta ꝛ pfcã cognitio intellectus.

Quicquid sit de opinionibus illis quas iste medius nitit exponere:arguitur contra multa hic dcã.qꝫ prio põit.ſ.qõ qd ẽ relucẽs in fantasmate eẽ rõnem agendi formalẽ fantasmati.¶Contra.quõ aliquid est rõ agendi alicui in quo nõ est formal'r:aut si quoquo mõ qõ qd ẽ ponat ī fãtasmate: cuz istud sit esse eius ꝑm quid:qz ꝑm esse repñtari ꝛ non ꝑm aliqõ eẽ existentie.quõ ipm quod qd est ꝓz istõ esse erit rõ formalis agẽdi aliquã actiõem realẽ:ꝛ ita cũ istud fantasma per quod cõuenit sibi istud eẽ non sit ꝓncipalis cã agendi ꝑm eos nec qõ qd ẽ ꝑm qꝫ existit in eo ẽ ꝓncipalis rõ agendi:quod ẽ cõtra eos. ¶ ℙ.preter ꝟ̃ qro qd ẽ qõ qd ẽ stare ī lumie itellectus agẽtis si nihil aliud est nisi intellectũ agentẽ esse in ania ꝛ in fantasia eiusdem anime esse fantasma.ꝙ perpetuo qñ fantasma ẽ in virtute fantastica fit ista penetratio ꝛ ambitio: et ita erit in frenetico ꝛ dormiente qõ negat ille cuius opi. expõit.si aliqd aliud est qꝫ illa duo eẽ sil'r ꝛ sit aliq̃ actio noua:det igitur eius terminꝰ nouus:nõ erit in fantasmate.igr erit in intellectu possibili.ergo qõ qd ẽ non agit p aliquã penetratiõem que penetratio ꝓcedit actiõez qõ qd ẽ:ſz tñ mõ qõ qd est cũ intellectu agẽte coagit cãdo aliquã impssionẽ nouã in intellectu possibili.hoc dic opi.illa pria. ¶Si dices alia opi.ponit spẽm intelligibile ipressam.ista nõ ponit spẽm talem sed ichoatiõez habitus sciẽtialis. ¶Contra.ista opi.ponit istã ipressionẽ eẽ ꝓmũ quo itellectus ẽ in põ accidẽtali: cuz tñ ꝑus eẽt in põ eẽntiali.sed si per istã ipressionẽ non est obm intelligibile pñs nũc magis qꝫ ꝑus:nõ magis est nũc in potẽtia accñtali qꝫ ꝑus.si ẽ pñs aliquo mõ nũc quo mõ non fuit ꝑus pñs:illud quo nũc est pñs ẽ spẽs itelligibilis:ꝟ̃ ẽt magis apparet ex ꝟ̃ qõ ꝓmo ei occurrit tanqꝫ ostẽdẽti obm ꝓp nãlem cõtinuatiõem ad ipm:hoc non posset eẽ:nisi obm reluceret in eo ꝛ ita hẽret rõez spẽi. ¶Sil'r hoc quod dr inchoatiõem habitus scialis precedere actuz

Ca.1. non est vex:qz habitus ꝓprie loquẽdo.vt phūs loquit ꝛº ethicoꝝ generatur ex aliquo actu elicito:ꝛ sicut vltimꝰ gradus habitus generatur ex vltimo actu.ita ꝓmus ex ꝓ. ita qꝫ quinqz gradus habitus est posterior aliquo actu.ergo illud qõ ẽ simpl'r ꝓmum in intellectu possibili non ẽ

De.quo. 5.q.19. aliqd ipius habitus. ¶Hoc cõfirmatur ꝑm opi.illius doctoris qui exponit:qz ponit istam inchoationem eẽ essẽtiam habitus totã. ¶Qõ vlterius dr de occursu illo:ratõ occursus nõ bene assignat nec ad intẽtõez Aug. patiẽs enim occurrens agenti nitit saluare se ꝛ ꝓtra agere agẽti corrũpenti se.hic istud agẽs agit ad pfectiõem ꝛ salutem passi.ergo nõ occurrit ei ppter illã rõnem vt saluet se.nec ista ẽ intentio Aug.vult.n.qꝫ aia occurrẽs passioni facte ab aere in aure vehemẽtius agitat illum aerez ꝛ cãt magis auditione qꝫ solus sonus cãret.hoc igit occurrere est ei coagere. ¶Et tũc rñdeo breuiter ad Augustinũ de ipressione spẽi sensibilis fcã in organo vl' speciei itelligibilis fcã ī itellectu:aia per potentiã talez occurrit.i.cũ illa spẽ ipressa coagit ad actũ aliquem perfectiorem qꝫ posset illa spẽs de se sola causare. ¶Et cum vltra addit de illo duplici occursu prio occurrit passiõi quasi coagenti.post passioni ibibite.quero qd significẽt ista verba metaphorica:si significẽt qꝫ per scõm occursum cãtur aliqd perfectius qꝫ per ꝓmũ:ꝛ illud intimius perfic:sicut dr mã itimius perfici a forma perfectiori q̃ magis actuat eam.ergo in ꝓmo occursu non transmitti tur passio illa ad itima magis qꝫ ꝑus. sed aia coagẽs illi passioni causat aliqd perfectius quod est itimꝰ ī aia qꝫ illa passio ꝑus causata.

Ad auctoritatem phi.3º de aia qꝫ itelligere est pati:que adducit ꝙ 5ª opi.Dic tñ non determinãdo dico qꝫ phūs locutus est cõiter de potẽtys aie inquãtũ sunt ꝗbus formaliter sumus ī actu scõo.puta de sensu inquãtũ est quo formaliter sentimus.de itellectu iquãtũ est quo formaliter ītelligimus:formal'r ãt ītelligimus intellectu iquantuz recipit itellectiõem qz si causet eam actiue:nõ tñ dicor itelligere intellectu iquantũ causat sed iquãtũ hz itellectionem vt formam:hẽre enī qualitatẽ est esse qualẽ:et ita itellectum habere itellectiõem siue recipere qõ idẽ est:est ipsum eẽ itelligentem:nos igr itelligimus itellectu iquantũ recipit intellectiõem.iõ phūs loquẽs sic de itellectu necesse hũit dicere eũ esse passiuũ:ꝛ qꝫ itelligere est quoddã pati:hoc est qꝫ itellectio iquantuz est quoddã quo formal'r itelligimus est forma q̃dam recepta ī itellcũ:nõ ãt itelligimus ea iquantũ est gd causatum ab itellectu si cãtur ab eo.nã si deus eã causaret et eam ī itellcũ nostro ipmeret nõ minus ea itelligeremꝰ sicut dixi de itelligẽtia actual'r.ita dico de scire habitualiter:qꝫ itellectus est quo scimꝰ habitual'r inquantum recipit hitum:non iquãtum istũ cãt si illuz causat: dico igr qꝫ oẽs auctoritates que sonãt passibilitatẽ itellectꝰ possibilis possunt exponi de eo inq̃tum eo cognoscimꝰ hitualiter vel inq̃tũ cognoscimus actual'r.ꝛ isto modo concedo qꝫ est passiuus.ꝛ si sit actiuus nõ tñ ꝑm istã rõnem.sed accidit ei qꝫ sit actiuus ꝑm istã rõnez:affirmãt ergo iste auctoritates de itellectu quod veruz est.qꝫ sit passiuus:non loquẽtes de intellectu sub rõne actiui ſz asserentes ipz habere rõnem receptiui: lz ipm nõ dicãt non esse actiuum.locus autẽ ab auctoritate nõ tz negatiue. ¶Et per idẽ rñdet ad illud de potentia accidẽtali ꝛ eẽntiali: non enī itellectus est ī potẽtia essentiali qz deficiat sibi aliqua rõ causalitatis quantũ est ex parte sui:sed itellectus est ī potẽtia essentiali qñ alia causa ptialis non est sibi pñs:quã oz esse presentẽ ad hoc qꝫ seq̃t actio.ꝛ qñ illa causa partialis est approximata est ī potentia accidentali siue ꝓpinqua ad agenduz. ¶Sz illa auctoritas q̃ dicit qꝫ itellectus possibilis nihil est eoruz q̃ sunt ante itelligere regrit aliam expõnem:quã ī tãtuz pertractãt alig:vt dicant itellectum possibilem eẽ ī pura potentia ī genere intelligibiliũ sicut mãm ꝓmam in genere corporalium que non est itentio phi.qz potentia ad accñs nũq̃ fundatur nisi i substantia ī actu:itellectio autem siue spẽs itelligibilis nõ est forma subalis

sed accñtalis.igit̄ qō est īmediatū receptiuū illius est aliqd in actu subali:aut saltē qō ē mediate receptiuū.7 tūc qō īmediate recipit erit aliquis actus accñtalis.sic̄ se hz supficies ad albedinē.intellect⁹igit̄ possibilis ꝑm qō est illud in quo recipit̄ spēs itelligibilis vel itellectio vel illud ꝑm q̄ spēs recipit̄ in aīa nō erit purū potentiale:sed erit aliqd in actu p̄mo.Iz iste respectus potētie nō sit aliquid in actu.cum.n.loquor de potentia receptiua albedinis nō loquor de potētia que dicit respectū ad albedinem.ille.n.respectus nō est aliquid ī actu.sicut nec albedo ad quā est:est aliqd in actu:sed illud ī quo est ista potentia est aliquid in actu vt supficies que ē receptiua albedinis.ita hic licz añ intellectionē potentia añ actuz q̄ est respectus ad intellectiōez nō sit aliquid in actu sicut nec itellectio ad quā est:tamē illud in quo est ista potentia qō est fundamētuz istius respectus est aliqd in actu.7 illud est itellectus possibilis. nō est igit̄ apud pīm itellectus possibilis nihil in actu sic̄ isti accipiūt: sed opz exponere illā auctozitatē hoc modo. nāliter intelligimus p̄mo illa que p̄mo occurrunt ex fantasmatibus.sicut dictū est in.q.scōa hui⁹ dis.nihil igit̄ possumus potentia p̄pinqua intelligere añ itellectōez alicuius imaginabilis. ideo nō possumus intelligere itellectū añ intelligere alterius itelligibilis.ergo nec itellectus potest intelligi a nobis añ itelligere alterius itelligibilis. ergo nō est intelligibilis añ intellectōez alicuius alterius. sicut p̄mū añcedens est vez̄ sic7 ꝟñs.ideo sic itelligendū est ipm nō cē aliqd eoz̄ que sunt añ intelligere.ſ.intelligibilium: non qz anteq̄z itelligat nihil sit in actu:sed qa nō est aliqd qō possit potētia ꝓpinq̄ itelligi a nobis añ itelligere alteri⁹ ꝓp itellectōez nr̄am nālē icipiētē a fantasmatib⁹. ¶ Et cū post arguit̄ de illa ſimilitudine q̄ sit rō taz faciēdi q̄z agēdi.Dico q̄ ī faciēte bñ forma est rō faciēdi ī qua forma faciēs assimilat sibi fcm̄:ſz in agēte nihil est ꝓductū nisi ipsa actio.actio.n.ē vltimus termin⁹ nec hz aliū terminū.7 iō nō opz q̄ ī agēte rō agēdi sit aliqd in quo assimilet agēs alicui alteri ꝓducto. ¶ Sz dices saltē illa ē rō agēdi ī q̄ agēs assimilat sibi ꝓductū.ſ.actōez ipaz. bñ cōcedo q̄ spēs illa q̄ est ſilitudo obiecti 7 ꝑ quā itellect⁹ assimilat̄ cognitioni ꝓducte est aliqua rō agēdi:sed non totalis rō:nec ēt rō p̄ncipalis:sic̄ patebit in sequēti.q.sed qñ due cause ꝟcurrūt sufficit in ꝓpinquiore similitudo formalis 7 in remotiore virtualis ſiue ſimilitudo equoca:7 ita itellectus q̄ſi cā ſupior equoce 7 vtualr assimilat̄ cognitōi vel itellectōi.spēs aūt q̄ſi causa ꝓpinquior quaſi vniuoce 7 formalr assimilat̄ ei. ¶ Cū arguit̄ post ō ide termiatōe intellectus ad diuersos act⁹ 7 obiecta. ¶ Rc̄ q̄ alia ē ideterminatio mālis ꝑ defectuz actus.alia ē indeterminatio agētis ꝑ illimitatōez virtutis actiue sicut sol est ideterminatus ad multa gnandū. p̄mo ideterminatū nō agit nisi determiet̄ p aliquē actū:qz alias nō est in actu sufficiēte:ſz in potētia. scōo mō ideterminatū nulla forma alia a se determiat̄:sed ex se determiat̄ ad ꝓducēdū quēcūq̄z effectū ad quē ex se est ideterminatū. 7 hoc p̄ñte passo receptiuo sicut sol p̄ñte passo gnāt qōlibz generabile ex quo ipm natū est gnāri.ita in ꝓposito indeterminatio itellectus nō est ideterminatio potentialitatis passiue in ordie cālitatis:ſz est indeterminatio actualitatis q̄ſi illimitate.7 ideo nō determinat̄ ꝑ formā que sibi sit rō determiate agēdi: ſz tm̄mō ꝑ p̄ñtiam obiecti circa qō determiatuz nata est esse determiata itellectio. Uel alr possz dici q̄ sicut causa ſupior determiat̄ ad agēduz ꝟcurrēte aliq̄ ꝑticulari cā iferiori:sicut sol ad generādū boiem ꝟcurrēte hoie agēte.7 bouē concurrēte boue: nō aūt ꝑ aliquā formā in se receptā.ita intellectus q̄ est causa ſupior 7 cā illimitata determiat̄ ad hoc obm ꝟcurrente causa particulari determiata:puta ad agendum circa hoc obm ꝟcurrēte hac spē.nō.n.istud determinās determinat effectiue cāz indeterminatā ſupiorē neq̄ formaliter sicut rō agēdi: sed sic determiat hoc est virtus actiua ſupior indeterminata p̄t in determinatū effectū tali vtute inferiori determinata ꝟcurrēte.

Ad argumenta ꝓncipalia. ¶ Ad p̄m dico.q̄ arm̄ pbi 7⁹de aīa bñ cōcludit q̄ sensus nō est cā totalis respcū sensatōis:qō concedo:7 ita argutū ē.s.Ꝺ p̄mā opi.q̄ aīa nō ē causa totalis actiua ad itellectōez.7 hoc ꝟcedo:sed nō cōcludit qn̄ sit partialis cā:ſz nō sequit̄ ex hoc q̄ semp sit in actu: nisi qñ reliqua cā partialis ꝟcurrit. ¶ Ad z̄m nō tractādo illā difficultatē:vtz̄ actiuitas illa competat intellectui agēti vel possibili dico q̄ itellectus possibilis ꝑm q̄ pbs loquit̄ ō eo est illud quo formalr sumus itelligentes. 7 eo modo p̄cise est quo est oīa fieri:qz vt dicebat̄ p̄us sumus eo formalr itelligētes iquātū recipit nō inquātū agit. Iz agat. qz hoc accidit sibi iquātū est quo itelligimus. ¶ Ad z̄m licz ꝟñtia nō sit necessaria:qa sol pōt esse cā multoz̄ differentiū ſpē pp distinctas virtutes in ipo q̄ sufficiūt ī rō ne cāe effectiue ad distiguēdū effect⁹:tñ ad ꝓpositū pōt ꝟcedi ꝟñtia.ꝟcludit.n. q̄ aīa nō est causa totalis omniū intellectionum:qō cōcessum est.

Ad primum in oppositum ꝟcedo q̄ aīa:qa īmālis est:est receptiua cuiuslibet intellectōis.ipsa etiā est actiua cuiuscūq̄z intellectionis obiecti alterius a se vt cā ptialis. 7 actiua intellectionis de se vt totalis cā: qz vt cogſcēs 7 vt cognita ꝑm Aug.9. ō tri.c.vlt.ſz talē itellectiōez nō hēmus ꝑ statu isto:ſz ex īmālitate ei⁹ nō segit̄ q̄ ipa sit totalis cā cuiuscūq̄z obi alteri⁹ ab ipa. ¶ Ad z̄m ꝟcedo ꝟcl̄onez q̄ cognitōes diuersaz ſpērū ꝓpe.ſ. vtute ipsaz̄ hīte dr̄nt spē.qō ꝓbo.qz ad īdiuidua eiusdē spēi nō regrit̄ totalr cā diuersa spē:vlr aliqd ī totali cā diuersuz spē ab eo qō ē ī totali cā alteri⁹ īdiuidui.nūc āt ad itellectōez albi 7 nigri nec̄io regrūt̄ aliq̄ diuersa spē:puta albuz 7 nigz̄ vel aliq̄ īcludētia ipsa.g̃ ista duo magis dr̄nt q̄z īdidua vni⁹ spēi.g̃ dr̄nt spē. ¶ Cū arguis vltra q̄ tūc oēs hīt⁹ taliū differrēt spē. ꝟcedo de hīt⁹q hñt vtute ꝓpa taliū oboz̄. ¶ Et cuz dicis q̄: tē eēt vna scīa de plīb⁹ spēb⁹ spālissimis. ¶ Rc̄ q̄ vna spēs spālissima p̄t īcludere multas alias spēs vtualr siue vt passiones ei⁹ siue p modū cāe siue p aliū ordinē eēntialē.7 tē hīt⁹ ille q̄ ē formalr illi⁹ obi p̄mi includētis alia ē vtualr alioz̄ obo.Iz nō formalr 7 ꝑ.est igit̄ ille hīt⁹ vn⁹ ab vnitate p̄mi obi vtualr ꝟtinētis oīa q̄ ꝟtinent̄ in illo:nō ē āt ꝓpius cuicūq̄z vtualr ꝟtēto in ꝑ obo:ſz q̄ essent ꝓpz illis eēnt distīcti sic̄ illa sunt distīcta. ¶ Qō. VIII.

Quero de compatōe istaz̄ duaz̄ cāruz partialiū q̄ cānt noticiā genitā. Utz̄ p̄ncipalioz cā noticie gēite sit obz in se vel ī spē p̄ñs vel ipa ꝑs intellectiua aie. Oz obm. ꝓbō.qz illud ē p̄ncipali⁹ mouēs qō movet nō motū q̄z qō mouet motū sic̄ appz in oībus causis eēntialr ordīatis.obm aūt mouet nō motū. sic̄ hr̄ a pbo 3⁹de aīa.itellect⁹ aūt nō mouet nisi motus.g̃ rc̄. ¶ Item agēs assimilat sibi effcm̄ q̄z̄m̄ pōt.g̃illud ē p̄ncipali⁹ agēs qō magis assimilat vel cui magis assimilat̄ effcūs.actus aūt magis assimilat̄ obo q̄z itellectui.g̃. ¶ Item vnitas scie assignat̄ penes vnitatē obi vtualr ꝟtinētis eā.nō aūt attribuit̄ itellectui talis ꝟtinētia vtualis respcū hīt⁹.ꝟtinere aūt vtualr cōuenit cāe actiue.g̃ p̄ncipalioz cā illius hītus erit obm q̄z itellect⁹.7 sī cā hītus.igit̄ 7 act⁹. ¶ Ad oppo⁹ arguit̄ sic.q̄to aliqd ē actuali⁹ formali⁹ 7 pfecti⁹ tāto ē actiui⁹.g̃ aīa q̄ ē forma actualioz multis alys cāis ꝟcurrētib⁹ erit actiuioz:7 ita qñ ꝟcurrit cū eis in agēdo T.c.54.

erit ꝑncipali⁹ agẽs:ſz in itellectiõe ꝛcurrit cũ obo tanꝯ cã ptiaľ.igr̃ in itellectõe erit cã ꝑncipalioꝛ ꝯ obz. ¶ Jtẽ enti ſm gd nõ ꝛuenit act⁹ ſimpl'r:ſz qñ bz eẽ tale ſm gd p aliud ſimpl'r ens:tũc ꝑncipali⁹ cõuẽit illi enti ſimpl'r ſi illud aliqũo ſit actñ reſpcũ eiuſdez.obm ãt a nobis mõ nãl'r itellcñ bz eẽ ſm gd tñ in itellcũ nr̃o ꝓp eẽ ſimpl'r ipſi⁹ ptis itellectiue:qꝛ obz i ea ẽ ſĩc cognitũ i cog̃ſcẽte.g̃ illi⁹ actiõis ad quã iſta duo ꝛcurrũt ñ erit obm bñs tale eẽ ꝑncipaľ cã:ſz ps itellectia ꝓp quã obm bz tale eẽ.

Reſpondeo q⁹ ps itellectiua bz ꝑncipalioꝛẽ cãlitatẽ reſpcũ cognitionũ mõ nobis nãl'r ꝛueniẽtiũ,ꝓbo ꝑ.qꝛ qñ cărũ ordiataꝫ altera ẽ ideꝛmiata ad multos effect⁹ ꝛ q̃ſi illimitata:altera ãt q̃ſi ſm ylti⁹ v̄tutis ſue deꝛmiata ad certũ effcñ:illa q̃ eſt illimitatioꝛ ꝛ vlioꝛ vr̃ eẽ ꝑncipalioꝛ ꝛ pfectioꝛ. Exẽpluz de ſole ꝛ de ꝑticularib⁹ gñantib⁹.itellect⁹ ãt bz v̄tutẽ q̃ſi illimitatã ꝛ ideꝛmiatã reſpcũ oĩum itellectionuz.oba aũt a nobis nãl'r cognita bñt virtutẽ deꝛmiatã reſpcũ deꝛmiataꝫ itellectionũ q̃ ſunt ab ipſis. ꝛ hoc ſm ylti/mũ ſue v̄tutis.ſĩc q̃libz ad itellectõez ſui. g̃ itellect⁹ eſt cã vlioꝛ ꝛ ꝑncipalioꝛ itellectõis ꝯ obz ꝓ ſtatu iſto. ¶ Zᵒ qa illa ẽ ꝑncipalioꝛ cã q̃ agẽte alia cã coagit.ꝛ nõ eᵒ.itelꝛlectu aũt nr̃o agẽte ad itellectõez obm in ſe vel i ſua ſpẽ coagit.eſt.n.i ptãte nr̃a itelligere:qꝛ itelligimus cũ volu
T.c.55. ꝛ.69. mus.zᵒ de aĩa. Hoc aũt nõ ẽ ꝓp ſpẽm ꝑncipaľr q̃ ẽ forꝛma nãlis:ſz ꝓp itellcñ q̃ vti poſſumus cũ volum⁹. ꝑncipalẽ aũt actõez intellect⁹ ſeg̃ actio ſpẽi q̃ nata ẽ eẽ ſp vniſoꝛmis ex pte ſpẽi. Tñ aliq̃ obm excedẽs multũ facultatẽ ptis itellectiue:puta obm btificũ vt clare viſuz poſſz poni hr̃e totã cãlitatẽ reſpcũ viſiõis aut ꝑncipalioꝛẽ ꝯ ps itellectiua.ꝛ B ꝓp excellẽtiã talis obi: ꝛ ꝓp defectũ ptis itellectiue. Sz de B i 4ᵒ li. De obiect| ãt q̃ mõ nãl'r cog̃ſci/mus ꝑ⁹ps ſolonis vr̃ eſſe va. vr̃.n.itelligibiliũ nãl'r a nobis itellectoꝛ ſpẽs i itellcũ eẽ q̃ſi inſtrm ipſi⁹ itellect⁹ ñ motũ ab itellcũ vt agat q̃ſi.ſ.aliqd recipiat ab itellectu: ſed quo intellect⁹ vtiť ad ſuã actiõem:vtputa qñ intelle ctus agit ſpecies illa tanꝯ minus ꝑncipalis agẽs coagit ad idem vt ad effcñ cõmunem.

Ad primum arg^m^ dico.q⁹ duplex ẽ actus itelle ct⁹ reſpcũ oboꝫ q̃ nõ ſũt pñtia i ſe q̃lia ſũt illa q̃ mõ nãl'r itelligim⁹.ꝑm⁹ act⁹ ẽ ſpẽs q̃ obz ẽ pñs vt obz actu itelligibile.zᵒ act⁹ ẽ ipa itellectio actualis:ꝛ ad vtrũꝯ agit itellect⁹ nõ mot⁹ ab eo:qđ eſt cã ptialis ſecũ ꝛcurrẽs ad illã actõez.lz vnũ actũ intellect⁹ ꝑce dat motio ei⁹ ad aliũ actũ.ad ꝑm aũt actũ agit itellectus agẽs cũ fantaſmate.ꝛ ibi itellect⁹ agẽs eſt ꝑncipalioꝛ cã ꝯ fantaſma: ꝛ ãbo itegrãt vnã totalẽ cãz reſpcũ ſpẽi intelligibilis.ad z^m^ ãt actũ agit ps itellectiua:ſiue itellect⁹ agẽs ſiue poſſibilis ñ curo mõ:ꝛ ſpẽs itelligibilis ſĩc due ptiales cãe.ꝛ ibi agit ps itellectiua nõ mota a ſpẽ: ſz ꝑus mouẽs.ſ.agẽs vt ſpẽ ſibi coagat. Luz igiť dr̃ obm mouet nõ motũ. Dico q⁹ i vtraꝯ motõe obm ẽ mouẽs ſcdariũ. lz ñ ſit motũ,i.aliqd recipiẽs i ſe a ꝑncipali ſiue ꝑoꝛi mouente. Cũ dicis q⁹ intellect⁹ nõ mouet niſi mot⁹. Dico q⁹ nõ mouet z^a^ motõe niſi mot⁹ ꝑoꝛi motõe. h igr̃ ẽ ꝛpatio duaꝫ motionũ itellect⁹:nõ ãt duaꝫ cãꝫ ptialiũ ꝛcurrẽtiũ i vna motõe. Si ãt ꝛpares cãs ptiales in vtraꝯ motiõe.dico q⁹ intellect⁹ vtrobiꝯ mouet ñ mot⁹ a cã ptiali ꝛcurrẽte i eadẽ motõe. ¶ Ad z^9^ ar^m^. dico q⁹ effect⁹ forꝛmaľr magis aſſiľať cãe ꝓme iferioꝛi ꝯ remote ꝛ ꝑncipali ꝛ pfectioꝛi.ſĩc appz ꝺ filio reſpcũ pr̃is ꝛ ſolis. vñ illꝺ ar^m^ ẽ ad oppo^m^.qꝛ ꝓbat q⁹ act⁹ intelligẽdi ſit ab obo vt a cã ꝓma:qꝛ magis ſibi aſſiľať forꝛmaľr.ita ẽt ſpẽs itelligibiľ magis forꝛmaľr aſſiľať fãtaſmati ꝯ itellectui agẽti: ꝛ tñ min⁹ ꝑn' ẽ a fãtaſmate ꝯ ab itellcũ agẽte. ¶ Cõtra cũ agẽs intẽdat aſſiľare ũbi paſſũ:qũo ꝑncipale agẽs nõ magis aſſiľat ſibi forꝛmaľr: ¶ Re: ꝑncipali⁹ agẽs cõiter ẽ eguocũ ꝛ eminẽti⁹ bz i ſe pfectõz effcũs ꝯ cã vniuoca.ꝛ iõ nõ magis aſſiľať ſibi forꝛmaľr:qꝛ B eſſz ipfectiõis in cã ſic aſſiľari effectui:ſz aſſiľat magis B ẽ dat magis forꝛmã effectui ꝓ quã ſibi aſſiľať eguoce ꝯ det agẽs ꝑticulare.ꝛ iſta aſſiľatio ẽ ex pfectõe cãe.lz nõ ſit magis aſſiľatio forꝛmaľr.ſiľr cã pfectioꝛ magis aſſiľat effcñ ei cui ẽ aſſiľabilis ꝯ inferioꝛ.magis.n.cãt effcñ q̃lis ẽ cãbilis ꝛ aſſiľabilis.aſſiľabiľãt eſt effect⁹ forꝛmaľr cãe,ꝑpinq̃.iõ ipa cã remotioꝛ magis aſſiľat effectiue ipſuz effcñ cãe ,ꝓxime ꝯ ipamet cã ,ꝓxia ſibi. Qꝛ.n.forꝛmaľr fili⁹ eſt ſiľis pr̃i B magis ẽ a cã remota aſſiľante filiũ pr̃i effectiue ꝯ ab iſta cã ,ꝑpinq̃:qꝛ q̃ plus dat forꝛmaz q̃ aſſiľať plus dat effectiue aſſiľatiõem. ¶ Ad z^m^ dico.q⁹ vnitas ſcie aſſignať penes obm:qꝛ illud ẽ penes qõ ſcie diſtinguũť nõ penes itellectũ:qꝛ itellect⁹ vn⁹ eſt reſpcũ oĩum ſciaꝫ.ꝛ B mõ diſtinguẽdo ſcias illa ẽ vna q̃ eſt vni⁹ ſubi ꝑmi q̃ten⁹ obñ ꝑ^m^ bz ꝛtiere ſciaz illã v̄tualr:ſz B nõ ẽ niſi vt cã ptialis.ꝓꝛter.n.B itellect⁹ ẽ alia cã ptialis ꝛtinẽs illã.nõ ẽ igiťaliõ reducere ſciaz ad obñ ꝑ^m^:ꝯ i altera cã ptiali bñte i ſuo gñe ordinẽ eſſentialẽ reducere ad ꝑ^m^ ibi ſimpl'r.ꝛ ab ipo aſſignare vnitatẽ effect⁹ inꝯ⁹ effect⁹ eſt ab eo:ſz cũ boc ſtat q⁹ multo pfectius ꝛtineať in reliq̃ cã ptiali.

¶ Queſtio. IX.

Vltimo circa iſtã ptẽ di.q̃ rovtꝫ i mẽte ſit diſtincte imago trinitat|. Qꝛ nõ arguo.qꝛ imago repñtat illud diſtincte:cui⁹ eſt imago.igr̃ mẽs diſtincte repñtat trinitatez. B ẽ fl'm. ꝓbõ. Tũ qꝛ tũc nãli cognitõe poſſz ꝛcludi trinitas ex mente nãl'r nota. tũ qꝛ nulla creatura i repñtando excedit pfectiõez ſue ydee:ydea ãt mentis ñ repñtat deũ inꝯ^m^ trin⁹:qꝛ ydea eſt dei inꝯ^m^ ẽ cã ꝛ ẽ cã inꝯ^m^ vn⁹. ¶ Jtẽ nihil in mẽte plus repñtat vnã ꝑſonã ꝯ aliã ꝑſonã.g̃ nec tota mẽs repñtat totã trinitatẽ.ꝓbõ añtis.i5.õ tri.c.5.vel.i4.pr̃ ẽ memoria itelligẽtia ꝛ volũtas ꝛ t̃.g̃ pr̃ ita forꝛmaľr eſt itelligentia ꝛ volũtas ſĩc memoria:ꝛ filiꝰ ſiľr.igr̃ memoria nõ magis diſtincte repñtat pr̃ez ꝯ filiũ. ¶ Jtẽ 3ᵒ i trinitate due ꝑſone ſũt ꝓducte:i imagie ãt nihil ẽ ꝓductũ.vt ꝓbabo.g̃ ñ ẽ repñtatiua ꝓductõis.ꝓbõ aſſũpti.in aĩa nõ ſũt niſi act⁹ ꝑmi vel ſcõi.act⁹ ꝑmi nõ ſũt oꝛigiati a ſe inuicẽ:qꝛ ſũt ꝛcreati ipſi aĩe:nec act⁹ ſcõi ſũt oꝛigiati.ꝓbõ:qꝛ actõis ñ ẽ actio nec vt ſubi nec vt termini.5.phy.qꝛ tũc ceẽt ꝓceſſus in ifinitũ. iſtoꝫ igiť actuũ vt T.c.ic termiꝛoꝫ nõ ẽ actio:qꝛ ſũt forꝛmaľr actiões. ꝑᵒ ſũt.n.act⁹ ſcõi ꝛ nõ ꝑmi:ſed ſi nõ eſſent actiones eſſent actus ꝑmi. ¶ Jtem ex ipſis gñať babit⁹. actio qua generať aliqua forꝛma ẽ actio de gñe actõis.igr̃ iſti act⁹ ſcõi ſũt actiões õ gñe actõis. ¶ Ad op^m^ Aug.i4.de tri.c.8. ibi q̃renda eſt imago ꝛ eſt inuenienda quo etiã nã nr̃a nihil hz meli⁹.

Hic primo videndũ eſt gd ſit rõ imagis in coꝛpa lib⁹.vñ trãſlatũ ẽ vocabulũ ad ꝓpoſiꝛtuz. zᵒ reſpcũ cui⁹ in trinitate ſit imago. 3ᵒ i q̃ in nobis eſt imago. ¶ Quãtũ ad ꝑ^m^ ſĩc dcñ eſt in.q. de veſtigio. dico q⁹ imago eſt repñtatiuũ toti⁹.ꝛ i B differt a veſtigio qđ eſt repñtatiuũ ptis.ſi.n.totũ coꝛp⁹ eſſet imꝑſſũ pulueri ſĩc pes eſt imꝑſſus.illud derelictũ eſſet imago toti⁹ ſĩc iſtud eſt imago ptis ꝛ veſtigiũ toti⁹:ſz iſta ꝛformitas exꝑſſiua toti⁹ nõ ſufficit:ſed regriť imitatio:qꝛ ſm Aug.83. q.q.74. Quãtũcũꝯ duo oua ſũt ſimilia vnũ nõ eſt imago alteri⁹:qꝛ nõ eſt natuz imitari ipm.ꝛ iõ regriť q⁹ imago nata ſit imitari ipm cui⁹ eſt imago ꝛ exꝑmere illud.

De ſecundo ſciendũ q⁹ cũ ꝛcept⁹ vni⁹ ꝑſone in itellcũ nr̃o ſit partialis reſpcũ cõceptus trinitatis.illa creatura q̃ ducet nos in cognitiõez trinitatis ꝓ modũ imaginis repñtabit trinitatẽ quãtuz ad illũ ꝛceptũ quẽ intellectus nr̃ põt br̃e de ea.repꝛeſen

tabit igit distinctões triũ psonax. vnitatẽ eẽntie. ꝛ ordinẽ origis: qz illa distinctio realis i dinis ẽ p originez. hẽbit ẽt imitatões essentialẽ ad ipaz trinitatẽ quã repñtat.

De tertio. ¶Primo videdũ ẽ de illis q̃ sũt manifesta eẽ i mẽte. z⁰ in qb⁹ nõ ꝟsistit imago. 3⁰. in qb⁹ ꝟsistit. ¶Quãtũ ad p̃m expimur in nobis esse actũ itellectõis ꝛ actũ volitõis. ꝛ istos actus aliqũo esse in ptãte nr̃a qñ obz est psens. g̃ opz in nobis ponere aliqũo p̃n⁹ actiua ad istos act⁹ ꝛ potẽtias qb⁹ sumus potẽtes respcũ istox actuũ. Nõ põt aũt idẽ sub eadẽ rõne formali esse p̃n⁹ istox duox actuũ secũdox: qz isti actus scõi regrũt oppositã rõnez p̃ncipiãdi i suis p̃ncipys. g̃ oz br̃e aliq̃ distinctões actuũ p̃mox. ꝛ hoc ꝓportiõal'r corrñdẽt distictiõi actuũ secũdox. ¶De z⁰ in isto articlo dico q̃ nec in actib⁹ p̃mis solũ: nec i actib⁹ scõis solũ est imago qõ appz dupl'r. p̃ qz hi sunt duo tñ: ꝛ illi duo tñ. g̃ tñ esset imago dualitatis nõ trinitatis. z⁰ qz in p̃mis actib⁹: lz sit ibi ꝟsubalitas: nõ tñ ẽ ibi distictio realis rei ꝛ rei: nec ordo origis. ¶In actib⁹ secundis etiã: lz sit distinctio ꝛ origo aliqũo: nõ tñ cõsubalitas. ¶Ex his seq̃t 3ᵐ. q̃ imago ꝟsistit i actib⁹ p̃mis ꝛ secũdis sil'. ꝛ hoc itelligo sic. aia hz i se aliq̃ pfectiõez fz quã formal'r est act⁹ p̃m⁹ respcũ noticie genite. ꝛ hz in se aliã pfectõez fm quã recipit formal'r noticiã genitã. ꝛ hz in se aliã pfectõem fm quã recipit formal'r volitõez. iste tres pfectões dñr memoria. itelligẽtia ꝛ volũtas vel aia inquãtũ hz ipsas. aia igit̃ inquãtũ hñs actũ p̃m totalẽ respcũ itellectiõis. s. aia vl' aliqd aie: ꝛ obiñ sibi pñs in rõne intelligibilis dr̃ memoria. ꝛ ℔ memoria pfecta icludẽdo tã itellcm̃ q̃ illud quo obiñ est sibi pñs ipa eadẽ aia iquãtũ recipit noticiã genitã dr̃ itelligẽtia. ꝛ intelligẽtia pfecta vt ẽ sub illa noticia genita. volũtas etiã dr̃ pfecta iquãtũ ẽ sub illo actu pfecto volẽdi. Accipiẽdo igit̃ ista tria ex pte aie vt sunt sub trib⁹ actib⁹ suis in istis inquã trib⁹ est ꝟsubalitas rõne illax triũ realitatũ q̃ sunt ex pte aie: fz est distinctio ꝛ origo rõne istax actualitatũ receptax i aia fm istas realitates in aia.

Sed hic occurrunt duo dubia. ¶Primũ. qz tũc vr̃ esse q̃ternitas in imagie. nã act⁹ p̃mus respectu volitõis nõ ꝯcurrit cũ aliquo triũ in imagie: nõ cũ 3ª pte pz. qz idẽ nõ est p̃n⁹ sui: nec cũ z⁰ manifestũ ẽ: qz actualis noticia nõ ẽ volũtas: nõ etiã cuz p̃⁹. qz memoria dic̃ ꝓpe p̃n⁹ ꝓductiuũ noticie gẽite nõ volitiõis. g̃ voluntas erit 4ª cũ istis. ¶z⁰ dubiũ. qz nõ vr̃ ℔ saluari ordo origis sicut ẽ in dinis. ibi. n. p̃⁹ psona origiat scõaz: ꝛ due tertiã. ℔ p̃⁹ ps imagis nr̃e ẽ cã z⁰. fz nec p̃⁹ nec z⁰ est cã 3⁰. g̃. ¶Ad p̃m dico. q̃ imago põt dupl'r assignari fm q̃ eã dupl'r assignat Augu. vno⁰. 9. de tri. c. 4. ꝛ deiceps mens. noticia ꝛ amor. Alio⁰ sic̃ eã assignat. io. de tri. c. io. ꝛ deinceps memoria itelligẽtia ꝛ volũtas. ꝛ de ista duplici assignatiõe imagis loq̃ns Aug. i5. de tri. c. 2. dicit q̃ illa q̃ posita ẽ in .x⁰. est euidẽtior. ¶Dico igit̃ p̃ ptractãdo p̃mã assignatõez q̃ p mentẽ possum⁹ itelligere actũ p̃m pfectũ respcũ vtriusq̃ act⁹ scõi. s. fecũditatẽ ad gignendũ ꝛ ad spirãdũ. ꝛ ℔ mõ mẽs hz rõnẽ pfecte parẽtis: qz icludit pfecte vtrãq̃ fecũditatẽ. ꝛ tunc illa alia duo. s. amor ꝛ noticia sũt duo ꝓducta ab aia. lz ordie quodã. ꝛ tunc nõ erit q̃ternitas: qz i parẽte hñte pfectã rõnẽ parentis ꝯcurrit act⁹ p̃mus duplex. ꝛ isto mõ ẽ i dinis: qz i pr̃e nõ solũ est fecũditas ad gñandũ: fz ad spirãdũ. ꝛ hoc a se: qz si pr̃ nõ br̃et fecũditatez a se ad spirãdũ: fz br̃et eã derelictã sibi ex ꝓductiõe filij sic̃ qdã dicũt. seq̃t vt vr̃ hoc ipole q̃ pr̃ nũq̃ br̃et illã fecũditatẽ. nullã. n. realitatez siue absolutã siue relatiuã hz pr̃ aliqũo p ꝓductiõez quã añ nõ habuit. ꝛ iõ quãcũq̃ realitatẽ nõ hz in p̃ signo origis iquãtũ. s. ꝓintelligit̃ ordie origis filio: illã nũq̃ hẽbit. igit̃ si illã fecũditatẽ duplicẽ nõ hz a se i isto p̃ signo origis nũq̃ hẽbit illã. si aũt mens accipiat̃ pcise vt act⁹ p̃mus hñs solũmõ fecũditatẽ respcũ noticie genite. ℔ mõ ipfecte assignat̃ imago: qz ℔ mõ mẽs nõ hz rõnẽ parẽtis pfecte. ita dico de alia assignatõe q̃ si memoria accipiat̃ pcise ꝓ parẽte respcũ noticie genite est ipfecte parẽs: parẽs ãt pfecte nõ tñ hz rõnẽ. vñ gñet fz vñ spiret: qz nõ p̃t illud hr̃e ab alio. ꝛ oz illud hr̃e in toto. ꝛ iõ oz vt hẽat̃ i parẽte a se. si ãt accipiat̃ memoria ꝓ tota aia vt hz hitual'r in actu p̃ fecũditatẽ istã duplicẽ. ℔ mõ hz pfecte rõnez parentis. Sz lz memoria sit euidẽtior parens sic̃ opz ꝯcedere ꝓp̃ ꝟba Aug. i5. de tri. ca. 3. q̃ten⁹. s. magis expmit hitudinez gignẽtis ad genitũ q̃ mẽs: tñ mens nr̃a vr̃ pfecti⁹ ipozta re rõnẽ parẽtis si accipiat̃ vt icludit vtrãq̃ fecũditatez. Breuiter g̃ quõcũq̃ assignat̃ trinitas in imagine vel sic vel sic nõ est q̃ternitas: qz duplex ꝯcurrit hitudo fecũditatis in parẽte si ẽ pfecte parens. ¶Ad z⁰ dico. q̃ in nobis in ℔ nõ põt esse sil'itudo imagis ad ꝓbotipom. noticia. n. genita i imagie creata accñs qõdã est cui nõ cõicatur fecũditas illa ad ꝓducẽdũ amorẽ q̃ formal'r ẽ aliqd ꝓductiuũ dilectõis. accñs. n. tale nõ est natũ eẽ formal'r itelligens vel volẽs. ꝛ iõ memoria gignẽs noticiã actualẽ accipiẽdo memoriã vt est pfecte gignẽs nõ põt cõicare genito illã pfectã fecũditatez quã p̃us bũit: qz nõ cõicat sibi eãdez nãm: fz ꝓducit eã eguoce in alia nã. pr̃ aũt gnãns filiũ cõicat ei eãdẽ nãm ꝛ eãdẽ fecũditatẽ spirandi amorẽ q̃ nõ itelligit̃ in gñatõe filij br̃e terminũ adeq̃tũ. ꝛ iõ filio eãdẽ fecunditatẽ hñs põt ꝓducere sic̃ pr̃. pz igit̃ rõ q̃re nõ põt ista ꝓductio saluari in ptib⁹ imaginis sic̃ in psonis trinitatis: qz nõ põt esse eadẽ fecunditas in duab⁹ p̃mis ptib⁹ imagis: põt esse aũt ꝛ ẽ in duab⁹ psonis respcũ 3ᶜ. Sil'r si noticia genita esset alic⁹ ꝓductiua aliq̃ mõ ℔ nõ esset nisi p modũ nãe ꝛ nõ libere. Est tñ ℔ aliqs ordo iter scõaz ptẽ imagis ꝛ tertiã: qz 3ª p̃supponit scõaz nãl'r. lz nõ sit ab ea. etiã illud expmit Aug. i5. d tri. c. z7⁰. velut parentẽ ꝛ plẽ 3ª volũtate siue dilectõe iũgẽte: quã gdẽ volũtatẽ dicit de cognitõe ꝓcedere. ꝛ subdit statim: ꝛ exponit qũo intelligat. nemo. n. vult qõ oino qd vel q̃le sit nesciat: nõ tñ esse ꝛc̃. pz igit̃ q̃ istũ ordinẽ origis p̃cise ponit ꝓp nãlẽ ordinẽ volitõis ad intellectiõez. nõ aũt q̃ itellectio sit cã respcũ volitõis. pz igit̃ fz itentiõez Aug. q̃ volũtatẽ fm q̃ est 3ª ps imagis accipit ibi ꝓ actu volẽdi sic̃ ℔ accipit cũ subdit. quã volũtatẽ ꝓcedere ꝛc̃. qõ nõ est vex de volũtate vt est potẽtia: fz si vex sit ℔ est õ actu volẽdi. ¶Ulteri⁹ in spãli cũ oia ista p̃dicta repiantur in itellcũ vel in mẽte respcũ cuiuscũq̃ obi nõnduz ẽ q̃ pfectissima ꝛ vltima rõ in magis ẽ qñ ista cõcurrũt in mẽte respcũ dei vt obi: qz tũc aia nõ hz tñ sil'itudinẽ expssiuã q̃tũ ad p̃dicta ex rõne eox in se: fz ea etiã rõne q̃ act⁹ ipsi ꝟformanť obo. est. n. actus vere sil'itudo obi. sic̃ dcm̃ est in p̃cedenti qõne. ꝛ iõ qñ isti act⁹ sic sunt in mente q̃ nõ tm̃ hñt ꝟsubalitatẽ ꝛ sil'itudinẽ distictiõez ꝛ originẽ: fz etiã hñt vlteriorem assimilatõez ad deũ ex rõne obiecti circa qõ sunt est pfectio. similitudo. min⁹ aũt pfecta qñ aia hz se ꝓ obo: qz lz tũc nõ habeat̃ sil'itudo ab ipso deo imediate tanq̃ ab ipso obo ꝓximo: habeb̃ tñ aliqualr inquãtuz in mẽte vt in imagine cognoscit̃ de⁹. Et istã duplicẽ trinitatez assignat Aug. illã q̃ est respcũ dei .iz. de tri. c. 4⁰. dicens. In eo solo qõ ad ꝟtemplatõez ptinet eternox nõ solũ trinitas: fz etiã imago dei. in hoc ãt qõ deriuatũ est in actiõe tpaliũ: etiã si trinitas possit: nõ tñ imago dei iueniri põt. hoc itelligendũ est de expressiua imagie quãtũ ad sũmã expssionẽ siue sil'itudinez. De eadẽ etiã. i5. de tri. 20. vel. 6z. vñ põt sempiterna atq̃ immutabilis nã recoli ꝟspici ꝯcupisci ꝛc̃. ꝓfecto repit̃ summe trinitatis imaginẽ: ad quã reminiscendã videndam

ōligendā totū oz referri qō viuit. De alia imagine logt̄ .14. de tri. c. 8. vel. 16. Ecce ingt mens meminit sui: itelligit se: diligit se. ℔ si cernimus: cernimus trinitatē. nōdū gdē deū: sz iā imaginē dei. ¶ Jsta āt z^a auctas vī ꝺdicere ꝑme nisi itelligat̄ mō ꝓdicto. ꝛ tūc ꝑz qūo respcū oīuz obꝺoꝝ iferioꝝ a mēte nō pōit imaginē i mente: qz nullus aliud obz ē imago dei respcū cui^9 potissime: ꝛ respcū imaginis ei^9 sc̄dario ē imago ī mēte: q̄ꝫ^m ad illā sīlitudinē q̄ hr̄ ab obo. Ex istis appz cozr^e. q̄re in ꝑte sensitiua nō est imago. ꝑ qz ibi nō ē ꝺsubalitas opantiū siuetotoꝝ illoꝝ sūptoꝝ cū suis opatōib^9: qz ꝑn^m sentiendi nō tm̄ ē aliqd aīe: sz totū ꝺpo^m ex aīa ꝛ ꝑte cozpis sic mixta qō est totū ozga^m. sīl'r ꝑn^m appetēdi appetit^9 sensitiui nō ē aliqd aīe tm̄: sz sīl'r est ꝺpo^m. Jsta aūt duo quoꝝ sunt. iste opatōes nō sūt ꝺsubalia: qz lz iste potēcie aīe sint in eadem essentia ꝛ fortasse idē essentie aīe: nō tm̄ totales cāe opatiōis: puta tota ipa ozgana: qz ꝑtes cozpis nō sūt ꝺsubales nec īter se nec potēcys aīe. Sīl'r i ꝑte sensitiua nō est duplex modus oziginādi: qz sic̄ sensus nāl'r sentit. ita appetitus
29. sensitiuus nāl'r appetit. vñ �fm Jo. dama. lib. z^o bruta in suis actionibus nō agunt sed agunt̄.

Ad primum ar^m ꝑncipale ꝺcedo ꝙ q̄libz essentia creata in q̄ꝫ^m ℔ essentia ꝓducta �fm talē ydeā: nō repūtat deū sub rōne termini: sz sub rō ne vni^9: qz nō cāt̄ nec ideat̄ a ꝺo sub rōne termini: sz sub rōne vni^9: sz tm̄ aliq̄ nā rōne cēntie sue ꝛ multoꝝ ꝺcurrēciū in ea tāq̄ vnū totū aggregatū pōt eē repūtatm̄ trinitatis ꝛ eoꝝ q̄ apphēdunt̄ ī trinitate. tale qd ē mēs accepta i se ꝛ cū opib^9 suis: qz ibi est vnitas ꝛ distictio ꝛ ordo ozigis. tale āt ēt q̄ꝫ^9 ad talē ꝺcursuz nihil est qō sit iferi^9 mēte. sic̄ patuit i ꝑte sensitiua. ¶ Sz cū ar. ꝙ si eēt imago posz trinitas cog̃sci ꝑ cog̃nē mentis. ¶ C^o: ista ꝺcurrētia ī mēte valēt credēti trinitatē ad pscrutādū ꝛ psuadēdū qūo possit eē: nō āt nō credēti ꝺcludūt eā eē: qz tota ista aggrega? pluriū in mēte in gb^9 ꝺsistit imago posz eē ꝛ ē in vna psona. ꝛ iō ex ipsa nō pōt demōratiue ꝺcludi ipaz eē imaginē trinitatis. ō ℔ Aug. i5. ō tri. c. z4. vī. 70. Qui vidēt suā mētē ꝛ in ea trinitatē istā: nec tū credunt eā eē imaginē dei speculū qdē vidēt: sz nō vidēt ꝑ speculū: cū nec ipz qō vidēt sciāt eē speculuz: q̄'r āt valeat deductio ad oñdēdū tres psonas ex rōne itellect^9 ꝛ voluntatis ī dīnis dcm̄ fuit di. z. q. de duab^9. pductōib^9. ¶ Ad z^m dico ꝙ illud ar^m videret̄ efficax si ponerēt̄ p̄rem gignere in q̄ꝫ^m intelli^a. sicut ponit vna opi. supius ꝛobata
Hē. quo li. 6. q. z. z^a di. q. ꝓdicta q̄ ponit actualem noticiā p̄ris hr̄e aliqūo rōnē ꝓducētis respcū gignitōis filij. ꝛ rōnē formalē ꝑncipij ꝓductiui: sz �fm aliā viā quā ibi tenui ꝙ p̄r in q̄ꝫ^m hz eēntiā sibi ꝑtē sub rōne actu itelligibil'q ꝺuēit p̄ri inquātū ē memoria. ℔ mō p̄r gignit ñ q̄tū itelligēs sic̄ ibi fuit declatuz. tūc fl'm ē añs: qz memoria magis repūtat p̄rem q̄ꝫ filiū nō q̄ ad ℔ ꝙ sola memoria sit in p̄re. ꝛ sola itelligētia sit i filio: sz q̄ ad ℔ ꝙ p̄r gignit filiū iquātū p̄r hz rōnē memorie: nō āt vt p̄r hz rōnē itelligētie vl' volūtat]. ¶ Ad 3^m. dico ꝙ act^9 sc̄di sūt ꝓducti: cū ꝑbas ꝑ ꝑhz .5°. ꝑhy. ar^m ē ꝑ me. cū. n. actio nō sit termin^9 actōis. ꝛ ista vē termīat actōez: sic̄ Aug. dicit. 9. de tri. c. vlt. ꝙ noticia gignit̄ vē ꝛ volitio ꝓcedit: vt dicit. i5. ō tri. c. z7^o. g̃ ista nō sūt actōes de gñe actōis: sz sūt forme absolute de gñe q̄litatis. Cū ꝑbas ꝙ sūt actōes ꝑ ē: qz sunt act^9 sc̄di. Dico ꝙ q̄dā forme hñt eē fixū nō dependēs ꝺtinue a sua cā q̄si in fieri sic̄ calor ī ligno. q̄dā hñt q̄si ꝺtinuā dependētiā ad suā cām. sic̄ lumē in medio ad solē. ꝛ ℔ dicit Augu. 8. sup Geñ. ad lr̄am dicēs. ꝙ aer nō est fact^9 lucidus: sz fit lucidus. ꝑ^o forme ꝓp suā idependētiaz in esse nō hñt rōnem actōis nec mot^9. z^o ꝓp ꝺtinuā suā dependentiā magis vident̄ hr̄e eē in fieri q̄ꝫ in facto esse: lz �fm vitatē nō sit in eis actio ꝛ passio: qz sunt tote sīl'in eē ꝛ nō ꝑs post ptem acgrit̄. actio aūt ꝓprie nō ē ad aliq̄ꝫ formā nisi cui^9 pars post ptē acgrit̄. ℔ z^o mō se hz itellectio: qz ipa ē i ꝺtinua dependētia ad pñtiaz sue cāe: qz alr nō hr̄et esse sicut ꝑz ꝑ Aug. ii. de tri. c. z. cū aūt cogitātis acies auersa ide fuerit nihil forme q̄ impssa erat ī eadē acie remāebit. nō. n. manet act^9 itelligētie absq̄ tali pñtia cāe q̄si ꝺtinue influētis. Sz istud solū nō ꝺcludit ipsam esse actū z^m, ita. n. poneret̄ lumē in medio eē act^9 sc̄dus. ꝛ iō cū ista est alia cōditio ulteriox. vz. ꝙ iste forme de rōne sui trāseāt in aliqd vt in terminū. ꝛ hoc siue illud aliud sit intra operans siue ex̄: nō curo. nō est. n. itelligibile ꝙ sit itellectio ꝛ volitio. ꝛ ꝙ nō sit alicui^9 termini: hoc aūt ꝺuenit actōi ꝓpe dicte vt trāseat in aliqd vt ī terminū. ꝓp igit̄ istas duas ꝺditōes ꝺcurrētes in istis formis dr̄ iste forme eē act^9 sc̄di cū vē sint forme manētes. ¶ Ad alia ꝓbatōez cū dr̄ ꝙ act^9 talis ē gnātiu^9 hitus. ¶ C^o: ar^m ē in op^m: qz actio de genere actōis nō pōt eē eiusdē rōnis nisi termini sint eiusdē rōnis. sic̄ calefactio nō est eiusdez rōnis nisi calor terminās sit eiusdē rōnis. g̃ si act^9 gñaret hitū vt actio ō gñe actōis termiata ad hitū vt ad terminū nō possz esse actio eiusdē rōnis cū altera nisi illa alia eēt ꝑ se gñatiua hitus: imo ꝺdictio videret̄ ꝙ esset act^9 eiusdē rōnis ꝛ nō alic^9 termini: qz nō pōt eē actio de gñe actōis nisi sit alicui^9 termini: nūc aūt aligs act^9 itellectiōis vel volitiōis pōt esse eiusdē rōnis: lz nō sit alic^9 termini ꝓducti. g̃ act^9 iste nō ē gñatiu^9 vt actio: sz vt forma q̄ formal'r gñat̄ iste hitus. Tūc dico breuiter ꝙ actus est gñatiuus hitus sic̄ forma aliq̄ ē cā vel rō cāndi aliā formā. sic̄ lumē solis in medio ē rō gignēdi ibi calorē: nō ē āt talis act^9 gignitiu^9 vt actio: sz tali actōe gignit̄ tā actus q̄ꝫ ꝓpri^9 hit^9 termin^9 talis actōis. ꝛ ad signāndū genitiōez talē q̄ est actio ō genere actiōis dicimus potentiā elicere actū itelligēdi.

¶ Hic ozit̄ q̄stio satis necia. Cōstat. n. ꝛ ieffabiliter vez ē: ꝙ de^9 p̄r genuit filiū. Jdeo q̄rit̄. vtz ꝺcedēduz sit ꝙ de^9 genuit deū. Si. n. de^9 genuit deū: vr̄ ꝙ aut se deū: aut aliū deuz genuerit. Si se deū: nō est tm̄ vn^9 de^9. Si āt seipm deū genuit: aliq̄ res seipsam genuit. Ad qō rñdētes dicimus sane ꝛ catholice ꝺcedi. ꝙ vn^9 vnū genuit. ꝛ ꝙ de^9 deū genuit: qz de^9 p̄r deum filiū genuit. Jn simbolo quoq̄ scriptū ē. Lumē de lumīe. deū vez de deo vo. Qō vo addit̄. g̃ genuit se deum vel aliū deū: neutz ꝺcedēdū eē dicimus. Qz aliuz deū nō genuit: manifestū est: qz vn^9 tm̄ de^9 ē. Qz aūt seipm nō genuit: oñdit Aug. in primo lib. de tri. dicēs. Qui putāt ei^9 potētie eē deū vt seipm ipse genuerit: eo plus errāt. ꝙ nō solum de^9 ita nō est. ℔ nec spūalis neq̄ corpalis creatura. Nulla. n. res est que seipsaz gignat vt sit. ꝛ ideo nō est credēdum vel dicendum ꝙ deus genuit se. ¶ Dis. IIII.

Jrca 4. dis. quero vtz ista sit vera de^9 gñauit aliū deuz. vr̄ ꝙ sic. deus gñauit deū: aut g̃ se deū aut alium deū: nō se. ꝑmo de tri. g̃ aliū. ¶ C^o: sic. generās distinguit̄ a generato: sz deus genuit deū. g̃ deus genitus distiguit̄ a deo generāte. ꝛ ꝑ ꝺns deus genuit aliū deū.

¶ 3°.sic.deus generat aliū:aut igit deū ⁊ sic hī ꝓpositū: aut nō deū:qđ flm est.qz sic genit⁹ nō esset de⁹. ¶ 4°.sic de⁹ gñat aliū bñtē deitatē:qz aliā psonam subsistentē in deitate.ģ genuit aliū deuz.ꝓña pz ꝑ Dañ.5.c.a.deus est dinaz bñs nām.hō humanā. ¶ Cōtra nō est ali⁹ deus.ģ nō genuit aliū deū.añs pz Deutro.7.Audi isrl dñs de.t. vn⁹ est. ¶ R°.ad qōnē ꝙ nō genuit aliū deū: qz cuiuslz entitati formali cozrñdet adequate aliqđ ens vel aliqd ens ētitate tali.ista ātē deitas ē entitas formalis: qz se tota est forma: ⁊ nō bz sic sibi adeq̄te cōrñdēs nisi deū:ga ipm icludit.deitas aūt ē de se ħ.ģ de⁹ est de se ħ. illi aūt qđ est de se hoc repugnat nō idētitas.ģ ⁊ alietas q̄ includit nō idētitatē.ģ nō pōt esse ali⁹ deus. ģ deus nō genuit aliū deū:qz nō genuit qđ nō pōt esse. ⁊ hoc q̄tū ad rem. ¶ Quātū ad logicā dico ꝙ ħ tria dr̄nt.a.est alius a deo a.est ali⁹ deitate.a.ē aliusī deitate. sic hec tria dr̄nt. sor. est alius ab hoīe.sor.est ali⁹ humanitate.sor.ē ali⁹ in humanitate.in ꝑma cū dr̄.sor.est ali⁹ ab hoīe negat vl̄r sor. hr̄e idētitatē cū termio ꝑ negatōez ipoztatā in ly ali⁹:qz aliud icludit nō idētitatē.igit termin⁹ ibi p̄dicat⁹ negat ꝑ q̄libz sui:sz ñ negat nisi neget respcū cuiuslz termini. iō termin⁹ alietatis ꝛfundit ꝛfuse ⁊ distributiue.iō seq̄t sor.ē ali⁹ ab hoīe.igr est ali⁹ ab isto hoīe ⁊ ab isto.⁊ sic de oib⁹ alys.sic etiā seq̄t a.est ali⁹a deo.igr ē ali⁹a q̄libz psona dīna. Jn z⁹ cuz dr̄.sor.est ali⁹ hūai^e.hūanitas signat esse formal rō dr̄ie.sic nō est in ꝑ⁹:qz in ipsa hō sigāt esse termin⁹ dr̄ie.in hac aūt z⁹ nōt esse formalis rō dr̄ie vl̄r: sic ꝙ i nullo īdiuiduo illi⁹ nāe cōuenit:qz est aliud īdiui duū alterius nāe ꝑ illā formā ꝑ quā ħ dr̄t ab illo. vñ nō. ꝙ lz rō formalis alietatis stet vl̄r q̄ꝫ⁹ ad negationē iclusaz.vñ seq̄t sor.ē hūanitate ali⁹ ab brunello.igr i nullo īdiuiduo sunt idē:nec ꝛueniūt in hūanitate: tñ illa rō formalis dr̄ie nō stat vl̄r q̄ꝫ^m ad illā affirmatōez ibi iclusaz. vñ ñ seq̄t.sor.dr̄t a brunello hūanitate.ģ dr̄t ab illo hac hūanitate.s.pla.qz añs est vex.⁊ ꝓñs flm:qz ī ꝓñte significat ꝙ hūanitas pla.sit formalis rō dr̄ie q̄ sor.a brunello dr̄t. Jn z⁹ cū dr̄.sor.est ali⁹ in hūanitate.alietas ibi ponit suū determiabile esse cōe vtriq; extremo:⁊ distigui siue dīdi ī ipsis extremis.⁊ iō ħ nō ē va. sor.ī hūai^e ē ali⁹ a brunello.qz nō dīdit hūanitas ī eis:nec ē cōe eis:sz ħ ē va.sor.in aialitate ē ali⁹a brū.qz aīal cōe est eis: ⁊ dīdit ī eis.vñ ī hac z⁹ ꝓpōne alietas ꝛnotat aliq̄ꝫ ꝛueniētiā extremoꝝ in suo determiabili:⁊ tñ notat aliq̄ꝫ nō identitatē eoꝝ in eodē determiabili. ¶ Ad ꝓpo^m igit.quā ista ꝛtriū significat hec locutio.fili⁹ ē ali⁹ de⁹. Dico ꝙ nec p̄^am nec scōaz:nō p̄mā.qz nō seq̄t.sor.ē ali⁹ hō.ģ est ali⁹ ab homie.añs ē vex:⁊ ꝓñs flm:nec scōaz:qz ⁊ si sor.ē ali⁹ hō a pla.non tñ seq̄t.ģ ē ali⁹ hūani^e a pla.qz hūanitas nō ē rō formalis dr̄ie sor.a pla.sz sigāt z^am. vñ bñ seq̄t.sor.ē ali⁹ hō a pla.ģ sor.ē ali⁹a pla.in hūanitate.⁊ eȝ.⁊ idez est cuz dr̄.fili⁹ est ali⁹ de⁹ a pr̄e.ꝙ fili⁹ genit⁹ ē ali⁹ de⁹ a pr̄e gñante:ita ꝙ ly ali⁹ ponit suū ꝑ se sigātū circa ꝑ se sigātuz extremoꝝ ⁊ sui determiabilis denotās ipsa iter se eē distincta:⁊ illud determiabile esse cōe vtriq; extremo alietatis:⁊ tñ distigui i eis: qđ nō ꝛuenit deo.⁊ hoc etiā sigāt ī z⁹ ꝓpōne p̄dicta:ꝑ qđ idē sūt:ex quo seq̄t cū ħ sit falsa. fili⁹ ē ali⁹ de⁹ genit⁹. vt nūc declatū est:erit ħ falsa.deus genuit alium deum.

Ad primum argumētuz dico ꝙ hoc añs est verū.deus genuit deū:qz termini in cōcreto pñt supponere ꝑ suppositis respcū p̄dicatoꝝ respcū quoꝛū nō exneant suppositaliter.⁊ ideo sicut hec ē vera.de⁹ p̄ genuit deū filiū:ita hec. de⁹ genuit deuz:sed ꝓñtia nō valz.vñ nō sequit.ģ de⁹ genuit se deū. aut aliū deū.p̄muz nō sequit: qz nō est itelligibile ꝙ idē ꝑducat se:nec z^m sequit:qz sicut dcm̄ est cū dr̄ deus genuit aliuz deū.alietas notat suū determinabile distingui in extremis qđ nō significat in añcedente.vñ sicut ꝓpō est falsa vbi alietas addit determinabili qđ nō est cōe suis extremis.sicut hec est falsa.sol ē alius mus.si igit sol generat murē.igit se murē:aut aliū murez: sed aliū qui est mus: ita in ꝓposito ꝓpō est falsa in qua alietas addit ōtermiabili qđ nō distinguit in extremis.sic hec est falsa.pater ī deitate est ali⁹ a filio.⁊ ideo non sequit.de⁹ pater genuit deū:aut igit se deum:aut aliū deum:sed sequit ꝙ genuit aliū qui est deus.sicut exponit magister in lra:ꝙ si ꝑbetur illa ꝓñtia sic.si generat deū:aut igit eūdē deū aut diuersuz deū:qz idē ⁊ diuersuz immediate diuidūt qđlibz ens:ex.io.metaph̄.si eundē vel diuersuz.igit se deuz vel aliū deū. ¶ R°.ñdeo pōt ꝛcedi ꝙ genuit eundē deuz:ga sicut alietas ponit suū significatū circa suuz determiabile denotās ipsum disponi alietate ⁊ distingui in extremis qbus est cōe:ita ꝑ oppositū idētitas ponit suū significatū circa suum determinabile cōe in extremis denotans ipm nō distingui nec diuidi in eis.⁊ ideo hec est vera. de⁹ p̄ genuit eūdē deū:qz filiū qui est idē deus:sz nō seq̄t.ģ genuit se deū: ga ꝓnomē recipꝛocū denotat actū termiari ad idez suppositum a quo ꝓcedit ille actus.alr nō essz recipꝛocū. añs aūt nō est recipꝛocū.vñ ꝓñs nō solum refert eundē in essentia deitatis:sed eundē in rōne suppositi:nō tantū aūt ponitur ꝑ añs se:sz solū ꝙ genuit eundē deū.⁊ iō est fallacia ꝓñtis ⁊ figure dictōis. ¶ Ad z^m dōm ꝙ ista deductio reducenda est ad duos syllogismos:quoꝝ p̄mus est iste. generās distiguit a genito.de⁹ est generās.ģ de⁹ distinguit a genito. Alius est iste.genitū est deus:deus distinguit a genito.ģ deus distinguit a deo.in vtroq; syllogismo est fallacia accñtis . nā in p̄mo syllogismo maioꝛ ē vera pp formalē oppōnem extremorū.sic aūt exneat mediū vtriq; extremo ī quo extrema sunt vnū siue idē.vñ fallacia accñtis nisi maioꝛ extremitas dicat de medio fm illā rōnē fm quā mediū dicat ō extremis:vt pz si sic arguit albū distinguit a dulci. lac ē albū.ģ lac distinguit a dulci.⁊ eodē modo peccat ali⁹ paralogismus. vñ in vtroq; syllogismo ex distictōe formali q̄ est iter ista relatiue opposita generans ⁊ genitū ꝛcludit distictio essentialis.⁊ iō nō seq̄t ꝛclō. ¶ Ad z^m cū dr̄ de⁹ genuit aliū.igit aliū deū vel aliū nō deū. ¶ Dōz ꝙ neutr cōcederet.⁊ cum ꝓbat ꝑ rōnē ꝛdictiōis.Dōm ꝙ ꝛdictio est tam in cōplexis q̄ in incōplexis.⁊ loq̄ndo de ꝛdictoꝛys cōplexis semp vex est ꝙ altera ē vera ⁊ altera falsa.⁊ sic ē in ꝓposito.hec ē falsa.de⁹ genuit aliū deū. ⁊ hec vera.deus nō genuit aliū deum:que est sua contradictoꝛia:⁊ nō ista de⁹ genuit aliū nō deū. ¶ Et si arguat deus nō genuit aliū deū.ģ genuit aliuz nō deū: ga ex negatiua de p̄dicato finito seq̄t affirmatiua de p̄dicato infinito:sicut seq̄t homo nō est iustus.ģ est nō iust⁹. ¶ Respōdeo dōm ꝙ q̄ꝫ illa regula sit va sic pōt ꝓbari per nām ꝛdictōis nūq̄ꝫ tñ tz in p̄dicatis cōpositis.nō.n.seq̄t lapis nō est lignū albū.ģ lapis est lignū nō albū:ga affirmat lignuz in secūda qđ nō affirmabat in p̄ma. ¶ Et si arguit in ꝛdictoꝛys icomplexis. dico ꝙ lz de quolibz dicat altex illoꝝ:nō tñ dr̄ de quolibz quod cūq; p̄dicatuz determinatū ꝑ altex illoꝝ:ga nec ipm determiabile dr̄ de quolibz.⁊ iō lz de⁹ vel nō de⁹ dicat de quolibet: nō tñ aliud siue aliū sic determiatū ꝑ deū vel ꝑ nō deū.⁊ ideo q̄ꝫ de⁹ genuit aliū:nō tñ aliū deū:nec aliū nō deū: nec est ħ ꝛdictio:qz non seq̄t cū hoc ꝛdictio vel illo:⁊ hoc in sensu ꝓpōnis:qz nō ex oīb⁹ diuisis seq̄t ꝛiunctū. Cōcedo igit ꝙ sequit. genuit alium.ģ deū vel nō deū:sed nō seq̄tur genuit aliū ⁊ deū.ģ genuit alium deū ꝑ variationē alietatis. ¶ Ad 4.^m dōm ꝙ nō seq̄t.genuit aliuz hūtem nām diuinam. ģ genuit aliū deū :ga in añte subitelligit

substantiñ huius adiectiui hñs:qđ substantiuũ idem significat qđ psona.ꝛ circa illud ly aliud ponit suũ significatũ.in ꝺñte aũt ponit ly aliꝰ suũ significatũ circa significatũ dei.ꝛ sic cõmutaꝝ hoc aliqd in quale qd: ꝛ arguiꝝ ab iferiori ad suũ supius cũ negatiõe:quã importat aliꝰ.

¶ Ad ꝓbatõez p Dama. dico ꝙ descriptio sua est q̃daz explicatio nois:nõ aũt expssio p se significati: qz nomen ꝺcreti de p se significato nõ importat hoc: qđ est habẽs siue habere:sed tñ de modo significãdi:in quo distiguitur ab abstracto.solũ.n.ꝺcretũ importat ipsaz formã:qz albũ solã qualitatẽ significat.vñ importat hoc qđ est habens:ga ꝺcernit suppositũ hñs suũ significatũ:tñ est abstracti p se: tñ idẽ significat cõcretũ ꝛ abstractum:lz modus significandi sit aliꝰ.ꝛ iõ in hꝺ ethimologys ꝛ descriptionibus:non opz ꝙ qcquid põt vere coniungi cum descriptionibus:ꝛ descriptis.

¶ Quidã tamẽ veritatis aduersarij cõcedunt pr̃em ꝛ filium ꝛ spũscm̃. siue tres personas esse vnum deũ vnam substãtiaz: sed tamẽ nolunt cõcedere vnuz deũ siue vnam subam eẽ tres personas:dicentes diuinam subam p̃dicari de tribus personis: nõ tres personas de substãtia diuina. Fides autẽ catholica tenet ac predicat ꝛ tres psonas esse vnũ deũ. vnaz substãtiam siue essentiam siue naturam diuinam. ꝛ vnum deuz siue essentiam diuinã esse tres personas. ¶ Qõ. II.

Arca secundã partẽ.4.dis. q̃ro de veritate hꝰ.deus est pr̃ filiꝰ ꝛ spũsscũs .vr̃ ꝙ nõ sit vera: ga eius ꝺdictoria vr̃ esse vera. nullus deꝰ est pr̃ filiꝰ ꝛ.s.s. qz quelibz singularis est vera:ga nec pr̃ nec filius nec.s.s. ¶ P. cuiuslibz ꝓpõnis vere indefinite aliqua singularis ẽ vera:sed nullã est dare verã singularẽ huius indefinite.igr̃ ipa nõ est vera. ¶ Contra.hec:pr̃.f.ꝛ.s.s.sunt vnꝰ deus.ẽ vera.g̃ ꝛ eius ꝺuertẽs.añs pz p Augus.de tri.multis i locis. ¶ Rꝰ.ꝙ ꝓpõ ẽ vera:qz terminꝰ subiectus qđ ꝑmo significat hoc ꝑmo ponit in or̃one.ꝛ si illi aliud extremuz qđ p̃dicaꝝ sit idẽ ꝓpõ affirmatiua denotãs talẽ identitatem: vera est.deus aũt significat nãm diuinam vt est nata p̃dicari de suppposito. ꝛ illud significatũ est idẽ tribus psonis.igiꝝ ꝓpõ hoc significãs est vera.

EX ¶ Uez est tñ ꝙ i eius ꝺuersa est magis p̃dicatio formalis:qz ibi itelligiꝝ quasi superius vel quasi cõmune p̃dicari de p se suis suppositis.p̃dicatio aũt formalioꝛ est qñ

TRA cõe p̃dicaꝝ de vnitatibus q̃ę econtra.

¶ Sed nũquid eadem est veritas illius ꝛ hꝰ. deitas ẽ pr̃ fi.ꝛ.s.s. ¶ Rꝰ:sic p̃dicatio in dinis distiguiꝝ in veraz formalr̃ ꝛ veraz p identitatẽ. hoc est ꝙ illa sit formalis qñ p̃dicatũ ꝺuenit formalr̃ subo.p identitatẽ vo qñ pp simplicitatẽ diuinã p̃dicatũ est idẽ subo: lz non formalr̃:ita hec pr̃.f.ꝛ.s.s.sunt deus:vera est formalr̃.ꝛ hec per idẽtitatẽ:pr̃.f.ꝛ.s.s.sunt deitas: nõ aũt formalr̃.g̃ ꝛ ista deus ẽ pr̃ ꝛc.hz aliq̃ veritatẽ loq̃ndo de p̃dicatõe formali quã nõ hz ista deitas est pr̃ ꝛc. ¶ Sz p quo supponit deꝰ itelligẽdo istã eẽ verã q̃si p̃dicatiõe formali: ¶ Rꝰ:vnicuiq̃ quo corr̃det ꝑpriũ qđ vel gs.ꝛ iõ deitati vt.deitas ẽ corr̃det qđ vel gs:ga illud qđ vel quis est ꝑmo deitate ens vt deitas est:ꝛ sicut deitas est de se hec:ita deꝰ ꝙ deꝰ est deitate est de se hic.ꝛ in isto cõceptu nõ icludiꝝ incõmunicabilitas nec rõ psone:ga deitas cõicabilis est.ꝛ iõ deꝰ vt deitate est deꝰ nõ icludit aligd incõicabile formaliter. ¶ Isti sic itellecto absq̃ conceptu psonaz seu ps

naliũ ꝓprietatũ vere pñt cõpetere aliq̃ p̃dicata realia:q̃.vz.nõ ꝺpetunt nãe vt exñti in rõne suppositi: sz existẽti in hac nã inquãtũ exñs in ea.hoc modo forte est ista vera.deus creat.ꝛ silles.itelligẽdo subm ꝑ hoc deo exñte i nã dina nõ itelligẽdo aliqđ suppositũ vel aliqđ incõicabile in illa nã:ga incõicabilitas nõ est rõ taliũ actuum:ꝛ ita põt poni ꝙ ista.deus ẽ pr̃ ꝛ filiꝰ ꝛ.s.s.ẽ vera.q̃tenus ꝺs stat ꝑ hoc deo iquãtũ ẽ p se ens deitate:nõ aũt ꝑ aliquo supposito ꝓprie dicto in quo est nã diuina:ga qñ est veritas ꝑ ꝑmis significatis terminoz nõ opz q̃rere veritatẽ in alys in qbus icludunt̃ ista significata.sicut qñ ꝺñs hz ꝓpriã veritatẽ nõ opz q̃rere veritatez eiꝰ ꝑcise ꝑ aliquo añte. ¶ Exemplũ huiꝰ.color hic singularis existens nõ determiat sibi rõnem suppositi:ga rõ suppositi ꝓprie nõ reperiꝝ in accidentibus.ꝛ lz sit in supposito substãtie:tñ iquãtuz itelligiꝝ absq̃ vlla subsistẽtia in supposito: vt hꝰ color exñs põt esse ꝑnm operatõis realis.sicut si eadẽ albedo esset exñs in tribus suppositis vel supficiebus haberet actũ realez.s.vnã rõnẽ disgregandi. Et si queras a me de veritate huius ꝓpõnis.hic color disgregat.ꝑ quo supponit ibi ly color.dico ꝙ supponit ꝑ ꝑmo significato suo:puta ꝑ hoc color exñte:nõ aũt ꝑ aliquo colore inferiori ad hũc colorẽ:puta ꝑ hoc color in hac supficie vel in illa:ga ista ꝺbẽtia colorẽ nõ sunt causa vitatis hꝰ ꝓpõnis:sz ẽ vera pp ꝑma extrema.multo magis eẽt hoc verum.si hic color vt hꝰ esset per se exñs:deitas aũt ẽ per se ens.ꝛ ideo deus inquãtũ ẽ deus deitate est per se ens:qz 7°de tri.Aug.dicit. pater eodẽ est quo deꝰ est:licz nõ eodem sit ꝛ pr̃ sit.ꝛ ideo huic deo nõ itelligẽdo aliq̃ rõnez suppositi siue psone:imo rõni huius dei põt attribui.p.ꝛ fi.ꝛ.s.s. ¶ Ad ꝑmũ argumẽtũ in oppositũ.dico ꝙ illa nõ est eius ꝺdictoria si ꝓcise fiat distributio ꝑ psonis:ga tũc nõ negaꝝ qđ ꝑmo affirmaꝝ in affirmatiua. si aũt illa neget p̃dicatũ a ꝑmo significato dei.s.ab hoc deo.falsa ẽ illa:ꝛ hoc ẽ qđ vitate dr̃ ꝙ talis vlis negatiua nõ ꝺdicit termio hñti suppositionez simplicẽ:lz ꝺdicat termio habenti suppõnem psonalẽ.hoc aũt videt̃ ꝓbabile si illa maxima sophista ꝙ est vera.qñ in aliqua dictõe officiali vel sincathegoca icludũt duo:ad nihil referr̃ vnũ ad qđ nõ altez.in hoc aũt signo nullus icludũt duo. s.negatio ꝛ distributio.g̃ cũ distributio p̃cise respiciat suppositа talis nãe negatio p̃cise erit ꝑ eisdẽ.ꝛ tũc illa negatio vlis ẽ vera:sed nõ est ꝺdictoria ꝑme:sed ista.deus non est pr̃ filius ꝛ.s.s.vbi idem negaꝝ qđ ꝑus affirmabaꝝ:ꝛ ista ẽ falsa ꝑ codẽ subo ꝑ quo affirmatiua est vera.

¶ Ad cuidẽtiã secũdi argumẽti ẽ sciendũ ꝙ sicut dcm̃ ẽ EX in qõne p̃cedenti cuilibz vnice nature adeq̃te corr̃det vnũ singulare: qđ singulare vl̃ est incõmunicabile sicut creaturis:vel cõicabile sicut in deo.nã aũt dina vnica ẽ oino implurificabilis ꝛ innumerabilis. g̃ ei adequate corr̃espõdet vnũ singulare qđ exprimiꝝ noie dei qđ nãli intelligẽtia itelligiꝝ añ quãcũq̃ ꝓprietatẽ psonalẽ:ꝛ si ꝺsideret illud singulare vt qđã ens ad se cui ꝺueniũt oẽs ꝓprietates essentiales ꝛ pfectões añ oẽm ꝓprietatẽ psonaz: qđ quidẽ est ad se ens ꝛ ꝑ se nullo mõ plurificabile vel numerabile. lz cõicabile sit i suppositis plurib⁹ que cõicatio itelligiꝝ ꝑ ꝓprietates notiõales.ꝛ sicut ẽ illa vera.deꝰ ẽ pr̃ filiꝰ ꝛ.s.s.ita ista hꝰ deus est pr̃ ꝛ fi.ꝛ.s.s.Exemplũz iã tactũ est:ga si esset vnꝰ color in tribꝰ supficiebus ille color:puta albedo disgregaret ꝛ haberet oẽs perfectões albedini cõpetẽtes: sed nõ vt ꝑmo est in illa vel in illa supficie: sed ꝛz se licz illas haberet existẽs in illis superficiebus:nõ tñ ꝑmo.sic aũt est hic. TRA

¶ Post hec queriꝝ vtz cõcedendum sit ꝙ pater genuit diuinã essentiã vel ꝙ diuina eẽtia

genuit filium. vel essentia genuit essentiaz. an oino nõ genuit nec genita est diuina essentia. Ad qõ catholicis tractatoꝛib⁹ ꝓsentientes dicimus. Qꝛ nec pater genuit diuinã essentiaz: nec dina essentia genuit filiũ: nec diuina eẽntia genuit essentiã. Hic aũt noie essentie itelligimus diuinã nãm: que cõmunis est trib⁹ ꝓsonis: ⁊ tota in singlis. Jdeo nõ est dicẽdũ qꝫ pater genuit diuinã essentiã: qꝛ ergo pater diceret gẽuisse diuinã essentiã: diuina eẽntia relatiue diceret ad pꝛem: vel ꝑ relatiuo ponere tur. Si ãt relatiue diceret vl ꝑ relatiuo poneret: nõ indicaret essentiã. Ut enim ait Augu. in. v. lib. de trinita. Qõ relatiue dicit nõ indicat substãtiam. ¶ Bi. V.

Jrca gntã di. qro vtꝫ essentia diuina generet vel generet. Qꝛ sic Augu. 7. de tri. cap. 2. vel. 12. Jdẽ dici accipiamus cũ dr̃ verbũ ac si dicat̃ nata sapientia: vt in vno eoꝝ: eo qꝫ nata ẽ ⁊ verbuz ⁊ filius accipiat̃: ⁊ in his oib⁹ nominibus nõ oñdat̃ essentia q̃ ad se dr̃. ac in altero qõ est sapiẽtia demr̃et̃ essentia. ac ꝑ hoc ad se dr̃. ḡ exꝑsse vult qꝫ sapiẽtia vt est sapiẽtia: ⁊ ad se dr̃ dicat̃ nata vt natũ ẽ ꝓpriũ filij. ¶ Scõo sic. ℞ic. 6°. de tri. c. 22°. videt̃ exꝑsse log ⁊ magist̃ꝫ sniaꝫ. Multi ingt tpib⁹ nostris surrexere q nõ audẽt dicere subaz genitã: qn potiꝰ qõ ẽ periculosius ⁊ ⁊ sanctoꝝ auctoꝛitates audent negare: ⁊ modis oibus conant̃ refellere qꝫ suba gignat subaz. ptinaciter negãtes qõ oẽs sancti affirmant. ad illud qõ ipsi dicũt auctoꝛitatẽ iuenire nõ pñt. ad hoc qõ dicimus auctoꝛitates multas etiã ipsi adducũt i mozez Holie ⁊c. Et qꝛ magr̃ exponit illas auctoꝛitates quas adducit contra se. iõ ℞ic. subdit idem de eo. Bñ dicunt pꝛes qꝫ suba subam gignit: vꝛa aũt expositio ad hoc cõtẽdit qꝫ credamus qꝫ suba subam nõ gignat. fidelis expõ ⁊ omni acceptiõe digna: qa hoc qꝫ sancti pꝛes clamãt cõtẽdit falsum esse: ⁊ qõ nemo sanctoꝝ asserit ⁊tendit vꝝ esse. hec ille. Uidet̃ deridere magr̃m q ⁊ intentõez patrũ exponit auctoꝛitates quas adducit ⁊ se. ⁊ vr̃ asserere oppositũ illi⁹ qõ tz magr̃ esse de intẽtõe sanctoꝝ. ¶ Jtẽ ꝓ rõnez. essentia cõicat̃. ḡ ꝓducit̃. añs pz per Aug. 15°. de tri. cap°. 26°. Essentiã ꝑstat filio sine initio generatio. ꝓbatio ⁊ñe. tũ qa cõicare ⁊ cõicari sunt relatiue opposita ⁊ nõ dicũt nisi relatõez oꝛigis. nõ. n. dicũt relatões cões. patet. igit̃ dicunt relatões oꝛigis oppositas. igit̃ idẽ qõ ꝓducere ⁊ ꝓduci. tum qa si sint aliqua duo coꝛrelatiua si vnuz extremum vni⁹ sit idẽ vni extremo alterius: ⁊ reliquum reliquo. ¶ Exemplũ. si a. ⁊ b. essent duo cõrelatiua: ⁊ c. ⁊ d. coꝛrelatiua. si a. ⁊ c. sunt idẽ b. ⁊ d. erũt idem. ꝓbatio: qa alioquin diceret̃ idez ad plura coꝛrelatiua sicut a. quod idem est qõ ipsuz c. diceret̃ coꝛrelatiue ad b. ⁊ d. que per te sunt diuersa. hec est vna cõbinatio relatiuoꝝ ꝓducẽs ⁊ productum: ⁊ hec alia. cõmunicans ⁊ communicatuz: sed cõmunicans ⁊ producens idem sunt. ergo ⁊ extrema eis coꝛrespondẽtia sunt eadem. ¶ Jtem per argumenta logica: quando ꝑdicatũ ꝑdicat̃ per se de subiecto põt supponere ꝓ eo. pz de supioꝛib⁹ ⁊ inferioꝛib⁹: sed essentia ꝑdicat̃ ꝑ se de pꝛe: qa pr̃ est essentia. ḡ põt supponere pro eo. igit̃ sicut illa est vera: pater generat: ita ista vr̃ esse vera. eẽntia generat. ꝑt supponit ꝓ pꝛe. ꝓbatio minoꝛis: qa nõ ꝓ accñs: qa nec vnũ accidit reliquo: nec ambo ter- Cap. 4

tio. ⁊ isti sunt duo modi vnitatis per accñs q ponunt̃. 5°. metaph̃. c. de vno. ¶ Jtem essentia est pater. ḡ essentia generat. añs pz ꝓ ꝛuersionẽ simplicem. ꝓbatio ⁊ñtie. de quocũqz ꝑdicat̃ subm ⁊ ꝑꝛia passio. ⁊ hoc ꝓbat̃: qa subz est mediũ ad demr̃andũ ꝑꝛiã passionẽ suã de eo cui nõ ꝓmo ⁊ꝛuenit illa passio. generatio aũt videt̃ ꝑꝛia operatio vel passio pr̃is. ḡ ⁊ñtia est bona. ¶ Jtẽ essentia est pr̃ filij. ḡ eẽntia generat. ꝓbatio añtis ꝓ ꝛuersionẽ. pr̃ filij ẽ essentia. igit̃ essentia ẽ pr̃ filij. ꝓbatio ⁊ñe: essentia est pater filij. ḡ filius est filiꝰ essentie. ꝓbatio istius ⁊ñe: qai relatiuis est ⁊ña mutua. si a. est pr̃ b. ḡ b. est filius a. ḡ si eẽntia est pr̃ alicuius ille erit filius essentie. ¶ Jtez vltimo genitũ iquantũ genitũ est aliqd: qa gñatio nõ terminat̃ ad nihil: ⁊ iter nihil ⁊ aliqd nõ est mediuz: ſz nihil i dinis est aliqd nisi sit eẽntia. ḡ filiꝰ iquãtũ genit⁹ est essentia. ḡ eẽntia generat̃. ¶ Cõtra ẽ magr̃ in lra.

Jn ista questione errauit abbas Joachim: vt habet̃ ex̃ de sum. tri. ⁊ fi. ca. c. dãnamus. Dixit. n. magr̃m ℙetrũ esse hereticuz: qa dixit rez esse in dinis q̃ nec ꝓducit nec ꝓducit̃. ex hoc eni̇ tulit Joachiz qꝫ petrus poneret q̃ternitatez in diuinis. posuit. n. tres res: rẽ gñantẽ: rẽ genitã: rem spiratã: ⁊ posuit rem nec generãtem nec genitã nec spirataz. ergo q̃tuoꝛ res. hoc igit̃ iconueniẽs qõ sequi videbat̃ vitãdo posuit Joachim qꝫ nulla res vna ẽ pr̃ fi. ⁊. ſ. ſ. sed tm̃ dixit psonas illas esse vnã rem sicut multi fideles dr̃ vna ecclesia pp vnã fidẽ ⁊ charitatez. ⁊ istud ꝓbauit ꝑ illud saluatoꝛis in Jo. oꝛãtis pꝛem ꝓ suis fidelibus vt sint vnuz Cap. 17. ingt sic̃ ⁊ nos. tulit igit̃ Joachim cũ fideles nõ sint vnũ vnitate nãe. ḡ nec filius ẽ vna res cũ pꝛe. ¶ Jstud scõm in opione Joachim est hereticũ. ſ. qꝫ pr̃ ⁊ fi. ⁊. ſ. ſ. non sint aliqua vna res: qa sicut arguit̃ cap. ℙallegato: pr̃ gignendo dedit essentiã suã filio. nullã. n. aliaz potuit dare q̃ filius esset deus. ⁊ sili rõne ambo eaz dederũt suã spiritui scõ: nõ aũt erat ista cõicatio ptis essentie: qa essentia est simplex ⁊ idiuisibilis. ḡ toti⁹ eẽntie. ḡ tota eadẽ essentia que est in pr̃e est in filio ⁊ spũscõ: ⁊ ꝓꝓ simplicitatez diuinã quelibz ꝑsona est illa res: ⁊ tres persone sunt illa res. ¶ Qõ aũt arguit de euãgelio soluit̃ ibi. Nã saluatoꝛ intelligit in oꝛone sua: qꝫ. ſ. illi fideles sint vnũ vnitate sibi ꝓꝓꝛtõabili. sicut pr̃ ⁊ filiꝰ sũt vnũ vnitate sibi ꝓꝓꝛtionabili. hoc est qꝫ sicut pr̃ ⁊ filiꝰ sunt vnũ vnitate charitatis q̃ est nã eoꝝ: ita fideles sint vnuz charitate participata. ¶ Et ista expõ ꝓbat̃ ibi ꝑ filẽ dcm̃ saluatoꝛis Mat. 5°. dicẽtis discipulis suis. Estote ꝑfecti sic̃ ⁊ pr̃ vester celestis ꝑfectus ẽ. vbi nõ monuit qꝫ simus ꝑfecti nãl̃r ex nobis: sicut pr̃ ex se nãliter est beatꝰ vl ꝑfectus: sed vt essemus ꝑfecti ꝑfectõe nobis ꝓpetẽte. ſ. gr̃e ⁊ virtutũ.

Quantum aũt ad ꝑm articulũ in quo Joachim dixit magr̃m ℙetrũ esse hereticũ ⁊ꝛadicit sibi papa. Nos aũt sacro approbãte ⁊cilio credimꝰ ⁊ ꝓfitemur cũ petro. ſ. qꝫ vna sũma res ẽ eẽntia vel nã diuina: q̃ nec gnãt nec gñat̃: ⁊ tñ nõ segt̃ qꝫ sit q̃ternitas: qꝛ ille tres res. pr̃ fi. ⁊. ſ. ſ. sunt illa vna res. q̃ternitas aũt eẽ nõ possz nisi eẽt 4ꝰ realr̃ a tribus distinctũ. ¶ Pro ista igit̃ opi. magr̃i sic̃ soleniter approbata adducit̃ talis rõ. ℞es gñans gñat aliã rem ⁊ realiter distictam: qa nulla res seipsam gignit vt sit ꝓmo de tri. c. i. eẽntia aũt in diuinis ẽ penitꝰ idistincta. ḡ nec gñans nec genita: qa q̃ ratiõe generãs ⁊ genita. ¶ Ad hoc adducũt rõnes magr̃i i lra: quia si eẽntia referret̃ ad se distingueret̃ a se. ¶ 3ª rõ est. qa pr̃ ẽ formalr̃ eo qõ gnãt: qa pr̃ est formalr̃ ipa eẽntia q̃ est in filio ꝓꝓ idistinctõez ipsiꝰ eẽntie. ⁊ si ipsaz generaret nõ eẽt formalr̃ ipa eẽntia: quia illa eẽt distincta realr̃ ab eo vt posterioꝛ oꝛigie. ¶ Adducit̃ ẽt alia rõ: qa i creaturis forma nõ generat nec gñat̃: ſz ꝓpositũ. deitas aũt

se hz q̄si forma in psona.g̃ ipsa nō gñat nec generat̄. ista rō minorez hz euidentiam hic q̄z in creaturis:qa ibi forma nō est aligd p se exñs vt possit esse operās. hic autez deitas nō coitelligēdo ꝑsonales est de se ens i actu. ¶ Tamē ꝓfirmat̄ rō sic.qz operatio que est necessario distincti operātis nō pōt esse eius qō h̄ est vt forma: qa ipsa est per se idistincta in tribus.talis autez operatio est personalis que est generare.

Hec quantum ad realitatē huius qōnis dicta sint:sed loquēdo de logica causa:quare nō pōt hec esse vera.eēntia generat.vt essentia supponit ibi ꝑ persona sic̄ ista ē vera.deꝰ generat: qa deꝰ supponit ꝑ pr̄e:ꝛ tamē deus nō distinguit̄ a se: nec deus ē formal'r is q generat̄:lz deꝰ generet deū. ¶ ℟ndeo.qñ cūqz est subm abstractū vltimata abstractōe ꝛ p̄dicatuz ex rōne sua nō pōt p̄dicari nisi formal'r: nō pōt ꝑpō esse vera nisi sit p se p̄mo modo.subm hoc est abstractū vltimata abstractiōe:ꝛ p̄dicatum hoc de rōne sua nō ē natū p̄dicari nisi formal'r.g̃ ꝑpō non posset esse vera nisi p se p̄mo modo.sic aūt nō ē vera hec: qa p̄dicatum nō est de p se itellcū subiecti.omne.n.qō dr̄ ad aligd est aligd pr̄eter rel'onem.7. de tri.z.c.ita q̄ relatio nō ē itra cōceptū absoluti.huius syllogismi maiorē declaro sic.in substantys q̄uis in eadē re simplici possint esse pfectōes multe subales formal'r distincte:ꝛ ibi vna rō formalis possit abstrahi ab alia remanēte adhuc ꝓcreatōe vtriusq̄ formalitatis ad sua ꝑpa supposita.vbi gr̃a.lz hec sit vera.suba itellectiua est volitiua:vbi ē predicatio ꝓcretiua vnius pfectiōis de altera:tamē hec negat̄: itellectꝰ ē volūtas: qa illa significāt perfectōes illas vt abstractas a se inuicem:ꝛ fm ꝑpas formalitates:tamē adhuc sic abstracta ꝓcernūt ꝑpria supposita:vt hic itellectus est itellectus: ꝛ hec volūtas ē volūtas.accipiēdo tamē subam siue simplicem siue compositā ꝑcise fm rōnem suā formalē qditatiuam tm̄ est abstractio a supposito ꝑprie nāe:qa communiter nō sunt nate ꝓcernere aligd alterius nāe. ideo ibi ista abstractio ē maxima.abstrahēdo.n. nām humanam a suppositis que sunt illiꝰ nāe sic̄ abstrahit̄ cuz concipit̄ humanitas nō remanet vlteriꝰ abstractio alia. ꝛ iō illud vt sic conceptū ꝑcise ē ipsum met ꝑcise: qa cuilibet alij exñeū.sic̄ dicit Auic.5.metaꝑh.q̄ egnitas ē tm̄ egnitas ꝛ nihil aliud. Sed in accn̄tibus quāto plura possunt cōcernere:tāto plures pñt fieri abstractōes: ꝓcernūt q̄ dē accn̄tia suppositā alteriꝰ nāe:ꝛ lz ab his abstrahant̄: ꝓcernūt tm̄ idiuidua ꝑpe nāe:sic̄ albū ꝓcernit lignū:ꝛ lz ab hoc abstrahat̄ albedo:tm̄ adhuc cōcernit albedinem hāc ꝛ illaz que sunt idiuidua sua:sed vlteriꝰ ē abstractio qditatis a supposito qualis dicta ē fieri i substantys:ꝛ illam circūloqmur p hoc q̄ dicimus qditas albedis: ꝛ illa nō ꝓcernit aliq̄ suppositū nec eiusdem nāe nec alterius. ¶ In rel'onibus etiā que plura ꝓcernūt adhuc plures possunt esse abstractōes.cōcernit.n.rel'o suū ꝑpriuz idiuiduū.fundamētuz ꝛ subm:ꝛ lz abstrahat̄ a posteriori:nō tm̄ a ꝑori. ¶ Exemplū: hoc concretū q̄ ē causa dr̄ de igne q causat calorez i ligno vt de subo: sed abstrahēdo a subo remanet adhuc cōcretio ad fundamētum:puta si dicat̄ potētia causandi.calor.n.ē potentia causandi calorez:nō tm̄ ignis ē potētia causandi illū.adhuc pōt fieri vlterior abstractio ad ꝑpriū genus: vtputa si dicat̄ causalitas:ꝛ tūc nec ignis nec calor recipit predicationē istius:tm̄ hec causalitas est causalitas.vltima abstractio qualis ē i substātys ē per hoc q̄ dicimus qditas causalitatis:ꝛ hec de nullo predicat̄ alio. Ex istis narratis appa ret que sit vltima abstractio: qa qditatis absolutissime sumpte ab omni eo qō est quocūqz modo exī rōnez qditatis. ¶ Circa alium terminū maiorīs.s.q̄ predicatum

T.l.ꝛ.z.

de quocunqz dr̄ de necessitate formal'r predicat̄:notanduz est q̄ substantiua pñt dupl'r predicari in dīnis:qñz formal'r:qñz ꝑ idētitatē:lz adiectiua si p̄dicāt̄ ō nēcitate formal'r p̄dicāt̄:ꝛ h̄ qa sūt adiectiua.nā ex h̄ q̄ sūt adiectiua significāt formā ꝑ modū iformātis.ꝛ ideo ō nullo dñr vere nisi ad qō se hñt per modū iformantis:de quo .vz.formal'r dñr.talia sunt nō tm̄ nomina adiectiua: sed omnia participia ꝛ verba. ¶ Dis intellectis pz illa maior assumpta: quādo aligd est abstractum vltimata abstractōe:ita q̄ ē abstractū ab omni eo qō ē exī rōnez eiꝰ: ꝛ predicatuz eius nō predicat̄ de aliquo nisi formal'r nō est vnio vera talium extremoꝝ nisi sit formalis ꝛ per se p̄mo modo:qa istud predicatuz precise natū ē predicari formal'r.ideo nō pōt saluari veritas per idētitatem tm̄: ꝛ qa subm ē summa abstractōe abstractū nō pōt stare ꝑ aliquo qualitercunqz alio a se:sed precise ꝑ se formal'r.ꝛ ideo oporteret q̄ sua rō precisa formalis eēt idē illi predicato qō nō possz esse nisi ista rō precisa icluderet illud predicatū.pz igit̄ illa maior. ¶ Pz etiā illa minor q̄ talia sunt ista extrema.eēntia generat. vl deitas generat: qz deitas ē abstractū vltimata abstractōe:generat aūt ē vbū.ideo nō pōt p̄dicari nisi formal'r: nō sic aūt non abstrahit̄ vltimata abstractōe hoc nomen deꝰ.ꝛ iō pōt supponere ꝑ psona:vt cū dr̄. deꝰ creat:deꝰ generat.

Ad argumenta in oppositū. ¶ Ad p̄maz auctoritatē Augu.rn̄deo:sapiētia lz abstrahat̄ a sapiēte qō est operās:tm̄ adhuc significat potētiaz operatiuā vel p̄ncipiū operatiuū. ꝛ ideo nō abstrahit̄ summa abstractōe:qa potētia opatiua aliquo modo cōcernit aligd:ꝛ ꝑp talē cōcretionez aliqualē aliqualiter concedit̄ q̄ sapiētia est nata:nullo aūt modo q̄ essentia sit nata. Qz aūt Augu.dicit aliqñ filiū esse essentiam de essentia hoc exponet̄ in se.qōne.q̄ hoc nō ꝑbat essentiā esse genitā vel generātem: sed esse illud de quo filiꝰ generet̄. ¶ Ad dcm ℟ndic.si itēdit reprehēdere magistrū ibi sicut ex verbis eiꝰ apparet cū doctria magistri ꝛ ꝓcipue ista autenticet̄ ꝑ ꝓciliū generale in cap.pallegato:nego ℟ndic.tenēdo magr̄m.ꝛ q̄ dicit magr̄m adducere multas auctoritates ꝏ se: magr̄ bñ exponit eas sic̄ patebit in se.q.nullā aūt habz ꝑ se auctoritatez:sed habz illaz vl'is ecclesie cap.pallegato:que maxima est: qa dicit Augu.in libello ꝏ epl'am fundamenti.Euangelio nō crederem nisi eccl'ie catholice crederez:que eccl'ia sicut determinauit q libri hñdi sunt in canōe biblie:ita etiaz determinat qui libri habēdi sunt autentici in libris doctorum:sicut pz in canone: ꝛ post istā auctoritatē canō non inuenit̄ in corpore iuris scriptū aliquod ita autēticum sicut scriptum magistri pallegato cap. ¶ Ad rōnem illaz de cōmunicare dico q̄ ꝑductio habz ꝑductum ꝑ termino suo p̄mo.ꝛ dico hic p̄mum terminū:terminū adequatum.ꝛ hoc modo dicit pḣus.7.metaph̄. q̄ compositum p̄mo generat̄:qa est qō p̄mo habet esse per ꝑductionem hoc est adequate.in cōpositō tamen forma est formalis terminus generationis:nō aūt terminus per accidēs:sicut apparet p pḣm.z.phȳsicoꝝ: vbi ꝑbat formā esse naturam per hoc q̄ generatio est naturalis: qua est via in naturam.est aūt via in formā.ergo ꝛc̄.que rō nulla esset si forma esset tm̄ terminus per accidens generationis. ꝛ in eodem etiā vult q̄ forma ꝛ finis coincidunt in idē: quod nō est verum de fine geniti:sed generationis.ergo terminus formalis generatōis vere est ipsa forma. ipm igitur generans vnam habet habitudinem ad primum terminum qui dicit̄ productus siue genitus ꝛ aliaz habitudinem habet ad formalem terminum: ꝛ in creaturis vtraq̄ habitudo est realis:quia vtraq̄ habitudo habet terminos realiter distinctos: ꝛ realis dependentia est

T.c.z. z7.ꝛ. T.c. T.c.

vtriusq; producti ad ipsum producens: in proposito aũt producens ad ꝑmum ꝓductũ bz rel'onem realẽ: qz distinctionem realẽ z realẽ originẽ. ad terminũ aũt formalez in ꝓducto nõ bz relationẽ realez: qz nõ distinctionẽ realem sine qua nõ est rel'o realis. ꝓducere igiť in dinis dič rel'onem realẽ: cõicare aũt dicit rel'onem originis z qua si rõnis cõcomitantem illã realẽ. cũ igiť dicit ꝙ iste sũt rel'ones oppositi. s. cõicare z cõicari. dico ꝙ sũt rel'ones rõnis oppositi ꝑm ꝓprias rõnes suas: lz nec̃io cõcomitẽtur aliquas rel'ones reales oppositas. s. ꝓducere z ꝓduci: lz iste rel'ones z ille nõ sunt eorũdez relatoꝝ formal'r. ¶ Per idẽ ad scõz dico ꝙ nullũ extremuz vni⁹ correlationis est idẽ formal'r cũ extremo alterius correlatiõis. cõicans enĩ z ꝓducens lz cõcurrant in eodez supposito qz nã nõ dicit ꝓprie cõicans se sicut dr̃ cõicata: tñ cõicãs nõ dicit formal'r eandẽ rel'onem quã dicit ꝓducẽs vt ꝓducẽs. cõicari aũt z ꝓduci nec eandẽ dicũt rel'onem nec idem ꝑmo denominant.

Ad argumenta logica. cũ ꝑmo arguiť de predicatione ꝑ se. dico ꝙ eẽntia nõ predicať per se ꝑmo mõ de patre neq; formal'r. Cum ꝓbas: qz nõ per accñs: dico ꝙ sicut ĩ creaturis nõ oĩs ꝑdicatio est ꝑ se vel ꝑ accñs accipiẽdo accñs ꝓprie: vt qñ accidens ꝑdicatur de subiecto. nõ enĩz genus per se predicatur de differẽtia: nec sic ꝑ accñs: qz neutrum neutri accidit nec ambo tertio: sz est ibi mediũ extraneũ siue ĩferius cõtrahẽs aliud: qõ iferius põt dici accidẽs superiori. i. extraneũ: sz nõ ꝓprie accidẽs: in dinis aũt nõ oĩa sũt ꝑ se cadẽ. i. formal'r: nec tamẽ est aligd alicui ꝑ accñs ꝓprie: sed aligd est idẽ alicui absoluta idẽtitate absq; formali identitate: z ita est in ꝓposito. ¶ Ad aliud dico. ꝙ ista. eẽntia est pater. põt distingui: qz pr̃ põt sumi adiective vel substantiue. z⁰ mõ significat personã cuius est paternitas: z cõcedo eam esse verã ꝑ idẽtitatẽ: qz substantiũ põt ꝑdicari de aliquo ꝑ idẽtitatez. ꝑmo mõ significat ipsam ꝓprietatẽ denoĩatiue. z hoc modo exponit magr̃ di. z 7. qz idẽ est pr̃ez esse z genuisse. hoc mõ ista est falsa: essentia est pr̃: qz significat pr̃em formal'r ꝑdicari de eẽntia: qñ igiť arguis de subo z passione. dico ꝙ qñ passio ꝑt ꝑdicari ꝑdicatione eiusdez rõnis cũ illa q̃ ꝑdicatur subiectũ: vel qñ bz sil'em modũ ꝑdicandi põt ex subiecto inferri passio. qñ nõ: nõ. ꝫ subm si sit substantiuuz põt ꝑdicari ꝑ identitatẽ: passio si est passio nõ põt: sz tñ formal'r qz est adiectiuũ. ¶ Ad aliud: essentia est pr̃ fily: gdaz doctoz repetit opiniones alioꝝ: ꝑmã magr̃i Alexandri q distinguit istã: essentia est pr̃ fily. sicut iam distincta est illa ꝓcedẽs. s. essentia est pr̃: ꝙ pr̃ põt sumi adiective vel substantiue. ꝑmo modo dič ipsam eẽ falsam z ꝛñam nõ valere. z⁰ modo verã. ¶ Aliã magr̃i ꝓpositini: q dicit eam simpl'r esse verã. ad qõ bz duas rõnes. vnã ꝑ ꝛuersionẽ: qz si ꝛuertens est vera ꝛuersa erit sil'r vera: sz bec est va: pater fily est essentia. ǧ essentia est pater fily. Aliã bz rationem: qz bec est simpl'r vera: essentia est pater: aut igiť alicuius: aut nullius. si nulli⁹. ǧ oino nõ est pater. si alic⁹ z non nisi fily. ǧ essentia est pater fily. ¶ Cõtra magr̃m Alexãdrũ arguit sic: z probat ꝙ ly pater tñ teneť adiective. qñ noĩa que ĩponunť a po⁹ actiua z passiua vt sũt magister z discipulus. pr̃ z fili⁹ edificatoꝝ ꝛc. sumunť tñ in significatiõe adiectiua: z hoc in respcũ quẽ bñt ad aliud qõ respicit potentia a qua ĩponunť. sz qñcunq; aligd bz rõnem adiacẽtis vel adiectiui ex respectu ad aliõ q̃to magis est determinat⁹ ei⁹ respcũs tanto magis habz rõnez adiacẽtis vel adiectiui: z tanto minus q̃to magis est ideterminatus. sic̃ pz de respcũ modi ifinitiui quem grãmatici dicũt posse supponere magl q̃ alios: qz illi dicunt finitã iclinationẽ ad suppositũ: ille vero ifinitã icli-

nationẽ ad suppositus. ifinitiuus aũt z adiectiuũ in neutro genere potius substantiuanť q̃ in genere masculino vel femino. ǧ cũ ly pr̃ fily habeat finitã z expressam habitudinẽ. nõ sic aũt cuz ꝑ se poniť li pr̃: iõ lz posset teneri substantiue dicẽdo. essentia est pr̃. nõ tñ nisi adiectiue dicendo. essentia est pr̃ fily. z sic simpl'r ista est falsa: eẽntia est pr̃ fily. Et si obyciať eẽntia est pr̃ z nõ est pr̃ nisi fily. ǧ est pr̃ fily aut nõ est pr̃. ¶ Rñ⁰ ꝙ est fallacia figure dictionis: qz in ꝑma ꝓpõne pr̃ per se supponit pro tota ꝑsona. in scõa aũt cũ dr̃ ꝙ est pr̃ fily copulat ꝓprietatez tñ circa subm. ¶ Pz etiã ꝙ nõ valet argumẽtũ ꝑmũ ꝓpositini: pr̃ fily est essentia. ǧ essentia est pr̃ fily. per ꝛuersionẽ: qz dz sic cõuertere. ǧ aliquid quod est essentia est pater fily. sicut ista. idiuiduũ est homo. nõ sic cõuertitur. ǧ homo est idiuiduum: sed segtur. ǧ aligd quod est homo est idiuiduũ. ¶ Sil'r z^a rõ non valet cuz argr̃: essentia ẽ pater. aut igiť alicuius: aut nullius. Dõm ꝙ non segtur ꝓpter fallaciã figure dictionis: qz statim cum addiť alicuius vel nulli⁹ aliter copulat q̃ ꝑus supponebat. Et dicẽdũ est ꝙ nullius est pater. i. nõ alicuius est pater. z nõ segtur ex hoc ꝙ nõ sit pater ꝓpter figuram dictionis: sz segtur tñ. ǧ nõ cõuenit ei ꝓprietas paternitatis. ¶ Contra modũ eius dicẽdi arguo sic: quod icluditur essentialiter in conceptu alicuius: sic̃ pars ꝛceptus nõ põt ab eo excludi sub quocũq; mõ cõcipiať. si. n. sub aliquo modo ꝛcipiať z illud excludať tunc ille modus repugnat rõni cõceptus q cõcipiť. cuz ǧ in ꝛceptu relatiui ex hoc ꝙ cõceptus relatiuus nõ vt hoc mõ ꝛceptus vel illo: nec̃io icludať correlatiuũ vt terminus eius: qz nõ potest eẽ nec itelligi sine eo sic̃ nec sine termino: hoc est enĩz esse eius. ǧ quocũq; mõ ꝛcipiatur: siue adiectiue: siue substantiue semp icluderetur correlatiuum vt terminus: z ita nullo mõ põt itelligi vt absolutũ. ¶ Item tũc ista esset incongrua: pr̃ fily est essentia: qz adiectiuũ nõ substãtiuatũ nõ supponit cõgrue ꝓ subo ibi qppe in subo determinať pr̃ per filiũ ad quẽ bz determinatũ respcñ. ¶ Ideo teneo opi. Alexandri distinguẽdo sic̃ ipse distinguit ꝙ substantiue est vera: adiectiue falsa. ¶ Ad rõnes ꝓpositini dico ꝙ cõuersa est va substãtiue: adiectiue icõgrua: qz masculinũ nõ põt substãtiuari. ¶ Ad scõam ei⁹ rõnem dico ꝙ essentia est pr̃ igiť alicuius: z cõcedo ꝙ est fily: sz cũ argr̃ in rõne ꝓncipali. si eẽntia est pr̃ fily. ǧ filius est filius eẽntie. nego ꝛñam. cũ ꝓbať ꝑ illã ꝛñam mutuã in relatiuis dico ꝙ illa ꝛña mutua tenet in illis relatiuis que sũt primo relatiua. tenet etiaz in bis que referunť per rel'ones. si tñ dicanť formal'r rel'ones de eis. sic̃ si formal'r soz. est pater pla. ecõuerso formal'r pla. est filius soz. in bis tamen que nõ referunť ꝑmo: nec etiã denominanť formal'r ab ipsis rel'onibus: sz rel'o ꝑdicatur de altero eoꝝ per identitatẽ nõ valz ꝛña: qz ibi in ꝛñte plus significať q̃ in antecedẽte. in añte. n. notať idẽtitas rel'onis ad aligd de q̃ dicitur: sed in ꝛñte significatur illud aliud referri ad illud formaliter. cum enim dicitur. filius est filius essentie: ex vi constructionis significatur essentiaz esse ꝓpriũ correlatiuum eius quod est filius: z ita filiuz esse formaliter filium essentie. añs aũt nõ significat relationez paternitatis formaliter cõuenire essentie: sed tñ per identitatem. ¶ Ad vltimum dico cum accipis genituz inq̃ntum genituz est aliquid. nego. z cum dicis non est nihil. dico vt sepe ꝑdictũ est ꝙ inter contradictoria est mediũ cum ly inq̃ntum ita ꝙ neutrum ineſt cum inq̃ntuz. sicut nec homo inq̃ntum homo est albus: neq; inq̃ntum hõ est non albus: tamẽ nõ sunt duo ꝛdictoria cõplexa sil'r falsa. ista. n. ꝛdictoria est va: homo nõ inq̃ntum homo est alb⁹. ita hic. genitum non inq̃ntum genitum est aliquid: quia rõ gignitiõis nõ ẽ formalis rõ iherẽtie ꝑdicati. ita. s. ꝙ ly

inq̄tum dicat rōnem formalē geniti: ꝫ genitū in se for-
maliter sumptū sit ꝑ identitatē essentia. ¶ Quid igit̄ di
cetur de genito inq̄tum genitū: pōt ꝺcedi ꝙ genitū iq̄-
tū genitū est ꝑsona vl̄ subsistēs: sed nō seqtur vlterius. ḡ
inq̄tū genitū est aliqd accipiēdo aliqd ꝑ essentia: ꝓpter
nō idētitatē formalē rōnis ꝑsonalis cū eēntia.

¶ Dicit̄ quoq; ⁊ frequēter in scriptura sacra
legitur: pater de sua substātia genuisse filiuꝫ.
Vñ Aug. in lib. de fide ad Petrum ait. Pa
ter de⁹ de nullo genitus deo: semel de sua na
tura sine initio genuit filium deum sibi equa-
lem: ⁊ eadeꝫ qua ipse naturaliter eternus est
diuinitate coeternum. Ecce hic dicit Augu.
filium genitum de natura patris. Est autem
vna natura patris ⁊ filij ⁊ spiritussancti. Si
ergo de natura patris genitus est filius: geni-
tus est de natura filij ⁊ spiritussancti: immo
de natura trium personarum. Nō. II.

Secundo quero de scōa ꝑte dist. vtrū filius gene-
ret̄ de suba pr̄is. ꝙ nō. q⁊. 7. ō tri. c. 6⁹ vel. 4o⁹
ꝑsonas ex eadē eēntia nō dicimus. suba autē
videt̄ vnifōrmiter se habere ad q̄libet ꝑso-
nam. ḡ nulla ꝑsona est de alterius suba. ¶ Itē ꝓstructio
alicuius cū suo genitiuo nō notat maiorē distinctōeꝫ cō
structibiliū q̄ ꝓpositio cū suo casuali q̄ addit̄ eidē con
structibili. ḡ nō maior distinctio notat̄ ℔: filius essentie
patris: q̄ filius de essentia pr̄is: ꝫ nō cōcedit̄ ꝙ sit filius
eēntie pr̄is: q⁊ tūc essentia generaret filiū. ḡ. ¶ Itē cum
dr̄ filius est de suba pr̄is aut ly de. notat distinctōeꝫ: aut
nō. si sic. ꝓpositio falsa est: q⁊ essentia nō distiguit̄ real̄r
a filio. si nō. igit̄ hec est vera. pater est de essentia fily vel
de essentia pr̄is: qō non conceditur. ¶ Oppo⁹. 15. de tri.
ca. 19. vel. 57. Aug. tractās illud ad Collo. transtulit nos
in regnū fily charitatis sue: qō dcm̄ est aūt fily charita-
tis sue nihil aliō est q̄ fily suḃe sue. ḡ est de suba patris.
¶ P. ad hoc est auctas Aug. cōtra Maximinū ⁊ ponit̄
in lr̄a. nullo modo verū filiuꝫ dei cognoscitis si hunc de
suba pr̄is esse negatis. ¶ Itē filius in creaturis nō est ni
si gignat̄ de suba pr̄is: iō in inanimatis nō est paternitas
nec filiatio: q⁊ generatuꝫ est de mā aliena: sic̄ ignis gene
rat ignem de mā aeris. ḡ nō est vera filiatio nisi vbi vera
substātia pr̄is: vel aliqd de substātia pr̄is ē mā respectu
fily: sed filius in diuinis est vere filius pr̄is. ḡ de substan
tia patris est tanq̄ de materia.

Ex.i. Hē.i sū. ar. 54. q. 3. ⁊ i quo li. S. q. 9. In ista qōne dr̄ ꝙ sicut in substantia creata ge
nerabili aliquid est potētiale qō
supponitur gnationi: vt mā: ⁊ aliqd inductū per gnatio-
nē: vt forma: ⁊ ex eis est ꝓductū qō est genitū: ita cor̄e-
spondent ꝓportionalr̄ q̄si tria in diuinis cōsimilia. ꝑsona
ꝓpe est quasi cōpositū: ⁊ relatio q̄si forma: ⁊ essentia q̄
si mā. est igit̄ filius genitus de substātia pr̄is sic̄ quasi de
mā. Istud ꝓbat̄ ꝓ rōnē Aug. cōtra Maximinū que po-
nitur in lr̄a. filius. n. nullo modo est de nihilo. neq; nega
tiue vt aliqs dr̄ loqui de nihilo: quando nō logtur: neq;
affirmādo ly de nihilo vt ly de. sit nota mālitatis vel q̄-
si mālitatis: q⁊ nihil nō pōt esse mā alicui⁹: neq; affirmā-
do ly de. originalr̄ siue ordialiter. i. post nihil. quos tres
modos itelligendi aliqd esse de nihilo ponit Anſ. mono
logion. c. 8. si nullo modo filius est de nihilo. ḡ ō aliquo.
ḡ cum nō de alio q̄ de substātia pr̄is: ꝑ ꝙ est de substan
tia pr̄is. ¶ Et si rñdeat̄ sic̄ videt̄ magr̄ rñdere in lr̄a ꝙ
est de suba pr̄is. i. de pr̄e q est substātia. Arguit̄ ꝙ ista ex-

positio nō sit sufficiēs: q⁊ tm̄ exponit de. vt notet rōnem
ꝓncipy originātis vel efficiētis. ⁊ posito ꝙ hoc mō sit de
pr̄e adhuc restat qō: vtrū de aliq̄ vel de nihilo sic̄ de mā
vel de q̄si mā. ⁊ cū nō sit de nihilo sic: q⁊ ℔ mō creatura
est de nihilo. ḡ de aliquo. ⁊ stat argumētuꝫ. ¶ Ad hoc ēt
adducit̄ auctas Aug. 7. de trini. c. 3. vel. 18. ꝙ filius est sa
piētia genita vel nata. ¶ Si arguit̄ cōtra istam pōnem
ꝙ actus purus nō pōt esse q̄si mā respectu gnātionis: q⁊
nullo mō est in potētia. ¶ P. per rōnē magr̄i cū sit vna
essentia triū ꝑsonaꝝ gnaret̄ filius de eēntia triū. ¶ Re
spōdent ad ꝓmū dicēdo ꝙ aliqd est in po⁹ ad aliqd qō ē
absolutū: ⁊ differt ab ipso re vel itētōe: ⁊ vadit de po⁹ ad
actū ꝑ motū ⁊ ꝑ trāsmutationē rei vl̄ rōnis. Alio⁹ aliqd
est in po⁹ ad aliqd qō ē rōnis tm̄: ⁊ differt ab ipso sola rō-
ne nūq̄ vadēs ꝑ trāsmutationē quācūq; de po⁹ ad actū:
ꝫ semp nāl̄r est cōiūctū actui. Pr̄io mō in creaturis mā
est in po⁹ ad formā tanq̄ ad differēs re ab ipsa ⁊ trāsiēs
de po⁹ in actuꝫ ꝑ realē trāsmutationē. ⁊ simil̄r forma ge
neris est in potentia ad formā differētie tanq̄ ad aliqd
differens rōne vel itentione ab ipsa ⁊ transiens de potē
tia ad actum ꝑ trāsmutationē rōnis. nll̄o tali modo di-
uina essentia est in potētia ad aliqd: ⁊ de ista potentia ḥz
veritatē mediū in argum̄nto q⁊ illa repugnat actui puro.
nō sic est de potētia scōo modo: q⁊ de natura forme dine
inq̄tum est actus purus est etiā ꝙ sit scōo mō in poten-
tia ad plures respectus. Breuiter igitur ꝓductio diua
sūme differt a ꝓductione nāli: q⁊ in ista itur ꝑ transmu-
tationē ad pfectionē. ⁊ ibi distat potentia ab actu: in ista
aūt nequaq̄. Differt etiaꝫ ista spāliter a ꝓductione nāli
que est gnatio: q⁊ illa est de impfecto subsātialr̄. ista vo
est de pfecta suba in quo plus ꝓuenit cū ꝓductione que
est alteratio: q⁊ in illa subm quod est in po⁹ fm qd est ali
quid exñs in actu: ꝫ differt in hoc q⁊ subm in alteratiōe
est in po⁹ ad aliqd reale absolutuꝫ realr̄ differēs ab ipo.
in ꝓductione aūt diua nequaq̄: ⁊ in hoc diua ꝓductio
cōuenit plus cum ꝓductione spēi ex genere: sed differt:
q⁊ in hac ꝓductione genus est sicut subm ⁊ mā: et est in
potētia ad aliqd absolutum vt ad diam: que tamē sola
itentione differt ab ipso: hic aūt subm est in potentia ad
aliqd respectiuū: qō differt ab ipso sola rōne. ¶ Et ita li
cet ista ꝓductio spēi ex genere sit magis similis diue q̄
alia: in multis tamē differt. q⁊ ꝓductio spēi ex genere ꝓ
cedit ab esse icompleto ad eē completū assumēdo com-
pleméti determiationē per dr̄iaꝫ: vt fm aliō ⁊ aliud rea-
le descendat in aliā ⁊ aliā spēm: ⁊ erit tm̄ genus vnū cōe
fm rōnem. in ꝓductiōe aūt diua subm nō est aliquid i-
cōpletū determinatū ꝑ assumptā ꝓprietatē: ꝫ vnū ⁊ idē
re singulare total̄r ḥz esse ꝑ ꝓductionē in diuersis ꝑpe-
tatibus relatiuis quod est cōe nō fm rōnem sed fm cōi-
cationeꝫ. ¶ Ad scōam dr̄ ꝙ nō est de substātia inq̄tum
est trium: sed vt est patris substātia. ¶ Huic opīoni ad-
ditur ab alys: ꝙ essentia diua dr̄ generari subiectiue. qō
enim subycitur generationi potest dici subiectiue gene-
rari per pḥz. 5⁹ phȳsico⁹. vbi arguit ꝙ generatio non est
motus. per hoc argumentū. quod mouetur est: quod ge-
neratur non est. ergo quod generatur nō mouetur. acci-
pit autē quod mouetur ꝓ subiecto motus: non ꝓ ter
mino. si enim acciperet quod generatur ꝓ termino ge
nerationis non ꝓ subiecto argumentum non valeret:
quia duꝫ motus est terminus motus non est. ergo opor-
tet ꝙ accipiat ibi generationem ꝓ eo quod subycitur
generationi. Idem probatur per Commentatorem ibi-
dem commento 8⁹ ⁊ 9⁹. ¶ Pro ista opiniōe adducuntur
rationes tales illud vere dicitur generari subiectiue si-
ue eē subꝫ gnatōis qō manet idē subꝫ utroq; termio gna-
tiōis. eēntia āt diua manet eadem i pr̄e ⁊ filio. ḡ ipsa erit

Bofi quoli. T.c.8

T.c.4. ide

vere subz ipsius. ¶ Cõfirmat rõ. qz in eode est termin⁹ z transmutatio: sic dispositio z forma ad quã disponit. g cũ in essentia sit rel'o quẽ est q̃si termin⁹ gnatiõis in ipsa etiã erit ipsa gnatio. ¶ P. oi potẽtie actiue correspõdet aliq̃ potẽtia passiua. g fecũditati pris q̃si actiue correspõ det aliq̃ potẽtia q̃si passiue de qua põt pducere. ¶ Ulti mo arguit sic. si ignis generaret ignẽ de suba sua adhuc suba ignis gnantis ita esset in potentia ad formaz ignis gnandi sic modo est mã aliena de qua generatur. sic igi tur in proposito: eẽntia patris de qua pater generat erit quasi mã respectu generationis.

Contra istaz opi. arguo ꝑmo sic. essentia est formal'r termin⁹ pductõis igit nõ q̃si mã. pbõ añtis. Jo. io. ꝑ qõ dedit mihi mai⁹ est oibus. mai⁹ aũt oibus nõ est nisi aligd ifinitũ hoc nõ est nisi essentia. g illã dedit. hoc ẽt vult Aug. 15⁹ de tri. ca. 26. vel. 78. Sic filio ingt pstat essentiã sine initio tpis si ne vlla mutabilitate nãe de pre gnatio: ita spũi scõ pstat essentiã sine vllo initio tpis sine vlla mutabilitate natu re de vtroq; pcessio: nõ aũt concedit formã aliquã dari pducto siue cõicari vel prestari p gnationẽ nisi illa for ma cõicata sit formalis terminus talis pductiõis. ꝓbat ẽt illud añs per rõnem. ¶ Primo. qz nulla entitas formal'r vnica simpl'r pfectior termio formali pductio nis habeat per pductionẽ. essentia est formal'r ifinita. re latio aũt nõ. g si relatio eẽt formalis terminus pductio nis persona nõ haberet eẽntiã per pductiõez. ¶ Scõo. qz in creaturis nã est terminus formalis gnationis: non aũt ppietas idiuidualis vel ypostatica. sicut pz 2⁹ pby. vbi dr q; gnatio est nãlis qz est via in nãm. s. in formaz. nã igit siue essentia est per se terminus gnatõis: z nõ ni si terminus formalis. ¶ Tertio. qz alias ista gnatio nõ esset vniuoca: qz rõ formalis termini eius nõ esset rõ cõ uenientie gnantis cum genito. ꝓñs est inconueniens sic tangetur di. 7. Sil'r alias nõ esset ista pductio gnatio: sz magis esset mutatio ad rel'onem: qz pductio ponit in ge nere vl'r in specie ex suo termino formali. sic pz ex. 5. pby. sicut alteratio ponitur in genere qualitatis: qz ibi est for ma accitalis que est formalis terminus alterationis. g si formalis terminus huius pductiõis esset rel'o ista p ductio poneret in genere rel'onis z nõ esset gnatio. ꝓba bo ꝓñam ꝑmi entimematis. ꝑmo qz illud qõ est mã i ge neratiõe est in potẽtia ad terminũ formalẽ. z qõ est qua si mã est quasi in potẽtia. eẽntia nec vere nec q̃si ẽ in po tentia ad seipsam. g ꝛc. Sil'r pbatur eadẽ ꝓña: qz vna p sona tm̃ vno modo habẽdi bz eẽntiaz. saltem istis duo bus modis nõ habet eaz. s. vt terminũ formalẽ pductio nis: z cũ hoc vt quasi mãm z subz gnationis. pbõ istius. qz si haberet eaz ex vi pductionis vt terminuz formalẽ haberet eam circũscripto oi alio mõ. g nõ bz eam vt q̃si mãm subtaz gnationi. nõ eniz habet deitatẽ aliquo mo do quo circũscripto haberet eaz pfecte z esset verus ds. videt etiã seq; q; haberet bis eẽntiaz: z per ꝓñs q; sit bis deus: qz habere essentiã est esse deũ: z q; habeat ꝑus eaz nãliter q̃ habeat eam si rõ quasi mãe pcedit aliquo mõ rõnem formalẽ termini gnatõis. ¶ Item scõo. essentie vt de ea gnatur filius neẽe est assignare aliquod esse: qz ꝓncipiare aliquod vez ens i quocũq; genere ꝓncipy nõ ꝓuenit alicui nisi realiter enti. quero qõ esse cõuenit eẽn tie vt ipsa est de quo per ipressionẽ gnatur filius: aut pre cise esse ad se esse. s. qõ est essentie vt essentia. z tũc filius est de eẽntia vt essentia. z hoc modo est trium psonarũ: aut vt ꝓuenit sibi esse in aliq̃ subsistentia: z tũc quero in qua: aut in igenita: z sic cum in intellectu eius qõ est esse de quo aligd pduci icludatur hoc quod est esse illud in quo forma iducit: z in itellectu eius quod est esse in quo icludatur habere illud quod est in eo: z per cõsequẽs eẽ formal'r per ipm. g si essentia vt est in patre sit de qua fi lius generatur: z per ipressionẽ fm eos segtur q; ipsa vt in patre erit illud in quo noticia genita iprimit: z ita eẽn tia vt in patre erit formal'r verbũ siue noscẽs noticia ge nita quod est icõueniẽs. Si aũt eẽntia vt in alia subsistẽ tia a patre est de qua gnatur filius z inq̃tum est de qua precedit aliquo modo terminũ gnationis. g ante termi nũ generatiõis sunt due subsistẽtie quod est icõueniẽs. ¶ Si aũt dicas vt est de qua gnatur filius nullã habet existentiaz in psona: sic z mã inq̃tum est de qua gnatur genitũ nõ habet esse in aliquo supposito: sz tm̃ bz esse in potẽtia in supposito gnando. ℔ nihil ẽ: qz vt dcm̃ est ꝓn cipianti real'r aliq̃d ens in quocunq; genere ꝓncipy opz tribuere aliquod reale esse: z ideo mãe vt ꝓncipiat cõpo situm lz sibi nõ competat esse cõpositi quod est eius: par ticipatiue tamẽ conuenit sibi esse suũ ꝓpriũ: quod esse ẽ ꝑus nãliter q̃ sit pars ꝯpositi. ita igit ℔ oportet essentie i nq̃tum est de qua gnatur filius dare esse vel i supposito vel esse essentie fz se: z sic stat argumẽtũ. ¶ Si dicatur al'r q; inq̃tum est patris est illud de quo gnatur filius: et tamẽ per gnatiõez inq̃tum quasi actu iformatur noticia genita est actu alterius suppositi. hoc ꝓbatũ est in ar gumẽto: qz in intellectu eius qõ est esse de quo per ipres sionem icluditur esse in quo: z ita esse formal'r tale fm i pressuz illud. ¶ Sil'r tũc cõmunicatio eẽntie alteri sup posito precederet fm itell'm pductionez: ita q; cõmuni catio nõ fieret per pductionem sed fieret quasi ante ter minũ pductionis: sicut illud quod est quasi mã gnatio nis preitelligitur aliquo modo ipi termio. Sil'r lz aligd quod nõ est de se alicuius suppositi in actu per gnatõez fiat actu alicuius suppositi: sicut mã que nõ est alicuius suppositi fit per gnatõez aligd suppositi: tamen q; illud quod est vnius suppositi fiat alterius suppositi precise p hoc quod est mã videt ipossibile absq; actiõe que fit ad ipm. ¶ P 3⁹ quando ad pductionem effectus cõcurrũt actiuum z passiuum ꝑor est nãl'r respectus actiui ad pas siuum q̃ vtriusq; ad pductuz. pbatio huius: qz oportet causas diuersas eiusdẽ ꝑus nãliter approximari adinui cem q̃ pducant effectũ: z pz per exemplũ de igne calefa ctiuo z ligno calefactibili z calore genito. Jtez isti respe ctus actiui ad passiuũ z eiusdẽ ad pductum non oino ex equo conueniunt actiuo: nec ille respectus ad pductuz est prior. g est posterior. antecedens huius entimematis q̃tũ ad vtranq; ptẽ sil' pbat: qz actm̃ agit i passiuũ se so lo i rõne cãe: nec pduc pductũ nisi alio cõcurrẽte i rõne ꝯcausãt]. ¶ Et si oio neges ꝓximitatẽ respcũs ad respcm̃ nõ potes negare gn neẽio sit respcũs actiui ad passiuũ: ñ posterior respcũ vtriusq; ad pductũ. igit si i pre ẽ fecũdi tas actiua z aligd q̃si mã ꝯcurrẽs ad pductũ ꝓor est re spect⁹ pris vt pductiui ad illõ q̃si mãz q̃ sit vtriusq; eo rũ ad filiũ: aut saltẽ erit neẽio cõcomitãs. ¶ Et ex ℔ vl tra: cuz res nõ pexigat nãl'r nec neẽio sil' regrat illõ qõ ẽ pcise ens rõnis: segt q; ista rel'o q̃ nãl'r pexigit q̃si actiui ad passiuũ sit realis: z ita i pre erit rel'o realis ꝓor rel'one ei⁹ ad filiũ vel saltẽ alia ab illa: qõ vr icõueniẽs. ¶ Jtez 4.⁹ ad ꝓncipale: po⁹ p⁹ cãtia effectia se sola effectie cãt ex cludẽdo oẽz aliã cãz eiusdẽ gnis z alteri⁹ gnis i rõne cãe mãlis: z rõ ẽ: qz cãlitas cãe mãlis ñ dic pfectõez simpl'r: z iõ lz reductio fiat ad aliqõ p⁹ i illo gne: illõ tm̃ nõ ẽ sim pl'r p⁹: sz totũ illõ gen⁹ reducit ad aliqõ p⁹ i alio gne qõ nõ icludit ipfectiõez: puta ad aligd i gne efficiẽtis: pz ẽt ℔ añs p ℔ q; po⁹ creatia p se sine alio ꝓn⁹ mãli pduc ductũ. ex ℔ iferẽ a sil'i q; pductia po⁹ p⁹ seipa sola pduc z sine alio ꝓn⁹ pductio ꝯcurrẽte: z ita sine alio q̃si mã. si milis. n. rõ videt de ꝓn⁹ pductiuo z creatiuo: qz si pone-

d. c. 4. 1 se

retur aliquod ꝑncipiū quasi mãle: nō esset inq̃tum tale est summe pfectionis: ⁊ ita videret reducenduz in rōne ꝑncipij ad ꝑn^m ꝓductiuum actiue. ¶ Item ꝑm Aug. cō/tra Maximinū li. 3. ca. 15. Spūsscūs nō ē de nihilo: sz ide est vnde ꝓcedit. ita igit ꝓcedit spūscū non esse de nihi/lo sed de ſuba ꝑris ⁊ fily sicut cōcedit filium esse de sub/stantia ꝑris: ⁊ simili modo rel'o spūsscūs est in deitate sic rel'o fily: sed essentia nō se habz respectu rel'onis spūsci quasi mã receptiua eius. vt videt ꝑm istam opi. qz ponit verbū gñari per impressionē in illud de quo gignit. spūs scū aūt quasi per expressionē vel ex sufflatiōe sui de vo luntate formata de qua ꝓducit. qō enim ꝓducit per ex/pulsionē de aliquo nō hz illud de quo ꝑ mã in ꝓductio/ne sui: qz ois mã cuiuscūq; ꝓductiōis ⁊ ꝓducti est in qua recipit forma ꝓducti: quod nō est in expulsione de illo. igit spūssanctus non est de nihilo: nec tñ de aliquo sic de quasi mã sue ꝓductionis. igit ꝓpter hoc qō est filiuz nō esse de nihilo vel rel'onez eius fundari in essentia: nō oz essentiam vt est de qua filius generatur esse quasi mãz respectu generationis fily.

Hē. quo li. 6. q. 1.

Ita tenendo cū doctoribus antiquis q̃ omnes a tempore augustini vsq; ad istuz nō sunt ausi in dīnis noīare mãm nec quasi mãm: cū tñ omnes cōcorditer dicāt cuz augusti. ꝙ filius gñatur de ſuba ꝑris. dico ꝑmo ꝙ filius nō gñatur de eēntia patris sic de mã vel quasi mã. ¶ Scōo ꝙ sine glosa vere ⁊ ꝓ/prie filius est de ſuba ꝑris. ¶ Primum declarari potest sic. Gñatio in creaturis duo dic. ꝓductionem ⁊ mutatio nē. ⁊ istoz rōnes formales alie sunt ⁊ sine ꝺictiōe sepa/rabiles abinuicem. ꝓductio aūt formal'r est ipsius ꝓdu cti qō est cōpositū. 7^m meta. ⁊ accidit sibi ꝙ fiat cū muta/tione alicuius partis ꝺpositi. mutatio formal'r est actus mutabilis: qō qdem de ꝓuatiōe trāsit ad formā. cōcomi tatur aūt mutatio ꝓductionē in creaturis ꝓpter impfe ctionē po^c ꝓductiue que nō pōt dare esse totale termio ꝓductiōis: sz aliqd ei^o ꝑsuppositū trāsmutat ad aliā par/tē ipsi^o: ⁊ sic ꝓducit cōpositū. si enī gnāns creatum esset pfectū agēs ⁊ nō exigeret mãz de qua vel in quā ageret: sed posset ꝓducere effectuz ꝑ se ⁊ ex se. tūc esset ꝓductio sine mutatiōe. igit sine cōtradictione possunt separari ⁊ real'r sepant cōparando ad potētiā ꝓductiuā pfectam. hoc apparet ēt in creatiōe vbi ꝓpter pfectionē po^c ꝓduc tiue ponētis ꝑmo totuz in esse vere est rō ꝓductiōis in/q̃tum per eā terminus ꝓductus accipit esse: sz nō est ibi rō mutatiōis inq̃tum mutatio dic aliqd subſtratuz al'r nunc se hr̄e q̃ ꝓus. ex 6° phy. in creatiōe aūt nō est aliqd subſtratū. ¶ Ad ꝓpositū: cum in dīnis nihil impfectio/nis sit ponēdum sz totum pfectionis: ⁊ mutatio de rōne sui dicat ipfectionem: qz potētialitatē ⁊ hoc in mutabili ⁊ cōcomitāter etiā dic ipfectionez potētie actiue in mu/tante: qz talis nec̄io regrit cām cōcausantez ad hoc vt ꝓ ducat. cū igit nō sit ibi aliq̃ ipfectio nec q̃lis est potentie passiue: nec etiā aliq̃ ipfectio potētie actiue sz sūma pfec/tio: nullo modo ponet ibi gñatio sub rōne mutationis nec quasi mutatiōis: sed tñ gñatio vt est ꝓductio iq̃tuz .s. aliqd per eam capit esse: ponet in dīnis: ⁊ iō gñatiōi vt est in dīnis nō assignabit mã nec quasi mã: sed tñ termi nus: ⁊ hoc vel totalis siue ꝑmus. i. adequatus q ꝑmo ꝓ/ducit in esse: vel terminus formalis ꝑm quez terminus ꝑmus formal'r accipit eē. ¶ Scōo dico ꝙ negata oī ma terialitate ⁊ quasi mãlitate: vere tñ filius est de ſuba pa tris sic dicūt auctates adducte in lr̄a. vbi ꝑ ly de non tñ notat efficiētia vel oꝛigo. Si. n. tñ efficiētia: tūc creatu re essent de ſuba dei: nec notat ꝑ illud de tñ cōsubstan/tialitas: qz tūc pater eēt de ſuba fily: sed notat simul ori ginatio ⁊ cōsubstātialitas: vt. s. in casuali bui^o ꝓpōnis de

T. c. 32. t. 73.

denotet cōsubstātialitas sic ꝙ filius hz eandem subſtā tiaz ⁊ quasi formā cum ꝑre de quo est oꝛiginal'r: ⁊ per il lud qō ꝺstruit in genitiuo cū isto casuali notet ꝑn^m oꝛigi nās: ita ꝙ totalis itell's huius ꝑmonis: filius est de ſuba ꝑris est iste: filius est originatus a ꝑre vt ꝺsubstātialis ei. Et isto modo exponit magr̄ auctates i lr̄a adductas nō ꝓcise per ꝺsubstātialitatē nec ꝑ oꝛiginē ꝓcise sz ꝑ vtrūq; sicut cōiter apparet de ꝑris ſuba: hoc est de patre qui est eadē ſuba. ꝑ ꝑmū oꝛiginatio: per z^m cōsubstātialitas ha/betur. Et ꝙ ista sit ītētio Aug. in auctatibus eius contra Maximinū: que ponunt in lr̄a apparet ex fine auctatū. nā in vna auctate ponit Aug. Si aliam nō iuenis patris agnosce ſubam ⁊ filiuz cū patre omousion cōfitere. hoc igit itelligit ꝙ filium esse de ſuba patris filiuz sic esse de ſubstātia ꝑris: vt sit omousion cū ꝑre. ¶ Itez in alia au/ctoꝛitate dic. Si vo de ꝑris ſubstātia tūc est eadem ſuba patris ⁊ fily. ¶ Ad intell'm huius affirmatiue qua dr̄: fi lius est de ſuba patris ꝑm itell'm predictū. dico ꝙ itell's iste vere saluat ꝙ filius nō sit de nihilo: vere etiā saluat ꝙ filius est de ſuba patris sicut requiritur ad filiationē. ¶ Primuz declaro: qz creatura genita nō est de nihilo: qz aliqd eius preexistit vt mā. igit cū forma sit aliquid cōpositi ⁊ aliquid eius pfectius q̃ sit mā si forma alicu/ius preexisteret ⁊ mā de nouo aduenire ⁊ iformaret il/la forma p̄existente: ipsum ꝓductum nō esset de nihilo: qz aliqd eius preextitisset: imo aliqd eius perfectius q̃ mā que p̄existit cōiter. igit si fili^o nō diceretur eē de ni/hilo: qz essentia eius ꝑm oꝛdinē oꝛiginis prefuit in ꝑre: ⁊ hoc si illa eēntia eēt q̃si mā gñatiōis fily: multo magis nec filius esset de nihilo si illa essentia ꝑus origine exñs in patre sit q̃si forma cōicata filio. ¶ Scōm declaro. s. ꝙ istud de. sufficiat ad rōnem filiatiōis: qz in aīatis vbi est paternitas ⁊ filiatio: videamus quis sit ille actus per quē gñans dr̄ formal'r pater. ille vtiq; est actus deciden di semē. ⁊ si eēt pfectū agēs ita ꝙ tūc quando decidit se/men posset imediate decidere ꝓlē: vere eēt pater ⁊ mul to pfectius q̃ modo sit vbi regruntur tot mutationes i/termedie: sed nūc in isto actu decidēdi semē illud quod erat ſuba eius vel aliquo modo aliqd eius: nō est mã sz est quasi terminus formalis ꝓductus siue cōicatus per istuz actū sic eēt ꝓles si imediate decideret a patre. igit ꝙ aliqd subſtātie gñantis sit terminus actionis sue qua est ꝑ hoc vere saluat ꝓductū sile in nā esse de ſuba ei^o: sic ꝙ ipm de. vere suffic ad rōnez ꝑris ⁊ fily: ⁊ ꝙ illō de/cisum vt terminus sit mā sequētiū trāsmutationuz hoc accidit ipsi de. vt cōuenit ꝑri et filio. igit ꝑ eternus non decidēdo aliqd sui sz totā eēntiā suā cōicando: ⁊ ꝫ vt for malē terminū illius ꝓductionis: verissime ꝓducit filiū de se: eo mō quo cē de. ptinet ad ꝑrez ⁊ filium. ⁊ sz eēt ibi essentia de q̃ sic de q̃si mā illud de. nō faceret ad rōnem ꝑris: sic nec in creaturis si gñans haberet suū semē ꝑ ter mino formali ⁊ ꝑ mā sue actiōis nō eēt ꝑ iq̃tū suuz se/men esset mā subta sue gñatiōi vel actiōi: sz iq̃tū eēt ter minus illius actiōis: quemadmodū ēt si ꝑ creatus ime diate decideret a se filiū ve eēt ꝑ: qz illō qō eēt de se ve eēt termin^o actiōis: nullo aūt mō mā.

T. c. 26. vi°.

Tertio ꝓncipal'r ad sol'onē difficl'tatis h^o qōnis vi. dēdū ē quō rel'o ⁊ eēntia pñt eē i eadē ꝑso^a. gn eēntia sit mãle respū rel'onis: cū nullo^o rel'o sit mãle respū ei^o. Et sūt ꝫ q̃ttuoꝛ difficl'tates. ¶ Pria difficul/tas. q̃l'r ꝑsona dīna erit vna nisi ꝫ sit actus: illud vo po^a. ¶ Ad qō dico sic. ꝙ sic gditas creata ē q̃ aliqd ē ens g/ditatiue: ⁊ ꝫ nō ē ipfectiōis. ꝺpetit enī gditati ex rōne g/ditat'. ¶ Zº ipa gditas puta būanitas qz est ipfcē actua litatis: iō diuisibilis ē ꝑ illud qō ꝺtrahit ipsam ad indiui duum: puta per ꝓpꝛietatem indiuidualem quecunq;

sit dicat a.7 recipit ab a.aliquã actualitatẽ sicut 7 vnitatẽ siue idiuisibilitatẽ quã hz in indiuiduo 7 non hz ex se: ita q illud cõtrahẽs vt a.non tñ est formal'r in soz. quo soz.formal'r est soz. sz est aliquo modo formale respectu nature:7 natura est aliquo modo potẽtiale respectu ei⁹ vnde natura cõtrabitur 7 determinat p ipm a. ¶ Tertio.humanitas in soz.est aliquis actus:7 pcise accipiẽdo humanitatẽ 7 a.distinguẽdo ꝓtra se: humanitas est perfectioz actus q̃ sit ipsum a.sz a.sit magis ꝑpriꝰ actus 7 aliquo modo actus nature in q̃tũ determinat nãm. Applicãdo hec tria ad dña:relinquat illud qõ est imperfectionis. ¶ Quo ad ꝑmũ deitas de se est qua deus est ds 7 qua subsistens siue psona cui⁹ ꝑpriuz est a.est formal'r deus:qz esse quo hoc modo nõ est impfectionis in creatura sz cõpetit quiditati vñ quiditas ẽ. ¶ Quo ad scõm est dissimile:qz deitas ipsa per ꝑprietatẽ psonalẽ nõ determinat nec ꝓtrabitur nec aliquo modo actuatur:qz ꝟ erat impfectiõis 7 potẽtialitatis in natura creata:sz deitas de se ẽ bec:7 ita sic hz vltimã vnitatẽ ds se ita 7 actualitatẽ.est igit ꝑprietas psonalis ita ꝑpriꝰ actus psone q tũ nõ est actus ipsius nãe dine aliquo modo pficiens vel ifozmãs eaz. ¶ Quo ad tertiũ est aliquo mõ simile: qz rel'o 7 si sit ꝑpriꝰ actus psone 7 eẽntia nõ sit ꝑpriꝰ actus psone sz aliqs cõis act⁹:tñ eẽntia est formal'r act⁹ ifinitus.rel'o aũt nõ est actus ifinitus ex rõne sua formali.g rel'o lz sit ꝑpri⁹ actus psone:nõ tamẽ actuat eẽntiaz: cui⁹ ꝓriuz est in creaturis:vbi a. qõ est in soz. act⁹ actuat aliquo modo naturam que est actus perfectioz. ¶ Sed quõ pñt isti duo actus cõcurrere ad ꝓstitutionẽ vnius si neutrũ sit actus alterius. ¶ Rñdeo. vnitas cõpositi necessario est ex rõne actus 7 potentie: sic assignat pba.7.7 8.meta.ca.vlti.sz psona in dinis nõ est ꝓposita nec quasi ꝓposita sz est simpl'r simplex 7 ita ve simplex sic est eẽntia ipsa fm se ꝓsiderata nullã hñs ꝓpositionẽ nec q̃si cõpositionẽ in se:7 tñ formalis rõ eẽntie dine nõ est formalis rõ rel'onis nec ecõuerso:sic dcñ est supra di.z.q.ꝑ.de tri.in sol'one qõnis. ¶ Qual'r aũt stat q rõ rel'onis in re nõ sit formal'r eadem rõni essentie:7 tñ in eodez ꝓcurrẽtes nõ ꝓstituũt ꝓpositũ vel compositionẽ.boc est qz ista rõ est eadẽ pfecte illi. ꝑpter enĩ ifinitatẽ vni⁹ rõnis qc quid põt esse cuz ea est idẽ pfecte sibi.pfectio enĩ identitatis excludit oẽm ꝓpõnem 7 quasi ꝓpõnem que identitas est ꝑpter ifinitatem:7 tñ ifinitas non tollit formal'r rõnes gn hec formal'r nõ sit illa.nõ est igit ex istis quasi compositũ:7 ideo nihil est ex eis quasi cõpositũ ex actu 7 potẽtia:sz est vnũ simplicissimum ex istis:qz vna ratio est pfecte imo pfectissime eadẽ alteri:7 tñ nõ est formaliter eadẽ.nõ enĩ segtur:sunt pfecte eadẽ etiã identitate simplicitatis.g sunt formal'r eadẽ sic tactũ est di.z.in.q. ꝑalle.7 tãgit iferi⁹ di.8.7 eadẽ pfecta idẽtitas excludit oẽm aggregationez:qz idem nõ aggregatur cum seipso. ¶ 2ª difficultas est quõ rel'o posset esse distinguẽs persona 7 eẽntia nõ distinguẽs quin rel'o habeat rõnez act⁹ qz actus est distinguere.7.meta. ¶ Rñdeo.ꝓcedo relationẽ esse actũ psonalẽ non actũ quiditatiuũ:qz psonal'r distinguit 7 nõ quiditatiue.eẽntia aũt est actus quiditatiuus 7 quiditatiue distinguens.actus aũt quiditatiuus est simpl'r pfectus qz ifinitus:nõ sic aũt est actus psonalis de se formal'r ifinitus. ¶ Et si dr q actus distinguẽs est actus eius qõ non distinguit: falsum est nisi illud qõ non distinguit distinguat ꝑ actũ distinguentẽ sicut in creaturis humanitas distinguit in soz.7 pla.per a.7 b.et ideo ibi actus distinguẽs etiã idiuidual'r est actus eius quod nõ distinguit:qz actus ille distinguẽs distinguit illã nãm que nõ distinguit:non ita est hic:qz ꝑprietas psonalis nõ distinguit essentiã nec cõtrabit nec determiat.

¶ Tertia difficultas est quõ põt esse relatio nisi regrat ꝑpriã rõnem fundamenti:fundamẽtũ.n. videt esse ꝑus rel'one 7 quasi pfectibile per eã:nõ ecõuerso.relatio enĩ nõ videt pfici a suo fundamẽto:qz tũc ꝑsupponeret suo fundamẽto.g cũ eẽntia sit fundamẽtũ istarũ relationũ videt esse q̃si mã illaz. ¶ Rñdeo.q in creaturis ordo gñationis 7 ordo pfectiõis sunt ꝓry:sic pz.9.meta.q illa q̃ sunt ꝓra gñatione sunt posteriora pfectione.7 rõ ẽ:qz creature ꝓcedunt de potentia ad actũ:7 ideo de impfecto ad pfectũ:7 ideo ꝑus ꝓuenit via gñationis ad impfectum q̃ ad pfectum:sz eundo ad simpl'r ꝑmũ opz q idẽ sit simpl'r ꝑmũ 7 origine 7 pfectione.etiã fz pba ibidẽ: qz totus ordo originis reducitur ad aliqd ꝑmũ pfectõis sicut ad ꝑmũ originis totalis.in dinis igit simul debent itelligi ordo gñatiõis 7 ordo pfectionis. sicut igit i creaturis si cõcurrerẽt isti duo ordies semp vnifozmiter:nõ quereremus ꝑmo mãm que subsţaret fozme.7 scõo fozmã:sz quereremus ꝑmo fozmã que nata eẽt dare actuz mãe.7 scõo quereremus mãz que nata esset recipere eẽ per illã fozmã.vel suppositũ qđ natũ esset subsistere per illã fozmã. Ita in dinis incipiendo a ꝑmo signo nature: dino ꝑmo occurrit essentia dina:vt est eẽ p se et de se:qđ nõ ꝓpetit alicui nãe create:qz nulla nã creata hz eẽ ꝑus nãliter q̃ in ſuppoſito.ista aũt essentia fz Aug.7. de tri. est qua pater est 7 q̃ filius est.lz nõ sit q̃ pater est pr̃:7 q̃ filius est filius. Isti igit eẽntie abstractissime ꝓsiderate vt ꝓri oibus psonalibus cõuenit eẽ p se:7 in isto ꝓri occurrit nõ vt aliqd receptiuũ alicuius pfectõis:sz vt ifinita pfectio potẽs i scõo signo nãe cõicari alicui:nõ vt fozma ifozmãs mãm:sz vt quiditas cõicat suppoſito tanq̃ formal'r existẽti p eã:7 ita pullulãt vt qdã dicũt rel'ones ex ea 7 persone in ea 7 ex ea.nõ q̃si q̃daz fozme dãtes eẽ sibi vel q̃si q̃dã suppoſita in qbus recipiat eẽ cuz sit simpliciter ens.sz qbus suppositis dat esse: vt quo formal'r illa suppoſita sunt 7 quo sunt deus: 7 ita rel'o illa pullulans cũ sit p se subsistẽs ipsa pullulat nõ vt fozma essentie:sed vt nata esse deus ipa deitate formal'r.lz nõ vt infozmãte ipsaz:sz vt existẽte eadẽ sibi pfectissima idẽtitate.nullo aũt modo ecõuerso rel'o est essentie:vt quo formaliter essentia est determinata vel contracta vel aliq̃ modo actuata per ipsam:quia hec omnia repugnant infinitati essentie:vt primo occurrit sub ratione actus infiniti.Concedo tunc q essentia est fundamentum istarũ relationum:sed non fundamentum quasi potentiale recipiens istas:sed fundamentum quasi per modũ fozme in q̃ iste fozme nate sunt subsistere.nõ qdẽ p ifozmationẽ:sic similitudo est in albedie:sz sic subsistẽs dr eẽ in nã sicut soz.dicit subsistere in humanitate:qz soz.humanitate est homo.nõ enĩ ex rõne fundamẽti habebit rõnez po' vel quasi potentialitatis essentia dina:sz pcise hẽbit rõnez fozme vt qua relatio fundata in eo simpl'r est ds. Exemplũ huius potest accipi in creaturis ponẽdo ibi q̃dam p impossibile.augmẽtatio modo fit per boc q alimẽtũ aduenies cozpozi cozrũpit:7 mã ei⁹ recipit fozmã carnis:7 sic ifozmat ab aia:ponat q eadez mã manens nata sit recipere aliaz partem fozme sicut ponitur in rarefactione.tunc materia remanet vna que ꝑus fuit fozmata 7 nũc noua fozma ifozmat.ipsa tamẽ formal'r est vere mutata:qz de ꝑuatõe trãsit ad fozmã.ponamus ex alia pte q aia eadẽ ꝑmo pficeret vnã ptẽ cozpis vt coz. postea aduenire alia ps cozpozis ozgãici pfectibilis ab aia:ipsa pficeret istã ptẽ aduenientẽ de nouo:7 tñ nõ mutaret:qz nõ eẽt in ea ꝑmo ꝑuatio 7 postmodũ fozma. ꝑuatio enĩ est carẽtia in apto nato recipere.aia enĩ primo nõ ifozmãs 7 postea ifozmãs nõ ẽ nata aliqd recipe:sed dare:in vtroq igit istoz exemploz vere esset ꝓductio

T.54. alis T.c.15.

T.49

Ca.6.

alicui⁹ ꝓducti sed in ꝑmo mutatio:in scdo nō. ¶ Aptius exēplū videt̄ si ponamus mām cordis aīati posse eandē cōicari diuersis formis:puta manus ⁊ pedis ⁊ hoc vtute actiua cordis aīati ꝓducētis cōposita ista ex mā sua cōicata ⁊ ex formis istis.hic vere eēt ꝓductio totoꝝ habentiū eādē mām ⁊ esset cū mutatiōe illius māe. Sed si ex alia ꝑte ponamus aīam ꝓpter sui illimitationez in rōne actus ⁊ forme posse cōicari multis ⁊ virtute aīe in corde ipsam cōicari manui ⁊ pedi ꝓductis a corde aīato: ꝫ eēt ꝓductio multoꝝ cōsubstantialiuz in forma absq; mutatione illius forme. Jn vtroq; exēplo ponant̄ ꝓducta eē per se subsistētia ⁊ nō partes eiusdem:qz partem esse est imꝑfectiōis.hoc posito scds modus in vtroq; exemplo q est de cōicatione forme ipsi ꝓducto ꝑfecte repñtat ꝓductionez in deo:nō ꝑmus modus in vtroq; exemplo q est de cōicatione māe:⁊ adhuc hoc addēdo in positione q aīa in corde ⁊ manu ⁊ pede nō sit forma iformans: qz cōponibilitas ĩcludit imꝑfectionē ꝫ sit forma totalis q̄ ista subsistētia sint ⁊ aīata sint. Jta ītelligitur deitas nō cōicari quasi mā:ꝫ rel'onibus subsistētibus si ꝑsone ponantur relatiue cōicatur deitas per modū forme nō informantis:sed qua relatio vel relatiuū subsistēs est de⁹: nec igitur essentia iformat rel'onem nec econuerso:ꝫ est ꝑfecta idētitas:sed essentia hz modū forme respectu relationis:sic nā respcū suppositi inq̄tum ipsa est qua relatio subsistēs est deus.ecōuerso aūt nullo modo rel'o ē actus eēntie:qz sic dic Dam̄.rel'o nō determiat nām:sed ypostasiz:ita nō est actus nāe:ꝫ ypostasis.Simil'r q̄ relatio iformat fundamētū suppositū dr̄ relatuz per se secundo modo ꝑm illud fundamētū:sic soz.est silis ꝑm albedinē vel albedine.Pater autē nō est pater deitate.ꝫ Aug.7.de trin.c.4.igitur hic nō est talis modus rel'onis ad fundamētū qualis est in alys.qz hic fundamētuz nō actuatur per rel'onem:ꝫ illa est trā actus suppositi vel ē supposituz.Dico igitur breuiter q; relatio et essentia ita sunt in ꝑsona q; neutra est forma iformās alterū:ꝫ sunt ꝑfecte idez:licz nō formal'r:vt tamē nō sunt formal'r eadem rel'o nullo modo perficit essentiā:nec est terminus formalis receptus in essentia:ꝫ eēntia hoc modo est forma rel'onis:qz est qua relatio est:⁊ sil'r qua est deus:eēntia etiā est formalis terminus gnātionis:sic in creaturis nā est formalis terminus gnātiōis.nō aūt actus indiuidualis. ¶ Cōtra istud obycit̄ qz termin⁹ formalis gnātionis cōicatur.igit̄ ꝓesupponit illud cui cōicatur:essentia aūt nō ꝓesupponit rel'onem:sed ecōuerso. q̄ essentia nō cōicatur rel'oni. Et potest esse quarta difficultas : quia aliquid ibi cōicatur ⁊ illud erit ibi formalis terminus:⁊ illud ꝓesupponit illud cui cōicatur.essentia autē nō pōt ꝓesupponere rel'onem cui cōicetur.ergo ecōuerso. ⁊ ita relatio cōicatur essentie:⁊ tūc rel'o erit terminus formalis ꝓductionis ⁊ essentia quasi mā. ¶ Respōdeo. ꝓductio qz est alicuius termini ꝑmi.i.adequati ĩcludētis aliquid in rōne formalis termini ipsius ꝓductiōis ⁊ aligd in rōne subsistentie in tali termio:ideo ꝺ dictio est respectu ꝓductionis hec separari.ſ.terminū formalez ⁊ rōnē subsistētie inq̄tum.ſ. ꝓductione habent esse: licet absolute ꝑozitas esset vnius ad alterum etiam q̄tum ad separari sine cōtradictione cōsiderādo ipsa absolute:non inq̄tum per ꝓductionē habēt esse:licet etiā esset ibi ꝑozitas ꝑfectionis qua alterꝝ esset altero ꝑfectius:qz natura perfectioz est rōne subsistentie etiaz in creaturis.⁊ ex hoc segtur q; natura est terminus formalis ꝓductiōis. qz nulla entitas simpl'r perfectio formali termino ꝓductionis pōt esse per ꝓductionē. ¶ Tunc ad formā argumenti dico q; cōicatum inq̄tum ꝓductione cōmunicatur nō ꝓesupponit illud cui cōmunicetur:nec ecōuerso: qz ista cōmunicatio nō est alicui iaz existenti sicut est in alteratione:sed est alicui vt sit:ideo nec natura cōmunicatur ante ꝓductionem suppositi:qz tunc cōmunicaret̄ nō ꝓducto:nec etiam ecōuerso suppositum est anteq̄ natura cōmunicetur:licet absolute communicatum sit ꝑius rōne ꝓꝓria suppositi ꝑozitate perfectionis: ⁊ etiam ꝑozitate essendi.⁊ ꝫ qz in deo essentia est formaliter infinita.relatio autem non.

Ad argumenta ꝓo opi. ¶ Ad ꝑmū de Aug. cōtra Maximinuz. ꝑz quomodo filius nullo modo est de nihilo:ꝫ est vere de substantia patris. ¶ Sed si queras.posita originatōe ⁊ cōsubstantialitate adhuc queritur sicut de mā: vl' de quasi mā de quo est filius. ¶ Rñdeo.q; non est ibi mā: ⁊ iō non est ibi de aliquo sic.⁊ vltra.igitur de nihilo.nō sequitur:ꝫ segt̄ ergo de nulla mā. ¶ Sed dices tūc est creatura.dico q; falsū est:qz creatura est post nihil.i. post nō esse sui ⁊ cuiuscūq; in ea:nō ita filius.nō tantū quia suuz esse est eternū:sed etiaz qz sicut est secūda ꝓsona sic ꝑius origine est suuz esse formale in ꝑma persona. ¶ Ad aliō Aug.de tri.7.c⁹.4⁹:hoc nihil valet ad ꝓpositum: sicut in qōne precedente exposituz est. ¶ Qō alq; arguunt eēntiam subiectiue generari:ex falso ĩferunt falsum. ¶ Ad argumenta eoꝝ.ad ꝑimum dico.q; ꝫ non sunt termini alq; coꝛespōdentes gñationi vt mutatio est:qz nihil est hic quasi aliquo modo ꝑius sub ꝑuatiōe ⁊ postea sub forma.Gñationis vero termini sunt ꝑuatio ⁊ forma vt gñatio est mutatio.generatio autē vt est ꝓductio tñ hz iꝑz ꝓductum.nō aūt gñatio vt sic habet terminuz a quo nisi loquēdo de ꝑn⁹:productiuo ⁊ sic termini generationis sunt producens ⁊ ꝓductum.⁊ ex hoc nō segtur q; aligd sit q̄si subm:ꝫ segtur ex hoc si gñatio est vniuoca q; aliquid sit cōe gignēti ⁊ genito:⁊ hoc cōcedo: sed nō cōe vt mā sed vt forma vel actus in vtroq;. ¶ Cū arguit̄ post de gñatiōe ⁊ termio.ꝑz respōsio.q; relatio nō est in eēntia sicut forma in mā:sed si ꝑsona est ibi relatiua tūc relatio est in eēntia sic̄ ꝑꝑetas suppositi est in nā.esse autē in aliquo vt suppositū vel rō suppositi in nā nihil infert de esse in:vt forma in mā:ꝫ q̄ nā est imꝑfecta ꝑꝑetas idiuidualis aliquo mō iformet nām sic̄ dcm̄ fuit in 3⁹.articulo.sol'onis in ꝑma difficultate. ¶ Cū 3⁹.arguit̄ q; oī potētie actiue cozrñdet potentia passiua ⁊c. ¶ R⁹.ꝑme potētie actiue nō cozrñdet aliq̄ po⁹ passiua. sic̄ ꝑz de po⁹ creandi:⁊ hoc loquendo ꝓꝓrie de potentia passiua vt inquā:vel de qua aligd ꝓꝑe ꝓducit̄.potētie tamen actiue coꝛrespōdet aliqua passiua quā ipsi vocāt potētiā obiectiuā:q̄ ē po⁹ ꝓducibilis.⁊ hoc modo cōcedo si pr̄ est fecundus actiue q; filius est ꝓducibilis:sed ex hoc nō segtur aliq̄ po⁹ q̄si māe:sic̄ nec segtur ī creatiōe. ¶ Cū vlt⁹ arguit̄ de igne.dico q; si ignis generaret de se ⁊ cōicaret genito suā formā:vt formalē terminū generatiōis nō āt esset substātia sua in po⁹ ad formaz ignis generandi:sed ipse ignis esset ꝑfecte ꝓductiuū.tūc enī nō regreret aliquā cām concausantē:ita est in ꝓposito.ꝑmum ꝑn⁹ nec aliud ꝑn⁹ in eodem genere ꝑncipy nec in alio regrit cōcausans secum ad ꝑncipiandū. ¶ Cū arguit̄ ad ꝑncipale per Aug.7⁹.de trin.cap⁹.6⁹. ¶ R⁹.q; Aug. subdit ibidē quasi aliud sit ibi essentia ⁊ aliud persona. Simil'r cōcedo q; non ꝓꝓrie dr̄ aliquaz personaz esse de essentia absolute:sed addendo cū suba aliquam personam originātem bene dr̄ q; aliqua persona originata est de substātia illius ꝑsone.ita q; hec.filius est de essentia dīna.nō ē ita cōcedenda sic̄ hec.filius est de suba patris:qz per scōam exꝑmit̄ cōsubstātialitas ⁊ originatio ꝓpter genitiuū cōstructū cū casuali ꝓpositionis.per ꝑmā aūt nō notat̄ aligd originās. ¶ Ad aliud dicendum.q; licet August. di-

La.f.vl to.li.i.⁊ c.6.li.z.

cat filiū esse filiū substātie patris.i5.de tri.c.i9.vel.4.o.ꝛ doctoꝛ qdaꝫ dicat illā eē ꝓpriā.tñ videtur probabilius. Jonan. hac oi. ꝙ quādocūqꝫ relatiuū ꝯstruit cū aliq̄ in tali bitudīe casuali in qua aligd natū est terminare illā relonē: vt coꝛrelatiuū:tūc ꝯstruit cū illo ꝑcise vt cū coꝛrelatiuo. Exē plū.pr̄ ꝯstruit cū suo coꝛrelatiuo in bitudine genitiui.simile in babitudine datini.maius in bitudīe ablatiui ꝫ cōem ꝛmonē:ꝛ iō videt ꝙ cū quocūqꝫ cōstruit tale relatiuū exp̄sso in tali bitudine casuali illud notat eē coꝛrelatiuū bui⁹ relatiui.nō enī dicimus iste canis est fili⁹ hominis:qz est filius ꝛ est hominis:vt dñi.ita ꝙ ly hoīs cō struat cū ly canis ex vi possessoꝛis vel possessionis: ſz vī significare ꝙ ꝯstruat cū ly canis rōe relatiui vt pr̄is.ita igit̄ ista.filius eēntie videt accipi eēntia vt coꝛrelatiuuꝫ eius relatiui cū quo ꝯstruit:ꝛ tūc auctoꝛitas Aug.de tri. i5:c.i9:dꝫ exponi sic ipse exponit fily charitatis sue.i. fi ly sui dilecti. ¶ Et tūc ad argumētū ibidē cū arguit.ꝙ ad illā. est de eēntia. ſequtur ista ꝙ est eēntie.nego ꝯñaꝫ. qz ꝯñs notat relonē esse iter filiū ꝛ eēntiā sic suū coꝛrela tiuū:qō nō notat añs:ſz tm̄ cōsubstātialitatem in eēntia cū oꝛigine notata in illo qō ꝯstruit cū eēntia. ¶ Ad vlti mū dico ꝙ de.nō tm̄ notat idētitatē:ſz notat identitatē sui casualis et hoc in rōne foꝛme cū distinctiōe illius qō addit̄ suo casuali vt p̄ncipiū oꝛiginātis:sic dcm̄ est prius. ¶ Ad argumēta in oppositū ad illud de.i5.de tri.respō sum est.ad illud ꝺ Maximinū ꝓz etiaꝫ ex dictis. ¶ Ad vltimū de filio in creaturis ꝙ est de substātia pr̄is ꝓz re sponsio ex dictis in solone qōnis:qz illō de.qō ptinet ad rōnē filiationis nō dic̄ circūstantiaꝫ cāe mālis: ſz magis sufficit si illud de.quo est fili⁹ sit vt foꝛma cōis pr̄i ꝛ filio ꝛ sit nō subm gñatiōis ſz termin⁹ foꝛmalis eiusdē.

¶ Preterea queri solet:vtruꝫ pater genuerit filium voluntate:an necitate. De hoc Oꝛo sius ad Aug.ita ait.voluntate genuit pater fi lium:vel necessitate:sed nec volūtate: nec ne cessitate.qz necitas in deo non est: preire vo luntas sapiaꝫ nō potuit. Quocirca: vt Aug. ait in.xv.li.de tri. Ridenda est dyaletica Eu nomij:a quo eunomiani heretici oꝛti sē. Qui cum non potuisset intelligere nec credere vo luisset vnigenitum dei filium verbum dei eē natura.i.de substantia patris genitū:non na ture vel substantie dixit esse filium: sed filiuꝫ voluntatis dei: volēs asserere accedentē deo voluntatem.qua gigneret filiū.sicut nos ali quando aliquid volumus quod antea nō vo lebam⁹.ꝓpter qō mutabilis intelligit̄ nostra natura.qō absit vt in deo esse credamus. Di camus ergo ✠bū dei esse filiuꝫ dei natura.nō voluntate. vt docet Aug.in.xv.lib.de trinit. vbi quēdā catholicū heretico rñdentez cōmē dat dicens. Acute sane q̄daꝫ respondit here tico versutissime iterroganti. vtrum deus fi liuꝫ volēs vel nolēs genuerit.vt si diceret no lens absurdissima dei miseria seq̄ret. Si aūt volens.cōtinuo qō itendebat concluderet.ſ. nō nature eē filiuꝫ sed volūtatis. At ille vigi lantissime vicissim quesiuit ab eo. vtrū deus pater volēs aut nolēs sit deus.vt si respōde ret.nolēs sequeret grādis absurditas ꝛ mise ria.quā de deo credere magna est isania. Si aūt diceret volens.respōderet ei. ḡ ꝛ ipse vo luntate sua deus est nō natura. Quid ḡ restaꝛ bat nisi vt obmutesceret sua iterrogatōe: ob ligatum indissolubili vinculo se videꝫ? Ex p̄ dictis docet nō eē ꝓcedēdū ꝙ deus voluntate vel necessitate: vel volēs vel nolēs sit de⁹. Item ꝙ voluntate vel necessitate vel volēs vel nolens genuerit filiū. Dist. VI.

Circa distinctionez sextā q̄ro. vtrū de⁹ p̄r genuit deū filiuꝫ voluntate. Oꝛ sic. Ric.6.de tri.c.i7.post alia tracta ta de ꝓductōe ꝑsonaꝝ dic̄ vltimo. Vul tis super his que superius iam diximus audire verbum abbꝛeuiatū ingenitum velle habere de se sibi conforme atqꝫ condignum.idem mihi videtur ꝙ gignere filium:ꝛ tam genituꝫ q̄ ꝫ ingeni tum velle habere condilectum idem videtur qō ꝓdu cere ſpiritumſanctum. Sed si patrem velle habere con foꝛmē est gignere.ergo sicut voluntate vult habere cō foꝛmē:ita voluntate genuit. ¶ Ex eadem auctate argī aliter sic.eodē modo cōcedit ꝙ velle patris se habet ad gignere sicut velle vt est pr̄is ꝛ fily se bꝫ ad ſpirare. nūc aūt ſpiritusſanctus ſpiratur voluntate foꝛmaliter vt est patris ꝛ fily.ḡ ꝛc̄. Item Aug.contra Maximinuꝫ.lib.ꝫ. cap.p.ꝛ ponitur di.zo. Pater si nō genuit sibi filiū equa lem:aut nō voluit:aut nō potuit.si nō voluit igitur inui dus fuit.ex hoc sic.inuidia non pertinet nisi ad illa q̄ vo luntate subtrabuntur ꝛ voluntate possunt cōicari: sicut non sum inuidus si nō facio te sapientē:qz nō possum fa cere ſapiam in aia tua.igit̄ pater volūtate generat filiuꝫ sibi equalem:qz ꝛm auctoꝛitatem p̄dictam eēt ſuidus ſi nō generaret filium equalem. ¶ Item.ſ.meta.c.de ne cessario:omne ſuolūtariū est triste: sed nihil est triste in diuinis.ergo nihil ſuoluntariū.ergo filius voluntate ge neratur. ¶ Item verbuꝫ est amoꝛ.patet.ꝛ est ꝓductus: qz nihil nisi natum ꝛm Dyllariū bꝫ filius.p̄ncipiuꝫ aūt amoꝛis ꝓducti est voluntas.igitur ꝛc̄. Si dicatur ꝙ cō comitanter est amoꝛ qz p̄mo est notitia ꝓducta. ¶ Cōtra.qz idem est p̄ncipiuꝫ reſpectu p̄mi termini foꝛmalis ꝛ cuiuſcūqꝫ cōcomitantis illum terminū. ¶ Cōtra.Da maſ.li.i.c.8.Heneratio est opus nature.ꝛ magiſter in lit tera.ꝛ Aug.ad Oꝛosiū. Preire ſciaꝫ volūtas nō p̄t.ḡ cuꝫ filius ſit ſcīa vel ſapia p̄r̄is nō gnātur voluntate.

In ista qōne videnť eē due difficultates. vna qualiter pater generat filium vo lens. Alia quomō ſaluetur ꝙ pater non generat filiū vo luntate vt p̄ncipio ꝓductiuo. ¶ Quātū ad p̄m dr̄ ꝙ non gnāt volens:sed tm̄ necessitate nāli: sic̄ ignis calefac̄: ꝫ actu generandi quaſi iā posito volūtas p̄r̄is q̄si compla ceat in illo. ¶ Doc arguit̄ sic. Intellectio patris prece dit aliquo modo volitionem patris:ſed intellectio p̄r̄is vt patris videtur esse gignitio verbi vel fily.ergo gigni tio fily vt fily precedit quancunqꝫ volitioneꝫ patris.pri ma ꝓpositio est euidens ex.i5.de trinitate.capo.zz7o.p/ bo ſecundam.quia eiusdeꝫ potentie non ſunt duo actus quia potentie distinguūtur per actus.ſcō de anima. gi gnere autem filium ſiue dicere verbū quod idem est in deo est potētie intellectiue ꝛ itelligere ſimiliter. ergo di cere est foꝛmaliter aliquod intelligere:ꝛ non nisi patris vt patris.ergo intellectio patris vt patris est gignitio.

Hē.i fm. art.58.q. z. Gotfre. quoli.5. q.4. T.c.6. T.c.33.

¶ Jsta rō initiē miozi false.s.de identitate itelligere et gignere vel dicere:ꝛ ex ipsa seq̄ꝫ ꝯclō falsa.s.ꝙ pr̄ nō ꝓ/ prie volēs dic̄.ꝓmo g̊ oñdo falsitatē miozis false. 4.o quō debeat vitari illud ꝯñs falsū ꝛ oppositū teneri:qō ē ꝑncipale in isto articulo. ¶ De ꝓmo ꝫ illam opi. de identita te itelligere ꝛ dicere arguo sic. Jntelligere est perfectio simpl'r.dicere non.g̊ nō sunt idem formal'r.probō ꝓme. pr̄ q̄ꝫtum ad itellectum est formal'r beatus itellectione: ꝛ q̄ꝫtum ad voluntatem volitione:nō est autem beatus nisi perfectione simpl'r.g̊ itelligere est perfectio simpl'r. ꝓbō scō̄e:qz si dicere esset perfectio simpl'r tunc filius ꝛ spūscūs nō eēnt simpl'r pfecti: qz nō dicūt accipiēdo ꝫ modo dicere quod est exp̄mere verbuz. ¶ Scō̄o sic.qz sicut i creaturis rō actionis ꝛ rō factionis formal'r distiguunt̄:qz actio est vltimus terminus.factionis autē est alius terminus ꝓductus per ipsam factionē.ita in dīnis opō:qua formal'r pater operatur vr̄ distīgui a ꝓductiōe qua formal'r ꝓducit.ꝛ hoc vr̄ qz opō habet obz quasi ꝑ/ suppositum. ꝓductio aūt habet terminum ꝓductum ꝑ ipsaz.ergo itelligere quod est opō patris non est forma/ liter dicere quod est ꝓductio filij a patre. ¶ De scō̄o qō̄ est confirmatio ꝓmi.s.ꝙ illud ꝯñs falsum sequat̄ ex illa falsa miozi.arguo sic.sicut in itellectu nostro habēte na/ tural'r ꝓmam itellectionem:que non est in potestate no stra potest postea voluntas nostra complacere in illa in/ tellectione iam posita:sed ꝓp̄e loquendo nō dicimus il/ lam actionē habere volentes sed eam elicitam volum⁹ esse.ita sequeretur si formal'r dicere eēt itelligere ꝙ pr̄ non gigneret formal'r volens.ꝫ patri ipsa gignitio quasi aliquo modo posterius cōplaceret. ¶ De ꝫ.o ad argumē tum illud de distictione potentiaꝝ per actus dici posset ꝙ illud veꝝ est de actibus adequatis ꝛ al'r nō:qz poten/ tia illimitata eadē manens potest habere plures actus.

Th.pri. p.sum.q. 34.art.i. Dē.quo li.6.q.2.

¶ Al'r dic̄ gdaz doctor:ꝙ itellectus vt itellectus habet illum actum q̄ est itelligere.ꝫ.o aūt hz istum actum q̄ est dicere ꝑm ꝙ iaz factus est in actu per itelligere: sed illō̄ est ꝓbatum di.2.vbi argutuz est ꝙ ille actus itelligē/ di ꝑmus non est rō formalis gignendi verbuz. ¶ Al'r re spondeo sic.ꝙ actio in creaturis vno modo accipitur ꝓ actione de genere actionis. Alio modo ꝓ actu scō̄o.q̄ est qualitas absoluta sicut expositum est ꝑus dis.3.q.vlt. in responsione ad 3m argm ꝑncipale.vnius g̊ potētie tm̄ est vnus actus:loquendo de hoc actu tm̄ vel illo tm̄.vnius tamē potētie potest bene esse duplex actus:quoꝝ vnus sit de genere actionis:alius de genere qualitatis:sicut i/ tellectus noster ꝓ actiōe de genere actiōis habet gigne/ re verbum.habet tamē alium actum de genere qualita tis.s.illam notitiam genitam.ita in ꝓposito itellectus di uinus habet vnum actum coꝛrespondentem itellectiōi nostre que est qualitas:quo.s.actu itellectus patris for/ mal'r itelligit.habet etiā actum coꝛrespondentem actui de genere actionis:quo.s.exp̄mit verbū. ¶ De 4.o dico. ꝙ pater hoc modo gignit filium volens: qz pater in pri/ mo signo oꝛigis itelligit formal'r.ꝛ tunc etiam potest ha bere actum volendi formal'r. ¶ Jn secundo signo oꝛigi nis gignit filium:nec tm̄ vult illam genitionem volitio/ ne sequēte illam genitionem:sed volitione habita in pri mo signo oꝛiginis:qua volitione pater formal'r vult pre suppositā aliquo modo intellectione qua pater itelligit: non aūt genitione verbi.sic g̊ dico ꝙ pr̄ volens generat non tm̄ voluntate ꝯñte:ꝫ voluntate añte.

Quantum ad z^m^ articulū videtur.ꝙ pater nō ꝓducat filium voluntate tanq̄ ꝑncipio ꝓductiuo:qz ꝑn^m^ ꝓductiuum vnius rōnis in di uinis nō potest habere duas ꝓductōes vnius rōnis,nul la enīz ꝓductio ibi est vnius rōnis nisi vnica:qz adequa ta.ergo cum spūscūs ꝓducatur per modum voluntatis vt ꝑncipiū ꝓductiui filius non sic ꝓducetur. ¶ Sed in isto articulo vr̄ esse difficultas ꝓpter verba Aug.qui vi detur attribuere genitionem voluntati in nobis vt ꝑn/ cipio ꝓductiuo.9.de tri.cap.7.vel.19.Uerbuz amoꝛe cō cipitur.ꝛ e.li.ca.ii.vel.27.noticia placita digneq̄ amata verbum est.ꝛ.ii.de tri.c.3.vel.9.Uolūtasq̄ ipsa quomo/ do fozis coꝛpoꝛi obiecto fozmandum sensum admoue/ bat:fozmatumq̄ iungebat:sic aciem recoꝛdantis animi ad memoziaz conuertit.ꝛ in eodem li.c.4.vel.ii. volun/ tas vero illa que hac atq̄ illac fert atq̄ refert aciem foꝛ mandaz coniungitq̄ fozmataz.ꝛ dic̄ multa consimilia. ergo vult ꝙ voluntas habeat rōnem conuertentis aciē ante genitionem ꝛ retinētis eam in actu. Jta igit̄ videt̄ in trinitate cuius imago est in aīa ꝙ volūtas habeat ibi aliquam rōnem ꝑncipij respectu ꝓductiōis vel genitio/ nis:vel rōnem alicuius superioꝛis applicantis ꝑn^m^ ꝓxi/ mum ad actum suum sicut in nobis.hoc ēt arguitur i no bis:qz si genitio nostra eēt mere naturalis nullo modo esset in potestate voluntatis.ꝛ ita semꝑ haberemus idē verbum de eodem obiecto foꝛtius mouente itellectuz. ¶ Quantum ad istum articulum:ꝛ si aliqui distiguant. ꝙ ly volūtate potest teneri aduerbial'r: vt sit sensus vo/ luntate genuit.i.volūtarie genuit.ꝛ tūc est vera.aut po/ test teneri ablatiue.ꝛ tunc notat causam ꝛ ꝑn^m^ elicituz respectu genitionis.ꝛ tunc est falsa. ¶ Quicquid sit de ista distictione nō videt̄ dicendū ꝙ pater filium genue/ rit voluntate.ita ꝙ voluntas sit ꝑn^m^ proximum vel re/ motum.ꝙ non ꝓximum ꝓbatum est:qz ꝑn^q^ vnius rō/ nis non est nisi ꝑn^m^ vnius productionis. Oꝛ etiam non remotum.patet.qz sicut voluntas vt est ꝑn^m^ operatiuū aliquo modo posterius operat̄ q̄ꝫ itellectus:ita vt est ꝑn cipium ꝓductiuum aliquo modo posterius ꝓducit q̄ꝫ itellectus:ꝛ ita non erit causa superioꝛ neq̄ poꝛ in ꝓduc tione que est ꝓp̄e itellectus. ¶ Propter istas tamē au ctoꝛitates Aug.itelligendum est ꝙ in nobis non est tm̄ vnicus actus itelligendi:accipiendo actuz de genere q̄/ litatis:neq̄ vnicus actus gignendi: accipiendo actuz ꝓ actione de genere actionis:qz si esset tm̄ vnic⁹ actus iste ꝛ tm̄ vnicus ille:ꝛ ille ꝛ iste essent idē:tunc voluntas no stra nullam causalitatem haberet in rōne actus itelligē di q̄ est de genere qualitatis:neq̄ in rōne actus gignen/ di q̄ est de genere actionis.in dīnis igit̄ cum non sit ī pa/ tre nisi vnicus actus itelligēdi respectu illius actus vo/ luntas patris non habebit aliquā rōnez ꝑncipij vel cau se.cum etiā nō sit nisi vnicus actus dicēdi respectu illi⁹ voluntas non habebit rōnem ꝑncipij:qz voluntas sicut operando ita ꝛ producendo vel ꝑncipiando sequitur ali quo modo itellectum.actus igr̄ dicendi precedit omnē ꝑncipiationem voluntatis.potest tamē voluntas vt cō/ placens:non vt ꝑncipians habere actum respectu illius genitionis ex hoc ꝙ voluntas vt operans in patre non presupponit genitionem:sed tm̄modo itellectionem il/ lam qua pater formal'r itelligit:in nobis aūtē vere sunt auctoꝛitates Aug.ꝙ voluntas mouet aciez ad actuz co/ gnoscendi:ꝛ tenet eaz in cognitione:qz posito ꝑmo actu nostro siue de genere qualitatis siue de genere actionis possumus habere alios actus posteriozes ex iperio vo/ luntatis:in patre aūt voluntas non admouet itelligen/ tiam patris vt fozmandaz a memoziа patris:qz in patre non est nisi vnica intellectio formal'r:que p̄cedit aliquo modo ꝓductionem verbi.n eq̄ admouet memoziā ipsi obiecto vt gignatur verbum. ¶ Cōtra istud ar.ꝙ Aug. nō tm̄ itelligit in nobis sed etiā in deo:qz Aug.nunq̄ vi detur assignare actum volendi volūtati vt est tertia ꝑ

Jo.1 ditō li di.6. vnica

imaginis:nisi illum q est ꝺiungere parẽtem cũ ꝓle. ⁊ hic mõ hꝫ causalitatẽ aliquaꝫ reſpcũ genitõis ꝓlis. q̃ iſta ꝓs vt ẽ pars imagis nihil repñtabit in ꝓtotipo:niſi volũtas ꝺina hẽat aliquo mõ ſic ꝺiũgere. ¶ Ꝛ. ⁊ ſi frequẽter aſſignet volũtati actũ illũ vt eſt pars imagis:tñ aliqñ ſibi aſſignat aliũ.vꝫ.ꝺilectõeꝫ eiuſdẽ obi:qõ ẽ obꝫ memoꝛie ⁊ itelligẽtie ſic apparet.i5.de tri.ca.20.vel.6z.vñ põt in gt,ſempiterna imutabiliſq̃ nã recoli cõſpici cõcupiſci q̃ auctas poſita ẽ ſupꝛa ꝺi.3.q.vlti.ibi.n.exp̃ſe ponit trinitatẽ in memoꝛia itelligẽtia ⁊ volũtate vt hũc actum circa obm idẽ.ſ.veritatẽ increatã. filr.lib.i4.ca.8.ponit trinitatẽ in mẽte iquantũ meminit ſui: itelligit ſe:⁊ ꝺiligit ſe.vtrũq̃ etiã actũ tãgit ſimul.i5.de trini.c.3. mens ⁊ noticia qua ſe nouit:⁊ amoꝛ quo ſe noticiãq̃ ſuam ꝺiligit.⁊ hñ ꝯcurrũt iſti ꝺuo actus in volũtate nr̃a: ga ipſa amãs obm amat etiã noticiã obiecti eiuſdem.⁊ ex amoꝛe obiecti mouet itelligẽtiam ad itelligẽdũ illud copulãs ipſaꝫ memoꝛie de q̃ ipſa formet.⁊ tenẽs eam in tali ꝺiũctiõe: ⁊ p hꝫ in actuali itellectõe vni⁹ obi. Iſtoꝝ ãt ꝺuoꝝ actuũ volũtatis i nob ꝓncipalioꝛ ẽ ille q ẽ ꝺilectio obi: qꝛ ille ẽ cã q̃ꝫ ꝺilectiõis: act⁹ tñ ali⁹.ſ.ꝺilectio act⁹ ẽ vlioꝛ:ga reſpcũ ẽt obi mali ꝺiligimus actũ cogſcẽꝺi: lꝫ nõ obm,ſic
Cap.io. ꝺicit Augu.9.de tri.ꝺiffinio itemperãtiã:⁊ hoc ẽ verbuꝫ eius. placet mihi ꝺiffinire:lꝫ nõ placeat mihi icõtinẽtia. volũtas igit in nobis vt eſt pars imagis repñtat voluntatem in ꝺeo nõ quãtum ad iſtũ actũ copulãꝺi q ẽ volũtatis nr̃e:ſꝫ quãtum ad aliũ actũ inquãtuꝫ.ſ.volũtas noſtra ẽ p̃n⁹ ꝓducẽꝺi actũ circa iꝺẽ obm qõ fuit memoꝛie itelligẽtie nr̃e:qꝛ volũtas in ꝺiuis eſt p̃n⁹ ꝓducẽꝺi amorem adequatũ eẽntie ꝺiue que ẽ obm p̃mũ memoꝛie ꝺiuine itelligentie ⁊ volũtatis ⁊ ille amoꝛ ꝓduct⁹ eſt ſpũſcũs cui coꝛrñꝺet i nobis ꝺilectio ꝓducta:q̃ ꝺilectio freq̃ter ab Aug.vocat volũtas:ſꝫ volũtas ꝓꝓꝛie i nobis q̃ ẽ potẽtia nõ coꝛrñꝺet ſpũi.ſ.ſeꝺ vi ſpiratiue q̃ ẽ in p̃re ⁊ fi.⁊ hꝫ p̃m illũ actũ quo volũtas i nobis eſt p̃n⁹ ꝓducẽꝺi amoꝛẽ obi itellecti:nõ aũt p̃mo inq̃tũ hꝫ ꝓducere amoꝛez noticie gẽite. nullo aũt mõ iquãtũ eſt cã ſupioꝛ noticie gẽite ſic qꝺez vis ſpiratiua ẽ p̃n⁹ ꝓducẽꝺi ſpñſciñ in ꝺiuis q ẽ amoꝛ eſſentie ꝺiuine:⁊ ẽt amoꝛ noticie genite.lꝫ fortẽ p̃m aliquẽ oꝛꝺinẽ:ſeꝺ nõ ẽ vis illa ſpiratiua aliquo modo p̃n⁹ ꝓductiuuꝫ noticie genite: qꝛ ⁊ſi p̃r in p̃mo ſigno oꝛigis ſit volẽs ⁊ in ſcõ gignat:tñ volũtas p̃ris non hꝫ rõnem p̃ncipy reſpcũ illi⁹ gignitiõis verbi.ſic igit pꝫ quo modo p̃r volẽs generat filiũ:⁊ tamẽ nõ volũtate vt p̃ncipio formali elicitiuo generatõis. ¶ Tamẽ quãtuꝫ ad itentõeꝫ Auguſ.ꝺe ꝺilectõe copulãte parẽteꝫ cũ ꝓle:
ẽ. quo 6.q.5. ꝺicit qꝺã ꝺoctoꝛ q illa ꝺilectio copulãs loquẽꝺo reſpectu actus ſentiẽꝺi ẽ iclinatio fcã in potẽtia p ſpẽm ſenſibilẽ.vñ iſta gnq̃ que ponit ille ꝺoctoꝛ.vꝫ. obꝫ ſenſibile: ſpẽm:iclinatõeꝫ factã:potẽtiam ſentiẽꝺi:⁊ actũ ſentiendi. ¶ Probat p vnã auctoꝛitatẽ Augu.xi.ꝺe tri.ca.2.vl 4.°cũ enumerat Augu.q̃ꝺã ad ſuũ ꝓpoſitũ faciẽtia in fine ſic.ſenſum iquiẽs ꝺetinet oculoꝛũ animi itentio:eccε ait ille 3m.qõ.n.ꝺetermiet ſenſum nõ ẽ niſi illa excitatio per ꝺictã iclinatõeꝫ. vocat aũt eã auguſti.fm eũ itentionem animi cauſantis:ga p ipſaꝫ fit ſenſus animi itentus ad percipiẽꝺũ obm. Sed iſtud nõ ẽ ibi ad itẽtiõeꝫ Aug. ga ibiꝺẽ ꝺiſtinguens ea abiuicẽ ꝺe itentõe ꝺicit q ꝫ 4o ſolius anime eſt.igit fm eũ illa itentio que erat 3m nõ ẽ illa iclinatio vel excitatio p ſpẽꝫ.ſimil'r illuꝺ 3m attribuit
.ii.c.4 volũtati illi: ꝺe qua ꝺicit inferius q volũtas hac atq̃ illac refert aciez mẽtis ⁊c.qõ nõ viꝺet vez ꝺe iclinatõe: ſeꝺ tãtũmoꝺo ꝺe volũtate ⁊ potẽtia aĩe.

Ad argumẽta ꝓncipalia. ¶ Ad p̃m cum ꝺicit Ricar.hoc mihi viꝺet ⁊c.nõ hꝫ viꝺet Augu.q̃ velle p̃ris ſit formal'r gignere:ga ꝺicit.ſ. ꝺe trini.ca°.i4.vel.3z.q̃ ſpiritusſanctus ꝓceꝺit qũo ꝺatus nõ quomõ natus.i.per moꝺuꝫ voluntatis libere:nõ per moꝺũ nãe.⁊ ideo opꝫ exponere Ricar. q̃ ipſe itelligat cõcomitãter. ¶ Ad aliuꝺ ꝺico.q̃ iuiꝺia nõ ſoluꝫ eſt in ſubtrahẽꝺo illa bona que p̃ñt cõmunicari actu volũtatis imediate: ſeꝺ quecũq̃ volẽs põt cõmunicare ⁊ nõ cõmunicat.pater autẽ volẽs lꝫ nõ ſicut p̃ncipio elicitiuo vel ꝓductiuo generat: vt ꝺcm̃ eſt.⁊ ideo tꝫ argumentuꝫ Augu.ꝺe iuiꝺia. ¶ Ad 3m ꝺico.q̃ nihil eſt ibi inuoluntarium.⁊ ideo generatio filꝫ nõ eſt iuoluntaria.cõcedo: ſꝫ tamẽ nõ ſequit vltra.ergo eſt volũtate vt p̃n⁹ elicitiuo. multa.n.facimus ſiue volũtate p̃cedẽte ſiue cõcomitante:quoꝝ p̃n⁹ imediatũ nõ eſt volũtas.

¶ Hic ſolet queri a q̃buſꝺam vtrum pater potuerit vel voluerit generare filiũ. Si enim inquiũt potuit vel voluit generare filium.ergo potuit aliquiꝺ ⁊ voluit:qõ nec voluit nec potuit filius. Nam filius nec potuit nec voluit generare filiuꝫ. Cui verſutie facile rñꝺemus ꝺicẽtes:poſſe vel velle generare filiũ:non eſt aliq̃ꝺ poſſe vel velle ſubiectũ potẽtie vel volũtati. Eſt tñ aliq̃ potẽtia vel volũtas.ſ.poſſe vel velle gignere filiũ. ⁊ ideo ꝺiſtinguẽꝺa eſt itelligẽtia p̃poſiti ꝟbi:poſſe vel velle gignere filiũ. ⁊ poſſe vel velle aliq̃ꝺ.neq̃.n.generatio filꝫ aliq̃ꝺ eoꝝ eſt:q̃ ſubiecta ſunt ꝺiue potẽtie ⁊ volũtati:nec ẽ aliquiꝺ inter oĩa vel ꝺe oib⁹:ſeꝺ ſup oĩa ⁊ añ oĩa.nõ.n. añ voluit vel potuit q̃ꝫ gẽuit.ſicut nec añ fuit q̃ꝫ genuit: qa ab eterno fuit ⁊ ab eterno genuit. Ex ſimili quoq̃ hoc viꝺere poſſumus. Pat.n.põt cẽ p̃r:⁊ vult eſſe p̃r:fili⁹ ãt nec põt nec vult eẽ pater.q̃ p̃r põt vel vult eẽ aliq̃ꝺ qõ ñ põt vl' vult eſſe filius.non ſequtur:qꝛ eſſe p̃rem nõ eſt eſſe aliquiꝺ:ſeꝺ põt eſſe ad aliquiꝺ: vt in ſequenti oſtenꝺetur. ¶ Diſ. VII.

Circa diſtinctõeꝫ ſeptimã q̃ro vtrũ potẽtia generãꝺi in p̃re ſit aliquiꝺ abſolutũ vel ꝓꝓꝛietas p̃ris.q̃ ꝓꝓꝛietas p̃ris ꝓbo.Augu.5.ꝺe trini.ca.6°: eo p̃r eſt quo ẽ ei filius.q̃ eo ẽ p̃r quo generat.ꝓbõ ꝓñtie.ga generatiõe eſt ei filius:ſeꝺ paternitate eſt p̃r.q̃ paternitate gnãt vl' ſi ꝺeitate gñat.q̃ ꝺeitate ẽ p̃r. ¶ Itẽ p rõnẽ:act⁹ ꝓꝓꝛi⁹ eſt a ꝓꝓꝛia forma agẽtis:ſeꝺ generare eſt ꝓꝓꝛius actus p̃ris.ergo ⁊c. ꝓbatio maioꝛis.tum ga ꝓꝓꝛia forma ꝺat eſſe.igit ⁊ agere.tuꝫ ga ſi forma cõis ⁊ effectus cõis: ga cauſa ⁊ effectus coꝛrñꝺẽt ſibi inuicem:vl'is vl'i:particularis particulari.z.phyſicoꝝ:⁊.5°.metaꝟ.c.ꝺe cauſa. T.c.38.
¶ Itẽ mediũ eſt eiuſdẽ generis cũ extremis: ſeꝺ ſuppoſita q̃ ſunt extrema ſunt relatiua.igit illuꝺ quo ſuppoſitũ agit: qõ ẽ mediũ iter ea ẽ relatiuũ. T.c.2.
¶ Itẽ potẽtia eſt eiuſdẽ generis cũ actu:imo in ꝺiuis ſunt iꝺẽ:ſeꝺ act⁹ generãꝺi ẽ relatio vel relatiuũ.q̃ ⁊ ꝓncipiũ erit relatio vel relatiuuꝫ. ¶ Cõtra Dama.generatio eſt opus nãe:ſꝫ nõ Cap.8. eſt opus nãe vt generãtis:ga nã nõ generat.ergo ẽ opus nãe vt ꝓncipy generãꝺi. ¶ Itẽ Hylarius ꝺe trini.lib.5. Circa fi. Ex virtute nature in eanꝺeꝫ nãm natiuitate ſubſiſtit filius. ¶ Item magiſter in lr̃a.Pater nõ eſt potẽs niſi natura.⁊ logit ꝺe potẽtia generãꝺi.q̃ ⁊c.

Th.1.p. ssũ.q.43. arti.5. Hic est opinio talis q illud quo pr̃ generat ẽ essentia pp bãc rõnem: ga generãs assimilat sibi genitũ in forma qua agit: filius aũt assimilat̃ pr̃i in essentia nõ in ꝓprietate. g̃ ꝛc̃. ꝛ declarat̃ rõ: ga sicut in creaturis ꝓprietas indiuidualis nõ est rõ agẽdi: sed nã in qua ĩdiuidua cõueniũt: ita in diuinis ꝓprietas personalis que cozrñdet ꝓprietati ĩdiuiduali in creaturis nõ erit rõ agẽdi vel gignẽdi. ¶ Cõtra istud arguit̃ multiplr. ꝑmo sic: oĩs forma sufficiẽter elicitiua alicuius actõis si p se ẽ per se agit illa actione. Exemplum. si calor ẽ sufficiẽs causa calefactiua calor separatus calefaceret. g̃ si deitas sit potẽtia generatiua ꝛ cõstat q̃ sufficiens sequit̃ q̃ si per se sit deitas q̃ per se generabit. deitas aũt ꝑus est in se aliquo modo q̃z itelligat̃ esse in ꝓsona: ga deitas vt deitas est p se esse: ita q̃ tres persone ipa deitate p se sunt: nõ ecõuerso. 7°. de tri. c. 4. oĩs creatura ad se subsistit quanto magis deus. Et ifra: hoc ẽ deo esse qõ subsistere. ergo in isto ꝑmo signo nãe in quo itelligit deitas ĩ se añq̃z itelligat̃ in ꝓsona generabit: ꝛ ita deitas sicut cõsiderata distinguet̃ a genito. Si dicat̃ q̃ deitas nõ hz per se esse nisi in ꝓsona. ꝛ ideo nõ per se agit: sz ꝓsona p se agit. ¶ Cõtra. argumẽtum ꝓbat oppositum: quia si calor habẽs esse participatũ ꝛ p miraculum esset p se: posset opari per se illa operatõe cuius est ꝑncipiũ quo elicitiũ in supposito. g̃ ipa diuina essentia que est per se eẽ ex se: nõ aũt p se participat esse poterit per se esse agẽs illa operatõe cuius est ꝑncipiũ quo elicitiũ in supposito: ꝛ ita stat argumẽtũ. ¶ Itẽ 2°: sic. ꝓducẽtis ꝛ forme qua ꝓducẽs ꝓducit eadem est relatio ad ꝓductum. hoc accipit̃ a ꝓho. 2. physico. 2. 5. metaph̃. vbi vult q̃ ad idem genus cause ꝛ ꝑncipy pertinẽt ars ꝛ edificator. g̃ ad idẽ genus ꝑncipy ꝑtinẽt ꝓducẽs ꝛ illud quo ꝓducens ꝓducit. ꝛ ita si eẽntia sit qua pr̃ generat habebit essentia relationem realẽ ad genitũ. hoc falsum ẽ. ergo ꝛc̃. ¶ Itẽ 3°. forma ĩquãtum est in qua assimilant̃ generãs ꝛ genituz: nõ hz vnitatẽ nisi rõnis: sicut accipit̃ a Dama. lib. ꝑmo. ca° 8°. g̃ nec entitatẽ nisi rõnis. g̃ ſm hoc nõ est ꝑn^m elicitiũ actõis realis. ¶ Item 4.° forma nõ est ꝑn^m agẽdi nisi inquãtum agẽs est in actu p eã: nõ est aũt in actu per ipsaz nisi ĩquãtum est in ipo: nõ est aũt in ipso nisi vt est hec. g̃ vt est hec ẽ ꝑn^m. ¶ Itẽ 5°. ꝓductio p ꝑus est distictiua q̃z assimilatiua: qõ pz: ga oĩs ꝓductio est distinctiua: nõ aũt omnis est assimilatiua. g̃ forma que est ꝑncipium ꝓductionis ꝑus est ꝑncipiũ eius inquãtum forma est distinctiua q̃z ĩquãtum est assimilatiua. ipsa aũt est distinctiua ĩquãtum hec. assimilatiua ĩquãtum forma. g̃ ꝑus est ꝑncipiũ ꝓductiuũ inquãtũ hec q̃z inquãtũ forma. ¶ Item instat̃ ꝺ ꝓbatõez argumẽti positõis. tum ga bzutum generãs bzutũ assimilat̃ ei in spẽ: ꝛ tñ forma specifica bzuti nõ est ꝑncipiũ generãdi sed potẽtia vegetatiua. igit̃ maioz videt̃ esse falsa. tum ga in augmẽtatiõe carnis calor est ꝑn^m actiuum ſm phm. 2. de aĩa: ꝛ tñ illo generat̃ caro aĩata similis generãti in forma vegetatiua.

T.c. 50. ꝛ circiter

Hẽ. quo li. 3. q. 3. ꝛ i ssũ. art. 57. q. 7. **Aliter dicitur** q̃ generationis in diuinis opz dare aliqð ꝑncipiũ positiuũ: qz actio est positiua: nõ sunt aũt positiua in diuinis personis nisi essentia ꝛ relõ. relatio aũt nõ põt esse ꝑncipiuz illius ꝓductõis: ga relatio nõ est ꝑn^m nec terminus motus ex

T.c.10. 5°. physico ꝛ. g̃ eẽntia: sed essentia ſm se ꝯsiderata est indetermiata ad plures ꝑsonas ꝛ ad actões pluriũ ꝑsonarum. g̃ opz q̃ ad hoc q̃ ipa sit ꝑn^m determiate actiõis q̃ determinet̃. determinat̃ aũt per relõnẽ. ꝛ iõ relõ ponit̃ ꝑn^m nõ elicitiuũ sed determinatiuũ. ¶ Ad hoc etiaz adducit̃ cõfirmatio ex creaturis vbi eadẽ forma dat actũ ꝑmum ꝛ z^m: sed determinat̃ ad hũc ꝛ illum ex diuersis respectib^9: ga ad ꝑ^m determinat̃ ex respcũ ad subm ꝛ ad z^m ex respcũ ad obz. ¶ Cõtra. ideteriatio ẽ duplex. Que dã ẽ potẽtie passiue: vt ideterminatio mãe: ꝛ q̃dã potẽtie actiue illimitate ad plures effectus. ¶ Exemplũ. sic̃ sol est indeterminatus ad ꝓducendũ multa animalia: nõ q̃ aliquã formã recipiat vt agat: sed ga hz virtutẽ ꝓductiuam illimitatã: qð aũt est indeterminatũ indeterminatione mãe opz q̃ recipiat aliquã formaz ad hoc vt agat: ga nõ est in actu sufficiẽte ad agẽdum: sed qð est ideterminatũ indeterminatõe potẽtie actiue est ex se sufficiẽter determinatũ ad ꝓducẽdum quẽcũq̃z istoz effectuũ: ꝛ boc si passum disposituũ sit approximatuz vbi requirit̃ passuz: vel ex seipso vbi nõ requirit̃ passum. ꝓbatio: si talis actiuũ esset de se determinatũ ad vnũ effcm̃ posset de se sufficiẽter ꝓducere illum: sed si est indeterminatũ ad hoc ꝛ ad illud ex tali illimitatõe nulla tollit̃ pfectio causalitatis eius respcũ talis effcũs: sz tm̃ causalitas addit̃ respcũ alterius. igit̃ ita põt ꝓducere istud sic̃ si esset tm̃ istius: ꝛ ita nõ requirit̃ aliqð determinãs. Ad ꝓposituz: essentia diuina nõ est ꝑncipiũ indeterminatũ ideterminatione mãe. igit̃ sine determinatione alterius q̃si prꝛncipy actiui erit simplr determinatũ determiatione que requirit̃ ad agẽdũ: ita q̃ nõ requirit̃ aliqd aliud. ¶ Cõfirmat̃. ga talis indeterminatio ꝑncipy actiui: sz sit ad disparata: nõ tamẽ est ad ꝺictoria: sed determinate ad alteraz partẽ ꝺictionis respcũ cuiuslibz istoz disparatorum. nulla aũt ideterminatio ꝓhibz ex se determinate agere nisi q̃ aliquo modo esset ad ꝺictoria vt ad agere ꝛ nõ agere. g̃ ꝛc̃. ¶ Item 2.° quãdo aliqð ꝑncipium actiuum est ideterminatum ad aliquos duos effcũs: nõ ex equo: sed ſm ordinẽ nãlem ex se sufficiẽter determiatũ est ad ꝑmum illoz. ꝛ posito ꝑmo ẽ determinatũ ad secũdum. essentia aũt diuina nõ est ĩdetermiata ad istas duas ꝓductões ex equo: sed p ꝑus se hz ad generatõez. igit̃ est ex se sufficiẽter determiata ad vtrũq̃z: ga ex se ꝑmo ordine ordinis ad ꝑmã: ꝛ illa posita est determiata ad secũdã: ꝛ ita ĩ nullo signo ordinis est ĩdetermiata ad vtrãq̃z quasi tũc eliciẽdã. ¶ Itẽ 3°. reõ est rõ suppositi agẽtis. igr̃ si est determiatiua ꝑncipy quo: habebit duplicẽ rõnez ꝑncipy respcũ generatõis. vnam inquãtum est rõ agẽtis: ꝛ aliã ĩquãtuz est rõ determiatiua ꝑncipy agẽdi. ꝛ sic ipa mediabit iter seipsaz ꝛ actõez. ¶ Itẽ 4.° sic. nã vt nã ponit̃ ꝑncipiũ elicitiuum isti^9 actõis. ipsa aũt vt nã non est determiabilis: ſm Dam̃. lib. 3. ca. 6. ꝓprietates determinãt hypostases nõ nãm vt nã. igit̃ nullũ est determinatiuum ꝑncipy quo vt ẽ ꝑncipiũ quo: sed tm̃ ꝑncipy agẽtis. ¶ Item 5°. reõ ſm istũ magistrũ tm̃ rõne differt a fundamẽto. g̃ nõ põt esse ꝑncipium determiatiuũ ad actuz realẽ aliquo modo distinctũ ab essentia: ga nihil cõcurrit ad rõnẽ alicuius ꝑncipy respcũ actõis realis: nisi reale. ¶ Item 6°. qð dr̃ de reõne determinatiua in creaturis videt̃ esse falsum: ga calor ex se non per aliquẽ respectũ mediũ est fundamẽtũ huius respcũs potẽtie calefactiue: nõ opz etiam q̃ determinatio ad actũ ꝑmum ꝛ secundũ fiat p respectus: quia eadem forma absoluta dat actum ꝑmum absolutum ꝛ scõz ꝛ nõ respectiuũ: ꝛ ꝓncipium agẽdi est absolutũ ꝛ nõ respectiuum.

Ad questionem igit̃ rñdeo distiguẽdo ð potẽtia. Uno modo dr̃ potentia logica que dicit modum compõnis facte ab intellcũ: ꝛ ista notat non repugnantiaz extremoꝝ de qua dicit pho. 5°. metaph̃. ca. de potẽtia. Illud est possibile cuius ꝺrium non est de necessitate vez. ꝛ si hoc modo querat̃ de potẽtia generãdi in diuinis: dico q̃ ipsa est possibilis comparãdo generationem ad quẽcũq̃z actum nõ repugnantem generatõi. ꝛ tũc possibilitas est pr̃is vel dei ad hoc ꝑdicatũ qð ẽ generare: qz isti termini nõ repugnãt.

T.c.17

T.c.10. ꝛ circiter

T.c.17. ꝛ.17. ꝛ.17. ꝛ.10.

impossibilitas aũt est q filius vel spũsc̃ũs generent: qr isti termini repugnant. ¶ Et si queriť qd est potẽtia generãdi i dinis isto modo. ¶ Rñdeo. nõ opz dare aliqõ pn^m quo aligs sit potẽs generare. sufficit. n. sola nõ repugnãtia terminoz: sicut si añ mundi creatõez mũdus nõ solũ nõ fuisz: sed q impossibile deus nõ fuisz r icepisset a se esse. r tũc fuisz potens creare mũdũ si fuisz intellectus aligs añ mũdi creatõez cõponẽs hãc: mundus erit: hec fuisz possibilis: ga termini nõ repugnarẽt: nõ tamẽ pp aliqõ pncipium in re possibili nec pp actiuuz sibi coz respõdẽs: nec etiam modo illa. mundus erit. fuit possibilis formal'r loquẽdo de potẽtia dei: sed potẽtia que erat nõ repugnãtia istoz terminoz: qr isti termini non repugnarẽt. lz istã nõ repugnãtiã concomitareť potẽtia actiua respũ huius possibilis. ¶ Alio mõ dř potẽtia diuisa ꝺ actũ. ista nõ est in deo. Relinquiť igiť potẽtia realis q dř pncipium agẽdi vel patiẽdi vt primum fundamẽtũ rel'onum: ga hoc nomẽ potẽtia nõ est abstractũ vltimata abstractõe: sed est cõcretum ꝺcretiõe ad fundamẽtũ: lz nõ ꝺcretiõe ad subm. de qua multiplici abstractiõe in relatiuis dcm̃ est supra. distiñ. 5. qõne pma. articulo secundo. ¶ Hic aũt tãtũmodo queriť de potẽtia agẽdi. r tũc distinguiť q hoc nomen potentia põt sumi vel p eoqõ p se significat: vel p eo qõ cõnotat: qõ est primum fundamẽtuz talis rel'onis. Primo modo accipiẽdo dico q potentia significat rel'onez: siť potẽtialitas vel pncipiatio. r hoc modo questio nõ hz difficultatẽ: ga potentia generandi in dinis dicit essential'r rel'onem. ¶ Secũdo modo est difficultas qõnis querẽdo qd sit illud absolutum qõ est fundamẽtum primũ istius rel'onis. r tũc loquendo semp pcise de potentia actiua siue ꝺductiua de qua ẽ modo sermo: distiguo vlteri^o de potentia denominatiue sumpta: q aliquãdo sumiť p suo fundamẽto precise: aliquãdo aũt p ipso cũ omnibus alijs que ꝺcurrũt ad hoc vt possit elicere actũ: que. s. requiruntť ad rõnem potẽtie ꝓpinque: cuiusmodi sunt in creaturis approximatio passi r impedimẽti remotio. ¶ Jsta distictio vltima potentie accepte p fundamẽto precise: vel p ipso cũ alijs oĩb^9 cõcurrẽtibus accipiť a p̃bo. 9. metaphy. diffinitio aũt potentie actiue quã ponit. 5. t. 9. metap̃. est potẽtie actiue pmo modo sumpte. potẽtiam aũt secũdo modo sumptã exp̃mit ipse manifeste. 9. metaph̃. ca. 4. Quoniaz inquit aligd possibile r qñ r qũo r q̃cũqz alia necesse est adesse in diffinitione: r subdit. Tales potentias. s. irrõnales necesse est vt possint qñ passiuũ r actiuum approꝛopinquanť hoc qdẽ facere illud vo pati. ¶ Et si obyciať ꝺ eũ q iste irrõnales possint impediri. hoc excludendo dicit: nullo nãqz exterioz prohibẽte adiũgere nihil ad hoc opz. potentiã. n. hz vt est potẽtia faciẽdi. est aũt nõ oĩno: sed habẽtium aliquo mõ: in qbus excludunť que exterius ꝓhibent. remouẽt. n. hec coz que in determinatõe apponũtur quedã. vult dicere q quedã ptinẽtia ad diffinitionẽ potẽtie actiue vt potẽtie excludũt impedimẽtũ. q potẽtia actiua ibi fm eũ accipiť cum omnib^9 ꝺcurrẽtibus ad possibilitatẽ ꝓpinquaz agendi.

T.c.10.r circiter T.c.17. T.c.27.et inde T.c.10.

Loquendo tunc de potẽtia. i. de primo fundamẽto istius rel'onis p̃cise sumpto: dico q potẽtia generandi pr̃is nõ est rel'o: sed aligd absolutũ. ¶ Partem negatiuaz ꝓbo. pmo: ga ois rel'o videť eque nãliter respicere suũ ppriũ cozrelatiuũ: q relatio spirantis suũ ꝓprium cozrelatiuum sicut relatio generãtis suuz: nõ distinguuntť aũt in dinis ꝺductiones per modũ nãe r volũtatis: nisi ga pncipium quo p ducens ꝺducit aliter r aliter se habet ad ꝺductionem r ꝺductũ: ga hec nãliter hec libere. q nõ essent tũc due ꝺductões formal'r distincte p modũ nature r voluntatis.

T.c.17.

¶ Secundo. ga tunc eadem relatio esset pncipium sui ipsius: ga in pr̃e nõ est nisi vnica relatio ad filiuz. r illa ẽ per te quo respcũ generatiõis: que. s. generatio est eadez rel'o licz aliter nominata. q̃ r c̃. ¶ 2°. quia tũc paternitas esset simpl'r perfectioz filiatõe. ꝓbatio ꝓñtie dupl'r. Primo. qr illud quo ꝺducens ꝺducit si nõ est eiusdez rationis cum ꝺducti forma: cõtinet eam virtualiter: r est pfectioz ea. ergo si paternitas est quo pr̃ agit. r nõ est eiusdẽ rõnis cũ filiatõe ꝓtinet filiationem virtual'r r ẽ pfectioz ea. ¶ 2°. ga filiatio nõ dat filio q agat. nihil. n. nec ad intra nec ad ex̃ ꝺducit filius filiatiõe. ergo si pr̃ paternitate agit formal'r paternitas erit aligd perfectius filiatione. ¶ Partem affirmatiuã sol'onis ꝓbo. pmo sic. qõ est pfectiõis in pncipio ꝺductiuo nõ tollit ab illo rõnez pncipij ꝺductiui: sed cõmunicare se in identitate numerali r adequata cõicatõe sibi: ponit pfectõez in pncipio ꝺductiuo. q̃ hoc nõ tollit ab aliquo rõnem pncipij ꝺductiui: sed si deus p impossibile generaret aliũ deuz: r ille alius 3^m deitas poneret pncipiũ ꝺductiuũ alterius: r nõ relatio. r tũc deitas nõ cõmunicaret se identitate numerali nec cõmunicaret se communicatõe adequata sibi in rõne pncipij ꝺductiui: ga deitas possz esse pn^m alterius cõicatiõis: puta facte per impossibile a secũdo deo. ergo cũ modo deitas cõmunicet in idẽtitate numerali r cõmunicatõe adequata sibi: ita q deitate nõ põt esse alia communicatio numero eiusdem rõnis cũ ista. sequiť q multo magis modo ponet absolutum esse pncipium ꝺductiuum q̃ tunc poneret. ¶ Exemplum istius est si calor in igne cõmunicaret se eundem numero ligno r cõmunicatiõe adequata: ita q iste calor nõ possz esse pncipiũ alterius calefactiõis nõ negaret calorẽ ignis esse pncipiũ ꝺductiuũ caloris in ligno cuz modo de facto ponať calor esse pncipium illius. r hoc cũ duplici impfectiõe oppositа duplici pfectõi hic suppositе: ga nũc est ibi diuersitas caloris cõmunicati: r cõicatio nõ est adequata: hic autẽ esset identitas caloris: r cõmunicatio adequata: r tñ illa hypothesi posita lignũ calore nõ possz calefacere. nõ enĩ se: ga accipit calorẽ calefactõe q̃ est ab hoc calore: r tunc ꝓus haberet calorẽ q̃z hret calorẽ: nec aliud: ga ista calefactio ligni ponit adequata illi calori ĩ rõne pncipij actiui. ¶ Jta intelligẽdũ est in ꝓpositо q illud qõ poneret esse pn^m alterius cõicationis: si cõicatio fieret in diuersitate numerali r nõ adeq̃ta illud idem dz modo poni pncipium qñ fit cõicatio eiusdẽ r adequata pncipio produ ctiuo. ¶ 2°. ꝓbo idem sic. aligd absolutũ est termin^9 formalis generatõis. q aligd absolutuz est rõ formalis quа agẽs agit. añcedens ꝓbatũ ẽ distinctõe. 5. qõne. 2. prima rõne ꝺ pmam opinionem. ꝓbo ꝺñam: qr impossibile est agẽs cõicare terminũ formalem ꝺductõis nisi agat forma eque pfecta si agit vniuoce: vl'pfectiori si equoce. in dinis aũt nihil est pfectius absoluto: ga absolutũ est formal'r infinitũ. rel'o aũt nõ. q̃ r c̃. ¶ Huic rõni instať q cõsequẽtia tñ valz in generatõe vniuoca. hec aũt ꝓbať eẽ equoca. tum ex parte psonaz. tum ex ꝺductiõib^9. tuz ex rõne dr̃ntie specifice. ¶ Prima via sic. pr̃nitas r filiatio differunt spẽ. ergo persone cõstitute p eas. añcedẽs probať: ga differũt fm qditates: r talis est dr̃ia specifica. tũ ga sunt puri actus: dr̃ia autẽ actus r forme est specifica. ꝺña ꝓbať. pmo: ga nõ maioz distinctio est in pncipys q̃z pncipiatis. ¶ 2°. ga eadem est dr̃ia formalium cõstituẽtium r constitutoz. ¶ 3°. ga eadez est dr̃ia eoz fm que pcise aliqua differũt r ipsoz differẽtium. ¶ 4°. ga rel'ones sunt idem eẽntie dine sicut persone. igiť ꝓpter istud non negabiť differentia specifica personaz sicut nec relationuz. ¶ Secũda via de ꝺductõibus arguiť sic. si ꝺductões differunt spẽ. q̃ r ꝺducta. añcedens pz: qr in di-

nis non est ꝓductio nisi vnica vnius rōnis. ꝟña ꝓbaf. tum ga alr nō esset ꝓportio ꝓductionū ad ꝓducta. tum secūdo: qz ꝓductōes sunt eiusdez rōnis cum ꝓductis. tuz 3°. qz potentie alterius rōnis regrunt obiecta alterius rōnis. g̃ si ꝓducerent sua oba ꝓducerent ea alterius rōnis. g̃ sicut ītellectus ⁊ volūtas ꝓesupponunt bonum ⁊ vez formalr distincta: ita ꝓducerent termios formalr distictos vel erunt gbus termini sic distincti ꝓducunt. ¶ 3ª via de dria specifica arguit sic. dria specifica videt esse pfectioz q̃z dria numeralis: qō ꝓbaf: ga distinctio spēruz est de perfectōe vniuersi: nō aūt distictio idiuiduoz. g̃ dria specifica sicut perfectioz videt esse ponēda in dinis. ¶ Ad ista. siue generatio ponaf equoca siue vniuoca: rō nō ifringit: qz in equoca generatōe opz ꝑnci piuz productiuū esse perfectius forma terminate. nihil aūt ī deo est perfecti⁹ absoluto: ⁊ spāl'r nulla rel'o perfectioz. absurdissimū. n. videt dicere q̃ rel'o cōtineat vtualiter essentiā dinā: ꝛclusio tamē ad quā īducunt iste rōnes. s. de generatōe equoca videt esse falsa: qz cuz ī ꝑmo termio generatōis. s. in ipso ꝓducto cōcurrant duo. s. natura ⁊ rel'o ꝓoꝑa ipsius producti qua est hec: aut generatio dr equoca vel vniuoca a termio formali generatōis: aut a formali ꝓꝑo ipsi suppositoꝓducto. ¶ Si ꝑmo modo cum natura que est termius formalis hui⁹ ꝓductōis sit eadē ī ꝓducēte ⁊ ꝓducto: secf vniuocatio: qz pfectissima similitudo. ¶ Si 2° modo. g̃ nulla generatio ē vniuoca: qa nullum genitū in sua forma īdiuiduali assimilaf gignenti. ¶ Doc ēt arguit alio modo ⁊ est idē quasi: qz generatio ⁊ est distictiua ⁊ est assimilatiua. perfectioz aūt rō in ea est q̃ sit assimilatiua q̃z distictiua. qō apparet: ga sic est a forma sub ratiōe forme: nō sub rōne qua hec: ⁊ rō forme est perfectioz ī supposito ista dria īdiuiduali. si. n. perfectius est in generatōe ipsaz esse assimilatiuam. g̃ ꝟm hec generatio dr esse vniuoca vel equoca.

Si. n. diceret talis vel talis īquantū est distictiua quelibet esset equoca: qz quelibz distiguit: ⁊ hec ē iperfectio ⁊ rō in generatōe: ga ꝟuenit imperfectissime generatōi. g̃ per hanc nō distiguit vniuoca ab equoca. ergo ad ꝓpositum cū generatio sit assimilatiua quatenus eadez natura cōmunicaf distinctiua quatenus est geniti distincti a generāte distincto. secf q̃ penes nām gignētis ⁊ geniti sit vniuocatio ⁊ nō penes distinctōez eoz. s. gignentis ⁊ geniti. ¶ 3ª applicaf ad propositū: ga si ille due dr̃ie īdiuiduales que sunt ꝑmo diuerse constituūt producta non ꝑmo diuersa: sed iter que est generatio vniuoca ꝓp similitudinē in nā. si iste dr̃ie īdiuiduales essent spēs alteri⁹ generis: adhuc nō ꝟstituerēt distincta tāta distictiōe q̃ta esset eaz in suo genere: ga tūc dr̃ie īdiuiduales cōstituerent ꝑmo diuersa. Oz aūt constituta modo nō sunt ꝑmo diuersa: hoc est ꝓp nāz in qua nā īdiuidua ꝟueniunt: ita etiā tunc cōuenirēt in eadez nā: licz differentie constituentes essent species alterius generis. igif tunc cōstituta essent eiusdem speciei sicut modo.

Ad argumenta igif in oppositū. ¶ Ad ꝑmū dōm. q̃ nō est ibi ꝓprie gen⁹ nec spēs nec dria specifica: sed bene concedo q̃ paternitas ⁊ filiatio sunt rel'ones quasi alterius spēi ⁊ alteri⁹ rōnis: ga sunt opposite ⁊ nō fundate supra vnitatē īmediate sicut similitudo vel eq̃litas. magis etiā distinguif paternitas a filiatiōe q̃z paternitas a paternitate. Sed cuz īfers. g̃ ꝟstituta sunt alterius rōnis q̃si specifice. nego cōsequētiam. ¶ Et ꝓp ꝓbatōez ꝟñe nōnduz est q̃ aliqua dr̃ aliq̃ magis distīgui ꝓp eoz minorē cōuenientiam in aliquo genere: aliqua ꝓp maiorē repugnātiam vel incompossibilitatē eoz: sicut ꝟria magis dr̃ distingui: vt album ⁊ nigrū: q̃z disparata: vt homo ⁊ albū: sed hoc modo non est ꝓprie dcm aliqua magis distīgui. plus. n. ꝓprie distīguunt̃ que minus ꝟueniūt in aliquo genere: ⁊ ita distincta genere generalissimo plus distīguunt̃ q̃z ꝟria que sunt eiusdē generis: lz ꝟria magis repugnēt. vñ vlr q̃ta est distinctio. i. repugnātia ꝟstituentiū vel formalr distīguentium tāta est ⁊ ꝟstitutoz: qz si albuz ⁊ nigrum sunt īcompossibilia: ⁊ ꝟstituta per ea sunt incōpossibilia: ⁊ ita esti ꝓposito. quāta. n. est īcompossibilitas paternitatis: ⁊ filiatōis: ꝓp quā pr̃nitas nō ē filiatio: tāta est ⁊ pr̃is ⁊ fily: ita q̃ pr̃ nō ē filius. Sed ꝑmo modo accipiēdo nunq̃z distīguētia cōueniunt tātum q̃z tuz cōueniunt q̃ per illa distīguunt̃: sicut pz per oia distīguētia discurrēdo. differentie. n. specifice nō icludūt genus in quo ꝟueniāt. spēs aūt distincte per eas icludūt genus in quo ꝟueniunt. ⁊ rō est: qz distinguentia aliqd presupponūt in ipsis distictis quod ipsa distinguentia nō includunt in suo ītellectu: distincta tamē per ea icludūt illud. ideo distincta cōueniunt in illo: distīguētia aūt ea nō conueniūt in illo. ¶ Et per hoc pz ad argumēta ⁊ ad ꝓbatiōes cum dr̃ de ꝑncipys ⁊ ꝑncipiatis. Dico q̃ maioz distictio. i. maioz nō ꝟueniētia boc ē in pauciozibus ꝟueniētia pōt esse ꝑncipioz q̃z ꝑncipiatoz: sicut dr̃ie specifice que sunt ꝑncipia spērum non ꝟueniūt ī genere ī q̃ ꝟueniūt ipe spēs: ⁊ ita ēt ē ō dr̃ntys indiuidualib⁹ ⁊ idiuiduis respcū nāe specifice. ¶ Per idem apparet ad illud de formalibus constitutiuis ⁊ de ꝑcise distictiuis. in oibus. n. ē falsum q̃ quāta ē distictio vel dr̃ia formaliū cōstituentiū tanta sit dr̃ia constitutorum. ¶ Sed adhuc pondero argumētum: ga iste rel'ones in ꝓposito sunt subsistētes. igif tātam dr̃iam habēt īquantum subsistētes: quantam habent ī ratiōibus ꝓpꝛys. subsistentes aūt sunt persone. igif tātam dr̃iam habēt persone quātam hñt rel'ones. ¶ Et ꝓterea aliq̃ differētia formali differūt persone ⁊ nō nisi dr̃ia illa que ē rel'onum: ga nullam aliā hñt q̃z istam que ē rel'onuz. ista aūt q̃ ē rel'onuz ē specifica. g̃ ista erit specifica vel nulla. ¶ Ad ista respōdeo ad ꝑmaz: q̃ lz rel'ones sint subsistētes: tamē persone nō tm̃ icludunt rel'ones: sed ipsam naturam in q̃ subsistūt. rel'ones aūt nō includunt formalr ipsam nām. in aliquo igif formalr ꝟueniūt ꝑsone in quo nō ꝟueniūt rel'ones formalr. ⁊ ideo hic nō ē tanta distinctio sic̄ ibi. ¶ Ad 3m̃ dico. q̃ non segf. istis ꝑcise persone distīguunt̃. ⁊ ista distīguunt̃ spē. ergo persone distīguuntur spē. sicut nec de differentys īdiuidualibus respectu īdiuiduoz. Et cum dicis. tūc nulla erit differētia distinctoꝛum: cuz nō sit illoz illa que ē distinctoz nec aliqua alia per illa. Dico q̃ per ista pōt esse distictio distinctoz ⁊ aliqua alia q̃z sit illa distictiuoz vel distinguentium ⁊ minoz: sicut per differētias īdiuiduales est aliqua distinctio ipsoz īdiuiduoz alia q̃z ipsarum differētiarum: ga differētie sunt ꝑmo diuerse: sed distincta nō sunt ꝑmo diuersa: sed tm̃ sunt distincta numero in eadem specie: ita hic in ꝓposito per relatōes distinctas in specie vel quasi genere: gbus tamē inquātuz sunt distincte accidit distīgui specie: possunt alia distīgui ꝓsonalr tm̃ in eadē spē sue in eadem natura. ¶ Ad secūdam viam de ꝓductiōibus. nego ꝟñam: ga hic ex pfectōe istius nature possunt esse aliqua ꝑncipia ꝓpꝛia alterius ratiōis: cōmunicatiua tamē ipsius essentie: quod nō contingit in aliqua natura imperfecta: ⁊ propter distinctionem istoꝛum ꝑnciꝓiozum formaliū possunt esse ꝓductōes alterius rōnis: ⁊ tamen ꝓducta vnius ratiōis ꝓpter vnitatem termini formalis. s. nature que cōmunicaf. Cum ꝓbaf illa cōsequentia ꝑma per propoꝛtōez. Dico q̃ ꝓportio illa ꝓductionis ad terminum formalem est q̃ per ipsam cōmunicaf terminus formalis: sed nō requiritur talis ꝓpoꝛtio q̃ ꝓductio sit vnius ratiōis si terminus formalis sit

vnius ratõis:qz productões possunt distigui per ratões suas formales alr q̃ ex terminis formalibus. sicut ꝺ ex ꝓncipijs formalibus. ¶ Exemplũ huius est:ga qñq̃z forma eadem põt acgri mutatiõibus alterius rõnis:sic idẽ vbi per motũ localẽ super magnitudinẽ rectam ⁊ circularez:q motus ita sunt alterius rõnis q̃ nõ sunt comparabiles ſm phz.7.physico.ita esset si eadẽ sanitas possz iduci imediate ab arte ⁊ imediate a natura. ¶ Cũ pbar illa ꝟña.z°.per hoc q̃ productões sunt eiusdẽ rõnis cuz productis. Dico q̃ quo ad hoc sunt eiusdem rõnis: ga sicut productões sunt relones:ita producta sunt relatiua:sed producta sunt subsistẽtia ĩ aliqua vna nã:⁊ productiones formalr nõ sunt supposita subsistẽtia in illa nã. ideo producta põt habere vnitatẽ aliquã in natura formalr cõmunicata eis per productões quã nõ habẽt formalr productiones. ¶ Cum arguit 3°.de potẽtiaz distinctõe ⁊ obiectorum distinctoz q̃ similis ẽ distinctio obiectoz ad potentias:patuit respõsio di.scõa.qõne 4ª. Utrum in diuinis sint tñ due productões ⁊c. ¶ De 3ª via.s.de perfectõe differẽtie specifice:dico q̃ dria specifica nõ ẽ pfectior identitate specifica in dinis:sed in creaturis ẽ perfectõis.posita.n.limitatõe creaturarum nõ põt esse tota pfectio in creaturis absq̃z distinctõe specifica: sed si in aliqua vna nã esset perfectio ifinita ibi distinctio specifica nõ regret ad perfectõez simplr.in creaturis igit differẽtia specifica ẽ perfectio supplẽs imperfectõez.in dinis aũt vbi vna natura ẽ simplr perfecta:nõ opz ponere talez perfectionem supplẽtez imperfectõez:ga nulla ẽ ibi imperfectio que suppleat. ¶ Exemplũ.generatio in creaturis ẽ perfectio supplẽs imperfectõem in corruptibilibus que sine generatiõe nõ possent ꝟseruari nec idẽ numeraliter nec idẽ spẽ.in dinis aũt nõ opz ponere talẽ pfectõez supplẽtẽ iperfectõez aliq̃z q̃ sit ibi: nec ĩ aliq̃ eterno.

Ad formam aũt qõnis qua querit de potentia generãdi an sit aligd absolutũ respõdeo gerundiuum cõstructũ cum potẽtia notat actuz vt egrediẽtez ab eodẽ suppositio cui attribuit potentia. simil ẽ de scia ⁊ volũtate quãdo cõstruunt cum gerundiuo notãt actum vt egrediẽtez vel potẽtem egredi ab illo supposito cui attribuit sciẽtia vel volũtas:pp quod nõ ita ꝺcederet ista:filius habz sciẽtiam vel volũtatem generãdi:quo modo cõcederet illa:filius scit generationem pris vel vult eam:ĩmo vñr ille negãde sicut iste: filius scit generare ⁊ vult generare:ga idẽ videt velle agere ⁊ habere volũtatem agẽdi:sed nõ idez istis videt esse velle actõez:qz hec nõ icludit eam velle vt actõez volũtatis quod alia vident significare.

Ad argumenta ꝓmo ad principalia. ¶ Primo ad Augu.dico q̃ itelligit eo formalr nõ eo fundamẽtaliter seu causaliter. ¶ Exẽplum:dicimus q̃ sortes ẽ similis similitudine formalr: sed dr silis albedie fundamẽtaliter seu causalr: ita in ꝓposito pr generat generatiõe formalr: sed hoc modo nõ querimus hic quo generat:sed querimus ꝟ quo generatio elicit vt ꝓn? formali elicitiuo:qõ.s.sit fundamẽtuz ꝓximum istius relatõis.intẽdit igit Augus.q̃ eo est pater quo ẽ ei filius.i.illa notõe hoc est q̃ pater nõ dr ad se pater sed ad filium:nõ aũt itelligit ibi quo pr sit pater siue generet vt ꝓncipio elicitiuo generationis: sicut pz ibi exꝑa sua. ¶ Ad z^m^ dico.q̃ duplex põt intelligi cõmunicabilitas forme. Una que ẽ vniuersalis que ẽ per idẽtitatem ad multa iferioza: quoz qõlibz est ipsum:sicut vniuersale cõmunicat singularibus. Alia que est ad multa quoz quodlibz est ipo:sicut forma cõmunicat materie: sed nõ est ipsuz: sicut dcm ẽ de duplici cõmunicatõe forme distinctõe scõa.qõne 4ª.tũc dico q̃ a forma cõmuni ꝓmo modo est operatio cõmunis:ga si formam aliquaz in vniuersali acceptã cõsequat aliqua opatio in vniuersali:qualibz formam singulare sub illa ꝟsequit operatio singularis eiusdez rõnis nisi aliqua forma singularis sit imperfecta.si aũt loquamur de scõa cõmunitate que est forme respcũ participãtium ipsam:dico q̃ nõ opz q̃ forma cõmunis sit ꝓncipiuz operatõis cõmunis:⁊ maxime quãdo habet a pluribus suppositis ſm ordinẽ:ita q̃ vni cõmunicat ab alio:⁊ hoc cõmunicatiõe adequata. sicut fuit declaratũ in exemplo adducto in ꝓma rõne ad partem affirmatiuã questiõis. ¶ Ad ꝓpositum:dico q̃ maior ẽ falsa.operatio ꝓpria est a forma ꝓpria:loquẽdo de appropriatõe scõo modo:qualis ẽ appropatio ista vel saltem nõ alia põt itelligi in ꝓposito. ¶ Et cum ꝓbat ꝓma ꝓpõ ꝓmo:quia propria forma dat esse.g̃ dat agere. nego ꝟñam.multe.n.sunt forme dãtes esse que non sunt actiue.⁊ ita nullo modo dãt actum z^m^.⁊ talis est prnitas sic ⁊ filiatio. Que aũt sit rõ quare quedam forme sunt actiue:⁊ q̃dã nõ:difficile ẽ assignare rõnẽ cõez:qz aliq̃ forme subales sunt actiue:⁊ aliq̃ q̃litates sũt actiue.aliq̃ ãt forme subales nõ sunt actiue.⁊ aliq̃ q̃litates nõ sũt actiue:⁊ tamẽ plus ꝟueniũt qualitates ⁊ qualitates in aliquo cõcepto cõmuni q̃z q̃litates ⁊ subẽ. Sil r alique forme substãtiales imperfectiores sunt actiue sicut elemẽtares:⁊ perfectiores nõ sunt actiue sicut mixtorum:sicut forma lapidis ⁊ alioz inanimatoz.alique etiam mixtoz perfectozum sunt cõmunicatiue sicut animatoruz.aliq̃ tamẽ perfectiores nõ sunt ꝟmunicatiue sui sicut forme corporum celestium ⁊ forme angelice.nõ igit videt rõ:quare alique forme in cõmuni sunt actiue ⁊ alique nõ. sicut in speciali nõ videt aliqua rõ quare calor est calefactiuus: nisi ga calor ẽ calor: ⁊ ita videt q̃ hec sit imediata calor est caloris effectiuus.ita etiaz videt q̃ omnes forme de genere q̃titatis ⁊ omnes relatões de gbus est modo sermo nõ sunt actiue:⁊ de omnibus talibus nõ valz.si dant actum ꝓmum.g̃ ⁊ z^m^. ¶ Cum ꝓbat z° ꝟñtia per phum. z° physicoz.⁊ 5° metaphysi.dico q̃ logt de vniuersali ⁊ particulari loquẽdo ꝓmo modo de cõmuni: nõ aũt accipiẽdo scõo modo.s.ꝓut eadẽ forma numero ẽ communis participãtibus eaz.ista.n.cõmunitas nõ est ĩ creaturis nec cõitas vniuersalis ad participãtia siue cõmunitate vniuersalis ꝓmo modo dicta. ¶ Ad 3^m^ cuz arguit de medio ⁊ extremis:dico q̃ qõdã ẽ mediũ ꝑ participationẽ vtriusq̃z extremi:sicut fuscum qõ ẽ mediũ iter albuz ⁊ nigz qõ est mediũ ex nã rei: ⁊ de tali verum ẽ q̃ est in eodẽ genere cũ extremis.sicut ꝓbat phus. io.metaphy. T.c.24
aliud ẽ mediũ aliquo alio modo accidẽtalr sumptuz sic opatio iter operãs ⁊ terminũ.istud nõ opz esse eiusdem generis cũ extremis:ga quãdo anima itelligit se: intellectio eius ẽ qualitas:⁊ tamẽ operãs ⁊ obm sunt substãtie. tale aũt medium accipit in ꝓposito.vz.ipsum quo inter suppositũ generãs ⁊ generatũ. ¶ Uel põt dici q̃ ipsum quo nõ est mediũ ꝓprie: sz tz se ex parte alteri? extremi .s.generãtis.ꝓprium aũt mediuz si qõ det põt dici generatio ⁊ de illa vez ẽ q̃ est eiusdẽ rõnis cum extremis:qz ipsa ẽ rel'o sicut extrema sunt relatiua. ¶ Ad 4^m^ de potẽtia ⁊ actu:dico q̃ equocat de potentia. vera ẽ.n.maior vt potẽtia est differẽtia entis cõdiuidẽs ens ꝺ actum:qz sic ens in cõmuni nõ tãtum diuidit per actũ ⁊ potẽtiaz: sed etiã qõcũq̃z genus entis ⁊ quecũq̃z spẽs ⁊ idiuiduuz: ga sic eadez albedo ꝓmo est in potẽtia ⁊ postea in actu: ⁊ ꝺ modo ad idem genus pertinẽt actus ⁊ potentia.hoc modo ꝓprie loquẽdo nõ est potentia generandi in diuinis.ꝓprie.s.que oppõat actui: ga illa generatio ẽ simplr in actu ⁊ necessaria.⁊ ideo nõ est in potẽtia vt potẽtia repugnat actui:sed hic est sermo de potẽtia vt ẽ ꝓncipium

⁊ hoc modo ista ꝓpō est falsa que dicit ꝙ potētia ē eiusdem generis cū actu. pōt. n. forma subalis esse ꝑn^{m} actionis de genere actōis. ⁊ actōis de genere qualitatis. sicut tactum est supra di. 3^{a}. q. de noticia genita. ꝙ subm est ꝓ se causa ꝓprie passionis.

Quia autem aliqua argumēta ɔ̄ ꝑmaz opiōnē sunt ɔ̄ me. R^{o} ad illa. ¶ Ad ꝑmū dico ꝙ illa ꝓpō maioꝛ habz hic maioꝛē ꝓbabilitatē q̄z i creaturis: ga ista forma sic per se ē: ꝙ illi cozrñdet ꝓpriū qō potens agere: puta ℔ deus: q quodāmodo p̄cedit relatōes: ⁊ sic agit. pz ga sic ꝑmo itelligit. ⁊ vult. igit videt ꝙ possz i oēm actōez: cuius suum quo est ꝓpriū ꝑncipiū formale. ⁊ ita ℔ deus generat ꝑmo. ⁊ ideo illa maioꝛ de ꝑn^{o} elicitiuo falsa est quādo ꝑncipium elicitiuum si per se existat nō pōt esse ꝓpinq̄ rō ad operādum. ¶ Exemplum. spēs si ponat ꝑncipium elicitiuū operatōis videndi i oculo si ꝓ se existeret nō possz esse ꝑncipiū illius operatōis: ⁊ rō esset: ga nō possz esse in potentia ꝓpinqua ad agēdum: ga nō possz hēre passum approximatum: ga approximatio: vt dcm̄ est ꝑus: regrit ad rōnem potētie ꝓpinque. sicut aūt approximatio in creaturis vel amotio ipediēntoꝛ. ita dcm̄ ē ꝙ in ꝓposito regrit suppositū cōueniēs ad agēduz. ergo forma que esset ꝑn^{m} actōis i supposito distincto si esset ꝓ se exīs nō esset suppositum nec ꝑn^{m} distictū nec i supposito distincto ꝙueniēti generatōi. ⁊ exquo illud suppositū regrit ad potētiam ꝓpinquam agēdi nō poterit talis forma p se agere. essentia aūt si ꝓ se existat i aliquo istanti nāe añq̄z itelligat esse in supposito vel psona i illo ꝑozi nō ē suppositū agēs i potētia ꝓpinqua ad agēduz. ista. n. actio distictōez regrit aliquoruz i ista nā que nō pōt esse nisi suppositoꝛ. ḡ suppositū ꝙueniēs huic actōi est suppositū distictū exīs in ista natura. i nullo tali est natura iquātum itelligit ꝓ se esse si ꝓ se sit aliquo mō añq̄z i persona. ⁊ ideo nō poterit ꝓ se agere ista actōe. ¶ Ad aliud de qō ⁊ quo: dico ꝙ illud dcm̄ ꝑbi ē vex i causa ⁊ cāto: qz ibi ē distictio realis cāe ⁊ ꝑncipy quo causat ab ipso cāto. dependētia ēt essentialis ē causati ad ꝑn^{m} causatiuum sicut ⁊ ad cām. ⁊ rō est ibi: qz ꝑn^{m} causatīm nō est nisi vnicū i vno supposito. In ꝓposito aūt ē oppositus: ga suppositū ꝓducēs est distictū: quo aūt ꝓducit ē idistictū. ⁊ ideo ꝓductū nō realr refertur ad ꝑn^{m} quo. sicut refert ad ꝑn^{m} qō ꝓducit. Et ideo i ꝓposito nō est relo realis ꝑncipy ꝓductiui ad ꝓductū: sz ꝓducētis est relo realis. ꝑncipy aūt ꝓductiui ē relo rōnis: sicut ꝑus dcm̄ ē. de natura cōicāte ⁊ cōicata di. 5^{a}. q. ꝑma. ¶ Ad 3^{m} dico. ꝙ forma ꝼm ꝙ ē illud i quo assimilat generās generato nō est tm̄ ens rōnis: sed habz aliq̄z vnitatē p̄cedētem oēm actū itellect^{o}: ga nullo actu itellectus exīte ignis generaret ignē ⁊ cozrūperet aquaz. ⁊ hoc ꝓp sui silitudinē nālem ℔: ⁊ ɔ̄rietatē ibi. hoc aūt magis patebit i. q. de idiuiduatōe. ¶ Ad 4am̄. dico ꝙ itelligit de cōicabilitate alicui^{o} vni^{o} ꝼm nām: ⁊ ꝼm numez: sicut essentia dīna est cōmunis tribus personis: sed hoc modo nulla ē cōitas realis i creaturis: est tm̄ cōitas alic^{o} vni^{o} vnitate minoꝛi q̄z sit vnitas nūeralis. ¶ Ad aliud cū dr forma ē ꝑn^{m} agēdi iquātum ē in hoc ɔcludit ꝓ me: ga illud absolutū qō est pri potētia generādi nō est potētia generādi filio. ¶ Cū arguit ꝙ generatio ꝑus ē distinctiua q̄z assimilatiua. ⁊ ꝙ ex ℔ forma sit ꝑus elicitiua vt hec: q̄z vt forma. ¶ *Rñdeo. ꝙ ꝑus ꝼm ɔñam nō semp ē ꝑus ꝼm causalitatē. ¶ Exēplū. fegr. ignis. igit calidus. ⁊ nō ecōuerso. igit calm est ꝑus ꝼm ɔñaz. ⁊ tamē ignis ē ꝑus ꝼm causalitatē ipso calore: ⁊ ita ɔcedo: ꝙ distiguere est ꝑus i generatōe q̄z assimilare. i. cōius: ga multa distiguūt que nō assimilāt: sed distinguere nō est pfectius in generatōe q̄z assimilare: ga ꝙuenit generatōi etiam iperfectissime inquantum est a forma vt hec. ¶ Assimilare ꝙuenit sibi iquātum est a forma absolute: ⁊ perfectioꝛ ē rō forme q̄z rō singularitatis. ¶ Cōcedo tamē argumētum ɔ̄ opionem ponentē tantū distinctiōez rōnis: ⁊ non ɔcludit ɔ̄ me. sicut patebit in sequēti disti. Instātia ꝑma de caloꝛe ⁊ vegetatiua nō valz: ga ibi cōmunicat vtraq̄z forma: ⁊ forma ꝑncipalis actiua ⁊ imediata. Est. n. caro genita animata ⁊ hīs caloꝛē genitū aliqualē nālē. vtraq̄z etiaz forma est ꝑn^{m} generatōis: lz vnū mediatū aliud imediatū. Sed illa alia instantia: de generatōe bruti difficilioꝛ videt si sensitiua nō habeat ibi aliquā operatōez: sed vegetatiua tantū. ⁊ de hoc in secūdo libꝛo: qñ fiet sermo de rōnibus seminalibus qūo pōt esse generatio vniuoca in animalibus.

¶ Hunc de veritate siue ꝓprietate ⁊ incōmutabilitate atq̄z simplicitate diuine nature vel substātie siue essentie agenduz est. Est itaq̄z de^{o} vt ait Augu. in. v. lib. de trini. sine dubitatiōe substātia: vel si meli^{o} hoc appellat essentia: quaz greci vsiam vocant. Sicut. n. ab eo qō est sapere dicta est sapia: ⁊ ab eo qō est scire dcā est scia: ita ab eo qō est esse dicta ē eēntia. Et quis magis est q̄z ille qui dixit famulo suo: ego sum qui sum: ⁊ dices filijs israel qui est misit me ad vos? Ipse vere ac ꝓprie dicitur essentia: cuius essentia non nouit p̄teritum vel futurum. ¶ Bi. VIII.

Circa distinctōez octauā q̄ro. Utrū de^{o} sit summe simplex et pfecte talis. ¶ Qz nō. ga simplicitas nō est simplr perfectōis. ergo nō ē ponenda in deo vt eēntialis. ꝓbo añs. qz si eēt simpliciter pfectōis. ḡ qlibz res hīs eaz eēt simplr pfectioꝛ non hīte: ⁊ ita mā ꝑma esset pfectioꝛ homīe: imo generalr i cozruptibilib^{o} ⁊ generabilibus compositioꝛa sunt pfectioꝛa. ¶ Itez perfectionis ē forme posse dare esse: lz imperfectōis sit depēdere a mā. ḡ si ꝑma rō separet a scōa. qz nō videt esse ɔ̄dictio i tali separatōe pōt eē deitas forma dās eē: lz ipa nō depēdeat ab ipo cui dat eē: ⁊ ita pōt ibi poni sine iperfectione ꝓpō māe ⁊ forme: vel saltē cōponibilitas dei vt forme. ¶ Itē qō vni ē nō suba nulli ē suba ex ꝑmo phy. sed sapia in nobis ē accñs. ḡ in nullo ē suba vel nō accñs: sz i deo ē sapia ꝼm eandē rōnē ꝼm quā ē in nobis. igr est ibi accñs: ⁊ ita ꝓpō subiecti ⁊ accñtis. ¶ Cōtra. 6°. de tri. ca^{o}. 7. vel. zz. de^{o} vere ⁊ sūme simplex est. T.c. z ⁊ inde

Ad questionem rñdeo. ⁊ ꝓ. pbo simplicitatē dīnā p media q̄daz pticularia. ¶ 2°. ex medys cōibus. s. ex infinitate ⁊ necitate essendi. ¶ *Primo mō ꝓcedēdo oñdo ꝓ simplicitatē oppositā ꝓpōni ex ptib^{o} eēntialib^{o}. ¶ 2°. oppositā ꝓpōni ex partibus q̄titatiuis. ¶ 3°. oppositā ꝓpōni ex subo ⁊ accñte. ¶ *Primū sic. cālitas māe ⁊ forme nō ē simplr ꝑma. necessario. n. ꝑsupponit cālitatē efficiētis ꝑoz. ḡ si ꝑmum eēt cōpositū ex mā ⁊ forma ꝑsupponeret cālitatez cause efficiētis: nō aūt h^{o}: ga istud nō efficit se ɔiungēdo māmsuā cū forma. ḡ alicui^{o} efficiētis ꝑoz. ḡ de^{o} nō eēt ꝑmuz efficiēs. cuius oppositū ꝓbatū est di. 2^{a}. q. i. ꝓbatio ꝑme ꝓpōnis. causalitas māe ⁊ forme ɔcludit iperfectiōez: ga rōnem partis. causalitas efficiētis ⁊ finis nullā imperfectionē ɔcludit: sz pfectiōem. omne aūt iperfectū reducit ad pfectū sīc ad ꝑus se essentialr. ḡ cālitas māe ⁊ forme

nō est simplr ꝑma. Idē ꝓbo sic. mā de se est ī potētia ad formā r ḃ passiua r ꝯdictiōis quātum est de se. g̃ nō ē ex se sub forma: sz fit sub forma p aliq̃ aliā cām reducētez ipsam mām ad actū forme. ista aūt causa reducēs nō potest tātū dici forma īquātū forma: ga sic nō reducit materiam nisi actuando formalr ipsaz mām. g̃ opz ponere aliqd reducēs effectiue ipsaz mām ad istā actualitatē. g̃ si ꝑmum esset compositū ex mā r forma esset aliqō efficiēs per cuius efficiētiā esset mā ei⁹ sub forma: r ita ipm nō esset ꝑmū efficiēs vt ꝑus. ¶ 3°. sic. oīs entitas vna causata habz aliquā vnā cām a qua est ei⁹ vnitas: ga nō pōt poni vnitas in causato sine vnitate ī causa. vnitas igitur compositi cū sit causata regrit aliq̃ vnā cām a q̃ sit illa entitas cāta. illa causa nō est entitas māe nec forme: ga vtraq; ē entitas diminuta respcū entitatis cōpositi. igit̄ ꝓter illas. s. māe r forme opz ponere aliq̃ aliaz. illa erit efficiēs: r ita redit idez qō ꝑus: ga omni cōposito ex materia r forma erit aliqd ꝑus. ¶ 2am. vz. carentiā compōnis q̃titatiue videt̄ ꝓbus ꝓbare. 8. phyſi. r. 12. metaꝓh. ga ꝑmū est potētie ifinite: potētia aūt ifinita nō est ī magnitudie. r hoc ꝓbat: ga maioꝛ potētia est in maiori magnitudie: r ita ifinita potētia nō pōt esse ī magnitudie finita. nulla est aūt magnitudo ifinita. g̃ nec aliqua infinita potētia in magnitudie. ¶ Sed istud argumētum videt̄ deficere: ga q poneret potētiam ifinitam esse in magnitudie diceret ipsaz esse eiusdē rōnis in qualibz parte magnitudis r in tota magnitudine: r ita in maiori r i minori. sicut aīa ītellectiua est tota in toto: r tota ī qualibz parte corporis: nec maioꝛ in maiori: r minoꝛ ī minori corpore: nec maioꝛ ī toto corpore q̃ in parte. r si animā istā ꝯsequeret̄ infinita potētia ītelligēdi: ipsa potentia esset ī magnitudine finita: r ita in ꝓte sic in toto: r in parua parte sicut in magna. Ita diceret̄ in ꝓpōsito q potētia infinita in magnitudie finita esset eiusdez rōnis in toto r in parte. ¶ Declarādo g̃ rōnem Aristo. dico q ꝯclusio sua est ista q potētia ifinita nō est in magnitudie finita extēsa per accns ad extēsionē magnitudis. r hoc ꝓbat rō sua hoc modo quecūq; potētia est extēsa p accns ceteris paribus maioꝛ est r efficacioꝛ in maiori magnitudine: lz nō sit maioꝛ. i. formalr ītēsioꝛ: ga paruus ignis pōt plus habere intēsiue de caloꝛe q̃z magnus si sit multum rarus r ali⁹ densus. ideo addit̄ in maiori ceteris paribꝫ. ¶ Exēplz. de caloꝛe in igne q licz sit equalis intēsionis in parte r in toto: tamē maioꝛ ignis maioris est potētie. i. efficacioris est potētie in toto q̃z in parte: r ex hoc sequit̄ q oīs talis potētia extēsa per accns quādiu ē in magnitudine finita pōt ītelligi crescere in efficacia per augmētuz magnitudinis: sed quādiu intelligit̄ posse crescere in efficacia nō est infinita fm efficaciā. r ex hoc segt̄ q omnis talis potētia extēsa p accns q̃diu ē in magnitudie finita ē ītensiue finita r nō ifinita: ga infinitas ītensiue non pōt esse sine ifinitate in efficacia: r ex hoc segt̄ q potētia infinita in efficacia nō est in magnitudine finita: nec etiā potentia infinita ītensiue. ¶ Et tūc vltra cuz nō sit aliqua magnitudo infinita. pz q nō est aliqua talis potentia īfinita in magnitudie. ¶ Sed qd hoc ad ꝓpōsituz q oīno talis potētia non sit in magnitudie: ¶ Respōdeo. coniungēdo huic illam ꝯclusionē quaz ꝑus ꝓbauit pbus q. s. tale potens est sine mā sequit̄ ꝓpositū: ga omni extēsione aliquid extendit̄: vel si extensio erit aliquid per se existēs aliquid esset forma informans extēsionem extēsa per accidēs. ergo si potētia ista ifinita ponat̄ in magnitudine quero qd est illud qō est extēsum ipa magnitudine vel ipsa extēsione magnitudis: nō ipsa potētia ifinita sic̄ ꝓbatum est: nec ipsa perficit ipsam sicut forma māz: ga nō ē in mā ex ꝯclusiōe ꝓstēsa. ergo opz ponere māmextensam ista magnitudine: que mā ꝑficeret̄ potētia infinita sic̄ mā nostra vel corpus nr̄m extēdit̄ magnitudine per se extensa: r perficit̄ p aīam ītellectiuā nō extensam: sed nulla mā est in būte talem potētiā ex ꝓcedēsa ꝯclusione a ꝓbo. ex illa igit̄ imālitate ꝓcedētsa p ꝓbm r modo oīsa in ista ꝯclusione habz ista ratio efficaciaz. ¶ 3ª ꝯclusio specialis ꝓbat̄ ex istis. quia. n. deus non est mālis nec quātus. ideo nō est capax accidentis alicuius mālis ꝯueniētis rei māli. sic̄ est qualitas rei mālis. ergo tm̄ est capax illoꝝ que ꝯueniunt spūalibus: puta intellectionis r volitionis r habituum illis corrspōdentium: sed talia nō possunt esse accidentia illi nāe. sicut ꝓbatuz est di. scōa. q ītelligere eius r velle sunt substantia eius r habitus r potentia.

Secundo ꝓbo generalr ꝓposituz. ¶ Primo ex rōne necesse eē: ga si ꝑmum sit compositū sint componētia a. r b. quero de a. si sit formalr ex se necesse esse aut non: sed possibile esse. Alteꝝ. n. hoꝝ opz dare in quacunq; re siue nā ex quo aliquid componit̄. si est ex se possibile esse. g̃ necesse esse ex se cōponit̄ ex possibili eē: r ita nō erit necesse esse ex se. si aūt a. est ex se necesse esse. igit̄ est ex se in vltima actualitate: r ita cū nullo facit p se vnum. similr si a. est ex se necesse esse compositū erit necesse esse p a. r pari rōne erit necesse esse p b. r ita erit bis necesse esse. erit etiam compositum necesse esse p aliquid quo sublato nihil minus erit necesse esse: qō est impoſe. ¶ 2°. ostēdo generalr ꝓpositum p rōnem ifinitatis. r ꝓmo q deus nō sit cōponibilis p hoc q omne componibile pōt eē pars alicuius totius cōpositi qō ē ex ipso r alio cōponibili. oīs aūt ps pōt excedi. ꝯ rōnem aūt infiniti est posse excedi. ergo ifinitū non est componibile: sed deus est infinitus. ergo non est componibilis. ¶ Et cōfirmat̄ rō r quasi idem est: ga oē componibile caret ꝑfectiōe illius cuz quo componit̄: ita q illud aliud componibile nō hz in seomnē perfectiōez r oīmodam idētitatē cum illo: ga tunc nō possz cum illo componi. nullū aūt infinitū caret eo cuz quo pōt aliquo modo esse idē: imo omne tale hz in se fm ꝑfectam idētitatem: ga alias possz intelligi ꝑfectius: puta si haberet illud in se: sicut cōpositū hz: r istud infinitū nō hz: ꝯ rōnez aūt ifiniti est simplr q ipm possit ītelligi perfectius vel aliquid perfectius eo. ¶ Et ex hoc sequit̄ vlterius q sit omnino īcompositus: ga si sit compositus aut ex finitis aut ex infinitis. si ex infinitis. nullus tale est componibile. ex ꝓbatis. si ex finitis ipsuz non erit infinitum: quia finita non reddūt aliquid infinituz in perfectione sicut modo loquimur.

Ad primum argumētum: dico q simplicitas ē simplr ꝑfectionis fm q excludit componibilitatē vel ꝯpōnem ex actu r potētia vel ex ꝑfectōe r imperfectōe. sicut dicet̄ in sequēti qōne: non tamē sequit̄ q omnis creatura simplex sit ꝑfectioꝛ creatura nō simplici: ga aliquid qō est simplr perfectōis pōt repugnare alicui nature limitate. r ita illa nō esset simplr r perfecte talis nā si haberet illud qō repugnat sibi: ita canis nō esset simplr canis ꝑfectus si esset sapiens: quia repugnat sibi sapientia. Similiter alicui nature limitate pōt repugnare aliqua perfectio simplr r aliqua nō. r tūc nō segt̄ illā nāz esse ꝑfectioꝛē cui competit talis ꝑfectio q̃z cui repugnat maxime qñ illi cui ista repugnat cōuenit alia perfectio simplr: que forte est simplr ꝑfectioꝛ illa alia repugnante. ¶ Exemplum. actualitas est perfectio simplr r simplicitas est perfectio simplr. compositō autem conuenit maioꝛ actualitas: lz nō maioꝛ simplicitas: materie aūt licz conueniat simplicitas: non tm̄ tanta actualitas quāta competit ꝯpōsito. simplr aūt actua-

T.c.78. r inde T.c.41. et inde

litas est pfectioꝛ simplicitate: ꝛ ita simplr pfecti⁹ pōt eē illud cui cōuenit actualitas sine simplicitate q̄ illud cui ꝓuenit simplicitas sine actualitate. ¶ Sed hic vidētur duo dubia. Unum quo modo perfectio simplr erit que nō erit perfectio vbicūq; sit: cū de rōne simplr perfectionis sit q̄ ipsum sit simplr melius q̄ nō ipm in vnoquoq; ſm Anſ. mono. i5. ¶ zm dubiū ē quo modo vna pfectio simplr est perfectioꝛ alia absolute. ¶ Ad ꝑmum dico: q̄ illa descriptio dꝫ sic itelligi q̄ pfectio simplr est melius nō tātum suo ꝺictoꝛio. ita. n. quodcūq; positiuū est melius ꝛ simplr pfectius sua negatione: imo nulla negatio est pfectio aliqua formalr. sꝫ itelligiť sic esse melius ipꝫ q̄ nō ipsum. i. quolibꝫ suo incomposſibili. ꝛ tūc dꝫ intelligi hoc qō dť. in quolibꝫ est melius cōsiderādo quodlibꝫ p̄cise inquātum suppositum non ꝓsiderādo in qua nā illud suppositū subsistat. ꝓsiderādo. n. aliquod inquantuꝫ subsistit in aliqua nā pōt aliqua perfectio nō simplr esse melioꝛ sibi: qꝛ icomposſibilis vt ē in tali nā: ga repugnat tali nāe: tamē ei iquātuꝫ p̄cise subsistēs nō repugnat: sed si hoc modo ꝓsidereť illā habere erit simplr pfectiꝰ ens q̄ si haberet qōcunq; sibi incomposſibile. ¶ Ad zm dubium dico: q̄ regrit declaratōez qs sit oꝛdo perfectionū simplr ꝛ modo breuiter supponať q̄ aliqs oꝛdo pfectionis sit iter eas: ita q̄ vna ex rōne sui est pfectioꝛ alia p̄cise sumpta: ſꝫ quādo quelibꝫ est in summo sint tūc oēs eque perfecte: qꝛ ifinite: ꝛ quelibꝫ tūc est ifinita. de hoc alias diceť. ¶ Ad zm p̄ncipale dico: q̄ dare alicui ē foꝛmalr necessario ponit limitatiōez: ga sic dans esse nō includit per idētitatez illud cui dat esse: nec pōt separari a sic dare esse iperfectio: qꝛ nec limitatio nec etiā depēdētia omnimoda. licꝫ. n. separareť ab eo depēdētia ad materiam semper tamē manet depēdētia ad efficiēs vtute cuius foꝛma iformat mām. ¶ Et si isteť de vbo qō dat esse nāe humane: dico q̄ hoc nō est dare esse foꝛmalr: sicut patebit. lib. 3°. di. p̄ma. ¶ Ad 3m dico. q̄ sapientia ſm illam rōnez ſm quā est spēs q̄litatis ꝛ accūs i nobis nō est eiusdem rōnis in deo: sicut melius patebit in qōne illa. vtꝝ deus sit in genere. di. ista. 8ª.

Arta hoc quero. Utrum aliqua creatura sit simplex. ¶ Et arguiť q̄ sic. compositum cōponiť ex partibus ꝛ ille non ex alijs. igiť partes ille in se sunt simplices. ¶ Oppositū bº est. 6. de tri. c. 5º. vel. is. ꝛ. i9º. vbi dicit Augu. q̄ nulla creatura est in se simplex.

Th. i. p. sum. q. 3. a. 4. ꝛ li. 2. ꝺ gen. cap. 49.

¶ Dic dꝫ q̄ quelibꝫ creatura ē composita ex actu ꝛ potentia: ga nulla est pura potētia: ga tūc nō eēt nec purus actus: ga tunc esſet deus. ergo quelibꝫ creatura est cōposita ex actu ꝛ potētia. ¶ P̄. quelibꝫ creatura est ens per participatiōez. ergo est composita ex participante ꝛ participato. ¶ Cōtra istam ꝓclusionem arguo sic. quia si in quolibꝫ sit compō ex re ꝛ re: accipio illam rez componētez. ꝛ quero si est simplex aut cōposita. si simplex habeť ꝓpositū. si composita erit ꝓcessus in ifinitum in rebus. ¶ Cōcedo igiť q̄ aliqua creatura ē simplex boc est non composita ex rebus: tamē nulla creatura est pfecte simplex q̄n aliquo sit cōposita ꝛ componibilis. Et quo modo cōposita declaro sic. ga hꝫ entitatem cum ꝑuatiōe alicuius gradus entitatis. nulla. n. creatura hꝫ entitatē ſm totā pfectōez q̄ nata est esse entitatis i se. ꝛ ideo caret aliqua pfectōe q̄ est nata competere entitati in se. ꝛ ideo ꝑuatur. sicut talpa dꝫ esse ceca: qꝛ nata est hre visum ſm rōnem alialis: nō ſm rōnē talpe. ſm pßm. 5º metaph. ca°. de ꝑuatiōe. cōponiť igiť nō ex re ꝛ repositiuis: sed ex re positiua ꝛ ꝑuatōe. i. ex entitate aliq̄ quā hꝫ: ꝛ ex carentia alicuius gradus pfectōis entitatis cuiꝰ ipꝫ nō est capax: tñ ipm ens ē capax siť talpa ſm se nō est nata videre: sꝫ ſm

T. c. 27.

q̄ aīal nata est videre: nec tñ ista ꝓpō ex positiuo ꝛ ꝑuatiuo est in eēntia rei: qꝛ ꝑuatio nō ē de eēntia alicuius positiui. ¶ Ad istā etiam segť compō actus ꝛ potētie obiectiue. qcqd. n. ē ens ꝛ caret aliqua pfectōe entis ē simplr possibile ꝛ terminꝰ potētie simplr cuius terminꝰ nō pōt esse ens ifinitū qō est necesse eē. Est ēt quelibꝫ creatura cōponibilis qō pꝫ de accñte qō est cōponibile cum subiecto. in suba ēt pꝫ taꝫ de foꝛma q̄ de mā. de suba ēt per se gñabili ꝛ coꝛruptibili pꝫ q̄ ē receptiua accñtis. nulla igiť suba eēt nō receptiua nisi ꝓp pfectōez sui: sꝫ pfectissima itelligētia ē receptiua accñtis: ga capax est sue itellectionis ꝛ volitōis que nō est suba sua. ꝓbatio. ga tūc esset formalr beata se ipsa: cuius oppositū ꝓbatū est di. p̄ma. Tum ga q̄libꝫ itelligētia pōt itelligere ifinita: ga omne intelligibile. g̃ si itellectio sua esset sua essentia possꝫ hre essentiam ifinitaꝫ: qꝛ hēret vnam itellectōez infinitoꝛ. tum qꝛ itellectio sua nō dependēret ab aliquo obiecto nisi a quo dependet suū esse: ꝛ ita nihil iferius se nec etiaꝫ se possꝫ itelligere in genere ꝓpꝛio: sed tantū in obo supioꝛe mouēte: imo nihil possꝫ aliq̄ itelligētia itelligere nisi in deo. ¶ Ad argumētū p̄ncipale Augusti. cōcedo q̄ nulla creatura ē vere simplex: ga composita modo ꝑdicto ex positōe ꝛ ꝑuatōe: actu ꝛ potētia obiectiua: ꝛ componibilis aly creature. ¶ Et p idē pꝫ ad arguñta ꝓ opi. p̄ma. nō. n. est actus purus q̄ caret aliquo gradu actualitatis: sicut nō est luꝝ pura q̄ caret aliquo gradu lucis: ſꝫ cuꝫ illa luce impura non misceať aliq̄ alia entitas positiua: ſꝫ tantū carentia pfectioꝛis gradus lucis. ¶ Ad zm ꝺ participare: dico q̄ participare est idē qō partē capere: ita q̄ duplicē relōnē importat. ꝛ partis ad totū ꝛ capientis ad captuꝫ: p̄ma ē realis: nec tñ sumiť ibi pars ꝓpꝛie ꝓ eo qō ē aliquid rei: sed extēsiue ꝓut omne minus dť pars maioris. omne aūt finitū tale est simplr minus tali: si aliqō tale est natū esse ifinitū: quelibꝫ autem perfectio simplr nata est esse infinita. ergo vbicunq; est finita ipa est minoꝛ alia perfectione simili: ꝛ ita pars extensiue. ¶ Secūda vero relatio. s. capientis ad captuꝫ est relatio rōnis sicut inter dans ꝛ datum. ¶ Tripliciter tamē pars capiť: aut pars capiť sic q̄ totum captum est pars capientis: sicut species participat genus quantuꝫ ad partes essentiales generis nō subiectiuas. Aut sic q̄ ps capti ē pars capientis. Aut 3°mō sic q̄ ps capti sit ipꝫ totū capiens. ꝓmis duob⁹ modis relō capiētis ꝛ capti pōt cōcedi esse realis. 3° mō nō. Iste aūt tertiꝰ modus ē i ꝓposito: ga oīs pfectio limitata q̄ tñ nō determiať ex se ad limitatōez q̄ est ps capta: ē ipa tota limitata. bñ āt ibi distigui pōt suppositū capiēs ꝛ nā capta: sꝫ ñ ē sic distictio realꝭ.

¶ Qꝛ autem in natura diuina nulla sit accidentiū diuersitas: nullaq̄ penitꝰ mutabilitas: sed perfecta simplicitas: oñdit Aug. in. v. lib. de trini. dicēs. Intelligamus deū quantū possumus: sine q̄litate bonū: sine q̄ntitate magnuꝫ: sine indigētia creatoꝛem: sine situ p̄sidētem: sine habitu oīa ꝓtinētez: sine loco vbiq̄ totū: sine tēpoꝛe sempiternū: sine vlla sui mutatiōe mutabilia faciētem. nihilq̄ patiēt ē. Quisq̄s deū ita cogitat. ꝛ si nonduꝫ pōt oīno ꝛuenire qd sit. pie tñ caueat quantum pōt aliquid de illo sentire qō non sit. Ecce si subtiliter intendas: ex his atq̄ p̄dictis aperiť illa p̄dicamēta artis dialetice dei nāe minime cōuenire. que nullis est ſubiecta q̄ accidentibus. Qō. II.

SEcundo quero s. vtrum cuz simplicitate dina stet q deus vel aliqd formal'r dictū de deo sit in genere. Qz sic. qz deus formal'r est ens. ens ät dic cōceptum dictum de deo in qd. ⁊ iste conceptus non est ꝓpr̄ius deo sed cōmunis sibi ⁊ creaturis: sicut dictum fuit distinctiōe. 3. g̃ opz ad hoc q fiat ꝓpr̄i⁹ q determinet̄ per aliquem cōceptum determinātē. ille determinās se habet ad cōceptum entis sicut cōceptus qualis ad cōceptum qd: ⁊ per ꝯs vt cōceptus differentie ad cōceptum generis. ¶ P. Auic. 2°metaph̄. cap°. p. ens in subiecto: ⁊ ens nō in subiecto nō habēt medium ⁊ videt̄ log fm q ens nō in subiecto est rō substātie: ⁊ ens in subiecto est rō accūtis. deus igit̄ cum sit ens formal'r ⁊ nō ens in subiecto. g̃ est ens formal'r nō in subo. g̃ suba. substātia autem vt substātia est genus. ¶ P. vbi est species ibi est genus. fm Porphy. qz sunt cozrelatiua: sz nā dina est species respectu dinaꝝ personaꝝ. fm Dam̄. ca°. 50°. g̃ deus est in genere. ¶ Itez sapia formal'r dr̄ de do. ⁊ hoc fm eandem rōnem fm quā dr̄ de nobis: qz ille rōnes que dicte sunt distinctiōe. 3. q. p̄ª. de vniuocatiōe entis cōcludunt de vniuocatiōe sapiētie. igit̄ fm illam rōnem fm quam sapia dr̄ de deo est species generis. ⁊ hoc ꝓbatur per dictuz antiquoꝝ doctoꝝ qui dicunt q spēs trāsfert̄ ad dina: qz dic̄ pfectionē licz nō genꝰ: qz dic̄ ipfectōez: vt scia trāsfert̄ ad dina: licz nō q̃litas. ¶ Cōtra est magister in littera ⁊ adducit Aug. et ostēdit per eum q remouentur a deo illa predicamēta artis dyaletice.

Hic sunt due opi. extreme. vna negatiua q̃ dicit q cū simplicitate dina nō stat q aliquis sit cōceptus cōmunis vniuocꝰ do ⁊ creature. de qua dictū est supra distictiōe. 3. q. i. ¶ Ad hoc ponuntur q̃dam rōnes ꝓbus non tacte. ¶ Prima est ista. illis que sunt total'r imediate sub extremis ꝺdictionis nihil est cōmune vniuocum. deus ⁊ creatura sunt total'r ⁊ imediate sub extremis ꝺdictionis. s. depēdere nō depēdere. causatuz ⁊ nō causatū. eē ab alio ⁊ nō ab alio. g̃ nihil est eis cōmune vniuocū. ¶ Itē scōo sic. ⁊ est ꝯfirmatio illius rōnis. Omnis ꝯceptus cōmunis est neuter respectu illoꝝ qbus est cōmunis: sed nullus est cōceptꝰ neuter respectu ꝺdictoꝝ: qz est alter eoꝝ. g̃ ⁊c. ¶ Itē 3°sic. quia p̄mo diuersa in nullo ꝯueniūt: sed deus est primo diuersus a quacūqz creatura: alioquin haberet quo conueniret ⁊ quo differret, ⁊ ita nō esset simpl'r simplex. g̃ deus in nullo conuenit cū creatura. ⁊ ita nec in aliquo conceptu cōmuni. ¶ Itez 4°sic. vbi tm̄ est vnitas attributionis nō potest esse vnitas vniuocatiōis: sed oportet ponere vnitatem attributionis creature ad deū in rōne entis. g̃ in hoc non est vniuocatio. ¶ Ad hoc adducitur ītentio Diony. de diuinis nominibus qui ponit tres gradus cognoscēdi deū. s. per eminētiam. per causalitatem. ⁊ p abnegationē. ⁊ ponit illā cognitionē per abnegationē cē vltimā quādo remouent̄ a deo oīa illa q̃ sunt cōia creaturis. g̃ nō ītelligit ipse q aliqs cōceptus qui est abstractus a creaturis remaneat in deo fz q fuit cōmunis creature. ¶ Ad hoc etiā est Aug. 8°. de tri. cap°. 2°. vel. io°. Cum itaqz inquit audis bonū hoc ⁊ bonū illud q̃ possūt al's dici etiā nō bona si potueris sine illis que participatione boni bona sunt perspicere ipz bonū cui⁹ participatione bona sunt. simul enī ⁊ ipm intelligis cū audis hoc aut illud bonū. si g̃ potueris illis detractis pspicere p se bonum perspexeris deū. ⁊ si amore adheseris continuo beatificaberis. hec ille. igitur vult dicere q ītelligendo hoc bonū ⁊ illud bonū ītellige illud bonū cuius participatiōe illa sūt bona: hoc aūt est bonū ifinitū. g̃ nō habeo tm̄ ibi cōceptū boni in cōmuni sz ēt boni per essentiam.

¶ Cōtra istaz positionem sunt due rōnes que tacte sunt superius distinctiōe. 3. q. p̄ª. vna qz tunc nō posset ꝯcept⁹ ille ꝓpr̄ius deo causari in ītellectu nr̄m p statu isto siue ītellectus agens siue fantasma siue species rei ītelligibilis habz p effectu adequato causare in nobis cōceptuz illius quiditatis ⁊ eoꝝ que cōtinentur in tali quiditate essentialiter vel virtual'r. cōceptus autez ille ꝓpr̄ius deo neutro modo ꝯtinetur in ista quiditate nec essential'r nec virtual'r. Qz nō essential'r pz. qz negas vniuocationem. Qz nō virtualiter ꝓbo. qz perfectius nunqz cōtinetur in minus pfecto. g̃ nunqz habet̄ in via cōceptus ꝓpr̄ius deo. quod falsum est. g̃ conceptus vniuocus deo et creature potest haberi. ¶ Responsio. aliquoꝝ ad banc rōnez est q ens ratuz facit noticiam de se inqz̄tuz ens ratum est. hoc est inqz̄tuz est relatum ad p̄mū ens. ⁊ ita cōcipere illud sub rōne illa nō est cōcipere illud sub rōne absoluta: sed sub rōne relata ad p̄mum ens. relatio autem habet causare in ītellectu cōceptuz cozrelatiui siue relationis cozrespondentis: ⁊ cum nō concipiatur vt in se subsistens relatio cozrespondēs cōcipietur aliquo modo virtute istius fundamētum illius relationis. ¶ Cōtra. istud argumentum videtur stare: qz si est dare aliquod adequatuz obo a nobis nāliter cognoscibili ⁊ itelligibili q̃litercunqz sit presens ītellectui nostro posse facere cōceptū de se ⁊ de his que icludit eēntial'r vel virtual'r. ⁊ fm iam dicta nullo modo icluditur illud absolutū qō est fundamētuz relationis in deo. vt ꝓbabo. g̃ segtur q nullo modo fiat in nobis cōceptus illius absoluti. ⁊ ita nullū cōceptum alicuius absoluti poterimus de ꝺo habere nāliter. ꝓbatio assumpti: qz lz dicta rūsio supponat q relatio in creaturis p̄us nāliter cōcipiat̄ q̃ rel'o sibi cozrñdēs vel fundamentū rel'onis cozrñdētis. qō credo esse falsuz: qz termi nus rel'onis nāliter p̄intelligitur rel'oni sic̄ ⁊ fundamentū. lz etiā supponat q res creata rata nō itelligit̄ a nobis nisi inqz̄tum relata. qō ꝓbatū est distictiōe. 3. q. de vestigio. ⁊ vr̄ esse ꝺ Augu. 7°. de tri. c. 4. vel. 3z. oīs res ad se subsistit q̃to magis deus. logtur aūt ibi de subsistentia vt qua nāliter est res creata ⁊ nāliter in se subsistit. alioquin nō esset argumētū. si oīs res ad se subsistit. q̃to magis deus si idē accipiat̄ in p̄missa ⁊ in ꝺne. ¶ Dis inquā omissis q̃ forte ab aduersario negarent̄. arguo sic. Relatio in creatura lz bēat in ẏtute sua cāre cōceptuz rel'onis sibi cozrñdētis. tm̄ illa rel'o cozrñdēs sibi nō includit in se aliquē cōceptū absolutū in quo fundet̄: qz rel'o dei ad creaturā q̃ est tm̄ rōnis nō icludit in se eēntiā dinam vl' aliquā pfectionē absolutā i deo. q̃ pfectio real'r ē ipsa eēntia. quā tm̄ eēntiā vel pfectionē absolutaz oz ponere eē fundamētū rel'onis dei ad creaturā: ⁊ ita nō possz per rel'ones istas cāri in nobis aliqs cōceptus de pfectiōibꝰ absolutis nisi rel'o altera bret̄ in se ẏtual'r illō absolutū: qō est ꝓpa pfectio dei. qō est ipos̄le. ¶ Istud ēt ꝓbatur: qz fz eos eēntia dina nō ē nata facere de se nisi ꝯceptuz vnicū in ītellectu. g̃ nō ē natus br̄i de ea nisi vnicus ꝯceptus realis. hec ꝯña ꝓbat̄. qz oēm ꝯceptū realē natū br̄i de ea q̃tuz ad ītelligētiā simplicē ipsa nata est facere in ītellectu. hoc. n. ꝯpetit oīs ipfectiozibꝰ. Ulteriꝰ ifero. g̃ qōcūqz oīm natū est facere de illa essentia aliquē cōceptū realē natū est facere illū vnicuz g natꝰ est br̄i de ea. qz si nō illū tūc nullū de ea. fz nl'a creatura pōt illū vnicū causare: qz tūc ex creatura posset cognosci sub rōe q̃ est hec eēntia singularis. g̃ per nullā creaturā fm illam opinionē pōt haberi aliqs cōceptus singularis de essentia dina. ¶ Scōa rō tacta ī qōne p̄dicta erat de ꝯceptu vno certo ⁊ duobus dubys q certus est communis illis ¶ Rñdetur ibi tripl'r. Primo q aliqs cōceptus idē est

certus ⁊ dubius: vt ꝯceptus Sortis et ꝑplato. dubius ē. cōceptus alicuius bois est certus: ⁊ tñ iste ⁊ ille est idez. ¶ Hoc nihil est. qz licez ꝯceptus idē posset diuersificari penes modos grāmaticales et logicales. grāmaticales vt penes q̄scūq; modos significandi. logicales vt penes quoscūq; modos ꝯsiderādi diuersos: sic̄ penes vniuersale ⁊ particulare. vl̄ penes explicite ⁊ iplicite. explicite sic̄ diffō exp̄mit. iplicite sicut diffinitum exp̄mit. ⁊ per istas differētias possunt poni nō tm̄ certitudo ⁊ icertitudo: sz etiā veritas ⁊ falsitas: cōgruitas et incōgruitas: tamē q; idez cōceptus eodē modo cōceptus q̄tum ad istos modos sit certus ⁊ dubius: hoc est idē oio affirmare ⁊ negare. g̊ si cōceptus de ente ē certus. ⁊ ꝯceptus de ente creato ⁊ icreato est dubi⁹: nō est hoc ꝓpter modos significādi diuersos grammaticales: nec penes diuersos modos cōcipiēdi logicales: vel igit̄ erit simpl̄r alius cōceptus ⁊ alius: qō est ꝓpositum: vel cōceptus diuersificat̄ penes modū cōcipiendi ꝑticularis ⁊ cōmunis. qō est etiā ꝓpositum. ¶ Al̄r dr̄ q; sunt duo cōceptus: sunt ꝓpinq; tamē ⁊ ꝓpter istā ꝓpinquitatez vident̄ esse vnus. ⁊ est certus de vno: hoc est de illis duobus cōfuse cōceptis: vel cert⁹ est de illis sub vnitate ꝯceptis. dubi⁹ est aūt de illis duobus distincte cōceptis. ¶ Cōtra. quādo nō possunt aliq cōceptus ꝯcipi sub vnitate nisi simul vel ꝑus nāliter cōcipiant̄ sub distinctiōe ꝓpria sibi que supponit̄ illi vnitati nō potest ītellectus esse certus de eis iq̄tum habēt illam vnitatē. ⁊ dubius de eis inq̄tuz sunt distincti. sz intellectus cōcipiēs ens dcīm de deo ⁊ creatura si sint duo cōceptus nō pōt hr̄e ꝯceptus istos ꝑm aliquā vnitatē nisi ꝑus nāliter habeat eos vel simul sub rōne distinctoz. g̊ nō posset esse certus de eis sub rōne vnius: dubitando de eis sub rōne multoz. ꝓbatio maioris: qz si certitudo eēt de aliquo cōceptu vel de aligbus ꝯceptibus dubitādo de a. ⁊ b. vel cū dubitatione de a. ⁊ b. ille vnus vel illi duo ꝯceptus ꝯciperent̄ ꝑus nāliter sub ea rōne sub qua eēt certitudo de illo vel de illis q̄ ꝯcipiant̄ a. ⁊ b. g̊ p opposituz si nō potest ꝯcipi aligd de a. ⁊ b. nisi sub distinctione sibi ꝓpria ꝯcipiātur: non pōt ītellectus esse certus de eis sub rōne alicuius vnius: ⁊ dubius sub rōne distinctionis. ꝓbō maioris. ens in deo ⁊ ens in creatura si sunt duo ꝯceptus hñtes attributionē nō pñt ꝯcipi iq̄tuz hñt vnitatē attributiōis nisi ꝑus nā vel saltē sil̄ ꝯcipiat̄ iste ⁊ ille iq̄tū distincti. puta iste sub ꝓpa rōne ⁊ ille sub ꝓpa rōe. qz isti sub ꝓpriis rōnib⁹ sūt fundamēta vnitatis ordinis ⁊ attributiōis. ¶ Cōfirmat̄ istud p argumētū phi. z°. de aīa. de sensu cōi quē ꝯcludit eē cōez p cognitionē dr̄ie albi ⁊ dulcis: ex cuius dr̄ie cognitōe cōcludit q; cognoscit extrema. Si. n. posset cognoscere ista sub rōne huius respect⁹ g ē dr̄ia absq; hoc q; ea cognosceret sub ꝓpa rōne. tūc argumētū suū nō valeret. g̊ sil̄r in ꝓposito nō pñt sil̄ cognosci a. ⁊ b. sub rōne illi⁹ vnitatis ordis nisi cognoscatur a. sub ꝓpa rōne. ⁊ b. sub ꝓpa rōne cū p te nihil sit eis cōe. ⁊ ita qcūq; ītellectus cōcipit istos duos sub vnitate ordis ꝯcipit eos distincte vt distinctos in se. ¶ Z° mō rādetur q; nō est certitudo de ꝯceptu aliquo vno ⁊ dubitatio de duobus: sz est certitudo de duobus distinctis ⁊ dubitatio de alterutro illoz. vt puta certus suz q; hoc ens est suba vl̄ accns dubitādo tamē determinate vt z̄ sit b̄ ens vt suba: vel illō ens qō ē accns. ¶ Cōtra. ista certitudo p̄cedit oēm apprehensionē quorūcūq; diuidentiū ipsuz ens. g̊ p̄cedit certitudinē de toto diſiuncto. añs ꝓbatur: qz nō opz in ꝑma apprehēsione qua scitur hoc esse aligd vel ens apprehēdere a se vel ab alio p se vel in alio. ⁊ sic de alys diſiūctis. ¶ Contra illud etiam est tertiuz argumentū superius dcīm. qō erat de īquisitiōe ītellect⁹ quā habemus de deo p nālem īuestigationē in qua illas rōnes creature que dicūt pfectionē de se separamus ab īperfectiōe cuz qua sūt in creaturis. ⁊ eas ꝑm se acceptas ꝯsideramus vt idifferētes. ⁊ eis attribuimus perfectionē summā. ⁊ sic acceptas in sūmo attribuimus eas creatori vt ꝓprias sibi. ⁊ ita arguit Aug. i5. de tri. cap°. 4.° vel 6°. Ac per hoc: qm̄ rebus creatis creatorē suuz sine dubitatione p̄reponimus: opz eum ⁊ summe viuere ⁊ cuncta sentire atq; ītelligere. hoc ꝓbat ipse ex hoc q; dixit ante cap°. 5°. q; viuentia nō viuentibus. sensu ꝑdita nō sentiētibus. ītelligētia nō ītelligentibus: īmortalia mortalibus bona malis: īcorruptibilia cōruptibilib⁹: īmutabilia mutabilibus: īuisibilia visibilibus: īcorporalia corporalib⁹: beata miseris p̄referēda iudicamus. Qō argumētū non videtur valere si talia vt reperiunt̄ in creaturis nō eēnt eiusdez rōnis cū illis: que talia in sūmo attribuunt̄ deo. ¶ Cōsimilia argumēta frequēter hñtur a doctoribus ⁊ a sanctis. ita enī formal̄r ponit̄ in deo ītellectus ⁊ voluntas ⁊ nō tm̄ absolute sz cū ifinitate. ita ⁊ potētia: sapiētia ⁊ libez arbitriuz ponit̄ in deo. ⁊ Anſ. de libero arbitrio cap°. p̄mo reprehēdit illam diffōez de libero arbitrio q̄ est q; est potestas peccādi: qz ꝑm eū tūc ꝑm hoc nō esset in deo libez arbitriū quod est falsuz: que īprobatio nulla esset si ꝑm aliam rōnem oīno diceretur liberum arbitriuz de deo ⁊ creatura. ¶ Hec est etiā via Diony. quia quādo in tertio gradu ꝓuenit ad istā cognitionē per remotionē quero an p̄cise cognoscat̄ ibi illa negatio: ⁊ tūc nō plus cognoscit̄ deus q̄ chymera: qz illa negatio ē cōmunis enti ⁊ nō enti. aut etiam ibi cognoscit̄ aliqd positiuū cui attribuit̄ illa negatio. ⁊ tūc de illo positiuo quero quomodo ꝯceptus eius habeat̄ in ītellectu. si enim nō habeat̄ in ītellectu p viam causalitatis ⁊ eminentie aliqs ꝯceptus ꝑus causatus in ītellectu nihil oīno positiuū cognoscetur cui attribuat̄ ista negatio. ¶ Cōfirmat̄ etiaz ista rō. qz nō dicimus deum formal̄r lapidem: sz formaliter sapiētē: ⁊ tamē si p̄cise ꝯsidereē attributio ꝯceptus ad ꝯceptū ita pōt formal̄r lapis attribui ad aligd ī deo vt ad ydeam suaz sicut sapia. ¶ Et si dicas q; de deo cōcludimus aliqd per rōnem effectus: vbi suffic̄ tm̄ ꝓportio ⁊ nō silitudo. ¶ Hoc nō rādet: sz cōfirmat argumētū: qz ꝯsiderādo deuz sub rōe cāe ex creaturis hñ cognoscit̄ ꝓportional̄r: sz b̄ mō non cognoscit̄ aliq̄ pfectio de deo q̄ est in creatura formal̄r sz cāliter. s. q; de⁹ sit cā talis pfectiōis. attributa aūt sūt pfectiones simpl̄r dicte de deo formal̄r. g̊ talia cognoscunt̄ de deo nō solū p viā ꝓportōis: sz ēt p viā silitudis: ita q; opz ponere aliquē ꝯceptū cōez ī talib⁹ deo ⁊ creature q̄lis nō ē cōis ī ꝑma via cognoscēdo deū p viā cālitatis. ¶ Ad istō ē auctas ꝑhi z°. meta. q arguit ꝑn⁹ sempiternoz eē verissima. ⁊ ꝓbat b̄ p istā maiorē: qz vnūqōq; ē maxie tale p qō alys inest vniuocatio ⁊ explificat de igne. ⁊ ex b̄ ꝯcludit q; sempiternoz ꝑn⁹ neēe est eē vissima. ista ꝯa nō valet nisi vtute isti⁹ minoris. q; ꝑncipia illa sempiterna sunt cā vniuoca vitatis in alys. si. n. accipit̄ in mīori q; illa ꝑncipia sūt ꝑncipia equoca vel analoga erūt q̄tuor termini in syllogismo philosophi. quod non est verisimile.

Dē. i sū. ar. zz. q. i. z. ī 3.

T. c. i46 ⁊ circater.

Jo. Rodulfō. li. i. d. ii. q. 6.

T. c. 4.

Ad argumenta.

opi. oppositē. ¶ Ad ꝑm aut ītelligit ī mīori q; illa sūt sub extremis ꝯdictōis totaliter: b̄ ē q; p̄cise sūt illa extrema ꝯdictōis. ⁊ sic mīor ē falsa. ōs. n. nō ē p̄cise b̄. s. nō ab alio. qz ista negō dr̄ ō chymera: nec creatura ē p̄cise ista negō. s. nō neēe eē: qz b̄ ēt ꝓuenit chymere: sz tā ōs q̄ creature ē aligd cui ꝓuenit altez extremū ꝯdcōnis. accipe tē maiorē q; q̄cūq; sūt talia qb⁹ ꝓueniūt extrema ꝯdcōnis ipsa nō vniuocāt̄ ī aliq̄: ista maior ē fl̄a. nā oīa p se vidētia aliquod cōmune sunt talia q; de ipsis dicunt̄ extrema cōtradictiōis: ⁊ tamē vniuocant̄ in ipso diuiso. ita in ꝓpoſi

to possunt ista ꝑm se tota recipere predicationē ꝯtradictiōis:ꝛ tamē possunt habere aligd substratum illis extremis illius ꝯtradictiōis quod est cōmune ambobus. ¶ Ad cōfirmationē de neutro dico ꝙ cōceptus cōmunis duobus est neuter formal'r.ꝛ ita cōcedo cōclusionez ꝙ cōceptus entis nō est formal'r cōceptus creati nec increati.si aūt itelligatur ꝙ iste cōceptus est ita neuter ꝙ neutrū cōtradictoriorū dicat̄ de eo falsum est. ita est in rōnali ꝛ irrōnali ꝙ cōceptus animalis neuter est formaliter:ꝛ tamē illud quod cōcipitur nō est neutruz:ſz vere est alterū istorū.alterū enī ꝯtradictoriorū dr̄ de quolibz. ꝛ tamē nō opz quēlibet cōceptum eē formal'r alterū cōceptum cōtradictoriorū. ¶ Ad scōm patebit in scōo articulo.ꝙ deus ꝛ creatura nō sunt ꝑmo diuersa in ꝯceptibus:tamē sunt ꝑmo diuersa in realitate:qz in nulla realitate cōueniūt:ꝛ quō esse possit ꝯceptus cōmunis sine cōuenientia in re vel in realitate in sequēti dicetur. ¶ Ad aliud de attributiōe dico ꝙ attributio sola nō ponit vnitatem vniuocatiōis.qz vnitas attributiōis mior est vnitate vniuocatiōis:ꝛ mior vnitas nō cōcludit maiorē:tamē minor vnitas potest stare cum maiore vnitate: sic̄ q̄ sunt vnū genere sūt vnū spē. ſz vnitas gn̄is sit minor q̄z vnitas spēi.ita h̄ cōcedo ꝙ vnitas attributiōis nō ponit vnitatē vniuocatiōis.pōt tamē stare cū ea ſz hec formaliter nō sit illa.Exemplū.spēs ciusdē gn̄is hūt essentialē ordinē siue attributionē.ad ꝑmū illius gn̄is ex.io.metaph̄.ꝛ tamē cū hoc stat vnitas vniuocatōis rōnis generis in ipsis spēbus.ita ꝛ multo magis opz eē in ꝓposito ꝙ in rōne entis in qua est vnitas attributiōis attributa bēant vnitatē vniuocatiōis:qz nunq̄z aliqua comparantur vt mēsurata ad mēsurā: vel excessa ad excedēs:nisi in aliquo vno cōueniāt.sic̄ enī comparatio simpl'r est in simpl'r vniuoco.7.ph̄y.ita ois comparatio est in aliqua/liter vniuoco.q̄ enī dr̄.hoc est pfectius illo.si queratur quid perfectius opz ibi assignare aligd cōe vtriq;.ita ꝙ ois ꝓparatiui determiabile.cōmune est vtriq;z extremo comparatōis.nō enī homo est pfectior homo q̄z asinus: ſz perfectius animal:ꝛ ita si aliqua comparantur in entitate:in qua est attributio vnius ad alteruz:hoc pfectius est illo:qd perfectius:ens pfectius.g̃ opz entitatem esse aliquo modo cōmunem vtriq;z extremo: ita etiam possz argui de numero vel de distinctōe:qz omnia numerata vel discreta habēt aligd cōmune.sicut vult Augu.7°.de trin.cap°.4.°vel.26.si tres pſone cōmune est eis illud qō est pſona:ita ꝙ determinabile termini numeralis semp est cōmune oībus numeratis ꝑm Aug. ¶ Et cum arguitur de Diony.pz ꝑus in 3°.articulo ꝙ itentio Dionysi.est ad oppositum:qz in tertio gradu non statur in sola negatione:sed in aliquo positiuo cōceptu a creatura accepto cui attribuitur illa negatio. ¶ Ad Aug. Rñdeo.ꝙ illō bonum cuius participatōe alia bona sunt: qō itelligitur itelligendo hoc bonū vel illud: vel pōt poni vniuersale ad omnia bona.ꝛ tunc eius participatōe sunt alia bona: sicut spēs participāt genus:vel aliquod inferius participat superius: vel potest itelligi bonum per eēntiam:cui⁹ vt cause participatiōe alia bona sunt.ꝛ tūc verum est ꝙ itelligēdo illud bonum itelligo bonuz per essentiam in vniuersali:sicut itelligēdo hoc ens:itelligo ens vt partē cōcept⁹:ꝛ in ente itelligo quodcūq;z ens in vniuersali.Et cum subdit.si potes illud per se nosse. dico ꝙ ly per se si refertur nō ad actū cognoscēdi ſz ad obz.puta ꝙ cognoscatur illud bonuz quod cognosco in vniuersali cuz ista determinatione per se.s.ꝙ cōciperem bonū cuz tali determinatiōe ꝙ sit bonum nō dependēs:ꝛ bonum per eēntiam itelligo deum:nō tāmuz in cōceptu cōmuni ſz in cōceptu ꝑprio.Et tūc per hoc ꝙ dr̄ per se cōtrahitur bonū qō erat cōmune ꝛ fit ꝑprium deo.ꝛ isti iherēdo per fruitionem est beatitudo:loquēdo de beatitudine vie:quia iste cōceptus est perfectissimus:quez possumus habere in via cōcipiendo deum nāliter. Et ista apparet esse itētio Aug.8°.de trin.ca°.2°.vel 7°.vbi dr̄. Noli querere qd sit veritas.stati enī se opponunt caligines imaginuz corporalium ꝛ nubila fantasmatū ꝛ perturbant serenitatez que ꝑmo ictu diluxit tibi cū dicerem veritas. quod non esset verum si oīno esset alius conceptus entis vel boni in deo a ꝯceptu illorū in creatura.tūc enī bene esset querenduz quid veritas:qz tūc esset veritas querēda que ē ꝑpria deo nec obycerēt se illi fantasmata perturbantia cōceptum veritatis vt est ꝑprium deo:qz iste cōceptus nō habet fantasmata sibi correspondētia.perturbāt enī cōceptuz veritatis vt cōuenit deo:loquēdo de veritate in cōmuni:sic̄ alias expositum est. ¶ Si aūt aliqui ꝓterui ant vnum esse cōceptum entis:ꝛ tamē nulluz esse vniuocum isti ꝛ illi. Istud nō est ad itentionem istius qōnis:qz q̄ztuncunq;z illud quod cōcipitur sit ꝑm attributionē vel ordinem in diuersis.si tamē de se cōceptus vnus est ita ꝙ nō hz aliam rōnem ꝑm quā dr̄ de hoc ꝛ de illo:ille cōceptus est vniuocus. ¶ Si etiaz alio modo ꝓteruiat aliquis ꝙ cōceptus denominatiuus nō est vniuocus:qz rō subiecti nō est rō ꝑdicati. ¶ Dec videtur istātia puerilis.qz vno modo predicatum denomiatiuū est mediū iter predicatum vniuocum ꝛ equiuocū.Alio modo vniuocum ꝛ equiuocuz sunt imediata apud logicū. ¶ Primum verum est:accipiēdo predicatum vniuocum ꝛ qō vniuoce predicatur.hoc est.ſ.ꝙ rō eius sit rō subiecti.et isto modo denominatiuum nō est vniuocum. ¶ Scōz etiam veruz est:itelligēdo de vnitate rōnis eius qō predicatur.sic vniuocuz est cuius rō est in se vna:siue illa ratio sit rō subiecti:siue denominet subm siue per accidēs dicatur de subo.equiuocū autē cuius rō est alia:quomodocūq;z illa rō se habeat ad subm.Exemplū.aīal est vniuocum nō tātum vt dr̄ de spēbus suis:sed vt determinatur per differētias:qz habet vnum cōceptum determiabilem per eas:ꝛ tamē nō dr̄ de differētys vniuoce hoc ē in quid.ita ꝙ rō eius sit rō drīarum quomodo vniuoce dicitur de spēbus. Ista etiam altercatio nihil est ad ꝓpositum:qz si ens dicatur ꝑm vnū conceptum sui de deo ꝛ creatura:opz dicere ꝙ rō entis sit rō subti.dicet̄ enīz de vtroq;z in gd:ꝛ ita erit vniuocuz vtroq;z modo.

Alia est opinio affirmatiua in alio extremo q̄ ponit deū in gn̄e.ꝛ habēt ꝓ se auctatē Dam̄.in el'ario ca°.io°.suba ꝛc̄. Itē Boety i libello suo de tri. vbi videt̄ dicere ꝙ duo genera manēt in diuinis hoc nō pōt itelligi tm̄ ꝑm modū aliquē sil'ez prędicādi:qz.i5.de tri.c.4.dic̄ Aug.sic.Si dicā etern⁹.imortalis icorruptibilis:imutabil'.viu⁹:sapiēs:potēs:speciosus: iust⁹:bon⁹:btūs:spūs.horū oīum nouissimū:qō posui q̄s tm̄ vr̄ signare subam.cetera vo h⁹ sube q̄litates. Itē idē 5°.de tri.c.8°.vl'.zz°.vr̄ dicere ꝙ actio ꝑprysime ꝯueniat ōo.g̃ ñ tm̄ manēt modi ꝑdicādi sil'es duob⁹ istis gn̄ib⁹.ꝛ ita vr̄ ꝙ oporteat itelligere Boe.ō illis duob⁹ gn̄ib⁹ i se ꝙ maneāt. ¶ Zad h̄ vr̄ auctas Auer.io°.meta. ꝯ°.7.ꝛ incipit tex.vbi ph̄s dic̄ aliquā eē vnā ꝑmā subaz q̄ sit mensura aliarū.ōmtatoz vult ꝙ ille sit ꝑm⁹ motor.g̃ sic̄ i alys gn̄ib⁹ ꝑm⁹ ē aligd illi⁹ gn̄is.ita ꝑm⁹ motor ē aligd de gn̄e subē. ¶ Ad h̄ rō ꝑ⁹ pōit̄ tal'.qz potest ꝯcipi suba creata ꝛ suba icreata.ꝛ neuter ꝯcept⁹ē simpl'r simplex. g̃ resoluēdo remanebit rō subē idifferēs ad vtrūq;z ꝯbēs.ꝛ sic̄ idifferēter accepta vr̄ eē rō gn̄is. ¶ Scōa rō ē.qz mlta entia simplicia ponunt̄ in gn̄e sic̄ angeli ꝑz ponētes eos eē imāles.accītia ét ꝑm ponētes ea eē simplicia. g̃ simplicitas dei nō excludit ab eo rōnem generis.

Albert⁹ ō saxonia ¦Robert⁹ olcbor li. i.q.5.

Teneo opinionem meam mediaz. ꝙ cum simplicitate dei stat ꝙ aliquis sit ꝛceptus cōmunis sibi ꝛ creature. nō tamē cōmunis vt generis. ¶ Prima pars ꝓbata est arguēdo cōtra p̄mam opionem. ¶ Scōam partem ꝓbo per Augu. 7°. de tri. cap°. 5°. vel. 3z. Manifestū est deuz abusiue substātiam vocari. rō sua ibi est: qz suba dr̄ quod substat accidentibus. absurduz vero est ꝙ deus alicui accīti substet. hec rō sic tenet. Nō enī itelligit ꝙ rō sube sit substare accītibus vt suba est genus: qz p̄misit ibi ꝙ absurdum est ꝙ suba relatiue dicatur. Sed suba vt est genus est limitata sicut stati postea ꝓbabitur. ois autem suba limitata capax est accītis. ergo suba quecūqz que est in genere potest substare alicui accīti. deus nō. g̃ ꝛc̄. Item arguit Auic. 8°. metaph̄. cap°. 4°. ꝙ deus nō est in genere. qz genus est pars. deus autem simplex est nō habēs partem ꝛ partem. ergo deus nō est i genere. Iste due ꝓbationes sunt simul per auctoritatem ꝛ per rōnem. ¶ Nūc ostēdo ꝓpositum duobus medys. Et declarātur ex his que sunt ꝓba deo. Primo ex rōne ifinitatis. Secūdo ex rōne necesse esse. ¶ Ex p̄mo arguo dupl'r. Primo sic. cōceptus habēs idr̄iam ad aliqua ad que nō potest conceptus generis esse idifferēs: nō potest esse cōceptus generis. Sz qcqd dr̄ communiter de deo ꝛ creatura est idifferēs ad finitum ꝛ ifinitum loquēdo de eēntialibus: vel saltem ad finitum ꝛ nō finitum loquēdo de quibuscūqz: qz rel'o dīna nec est finita nec ifinita: nullum autem genus potest esse idifferēs ad finitum et ifinitum. ergo ꝛc̄. ¶ Prima pars minoris p̄z. qz qcqd est in deo perfectio essentialis est formal'r ifinitum: i creatura vero finituz. ¶ Scōaz partem mīoris ꝓbo. qz genus sumitur ab aliqua realitate que fm se est potētialis ad realitatem a q̄ accipitur differētia: sed nullum ifinituz est potētiale ad aliquid: vt p̄z ex dcīs in questiōe precedēti. Assumptuz
T.c.9. hoc p̄z auctate Aristo. 8°. metaph̄. cap°. 5°. opz terminum .i. diffōnem esse rōnem lōgam: qz significat aligd de aliquo. ita ꝙ opz illud esse mām: ꝛ illud formam. ¶ Apparet etiam per rōnez. qz si illa realitas a qua accipitur genus esset vere tota gditas rei: soluz genus complete diffiniret. genus etiaz ꝛ differētia nō diffinirēt: qz rō ex eis nō īdicaret p̄mo idem diffinito. vnaqueqz enī res est semel ipsa. Et ideo illa rō que bis exp̄meret eam nō īdicaret p̄mo idem diffinito vel gditati illius rei. ¶ Hāc rōnem aliqual'r pertractādo itelligo sic. ꝙ i aligbus creaturis genus ꝛ differētia accipiūtur ab alia ꝛ alia re: sicut ponēdo plures formas in hoīe aīal accipitur a sensitiua. ꝛ rōnale ab itellectiua. Et tūc illa res a qua accipitur genus vere est potētialis ꝛ perfectibilis ab illa re a qua accipitur differētia. ¶ Aliquando ibi nō sunt res ꝛ res sīc in accītibus. saltem i vna re est aliqua p̄ma realitas a q̄ sumitur genus: ꝛ alia realitas a qua sumit̄ differētia. dicatur p̄ma a. secūda b. a. fz se est potētiale ad b. ita ꝙ p̄cise itelligēdo a. et precise itelligēdo b. a. vt itelligitur in p̄mo istāti nature in quo precise est ipsum est perfectibile per b. sicut si esset res alia. Sed ꝙ nō perficitur real'r per b. hoc est ꝓpter idētitatem a. ꝛ b. ad aliquod totum cui real'r p̄mo sūt eadem. quod qdem totum p̄mo ꝓducitur: ꝛ i ipo toto ambe iste realitates ꝓducūtur. si tamē altera istarum sine altera ꝓduceretur vere eēt potētialis ad eam ꝛ vere esset iperfecta sine alia. Ista autez cōpositio realitatum potētialis ꝛ actualis minima est que sufficit ad rōnem gnis ꝛ dr̄ie. Et ista non stat cum hoc ꝙ quelibz realitas i aliquo sit ifinita. ¶ Realitas enī si esset de se infinita quantuncunqz precise sumpta non esset in potentia ad aliquam realitatem. igitur cum in deo quecunqz realitas essentialis sit formaliter infinita: nulla est q̄ qua formaliter possit accipi ratio generis. ¶ Secundo. ex eodem medio sic. Cōceptus speciei nō est tantum cōceptus realitatis ꝛ modi itrīseci eiusdem realitatis: qz tūc albedo possz esse genus: ꝛ gradus itrīseci albedinis possent esse differētie specifice. illa autem per que cōmune aliquod cōtrabitur ad deum ꝛ creaturaz sūt finitum ꝛ ifinitum que dicūt gradus itrīsecos ipius. ergo ista cōtrabētia nō p̄nt esse vere differētie: nec cum ꝓtracto cōstituūt ita compositum cōceptum sicut opz conceptum speciei esse compositum: īmo cōceptus ex tali contracto ꝛ cōtrahēte est simplicioz q̄ possit esse conceptus speciei. ¶ Ex istis medys de ifinitate habet euidētiam rō Aug. supius tacta de substare accīti. ¶ Habet etiaz euidētiaz rō Auic. 8°. metaph̄. de partialitate gnis supra tacta. qz nunq̄ est genus sine aliqua partiali realitate in spē que nō potest esse in vere simplici. Arguo 3°. ex 2°. medio. s. ex rōne necesse esse. Et est argumētuz Auic. 8°. metaph̄. cap°. 4°. Si necesse esse habet genus. g̃ intentio gnis vel erit ex se necesse esse vel nō. Si p̄mo mō tūc nō cessabit quousq̄ sit ibi differētia. Hoc itelligo sic. ꝙ gen° tūc īcluderet differētiam: qz sine illa nō est in actu vltimo: ꝛ necesse esse ex se est in actu vltimo. ¶ Si autem genus īcludat differētiam tūc nō est genus. Si detur 2m membrum sequitur ꝙ necesse esse esset constitutuz ex eo qō non est necesse esse.

Quo ad illud qō additur in questione de quocūqz formal'r dicto de deo. dico ꝙ nihil tale est in genere ꝓpter idem: qz nihil dr̄ de deo formaliter quod est limitatum. quicquid autem est alicuius generis quocunqz sit illius generis est necessario limitatum. ¶ Sz tunc est dubium qualia sunt illa p̄dicata que dicūtur de deo formaliter vt sapiēs bonus ꝛc̄. ¶ Respōdeo. ꝙ ens p̄us diuidit̄ in ifinitū ꝛ finitum q̄z in decem genera: qz alterum istorum. s. ens finitum ē cōmune ad decem genera. g̃ quecūqz cōueniūt enti vt idifferēs ad finitum ꝛ ifinitum vel vt est ꝓprium enti ifinito cōueniūt sibi nō vt determīatur ad genus sz vt p̄us. ꝛ per ꝛīs vt est transcēdēs ꝛ extra oē genus. quecūqz sūt cōmunia deo: ꝛ creature sūt talia que cōueniūt enti vt ē idifferēs ad finitum ꝛ ifinitum: vt enī cōueniūt deo sūt ifinita: vt creature sūt finita. g̃ illa per p̄us ꝛueniūt enti q̄z ens diuidatur in decez genera. et per ꝛīs qōcūqz tale est transcēdēs. ¶ Sz tunc est aliud dubium quomodo ponitur sapiētia transcēdēs: cū nō sit cōmunis oībus entibus: ꝛ transcēdētia vidētur cōmunia oīb°. ¶ Rūdeo. sicut de rōne gnis gnālissimi nō est i se hr̄e plures sub se spēs: sz nō hr̄e aliud supueniēs genus. sicut hoc p̄dicamētum qñ: qz nō hz supueniēs genus ē gnālissimuz: sz paucas hēat spēs aut nullas: ita transcēdēs qōcūqz nullū hz genus sub quo cōtineat̄. Sz ꝙ ipm sit cōe ad multa iferioza hoc accidit. hoc p̄z ex alio: qz ens non tm̄ hz passiones cōuertibiles simplices sīc vnū vez bonū ꝛc̄. Sz hz aliquas passiōes vbi opposita distinguunt̄ ꝺ se sīc necesse ee vel possibile actus vel po[a] ꝛ hꝺ. Sīc aūt passiones ꝛuertibiles sūt trāscēdētes: qz cōsequunt̄ nō ens iq̄tū determiat̄ ad aliqō genus: ita ꝛ passiōes diuīcte sūt trāscēdētes. ꝛ vtrū mēbz illius diuīcti est trāscēdēs: quia neutrū determīat suū determīabile ad certuz gen°: ꝛ tm̄ vnū membrū illi° diuīcti ē spāle formal'r nō cōueniēs nisi vni enti. sīc necesse ē in ista diuisiōe neēe vel pose et ifinitū in ista diuisiōe finitū vel ifi[m] ꝛc̄. ¶ Ita etiaz pōt sapīa eē transcēdēs ꝛ quodcūqz aliud quod est cōe ꝛ dō ꝛ creature. lz aliquod tale dicatur de solo deo ꝛ de nulla creatura. aliqō aūt de deo ꝛ creatura aliqua. Nō opz aūt transcēdēs vt transcēdēs dici de quocūqz ente: nisi sit ꝛuertibile cū p̄mo trāscēdēte. s. cū ente.

h.pri. ſū.q.3. ti.ſ.in .ꝑncī ii.

Alij ꝓbant quarto modo deū nō esse in genere: qz cōtinet in se pfectiões oīuz generū. ¶ Sed istud argumētū nō valet: qz cōtinēs aliquid ꝓtinet illud per modū sui. Substātia.n. quemodo est genus gnālissimū vt accipit ꝑ oibus spēbus iferioribus continet vtualr omnia accītia. ita q; si deus sola indiuidua subarum causaret: illa haberent in se vtutem vñ causarent oia accītia. Et tamē non ꝓpter hoc negantur substātie create esse in genere qz continēt vtualr accītia per modū sui nō per modum accītium. igit ex hoc solo q; deus continet perfectões oium generum non segtur ipz non esse in genere. Sed ex absoluta infinitate dei hoc segtur sicut ꝓbus dcm est. ¶ Sed cōtra. hoc istatur q; infinitas simplr non cōcludit ꝓpositum. qz ꝓbs. 6. top. increpat diffōnem linee recte. hāc. s. linea recta est cuius medium non exit extrema. Per hoc q; si infinita linea esset: recta esse posset: nō autem haberet tūc medium nec extrema: nō est autem aliqua diffō increpanda: qz nō cōuenit illi quod ipossibile est esse in genere. q̄ non est ipossibile lineam infinitam esse in genere. Et per ꝺ̄m infinitas non necessario excluditur a genere. ¶ Rñdeo ꝓmo. ad intentionem Aristo. q; linea recta est quoddaz totū ꝓ accñs. Et si hoc totum diffiniatur assignabitur vna diffō correspondens linee: z alia corrñdens recte. illud quod correspondebit recto loco diffōnis non ꝺicet formalr infinito: qz rectuz non contradicit formalr infinito: et cuicunq; repugnat formalr diffō eidem repugnabit z diffinitum. Qō autē in diffōne illa quā increpat philosophus assignatur tanq; diffō recti est hoc habere medium inter extrema: istud formalr repugnat infinito. ergo oportet q; si diffinitio ista esset bona q; rectum formalr repugnaret infinito. ¶ Sed hoc est falsum licz vtualr repugnet infinito quatenus subiectum suum. s. linea formalr repugnat infinito. non ergo itrēdit dicere philosophus q; linea infinita potest esse in genere: sed q; rōni recti nō repugnat formaliter infinitas. ¶ Et ideo illa diffō cui repugnat formalr infinitas non est recti inq̄tum rectum. Nō enī increpasset istaz. Linea recta est longitudo sine latitudie cuius extrema sunt duo puncta eque ꝓtensa: qz h̄ esset aligd repugnās infinitati: sed illud assignaretur tanq; rō linee nō tanq; rō recti: z tunc bene assignaretur: qz cum ipsi linee repugnet infinitas bene assignaretur diffō sibi correspondens: cui repugnat infinitas. ¶ Sz alia est difficultas ad rem. vtrum linea infinita possit esse in genere q̄titatis. z si sic. non videntur valere due rōnes sumpte ex infinitate. ¶ Respōdeo. nunq; ad summuz in iferiori segtur summum in superiori nisi illud iferius sit nobilissimum contentum sub illo superiori. Sic nō segtur perfectissimus asinus. ergo perfectissimum animal: sed gra māe segtur perfectissimus homo. ergo perfectissimuz animal: qz homo est perfectissimum aīalium. igitur non sequitur optimum siue perfectissimum ens ad perfectissimum aligd eoruz que continentur sub ente nisi illud sit simplr perfectissimum sub ente: q̄titas autez nō est tale: nec aligd alicuius generis: qz quodlibz est limitatum: imo nihil ē tale nisi quod est perfectio simplr quod ex se potest esse infinituz: z ideo non segtur. perfectissima q̄titas. q̄ perfectissimum ens: nec etiam segtur de aliqua re alicuius generis. sed tamen segtur. perfectissima veritas vel bonitas. ergo perfectissimum ens. Ita cuz infinitū ens nō tm̄ dic perfectionē summam sed etiam non possibilez excedi: nō segtur infinitum ens nisi ꝓcise ad infinituz tale: qō est perfectissimum in quo est rō entis. qō. s. dicit pfectionem simplr. Et ideo licet esse q̄titas infinita in rōne q̄titatis: cum tamen q̄titas non sit perfectio simplr: non segtur q; sit infinituz ens: qz nō segtur q; sit ens quod nō potest excedi in perfectione. esset igitur infinita linea in genere q̄titatis: qz esset limitatum ens simplr z excessum simplr a perfectiozi ente: sed infinitum ens simplr nō potest esse in genere. Et ratio est. qz ꝓma infinitas non tollit omnem potentialitatē quā regrit rō generis: sed tm̄ ponit infinitatem ſm gd alicuius iperfecte entitatis: in qua vt illa est bene potest esse compositio in quocūq; gradu illa ponatur: sed secunda necessario tollit omnez potentialitatem: sicut ꝓbus declaratum est. ¶ Contra ista obycitur: qz tunc ponuntur contradictoria concedēdo cōceptum cōmunem dictum in quid de deo z creatura: z negando deum esse in genere. Omnis enim conceptus dictus in quid si est conceptus cōmunis: vel est conceptus generis: vel diffōnis: alioquin erunt plura ꝓdicata q̄z docuit Arist. in ꝓmo topicoruz. ¶ Ad istud dico. q; nō sunt contradictoria: quod patet auctoritatibus August. 7°. de trin. cap°. vbi ꝓbus. vbi negat deum esse subam: z tamen cōcedit q; ꝓprie z vere est essentia: sed si esset cōceptus aliquis equiuoc⁹ essentie vt cōuenit deo z creature. ita posset esse conceptus equiuocus substātie et possz dici substātia sicut essentia. ¶ Simlr Auic. 8°. metaph̄. cap°. 4°. vbi negat deum esse in genere concedit ipsuz ibi esse substātiam. i. ens nō in alio. Et q; accipiat ens nō equoce ab illo conceptu ſm quem dr̄ de creatura videtur per ipsum ꝓmo metaph̄. vbi dic̄. q; ens in se nō habet ꝓncipium. quapropter scientia nō iquiret ꝓncipia entis absolute: sed alicuius entis. ¶ Si autem ens haberet aliū conceptum in deo z creatura bene entis esset ꝓncipium ſm se: qz entis ſm vnum conceptum esset ipsum ens ꝓncipium ſm alium conceptum. ¶ Cum autem arguis. si est dictum in quid. igitur est genus vel diffō. ¶ Respōdeo. Aristo. 8°. metaph̄. docet quale predicatum dictum in quid sit diffō. iducit enim ibi contra ydeas Platonis dicta antistenicoruz. quos in hoc approbat dicentes terminum esse rōnem longam. Et post subdit quare substātie est cuius ꝓtigit esse terminum z rōnem. puta composite. siue sensibilis fuerit siue itellectualis. ꝓmoruz aūt ex quibus hoc nō est supple diffō. Et subdit rōnem. Si qdem aligd de aliquo significat rō diffinitiua. hoc debz itelligi vtualr nō formalr sicut alias dcm est. Et subdit opz hoc qdez esse vt mām. illud vero vt formā. Ex quo videt ibi arguere q; ydea si poneretur nō esset diffinibilis: z si rō sua aliquo modo valeret ꝓpter simplicitatem ydee multo magis negaret ipse diffōnez a deo cuius est summa simplicitas. segtur igit ex auctoritate eius q; nihil est dcm in qd de deo vt diffō. Ex eodem segtur q; nihil oio dr̄ de ō in qd vt gen⁹. qcqd enī hz genus pōt habere dr̄iam z diffōnem: qz 7°. meta. c. 12. aut genus nihil est preter spēs. aut si est: est qdem vt mā. z tūc cuius est genus oz ipm ponere posse habere dr̄iam tāq; formā. si igit aligd est dcm de deo in qd. arguēdo ex auctate Ari. ꝺstructiue nō destructiue: segtur q; illud nō sit gen⁹ nec diffō: sed cum ifers. est genus vel diffō. qz Arist. nō dixit esse alia ꝑdicata in qd dicta. q̄ nō sunt alia. arguis ab auctoritate destructiue. z est fallacia ꝺ̄tis. ¶ Sed dices tunc Arist. nō tradidit sufficiēter omnia predicata in qd dicta. ¶ Rñ. pbs in ꝓmo topicoruz. distinxit predicata ꝓpter distinctionē ꝓbleumatum. qz diuersa ꝓbleumata habent diuersum modū terminādi ex diuersitate predicatoꝝ. nō ergo enumerat ibi omnia predicata: qz nō differentiam specificaz: lz dr̄iam gñalem collocauerit sub genere: z tamē dr̄ia specifica habet ꝓpriam rationē predicati. Species etiam hz ꝓpriam rōnem predicati aliaz a diffōne alioquin male poneret Porphy. gnaz vniuersalia. ¶ Non igitur isufficienter distinxit ibi Arist. predicata: qz distinxit oia de qbus ꝓbleumata querēda regrūt

T.c.9.

T.c.43.

spālem artem terminādi:quā ibi itendebat tradere.trā scendentia aūt nō sunt talia predicata:qz nō sunt de eis spālia ꝑbleumata. ꝑbleuma.n.ꝑsupponit aliqd certuz. t.c.59. ꝛ querit dubiū ex.7.meta.c.vlt. ¶ Ens aūt ꝛ res ipmūtur in anima ꝑma ipressione.ſm Auic. ꝑmo meta.ca.5.ꝛ ideo de cōceptibus illis cōissimis non sunt ꝑbleumata per se terminabilia. ¶ Nō enim igit oportuit ea videlicet numerari iter predicata ꝑbleumatum.Sed nunqd Aristo.ista predicata gñalia nuſqz docuit. ¶ Rñdeo ex 8ᵒmeta.docuit nihil dici de deo vt genus ex auctoritate preallegata.Et tamē docuit vniuoce dici de deo ꝛ creat.c.4. tura veritatē.scōo meta.sicut supza allegatum est ꝑncipia sempiternoꝝ esse verissima:ꝛ in hoc docuit entitatē vniuoce dici de deo ꝛ creatura.qz subdit ibi.scōo meta. quod sicut vnūquodqz se habet ad esse sic ad veritatez. ꝑz etiam ſm eum qꝫ si ens dicatur de deo qꝫ hoc erit in quid.g̃ in istis docuit implicite aliquod predicatum trāscendens dici in qd.ꝛ nō esse genus nec diffōnem.ꝛ aliq predicata transcendentia dici in quale vt verum:ꝛ non esse ꝑpria:nec tamen accidentia ſm qꝫ ista vniuersalia competunt spēbus aliquoꝝ generum:qz nihil quod est alicuius generis conuenit deo aliquo modo. ¶ Docuit etiam idem aliquo modo quarto topicoꝝ.in fine si segtur aliquid semper ꝛ nō conuertitur.difficile est separare quod nō sit genus.ꝛ subdit.potest vti eo vt genere qō semper est consequens cuz nō conuertatur: quasi dicat: hoc expedit opponenti.ꝛ subdit deinde.alio autem pꝛotendente non in omnibus obedire.quasi dicat.hoc expedit respondenti non cōcedere omne consequens nō conuertibile esse predicatum vt genus. ¶ Et si nō loqueretur de predicato dicto in quid nō haberet apparentiam illud quod ipse docet opponentem vti tali vt genere.ergo innuit ibi qꝫ aliquid est commune predicatum dictū in quid.quod nō est genus. ¶ Et quod loquitur de predicatione in quid.videtur per exempla sua.trāquillitas est quies.predicatio enī in abstractis non est predicatio in quali.vel denominatiua.g̃ ꝛc̄.

Ad argumenta. pꝛo zª opi. ¶ Ad Dam̄. Rñdeo.ꝛz multa verba dicat in diuersis locis q̄ videnꝫ dicere deū eē in genere:vnuz tñ vbū qō dicit in elemētario ca.8.soluit oia. ibi enī dic̄ sic. Substātia que cōtinet supsubstantialr ircreatam deitatem:cognoscibilr aūt ꝛ cōtentiue oēm creaturā gñalissimū est genus.nō igit dicit substantiam que est gnālissimum cōtinere cōtentiue deitatem sicut cōtinet creaturam sed supersubstantialiter.hoc est accipiēdo illud qō est perfectionis in substātia ſm qꝫ est genus:ꝛ reliquēdo illud qō est iperfectiōis.quomō dicit Auic.9ᵒmeta.deū esse ens per se. ¶ Ad Boetiū dico.qꝫ nuſqz iuenitur dicere in libello illo qꝫ duo genera manēt in dīis nec breuiter genera nec differētia generū:nec etiā modi eoꝝz: nec rōnes eoꝝ manēt ibi:qz sicut genera ꝛ ea que in eis sunt limitata sunt.ita ꝛ modi ꝛ rōnes eoꝝz loquēdo de rōnibus ꝑme itentiōis que fundant in istis:qz in limitato nō potest aliqd fundari nisi limitatuz.dic̄ tamē Boetius in libello suo de trini.ca.6.qꝫ enumeratis ꝑdicamētis hec si quis in dīnam ꝑdicationē cōuertit oia mutantur q̄ mutari possunt.ad aliqd vero oio nō mutat ibi.Et ifra.eēntia cōtinet vnitatē relatio multiplicat trinitatē. Et ex istis accipit qꝫ inuat subam ꝛ relonem manere in dīnis. Sz expꝛesse dic̄ ibi.qꝫ nec suba que est genus nec aliqd eius manere ibi.dic̄ enī cum dicimus deus, subaz significare videmur.sed eā que sit vltra subam.quomodo Dam̄.subam dixit substantialiter. Intendit g̃ qꝫ duo modi ꝑdicandi sunt in dīnis.s.ꝑdicati relatiui,ꝛ essentialis.quos modos Aug.magis exp̄mit ꝟ.ᵒde trin.ca.6ᵒ.vel io.ad se ꝛ ad aliud ꝛ oīa predicata formalr dicta de deo sub altero istoꝝ membꝛoꝝ cōtinent. Sz sub ꝑmo membꝛo cōtinentur multa predicata que habēt silem modū predicādi qualitati ꝛ q̄titati:nō aūt sola illa que habēt silem modum predicādi illis que sunt de predicamēto substātie.sub secūdo autem membꝛo cōtinentur omnia que habēt similem modum predicādi quibuscūqz relatiuis siue sint relatiua ꝑprie siue non. ¶ Sed quare oia essentialia dicantur precise predicari ſm subam ꝛ cōtra ea distinguātur predicata dicta ad aliqd:cuz tamen illa predicata dicta ad aliqd transeant per idētitatez in substantiam sicut ꝛ alia: Rō assignabitur in sequenti qōne de attributis.dubitatione secūda cōtra solonez ꝑncipalem. ¶ Ad Auer.dico.qꝫ nō videtur habere itentionez magistri sui Arist.qz Arist.in ca.4. illius decimi querit. t.c.7. an in substātys sit aliqd vnum quod sit mensura alioꝝ. an hoc ipsum vnū. ¶ Et ꝑbat ex itentione ꝑtra Platonem qꝫ nō sit ipsum vnū:sed aliqd cui cōuenit ipm vnū sicut est de omnibus alys generibus loquēdo de vno et de oībus alys mensuratis in illis generibus. Et ꝓcludit in fine.quare si qdez in passionibus ꝛ qualitatibus ꝛ q̄titatibus ipsum vnuz aliqd vnuz:sed nō hoc ipsius substātie:sz in substātys necesse est similr se habere: similr enī se hz in oībus. Sup quā lram ponit ꝓmētatoꝛ verba preallegata. ¶ Sed si ꝑmus motoꝛ poneretur mēsura ipsius generis substātie hoc ipsum vnum poneretur mēsura:qz ꝑmus motoꝛ ꝓpter simplicitatem suā multo verius esset ꝟ ipm vnū q̄ ydea Platonis. ¶ Quid igit est mensura ꝑma ipsius generis: ¶ Rñdeo.aliqua substātia illius generis ꝑma cui conuenit vnitas.nō est autem ꝑmus motoꝛ mensura intrinseca illius generis sicut nec alioꝝ:quatenus tamē etiā est mēsura extrinseca oīuz.aliquo modo ꝛ imediatius mēsura substātiarum que sunt perfectioꝛa entia q̄ accñtium. que sunt remotioꝛa ab ipsa.nullius tamen generis est mēsura itrinseca. ¶ Ad ꝑmam rōnez dico.qꝫ si subaz abstrahas a creata ꝛ increata nō accipitur substātia vt est cōceptus generis generalissimi:qz increata repugnat substantia hoc modo:qz substantia hoc modo icludit limitationez. ¶ Sz accipitur ibi substātia ꝑ ente in se ꝛ nō ente in alio. cuius ꝓceptus ꝑoꝛ est ꝛ ꝓmunioꝛ conceptu substātie vt est genus: sicut patuit per Auic. vbi s. ¶ Ad aliam rōnē cōcedo.qꝫ compositio rei ꝛ rei nō regrit̄ in ente in genere: sed regrit compositio realitatis ꝛ realitatis. quaruz altera precise sumpta in ꝑmo signo nature est in potentia ad alteram ꝛ perfectibilis per alterā.talis aūt cōpositio nō pōt esse realitatis ifinite ad realitatē ifinitaz.oīs aūt realitas in deo est ifinita formalr:sic supza declaratū est.g̃ ꝛc̄.

Ad ꝑmum argumētū ꝑncipale cōcedo qꝫ iste cōceptus dictus de deo ꝛ de creatura i qd ꝫbitur ꝑ aliquos ꝓceptus dicētes quale ꝫbentes. Sz ipse ꝓceptus dictꝰ in qd nō est ꝓceptus gnis:nec illi ꝓceptus dicētes q̃le sunt ꝓceptus dīaꝝ:qz iste cōceptus qditatiuus est cōis ad finituz ꝛ ifiᵐ q̄ cōitas nō pōt eē in ꝓceptu gnis. Isti ēt ꝓceptus ꝫbentes dicūt moduz itrīsecū ipsius ꝫcti ꝛ nō aliquā realitatē pficiētē illā.differētie aūt nō dicūt modū itrīsecū realitatis alicꝰ gnis: qz in quocūqz gradu itelligat aīalitas nō ꝑpter hoc iuenitur rōnalitas vl irrōnalitas eē modus itrīsecus aīalitatis:sz adhuc itelligit aīalitas in tali gradu vt pfectibilis a rōnalitate vl irrōnalitate. ¶ Sz h ē vnū dᵘᵐ.quō pōt cōceptꝰ cōis deo ꝛ creature realis accipi nisi ab aliq realitate eiusdē gnis:ꝛ tūc vr qꝫ sit potētialis ad illā realitatē a q̄ accipit ꝓceptꝰ distīguēs vl dīe.sic pꝰ argutū ē de ꝓceptu gnis ꝛ dīe.ꝛ tūc stat argᵐ supius fcm ꝑ ꝑma opi.qꝫ si esset aliqua realitas distinguens in re ꝛ alia di-

stincta videt̃ ꝙ res sit cõposita:qz hz aligd quo ꝺueniat ⁊ quo differat. ¶ Rñ°.ꝙ qñ itelligit̃ aliqua realitas cuz mõ itrinseco suo:ille cõcept⁹ nõ est ita simplr simplex gn possit cõcipi illa realitas absqz mõ illo: sz tũc ẽ cõceptus ipfectus illius rei.põt ẽt ꝺcipi sub illo?⁊ tũc ẽ ꝺceptus pfectus illius rei. Exẽplũ.si eẽt albedo sub.x.gradu itẽtionis q̃tũcũqz eẽt simplex oĩno in re:possz tñ ꝺcipi sub rõne albedinis tãte:⁊ tũc pfecte ꝺcipereť ꝺceptu adequato illi rei vel posset ꝺcipi p̃cise sub rõne albedis:⁊ tũc cõcipieť ꝺceptu ipfecto ⁊ deficiẽte a pfectiõe rei. ꝺceptus aũt ipfectus posset eẽ cõis illi albedini et alȳ. ⁊ ꝺceptus pfectus ꝑpr̃ius eẽt.regritur igit̃ distinctio iter illud a q̃ accipitur ꝺceptus cõis ⁊ illud a quo accipit̃ cõceptus ꝑpr̃ius nõ vt distinctio realitatis ⁊ realitatis:sed vt distinctio realitatis ⁊ modi ꝑpr̃y ⁊ itrinseci eiusdẽ. q̃ distictio sufficit ad habẽdũ pfectũ ꝺceptũ vel impfectũ de eodẽ quoꝝ impfectus sit cõis ⁊ pfectus sit ꝑpr̃ius:sz ꝺceptus gnis ⁊ dr̃ie regrunt distinctionẽ realitatũ: nõ tñ eiusdẽ realitatis pfecte ⁊ impfecte cõcepte. Jstud põt sic declarari.si ponamus aliquẽ itell'z pfecte moueri a coloze ad itelligendũ realitatẽ colozis ⁊ realitatem dr̃ie q̃tũcũqz habeat pfectũ ꝺceptũ adequatũ p̃me realitati: nõ tamẽ hz in hoc cõceptũ realitatis a quo accipit̃ differẽtia:nec econuerso:sz hz ibi duo oba formalia q̃ nata sunt terminare conceptus ꝑpr̃ios distinctos. ¶ Si aũt tñ esset distinctio in re sicut realitatis sui modi itrinseci rei:nõ posset itellectus habere ꝑpr̃ium cõceptum illi⁹ realitatis:⁊ nõ habere conceptum illius modi itrinseci rei:saltez vt modi sub quo conciperet̃:licet ille modus non cõcipere tur:sicut de singularitate cõcepta ⁊ modo sub quo dicit̃ cõcipi:vt pz alibi. ¶ Sed in illo pfecto conceptu haberet vnum obm adequatũ illi.s.rez sub modo. ¶ Et si dicas saltem cõceptus cõis est ideterminat⁹ ⁊ potẽtialis:⁊ ad spãlem conceptum:⁊ realitas ad realitatem vel saltẽ non erit ifinitus:qz nullum ifinituz potentiale ad aligd Concedo. ꝙ conceptus ille cõis deo ⁊ creature est finitus.hoc est non est de se ifinitus positiue. ita quod de se icludat ifinitatẽ:qz si eẽt ifinitus nõ esset cõis de se finito ⁊ ifinito:nec est de se finitus positiue:ita ꝙ de se includat finitatem:qz tunc non cõpeteret ifinito:sed est de se idifferens ad finituz ⁊ ifinitum:⁊ iõ est finitus negatiue .i.nõ ponens ifinitatem:⁊ tali finitate est determiabilis per aliquem conceptum. ¶ Sed si arguas. g̃ realitas a qua accipitur est finita:non sequitur.non.n.accipitur ab aliqua realitate vt ꝺceptus adequatus realitati siue vt perfectus conceptus illi realitati adequatus: sz vt diminutus vel imperfectus:intantuz etiam ꝙ si illa realitas a qua accipitur videret̃ pfecte ⁊ ituitiue:intuens ibi nõ haberet distincta obiecta formalia.s.realitatem ⁊ modũ: sed idem obm formale:tamẽ itelligens itellectione abstractiua ꝓpter itellectionis illius iperfectionem potest vnum habere pro obiecto formali licet nõ habeat alterum. ¶ Jstud ẽt potest vlterius declarari si cuiuslibet vniuersalis ponitur esse ꝑpr̃iuz idiuiduuz:puta in re ꝑpr̃ium idiuiduum animalis. ꝑpr̃ium idiuiduz hois ⁊c. tunc non tantum conceptus generis est potẽtialis ad cõceptum differentie:sed ꝑpr̃ium idiuiduum gn̄is est potentiale ad ꝑpr̃ium idiuiduum differentie:si autez accipiamus ꝑpr̃ium idiuiduuz huius conceptus ens: quod idiuiduum est in deo:⁊ ꝑpr̃ium idiuiduum huius quod est ifinitum:idem idiuiduũ est:nec est potentiale ad seipsum. ¶ Sed saltem queres:quare entitas non habet ꝑpr̃ium idiuiduum in re quod sit in potentia ad indiuiduum determinantis: vt primo intelligatur hoc ens q̃ ifinitum. ¶ Rñdeo.ꝙ quãdo aligd de se esse ⁊ non tantum capax illius esse:tunc etiam est de se habens q̃libz conditionẽ necessario requisitam ad esse. ens autem vt conuenit deo.s.ens per essentiã est ipsuz esse ifinitũ ⁊ nõ aliquid cui tñ conuenit ipsum esse.⁊ ideo ex se est hoc ⁊ ex se ifinitum:vt q̃si per p̃us itelligatur aliquo modo ifinitas esse modus entitatis per essentiam q̃z ipsum itelligat̃ hoc esse.⁊ ideo non oportet querere quõ hoc ens sit ifinitum quasi p̃us cõueniat sibi singularitas q̃z ifinitas ⁊ ita est vniuersaliter in his.que possunt esse entia p eẽntiam:non per participationem.tale p̃mo determinat̃ ex se vt sit tale per essentiam.⁊ vt sit ifinituz tale ⁊ vt sit ꝑ se. ¶ Et si arguis.idiuiduuz icludit idiuiduum.g̃ cõmune icludit cõe.g̃ si hoc ens icludit ifinitatem hanc.⁊ ens in cõi icludet ifinitatem in cõi. ¶ Respondeo.ꝺña non valet.qz idiuiduum icludit perfectionẽ aliquã quã nõ icludit cõmune:⁊ per illaz perfectionẽ potest formaliter icludere ifinitum.⁊ tamẽ cõmune ex rõne cõcept⁹ cõmunis non icludit illum vt conceptum iclusum:sz est aliquo modo determinabile per ipsuz. ¶ Ad Auic.scõo metaꝑ.pz p ipsuz octauo metaꝑ.vt dictũ est. Ad Damas.50.ca.pz per magistrum distinctione.19.qz ponit ibi spẽm ꝙ aliqua similitudine spẽi ad idiuidua. est tamen maioz dissimilitudo ꝼm Augustinuz.⁊ ideo Augustinus de trin.negat ibi spẽm sicut ⁊ genus. Unde illa distictio ·Porphyry. spẽs dr̃ que predicatur de pluribus in quid. debet itelligi ꝙ in illis pluribus plurificetur species ꝼz nãm:in personis autem dĩnis nõ plurificatur natura diuina. ¶ Spẽs etiam ꝼm se habet realitatem cozrespondentem sibi potentialem ad ꝑpr̃iam realitatem indiuidui. eẽntia dĩna nullo modo est potẽtialis ad relationẽ sicut dictum fuit supra distinctione quinta.questione secunda. ¶ Ad vltimũ de sapia.dico ꝙ non est spẽs generis vt transfertur ad dĩna:nec ꝼm illam rõnem transfertur:sed ꝼm rõnẽ sapientie vt est transcendens.quõ autẽ tale potest esse trãscendens dictũ est superius in so.p̃nci pali articulo 3°. ¶ Dubiũ tñ est de hac sapia que est ĩ nobis.vtrũ sit idiuiduũ sapie trãscendẽtis ⁊ qualitatis anterius tñ.ꝙ nõ vtriusqz videt̃:qz nihil idẽ ꝺtinet̃ sub diuersis p̃dicatis dictis in quid de eo nõ subalternis. sapientia aũt trãscẽdẽs ⁊ q̃litas nõ subalterna sunt. g̃ ⁊c. Jtẽ sapia trãscẽdẽs est pa°. entis.g̃ ens nõ dr̃ de ea in qd nec ecõuerso.ex distin.3.igit̃ nec aligd in quo icluditur sapia trãscẽdẽs icludit ens in qd:qz tũc illud esset ens ꝑ accñs.icluderet.n.essentialr rõnẽ subiecti et passionis q̃ non faciũt aligd vnũ ꝑ se sz tñ ꝑ accñs. ¶ Si hec argumenta valent vnũ vr̃ dandus.s.ꝙ sapia in nobis vel sit tñ idiuiduuz sapie transcẽdẽtis vel tñ generis qualitatis.nõ videt̃ dandũ scõz:qz tunc nõ eẽt in nobis pfectio simplr:quod vr̃ contra Aug.15°.de tri.c.4°.Dis circa nos creatura clamat ⁊c. Si p̃mũ detur.g̃ nõ ois habitus formaliter est in genere q̃litatis:sz oẽs sunt trãscẽdentes q̃ iportant pfectionẽ simplr. Qõ. III.

Quero vtruz cũ simplicitate dei possit stare aliquo mõ distinctio perfectionum essentialiuz. precedẽs aliquo modo omnem actum intellectus. Arguo ꝙ non. August.15.de trinita.cap.5. Nõ sicut in creatura sapiẽtia ⁊ iusticia sunt due qualitates ita in deo:sz que iusticia ipsa est ⁊ bonitas. Ex hoc arguo.p̃dicatio in abstractis non est vera nisi sit per se p̃mo modo.g̃ ista.sapientia est veritas.est per se p̃mo modo. Et ita nullo modo est distinctio iter subiectuz ⁊ predicatũ. sed subm per se icludit predicatuz.qz hoc pertinet ad p se p̃ mõ.g̃ ⁊c. ¶ Cõtra Dam̃.li°.p̃.c.4.°si iustũ si bonuz si qd tale dixeris nõ nãz dicis dei:sz q̃ circa nãz.dicis autẽ aligd qõ p̃cedit oẽm actũ itell's.g̃ añ opus ⁊ actũ itell's est aligd in deo qõ nõ est formalr natura.

In ista qõne sunt multe opi. quas nõ omnes intendo recitare: sed due sunt tenẽtes cõclusionem negatiuam: que tamẽ iter se differunt vel cõtradicũt. quarũ vtraq; ponit q; cum simplicitate dei non stat distinctio attributoꝝ aliqua nisi' tm̃ rõnis.

Th. prima scripti di. 2.

¶ Sed p̃ma ponit q; nec illa potest haberi nisi p respectũ ad extra. Scõa ponit istam distictionez rõnis posse haberi absq; respectu ad extra. Prima inititur isti rõni. quãdocunq; in vno extremo est differẽtia rõnis cui correspondet in alio extremo dr̃ia realis distictio vel dr̃ia rõnis sumitur per comparationem ad distincta realiter. Exemplum de distictione fm rõnem dextri z sinistri in colũna que sumitur per respectum ad distictionem realem eorum in aiali. sil'r de distictione rõnis in puncto vt est p̃n⁹ z finis. que distictio sumitur per respectum ad lineas real'r diuersas. Sed attributa dina habent in creaturis aliqua re distincta sibi correspondentia: vt bonitas bonitatem. sapia sapiam. z alia que vere dicunt attributa p que excluduntur q̃daz ꝓprietates dine: vt sempiternitas z eternitas que ꝓprie nõ sũt attributa. g̃ ꝛc. Adherentes huic rõni tenent q; sic distinguuntur attributa p respectum ad itellectuz nostrum: in tm̃ q; illis correspõdentibus in creaturis circunscriptis nõ nisi vnicus conceptus z simplex posset formari de eẽntia dina. que vnico noie exp̃meret. nam alia nomina si ponerentur aut essent nomina synonima: qr idem re z rõne esset eis correspondẽs: aut vana qr nihil eis correspõderet.

Bernes natalis

¶ Modus eoꝝ ponendi est talis. oibus rõnibus attributorum que. s. dicunt perfectiõem in deo z in creaturis. correspõdet in deo vnitas eẽntie nõ fz esse quod absolute hz vt dictuz est. sed fm respectum quem hz ad creaturã nõ in genere cãe efficientis. sic. n. nulluz sumit attributum vt sapia qr sapiam facit. nec etiã ad remouenduz aliquid a õo quos duos modos videt dicere Auic. z Rabi Moyses. Sed inq̃tum essentia dina cõparatur ad creaturas fm rõnem cause formalis itegritatez omnis perfectõis in se continens que disperse z iperfecte est in creaturis: z per hoc est essentia illa ab oibus diuersimode imitabilis.

¶ Ultra. ista opi. dic̃ q; pluralitas perfectionuz attributalium vt est in essentia dina est quasi in potentia. vt aũt est in cõceptu itellectus est quasi in actu. Exẽplũ de vniuersali in re z in itellectu. sed diuersimode habẽt esse ista plura in diuersis intellectibus. Jn dino qdem z beato creato ex plenitudine perfectionis illius essentie simplicis ipsa ꝯcipitur fm diuersas rõnes: z ex hoc ꝓuenit multitudo conceptuum fm actuz in itelligentia: sed ab itellectu lumine nãli itelligente cõcipiuntur a posteriori inq̃tum ex perfectionibus real'r diuersis in creaturis formant conceptiones z pfectiones correspondentes in deo ꝓportionales. nullus tamen itellectus sine respectu ad illa ꝓportionalia eas actu itelligit: siue ab illis ꝓportionalibus itelligat eas: vt tertiꝰ itellectus: siue non: sed ex essentia vt p̃mus itellectus et secundus. limitate autem perfectiões inq̃tuz actu in itelligentia sunt dicũtur rõnes: z dr̃ hic rõ conceptio perfectõis determinate ex respectu ad determiataz sibi in creatura correñdentẽ.

Gotfre. quoli. 7. q. i.

¶ Alij declarant istam põnem sic. q; sicut itellectus diuinus apprehendẽs suam eẽntiam fm rez vnam z simplicem. virtualiter tamẽ oium perfectiões q̃tuncũq; limitatas z determiatas absq; limitatione z defectu continentẽ: ꝓpter quod est imitabilis a qbuscũq; rebus q̃scũq; perfectiões limitatas iportantibus: itelligẽdo illaz essentiam vt vnam fm rem. itelligit tamẽ illam aliquo modo multiplicem fm rõnẽ. vel itelligit in vna re multa fm rõnez inq̃tum apprehẽdit eam sub alia rõne imitabilem a leone z sub alia rõne ab asino: z hoc inquãtuz asinus z leo fm diuersas pfectiões diuersoꝝ graduum ipsam perfectiõem dinam sunt participãtes z imitãtes vel apti imitari. Jta itellectus dinus suam essentiam fz rem simplicem: virtute tamẽ oium entium perfectiões simplices z absolutas absq; limitatione z defectu continentem apprehendẽs vt ꝓpter eminẽtiam sue pfectionis eisdem perfectionibus eminẽtius est perfecta: itelligit illam essentiam vt vnam fm rem z multiplici perfectione fm rõnẽ dr̃nte pfectaz. Et si nõ apprehẽderet q; creatura diuersis pfectionibus real'r differẽtibus pficeretur inq̃tum est bona z sapiẽs siue q; iste diuerse perfectiões iportãtur in creatura nõ apprehẽderet se sub alia rõne pfectuz sapia. z sub alia rõne pfectũ bonitate. Nec apprehẽderet differentiã rõnis iter suam sapiam z suaz bonitatem nisi apprehẽderet dr̃iam fm rem sapie z bonitatis in creatura. alioquin ab vno eodem modo se habente fm rem z fm conceptũ sumeret vnitas z pluralitas. Cum igit eẽntia dina vt in se ꝯsideratꝰ nõ sit nisi aliquid idistinctũ oino simplex re z rõne non potest dici q; absq; comparatiõe eius ad aliqua in qbus inuenit diuersitas rei vel rõnis q; talis distictio eẽ possit: qr cũ apprehendit illud quod est oino simplex z vnicuz sub rõne q̃ sibi competit fm se z absq; habitudine ad aliqd in quo sit aliqua distictio: sicut apprehẽsum nõ est nisi vnũ fm rem. ita nõ põt apprehẽdi nisi fm vnam simplicẽ rõnez. Nec etiam illa. s. itelligibile z itelligens põt circa essentiam suam apprehẽdere vt differentia q̃dam ex comparatione coꝝ adinuicem. vel vt mutuo se respicientia: nisi iam in sua differẽtia existere supponant̃ siue quãdã differentiã importantia. Que enĩ apprehẽdunt̃ vt q̃dã differentia mutuo se respiciẽtia: z que etiã opatione itellectus vt dr̃ia adiuicẽ comparant̃: iaz in sua dr̃ia existere supponunt̃. Que aũt ex opõne rõnis vel itellectus hñt q; sint q̃dam entia fm rõnem z adinuicez rõne dr̃ia: nõ põt dici cõstitui in tali suo esse z habere dr̃iam hanc fm rõnez ex comparatione coꝝ iter se p opationẽ rõnis vel itellectus: imo ista zª opatio p̃mã nec̃io presupponit. ita q; p̃mo p opationẽ vnã rõnis in tali eẽ distincto cõstituũtur. z zº p aliã opõnẽ itellectus sic distincta adiuicem cõparant̃. sic̃. n. cũ res vere absolute comparãtur adinuicẽ supponunt̃ bre esse distinctũ fm rẽ. sic ẽt cũ res rõnis adinuicẽ comparant̃: ꝓsupponunt̃ bre distinctũ eẽ fz rõnẽ. igit̃ si itellectus dinus apprehẽdit eẽntiã suã vt differẽtẽ fm rõnẽ ab attributis. z ẽt apprehẽdat ipsa attributa vt dr̃ia fm rõnẽ. z sub hac dr̃ia ista adiuicẽ comparat in ipsa fz se actual'r sunt illa vt sic dr̃ia. z sub sua actuali distictiõe quã sic hñt fm se: mouẽt itell'm dinuz vt ipsa sic distincta ꝯcipiat z adiuicẽ ꝯparet: hꝰ aũt nõ vr̃ ꝯueniẽs.

¶ Rõ ista ꝯfirmat̃. q̃cũq; enĩ differũt aut habẽt dr̃iaz fz se vel ex seipsis formal'r p illud qõ sunt fz seipa absq; ꝯparatiõe ad aliq̃ real'r differẽtia. z ista differũt fm rez. aut habẽt pluralitatẽ siue dr̃iam ex ꝯparatione ad aliq̃ real'r dr̃ia. z ista differũt rõne. z hꝰ pz i creaturis. Nã supposita vnitate forme specifice fm rẽ in illa distinguit itellectus rõnez gnis z dr̃ie q̃ dñr nõ diuerse res fz diuerse rõnes.

¶ Sz hꝰ diuersitas nõ posset accipi in illa re vna z simplici nisi p itell'z ꝯparet ad aliq̃ real'r dr̃ia z fz quẽdã ordinẽ illi vnice rei ꝯueniẽtia. vnũ z idẽ ẽt non bẽret diuersas rõnes veri z boni nisi itelligere z velle illõ vnũ z idẽ subo eẽnt alicubi act⁹ real'r diuersi z adiuicẽ ordiati. Hoc ẽt pz in deo: qr circunscripta cõparatiõe oimoda ad diuersas eẽntias creaturarũ realẽ diuersitatẽ iportãtiũ. essentia dina nõ apprehẽderet ab itellectu dino sub rõne diuersaꝝ ydeaꝝ. vel formaꝝ sola rõne differentiũ: fz sub vna rõne simplici oino idistincta.

¶ Et hec est intentio ꝯmẽtatoris. iz. meta. ꝯmẽ. 39. vbi loquens de mã

hac dicit q̄ vita ſapia ⁊c̄.dicunt̄ p̄pe de deo:q̄ deus dicitur p̄pe ve viuēs ⁊ ſapiēs ⁊c̄.talia aūt ⁊ ꝺſilia q̄ ſignificant̄ per modū diſpōnis ⁊ diſpoſiti in rebus imālib⁹ reducunt̄ ad vnū in eē:⁊ ad duo in cōſideratiōe. itellect⁹ enī natus eſt diuidere adunata in eē. ſz in reb⁹ ꝺpoſitis cū diſponit ꝺpoſitū p̄ formā:aut cū diſponit habētē formā.p formā itelligit vtraq̄ adunata aliquo mō ⁊ dr̄ia aliquo mō.cū aūt fuerit ꝺſiderata diſpō: ⁊ diſpoſituz in reb⁹ imālib⁹:tē reducunt̄ ad vnā intētionē oīb⁹ modis ⁊ nullꝰ modus erit q̄ p̄dicatū diſtiguat̄ a ſubo eī itellz .ſ.in eē rei.ſz nullā dr̄iaz itelligit itellꝰ inter ea in eēndo niſi ſm acceptionē.ſ.q̄ idē accepit diſpoſitū ⁊ diſpōnez vt duo quoꝝ p̄portio eſt adinuicē ſicut p̄portio p̄dicati ad ſubz.itellect⁹.n.pōt itelligere idez his duob⁹ modis ſm ſilitudinē ad p̄poſitionē cathegoricā in rebus cōpoſitis:ſicut intelligit multa per ſimilitudinē.

Contra iſtam poſitionē p̄mo arguit̄ ſic.Quicquid eſt pfectiōis ſimplr̄ i creaturis p̄incipali⁹ eſt in deo ex ſe: ⁊ nō ex reſpectu alicuⁱ.attributū eſt ſimplr̄ pfectiōis in creatura:ita q̄ ſimplr̄ eſt melius ipſuz q̄ nō ipſuz.g̃ ⁊c̄. ꝓbatio maioris. perfectū ſp̄ē idepēdēs ab ipfecto ſic̄ ipfectū ōpēdēs a pfecto. attributalis āt pfectio i deo eſt pfecte: i creatura ipfecte. ¶Silr nō eēt ifinite pfectiōis ſimplr̄:niſi eēt ꝺtinens oēm pfectionē ſimplr̄ ſine reſpectu ad extra.minor declarat̄ ſic:q̄.n.q̄libet creatū in eē qditatiuo eſt limitatuz:⁊ q̄libet pfectio eius ſibi eēntialis.iō a nulla tali ſumit̄ attributuz.pari.n.rōne a q̄libet eēntia creata aſſumeret̄ attributū:ſed ab illo qō eſt pfectio accñtal̄ creature:ſiue in bñ eē eius ſumit̄ attributū qō ꝺicit pfectionez ſimplr̄ in ſubiecta ſuba:q̄ lz vt nā quedā habeat g̃duz limitatū:tñ vt pficiēs aliud in bñ eē eius nullā limitationē ip̄ortat:⁊ ſic eſt attributū. ſic etiā in deo nō notat pfectionē p̄mā:ſz quaſi accñtalē in bñ eē. Aug.i5. de trini.c.5.Si dicim⁹ ſapiēs:ſpecioſus:potēs:ſpūs:hoꝝ qō nouiſſimū poſui videt̄ ſignificare ſubam:cetera vo huius ſube q̄litates. ¶Itē 2° ſic.illa nō diſtinguunt̄ p reſpectū ad eē:quoꝝ qōlibet ꝺtinet eēntiā diuinā ſm oēz rōnez pfectiōis ydealē:ſz qōlibet attributū ꝺtinet eēntiaz diuinā ſm oēz rōnē pfectiōis ydealis.g̃ ⁊c̄. mior ꝓbat̄:q̄ rō ydealis cozrñdet pfectiōi creature inq̄ntuz ea pficit̄ in eē qditatiuo:⁊ p ꝺñs ſub rōne illa q̄ eēntia illa eſt limitata.vñ ⁊ ſm diuerſos gradus limitatiōis creaturarū diſtinguunt̄ idee.nō aūt inq̄ntū iſta eēntia ē pfecta ſimplr̄:q̄ ſic cozrñdet oīb⁹ vnū attributū in deo vt bonitas:aut pfectio ſimplr̄.Et ex hoc appet ꝓbatio minoris:q̄ enī q̄libet attributū eſt pfectio ſimplr̄.ex declaratiōe minoris ꝓbatiōis p̄me:ſeq̄t̄ q̄ q̄libet eſt imitabile ab oī gradu limitato. ꝓbatio maioris.tū q̄ continens oēz ideā eq̄lr videt̄ reſpicere oē ideatū.⁊ ita p reſpectū ad nullū pōt diſtingui ab alio:q̄ ſilr reſpicit q̄libet.vñ ſapia attributū nō magis reſpicit ſapiaz ideataz q̄ colorē ideatū:q̄ vtrūq̄ eque eſt limitatū:nec ab vno magis ſumit̄ attributū q̄ ab alio. ¶Itē 3° ſic.diſtictio attributoꝝ fundamētū eſt reſpectu diſtinctiōis emanationū p̄ſonaliū:q̄ filiꝰ ꝓcedit nālr nascendo tanq̄ verbum ꝺceptū in itellectu.ſpūs ſcūs ꝓcedit libere ſpirando tanq̄ amor ꝺcept⁹ in volūtate:⁊ nō vt verbū:qō nō pōt eē niſi eēt aliq̄ diſtinctio itellect⁹ ⁊ volūtatis ad intra:ſed ꝓductio p̄ſonaꝝ ad nihil extra nec̄io ꝺparatur. g̃ ⁊c̄. ¶Itē 4° ſic.deꝰ itelligit eſſentiā ſuā inq̄ntū vera: nō inq̄ntū bona:⁊ vult eā inq̄ntū bona:nō inq̄ntuz va. ab eterno etiā itellexit ſe itelligere eēntiā ⁊ velle eā.ſimiliter ſine reſpectu ad extra:q̄ iſte actꝰ ꝺſequit̄ imālitatē nālē.g̃ ſine tali reſpectu icludit eſſentia ſua rōnē veri ⁊ boni.⁊ ſilr rōnē itelligētis ⁊ itellecti:volētis ⁊ voliti ſormaliter diſtinctas.g̃ ⁊c̄. ¶Itez 5° ſic. beatitudo diuina ꝺſtirit in eius actib⁹ pfectis itellect⁹ ⁊ volūtatis:ſed oīa attributa diuina ſeſe mutuo reſpiciūt in pficiēdo actus illos:vt patebit.btitudo aūt dei a nullo reſpectu dependet ad extra.g̃ ⁊c̄. ¶Cōtra rōnē eiꝰ maioꝝ eſt falſa. Tū q̄ ita diſtinguit̄ eēntia diuia rōne ab attributo: ſic̄ vnū attributū ab alio.nūqd ſeq̄t̄. g̃ eēntia vt eēntia nō ē ibi niſi ex reſpectu ad extra:/ Tū: q̄ bonū ⁊ veꝝ i creatura diſtinguunt̄ diſtinctiōe rōnis.a q̄bus igit̄ re diſtictis ſumit̄ hec diſtictio;a nullis:ſz a vo ⁊ bono i deo: que rōne differūt. Tū 3°.q̄ vbi eſt mera diſtictio rōnis nō regrit̄ reſpectꝰ ad aliqd extra: ſicut eſt in diffōne ⁊ diffinito. ⁊ talis eſt diſtictio in attributis q̄lia ſūt obta itelligētie diuine dr̄ia rōne:lz ſint vniꝰ actus itelligēdi in deo. Quādo.n.regrit̄ reſpectꝰ ad extra:tūc diſtinctio partiz ē ab itellectu:partiz aliūde.⁊ hoc vel a diuerſis circūſtātib⁹ extra diuerſimode:vt ꝑz in exēplis adductꝝ de colūna ⁊ pūcto.vel ab eodē diuerſimode circūſtāte vt in 2ª iſtātia ꝑz ꝺ maiorē. ¶Itē ꝺ minorē illiꝰ rōnis arguit̄ ſic.cū oīa attributa ptineāt ad itellectū ⁊ volūtatē que ſūt p̄ncipia emanationū:ad p̄ſonas diſtictas realr̄ pōt reduci diſtictio attributoꝝ:ita q̄ illa q̄ ptinēt ad itellectū hñt reſpectū ad gignitionē vbi.que aūt ad volūtatē habent reſpectū ad ſpirationē:vt ſicut itellꝰ creature nālis nō diſtiguit hec ⁊ illa niſi ex reſpectu ad aliq̄ i creaturis ad q̄s reflectit oēz ſuū itellectū.ſic itellect⁹ diuinꝰ ⁊ beatus ex reſpectu ad p̄ſonas ad q̄s dirigit oēm ſuū itellectuz. lIDē.quolib.5.q.i. ⁊ quo.iz. q.i. Cō.39.

Alia eſt poſitio que dicit q̄ eēntia diuia abſolute ꝺſiderata inq̄ntū natura aliqua vel eēntia nullā hz diſtictionē rōnis:niſi quaſi in potētia.ꝺmēta.iz.meta.multiplicitas rōnū in deo nō eſt niſi in itellectu tñ:nō in re.ꝺſiderata aūt nō in ſe ſed inq̄ntū veritas. ꝓut.ſ.hz eē in itelligētia pōt dupliciter accipi.aut inq̄ntū mouet itellectū q̄ſi ſimplici itelligentia.⁊ ſic adhuc cōcipit̄ per rōnē ſue ſimplicitat⁹: nec hz aliquā pluralitatē:niſi q̄ſi in potētia:aut inq̄ntū itellect⁹ poſt iſtā apphēſionē negociat̄ circa ipſaz pluralitatē attributoꝝ q̄ſi reducēdo ipſa de potētia ad actū.primo mō itellect⁹ nālis ad ipſaz nō ptingit: ſz ꝺcipit ip̄az pticulatiz in attributis ꝺceptis ex creaturis ſm iſtā opinionē.2° mō.itellectus beatus q̄ſi p̄ma actiōe itelligendi capit eā. 3° mō.q̄ſi intellectus idē ꝺponēs ⁊ diuidēs: ⁊ itellect⁹ diuinꝰ vnico ⁊ ſimplici ituitu diſtiguit rōnes ptētas in eēntia que ex ſua pfectōe ſūma oēs pfectiōes ſimplr̄ ſola rōne vel opatiōe itellect⁹ diſtictas cōtinet. ¶Iſte rōnes attributoꝝ ſm quas itellus de ſimplici eſſentia diuerſos ꝺcept⁹ formant nō ſūt niſi reſpectu fūdati in eſſentia:q̄ ꝺceptū pluriū abſolutoꝝ itra eaz impedit ſimplicitas:⁊ ſūt ꝺcept⁹ plures: ne ꝺcept⁹ ſint ſynonimi:⁊ in eēntia:ne ſint vani. ſed nō ſūt reſpectus ad eē vt ꝓbatū ē.ſz ad itra.ſic g̃ oīa attributa diuia ptinēt ad itellz vel volūtatē:q̄ ad itellz mutuo ad itra ſe reſpiciūt.ſilr que ad volūtatē mutuo ſe reſpiciūt.inq̄ntū hec ⁊ illa cadūt ſub apphēſiōe itellect⁹: qui itellect⁹ p̄ ſimplici itelligētia ꝺcipit eēntiā vt eēntia eſt.ꝺcinde negociando circa eā cōcipit. vz. eā vt itellecta eſt: ⁊ vt itelligens:⁊ vt rō itelligēdi. Ita q̄ eēntia inq̄ntū eēntia reſpicit alia vt in qua ſunt fundata. vt vero eſt ꝺcepta ⁊ mouens itellectū ad itelligēdū.dicit̄ veritas cuiꝰ p̄pria ratio eſt vt reſpiciat eſſentiā vt eēntia eſt: ſicut illud cuiꝰ eſt ꝺclaratiua.⁊ itellectū vt cui hz ꝺclarare. ⁊ actū itelligēdi vt quo hz ꝺclarare:⁊ ſapiētiā vt habituz quo itellect⁹ habilis eſt vt ſibi ꝺclaratio fiat. Ipſa vo eſſentia vt p actū itelligēdi eſt cōceptiua ſuuꝑſi⁹ eſt itellect⁹ ⁊ reſpic̄ verū vt p qō manifeſtat̄ eſſentia que cōcipitur ſilr de actu ⁊c̄.⁊ ſic etiam de pertinētibus ad volūtatē.

A ſūma ergo vnitate eſſentie ordinate ſm modū cōcipiendi p̄mo cōcipiunt diuerſe rōnes attributoꝝ: & iter illa adhuc eſt ordo ſm quē mediatius vel imediatius ordinant ad emanatiōes: deinde cōcipiunt emanationes & ibi eſt ſtat⁹ ad intra: deinde ſequunt oēs reſpect⁹ ad extra qui ſūt p accīs. ſicut aūt diſtinctio relationū realiū ad ſua correſpōdētia: ſic relationū rōnaliū ad ſua correſpōdētia & totū ad itra ꝟ illud argu⁹: qō fuit p̄ hac p̄te.

Contra iſtam opinionez arguit p̄ rōnes illas q̄s adduxi ꝟ p̄mā opi. ¶ Primo p tertiā: qz ſm eos diſtinctio pfectionū attributaliū eſt fundamētū reſpectu diſtinctiōis emanationū: ſz diſtinctio emanationū eſt realis. pz. nulla aūt diſtictio realis p̄exigit nec̄io diſtictionē q̄ tm̄ eſt rōnis. ſicut nec aliqd qō ē pure reale p̄exigit aliud qō eſt mere ens rōnis. ergo diſtinctio attributoꝝ nō eſt tm̄ rōnis: ſz aliquo mō ex nā rei. Aſſumptū ꝓbat: qz ens reale qō diſtinguit ꝟ ens rōnis eſt illud qō ex ſe hz eē circūſcripto oī ope itellect⁹ vt itellect⁹ eſt. qcqd aūt dep̄edet ab ente rōnis vel nec̄io p̄exigit illud nō p̄ōt hre ſuū eē circūſcripto omni ope itellect⁹ vt itellect⁹ eſt. ergo nihil qō p̄exigit ens ratiōis eſt vere ens reale. ¶ Cōfirmat iſta rō. qz qō ē poſteri⁹ nāliter nō p̄ōt eē pfecti⁹ ens ante p̄ozi nāl'r. ſz ens reale ē pfecti⁹ ens q̄ ens qō ē tm̄ rōnis. & diſtictio emanationū eſt realis & poſterioꝝ. g̃ nō fundat nisi i ente reali & diſtincto. ¶ Nec rō lz ſufficiat ꝟ oppinātē: tm̄ oz eaz cōfirmare pp̄ oc̄onē in ſe. Dicit ad eā q̄ attributa non ſunt fundamēta emanationū diſtinctaꝝ: imo eēntia ſola tm̄ relatiōib⁹ p̄ncipiat diuerſas emanatiōes: tm̄ intellect⁹ poſtea p̄ōt ꝟſiderare ipſaz eēntiā: vt cū relatiōibus p̄ncipiat hāc & illā: & tūc p̄ōt ꝟſiderare rōnē nāe & voluntatis: & tm̄ nō p̄cedūt ex nā rei. ¶ Cōtra. in illo iſtāti originis in quo gnātur filius. quero an p̄ncipiū ꝓductiuuz eius alio mō ſe hz ad ip̄m q̄ p̄ncipiū ꝓductiuū ſpūs. ſ. ſe hz ad ipſuz. aut alio mō. ſi nō alio mō. g̃ nō magis eſt filius: filius nec imago patris ex vi ꝓductiōis ſue q̄ ſpirat⁹ ſcūs. ſi ſic: igit in illis ſignis originis ante oēz actū itellus habet aliq̄ diſtictio & nō idētitas formal'. ¶ Nec valet attribuer iſtā diſtictionē relatōib⁹: qz oīs relatio eq̄ nāliter reſpicit ſuū correlatiuū. ergo eſſen⁹ vt ſub rōne ſpiratiui eque nāliter reſpicit ſuū ſpiratū: ſicut ſub rōne generatiui reſpicit gnātū vel genitū. nō igit poſſet ibi ſaluari alius & ali⁹ modus ꝓducēdi nāliter. ſ. & libere p̄opter relatiōes. ſed tm̄ ſi illud abſolutū quo ꝓducens ꝓducit ſit alteri⁹ rōnis. ¶ Hoc etiā arguit ꝟ iſtā poſitionez: & ex alia rōne eoꝝ de obis veri & boni. qz ſi ab eterno deus ex ſui imālitate itelligit & vult ſe. & hoc ſub rōe boni & veri. g̃ ibi eſt diſtictio veri & boni rōnū formaliū in obis ante oēm actū circa talia oba. ¶ Hoc etiā cōfirmat per argu⁹ eoꝝ de btitudine: qz cōuenit deo ex natura rei ante oēm actū itell's negociatiui: qz act⁹ negociandi nō eſt formal'r btificus. illa aūt btitudo vt dr̄ regrit ꝓp̄az rōnē obiecti & potētie & opatiōis. ergo &c.

Iſta tamē poſitio exponit ſic. q̄ poſſum⁹ loqui de rōne quā obz facit in itellectu de ſe: vel de illa quā intellect⁹ p̄ōt facere circa obm negociādo. ſi loq̄mur de p̄ma illa ē vnica: ſic & vnica eſt in re. & ꝟ dicit in ſe opi. q̄ vt ē itellecta p actū itelligētie ſimplicis hz oīno rōnē indiſtincti. ſi ſcōo mō ſic itellect⁹ p̄ōt formare circa illā vnā rōnē obiecti multas rōnes diſtinctas cōferēdo hoc ad illud. & ꝟ ſil'r dixit illa opi. q̄ obm vt eſt in itellectu negociāte hz diſtictas rōnes q̄ſi formatas circa ipſuz. ¶ Addit tm̄ iſta expoſitio. qō opio in ſe nō videt dicere q̄ illa vna rō in ſe ē formal'r bonitas: & veritas: & q̄libet pfectio ſimpl'r. & q̄ illa vna rō que fit in itellectu ꝟtute obti eſt etiā rō formal'r bonitatis & veritatis &c. op. tm̄ in ſe videt dicere q̄ iſtā dicunt diuerſos reſpectus fundatos in eſſentia.

Hē. quo lib. 3. q. 3. & i ſū. ar. 37. q. 7.

Quia igitur diuerſimode p̄ōt itelligi dicta opi. p̄ter argumēta iaz facta appono alias rōnes ſpāles. & p̄mo oñdo q̄ formal'r veritas & bonitas ſint in re: & q̄libet pfectio ſimpl'r añ oē opus itellectus. Quia q̄libet pfectio ſimpl'r ē formal'r in ente pfecto ex nā rei. veritas formal'r eſt pfectio ſimpl'r & bonitas ſil'r. g̃ &c. maioꝝ pz. Tū qz al'r nō eēt deus ſimpl'r pfectū: qz nō eēt quo maius excogitari nō poſſet. cogitaret enī mai⁹ ſi eēt ſic & ſic pfectū. Tū qz al'r pfectio ſimpl'r in nullo eēt pfecte. nō. n. eſt aliq̄ pfectio in creatura pfecte: qz ibi eſt finite: nec in deo eſt pfecte ſi nō ſit in ip̄o vt exñs. ſed tm̄ vt qd cognitū: qz eſſe cognitū eſt eſſe diminutū vt diſtinguit ꝟ exñs. Tū 3°. qz tūc pfectio ſimpl'r in aliquo eēt formal'r p ptic̄ipationē & non formal'r in eo a quo ptic̄iparet eā. imo pfectio talis in ptic̄ipāte nō eſſet p ptic̄ipationē illi⁹ pfectionis in cā: qz nihil eſt a quo fit ptic̄ipatio exñtis: niſi exñs: q̄ oīa vident abſurda. Minoꝝ apparet. qz al'r Anſel. nō poneret talia eē in deo: qz ſm eū monolo. 15. nihil tale ponēdū eſt in deo qō nō eſt meli⁹ ipſuz q̄ nō ipſuz: ac p̄ hoc pfectio ſimpl'r. ꝓz etiā eadē minoꝝ: qz qōlibet tale p̄ōt eē formal'r ifinitū. ifinitas repugnat cuicūq̄ qō nō eſt pfectio ſimpl'r. ergo &c. ¶ Ulteri⁹ ꝓbo q̄ tales pfectiōes ex nā rei ante op⁹ intellect⁹ nō habēt idētitatē formalē: qz itellect⁹ actu ſuo nō p̄ōt cāre niſi relationē rōnis. Ex ꝟ. ſ. q̄ eſt vtus collatiua potēs ꝓferre hoc vt cognitū ad illud. ¶ Quero igitur vtrū veritas dicat p̄ciſe illā pfectionē q̄ eſt in re formal'r. aut p̄ciſe illā relatiōez factā ab itellectu. aut vtrūq̄. ſi p̄ciſe relationē rōnis. g̃ nō eſt pfectio ſimpl'r: qz nulla relatio rōnis p̄ōt eē ifinita. ſi enī relatio realis vt paternitas nō eſt formal'r ifinita q̄to magl illa relatio ratiōis. ¶ Si ambo cū illa nō ſint vnū niſi p accīs: qz relatio rōnis cū ente reali nunq̄ facit vnū p ſe: qō p̄z. quia multo min⁹ facit vnū cuz ente reali ens rōnis q̄ paſſio cū ſubto. paſſio. n. ꝓſequit ſubm ex rōne ſubi. nullū aūt ens rōnis ꝓſegtur ens reale ex rōne ſui. ſepara igit iſta duo que ꝓcurrūt i iſto ente p accīs. & ſegtur tūc q̄ veritas ſemp̄ dicat p̄ciſe illā pfectionē i re & bonitas ſil'r: & tē vltra cū nulla ſit diſtictio in re ſiue ex opi. ſiue ſm expoſitionē opi. ſeq̄t q̄ bōitas & veritas ſint formal'r ſynonima: qō ipſi negāt. ¶ Ad. 1°. itell⁹ ituitiu⁹ nullaz hz diſtinctionē in obto niſi ſm q̄ exñs eſt: qz ſicut nō cognoſcit aliqō obm niſi ſm q̄ exñs: ita nō cognoſcit aliq̄ diſticta formal'r in obo: niſi vt exñs. Cū igit itellect⁹ diuin⁹ non cognoſcat eēntiā ſuā niſi ituitiua itellectiōe: q̄cūq̄ diſtinctio ponat ibi i obto ſiue ſit diſtictoꝝ oboꝝ formaliū: ſiue vt rōnū cātaꝝ p actū itell's: ſeq̄t q̄ iſta diſtictio erit i obiecto vt actu exñs eſt: & ita ſi iſta eſt obtoꝝ formaliū diſtictoꝝ: in obto: erūt iſta formal'r diſticta. & habet tūc ꝓpoſitū q̄ diſtictio talis obtoꝝ formaliū p̄cedit actū intellect⁹. ſi aūt ſit rōnū cātarū per actū itelligēdi. igit intellectus diuin⁹ cauſabit aliquā itētionē in eēntia vt relationē rōnis vt exñs. qō eſt abſurdū. ¶ Itē arguit cōtra illā exp̄onē: qz ſi de aliquo obto tm̄ natus eſt haberi vnus ꝓcept⁹ realis: nihil facit aliquē ꝓceptū realē illius obti: niſi faciat illū vnū. de eēntia aūt diuia ſm eos tm̄ natus eſt haberi vn⁹ ꝓcept⁹ realis: qz illa tm̄ nata eſt facere vnū ꝓceptū realē. nata eſt aūt facere oēm realez q̄ de ipſa haberi p̄ōt: aliogn eſſet ip̄fecti⁹ itelligibile q̄ ſit aliqō itelligibile creatū: qō gdem eſt cauſatiuū oīs ꝓceptus realis poſſ haberi de eo: igit nihil faciet in itellectu aliquē ꝓceptū de deo: niſi faciat illū vnicū: & ita cuz creatura nō poſſit cauſare in intellectu illū cōceptū: qz ille ꝓceptus eſt eſſentie vt eſt hec in ſe ſub ꝓp̄ria ratiōe.

sequit̄ q; per nullā actionē creature possit haberi aliqs ꝺceptus nālis de deo in ista vita. ¶ P.ꝺ ꝺcl'onē in se qꝛ si ista q̄litercūq; distinguant̄ rōne ñ distinguant̄ ex nā rei sine actu itell's vel volūtatis. ¶ Ex hoc arguo. distictio p̄cedēs rōnē p̄mi distictiui nō ē p tale distictiuū: ſz distictio nāe ꝛ itell's vel volitiōis ꝛ itellectiōis p̄cedit itellectionē ꝛ volitionē: q̄ ē p̄mū distictiuū eoꝝ q̄ distinguunt̄ fm rōnē. g̃ illa distictio nāe ꝛ itellectiōis: vel volitiōis ꝛ itellectiōis nō erit p itellectū. assūptū pz. si. n. nulla distictio eoꝝ p̄cederet: nō magis ista distinguerēt̄ ista itellectiōe q̄ nā vel volitiōe. gcgd aūt distinguit̄ itellectione vt est oīno idistincta a nā: etiā distinguit̄ nā. ¶ Et si dicit̄ q̄si ꝺtēnēdo istud argm̄ forte ad cautelā pp defectū rñsionis: q; si p ipoſe eēt sola itellectio p se ipa distingueret: nō aūt nā vel volūtas. ¶ Hec rñsio nō sufficit: qꝛ q̄tūcunq; aliq̄ p ipoſe separent̄ si eis sepatis aliqd cōpetat vni ꝛ nō alteri: hoc nō p̄t eē nisi p aliquā distictionē formalē rōnis istius a rōne illi⁹. si igit̄ istis sepatis cōpeteret distictio itellectiōi: ꝛ nō nāe aliq̄ ē distictio hui⁹ ꝛ illius: etiā q̄ñ nō sūt sepata. Separa. n. p ipoſe albū ab albo: nō poteris hr̄e q; albū sit cā alicui⁹: qn albū sit causa ciusdē: qꝛ nulla est distinctio iter albū ꝛ albū. vñ nunq̄ eēt hec fallacia accñtis. ista itellectiōe distinguunt̄: ista itellectio ē nā. g̃ nā distinguunt̄ nisi rō itellectiōis exnearetur rōni nāe inq̄tū ꝺparātur ad ꝛm. g̃ illa exneatio p̄uenit aliquā distictionē rōnis ab illa inq̄tū ꝺparantur ad tertiū. ꝛ ita p̄uenit distictionē rōnū iter se.

Ad questionē reſpōdeo ꝛ dico q; iter pfectiones eēntiales nō est tm̄ dr̄ia rōnis: hoc est diuersoꝝ modoꝝ ꝺcipiēdi idē obz formale. talis. n. distictio ē iter sapiēs ꝛ sapiētiā: ꝛ vtiq; maior inter sapiaz ꝛ veritatē: nec ē ibi tm̄ distictio oboꝝ formaliū in itellectu: qꝛ vt argutū est p̄us illa nūquā est in cognitiōe ituitiua nisi sit in obto ituitiue cognito. ¶ Ista etiā duo mēbra ꝓbant̄ p rōnes factas ꝺ p̄cedentē opi. ¶ Est ergo ibi distictio 3ª p̄cedēs itell'm oī mō. Et ē ista q; sapia est in re ex nā rei: ꝛ bonitas est in re ex nā rei. sapiētia aūt in re formal'r nō ē bonitas in re: qō ꝓbar̄. qꝛ si infinita sapia eēt formal'r infinita bōitas: ꝛ sapia i cōi esset formal'r bonitas in cōi. infinitas. n. nō destruit formaliter rōnē illi⁹ cui addit̄: qꝛ in quocūq; gradu intelligat̄ eē aliq̄ pfectio: q tm̄ gradus est gradus illi⁹ pfectiōis nō tollit̄ rō formalis isti⁹ pfectiōis pp istū gradū. ꝛ ita si nō icludit formal'r: vt in cōi: nec vt infinitū in infinitū. Qꝛ aūt nō icludat formal'r vt in cōi. ℬ declaro. qꝛ icludere formal'r est icludere aliqd in rōne sua eēntiali: ita q; si diffinitio icludētis assignaret̄ iclusuz eē diffō vl' pars diffōnis. Sicut aūt diffō bonitatis in cōi nō hz sapiam in se: ita nec infinita i finitā. Est igit̄ aliq̄ nō idētitas formalis sapie ꝛ bonitat] inq̄tū eaꝝ eēnt distincte diffōnes si eēnt diffinibiles. diffō aūt nō tm̄ idicat rōnē cāraz ab itellectu: ſz qditatē rei. g̃ nō est idētitas formalis ex pte rei. Et itelligo sic: q; itell's ꝺponēs istā. sapia nō est bonitas formal'r nō causat actu suo collatiuo veritatē isti⁹ ꝺpōnis: sed i obo iuenit extrēa: ex quoꝝ ꝺpōne sit act⁹ ver⁹. Et istud argumētū de nō formali idētitate dixerūt anti qui doctores ponētes in diuīs aliquā eē p̄dicationē veraz p idētitatē: q̄ tm̄ nō eēt formalis. ita ꝺcedo p idētitatem veritatē eē bonitatē in re: nō tm̄ formal'r veritatez esse bonitatē. ¶ Ista ēt opi. ꝺfirmat̄ auctē Dam. 4. ca. pallegato. ꝛ. c. 9. vbi ipse vult q; iter oīa noīa de deo dicta p̄ꝛyssimū est qui est: qꝛ esse dicit qōdā pelagus ifinite sube. cetera aūt vt dixit. c. 4. sūt illa q̄ circūstāt nāz. Istud nō videt̄ nisi eēt aliq̄ distictio ex pte rei. nō eni ē pelagus ifinite sube pp ℬ q; multe relatiōes rōnis p̄nt circa ipsuz causari. ita. n. p̄nt p actū itellect⁹ circa qōlibz causari. ¶ Cōfirmat̄ per Aug. 8. de tri. c. 2. vbi ꝓbat q; nō est aliqd mai⁹ oue pſone q̄z vna: qꝛ nō aliqd verius q̄ ꝺña eēt ista. si tm̄ eēt distictio rōnis iter sapiaz vitatē ꝛ magnitudine. nō videret̄ aliud arg̃m q̄z si ꝓbaret̄ sapiētia. g̃ sapiēs: vel ecōuerso. ¶ Ad qd ēt ꝺoc. q tenēt oppositā opi. iplēt tot q̄nternos ostendēdo vnū attributū ex alio. si nō ē iter ea nisi dr̄ia relationū rōnis tm̄mō. ita. n. pfecte videret̄ de⁹ cognosci q̄z tū ad oēz cognitionē rea lem: vel ꝺceptū realē vt cognoscit̄ sub attributo vno: sicut si cognoscat̄ sub rōne oīum attributoꝝ: qꝛ cognitio pluriū relationū rōnis nō facit ad pfectiorē cognitiōez realē habēdā de aliquo. ¶ Sil'r iuxta auctoritatē Damas. p̄dictā ad qd assignāt ipsi ordinē attributoꝝ q̄si essentia sit fundamētū. ꝛ q̄dā sūt ꝓpingora eēntie: q̄dā ꝓpingora emanatiōib⁹. si tm̄ sūt relatiōes rōnis: qs ēt ordo p ꝺpatiōez ad emanatiōes. ¶ Sil'r Aug. ꝺ maximinuz. si potes deū p̄rem ꝺcedere simplicē: ꝛ tū eē sapiētē bonū: ꝛ numerat ibi multas tales pfectiōes: q̄to magis vn⁹ de⁹ p̄t eē simplex: ꝛ tū trinitas: ita q; tres pſone non sūt ptes vni⁹ dei. arguit. n. ibi q; si in eodez sine ꝺpōne ꝛ partialitate p̄nt eē multe pfectiōes simpl'r. g̃ multo magis p̄nt eē tres pſone in deitate sine ꝺpōne ꝛ ptialitate. Qō arg̃m eēt istud. si attributa tm̄ differrēt p relationes rōnis ꝛ pſone distinguerētur real'r. nō. n. segt̄. si relatiōes rōnis nō faciūt ꝺpōnē in aliquo. g̃ nec relatiōes reales. ¶ Idē ēt Aug. 15. de tri. c. 3. dic oīa ista eē eq̄lia. nihil. n. est p̄pe sibypsi eq̄le. nihil aūt est dicere q; aliqd sub vna relatiōe rōnis sit sibi eq̄le sub alia relatiōe rōnis. Hyll. etiā. 12. de tri. c. 5. alloquēs deū p̄rez. ait sic. pfecti dei q ꝛ verbuz tuū: ꝛ sapia: ꝛ veritas absoluta gnātio ē q in bis eternaꝝ p̄petatū noib⁹ nat⁹ est. dic igr̄ q; iste p̄petates sūt eterne: ꝛ i bis nat⁹ ē fili⁹ de p̄re: q̄si p̄r ꝓbabēs ista cōmunicet ea filio. si aūt eēnt tm̄ distincta rōne nō viderentur p̄us eē i p̄re ozigie q̄z ꝓduceret̄ fili⁹. gcgd est. n. ibi ꝓductū in eē rōnis p actū: itell's vr̄ eē ꝓductū a tota trinitate: ꝛ ita nō eē in p̄re vt p̄cedēs ozigie filiū q̄si nēcio p̄cedēs ozigie. ¶ Ista aūt nō idētitas formal'r stat cū simplicitate dei: qꝛ hāc dr̄iaz neēe ē ponere iter eēntiā ꝛ p̄ꝛietatē. sicut. g̃. di. 2. q. vlti. ostēsuz ē. ꝛ tm̄ pp ℬ nō ponit̄ ꝺpositio in pſona. fil'r ista distictio formalis ponit̄ inter duas p̄petates in p̄re inascibilitatē. s. ꝛ p̄nitatem: q̄ fm Aug. 15. de tri. c. 6. nō sūt eadē p̄petas: qꝛ nō est eo p̄r quo ig̃enit⁹. g̃ si i vna pſona p̄nt eē due p̄petates sine ꝺpōne: multo magis vel saltē eq̄l'r p̄nt eē ples pfectōes eēntiales in deo: nō formal'r eedē sine ꝺpōne: qꝛ ille p̄petates in patre nō sunt formal'r infinite. essentiales aūt pfectiones sūt infinite formal'r. g̃ q̄libet eadē cuilibet.

Contra istam solutionē sūt tria dubia. ¶ P̄rimo. n. vr̄ q; ñ saluet̄ simplicitas diuīa: qꝛ ex quo ponit̄ eēntia q̄si fundamētū: ꝛ ista quasi circūstātia eēntiā vr̄ q; ista se hñt vt act⁹ ꝛ forc̄ respectu eēntie diuine. ¶ 2m̄ dubiū. qꝛ Aug. 7. de tri. c. 5. vbi negat idētitatē deitat] ꝛ p̄nitatis. nō eo iquiens pater quo de⁹: sicut nec eo vbū quo sapia: ita ꝺcedit idētitatez magnitudis ꝛ bonitat]: ꝛ pfectionū eēntialiū: qꝛ dicit q; eo magn⁹ quo de⁹ ꝛc. g̃ sicut ibi idētitatē negat: ita cōcedit hic. nō aūt negat ibi nisi idētitatē formalē. g̃ illā ꝺcedit ℬ. ¶ 3m̄. qꝛ sic ñ eēt bōitas real'r infinita: nisi eēt real'r eadē sapie: ita vr̄ q; rō bōitat] nō sit ifta formal'r nisi sit formal'r eadē rōni sapie. g̃ pp cādē rōnez: pp quā ponis verā idētitatē iter ista deberes ponere idētitatē formalez rōnis ad rōnē. ¶ Ad ista. Ad p̄mā rñdeo q; forma i creatur] hz aliqd iperfectiōis. s. qꝛ est forma i formās aliqd: ꝛ ps ꝺpositi. aliqd ēt hz qō nō ē ipfectiōis: ſz ꝺsegtur eā fm suā rōnē eēntialē siue formalē. s. q; ipsa sit quo aliquid est tale. Exēplū. sapiētia in nobis est accñs: boc est

impfectionis.sed q ipsa sit quo aliqd est sapiēs hoc non est ipfectiōis:sz eēntialis rōnis sapie. Jn dīnis aūt nihil est forª fm illā duplicē rōnē ipfectiōis:qz nec iformans nec ps.est tū ibi sapia inq̄tū est quo illud in quo ipsa ē:ē sapiēs:ꝛ ꝫ nō p aliquā ꝯpōnē sapie ad aliqd quasi subz: nec q̄si sapia illa sit ps alicuiº cōpositi:sz p verā idētitatem q̄ sapia pp sui ifinitatē pfectā pfecte est idē cuilibet cū quo nata est cē. ¶ Sz obycies quō ē aliqd formal'r sapiēs sapia.si sapia ñ ē forma ei⁹?' Rñdeo.corº ē aīatū q̄si denoīatiue:qz aīa est forma eiº.hō dr̄ aīatº nō denominatiue:sz eēntial'r:qz aīa ē ps eiº ꝛ aliqd eiº. nō igitur regrit aliqd eē formā iformātē aliqd: vt ipm sit tale p ipsuz:qz forª nō est forª informās totū: qō tū dr̄ formal'r tale p ipsaz.si igit̄ veriori idētitate eēt aliq̄ forª idez alicui q̄ sit idētitas eiº ad iformatū vel ad totū cuiº est ps: sufficeret illa idētitas ad ꝫ q illud tali forª eēt tale.ita ē in ꝓposito. ¶ Et tūc si q̄res vtrū a p̄ actu posset eē aliqua abstractio forª. Dico q nō est ibi abstractio forme vt informantis:vel vt ptis ab informato vel a toto.sed est ibi abstractio forme inq̄tū per eaz aliqd est tale p̄cise acceptū:nō ꝯsiderādo idētitatē eiº ad illud qō ē tale per ipsaz. ¶ Ad zm dubiū qō videt hr̄e difficultatez ex vbis Aug.dico q dupl'r vel tripl'r eodē deº est sapiens ꝛ magnº:ꝛ tñ nō sic eodē ē deº ꝛ pr̄.vno mō:qz sapia ꝛ magnitudo sunt pfectiōes eiusdē rōnis ꝫ ē gditatiue:quia qcqd pficit istis pfectiōibº pficit̄:nō vt rōnibº supposiṫ:sz vt rōnibº gditatis.nō sic aūt p̄rnitas ꝛ deitas sunt eiusdē rōnis.Sūt etiā alio mō eiusdē rōnis sapia ꝛ bonitas:qz pfectiōes simpl'r.nō sic aūt p̄rnitas ꝛ deitas.zº mō:qz magnitudo est eadē deitati in q̄libet:p̄rnitas nō: sed tñ in vno suppoſito.zº modo:qz bonitas ꝛ magnitudo ꝛc̄.hꝫ sunt eadē q̄si idētitate mutua:qz vtrūq; est forª mal'r ifinitū pp quā ifinitatē vtrūq; est idē alteri:sz p̄rnitas ꝛ deitas nō sūt eadē sic mutuo:qz vnuz eoꝝ nō est formal'r ifinitū:sz tñ deitas ē formal'r ifinita:ꝛ pp istaz ifinitatē p̄rnitas ē sibi idē nō ecōuerso sic. ¶ Ad formā g̃ ꝯcedo q eo mō eodē ē bonº ꝛ sapiēs quō nō eodē ē ōs ꝛ pr̄:qz eodē est bonº ꝛ sapiēs.eodē.s.in quolibz suppositō:ꝛ eodē q̄si idētitate mutua.nō sūt aūt sic eodē in q̄libet p̄rnitas ꝛ deitas eodē sil'r.i.pfectiōe eiusdē rōnis est bonº ꝛ sapiēs:qz gditatiue ē bonº ꝛ sapiēs:nō sic eodem est deº ꝛ pr̄:qz nō est vtrūq; quo ibi eēntialis pfectio illius cuiº est:qz sz gditas p̄rnitatis maneat ibi:tñ illa gditas nō est rō gditatīa simpl'r suppositi alicuiº: sz rō psonalis eiusdē. ¶ Ad zm ꝯcedo:q rō sapiē ē ifinita:ꝛ rō bonitatis:ꝛ iō hec rō est illa p idētitatē:qz oppositū nō stat cū ifinitate alteriº extremi;: tñ hec rō nō ē formal'r illa. nō.n.segt̄.est vere idē alteri.g formal'r idē eidē.ē enī va idētitas a.ꝛ b.absq; hꝫ q a.icludat formal'r rōnē ipiº b.

Ad argumētū p̄ncipale qō sumitur de auēte Aug.i5.de tri.' Rñ:q in creaturis nō est aliq̄ va p̄dicatio in abstracto p idētitatē q̄ non sit formal'r ꝛ iō nunq̄ fuit tradita logica in creaturis ō p̄dicatiōe alia formal'r ꝛ alia p idētitatē. Jn diuinis aūt est va p̄dicatio p idētitatē in abstracto:ꝛ tñ nō ē formalis.' Rō huiº dr̄ie est ista vt puto: qz ꝯcipiēdo abstractū vltima abstractiōe ꝯcipit̄ gditas absq; hitudine ad qō: cūq;:qō est ex̄ p̄paz rōnē gditatis.sic igit̄ ꝯcipiendo extrema nlla erit veritas vniēdo ea:nisi p̄cise gditas vniº extremi sit eadē gditati alteriº extremi.hoc aūt nō contigit in creaturis:qz ibi abstrahēdo illas realitates que sunt in eodē:puta realitatē gnīs ꝛ dr̄ie.ꝛ ꝯsiderādo eas p̄cisissime vtraq; est finita ꝛ neutra pfecta eadē alteri. nō.n.sunt mō eadē iter se:nisi pp zm cui sunt eadē.ꝛ ideo si abstrahāt a zº nō remanet cā idētitat] eoꝝ.ꝛ iō nec cā veritatis ꝓpōnis vniēt] extrēa illa.hec igit̄ est falsa.aia-

litas ē rōnalitas ꝛ ecōuerso:ꝛ hoc q̄cūq; p̄dicatiōe:quia nō tñ extrema nō sūt formal'r eadē:sz nec vere eadē.gditas.n.hec p̄cise est potētialis ad gditatē illā:ꝛ nō ē eadez illi nisi ꝓpter idētitatē ad zm a quo abstrahunt̄. ergo abstractio illa tollit causaz vitatis affirmatiue vniētis ea. ¶ Oppom ē in deo:qz abstrahēdo sapiaz a q̄cūq; qō est extra rōnē sapie ꝛ bonitatē.sil'r abstrahendo a q̄cunq;:qō est extra eiº rōnē formal'r remanet vtraq; gditas p̄cise sūpta formal'r infinita.ꝛ exquo infinitas est rō idētitatis eoꝝ facta tali abstractiōe p̄cisissima remanet rō idētitat] extremoꝝ.nō.n.hec erāt eadē p̄cise pp idētitatē eoꝝ ad zm a quo abstrahunt̄:sz pp infinitatē forma lez vtriusq;.Et qō ista sit rō p̄dicatiōis p idētitatē signū est ex hoc q nō ꝯcedit̄ ista.p̄rnitas i diuinis est spiratio actiua:neq; vt va formal'r: neq; vt va p idētitatez:neq; p̄rnitas ē inascibilitas ꝛ ecōuerso.sic̄ ista ꝯcedit̄.p̄rnitas est deitas:ꝛ ecōuerso.ꝛ rō videt q abstrahēdo p̄rnitatē ꝛ inascibilitatē ab essentia:siue a suppoſito neutꝝ ē formal'r infinitū.ꝛ iō neutrū in sua rōne sic abstractū includit rōnē idētitatis eius ad alterꝝ.ꝛ iō neutrū sic abstractū de altero vere p̄dicat̄.sz sic abstrahēdo deitatē ꝛ paternitatē q̄tūcūq; remanet adhuc alterū extremū formal'r infinitū:q infinitas est rō sufficiēter idētitatis extremoꝝ.ꝛ ideo remanet rō idētitatis eoꝝ:ꝛ p ꝯns rō veritatis ꝯpōnis affirmatiue. Jn ista aūt.deitas est bonitas remanet infinitas:nō tñ in vno extremo:sz in vtroq;.iō esset hic veritas pp idētitatē iclusaz virtual'r in vtroq; extremo. ¶ Ex isto ꝛ rñsione ad dictū Aug.p̄us adductū in scōa dubitatiōe pz illud qō supponebat̄ p̄us in.q. de gñe in rñsiōe ad argumenta scōe opi.quō.s.maneant tñ duo modi p̄dicādi in diuīs:qz ꝛ si p identitatez relationes trāseāt in essentiā siue subaz:tñ nōita sicut p̄dicata essentialia:qz oia essentialia magis dicūt pfectiones simpl'r gditatiuas.rō aūt psonalis nō dicit pfectionē gditatiuā.ꝛ iō oia eēntialia magis reducunt̄ ad vnū modum p̄dicādi iter se:q̄ psonalia reducant̄ ad vnū modū p̄dicādi cū eis. Et p̄m ꝫ p̄t dici duo modi p̄dicādi manere in dīnis:nō tñ pp modos ꝯcipiēdi ipsa p̄dicata sz aliquo mō pp realitatē eoꝝ q̄ p̄dicant̄.

¶ Bei etiā solius eēntia icōmutabilis dicit̄ p̄prie:qz nec mutat̄ nec mutari pōt. Uñ Aug. in qnto lib.de trini. Alie iquit eēntie vel substātie capiūt accītia qbº i eis fiat vel magna vel quātacūq; mutatio.deo aūt aliqd hꝫ accidere nō pōt.ꝛ iō sola substātia vel eēntia: q ē deº icōmutabilis est.cui p̄fecto maxie ac verissime cōpetit esse. Qō.n.mutat̄: nō seruat ipsuz verū eē:ꝛ qō mutari pōt:etiā si nō mutetur:pōt qō fuerat nō eē. Jdeoq; illud soluz qō nō tñ nō mutat̄: vex etiā mutari oīno nō pōt verissime dicit̄ eē. id est substātia p̄ris ꝛ filij ꝛ sp̄ūs sci. Jōq; ap'ls loquēs de deo ait. Qui solus hz imortalitatē. Ut.n.ait Aug.i lib.i.de tri. Cū aīa quodā mō imortalis eē dicatur ꝛ sit.nō diceret ap'ls.solus ōs hz imortalitatē:nisi qz vera imortalitas icōmutabilitas est:quā nulla pōt habere creatura: q̄n solius creatoris ē. Uñ Jacobº ait. Apud quē nō est trāsmutatio: nec vicissitudis obūbratio. Et Dauid. Mutabis ea ꝛ mutabuntur:

tu aũt idem ipse es. Questio. IIII.

DE imutabilitate dei de qua tractat magr̃ in z^a parte di. que tñ videt posse ꝯcludi ex simplicitate dei: de q̃ q̃sitũ ẽ supra. ¶ Quero vtr solus de⁹ sit imutabilis: q̄ nõ: qz si est imutabilis: g̃ imutabilr se hz ad illud ad qõ imediate se hz. g̃ illud aliud est imutabile. ꝓbatio ꝑme ꝯñe. qz imutabile qõ est ex se ꝑmũ agẽs nõ põt diuersimode se habere ad effectũ suũ: qz si qñq̄: agat qñq̄ nõ. videt esse ex mutatiõe sui. nõ. n. hoc põt poni ꝓp nouã approximationẽ passi: vel amotionẽ impedimẽtoꝝ: qz actio ꝑmi agẽtis nõ regrit ista. ꝓbaꝝ z^e ꝯñe. ad qõcunq̄ nẽciũ nẽcio se hz illud ẽ nẽciũ. ¶ Oppo. Aug. 7. de tri. c. 6. Omis creatura mutabilis: solus de⁹ imutabilr. Et ad Thy. vl. Solus de⁹ hz imortalitatẽ. qõ Aug. exponẽs de tri. li. i. ca. i. dicit q̄ ṽa imortalitas imutabilitas est.

T.c.1.7 ndt. Huius exclusiue de q̃ q̃rit ps affirmatia ꝓbat a pñs. 7. phy. p 3 qõ oẽ qõ mouet: mouet ab alio. qõ ꝓbat: qz gescẽte pte quiescit totũ. 7 nõ ẽ ꝓcedere in ifinitũ in motis ab alio: qz tẽ posset fieri ex eis vnũ ifinitũ mobile qõ moueret tpe finito: qõ est ꝓbatũ. 6. phy. et ꝑus di. z. q. i. in rñsiõe ad

T.c.62. circiter. vltimũ arg^m. oz igit stare ad aliq̄ mouẽs q̄ nõ mouet ab alio: 7 p ꝯñs oĩno nõ mouet. ¶ Probat ẽt ab eo. 8.

T.c.31.7 ide. phy. illa ꝯclo p diuisionẽ mouẽtiũ 7 motoꝝ nãlr vl violeter. 7 q̄ vltio oz stat ad aliq̄ mouẽs: q̄ nõ mouet ex se p se 7 ꝑ. 7 vlteri⁹ ẽt opz stare ad aliqd simplr imobile. Sed ꝓcessus isti q̃ fũt ꝓncipales in duob⁹ li. s. 7. 7. 8. phy sicoꝝ idigẽt maiori expõne: ad hoc vt rõnes ille oñdantur valere. 7 si forte valeãt tñ diminute ꝯcludũt: siẽ alias ostẽdet. forte nõ plus ꝯcludũt nisi q̄ ꝑmũ nõ mouet vt corp⁹: vel vt vt⁹ in corpe: sicut aĩa mouet p accñs in corpe moto. Jõ nõ isistẽdo mõ circa declarationẽ illaꝝ rõnũ ostẽdo breuiter istã ptẽ eẽ verã ex simplicitate dĩ: q̄ si de⁹ ẽ pfecte simplex. vt ꝓbatũ est ex ifinitate. ideo nõ põt mutari ad aliq̃ formã: q̃ in ipso recipiat: qz ẽt est neẽe eẽ: vt ꝓbatũ est ex ꝑmitate efficiẽtie. di. z. q. i. iõ nõ põt mutari ab esse in nõ esse: vel a nõ esse in esse: q̃ mutatio dicitur versio a Dam. Omni igitur imutatione siue subali siue accñtali dicit deus simplr imutabilis.

Sed pars negatiua illi⁹ exclusiue. s. q̄ nihil aliud a deo habeat imutabilitatẽ habet maiorez difficultatẽ. ¶ Circa istã partẽ ꝓbi a theologis discordãt 7 ecõuerso. Ad qõ cõsiderãdũ. ꝑ oz videre q̃ fuerit intẽtio ꝓboꝝ: 7 q̃ motiua ꝑ eis: 7 que fũt rõnes ꝺ eos. ¶ Quãtũ ad ꝑ^m spãlr de intẽ-

Ex. quo 8. q. 9. tiõe Arl. 7 Auic. dr̃ q̄. x. modis põt aliqd se hr̃e ad eẽ: sz ad ꝓpositũ sufficiãt tres modi. põt. n. aliqd aliud a deo puta itelligẽtia alia a ꝓma triplr poni esse. vno mõ q̄ ex se formalr sit neẽe esse: sz ab alio causalr. 2° mõ q̄ ex se formalr sit neẽe: sz ab alio dependẽter. sic q̄ ꝓp ordinez essentialẽ ꝺictio eẽt z^m eẽ sine ꝑ: 7 nõ ecõuerso. 7 silr 3^m sine 2°: sz nõ ecõuerso. 7 est ordo iter pfecti⁹ 7 min⁹ pfectũ: nõ iter cãm 7 cãtũ. 3° mõ aliquid hz eẽ ex se formalr polẽ: nẽcio aũt ab alio ẽ: qz illud aliud necessario causat. ¶ Istoꝝ triũ modoꝝ ꝓmus modus icludit ꝺictionẽ: vt dr̃. 7 illũ nõ posuit ꝓbus: qz nõ videt verisiliter ꝺictoria posuisse. q̄ icludat ꝺictionẽ. pz. qz qõ est causalr ab alio est ex se nõ ens: 7 de se est polẽ: alr ipolẽ cãret. Sed qõ est neẽe eẽ nullo mõ ẽ polẽ. g̃ icõueniẽs ẽ dicere Arl. hũc modũ posuisse de substãtys sepatis ꝓpter ꝺictionez icluſaz. q̄ etiã negauerit tertiũ modũ ꝓbat. qz etiã

Cõ.41. icludit ꝺictionẽ. ¶ Cõfirmat etiã ꝑ: qz cõmẽtator. iz. meta. in. q. Joãnis grãmatici vult q̄ motus cũ sit de se possibilis põt ab alio ꝓpetuari: qz hz eẽ ab alio, suba aũt possibilis nõ põt ꝓpetuari. g̃ suba ꝓpetua nõ ẽ necessaria ab alio. ¶ Jtẽ vt dicit ꝯmẽtator. ꝑ ce. 7 mũ. sup illud. i. possibile ẽ vt nõ gnãbile cadat sub corruptiõe. exponẽs illud dicit: q̄ si inueniret aliq̄ gnãbile eternũ: polẽ esset vt nã polis trãsmutaret in nẽciaz. ¶ Ulteri⁹ imponit phi. q̄ voluit ibi ꝑ ce. 7 mũ. q̄ q̃libet suba hz suũ esse ex nã sua: hec semꝑ: hec q̄ñq̄: ita q̄ hec nẽcio semꝑ est: hec nẽcio q̄ñq̄ nõ est. nec alr posset eẽ: nisi vna nã mutaret in aliã: vel q̄ due nãe ꝺrie sunt simul in eodẽ: vt in eodẽ lib. i. de ce. 7 mũ. iz. meta. deducit Aris. 7 ꝯmẽ. ¶ Jtem ex istis. s. ꝑ ce. 7 mũ. 7. iz. meta. ostẽdit q̄ negauit ꝑ^m modus supra. qz esse suẽ sepate vl necessarie attribuit nature eius itrinsece: 7 ita nihil ꝓpetuũ ponit causatũ nisi motũ in celo: 7 mediãte illo idiuidua gnãbilia 7 corruptibilia fieri q̃ nõ sunt necessaria: 1z spẽs eoꝝ sint nẽcie. Exquo posuit aliquẽ ordinẽ rex cõcludit q̄ hoc est ꝼm z^m mẽbrũ: vel ꝼm modũ z^m. sed in corruptibilib⁹ dixit spẽs necessario eẽ in vno idiuiduo. sz in corruptibilibus spẽs dixit necessario eẽ in plurib⁹ indiuiduis 7 diuersis: ita q̄ species de se sunt necessario icorruptibiles: tamen per accidẽs corruptibiles: sicut elemẽta ꝼm se tota ponit icorruptibilia tota: sz ꝼm ptes corruptibilia.

Contra istam opi. que ponit ista Arist. arguit ꝑ q̄ nõ negauerit ꝑmũ modũ ꝑ videt ex intẽtiõe eius z° meta. sempiternoꝝ ꝓncipia ve- T.c.4. rissima eẽ neẽe est: qz alys sũt cã veritatis. vnũq̄q̄ aũt sic se hz ad eẽ sicut ad veritatẽ. pz etiã ꝼz ipsuz q̄ omne sempiternũ est nẽciũ ex ꝑ ce. 7 mũ. 7. 9. meta. c. penl. Jtẽ T.c. 138. 5° meta. nihil ꝓhibet quoꝝdã necessarioꝝ esse alteras 7 circiter. causas. c. de necessario. si tñ de rõne causati eẽt possibili T.c. 17. tas repugnãs necessitati: sicut arguit dicta opi. ꝺictio T.c.6. esset alicui⁹ necessary eẽ aliquã causaz. ¶ Jtẽ. iz. meta. T.c.52. cõcludit vnitatẽ vniuersi ex vnitate finis. g̃ oẽ aliud ab 7 circiter. isto fine est ad ipsuz vt ad finẽ: sed cuiuscũq̄ est causa finalis eius est causa efficiẽs. g̃ 7c̃. ꝓbatio vltime ꝓpõnis finis nõ est cã nisi inq̄ntũ mouet efficiens ad dãduz esse. mouet inquã vt amatũ 7 desideratũ. hoc pz ex rõne finis. 5. meta. c. z. ꝓpter quẽ finẽ agẽs agit. ꝓpter quẽ. s. finem amatũ agẽs dat esse aly ad ipsuz ordinãdo. ¶ Jtẽ T.c.z. 7.3. cõmẽ. iz. meta. ꝯcedit q̄ est ibi causa 7 cãtũ sicut itellm Cõ.36. est causa intellectiõis. 7 Arist. dicit q̄ mouet sicut ama T.c.36. tũ 7 desideratũ. balneũ vt in mẽte mouet ꝼz ꝯmẽtatorẽ Cõ.36. effectiue. ¶ Jtez saltẽ obm q̄ntũ ad itelligere mouet ef- ibidem. fectiue. g̃ 7 ad eẽ: qz ꝑponit ꝓbo q̄ posuit vnãquãq̄ substãtiaꝝ istaꝝ esse suũ itelligere. ¶ Jtẽ Auic. expresse po- 9. meta. nit necessariũ ab alio causalr. g̃ si nõ in hoc vidit ꝺictionem: quare oz negari ab Arist. ꝓpter ꝺictionẽ quã tu ponis? ¶ Jtez cõmen. de suba orbis. c. z. corpus celeste nõ idiget virtute mouente in loco tñ: sed etiã vtute largiente in se 7 in sua suba ꝑmanentiã eternã 2c̃. 7 segtur post de opi. Arist. dixerũt gdaz ipsuz nõ dicere cãz agentem celũ: sed causaz mouẽtẽ tñ. 7 illud fuit valde absurdum eis. ¶ Rñdet ab eis. q̄ qui ponũt fundamẽta falsa ex rõnib⁹ verisilib⁹ cõtingit q̄ postmodũ ꝺicant eisdem ex rõnib⁹ veris. ¶ Cõtra. ostẽdisti Arist. negare ꝑmũ modũ: qz videt includere ꝺictionẽ: 7 nunc ꝯcedis ipsuz sibypsi ꝺicere. sed rõnabili⁹ videt sibi nõ imponere ꝺictoria. sz q̄ dicat ꝯsequẽter ad añs falsuz. cõcedendo ꝯsequẽs falsuz. ¶ Jtez. q̄ nõ posuerit scõm modum quez ꝑponis ei: videt ꝓpter irrationabilitatẽ illi⁹ modi. ꝓbo. nihil dependet ab alio in essendo a quo non habet esse: 7 ita nec in ꝑmanendo ab alio a quo nõ hz ꝑmanẽtiã: qz ab eodez hz esse 7 ꝑmanentiã. Nec est simile de figuris 7 numeris: qz ibi ꝑor: 1z nõ sit causa effectiua posteriorꝝ. est tñ causa mãlis: sicut pars que est potẽtia in toto, in ꝓposito aũt nõ potest poni causalitas nisi

efficientie ⁊ finis ꝼm Arist. Qō etiā īponiť Arist. de ne/cessitate specierū in corruptibilibus in diuersis idiuidu is nō est verū: nisi qz itellexit necessitatē motus celi eē ⁊ ita ꝓductionē idiuiduoꝝ quādo eēt talis vel talis ap/proximatio agētis ad passū. necessitas enīz est cōditio existētie: nō igiť cōuenit spēi nisi in idiuiduis. nec est si/mile de eleméto ꝼm totū ⁊ ꝼm partē. nā elemētum totū est singulare p se existēs ⁊ p̄ncipalis pars vniuersi. Qō etiā imponiť sibi q̄ nulla substātia est ab alio effectiue videtur manifeste falsū de gnābilib⁹. gnātio. n. est ad substātiā. ergo ipsa gnātiōe substātia accipit esse que p̄/us nō fuit. ⁊ ita eius qō ꝓducť est causa efficiēs. nihil. n. seipsū ꝓducit ad esse. Item si corruptibile ex causa in/trinseca qñq̄ necessario nō sit vt sibi iponiť. g̃ a se corrū petur sine corrūpente exteriori. Imponiť etiā Auic. ter/tius modus ⁊ ꝓbať ex. 6. meta. vbi dicit q̄ causatū q̄tū/cūq̄ ex se ineſt ei vt nō sit. q̄tū vero ad suā causaz ē ei vt sit. qō aūt est ei ex se apud itellectū p̄us est nō duratiōe eo qō est et ex alio. Et hoc apud sapiētes vocať creatio da/re. s. esse rei post nō esse absolute. ¶ Cōtra ipsū arguiť. qz iste modus icludit ↄdictionez: qz si q̄ possibile poniť nō eē: seqť nō tm̄ falsū. ſz etiā ipossibile ꝼm ipsū. s. cāz nēciam nō necessario causare ⁊ dare esse.

De intētione istoꝝ pbōꝝ Arist. ⁊ Auicē. nescio. ſz nolo eis im/ponere absurdiora q̄q̄ ipsi dicāt: vel q̄q̄ ex dictis eoꝝ ne/cessario sequiť: ⁊ ex dictis eoꝝ volo rōnabiliorē itellm accipe quē possū. ¶ Rūdeo igiť q̄ Arist. simul ⁊ Aui cēna posuerūt deū necessario se habere ad alia extra se. ⁊ ex hoc segtur q̄ qōlibet aliud necessario se hz ad ipm qō q̄ſt imediate cōparať ad ipsū: vel nō: sed mediante motu: qz cū vnifozmitate in toto ponit diffozmitatē in partib⁹ mobilis. ⁊ mediāte motu gnābilia ⁊ corruptibi/lia diffozmiter cōparātur ad ipsū. ¶ Tenēdo illud fal sū fundamētū. s. Arist. ponēdo ipsū eē causaz necessari az. nō videť ↄdicere sibi ponēdo causatū necessariū: vt
T.c.6. vult. ſ. meta. c. de necessario. q̄ quozūdā necessarioꝝ est altera causa. ⁊. 8. phy. ⁊. z. metaphy. sempiternoꝝ p̄nci/pia semp̄ esse verissima necesse est vt argutū ē. ⁊ ita po/nit nō tm̄ ſcōz modū: ſz etiā p̄m modū. ¶ Auic. autez vi/detur statiz ↄdicere sibypsi ponēdo illud eē pos̄e: qz tūc necessariū nō necessario cōparať ad illud. ¶ Bz arguiť p Auic. si est ab alio. g̃ in ↄceptu q̄ditatiuo ei⁹ nō ca/dit eē. g̃ est de se pos̄e eē ⁊ nō exñs. sicut humanitas non est de se vna nec plures. Cōcediť de isto mō possibilita/tis: que. s. possibilitas nō est nisi q̄ ordine nāe hoc est ca paꝫ hui⁹: ⁊ non est illud q̄ditatiue. Et ex hoc pz rūsio ad arg̃m factū ↄ Auic. q̄ſi ↄdicat sibi: qz nō sequiť tale pos̄e posse nō eē: nec pōt poni nō eē: sicut nec ens nō eē vnū. Et sic Arist. cōcederet pos̄e: qō est necessariū ab alio: sed pos̄e potētia ante actū ip̄obat. p̄ ce. ⁊ mun. Jtaq̄ cōcor/dāt Arist. ⁊ Auic. in sequētib⁹ ex vno p̄ncipio falso ī quo cōcordāt q̄ de⁹ necessario se hz ad qōlibet: qō est extra se: ad qō imediate vl̄ mediāte imutabili ꝓparať. ¶ Ad illa que adducebanť p̄us ad p̄bādū qō Arist. negaret p̄/mū modū. ¶ Ad p̄m: qō nititur p̄bare ↄdictionez: forte diceret Arist. possibile obiectiue nō repugnare necessa/rio: si ꝓducēs necessario ꝓducit. nō enīz requiriť q̄ rea/liter posset esse nō tale: sed q̄ ordine nature p̄intelligiť nō tale. ¶ Hoc p̄bať p ↄfirmationē argumēti qō addu cebať ab Hērico que est q̄ de essentia diuina quasi de potētia subiectiue ꝼm ipsū generať filius. certū est enī q̄ ista potētialitas quasi subiectiua nō p̄hibz necessita/tez: nec q̄ſi potētia obiectiua fily. qz generās necessario generat. ¶ Ad illud qō adducebať de p̄mo ce. ⁊ mū. qō vna nā mutareť in aliā potest dici q̄ substātia hz eē p/manēs. ⁊ ideo nō dať sibi semp̄ nouū ⁊ nouū esse. ergo a cā necessario causante ꝼm eū dať sibi nā nēcia formal̄r ⁊ sic si posset nō eē mutareť ei⁹ nā. ¶ Super idē pz ad illō iz. meta. de motu. qz cū sit de se pos̄is: nō soluz pōt pp̄ b̄ ab alio ꝓpetuari: qz ab alio est. ſz qz cū hoc semp̄ hz esse nouū. ⁊ ita nunq̄ formā que est necessitas: ſz necessario semp̄ sit: qz mobile totū necessario vnifozmiter se habz ad dās esse vnifozmiter nēcio ꝼm istos. ¶ Et hec habi/tudo necessario vnifozmis mobilis ad mouēs est causa motū necessario fieri: ſz motus nunq̄ habeat eē fozma/liter nēciū. Est etiā hic necessitas ieuitabilitatis sine ne cessitate imutabilitatis in motu: sed ex necessitate imu/tabilitatis in causis ipsius mot⁹. Jta q̄ vtraq̄ auctozi/tas per hoc soluiť. Sed p̄manēs si est necessariū simul bz esse quo est formal̄r necessariū. ⁊ ita si sit corruptibi/le ↄdictio erit nō sic mot⁹. ¶ Uel arg̃m Arist. ↄ Plato. p̄mo ce. ⁊ mū. ꝓcedit ex suppōne necessary agētis: ⁊ tūc sic deduco. si celū pōt ꝓpetuari ⁊ ab agēte necessario. er go necessario ꝓpetuabiť. huic auté necessario repugnat actus iste corrūpeť. ergo ⁊ potētia ad illū actuz: qz cui/cūq̄ necessario repugnat act⁹ eidē nēcio repugnat potē tia ad illū actuz: ſz nō cuicūq̄ cōtingēti. g̃ nō stat poten/tia ad corruptionē: nisi stet potētia ad oppōsita sil̄: ⁊ p b̄ ⁊z illa ↄña de possibili posito in esse. nā ex pōne possibil̄ in esse nō sequitur impossibilitas: nec noua incompossi/bilitas alicui necessario.

Quātū ad secūdū p̄ncipale p̄o ista cōclu/sione que dicta ē eē intē tio amboꝝ Arist. ⁊ Auic. arguo sic. in omni differētia en tis necessitas est pfectior cōtingētia. p̄batio. qz nēcitas est pfectio in ente in se: ergo i omni differētia entis. g̃ in illa differētia entis que est cā necessitas est pfectior cō/tingētia. perfectissima igiť cā necessario causat. ¶ Re/spōdeť q̄ necessitas est pfectior cōditio vbi est possibi/lis. est autē icōpossibilis rōni cause vt cā: qz sic logmur: ⁊ nō de eo qō est causa. ¶ Cōtra hoc. ī multis diuisioni/bus entis alterū diuidēs est pfectū alterū impfectuz: ⁊ extrema illa que sūt pfecta in diuersis diuisiōibus aut necessario cōcomitantur: aut cōpatiūtur se. Exemplū. si diuidať ens per finitū ⁊ infinitū: per necessariū ⁊ possibi/le: per potētiā ⁊ actū: actus: necessitas: infinitas: aut neces sario se cōcomitātur: aut cōpatiūtur se. ergo cuz in diui/sione entis per causaz ⁊ causatū cā sit perfectius extre/muz cōcomitabiť cū eo qōcunq̄ pfectius diuidēs ens: aut poterit stare cū eo: ⁊ p ↄsequēs necessitas. ¶ P. si p/mū causans nāliter cāret: cāret necessario: ⁊ tunc daret necessitatē suo causato: sed nulla pfectio tolliť a cāto p̄/pter modū causandi ipsius causantis eque pfectū. cāre aūt volūtarie nō est modus causandi minus pfectus q̄q̄ cāre nāliter. ergo p̄pter hoc qō ē causare volūtarie nō tolliť necessario aliqua pfectio effectui. ergo causa cau sans volūtarie potest dare necessitatē effectui. ¶ Con/firmať ratio. qz si cāret nāliter posset ꝓducere plures differētias ent̄. s. possibile ⁊ necessariū. si ergo causans volūtarie nō posset cāre nisi tm̄ ens cōtigēs videretur esse causa impfecta: quia tūc cālitas eius nō se extēde/ret ad tot effect⁹ ad quot se extēderet si nāl̄r causaret. ¶ Jtē aliq̄ causa nēcio cāt. g̃ p̄ª cā nēcio causat suū cā/tum. añcedēs videť manifestū p̄pter ml̄tas causas nā/les: que necessario causant suos effectus. cōsequētiā p̄/bo. qz in essential̄r ordinatis posteri⁹ nō pōt b̄re nēcita/tē: nisi p̄us b̄eat esse nēciū. ↄnexiōes aūt cātoꝝ ad suas cās sunt eēntial̄r ordīate. g̃ nulla talis ↄnexio ē necessa/ria: nisi illa que est p̄mi causati ad suā cām sit nēcia.

Contra istā cōclusionē in qua cōmuni/ter concordant

pbi q̄ p̄ma causa necessario ⁊ nāliter causat p̄mū cātū. ¶ Arguit̄ sic. p̄mū. n. agēs nullo mō pficit̄ aliquo alio a se. agēs nāle aliquo mō pficit̄ sua ꝓductiōe vel ꝓducto. g̃ ⁊c̄. minor ostēdit̄. qz agēs nāle agit ꝓpter finez. ex
T.c.49. 61.a.75. z° pby. sz nihil videt̄ agere ꝓpter finē quo nullo modo pficiat̄. ¶ Sed ad istud p̄ rn̄detur p̄m itētionē Auic. 6. meta. c. vlt. q̄ agēs pfectū agit ex liberalitate. hoc ē non expectās pfectionē a ꝓducto: sicut exposita est itētio liberalitatis. di. z. q. de ꝓductiōib⁹. Negādū igitur videtur qō assumit̄. s. q̄ agēs nāle pficitur eo qō ꝓducit: qz hoc nō est nisi in agētib⁹ nālib⁹ impfectis. ⁊ cū adducit̄ q̄ agēs nāle agit ꝓpter finē: nō oz p̄m pbos agēs p̄muz nāle agere ꝓpter aliud q̄̄ pp se: sed ꝓpter seipsuz vt ꝓpter finē. nec oz ipsuz pfici illo fine: sz eē nāl'r illū finez. ¶ Alia etiā rn̄sio habet̄ ab Auic. q̄ sicut aqua ex seipa est frigida. ꝯsequr aūt eā q̄ ifrigidet aliud a se: ita p̄mū agēs si ponat̄ nāle agēs p̄m eos ex seipso erit pfectū: sed pfectionē ei⁹ ꝯseqūtur ꝓducere pfectionez in alio. ita tn̄ q̄ illa ꝓductio pfectiōis in alio nō sit finis eius: sicut nec finis aque est ifrigidare. ¶ Rō rn̄siōis reducit̄ cōtra istas rn̄siōes: q̄ si aqua nō posset stare in frigiditate sua absq; hoc q̄ aliqd frigefaceret: nō eēt sūme pfecta i frigiditate: qz aliquo mō dep̄deret ab alio i frigiditate sua. ita igitur hic de p̄ma causa in entitate sua respectu entitatis p̄mi causati. ¶ Sz ista reductio nō multū cogit: qz si aqua posset ꝓducere frigiditatē p se stātē diceret Auic. q̄ q̄̄tūcūq; nō posset eē in se frigida absq; hoc q̄ frigefaceret: nō eēt ꝓpter hoc dep̄dētia in frigiditate sua: sed pfectio cōpletiua frigiditatis ex qua nēcio ꝓduceret: vel frigus in alio: vel frigus p se stās. ⁊ ita ponēret de p̄mo ente respectu ꝓductiōis in alys. ¶ Ultimo videt̄ q̄ ista rō posset sic declarari. omne agēs nāle aut actiōe sua pficitur in se: aut in suo sili: aut in toto: aut p suā ꝓductionē nā eius accipit eē in alio. hoc. n. apparet inductiue in oib⁹. intellect⁹. n. agēs nāl'r pficitur sua actione. ignis nāl'r agēs pficitur i simili: ⁊ nā sua bz eē in alio in quo posset illa nā esse ēt igne generāte corrupto: ⁊ ita
T.c.35. videt̄ necessitas gn̄atiōis i corruptibilib⁹ p̄m illud scōi de aia. gn̄atio est ꝓpetua vt saluet̄ eē diuinū. sol generat vermē: lz nō pficiat̄ in se: nec nā sua accipiat esse in alio. tn̄ pficitur in suo toto inc̄tū ē pars vniuersi: cuius vniuersi aliq̄ pars ꝓducit̄: ⁊ pfectio totius videt̄ eē aliquo mō pfectio partis. de⁹ p̄ nāl'r producēdo filiū: lz nō pficiatur in se: nec in toto cuius sit pars: qz nulli⁹ est pars: tn̄ sua nā accipit eē in alio supposito: vl aliud suppositū accipit eē nāe. ꝓz igitur inductiue ista maior diuisiz: lz difficile sit assignare ꝓpter qd isti⁹ maioris. Sed si de⁹ nāl'r ꝓduceret creaturā nullū istoz ꝯtingeret. nec. n. pficeretur in se ex tali ꝓductiōe: nec in sili: nec in toto: nec in nā sua accipiet eē in ꝓducto. g̃ nec creatura nāl'r ꝓducitur. ¶ 2ª ratio apponit̄ ꝯtra pbos: qz potētia respiciens aliqd obm per se ⁊ eēntial'r nō necessario respicit illa q̄ nō bnt ordinē eēntialē: sz accn̄talē ad illud p̄mū. voluntas diuina respicit p̄mo bonitatē diuinā: ad quā creatura habēt ordinē ꝯtingētē: nō necessariū: qz nō sūt necessarie ad ꝯsequēdū ista bonitatē: nec augēt eā. ergo voluntas diuina istas creaturas nō necessario respicit. ¶ Sz ista rō lz sit in se aliq̄l'r apparēs: tn̄ videtur ꝯdicere aligbus dictis arguētis: qz ponit q̄ volūtas diuina vt respi-
Hē. quo. s. q. 4. cit res in eē qditatiuo necessario vult qcqd vult: ⁊ tamē res in eē qditatiuo nō magis habēt necessariū ordinem ad bonitatē diuinā q̄̄ res in eē exn̄tie. ¶ Videt̄ etiā rō habere aliā istātiā: qz sicut volūtas diuina bz eēntiā suam p̄ p̄mo obto: ita ⁊ intellect⁹ diuin⁹. g̃ ⁊ intellectus diuinus accn̄tal'r respiceret qcqd aliud ab eēntia diuina respiceret p2o obto. ⁊ ita videret̄ sequi q̄ deus nō necessario sciret aliud intelligibile a se: sicut nō necessario vult aliud volibile a se. ¶ p̄ma instantiā: qz nō est ꝺ veritatem sed ꝺtra opinātē ꝺcedo. ¶ Scōaz excludēdo cō firmo rōnē: qz volūtas que determiatur ad finē nō determiat̄ ad aliqd eoz que sūt ad finē: nisi q̄tenus p syllogismū practicū ꝺcludit̄ ex fine necessitas illius entis ad finez. s. vel necessitas eius in eē vel haberi ad hoc q̄ finis sit: vel habeat̄ vel acgratur: vel necessitas ei⁹ in diligi ad hoc vt finis diligatur vel habeat̄. hoc videmus in oībus volūtatib⁹ que sūt ipsius finis: qz nō oz ꝓpter finez eas determiatas esse respectu alicuius entis ad finē si tale ens nō ꝺcludat̄ p syllogismū practicū eē nēciū aliquo istoz modoz ad finē. g̃ cū itellect⁹ diuin⁹ nō cognoscat aliō a se eē nēciū ad finē vltimū quōcūq;: volūtas illa ex hoc q̄ ē necessario finis: nō oz q̄ sit necessario alteri⁹ a fine. ¶ Qō istat̄ de itellectu nō est sīle: qz itellectū esse necessario respectu alicui⁹ obti nō ponit illud esse aliqd in entitate reali aliud a p̄mo obo: qz eē cognitum ab itellectu diuino nō ponit illud eē in se: sed in intellectu p̄sential'r nō sic eē volitū: imo ponit tūc vel ꝺsequēter illud hr̄e aliud esse a volūtate: ⁊ hoc loquēdo de volitiōe efficaci: qz qō sic volitū est a deo aliq̄n est in effectu. nō est igit̄ itellect⁹ diuin⁹ ita se habēs ad itelligibilia alia a se: sicut volūtas ad alia volibilia: qz ille itellect⁹ pōt esse necessario oiuz itelligibil'ū: q̄tenus sūt sibi pn̄tia: nec p bō ponit aliqd aliud a deo formal'r nēciū i eē reali. volūtas āt nō possz eē nēcio aliq̄ alioz volibiliū: nisi illa a⁹ eēnt aliqn̄ nēcia i aliq̄ eē reali a⁹ ab eē diuio.

Istis rationibus cuiusdam doctoris aliq̄l'r sic fortificatis addo alias rōnes. Et arguo p̄mo sic. qō est ex se nēciū pfecte q̄̄tum pōt cogitari aliqd eē nēciū nō pōt nō eē quocūq; alio a se nō exn̄te. deus est sūme nēciū p̄m illū itellectū pacceptuz. g̃ quocūq; alio a se nō exn̄te: nō ꝓpter hoc ſeqtur ipsum nō eē. Sed si nēcia haberet habitudinē ad p̄mū causatuz illo causato nō exn̄te nō esset. g̃ nō bz ad illud necessariā habitudinē. maiorē ꝓbo. qz ex minus ipossibili nō ſeqtur ipossibilius: sicut nec ex min⁹ falso ſeqtur falsius. Et hoc ꝓbo. qz si falsius habeat duplicē rōnem falsitatis: ⁊ min⁹ falsuz tn̄ vnicā circūscribam⁹ a falsiori illā rōnez falsitatis: i qua excedit minus falsuz stante alia: ⁊ a min⁹ falso illā quā bz: tūc falsius erit falsuz: ⁊ minus falsuz nō erit falsuz: qz circūscripta est rō falsitatis min⁹ falsi. ergo hoc posito falsius erit falsum: ⁊ min⁹ falsuz erit verū. ⁊ tūc ex vero ſeqtur falsum. Ex hoc etiam pz tūc q̄ ex minus ipossibili nō ſeqtur ipossibilius. Sed tale necessariū q̄̄le descriptū est: est magis necessarium q̄̄ quodcūq; aliud necessariū ab eo etiā p̄m oēz opiniones pbor̄. ergo ex nō eē cuiuslibet alteri⁹ qō est minus ipossibile: nō ſeqtur nō esse istius: qō est ipossibili⁹. ꝓbo aliud assūptū. s. q̄ si necessariū hēret habitudinē ⁊c̄. qz habēs necessariā habitudinē ad aliqd: nō est illa habitudine nō existēte. nō exn̄te aūt extremo nō existit illa habitudo: nō exn̄te igit̄ extremo habitudis nō existit fundamētū. ¶ Cōtra istā rōnez istatur: qz p̄ncipiuz destruitur destructa cōclusione. ex p̄mo p̄or̄. ⁊ tn̄ p̄ncipiū ex se videt̄ esse formal'r necessariū. cōclusio autē nō est necessaria nisi ex p̄ncipio. ergo ⁊c̄. ¶ Nec istantia nulla est: qz stat ꝓbatio maioris. q̄ ex minus ipossibili nō ſeqtur ipossibili⁹. sed nec est simile ad ꝓpositū: qz cōclusio nō est nisi quedaz veritas partialis p̄ncipij: qō bz quasi totalē veritatē. sicut singulare est quedā veritas partialis respectu vlis. In entibus aūt ens causatū nō est q̄dā entitas quasi partialis cause: sz est oīno alia entitas dependēs ab entitate cause. ⁊ si ergo aliqua cōclusiōe destructa destruat̄ p̄ncipiū: nō tn̄ ita erit de entitate in cā

Euclides libro.i.

ꝛ causato. ¶ Ad hoc aũt vt istud de ꝑncipio ꝛ cõclusione intelligatur melius possunt poni exẽpla ꝑma cõclusio geometrie ꝙ ille linee triãguli sic ꝺstituti sũt equales:nõ videt esse nisi quoddã particulare istius vniuersalis.oẽs linee ducte a cẽtro vsq; ad circũferẽtiã sũt eq̃les:ꝛ ita in multis alys:ꝺclusio nõ videt esse nisi particulare:vel vnius vl̃is vel multoꝝ:ex q̃bus simul infertur.sicut si iũgamus isti istã vl̃em.quecũq; eidẽ sunt eq̃lia inter se sunt equalia:ꝛ lz ꝑdicatũ ꝑmo cõueniat subiecto ipsi⁹ vl̃is.i.adequate:nõ tamẽ ꝺuenit ꝑmo tali ꝓmitate subiecto minus vl̃is:nec ꝓpter istã ꝑmitatez in ꝑncipio:ꝛ nõ ꝑmitatẽ in cõclusiõe est talis causalitas in ꝑncipio respectu cõclusiõis q̃lis est in entitatib⁹ vnius entis respectu alterius:ita ꝙ illa causalitas in ꝑncipio ponat veritatẽ aliã formaliter a veritate cõclusiõis:sicut in entib⁹ entitas cause est formal̃r alia ab entitate causati.ꝑmitas aũt ꝑdicationis est ꝓpter ꝑmitatez terminorũ:ꝛ termini spãles:lz nõ sint adequati illis ꝑdicatis:tamẽ attributio ꝑdicati illis terminis spãlibus particulariter sumptis icluditur in attributiõe eiusdẽ ꝑdicati terminis cõibus vl̃r sumptis. includit inquã sicut aliquid illius veritatis. ¶ Scõo arguo sic.aliqd fit cõtingẽter in entibus.ergo ꝑma causa cõtingẽter causat. antecedẽs cõcedũt ꝓbi.ꝺsequẽtiã ꝓbo sic.si ꝑma causa necessario se habet ad causaz ꝓximã sit illa b.b.igit̃ necessario mouetur a ꝑma causa.b.aũt eodẽ mõ quo mouetur a ꝑma causa mouet ꝓximã sibi.igit̃ b. necessario causat mouẽdo c.ꝛ c.mouẽdo d.ꝛ sic in oibus causis ꝓcedẽdo nihil ꝺtingẽter erit.si ꝑma causa necessario causat. Ista ratio ptractata est di.z.q.ꝑma.de infinitate dei ꝓbando deuz esse formal̃r infinitum:ꝛ ideo nõ oportet hic amplius imorari. ¶ Ꝑ.ꝛ redit in idẽ.aliqꝺ malũ fit in vniuerso.ergo deus nõ necessario causat. antecedẽs cõcedũt ꝓbi. ꝓbo ꝺsequẽtiã.qz agẽs necessario ꝓducit effectũ suũ in susceptiuo q̃tũ põt ꝓduci in eo.effect⁹ ꝓximi est bonitas ꝛ perfectio. ergo si necessario agit ꝓducit bonitatẽ in quolibet q̃tum ipsuz susceptiuũ põt recipere.sed habens bonitatẽ tantaz q̃te ipsuz ẽ capax nullã �herz maliciã.ergo ꝛc̃. Et si istud argumẽtũ posset euadi de malo in natura:sicut tactũ est di.z.q.ꝓallegata. tñ de malo cõtingẽter facto:qꝺ.s.est vituperabile nõ videtur possibilis euasio qn si aliquod tale malũ eueniat qꝺ .s.sit vituperabile:ac ex hoc sequat̃ ꝙ cõtingẽter eueniat.causa ꝑma nõ necessario causat sicut ostẽdit ista deductio. ¶ Itẽ. oĩs causa necessario agens agit ꝑm vltimuz potẽtie sue: qz sicut nõ est in potestate sua agere ꝛ nõ agere:ita nec intẽse ꝛ remisse agere.ergo si ꝑma causa necessario causat: causat ꝙcꝙd potest causare. potest autez causare ex se omne causabile. vt ꝓbo.ergo causat omne causabile.ergo nulla causa secunda aliqd causat.istam secũdam cõsequentiã ꝓbo. quia causa ꝓrioꝛ ꝑfectus nãl̃r respicit causatũ q̃ causa posterioꝛ. ex ꝑma ꝓpositione de causis.ergo in illo ꝓzi si total̃r causat totũ illud qꝺ in scõo signo deberet causari a causa secũda in scõo signo in quo deberet causa scõa causare nulla ẽ possibilis actio cause scõe:qz iaz ꝓintelligit̃ totus effectus causatus a causa ꝑma. Assumptũ in argumẽto ꝙ possit causare omne causabile. ꝓbo. qz �herz potẽtiã cuiuscunq; cause secũde.totaz etiã que est in causa secũda.q̃tuz ad quodlibet pfectionis qꝺ est in quacunq; causa secũda: sicut ꝺductuz est in q̃stione ꝑus allegata de infinitate via ꝑma sumpta de efficiẽtia.nõ requiritur aũt cũ causa efficiente aliqua impfectio:sed tñ perfectio:qz causare effectiue est perfectionis simpl̃r. ergo ꝑmũ habẽs in se causalitatẽ omnẽ cause secũde q̃tum ad quodlibet: qꝺ est perfectionis potest imediate causare ex se omne cã-

ꝑma petitis primi geo.

bile:sicut ꝛ cuz causa secũda. Et si cõsequẽs vltimuz. ꝙ .s.cause secũde ꝑuentur actionibus suis nõ habeat̃ pro incõueniẽti.ꝺuco ad maius iconueniens ꝙ causabit: et omnia ꝛ vnuz solum.ita ꝙ omnia erũt tñ vnũ: qz sicut causabit omnia causabilia ꝓpter hoc ꝙ causat omnia q̃ potest causare.ita etiã in quacunq; causatione causabit q̃tum potest causare . ꝛ ita perfectissimuz. ꝛ ita omnia illa erunt illud vnum causatuz: ꝛ tunc oĩa erunt vnuz. ¶ Per idem mediũ ex necessitate causandi ꝛ vltimata causatione sequitur ꝙ mouebit in non tẽpoze:aut saltẽ mutabit celuz in nõ tempoze:ita ꝙ celuz nõ ꝓprie mouebitur. ¶ Nec valet illa responsio tacta supza.q.ꝑallegata ꝺ infinitate:quia ista virtus infinita habet omnẽ perfectionẽ cause efficiẽtis in se quã ipsa habet cũ causa secũda ꝓxima.ꝛ ideo sequitur ꝙ ꝺmediate potest causare omnẽ illuz effectũ in celo per se quẽ potest causare cuz intelligentia.ergo ꝛ causat si necessario agit ꝙcquid potest.ꝛ vltra si causat illud ꝺmediate.ergo mutat ꝛ in non tempoze:qz potẽtia ifinita agens ꝑm vltimuz potẽtie sue nõ potest agere in tempoze.si autem aliquis motus celi potest esse in nõ tempoze ab isto mouẽte: igitur est.ꝛ si hoc.ergo nulla est generatio ꝛ cozruptio in inferiozibus :que sunt ꝺtra ꝓbos.igitur illa ex quib⁹ sequũtur ista sunt falsa ꝑm philosophos.

Ad questionẽ q̃tum ad exponẽtem negatiuã istius exclusiue. ¶ Rñdeo concedendo cõclusiones istarum rationum:quarũ lz fozte alique nõ conuincerẽt philosophos quin possent respõdere:sunt tamẽ ꝓbabiliozes illis que adducũtur ꝓ philosophis:ꝛ fozte alique necessarie.Dico tamẽ q̃tum ad istam partez ꝙ nihil aliud a deo est imutabile: loquendo de mutatione q̃ est versio:qz nihil aliud est formal̃r necessariũ:quodlibet etiã aliud est mutabile subiectiue nisi ꝓpter imperfectionez negatiuam:puta vltimũ accidens:qꝺ nullius perfectionis est capax ꝓpter sui imperfectionẽ:vt puta si sit aliqua relatio nõ ẽ mutabilis subiectiue:quia nõ potest esse subiectũ alicuius . hoc est qz est impfectuz negatiue.i.nõ capax alicuius perfectiõis. sed nihil aliud a deo ꝓpter perfectionem sui est imutabile:quia si aliquid est tale:hoc maxime esset ꝑma intelligẽtia:sed illa est mutabilis ab itellectiõe ad intellectionem.ꝓbatio.potest enim habere itellectionez cuiuscunq; intelligibilis:quia hoc potest intellectus noster habere.nõ autẽ vnicã omniũ:quia tunc illa esset infinita.ex ꝺistin.z.q̃stione ꝑma.nec infinitas simul omniuz intelligibiliũ:qz tunc intellectus habens eas in actu sit̃ ꝺstincte videretur esse infinitus. ergo post intellectionem vnius intelligibilis habere potest alterius intelligibilis intellectionem.ergo est mutabilis.

Ad argumenta ꝓ opinione philosophoꝝ posita. ¶ Ad illud qꝺ arguunt de mutatione ꝑmi.si nõ necessario se habet ad ꝓximuz sibi. ¶ Respõdeo ꝙ volũtate antiqua potest fieri nouus effectus sine mutatione voluntatis. sicut ego volitione mea eadez cõtinuata qua volo aliquid iã fieri:faciam illud tunc ꝓ quãdo volo illud facere.ita deus in eternitate voluit aliquid aliud a se esse ꝓ aliquo tempoze:ꝛ tunc illud creauit ꝓ quãdo voluit illud eẽ. ¶ Et si obycias ꝑm Auer.8.physico.ꝙ saltem expectabit tempus si nõ statiz ponat effectũ in esse quãdo vult illuz esse. Et ꝓter hoc ꝑm eundem alibi indeterminatum contingẽtia ad vtrũlibet.talem indeterminatiõez ponit ꝙ sic indeterminatũ nõ potest ex se exire in actũ: vt videtur.ergo si in deo erit talis contingentia ad causandum nõ videtur posse ex se determinari ad causandum. ¶ Ad ꝑmũ rñdeo,existens in tempoze ꝛ volens.

Cõ. 8 inde. Idem 6. ꝛ in

aut vult efficacissima volitione nō respiciendo tempus ꝑ quo vult illud eē: aut vult illud eē ꝑ aliq̄ tpe certo. si ꝑ modo statiz poneret volituz in esse: si volūtas sua sit perfecte potens. si z° posito ꝙ volūtas eius esset simplr potens: nō statim poneret rez in esse: sed ꝑ tunc qñ vult illud esse. expectaret igitur tēpus: qz est ens in tēpore: sed applicādo ad deū auferēde sunt impfectiones. si. n. voluntas eius potens est. tamē volūtas eius nō bz eē in tēpore vt expectet tēpus ꝓro quo ꝓducat volitū: qō vticz nō vult necessario tūc eē qñ vult: sed vult esse ꝓro tēpore determinato: qō tñ nō expectat: qz operatio voluntatis eius nō est in tpe. ¶ Et cū dicis scō de īdetermīatione cause ꝓtingēter causantis. dictū est alias de duplici indetermīatiōe. s. potentie passiue z potentie actiue illimitate. deus nō est īdeterminatus ꝑma īdetermīatiōe ad causandū: sed scōa: z hoc non tñ ad plura disperata ad quoz qōlibet esset nāliter determinatus: sicut sol se habet ad multos effectus suos in quos pōt: sed indeterminatus ad ꝓtradictoria: ad quoz vtrūlibet poterat ex libertate sua determīari: z volūtas nostra est īdeterminata hoc mō īdeterminatiōe vtutis actiue ad vtrūlibet ꝺictoriorū: z ex se pōt determīari ad hoc vel ad illud. ¶ Et si q̄ras q̄re igit volūtas diuīa magis determinatur ad vnū ꝺictorioz q̄z ad alterū. ¶ Rñdeo. īdiscipli-
T.c.9. nati est querere oiuz causas z demōstrationē ꝟz phz. 4. meta. ꝑncipy. n. demōstratiōis nō est demōstratio. īmediatū autē ꝑncipiū est volūtatē velle hoc: ita ꝙ nō ē aliqua causa media inter ista: sicut īmediatū est calorē esse calefactiuū: ꝟz ꝫ sit nālitas ibi autē libertas. z ideo huiꝰ quare volūtas voluit hoc. nulla est causa: nisi qz voluntas est volūtas sicut huiꝰ: quare calor est calefactiuꝰ nulla est causa nisi qz calor est calor: qz nulla est ꝓor causa. ¶ Et si dicas quō hic pōt esse īmediatio cū sit cōtingētia ad vtrūlibet: dictū est alīs in qōne de subiecto theo. ꝙ in ꝓtingētibus est aliqd ꝑmū: qō est īmediatū: z tñ cōtingens: qz nō stat ad necessariū. non eniz ex necessario sequit cōtingēs: z ideo hic oporzet stare ad istā. volūtas dei vult hoc: que est ꝓtingēs: z tamē īmediata: qz nulla alia causa ꝓor ratione volūtatis: quare ipsa sit huiꝰ z nō alterius. ¶ Per hoc apparet ad illud qō Auic. adducit ꝙ actio sua est in eo per essentiā: z nō est in eo accidēta-
lis. verū est: qz suū velle est sua essentia: tamē cōtingenter transit supra hoc obiectū vel illud sicut infra de futuris ꝓtingētibus dicetur. ¶ Per idē apparet ad argumentuz ꝑncipale: qz cum necessitate dei stat ꝙ illud ad quod īmediate se habet sit mutabile: qz īmediate ab īmutabili est mutabile sine mutatione īmutabilis: quia contingens habitudo ē īmutabilis ad ꝓximum sibi: z ideo extremū illius habitudinis est cōtingens z mutabile: ꝟz fundamentū sit īmutabile.

Ad argumenta posita ꝑ philosophis. ¶ Ad ꝓmū de illis diuidentibus ens. dico ꝙ necessariū est cōditio perfectioz in omni entitate: q̄ possibile cui ꝺditio necessitatis est ꝺpossibilis. nō est autē perfectio in illa entitate cui nō est compossibilis: qz contradictio nō ponit aliquā perfectionē: z hoc nō est ex rōne sui: sed ex positiōe illiꝰ entis cui repugnat. z ita dico ꝙ necessitas repugnat omni respectui ad posterius: qz ex quo omne posterius ē nō necessariū: ꝑmuz nō potest habere necessariā habitudinē ad aliquod eorum. ¶ Et cū dicis ꝙ oīa diuidētia pfectioza cōcomitātur se. dico ꝙ hoc est verū de diuidētibus que dicūt pfectionez simpliciter z ad se: vt actus z infinitas z bō. Nō aūt de illis que dicūt respectū ad aliqd posterius: quia habere necessariam habitudinē ad aliquid tale non est perfectionis: quia nō stat cuz perfecta necessitate illius quod dicit habere talez habitudinez. ¶ Hoc cōfirmatur: quia talis habitudo non est formaliter infinita: cuz tamē infinitas sit nobilius extremū in diuisione entis. ¶ Ad aliud cum dicitur. si nāliter causaret necessario causaret: z tūc daret necessitatē producto z̄c. dico ꝙ tūc sequit ꝙ necessario causaret sicut ex antecedēte includente incompossibilia sequit cōsequēs includens incōpossibilia. in antecedēte repugnat enī qō est causare modus ille qui est nāliter: qz causare dicit ꝓductionē diuersi in eē. z ita cōtingēter nāliter dicit modū causandi necessariū: z ita respectu necessary. z ideo sequit cōsequēs includens simul duo opposita ratione causatiōis z modi causandi hoc modo ꝑmo ꝓpositio est vera: z cuz addis. nulla pfectio tollitur a causato ꝓpter moduz perfectiorē causandi ipsius cause cōcedo nec modus causandi volūtarie tollit aliq̄ pfectionez a cābili ꝟz tollit a cābili necessitatez q̄ est in se pfectio: sed incōpoſis causabili: z dat perfectionez causato cōpossibilē sibi: sicut voluntarie in causatione dicit modū compossibilem causationi. ¶ Per hoc appet ad ꝺfirmationē de pluribus. ꝺrys entis ꝓducibilibus. dico ꝙ ens cābile nō pōt hre ꝺrias istas necessariuz z possibile esse. sed oē ens cābile est tñ possibile. z ideo nō est impfectionis in causa non posse causare istas differētias: qz ad impossibile nulla ē potentia. ¶ Similiter. si per ipossibile naturaliter causaret. z ideo necessario nō ꝓduceret plures differētias entis: qz tñ ꝓduceret necessaria nō cōtingētia. ¶ Ad vltimū dico ꝙ nulla est connexio causati z cause secunde simpliciter necessaria: nec aliqua causa secunda causat necessario simpliciter: sed tñ ꝼm quid. prima pars apparet. quia quelibet dependet ab habitudine prime cause ad causatū. ¶ Similiter. nulla causa scōa causat nisi ꝑma causa causante causatū eius: z hoc ꝓus nāliter q̄ ipsa causa ꝓxima causat. ꝑma aūt nō causat: nisi cōtingenter. q̄ scōa simplr cōtingēter causat: qz dependet ab ipsa causatione ꝑmi que simplr cōtingens est. secunda pars. s. de necessitate ꝼm quid patet. quia multe cause nāles q̄ztuz est ex parte earū nō possunt nō causare effectus. z ideo necessitas est ꝼm qd q̄ztuz. s. est ex pte ea ꝛ: z nō simplr: sicut ignis q̄ztū ex pte sui nō pōt nō calefacere. tñ pōt absolute nō calefacere deo nō cooperāte: sicut pfecte apparuit de tribꝰ pueris in camino.

¶ Nūc ad distictionē personarū accedamus. Teneamꝰ ergo vt docet Aug. in lib. de fide ad Petrū. patrē z filiū z spūm scm̄ vnuz eē deū naturalr. nec tñ ipsuz patrē eē qui filiꝰ ē: nec filiū esse ipsuz qui pater est: nec spm̄ scm̄ esse ipsuz qui pater est aut filius. Una enī est essentia patris z filij z spūs sancti: in qua nō est aliud pater: aliud filius: aliud spūs scūs: q̄uis ꝑsonalr aliꝰ sit pr̄: aliꝰ filiꝰ: aliꝰ spūsscūs. ¶ Genitus est enī a patre filius z ideo alius: nec tamē ante fuit pater q̄z filius. Coeterne enī sunt sibi tres persone. Dist. IX.

Circa distictionē nonaz q̄riturvtrū gñatio filij sit eterna in diuīs. Qz nō: qz vbi idē ē eē z duratio si aliqd ē ꝑncipium eē z duratiōis: ꝟz pr̄ ē ꝑnᵐ eē filij: qz ꝑncipiū diuinitatis ꝼm Augu. 4. de tri. ca. 17. vel. 54. q̄ est ꝑnᵐ durationis filij. ¶ P. aug. 15. de tri. c. 15. vel. 40. Impfectiōis est in vbo

nostro:qō est formabile anteq̄ formet.g̃ ipfectiōis videtur in vbo:qō est formari.hoc igit̃ nō ꝓpetit vbo diuino. ¶ P.si gnātio filij est eterna. g̃ filius semp gnātur. g̃ filius nunq̄ genit⁹ est.ꝛ ita nunq̄ est fili⁹. he due ꝓne pban̄ p Aug.83.q.q.37. Qui semp nascit̃ nunq̄ natus est.g̃ si fili⁹ semp nascit̃ nunq̄ natus est.vltra.qō nunq̄ natū est nunq̄ est fili⁹.igit̃ si fili⁹ semp nascit̃.g̃ nunq̄ ē fili⁹. ¶ Oppo⁹ Ambro.i.de tri.c.6.ꝛ ponit̃ i lr̃a. Si pater ꝑus erat de⁹ ꝛ postea genuit:gnātiōis accessiōe mutatus est.auertat deus hāc amētiā. semp igit̃ habuit filium. ¶ Simil̃ auctoritas Hyll̃.in littera.iter gignere ꝛ gigni nullū est mediū.s.durationis.si igit̃ ꝓprius est patri semp genuisse:ꝓprium est filio q̄ semp genitus est.

Ad questionez dico q̄ sic.qz gnātio nō est ibi sub rone mutationis:sic̃ dictus ē di.5.q.z.iō nō hz termios cozrndētes termis gnātiōis mutatiōis.s.eē post nō eē: pp q̄s termios repugnat gnātiōi:mutatiōi eternitas:qz nō pñt sil̃ eē sz alterꝛ añ alteruz.g̃ nō eternitas:sed tm̄ est ibi gnātio:ꝓductio in esse subē p modū nāe. ¶ Ex hꝫ ostēdo q̄ sit eterna:qz agens oīno sufficiēs:hoc est in nullo dependēs ꝛ ꝓducēs p modus nāe:hz ꝓductionē sibi coeuā.ꝛ etiā ꝓductū pfectū si nō agit p motū:sz pater generās ꝓducit p modū nāe: ꝛ est agēs oīno sufficiēs i nullo dependēs. igit̃ hz gnātionem sibi coeuā.igit̃ ꝛ genitū:qz nō ꝓducit p motū. maior appet:qz q̄ ꝓducēs p̄cederet suā ꝓductionē hoc nō posset eē vt vr̃:nisi qz vel i ptāte ei⁹ eēt agere ꝛ nō agere: vl̃ qz si ex se determinaret ad agēdū:tm̄ posset ipediri ꝓpter defectū alicui⁹ a quo dependet in agēdo. hec oīa excludūt ea que posita sūt in maiore.s.eē agēs sufficiēs ꝛ ꝓducere nāliter.si etiā istis positis p̄cederet ꝓductum hoc eēt:qz ꝓducēs ꝓduceret p motū.igit̃ istis amotis ꝛ motu nō tm̄ ꝓductio est sibi coeua ꝓducēti:sed et ꝓductuz.minor apparet q̄tū ad oēs cōditiōes: qz generans nāliter gnāt.ꝛ est ꝓducēs oīno p̄mū.igit̃ a nullo alio dependet in ꝓducēdo:ꝛ nām suā nullo mō cōicat p motuz: qz nō pōt eē mot⁹ i nā illa. ¶ Per istā rōnē tz illud exēplū Aug.6.de tri.c.i.de magnis.vel.z.de paruis.de igne ꝛ splēdore:q̄ si ignis eēt eternus haberet splēdorē sibi coeuū. Istud exēplū declaro sic.q̄ncūq̄ ocurrūt in aliq̄ rō cōioris ꝛ min⁹ cōis.gcgd in illo segtur p se rōnē cōioris.segtur etiā eā vbi inuenit̃ absq̄ rone min⁹ cōis. hꝫ apparet in oib⁹ cōib⁹ habētib⁹ ꝓpas passiōes ꝛ coꝛ iferioribus.igit̃ si in creatura ocurrat rō causantis nāliter: ꝛ rō ꝓducētis nāliter.gcgd sequit̃ creaturaz rone huius cōioris:qō est ꝓducere nāliter.segtur etiā eā vbi inuenit̃ sine causatōe nāliter:sz q̄ ignis habeat splēdorē sibi coeuū.hoc nō segt̃ ipsuz p̄cise p hoc q̄ est cāns nāliter.sed ex hoc q̄ est ꝓducēs nāl̃r:qz si p ipoc nō cāret illū sz ꝓduceret:ita q̄ splēdor eēt eiusdē nāe cū igne: adhuc nō min⁹ seq̄ret coeuitas.igit̃ vbi est vere rō ꝓducētis nāl̃r sine rone causantis nāl̃r:sicut est in diuinis.ibi vere segtur ꝓducēs habere ꝓductū nāl̃r sibi coeuū. ¶ Ista solutio etiā ocfirmat̃ accipiēdo illud qō repitur pfectiōis sparsim in gnātiōib⁹ diuersarū creaturaꝛ: ꝛ relinquendo ea q̄ sūt impfectiōis.in gnātiōib⁹.n.successiuoꝛ hoc est pfectiōis in eis:q̄ dū fiūt sūt.ipfectionis est in eis q̄ nō manēt: sz hñt eē tm̄ in fluxu ptis post partē. In gnātiōe pmanētiū hoc est pfectiōis q̄ manēt:ꝛ impfectionis q̄ nō sūt dū fiūt:qz hoc ponit iperfectionē in faciente:qz nō est pfectuz faciēs. sil̃r in facto q̄ nēcio hz esse post nō eē.in idiuisibilib⁹ successiuoꝛ hoc est pfectiōis q̄ dū fiūt sūt: ꝛ tota simul sūt.sz ipfectiōis q̄ raptiz trāseūt. Aggregādo igit̃ pfectiōes habebit̃ genitū qō simil̃ gnābit̃:ꝛ erit:ꝛ permanēter erit:hoc est genituꝛ gnāri ꝛ pfecte eē in nūc pfecte stāte:qō est nūc eternitatis: hoc est ꝓpositū. ¶ Ad ꝑmū argm̄ dico q̄ ꝑncipiū dicit̃ multipl̃r:sicut appet.5.meta.c.i.ꝛ si accipiat̃ eodē mō bñ po test ocedi q̄ si sit ꝑncipiū alicui⁹:q̄ sit ꝑn⁹ illi⁹ qō ē idē ipsi.sed ꝑn⁹ nō ocueuit ostrui cū hoc qō est durationis ꝓ ꝑncipio originis:sed tm̄ ꝓ ꝑncipio qō sit q̄si termin⁹ illius durationis a quo.sicut istās dicit̃ ꝑncipiuz tpis. ꝛ siue hoc sit ex vsu sermonis: vel ex vtute sermōis nō ocederet̃ ista.pater est ꝑncipiū durationis filij sine determinatiōe.sed bñ ocederet̃ ista.pater est ꝑncipiū originatiuū eternitatis filij. ¶ Quādo igit̃ arguis p idētitatē esse ꝛ durationis:qz gcgd est ꝑncipiū vni⁹ ꝛ alteri⁹:ocedo:si ꝑncipiū vnifozmiter accipit̃ respectu eē ꝛ durationis: sed ly ꝑncipiū nō ostruit̃ cū ly durationis in rone talis ꝑncipij i rone q̄lis ꝑncipij:ly ꝑncipiū ostruit̃ cū ly eē:qz respectu esse ē ꝑncipiū originatiuū. Et iō nō segtur: sz est fallacia equocatiōis vel amphy⁹.sed ad hoc vt ꝓna teneat opoꝛtet determiare ꝑncipiū in ꝓnte p hoc qō est originās vl̃ originale.sic p̄ est ꝑncipiū originale durationis filij: qō ocedo vt dictū est. ¶ Ad zm̄ dico q̄ vbū nostrū est dupliciter in fieri. Uno mō est in fieri qō est ꝓpa ingsitio ꝓcedens illā gignitionē illi⁹ vbi:quā ingsitionē Aug. vocat cogitationē volubilē.q̄ vbū nostrū sit in fieri hoc scōo mō:hoc ē ipfectiōis:ꝛ ex pte vbi:qz ponit nouitatē:ꝛ ex pte itellect⁹ nostri:qz ponit ipfectaz cālitatē:ꝛ hꝫ modo verbū diuinū nō est in fieri:ꝛ ideo ocedit Aug. vbū nostrū cogitatiōe formari.ita q̄ p⁹ sit formabile q̄ formatum in illa ingsitiōe ꝑma:sz q̄ vbū nostrū sit in fieri q̄tum in illa ingsitiōe ꝑma:ꝛ ita nō est ipfectiōis: imo est nēciū ad p se tū ad gignitionē nō est ipfectiōis: imo est nēciū ad p se rōnē vbi:ꝛ erit etiā in ꝑma:ꝛ ita nō est ipfectiōis in verbo eterno semp eē in fieri.i.gigni absq̄ oī ingsitiōe pceuia. ¶ Ad zm̄ dico q̄ Aug. vr̃ negare filiū semp nasci in qōne pallegata.cū tm̄ Origenes dicat oppositū:sicut allegat magist̃er in lr̃a sup illud Jere.ii. Inuēta est. ꝛ Hregoz⁹ moraliū.29.sup illud Job.38.Sciebas qñ nascitus rus. ¶ Nūqd igit̃ illa sibi ocdicūt. ¶ Rñ⁹ Augu.in illa qōne vr̃ dicere aliq̄ qb⁹ pñt ista dicta ocordari. nō possum⁹ igt dicere semp nascit̃ ne ipfectū aliqd videat.ne ingt aliqd videat ipfectū:nō dixit ipfectio ē si dicatur semp nasci:sz vr̃ significari ipfectio. hꝫ ē.iste ꝑmo.sp nascit̃ nō significat gnātionē eē ita pfectā:sic̃ sermo iste significat eādē eē pfectā.sp ē natus. ista.n.semp ē natus. magis exp̄mit veritatē q̄z ista.sp nascit̃: sz vtraq̄ sit va. ¶ Ad cui⁹ itell̃z sciēduz ē q̄ vba cuiuscūq̄ ptis dic̃r de deo ve siue significēt act⁹ psōales siue eēntiales:sic̃ pz p Aug.sup Joā. Omel.99.sup illō Joā.16.nō.n.loq̄t a semetipo:sz q̄cūq̄ audiet loq̄t.audiet igt Aug. de spū: qō vtiq̄ audiuit ꝛ audit:qz spūz.s.audire ē a pre filioq̄ pcedere.ꝛ p ons qō audiet:audiuit:ꝛ audit:sic̃ qō scit:sciuit: ꝛ sciet.igit̃ vult ipe dicere q̄ vba oiuz tpoꝛ ve dicunt̃ de deo.ꝛ illō appet p illō qō adducit magt̃ in lr̃a.di.8.ca.z. ¶ Sed qd significāt ista vba diuersoꝛ tpoꝛ cū dic̃r de deo:/ ¶ Rñ⁹ mag⁹ ꝑpe pñt dici ocsignificare nūc eternitat⁹ q̄z dr̃ias tpis.nō tm̄ illō nūc ab⁹. qz nō eēt variatio: tē diuersoꝛ mōꝛ tpis signi⁹:sz iq̄tū coexistit ptib⁹ tpis vt cū dr̃.ōs genuit ocsignificat̃ nūc eternitatis: vt sic sit sensus.ōs hz actū gnātiōis i nūc eternitat⁹ inq̄tū illud nūc coexistebat ꝑterito.ōs gnāt: hꝫ ē hz actū i nūc eternitat⁹ inq̄m̄ nūc eternitat⁹ coexistit pñti.ꝛ ex hꝫ pz q̄ cū illud nūc ve coexistat cuilibz dr̃ie tpis ve dicim⁹ de deo dr̃ias oiuz tpoꝛ. ¶ Exp̄ssi⁹ tm̄ fm btm̄ Hreg.significat̃ diuīe gnātiōis vitas p hūc fmonē.sp nat⁹ ē:q̄z p istū sermonē.sp nascit̃. qz p ly nat⁹ significat̃ natitas vt pfcā. sz cū ly semp significat̃ vt pfecta cuz omni pte tpis coexistere:ꝛ ita nō tātuz significat̃ omni parti tēpoꝛis coexistere:sicut significat̃ per istaz semp gignit̃, sed signi-

T.c.i. in prin.

ficatur etiã oĩ parti temporis coexistere sub ratione p̃fecta.ꝛ in hoc videtur expressissime significari veritas huius processionis.

¶ Hũc post filij eternitatẽ de spũ scõ q̃tũ deo donãte videre ꝓcedit̃ disseram⁹. Spũs scũs amor est siue charitas siue dilectio patris ꝛ filij. Ãn Augu.in.xv.lib.de trini.ait. Spũs scũs nec patris est soli⁹:nec filij est solius: sz amboꝝ:ꝛ iõ cõez:q̃ iuicẽ se diligũt pater ꝛ filius:nobis iſinuat charitatẽ. Dist. x.

Circa distictionẽ decimaz q̃ro.vtrũ spiritus scũs ꝓducatur per modũ volũtatis:q̃ nõ:qz nã est vis insita rebus ex silib⁹ silia ꝓcreãs ꝑm illã cõem descriptionẽ nãe. spũs scũs est silis ꝓducẽti. igit̃ ꝓducit̃ p nãm ꝛ nõ p voluntatem. ¶ Itẽ Auer.8.phy.cõmẽto.46,vult q̃ vni⁹ nãe est tm̃ vn⁹ modus cõicãdi.igit̃ si diuina nã cõicat̃ p modũ nature:nõ cõicabit̃ p actũ vel modũ volũtatis. ¶ P. volũtas est potẽtia actiua i creaturis:nõ igit̃ factiua.ꝛ ita a sili in deo voluntas si est potẽtia opatiua nõ videt̃ eẽ potẽtia ꝓductiua.ꝓbatio ꝛñe.qz sicut in creaturis se habent actiua ꝛ factiua:ita in deo ꝓductiua ꝛ opatiua. sic̃ enĩ in creaturis actiua hz actũ imanẽtẽ ꝛ obm p̃supposĩtũ:factiua hz obm ꝓductũ:ꝛ actũ trãseũtẽ.ita in diuis act⁹ opatiue imanet:act⁹ ꝓductiue nõ imanet. opatiua etiã p̃supponit obm:ꝓductiua aũt nõ p̃supponit terminum. ¶ Itez.nihil ꝓducit̃ actu volũtatis nisi p̃cognitus.ex.5.de trini.c.27.q̃ si spũs scũs sic ꝓducat̃ erit p̃cognitus anteq̃ ꝓducat̃ : ꝛ tũc a patre cognosceret̃ ꝛ filio cognitione nõ ituitiua:qz cognitio que est eius inq̃tum cognoscit̃ anteq̃ ꝓducat̃ nõ videt̃ eẽ ituitiua:qz cognitio ituitiua nõ est rei:nisi vt est in se pñs ꝛ exñs. q̃ ꝛc. incõueniẽs aũt est spũm sanctũ a patre ꝛ filio cognosci nõ ituitiue. ¶ Contra. Aug.5.de tri.c.14.vl.32.spũs.s.exit a patre ꝛ filio:nõ quõ nat⁹:sed quõ datus.exire per modũ dati vel doni conuenit ꝓducto per modũ volũtat]: cuius est ex liberalitate sua dare vel donare.

Ad questionẽ dico q̃ sic.qz in deo est volũtas sicut apparuit.di.z.ꝛ etiã ex qõne de attributis.di.8.pz etiã ex hoc q̃ deus ex nã sua ẽ btũs.beatitudo nõ est sine volũtate vel actu volũtatis. est ẽt in eo volũtas sub rõne p̃ncipij ꝓductiui:qz principia ꝓductiua ex quo de se nõ dicũt imꝑfectionẽ reducũtur ad aliqd vnũ ꝑfectũ:vel ad aliq̃ ꝑfecta in tãta paucitate ad quãtã reduci p̃nt.nõ p̃nt aũt oĩa reduci ad vnicuz p̃ncipiũ ꝓductiuũ vel actiuũ:qz illud vnicuz haberet modũ determinatũ agẽdi alteri⁹ istoꝝ.s.nãe vl̃ volũtatis:qz iter modos istos ꝓducẽdi ẽ nõ aliqs modus medi⁹.igit̃ nõ p̃nt hic reduci ad minorẽ paucitatẽ q̃ ad dualitatẽ .s.p̃ncipij ꝓductiui p modũ nãe:ꝛ p modũ volũtat] : ꝛ cuz illa ad q̃ tanq̃ ad ꝑfecta stat tota reductio p̃nciꝝ sint simplr perfecta ambo ista p̃n⁹ sub rõne ꝑpa sua ponent̃ in deo vt est p̃mũ ꝓducẽs. ¶ Et ex his vltra ꝓbo ꝛcl̃onẽ p̃ncipalẽ.in quocũq̃ est p̃ncipiuz aliqõ qõ ex rõne sua est p̃ncipiũ ꝓductiuũ:illud erit in eo p̃ncipiũ ꝓducẽdi si est in eo sine ĩꝑfectiõe:ꝛ nõ itelligatur p̃habere aliqõ ꝓductũ sibi simplr adeq̃tũ. in deo ãt vt ꝑbatũ ẽ:est formalr volũtas ex nã rei:ꝛ ℞ sub rõne p̃ncipij ꝓductiui liberi respectu amoris.ꝛ pz q̃ est ibi sine imꝑfectione.igit̃ erit in deo p̃ncipiũ ꝓducẽdi amorẽ:ꝛ hoc ꝑm ꝓportionẽ ꝑfectiõis siue in cõparatiõe ad obm ꝓportionatũ:ita q̃ sicut voluntas creata est p̃ncipiuz ꝓducendi amorẽ creatũ tãtuz quãto amore ipsa põt amare obm:qui dicit̃ amor adequat⁹.ita illa volũtas ẽ p̃ncipium ꝓducẽdi tãtuz amorẽ quãto ipsa nata ẽ amare obz infinitum.nata est autez amare obiectũ infinituz infinito amore.ergo nata est esse p̃ncipiũ ꝓducendi amorem infinitũ.nihil est autẽ ifinituz nisi sit ipsa essentia diuina. ergo ille amor est essentia diuina.ille aũt amor ꝓduct⁹ nõ est natus esse formalr iherẽs:qz nihil est tale in diuinis.igit̃ est per se subsistens:ꝛ nõ idez subsistẽs cũ ꝓducente:qz nihil ꝓducit se.p̃ de tri.c.i.igit̃ est psonalr distinctũ.hãc psonã dico spũm scũm:qz fili⁹ nõ sic ꝓducit̃ vt pz di.6.sz p actũ nature siue intellectus.

Hic tamẽ sunt tria dubia. p̃mũ quõ volũtas põt eẽ p̃n⁹ cõicãdi nãm:cuz ita nõ sit in creaturis. z° quõ volũtas posset eẽ p̃ncipiũ necessario ꝓducẽdi:ꝛ que necessitas requirit̃ in ista ꝓductione. 3°si ꝓductio sit necessaria quõ nõ est per modũ nature:sed distincta ꝓtra illam ꝛ libera.

Quãtũ ad primũ dubiũ dicit̃ q̃ nã dicitur in diuinis q̃druplr. vno mõ appellat̃ natura ipsa essentia diuina in qua tres psone diuine cõsistũt:ꝛ dicit̃ nã sic pure essentialr. z° mõ dicit̃ natura p̃ncipiũ actiuũ nãle:ꝛ nã sic dicta est vis ꝓductiua silis ex sili:ꝛ sic potẽtia generãdi actiua i patre est natura:ꝛ sic est eẽntiale ꝓtractũ ad notionale: qz est ipsa nã diuina dicta p̃mo mõ.nã.n.que est ipsa essentia diuina vt est sub ꝓprietate paterna determiata ad actũ generãdi est potẽtia generãdi actiue in solo patre exñs. Et istos duos modos nãe tãgit Hyll.5. de trini.c.17.dicens de filio q̃ ex v̊tute nãe in eadez nã natiuitate subsistit. Tertio mõ dicit̃ nã quelibet vis nãliter existẽs in nã p̃mo modo dicta.que.s.vis ꝛ si sit libera: tm̃ hoc modo potest dici nã:ꝛ sic volũtas in deo dicitur nã:qz s.est nãlis potẽtia existẽs i nã diuina nãliter. Quarto modo dicit̃ nã incõmutabilis necessitas circa aliquẽ actuz vt nã isto quarto mõ dicta:nõ sit nisi cõditio ꝛ modus circa actũ elicituz. ¶ Ex his ad ꝓpositũ dicit̃ q̃ nec intellectus:nec volũtas rõne qua simplr intellectus ꝛ volũtas sunt p̃ncipia elicitia actuũ notionaliũ p quos ꝓducitur simile in forma nãli ipsi ꝓducẽti:qz tũc i quocũq̃ essent:essent p̃ncipia ꝓductiua vel elicitiua actuũ similiuz q̃bus ꝓduceret̃ sile in forma:qõ falsuz est in creaturis.sunt.n.solũmõ ibi p̃ncipia elicitiua actuũ nãlium notionaliũ:vt sunt in nã diuina:ꝛ vt sic p illã habẽt in se nãlitatẽ quãdã ad ꝓductiões notiõales.ꝑm hoc.n.diximus in qõne quadã de emanationib⁹ in gnãli q̃ intellectus ꝛ voluntas: vt sunt simplr intellectus ꝛ voluntas modo.s.intellectuali ꝛ voluntario agẽtes:tm̃ sunt p̃ncipia elicitiua actuũ essentialiũ:qui sunt itelligere ꝛ velle: hz hoc sit passiue ex parte intellectus : ꝛ actiue ex parte volũtatis.vt autẽ sunt nã ꝛ p̃ncipia actiua nãliter elicientia actus.sunt p̃ncipia actiua elicitiua actuũ notionalium:qui sunt generare ꝛ spirare.ꝛ hoc necessitate nãlitatis:qz ipossibile est deuz p̃ncipia que sunt nã in ipso hꝺ actus nõ elicere. ¶ Ad cuius declarationẽ sciendum q̃ hꝺ nãlitatẽ habent a nã diuina:in qua sunt intellect⁹ ꝛ volũtas . sed aliter ꝛ aliter.qm̃ itellectus diuinus habet ipsam coincidendo in rationez nature que est ratio p̃ncipalis elicitiua actus notionalis:ꝛ hoc iuxta secũdũ moduz nature predictuz:vt omnino naturalitas ista sit preuia:ꝛ ratio intellectus sit concomitans vel quasi cõcomitans:ꝓpter quod nõ nisi modo nature ꝛ naturali impetu actum suum notionalem eliciat:vt magis ꝓprie dicatur pater generare natura intellectuali q̃ naturali intellectu:vt itellectus potius itelligat̃ quasi determinare naturã q̃ ecõuerso:ꝛ ꝑm hoc rõ qua ꝓductũ

Dẽ. i sũ. articu.6. q.i.

nã eliciente dicit filius est ꝑma. ꝛ rõ qua dicit verbũ est respectu illius q̃si scõa. Uolũtas aũt hz nãlitatẽ ipsam: nõ vt coincidẽdo in rõnem nature scõo mõ dicte. sz habendo annexã sibi quãdã vim nãe ꝑmo mõ dicte. ex hoc fundat in illa: vt nãlitas ista in volũtate nullo mõ sit ꝓueniẽs eius libertatẽ: nec elicitiua actꝰ eiꝰ notõalis penes zm modũ nature. hoc enĩ esset oĩno ꝓtra ipsaz libertatẽ: sz potius vt sit ꝓsecutiua ꝛ annexa libertati. ꝛ hoc nõ vt aligd quo volũtas suũ actũ notionalẽ eliciat ꝑncipiatiue: sed vt aligd quo assistẽte voluntati: volũtas ipa ex vi quã hz ex eo q̃ ẽ volũtas ꝛ libera: ꝑt elicere actũ suũ notionalẽ: quẽ sine illo assistẽte oĩno elicere nõ posset.

Dē. vt. 3 **Quãtũ ad secũdũ** dubiũ dicit q̃ triplex est actio volũtatis. ꝓma q̃ est elicita a volũtate vt est volũtas simplr: absq; oĩ naturalitate ꝛ necessitate: vt est illa q̃ ꝓcedit a libertat] arbitrio: siue in deo siue in creatura itellectuali. ꝛĩ nobis tendit solũmõ in bonũ amatũ: qõ est citra sũmũ bonuz. Scõa q̃ est elicita a volũtate: vt ẽ simplr volũtas: ꝛ hoc cũ sola nãlitate necessitat] imutabilis ãnexa illi actiõi: vt est illa q̃ ꝓcedit a libertatis arbitrio: ꝛ tẽdit in sũmũ bonũ amatũ ꝛ aperte visuz. Tertia q̃ est elicita a voluntate: nõ vt est volũtas simplr: sed vt est nã nãlitate sibi annexa dicto mõ 3o: vt est illa q̃ ꝓcedit a volũtat] libertate in solo deo: ꝛ tẽdit nõ solũ in bonũ sũmũ amatuz ꝛ visuz: sz etiã in ipsuz amorẽ ꝓcedẽtẽ quo ĩcentiue amatur: lz diuersimode tẽdat in vtrũq;. ꝛ hoc ꝑm aliã ꝛ aliã necessitatẽ imutabilitat] annexã ipsi actioni. inq;tũ enĩ actio ordinat in amatũ sũmũ ab ipa sola volũtate rõne q̃ ẽ libera ꝓcedit necessitas imutabilitatis in actiõe eiꝰ scõa: ꝛ in actiõe eius tertia. inq;tũ vo actio ordinatur in amorẽ ꝓductũ tẽdentẽ in amatũ terminatiuũ volũtatis: sic ab illa nãlitate ãnexa volũtati ꝓcedit nec̃itas imutabilitatis circa solũ actũ notionalẽ elicitũ a volũtẽ vl̃ potiꝰ ab ipa libtate volũtat] vt ei tal̃ nãlitas ẽ ãnexa.

Dē. quo. 6. q. i.

Cõtra dicta ꝑmo q̃tũ ad hoc q̃ ponit õ illa assistẽtia nãe ipsi volũtati vt voluntas vi illius assistẽtie possit cõicare nãm. Quero qd est ista assistẽtia videt q̃ nõ sit necessaria ad istã cõicationẽ: qz habito supposito pfecto agẽte ꝛ ꝓueniẽte actioni ꝛ ꝑncipio quo agẽdi pfecto nõ videt eẽ aliqd aliud necessariũ ad agẽdũ. sed per te sola volũtas est ꝑncipium quo respectu actus notionalis: ꝛ ꝓstat q̃ supposituz agẽs ẽ pfectũ ꝛ cõueniẽs actioni. igit nõ videt illa coassistentia esse necessaria ad talẽ actionez. Ꝓ. qñ aliq̃ sic se habent' q̃ ꝑm ꝑus ꝛ posteriꝰ cõcurrũt ad aliquam actionẽ illud qõ est ꝑus ꝑncipaliꝰ ꝓcurrit ad illaz actionez: sz essentia q̃ est nã ꝓut accipiũt nãm ꝑmo mõ ĩ quatres ꝓsone diuine cõsistũt est ꝑor volũtate. igit si natura isto mõ ꝓcurrat ad actionez vt assistens volũtati necessario erit ꝑncipalius in ista ꝓductiõe. igit ꝺdictionez icludit q̃ cõcurrat vt assistens ꝓcomitãs volũtatẽ: ꝛ nõ ꝓueniẽs vt ipsi dicũt. Ꝓ. q̃ ponit vnita nec̃itas ĩ volũtate. f. libertatis ꝛ duplex in ꝺspiratiõe. f. libertat] ꝛ nãlitatis videt eẽ ꝺ ipsuz ꝛ ꝺ veritatez: qz ipse ponit actus notionales fundari sup essentiales vel in essentialibus ꝛ oẽs cõcedũt cõiter q̃ actus essentiales aliquo mõ ꝓcedũt actus notionales. nõ videt aũt q̃ in fundato possit esse aliq̃ necessitas formalr maioꝛ q̃z in eo ĩ quo fundatur. vel q̃ duplex nec̃itas sit in fundato: ꝛ vnica in fũdamẽto. ꝓbo. qz tũc ꝑ ipoſe vel incõpoſe sepata vna necessitate ab altera: adhuc remanebit illud fundatũ nec̃iũ. nõ aũt remanebit illud in quo fundat nec̃iuz: qz nõ habuit nisi illã vnicã necessitatẽ q̃ circũscribit a fũdamẽto. igit posset illa positione posita necessitas esse in fundato: ꝛ nõ in illo in quo fundat. Ex hoc ad ꝓpositũ: quia si actus ꝺspirãdi hz necessitatẽ ex libertate voluntatis: ꝛ ꝑter hoc ex illa nãlitate annexa volũtati ꝛ actꝰ dilectionis simplicis nõ hz nisi tm̃ ꝑmã necessitatẽ. ergo circunscripta tm̃ ꝑma necessitate circũscriberet tota illa nec̃itas q̃ erat in fundamẽto: ꝛ adhuc tm̃ remanebit alia necessitas in ꝓductiõe illa. s. illa que est ex nãlitate. Ꝓ. videt q̃ tota ista nãlitas nõ ꝓsequat actũ volũtatis: qz ista ꝓpetit volũtati ꝑ ipsuz ex hoc q̃ fundat in essentia diuina. igit cũ ꝑus sit rõ eẽntie diuine rõne volũtat] qd quid cõsegtur rõnẽ eẽntie diuine: vl̃ volũtatẽ rõne eẽntie ꝓsegt eã ꝑ ꝑus q̃z illud qõ segtur volũtatẽ vt voluntas est. ꝛ ita videt q̃ nãlitas illa ꝓcedat aliquo mõ ipsã libertatẽ: ꝛ ꝑ ꝺñs impediet ipsaz libertatẽ. Ꝓ. ꝺ opinãtem q̃ argm eẽt illõ qõ ipse facit si itellꝰ ꝛ volũtas essent ꝑncipiũ cõicãdi nãm vñ tales potẽtie. igit in creaturis eẽnt tales potẽtie ꝑncipia cõicãdi nãm si oĩno eẽt alia rõ formalis itellectꝰ ꝛ volũtatis in deo ꝛ in creaturis. Et silr que est necessitas distinguẽdi ĩter volũtatem quã ponit ꝑncipiũ eliciẽdi actũ ꝛ nãz quã ponit coassistere volũtati eliciẽti: si tm̃ est ĩter ista distinc̃ rõnis: sicut videt alibi sentire de distinc̃ attributoz in diuiſ. Dē. qd 5. q. i.

Aliter dico q̃ volũtas põt eẽ ꝑnm cõicãdi nãm ꝛ nõ volũtas' vt cõiter sũpta ad creatam ꝛ icreatã: sz volũtas vñ infinita est. est enĩ infinitas ꝓpriꝰ modus volũtatis diuine: sicut ꝛ cuiuscũq; alteriꝰ pfectiõis essentialis. hoc ꝑz ex rõne posita ꝑus ad solutionẽ qõnis: qz volũtas est ꝑncipiũ amor] sibi adeq̃ti ꝺ est tãti amoris quãto ipsa nata est amare obm. nata est aũt amare obm ifinitũ ifinito amore. igit ꝛ est ꝓductiua ifiniti amoris. gcgd est ifinitũ formalr est eẽntia diuina. g̃ ipsa volũtas est ꝑnm cõicãdi eẽntiã diuinã amori ꝓducto. Et si q̃ras a me de coassistẽtia nãe aliquo mõ dico q̃ nõ oz volũtati vt est ꝑnm cõicãdi nãz aliquo mõ ſpãli assistẽdi ponere nãm coassistere. si. n. nã possit esse ꝑnm cõicãdi nãz ꝛ nõ volũtas: nisi poneret aliq̃ pfectio minoꝛ volũtatis q̃z nãe. nulla est aũt talis ipfectio: qz simplr ita est pfecta volũtas ifinita: sicut nã ifinita. Ad zm dubiũ de nec̃itate ꝑz ꝑ idẽ: qz ꝑncipiũ ꝓducti uz pfectũ põt dare ꝓducto oẽz pfectionẽ q̃ sibi nõ repugnat. volũtas ifinita est ꝑnm ꝓducẽdi pfectũ. igit põt dare ꝓducto suo pfectionẽ sibi ꝓpetẽtez. nõ aũt repugt sibi nec̃itas. imo ꝓuenit nec̃io sibi: qz nullũ infim põt eẽ poſe nõ nec̃iũ. igit istud ꝑnm qõ ẽ volũtas ifita erit sufficiẽs ꝑnm dãdi nec̃itatẽ huic ꝓducto. si aũt est ꝑnm q̃ põt dari nec̃itas ꝓducto. igit dat: qz nulli qõ nõ est nec̃ium põt dari nec̃itas ex se: ꝛ vltra si est ꝑnm q̃ dat nec̃itas ꝓducto: igit ꝛ ꝓductiõi. ꝓductũ. n. capit eẽ ꝓductiõe: nõ põt aũt aligd cape eẽ nec̃iũ ꝑ ꝓductionẽ nõ nec̃iã. Istõ arm q̃si a posteriori vr̃ ꝓcludere nec̃itatẽ ꝓductionis ex nec̃itate ꝓducti. Sz q̃rit rõ a ꝑori siue cã qd sit ꝑ qõ volũtas ista dat nec̃itatẽ isti ꝓductiõi. Rñ. q̃ nec volũtas ifita ex se sola dat nec̃itatẽ amori ꝓducto. ꝓparando ipsaz ad qõcũq; obm: nec solũ obm amatũ qõ ẽ finis cõparatũ ad q̃cũq; volũtatẽ dat nec̃itatẽ actui volẽdi vl̃ ꝓductioni amoris. ꝑm ꝓbo. qz volũtas nõ ẽ ꝑnm nec̃iuz ꝓducẽdi aliquẽ amorẽ alicꝰ obi nisi sit nec̃iũ ꝑnm amãdi illõ obm. volũtas aũt ifita nõ ẽ nec̃iũ ꝑnm amãdi obz finitũ: qz tũc ꝺs nec̃io amaret q̃libz creaturã: imo ꝛ oẽ amabile. g̃ nec ẽ nec̃iũ ꝑnm ꝓducẽdi amorẽ suũ ꝓparãdo illõ ad qõcũq; obm. Zm ꝓbatũ ẽ de frui di. i. q̃ volũtas ex ratione volũtatis in cõi nõ nec̃io tẽdit in finẽ. Et si rñdeas q̃ volũtas ꝑt ꝓsiderari vt volũtas vl̃ vt nã ꝓpando ad finẽ: vl̃ ad ea q̃ sũt ad finẽ: vt ꝓparant ad ea que sũt ad finez est volũtas. vt autẽ comparãt ad finez est natura: ꝛ sic est mere nec̃itas. istud ꝑobat ex auctoritate ꝛ rõne, rõne quia nõ sũt ciusdẽ potẽtie acti,

ne oppositi modi agẽdi:z maxime isti nãliter z libere q ꝑdistinguũt potentiã actiuaz: qz si voluntas comparatur ad finem per modũ nature:z ad entia ad finem per modum libertatis:ipsa non erit potentia actiua vna respectu istoruz:z tunc nulla potentia erit que eligat ens ad finem ꝓpter finez.nulla enim potentia eligit hoc ꝓpter illud nisi velit vtrũq; extremũ: sicut nulla potentia cognitiua cognoscit cõclusionez ꝓpter principium nisi eadẽ cognoscat ꝑncipia z ꝺcl'ones: sicut arguit ꝓbs z⁹ de aĩa.de sensu cõi.Auctoritas est Aug.in enchĩ.c.73. z ponit a magistro lib.z.di.z5.c.5.neq; enim culpãda ẽ voluntas:aut voluntas nõ est:aut libera dicẽda nõ est:q̃ beati sic eẽ volum⁹:vt eẽ miseri nõ solũ nõ velim⁹:ſz nequaq̃ velle possim⁹.vult igit̃ dicere:q volũtas illa q̃ volumus btitudinẽ ẽ libera:sed nullũ finẽ magis nẽcio respicit volũtas q̃ btitudinẽ in cõi.igit̃ nullũ finez nẽcio respicit. ¶ Jtẽ ista rõ poneret spm̃.s.spirari nõ libere: ſz p modũ nãe:qz eius ꝑn⁹ eẽt volũtas:nõ vt libera:ſz vt natura.itaq; dico q necessitas hui⁹ ꝓductiõis amoris adequati:sicut z necessitas dilectiõis q̃ formal'r hñs voluntatẽ diligit:est ex ifinitate volũtatis:z ex ifinitate bonitatis obti:qz neutr̃ sine altero sufficit ad nẽcitatẽ. Jsta aũt duo sufficiũt hoc mõ:qz volũtas ifinita nõ põt non eẽ recta:nec põt nõ eẽ i actu recto:qz tũc eẽt potẽtialis. igit̃ nẽcio est in actu recto.nõ aũt oẽ velle ẽ ꝑcise rectũ: qz est ab illa volũtate recta solũ: q̃si nihil sit volẽdũ ex se:ſz tm̃ qz ẽ volitũ ab illa volũtate recta.eẽntia.n.diuina q̃ est ꝑ⁹ obm illi⁹ volũtatis est ex se volẽda.igit̃ volũtas illa de nẽcitate est in actu recto volẽdi illud obz: qõ est ex se recte volẽdũ.z sicut ex nẽcitate est ꝑn⁹ volẽdi: ita ex nẽcitate est ꝑn⁹ ꝓducẽdi amorẽ illi⁹.z tũc dico q nec sola volũtas ifinita ꝑcise nõ determinãdo obm cuius sit:nec solũ bonũ ifinitũ nõ determinãdo: quã volũtatẽ respiciat vt est obz est totalis cã nẽcio diligẽdi: nec etiã nẽcio ꝓducẽdi amorẽ adeq̃tũ.sed ifinita voluntas habẽs tale obm:qõ est ex se recte amãdũ pfecte pñs:est rõ nẽcio tã volẽdi illud bonũ q̃ spirãdi amorẽ illius boni:z talis volũtas hñs tale obm pñs est ꝑncipiũ cõicandi nãm diuinã:qz ꝑn⁹ ꝓducẽdi amorẽ ifinitũ ꝓductuz. talis.n.amor ꝓduct⁹ ꝓportionat̃ tã potẽtie q̃ obto. nõ est aũt ita qñ volũtas ifinita respicit bonũ amabile finituz:qz ſz ibi act⁹ sit ifinit⁹ q̃tũ est ex pte volũtatis diuine:nõ tñ est ifinit⁹ q̃tũ est ex pte obti. ¶ Sz vtrũ volũtas ifinita sit ꝑn⁹ ifinitũ:nõ tñ amãdi bonũ ifinitũ:ſz finitũ z ꝓducẽdi amorẽ talis boni:z hoc vel eadẽ ꝓductione ꝑm rem q̃ ꝓducit̃ spũs scũs.alia tñ ꝑz rõnẽ: vel oĩno alia: vel nulla:de hoc al's:qz sil'ez hz difficultatẽ cuz ꝓductiõe verbi vtrũ itell'us diuin⁹ sit ꝑn⁹ ꝓducẽdi verbuz eẽntie diuine:vel vbũ alicui⁹ alteri⁹ intelligibilis:z tũc vel ꝓductiõe eadẽ ꝑm rẽ cũ ꝓductiõe verbi diuini. alia tñ ꝑm rõnẽ:vel alia tã ꝑm rem q̃ ꝑm rõnem.

Ad tertiũ dubiũ dicit̃ q nã agit p ipressionez:sicut itell's ñ volũtas. ꝑncipalia. ¶ Ad ꝑmũ dico:q illa diffõ nãe ꝓbat q spũs scũs nõ ꝓducit̃ vt filius ex vi ꝓductiõis sue.z verũ est q nõ ẽ imago patris sicut fili⁹:q ex vi ꝓductiõis sue ꝓcedit vt filius patri. ¶ Ad z⁹ rñsuz est al's diffuse distin.z.q.4.in illa qõne q̃ q̃rebat̃ vtrũ possent plures eẽ ꝓductiões in diuinis. ¶ Ad ʒ⁹ dom̃ est sic̃ dictũ est dist̃.z.q.de ꝓductionib⁹:q ꝺrie accñtales potẽtie.s.actiuũ z factiuũ nõ sunt ꝺrie ꝓductiue potẽtie.gnãliter.n.tali ꝑncipio ꝓducitur illud cui⁹ est tale ꝑn⁹ ꝓductiuũ:vel in eo in quo ẽ si natũ est illud recipe vel in alio: vel in nullo. si in nullo:qz nihil natũ ẽ recipe illud tũc ꝓducit̃ p se subsistẽs: si potẽtia ꝓductiua sit ꝑfecta respectu subsistẽtis:ita est in ꝓposito.volũtas q̃ ꝓducẽs ꝓducit:nec agit in supposito ꝓducẽdo in quo est:nec facit ꝓducẽdo in alio: ſz ꝓducit terminũ p se stãtẽ:vt ꝑsonã que in nullo recipitur subiectiue.Aliter est respõsuz distincti.sexta: vbi dictũ ẽ. q ꝓductio nõ est itellectio formal'r: z quõ tũc itellect⁹ põt eẽ ꝑn⁹:nõ tm̃ itelligẽdi:ſz etiã dicẽdi. ¶ Ad vlti⁹ dicendũ est:q necesse ẽ ad actũ amãdi:siue ad actũ amoris amatũ esse ꝑcognitũ.hoc ꝺic̃ beat⁹ Aug.i5. de tri.ca. z7.sed nõ oz ipsaz dilectionẽ eẽ ꝑcognitã:puta si offer̃ mihi aliqõ bonũ honestũ nõ oz q anteq; possez habere illũ actũ amãdi circa illud: q ꝑcognoscã illũ actũ. Jta ĩ ꝓposito oz eẽ eẽntiã diuinã:cui⁹ amor spirat̃ eẽ ꝑcognitam patri z filio ad hoc vt spirẽt.sed nõ oz in isto istanti originis ꝺcedere spũz scũz:qui est amor spũs eẽ ꝑcognitũ patri z filio:ſz in instanti eternitat̃ sit tota trinitas nota cuilibet ꝑsone in trinitate:qz distinguẽdo iter instantia originis nõ distinguit̃ iter durationẽ z durationez: sed tm̃ a quo gs sit. Al'r posset dici q in illo ꝑori signo originis anteq; itelligat̃ spũs scũs spirari ꝑ̃ z fili⁹ cognoscũt spiritũ scm̃ vt ituitiue:ſz nõ vt exĩtẽ in se: qz cognoscũt essentiã diuinã que est rõ cognoscẽdi intuitiue quodcũq; obm itelligibile.sicut trinitas cognouit creaturã ẽt intuitiue anteq; ꝓducat̃:qz eẽntia sua quã intuet̃ ẽ rõ ꝑfectissime cognoscẽdi oĩa alia.z p ꝺns est rõ cognoscẽdi ituitiue qõlibet cognoscibile:ſz nullũ existeret in se.

¶ Hic dicẽdũ est spm̃ scm̃ a patre eẽ z filio: z ꝓcedere a patre z filio:qõ multi hereticꝰ negauerũt. Qz aũt ꝺ vtroq; ꝓcedat mltis diuioꝝ eloqoꝝ testionjs ꝓbat̃. Hic.n.apls. Misit ꝺs spm̃ filij sui i coꝛda vña. Ecce h ꝺr spũs filij. Et alibi. Qui aũt spm̃ xpi nõ hz h nõ ẽ ei⁹. Ipe etiã fili⁹ de spũ scõ dicit i euãgelio. Que ego mittã vobis a patre. Patris aũt spũs victus est vbi legit̃. Si spũs eius qui suscitauit xpm̃ a mortuis habitat in vobis. Et ipe xps dicit. Non.n. vos estis qui loquimini:ſz spũs patris vestri q loquit̃. Et in alio loco. Que mittet pater in noie meo. Et alibi ipse fili⁹ de spiritu scõ ait. Be patre ꝓcedit. His z alijs auctoritatib⁹ plurib⁹ ostẽdit̃:q spũs scũs a pre z filio ꝓcedit. Dist. XI.

Jrca distinctionẽ vnde cimã. Quero vtrũ spũs sanct⁹ ꝓcedat a patre z filio.Qz nõ. Dam.lib.i.c.8. A patre ꝓcedẽtẽ:z in filio qescẽtẽ spiritũ sanctuz dicim⁹. Jtẽ.c.ii. Spũz sanctũ dicim⁹ ex patre:ex filio nõ dicim⁹. Jtem idem in epistola de trisagio ad ioꝛdãez archimadritã in fi. Pater z verbũ z spũs scũs.z subdit:ex patre quidẽ:filij aũt z nõ ex filio:sed spũs ozis dei. ¶ Jtẽ per rõnẽ grecoꝝ nihil tenẽdũ est vt articulus fidei:nisi qõ cõtinet̃ in euangelio:qõ cõplete ꝺtinet fidẽ:aut saltẽ i scriptura noui testameti:sed nõ videt̃ exꝑssuz in nouo testamẽto q spiritus sanct⁹ ꝓcedat a filio.ergo ꝛc̃. ¶ Jtẽ dilectio in nobis nõ ꝓcedit a verbo:qz notitia nõ hz causalitatem respectu volitiõis.igitur similiter nec in ꝑtotipo. ¶ Jtẽ spiratio passiua est ꝓpria vni ꝑsone in diuinis. igitur et actiua.ꝓbatio ꝺsequẽtie.vtraq; cni videt̃ eque pfecta z eque cõmunicabilis. ¶ Cõtra.in symbolo niceno.ex patre filioq; ꝓcedit.z athanasius etiã in symbolo.spiritus sanctus a patre z filio.

In ista queſtiõe dicunt greci diſcordare a latinis: vt videnť auctes Damaſ. ſonare. ſz de ista diſcordia dič Licoń. i notula q̃dã ſup finẽ epľe de triſagio. q̃ ſnia greco3 ẽ q̃ ſpũs. ſ. ẽ ſpũs fily: ſz nõ ꝓcedẽs a filio: ſz a ſolo pr̃e p filiuz tñ. ⁊ vť hec ſnia ℨria nr̃e: qz dicimus ſpũz. ſ. a patre ⁊ filio ꝓcedẽte. ¶ Sz forte ſi duo ſapiẽtes vn⁹ grec⁹ ⁊ alter latin⁹ vter q̃ ver⁹ amator veritat]: ⁊ nõ ꝓp̃e dictiõis: vñ ꝓpria eſt. de hac viſa ℨrietate diſgreret pateret vtiq̃ tandẽ ipſaz ℨrietatẽ nõ eé veraciter realẽ: ſicut eſt vocalis. alioquin vel ipſi greci vel nos latini ſum⁹ vere heretici. Sed q̃s audet hũc auctorẽ Joãnẽ. ſ. Dam. ⁊ btõs. ſ. Baſiliũ. ℨrego. theologũ. ℨreg. Neçançenũ. Cirillũ ⁊ ſil'es pr̃es grecos arguere hereſeos: Quis itez argueret hereſeos beatũ Hiero. Aug. ⁊ Amb. ylla^m ⁊ ↄſil'es latinos. veriſimile igiť eſt q̃ nõ ſubeſt dict] vbis ℨrys ℨrioz ſcõz ſententia. multipl'r. n. oť ſič ℔ hui⁹. ſic ℔ ex illo vel ab illo qua multiplicitate forte ĩtellecta ⁊ diſtincta. pateret ℨriozuz verboz nõ diſcors ſnia. Quicqd ſit de eis ex quo eccl'ia catholica declarauit hoc eé tenẽdũ ſič de ſuba fidei: ſič pz eź de sũ. tri. ⁊ fide catho. c. firmiter. tenẽdũ ẽ q̃ ſpũs ſcũs ꝓcedat ab vtroq̃. ¶ Ad hoc ẽ rõ talis. hñs ꝓncipium pfectũ ꝓductiuũ ꝑus q̃z ĩtelligať hr̃e ꝓductũ ꝑt illo ꝓncipio ꝓducere: qñ. ſ. ꝓn^m eſt ita pfectũ q̃ nõ depẽdet a paſſiuo: nec ꝑt q aliqd ipediri: ſz filio^ hz volũtatẽ q̃ eſt ꝓn^m ꝓductiuũ amoris adeq̃ti: ⁊ hz eã vt p̃itelligiť ꝓducto actu volũtatis. q̃ põt ea ꝓducere: igiť ⁊ ea ꝓducit. ꝓbo minorẽ. gnãtio ⁊ ſpiratio hñt aliqué ordinẽ inter ſe: ita q̃ aliquo mõ gnãtio eſt ꝑus ſpiratiõe. in illo ꝓori cõicatur genito ois pfectio diuina q̃ ſibi nõ repugnat: ⁊ ita volũtas. q̃ hz tũc volũtatẽ vt ꝓorẽ ꝓducto q actũ volũtatis: qz adhuc nõ ĩtelligiť ꝓductio aliq̃ facta q̃ moduz vel actũ volũtatis. ¶ Aſſũptũ ẽt de ordine iſtaz ꝓductionũ: ſz videať eé manifeſtũ ex ordine potẽtiaz. ꝓbatur tñ p ℔ q̃ qñ act⁹ ꝓmi habẽt ordinẽ in aliquo ſi vter q̃ ſit pfecte actiu⁹. habebũt ẽt ↄſil'z ordinẽ in eliciẽdo ſuos act⁹. addidi aũt pfecte actiu⁹ ad excludẽdã formã ſubalẽ: ⁊ q̃litatẽ i corꝓib⁹ vbi ſz forma ſubalis ſit actiua ⁊ q̃litas ſil'r: ⁊ forma ſubalis ſit ꝓor q̃litate: tñ q̃litas hz actũ ſuũ ꝑus: ſz ℔ eſt ex ipfectiõe actitat] formę ſubalis. i pr̃e aũt itell's ⁊ volũtas ſũt pfecte ꝓncipia actiua: ⁊ habẽt ordinẽ quẽdã: qz fecũditas itell's ↄſtituit ipſuz pr̃ez: nõ aũt fecũditas volũtatis. q̃ iſta fecũditas itell'us aliq̃ mõ ꝑus habebit actũ ſuũ q̃z fecũditas volũtatis actũ ſuum. ¶ Probãt aly iſtũ ordinẽ ꝓductiõis ad ꝓductiõez p hoc q̃ ſič itelligere ad velle: ita dicere ad ſpirare. Sed iſta ꝓbatio vť deficere. velle. n. ꝓſupponit intelligere: qz p illud itelligere obm illud circa qõ dr̃ eé dilectio ẽ ſuffici ẽter p̃ſens: ⁊ abſq̃ illa itellectiõe nõ eẽt ſufficiẽter pñs volũtati vt poſſet velle. ſz p actũ dicẽdi nõ eſt p̃ſens volũtati p̃ciſe obm: cuius amor ſpirať: qz ſi pater volũtate ſpirat: in eo tñ nõ habeť obz pñs formal'r p notitiã genitaz: qz nihil nouit notitia genita: vt dič Aug. i3. de trini. ſz itellectiõe ſibi igenita hz obm ſibi p̃ſens: ⁊ iſta eſt notiq̃ ꝓſupponiť actui ſpirãdi. q̃ nõ eſt ſilis neč̃tas: q̃ generatio p̃ſupponať ſpiratiõi: ſicut q̃ itellectio p̃ſupponatur volitiõi. ¶ Cõcedo q̃ iſtãtia bñ ꝓbat q̃ nõ eſt ſilis neceſſitas: ſed iter itellectionẽ ⁊ volitionẽ eſt ordo ꝓpter duo. vnũ eſt ꝓp̃ ꝓſentiã iaz dictã. aliud ẽ ꝓp̃ iſtaruz potẽtiaz ordinẽ in opando: qz iſte potẽtie tales ſunt: q̃ vna eſt nãl'r ordinata ꝑus opari q̃z alia. ꝑ3 rõ nõ ẽ rõ ꝓoritatis gnãtiõis ad ſpirationẽ ſz ſcõa. ſicut. n. inq̃tũ ſunt potẽtie opatiue ẽ aliqs ordo iter opatiões earũ: ita inq̃tũ ſunt potetie ꝓductiue ẽ aliqs ordo ꝓductiõis eaz: ſz nõ ſit ordo neč̃itatis ꝓpter p̃ſentiã obti talez habendã. Exẽplũ bui⁹ eſt. ſi in igne calor ⁊ ſiccitas ſint cauſe vel potentie actiue nate tñ ordinate elicere actus ſuos: ita qz ſiccitas non poſſit deſiccare niſi calor ꝑus calefaciat iſta neč̃itas ordis nõ eſt: qz p calefactionẽ fit obm deſiccabile p̃ſens ſicco vt deſiccer: ſz ꝓpter nãm iſtaz potentiarũ actiuaz. ⁊ ſi in illo ꝓori in quo calidũ caloze calefacit cõicaret calefacto: vel ꝓduceret in calefacto: nõ tñ calorẽ: ſz etiã ſiccitatẽ quã habuit calefactũ eadẽ ſiccitate deſiccaret cũ calefaciẽte: qz in illo iſtãti nãe in quo eſt deſiccatio: vna ſiccitas eſt in calefaciẽte ⁊ calefacto. Ita itelligẽdũ eſt ℔ q̃ in illo ſigno orizis in quo pr̃ ꝓducit actũ volũtat]. ꝓn^m ꝓducti^m idẽ ẽ in pr̃e ⁊ filio. ⁊ iõ filiꝰ eadẽ ꝓductiõe ꝓducit ſpũz ſcũm cũ patre.

Ad auctoritates Dam. videť poſſe rñderi p notulã illã i Lic. de q̃ dictũ eſt. ꝓma tñ auctoritas ei⁹ poſſet exponi. ſi loquať de volũtate: ⁊ nõ de ſpũ ſancto: qz tũc poſſet dici q̃ volũtas q̃ eſt ꝓncipiũ ſpirãdi: ipſa eſt a pr̃e i filiũ: qz pater cõicať eã filio: ⁊ geſcit in filio. hoc ẽ nõ ylteri⁹ cõicať ſua rõne ꝓncipy fecũdi: ſz eadẽ volũtas cõiceť ſpũi ſcõ in ſe: ſz littera Dam. ibidẽ videť log de ꝑſona. ſ. ſ. ⁊ nõ de volũtate q̃ ſpirať. ¶ Ad rõnẽ illã de euãgelio dico q̃ xp̃m deſcendiſſe ad ĩferna nõ doceť in euãgelio: ⁊ tñ tenendũ eſt ſič articulus fidei: qz poniť in ſymbolo apľoz. ita m'lta alia de ſacr̃is eccl'ie nõ ſũt exp̃ſſa in euãgelio: ⁊ tñ eccl'ia tz illa eé tradita certitudinal'r ab apl'is: ⁊ piculoſuz eẽt errare circa illa q̃ nõ tñ ab apl'is deſcẽdũt p ſcripta: ſz etiã q̃ ꝓſuetudinẽ vl'is eccl'ie tenẽda ſũt. nec xp̃s in euãgelio docuit oĩa ꝓtinẽtia ad diſpẽſatiõez sacroz. dixit. n. diſcipulis ſuis i Joãne. Adhuc hẽo multa vobis dicere: ſz ñ poteſtis portare mõ. cũ aũt venerit ille ſpũs veritat] docebit vos oẽz veritatẽ. multa igiť docuit eos. ſ. ſ. q̃ nõ ſť ſcripta in euãgelio: ⁊ illa multa q̃dã p ſcripturã: q̃dã per ↄſuetudinẽ tradiderũt. ſil'r diuerſa ſymbola diuerſis tẽpoz^b ſũt edita ↄ diuerſas hereſes de nouo orientes: qz qñ iſurgebat noua hereſis neč̃iuz erat declarare veritatem: ↄ quã erat illa hereſis. q̃ veritas ⁊ ſi ꝑus erat de fide: nõ tñ erat ꝑus tñ declarata ſicut tũc ↄ errorẽ illoz̃ qui eã negabãt. ¶ Ad aliud de vbo noſtro dico q̃ illud ipfectiõis eſt in imagine creata: qz vbo nõ cõicať eadez nã cũ mẽte. ⁊ ideo nec libertas formal'r. vbo aũt diuino cõicať nã patris ⁊ eadẽ volũtas cũ pr̃e. ⁊ iõ hz eã vt fecũdã reſpectu ꝓductiõis. ſ. ſ. qz itelligiť ordine originis ꝓhabere illã anteq̃z. ſ. ſ. ſpireť. ¶ Ad vltimũ dico q̃ nõ ſequiť: qz nõ põt nã diuina plurib⁹ ꝓductiõib⁹ haberi i vna ꝑſona: ſicut patebit in ſequẽti. q. qz vtraq̃z ꝓductione haberet nãm ⁊ neutra haberet: tñ vna ꝑſona põt plurib⁹ ꝓductiõib⁹ cõicare nãm: ⁊ plures p̃ſone pñt vna ꝓductiõe ꝓducere ꝑſonã. ⁊ ideo ſi paſſiua ſit tñ in vno: ñ ſequiť q̃ etiã actiua ſit tñ in vno.

Dē. quoli. 6. q. 1.

Queſtio. II.

Secundo vtrũ ſi ſpũs ſcũs nõ procederet a filio poſſet ſtare diſtinctio realis ipſi⁹ a filio: q̃ nõ: qz ſm Boetiũ de trini. eſſentia ꝓtinet vnitatẽ: relatio multiplicat trinitatẽ. ergo nulla ꝑſona diſtinguiť ab alia niſi q̃ referť relatiue ad illã. ſz ſi ſpiritus ſcũs nõ ꝓcederet a filio: nõ poſſet ſtare diſtinctio realis ad ipſuz: qz nõ referť ad ipſuz. igiť ⁊c. ¶ P. Aug. z. de ci. c. io. Sz iõ ſimplex dr̃ ſupple de⁹: qm̃ qõ hz ℔ eſt excepto q̃ relatiue queq̃z ꝑſona ad alterã dr̃: ſič pr̃ hz filiuz: ⁊ nõ eſt filius. ſpũs ſanctus igitur ſi nõ ꝓcederet a filio eſſet fili⁹: qz tũc non relatiue diceretur ad eũ. ¶ Cõtra gnto de trinitate. capitulo decimoq̃rto. vel trigeſimoſecũdo. apparet q̃ ſpũs ſanct⁹ non eſt filius: ⁊ ſi exeat a patre: qz exit non qũo natus: ſed qũo datus.

Hic dicit q̃ queſtio nulla ẽ: qz poſitio includẽs icompoſia nõ

Bolff quoli. 4.

põt poni nec sustineri:qz in ea statiz icludit redargutio: qõ ē icõueniēs vltimũ ad qõ põt rndēs deduci. tali eni positiõe posita nulla regula disputationis põt saluari.s. cõcedēdo sequēs:z negādo repugnās:qz statiz oz concedere repugnātia q̄ icludunt in posito. Qz autē istud positz qõ ponit sit tale. ꝓbat.qz sũmo nec̄io repugnat sũmuz ipossibile.gcqd est in deo ad itra est sũme nec̄ium. ergo repugnās sibi ē sũme ipoſe.ergo positio supponēs spũm scũm nõ ꝓcedere a filio est sũme ipoſe: qz oppositũ est sũme necessariũ.s.ipsuz ꝓcedere a filio: z impoſe icludēs incõpoſsia videt cē magis ipoſe q̄ ipossibile talia nõ icludēs.ergo ꝛc. ¶ Cõtra istã positionē est hoc qꝫ ista positio videt cē fuga qõnis.mouet.n.questio vt inquirat qd sit ꝑmũ distinctiuũ reale fily a spũ scõ. vtruz filiatio an sola spiratio actiua:qz si filiatio.igit̄ p quodcunqz icõpoſe circũscripta spiratiõe actiua adhuc remanebit rõ distiguẽdi. ¶ ℘. Iz positio q̄ statiz ex itellectu suo icludit ꝺictoria nõ possit amitti:tñ illa que ex itellectu suo tñ vnũ ꝺictoriũ icludit z aliud nõ:nisi p ꝓñtiã accñtalẽ:vel p locos extrinsecos:bñ videt posse admitti:qz tali positiõe posita ꝑñt sustineri regule disputatiõis.põt.n.cõcedi sequēs ꝓñtia cẽntiali z negari repugnās.si aũt iferat aliud repugnās sequēs p locũ extrinsecũ vel ꝓñtia accidẽtali negādũ est illud sequi: qz ꝓpõ illa p quã talis ꝓña teneret destrueret ex positiõe. nũc aũt spiratio actiua nõ est de p se intellectu fily vt ꝑsona est:sed q̄si passio cõis patri z filio: igit̄ circũscripta illa ponẽdo filiũ in esse fily nõ ponunt ꝺictoria ex ꝓmo itellectu positi:sed tñ alterũ.s.qꝫ fili⁹ sit fili⁹: z reliquuz: nõ nisi ex cõsequẽtia accidẽtali:z per locũ extrinsecũ ex remotione quasi passionis remouẽdo.q.subiectum.igitur ista positio non sic includit oppositа:quin possit admitti. ¶ Itẽ.si aliquid cẽntialr inclusum in aliquo ponat remoueri ab eo:qõ tñ nõ sit rõ inherẽtie ꝑdicati bñ ꝑt q̄ri an isto vl illo circũscripto isit tale ꝑdicatũ vel nõ. ẽt quãtũcũqz posit̄ icludat ꝺictoria: ñ tñ ꝟpugnat huic ꝓposito gn altera ꝑs huiꝰ queſiti sit determinate dãda: puta si circũscribat ab hoie aialitas: qõ tñ icludit incõpossibilia:z q̄rat vtrũ hoc circũscripto possit bõ distigui ab asino:videt determinate posse respõderi qꝫ sic:qz nõ per aialitatẽ ꝓueniebat hoi sic distingui:sz p rõnalitatẽ: igit̄ Iz spiratio actiua eẽt de rõne fily.adhuc tñ ipsa circũscripta queri põt vtrũ filius distinguat a spũ scõ vel nõ:qz nõ queritur nisi vtrũ ꝑdicatũ circũscriptũ fuit ꝑcise causa distinctiõis vel aliud ꝑdicatũ nõ circũscriptum. ¶ ℘.aliud est ponere aliqd:z illo posito vlteriꝰ quere re de aliquo ꝓposito.aliud est querere de veritate alicuiꝰ ꝺitionalis:qz q̄rere de aliqua ꝺitionali ad nihil obligat.z si igit̄ aliquã ꝓbabilitatẽ haberet opinio ꝺicendo:posito qꝫ spũs scũs nõ ꝓcederet a filio ꝛc.nullaz tñ ꝓbabilitatẽ hz qñ questio sic ē ꝓposita sicut eã ꝓposui.vtrũ si spũs scũs nõ ꝓcederet a filio posset stare distinctio realis ipsiꝰ a filio.ibi.n.quero de cõditionali q̄daz.s.si spũs scũs nõ ꝓcederet a filio sequat cẽntialiter ipsuz nõ distingui ab eo:ita qꝫ oppositũ ꝓñtis non possit stare cũ ante loquẽdo de formali itellectu eoꝝ. ¶ Contra istã opi.etiã sunt multe auctes.vna Augu.5.de trini. ca.6.vel.13.si pater nõ eẽt inascibilis nihil ꝓhiberet eũ genuisse filiũ:z tñ ista positio cõcomitãter includit incõpossibilia.s.qꝫ pr̄ nõ sit inascibilis:z Ricardus.3. de tri. ca.16.si sola vna ꝑsona in diuinitate eẽt nihil ꝓhiberet eã habere plenitudinẽ sapiẽtie vel itellectꝰ:cũ tñ cõcomitãter ad plenitudinẽ sapiẽtie:vel itellectꝰ sequat̄ pluralitas ꝑsonaꝝ. ¶ Itẽ etiã ꝑbs.4.ꝑbr.arguit.posito qꝫ esset aliqd̄ spaciũ z nõ haberet coꝛpꝰ sensibile.sed sonuz vel colorẽ,grit vtrũ eẽt vacuũ:z rndet qꝫ si natũ eẽt re-

E.c.58.

cipe coꝛpus esset vacuũ.si nõ:nõ.ergo tali posita positione que tñ per ipsuz ponit icõpoſia:qz accidẽs vt sonuz z colorẽ cẽ sine subiecto põt queri de aliquo an sequat̄ .s.itelligẽdo de nãli ꝓñtia:qz z si positũ icludat icõpossibilia:nõ tñ oia incõpoſia nãli ꝓñtia:sed ad ipsuz põt seq aliqd̄ ꝺictoriũ naturali ꝓsequẽtia:z aliquod aliud nullo modo:nisi sicut ad impossibile quodlibet.

Ideo admittẽdo questionẽ est vna opinio que dicit qꝫ si non ꝓcederet ab eo nullo mõ distingueret̄ ab eo:z hz ꝓ se duas ratiões.vna rõ est ista.relatio in diuinis aut distinguit ꝑm gditatẽ:aut ꝑm cẽ.nõ ꝑm esse:qz sic trãsit in essentiã.igitur ꝑm gditatẽ:sed ꝑm gditatẽ tñ respicit oppositũ. igitur tñ distinguit ab oppositо. sz posita illa ypothesi nõ essent in filio z spũ sancto relatiões oppositе. ¶ Scõa rõ est talis.si relatiões disperate possent sufficiẽter distiguere ꝑsonas.ergo cũ tales due sint i prẽ vt gnãtio actiua z spiratio actiua:pater esset due ꝑsone. ¶ Cõfirmat̄ ratio:qz tãtã distinctionẽ videnꝫ habere iste relatiões spiratio actiua z gnãtio actiua:quãtã habẽt eoꝝ relatiua vel coꝛrelatiua.igitur ita ꝑñt hec distinguere sicut illa. ¶ Auctoritas adducit̄ Anſel.li.suo de ꝓcessiõe spũsci. Sed qz ipsuz adducunt vterqꝫ p se:z fit altercatio magna de intentione eius que fuerit.ideo hic nolo multuz circa intentionem eius immorari.

Cõtra istã opinionẽ sunt rõnes q̄ sumũtur ex duob⁹ medijs ꝑm mediũ est ex rõne formali ꝟstitutiui. ꝛm mediũ ē ex distinctiõe emanationũ. ¶ Ex ꝓmo hoꝝ arguit̄.quocũqz formalr aliqd ꝟstituit in cẽ eodẽ distinguit̄: qz eodẽ est aliquid ens z vnũ:vnitate ꝟuenienti tali entitati:z si vnũ igit̄ in se est idistinctũ:z ab alijs distinctũ:sz fili⁹ cõstituit in eẽ ꝑsonali filiatiõe.ergo z ea formalr distiguitur ab oi alia ꝑsona.igit̄ per ipossibile vel incõpossibile: circũscripto quocũqz alio:z maxime posteriori filiatiõe remanebit filius filiatiõe distinctus ꝑsonalr a q̄cũqz ꝑsona.assũptũ ꝑz:qz fili⁹ nõ ꝟstituit in cẽ ꝑsonali spiratione actiua:qz illa est cõis patri z filio: z nõ sunt in eo ꝑpetates positiue alie q̄z gnãtio:passio:z spiratio;actio.ergo ꝛc. ¶ Rndet̄ qꝫ formali ꝟstitutiuo nõ distinguitur aliqd a quocũqz:sz tñ ab illis cũ qbus maxie ꝟuenit:z a qbus nõ distinguit̄ aliquo alio:nisi illo formali ꝟstitutiuo. Exẽplũ.homo rõnalitate nõ distinguit̄ a lapide: sz a spẽbus aialis cuz quibus cõuenit maxime:z a quibus in paucissimis videtur distingui.a lapide enim distingui tur aialitate:que nõ est formale ꝟstitutiuũ eius:qz lapis est inaiat⁹.ita dicit̄ in ꝓposito qꝫ filius cũ patre ꝟuenit in spiratiõe actiua:z in hac distinguit̄ a spũ sancto. ꝓpo aũt suo formali.s.filiatiõe distinguit̄ a patre:cũ quo maxime cõuenit.q̄re ꝛc. ¶ Contra istud:z ꝑmo qꝫ qõlibet habẽs aliqd̄ eẽ distinguit̄ distictiõe ꝟueniente illi esse a quocũqz alio p aliqd̄ qd̄ ē de rõne ei⁹ inc̄tũ hz tale eẽ.fili⁹ igit̄ ꝑsonalr distiguit̄ p aliqd̄ qd̄ ē de rõne ei⁹ inc̄tũ est ꝑsona.spiratio actiua nõ ē de rõne ei⁹ inc̄tũ ꝑsona: sz filio iã posito ē q̄si ꝓpetas aduẽticia. Ex hoc ꝑz qꝫ exemplũ adductũ nõ ē ad ꝓpoᵐ.qz z si hõ distiguit̄ a lapide:nõ p rõnale ꝑ.distiguit tñ p aliqd qd̄ ē de essenª sua: ita qꝫ icõueniēs eẽt ipsuz p nihil qd̄ ē de eẽnª sua a lapide distigui:sz tñ p risibilitatẽ.ita ē ḡ in ꝓposito. ¶ Ex ℔ ẽt ꝑz qꝫ exᵐ ꝟcludit ꝓpoᵐ.hõ.n.nõ distigueret̄ eẽntialiter a lapide inc̄tũ aial:si aial nõ eẽt de eẽnª ei⁹:qd̄ tñ est:Iz nõ vltimũ ꝟstitutiuũ ei⁹.sic aũt arguit̄ in ꝓposito. qõcũqz distiguit̄ ab alio p se inc̄tũ tale distiguit̄ p aliqd̄ qd̄ ē p se de rõne ei⁹ inc̄tũ tale fili⁹ p se distinguit̄ a nõ filio.igit̄ p aliqd̄ qd̄ est de essentia ei⁹: sz hoc nõ ē vis spiratiua,cõsequit̄.n. ꝓprietatẽ ꝟstitutiuã eius,ergo ꝛc.

Tho.1. pte sũ. q. 36. ar.2. Egidius quoli.1. q.16.

¶ 2° sic.p formale ꝯstitutiuũ distinguit ꝯstitutũ ab oi alio.etiã si p ipole qcũqz aliud ab illo circũscribat: qz per illud distinguit ꝑmo.i.adeqte ab oi nõ tali:sz quodcunqz nõ hñs illã formã ꝯstitutiuã est nõ tale.igit p illã distinguit ab omni alio nõ hñte illã. Jsta rõ declaratur: qz lz bõ nõ tm̃ p rõnale distinguat a lapide:sz ẽt p aiali tatẽ.nõ ẽt p̃ distinguit p rõnalitatẽ.i.nõ adeqte:qz tunc qlibet distinctũ a lapide eẽt rõnale:sz adeqte in genere corpis.ꝑmo distinguit a lapide p aiatũ:tm̃ circũscribẽdo p itellectũ ab hoie qcũqz aliud a rõnali p illud solũ distingueret eẽntialr a quocũqz nõ rõnali:r ita a lapide qui nõ ẽ rõnalis.nõ igit tm̃ illud distinguit realr qõ distinguit adeqte:sz etiaz illud qõ solũ si poneret eẽt icõpossibile illi a quo distinguit. ¶ Cõfirmat ista rõ ꝓncipalis sũpta ex ꝓpõ cõstitutiuo:qz si pater p ipole nõ spiraret:sed filiº:adhuc tm̃ pater p̃nitate distingueret a filio r spũ sancto:sic p̃nitate ꝯstituit in eẽ psonali. ¶ Ex scõo medio.s.ex distinctiõe emanationũ arguit sic.generatio distinguit a spiratiõe:r B p ipole circũscripto oi alio a rõne gnãtiõis r spiratiõis:aut saltẽ circũscripto B qz spiratio actiua eẽt a filio:dũ tm̃ staret distinctio ꝓncipioz generãdi r spirãdi. g̃ r q̃libet tali circũscripto staret distictio fily r spũs sancti.ꝓbatio ꝯñe.qz ipole ẽ vnã psonã duabº ꝓductiõibº totalibºaccipe eẽ. nulla.n.productiõe aligd accipit eẽ p ipole circũscripta ñ minº acciperet esse: sed si ꝓductiõe bac r illa accipet aligd esse r vtraqz ꝯplete:qz vtraqz eẽt pfecta.igit vtraqz circũscripta haberet eẽ p alterã complete: r ita neutra r vtraqz accipet eẽ. ¶ Ad istam rõnẽ ponunt alique respõsiões ad añs:r qz de hoc tractabit di.iz.mõ nõ isisto. ꝯclones istarũ rõnũ ꝯcedo:r magis patebit ꝓpositũ declarata illa distictione emanationũ. ¶ Ad auctẽ Boety ꝯcedo. qz relatio multiplicat trinitatẽ:r tm̃ nõ tm̃ distiguit a relatiõe opposita:sz a q̃libet relatiõe dispata: cui formalr nõ est idẽ:qz sicut in gñe q̃litatis albedo nõ tm̃ distiguit ab altera q̃litate ꝯtia:sz etiã ab oi alia dispata:qz nõ est albedo dulcedo formalr:nec odor: r si aliq̃ dispata eẽt incõpolis alteri dispate in eodẽ suppositõ: nõ tm̃ distingueret nã a nã:sed etiã regreret distinctio suppositoz: ita aliq̃ rõ dispata ab alia relatiõe dispata distinguitur absqz aliq̃ alia icõpolitate.aliq̃ ãt nõ tm̃ hñt distictionẽ: sz etiã incõpolitatẽ siue icõpossibilẽ rõnẽ in eodẽ suppositõ q̃les sũt relatiões dispate accipiẽdi nãz:qz psona q̃ dispatis modis accipet nãz nõ vnico mõ haberet nãm. ¶ Ad Aug. de ciui.dei.dico qz q̃libz psona B ẽ qõ hz nisi qz relatiuũ hz correlatiuũ:r nõ est illud.posita aũt illa ypotasi spũs scũs nõ haberet filiũ vt correlatiuũ r spirantẽ:r iõ nõ segt qz spũs scũs est filiº: qz nõ haberet filiũ:nec sicut intrisece:nec sicut correlatiuũ originãs.excipit aũt Aug.qz illud qõ habet nõ est hñs qñ habet vt correlatiuũ.nõ igit accipit Augu. nisi qõ habet: vel eo mõ quo dicit filiº habere diuinitatez. vel quo mõ dicit habere patrẽ.vnº modus est habẽdo formalr vel essentialr.aliº modus est habẽdo correlatiue vel originalr.

Ad rationes pro scõa opi. ¶ Ad ꝑmaz dico qz tam fm qditatẽ quã fz eẽ manet ibi relatio.quocũqz eni mõ manet.fz qditatẽ manet fz eiº eẽ qõ ẽ eẽ ad aliõ:qz qditas relatõis nõ põt eẽ sine eẽ ad aliud:qz itelligẽdo relationẽ sine eẽ ad aliud nõ itelligit relatio:sz absolutũ:qz fz Aug.7. de tri.c.i.vel.6.si ẽ ad aliõ nõ ẽ suba:r si ẽ suba siue ad se iaz nõ ẽ relatio. q̃cũqz etiã mõ trãsit eẽ trãsit r qditas:qz sicut eẽ ad aliud qõ est eẽ relatiõis:vere est idẽ eẽntie: ita r qditas relatiõis est idẽ eẽntie.nihil.n.est ibi qõ nõ ẽ idẽ.manet igit r qditas r eẽ:qz relatio nõ est formalr eẽntia diuina: qz sicut dicit Aug.7.de tri.c.z.vel.iz.nõ eo vbũ quo sapiẽtia.trãsit aũt vtrũqz:qz cũ hoc qz nõ est formalr idẽ:ẽ vere idẽ sicut sepe dictũ est. ¶ Cũ igit dicis:aut distinguitur fm esse aut fz qditatẽ.dico qz fm qditatẽ r fm esse ad aliud. ¶ Et cũ dicis.sic trãsit.g̃ nõ sic distinguit.ꝯña nõ valet:qz trãsit fm idẽtitatẽ r manet fz formalitatẽ. r qz nõ oz verã idẽtitatẽ esse formalẽ:quia formalis ratio huius trãseũtis nõ est formalr ratio illius eẽntie in quã trãsit.ideo huic rationi formali cõpetit:qõ est huic ꝓpriũ.est aũt ei ꝓpriũ distingui realr ab oi relatiõe taz opposita qz dispata ei incõpossibili.r iõ cuz hoc qõ vere trãsit vere manet qz tũ sufficit ad distinctionẽ realez: tam ab opposita relatiõe qz ẽt a relatiõe dispata sibi incõpolr. ¶ Ad scõam cũ dr de duabº ꝓpetatibº in patre rñsuz est disti.z.pte.z.q.z.nõ.n.oz tãtã eẽ distinctionez vel incõpolitatẽ ꝓductionũ actiuaz.quãta ẽ ꝓductionuz passiuaz:qz ipole est idẽ duabº ꝓductiõibº oppositis ꝓduci r accipe eẽ.nõ aũt est icõpole idẽ duabº ꝓductionibº actiuis cõicare eẽ distinctis personis.

¶ Jtẽ q̃rit cũ spũsscũs a patre ꝓcedat r a filio. vtrũ priusvel magis ꝓcesserit a pr̃e qz a filio: qõ nitit hereticus ostẽdere ita dicẽs: Si ꝓcessit vtiqz spũs scũs a patre:ꝓcessit vtiqz aut nato iaz filio:aut nõ nato filio. Si vero iam nato filio ꝓcessit:ante natus est filius qz processerit spũs scũs. Precessit ergo natiuitas filij ꝓcessionẽ spũs sancti. Si aũt ꝓcessit a patre nõ genito filio: ante processit qz filius genitus fuerit.

Dist. XII.

Jrca distinctionẽ duodecimaz. quero vtrũ pater r filiº spirẽt spiritum sanctũ inq̃tũ oĩno vnũ:vel inq̃tuz aliquo modo distincti. Qz inq̃tũ distincti. Aug.6.de trini.c.5.vel.16. Spũs sanctº est cõis vnio patris r fily.ex hoc accipitur cõiter qz est nexus amboz.nexus aũt nõ est aliquoruz:nisi inq̃tũ sunt distincti.est aũt nexus coz inq̃tũ ꝓcedit ab eis.g̃ ꝓcedit ab eis inq̃tũ sunt distincti. ¶ Jtẽ actio ẽ suppositi.igit duoz suppositoz nõ est vna actio. spũs seũs aũt ꝓducit actione patris r fily vt agẽtiũ.igitur inq̃tũ distincti. ¶ Jtẽ si ꝓducũt inq̃tũ oĩno vnum aut inq̃tũ vnũ in eẽntia:aut inq̃tũ vnũ in psona:aut inq̃tũ vnũ in vi spiratiua.nõ inq̃tũ vnũ in eẽntia:qz tunc spũs scũs ꝓduceret se:qz est vnũ in eẽntia cũ pr̃e r filio. nec scõo mõ inq̃tũ vnũ in psona:qz sic nõ sũt vnuz. nec tertio mõ inq̃tũ sunt vnũ in vi spiratiua: qz tũc segt qz pater esset duo ꝓncipia respectu fily r spũs sancti ꝓpter duas vires ꝓductiuas in ipso respectu eoz. ¶ Cõtra.5. de tri.c.14.vel.34. Pater r filiº sũt vnũ ꝓncipiũ ad spiritũ scm̃:sicut pater filiº r spũs scũs sunt vnũ ꝓncipium ad creaturã.creatura aũt est a tribus inq̃tuz vnuz: non inquantum distincti. ergo rc̃.

Jn ista questiõe planũ est qz pater r filiº sũt vnũ ꝑn'' spũs sancti.B ỏclaratũ ẽ in ꝯcilio Lugdun̄.sub greg.io.sic̃ pz ex̃ de sũ.tri.r fi.catho.r ẽ bodie in.6.li.decretaliũ. ¶ Rõ aũt hº veritatis ẽ ista:qz vt dictũ ẽ di.z.pr̃ ꝑus originẽ hz actũ fecũditatis itell's qz volũtat]:in illo ꝓzi cõicat filio fecunditas eadẽ q̃ iest patri:qz in illo signo origis in quo filiº ꝓducit p fecũditatẽ itell's cõicat sibi a patre qcquid ei nõ repugt. r ita fecũditas volũtat]. igit i alio sig origis qñ ꝓducit psõa p actũ fecũditat] zc̃.s.volũtat] ꝓducit a pr̃e r filio oĩno:vt ab vno ꝑn'o ꝑn'' vnã fecũ'cz ꝑn'' ꝓdu''' in eis

¶ Sed ē difficultas alia: cū. n. volūtas ista sit vna ī duo b⁹ suppositis q̄ suppositā ꝯcorditer volūt ista voluntate ⁊ ꝯcordia ꝯnotet aliquā distinctiōem suppositorū ꝯcordātiū. vt ꝑ ⁊ fili⁹ p se magis spirēt hac volūtate iquantū vna: vl̄ inquātū ꝯcors. ¶ Dic dr̄ sic q̄ supposita ꝓducētia sūt distincta. ⁊ pp illā distinctiōem nullo mō ꝯcedetur spirare iquātū plures: hēnt enī vnā vim spiratiuā Sed vlteri⁹ illa vna vis spiratiua nō oio sub rōne vnitatis sue ē ꝓximū ꝑn̄m fecūdū ad spirādū: sz sub rōne ꝯcordis volūtatis vbi ꝯnotat aliq̄ distinctio: ⁊ pp istā dis. cōnotatā ex pte ꝓncipij q̄ pōt ꝯcedi q̄ spirāt inquātū sunt distincti. ¶ Jsta opi. ꝯfirmat p Ricar. z. de trini. qñ ītellectus pfectā fecūditatē hr̄e pōt ad ꝓductiōem verbi. vt existit ī vna sola psona: volūtas aūt ad ꝓductionem spūssancti pfectā fecūditatē hr̄e nō pōt nisi sit in gemīa psonā: ⁊ hoc qz fecūditas ītellls ꝯsistit in plenitudie pfecte sapiētie q̄ ꝑt eē in vnico: dicēte Ricar. de tri. li. 3⁹. c. 16. nihil diffinit Driuz nāe si plenitudo sapientie dicat posse ꝯsistere in singularitate psone. nā quātū vr̄ etiā si vna sola psona ī deitate eēt: nihilomin⁹ plenitudinē sapiētie hr̄e posset: fecūditas āt volūtat] ꝯsistit ī plenitudine veri amoris: q nō pōt eē nisi ī duob⁹ ad minus: dicēte ī eodē Ricar. c. 3. nō pōt amor eē iocūdus si non sit ⁊ mutu⁹: q̄re cū ī amore eēntiali fecūditas volūtatis non possit eē nisi sūme pfect⁹ ⁊ iocūdus sit amor oz: q volūtas si sit fecūda q̄ sit amor mutu⁹: vt sit ꝼm eū ibidez q amorē īpēdat: ⁊ sit q amorē repēdat. Quia vt dicit capi. 7⁹ sūme diligēti nō sufficit si sūme dilect⁹ sūmā dilectionē nō repēdit: ⁊ ꝼm ℔ vt supra dcm̄ ē ad ℔ q̄ cōis volūtas pr̄is ⁊ fily sit fecūda ad spirādū spūsanctū nō sufficit q̄ sit vna volūtas cōis āboz ⁊ amor eēntialis in ipa cōmunis: q̄ ambo sil̄ amāt ⁊ volūt: sed oz q̄ sit voluntas ꝯcors ⁊ mutua duoz qua vn⁹ summū amorē alteri impendat. ⁊ ille viceuersa eūdē repēdat: q̄ existēte: fecūda ē volūtas vt ex ipa necesse sit emanare amorē q ē spūssanctus: dicēte Ricar. vbi ꝑus. c. xi. Qz in amore mutuo multumq̄ feruēte nihil preclarius q̄ ab eo quem summe diligis et a quo summe diligeris alium eque diligi velis. ¶ Jn illis itaq̄ vt dicit sic mutuo dilectis vtriusq̄ dilectio vt ꝯsūmata sit exhibite dilectionis consortē eq̄ rōne regrit: ⁊ ℔ p vim spiratiuā q̄ ē ꝯcors volūtas ī mutuo amore ꝓducēdo spūsanctū nō solū vt sunt vnū in volūtate illa siue amore: sed vt sūt plures iter se distincti: q̄ distinctio ꝯnotat ℔ q volūtas dr̄ eē ꝯcors ⁊ amor mutu⁹ q nō pōt eē nisi sit pluriū ꝼm q plures sūt inseparabiles. nā ℔ ꝓpositio cū associatiōez īportat: que non ē nisi pluriū distinctoꝝ: ⁊ pp ℔ bñ dr̄ q pr̄ filius ⁊ spūssanctus sūt tres coeterni: cū tñ ista negēt. pr̄ fili⁹ ⁊ spūssanctus sunt tres eterni: p ℔ ēt q voluntas ꝯcors est amor mutu⁹ duoꝝ: lz sit vn⁹ ⁊ idē: tñ nō ē eadē rō eius: vt ē a pr̄e in filiū ipensus. ⁊ e ꝯ. vt ē a filio ad pr̄em repēsus qñ ꝼm Ricar. li. z. c. 19. Qñ duo mutuo se diligūt ⁊ summi desidery affcūs inuicē īpēdunt: ⁊ isti⁹ in illū: ⁊ illi⁹ ī istū affect⁹ discurrit ⁊ q̄si in diuersa tēdit. ⁊ p ℔ q̄ quasi ī diuersa tēdit: quodāmō rōe diuersus est: sz ista diuersitas ē ī amore vel volūtate eēntiali qua nō obstāte fecunditas ē penit⁹ vna ⁊ eadē ī volūtate illa cōcordi ⁊ amore mutuo ī q̄ fecūditate pr̄ ⁊ filius sūt penit⁹ vnū: ⁊ vnifor miter spirāt spūsanctū: q a duob⁹ cōcorditer diligitur: ⁊ duoꝝ effcūs terty amoris īcēdio ī vnū ꝯflat. vt dic ibidem Ricar. ⁊ ꝼm ℔ ī spiratiōe spūs. s. duplr̄ ē cōsideranda pr̄is ⁊ fily distinctio. vno mō vt exp̄mūt sicut eliciētes actū. alio⁹ vt itelligūt eē ꝯcordes ī amore mutuo et ī volūtate circa rōnem eliciēdi actū: ⁊ ex distinctiōe ei⁹ p mō: ꝯsiderata nullo mō dicēdi sūt spirare vt plures: lz eni sint plures qui spirāt nō tñ pp pluralitatē q̄ ꝓncipaliter ē ī illis: spirāt: sz solū ex distinctiōe eoꝝ cōnotata: ⁊ sic pr̄ ⁊ fili⁹ nō spirāt spūsanctū inquātū sūt plures ī eliciēdo actiōem: lz ꝯcurrāt ī vnā rōem ꝼz quā elicit actio: sz vt sūt plures ī volūtate q̄ ē rō eliciendi actum cōcordando: ⁊ amorem suuz in illa mutuando.

Cōtra istā opinionē arguit sic. si pr̄ ⁊ filius ꝓducāt spūsanctū volūtate inquātū cōcorditer amātes se. ea igr̄ ē ali⁹ spūssāct⁹ p⁹ ꝓduct⁹. ꝯns ē incōueniēs. pbō ꝯntie: ꝓmo qz in quocunq̄ signo nāe vel oriḡinis ē ꝑn̄m ꝓductiuū pfcūm in se ⁊ ī suppositō cōueniēte actiōi: in illo signo pōt eē tali supposito rō ꝓducēdi: sz volūtas ifinita vt volūtas infinita ītellecta ante oē velle hūs infinitū oēm sibi pūs ē sufficiens ꝑn̄m ꝓductiuū spirati amoris ifiniti: ⁊ pr̄ ⁊ fili⁹ sūt psone ꝯuenientes actioni vel ꝓductioni. g̃ volūtas vt ī pr̄e ⁊ filio non intellcā vt q̄ formal̄r volūt: sz vt volūtas ifinita habēs eēntiā diuinā pūtē sibi p actū itelligētie: ē pr̄i ⁊ filio ꝑn̄m ꝓductiuū spūssācti: ⁊ ita si spūssanct⁹ ꝓducat p volūtatē iquātū volēs: siue iquātū ea pr̄ ⁊ fili⁹ diligunt se actu: sequeret q̄ añ spūssanctū ꝓductū volūtate volēte erit spūssanct⁹ ꝓduct⁹ volūtate vt ē act⁹ ꝑm⁹: qō ē inconueniens. ¶ Jsta rō de volūtate q̄ sit ꝑn̄m spirādi vt volūtas ē: nō āt vt ē actu volēs ꝯfirmat dupl̄r. p p formalez rōem volūtatis ī ꝓncipiādo q̄ ē libertas: q̄ non ita ꝯuēit ipi velle. z⁹ p sic de itellcū. ¶ De p arguit sic. volūtas vt ī nobis ē act⁹ ꝑm⁹ libera ē ad habēdū actū volēdi: nō āt ipe act⁹ volēdi liber ē siue ꝑn̄m libeꝝ ꝓducēdi aliq̄d: qz act⁹ volēdi ē q̄dā q̄litas nālis: ⁊ si ē ꝑn̄m alic⁹ vr̄ eē ꝓncipiū nāle ei⁹ nō libeꝝ: sic si ex tali actu gñaret habitus appetitiu⁹ nāl̄r gñaret: ita q̄ nō ē ī ptāte act⁹ gñatio talis hīt⁹ vt vr̄. g̃ magl vr̄ q̄ saluat spūssanctū ꝓduci libere si ꝓducat volūtate vt ē act⁹ ꝑus q̄ si ꝓducat voluntate vt actu volēs: vt. s. itelligit sub actu z⁹. ¶ Ex scō: arguit sic. fili⁹ nō ꝓducit ītellcū pr̄no vt actu intelligēs ē: ita q̄ actualis intellectio sit formalis rō qua pr̄ gñat filiū sic oñsum ē. 8. di. z⁹. g̃ a fili volūtas vt actu volens nō erit ꝑn̄m ꝓducēdi spūssanctū: sz volūtas vt act⁹ primus. ¶ z⁹ pbo ꝯñam ꝓncipalē sic. accipiēdo eandē maiorē sic ꝑus. s. in q̄cūq̄ signo nāe vel oriḡinis ⁊c. addēdo hāc minorē q̄ diuina volūtas hūs oēm ꝑmū sibi psens ē rō ꝓducēdi amorē adeq̄tū illi pfecti⁹ q̄ hūs oēm secū dariū: sibi pūs vel saltē nō min⁹ pfecte. g̃ (cū eēntia diuina sit ꝑ̄m oēm volūtatis diuine nō pr̄ vt pr̄: nec fili⁹ vt fili⁹: qz tūc pr̄ eēt formal̄r beat⁹ ī plurib⁹ obtis distinct]) volūtas hūs eēntiā diuinā pūtem sibi: siue vt amabilez siue vt amatā nō: curo in ista ꝓbatiōe scōa magis ē ꝑn̄m ꝓducēdi amorē adeq̄tū illi q̄ vt hz p̄rem vt pr̄: vl̄ filiū vt fili⁹ ꝑ obo: vl̄ saltē nō min⁹. ⁊ ita cū volūtas ꝑus hēat eēntiā ꝑ obo q̄ p̄rez vt pr̄ē p⁹ spirabit spūs. s. volūtate vt ē eēntie diuīe tanq̄ ꝑmi obi q̄ volūtate vt ē patris vl̄ fily tanq̄ obi scōi. ¶ Cōfirmat ista rō qz eēntia diuina ē formal̄r infinita: p̄nitas vt p̄nitas nō ē formal̄r infinita. g̃ spūssanct⁹ q ē amor ifinit⁹. ⁊ ℔ nō tm̄ rōne voluntatis ifinite: sz ēt rōne obi infiniti. vt dcm̄ ē distī. io. magl spirabit volūtate vt ē eēntie diuine q̄ ē obm ifinituz q̄ vt ē pr̄is vt pr̄is vel fily vt fily vt obi. ¶ Si dicat essentiā nō eē ꝑmū oēm voluntatis diuine: sz rōnem formalem in p obo: qō ē psona. ¶ Hoc falsum ē. tū qz vnum ē ꝑmū oēm volūtatis: tū qz rō formalis obi amati prius amat: vt ꝯcedit ꝓpositū: qz tūc erit rō formalis spirādi eo mō q̄ ꝑmū oēm ꝯcurrit ad spirare. ¶ Ex istis duab⁹ ꝓbationib⁹ ꝯcludit q̄ pr̄ nō spirat spūsanctū inquātū diligit filium. ꝓmo nec fili⁹ inquatū diligit pr̄em. sed pr̄ ⁊ filius inquātū hēnt eēntiam diuinā pūtem vt obiectū ꝑmum voluntatis sue: ⁊ hoc p scōam ꝓbatiōem ꝯsequētie ꝓncipalis: sil̄r spirant inquantū hūt eēntiā pūtē ⁊ nō

K

Pet. li. sū. na arti. 4.

ſquātū amatā actuſed inq̄tū amabilē pfitatā actu ītelligentie eoꝝ per p̄mam ꝓbatiōem ꝓñtie. ¶ Et ſi obycias cōtra p̄mā ꝓbatiōem ꝓñtie: nonne p̄us pater ⁊ filiꝰ ſunt amātes eēntiam in ſe q̄ ſpirant ſpiñ ſcñ: ¶ Rñderi pōt ſic̄ p̄us dictum ē diſ. 6. de ꝓductiōe filij qūo p̄ aliquo modo p̄us origine ītelligit q̄ filius ſit generatꝰ. ⁊ tñ nō ſic q̄ ītellectio actualis p̄ſis ſit rō gignēdi filiuꝫ ſed memoria i patre: ita pōt dici de dilectione qua pater ⁊ filius diligunt ſe ꝓformiter ⁊ formaliter ⁊ de actu ſpirādi. ¶ Scōo ſic: p̄ncipium eque perfectū in vno ſuppoſito ſicut i duobꝰ: eque eſt p̄ncipium agendi in vno ſicut i duobus: qz ad actiōem nō v̄ regri niſi p̄ncipium pfcñ quo ⁊ quod. ſ. ſuppoſitum agens pfectum. ſed voluntas eque perfecta ē i vno ſuppoſito ſicut i duobus: ⁊ vnum ſuppoſitum eq̄ pfectū ē perfectione requiſita ad ſuppoſitum agens ſicut duo. ergo voluntas eque pōt p̄ncipiū ꝓducēdi eē in vno ſicut in duobus: ita q̄ illa mutuitas nō ſit aliqua rō ꝓducendi ex parte p̄ncipij ꝓductiui: p̄ma pars minoꝛis ꝓbatur: qz p̄ncipium quo nō accipit pfectionē ſibi competentem a ſuppoſito: ſed dat ſuppoſito: qz eo ſuppoſitū eſt perfectū: vt poſſit agere: ergo non ē tale p̄ncipium perfectius i pluribus q̄ i vno quādo ē idē p̄nᵐ i pluribus ⁊ i vno. ¶ Et ſi dicas q̄ illud p̄ncipium non eſt i vno vt p̄nᵐ ꝓductiuum ē: ſed tñ ſic ē i duobus: ⁊ tamē derelingtur i patre genito filio. Hoc v̄ abſurdum: qz oēm realitatem tam abſolutā q̄ relatiuam quā p̄ hꝫre pōt a ſe hꝫ in p̄io ſigno originis: nullaꝫ ergo hꝫ filio genito quā nō intelligatur hēre p̄us origie q̄ filius generetur: q̄re ⁊ illam fecūditatē: ſiue illa fecunditas pōatur relatio: ſiue aliquod abſolutū. ¶ Itē ſi i patre ē perfcā volūtas p̄us origine q̄ i filio: non tñ ē p̄nciᵐ ſpirandi pfectū per te: q̄ro qd ītelligitur addi vt ſit p̄nᵐ ſpirandi pfcñ. non aliud ſuppoſitū. qz illud nihil addit p̄ncipio q̄: ſz tñ illo hꝫ q̄ poſſit ageꝛ: ſi dilectio mutua p te huiꝰ i illū ⁊ ecōuerſo: g̃ rl'o duplex rōnis erit vltimata actualitas p̄ncipij ſpirandi. hoc ē ipoſſibile ꝓp duo: p̄io qz nulla relatio rōnis p̄exigitur ꝓductioni diuīe: vt ꝓbabit diſ. iz. ℈ opi. ponēte ītellectum ⁊ voluntatē i deo diſtingui tñ rōe. ſcōo qz tūc eēnt duo p̄ncipia formalia p̄xima ſpirandi: ⁊ ita duo ſuppoſita nō ſpirarent p̄ciſe inquātū vnū: qō eſt ℈ Aug. ℣. de tri. c. 14. ſicut allegatuꝫ ē i opponēdo. ¶ Itē ſi hērent duas volūtates poſſēt cōcordes eē i tali mutuitate. g̃ inq̄tū ꝯcordes ſpirare nō ē vt vnū p̄nᵐ ſpirare: qz nec vt vnū ſuppoſitū: nec vt vnū quo inquātū ꝯcordes. ¶ Itē aut p̄ volūtate ⁊ volitiōe vt i ipſo cū iſta relatiōe ad filiū dilectum ē totale p̄nciᵐ ſpirandi: aut nō: ſi ſic ſeq̄ꝫ q̄ filius nō ſpiret: qz nō hꝫ idē quo: inq̄tū hꝫ relatiōem: eꝫ. nō enī ſpirat inquātuꝫ diligens: quo diligere circūſcripto nihil minꝰ ſpiraret ſpūs ſcūs: ſz circūſcripta relatione ecōuerſo: nihil minꝰ ſpiraret a p̄re ſpūs. ſ. vt totali p̄nᵒ per ſuū velle vt tendit i filium. Si detur in p̄ia diuiſiōe q̄ nō ſeq̄ꝫ q̄ vterq̄ inq̄tū amās alterꝫ ē diminutū p̄ncipium ⁊ ambo ſimul vnum p̄nᵐ quaſi p aggregatiōem vt duo trahētes nauim: non āt vnū p̄nᵐ per idētitatē p̄cipij perfecti. ¶ Hoc ꝓfirmatur p Aug. 4. de tri. c. 20. vel. ℣4. p̄ ē p̄incipiuꝫ totiꝰ deitatis; ⁊ p ipſum i auctoꝛitate p̄allegata. ℣. de tri. c. 14. vel. ℣4. pꝫ q̄ ſunt vnū p̄nᵐ ſpūs. ſ. omnino vnū ⁊ vniforꝛmiter ſicut tres pſone ſūt vnū p̄ncipiū creature: nō aūt oīo vniforꝛmiter ſpirarēt ſi filiꝰ ſtatim in ſuo ſigno originis hēret fecūditatē ſpirandi: ⁊ p̄ nō hēret in p̄io ſigno ſuo oīo oēm fecūditatē: ſed hēret ſolū in ſcōo ſigno filio genito. ¶ Et ſi iſtetur de pō creandi q̄ illa nō ſit in p̄re añ ꝓductiōem filij ⁊ ſpūſſancti patebit rñſio partiz hic exponēdo intētionē Ricar. ⁊ amplius i q̄ōne de ordine ꝓductionū intrinſecaꝫ ad extrinſecas. ¶ ℙ. ꝓtra illas rōnes quas innuit Ricar. p ſe. ſ. q̄ amoꝛ mutuus ſit iocūdiſſimus: ex hoc ſeq̄ꝫ q̄ p̄ eēt formaliter tali amoꝛe beatꝰ: qz amoꝛ quo ē btūs ē iocūdiſſimus: ⁊ tunc p̄ non eēt formaliter btūs in ſe: ſz in filio obiectiue: qō ē hereticum. ¶ Itē ſcōo ℈ illam rōem arguo ſic: in nobis amoꝛ mutuus eſt iocūdioꝛ: qz per talē mutuitatē hꝫ i dilecto ampliꝰ rō diligibilitatis: qcūq̄ enī dilectus potēs diligere ſi rediligat amabilioꝛ eſt: qz nō tm̄ bonitas q̄cūq̄ ſit in eo eſt rō diligibilitatis: ſed redamatio ē aliq̄ rō diligibilitatis. ⁊ pp hoc ipſe hñs illaꝫ bonitatē que ē p̄ia rō diligibilitatis: ⁊ ſil'r redamationē eſt amabilioꝛ. igit oppoſitum erit in diuinis: vbi iſta rō maioꝛis amabilitatis nullo mō poterit inueniri nec poni. nō enim filius ē amabilioꝛ p̄ri qz redamās p̄rem q̄ pp eēntiam diuinaꝫ ꝓpter quā p̄io amatur: nec iſta redamatio eſt alia ratio amabilitatis in filio. ¶ ℙ. amoꝛ mutuus in nobis non ē iocūdioꝛ niſi ſciatur ſicut nō amat bonitas niſi cognita: ſic nec amat redamās inquātū redamās niſi cognoſcatur eiꝰ redamatio: ſed ſi ℔ mō deberet pōi in diuinis amoꝛ mutuꝰ iocūdioꝛ: ⁊ ꝓpter hoc tali amoꝛe ſpirari ſpiritū ſcñ: tunc p̄ ⁊ filiꝰ nō tm̄ inquātū redamātes ſed inquātū amātes ſe ⁊ ſciētes ſe redamari ſpirarēt ſpiñ ſcñ: ita q̄ cognitio redamationis v̄ tūc eē formalius ⁊ immediatius p̄ncipiū ſpirādi ſpiñ ſcñ q̄ amoꝛ: ⁊ ita formalius ⁊ imediatius erit ſpūſſanctus ꝓductus per ītellectū q̄ per volūtatē. ¶ ℙ. contra opinantē: qz tꝫ q̄ ſpiritusſanctꝰ poſſet diſtingui a filio: ⁊ ſi nō ꝓcederet ab eo pp eius diſtinctū modū ꝓcedendi a p̄re: ſi autē fecunditas volūtatis ad ſpirandū ſpiñ ſanctū non eſt niſi vt formaliter voluntas eſt in duobꝰ nō poſſet ſpiritui ſancto competere ſuus modus ꝓcedendi alius a modo ꝓcedēdi filij niſi eſſet a filio. g̃ v̄ ſibiipſi ℈ dicere. Hē. q. ſ. 9. 9.

Quantum ad iſtum articulum concedo q̄ p̄ ⁊ filius ſpirāt ſpiritū ſanctum volūtate inquātū oīno vna: qz ad rōnē p̄cipij: p̄ciſe vt p̄cipium nō regritur niſi perfectio eiꝰ in ſe: ⁊ q̄ hēatur in perſona anteq̄ꝫ intelligat hēre terminum adequatū: voluntas aūt oio vna eſt in p̄re ⁊ filio ⁊ añ ordinem originis intelligitur i eis q̄ꝫ ītelligat habeꝛ terminum adequatū: qz ambo ſunt ſpiratiui. ⁊ iō voluntas vt i eis eſt idē p̄nᵐ ꝓductiuum reſpectu ſpūs ſancti. Sed pp verba Ricar. ītelligēda diſtinguo q̄ multipl'r pōt ītelligi volūtas ꝯcors: aut cōcordans in aliquo actu ſcōo elicito: puta amando idem: ⁊ tunc vel eēntiam vel amando ſe ⁊ redamādo. puta q̄ p̄ diligat eque filiuꝫ ⁊ ecōuerſo. vel pōt intelligi cōcors quaſi hītualiter inquātum actus p̄imus natus eſt habere quaſi actū ſecūdū. duobus p̄imis modis nō v̄ q̄ pater ⁊ filius ſpirēt ſpiritum volūtate ꝯcordi. vt ꝓbatuꝫ eſt i p̄ia rōne p duas ꝓbationes: nec enī dilectione eēntie vt ꝓbatū ē in p̄ia ꝓbatione: nec ſui iuicē vt tactū ē i ſcōa ꝓbatiōe formaliter ſpirant. g̃ oꝛ q̄ ītelligatur tertio modo voluntate ꝯcordi. i. volūtate inquantū eſt actꝰ p̄imus i quo nati ſunt concordare in actu ſcōo ꝯcorditer ꝓducēdo amorem: tali inquā voluntate ſpirant: ⁊ magis vt vna q̄ꝫ vt concordi qz vt ītelligit actus p̄mus intelligitur vna voluntas i eis ⁊ nō hēre ꝯcordiaꝫ niſi iſto modo loquēdo. qz iſte perſone ītelligūt poſſe concordari i actu quaſi ſecūdo concorditer ſpirādo. Saluādo tñ aliqualr verba Ricar. dico q̄ quādo i aliquo eodem ſunt duo p̄cipia ordiate actiua illud non eſt i pō ꝓxima ad agendū p̄cipio ſecūdo niſi p̄eintelligat i actu p̄imi p̄incipij. igit p̄ non eſt oīo fecūdus pō ꝓpinqua ad ſpirandum q̄ō ē actꝰ volūtatis vt p̄cipij quo. niſi ītelligatur i actu p̄cipij p̄ioris q̄ō ē ītellectus: ⁊ per ℈ñs voluntas non eſt p̄cipium ꝓximum niſi vt eſt i duobus. Hoc ſequitur

qz per illã ꝓductiõem ꝑozẽ sine qua nõ ẽ ista põ ꝓpinq̃ volũtas ẽ ĩ duobus: qz ꝑ actũ ꝑme fecũditatis cõicatur ꝑsone ꝓducte zª fecũditas. ſ. fecũditas volũtatis respcũ spirationis spũs sancti: nõ tñ ẽ alia fecũditas in duobus q̃ĩ vno: sed eadẽ ꝛ ĩ ꝓducẽte ꝛ ĩ ꝓducto. Exemplũ isti⁹ ẽ aliqualr ĩ nobis: aĩa. n. nõ ẽ fecũda põ ꝓpinqua ad habendũ actũ volẽdi nisi sit ĩ actuali intellectiõe: lz actuali itellectiõe nõ formalr ꝓducat actũ amãdi: sed voluntate: vt ẽ act⁹ ꝑmus: ꝑ q̃ exist̃it in aĩa ante intellectionez: lz nõ ĩ põ ꝓpinqua oĩo ad agendũ: si tũc aĩa ꝓducẽs itellectionẽ cõicaret sibi fecũditatẽ volũtatis nõ eẽt volũtas ĩ põ ꝓpinqua ad ꝓducendũ amorẽ nisi ꝑus eẽt ꝓductũ vbum: ꝛ ita cõicata sibi volũtate fecũda. ꝛ ita nũquã eẽt volũtas ꝓxime fecũda nisi ĩ duob⁹: nõ tñ ita ꝙ illa fecũditas regrat de rõne sua eẽ in duob⁹ q̃si ipa nõ posset eẽ ĩ vno: ĩmo ipa eadẽ iã exist̃eret ĩ ipa mẽte: lz ꝓpozdinẽ fecũditatũ ĩ ꝓducẽdo necario. oz scdam fecũditatẽ qñ ẽ in põ ꝓxima eẽ in duob⁹. ꝓt igr ꝺcedi ꝙ ꝑr ꝛ filius volũtate vna q̃ ẽ in eis spirãt que ẽ ꝑfecte fecũda in duob⁹ suppositis exñs: qz ꝑus itelligit cõicari genito ꝛ ita eẽ ĩ duob⁹ q̃ ꝙ spũs. ſ. ea ꝓducat. ¶ Sed quõ dilectione mutua spirat spũs. ſ: ¶ Rº dilectõe. i. voluntate q̃ ꝑr ꝛ fili⁹ vt actu ꝑ nati sũt se mutuo diligere. ¶ Dac inquã volũtate vt exñte ĩ eis vt ẽ nata talis eẽ q̃ diligũt se mutuo spirar. ſ. ſ. non ãt aliquo actu zº. q̃si dilectionis actualis ipẽse ꝛ repẽse. Si istud nõ sufficiat ad intẽtiõez ¶ Ricar. exponat eũ ꝙ poterit: qz nõ vr ꝙ ei⁹ determinatio bñ possit stare cũ dictis Aug. ꝙ attribuit ꝑri ꝛ filio ꝑfectã rõnẽ vni⁹ ꝑncipy respcũ spũs. ſ. sic trinitati respcũ creature si ꝺdicat ꝓdict]. ¶ Qualr ãt Aug. dicat ꝙ ꝑr ꝛ fili⁹ diligũt se spũ. ſ. q̃si sit mutua dilectio ꝑris ꝛ filij. sic vr log de tri. lib. 6. c. 5. exponer diſ. 32. vbi magr tractat de illa qõne. vtz ꝑr ꝛ fili⁹ diligũt se spũ sancto.

Jurta questionem istam ẽ vna difficultas q̃si grãmaticalis. vtruz ꝑr ꝛ fili⁹ posſet dici vn⁹ spirator vl duo spiratores. Ubi multiplr dr. ſz qr vis ẽ ꝺ signato nois nõ multũ ĩmoror. vr. n. ꝙ nullũ tale nomẽ vbale significet ꝑn̄ agẽdi nisi vt illud natũ ẽ denoiare suppositũ actiuũ: sic. n. lectio signat gditatiue actũ ꝑ modũ bit⁹ ꝛ getis. ita lector signat ꝑncipiũ h⁹ act⁹ ꝑ modũ hitus ꝛ getis: vt ẽ denoiatiuum suppositi actiui. spirator igr significat vim spirãdi vt cõcernit suppositũ: ꝛ qz vna ẽ vis ĩ ꝑre ꝛ filio ꝛ termin⁹ numeralis appoñt⁹ alicui determiabili ponit suũ significatũ circa illõ. iõ nõ vr ꝺcedẽdũ de vi ꝓmonis ꝙ sint duo spiratores: qz tũc vis spiratiua videret nũerari in eis.

¶ Si si obyciat: sũt duo spirãtes. q̃ duo spiratores: ꝺña ꝓbatur. qz sic singulare ifert singulare: sic plurale ifert plurale. ¶ Rº dico ꝙ ꝺña nõ valz. qz ꝑticipium significat actũ: vt i fieri: ꝺsignificat. n. tps sic vbũ. ꝛ ita sicut cõcedit. ꝑr ꝛ fili⁹ creat. ita ꝺcedit ꝙ sint creãtes: nõ ãt cõcedit ꝙ sint duo creatores: ſz vn⁹ creator. qz nomẽ vbale nõ significat actũ ꝑ modũ act⁹ ꝛ ĩ fieri: ſz ꝑ modũ habit⁹ ꝛ getis. ¶ Sz q̃ rõ q̃re termin⁹ nũeralis cõceditur posse apponi terminis adiectiuis ꝛ nõ substãtiuis. põit ĩ ista rõ: qz adiectiua adiacẽt suppositis ꝛ significãt formã in adiacentia ad suppoſita. ꝛ iõ ꝑñt nũerari ad numerationẽ suppositorz: ſz substãtiua nõ significãt formã ĩ adiacẽtia ad suppoſita ſz significãt aliq̃ mõ absoluto a suppositis. ꝛ iõ nõ ꝑñt sic nũerari. qz sic significaret ibi numeratio formę: ꝛ iõ nõ ꝺcedit duo dy: sic ꝺcedit duo babẽtes deitatẽ. ¶ Sz ista rõ nõ vr sufficere qz terminus nũeralis ponit significatũ suũ circa significatũ determinabilis. significatũ ãt substãtiui ꝛ adiectiui idẽ ẽ: nõ differũt añt nisi ĩ mõ significãdi. iõ vr ꝙ termin⁹ numeral ꝑ ponat significatũ suũ circa idẽ. ꝛ iõ si significet nũerato añte. ꝛ iõ arguẽdo. spirans. ergo spirator: duo spirãtes. q̃ duo spiratores: ẽ fallacia cõsequẽtis: arguẽdo a distinctione añtis ad distinctionez ꝺñtis: ꝛ si aliqñ inuenit a doctorib⁹ ꝙ ꝑr ꝛ filius sũt duo spiratores: debẽt exponi eorz auctes ꝛ sane itelligi. multe. n. auctes scõrz q̃ nõ sunt vere de virtute sermonis exponẽde sunt ꝑm magrm. di. iz.

Ad argumẽta respondetur. ¶ Ad ꝑmum cũ arguit de nexu. dico ꝙ ꝑr et filius nectunt ĩ spũ scõ: sic in cõi ꝓducto: ꝛ q̃ sic nectunt ĩ cõi ꝓducto: lz sint distincta. aliogn nõ cõnecterentur: tñ nõ bñt cõe ꝓductũ iuquantũ distincta ſz inquãtũ vnũ. vñ ꝓductũ vnũ est ab eis inq̃ztũ sunt vnũ ꝓducens. et ita auctas illa ẽ in oppositũ. ¶ Ad zm dico ꝙ actio est singularis ꝑ se exñtis: nõ oz ãt eẽ alicui⁹ singularis incõmunicabilis ꝑ se exñtis: sicut dcm̄ ẽ di. 4. sic hec ẽ vera. de⁹ creat. vel de⁹ ẽ ꝑr fili⁹ ꝛ spũs. ſ. ita ponitur hic. ꝙ est aliqs spirator singularis cui ꝑ ꝺuenit. i. adeq̃te spirare q̃ ꝑintelligit aliq̃ modo in ꝑre ꝛ filio: qb⁹ conuenit act⁹ spirandi. qz vterq̃ ẽ hic spirator: et tũc diceret ꝙ illius ꝑ se exñtis qõ ẽ q̃si cõe quoddã in re ad ꝑrem ꝛ filium ẽ vna actio: lz illud nõ sit vnũ suppositũ. i. incõicabile: sic nec trinitas ẽ vnũ suppositũ: vna tamen creatiõe creat.

¶ Istud nõ vr hic ꝓbabile sic ibi. deus creat: qz non vr hic aliqs ꝑ se existẽs cõis ꝑri et nõ filio et spũi scõ: quia tunc illud singulare ꝑ se exñs: lz nõ incõicabilr realiter tñ referret ad spm̄ scm̄: et eẽt aliqd realr relatũ ad itra ꝑ⁹ aliquo⁹ q̃ itelligeret eẽ ꝑsona. ita ꝙ nõ ois rlo realis ad itra eẽt ꝑsõe: qõ nõ vr ꝓbabile. ¶ Alr dici ꝑt ꝙ actõ

nō ōnoīat vltima denoiatiōe nisi suppositū vl̄ habētē modū suppositi. dico modū suppositi ꝑ aīa sepata ⁊ ꝓ accñtib⁹ sepatis per miraculuz que denoīant ab actiōe vltima denoiatione: qz ꝑ se exist̄ūt: lz non incōicabil̄r: qz nata sūt cōicare se suppositis: dū tñ nihil coīcant illis nihil denoīaī ab actiōe eoz: nisi ipsa vltīa denoiatione: sz oīs forma exñs in alio vt forma sic dat eē illi. ita dat illi aliq̄ mō denoīari a sua actiōe: ⁊ lz forma in supposito denoiet ab actiōe sua: nō tñ vltima denoiatiōe: sed vlteri⁹ denoīaret̄ suppositū ab eadē actiōe: si tñ aliqua forma ꝑ se exñs nata eēt hēre aliquā actiōem ꝓpriā: si ipsa daret idē eē plurib⁹ ex quo suppositis nō denoīant̄ actione forme: nisi qz bñt eē ꝑ formā: denoīarent̄ ab eadē actione: sic hērent idē eē illi⁹ forme actiue. Exemplum. si vna albedo eēt in duab⁹ supficieb⁹: vna īmutatōe īmutarēt. igr̄ cū volūtas fecūda sit vnū p̄n̄ spirandi: gcqd denominaī ab ista actiōe ꝑ hz qz hz eē ista forma denoīaī eadem actione. Qñ igr̄ dr̄ actio ē suppositi, g̃ pluriū suppositoz plures actiōes: nego ꝟñam. nisi qñ plurificaī i eis illud qō ē rō agēdi: ꝑ qō ista dicūt denominatiue agere.

¶ Et si obycias. ab vna aīa hoīs sunt multe opationes distincte vt itelligeī ⁊ velle: ⁊ ēt multe operatiōes sensitiuaz ptium: vt videre audire ⁊ talia multa: ⁊ si ptes ille eēnt suppositа eēnt eoz agētiū plures actōes. ¶ Dico qꝺ nō sp si vnica res ē: ē ei⁹ vnica rō agēdi. īmo vnica res pōt includere i se pl̄es rōnes agēdi: sic dicet̄ de aīa respcū suaz pōz si de hoc fiat qō. dcm aūt ē in ista rōe iā hīta de vna rōne simpl̄r agēdi: qlis vna rō est in ꝑe ⁊ filio ad ꝓducendū spm̄ scm̄. ¶ Ad 3m dico qꝺ ꝑ ⁊ filius spirāt spm̄ scm̄ inquātū sunt oīno vnū: ⁊ non incōpti⁹ sūt vnū i eēntia: nec inquātū vnū in ꝓsona: sed inquātū sūt vnū i vi spiratiua. ¶ Et cū iferī g̃ ꝑ eēt duo p̄ncipia ꝓductiua ꝓp duplicē fecūditatē in eo. nego ꝟñaz: qz ad hoc qꝺ dicaī plura ꝓducētia regrit̄ numeratio suppositoz. nō enī dr̄ aligs plures sciētes: lz hēat plures scientias: sz oporteret eē plura suppositа ad hoc qꝺ seqret̄. de hoc in 3o li. vbi quer̄. vtz si plures nāe assument̄ a vbo eēt vn⁹ homo vel plures. ¶ Qō. II.

Secundo quero. vtz p̄ ⁊ filius spirēt vnifozmiter spiritū sanctuz. ¶ Oz nō. Aug. i5. ō tri. c. i6. Spūs. s. p̄ncipaliter ꝓcedit a ꝑe. non igr̄ p̄ncipal̄r a filio. g̃ nō vnifozmiter oīno. ¶ Item Diero. epla. 88a. Spūs. s. ꝓp̄e a patre per filiū. g̃ nō ꝓcedit ꝓp̄e a filio. ¶ Itē Hyllari⁹ de tri. zz. Spm̄. s. g a te ꝑ vnigēitū ē ꝓmerear. igr̄ ē a ꝑe ꝑ filium. g̃ nō vnifozmiter ab vtroq̄. ¶ Itē Ricar. 6. ō tri. Spūs. s. ꝓcedit a ꝑe mediate ⁊ īmediate. a filio āt īmediate tm̄. g̃ ⁊c. ¶ Itē oīs cā ꝑma plus agit q̄ za. ex ꝓria ꝓpōne de causis. ⁊ pz ex dcō ꝓbi ꝓrio posterioz: ⁊ z. meta. Necessarioz p̄ncipia eē vissima sp oz: qz sūt alys cā veritatis. g̃ oē ꝑus ꝓducēs plus ꝓduc̄ q̄ zm ꝓducēs: ꝑ vr̄ plus ꝓducere cū det filio ꝓducer̄. g̃ ⁊c. ¶ Cōtra. vno pn⁹ iquātū oīo vnū in eis spirāt spm̄. s. ex cōne p̄cedēte. g̃ oīno vnifozmiter.

Respondeo actus pōt ꝟsiderari tripl̄r. vl̄ in se: vel inquantū ē termini: vel incōptū compaī ad suppositа agentia. ꝑmis duob⁹ modis ē oīo vnifozmitas vl̄ poti⁹ vnitas: qz vissime vna actio ⁊ vn⁹ termin⁹ ꝓduct⁹. 3o mō loquēdo sic ipa vis spiratiua cōicaī filio a ꝑe. ita ēt qꝺ fili⁹ spiret B hz a ꝑe. ⁊ ita ꝑ spirat a se: filius aūt nō a se. ¶ Cōtra igr̄ ꝑ ꝑus spirat spm̄ scm̄: q̄ filius spiret spm̄ sanctū. qz in illo ꝑ signo originis i q̄ ꝑ hz a se eē hz spirare a se: ⁊ tūc filius nō spiraret: qz si spūs. s. preintelligit̄ hēre ꝑus eē a patre q̄ a filio: tunc filius ꝓduceret spm̄. s. iā preexistentē. ¶ Cōfirmaī. qz quodcūq̄ p̄ncipiū ꝓductiuū in supposito priori intelligit̄ hēre terminū adeq̄tū nō ꝑt eē p̄nm ꝓducēdi i posteriori supposito: sic ē i ꝓposito. g̃ ⁊c. ¶ Ad 4o de istis ordinib⁹ siue origis siue nāe ⁊ ō multis ordinib⁹ porītatis ⁊ posteriozitatis. al's dicet̄. sed quātū ad ꝓpositū dōm: qꝺ nō ē ꝟsilis ordo inter p̄em generātē ⁊ spirātem: sic ē iter patrem spirātē ⁊ filiū spirātem: vñ nō ē intelligendū qꝺ ꝑ spirat añq̄ filius spiret: sic ꝑus origine ꝑ generat q̄ spiret pp ordinē p̄ncipioz in ꝓducēdo: qz tunc filius non spiraret: vt arguñtū deduc̄: quēadmodū spūs. s. nō pōt gñare filiū iam preintellectū gñari. Sz est iste ordo qꝺ i ꝑe ē ꝓrio vtraq̄ fecūditas a se. 2o est in ꝑe act⁹ prie fecūditatis: ⁊ tūc i filio ē scda fecūditas. 3o ē actus scde fecūditatis sil'a ꝑe ⁊ filio habētibus ¦ tūc sil'illā fecundiTc.c.5. tatem adhuc tñ cū aliq̄ ordīe: qz ille actus ē ꝑis a se. filTc.c.4. ly aūt nō a se: sed a ꝑe. sic nec in scdo signo ē illa fecūditas fily a se. sed ꝑis ē a se. nō est g̃ ordo originis iter spiratiōem ꝑis ⁊ fily: q̄si spiret ꝑ in aliquo signo originis in quo nō spiret filius. sed in eodez signo originis sil' spirāt: est tñ ibi ordo spirātiū in spirādo: qz ꝑ i illo 3o signo originis spirat a se: filius aūt nō a se. ¶ Ad ꝟfirmatiōez dico qꝺ maioz nō ē vā si illud p̄nm nō habeat ꝑus terminum adequatū anteq̄ aliud suppositū ꝓducaī cui cōicatur illud p̄nm. ꝑm totam eius fecūditatē: ⁊ sic ē i ꝓposito de vi spiratiua: quā ꝑ cōicat filio anteq̄ hēat terminum adequatum. s. spm̄ sanctum.

Per idem patet ad oēs auctates adductas qz ꝓp hoc dic̄ Aug. patrem p̄ncipal̄r spirare. exponit. n. se. iō p̄ncipal̄r dixi: qz qꝺ filiꝰ spirat hoc hz a ꝑe. Dicit tñ quidam doctoz qꝺ ꝑ spirat p̄ncipal̄r ⁊ p̄ncipalius: filius āt tm̄ p̄ncipal̄r spirat. quia respcū. s. s. hz filius auctatem: lz pater hēat auctatez respectu fily ⁊ respcū. s. s. incōptū spirat. Alius autē doctoz ꝟdicit sibi qꝺ nō est ibi aliqua compatio ꝓpe dcā in aliq̄ forma vna. sed tm̄ ē ibi comparatio in voce: sic michael dr̄ sanctioz demone. vbi est tm̄ cōparatio ꝑm vocē ⁊ nō ꝑm aliquā formā cōem in vtroq̄ extrēo: sed illa forma ē tm̄ in vno extrēo ⁊ nō i altero. ita p̄ncipalitas ē in ꝑe. vt idē sit ꝑem p̄incipalius spirare ⁊ p̄ncipaliter spirare. ¶ Ad aliud de Diero. dico qꝺ ꝓprietarius tm̄ dr̄ ille qui habēdo rē nullo modo dependet ab alio: vsuarius āt qui in vtēdo re dependet ab alio nō est ꝓp̄e ꝓprietarius: ꝑ igr̄ qꝺ vim spiratiuā hz a se recte dicit ꝓprie spirare: filius nō sic ꝓprie. s. a se spirat: lz ꝓp̄e. i. non ꝑꝺ ꝓprie vel impfecte spiret. ¶ Per idē pz ad hylarium qñ dicit qꝺ spūs. s. ē a patre per filiū. distiguit̄ tñ qꝺ aliquid determinatū ꝓ hāc ꝓpositiōem per. cum suo casuali cōparaī ad vbū transitiuū vel intrānsitiuū. si ad trānsitiuū tūc notaī in casuali hꝰ ꝓpositiōis subauctas. vt ꝑ creat per filium: si ad absolutum vel intransitiuū tūc notaī i casuali hui⁹ prepositionis auctoritas: ⁊ hoc vel efficiētie sicut hō viuit per deū: vel cause formalis vt hō sapit ꝓ sapientiam. ¶ Et per idē pz ad Ricar. ꝑ enī eadem fecunditate īmediate spirat spm̄ sanctū: sed inquātuz dat filio illā vtute spirandi qua filius spirat: pōt dici immediate spirare. nec est hic diffozmitas aliqua perfectiōis ⁊ impfectionis siue aliquid qō pōat diuersitatē i actu: sed tm̄ alius modus habēdi eandē vtutez: qz pater a se. filius non a se sed a patre. ¶ Ad vltimū dico qꝺ illa ꝓpositio ē vera de cā ⁊ cāto ꝓp hoc qꝺ in causis ordinatis est alia virtus causandi: ⁊ principalioz i ꝑte: non autem in principio quod non est causa: quia ibi non ē alia vtus principiandi. ita est in proposito. ⁊ ideo non plus principiat primū principians q̄ secundū sicut nec cā superioz plus causaret q̄ causa secunda si eadem virtute causata causaret cum causa secunda.

Alexā de alen dria i ꝓ di. q. z. S. z na. q. fine. Varr ꝑsenti

¶ Post hec considerand ū ē q̄tum a talibus

quales nos sumus itelligi potest: cū spūs sā-
ctus ꝓcedat de patre: ⁊ sit de suba p̄ris: cur
nō dicaī eē natus: sed potius ꝓcedere: ⁊ cur
nō dicatur filiꝰ? Quare autē spūs sanctꝰ non
dicatur vel sit natꝰ: ⁊ iō nō sit filiꝰ. Aug. ostē
dit in. xv. lib. de trinitate ita dicens. Si spūs
sanctus filius diceretur: amborum vtiqꝫ filiꝰ
diceretur: qō absurdissimū ē. Filius quippe
nullus est duorū nisi patris ⁊ matris. Absit
aūt vt iter deū patrē ⁊ deū filium tale aliqd
suspicemur. Absurdissime ergo filiꝰ diceret
amborū. i. patris ⁊ filij. Amborū enim filius
diceretur: si eum ambo genuissent: qō abhor
ret omnium sanorum sensus. Non ergo ab
vtroqꝫ est genitus: sed ꝓcedit ab vtroqꝫ am-
borum spūs. His verbis ostenditur: cur spi-
ritus sanctus cum sit de patre: non tamē di-
catur genitus vel filius. ¶ Bis. XIII.

Circa .iz. distinctionem quero. vtꝫ
spūs sanctus sit genitus: siue
vtrum ꝓductio spūs. s. sit gnātio vl̄ di-
stinguatur ab ea. ¶ Or sit gnātio ꝓbo.
qz gnātio in creaturis per hoc distiguiī
ab alys mutatiōibꝰ ꝙ est ad subam vel
per hoc ꝙ ea ꝓducitur aliquid i eē subē
spiratione ꝓducit. s. s. in eē diuio sic gnātōe ꝓducit filiꝰ.
ḡ ꝓducto. s. s. ē gnātio. ¶ Cōfirmatur rō. qz mutatōes ⁊
motꝰ distiguūt p termios formales eoꝝ. ꝫz ph̄z. 5. phy.
Sz formalis terminꝰ spiratiōis. s. s. ē idē cū formali ter-
mino gnātiōis: qz eēntia cōicaī vtraqꝫ. ḡ spiratio ē gnā-
tio. ¶ P̄. q̄cūqꝫ vni ⁊ eidē sūt eadē iter se sūt eadē. igit
q̄ eidē sūt vniuoca iter se sunt vniuoca: gnātio ⁊ spiratio
sūt vniuoce ꝓductiōes cōpando ad idem tertium. vt ad
p̄em: qz sic dcm̄ ē. s. di. 7. Utraqꝫ ꝓductio ē vniuoca in
se. igr̄ iste one erūt vniuoce ꝓductiōes iter se: ⁊ ita vniꝰ
rōnis. ¶ P̄. dr̄ia realis nō dependet a dr̄ia rōnis: qz ē pfe
ctior. Sz dr̄ia p̄ncipioꝝ istaꝝ ꝓductionū sūt nā ⁊ volū-
tas q̄ dr̄nt tm̄ p̄m rōem: qz dr̄ia realis absolutoꝝ non vr̄
posse stare cū simplicitate diuīa. ḡ distīctio istaꝝ ꝓducti
onū q̄ ꝑexigit istā tm̄ erit rōis. ꝓbaī ēt mior alr̄ dupl̄r.
p̄ qz alīs iter intelligere ⁊ itellcm̄ in deo erit rl̄o realis: ⁊
ita distīctio realis. ꝯña ꝓbaī. qz vbicunqꝫ intellis ex nā
rei distinguiī ab itelligere: itellis recipit intelligere vl̄ ē
rō recipiēdi ipz: ⁊ ita ibi erit rel̄o realis recipiētis ad re-
ceptū. ¶ Et ꝯfirmaī. qz si intellis in deo nō sit rō recipi-
endi itelligere nō magis ꝑe dicet deꝰ itelligere intelle
ctu q̄ volūtate. ita ēt pōt argui de rel̄one p̄oris: qz p̄nm
ē p̄us illo cꝰ ē p̄nm. ¶ 2º ꝓbaī mior. qz absolute itellis
ē p̄nm q̄ respcū intellectionis ⁊ i eliciēdo ⁊ recipiēdo. igr̄
eodē addito vtrobiqꝫ intellis ifinitꝰ erit sic p̄nm respcū
intelligere ifiniti. ⁊ ita erit ibi rel̄o realis. ¶ Cōtra Au-
gu. 5. de tri. c. 14. vel. 32. Spūs. s. ꝓcedit a p̄re ⁊ filio. non
quomodo natus: sed quomodo datus:

This is multe vie ponendi: ⁊ multi modi q/
bus distinguūt iste ꝓductio
nes. Uno modo ponīt istas ꝓductiones distingui p ter
minos q sūt pſone ꝓducte. ¶ Et ꝯfirmaī ista positio p
illud ph̄i. 5. phys. Ubi dic ꝙ motꝰ distinguunt p termi
nos: vt vr̄: qz alius terminꝰ ē alteriꝰ motꝰ. ⁊ lz iste ꝓduc
tiones nō sūt motꝰ nec mutatiōes: sunt tm̄ q̄sī vie q̄daz
ad pſonas. igr̄ p istas distinguūt. ¶ Cōtra. emanatiōes
nō hñt eē p termios. igr̄ nec distinctiones. alīs p̄z. qz hñt
ex se eē formalr̄. ꝯña ꝓbo. qz ab eodē hr̄ eē ⁊ distictio.
¶ Itē illud de. 5º phys. est ad oppositū. nō. n. motꝰ di-
stinguūt penes terminos: nisi qz forme fluētes sūt eusdē
rōnis cū formis terminātibꝰ: ꝫz hic nō ē fluxꝰ eiusdē
rōnis cū termio: nec ēt via q̄si fluxus ē eiusdē rōnis cuz
terminis formalibꝰ: qz terminꝰ formalis ē eēntia: illa āt
ꝓductio q̄ ē q̄si via ē rel̄o. ¶ Alio mō ponīt istas pdu-
ctiones distingui p ℔ ꝙ vna ꝓductio ē ab vna persona
alia a duabꝰ pſonis. ¶ Cōtra ℔. qz si idē sit p̄nm formale
ꝓducēdi aliqd pp eē ei in ℔ supposito vl̄ in illo nō erit
p̄nm alteriꝰ rōnis: qz albedo in lapide ⁊ ī equo ē p̄ncim̄ i-
mutatiōis visus eiusdē rōnis. ita ēt si eadē albedo essz i
duobꝰ: ⁊ in vno eēt p̄nm imutatiōis vniꝰ rōnis: iste autē
ꝓductiōes ita distinguūt ꝙ nō sūt eiusdē rōis. ḡ oz istiꝰ
distinctiōis assignare aliā rōnem q̄ vnitatē vel dualita
tem suppositoꝝ agētiū. ¶ Itē ꝑm istā viā p̄nt poni infi-
nite pſone in diuinis. posset. n. poni 4ª pſona a tribꝰ. ⁊ 5ª
a q̄tuor pſonis: nec eēt aliq̄ rō trinitatis ī pſonis diuinis
si tm̄ eēt distinctio p vnitatē suppositi agētis ⁊ pluralita
tē: ⁊ nō eēt distinctio p rōnes ꝓducēdi. ¶ Itē ois distin
ctio reducīt ad aliq̄ p̄ diuersa q̄ eēnt distincta si p ipossi-
bile eēnt ab oibꝰ alys ſepata. ḡ illa distinctio ē per aliq̄
talia q̄ eēnt distincta oibꝰ alys p ipossibile p̄termissis: q̄
ēt seipsis sunt p̄mo diuersa: talia nō sūt vnitas vl̄ plura
litas suppositoꝝ agētiū si nō sit aliq̄ alia distinctio i p̄ci-
pys agēdi. ḡ ⁊c. circunscripto. n. oi alio ab vnitate vel
dualitate suppositoꝝ nō vr̄ ꝙ ista vnitas vel pluralitas
sit p̄ma rō distinguēdi ꝓductiōes. ¶ Alr̄ ponīt istas ꝓ/ Gotfre.
ductiones distīgui: qz vna ē cū alia ⁊ cū opposito eius: ita quoli. 3.
ꝙ rō distinctiōis relationū dispataꝝ ē distinctio opposi q. 3.
taꝝ relationū: q̄ten. s. vna rel̄o dispata secū cōpatiī du-
as alias relatiōes oppositas: sic vis spiratiua stat cū gnā
tione actiua ⁊ passiua: ⁊ iō distinguiī ab vtraqꝫ illarum.
¶ Contra istud pōt sic argui fic ꝺ opi. p̄cedētem: nō eni
assignat ista positio q̄re nō p̄nt esse infinite pſone: qz sp
posterioꝝ rel̄o posset stare cū oppositis rel̄onibꝰ p̄oribꝰ.
¶ P̄. nō eēt p̄ diuersitas inter hāc ꝓductiōem ⁊ illā ni-
si p ℔ ꝙ ista ꝓductio eēt cū vna ⁊ sua opposita: ⁊ alia ñ
stat cū sua opposita: ⁊ ita ista nō eēt p̄ma rō dis. quia p̄ma
rō dis. est aliq̄ rō p̄ioꝝ distinctoꝝ. ¶ Contra istā viam
⁊ aliā p̄cedentē sil̄ arguo sic. q̄ro q̄re spiratio actiua pōt
stare cū gnātione actiua ⁊ cū gnātione passiua: ⁊ gnātio
actiua nō pōt stare cū gnatiōe passiua: nulla ē rō nisi pp
distinctiōem spiratiōis actiue a gnātione actiua. iō eniz
aliqd ē ꝓpossibile vl̄ icōpossibile alicui: qz ipm̄ ē tale ī se.
⁊ nō ex. qz vitas negatiue firmaī ⁊ fūdaī sup vitatez af-
firmatiue. iō eni hō nō ē asinꝰ: qz hō ē homo. 2º pier. i fi. T. c. 16.
⁊ 4. meta. p̄mo igr̄ est aliq̄ distinctio gnātiōis actie ⁊ spi-
rationis actiue pp quā est incōpossibil̄ gnātioni passiue
gnātio actiua ⁊ nō spiratio actia q̄ sit ista cōpossibilitas
vl̄ icōpossibilitas. ḡ ista cōpossibilitas ⁊ nō ꝓpossibilitas
nō ē p̄ma rō distinctiōis ꝓductionū. ¶ P̄. iste ꝓductio-
nes distinguūt: qz altera ē p modū nāe altera p moduz
volūtatis: ℔ āt distinctio ꝓductionū nō tm̄ ē a suppositis
ꝓducētibꝰ: nec qz vna stat cū aliq̄ ⁊ altera nō stat cū
illa: ꝫz sumiī ex distictiōe p̄ncipioꝝ ꝓductiuoꝝ q̄ habēt
oppositos modos p̄ncipiādi. ḡ ⁊c. ¶ Rñdet sic opinās
ꝙ ꝓductio ibi ē vna p modū nāe. ⁊ altera p modū volū
tatis: nō qz vna pſona ꝓducaī nāl̄r ⁊ alia nō: sed qz ꝓduc
tio vna ē sil̄is ꝓductioni nāli. ⁊ alia ē sil̄is ꝓductioni
volūtarie: nāle. n. agēs ꝓducī ñ pſupponēs aliā ꝓductio-
nē: ⁊ ℔ ī cōi loquēdo: lz p accñs vnū nāle agēs p̄suppōat
aliqd ꝓducēs p̄ius ipso. ita enī ꝓductio filij ē p moduz
nāe qz nō p̄supponit aliā ꝓductiōem: ꝓductio volūtatl
p̄esupponit aliā ꝓductiōem: illā. vz. que est per moduz

nãe ꝛ intell's.ꝛ ita ꝓductio ſpūs ſancti eſt per modum voluntatis:quia.ſ.ſ.ꝓducit̄ ſimili modo illi ꝓductioni que ꝓpe dr̄ eſſe ꝓductio voluntatis.ſ.preſupponẽ do aliam ꝓductiõem. Iſta expõ non videt̄ ꝑm intentionem ſanctorū attribuentium iſtas ꝓductiones proprie intellectui ꝛ voluntati:qz ſi tm̄ debeant intelligi diſtingui ꝙ hoc ꝙ vna preſupponat aliam productionẽ ꝛ alia productio nullã preſupponit.non videt̄ rõ ex productionibus:quare filius ſit magis filius vel verbū ex vi productionis ſue q̄z.ſ.ſ.nec ꝙ.ſ.ſ.ex vi ꝓductionis ſue magis ſit amor q̄z filius:quod vr̄ abſurdū. Item multe alie ꝓductiones pñt eſſe vel p̄ſupponẽtes vel nõ preſupponẽtes aliquam productionem:ſicut productio ꝙ modum artis videt̄ aliam productionem preſupponere.ſ.ꝓductionem verbi interiozis i mente artificis.ergo.ſ.ſ.poſſet dici produci per modū artis:quod eſt falſum. Et preter hec ſicut eſt argutum diſ.z.ꝛ.io.ex quo in deo ꝓ̄pe ẽ intell's ꝛ voluntas.et vtrūq̄z eſt ſufficiens productiuus cum obo ſibi pñte vere produceret̄ perſona ꝙ actū intellectus vt p̄ncipiū productiui:ꝛ alia p̄ſona ꝙ actum volūtatis vt p̄ncipiū ꝓductiui:ꝛ non tm̄ metapho^c ꝓp talez ſimilitudinẽ extraneã.ſ.produci alia preſuppoſita vl' non preſuppoſita. Th.i.p. ſū.q.27. ar.4.ſolu.ar.ꝑ.

¶ Alr̄ dr̄ ꝙ iſte emanatiões diſtinguunt̄ per relationes oppoſitas.ſ.priozis ꝛ poſteriozis:qz vna eſt prior alia. ¶ Contra.iſta diſtinctio nõ eſt p̄ma.oz.n. dare aliquã aliam cãm quare vna ẽ nãlr̄ prior alia: nec eſt alia rõ niſi vel qz iſta eſt ꝓductio talis ꝛ illa talis vel ex pte p̄ncipioz ꝓductiuoz vel ex pte ſuppoſitorū agẽtium. ¶ Preterea rel'o nõ diſtinguit̄ primo ꝛ per ſe a relatione ꝙ relatiõem:qz rel'o nõ referr̄ prio.ꝑ cum iſte emanatiões ſint rel'ones nõ diſtinguũt̄ ꝑ ab inuicem ꝙ alias rel'ones.ſ.per rel'ones ꝓpriis ꝛ posteriozis: ꝛ ꝑz ꝙ iſte rel'ones ſunt alie a relatiõibus originis:qz ſunt iter alia extrema:nam rel'o originis ẽ iter ꝓducens ꝛ ꝓductuz. rel'o priozis ꝛ posteriozis ẽ inter originẽ ꝛ originẽ. Dẽ.i.ſũ. ar.37.q.7.

¶ Alr̄ dr̄ ꝙ emanatiões diſtinguũt̄ penes p̄n^a formalia elicitiua que ponũt̄ eſſe rel'ones perſonaz agentiũ. puta vis gñatiua ꝛ ſpiratiua.Sed iſtud ẽ ꝓbatū diſt. 7.ſiue intelligat̄ de p̄ncipio elicitiuo ſiue de p̄ncipio determinatiuo. Et ꝑter h̄ quõ diſtinguãt̄ ille rel'ones vt ꝙ eas diſtinguer̄et̄ rel'ones oppoſite.ille enim videt̄ min^9 diſtincte q̄z oppoſite:qz ille pñt ꝛcurrere i eadẽ ꝑſona. puta in ꝑre iſte nõ pñt.qz nulla eadẽ ꝑſona duobus modis ꝓducit̄:manifeſti^9 ẽ igr̄ iſtas emanatiões diſtingui q̄z rel'ones oppoſitas ex pte ꝓductiui.igr̄ aſſignare iſtarũ diſtinctionẽ ꝙ illas ẽ aſſignare diſtinctionem manifeſtã ꝙ diſtinctionẽ min^9 manifeſtã:ꝛ ẽt nõ ꝙ intriſeca. Dẽ. quo li.ſ.q.6. qz relatiua nõ ſũt intriſeca ſuis correlatiuis. ¶ Alr̄ ponit̄ ꝙ diſtinguũt̄ penes p̄n^a diſtincta ꝑm rõem:puta penes nãm ꝛ voluntatẽ q̄ bñt p̄ncipiare diſtinctas emanationes:ꝛ tm̄ ipſa i eẽntia nõ diſtinguũt̄ niſi ſola rõne: ſic̄ ꝓbat̄ in.q.de attributis.di.8. ¶ Cõtra iſtud .diſtinctio realis nõ ꝑexigit necio diſtinctiõem rõnis:ſz diſtinctio iſtaz emanationũ necio ꝑexigit diſtictionẽ p̄ncipiorum elicitiuoz.igr̄ illa ſi ẽ realis nõ ẽ tm̄ ꝙ illã q̄ ẽ rõis tãtū. maior iſti^9 rõis ab aligb^9 negat̄ ꝛ ponit̄ iſtãtia de ideis: q̄ dr̄nt tm̄ rõe:ꝛ creature realr̄ dr̄nt:ꝛ tm̄ diſtictio creaturarum realis neceſſario preſupponit diſtinctiõez ydearum rõnis. ¶ Contra iſtud arguit̄ ꝛ ꝑ ꝓbat̄ maior .z^o excludet̄ iſta iſtã^a:maior ꝓbat̄ ꝑm iſtũ intellectm̄:ꝙ dr̄ia rõnis i cã nõ ẽ ꝓ̄pa rõ diſtinctõis realis in effcũ. Qz ſi ſic ſit . a.cã:ꝛ diuerſe rões ſub qb^9 cãt ſint.b.c.cãta ſint.d.e. tũc ſic.ſi.b.c.ſũt rões ꝓ̄pe ipſi^9.a.inq̄tũ cãt.d.e.g̃.a. inquãtũ ẽ ſub.b.ẽ ꝓpa cã ipſi^9.d.nã ſi nõ:nõ ẽ magis illa dr̄ia rõ cãndi diſticta q̄z ſi ipa dr̄ia nõ ieſſet:qz neutra rõ ẽ ꝓpa approꝑans cãm ad bũc effectũ:g igr̄ ꝛcedit ꝙ.a.

inq̄tũ ẽ ſub.b.ꝛ.c.cãt.d.ꝛ.e.bz cõcedere ꝙ vtraq̄z rõ ſit ꝓpa rõ cãe reſpcũ ſui effcũs:ſz illud ꝛñs ẽ falſũ:ꝙ.a.inquãtũ ẽ ſub.b.ẽ cã ipſi^9.d.qz.a.inquãtũ ẽ ſub.b.qõ ẽ tãtū ens rõnis:tm̄ bz eẽ in itellcũ.qz ens rõis nõ cãt̄ ab obo niſi inq̄tũ cognitum.ꝛ vt ſic nõ bz eẽ niſi i intellcũ qõ ẽ ens diminutũ.ex.6.meta.nihil ãt ꝑm ꝙ ens diminutuz ẽ:ẽ ꝓ̄pa rõ entis veri:ꝛ ꝓpa cã entis pfecti. T.c.8. ¶ Et iſtud ꝓbat̄ qz oẽ cãns vez ens oz ꝙ bẽat aliqõ eſſe exñtie inquãtũ ẽ cã:ens ãt diminutũ.qõ.ſ.ẽ ens cogni^m non bz eẽ realr̄ exñtie.g̃ nec inq̄tũ tale põt eẽ cã.ꝓ̄pa alic^9 realr̄ entis. ¶ Et ſi dicas ꝙ ſz nõ bẽat eẽ exñtie ſui:tm̄ bz eẽ exiſtẽtie itell's i q̄ ẽ:qz eẽ itell's pticipat iquãtũ bz eẽ in ipo itellcũ. ¶ Cõtra.ex h̄ ſeq̄r ꝙ nulla cãtio ꝛpetit enti cognito iquãtũ tale:niſi vtute exñtie actualis ipi^9 itell's i q̄ bz eẽ exñtie actual' ꝑz qd:ꝛ tũc vltra voluntas nõ erit p̄n^m ſpirãdi niſi iquãtũ pticipat rõem itell's.ꝛ tũc itell's dinus erit magis rõ ſpirãdi q̄z volũtas.ꝛ ita ſeq̄r vltra ꝙ itell's reſpcũ gñatiõis vbi erit duplex p̄n^m.ſ.imediatum iquãtũ ẽ p̄n^m ꝓductiuũ:ꝛ mediatũ inq̄tũ ipm ẽ p̄n^m opatiuũ.ꝙ e^9 opatiõez ipz bz eẽ iquãtũ ꝓductiuũ:ſic̄ cogni^m inq̄tũ cognitũ bz eẽ pticipatũ ipſi^9 cognoſcẽt]. Qz ſi nõ attribuas talẽ actõem realez ipſi itellectui exñti:ſz obo hñti.eẽ dinutũ i itellcũ:ſeq̄r ꝙ actio realr̄ erit ipſi^9:qõ nihil min^9 ẽ tale: ſi illõ nõ eẽt oio,nã nõ repugnat alicui ꝙ ſit ens cognitũ:ſz nullũ vez eẽ reale bẽat. Si dicat̄ h̄ ꝙ itell's dinus nihil cogſcat niſi ituitiue:ꝛ ita illud qõ bz eẽ cognitũ i h̄ itellcũ inq̄tũ tale:bz vere eẽ exñtie:nõ ãt illud qõ bz eẽ cognitũ itellectõe ꝛ cognitõe abſtractiua q̄r ẽ itellectio mea de roſa nõ exñte modo:q̄ nõ ẽ ituitiua: ¶ Cõtra.illa rõ q̄ ponit̄ ꝓpa p̄n^a.ſ.deo inq̄tũ p̄ncipiat ponit̄ cãri ꝙ actũ itell's i obo cognito:itell's aũt dinus nihil cãt i eẽntia dina vt exñs ẽ:ſic̄ ꝛcedũt illi de opi.opposita:qz nulla ẽ ibi dr̄ia rõnuz i eẽntia:vt ẽ exñs:ſz tm̄ vt cognita ẽ:ꝛ ꝙ ſe ꝑz.qz gcgd ẽ i eẽntia vt exñs ẽ eſſet i ea ſi ꝙ ipoſe nõ eẽt itell's negociãs circa ipam. ¶ Ꝑ z^o. eẽntia dina vt i filio ꝛ.ſ.ſ.bz naturalr̄ ꝓzitatẽ aliquã ad itellectiõem ſimplicẽ iſti^9 eẽntie:ſicut.n.ipſa vt eſt i ꝑ̄ nata ẽ mouere itellcm̄ ꝑ̄is ad ſimplicẽ ſui itellectionez ita ẽt vt i filio nata ẽ mouere quãcũq̄z itellcm̄ ad ſui itellectiõem ſimplicẽ:qz ꝑm Aug.i5.de tri.oia videt pater i filio ſic̄ i ſemetipſo:ſz ſi eẽntia vt in filio talẽ bz ꝓzitatẽ circa talẽ itellectiõem ſimplicẽ ſui.igr̄ ipſa vt i filio nãliter ꝓcedit oẽm rõem:quã põt itell's negociãs fabricare circa ipaz.igr̄ nulla rõ fabricabil' circa eã nãlr̄ ꝓcedit eã vt i filio:aliogn eẽt circulus i ꝓzitate naturali:qz et rõ cauſata ꝙ itellectm̄ naturalr̄ ꝓcederet eẽ ei^9 i filio ꝛ e^ converſo. Ca.i.27.

¶ Si ãt dicas ꝙ eẽntia i patre ꝓcedit naturalr̄ oẽz rõez producibilẽ circa ipam:ſz vt i filio ſeq̄tur rõnẽ iã producta ꝙ actũ itell's ꝑni:ꝛ tunc nõ ẽ circulus eiuſdẽ ad idez ꝑm eadẽ extrema ſiue ꝑm exñtiam i eodem:quia eſſentia ꝑm exiſtẽtiã i vno ſuppoſito ꝓcedit:ꝛ i alio ſeq̄tur. EX TR

¶ Ꝑ 3°.arguitur ſic.Unius cãe i vno ordie cãndi ẽ vna ꝙ ſe rõ cãndi.g̃ multo magis i dinis vbi ẽ ꝑmitas p̄ncipiãdi oz ponere vnã rõem ꝙ ſe p̄ncipiandi.g̃ rõ p̄ncipiandi gñatiõem verbi erit aliqua vna realis rõ per ſe:res ãt ꝛ rõ nõ faciũt vnũ per ſe:qz nec paſſo aliqua ꝛñs rẽ ex nã rei põt facere vnũ ꝙ ſe cũ ſubo c^9 eſt effcũs.g̃ nec multo magis rõ.qz nõ ſeq̄tur rẽ ex nã rei:ſed tm̄ ꝛſeq̄r eaz per actũ itell's.g̃ altez iſtoz erit preciſe p̄n^m quo ipſi p̄ri ꝓducẽti:nõ rõ ſola:qz ipſa nõ eſt formalr̄ infinita . ꝓbatio. qz nulla rel'o realis ẽ formalr̄ perfectõ infinita.probatio. qz tunc perſona aliqua i dinis nõ bẽret oẽm perfectionem infinitam formalr̄.ergo nec multo magis ens rõnis põt eẽ formalr̄ infinitum:ꝛ per ꝛñs nec eſt p̄n^m producẽdi quo ſuppoſitum infinitũ.g̃ ſola res cui attribuitur illa rõ ẽ p̄n^m producendi ſuppoſitum infinitum:ſed i q̄cunq̄z

ē ꝑn̄ quo respectu alicuius productionis ei ē ꝓncipium ꝓducēdi: si illud supposituꝫ ꝓueniat tali ꝓductioni: cō ueniens aūt suppositū in diuinis ad ꝓducendū ꝑsonaꝫ in diuinis est q̄ nō habeat talē naturā ꝓductōe ista. nec aliqua ꝓductione ꝓoze ista: talis aūt est pr̄. ergo sola res erit sibi ꝓncipium quo ꝓducit: ꝛ nullo modo ratio ista.

¶ Preterea 4°. i diuinis qō nō ē formaliter idē alicui nō est vere idem sibi nisi vel vtrūq; sit formal̄r infinitū vel alterū: vel saltē vtrūq; sit vere idem alicui formal̄r infinito. sed iste rōnes que ponunt̄ quasi appropriātes ꝓncipium ꝓductiuum duarū ꝑsonaꝝ nō sunt formaliter eedem. quia tūc nō eēnt distincte rationes: nec sunt vere eedem alicui formal̄r infinito: qz tunc eēnt in isto ifinito ex natura rei. sicut sapia ē i diuinitate dei formaliter ex nā rei: nec altera istarū est formal̄r infinita: sicut ꝓbatū ē in ꝓcedēti rōne. g̃ nulla istarū est vere eadē alteri aliquo modo. g̃ eo mō quo ambo sunt ibi: ita sūt vere distincte qō vr̄ obuiare summe simplicitati qualiter cunq; ponat̄ entitas earuꝫ: qz nihil pōt poni ibi esse ꝑm quācūq; entitatē: qō sit nō simpl̄r idē alteri: ꝓpter simplicitatē illius eēntie.

¶ Illā instantiā excludo: ꝓmo qz vr̄ eē ad oppositū: si enī distinctio creaturarū nēcio pre supponeret distinctionē ydearum: ac ꝓ hoc de⁹ sub rōne vnius ydee eēt cā ꝛ ꝓpria rō respectu vnius ydealis hoc ideo eēt: qz eē diminutū dei. s. eē cognitum eēt simpl̄r perfectius ꝛ ꝓus nāliter esse ꝓfecto ydeati: qz ydeata sūt respcū dei artificialia: ꝛ eē cognitū artificis vl̄ exemplaris in quo artificiatū hz eē est simpl̄r pri⁹ ipso eē exīs tie ipsi⁹ ydeati: sed illa rō oīo deficit in personis diuinis: qz eē cognitum essentie nō pōt eē ꝓus nāliter perfecto esse eēntie in se. ꝛ ideo lz illa ꝓma maior falsa esset. ad cⁿ ꝓbationē apposite sunt quattuoꝛ rōnes i agente artificiali: nō tamē esset falsa in ꝓductione naturali: vbi eēt cōicatio eiusdē nature sicut est in ꝓposito: qz ibi non vr̄ q̄ aliquod esse cognitum posset naturaliter p̄cedere naturale esse ipsius nāe.

¶ Preterea istātia illa sumit falsū de ideis: qz illa distinctio rōnis in deo nō necessario pre supponitur ipsis ydeatis distinctis: nec de⁹ sub rōnibus ydearū est ꝓpa cā diuersoꝝ ydeatoꝝ. sicut patebit inferius: di. 35. de ydeis. ꝛ. 45. de voluntate.

¶ Alia est opi. ad questiōem que ponit q̄ eēntia sub rōne vna oīno indistincta ē ꝑn̄ istarū productionū: qz sicut duo limitata possunt eē ꝓncipia duoruꝫ actuū: ita idē illimitatū cōtinēs in se vtualiter ipsa plura pōt eē ꝓncipium ꝓpriū eoꝝūdem actuū. ēt sub rōne vna nulla distinctione i eo: sed ex sola illimitatione suyp̄sius: vt indistinctum est. sicut pz de sole respectu multoꝝ generabiliū in istis inferioribus. Alia ... q.1.ar 1 alo. z.

¶ Et cōfirmatur ista positio. qz opz ponere essentiā diuinam imediate habere sapientiaꝫ ꝛ bonitatē: ꝛ esse quodāmodo quasi radicē ꝛ ꝓncipium illaꝝ perfectionū attributaliū: ꝛ sine oī distinctione in ipa essentia. aliogn ꝓcederetur in ifinitū. igr̄ ita vr̄ posse poni imedi atum ꝓncipium duarū productionū.

¶ Contra hoc. qz actio volendi i nobis nō est formal̄r libera. sed ipsa voluntas: qz actio illa est quedaꝫ qualitas: ꝛ quedā forma naturalis in se; ꝛ nō aliqd intellectuale habēs inclinationē ad opposita. ita igr̄ in diuinis ipsa ꝓductio spūs sancti: vt ipsa iā posita est i esse nō vr̄ formaliter esse libera: sed ꝓcise libertas vr̄ eē in ꝓncipio hui⁹ ꝓductionis inquātū est hō. sed si nulla distinctio p̄cedat ꝓductionem fily ꝛ spūs sancti ꝓpria distinctio que ē h⁹ ꝓductionis: et illius est: vt sunt posita in esse ab illo ꝓncipio. ergo nō ē vna ꝓductio in diuinis per modū intellectus siue nāe: et alia p modū libertatis: qz nullū ꝓncipiū p̄cedit quod ex se al̄r se hēat ad hanc ꝓductiōem q̄ ad illam: ꝛ ille ꝓductiones in quib⁹ est distinctio ꝓmo oīno in se vnifoꝛmes sunt i naturalitate vt iam posite sunt i esse. Assumptum de volitiōe: lz posset multis vys ꝓbari patere: tñ pōt per hoc: qz quicqd generat ipsa volitio generat nāliter: vñ habitus appetitiui vtute actuū appetitus ita generātur naturaliter ex eis sicut hitus itellectiui generātur naturaliter ex itellectionibus. Ex alio etiam appet. quia tunc formaliter posset aliquis gaudere ꝛ tristari libere inquātum. s. gaudium ꝛ tristitia sūt passiones consequētes velle ꝛ nolle: quia ille que sunt imediate cause istarum passionū ponerētur formaliter libere: cōsequns tamen de passionibus videtur satis manifestum inconueniens: quia nō videtur esse i potestate volūtatis gaudere: nisi quia i potestate eius est velle illud ad quod sequitur gaudiuꝫ: ꝛ ita nec tristari nisi quia i potestate ei⁹ est nolle illud ad quod sequitur tristari. ꝛ ideo tristatus de aduentu alicuius rei nociue siue displicibilis: si vult amouere tristitiam: opz q̄ desinat nolle illud quod noluit: nō aūt expedit ad hoc deliberare vt stāte nolitione ꝛ euētu noliti nō sequatur tristitia.

¶ Preterea scō. si eēntia vt oīno idistincta esset ꝓncipium duplicis ꝓductionis. ergo cum itellectus sub ratiōe ifiniti sit sufficiens ꝓncipiū productiuū ꝛ sufficiēs ratio ꝓncipiādi verbum ifinitū. ꝛ volūtas sub ratiōe ifiniti sit ꝓncipium ꝓductiuum amoris ifiniti: ꝛ antequā itelligatur itellect⁹ ifinitus ꝛ voluntas diuina ifinita formaliter distincta ꝑ itelligitur essentia vt essētia ifinita. ergo per ipsam vt ꝑ intelligitur erit duplex productio intrīseca. iterū etiaꝫ quādo posterius itelligitur ibi itellectus formaliter infinitus ꝛ volūtas formaliter ifinita erūt due persone ifinite ꝓducte virtute illoꝝ duoꝝ ꝓncipioꝝ. ergo erūt quatuoꝛ persone producte ifinite. Oz si dicat̄ nūq; ibi esse ifinitum itellectum: nec ifinitam volūtatem ex parte rei: sed tātum esse ibi illā vnaꝫ naturā oīo indistīctam ex natura rei: ꝛ ex eius rōne eē tres personas: ꝛ intellectū ꝛ volūtatem eē ibi ꝓcise per cōsideratiōem itellectus: ꝛ ita nō eē ibi ꝓncipia productiua ꝑsonarum realiū ex natura rei distincta.

¶ Cōtra. si aliqua sint ibi distincta ꝑ actum itellectus sint. a. ꝛ. b. tūc quero aut illa ex natura rei sūt distincta aut nō. ꝛ si sic. cōtradicis tibiipsi. si nō: sed per itellectuꝫ. ergo intellectus sub rōne itellectus: ꝛ nō sub ratiōe nature distinguit. aut igr̄ ante distinctiōem istoꝝ ē ibi itell's sub rōne itellectus. ꝛ hr̄ ꝓpositū. q̄ est ibi ex nā rei: aut nō. sz ipse itellectus sub rōne itellectus est ibi productus per actum intell's negociātis ꝛ distīguētis: ꝛ tūc erit querere de illo intellectu quo actu producit̄ aut ex natura rei. aut ex intellectu: vt intellectus est: ꝛ ꝓcederetur i ifinitum: vl̄ ubicūq; stabitur ibi erit itellectus iquātum itellectus ꝛ ex nā rei: vel ꝓpa distīctio que ponetur ibi erit ex natura rei cuius opposituꝫ ponis.

¶ Preterea. deus ē ex natura rei formal̄r btūs: ꝛ nō formal̄r i relatiōibus rōis. beatitudo autē eius ē formal̄r i itellectiōe ꝛ volitiōe. g̃ intell's ꝛ volūtas q̄ sunt ꝓncipia istoꝝ: sic̄ ibi ex nā rei.

¶ Cōfirmat̄ ista rō ꝑ ph̄m. iz. meta. q ꝓbat q̄ si deus nō sit actu itelligens nihil honorabile inerit ei. se hēbit .n. vt dormiēs. g̃ ꝑm ipm nō ē ꝑfectus ex natura rei nisi ibi eēt formal̄r intellectus ex natura rei. ꝛ per ꝯsequēs ē ibi itellect⁹ distīcte ex natura rei: qz nō potest itelligi actualis itellectio formal̄r sine itellectu formaliter. T. c. 51.

¶ ꝑ. si itell's nō ē ibi formal̄r ex nā rei sz fundamentaliter. g̃ itell's formaliter nō ē ꝑfectio simpl̄r: quia nō est ibi melius hēre ipm formal̄r q̄ nō habere ipsum: imo per te i eēntia illa que optīa ē nō habet̄ formal̄r: sz tātū opposito modo hēndi. g̃ nō pōt cōcludi ibi eē itellectū: qz ē ꝑfectio simpl̄r: sed magis vr̄ seq̄ oppositum. Quid igr̄ dicit Anselmus in monologion. i5. q̄ quicqd est i deo meli⁹

est ipm q̃ nō ipm sicut ē de sapiēte. ⁊ Augu. i5. de trini. c. 4. vel. 5. neq; enī diuinoꝝ librorꝝ auctoritas tm̄ mō esse deū p̄dicat: sz oīs q̃ nos circūstat nā ꝓclamat hr̄e se p̄stantissimū ꝓditorē q nobis mentē rōnēq; nālē dedit: q̃ viuētia nō viuētib⁹: predita sensu isentiētib⁹: intelligentia nō itelligētib⁹: īmortalia mortalib⁹: īpotentib⁹ pō: iniustis iusta: bōa mal: īcorruptibilia corruptibilib⁹: īmutabilia mutabilib⁹: iuisibilia visibilibus: īcorporalia corporalib⁹: btā miseris p̄ferenda videamus. Ac p hoc q̃m reb⁹ creatis creatorē sine dubitatiōe p̄ponim⁹: oz eum ⁊ summe viuere ⁊ cūcta sentire atq; itelligere. Et pax p⁹. Justissimū speciosissimuz optimū ⁊ btissimū fateamur ⁊c. quere ibi Augu. que ꝓtia eēt illa si rō nālis dic̄ beatum eē meliorē misero. g̃ de⁹ ē btūs: si ipm qō ī creatur] meli⁹ est suo opposito: h̄ ē pp ei⁹ realitatez ⁊ ī deo ex nā rei nō ē aliq̃ mō realitas illa: sz tm̄ fūdamētū cū opposito mō formalitatis b⁹. Oz āt intell's g pbaī ibi esse ex nā rei sit ifinit⁹ ꝓbo. itell's enī vt itell's eēntiā diuinā ꝓprehendit vt obm formal'r infinitum: nihil aūt ꝓprehēdit obm formal'r ifinitū nisi ipm ꝓprehēdēs sit formaliter infinitū. g̃ ⁊c. ¶ P̄. itell's diuinus itelligit sil'r ifinita itelligibilia p̄m Aug. iz. de ci. dei. c. 18. ita nec numeros pp infinitatē nescit oipotēs de⁹: ⁊ si vsq; ad quādā summā numeroꝝ scia dei puenit ⁊ ceteros ignorat: gs h̄ vel demētissim⁹ dixerit: ⁊ subdit pax p⁹. Infinitas itaq; numeri q̃uis ifinitoꝝ nūeroꝝ nō sit numerus: nō tm̄ ē incomp̄hensibilis ei cui⁹ sapie nō est numer⁹. ¶ Et si dicas itellect⁹ nō ē formal'r ifinit⁹ iquātum itell's sed inquātum ē idē eēntie diuine ifinite: ⁊ iō nō hz inquātuz intellect⁹ q̃ sit p̄n^m pductiuum alic⁹ psone ifinite: ⁊ ita non erunt due psone diuie. ¶ Cōtra hoc arguo. q̃ h̄ modo posset dici q̃ p̄rnitas est formal'r ifinita: q̃ ē idē eēntie infinite: ⁊ tūc nō eēt magis icōueniēs filiū nō eē formal'r itelligētē q̃ ipm nō eē formal'r p̄ez: qō ē manifeste absurdum. ¶ Probaī ēt ex alio: q̃ illa q̃ nō sūt formal'r infinita i diuinis si accipiant i abstracto nō predicāt de se inuicez ēt p idētitatē sic̄ nec formal'r: hec enī nō ꝓceditur: p̄rnitas ē inascibilitas: cui⁹ rō dcā ē di. 8. q. de attributis q̃ illa abstractio tollit illud qō fuit cā vitatis. s. identitatē extremoꝝ: q̃ vt p̄cise sumūt neutz ē formal'r infinitū. ⁊ ideo neutz vt precise abstractiue sumptū icludit q̃ sit idē alteri: sz ista ē va. itell's ē p̄rnitas: ⁊ itellect⁹ ē filiatio: sz nō sit formalis p̄dicatio. g̃ itell's hz ifinitatem formalē q̃lem nō hz filiatio vel p̄rnitas vel inascibilitas. ¶ Et si q̃ras: ē ne itell's oīo ifinitus. formal'r ex se sicut eēntia: ¶ Rñdeo p̄t dici q̃ sic̄ distinguēdo res ab inuicē aliq̃ res est ifinita a se ⁊ ī se: sic̄ p̄r ⁊ p̄ma persona in diuinis. aliq̃ res ē ī se infinita: sed nō a se sicut filiꝰ ⁊ spiritus scūs: aliqua aūt res est ex se finita ⁊ ī se simpl'r finita: sicut creatura. Ita ꝓsiderādo aliqua que nō sunt formal'r eadē p̄t aligd accipi tanq̃ ifinituz ī se ⁊ oīno a se. sic̄ eēntia dīna que est radix ⁊ fundamētū que ifinitatē a nullo hz: vñ Jo. Damā. c. iz. esse dei ē velut pelagus substātie ifinitū ⁊ idetermiatū: aligd āt ē ifinituz p se ⁊ ī se: sed nō oīno a se tanq̃ p̄ria radix ⁊ fundamētū oīs ifinitatis: sicut attributa dīna: que p̄m eūdē Damā. c. 5. Dicūt aligd q̃si circa eēntiā: ⁊ bñ p̄nt eē talia formal'r ifinita ⁊ ī se ⁊ per se: sed radical'r i eēntia sicut i fūdamēto: cui sūt eadem: vlterius aligd est qō nec ī se formal'r est ifinitū nec idem formal'r ifinito sicut personales ꝓpetates. Sz que rō: quare ista nō habēt formalē infinitatem aliā ab eēntia: sicut itell's hēt hoc alias poterit patere.

Ad argumenta p̄o opinione ista nūc vltimo improbata cū dr̄ infinitū ex se oīno indistictum pōt eē p̄ncipium distinctoꝝ verū est vbi illa distincta nō regrunt ex rōne sui distinctiōez p̄ozem ī p̄ncipys: talez āt regrit pductio libera ⁊ nālis: q̃ ad illa nō potest esse p̄ma distinctio. sed p̄exigit aliqua distinctio in p̄ncipys que aliquo modo habēt p̄ncipiare natural'r ⁊ libere personas dīnas. Et per hoc patz ad confirmatiōem illam que adducitur ibi q̃ essentia habet sapientiā bonitatē: ⁊ oēs alias perfectiones attributales añ oēm consideratiōnem intellectus: ⁊ h̄ absq; oī distictione p̄supposita ī eēntia: verum est: q̃ ille p̄fectiones attributales nō regrunt oppositum modum p̄ncipiādi nec distinctionem ī p̄ncipys. ita enīz essentia naturaliter est intellectus sicut ē volūtas: sil'r illa attributa nō sunt p̄prie p̄nciplata ab eēntia diuina: sz essētia dīna ꝓcedatur aliquo modo habere rōnem perfectiōis radicalis ⁊ fundamentalis respectu eoꝝ.

Ad questionem respondeo q̃ productiōes seipsis formaliter distīguūtur. gn̄atio enim formaliter seipsa est generatio. Et spiratio seipsa est formaliter spiratio. Et ex rōnibus formalibus eoꝝ impossibile est generationē esse spiratiōez circūscripto per impossibile quocūq; alio. Ita q̃ nō oz querere q̃bus distinguuntur: quia tota rō formalis vnius est nō eadem toti rōni formali alterius. Hoc appet per aug. i5. de tri. c. 27. vbi dicit. Sic enī videbis gd distet natiuitas verbi a p̄cessione doni. Et paulo p⁹. voluntatem de cognitione p̄cedere: nō tamē eē cognitionis imaginē ⁊c. quere totum vbi vult ex p̄cessionū distictione cōcludere distictionem personarum procedētiū. Sil'r. 5. de tri. c. 9. vel. 32. cur spūs sanctus nō sit filiꝰ: cū tamen a patre exeat. Et soluit dicens: exit enī non quomodo natus: sed qūo datus: soluit ergo ibi questionem de distinctione personarum per distictas earuz emanationes. ¶ Et si obycitur q̃ emanationes nō sunt a se. g̃ nō distinguūtur a se: ꝓsequētia probatur: q̃ a quo aligd hz entitatem ab illo hz vnitatem. 4.° meta. q̃ dicuntur ad cōuertētiam ens ⁊ vnum. ¶ Rñdeo dr̄ie specifice nō sūt a se effectiue: ⁊ tamē sunt seipsis primo distincte formaliter: ab eo tamē sūt distincte effectiue a quo hēnt esse effectiue. distingui aūt p̄rio formal'r nō ē distingui p aliqō iclusum i vno aliq̃: ⁊ i aliquo p̄uēire. sed se toto formaliter distīgui: ēt si per īpossibile oē aliud a ratiōe sua circūscribaī. Ita dico q̃ si dr̄ie vltie oppositе essēt: se totis distīguerētur: ⁊ se totis eēnt p̄rio diuerse formaliter. Ita dico ī ꝓposito q̃ si per īpossibile iste psone distincte vel p̄ductiōes possent eē ip̄rincipiate se totis eēnt formaliter distincte. ita q̃ nihil formal'r iclusum i vna esset formal'r iclusum i altera. Et tm̄ sicut p̄ncipiata sūt ita p̄ncipiatiue seu origiatiue distinguūt̄ a suis p̄ncipys itellectu. s. ⁊ volūtate: que nō tm̄ distīguūtur rōne sicut argutū ē ꝓtra penultimā opinionē: sz itell's formal'r non ē volūtas ex nā rei. Et cū ifinitas addita alicui nō variat rōnem eius formalē: itell's ifinitus nō ē formal'r voluntas infinita. Et sz nō necesse sit distictiōem illā formalē reducere ad aliā iquātuz ē formalis: tamen quod est formale ī p̄ncipiatis reducitur ad istam distinctionem p̄rincipioꝝ.

Ad argumenta p̄ncipalia. ¶ Ad p̄mū dico q̃ vr̄ ꝓcludere ꝺ eos q̃ ponūt quasi subm gn̄atiōis eē eēntiā diuinā. Nā cū i creatur] gn̄atio sit nālis ex iclinatiōe p̄ncipy passiui: nō aūt ex rōne p̄ncipy actiui: q̃ si voluntas mea gn̄aret ignē de mā illa: gn̄atio passiua eēt nālis pp iclinatiōem p̄pe passiue ad formā: sz p̄n^m actiuū eēt liberū. Ita vr̄ si diuina eēntia eēt q̃si subm ī diuinis respcū p̄petatum personaliū eq̃ naturaliter iclinaretur eēntia ad p̄petatem spūs sancti sic̄ et filij: ⁊ per ꝺns p̄ductio spūs sancti. s. passiua eēt eq̃ nālis sicut ⁊ filij: licz ab alio p̄ncipio actiuo eēt hec pro-

ctio ⁊ illa. Sed ꝓtra me nō ꝯcludit: qz nego ibi gñatiōnē sub rōnē mutatiōis: ⁊ oīo quodcūqz passiuū respectu actꝰ sicut patuit di. 5. Sed ꝑcise pono ibi gñationem sub rōne ꝓductiōis cꝰ termini sūt ꝓducēs ⁊ ꝓductū: ꝓcise igr dicēt illa gñatio nālis: qz illa hitudo iter ꝓducēs et ꝓductū ē nālis: ⁊ nālitas hꝰ hitudinis ē ex pte nālitatis ipsius ꝓducētis: qz ꝓducit ꝑncipio nāliter incliato ad agēdum. ⁊ hoc mō nō spirat pr̄. Alio modo dr̄ q gñatio sumitur vno mō ꝑ gñatione subē. vel alio mō speciāliter ꝑ ꝓductione viui ex viuo: ⁊ hoc modo dicit̄ aial gñari ⁊ nō ignis. Et ibi cōiter ꝯcurrit ex parte agentis inclinatio nālis siue forma nālis que ē ꝑnᵐ generādi: ⁊ ꝫ mō vltio vr̄ esse gñatio in diuinis. ¶ Pria respōsio forte ē melior. ¶ Ad 3ᵐ dico q qñ ꝯparāt̄ duo ad 3ᵐ illimitatū ꝑm illud 3ᵐ nō segtur ex vnione eoꝝ i 3ᵒ vnio cozū iter se. Exēplū. si ego sū cū deo hic: ⁊ papa sit cū deo rome. g̃ ego sum sil̄ cū papa: nō segtur: qz deꝰ ē illimitatꝰ ꝫ ꝑtiam. qz ē pūs oībus locis. ¶ Ita ēt nō segtur. ego sū cum eternitate. ⁊ Abrahā fuit cū eternitate. g̃. ego sū vt fui sil̄ cū Abrahā. qz deꝰ eternꝰ ⁊ eternitas eiꝰ sūt illimitata. Ita dico i ꝓposito q pr̄ hz i se duplicē fecūditatem ꝑfecte. vtraqz ār ꝓductio cozrñdet vni fecunditati: ⁊ iō pr̄ respcū duarū ꝓductionū est illimitatū vel q̄si indeterminatū cōparatū ad determiata. ⁊ ideo nō segr̄ q si vtraqz ꝓductio sit vniuoca i 3ᵒ tali. q ille ꝓductiones sint vniuoce iter se. ¶ Cōtra istud arguit̄ sic. Si ꝓductiones nō sūt vniuoce sed sūt alteriꝰ rōnis: g̃ ⁊ termini ꝓductionū erūt alteriꝰ rōnis. ex. 5. phys. igr cum i terminis ꝓductis regrāt talem distictiōem formalē termini nō erūt vniuoci alicui 3ᵒ. g̃ ex opposito si termini sūt vniuoci alicui 3ᵒ: ⁊ productiōes erūt vniuoce iter se. ¶ Ꝑ. itell's ⁊ volūtas ꝓut sūt pōe opatiue regrūt distictōem formalē i obiectis: ⁊ si respcū oboꝝ eēnt pōe productie talem ꝓducerēt distictiōem i obis: g̃ cū termini ꝓducti regrāt talē distictiōem formalē termini nō erūt vniuoci. ¶ Ꝑ. ꝓductū ꝑ itell'm ex vi ꝓductionis sue est notitia genita: ꝓductū aūt ꝑ modū volūtatis ē amoꝝ procedēs: ſz noticia vt noticia ⁊ amoꝝ vt amoꝝ videt̄ alterius rōnis formal'r. g̃ ⁊c. ¶ Ad ꝑmū dico q illa ꝓpō de motibꝰ ⁊ terminis q̄ adducit̄ ad ꝓpositū nō ē ṽa nisi quando alie due sunt vere scilz q forma fluens ꝑm quam ē motus est eiusdem rationis cum forma terminante: et motus est eiusdem rationis cum forma fluente. ¶ Ad ꝓpositum igitur applicando: ꝓductio ista non ē fluxus aliqs neqz forma fluēs: neqz ē eiusdē rōnis cū forma q̄ ē terminꝰ formalis ꝓductiōis: qz formalis terminꝰ ꝓductōis ē aliqō eēntiale. ꝓductio āt ē rel'o formal'r: ⁊ iō nō oz ex distictiōe ꝓductionū cōcludere distinctiōem formalē termioꝝ. Exēplū bꝰ qō dcm̄ ē de motibꝰ pz ex. 5. phys. Qz idē ṽbi pōt acgri ꝑ motū rectuz ⁊ ꝑ motū circulārē q̄ sūt oīno alterius spēi: sic̄ ꝓbat̄ ex 7ᵒ phys. Qz nō sūt cōparabiles. ſz ꝫ forma ꝑm quā ē fluxus i motu si ē eiusdē rōnis cū termio nō ē ex hoc distinctiua rōnis motuū. Ista rñsio tacta ē. s. di. z. q. de ꝓductiōibꝰ. ꝑ argumēto ꝯmētatoris. ¶ Et si obycias saltē ꝑmi termini .s. termini nō formales erūt ñ vniuoci ex q̄ nō ꝓductōes sūt vniuoce. ⁊ ita ꝓsōe q̄ sūt ꝑmi termini erūt nō vniuoce inter se: ⁊ ita neqz erunt vniuoce in 3ᵒ. ¶ Bᵒ ꝓductio nō ꝯcludit formal'r eēntiā dīnā. ꝓsōa āt ꝯcludit formal'r eā: qz ꝓsona nō ē tm̄ ꝓpetas siue rel'o. ſz hypostasis subsistēs i nā dīna: sic̄ soz. nō tm̄ ꝯcludit ꝓpetatē ꝺuiduale ſz ēt nām humanā: ſz. n. ꝑmi termini sint eiusdez rōnis cū ꝓductiōibꝰ quātū ad ꝫ q ꝑmi termini includūt relationes: ⁊ ꝓductiones sint rel'ones: nō tm̄ sūt eiusdē rōnis q̄si adeq̄te: qz ꝑmi termini nō tm̄ ꝯcludunt rel'ones: sed ēt absolutū: ⁊ tūc nō oz eas tm̄ distīgui sicut productiones distinguūtur: qz que ꝯcludūt aliqua distinctiua nō oz tm̄ distingui sicut illa. vt dcm̄ ē. s. di. 8. q. illa. Utruz deꝰ sit i gñe: qz dr̄ie sūt ꝑmo diuerse: nō tm̄ ꝯcludētia eas sūt ꝑ diuersa. ¶ Ad aliud ō potētys dico q vt sunt pōe opatiue nō regrūt distinctū obm formale: imo illō idez qō ē ꝑmū obm formale itell's diuini est etiam primum obm ⁊ formale voluntatis diuine: ita q vtraqz pō btificat̄ in eodē obo ꝓio ꝑm eandez rōnem formalem ꝑmi obi: nulla enī perfectio quasi radicata i ipsa eēntia diuina est ꝑmo beatificatiua itell's vel voluntatis diuine: ſz ipsa essentia diuina sub oīmoda ꝑma rōne. vt. s. est fundamētū oīs perfectionis in diuinis: ita q argumētū ē ad oppositū: qz sicut nō regrit̄ distinctio formalis i obiectis: vt sūt pōe opatiue: ita nec in potētys vt sunt productiue. ¶ Ad 3ᵐ dico q nō est ad ꝓpositū: qz tenētes i diuinis gñatiōem eē equocā i se haberent dicere eam i se equocā eē ꝓp equiuocatiōez termini producti a producēte. Sil'r bñt dicere spiratiōem in se eē equiuocam propter differentiam spirantis a spirato: nō igr sufficeret eis ad istā ꝯclusionē q genitū ⁊ spiratū essent equoca. ¶ Argumētū autem in se si qd probet nō probat nisi distictiōem geniti ⁊ spirati: vel formaliū terminoruz gñationis ⁊ spiratiōis: ⁊ ita non propositū eoꝝ. ¶ Sz ꝯ arguo sic: nō tm̄ noticia vt noticia: ⁊ amoꝝ vt amoꝝ sunt alterius rōnis: sed ēt noticia vt noticia actualis ē alterius rationis a memoria. Et amoꝝ vt amoꝝ est alterius rationis a volūtate vt ē actus ꝑmus. ergo si ꝯcedat̄ distictio formalis i terminis productionū. s. noticie ⁊ amoris: ⁊ q producāt̄ isti termini. s. noticia ⁊ amoꝝ vtute memozie ⁊ volūtatis oz ꝯcedere distinctionē formalē ꝑncipij productiui a termio formali producto: ⁊ ita equocatiōem i vnaquaqz ꝓductiōe. ¶ R ñdeo pōt dici q illud assumptū. s. q genitū ex vi ꝓductiōis sue. s. gñationis sue sit noticia actualis: pōt distīgui de ꝑmitate ozigīnis ⁊ ꝑmitate adeq̄tiōis. Si itelligat̄ de ꝑmitate ozigis pōt negari: qz tūc nō eēnt tres ꝑsone vnifozmiter deus. eēntia enī in patre intelligit̄ esse i eo quasi ꝑncipium ⁊ fundamētū cuiuslibet ꝑfectionis. Et tunc si in filio ꝓe itelligit̄ noticia ante essentiam: filius tūc nō bēret essē etiam añ quodcunqz aliud in se: sicut non ante noticiam ⁊ ita nō esset vnifozmiter deus cum patre. ¶ Quātum igitur ad istam ꝑmitatem. ſz non sit oziginis. cozrespōdet tamen ꝑmitati oziginis plurium perfectionum in vna creatura: potest dici q ꝑmum i quacunqz persona ē eēntia: qz quando aliquid continet in se plures perfectiones cōicabiles: cōmunicans illud vnum communicat omnes perfectiones in eo. eo ozdine quo nate sunt esse in illo vno. Exemplum tam in distinctione rerum q̄z nō rerum: tamen ex parte rei. primum quidem: si ignis generaret totum ignem ⁊ ꝓduceret tam materiaz q̄z formam ꝑus ozigie cōicaret materiam q̄z formā co ozdine .s. quo illa sunt i generante. Exemplum scdi. ignis ē substātia cozporea ianimata ⁊ elemētum: sicut tunc sūt ista per ozdinē i igne gñante. ita cōmunicātur simili ozdine igni genito: ⁊ tamē ꝑmus terminus ꝑm adeq̄tionem est ignis vt ignis: qz hoc est quod ꝑncipaliter intendit ignis gñans. ⁊ i quo perfectissime sibi assimilat̄ ignis genitus .s. ignis vt ignis. Ita pōt dici i ꝓposito: q ſz essentia diuina i qualibet persona sit oīno ꝑmum quasi fundamētū cuiuslibet perfectionis essentialis. prima tamen persona appropriate bz memoriaz: ⁊ vtute illius ꝑncipij ꝓductiui ꝓducit ꝑma ꝓductione adequate scdam personā: ⁊ scda persona quasi adequate ꝑncipio ꝓductio ꝓducitur vt noticia actualis: ⁊ spūs sanctus quasi adequatus suo prīcipio ꝓductiuo producitur vt amoꝝ actualis. Sz adhuc vr̄ stare argumentum. qz vniuocatio vel equi-

5 c. 45. 2 48.

nocatio magis videtur concludi ex ꝑmitate adequationis q̄z ex ꝑmitate oꝛiginis: lz enim sol sit suba ⁊ vermis sit suba: non ꝓpter hoc dr̄ generatio vniuoca vermis a sole: qz nō assimilat sibi terminū in forma specifica. Ita igitur hic vr̄ equocatio ex quo ꝑmus terminus ꝓductus adequatus nō est oīo vniuoce eiusdē rōnis cuz ꝑncipio ꝓductiuo. ¶ Rñdeo ⁊ dico q̄ nō est equoca ꝓductio si ꝑncipium ꝓductiuum nō ē eiusdez rōnis cum termino formali ꝓducto loquendo de termino formali. ꝑmo ꝓducto ⁊ de ꝑncipio ꝑio ꝓductio. sed regrit̄ q̄ illud qō ē ꝑncipium ꝓductiuū nō cōicetur eiusdē rōnis genito: et q̄ illud qō ē termin⁹ formalis ī ꝓducto nō sit eiusdem rōnis in ꝓducēte: oppoſita aūt istoꝝ sunt ī ꝓpoſito: qz memoꝛia est formaliter in noticia genita actuali: ⁊ noticia est formaliter in persona generante.

¶ Preterea diligenter annotādū ē: q̄ gemia ē ꝓcessio spūs sancti: eterna videlz q̄ ineffabilis ē: qua a pr̄e ⁊ filio eternalr ⁊ sine tpe ꝓcessit: ⁊ tpalis qua a pr̄e ⁊ filio ad sanctificandā creaturā ꝓcedit. Et sicut ab eterno cōiter ac sil̄ ꝓcedit a pr̄e ⁊ filio: ita ⁊ in tpe cōiter ⁊ simul ab vtroq̄z ꝓcedit ad creaturam nō diuisim a pr̄e in filiū: ⁊ a filio ad creaturā. Unde Aug. in .xv. lib. de trini. ait. Spūs sanct⁹ nō de pr̄e ꝓcedit in filiū: ⁊ de filio ꝓcedit ad sanctificandā creaturā: sed simul de vtroq̄z ꝓcedit: q̄uis hoc filio pr̄ dederit. vt sicut ō se: ita etiam de illo procedat.

¶ De temporali aūt ꝓcessione Beda ī omelia dñice prime post ascensionē ita loquitur. Cuz gr̄a spūs sancti datur hoibus: profecto mittit̄ spūs a patre: mittitur ⁊ a filio. ꝓcedit a pr̄e: ꝓcedit ⁊ a filio: qz ⁊ eius missio ē ipsa ꝓcessio. His verbis aperte oñdit donatiōez gr̄e spūs sancti dici ꝓcessionem vel missionē eiusdem. Sed cū donatio vel datio nō fit nisi temporalis: constat quia ⁊ hec processio siue missio temporalis est. ¶ Bis. XIIII.

Jrca istam 14. distinctionem ⁊ duas sequentes. .s.15.⁊.16. Ubi magister agit de processione tpali spūs sancti queritur vnum.

¶ Utruz quelibet persona diuina mittat quālibet personā ⁊ mittat̄. ¶ Uidetur q̄ sic. qz quicqd ē eēntiale ī diuinis conuenit tribus. Missio tam actiua q̄z passiua est quid essentiale: quia dicit respectū ad creaturas: respect⁹ aūt ad creaturam cōmunis est tribus. Qz aūt taz mittere q̄z mitti dicat respectū ad creaturam ꝓbatur: qz dicitur ō deo ex tempoꝛe. nihil aūt dicitur de deo ex tpe nisi qō dicit respectū ad creaturā. ¶ Itē in Jo. de patre dic̄ saluator ⁊ de seipso. Ad eum veniemus ⁊c. ergo pr̄ ēt venit tēporaliter ad aliquem. hoc venire dicit aliquē effectū trinitatis. ergo videt̄ q̄ pater possit mitti a tribus personis sicut filius ⁊ spūs sanctus. ¶ Itē fm Augu. ad vardanum quelibet persona dat ⁊ datur. ergo pari ratione mittit ⁊ mittitur. ¶ Cōtra. Aug. 4. de trini. ca. 20. Sed pater cum ex tempoꝛe a quoq̄z cognoscitur: nō dicitur missus: non enim habet de quo sit aut ex quo procedat. ¶ Ad ꝟ ēt adducit magr̄ auctoꝛitatē Aug. in littera.

Cap. 14

In ista questione videtur eē opinio magri q̄ mitti nō conueniat tribus: sed tm̄ duabus personis ꝓcedentibus. qz fm Aug. nulla persona mittitur nisi que habet aliā de qua fit fm hoc. mittit dicit respectū ad creaturā: tm̄ cōnotando respectum ꝓcessionis eterne. sed mittere ē cōmune trib⁹ fm magr̄m. qō ꝓbat̄ per auctoꝛitatem Augu. z. de trini. cap. 6. vel. z. vbi dicit Aug. de filio. Proinde mitti a pr̄e sine spū sancto non potuit. Et ꝓbat. qz pater intelligit̄ misisse eum: fm q̄ fecit eum ex femina: qō non fecit pr̄ sine spū sancto. g̃ spiritus sanctus misit filium. Et cōstat q̄ ipsemet seipsūmet misit. sicut habet̄ ab Aug. eodem cap. g̃ mittere conuenit cuicunq̄z persone. Et hoc ꝓbat magister per rōnem: qz alias aliquid efficeret vna ꝑsōa trinitatis quod non alia: cum mittere sit effectū aliquē creare. ¶ Contra istā opinionem potest argui. Si mitti ꝑoꝛtat aliquo modo duplicem respectū: eternū ⁊ tēporalem: cū non dicat respectum nisi ad eū cui mittit̄ vel ad mittentē: ꝑz q̄ primus est cōis tribus: qz est respect⁹ rōnis ad extra. scōs aut est realis aut rōnis: si rōnis ergo potest esse in patre respectu sui sicut pater pōt dari ⁊ dare. Non enim repugnat pr̄i mitti propter respectum rationis tm̄: si mitti dicat respectū realē tm̄ ad mittētez puta processionem a mittente. igit̄ mittere non est essētiale: quia tunc spūs sanctus non mitteret filium cū nō producat eum. ¶ Preterea. mittere ⁊ mitti videnr̄ idē significare. lz diuersimode quantū ad modos grāmaticales. igr̄ si vnū ꝓnotat aliquē respectū ad intra reliquū ꝓnotabit. Si igit̄ mitti cōnotat produci. igitur mittere cōnotat producere. Et ita neutrum est mere essentiale. vel si vnū nō ꝓnotat respectū ad intra nec reliquū. lz tm̄ respcm̄ ad aliqd extra. Et ita vtrūq̄z erit cōe tribus. Et hoc est q̄ sic breuiter pōt argui. Si mitti includit ꝓduci. g̃ mittere includit producere. ergo spūs sanctus non mittit filium. quia non ꝓducit eum. ¶ Preterea mittere ⁊ mitti videtur dicere relationes oppoſitas. g̃ si mittere non includit producere: nullo modo correlatiuum includit correlatiuum.

Uidetur aliter posse dici ad questionē. Manifestū est enī fm intentionez Aug. 4. de trini. cap. 20. q̄ pr̄ nō dr̄ missus. g̃ opz q̄ mitti cū hoc q̄ dicit respectū ad extra cōnotet ꝓductionē ad intra. Et tunc rōnabile vr̄ cōsimiliter dicere de mittere q̄ lz dicat ꝑncipaliter respectuz actiōis actiue ad extra. tm̄ ꝓnotat respcm̄ ꝓductiōis actiue ad intra. ⁊ sic neutr̄z est mere eēntiale: sed mitti tm̄ ꝓuenit ꝑsone producte ⁊ mittere tantuz persone producenti. Et ita sunt due persone mittentes scilz pater ⁊ filius: ⁊ due tātū misse scilz filius ⁊ spiritus sanctus. Nec aliqua persona seipsā mittit: nec producta producentem. Huius simile potest haberi in alio. nam pater dicitur per verbū creare. Et posset concedi filium creare per spiritū sanctum: non autē sic econuerso. vbi creare per filiū nō dicit absolute actionem ad extra. sed actionem cū auctoꝛitate: ⁊ in hoc cō notat productionem actiuam in operante respectu illius persone per quam quasi subauctoꝛitatiue operatur. ¶ Ita posset dici q̄ mittere personam est operari per eam: ⁊ ita operari effectum cum illa persona per modū auctoꝛis dantis illi persone actionem. qō tantū cōuenit ꝓducenti respcū ꝑsone ꝓducte: Et mitti diceret idem qō subauctoꝛitatiue opari vtute ꝑsone mittentis: qō nō est nisi qñ ꝑsona opans accipit ab alia vtutem agēdi. Et ad illud qō magr̄ adducit ꝓ se de Aug. q̄. s.s. mittit filium. Et q̄ filius mittit se posset exponi primo. primum de filio incarnato non de filio vt incarnādo. qūo Ambro. in 3. lib. de. s.s.c.2. vel. 3. dicit q̄ spiritus domini misit filiū

ſicut legit Iſa⁹. 61. Spūs dñi ſuper me. ꝛc. bñ dic̄ Amb⁹. Spūs dñi miſit me ad predicandū: qz quaſi filius hoīs ē miſſus ꝛ vnctus. nam ſm deitatē non ſup xp̄m ē ſpūs. ſed in xp̄o. ergo illa auctoritas Iſa. que dicit. xp̄s miſſus a. ſ. ſ. intelligitur de xp̄o hoīe: nō āt de miſſione v̄bi eterni incarnandi. Sil'r poſſet exponi illa auctoritas q̄ filiꝰ miſit ſe. ¶ Ad argm̄ ēt magr̄i poſſet dici q̄ ꝓña nō valz. qz cōmutatur qualiter i gd. nō enī ſegtur. filius non opatur per filium ſicut pater per filiū. ergo p̄ aliqd operat̄ qō nō filius. ſed ſegt̄. ḡ aliquo mō alio opat̄ p̄ quō non opatur filius: qz auctoritatiue ē: ꝛ hoc ē verū. Jta etiam ſi pater mittat filiuz ꝛ nō filius ſe: dz inferri q̄ auctoritas agendi effectum in creatura eſt in patre ꝛ non in filio. ꝛ hoc eſt verum.

Licet autem hec via videatur p̄babilis. tñ qz auc̄tes Aug. videt̄ ſonare nō tantum de xp̄o hoīe miſſo: ſed de v̄bo eo miſſo: qz incarnando: ſicut ipſe dicit. intelligit̄ miſſio ipſa incarnatio. ideo p̄t teneri opinio magr̄i: hoc mō ſm Aug. 4. de tri. c. 20. vel. 50. Filius cū ex tpe cuiuſc̄ pfectus mente concipit̄ mitti q̄dē dr̄. Et plan⁹ hoc idem paulo p⁹. Mitti eſt de filio cognoſci q̄ a patre ſit. Jta ſpūs ſcī mitti eſt cognoſci q̄ ab illo p̄cedat. mitti ergo eſt manifeſtari perſonā p̄cedere: nec ꝓuenit oībus pſonis: qz nō oēs p̄cedunt: ꝛ mittere ē manifeſtare perſonā p̄cedere. hoc mānifeſtare ē mere cōe: qz tota trinitas mānifeſtat pſonā p̄cedētem p̄cedere: ſz mānifeſtari pſonā p̄cedere ꝓnotat pſonā p̄cedētē. ¶ Et ſi iſta ſūt ſignificata iſtoꝝ vocabulorū: qz ſignificata accipiēda ſūt ex vſu auctorū: ſegt̄ q̄ mittere ſit mere eēntiale: nec ꝓnotat reſpcm̄ realē eternū i mittente. Sz mitti ꝓnotat reſpcm̄ in pſona miſſa ꝗten⁹ manifeſtatur eius p̄ceſſio eterna. Et poſſet q̄dē aliud v̄bū imponi: qō ſignificaret manifeſtare pſonaz p̄cedere: ꝛ eius paſſiuum: qō ſignificaret manifeſtari perſonā p̄cedere: ꝛ illud actiuū eēt cōe trib⁹ pſonis: paſſiuū tñ ꝓpteret duab⁹ pſonis q̄ p̄ducūt̄. ¶ Scōm hoc ad argmēta que ſunt ꝺ opi. magr̄i. ¶ Ad p̄muz dico q̄ mitti dicit reſpectū rōnis ad mittētē formalr̄: ſed ꝓnotat reſpectū eternū: nō q̄dem ad mittentē: qz mittēs: ſed ad aliquez indiſtincte. vñ hec p̄po ē negāda. q̄ mitti nullū reſpcm̄ dicit: niſi ad eū cui mittit̄: vel ad mittētē: ſi itelligat̄ inquātū mittēs. ꝛ ꝺ tam de p̄ncipali ſignificato q̄z de ꝓnotato: dicit. n. cōnotādo reſpcm̄ p̄cedentis ꝛ hoc ad p̄ducens nō inquātū mittēs: qz etiaz aliqua perſona mittēs poteſt eſſe nō p̄ducēs: lz ſemper p̄ducens ſit mittēs. ¶ Ad ſcōm ꝓcedo q̄ actiuū ꝛ paſſiuū ſignificant idem ſub alio ꝛ alio modo grāmaticali: ſed aliquid idē p̄t eē cōnotatum in vtroq̄: quod nō diuerſificat̄ penes iſtos modos. Manifeſtare quidem ꝛ manifeſtari que p̄ncipaliter importātur: diuerſificātur penes illos diuerſos modos: ſed non ita hoc qō ē perſonā p̄cedere: illud. n. eſt qō cōnotatur vniformiter tam per actiuum q̄z p paſſiuum. Exemplū huius i alijs: ſcio ignē calefacere: ꝛ ſcitur ignem calefacere: lz hec ſit variatio grammaticalis quātuz ad ſcire ꝛ ſciri: nō tamē quātū ad illud qō notat eſſe terminus ipſius ſcire. illud enim vniformiter ſe habet vtrobiq̄. Et ſi imponeretur vnuz actiuum ad ſignificandum hoc totum ſcire ignem calefacere: ſuū paſſiuum nō cōnotaret ſciri ignem calefieri: ſed tñ ipſum ſciri per modum paſſiui. ꝛ illud aliud ꝓnotaretur p̄ modum actiui. ¶ Et per ꝺ pz ad illam confirmationē: mittere ꝛ mitti ſunt relatiua: quātū. ſ. ad formalia ſignificata: ꝛ vtrunq̄ dicit per ſe reſpectū rationis: tñ vnū iſtoꝝ poteſt includere vt ꝓnotatum aliquod extremum relationis: ꝛ reliquuz non includere correlatiuū illius: ſicut in exemplo poſito apparet: q̄ illud verbuz ſic impoſitū includeret calefacere: ꝛ tamen verbum paſſiuum correſpondēs ſibi non includeret hoc qō ē calefieri.

Ad argumenta p̄ncipalia. ¶ Ad p̄muz dico q̄ nō oē dictum de deo ex tē pore eſt cōe tribus qñ importat non tm̄ reſpectu ad creaturam: ſed cū ꝺ cōnotat reſpectuz intrinſecum: ſicut ē de mitti. ¶ Ad zm̄ concedo q̄ pater venit inuiſibiliter ꝛ inhabitat. ſed tamen non dr̄ mitti: quia non hz de quo ſit: non enim manifeſtatur p̄cedere niſi p̄cedat: tamen manifeſtari poteſt abſolute vel manifeſtari q̄ p̄ducat: ſed manifeſtari ſic non notatur per mitti. ¶ Ad zm̄ ꝛcedo q̄ quelibet perſona dat quālibet: qz dare eſt liberaliter cōicare: quelibet autē ſeipſam cōicat liberaliter voluntate vt ſui eſt. Nec ſegtur ex hoc q̄ quelibet mittat quālibet: qō iam pz. quia dare non includit talem reſpectum intrinſecum: qualē icludit mitti.

¶ Jam nūc accedamus ad aſſignandā miſſionē ſpūs ſancti: qua inuiſibiliter mittitur in corda fideliū. Nā ipſe ſpūs ſanctus qui deus eſt: ac tertia i trinitate perſona: vt ſupra oſtē ſum eſt: a patre ꝛ filio ac ſeipſo tpaliter p̄cedit. i. mittit̄ ac donatur fidelibus. Sed que ſit iſta miſſio ſiue donatio: vl' quomodo fiat conſiderandum eſt.

¶ Hoc autē vt intelligibilius doceri: ac plenius perſpici valeat: p̄emittendū eſt quiddaz ad hoc valde neceſſariū. Dictū quidem ē ſupra ꝛ ſacris auctoritatib⁹ oſtenſum: q̄ ſpūs ſcūs amor ē p̄ris ꝛ filij: quo ſe inuicem amant ꝛ nos. His aūt addendū eſt: q̄ ipſe idē ſpūs ſcūs eſt amor ſiue charitas qua nos diligim⁹ deum ꝛ p̄ximū: que charitas cū ita ē i nobis vt nos faciat diligere deū ꝛ p̄ximū: tūc ſpūs ſcūs dr̄ mitti vel dari nobis: ꝛ q̄ diligit ipam dilectionem qua diligit p̄ximum: in eo ipſo deuz diligit: quia ipſa dilectio deus eſt ideſt ſpiritus ſanctus. ¶ Diſtin. XVII.

Circa diſtictionē. 17. quero. ¶ Utr̄ neceſſe ſit ponere charitatem creatam formalr̄ inherentē nāe beatificabili. ¶ Qz nō. Aug. 8. de trini. c. 7. vel 12. Qui diligit p̄ximū. ꝓñs ē vt ipaz p̄cipue dilectionem diligat. dilectio āt eſt de⁹. ꝓñs igr̄ ē vt diligat deuz. ¶ Quero quō accipit dilectiōem in mioze. ſi formalr̄: hēo p̄poſitum: ſi effectiē: tūc erūt q̄tuor termini: quiq maior nō eſt vera niſi de dilectione formali qua diligit̄ p̄ximus. Si ēt dicas q̄ p̄ter iſtā dilectiōem que ē ſpūs ſanctus ē alia dilectio formalr̄. ḡ fallacia ꝓñtis eſt in argumento. arguendo ſic. diligit dilectionez formaliter. ergo banc. quia antecedens poteſt verificari p̄o alia. ſi ergo argumentum debeat tenere: oportet q̄ deus ſit formaliter dilectio: que eſt formaliter in diligente reſpectu proximi. ¶ Item de trini. i5. c. 18. vel. 49. nullū ē iſto dei dono excellēti⁹: ſupple qō ē charitas. ſed nullum donum dei eſt excellentius ſpiritu ſancto. ḡ ſpūs ſanctus ē charitas. Iſtud argumentum ſimiliter non valeret niſi eēt de charitate formali: et q̄ ſpiritus ſanctus p̄ciſe erit illa. ¶ Si dicat̄ ad iſtas auctoritates q̄ ſpūs ſāctus dicatur charitas cāliter. ¶ Obuiat in hac lr̄a magr̄ addu

cens aug^m q^p ipse itelligat formal'r:dicit enī i.15.de tri.c. 17.vel.43. Neq; enī dicturi sum^9 nō ꝓpterea deū dictū eē charitatē q^p ipa charitas sit ylla suba q̄ dei digna sit noīe:sz q^p donū sit ōi sic dcīn ē ō deo:qm tu es patiētia mea:nō vtiq; ꝓpterea dictū ē: qz dei suba est nr̄a patientia: sz q^p ab ipo nobis ē:sic alibi legit. Qm̄ ab ipso ē patientia mea:būc qppe sensum facile refellit scripturarū ipsa locutio:tale enī ē:tu es patiētia mea:q̄le est. domine spes mea ⁊ de^9 me^9 mīa mea:⁊ multa sīlia:nō ē aūt dcīn dn̄e charitas mea:aut tu es charitas mea:sz ita dcīn est. de^9 charitas ē:sic dcīn ē.de^9spūs ē. ¶ P̄ p rōez:oīs creatura pōt itelligi nō bona:qz ē bōa ē p ꝑticipatōem .charitas nō pōt intelligi nō bona.vr̄ enī bona p essentiam. g̃ ⁊c̄. ¶ Lōtra .Aug.de moꝛib^9 eccl'ie.4°.c. ꝓtractās illud ad romanos.8°.Quis nos sepabit a charitate xp̄i. ⁊c̄. ¶ Charitas ingt dei b̄ dcā est virtus que aī nr̄i rectissima est affectio.

¶ Questio. II.

Ex.18. IUxta istam qōem aliā in gñali ꝓpono de hītu. ¶ Utruz sit necesse i hītu ponere rōnem p̄ncipy actiui respectu act^9. ¶ Oz sic.hītus ē quo hn̄s vtit̄ cū voluerit:fm ɔmentatoꝛē z^o. de aīa.sed vti cōpetit agēti.nā patiens p̄ncipio passiuo nō vtit̄. ¶ P̄.q̄tuoꝛ cōditiones attribuimus habēti hītū:p̄ q^p opat̄ ōlectabil'r:faciliter expedite:⁊ ꝑmpte: ex q̄libet pōt argui ꝓpositum. ¶ Ex prīa.qz actus q fuit p̄us disc̄oueniens agenti nō fit sibi ɔueniens nisi ip̄m in q̄ntum agēs al'r se hēat.igit̄ per istū hītū p quem ɔuenit sibi sic opari fit cōueniens sibi:⁊ ita delectabile ip̄m al'r se hz hītu agēs inquātum agēs. ¶ Ex z^o via arguit̄.qequid est ex se sūme dispositū ad patiendū nō idiget facilitari:vt patiatur.sz pō hītuabilis sicut voluntas ⁊ intell's ē ex se sūme dispo sita ad recipiēdū act^9:qz nō hz ɔrium:⁊ ꝓp boc nō indiget motu ad b̄ vt agat.g̃ hīt^9 p quem facilitat̄ disponit ip̄am ad agendū nō ad patiēdū. ¶ Ex 3ª ɔditiōe arguitur.Qz cui cōpetit ipediri ei ꝓpetit expeditio:sed ipediri ɔuenit agenti qñ vtus ei^9 actiua deficit ⁊ ab alia supatur.igit̄ hītus p quē ɔuenit alicui expedite opari ē ipsius vt actiuū ē. ¶ Ex 4ª via arguit̄.Qz cuius ē tarde ⁊ nō ꝑmpte opari ei^9 ē et ꝑmptitudo:sed non ꝑmpte opari cōuenit agēti inq̄ntū actiuū non passiuū.g̃ ⁊ ꝑmptitudo quā tribuit hīt^9 ptinet ad agēs inq̄ntum agēs. ¶ P̄. ad p̄ncipale hīt^9 inclinat pōm ad actū.ouplex āt ē inclinatio.s.pōe passiue ad formaz:⁊ pōe actiue ad agere:hītus nō iclinat p̄ mō.nā hīt^9 recipit̄ in pō imediate alioquin actus pfcūs ⁊ impfcūs nō hērent idē susceptiuum.ergo inclinat scō mō vt p̄ncipiū actiuū ad agere:qō est prō-

T.c.32. positū. ¶ P̄. fm ph̄z.8.phys̄i.⁊.z.de aīa.aīa añ sciaz est

T.c.55. in potentia essentiali: habens autem scientiaz in potentia accūtali.quod aut̄ reducit de pō eēntiali ad accidētalē respcū opatiōis vr̄ eē p̄n^m actiuū respcū eius.quia ē

T.c.5. ⁊.24. quo hn̄s opat̄.vñ ph̄s vult z^o de aīa.q^p sic scia ē q̄ scim^9 ita aīa ē qua viuim^9 ⁊ sentim^9 ⁊c̄.Et per ɔns sicut anīa ē quo agimus actus vitales:ita scia est quo actiue speculamur. ¶ Preterea aliqs hītus ē practic^9 ⁊ talis ē actiuus vt prudentia:aliqs factiuus:vt ars :rō practici i cōmuni ⁊ spāliter factiui vr̄ cōcludere in tali habitu rōez p̄ncipy actiui. ¶ Contra.relatio nō est p̄ncipiū actiuz nec aliquid eēntialiter ic̄ludēs relationē.habitus autez

T.c.17. ē ad aliquid fm ph̄m.7.phys̄i.ergo ⁊c̄. ¶ Lōfirmatur. quia non minus regritur entitas realis absoluta in p̄ncipio motus q̄z in termino motus . Si g̃ hītus caret entitate absoluta que sufficiat ad terminandū motū fz ph̄z ibi.multo magis caret ea que regritur i p̄ncipio actiuo. ¶ P̄. vnius actiōis videt̄ eē vna pō actiua.5.phys̄i .cōmenta.ɔmento.37.⁊.38.Sed nō solū hītus est pō actia respcū operationis:quia tunc ipe hītus esset pō:quia pō est qua simpl'r possumus ⁊ habitus nō esset illud q̄ simpliciter perficitur pō.ergo solum illud qō perficitur per habitum est p̄ncipium actiuum actiōis. ¶ Lōfirmatur ista rō.qz vna actio regrit p̄ncipium formale q̄ eliciatur p se vnū.aggregatū aūt ex pō ⁊ habitu ē vnū p accns nō p se.igr̄ totū nō pōt eē quo respcū opationis per se vni^9. ¶ Preterea accns nō ē p̄n^m agēdi i sbm ꝓpriū:sed operatio ad quā ponit̄ habit^9 recipit̄ frequēter i pō cui^9 est ille hītus.g̃ respcū istius nō ē hītus p̄n^m actiuū. ¶ Preterea aliqui hītus sunt in potētys sensitiuis appetitiuis ⁊ ille appetitus nō ē actiu^9.qz fm Dam̄.sensus non duc̄ Cap.2 se sed ducit̄.ergo nec forma.i.hītus eius pōt eē p̄ncipiū actiuum.qz si esset oporteret q^p concurreret cum potentys in agendo.

Ad istam scōam qōnez dicit̄ q^p aliter est de hītu acquisito ⁊ aliter de hītu infuso.nam ab alio est actus hois nālis:⁊ expeditio actus pp ideterminationem quā hz nā respectu istius actus.Et ideo vtus acq̄sita est perfectio nāe presuppositе in rōne p̄incipy actus:sed si vtus supernālis eēt pfectio nāe p̄suppositе i isto eē cui cozrñdet talis actio tunc ipsa tm̄ facilitaret nām sicut virtus acquisita:sed hoc est falsū.imo ab eodem est eē gratuituz ⁊ simpl'r elicitur actio gratuita fz illuz gradum.Ita q^p vtus acq̄sita ē vtus fm illā rōnem vtutis que ponit̄ z^o ethi.Uirtus ē que habentem pficit Ca.5. ⁊ op^9 eius bonū reddit.sed vtus theologica nō sic: sz fz illā rōnē virtutis que ponit̄ primo ō celo.q^p.s.virtus est T.c.1 yltimū de pō. ¶ Lōtra istā opi.si sic intelligat q^p hītus supernālis est simpliciter p̄ncipium respcū act^9. ¶ Arguo sic.quo quis pōt simpliciter operari illud est pō.sed habitus supernaturalis per te est hō.igitur habit^9 supnaturalis erit potentia.antecedens pz:quia potentia est qua simpliciter ⁊ primo possumus. ¶ Preterea.ex hoc sequitur vlterius q^p non plus erit voluntas bona si operetur per habitum charitatis q̄z lignum perficit̄ i agendo:si agit per calorez sibi accidentaliter inherentē. naz sicut ex hoc nulla ɔuenit actio ligno p formā ligni:sz tm̄ illi accidēti qō recipit̄ in ipso.ita ēt videtur q^p actio illa que competeret charitati vt p̄ncipali p̄ncipio nullo mō cōpetеret volūtati vt volūtas.Ex b̄ segtur vlteri^9 q^p sic̄ calor si esset separatus eque calefaceret: ita charitas si eēt sepata eque ageret.nā oīs forma que est principiuz totale agendi vt est in subiecto si per se est potest per se operari.Et ita sequitur euidenter propositum q^p hītus est potentia. ¶ Preterea.operatio non elicitur libere cuius principium actiuum est mere naturale ⁊ agens p modum nature.Sed habitus cū non sit formaliter volūtas nec p ɔns formaliter liber si est principiū actiuuz erit mere nāle.g̃ operatio eius nō erit libera:⁊ ita nullū velle erit libez:si eliciat̄ ab hītu vt a totali principio actiuo. ¶ Preterea.tunc bō hn̄s se^l charitatē nunq̄ posset peccare moꝛtal'r.qō ē inconueniens.ꝓbatio ɔnītie.quia hn̄s formam aliquā actiuā sibi ꝑdominātem nūq̄ pōt moueri contra inclinatiōem illius forme predominantis.sicut nūq̄ coꝛpus mixtū graue pōt ascendere cōtra inclinatiōem terre ꝑdñantis.sed charitas si est p̄ncipiū actiuum totale predñatur ipi volūtati q̄ nō pōt i actuz illū.g̃ volūtas semp sequit̄ inclinationem charitatis in agēdo ⁊ ita nūq̄ peccabit. ¶ Preterea.act^9 nō ē meus q nō est in ptāte mea.sed actio ipsius hītus non est i potestate mea.qz ipse si est actiuus non erit liber sed p̄nci^m nāle.g̃ illud diligere nō erit meū:nec potero dici agere ista opatione:⁊ ita actiōes meritoꝛie nō sūt voluntar̄: nec suppositi volētis:qō est inconueniens.

Alia via posset dici q̄ vtutes acq̄site ⁊ infuse nō differūt mō p̄decō: sed eodē mō cōparāt̄ ambe ad subam actus. ¶ Et tunc est vn⁹ modus dicēdi: q̄ act⁹ hz subam a pō: sed itensiones tales vel talē hz ab hītu: ita q̄ quasi duob⁹ i actu. ſ. sube ⁊ intēsioni cozrñdeāt duo i rōne p̄ncipij vl cāe. ¶ Contra istud arguo sic. intensio act⁹ nō ē aliq̄d extrinsecum accīs actui. ſz gradus ītrinsec⁹ actui. ita q̄ act⁹ intēsus est quoddā p se vnū: sic̄ ℔ idiuiduū i spē: nō g̃ pōt eē aliō p̄n̄m sube h⁹ act⁹: ⁊ itensionis sue: q̄ a q̄ ē hoc idiuiduum ab eodē ē gradus ītrisec⁹ p̄pus huic idiuiduo: nō. n. pōt recipe nām ab aliq̄: ⁊ hāc signatuz gn recipiat eā i certo gradu. ¶ Juxt̄ ℔ q̄si ex eodem medio posset argui sicut p̄pus argutū ē ad p̄ncipale. q̄ cū act⁹ itensus sit p se vnū: ⁊ aggregatū ex pō ⁊ hītu sit vnū p accīs: nō pōt totuz ℔ eē p̄n̄m illius. ¶ Sed ista forma arguēdi nō cogit. vnde postea soluet̄: ſz p̄m cogit: q̄ vñ ē ℔: ide hz certū graduz intrisecū buic. ¶ Ꝑ. scdo q̄ncūq̄z p̄n̄m actiuum nāl̄r cōcurrit cum cā libera agēte: cā illa libera agēte: oz q̄ illō p̄n̄m nāl̄r coagat quātum pōt. Exemplum de voluntate ⁊ pō iferioze nāl̄r agente quātum est de se: tale. n. lz ipediatur ab agēdo q̄si libe⁊ nō agit: tñ libero agente ipm q̄ p modum nāe quātum ē de se agit: coagit illi libero q̄ntum pōt. g̃ si hītus determinat⁹ i voluntate det itensionem determiatā actui: tūc volūtate opante ad subam act⁹ necessario dat hītus illā ītēsionē sibi cozrñdentem. Et ita quātūcūq̄z ex modico conatu volūtas operetur: sp eēt actus ei⁹ eque ītēsus: q̄ ipsa cānte subam act⁹ hit⁹ q̄ agit p modum nāe cāret quod suum est necessario.

¶ Preterea. si hītus det itensionem actui hoc erit i aliquo gradu finito: signet̄ iste gradus ⁊ sit. a. voluntas igr̄ cum hītu illo pōt hr̄e actum itensum i ℔ gradu fiat aliq̄ alia voluntas pfectioz ista volūtate fm p̄portionem. a. gradus ad actum i vno gradu: puta si. a. est gradus. 8⁹ in actu fiat voluntas excedēs p̄mam volūtatem i. 9⁹ g̃dibus. ista igr̄ voluntas sine hītu posset hr̄e actum eque ītēsum sic̄ illa voluntas cum hītu. g̃ nō precise est substātia actus a pō. ita q̄ nō intensio. ¶ Ꝑ. sola volūtas infinita circūscripta oi rōne hītus pōt hēre actum infinitū: g̃ volūtas i q̄cunq̄z gradu nāe pōt i actum determinati gradus. añs pz. q̄ voluntas ifinita nō est receptiua alic⁹ hītus: q̄ non deficit sibi aliqua perfectio possibilis voluntati. ꝯña p̄bat̄. q̄ sic̄ summū ad summū. ita simpliciter ad simplr̄: ⁊ q̄libet grad⁹ ad gradū sibi cozrñdētē.

Tertio modo attribuendo hītui aliquo mō rōem p̄ncipij actiui respectu act⁹ pōt dici q̄ hītus ē cā ptialis actiua cū q̄ ipa pō ēt ē cā ptialis respcū actus perfecti p̄cedētis a pō ⁊ hītu. lz ipsa posset esse totalis cā respcū actus iperfecti p̄cedētis gn̄ationē hītus. Et tūc de diſtictione illax causarum partialium. Et ēt qūo faciāt vnā per se cām totalē: dōm eēt sic̄ dcīn̄ est supra dis. 3ª. qōne de causa noticie genite.

¶ Sz tūc ē dubitatio. cum illa duo nō sint cā eiusdem ozdinis vel rōnis: sic̄ duo trahētes nauim qō eox habz rōnem cāe p̄xis. vr̄ q̄ habitus: q̄ cāe p̄xis est determinare scōam. non ecōuerso. hītus aūt determinat pōz ad agendum ⁊ non econuerso. ⁊ inclīat eam. Inclinare aūt est superioris respectu iferioris: nō ecōuerso. ¶ Sz oppositū h⁹ vr̄ p̄mo. quia pō vtitur habitu non ecōuerso. ⁊ quod vtit̄ alio est p̄ncipalius in agendo: ⁊ illud quo vtitur quasi instr̄m vel causa scōa. ¶ Silr̄ scōo. pō est illimitatioz in agendo q̄z habitus eo q̄ ad plura se extēdit: sed superioz causa videtur esse illimitatioz extēsiue. ergo ⁊c. ¶ Preterea 3⁹ sic. habitus ē causa naturalis. igit̄ si ipse est causa p̄ncipalis mouens pōm: moueret eam p modum nature: ⁊ per ꝯñs cum pō agat eo modo q̄ moueretur ageret per modum nature. Nam āgens qō agit iquātum mouetur: si mouet̄ per modum nature: agit ēt vlterius per modum nature: ⁊ ita ois actio pōe habitua te esset naturalis: ⁊ nulla libera: qō inconueniens est.

¶ Item quarto. habitus esset potentia: quia esset illud quo primo habens potest operari. ¶ Preterea quinto. quando sunt due cause ordinate: quax vna est causa alterius. illa que est causa alterius est superioz causa: sed pō est causa habitus saltem mediantibus actibus: ⁊ nullo modo ecōuerso. ¶ Lōcedo igitur ꝓpter istas rōnes. q̄ tenendo habitum esse causam partialem respcū act⁹ erit causa scōa ⁊ non p̄ma: sed ipsa potentia erit causa p̄ma: ⁊ absolute non indiget habitu ad operandū. Minus tamen perfecte operabitur sine habitu q̄z cū habitu: ⁊ hoc posito equali conatu ex parte potētie. Quia q̄n due cause concurrunt ad aliquem effectuz. vna sola nō potest ex se in ita perfectum effectuz sicut ambe simul. Et hoc modo saluatur q̄ actus est intensioz a potētia ⁊ habitu q̄z a pō sola: non quidez q̄ potentia sit causa substantie actus: ⁊ habitus sit causa intensionis: quasi duobus causatis cozrespondeant due cause: sed q̄ ambe cāe concurrentes possunt p̄ducere effectum perfectioz̄ q̄z altera sola: qui tamen effectus fm se totuz: ⁊ vt per se vnus est a duabus causis: sed in diuerso ordine causantibus. ¶ Contra istam opinionem arguo sic. nulla distincta specie sunt equiuoce cause sibiinuicem agentes: habitus ⁊ actus distinguunt̄ specie. ergo non sunt sibi inuicem cause equiuoce agentes: sed actus necessario est cā equiuoca in generatione habitus acquisiti saltem. ergo non econuerso. ꝓbatio maioris: quia causa equoca eminenter continet in se perfectionem effectus: non autem possunt duo distincta specie se inuicem eminenter continere. ¶ Preterea. comparando ad eandem causam p̄mam duos effectus videtur q̄ alter istorum habeat determinatum ordinem mediatum vel immediatum. priozem vel posteriozem: ⁊ hoc loquendo de tota specie alterius istorum duox effectuum. hoc apparet inductiue in passionibus consequētibus idem subiectū in quo est necessario determiatus ordo. q̄ vna imediatius seqtur subm q̄z altera: ⁊ hoc fm totam spēm. ita q̄ ille ordo non variatur in q̄buscunq̄z indiuiduis. igitur respcū potentie que est causa cōmunis actus ⁊ habitus: habebūt isti duo effectus ordinem determinatum. q̄ vel necessario actus fm totam spēm p̄cedit habituz vel ecōuerso. Et cum aliquis actus de necessitate p̄cedat habitum vt cā eius: habitus oīno nō p̄cedit aliquē actū vt eius cā per se. ¶ Ꝑ. si habitus sit causa partialis respcū actus ⁊ equiuoca. igit̄ cā huius cause erit perfectioz q̄z sit causa equoca eiusdē. ꝯña pz. quia i causis equiuocis cā cause perfectioz causa est q̄z cā proximioz causato. sed actus ē cā generationis habitus. igitur si potentia cum habitu potest in actum perfectum: multo magis si eēt sub actu generatiuo: habitus posset in eūdem actū perfcm̄: quod videt̄ iconueniens. quia duo actus perfecti non possunt esse in eadem pō: aut saltem si p̄nt non vr̄ q̄ vnū istorum possit eē aliquo modo actiuū respcū alteri⁹. ¶ Ꝑ. si habitus est quasi cā scōa supplend oaliquem graduz cālitatis qui deest pōe. posſz igr̄ fieri hītus ita pfcūs q̄ suppleret vicem totius pōe: ⁊ ita aliquis hītus solus sine pō posset esse cā sufficiens ⁊ in rōne habitus: ⁊ in ratiōe potentie. Et vniuersaliter in agentibus eiusdem rationis vr̄ q̄ ita possit intendi virtus vnius q̄ equabit̄ duobus.

¶ Ꝑ. si teneretur q̄ in motu intensionis ⁊ remissionis indiuiduū p̄exīs cozrumpat̄ necesse eēt ponere hītuz nō eē cām actus. q̄ cozrūpit̄ illo actu q̄ intēdit̄. cā aut̄ nō est cā q̄n cozrūpit̄: q̄ quod nō ē nullius est causa.

Qui vellet tenere ꝯclusionē istaꝝ rōnum posset negare ab hītu oēm rōnē ꝑncipy actiui. Et dicere ꝙ hītus tm̄ incliat ad opatiōem q̄si actus ꝓꝛ ꝯueniēs cū actu scōo: ꝛ ōterminās ad actū illū. sicut grauitas ē actꝰ ꝓꝛ determinās ꝛ iclinās ad determinatum vbi: lz fm aliq̄s grauitas nō sit ꝑnᵐ respū eē i illo vbi. ꝛ illō vī ꝓbabile: qꝛ nulli ꝺz attribui cālitas respū alicuiꝰ nisi talis cālitas sit euidēs ex nā rei vl cāe vl cāti. nulli ēt cāe negāda ē pfcā cālitas nisi manifeste appareat iperfectio cālitatis in ea: qꝛ nullā nām negādum ē pfectiōem hēre: q̄ nō ē euidēs eā carere: nulla aūt videt necitas ponere aliquā cālitatem actiuā i hītu respectu actus. qꝛ sine ℔ saluabūt oēs ꝯditiones que cōiter attribuūt hītui: nulla ē ēt necessitas auferēdi a pō pfectam rōnem cālitatis: vt attribuat partialis cālitas pōe. ḡ nō ē aliqua hītui attribuēda. assumptū ꝑz: qꝛ ille q̄tuoꝛ cōditiones q̄ hītui attribuūt. vz. ꝙ est quo hūs facilr opat. delectabilr. ꝑmpte. ꝛ expedite. saluant pp solā iclinationem hītus quā tribuit pōe vt receptīa ē opationis: delectatio ḡdē ē pp ꝯditiōem recipiētis cui ꝯuenit opatio recepta ꝛ obm circa qō ē opatio: nūq̄ꝫ. n. delectatio est i factiōe q̄ pcise ē factio: lz qꝛ actio ē in agēte pōt eē actio delectabilis pp cōueniētiā agentis ad obm: hāc autem ꝯueniētiā pōt tribuere hītus ex ℔ ꝙ iclinat ad actiōem ꝛ obm. ḡ ꝛ delectabilitas nō icludit rōnem ꝑncipy actiui: sed tm̄ ꝯueniētiā ꝑncipy passiui ad actiōem ꝛ obm: et ℔ ad actiōem q̄ ē de genere qualitatis: nō que ēst de genere actiōis: de q̄ ꝺr̄ia actionū ꝺcm̄ ē. ℟. ꝺi. z. Qꝛ quedā ē actio q̄ ē q̄litas. ꝛ illa ꝯuenit pōe hītuate q̄ p hītū inclia-tur ad talē actū ꝛ ad obm terminās talē opatiōem: non hītuate aūt nō sic ꝯuenit: nec talis fozma nec tale obm. Sil'r quo ad ꝯditiōem scōam: difficultas in operatione accidit ex hoc ꝙ receptiuū opationis nō est dispositum ad recipiēdū ꝛ nō solū ex defcū vtutis actiue. ḡ si receptiuum sit dispositū erit facilitas in agēdo inquātū agens agit circa tale passum. Sil'r de expeditiōe ꝛ ꝑmptitudine: nā ipeditio ꝛ tardatio agētis in agēdo pōt eē ꝑpter idispōnem ipi⁹ passi potissime qñ idē est agens ꝛ patiens vl recipiēs: ita ꝙ ipz nō opabit ꝑmpte: qꝛ ē indispositū ad opandū. ℔ ēt indispō nō est ad agēdū actiōe de genere actionis: lz ad habēdū actiōem de genere qualitatis. Nihil. n. ꝺr̄ formalr opari inq̄tū elic opatiōez: lz inq̄tū recipit eā i se. ¶ Qualr āt oia alia hītui attributa saluā tur attribuēdo totam actiōem pōe ꝛ nullā hītui patebit soluēdo argumēta ad ꝑncipale. ¶ Sic igr̄ ꝑz. qualr duabus ꝑmis vys de hītu tāq̄ꝫ incōueniētib⁹ derelictis due vltie tanq̄ꝫ ꝓbabiles pūt sustineri. s. 3ª ꝛ 4ª attribuēdo fm 3ᵐ aliquā cālitatē hītui nō solū rōem ꝑncipy passiui. Uel fm q̄rtā negādo ab hītu rōez actiui: ꝛ ꝙ sit tāq̄ꝫ fozma inclinās ad aliquā fozmā vlteriozē recipiēdā: lz nō sit rō recipiendi respū eius: sic̄ grauitas inclinat deorsum: lz nō sit rō receptiua ei⁹ qō ē deorsum. sed coꝛp⁹ inq̄tū ē receptiuū ois vbi. ¶ Argumenta que sūt ꝺtra istas duas vias vltimas: qꝛ vtraq̄ pōt ꝓbabilr sustineri: postea soluēt fm alterutram istaꝝ.

Hc tenendo de actu quo ad subam actus siue quo ad gradum intrisecū: ¶ Restat ingrere vlteri⁹ de bonitate accñtali actꝰ q̄lis ē bonitas moralis et de hītu morali. ¶ Utꝝ hītus moralis inq̄tū vtus sit aliquo modo ꝑnᵐ actiuū respū bōitatis i actu.

Ca. 5. Qꝛ sic videt. qꝛ per Arist. 2º ethy. vtus est que habentē perficit ꝛ opus eius bonū reddit. Et nō reddit bonum illud i rōne ꝑncipy passiui: qꝛ nō ē rō recipiendi. ergo in rōne ꝑncipy actiui. ¶ ℘. virtus est dispō pfecti ad optiT. c. 17. mum. ex. 7º phyſi. non ē aūt dispō passiua: qꝛ vt ꝑus nō est rō recipiendi. ḡ actiua. ¶ Confirmat rō: qꝛ sic se hēt optimū ad optimū: sicut bonū ad bonū: lz cum optīa rō sit ꝑncipy actiui. ḡ fm istā rōnem vtus pficit pōm. ꝛ ita ad agēdū. ¶ Preterea. vtus est moderatrix passionū. nō moderat āt per rōnem ꝑncipy passiui: qꝛ obiectū ex q̄ ē cā nālis cāt actū fm vltimū pōe sue. ḡ quātū potest si nō ipediat ꝙ alibd ℨagens. igr̄ agens ipediendo obm sic siue sic agere in repmendo passionē moderat cā per rōnem ꝑncipy actiui. ¶ Preterea 4º sic. dicit phs scōo ethy. ꝙ non hūs iusticiā ꝛ si possit opari iusta: non tamē iuste. ꝛ ita de alys actib⁹. bonitas autē moralis requirit opari iuste vel fortiter: ꝛ sic de alys. ḡ vtus est tale ꝑncipiū actus iquātum bonus. quia sine ea non posset esse actus bonus. Cap.

Sed oppositū huius arguit per hoc ꝙ bonitas moralis i actu nō dicit nisi relatiōem: qꝛ actū eē circunstantionatū debitis circūstantys nō ē aliqd absolutū in actu: lz tm̄ cōpatio debita actꝰ ad illa qbus ꝺz ꝯuēire. ergo illud non ꝺz aliquod ꝑncipium actiuum ꝓprium: sicut nec aliqs respectus. ¶ ℘. si hītus inq̄tū vtus eēt ꝑnᵐ actiuū bonitatis moralis in actu cum hītus non sit vtus nisi ex respectu. s. ex conformitate eius ad prudentiaz. est enī hītus electiuꝰ medy vt determinat a recta rōne. ḡ aliqua rō relatiua in habitu esset ratio ꝓncipy actiui: qō ē impossibile.

Quantū ad istū articulum ꝺici pōt ꝙ sicut pulchritudo non est aliqua qualitas absoluta in coꝛpoꝛe pulchꝛo: sed est aggregatio omnium ꝯueniētium tali coꝛpoꝛi. puta magnitudinis figure ꝛ coloꝛis: ꝛ aggregatio oiuz respectuū q̄ sūt istoꝛū ad coꝛpꝰ ꝛ ad seinuicē. Ita bonitas moralis actus ē q̄si qdā decoꝛ illi⁹ actus icludēs aggregatiōem debite ꝓpoꝛtionis ad oīa: ad q̄ ꝺz actꝰ ꝓpoꝛtionari. puta ad pōm ad obm: ad tp̄s: ad finē: ad locū: ad modum: ꝛ ℔ spāliter vt ista ꝺictātur a recta rōne ꝺebere cōuenire actui. Ita ꝙ ꝑ oib⁹ possum⁹ ꝺicere ꝙ conuenientia actus ad rōez rectā ē q̄ posita actꝰ ē bonꝰ: q̄ nō posita qbuscunq̄ alys ꝯueniat nō ē bonꝰ: qꝛ quātūcūq̄ actꝰ sit circa obm q̄lecūq̄ si nō sit fm rōnē rectā i opante: puta si ille nō hēat rectā rōnez i opando: non ē bonꝰ actꝰ: ꝑncipalr igr̄ ꝯformitas actꝰ ad rōem rectā plene ꝺictātē ꝺ circunstātys oīb⁹ ꝺebit illi⁹ actꝰ ē bōitas moralis actꝰ: ℔ āt bonitas nullū ꝺz ꝑnᵐ ꝓprīū actiuū sic̄ nec aligs respcūs. maxie cū ille respcūs ꝯsequat extrēa posita ex nā extremoꝝ. impossibile. n. ē actū aliquē poni i eē ꝛ rōem rectā in eē: gn ex nā extrēoꝝ ꝯsequi ꝯformitas ad rōez rectā rel'o āt ꝯns extrēa necio nō ꝺz cāz ꝓpaz aliā ab extrēis. Quātū igr̄ ad istam ꝯditiōem actꝰ accñtalē q̄ ē bonitas moral' nō ꝺz aliquē hītū hre aliquā rōnem ꝓpy ꝑncipy actiui nisi inq̄tū ꝺz rōem ꝑncipy actiui respū subē actꝰ q actꝰ natꝰ est cōuenire cōpleto ꝺictamini prudentie. Et ad illū actū i se incliat hītꝰ aligs ex nā hītus. Et ex hoc ex ꝯnti inclinat ad actum ꝙ sit ꝯformis recte rōni: si recta rō insit opanti. Sic̄ ꝺcm̄ est de bonitate morali actꝰ. Ita ꝓpoꝛtionabilr ꝺicendum est de hītu ꝙ vtꝰ moralis non addit super subam hītus vt est fozma de genere q̄litat] nisi ꝯformitatē hītualē ad rōem rectam. Ideꝝ enī hītus in nā qui generaret ex actib⁹ abstinentie eliciētis cum rōne erronea in eliciente manens post cum ratiōe recta esset post virtus abstinentie: ꝛ prī⁹ nō fuit habitus vtutis q̄diu nō fuit rō recta abstinēdi: nec tm̄ aligd mutatum est circa istum habitū in se: sed tantum nunc cōiungit prudētie: prius nō. Cōiūgi igr̄ prudētie attribuit hītu vt ē fozma de genere qualitatis eē vtutē: q̄m iste habitus ex natura sua natus est eē conformis prudētie. Et ita nihil aliud i entitate absoluta ꝺic̄ habitus qui est

virtus moralis ab illo q ẽ talis ī nā ⁊ non vtus si sit sine
prudẽtia: ⁊ p ons nullā aliā cālitatẽ pōt bẽre vt ẽ vt⁹ q̄z
vt ẽ talis q̄litas nālis: nisi q vt ois iūgit prudẽtie natus ẽ
eẽ cā scōa q̄si directa a prudẽtia respcū effcūs cōis ābo-
rum: vt āt ẽ sine prudẽtia nō pōt eẽ cā zª respcū eiº sicut
visus i frenetico nō pōt eẽ pō libera p pticipationem: qz
ille nō pōt hre vsum volūtatis q̄ ẽ libera p eẽntiam. Jn
sano āt visus hz vsum pōe libere p pticipatiōem: ⁊ ẽ cau
sa q̄si scōa respcū voluntatis. Sed adhuc qñ est cā scōa
respcū prudẽtie cālitatẽ ꝓpriam ꝓuenientẽ sibi i suo or-
dine cāndi hz p̄cise ex hoc q ẽ talis formaľ q̄litas ī nā:
nō āt p respcm ois formitatis vel ois iunctiōis ad prudẽtiā:
sed necyt cā scōa pōt aliquā cālitatẽ habere respcū actº
nisi rōe nāe absolute i ipo: ⁊ nō ex tali ois iūctōe prudẽtie:
qz lz cā scōa ois iuncta ꝑme ať agat q̄z sine ea. nō tñ hz vir
tutẽ ꝓpriā actiuā ex ois iunctiōe tali: lz ex nā sua absolu-
ta. g̃ nec ex pte actus inquātum ẽ bonus moraľ: nec ex
pte habitus inquātū ẽ vtus moralis: pōt inueniri rō spālis
fm quā vtus vt vtus sit p̄nm actus: vt bonus moraľ: ni-
si ista que ẽ ex pte habitus ⁊ actus quantū ad nām eorus.

¶ Jstam ergo gntā viā de actiōe vtutis moralis respe-
ctu actus vt ẽ bonus moraľ nō oz pertractare q̄si aliaz
ab illis que tangūt ō suba habitus ⁊ suba actus. Et ita bre-
uiter quātū ad totā qōnem istam oz tenere vel tertiam
vel quartam viam de oi habitu.

Tenendo tertiā viā quevr plus attribuere habitui pōt dici sic: q sicut
si eẽt i lapide grauitas aliqua q̄ nō eẽt sufficiēs p̄ncipius
actiuū respcū descensus deorsum: eẽt tñ ptiale p̄ncipius
actiuum sic diceť in zº liº. de grauitate sufficiēte: qō est
totale p̄ncipium actiuū respcū descensus. Jsta inquam
grauitas diminuta cū alia pō motiua p̄ncipaľ mouẽte
ad descensum posset diminute agere. ita q pō alia moti
ua ex eq̄li conatu agente descensus eẽt velocior: g cāreť
ab ista pō motia ⁊ grauitate diminuta ītrinseca mouẽte
q̄z ille g cāretur a sola pō motiua extrīseca cuz eq̄li cōa-
tu mouente. pō tñ motiua extrinseca posset cū tanto co-
natu mouere corpº neutrū: cuiº nulla eẽt grauitas nec le
uitas: sic illud corpº mouereť ⁊ a g̃uitate intrīseca ⁊ a pō
motiua extrīseca remisse agente. Jta ī ꝓposito habitus
mouet pōm quasi quoddā pondus: qui tñ ex se nō suffic
ad eliciendū actiue ipam operationē. Sufficit autē sola
vtus pōe actiue sine tali pondere. sed qñ ambo concur-
runt: ita tñ q non maior sit conatus ex parte pōe nunc
q̄z p̄us: pfectior operatio elicit q̄z posset elici ab ipsa pō
sola. Et vr̄ p ista via eẽ experiẽtia cois q̄ qs pōt expiri
se habituatū ex eq̄li conatu posse hre pfectiorem opera
tionē q̄z posset hẽre nō habituatº: q̄ perfectio actus non
posset attribui habitui: si eẽt tñ p̄nm passiuum inclinās:
qz saltē: vt vr̄: ī p̄ori istāti nāe: ī quo elicit prius q̄z recipi
atur i pō eẽt equalis rō principy actiui in eliciendo. ⁊ ita
eque pfecta operatio eliceretur equali conatu a pō habi
tuata sicut nō ab habituata: quod est falsum.

Hanc viā tenẽdo ad argumẽta p̄cipalia
rñdeo. ¶ Ad primum
q̄uis dicať hītum non eẽ formā absolutā pp illa verba
phi. 7. phys. tñ tenẽdo oẽm qualitatẽ eẽ formam abso-
lutam: ⁊ cū q̄litas prime spẽi nō ẽ minº q̄litas q̄z alteriº
spẽi: pōt dici q aligd cui relatio ẽ eadẽ: pōt esse p̄cipiū
actiuum lz relatio nō sit p̄cipiū actiuū: nec ẽt illud idẽ
cui relatio est eadẽ p rōnem relatiōis est principiū acti-
uum: sed per rōnem absoluti cui relatio est eadem. distī
ctio istorum. s. relationis ⁊ eẽntie pōt patere ex multis
etiam alys vys dictis supra. vbi cum idẽtitate perfecta
reali ponitur nō identitas formalis. Et hꝫ magl patebit
in scōo, dis. i. vbi dicetur q creature ad deum rľo ẽ eadẽ
eẽntie absolute rei create: ⁊ tñ nō formaľ eadẽ: p tāto
igr̄ pōt exponi phs qui dic hītū eẽ ad aligd. qz per iden-
titatẽ includit respcm: ⁊ tñ nō est tm respectus: sed ẽ qō-
dam absolutū: ⁊ iō pōt sibi competere actio tanq̄z p̄ncº
agendi. ¶ Ad ois firmationem rōnis posset dici q maior
absolutio regriť in termino motº q̄z in principio agẽdi:
qz nihil pōt termiare motū: qō hz relationem eādẽ sibi
non sic de p̄ncº actiuo. ¶ Uel qō magis est ad rem pōt
dici q illa rō phi nō cōcludit ꝓpositū nisi diminute: et
ad habẽdū cōclusionē suā quā intẽdit hre oporteret eā
alio mō ptractare q̄z vba p̄ sonant. circa qō nolo modo
īmorari: vľ oporteret alias rōes ipsius declarare ad dic-
tam ois clusionē pbandā: de hac qōne: vtrū. s. hītus sit ali
quod absolutū diceť alias. ¶ Ad zm argm dico q vnius
actionis ẽ vnū p̄nm per se. ⁊ hꝫ ī vno ordie p̄cipiandi:
tñ pñt eẽ multa p̄cipia in diuerso ordie p̄cipiandi: q̄-
rum nō sit vnitas nisi vnitas ordinis: lz qñq̄ cum vnita
te ordinis cōcurrat vnitas accñtis ⁊ subi iter hec ordina
ta: sz hꝫ accidit. Jta ẽt in ꝓposito hītus ⁊ pō sunt duo p̄nª
alterius ordinis. ⁊ vtrunq̄ in suo ordine ẽ vnū per se: et
cū ista vnitate ordinis ocurrit vnitas accñtis ⁊ subi in-
ter hec ordinata. sed hꝫ accidit: qz si ita posset cōiungi cā
p̄cia cū scōa siue formatione talivnius ab altera: sic con
iungūť qñ iformať vna ab altera: eodẽ mō possent hre
vnitatem sufficientẽ ad causandū vnum effectum. Qñ
igitur dr̄ q vnius actiōis p se est vna cā actiua: concedo
in vno ordine. sz in alio ordine p̄cipiādi hñ pōt eẽ alia
⁊ alia cā. ⁊ hoc siue hec ⁊ illa ois tituant vnū per accidēs
siue nō: sz tñ vnū vnitate ordinis. Et lz sit ibi vnitas p
accidēs: adhuc tñ semp saluať vnitas ordinis p̄cipy ad
p̄cipium. ¶ Per hoc apparet ad illā confirmationem
de vnitate p̄cipy formalis. ocedo talẽ vnitatez in illo
quod ẽ p̄cipiū quo ī vno ordine p̄cipiādi. ¶ Ad aliō
dico q accñs bene pōt eẽ p̄cipiū alicuius effectus re-
ceptibilis in suo subo: sic spẽs intelligibilis est p̄cipiū
intellectionis recepte in intellectu possibili. ⁊ ita forma
pōt eẽ p̄cipium quo respcū transmutationis sui sub-
iecti. ¶ Ad aliud de appetitu sensitiuo. dico q iste hẽt
rōnez p̄cipy actiui aliquo mō. lz nō actiui libere. ⁊ hꝫ
est qō Dain. intelligit q nō duc: sed ducť. i. non dñatur
actionis sue qō est ducere. sed respcū actionis sue deter
minať ab agente ad certam opationē. ⁊ hoc est duci. q
āt appetitus sensitiuus: lz non sit liber sit aliquo modo
actiuus: ⁊ etiam sensus diceť alias.

Ad argumẽta que fcā sunt cōtra scōaz viam
ponentem hītum eẽ p̄cipiū
actiuum intensionis in actu: videntur esse cōtra istā viā
p tanto: qz ista pōit actū elicitū ab hītu ⁊ pō agente cuz
equali conatu eẽ intensiorem q̄z elicitum a pō sola. dis-
currendo per illa ostendo q non repugnant huic vie.

¶ De primo pz. qz non pono duo distincta in actu habẽ-
tia duo p̄cipia distincta sed idem actus per se vnus:
hz duo p̄cipia in diuerso ordie p̄cipiandi. ¶ Ad zm
cōcedo qō iferť. s. q pō operāte ex equali conatu semp
actus sit intensior habitu coagente q̄z non coagente. sz
ex hoc non sequitur illud inconueniens qō segtur ꝺ aliā
viā. vz. q pō ex quocunq̄ conatu agente actus sit eque
intensus semp. hoc ibi segť: quia tota intensio attribui-
tur hītui. sed nō hic: quia intēsio attribuiť duabº causis:
⁊ pōe gdem ex maiori vel minori conatu. habitui autez
semper equaliter quantum est de se. ¶ Ad tertium cō-
cedo q posset fieri voluntas in puris naturalibus que
actum intensiorem eliceret q̄z alia voluntas cum habi-
tu: hoc non est inconueniēs ponēdo ista duo esse p̄ncipia ordinata: sicut eẽt incōueniens attribuendo totam
intensionem habitui: ⁊ nō pōe. per illud ad 4m.

Ad argumēta que fcā sūt ꝫ 3am opi. que ē 4m in ordine. ¶ Ad pm̄ dr negare maiorē: qz dr dicere ꝙ duo distincta zz spēz pñt esse sibi inuicē cāe eguoce ptiales: lz nō totales. ¶ Ad ꝓbatōez ei⁹ q̄ est per eminētiā cāe eguoce. ¶ R°. ista ꝓbō tz de cā totali: ꝛ nō pono circulū in causis eguocis totalibus. ¶ Ad aliā ꝓbatiōez dico ꝙ duo effcūs compati ad vnā cām cōem eoz pñt bre ordinē mutuō ad se inuicē i rōe cāe ptialis: sic spēs intelligibilis ꝛ itelligere ꝯpando ad intellcm̄ agentē ꝛ possibilē. qz respcū intellectiōis ptialis cā ē spēs: ꝛ posset poni intell's eē aliqua causa spēi ꝓ quāto itēdit eā. ¶ Ad aliō pōt dici ꝙ nō dr oēz actū generatiuū hit⁹: eē rōnē agēdi q̄: sic habitus genit⁹ pōt eē rō quo: quēadmodū vtus solis nō pōt eē pn̄m quo respectu ois act⁹ ꝛ respcū cui⁹ forma genita a sole pōt eē pn̄m quo. ¶ Cū vo dr ꝙ gcgd ē cā causē ꝛc. vez ē sicut remotum q̄: lz nō sic imediatū quo. ¶ Ad 3m dico ꝙ in quātocūq; gdu habitus nō posset supplere totā vicē pōe: qz ꝛsi cālitas ei⁹ sit diminuta: ꝛ cālitas pōe diminuta: tñ alteri⁹ rōnis ē cālitas habitus q̄z cālitas pōe: qz ex rōne sui habitus est cā 2a. q̄. s. pō pōt vti. ꝛ ita si i ifinitū augeret nūq; posset fieri pn̄m vtēs sic vtus: gñatiua prīs quātūcūq; augeret nō posset fieri virtus solis. Non igr eiusdē rōnis est causalitas habitus cū cālitate pōe: vt illa intensa possit ascēdere ad istā. sed sp alteri⁹ rōnis: ꝛ tñ cū ista cāns actū pfectiorem. ¶ Ad vltimuz. illud suppositum negabitur i materia sequenti de augmento charitatis ꝛc.

Qui vult tenere quartā viā q̄ est gnta i ordine pōt rn̄dere ad rōnes pn̄cipales adductas ꝓ prima pte. ¶ Ad pm̄ pō vel potens vtif habitu. qz ipse ē quedā incliatio ad opatiōez: nō gdē vt pō actiua ad agere: sed vt forma ꝑor iclinat ad formā posteriorē: sicut grauitas ad deorsum. ¶ Ad illas cōditiones q̄tuor dicereē ꝙ delectatio ē ex ꝯuēiētia opationis ad pōm ꝛ obm circa qō ē opatio q̄ ꝯuenientia ē obti ad pōm inq̄tū recipit actiōem ꝛ non inquantum elicit eam: qz factio sola vt factio nūq; est delectabilis. Et iō ꝓp delectatiōem nūq; dr ponere rōnem pncipy actiui. Sil'r facilitatio expeditio ꝛ ꝓmptitudo ponūt rōe passi. qz passum pōt difficulter recipe qñ nō est dispositus: ꝛ impedite ꝛ tarde vel nō ꝓmpte. Et rōne idispōnis passi est ibi difficultas tarditas ꝛ indispō. g̃ agēs pōt expedite ꝓmpte ꝛ facil'r agere ꝓpter dispōnem passi: ꝛ habit⁹ ē talis dispositio i passo. ¶ Qñ igr dr ꝙ nō ē difficultas ad patiendū qz passum ē summe dispositum. R° ꝙ per abnegationē ꝛry ē dispositum: sed nō ꝓ rōnem dispositiōis ꝯuenientis. ¶ Exēplū ō ligno sicco ꝛ neutro: lignū gdē neutz eēt sume dispositū ad calorē ꝓuatiue. s. ꝓ carentiam cuiuscūq; dispōnis oppositē: nō autem summe dispositum positiue per positionem dispōnis ꝯuenientis qualis est siccitas. Et si ista ꝯuenientia eēt cū sensu lignū siccū delectabil'r calefieret: nō sic lignū neutrum: qz nō sic sibi cōuenit forma recepta. ¶ Ad aliud de inclinatione posset dici ꝙ inclinat sicut forma ꝑor ad susceptōez forme posteriorīs: sic grauitas iclinat ad esse deorsū: ēt fm eos q̄ dicūt grauitatem respcū descensus non esse pncipium actiuum: nec oz sic passiue inclinās eē rōnem recipiendi formā ad quam inclinat: sicut nec grauitas est principium receptiuum vbi. ¶ Ad aliud de scientia dico ꝙ scientia per quaz aīa reducitur de potentia essētiali ad accidentalem est species intelligibilis ipsi⁹ obi. ꝛ de illa concedo ꝙ ipsa est principium actiuum respcū considerationis: sed illa species non est habitus de quo logmur qui est qualitas derelicta ex actibus frequēter elicitis: ista enim spēs precedit naturaliter pmum actū elicitum circa obiectum circa quod est. Et licz ista spēs posset esse radicata in intellectu: ꝛ cum fuerit radicata posset dici habitus: non tñ est iste habitus qui generat ex actibus frequentibus sicut dictū ē. ideo omnia verba que loquuntur de specie tanquā de habitu non procedunt ad intellectum huius conclusionis. nec etiā illa que accipiunt sciam pro ista specie. distinctio istoz habituum. s. habitus qui est spēs intelligibilis ꝛ habit⁹ intellectiui ꝓprie dicti patebit in 2° lib. di. 3a. ¶ Per hoc apparet ad illud quod adducitur ō esse quo. dico ꝙ sciētia stricte accipiendo ꝓ habitu acqsito ex speculationibus nō ē ꝑpe quo speculamur: sed q̄dā iclinatio ad faciliter ꝛ delectabil'r speculandū. illud aūt quo vt pncipio actiuo ex parte obi speculamur est spēs intelligibilis.

¶ Ad aliud dr ꝙ hītus itellectus practic⁹ dici pōt: qz icliat ad praxi: nō ꝙ illa praxis sit ei⁹ vt pncipy actiui: sz quasi terminans inclinatiōez ei⁹ sic aut vel ipi⁹ potētie hituate vel alteri⁹ pōe vt pncipy actiui: sicut electio recta practice actiue elicitur a volūtate ꝛ non a prudētia que tñ est habitus practicus respectu istius electiōis: qz inclinat ad eam: lz nō sit pncipium actiuum eius.

Ad argumēta alia adducta ꝓ 5a opinio. que est 6a i ordine que videtur oīdere ꝙ habitus moralis inquātū est vtus est pncipium actiuuz actus inquātū est moralis. ¶ R. ñdeo ꝙ bonitas moralis vt predcīn est ē itegritas oīum ꝯditionum i actu ꝛ circūstantiaz: ꝛ hoc p̄cise vt ille conditiones dictanē a recta rōne debere ineesse actui simpl'r. g̃ ē necessariuz ad bonitatem actus moralis: ꝙ eā p̄cedat dictamen cōpletū rōnis: cui recto dictamini conformet tāq; mensuratū mensure: sed nō oz istud dictamē eē ab hītu intellectīo aliquo mō: puta prudētia: nec istum actū cō formē dictamini elici aliquo mō ab hītu morali appetitiuo. ¶ Simpl'r enī dictamē rectū p̄cedit prudētia: qz per ipsum generatur pmus gradus prudentie: ꝛ ita sil'r recta electio precedit habitum moralem. quia per ipaz electionem generatur vtus moralis i pmo gradu: tunc igitur i pmo actu recte dictat sine prudentia generata ꝛ recte moraliter eligit sine virtute morali generata. tñ prudētia ex pmo actu velex alys pluribus rectis dictaminibus generata magis inclinat ad consimilia dictamina elicienda. i. ad recte concludendum conclusiones syllogismorum practicorum de omnibus circunstantiis que debent esse in actu eliciendo. Simil'r vtus moralis generata post pmum actum magis inclinat ad act⁹ eliciēdos similes illis ex quibus est generata. ¶ Intelligendum autem ꝙ illud qō generatur de virtute morali est quedam qualitas de cuius ratione vt est absolute talis qualitas non est cōformitas eius ad prudētiaz. posset enim eadem qualitas generari ex actibus similibus in eadem specie elicitis sine prudentia. immo cum ratione erronea si ineesset. sed ista qualitas que generat ex istis actibus fm speciem nature non est virtus ex ꝙ ē quedaz qualitas: sz ad hoc necessario requiritur cōformitas eius ad prudentiam: vel quod est expressius ipsius coexistentia cum prudentia in eodem operante. semper quidem siue prudentia insit siue nō semper habitus iste est natus esse conformis prudentie si ineesset, sicut habitus abstinendi generatus ex actibus factis ex rōne erronea semper quātū est ex se nat⁹ ē esse ꝯformis prudētie. lz prudētia nō insit quēadmodū alius habit⁹ gñatus ex actib⁹ excessiuis nō ē nat⁹ eē ꝯformis: qñ igr q̄litas q̄ nata ē eē conformis prudētie coexistit cum ea: tūc nō solū hz ꝯformitatē aptitudinalē sed actualez ad prudētiā: qz ad sil'ia iclinat vterq; hītus: ꝛ act⁹ elicit⁹ fm incliatiōem istoz duoz hituū ē bon⁹ moral'r. g̃ si eēt elicit⁹ fm inclinatiōem illi⁹ soli⁹ q̄litatis que ē material'r

virt⁹ moralis prudētia nō coexīte in eodē operante nec iclināte ad actū illū nō eēt act⁹ ille bon⁹ moraliter. Sic igit pz q̄ ista q̄litas q̄ est mal'r vtus moralis q̄ p hoc habet ꝯpletiue rōnē vtutis moralis: qz coexistit prudentie se hz ad prudētiā qñ iest sic cā z^a ad p̄mā. ⁊ hoc respectu eiusdē effcūs cōis eliciēdi ab eis. tūc. n. prudētia ē q̄si cā p̄or ⁊ hitus moralis est q̄si cā posterior. Iste aūt due cāe sil' ꝯcurrētes ad actū eliciēdū pñt ei tribuere bonitatez moralē: quā nō possz solus hitus scōs sibi tribuere: si eēt sine prudētia: vel sine rōne recta: tribuere qdē moralez bonitatē est tribuere ꝯformitatē ad rōnē rectā. ⁊ hoc tribuit q̄litas illa nō ex B̄ q̄ q̄litas solū: sz qz ī cāndo coexistēs prudētie sil' iclināti. pz igit q̄ ista q̄litas q̄ est virt⁹ ex B̄ q̄ ē virt⁹ nō hz cālitatē spālē respcū bonitatis moralis actu: sz tm̄ ex hoc q̄ ē virt⁹ hz coexītiā cū q̄dā alia causa eiusdē act⁹: q̄ cā sil' ꝯcurrēs ad eliciēdū actū tribuit illi actui bonitatē moralē: qz ꝯformitatē moralē sibiipsi: sz adhuc tm̄ hitus iste nullā cālitatē hz respcū act⁹ ex ista rōne q̄ ē coexītia ei⁹ cū prudētia: sed tm̄ ex rōne nāe sue vñ ē h^c q̄litas. Et iō nullo⁹ ē p̄cedēda cālitas aliq̄ spālis hitus vñ moralis vltra illā q̄ p̄cedit sibi vñ ē iste hitus. Et est aduertendū q̄ ista bonitas vt attribuit prudētie sic iclināti sic dcm̄ ē in p̄n⁹ nō nec̄io ꝯuenit hitui prudētie nec soli: sz actui illi q̄ nat⁹ est eē act⁹ prudētie q̄ est dictamē rectū. si. n. illud iſit: ⁊ fm eū tāq̄ fz mēsurā appetitus appetat: rect⁹ ē act⁹ moal'r. Et si illud dictamē rectū nō ineēt: tm̄ prudētia iesset fz quā intellcūs possz recte dictare: adhuc act⁹ elicit⁹ sine dictamīe recto nō eēt pfecte bon⁹. Itaq̄ prudētia qñ nō iest sufficit ad actum moralē dictamē rectū: qñ aūt prudētia iest ipsa nō suffic sine actu suo elicito: ⁊ ita ista rectitudinem quā tribuit prudē^a actui morali tribuit mediāte actu p̄p̄o prudētie.

Ad illas igitur auctes adductas p 5ª via que vñr sonare q̄ vtus vñ virtus effectiue cāt bonitatē moralē act⁹. p⁹ ad illā de z⁹ ethic. op⁹ ei⁹ bonū reddit: dico q̄ vel reddit iclinando. ⁊ B̄ sibi ꝯpetit ī eo q̄ hec q̄litas in spē nāe: vel si B̄ nō sufficit. sic. n. iclinaret sine prudētia reddit igit vñ vtus ē. i. vñ coexistēs prudētie. reddit qdē ī suo gñe cāe: qz vt cā z^a: ⁊ B̄ vtute cāe superioris q̄ ē prudētia. ¶ Si igit teneat^r z^a via: puta de actiuitate hitus: tūc reddit actiue: sz vt cā ptial' z^a. ¶ Si aūt teneat^r 4ª via: tūc reddit p modū iclinationis. ⁊ B̄ nō ex B̄ solo q̄ ipsa iclinat: sz ex B̄ q̄ ipsa vtus cū prudētia vtute iclinat. ¶ Ad aliud ꝺ moderari: dico q̄ vtus moralis nō moderat^r actiue passionē q̄si eā factam ab obo faciat esse minorē. obz. n. delectabile pñs nāliter mouet fm vltimū sui: sz hitus pōt facere obm min⁹ ꝯueniēs potētie hituate q̄z potētie ñ hituate. sic̄ graui discōueniens est sursuz magis q̄z corpi neutro: lz grauitas nō eēt p̄n^m actiuum descēsus. Ita potētie fm se conueniēs eēt aliq̄ delectabile excessiuū. potētie aūt hituate p habitū iclinantē ad act⁹ moderatos est discōueniēs vel nō ita ꝯueniēs illud delectabile excessiuū: ⁊ p tāto q̄si p repugnātiā formalē vel virtualē ad habitū habit⁹ disconueniēs vel excedēs moderat^r ne delectabile imoderate delectet. ¶ Et ex hoc nō seq̄t^r aliq̄ actiuitas habitus: sic̄ nec hūiditas in ligno: lz ipsa moderet^r ne ignis ita vehemēter calefaciat sic̄ cor⁹ siccū. ¶ Aliter pōt dici q̄ virtus moderat^r passionē nō iā factā: sz fiēdā p q̄to iclinat potētiā: ⁊ hoc cū prudētia coexīte. vt fugiat imoderata delectabilia q̄ nata sunt iferre delectatōes imoderatas ⁊ nō admittat nisi delectabilia que nata sunt moderate delectare. ⁊ in hoc moderat^r nō gdez delectatōez inexī tem minuēdo: sed imoderatā que iesset p̄cauēdo. ¶ Ad aliud q̄ sine iusticia nō pōt qs opari iuste. dico q̄ ī p̄mo actu q̄ñ ē dictamē rectū generatiuū prudētie ⁊ ꝯforma tur illi electio alicuius iusti ibi nō tm̄ operat^r istuz: sed iuste operat^r eligēs: sed debz itelligi q̄ nō iuste sine iusticia operat^r fm oēm pfectōez fm quā possz aliqs iuste operari: quaz vna est delectabilitas ⁊ facilitas in operādo qō nō cōpetit potētie nō habituate sic̄ hituate.

Ad primam qōnem dicēt eē opi. magistri q̄ solus spiritussā ctus iexīs sine aliquo habitu medio iformā te voluntatē mouet ipsam ad actū meritoriū al'r q̄z moueat aiam ad credere ⁊ sperare: qz ad credere ⁊ sperare mouet mediātibus habitibus fidei ⁊ spei: ⁊ ita dr negasse oēm charitatē creatam. ¶ P̄ro hac ꝺcl'one pōt argui duab⁹ vys. p̄ma accipit ex impfectiōe forme vel habit⁹ vel nō necessitate ad mouēdū. ¶ Ubi arguo p̄mo sic. sicut se hz act⁹ nālis ad nālē habituz sive acqsitū: ita vr se hr̄e actus habitus infusi ad habitū ifusuz: sz habitus acqsitus tm̄ facilitat ⁊ tribuit delectabil'r operari: nō aūt dat ipsam substantiam actus: sic̄ pz in. q. p̄cedēti. q̄ similr ifusus tm̄ tribueret delectabil'r operari aut saltem illud tribueret si ineesset: sed peccator iā iustificatus p̄mo nō delectabil'r elicit actū diligēdi deū. ita. n. videt ei difficilis resistētia vitys ⁊ ꝺtinuatio bonoz operuz sic̄ qñ erat in peccatis: vel nō multo facilioz quouscz per pugnā ⁊ victoriā passionū acqsierit habitū. ⁊ tūc delectabiliter operat^r. igit nō est aliquis habitus ifusus illi iustificato: qz illo delectabil'r operaret^r si ineesset. ¶ P̄. si ostenderet^r bonū supernāle volūtati in puris nālibus voluntas illud sufficiēter amabit: qz sufficienter hz obm ppoz tionatū ⁊ approximatū. q̄ nō requirit^r aliquis habitus infusus ad diligendū bonū supnāle. Assumptū p̄bat^r: qz si min⁹ bonū oñsum volūtati nude pōt diligi. q̄ ⁊ mai⁹ bonuz. q̄ si ex puris nālibus volūtas pōt aliqd diligere pōt diligere summū bonū si sibi oñdat^r. ¶ P̄. act⁹ ille diligē di qui esset illius hitus supnālis esset etiā supnālis. ⁊ ita crearet^r imediate. supnālia. n. nō p̄ducunt^r in esse p aliq̄z mutatōez de aliquo: sz tm̄ p creatōez. si creat^r act⁹. igit nō p̄supponit aliqd sue creatōi. ¶ P̄. hitu ꝺtigit vti cū hīs voluerit. ꝺmēta. z. de aīa: sz nō experit^r qs se posse illo habitu vti cū voluerit. nō. n cum voluerit pōt facil'r ⁊ delectabil'r elicere act⁹ feruētes amādi. sic̄ pz de ꝺtēplatiuis q̄ qñq̄z expiunt^r se magnā deuotōez hr̄e: qñz etiā cū eq̄li conatu minorē vel nullā. ¶ z^a via accipit^r ex hoc q̄ spiritussc̄us sufficiat mouere sine hitu vbi arguit^r p̄ sic. p̄ma cā pōt p se illō qō pōt cū z^a: q̄ z^a ē tātūmō cā agēs: sz hit⁹ si ineēt nō hr̄et cālitatē nec̄iā respcū act⁹ nisi aliquo⁹ cau se agētis: saltē pz q̄ nō formalis nec mālis. de q̄ igit cālitas ei⁹ erit extriseca: igit q̄cqd pōt. s. s. cū hitu causare in actu: hoc pōt sine hitu. pluralitas sine nec̄itate nō vr ponēda: qa supfluit. ¶ P̄. voluntati hñti habitū ad hoc q̄ agat fz illū oz. s. s. coopari: aliogn nō eēt cā p̄ma in omni actiōe creature: nō aūt coopat^r: qa volūtas hz istū hituz: qa tūc. s. s. nō esset cā p̄ma: sed q̄si cā z^a respcū volūtatis hñtis habitū: qz determinaret^r p habitum volūtatis ad coagēdum volūtati. q̄ ecōuerso: qz cooperat^r volūtati. iō volūtas fm illū habitū operat^r: sed eque pōt coopari ⁊ ī p̄mo istāti nāe volūtati nō hñti charitatez. q̄ ⁊c. ¶ P̄. filius dei sic ē vnit⁹ nr̄e nāe q̄ operabat^r opera illius nāe. ita q̄ illi act⁹ vere dicebant^r esse filij dei vt suppositi agētis. Et tamen nihil p hoc derogat^r assumpte nāe q̄n ipsa esset p̄ncipiū suaz operationū. ergo a simili spūscūs pōt aliquo mō vniri voluntati vt ipse agat opera volūtatis: nec per hoc derogat^r nāe voluntatis in aliquo vt p̄ncipij operatiui. ¶ P̄. itellcūs est magis passiuus q̄z voluntas ⁊ minus actiu⁹. igit magis idiget aliquo actuāte ad hoc q̄ possit in actū suū: sz ponit^r posse in visionē beatā absq̄z omni forma iformāte ex hoc solo q̄ essentia dei est sibi

ꝑsens q̄si ꝑ modū forme. ℊ multo magis volūtas pōt in omnem actum suum sine forma informante per hoc q̄ spūsc̄us sit sibi quasi forma ad diligēdum.

Contra istam ꝛcl̄onem siue sit ſm intentionē magistri siue nō: arguit̄ duab⁹ vys. ¶ Prima accipit̄ ex iustificatōe peccatoris siue acceptatōe dīna. ⁊ hoc absq̄ actu elicito. ¶ Scōa ex rōne actus meritory. ¶ Ex ꝑma via arguit̄ sic. peccator ante penitētiaz ē iniustus. post penitētiā est iustus. sic̄ scriptura cōiter vocat peccatorē iniustū: ⁊ liberatū a pctō iustū. ¶ Ex hoc arguit̄. iniusticia cū sit formal'r ꝑuatio nō pōt auferri ab aliquo nisi ei det̄ habit⁹ oppositꝰ: qz ꝑuare priuationē est habitū ponere: qz sunt ꝛmediate opposita circa aptū natū. io. metaph̄. aīa est apta nata recipere iusticiā. ℊ ille iustificat⁹ q factus ē de iniusto iust⁹ recipit habitum oppositū illi ꝑuatiōi. ꝛ. n. nihil ꝛ esset sibi formal'r nūc q̄z ꝑus nō magis careret ꝑuatiōe nūc q̄z ꝑus caruit. ¶ Ꝑ. peccator añ pniam est indign⁹ vita eterna: post penitētiam ē dignus: nō est aūt dignus nisi ꝑ aliqd formaliter sibi ihērēs: cui ſz regulas dīne iusticie iudicat̄ vita eterna reddēda: ⁊ nil tale ꝑus habuit. igit̄ aliquid positiuz ē formal'r in isto: ꝑ qō ē dign⁹ vita eterna. ¶ Ꝑ. de⁹ nō acceptat peccatorē ad vitaz eternā: iustū tñ acceptat. Quero qd est acceptare ad vitā eternaz. hoc nō est velle volūtate bñplaciti beatificare ꝑ tūc: qz tūc beatificaret statiz. ℊ hoc ē velle istū ſm dispōnez ſm quā nunc hz eē dignum tali ꝓmio quē ꝑus nō voluit esse dignū. ¶ Ista diuersitas nō pōt poni vt videt̄ in voluntate dīna: qz nihil ē ibi nouū: qz ꝛmutabilis: nō igr̄ hoc erit nisi ꝓp diuersitatē a ꝑte illi⁹: qz illo eodē mō se bñte voluntas diuina eodē mō vult ipm se habere. ¶ Cōfirmat̄ ista rō. qz volitio dīna q̄ est oīno vn⁹ act⁹ in se nō hz rōnem oppositorum actuū siue distinctoz absq̄ omni distinctōe obiectorum. hoc. n. velle diuinū nō ē velle quorundaz bñplaciti vel nolle. nisi illa obiecta distiguant̄. alioquin ꝺdictoria erūt vera absq̄ omni distinctōe causante istam veritatē. ℊ cū de⁹ velit istū iustificatū ad aliqd ad qō nō vult peccatorē: ꝓp quā diuersitatē dr̄ diligere iustos ⁊ odire peccatores in scriptura: sequit̄ q̄ ista distinctio ſm rōnem ex ꝑte volitōis dīne nec̄io regrat distinctiōez actualez ex parte ipsoz obiectoz. al'r igit̄ se hz iste in se quādo dr̄ dilectus a deo vel accept⁹ ad vitā eternā aliter quādo odi tus. ¶ Ultimo ſm istā viaz arguit̄ sic. q⁹ si nihil aliud ē in aīa illius post pniam q̄z añ: nō videt̄ q̄ aliquo alio modo se habeat ad deuz nec de⁹ ad ipm: qz nō videt̄ ibi esse alietas ꝓp mutatōez aliq̄z ex parte dei factā. ℊ si ꝓcedat̄ sic̄ videt̄ necessariū: q̄ aliquo mō al'r se hz ad deū. ⁊ ecōuerso. hoc est ꝓp mutatōez ipsi⁹: ⁊ ita aliqd ifiet sibi formal'r de nouo: nō aūt ifiūt ei de nouo fides ⁊ spes: qz manent ista in peccatore. ℊ charitas. ¶ Possz argui ſz istā viā: qz de⁹ offensus peccatori ꝑus postea penitēti remittit offensam. hoc nō est per mutatiōez aliq̄z volūtatis diuie: sicut in me pōt esse quādo remitto offensaz. igit̄ hoc est ꝓp hoc q̄ ille cui remittit̄ offensa al'r se hz ī se. ¶ Sz istud argumētuz nō ꝛcludit sicut patebit in 4°. di. i. q. 16. vbi dicet̄ q̄ ꝑus nā deus remittit offensam peccatori q̄z det ei grām. ¶ Uñ argumēta si qua valēt ſm istā viam accipiēda sunt ex iusta acceptatiōe passiua ⁊ ordine siue dignitate ad vitam eternā que cōueniūt iustificato ⁊ nō peccatori. sicut argutū est ꝑus: nō aūt ex sola remissione offense qō ſm se est min⁹ q̄z iustū esse. ¶ Ex scōa via arguit̄ sic. nihil dr̄ formal'r agere aliqua actione nisi ꝓncipium illius actionis sit forma agētis. hoc accipit̄ ex secūdo de anima. vbi ex hoc q̄ anima est quo viuimus ⁊ sentimus: concludit̄ q̄ anima est actus ⁊ forma sic agentis. igit̄ cū operatio meritoria sit volūtatis vel hominis per

T. c. 15. ⁊ inde

T. c. 5. et 24.

volūtatem operantis sequit̄ q̄ illud quo meritorie agit sit forma eius: hoc aūt quo meritorie agit nō pōt esse pura nā: qz tunc ex solis nālibus posset meritorie agere: qō videt̄ error pelagy. igit̄ requirit̄ aliquid supernāle: non fides vel spes. ꝑz: qa manent in pctōre. ℊ charitas. ¶ Ꝑ. nulla actio est in potestate agētis nisi ipsum habeat formam ſm quā possit agere. Si. n. per aliquid tātuz extrīsecum coassistēs sibi qō nō est in potestate ei⁹ posit agere. talis actio nō est in ptāte eius sicut nec coassistētia illius extrīseci est in potestate eius: sed spūm sanctū coassistere volūtati nō est in ptāte volūtatis: sic̄ nec vl'r actio cause superioris est in ptāte cause iferioris. igit̄ si ex sola tali coassistētia possit agere. ⁊ nō habeat in se formā qua sufficiēter possit exire in actū meritoriū. sequit̄ q̄ actus meritorius nō erit in ptāte eius: qō videt̄ inconueniens. ¶ Ꝑ. si spūsc̄us moueat spāl'r volūtatē in actōez meritoriā sequit̄ q̄ illa motio est creatio alicuius in ipa volūtate ⁊ respcū illius volūtas nō habebit aliquā causalitatem: sed tātum receptōez passiuā. igit̄ vel illud est actus diligendi: ⁊ ita sequit̄ q̄ actus diligēdi nullo modo est a volūtate. vl'istud est aliqd nāliter precedēs actū diligēdi. ⁊ illud voco habitū: qa perfectio ꝓz actu que accipit̄ in potētia habituali videt̄ esse habitus. ¶ Ꝑ. 4°. nō minor idētitas est ꝑis ad filium q̄z possz esse quecūq̄z vnio .ſ.ſ. ad volūtatē: qz in eadē nā: sed ꝓp illā idētitatē nō dr̄ pater operari aliquid filio. sicut ꝑz ſm Augu. 7. de trini. cap. i. vel. 4. q̄ ꝑr nō sapit sapientia genita. ergo nec multo magis voluntas dicet̄ aliquid operari ꝓp vnionez spiritus sancti cooperātis ad ipsam.

Ad solutionez huius qōnis tria sūt videnda. ꝓmo si debeat poni aliqs habit⁹ supernālis gratificās nāz beatificabilē. zº si simpl'r sit nec̄iuz talē habitū poni ad hoc q̄ talis nā beatificet̄. 3º qd circa hoc senserit magr̄. ¶ Quātū ad ꝑmum articulū pōt dici q̄ ex nullo actu quē expimur: nec ex subā actus: nec ex intensiōe act⁹: nec ex delectatōe siue facilitatōe ī operādo nec̄z ex bonitate siue rectitudine morali actus possumus cōcludere aliquē talē habitū supernālem ineſſe: qz quocūq̄z istoz dato possz aliquis habens charitatem cognoscere certitudinal'r se esse in charitate. ex hoc. ſ. q̄ actū illū sibi experiret̄ ieſſe: vel actū sic itēsuz sibi ieſſe: vel sic delectabil'r vel facil'r ieſſe vel recte rōni ꝛsonuz eē. ¶ Rō aūt q̄re nō pōt ꝛcludi ex actu vel aliq̄ ꝛditōe ipsi⁹ act⁹ talē bitus ieſſe ē: qz vel act⁹ pōt ex sola potētia bre oia ꝑdicta ꝛcurrēte rōne recta sic̄ tenēdo q̄rtā viaz in ꝑcedēti sol'one positā: vel si ꝛcurreret habit⁹ aliqs ꝓp aliq̄z ꝛditōez ꝑdictaz: possz iste eē aliqs bitus acqsitus. possz. n. amicitia acqsita tātā itensionē actui dare sic̄ cā z⁹ cū potētia vt ꝑma possz etiā tātam facilitatez ⁊ delectatōez tribuere. possz ēt habitus ita ꝛsonus esse rōni recte q̄ act⁹ elicit⁹ nullā ꝛditōez euidēter apparētē hēret ex qua necessario ꝛcludere t̄ ipm elici ſm habitū supnālez. ¶ Oz si dicas. subito mutat̄ volūtas vt ītēse ⁊ facil'r ⁊ delectabil'r operet̄. ⁊ hoc modo ꝛsono supernāli rōni. hoc est ad dictamē fidei: ⁊ non pōt ita subito acgrere habitum amicitie ordiate ꝛsonū fidei. igit̄ hz hitū aliquez nō acqsitū quo ad subito agēdū iclinat̄. ¶ Rº volūtas pōt satis subito mouere q̄z tuz ad actus nāles qui subsūt total'r potestati eius: qz sicut dicit Aug. ꝓmo retractationū. c. zz. nihil tā est in ptāte volūtatis q̄z ipa volūtas. igr̄ ex tali subitatōe nō pōt ꝛcludi ꝓposituz. ¶ Dico igit̄ q̄ vltra oēs ꝛditōes ꝑdictas. vz. vltra intensionē act⁹ delectatōez facilitatōez in agēdo rectitudinē siue bonitatez ⁊ ꝛformitatē rōni recte: siue recte ſz dictamē prudētie: siue ſm dictamē fidei: vltra inquā hec omnia credit̄ eē

vna conditio in actu. vz. q̄ est acceptabilis deo nō q̄daz cōi acceptatōe solūmodo quatenus acceptat oēm creaturaz: vel quo etiā modo vult actū subtractum peccato aliogn nō esset ab ipso: sed acceptatōe spāli que est in voluntate dīna ordinatio huius actus ad vitā eternā tanq̄ meriti ꝺdigni ad p̄miū hoc modo credimus etiā nāz nostram beatificabilē iustā esse habitualiter acceptā hoc ē q̄n nō actualiter opaī: adhuc tamē volūtas dīna eā ordinat ad vitā eternā tanq̄ dignā tāto bono ſm dispōnez quā hz habitual'r in se ꝓpter hāc acceptatōez nāe beatificabilis habitualē: etiam q̄n nō operaī: ꝛ pp acceptationē actualē actꝰ eliciti a tali nā. opz ponere vnū habituz supnālem: quo hñs formal'r acceptet a deo: ꝛ quo actus elicitꝰ eius acceptet tanq̄ meritozius. sic.n. nō videt acceptari nā vel actus sine aliquo habitu iformante: qz sic̄ argutū est: nō videt deꝰ aliā volitōez ſm rōnem habere de obiecto. nullo modo diuersificato: nec etiaz actus vt acceptabilis deo videret esse in ptāte agētis nisi illud q̄ formal'r ageret sic esset forma eiꝰ. ¶ Sz dubiū est qualiter habitus iste sit rō acceptādi nām ꝛ actū. ¶ Rō quidem acceptādi nāz videt esse sicut q̄daz decoz nāe complacēs volūtati dine. Ita q̄ siue ponaī habitꝰ iste actiuꝰ siue nō actiuus ex hoc solo q̄ ē talis forma decorās ꝛ ornans aīam pōt esse rō acceptādi nām: sed ad actus acceptationē plus regriī q̄ q̄ agēs bēat hūc decorē spūalē. aliogn hñs talē habitū nō possz bñe actū idūntez aliquē nec peccare venialiter: qō ē icōueniēs. ꝺña pz: ga neutr istoz tollit istū decorē operātis: ꝛ ita vtrūq̄ eēt acceptū si actus acceptaret ex solo decore operātis. Opz igit̄ dicere q̄ iste hītus p̄ter hoc q̄ est decoz spūalis etiā est inclinās ad determiatos actus: ꝛ hoc siue nō actiue ſz q̄rtam viā posītā i sol'one p̄cedētis qōnis: siue qō magis videt actiue ſm zam viā. Qō ꝓbaī p̄mo: ga aliogn videret q̄ sine isto possz bñ actus intēsissimus diligēdi deū: ꝛ ꝫ tam in via q̄ in pria: ꝛ ita beatitudo: ga i illo istāti nāe in quo elicit actꝰ a p̄noꝰ actiuo si sola volūtas esset p̄nm actiuum ipsa eēt p̄nm iquantū actū eq̄ pfectū sine isto habitu sic̄ cū isto: ꝛ ipsa potētia posset equali conatu agere: vt pz. q̄ pfectissimꝰ actꝰ diligēdi sine habitu tali hēri possz. Secūdo ꝓbaī idē: qz aliogn nō videret vez esse qō dic̄ Augu. de libero arbi. q̄ gr̄a se hz ad libez arbitriū sicut sessoz ad equū: qz sessor actiue regit ꝛ mouet equū q̄liter vult: nec etiā illud qō dicit in epistola ad sixtū. volūtate ingt cōcomitante nō p̄ceēute. pedissequa nō dña: nō aūt esset volūtas pedissequa gr̄e si ipsa gr̄a nullam causalitatez hret. ¶ Sz tūc est vlteriꝰ dubiū de isto habitu comparato ad potētiaz operātem: q̄. vz. istaz oz dici p̄ma cā ꝛ que scōa. Videt.n. ex dictis q̄ gr̄a ē cā p̄ma. ¶ Sz oppositū oñdit. p̄mo ga potētia vtit habitu: ꝛ nō ecōuerso. ¶ Et zo qz actio nō eēt libera si gr̄a esset p̄ma causa. volūtas.n. nāliter moueret: qz gr̄a nāliter moueret: ꝛ sicut volūtas nō libere moueret ita nec libe ageret: cū nō ageret: nisi ga mota. ¶ 3o ga vt videt volūtas semel habēs gr̄am nunq̄ possz peccare: ga causa scōa semp sequit motionē cause p̄me nec pōt moueri ad oppositum illiꝰ ad qō p̄ma causa mouet. ¶ 4o volūtas est illimitatioz ad actꝰ q̄ ipse hītus. illimitatio aūt ad plures effectus videt cōpetere cause superiori. ¶ Dic potest dici q̄ i actu meritorio de quo est sermo duo ꝺsiderare opz. vz. illud qō precedit rōnem meritoꝛy: ꝛ in hoc gradu icludit ꝛ intensio actus ꝛ suba actus ꝛ rectitudo moralis. vltra hoc cōsidero ꝛ ipsam rōnem meritoꝛy qō est sic esse acceptū a diuina volūtate in ordie ad p̄miuz: vel acceptabile esse: siue dignuz acceptari. ¶ Hoc zm membz vius esset si actus eēt ꝛplete meritorius per aligd qō esset in merēte. acceptare.n. nō est in ipso: sed est actio diuina. actio aūt dīna nō videt per se regri ad meritū: qō etiā ꝓbaī: ga respcū huius acceptari videt esse meritū. nam aliquis actus dignus est. aliquis alius nō. igit̄ añq̄ itelligat acceptatus est aliqd i actu quo dignꝰ sit acceptari. q̄ tūc est in ipso rō meriti saltē respcū acceptatōis. ¶ Cōtra. rō meriti non habet complete nisi habeat rō digni vel digne ordinabilis ad p̄mium qō est beatitudo: ꝛ hoc digne ſm iustitiaz ꝺmutatiuā siue retributiuā: sed gcūq̄ actus ex solis intrinsecis agētis nō hz hunc ordinē. tunc.n. deus nō possz ei q̄ sic opatus est nō retribuere beatitudinē. naz iniuste eā sibi subtraheret. hoc aūt ē falsum. q̄ talis ordo ſm iustitiā est ex sola voluntate dīna gratuite ordinante: ꝛ ita rō meriti complete erit ex ordinatiōe volūtatis dīne illius actus ad p̄miuz. ¶ Et qō adducit̄ ꝓ scōo membro q̄ actio dīna nō est de rōne meriti. ¶ Rūsio. rel'o i actu merētis ad actōez dīnaz est de rōne meriti: que rel'o nō est sine actione diuina. ¶ Si dicas q̄ tūc nō est in potestate merentis mereri: sicut nec in potestate eius est illa actio dīna. ¶ Simil'r p̄ncipalius erit dei mereri q̄z mei: qz p̄ncipalius in merito est ex actōe dīna. ¶ Ad p̄mum dico q̄ actus qui est merituz est in ptāte mea supposita influētia generali si; habeo vsum liberi arbitrij ꝛ gr̄am: sed completio in rōne meriti nō est in ptāte mea nisi dispositiue: tamē sic dispositiue q̄ ex dispōne diuina semp sequit̄ istud completiuū ad agere meuz. sicut semp segt̄ animatio ad orgāizatiōez factā a causa nāli. ¶ Per idē dico ad zm: ga lz p̄ncipalius. i. vltimū ꝛ completiuū i merito sit a deo: nō sequit̄ tamē q̄ deus meret: qz meritoz ē actus libere ꝛ ſm iclinatōez gr̄e elicitus acceptꝰ deo vt p̄miabilis beatitudine: ꝛ ita mereri est sic agere: deꝰ aūt nō sic agit. ¶ Cōtra. saltez p̄ncipalius i merito est a deo. ¶ Rūdeo. si p̄ncipaliꝰ dicaī vltimū cōpletiuū ꝺcedaī. si dicaī p̄ma realitas vel pfectioz realitas negetꝰ. qz actꝰ est absolutū quid ꝛ p̄us nā ista acceptatiōe passiua ꝛ magis ens ea. ¶ Ad illud qō scōo adducit̄ ꝓ scōo mēbro q̄ actꝰ meret acceptari. ¶ Rūdeo i hoc ē rō meriti ſz qd: ga nō ē ordiatio actꝰ ad btitudinē vt ad p̄miū iuste reddēdū ꝓ tali actu: ꝛ ꝺcedit̄ q̄ acceptatio ista passiua dīna nō icludit̄ i rōne meriti ſm qd. sic̄ nō regrit̄ in rōne meriti de ꝺgruo: quo attritꝰ meret iustificari. Et qō ꝓdictū est: ē itelligēdū ō acceptatōe eterna q̄ deꝰ ab eterno p̄uidēs hūc actū ex talibꝰ p̄ncipijs eliciēdū voluit ipm eē ordinatū ad p̄miū: ꝛ ita actu volūtatis sue ordinādo ipz ad p̄miū voluit ipz esse meritū: q ſm se cōsideratꝰ absq̄ tali acceptatiōe dīna ſm strictā iustitiā nō fuisz dignus tali p̄mio ex itrīseca bonitate: quā hret ex suis p̄ncipijs: qō pz: qz semp p̄miū est maiꝰ bonū merito. ꝛ iustitia stricta nō reddit meliꝰ ꝓ minꝰ bono. iō bñ ꝺr̄ q̄ semp deꝰ p̄miat vltra meritū ꝺdignū. vl'r gdē vltra dignitatē actꝰ q̄ ē meritū: ga q̄ ille actꝰ sit ꝺdignū meritū hoc est vltra nām ꝛ bonitatē actꝰ itrīsecā ex mera gratuita acceptatiōe diuina. Et forte adhuc vltra illud ad qō de cōi lege eēt actꝰ acceptandus: qñz deꝰ p̄miat ex mera libalitate. ¶ Ulteriꝰ sic̄ in actu meritorio sūt duo predicta. s. suba actꝰ cū rectitudie: ꝛ rō meriti: sic hitꝰ gr̄e ē q̄dā q̄litas ꝛ ꝓter rel'onē illā quā hz ad rōnē rectā iquātū ē hitꝰ bonꝰ formal'r hz spāle rel'onē ad volūtatē dīnā acceptātē ipz vel subm hñs ipz: hītus ille ſm subam iclinat actiue ad actū ſm suba z. ¶ Et hoc actiue vt cā ptialis tenēdo zam viā i p̄cedēti sol'one. ꝛ i hac cālitate habitꝰ est cā zª. ꝛ potētia cā pª. sic̄ dcm̄ est in sol'one p̄cedēti de hītu cōiter ꝛ potētia. ponēdo habitū actm̄: ꝛ hoc ꝓbāt rōnes nūc adducte. Sed accipiēdo actū ſz rōnem meritoꝛy pōt dici q̄ p̄ncipal'r illa ꝺditio ꝺuenit actui ab habitu ꝛ minꝰ p̄ncipal'r a volūtate. magis.n. acceptaī actus vt dignus premio: ga ē elicitꝰ a charitate q̄z qz ē a voluntate libere eli-

citus quãuis vtrũq; necessario requiraꝫ. ¶ Exemplũ huius põt poni de diuisiõe alicui⁹ corporis mediãte cultello. ipsa quidem diuisio absolute magis est a potẽtia vidente q̃z a cultello. ⁊ iõ potẽtia motiua fortior velocius diuidit: sed tamẽ iquãtũ hec diuisio comparaꝫ ad visum sub rõne acceptabilis vt cui placeat: magis attribuiꝫ cultello: qz lenitas partiũ diuisaꝝ que placet visui magis ẽ ex acutie istrumẽti q̃z ex efficacia virtutis p̃ncipaliꝝ diuidẽtis. Similr sonus magis est ex pcussione corporis sonantis q̃z ex pcussiõis ordie: ⁊ tamẽ vt acceptabilis auditui magis ẽ ex ordie pcussiõis q̃z ex efficacia potẽtie pcutiẽtis: imo possz esse efficacior vis pcutiẽtis: ⁊ tñ oino nõ acceptaret auditui: qz non esset sonus armonicus. ¶ Aliõ exẽplum. sl. n. pr̃ est causa p̃ncipalis respcũ filij: ⁊ mater minus p̃ncipalis. tamẽ ipa põt esse causa p̃ncipalior filij iquantũ dilecti vel diligibilis alicui. hoc ẽ q⁹ fili⁹ magis diligaꝫ: qz ẽ mr̃is vt gignẽtis q̃z qz ẽ pr̃is vt gignẽtis. Ita de⁹ põt ordinasse aliquẽ actũ acceptare tanquã dignum tali p̃mio vel acceptabilẽ vel acceptãdũ esse: qz ad illuz actũ iclinat hitus aliqs vt p̃n^m actiuũ eius ptiale: ⁊ q⁹ p̃ncipalius per hoc acceptet vl acceptabilis sit: q̃z qz ẽ a reliqua cã partiali. ꝑm igit hoc põt exponi illud Aug. charitas est sic sessor ad equuz. Et illud ẽt q⁹ volũtas respcũ gr̃e pedisequa est ⁊ nõ p̃uia. hoc qdẽ verꝫ est respcũ act⁹ iquãtũ meritorij⁹ est: sz nõ iquãtũ ẽ iste act⁹ i suba. ¶ Et p̃mũ exemplũ esset oino idẽ vel silr si equus esset liber ⁊ sessor p modũ nãe esset dirigẽs equũ ad certum terminuz. tũc magis placere possz. ⁊ hoc alicui ordiate volunt: cursus eq ex hoc q⁹ ẽ ꝑm iclinatõez nãlem ipsi⁹ sessoris ad certũ terminũ q̃z ex hoc q⁹ equ⁹ vi sua motiua velociter curreret. tũc etiã possz equus ex sua libtate sessorem deycere: vel preter eius directõez in terminũ aliuz se mouere: ⁊ in p̃mo qdẽ fieret equus oino nõ acceptabilis: qz nõ hr̃et sessorẽ pp quez acceptaret a tali volũtate. In scõo sz equus talis eẽt acceptabilis: nõ tñ cursus ei⁹ acceptaret: qz nõ esset ꝑz directõez sessoris. ¶ Hoc mõ in ꝓposito. voluntas. n. est quasi equus liber. ⁊ gr̃a quasi sessor p modũ nãe iclinãs ad obm per modũ determinatũ. ꝑz h⁹ iclinatõez act⁹ volũtatis placz: alr ñ placeret: sic q̃ñ est pctũ veniale vel act⁹ idifferẽs: q̃ñ aũt sessor abycit: qõ fit per peccatũ mortale: oino ipsa voluntas fit displicẽs. hoc etiã modo volũtas ẽ pedisequa: qa nõ ex se ita determiate iclinat ad terminũ: pp quã iclinationem act⁹ acceptaꝫ: sic gr̃a iclinat: ⁊ voluntas põt illud participare a gr̃a: qz cõpetit gr̃e magis p essentiã q̃z sibi. ⁊ in hoc ipsa erit cã scõa: tñ in eliciẽdo actũ volũtas hz p̃mã rõnẽ motiui. ita q⁹ in causando aliqd itrinsecũ actui nõ sit volũtas z^a cã: sed in essendo: pp qõ actus acceptet: qõ dicit respectũ eius ad extrinsecũ. satis qppe pole est pp cãz p̃ncipaliorẽ effcũs competere illi effectui aliq̃s rel'onem ad ex minus p̃ncipalr q̃z pp cãm eius minus p̃ncipalẽ. sicut pz in exemplis supra positis. hz aũt ⁊ hitus ille sic ⁊ quilibz ali⁹ hitus moralis iclinare determiate ad obm siue ad finẽ ex vtute obiecti: quã aliquo modo pticipat. nam sic hitus itellectualis hz aliquo modo in se obm presens tãq̃ sub rõne obiecti itelligibil'. Ita hitus moralis habz quodãmodo obm in se sub rõne boni diligibilis: ⁊ ita sic ille hz vtute obiecti quodãmodo agere ad p̃tiam obiecti. ita iste virtute obiecti suo mõ ꝓtẽti hz iclinare i obz. ¶ Et ex hoc appet qũo hitus magis determiate iclinat ad obm q̃z potẽtia: qz determiatius includit obm. ¶ Et ꝑm hoc eẽ possz dici q⁹ illa cãlitas ptialis que attribuiꝫ hitui ꝓuenit sibi ex ea pte q̃ obm dr̃ actiuũ respcũ actionis ⁊ nõ ex ea pte q̃ potẽtia dr̃ actiua: qz magis hitus viz suã hz ex obo quod determiate icludit q̃z ex ipa potẽtia. ¶ Et si tũc arguaꝫ sic argutũ fuit i pcedẽti solone q⁹ habitus determiat ⁊ iclinat potentiã. g̃ ẽ cã p̃or. rñsio q̃raꝫ alibi. ¶ Rñdeo q⁹ verꝫ est inquãtũ act⁹ est meritorius: sed nõ iquãtũ actus ille ẽ in suba.

De secundo articulo dico: q⁹ de⁹ de potẽtia absoluta bñ potuisz acceptare nãm beatificabilẽ acceptatõe spãli pdicta exñtez in puris nãlibus. Et similr actũ eius ad quẽ eẽt inclinatio eius mere nãlis potuisz acceptare vt meritoriũ. Sed nõ crediꝫ ita disposuisse q⁹ nãm purã vel act⁹ ei⁹ sic acceptet: quia actũ ex puris nãlib⁹ eẽ meritoriũ appropinq̃t errori pelagy. iõ verisimlius crediꝫ q⁹ acceptet nãm ⁊ actũ ei⁹ tãq̃ meritoriũ p hitus supnãlem. ¶ Sz ẽ duplex dubitatio. vna qũo aliqd in nã creata possit esse rõ: q̃re acceptaꝫ a volũtate oina vel absolute vl tali mõ: cũ nihil in creatura sit rõ actus dini nec in se nec vt tẽdit super tale obm. ¶ Alia. quia circũscripto oi dono supnãli est distinguere iter amicũ ⁊ inimicũ vt inimic⁹ dicaꝫ in quo est pctũ nõ deletũ. ⁊ iõ manet offensa. nõ inimic⁹ dr̃ i quo nõ ẽ offensa: sz añ collatiõez ois boni supnãlis possz alicui inimico dimitti offensa. sic dicit in 4.º di. i. q. 6. ¶ Ad ista rñdeo q̃re ibi. ¶ Ad p^m põt dici q⁹ i hoie ẽ aliqd qõ reddit ipm acceptabilẽ ô lege ordiata: ⁊ illud dr̃ acceptabile ꝑz qd: qz nõ est donũ: nisi qz acceptũ. ¶ Ad z^m dici põt q⁹ inter amicũ ⁊ inimicuz est dare mediũ. s. nec amicũ nec inimicũ positiue. Negatiue nõ: qz si ñ bz pctũ: nec ẽt gr̃am: qõ deus facere potest: nec ẽ inimicus nec amicus positiue. ¶ Quãtũ igit ad istũ articulũ nõ ẽ nec̃iuz ponere hituz supnãlẽ gratificãtẽ: loquẽdo de nec̃itate respiciẽte potẽtiaz dei absolutã: ꝑcipue cũ possit dare beatitudinẽ sine omni merito ꝓcedẽte. lz sit nec̃ium loquẽdo de nec̃itate q̃ respicit potẽtiam dei ordinatã: quã ordinatõez colligimus ex scriptura ⁊ ex dictis sanctoꝝ: vbi bẽmus q⁹ peccator ẽ idign⁹ vita eterna: ⁊ iustus dignus.

Quantum ad z^m articulũ possz dici q⁹ magr̃ non negat oẽm hitum supnãlez. ipse qppe di. z7. c. i. illud quoq; mirabile adducit Augu. ad darda nũ dicẽtẽ: q⁹ ad tẽplũ dei ptinẽt pueri sanctificati: q non valẽt cognoscere deũ. g̃ de⁹ habitat puuluz: q tñ nõ põt hr̃e actũ elicitũ circa deuz. Ista habitatio q̃ cõpetit paruulo regenerato ⁊ nõ aly non põt eẽ sine omni hitu supnãli i ipso paruulo. nec. n. põt poni pp actũ: qz talẽ actũ ñ hz nec habere põt: nec pp nãm solã: qz nõ habitat aliuz paruulũ nõ regeneratũ: cũ in eo sit eadẽ nã. silr. z6. distĩ. libri. z. videꝫ ponere gr̃az creatã in aia. Itaq; põt dici q⁹ magr̃ posuit vnũ hitũ quo informãte aiaz. s. s. inhitat: ⁊ vt habitãs q̃si pficit potẽtias hitib⁹ supnãlib⁹: duas qdez itellectiñ ⁊ volũtatẽ fide ⁊ spe ad credẽduz ⁊ sperãdum: sz volũtatẽ nullo a^o habitu ad amãdũ q̃z isto p quẽ dr̃ habitare: qz act⁹ iste amãdi ẽ ita pfect⁹ q⁹ põt attribui imediate illi hitui q̃ formalr iherẽte spũscũs inhitat tanq̃ pfectissimo hitui nõ sic pñt act⁹ credẽdi ⁊ sperandi attribui imediate illi hitui p quẽ spũs scũs inhitat pp imperfectõez istoꝝ actuũ ⁊ pfectõem illi⁹ hitus quo spũs scũs inhitat mẽtes. iste. n. dr̃ eẽ ita pfect⁹ q⁹ nec i pr̃ia euacuetur q̃ñ aia erit tẽplũ dei. tũc. n. ñ manebũt credere ⁊ sperare. Et hoc mõ auctes Augu. faciũt p magr̃o: nõ q⁹ nullus sit hitus supnãlis formalr gratificãs aiam: sz q⁹ non ali⁹ ab isto: p quẽ. s. s. inhabitat aiam: eo mõ q̃ hitus credẽdi ⁊ sperãdi alius est ab hitu quo inhabitat: ⁊ hoc patebit soluẽdo rõnes q̃ adducũt p p^o pte. q. Scõm B igit nõ vr magr̃ discordare ab alys: nisi qz vel ponat gr̃am aliũ habitũ esse a charitate: vel saltẽ dicat istũ habitũ: q realr ẽ gr̃a: formalr esse in volũtate ⁊ nõ in essentia anime: quia tũc nõ inhabitaret. s. s. per habitũ vnũ q̃si radicalẽ respcũ fidei ⁊ spei: nisi p̃mo iſint: sed inhabitaret per habitũ formalr informantẽ voluntatẽ q quodã ordine nãe eẽt po-

sterior fide ⁊ spe. Sed tenendo eundē habitū esse realr charitatē ⁊ grāz vtz ille habit⁹ iformat eēntiā aie ꝑmo. ⁊ sic a.s.s.inhabitāte essentiā aie fluāt ỽtutes iformātes potētias vel sit ī volūtate formalr iaz ꝑsuppositis fide ⁊ spe ī potētys.de hoc in z⁹.lib⁹.di.z6.saltē charitas nō vi deꝛ ali⁹ habit⁹ realr ab isto q quē.s.s.inhitat aiaz:⁊ ita nō sic.s.s.q bitum mediū a⁹ⁱ ab isto quo inhabitat mouet ad diligere sic̄ mouet ad credere ⁊ spare.

Ad argumenta principalia. ¶ Ad ꝑ⁹ dico:q argumtū Augu.sic tz. oīs diligēs ꝓximum diligit dilectōez suā formalr si ỽuertit se sup illā.oīs aūt diligens dilectōez suā formalr diligit spiritū scīm g est dilectio p eēntiā.g̊ oīs diligēs fr̄em diligit spm̄scīm.z⁹ ꝑpō in ordie q̄ tn̄ erit maior in syllogismo disponēdo:ꝓbaꝛ sic:qz ordiate diligēs minus bonū magis dz diligere aliud mai⁹ bonū:ꝑcipue qm̄ in minori nō ē rō diligibilitat] nisi a maiori bono. dilectio āt mea formaliter ē min⁹ bona q̄z dilectio illa bona p eēntiaz q̄ est.s.s. ⁊ precise ab ista dilectione illa hz rōnem diligibilitatis. ¶ Istud g̊ argumētū ꝓbat deū esse diligēdū: ⁊ nō tamē q sit dilectio mea formalr:nec q non sit in me alia dilectio formaliter. debent quippe intelligi duo syllogismi: in argumēto Augustī.quoꝝ vnus ē iste. diligens fr̄em diligit dilectōez qua formalr dilr̄git.ista aūt est dilectio pticipata.g̊ diligit dilectōez participatā. ¶ Ulteri⁹ ali⁹ syllogismus:diligēs dilectōez pticipatā dz diligere dilectionē p essentiā:de⁹ est dilectio per essentiā.g̊ ⁊c. ¶ De z⁹ argu⁹ ei⁹.vz.de dono excellentissimo dici pōt q argumētū sic tz:nullū donū creatū ē excellēti⁹ charitate creata.g̊ charitas ē pfectio simplr.⁊ nō ex rōne sui icludens limitatōez.ꝯña ista ꝓbaꝛ:qz omni dono qō nō ē pfectio simplr eminēti⁹ ē aliqd in creaturis qō formalr ē perfectio simplr.ulterius oīs pfectio simplr formalr cōpetit spūiscō ex hoc q ipm̄ ē donū simplr excellētissimū ac p hoc deus:qa de⁹ pōt dare se ipm:⁊ ita excellētissimuz donum ei⁹ est deus.igiꝛ.s.s.ex hoc q ē donū excellētissimū simplr:est oīs pfectio simplr:sz cū hoc stat q ista perfectio simplr in nobis sit pticipata:⁊ alia essentialr ab ipsa psona dina q̄ ē pfecta hac pfectiōe simplr. ¶ Absolute g̊ argumēta Augu. ꝑsupponūt vnū vez q de⁹ sit formaliter dilectio ⁊ formalr charitas: ⁊ nō tm̄ effectiue.sicut dr̄ spes vel patiētia mea:qz efficit patiētiā tanq̄ nō pfectionē simplr.⁊ iō nō ỽueniētē sibi formalr: sz charitatē efficit ī aīa ⁊ dilectōez tāq̄ pfectōez simplr.⁊ iō sibi formalr ỽueniētē: quēadmodū alio mō facit bonitatē alio mō humanitatē.ex hoc qppe q facit hūanitatē:nō segr̄ q sit formalr homo: sz tm̄ cā effectiua hoīs:sz ex hoc q efficit bonitatē segr̄ q sit formalr bonitas:⁊ rō ē:qa oīs pfectio simplr q̄ est in cāto reducit ad cām formalr habentē istā pfectōez:nō sic de pfectōe limitata. Sz qd faciūt iste auctoritates sic ītellecte ad ꝓpositum magistri. ¶ Rño.qz ille bitus quo īclinaꝛ aīa ad diligendū meritorie ē pfectio simplr in tm̄ vt ista pfectio simplr conueniat formalr spūiscō:segr̄ q iste bitus possit eē īmediatus bitus respcū dilectionis q̄ est pfectio simplr:⁊ p hoc spūsscūs vt inhabitās p istū habitū īmediati⁹ cāt illum actū q̄z credere vel spare:respcū quoꝝ nō pōt eē aliq̄ cā ꝓxima q̄ sit pfectio simplr. ¶ Sz ꝫ istā rn̄siones arguo sic.vr̄ ꝑmo q ꝓpō sit falsa cui initiꝛ.vz. q oī pfectōe nō simplr in creaturis eminentior sit siue pfectior aliq̄ pfectio simplr.vr̄.n.bre istantiā de eēntia supremi angeli q̄ nō ē pfectio simplr:⁊ tm̄ nulla res nobilior illa vr̄ eē ī tota creatura. ¶ Ꝑ.male vr̄ rō ⁊ itētio Augu.adduci ad ītentōez magr̄i:qz ex ꝑma rōne br̄ q spūsscūs est formaliter dilectio p essentiaz. Ex scōa habeꝛ si qd.vz. q spiritussscūs est formalr charitas p essentiā: qūo ex hoc iferr̄ q nō est ī nobis aliqua dilectio habitualis siue charitas alia ab isto habitu:per quez spūsscūs dr̄ inhabitare. Iste qppe habitus quo.s.s.inhitat vel nō est pfectio simplr:sz aliqua limitata:vel si est:non sequit̄ quin alius bitus ab isto possz poni ꝓximū ꝓncipiuz eliciēdi actū meū diligē di meritorie.nā iste actus est limitat⁹ ⁊ pfectio limitata. ¶ Alr pōt dici de rōne Augu.ad ꝓpositū magr̄i. ¶ Ad aliud pz.quo mō charitas ē bona p pticipatiōez.ex di.8. questio.scōa. vbi expositū est quo modo forma simplex participat causam suam.

Ad argumenta p opione q̄ imponit̄ magro q̄.vz.negat bitum supnālem gratificantez. ¶ Ad ꝑ⁹ dico:q iste habit⁹ simplr dat acceptabilr opari:⁊ etiā dat aliq̄z actiuitatē respcū act⁹ sic̄ aliq̄ causa z⁹ respcū eius:sed nō dat delectabilr neq; faciliter q̄ ỽueniūt bitui acqsito iquantū distiguit̄ ab infuso p hoc q acqrit̄ ex freq̄nter agere. ¶ Ad z⁹ⁱ q̄uis alig dicant volūtatē in puris nālibus nullū actū posse br̄e circa obm supnāle visuz:tn̄ hoc improbatū est di.i. q.4. Cōcedo igiꝛ q posz br̄e actū circa tale obm oñsum siue nude siue p actū fidei:sz iste act⁹ circa obm oñsuz a fide nō esset meritori⁹:qz nō esset fm̄ iclinatōez illi⁹ habitus fm̄ quē solus de⁹ disponit acceptare actū: nec etiā in prima eēt beatitudo:qz nō eēt ita pfectus sic̄ possz bēri a tali potētia si essz pfecta ꝓportionalr bitui supnāli. ¶ Etsi obycias q ille act⁹ circa dinam essentiā visam posz esse ita pfectus q totalr getaret volūtatē:ga eliceret fm totum conatū ei⁹.⁊ p ỽs esset beatific⁹. Qō etiā vr̄.ga talis volūtas br̄et qcqd vellet:⁊ nihil vellet male.hoc aūt est esse btm̄ fm̄ Augu.iz.de tri.c.5.vel.i5⁹. ¶ Rño q nō solū illa voluntas non esset beata:qz nō haberet quicqd vellet:eo modo quo deberet velle.deberet enī velle acceptabilr diligere:⁊ hoc nō br̄et:sz etiā nō esset beata:qz nō br̄et actū ita pfectū sic̄ ꝓpeteret sibi ī gradu nāe sue. nulla.n.potētia bitualis pōt br̄e actū ita pfectuz sine habitu sic̄ cū bitu:īmo q̄to potētia ē pfectior tāto min⁹ potest br̄e actū ꝓportionabilē sue pfectiōi si careat omni habitu:qa exquo ē sil⁹ ꝓpor⁹ geometrica duaꝝ potētiarū īequaliū ad bitus ꝓportionalr pfectiuos erit aliq̄ proportio arithmetica:⁊ ita simplr magis deficiat potētia pfectior si nō pficiaꝛ p bitum q̄z potētia imperfectior. ¶ Qō etiā addit̄:qa bz qcqd vult. ¶ R⁹ nō tāta volitōe quāta pōt ordiate appetere illud obm.pōt.n.ordiate appetere br̄e illud tanto actu q̄tus ꝓpeteret sibi ex nā potentie ⁊ bit⁹ ꝓportionalis sibi:⁊ ñ tm̄ ita pfecto actu sic̄ ꝓpetit sibi ex puris nālib⁹:nō aūt br̄et ꝑmo mō:sz tm̄ z⁹ mō. ¶ Cōtra illud. vr̄ q tūc nulla volūtas eēt btā q̄ nō br̄et charitatē maximā cui⁹ eēt capax. ¶ Ꝑ.sic̄ argutū fuit in pcedēti solone:ex rōne q̄ potētia ē pfecta in sūmo gradu potētie pōt in supmū gradū seu ī supmū actum:ita q nihil deficit sibi ex defectu bitus.g̊ volūtati ī quocūq; gradu nihil deficit ī isto gradu pp defectū bitus. ¶ Ad ꝑmum rñdeo q nō pōt ordiate velle br̄e obm beatificum maiori actu q̄z corrñdente meritis suis.talis nō ē maximus cui⁹ ē capax:semp tm̄ ē maior illo:quē possz br̄e exñs ī puris nālib⁹. ¶ Ad z⁹ⁱ dico:q voluntas īfinita ꝓtinet in se eminenter p idētitatē totā pfectōez bitus.⁊ iō nullā pfectionē minorē dat actui:qz nō itelligit̄ iformari bitu:sed potētia finita nō icludit p idētitatē habitū ꝓportionalez sibi.⁊ iō pōt deficere a pfectiōe sibi ỽueniēte in agēdo si nō pficiaꝛ habitu. ¶ Ad z⁹ⁱⁱ dico:q act⁹ iste nō creaꝛ: loquēdo p̄pe de creatōe:tm̄ qz respcū ei⁹ ỽcurrit aliq̄ a causa z⁹ actiua:creatio aūt ē soli⁹ agētis ꝑmi sine cā z⁹.tū ga ḃ ꝑsupponi aliqd receptm̄ ipi⁹ act⁹:puta volūtas.ī creatione aūt nihil susceptm̄ ꝑsupponit̄:qñ igiꝛ dr̄ q oē supnāle creaꝛ si ꝓcedaꝛ de oī actu ꝑmo supnāli.nō opz ꝓce-

dere de supnāli q ē actꝰ scōus: qz ad ipm ꝯcurrit potētia creata ꝛ in rōne actiui aliquo mō: ꝛ in rōne receptiui: tñ pōt dici supnālis rōne forme siue hītus ꝯcurrētis ad eiꝰ ꝓductionem. Iz nō īmediate creeā. Alr pōt dici q actus nō ē ꝑpe supnālis: qz ꝛ si hītus ꝑsupposit⁹ sit a cā supnāli īmediate: tñ iste posit⁹ in eē est cā nālis respcū sui actus. ꝛ iō actꝰ q ꝓducit ꝑ talē hītum nō ē ꝑpe supnālis. ita. n. nālr pōt se hre ad actū suuz forma q supnālr ꝓducit sic se hz ad actū suū forma q ē mere nālis: ita q dria ī ꝓductōe formaꝝ nō cāt nec ꝯcludit distinctōez caꝝ in ꝯparatione ad suos effcūs. ¶ Ad 4m dico: q in ptāte voluntatis ē nō īpedite vti isto hītu: ꝛ qñ cū eq̄li conatu opaā volūtas: hītus eq̄lr sibi coopaā: qa hītus ex pte sui agit per modū nāe: nec tñ semp erit eq̄lis delectatio ꝯñs actum elicitū. delectatio qppe ē ab obo qō attingit ꝑ actū: ꝛ nō tñ ab īpa potētia agēte circa obm. nūc aūt qñ obz nō ē pñs ī se: ſz ī enigmate pōt ab obo delectatio diuersimode cāri: nūc plus: nūc minꝰ. Iz actꝰ circa ipm ꝛ eq̄ intensus semp eliciāt ex eq̄li conatu. ¶ Qō igr dr de ꝓplatiuis vez est de deuotōe hoc ē de delectatiōe ꝯñte actū: non aūt de ipso actu amādi elicito q qñq̄ est itēsior ꝛ magis meritoriꝰ: Iz ipm sequaā minor delectatio vel q̄si nulla: ꝛ qñq̄ minorē actū ꝛ in se ꝛ in acceptatōe dīna concomitaā maior delectatio ad alliciēdū paruulos vt auidiꝰ sequanā illud cuiꝰ dulcedinē ꝑgustarunt.

Ad primuz de zᵃ via ꝯcedo q. ſ. ſ. possz actū cāre īmediate ī volūtate: ꝛ ipm tanq̄z a se creatū acceptaā tāq̄z dignū vita eterna: ſz nec tē iste actꝰ eēt volūtatis vt ī ptāte eiꝰ: nec credimus ipz talē actū acceptare: qz disposuit actū liberi arb. ꝛ q eēt ī ptāte eiꝰ acceptare. ¶ Ad zm dico: q. ſ. ſ. coopari igni ad calefaciendū nō est miraculū: coopari aūt aq̄ frigide ad calefaciēdū: si tñ sine ꝺdictōe possit sibi ꝓpetere aliqua cālitas respcū calefactōis hoc esset miraculū. Ita dico in ꝓposito q spūsscūs coopari volūtati hītuate ad actū eliciēdū ſz illū hītum: hoc est de cōi lege: qua deᵒ assistit cāe scōe ad suū actū: ſz ipm coopari volūtati nō hītuate eēt miraculū. si tñ volūtas ipsa possz opari. ¶ Dico ḡ q. ſ. ſ. coopaā volūtati hñti charitatē: nō quidē qa hz charitatez: ita q charitas eius sit cā ꝑoz mouēs spūscū ad cooperandū: ſz qz. ſ. ſ. omni causę scōe gñalr cooperaā ad illū actuz ad quē ſm formā suā ordinaā: qūo ē diligere ī volūtate habituata. ¶ Cū igit dicis q ꝑus opaā. ſ. ſ. q̄z voluntas habeat charitatē: ſlz ē: nisi itelligaā de ꝑoritate eminentie sic cā supioz. sil quippe coopaā. ſ. ſ. volūtati hñti charitatem: ꝛ ipsa opaā: aut si cōcedaā q ꝑus cooperā spūsscūs q̄z hēat charitatē nō seq̄ā. ḡ eque possz coopari volūtati nō hñti charitatē: qa nō ita coopaā nō hñti formā ad agendū sic hñti. ¶ Ad 3m dico: q si p cōicationez idiomatum opatōes hūane vere dicanā de ꝝbo: tñ actus ꝓpr ꝝbi in nā dīna nō erāt in ptāte illiꝰ hoīs: vt ipse iquantū homo possz mereri actibꝰ illis. nō. n. xps in hoc nobis meruit si filiꝰ deī q erat ī carne creauit aīas cuz pre ꝛ spūscō. Et ita ad ꝓpositū nō merebit volūtas mea si. ſ. ſ. qūocūq̄z ꝺūctus ei causet i ea actū diligēdi. ¶ Ad vltimū dico: q Iz illud faciat difficultatē tenētibꝰ spēm esse actū ꝑmū respcū itellectus ꝑ quē itellectꝰ pōt ī actū scōm sic lignum calidū calefacit calore: qa si hoc esset verū esset difficile saluare q itellectus nō informatus aliqua forma posset in opatōes: tñ ſm illā viā quā dixi di. ʒ. huiꝰ ꝑmi. q obm siue in se siue i spē est sicut causa partialis ꝯcurrēs cū intellectu ad causandū itellectōez nō facit aliquā difficultatē: qa obm in se pñs qūo erit in pria sufficit absq̄z omni īformatōe ad cāndū visionē vel ex se solo cū intellectu. ¶ Et si arguiā q sine habitu iformāte pōt eē visio perfecta. ḡ ꝛ fruitio pfectissima. ¶ R. nullus negat cōiter in gloria habitū lumis glorie in itellcū. Et iste ex pte itellectus pōt poni coꝛrñdere charitati ex pte volūtatis.

¶ Ut aūt certius fiat qō diximus auctoritate ꝯfirmamus. Oz spūsscūs magis ac minꝰ ꝓcipiaā ꝛ homini augeaā. ꝛ nō hñti deā: ꝛ habēti vt plus hēaā: Augu. ostendit super Joānē dicens. Sine spū scō constat nos xpm nō diligere: ꝛ eiꝰ mādata seruare nō posse: ꝛ id nos posse atq̄z agere tanto minus quāto illū percipimus minꝰ. Tanto ꝝo amplius q̄ꝛto illum percipimus amplius. Idcoq̄z nō solū non habenti: vez etiaz habenti nō incassuz ꝓmittit. Non habenti qdem vt habeaā: habenti aūtē vt amplius habeaā. Nam si ab alio minus: ꝛ ab alio amplius nō habeā: sanctus Helyseus scō helye nō diceret. Spūs q ē in te duplo sit in me. Xpo aūt q est dei filius nō ad mensurā datꝰ est spūs. Neq̄z. n. sine gra spūs sancti est mediatoz dei ꝛ hominū homo xps. Oz. n. est vnigenitus dei filiꝰ eq̄lis pri: non est gre ſz nature. Oz aūt in vnitatē psone vnigeniti assumptus est homo: gre est nō nature. Ceteris aūt ad mēsurā daā: ꝛ datꝰ addit: donec vnicuiq̄z ꝑ modo sue perfectionis ꝓpria mēsura compleaā. ꝛ infra. ¶ Hic queriā cuz spūsscūs per quem diuidunā dona ipse sit donū vtrū cōcēdēduz sit q per donū diuidanā ac denā dona: Ad qō dicimus qz per donū qō est spūsscūs: singulis ꝓpria diuidunā: ꝛ ipm communiter omnes boni hñt. Unde Augu. in. xv. libz. de trini. ait. Per donum qō est spūsscūs in commune omnibꝰ membris xpi: multa dona que sunt q̄busq̄z ꝓpria diuiduntur. Non. n. singuli quiq̄z habent omnia: sed hi illa: alij alia: q̄uis ipm donuz a quo cuiq̄z ꝓpria diuiduntur oēs habeāt. i. spm scm. Apte dicit per donū dona donari.

¶ Qō. III.

Circa augmētū charitatis. Supposito q charitas possit augeri: ſm illud Augusti. ad bonifaciū. ¶ Charitas mereā augeri vt aucta mereaā ꝛ pfici. Et ſm illud Augu. 6ᵒ de tri. c. 7. vel. 8. Jn rebus incoꝛporeis idez est melius esse qō maiꝰ esse. aliq̄ aūt charitas ē melioz altera: qz ei coꝛrñdet maiꝰ ꝑmiuz eēntiale. ḡ aliq̄ charitas est maioz alia. ¶ Quero de mō augmenti charitatis: ꝛ ꝑ vtz tota charitas ꝓexñs coꝛrumpaā: ita q nulla realitas eadē numero maneat in charitate maioze ꝛ minoze. ¶ Oz sic arguo: qa alias ipa forma augereā ſubiectie: qa ipsa eadē manēs transmutareā de minoꝛi ad maiꝰ: hoc ē falsuz: qa forma simplex subm trāsmutatiōis eē nō pōt: ſz auctē. 6. ꝓncipio ꝛ. ḡ nō pōt charitas sic augeri. ¶ Cōtra. ꝑmo de gñatōe auctū oz manere. ḡ ꝛ ī augmēto quocūq̄z nō est coꝛruptio ꝓexistētis. T. c. 31 et. 35.

Hic dicitur q nihil charitatis ꝑexistētis manet idē numero in charitate aucta: ſz totuz qō ꝑfuit coꝛrūpiā ꝛ aliud īdiuiduū ꝓfectiꝰ illo gñaā, Bosfr quoli. q. 7.

¶ Ad hoc ponit rō. ga termini mot⁹ sunt incompossibiles ex. 5. physicoꝝ. igit̄ b⁹ mot⁹ vel mutatōis quo charitas auget̄ termini erūt icōpossibiles. g illud qō est terminus ad quē simplr est incompossibile termīo a quo. g nō icludit idē numero. ¶ Cōfirmat̄ ista rō. qz sic in spēbus ponit̄ magis z minus pp ordinē eentialē spērū: ita vr ponēdū suo mō in idiuiduis eiusdē spēi: sed spēs pfectior q̄ dr̄ maior est simplr alia nā ab ipfectione: ita q⁹ nihil idē numero nāe iferioris manet i supione. ergo in idiuiduis eiusdē spēi nihil ipfectōis idē numero manet in pfectione. ¶ Cōtra istā positōez arguit̄. 6. vys: quaꝝ ꝑma sumitur ex ꝑsuppone forme in augmēto illi⁹ forme: z ꝟm istā viā arguo ꝑmo sic: Iz nō neče sit deū augere charitatē i illo istanti in quo elicit̄ act⁹ meritorī⁹ quo meret̄ charitas augeri: tñ pōt tūc augere charitatē: ita q⁹ augmtū qō gs meret̄ simul tpe det̄ qñ actus elicit̄. ¶ Ex ℔ arguo. iste act⁹ q meret̄ augmētū charitatis est meritorī⁹. igit̄ ꝑsupponit charitatē in isto istāti in quo elicit̄: quero quaz. nō istā nouā partē que acqrit̄: qa ista sequit̄ actuz sicut premiuz meritū. g ꝑsupponit istā que ꝑexistebat. z p ꝯns nō corrūpit̄ illa i illo istāti: qa si sic tūc in illo istāti nō possz act⁹ meritorius elici in quo tñ gs meret̄ augmētuz charitatis. ¶ Si aūt ꝓteruiat quis q⁹ deus nūq̄ auget charitatez in instanti in quo habet̄ actus meritorius respcū augmēti: Iz semp posteri⁹ durationē p eo q⁹ nō auget pp actū iquantū elicit̄: sed inquantū est in acceptatōe diuina: z hoc modo manet post istās in quo elicit̄. z tūc post ipm ꝯfert̄ augmētū. ¶ Licz ista rnsio oino sit improbabilis p eo q⁹ nō euadit difficultatē in alys. ꝑmo qdē qz i vtutibus moralibus z itellectualibus vtus auget̄ p actū elicitū: z nō quādo actus ille nō ē: qz qō non ē nihil cāt. g qñ actus ille ineſt: tūc est rō augendi hituz. g si tūc generet̄ nouū idiuiduū z corrumpit̄ idiuiduuz qō ꝑfuit: segt̄ q⁹ actus augmētatiuus hitus nō eliciet̄ ab habitu: Iz a sola potētia: qō vr̄ icōueniens: qa tūc ꝟm dcā in precedenti .q. act⁹ augmētatiuus hitus eēt ipfectior q̄ ali⁹ nō augmētatiuus hitus elicit⁹ ab hitu. ¶ Et si etiā ꝯcedat conclusionē q⁹ act⁹ augmētatiuus hitus acqsiti elicit̄ a sola potētia quāuis hoc videat̄ iconueniēs: nō tñ euadet hāc difficultatē spāliz. si ponat̄ species itelligibilis augeri p actus itelligēdi: qz nō pōt ille act⁹ elici a sola potētia circūscripta specie: qz sicut patuit di. 3⁹ hui⁹ ꝑmi. nō sufficit itellcūs sine specie ad actū itelligendi eliciēdum. g non pōt aliqua inte⁹ augere speciez: que elicit̄ a sola potētia. illa igit̄ intellectio augmētatiua speciei ꝑsupponit spēm: z nō illud idiuiduū qō generat̄. g indiuiduuz preexistēs nō corrūpit̄. ¶ Oz si neget̄ itellectōez augere spēm itelligibilē. Ultima instantia ad ꝓpositus est ista. volūtas p actū suum pōt remittere actū itelligēdi: qō ꝓbat̄: qz pōt totalr corrūpe itellectōez z amouere itellcm̄ ab ℔ actu: z tñ volitio illa remissiua itellectōis ꝑsupponit nēcio intellectōez: nō aliq̄ nouā q̄ sequat̄ ipsam volitōez: ꝑz. igit̄ aliq̄ ꝑcedentē ipsam volitōez. z p ꝯns inte⁹ preexīs nō corrūpit̄ per eā. 2ª via est ex pfectōe illi⁹ forme q̄ iducit̄ per augmētum. vbi arguo ꝑmo sic. In actibus augmētatiuis habitus. act⁹ decimus pōt esse ipfectior ꝑmo: z tñ p istū actū decimū auget̄ hitus ad aliquē gradū: ad quez nō potuit ꝑ augeri p ꝑᵐ vel 2ᵐ actū: qō nō possz esse si totū ꝑexīs corrūpat̄: qz pfectio ꝑmi vel scōi act⁹ in se erat maior. z p ꝯns idiuiduū in cui⁹ generatōez potuit ꝑmus act⁹: potuit esse pfecti⁹ illo idiuiduo i qō potuit decim⁹ actus. g q⁹ pfecti⁹ sit illud qō segt̄ decimū q̄ ꝑmum non erit: qz nouū idiuiduū generat̄ vtute decimi: sed qz ꝑexīsti gnāto p act⁹ ꝑcedētes aligd addit̄: z ita manebit ꝑexistens. Si dicat̄ q⁹ ꝑcedentes act⁹ eliciti a charitate maneāt i acceptatōe diuina: Iz nō i se nec in alio ipresso a se vl' ab eis: nō soluit̄ argm̄ i acqsitiōe hituz nāliū z moraliū. ¶ Ꝑ. rō ñ soluit̄ i agētib⁹ nālib⁹. pono. n. q⁹ alicui calo i nouē gradibus adueniat aliqō calm in gradu minori. illud pōt aliq̄ mō itendere calz illō nouē graduū. z p ꝯns illud qō est in termīo actōis est pfectius in caliditate q̄z sit ipm agēs adueniēs z augmentās. hoc esset impole si eēt idiuiduū nouū gñatū p actū illi⁹ calidi iaz presentis. ¶ Nec pōt euadi hoc p ordinē graduū: puta q⁹ agēs potest reducere ad gradū pfectiorē illud passū: qō fuit sub aliq̄ gradu: qō nō potuit i ꝑn⁹ reducer̄: sic agēs pōt aiare passum qō ꝑus fuit organicū: z tñ nō organicū nō pōt reducere ad pfectōez tātā: z hoc pp ordinē formaꝝ vl' graduū in forma pp quē ordinez exīs sub ipfectiori pōt statiz duci ad pfecti⁹: nō sic si nō eēt sub illo gradu. ¶ Nō valz iquā hec rnsio: qz si calm. 8. graduū itendat calidū nouē graduū: z ista itensio fiat p calozis corruptōez preexīstis z gñatiōez noui idiuiduī. igit̄ i illo instāti in q̄ generat̄ calz. 10. graduū gentū excedit i pfectōe ipz generās: qō est ipole. igit̄ nō fit sic augmtatio. ¶ 3ª via sumit̄ z accipit̄ i nālib⁹ z i actōe ꝺry p ꝺriū. calm. n. agēs i frigidum añq̄z corrūpat total'r fridū remittit ipz. si in ista remissiōe gñat̄ ididuū. q̄ro a q̄ gñante. si nō fugiat̄ ad agēs vle: q̄ fuga ē ℔ irrōnabil': nō ꝓt assignari aliqō ꝓticulare gñans b⁹ indidui: qz calm remittēs fridū nō pōt p se generare aliqō idiuiduū fridi. igr̄ nec nouū remissū. ¶ 4ª via sumit̄ ex ℔ q⁹ ꝑz ꝯcedit eo mō motū i accntibus q̄ negat i subys. z p ꝯns magis z min⁹ i accntib⁹ sic regrūt̄ ad motū nō sic in subys. si aūt nō eēt augmtū in accntib⁹ nisi p corruptiōez pexīstis z gñatiōez noui: z tali mō pōt iueniri magis z min⁹ i subys. igit̄ nō saluat̄ magis mot⁹ ℔ q̄z ibi. ¶ 5º argr̄ p ℔ q⁹ nā sub ꝺtermīato gradu magis vel min⁹ eēt spēs ad idiuidua. z ℔ spēs iferior cōtēta sub spē nāe: z ita nulla spēs nāe itēsibil' vel remissibil' erit i idiuidua seu spāliss̄ima. ꝺnia ꝑª ꝓbat̄: qz gcgd dr̄ p se i gd de indiduis: z ē p se vnuz est spēs eoꝝ: nā i deterīato gradu tali vel tali dr̄ in gd de idiuiduis: z ē p se vnū: qz tota nā ꝟz hūc gradū eēntialr ē eoꝝ q̄ hñt nāz i tali gradu: z gradus nihil addit qō accidat nāe. ꝑz g q⁹ nā in tali gradu ē spēs. ꝑz etiā q⁹ nā i tali gradu ē min⁹ cōe spē nāe i se: igr̄ erit spēs iferior i ordie nāe. ¶ 6º z vltio argr̄. q⁹ si rō adducta ꝑ pōne valeret: ꝯcluderet eodē mō de q̄zto molis sic de q̄zto vtutis: z ita qñ q̄ztū molis augeret̄ nihil p ꝑe maneret idē. g i augmtatōe ꝑpe dcā q̄ztitas molis aucta nō remāeret ꝟm q̄ztitatē ꝑexīntez: qō vr̄ icōueniens. ¶ Rndet̄ ꝟm istā pōnez ꝯcedēdo ꝑnez: q⁹ ita ē nouū idiuiduū q̄zti molis qñ aligd ē maiº: sic aligd itēsi⁹ ē aliō idiuiduū q̄litatis vel q̄ztitatis vtual'. ¶ Sz ꝺ ℔ argr̄. qa duo vñr seq icōueniētia. ꝑ q⁹ si rarefiāt spēs vini erit q̄ztitas mol' maior q̄z ꝑus: qa rarefactōez ꝯcomitat̄ maior q̄ztitas. g illa q̄ztitas q̄ fuit vini ñ manet post rarefactionē. igr̄ nec manet ibi sanguis: qz ñ tenet̄ cōiter ibi sāguis manere nisi q̄zdiu manēt accntia q̄ affecerūt vinū ꝯuersuz. ¶ Aliud icōueniēs. qz tūc videret̄ q⁹ tal' rarefactio ñ posset eē vtute agētis nālis: vel q⁹ ageret agēs nāle nō ꝑsupposita mā aliq̄ vl' subo. ꝑz. qz ibi ñ ꝑsuppōit mā s balis: qz ibi ñ ē suba alterabil': nec ēt ꝑsuppōit ibi q̄ztitas eadez nūero manēs p te: z tñ agēs nāle pōt vt vr̄ sic rarefacere vel ꝯdensare istas spēs. igr̄ agens nāle pōt agere nō ꝑsupponēdo aligd i sua actōe. ¶ Ad ista icōueniētia respōdet̄. ¶ Ad ꝑᵐ. q⁹ q̄diu manēt accntia sil'ia illis q̄ affecerūt vinū manet sanguis: Iz ā t ñ maneāt eadē manēt tñ sil'ia post rarefactōez. ¶ Ad aliud ꝯcedit̄ q⁹ vt⁹ nālis pōt agere nullo manēte cōi sub termīs: nō tñ creat: qz ℔ posteri⁹ nāli ordie segt̄ ꝑus: ita nō ē in creatōe. ¶ Cōtra istas rnsiōes argr̄. qz cuz q̄ztitas illa noua nūero differat a ꝑexīte: z nō alio mō differat q̄ztitas aq̄ a q̄ztitate vini-

.c. 26. alibi

Gotfre. noli .9. q.4.

.5. phys. t.c.9. t.10.

nisi numero tm̃:qz nõ spẽ.pz.segr̃ q pp talem pmanẽtiã accñtiuz spẽ nõ nũero nõ plus manet sanguis 'sub q̃tita te ista noua q̃ maneret sub q̃titate aq̃ si ibi esset:pcipue cũ ista q̃titas noua nõ magis iclineť ad afficiendũ vinũ cui⁹ q̃titas fuit ꝑor q̃ ad afficiendũ aquã. ¶ Cõtra aliã rũsionẽ vr̃ eẽ incõueniẽs q ỽtus nãlis actiua nõ suppo nat i actõe sua subm. ¶ Ꝑ.q̃ro qũo vnum istoz̃ segr̃ ad reliquũ:aut sine actiõe nãlis agẽtis.z hoc ẽ manifestũ i cõueniẽs:ga tũc agẽs nãle frustra ageret: qz sine eo illõ ꝺñs adesset.g̃ nõ segr̃ nisi p actõem nãlis agẽtis:sed tale agẽs nõ põt ponere effectũ in esse sine cã mãli nisi possz creare qõ repugnat nãli agenti. ¶ Ꝑ.fm hoc possz dici: q agens nãle effectiue iducit aiam intellectiuaz:qz ipsa nãli ordine ꝺsequit̃ ad oꝛganiçatõez coꝛpoꝛis: ꝺñs habe tur cõiter ꝑ incõuenienti.

Ad questionem igit̃ pp rõnes improbantes istã opionem z ꝑcipue duas vel tres ꝓmas teneo ꝓnez oppositã q realitas illa positi ua q̃ erat i charitate minoꝛe manet eadẽ realr̃ i charita te maioꝛe:qualr̃ aũt hoc fit patebit i solonib⁹ sequẽtium qõnũ. ¶ Ad argumẽtũ in oppositũ dico:q nõ segr̃.ma net forma eadẽ i idiuiduo pfecto z ipfecto.g̃ ipa mutar̃ subiectiue:qz nõ manet sic̃ mã sub forma:sz sic̃ nã in idi uiduo:supꝛa quã qõlibet idiuiduũ aliqd addit. ¶ Et rõ defect⁹ ꝺñtie ẽ:qz illud qõ est subm vni⁹ idiuidui nãe est etiã subm alteri⁹ idiuidui:z illud etiaz est possibile z mu tabile ab idiuiduo in idiuiduũ.ipsa aũt forma sicut vni⁹ indiuidui nõ est subm:ita nec alterius.z ꝑ ꝺñs nec muta bilis de vno ad aliud.

¶ Qõ 4ª in ordine toti⁹ di.z zª hui⁹ partis secunde.

Secundo q̃ro vtz illud positiuũ chari tatis ꝑexistẽtis qõ manet in augmẽto sit tota eẽntia charitatis itẽse:ita q si ponereť charitas intẽsa sine subo:nullã rea litatẽ bẽret positiuã i se eẽntialr̃ aliã ab ista q̃ ꝑfuit in charitate remissa. ¶ Et q b̃ mõ realitas chari tatis ꝓexistentis sit tota essentia:z realitas charitatis
T.c.10. aucte.ꝓbar̃ ꝓmo.qz.8.metaꝑh.forme sunt sicut numeri quo ad hoc q sic̃ nũerus glibz addit⁹ numero numez variat:ita glibz gradus in forma additus variat spẽm.g̃ in eẽntia h⁹ forme nõ põt addi aliqd manente eadẽ spẽ. Supponiť aũt q itensa ẽ eiusdẽ spẽi cũ remissa.g̃ nõ addiť ibi aligs gradus vltra realitatẽ ipsi⁹ forme. ¶ Ꝑ.io.
T.c.25. metaꝑh.c.penul.dicit pb̃s.q ꝺrie formales mutãt spẽz. ꝺria graduũ in eẽntia forme si eẽt:essz ꝺria formal'.g̃ z̃c.
C.5 ꝺria ¶ Ꝑ.Porꝛphyri⁹ dicit:q ꝺria formalis nõ recipit mai⁹ nec min⁹:esse ingt vniuscuiusq vnũ z idẽ est:neq itẽsionem recipiẽs neq remissionẽ. ¶ Ꝑ.auctoꝛ.6.ꝓncipioꝛ. forma ẽ simplici z iuariabili ꝺsistẽs eẽntia. ¶ Ꝑ.si realitas aliq̃ aduenit ꝑexñti.g̃ charitas aucta non erit in spẽ: qz icludet aliqd accñtale nãe specifice:vel si ipa sit i spẽ p se nihil icludit nisi ptinẽs ad nãz speciei: z ita charitas minoꝛ q̃ nõ icludit illũ gradũ nõ erit in spẽ. ¶ Contra.si charitas maioꝛ non plus realitatis bẽret q̃ charitas mi noꝛ.tũc charitas cuiuslibz bti eẽt eq̃lis in nã charitatis charitati xꝑi.z fm b̃ Augu.6.de tri.c.7. In rebus icoꝛporeis idẽ sit mai⁹ eẽ qõ meli⁹ eẽ:charitas cuiuslibz bti eẽt eq̃ bona z meritoꝛia cuz charitate aie xꝑi: z ita foꝛet glibz eq̃ essentialr̃ beatus cũ xꝑo:qz ꝑmiũ essentiale coꝛrñdet q̃titati charitatis:qõ est impossibile.

Tho.i. 2.q.52. ar.i.z.2. **Opinio intens** argumñtis factis:ad ꝓmã partẽ vr̃ dicere q ꝑscindẽdo foꝛma a subo nõ ẽ magis z minꝰ in forma fm se p realitatez additã:z qz fm auctes scõz̃:opz ibi saluare aliq̃ mõ magis z minꝰ:opz ibi ponere magis z minꝰ fm ineſſe ipsius accñtis ipsi subo: qõ gdẽ ieſſe est sibi eẽ:z ita maioꝛitas accñtis q̃tũ ad ieſſe attribuiť vel maioꝛi ꝺispõni subiecti:vel maioꝛi amotõi oppositi indisponẽtis. ¶ Contra istã opionẽ arguo ꝓmo sic.ꝺria in summo sunt incõpossibilia i eodẽ.in gradib⁹ ỽo remissis nõ:b̃ nõ ẽ nisi aliqd ẽ in ꝺrio itenso qõ nõ ẽ in remisso.si.n.tota realitas ẽ i remisso q̃ ẽ in itenso nõ est repugnãtia itẽsi ad remissuz:sicut nec remissi ad remissum:sz illa icõpossibilitas nõ est bitudo ad subm:nec ex bitudie aliq̃ ad subm.ꝓor.n.ẽ incõpossibilitas foꝛmaꝛ i se:q̃ sit foꝛmaꝛ in subo recipiẽte.qz.n.sunt icõpossibiles in se.iõ nõ pñt recipi i eodẽ:nõ ecõuerso.g̃ istud qõ est rõ incõpossibilitatis i foꝛmis intensis oppositis est aliqd positiuũ in eis fm se: nõ tm̃ in oꝛdie ad subm. ¶ Ꝑ.idẽ nõ põt bis ꝓduci.z per ꝺñs nõ põt aliq̃ realitas bita p aliq̃ mutatõez acgri.g̃ ista realitas q̃ acgriť p motũ vr̃ mutatõez itẽsiõis nõ ẽ eadẽ positiue cũ ista q̃ ꝑfuit:qz tũc illõ qõ ꝑexistit realr̃ acgreret. ¶ Ꝑ.si forma ẽ idiuisibil'dat subo eẽ idiuisibile z idiuisibil'r. nõ.n.subm ẽ tale fm formã:nisi qz forma ẽ talis.g̃ si forma ẽ talis q fz se nõ ẽ aliq̃ maioꝛitas ꝑfectiõis nec subz fm eaz diceť magis tale. ¶ Ꝑ.ꝺ istos modos gb⁹ ponit̃ magis z minus in forma.ꝓmo ꝺ istũ moduz de dispõne ad maius z minus.si.n.est eadẽ dispõ.i. fm rõnez vnius dispõnis ad magis z minus:z ista est forma.segr̃ q i aliq̃ forma ẽ magis z minus. ¶ Si aũt ad aliquã formã ẽ dispõ non fm rõnez vnius dispõnis ad magis z minus: sic̃ volunt aliq dicere q in aere humiditas est. dispõ ad minoꝛẽ caliditatẽ: z siccitas i igne est dispõ ad maioꝛẽ caliditatẽ. ¶ Cõtra hoc arguo. vna spẽs fm se totã vr̃ hr̃e i susceptiuo rõnẽ vnius dispõnis sic̃ subm susceptiũ spẽi ẽ vnius rõnis z vnius dispõnis.vñ oĩa idiuidua vnius accidẽtis hñt dispõnem vnius rõnis sicut z formã eiusdez rõnis.g̃ z̃c.circũscripto omni alio qõ nõ est dispõ ꝓpa potest esse magis z minus in idiuiduis eiusdẽ spẽi:z ita itẽsio z remissio fm formã illi⁹ spẽi absq̃ hoc q ꝑcedãt tales dispõnes ꝺrie z oppositе i subis: z tũc queriť vt ꝓus: q̃re est aliqd nunc magis dispositus q̃ ꝓus vt ꝓus argum̃ est. ¶ Ꝑ.si ꝑcedãt tales dispõnes ad magis z minꝰ. tũc nõ erit motus vnus ab itenso ad remissuz:nec ecõtra. nihil.n.moueť ad remissum nisi quatenus bz dispõnẽ istã conuenientem receptioni eius.intensum aũt non habet dispõnem istam cõuenientem remisso. ergo opz ad hoc q possit moueri ad remissum q moueať ad dispõnẽ cõuenientem gradui remisso. ¶ Et ita etiã opz ad hoc vt ex remisso fiat intẽsum q ꝓus fiat motus a dispõne que est a remisso ad dispõnem que est ad intensum:z ita nunquã vnus motus imediate erit ab intenso ad remissum: ga non habẽt idem susceptiuum imediatum disposituz.

¶ Alia via que dicit de indispõne siue de amotõe contrarij indisponentis videť improbari per hoc q in angelis in statu innocentie nõ erat aliqua indispositio maioꝛ vel minoꝛ ad charitatem.ergo omnes recepissent charitatem equalem qõ non teneť. ¶ Tertia etiam via que teneť a quibusdam de radicatione forme in subiecto videť improbari:qz illa radicatio aut est aliqua forma absoluta:z habeť ꝓposituz:quia in tali est magis z minus: aut non.si non:sed tm̃ respectus:videť tunc q non possz habere magis z minus:nisi per magis z minus ĩ fundamento:sicut absoluta non cõueniunt in respectu nisi per fundamẽtum. ¶ Tunc etiã non ꝓprie saluať forma intensioꝛ:qz aliquando forma minus radicata in subiecto potest esse in se intẽsioꝛ: sicut ruboꝛ q est ex verecundia est intẽsioꝛ ruboꝛe q est q̃litas passibilis in alio.

Ad istam questionẽ ꝺcedo ꝑcipue ꝓbas ꝓmas rõnes ꝺtra istã opionẽ adductas q realitas positiua q̃ ꝑexistit i charitate mioꝛe ñ ẽ tota realitas positiua q̃ ẽ i charitate maioꝛi:

Egid quo.z i4.z c li.6.q IIDẽ. c li.14. Egid quolib q.9.

ĩmo si essent charitas maior ⁊ mior separate a subo maior haberet in se realitatẽ positiuã miozis: ⁊ aliam additam: si per ipole tolleretur ois habitudo ad subm: sic ꝙtitas molis si ponereꝫ separata a subo ẽt si per ipole non haberet icliatiõez ad subm: vna tamẽ esset maior alia: ⁊ ista haberet ĩ se totam realitatẽ positiuã miozis ⁊ aliqd additũ. ¶ Ad argumẽta ĩ oppm. ¶ Ad pm de nũeris dico ꝙ ꝓcedit ex defectu ĩtellectꝰ pbi. cõparat qdez ibi qditates ad nũeros iꝙtuz sũt diffinibiles eo mõ quo plo loquebaꝫ de qditatibꝰ ponẽdo qditates separatas. subeqdem hoc mõ accepte. i. qditates rerũ cõparanꝫ nũeris ſm istas ꝙtuor ꝓpetates. quaꝝ vna est ista: ꝙ qõlz addituz variat spẽm: ⁊ ĩtelligo sic ꝙ de vna spẽ faciat aliã vl de nõ spẽ faciat spẽm. quelz. n. dria addita diffõni vt idicat qditatẽ aut spẽm aliã a ꝓexñte cõstituit: aut si ꝓexistẽs fuerit rõ gnis determiat ad rõnẽ spẽi que nõ habebatur ante additionẽ drie. dico igiꝫ ꝙ addituz qditati accepte ſm rõnẽ qditatis alterat spẽm altero dictoꝝ modoꝝ: sz qõ addiꝫ qditati nõ vt qditas est non mutat. gradus aũt ĩdiuidualis qcũqꝫ: sicut ⁊ dria ĩdiuidualis ꝺbens ad eẽ hoc: siue vnitas vl plalitas ĩdiuidualis: ⁊ breuiter qcũqꝫ cõditio ĩdiuidualis addita nãe specifice nõ addiꝫ sibi ꝙtũ ad rõnẽ qditatiuam. ita ꝙ ſm istaz rõnẽ determiat eã. ⁊ pp hoc nõ mutat spẽz qditatis cui additur. nihil enĩ põt neqꝫ aliquã spẽm ꝓexistentẽ mutare in aliã spẽm: neqꝫ de nõ spẽ in aliquã spẽm: nisi ipm additum sit rõ spẽi: ⁊ tale nõ est aliqua cõditio indiuidualis. ¶ Ad formaz tũc auctoritatis dico ꝙ si adderet aliqd: qõ eẽt pars qditatiua: qditati ꝓexistẽti: mutaret spẽz: siꝯ si addatur aliqd qõ est pars numeri numero ꝓexistenti mutatur spẽs numeri. si aũt addatur aliqd qõ nõ est natũ esse pars numeri. puta aliqõ accñs. puta si ĩtelligereꝫ vna vnitas ternarij ĩtensioz fieri ꝙtuꝰ in se non mutareꝫ spẽs. ita in ꝓposito. qcũqꝫ dria ĩdiuidualis vel gradus additꝰ qditati nõ ẽ nata eẽ ps qditatis. ¶ Per idem pz ad ꝓphyriũ q filĩ modo loqtur de dria iꝙtũ est per se pars diffõnis. ⁊ hoc mõ cõsistit in ĩdiuisibili. ß est accipiẽdo illã ĩdifferentiã ſm quã abstrahiꝫ ab ĩdiuiduis que ĩdria totalis est gradus eiꝰ vt dria specifica sic nõ recipit magis ⁊ minus. qz quecũqꝫ magis ⁊ minꝰ posſunt competere ĩdiuiduis hoc mõ ⁊ sunt oia intra istam ĩdriam drie specifice ⁊ non addunt drie ſm banc ĩdriaz. ¶ Ad aliud de. io. meta. põt rñderi per idẽ vocando differentiã formalẽ driaz qditatiuã. põt ẽt dici ad formã ꝙ nõ ois dria formaꝝ ẽ formaľ loqndo ꝓpe de formali prout. vz. dria formalis est dria ſm formas: siꝯ non ois dria boiuz est dria in humanitate. cuius rõ assignaꝫ realiter ⁊ logice. ¶ Realiter sic: possunt boies habere humanitatẽ ⁊ differre: sz nõ per humanitatẽ: ⁊ ita in humanitate nõ differũt. ita possunt pure forme differre. ⁊ tamẽ nõ per formalitatẽ differũt. ⁊ ita neqꝫ formaľr: qz idẽ est differre formaľr ꝓprie loqndo qõ differre in forma vel per formã: logice sic. qz siꝯ terminꝰ drie ĩtelligendus per negationẽ iclusaz in dria respectu illius negatõis potest accipi ꝺfuse ⁊ distributiue. ita ẽt illud qõ denotaꝫ esse rõ formalis drie: quale est illud qõ ꝺstruitur cũ differre: vt in quo vel ſm qõ denotatur ꝙ posset cõfundi a negatione. nõ aũt ad negationẽ inferioris segtur negatio superioris: sz est destructio antecedẽtis. ¶ Ad aliud de. 6. ꝓncipys dico ꝙ sicut ꝓbat simplicitatẽ forme ita concedenda est sibi 9o. ꝓbat aũt simplicitatẽ oppositã ꝙtitati molis. qz ipsa addita nõ facit maius ſm molẽ. forma enĩ posita in subo nõ est aliqd maius ꝙtuꝰ fuit. cõcedaꝫ igiꝫ simplicitas forme oppositã ꝙtitati molis: sz hoc nihil ꝺ ĩtensionẽ q ꝓtinet ad ꝙtitatez pfectiõis ⁊ vtutis. ¶ Ad rõnẽ aliam dico ꝙ hoc ꝙ drie aliqd accidere nãe spẽi põt ĩtelligi duobꝰ modis. vnoo sic ꝙ sit extra rõnem qditatiuam spẽi: quomõ drie dria accidere generi. ⁊ sic accipitur accidẽs in fallacia accidẽtis ꝓ extraneo qõ est extra rõnem alterius. alio mõ drie accidẽs qõ nõ facit per se vnuz cuz eo cui accidit. sicut albedo in corpore. pmo modo dico ꝙ albedo ĩtensa aliqd habz qõ accidit nãe spẽi. ita ẽt habet albedo remissa: ĩmo omne ĩdiuiduuz aliqd habet qõ accidit nãe spẽi: alias nõ cõtraberetur nã spẽi. zo modo dico ꝙ albedo ĩtensa nõ hz aliqd qõ accidit nãe spẽi. qz iste gradus ꝙ ĩtelligitur addi ſm se nãe facit vnũ per se cũ nã sicut quecũqꝫ dria ĩdiuidualis addita nature facit vnũ per se cũ natura. Quãdo igiꝫ dicis si ĩtensum includit aliqd qõ accidit nãe spẽi. igiꝫ remissum qõ nõ includit istud nõ est in spẽ. ꝺña nõ valet loquendo de accidere ꝑmo. sumpto. quõ ⁊ nõ alio añs est verum.

¶ Nunc postꝙ coeternitatẽ triũ personaꝝ ꝓ modulo facultatis nostre ĩsinuauimus: iã de earundẽ eqlitate aliqd eloq supest. Fides. n. catholica siꝯ coeternas: ita ⁊ coeqles tres ꝑsonas asserit. Equalis est enĩ in oibꝰ pri filiꝰ: ⁊ pri ⁊ filio spũsci. Qz vt ait Aug. ĩ lib. de fide ad Petrũ. breuiter aperiẽs quõ itelligaꝫ equalitas docet. Nullus hoꝝ aliũ aut precedit eternitate: aut excedit magnitudie: aut separat ptãte: qz nec filio nec spũisco ꝙtum ad nature dine vnitatẽ ptinet: aut añrioz aut maioz est pri filio: nec filiꝰ spũsco. Eternuz qppe ⁊ sine initio est: ꝙ filiꝰ ꝺ nã pris extitit: ⁊ eternũ ac sine initio est: ꝙ spũsciꝰ de nã pris filij ꝙ ꝓcedit. Ob hoc ꝙ tres vnuz recte credimꝰ ⁊ dicimus deũ: qz vna prorsus eternitas vna ĩmẽsitas: vna nãliter est triũ ꝑsonaꝝ dinitas. Ecce breuiter assignauit Aug. in quo triũ ꝑsonaꝝ ꝓsistat eqlitas. s. qz alia aliã nõ excellit: aut eternitate: aut magnitudie: aut ptãte.

¶ Bist. xix.

Circa distinctionez 19am. quero ꝑmo vtꝝ ꝑsone sint eqles ſz magnitudinẽ. ¶ Qz nõ. qz ĩ ꝑdicamẽtis drie ꝙ ꝙtitati ꝓpriũ ẽ ſz eã ꝙ aliqd eqle vl ieq le dicaꝫ. ꝙtitas ñ ẽ ĩ ꝺo ſz Aug. 5. de tri. c. i. ꝺs ẽ magnꝰ sñ ꝙtitate ⁊ bonꝰ sñ qlitate. ꝙ ⁊c. ¶ Itẽ nihil ẽ ponẽdũ ĩ deo qõ dicĩ ipfectionẽ. eqlitas ẽ hꝺ. pbatio. qz repugnat pfectiõi in creaturis: qõ pz ꝑ Aug. 83. q. q. 4i. Si oia ingt eẽnt eqlia nõ eẽnt oia. igiꝫ pfectio vniuersi nõ posset stare cũ eqlitate. eqlitas igiꝫ nõ est in oibus melioz suo opposito. igiꝫ nõ erit pfectio simplr igiꝫ nõ erit in deo tãqꝫ eẽntiale vl cõe tribꝰ. ¶ 3o sic. pfcã eqlitas ẽ mutua. ß nõ ẽ mutua ſm Aug. 6. de trin. capo vltimo vel. 27. imago si pfecta est equatur ei cuius est imago nõ illud sue imagini. ¶ Oppositũ in symbolo Athanasij. pſone coeterne sibi sunt ⁊ coeqles. Et magr ĩ littera ꝓbat hoc spãliter per Aug. de fide ad Pe. c. z. Cap. de quãtitate

Hic primo videndũ est de eqlitate ꝓpe sumpta. zo de ipsa gnãliter sumpta. Et 3o qlis ẽ eqlitas ĩ ꝓposito. Et 4o oñdẽdũ ẽ ꝙ ß° ĩ dinis pſonis sit vẽ ⁊ pfecte eqlitas. ¶ De ꝑ pbs. 5. meta. c. ꝺ relone di stiguit tres relones fundatas sup vnũ. s. idẽ. sile. ⁊ eqle. ⁊ loquendo de istis stricte ⁊ ꝓpe appropriantur diuersis T. c. 20.

generib⁹:vt idētitas subē:eq̄litas q̄titati:ꝛ sil'itudo q̄litati.ꝛ ita forte possent alie rel'ones ꝑprie fundari super res alioꝝ generꝝ:sic̄ ꝑportionalitas sup rel'onē siue similitudinē duaꝝ ꝑportionū. Et hoc videt̄ Auic. dicere saltez de his tribus rel'onibus cōibus quas exꝑresse ponit pḥs. dico tamē ꝙ fundamētū remotū istaꝝ rel'onuz est res illius gn̄is. puta equalitatis fundamētum est res de genere q̄titatis. sil'itudis est res de genere q̄litatis. idētitatis est res de gñe subē. ꝓximū tamē fundam̄ vel rō ꝓxima fundandi est vnitas talis rei:qꝛ super rē talis generis vt diuersa est fundant̄ rel'ones diſperate et nō cōes.

¶ De scō dico. ꝙ qōcunq; ens est in se aliquē gradū determiatū in entibus ꝛ est forma vl' habēs formā. Et ꝟm hoc sic̄ pōt tripl'r ꝯsiderari qōcūq; ens ita ēt sup ipz pōt fundari triplex rel'o cōiter sumpta:qꝛ idētitas sup qōcūq; ens iq̄tū est qd:ꝛ eq̄litas vel ineq̄litas sup qōcūq; ens inq̄tū hz magnitudinē aliquā ꝑfectōis: que dr̄ q̄titas vtutis de qua dicit Aug. 6. de tri. c. 7. ꝙ in his que nō magna mole sunt idez est melius esse qđ maius esse. Sil'itudo aūt vel dissimilitudo pōt fundari sup qōcūq; ens inq̄tuz est q̄le ꝛ q̄litas q̄dam. de hoc mō q̄litatis logꝛ pḥs. 5. meta. c. de qualitate. ꝙ vnus modus q̄litatis est dr̄ia subē. i. dr̄ia essentialis. ꝛ hoc modo idiui dua eiusdem spēi sunt essential'r sil'ia iq̄tum habēt eandem dr̄iam specificam. que est vt q̄litas essentialis ipoꝝ. Et hoc modo cōiter ꝛ nō stricte accipiēdo istas rel'ones cōes dic̄ pḥs. io. meta. ꝙ omne ens oī enti cōparatū est idē vel diuersuz. ita ꝙ omne ens oī enti cōparatū est eq̄le vel ineq̄le. sicut igit̄ fundamētū idētitatis eq̄litatis ꝛ sil'itudis hoc modo cōiter sumptaꝝ est ens in cōi comparatuz ad qōcūq; ens in cōi. ita ꝛ ille rel'ones sunt transcendētes:lz nō cōuertibiles cū diſſūctōe diuidētes ens sicut diuidit̄ i nec̄ium et possibile.

T.c.19.

T.c.12.

¶ De 3°. dico. ꝙ sicut nullū genus nec aliqd alic⁹ gn̄is dr̄ de deo formal'r. ita nec passio alic⁹ gn̄is. ꝛ per ꝯſ̄ nec aliqua rel'onū cōium ꝟm ꝙ stricte sumunt̄: vt. s. sunt passiōes generꝝ determinatoꝝ:sz qꝛ ens dr̄ formal'r de deo ꝛ quecūq; passio conuertibilis cū ente ꝛ passionū nō ꝯuertibiliū sz diſſūctaꝝ semꝑ extremū nobilius. Jdeo hoc modo illud extremū dicet̄ de deo qđ vel dic̄ nobilitatē vel nō repugnat nobilitati: sed reliquū repugnat.

¶ De 4°. dimittēdo nūc de idētitate ꝛ sil'itudie de ꝙbus nūc nō est questio. dico de eq̄litate ꝙ ipsa est perfecte in ꝑsonis dīnis. Et lz eq̄litas aliquoꝝ entiū causatoꝝ posset sumi ꝟm q̄titatē ꝯtinuā siue discretā. ꝛ ꝟm ꝯtinuā vl' ꝑmanētē vel successiuā. ac ꝑ hoc posset queri vtrū in ꝑsonis dīnis eēt eq̄litas ꝟz numerū. si ibi eēt ꝑfectus numerus. ꝛ an ibi eēt ꝑfecta eq̄litas ꝟm durationē vl' ꝟz eternitatē que coꝛrñdet q̄titati successiue in creaturis. ꝑmū tñ nō ꝑtinet ad distictiōem istā:sz ad di. 24. nec de hoc tangit hic aliqd magist̄. qꝛ nō ponit ibi numeruz positiue:sz forte in illa distinctiōe tāgent̄. De scō aliq̄liter tāgit magr̄. ꝛ adducit Aug. de fide ad ꝓe. ꝛ ꝑbatū est di. 9.

Cap. 2.

¶ De 3°. est questio. s. de eq̄litate ꝟm magnitudinez. ꝛ ꝙ ista sit ꝑfecta in dīnis ꝓbatur. tū ex fundamēto remoto. s. magnitudie. tuz ex rōne ꝓria fundamēti. s. vnitate. ꝑmuz ꝑz ex ꝟ ꝙ magnitudo vtutis nō est ꝑfecta nisi sit ifinita:qꝛ nō repugnat sibi ifinitas. ꝛ nihil ē ꝑfectū cui nō repugnat ifinitas nisi sit ifinituz. oīs aūt alia magnitudo vtut] finita est. sola ista est ifinita sicut patuit di. 2.

¶ De 2°. ꝓbat̄ ꝓpositū. qꝛ in oībus alys eq̄lib⁹ est diminuta vnitas magnitudis ꝟz quā eq̄les dr̄ qꝛ illa magnitudo numerat̄ in ipsis eq̄libus. hic aūt est ꝑfecta vnitas magnitudis. ꝛ tñ cū hoc distinctio sufficiēs relatiuoꝝ q̄ regrit̄ ad rel'onē realē.

¶ Sz hic est vnū dubiū:qꝛ cū magnitudo transeat in essentiā nō videt̄ ꝙ rel'o fundata sup magnitudinē sit alia a relatione fundata super eēntiam vt est qd. ꝛ ita nō videt̄ differre eq̄litas ab identitate. Aut si eq̄litas ꝛ sil'itudo possent attēdi in illis que vident̄ q̄si passiones eēntie:nō attenditur in eis nisi iq̄tum habent magnitudinē vtutis. ista aūt magnitudo nō est aliud attributū a ꝑfectiōe talis qꝛ dic̄ motū ītrinsecū illius:sic̄ sepe. s. dcm̄ est. ꝙ si similitudo sit ꝟm talē ꝓprietatē. eq̄litas ꝟz magnitudinē illi⁹ ꝓprietatis non differret a similitudie ꝟm istam ꝓprietatem. ꝛ ita videt̄ ꝙ equalitas ꝟm ꝙ equalitas non sit hic ponenda:qꝛ neq; vt distincta ab identitate loquēdo de equalitate ifinite essentie: neq; vt distincta a similitudie loquēdo de eq̄litate q̄ est in magnitudie ꝑfectionū attributaliū.

T.c.13.

T.c.14.

T.c.22.

¶ Est ēt aliud du^m. qꝛ vident̄ ponēde eq̄litates ꝑsonaꝝ ifinite:si possent eē ifinite ꝑfectiones attributales. q̄libz enī hz magnitudinē suā tāq; mo^m itrinsecū sui ꝟm suā rōnē ꝓpriā. ꝙ quot sūt ꝑfectōes attributales tot magnitudies erunt ꝛ eq̄litates.

¶ Ad ista q̄re rñsiones di. 31.

¶ Ad ista duo du^a que ēt mouent̄ di. 31. habent̄ responsiones formales ī eadē di. parū añ rñsiones ad argumēta ꝓncipalia ibi. Ad ꝑ^m pōt ꝯcedi ꝙ sic̄ ꝛc̄. iō supflueret hic adduci.

Ad argumenta ꝓncipalia. ¶ Ad ꝓmuz dico. ꝙ nō est ibi q̄titas molis sed vtutis. Et si nomē q̄titatis appꝛopriaꝝ ad magnitudinē molis: magnitudo aūt nō appꝛopriaꝝ ad magnitudinez molis. tē pōt ꝓpe ꝯcedi ꝙ ē magnitudo ibi sine q̄titate ꝛ ita magnitudo ve ē fundam̄tū eq̄litatis trāscendētis. qꝛ ꝟ° oē ens ē magnū vl' paruū eq̄le vel ineq̄le. lz magnitudo ista nō sit fundamētū eq̄litatis ꝑut ē passio q̄titatis q̄ ē gen⁹.

¶ Sz ꝯ istō argr̄. qꝛ nō vr̄ vez ꝙ aliqd possit dici de deo nisi illō qđ ē de itell'u illi⁹ dicaꝝ de eo. ꝙ cū de itell'u magnitudis sit q̄titas: magnitudo nō pōt cōcedi ī deo ꝛ negari ibi q̄titas.

¶ Jtez q̄rēti q̄titus ē de⁹ bñ rñdet̄ ꝙ ē imēsus. si aūt nō cēt ibi q̄titas qō nulla esset.

Jtē passio cōis toti gn̄i ñ ꝯuenit alicui ꝑ dr̄iaz specificā. eq̄litas ē pa^r cōis toti gn̄i q̄titatis. ꝙ non ꝯuenit alicui ꝑ aliquā dr̄iaz specificā de gñe q̄titatis. ꝛ ita nō posset poni i deo aliq̄ dr̄ia de gñe q̄titatis negādo ibi gen⁹ q̄titatis:ꝛ ꝙ ꝑ talē dr̄iaz sit ibi eq̄litas.

¶ Ad ꝑ^m rñ^o. ꝙ magnitudo ē equocū ꝟz ꝙ est spēs q̄titatis distincta ꝯ m'ltitudinē. ꝟ. meta. ꝛ ꝟz ꝙ opponit̄ paruitati. ꝛ ei⁹ ꝯcretū qđ ē magnū oppōit̄ ꝓuo. Jsta di. satis bñ a pḥo. ꝟ. meta. ꝛ. io. ī sil'i de lōgo ꝛ breui. m'lto ꝛ pauco. m'lto ꝛ vno. ꝓ^o nō trāsfert̄ magnitudo ad deū nec dr̄a ei⁹ vt aliqd ei⁹. sic̄ pz ex. di. 8. qꝛ tē trāsferret̄ gen⁹ qđ icludit̄ i eo. Nec ēt z^oo vt mag^m ꝑpe sumit̄ ꝛ dic̄ passione q̄titat]:qꝛ ēt ꝑpa pa^r. nō ē sine suo ꝑpo subo. Sed alio^r magnitudo ē pa^r entis diuisa ꝯ puū. ꝛ sic ī oī ente ē altez extre^m. ℔ pz ꝙ pḥz. ꝟ. meta. c. ō q̄to. Sūt aūt ꝛ mag^m ꝛ puū ꝛ mai⁹ ꝛ min⁹ ꝛ ꝟz se ꝛ adiuicē dcā q̄ti passiones ꝟz se trāsferunt̄ ēt ꝛ ad alia ℔ noīa. q. d. ꝑpe sūpta dicūt passiones ꝑpas q̄titatis. cōiter sūpta dicūt passiones cōes entis.

T.c.15.

¶ Ad aliō q̄t⁹ ē ōs. negāda est qō eē rōnabilis si negeꝛ i deo q̄titas: si aūt ꝯcedaꝝ qō erit rōabilis:sz tē ꝯcedēda ē eē q̄titas vtut] nō molis.

¶ 3ª rō nō ꝯcludit nisi ꝙ eq̄litas vt ē pa^r gn̄is q̄titatis nō cōuenit ōo ꝑ aliq̄ dr̄iaz gn̄is q̄titatis nec trāsferr̄ ad dīna. ꝛ ꝯcedo ꝙ nll'a dr̄ia ō gñe q̄titat] ꝯuēit deo nec aliq̄ pa^r illi⁹ gn̄is ꝯuēit ōo:sz pa^r trāscēdēs.

¶ Ad z^m ꝓncipale di co. ꝙ ꝑfcōez simpl'r. i. q̄ formal'r possz eē ifi^tū ñ dic̄ nisi aliqd qō ꝑt eē eēntiale ī dīnis ꝛ ad se:ꝛ tale aliq° ꝑitell'r relatōib⁹ oꝛigis:cuiusmōi sūt sapia bōitas ꝛc̄. eq̄litas āt nō ꝑitell'r rel'onib⁹ oꝛigis:nec ꝑt eē ad se. pr̄. n. ñ ē eq̄l' sibi sz filio. ꝛ iō eq̄litas ℔° nō dic̄ ꝑfectionē simpl'r. dic̄ tamē ꝑfectionē que in oī nā ꝯparando ad aliqd eiusdē nature: melioꝛ est suo oppositō. qꝛ oppo^m eius de nec̄itate dic̄ imꝑfectionē. nō. n. ē eq̄litas ī eadē nā nisi alterū idiuiduū

iperfecte bēat illā nām. ex quo igit̄ rel'o pōt esse iter supposita in ista nā iperfectiōis eēt iequalitas in eis qz in altero poneret pfectionē diminutā: eq̄litas aūt non est ibi iperfectiōis: īmo magis ꝑexigit pfectionē simpl'r: qz prexigit nām pfectā ⁊ pfecte in vtroq; relato: ⁊ ꝟ est qō dicit Aug. li°. de q̄titate aie loquēs ad discipulū. Eq̄litatez ingt in eq̄litati iure ꝓponis: nec quēq; extimo būano sensu pditū cui nō illud videat̄. Doc vtiq; vez est ꝯparādo aliqua in eadē nā: ⁊ simpl'r qbus cōpossibilis est eq̄litas magis pñt eē pfecta q̄ illa qbus eq̄litas nō est cōpossibilis: qz illoz aliqō nēcio est iperfectū. ¶ Tūc cū ꝓbas ō pfectiōe creature. ¶ R°. q aliq̄ sunt nēcia ad pfectiōez creaturaz: q̄ tn̄ nō dicūt pfectionē simpl'r: et ꝟ ē qz creature de se iperfecte sūt ⁊ sine illis nō pñt bre pfectā perfectionē q̄ta ⁊ q̄lis ē eis possibilis: ⁊ iō illa aliq̄liter supplent iperfectionē creaturaz: sic̄ dcm̄ est supra di. 7. vbi negatū est q dria specifica alicui° fit pfectio simpl'r. Ita dico q pfectio limitata nō pōt eē tāta in vna nā limitata sic̄ pōt eē in plurib° naturis ordinatis: ⁊ iō ibi ordo nature hoc est pfectiōis ieq̄lis nēci° ē ad maximā pfectionē eis ꝯpossibilē. nō aūt est simpl'r nēcius ad pfectionez maximā: qz illa pōt esse in nā pfectissima illimitata sine ordie pfectionis ineq̄lis. ¶ Et si arguas. q ordo est pfectionis: ⁊ ordo videt̄ regrere ineq̄litatē. ¶ R̄ñ°. dico. q ordo originis stat cū pfectiōe. ordo aūt ieq̄litatis nō stat cū pfectione. nō igit̄ oīs ordo est pfectionis: sz aliqs stat cū pfectione in eadē nā: ⁊ aliqs nō. ¶ Ad 3m dico. q aliqñ sup aliquā rel'onem cōem fundant̄ rel'ones oppossite disperantie: sic̄ si dicat̄ assimilans ⁊ assimilatuz. ista dicunt rel'onē actiui ad passiuū fundatā sup hanc rel'onez cōem que est sil'itudo. assimilās enī est causans sil'itudinem sic̄ dealbans est causans albedinē: ⁊ assimilatuz est cātum ꝼm sil'itudinē: sic̄ dealbatuz est cātum ꝼm albedinē. est igitur hic rel'o actiui ⁊ passiui in assimilante ⁊ assimilato: sic̄ videt̄ in dealbante ⁊ dealbato: sed in dealbāte illud in quo fundat̄ rel'o actiui est absolutū. in hoc āt .s. in assimilāte illud in quo fundatur rel'o actiui est rel'o ꝟperantie. Et tale nomē q̄ ꝟportat duas rel'ones tales: vnā cōem: ⁊ aliā disperantie: q̄tum ad illā cōem relationē mutuitatē hz ad cozrelatiuū illi° rel'onis. nō aūt mutuitatē hz ad cozrelatiuū ꝼm relationem disperantie. Ita ēt ꝟ coequari ꝟportat rel'onez coequati ad coequans: et illa eq̄litas mutua est. fili° enī q coequat̄ patri est equalis patri. ⁊ ecōuerso. sz alia rel'o per modū passiui. s. accipere eq̄litatē ab alio illa nō est mutua sz cōpetit ꝑcise filio: ⁊ rel'o oppossita disperantie. s. coeq̄re cōuenit pr̄i. i. dare eq̄litatē filio. ē igit̄ imago eq̄lis. ⁊ ecōuerso: sz sola imago coequat̄ itelligēdo duas rel'ones ꝑdictas.

¶ Et ide est q pr̄ dr̄ esse in filio: ⁊ filius in patre: ⁊ spūsc̄us in vtroq;: ⁊ singulus in singulis. Uñ Aug. in lib. de fide ad Petrū. Propter vnitatē nāle; tot° pr̄ in filio ⁊ spūsc̄o est: totus quoq; spūsc̄us i pr̄e ⁊ filio est. Nullus hoz extra quenlibz ipsoz est ꝓpter dine nāe vnitatē. Ecce hic aperit aliq̄tenus. Nō enim plene pōt tn̄ ab hoīe reserari archanū: ex q̄ itelligētia dicat̄ singula psonaz tota eē i alijs. Uñ ēt Hylarius ista iteri° perqrēs in lib. iiij. de tri. ait. Affert plerisq; obscuritatē ꝼmo domini cū dic̄. Ego in pr̄e ⁊ pr̄ i me est: nec immerito. Nā enī itelligētie humane rōnē dicti hui° nō capit: nec exēplū aliq̄ reb° dinis cōparatio hūana ꝑstabit. Sz q̄ nō intelligibile est hoī: deo pol'e est. Cognoscēdū itaq; atq; itelligendū est qd sit illud. Ego in pr̄e ⁊ pr̄ in me est. Si tn̄ cōprehēdere hoc ita vt est valebimus: vt q̄ nā reruz pati nō posse estimat̄: id dine ꝟitatis rō cōsequat̄. Nam ḡ in filio: ⁊ filiū in pr̄e eē: plenitudo i vtroq; dinitatis pfecta est: qz plenitudo dinitatis in filio: q̄ i pr̄e est: hoc ⁊ filio est: q̄ i igenito est: ꝟ igenito: alter ab altero: ⁊ vterq; vnū. Js. s. q est nihil hns q̄ nō sit ēt i eo a quo ē nō duo vn°: sed alius i alio. qz nō aliud i vtroq;: vt vnum sint i fide nostra vterq;: nō vnus: nec eēdem vtrūq;: nec aliud ꝓfitemur: qz deū ex deo natum. nec eēdem natiuitas. nec aliud esse permittit. Eādem ḡ i vtroq; ⁊ virtutis similitudinem. ⁊ deitatis plenitudinē cōfitemur. qz veritas dicit. Ego in pr̄e. ⁊ pr̄ in me est.

¶ Questio. II.

Secundo quero de circūincessiōe psonaz dinaruz. Utrū quelz psona dina sit i alia. Et arguit̄ q nō: qz si q̄lz eēt in quolz ꝼm opi. Anaxa. esset maxia ꝓfusio. ḡ si psone dine eēnt in seinuicē ꝓfuse eēnt: ꝟ illō Athanas. Nec ꝓfundētes psonas: nec subaz separantes. Et ꝓfirmat̄ rō: qz idiuisibile nō distinguit̄ ab idiuisibili nisi sit extra illō: q̄ ꝓbat̄ per pb̄m. 6. phy. qz duo idiuisibilia sil'posita nō faciūt maius: qz eēnt vnū idiuisibile. igit̄ cū psone dine sint idiuisibiles si sunt sil' nō sūt distincte. ¶ P. si cū psonā esse in psona eēt distictio aliqua. ḡ ⁊ ꝓpositio. ꝓbō ꝓñe. si aliqd esset in deitate q̄ nō esset ipsa tūc deitas esset cōponibilis vel cōpossita: q̄ ꝑz per Aug. de ciui. dei. ii. ca. io. ⁊ ponit̄ di. 8. Ideo simplex ē deus: qz est illō q̄ hz excepto q psoa dr̄ relatiue ad aliā ⁊ nō est ipsa. ḡ si psona hz aliqd in se q̄ nō ē ipsa: ipsa est ꝓpositus vl' ꝓponibilis. q̄ ē falsū: ⁊ ꝑus iprobatū. ¶ Itē in eodē i quo ē fili° ē filiatio. i pr̄e ē filius ꝑ positā circūincessionē. ḡ in pr̄e est filiatio. Et vlteri°. illud in quo est filiatio est filius. ḡ pater esset filius. ¶ P. si pater est in filio ⁊ filius est in patre: ḡ pater est in se. ꝟsequentia ꝓbatur per pb̄m. 4. phys. Si aer in igne ⁊ ignis in celo. ḡ aer est in celo. igitur a simili hic. ¶ Et confirmatur per illō pb̄i in predicamentis. quicquid sequitur ad predicatum sequitur ad subm. Et per istas maximas quicquid sequitur ad cōsequens sequitur ad atecedens. ⁊ quicquid antecedit ad añs antecedit ad ꝟsequēs. ⁊ q̄ō est prius ꝓprie est ꝑus posterioze. ⁊ quicqd est causa cause est cā causati. ¶ Itē si pater est in filio ḡ deus est in deo: ⁊ vlteri°. ḡ deus distinguitur a deo. ¶ Itē q̄ō exit ab alio non est in eo: sed fili° exit a patre: vt dr̄ Jo. 16. Exiui a pr̄e. ¶ Lō tra. Jo. 14. c. Ego in patre ⁊ pater in me est. Et magister adducit auc̄tatē in lr̄a Ambro. Aug. ⁊ Hylary.

i. phy. t. de ge. i. ⁊ .3. meta. ⁊. i. ō alia T. c. z. ⁊ inde.

Istius q̄nis veritas est plana et certa ex auctoritate Saluatoris in Joan. ⁊ alibi in multis locis: ⁊ etiaz sanctoz exponentiū. Sz vt aliq̄liter possit itelligi tria sunt videnda. ¶ Prio de modo quo psona est in psona. ¶ Scō. que sit ratio istius inexistentie. ¶ Tertio. si iste modus essendi in. possz reduci ad modū aliquē eēndi in repertū in creaturis loq̄ndo de illis modis quos ponit pb̄s. 4. phy. vel vtrū possz declarari ꝑ aliquē modū q̄ possit in creaturis ꝟueniri.

T. c. 14.

T. c. z3.

Dē. i ſñ. artic. 1. 7 quoli. 6. q. 5.

De primo dr̄ ſic. q; duob⁹ modis põt itelligi aliquid eſſe in alio p̄.i. ſcõm totũ ſic vinũ eſt in ampbora. vel ſm ptem. 7 boc dupl'r vel ita q; pars ſit in alio 7 nibil eius ſit: vt pes auis in laqueo 7 nibil ei⁹ eſt. 7 p boc auis tota dr̄ eſſe in laqueo: vel q; pars eius ſit in alio 7 ſit aliqd eius. 7 p boc illud cuius eſt pars dr̄ eſſe in illo in quo pars illius dr̄ eſſe: ſic̄ ſi aliqõ mõſtruz bñs duo capita 7 duo cozpora bēret tñ duos pedes tũc vnũ diceret eſſe in alio per pedē eius q; eſt alterius. ¶ Ad p̄ positũ dr̄ q; pr̄ nõ eſt in filio p̄mo mõ: qõ ꝓbat̄ dupl'r. p̄mo qz illud qõ eſt in aliõ p̄mo: quelibz pars eius eſt i eo eque p̄mo. ſic̄ ſi terra p̄mo eſt in centro quelz pars terre eſt eque p̄mo in cẽtro q̄tum ē ex ſe. igit̄ ſi pr̄ p̄mo eſt i filio quelibz pars pr̄is p̄mo erit i filio: et ita paternitas eſt eque p̄mo ſicut deitas i filio. Et ex boc vltra ſicut deitate filius eſt deus: ita paternitate filius erit pr̄. qõ eſt falſum. ¶ Scõo. qz illud in quo p̄mo eſt aliqd videt̄ quaſi ambire illud 7 penetrare 7 cõtinere. idē aũt reſpcũ eiuſdē cõtinere 7 cõtineri. ambire 7 ambiri nõ eſt itelligibile. g̃ 7c̄. Opz igit̄ q; ſic̄ in creaturis dr̄ aliqd ſm partē in alio 7 non p̄mo. ita vna p̄ſona dicat̄ eſſe in alia ſm aliqd ſui. nõ eſt aũt ſm aliqd ſui qõ nibil ſit eius i quo eſt. qz illud eſſet rel'o p̄ſonalis p̄ſone exñtis. 7 iſtud nõ eſt rõ qua p̄ſona eſt in p̄ſona: ſicut patebit in 2º articulo. g̃ illud eſt eſſentia que ita eſt aliqd exiſtẽtis: q; eſt aliqd ei⁹ in quo coexiſtit. Et q; ꝓpter iſtã eſſentiã filij inexñtem patri filius ſit in pr̄e ꝓbat̄. qz vbicũq; eſt fundamentũ rel'onis alicuius ibi eſt rel'o fundata in eo. g̃ vbicũq; eſt eſſentia in qua fundat̄ filiatio ibi eſt filiatio. ¶ Diſtiguit̄ tñ de p̄ſo⁹ que eſt in alia: 7 in qua eſt alia. qz licet p̄ſona que eſt in alia ponat̄ in ea nõ p̄mo ſed p aliqd ſui. i. per eſſentiã. tñ p̄ſona in q̃ eſt alia. eſt i qua p̄mo eſt alia. i. ſe tota. qz ſe tota bz aliquo mõ rõnẽ ambiẽtis 7 ꝓtinẽtis deitatẽ que lz nõ ſit pars perſone iexñtis eſt tñ aliqd p̄ſo⁶. ¶ Cõtra illud. p̄ eē in. nõ dic̄ aliqd ad ſe ſm oẽm opi. igit̄ rel'onez p̄ſone ad p̄ſonã. nõ rel'onẽ oziginis: qz illa nõ eſt eiuſdez rõnis in extremis. p̄ſone aũt vnifozmiter ſunt in ſeiuicẽ ſm iſtos. g̃ dic̄ rel'onẽ cõem: ſz rel'o cõis ſm eãdẽ rõnem fundamenti eſt in ſuppoſito qõ referr̄ 7 in ſuppoſito ad qõ referr̄. ſic̄ ſilitudo regrit cãdẽ rõnem albedinis in ſimili qõ referr̄ 7 in ſili ad qõ referr̄. igit̄ ſi illud aliud ad qõ referr̄ p̄ſona iexñs ſit tale p̄mo q; in ipſo ſit p̄ſona illa. ſequtur q; p̄ſona iexñs p̄mo erit relata illa rel'one 7 nõ p aliqd ſui p̄ciſe. ¶ 2º ſic. qñ aliqd dr̄ eſſe in alio ſm ptẽ: eodẽ mõ eſt in iſto ſm ptem quõ iſta pars ē in iſto p̄mo. Exemplũ. ſi homo ſit in terra per pedẽ ſicut pes eſt i terra local'r. ita homo eſt in terra local'r p ptẽ. nõ aũt ſi pes ē ibi q̃ſi i loco homo erit ibi ſicut forma i mã. ita ēt ſi albedo eſt i boie ſm ptem: qz ſm faciem eo modo eſſendi i. quo eſt i facie p̄mo. puta. vt accñs i ſubo. eo iquã modo eſt i boie per ptez: qz ſic̄ i ſubo. g̃ ſi filius eſt i patre p eẽntiaz que formal'r eſt i patre. ſequtur q; filius erit i pr̄e q̃ſi formal'r. lz ſm aliqd ſui. qõ nõ eſt eſſe i. ſz circũinceſſionẽ. ¶ Rñdetur. q; maioz eſt vera loquẽdo de illo qõ ē rõ ꝓpria alicuius eſſendi i. nõ aũt de rõne remota. eẽntia aũt vt eſt formal'r i pr̄e nõ eſt rõ ꝓpria filij eẽndi i patre ſz remota. ꝓpria aũt eſt vt eſt ſub ꝓpetate p̄ſone iexñtis. ¶ Cõtra. boc cõcedit ꝓpoſitũ. qz illud dr̄ cõuenire alicui p̄mo. qõ nõ cõuenit ei ſm aliq̃z ptem ſui. ſed ſm q; eſt ex oĩbus ptibus ſuis itegratũ. igit̄ ita b cuz nõ ſit i perſona ſm iſtos niſi rel'o 7 eſſentia: q; cqd conuenit p̄ſone nõ p̄ciſe rõe alterius iſtoz: ſz rõne eẽntie cũ rel'one ſimł: vel ecõuerſo. boc ꝓuenit ſibi p̄mo. qz boc dic̄ p̄ſonã ꝑz ſe totam. ¶ ℙ. ꝑpetas p̄ſone vt eſt icõicabilis nõ conuenit formal'r eẽntie: ſic̄ eẽntia nõ generat nec gnãtur. ñ diſtiguitur nec referr̄: nec ēt eꝰ. ꝓprietas que eſt eſſentie vt cõicabilis conuenit p̄ſone: qz iſte eſt ꝓprius modus eẽntie vt diſtiguitur a p̄ſona: qz eſſentia eſt vna i tribus. p̄ſona aũt nullo modo nec p̄mo nec ſm aliqd ſui eſt vna in tribus. igit̄ iſte modus eſſendi i. quo eẽntia eſt i patre vt quaſi forma. puta. vt qua pr̄ eſt deus: nullo mõ cõuenit perſone: quia iſte eſt ꝓprius modus eſſentie ſm quod diſtinguitur a perſona.

Quantum g̃ ad iſtuz ar^m dico. q; p̄dicatũ ꝓuenit alicui toti p̄mo. vt p̄mo diſtinguit̄ cõtra illud qõ eſt ſm ptez: vt dr̄. 5. phy. in p̄ncꝰqõ nõ ꝓuenit ei p̄cipe: qz parti illi⁹ cõuenit. 7 p oppoſitũ nibil dr̄ ꝓuenire alicui toti ꝑz ptez niſi qõ ꝓuenit parti: 7 p ptẽ dr̄ de toto. ſic̄ pz p ph̄m. 5. phy. i ei⁹ exemplo. Sanat̄ homo qz toraz eius ſanat̄. nã formal'r ſanari dr̄ de tozace 7 p̄mo: 7 p ꝓñs per boc de toto. cuius totius tozax eſt ps: tale p̄dicatuz p̄mo ĩherens alicui toti aliqñ nulli parti ipſi⁹ totius ieſt: aliqñ aũt cuilibz parti ieſt. Exemplũ p̄mi. triãgulus p̄mo bz tres angulos 7c̄. 7 tamẽ nulla pars triãguli loq̃ndo de ptibus itegralibus bz boc p̄dicatũ. ſ. habere tres. Simil'r homo p̄mo eſt riſibilis: 7 tam̃ nulli parti ei⁹ p̄mo ieſt bec paſſio. 7 cõpoſitũ gnãtur p̄mo: lz nulla pars eius gñetur p̄mo. loquẽdo de iſto mõ eius: qõ eſt gñari. 7 ita vl'r in oĩbus ſubis etherogenys 7 paſſionibus eoz: 7 rõ eſt iſta: qz nã talis ſubti adequata eſt tali predicato quã adequationẽ notat talis p̄mitas. ſicut pz ex diffõne vl'is p̄mo poſte. 7 nã illius totius adequati in nulla parte ſaluat̄. 7 ideo eius paſſio nulli parti ꝓuenit. Exemplũ ſcõi eſt. ſi ignis ſit p̄mo calidus q̃lz pars ignis eſt p̄mo calida. Jta ēt ph̄s. 7. phy. arguit q; nullũ cozpus poteſt a ſe moueri p̄mo. qz tũc geſceret ad qetem partis. nõ enĩ p̄mo mouet̄ niſi motus ieſſet cuilibz parti eius. ſi enĩ alicui parti eius nõ ieſſet motus: tunc toti p̄mo nõ ieſſet. et ita eſt vl'r in ſubis homogenys 7 paſſionibus eoz. qz nã iſta cui p̄mo. i. adequate cõuenit talis paſſio ipa eſt eiuſdẽ rõnis i pte 7 i toto. igit̄ p̄dicatũ adequatũ tali nãe cõuenit cuilz i quo eſt ipſa nã. 7 ita cõuenit parti: nõ igit̄ ꝓpter rõnem p̄mitatis oz p̄dicatũ qõ cõuenit toti nãe cõuenire parti: imo nunq̃z ꝓpter boc oz q; ꝓueniat parti: ſz p̄cipe qñ nã totius eſt eadẽ i toto tali 7 i pte eius. ¶ Ad ꝓpoſitũ dico. q; iſte modus eſſendi i. nõ eſt per illũ mõz quo nã eſt i ſuppoſito. vl' forma i mã: ſz ſic̄ ſubſiſtẽs eſt̃ ſubſiſtẽte: ſm Dyla. 7. de tri. c. 6º. vbi dic̄ ſic. ieſſe non vt aliud i alio vt cozpus i cozpoze: ſed ſic i eſſe ac ſubſiſtere vt i ſubſiſtẽte vt ſit ita ieſſe vt ipſe ſubſiſtat. Subſiſtere autẽ. i. icõicabil'r per ſe eſſe ꝓuenit p̄ſone p̄mo. nõ enĩ de p̄ſona dr̄: qz de eſſentia vel de rel'one dr̄. ſicut etiã agere i creatur] vel ꝓduci p̄mo ꝓuenit ſuppoſito toti. i. nõ ſibi qz pti. g̃ 7 ſubſiſtere i. p̄ cõuenit p̄ſo⁶. lz. n. nã p̄ inſit pti vt nã i ſuppoſito. illa tñ nõ ē ſubſiſtẽtia vl' iexñtia ſubſiſtẽtis i ſubſiſtẽte: ſz p̄cipe iª iexñtia q̃ tot⁹ fili⁹ iexiſtit pñtialiter 7 itime i toto pr̄e: cui alludit illõ Ambro. i hym. In pr̄e tot⁹ fili⁹ 7 tot⁹ i vbo pr̄. ¶ Et tũc ad argu^tª dcẽ opi. ꝫ iſtõ mẽbz. ¶ Ad p̄^m dico. q; illa maioz eſt dupl'r falſa. p̄ qz nõ oz illõ p̄dicatũ qõ p ꝓuenit toti ꝓuenire alicui pti. vt ex determiatis ſatis pz. 2º. qz ſi alicui pti ꝓuenit vl' toti rõe alic⁹ pti⁹: ñ oz alteri pti ꝓpetere rõe cuiuſcũq; partis: 7 maxie qñ ille ptes ñ ſũt eiuſdẽ rõis i itegrãdo totũ ſic̄ bõ ē p rõnalis: qz dr̄ia ſpecifica ſic̄ rõnale p dr̄ de ſpẽ. p ēt bõ bz actũ illũ q; ꝓuenit aiali rõnali inq̃tũ rõnale. ſ. itelligere vel rõcinari: 7 tñ nõ equal'r ꝓuenit iſtud p̄dicatũ vtriq̃z parti boĩs. ſ. aie 7 cozpori. forte enĩ formal'r poteſt dici de aia 7 nullo mõ de cozpore. non tñ dr̄ de boie qz de aia: qz tũc competeret homini ſm ptem. ſic̄ eẽ longũ competit homini ſm partẽ qz ſm cozpus. Et ſi etiaz itelligere neutri parti ꝓpeteret: ita q; nõ poſſz dici de ea nõ tñ eq̃liter ſe bz vtraq̃z pars ad inherentiaz p̄dicati

totius.nō enī est ita corpus rō īherentie huius predicati sicut aīa:ꝛ hoc qꝛ ille ptes.s.corpus ꝛ aīa nō sūt ptes eiusdē rōnis in itegrādo totū:sz altera mā altera forma.mā.n.nō est rō opandi sic forꝫ ipsi toti p̄ opanti. Ita igit in p̄posito pp p̄fez p̄ eē in filio nō oz ꝺcedere dīnitatē esse in filio vel p̄nitatē illo mō eēndi in. si tñ ꝺcederet nō opz adhuc ꝺcedere ex equo.qꝛ nō sūt eiusdē rōnis in psona q̄ icludit eas. ¶ Et vlteriꝰ cuz arguit si eq̄ eēnt in p̄fe.g̃ si vnū formal'r ꝛ reliquū.nō valet:sz est fallacia equocatiōis:qꝛ in aīte accipiēdo illa eē in p̄fe accipit eē in subsistēte vt p̄tialiter:ꝛ in ꝺcte infert alius modus eēndi in.g nō est ille modus formal'r:lz p̄supponat illi mō eēndi in.vñ ex mō eēndi i.p p̄tiā ꝺcludit modus eēndi in. p ifōmatiōez. ¶ Ad zm dico.qꝺ illud nō ē tm̄ ꝺ mēbꝛuz istud de eē in p̄:sz ēt ꝺ ꝺcl'onē p̄ncipalē. Ita ēt vī eē ipol'e in creaturis qꝺ idē respcū eiusdē ꝺtineat ꝛ ꝺtineat vel rō ne ptis ꝺtineat ꝛ rōne toti ꝺtineat sic qꝺ idē p̄ ꝺtineat ꝛ ꝺtineat. ¶ Et iō rndeo ad argm ꝛ dico qꝺ iste modus eēndi in.nō dic ꝺtinētiā:sz p̄tiā subsistētis i subsistēte:ꝛ ita ē vniꝰ rōis i vtroqꝫ:qꝛ sic ꝟ subsistēs ē p̄s illi: sic illō isti

Quantum ad zm argm dico qꝺ nec eēntia sola ē rō huiꝰ iexistētie nec relo sola. ¶ Primꝫ pbo:qꝛ tūc pī eēt in se:qō ē falsuz eo mō quo itelligit sal uator p̄fez eē in filio:ꝛ filiū in p̄fe:qꝛ sic ieſſe regrit distictiōez realē. ¶ Scōz pbo.tū qꝛ rel'ones originis nō sūt eiusdez rōnis in psonis relatis:ꝛ ita si ille eēnt formales rōnes eēndi psonaꝝ in seinuicē nō eēt psone in seinuicē vniformiter:qō ē ꝺ p̄dcā. Tū zº.qꝛ si p ipol'e ipse deus p duceret aliū deū nō eēt iste deꝰ in illo:qꝛ ꝟ Dam̄.c.5. Si eēnt duo dy nō possent eē silꝫ:ꝛ ita neuter eēt imensus:ꝛ ita nec deꝰ:tñ vere eēt rel'o p̄ducētis ad p̄ductū. Tū zº qꝛ si p ipol'e due psone eēnt sine origie:sz tñ hērent eādē eēntiā cū distinctiōe reali eēnt in seinuicē:qꝛ nō possz eēntia vniꝰ psone eē in alia nisi ipsa q̄ oino eadē ē illi eēntie eēt in ea lz alio mō eēndi in. Tū 4º.qꝛ in creatur sūt ve rel'ones origis ꝛ p̄ncipiātis ꝛ p̄ncipiati:ꝛ tñ ibi pp diuersitatē nāe in ipsis relatiuis neutrū ē in alio. ¶ Et ex his segtur cū nō sit in psona nisi eēntia ꝛ rel'o ꝟ cōez opi.qꝺ ambo erūt totalis rō iexistie. ¶ Et ad itelligēdū quō ꝺ sit pōt accipi exēplū in creaturis de sil'itudie. nihil.n.est sibi sil'e ꝟ alteri.sil'itudo tñ fundat supꝫ vnitatē in q̄lita te ꝟ pꝺm.5.meta.c.de ad aliqd.nec igit sola diuersitas relatiuoꝝ nec sola vnitas fūdamēti suffic ad sil'itudinē sz ambo regrunt p se sic vna cā totalis:ita ꝺ. nec distinctio psone iexistis ꝛ in q̄ ē alia:nec vnitas eēntie p quaz sunt in seinuicez est tota rō iexistentie: sed ambo simul. Sic tñ in sil'itudie ē p̄ncipalioꝛ rō vnitas fundamēti q̄z distinctio ibi extremoꝝ ꝛ sil'r imediatioꝛ: ita hic potest poni imediatioꝛ ꝛ p̄ncipalioꝛ rō inexistētie istius vnitas essentie q̄z distinctio personaruz.

Quantum ad zm argm dico. qꝺ iste modus essendi in.nō est aliqs istoꝝ modoꝝ formal'r quos pōit pꝺs.4.phy.formal'r dico: qꝛ oēs illi modi sūt p ꝺ qꝺ ꝺtētū ē aliqd ꝺtinētis quō nō eꝰ:vl'p ꝺ qꝺ ꝺtinēs ē aliqd ꝺtēti quō nō eꝰ.neutra illarū rōnū ē in p̄posito: qꝛ diuersitas ē ibi maioꝛ rō eēndi in.q̄z vnitas. Oriuz ē in p̄posito:iō bñ dic Hyla.3.ō tri.ꝛ ponit in lꝛa. nā itelligētia būana rōnē buiꝰ dicti nō capit:nec exēplū aliqō rebꝰ dīnis ꝺparatio būana p̄stabit. Colligēdo tñ ea q̄ sūt pfectiōis in creatura tollēdo ea q̄ sūt ipfectiōis pñt poni aliq̄ exēpla hꝺ eēndi i. lz bñ pfcē ñ possint:tñ ipfcā exēpla ipfcē repñtātia im modū eēndi i.pñt adduci. ¶ Prio q dē de illapsu eēntie dīne respcū creaturaꝝ ad quez illapsuz ꝺcurrūt sil'imēsitas nāe dīne: ꝛ eiꝰ manutenentia: circūscribat g̃ ab illapsu rō manutenētie: ita qꝺ reseruetur rō p̄tie p̄pter imēsitatē absqꝫ rōne ꝺfuationis siue rōne potētie actiue ptinētis ad manutenētiā. hoc circūscripto:sic deꝰ qꝛ imensus pñs ē oī creature.ita tūc itelligeret pñs alicui absqꝫ ꝺ qꝺ illō manuteneat: ꝛ tūc si ponat vna nā in pñte:ꝛ in illo cui ē pñs pp quā nām vnam oporteat ipm eē pñs:erit exēplū ad p̄positū de illo modo eēndi in. ¶ Aliō exēpluz ē de aīa nō ifōmāte corpꝰ. pñte tñ corpi sic in istāti mortl:aut de angelo nō fōmāte corpꝰ ipsi tñ pñte.aut de corpore glīoso pñte corpi nō glīoso.vel meliꝰ exēplū si posset corpꝰ glīosuz iexistere aly corpori glīoso eq̄ subtili. In his oibꝰ eē in. ē subsistētis ꝛ p̄tis nō p ifōmatiōez:nec p moduz partis. Et si in istis addat vnitas nāe q̄ de necitate nāe exigat talē p̄sentiā est pfectiꝰ sil'e. ¶ Aliud ēt est exēplū de potētys aie q̄ si ponant differre ex pte rei:ꝛ cū ꝺ tñ eē idē eēntie aie de necitate vna erit in alia: qꝛ in alia ē eēntia aie cui illa poꝰ est eadē.igit distincta aliquo mō real'r erūt indistincta. Sz si vtrūqꝫ istoꝝ esset p se subsistēs.distictū erit in subsistēte p̄tial'r:ꝛ erit exemplū essendi in.p̄e oibus istis exemplis. ¶ Et ad declarationez duoꝝ articuloꝝ p̄cedentiū pōt addi qꝺ in isto mō eēndi in. vtrūqꝫ extrēm ſm eādez rōnez est in alio:qꝛ hic notat p̄tia mutua nō cōtinentia extremi ab extremo:qꝛ si itelligat corpꝰ esse in loco hoc est sicut cōtentū in cōtinente.nō eniz est hoc mō:sz si itelligant duo corpa esse in eodez loco in seinuicē hoc est ꝟ eādē rōnē:qꝛ sunt sil': ꝛ simultas dic rel'onē cōem vniꝰ rōnis in extremis:ꝛ si p ipossibile circūscribatur locus ꝛ ponat sil' p̄tia corpoꝝ erit rel'o vnius rōnis in extremis ꝛ vtrūqꝫ in altero sine cōtinentia vel vnius ab altero:vel amboꝝ a tertio.

Ad argumenta p̄ncipalia. ¶ Ad p̄m dico. qꝺ cōfusio esset si qōlibz esset in filio ꝟ opi. Anax.qꝛ sic qōlz eēt i alio:sic ps eiꝰ sic vī phs ponere sibi:sz psona nō est i psona sic ps eius:ꝛ iō nō sequit ꝺfusio. ¶ Cū cōfirmatur rō per illud.6.phy.de idiuisibilibus. ¶ Rꝰ. qꝺ aut illud est falsum qꝺ idiuisibilia q̄titatis nō sunt distincta nisi differāt situ:de quo alias. aut si est verū nihil est ad p̄positū:qꝛ rō ista q̄ eēt ibi nō esset in psonis diuis qbus nō cōuenit situs. ¶ Ad zm dico qꝺ deitas est cōis oī subsistenti in nā dīna et est aliqd subsistentis in nā dīna:ꝛ iō nō possz real'r distingui ab aliquo nisi esset aliquo mō cōponibile cū isto: qꝛ nō est itelligibile qꝺ i aliq̄ subsistēte sint p̄ plꝛa nisi vnū sit ꝺponibile cū altero.psona aūt nō ē aliqd cuiuscūqꝫ subsistētis i nā ista.ꝛ iō lz psona sit i psona:nō tñ oz qꝺ sit ipa vl' ꝺponibilis ipi sic oporteret dicere ō deitate. ¶ Ad zm dico.qꝺ qñ abstractū dr eē i aliq̄ aut de vtute ſmōis denotat eē in. sic forꝰ in iformato:sic cū dr color ē i lapide nō sigñat eē i.sic ps i toto:sz sic forꝰ in iformato:ꝛ tc ista p̄ꝺ est negāda.filiatio est i p̄fe:ꝛ tc p̄ꝺ nō valz. Aut ꝺ nō br ō virtute ſmōis:sz ex vsu sic dicim colorē esse i luce nō sic in subo:ꝛ tc ꝺcedi pt ista.filiatio est i p̄fe.accipiēdo esse i. p iexistia itima:sic iā dcz est:nec segt vltra. igr p̄ est filiꝰ: sz est fallacia equocatōis iferendo ex aīte q̄si i. accipet ibi p moduꝫ fōme. ¶ Ad 4m dico.qꝺ iste modus arguendi tenet vbi va ē tal' p̄ꝺ p quā tenet tal' modꝰ arguēdi. tenet āt gñal'r p talē p̄ꝺnē:qcgd hz aliq̄ hitudinez ad aliqd hz sil'ez hitudinē ad illō ad qō illō aliō hz hitudinē talē:ista p̄ꝺ freq̄nter va ē i relatiuis suppōnis ꝛ suppōnis:nō tñ ē vl'r va. Sz de isto nō dico mō:qꝛ argm ꝺ p cedit de esse in.qō vt sumit i p̄posito notat rel'onē cōez. ¶ Quātū igr ad rel'ones cōes:dico qꝺ ista p̄ꝺ ē vl'r falsa:puta.qcgd ē sil'e sorti ē sil'e oī sil'i sorti.ꝺ.n.includit qꝺ aliqd sit sil'e sibypsi:qꝛ illō cadit sub ista distributiōe oī sil'i:sz ad ꝺ qꝺ sit va oz addere specificatiōez istā oī aly a se.ꝛ tc vtute tal' p̄ꝺnis specificāt tenet tal' modꝰ arguēdi p̄cedēdo ñ cōuertēdo.puta nō segt: socrates est similis

platoni:plato est filius sorti.igitur sortes est filius sorti: qz ꝓpositio ista ē falsa:gcgd ē filꝰ sorti ē filꝰ oi filꝰ sorti nisi addatur oi simili sorti alg a se.z tūc nō icluditur sor.sub ista distributiōe:nec pōt argui ꝟuertendo ad sortē:sz tm̄ ꝓcedēdo.Sz adhuc talis additio nō suffic ad vitatē talꝫ ꝓpōnis:nec ad efficaciā talis argumētatiōis.Sz oz addere q mediū ad qō cōparanꝫ extrema sit limitatū ꝑm talē rōnē:qz nō segtur.gcgd est filꝰcū a.est filꝰcū oi eo cū quo a.est filꝰ: oi inquā alio a se si ipz a.sit illimitatū:qz tē exñs parisi⁹ esset filꝰcū exñte Rome:qz sunt filꝰcū deita te imēsa z illimitata ad illos:nec ēt oia ista sufficiūt nisi addaꝫ q mediū non variet vt ꝓpaꝫ ad extrema. ¶ Ad ꝓpositū ḡ dico q argumētū nō valet:qz arguit cōuertēdo nō ꝓcedendo:z ꝓpositio ꝟfirmās talē modū arguēdi falsa ē.argm tm̄ ꝑ ꝟy.4.phy.tenet:qz arguit tm̄ ꝓcedēdo z accipiēdo mediū limitatū z nō variatū: sz argumētuz est in relatiuis suppōnis z superpōnis. vñ nō multū est ad ꝓpositū de esse in.in ꝓposito vt dicit relonē communē.Ut tm̄ de relatiuis diligēter breuiter dicaꝫ. dico q talis modus arguēdi gnāliter nō tenet nisi p rōnez ꝓzis z posterioris:qō fere est cōmune oibus talibus relatiuis.gcgd eni est ꝑus ꝓze est ꝑus posterioze.Et vt generalius dicaꝫ gcgd bz ordinē ad aliqd bz filꝰez ordinez ad qōlibet aliud:ad qō illud bz ordinē talē.ista ꝓpositio est vera in ordine eēntiali nō itelligēdo cōditionē spālē ordinis.puta mediationē vel imediationē ꝓpinquitatē vel remotionē.Qz igiꝫ esse in.ipsius aeris in igne dic ordinē essentialē z filem modū dic esse in.ignis in celo.tenet illa ꝟnia ꝓcedendo:z hoc qz ꝓcedit ꝑm rōnē gnālez ordinis:nō specificādo ordinē mediatū vel imediatū ꝓpinquū vel remotū.vñ non segtur a.est pater b.b.est pr̄ c.ḡ a.est pater c.vt pater denotat imediatū ordinē ad c. vt ad filiū:sz bñ segtur vt notat ꝓncipiātē in cōi: ꝑut pr̄ extēdiꝫ ad auū vel ꝑauū z̄. ¶ Ad aliud ꝟcedo.q de⁹ est in deo:z hoc ꝟcedit Hylla.7.de trin.Sz cū ifertur.ḡ deus distinguiꝫ a deo.nego ꝟnaz ꝓpter fallaciā ꝟntis.Heni ꝓpositio in.nō notat vtutē ꝟfundendi suum casuale nec hoc bz:z iō pōt casuale eius stare ꝓ supposito aliquo determiato idetermiate.Distingui aūt distribuit termiñ huius relonis ꝟfuse z distributiue ꝓpter negationez iclusam:z ideo casuale huius ꝓpositionis nō ifert termiñ hui⁹ relonis: sicut nō segtur deus generat deū.ḡ de⁹ distinguiꝫ a deo ꝓꝓ filꝰez rōnē. ¶ Ad vltimū dico q exit⁹ filꝰ a ꝑre est ꝓcessus ꝓducti a ꝓducēte: nūc autez talis exitus nihil ꝓhibet quin exiens maneat in eo a quo exit qz recipit eādē nām cū eo a quo ꝓcedit.

¶ Nūc ostēdere restat quō aliqua bax ꝓsonarū aliā nō excellat potētia: vt sicut vna z idifferens est magnitudo trium:ita vna z idifferens monstretur potētia trium. Sciēduz est ergo qz nō est potentioz pater filio: nec filius vel pater spū scō. Nec maiorem potētiam habent duo vel tres simul qz singulus eoz:quia nec plus potest pr̄ filꝰ z filiꝰ qz solus spūsc̄us. Nec bi tres filꝰ plus possunt qz singulus eoz: qz oipotentiam quā bz pater: z filius accepit nascendo: z spūsc̄us ꝓcedendo. Dō Aug. rōnibus z auctoritatibus probabiliter astruit in libro contra Maximinū:qui dicebat patrem meliorem ac potentioreꝫ filio. ¶ Nihil inquit patre minus habet ille qui dicit. Oia que habet pr̄ mea sunt. Nam si minus habz in ptāte aliqd qz pr̄:nō sunt eius oia q̄ bz pr̄. Sz eiꝰ sꝫ oia que bz pr̄:tantaz ergo habz potestatē filius qz̄tā pr̄. Equalis ergo est patri. Nō.n.pōt q accipit inequalis eē ei qui dedit. Tu autē hoc de pō sapis:q potens sit filius: ꝟ potentioz pr̄: vt ꝑm doctrinaz vestram potens potentez potuerit generare vel gignere: z nō oipotēs oipotētē.Habz ergo pr̄ oipotētiā quā non bz filius: z si hoc est:falsum est: qō ait filius:oia que habet pater mea sunt.

¶ Distinctio. XX.

Arca distinctionez .zo3m. quero vtz tres ꝑsone sint eqles i pō. ¶ Arguo q nō.qz tūc siē pr̄ pōt gnāre ita filiꝰ possz gnāre.pbō buiꝰ ꝟntie:tū qz Aug.ꝟ Maximinū li.3.Si pr̄ nō pōt gnāre sibi filiū eqlē ē ipotēs.ḡ ecōuerso.si nō est ipotēs sz oipotēs pōt gnāre filiū:z ꝓñs posse gnāre ptinet ad oipotētiā:z ita si filiꝰ nō pōt gnāre nō ē eq potēs vel eqlis poc cū pr̄e.tū qz filiꝰ nō erit oiscies si nō sciret gnātionē pr̄is.nec igiꝫ oipotēs si nō posset in istā gnōnē. ¶ S. Ricar.p de tri.c.vltꝰ.pbat q nō pūt eē ꝑles oipotentes: qz tūc vnꝰ possz facere aliū nullipotētez.ḡ a filꝰ vr̄ argui in ꝓposito si ponaꝫ ꝑles ꝑsone dine eq potētes: z sic ista ꝟnia Ricar.fuit declarata di.z.p duas vias:cōsilꝫ bꝰ vus ēt declo in ꝓposito de duabꝰ ꝑsonis.p qz vna ꝑsona posset suo velle ꝓducere oia polia z eis ꝓductis in esse ꝑsa alia nō possz ea ꝓducere.eadē eni nō pūt bis totaliꝫ produci. ¶ Et ꝟfirmaꝫ ista ꝓbō.qz pr̄ ꝑ ordie originis bz velle creaturaz q̄ filiꝰ:z filiꝰ ꝟ Hyla. ē potens p se sz nō a se.igiꝫ ꝑus origine q̄ filius ꝓducat itelliꝫ pr̄ ꝓducere: z ita in isto signo in q̄ filiꝰ itelliꝫ debere ꝓducere nulla sūt ibi polia. ¶ z:qz oipotēs pōt suo velle ipedire oia polia alteriꝰ oipotētis si eēt:qz nō ē neēe volūtates eoz cōcordare i alys a se:qz ista oia ꝟtigēter volunt:ita ꝫ nō vr̄ necessariū eē q volūtas vniꝰ ꝑsone ꝟcordet in actu volēdi alteriꝰ ꝑsc. ¶ Oz si dicas eādē eē volūtatē coz: z iō cōcordare i alys volēdo eadē. ¶ Cōtra.forma q ē ꝑnm agēdi si ē i plibꝰ eodē mō ē ꝑnm agēdi vnicuiq eoz sic si eēt in vno tm̄ sic si albedo eēt i duabꝰ supficiebꝰ:eēt eis ꝑnm disgregādi eodē mō sic si eēt i vno tm̄:sz si volūtas eēt i solo filio eēt ꝑnm volēdi ꝟtigēter lapidē eē:ita q illa voluntate possz filiꝰ velle eq lapidē eē vl nō eē. igiꝫ posito q sit i ꝑre erit ꝑnm i filio ꝟtigenter volēdi vel nō volēdi lapidē:z ita gcgd ponaꝫ i ꝑre: filiꝰ pōt eq velle lapidē eē vl nō eē:z ita si pr̄ vellet lapidē eē z filiꝰ nō. vnꝰ oipotēs faciet aliū nullipotētē ipediendo oia polia volita ab eo. T.
¶ Itē pª cā pls cāt q̄ zª. ꝓpōne pª de cāis.z zm eta.z p poste.sz pr̄ dat filio vtutē creādi:z nō eꝰ.ḡ pr̄ pls potest. T.
¶ Cōtra magr̄ di.19.istiꝰ i lra.Et adducit Augu.de fide ad Pe.c.zº ¶ Itē Aug.ꝟ Maximinū.3.ca. ꝓbat istā cōclusionez triplr̄ p auctate Saluatoris in euāg. Joā.Oia q̄ bz pr̄ mea sunt.Scōo p rōnē:qz si nō potuit dare poam eqlez fuit ipotens.si noluit fuit iuidus.Tertio p simile: qz pater corporalis gnāret sibi filiuz eqlem si posset vel maiorē.ḡ multo magis in ꝓposito. Ca

Respondeo omittendo potentiā logicā q̄ dicit modū ꝟpōnis ab itellu facte. z potentiā metapborice dcāz q̄lis ē i geometricis ꝑm q ipsi geometre imagianꝫ pūctū eē i poa ad lineā z lineā ad supficiē.hic potentia sumiꝫ ꝓpe.vnoc sic dcm̄ est di.7. prout est oīa entis oppositā actui.Alioc ꝟ q significat idē

c.17. qō ꝑncipiū sic̄ logꝛ de ea ꝓ̄s. 5°meta. cap°. 9°. Et potentia isto z°mō sumpta diuidit̄ in potentiaz actiuam ꝛ passiuam: ꝛ si vtrolibet modo sumatur potest itelligi: aut ꝑ ipsa relone ꝑncipij quā significat aut ꝑ fundamēto ꝓximo istius relonis. ¶ Ad ꝓpositū planū est ꝙ in deo opz ponere potentiā actiuā cū sit ꝑncipiū efficiens ex distinctione. z. ꝛ de ista logꝛ magr̄ dis. ista. Et bō eq̄litas pōt itelligi dupl'r. aut ꝑm extēsionem obiectoꝝ possibilium ad que se extendit po^{a}. aut ꝑm intēsionem illius potētie in se. Exempluz. po^{a} calefactiua dr̄ equalis extensiue si ad equalia calefactibilia se extēdat. sic oīs charitas est equalis qz extēdit se ad oīa diligibilia ex charitate ꝓz intensionē si eque ꝓfecta sit potētia et in eque perfectiuis actū possit: ꝛz non tot possibilia sibi subessent sic̄ subeēnt alij potētie. vt pz posito isto casu q ponit̄ di. 7. ꝙ calor ꝑ ductione sibi adequata ꝑduceret aliuz calorē ꝛ iste due equalitates frequēter cōcomitant̄ se. pōt tamen itelligi vtralibet sine altera. ¶ Loquēdo aūt de equalitate extensionis nō est difficultas nisi de actibus notionalibus et de terminis istarū actionū: qz illi duo termini nō sunt ꝑducibiles ab oībus ꝓsonis: ꝛz filius a solo patre. spūsc̄us aūt a patre ꝛ filio. ¶ Uñ quo ad hoc dr̄ sic ꝙ potētia generādi ptinet ad oīpotētiā in patre nō in filio. Qō declaratur dupl'r. ꝑmo qz oīpotētia est ad oē qō nō icludit cōtradictionē: ꝛz patrē generare nō icludit cōtradictionē. filiū aūt generare icludit ꝺdictionē. ḡ ꝛc̄. ¶ Ꝑ. z° aliter est de actionibus trāseūtibus ad extra. ꝛ aliter de actionibus imanētibus ītra. possibilitas actiōis transeuntis iudicatur ex rone actionis in se ꝛ termini eius. possibilitas aūt actionis imanētis nō iudicatur ex bis ꝓcise: ꝛz cum hoc in ꝺparatiōe ad agēs in quo manet talis actio. cū igitur gnātio sit actio imanens: possibilitas eius iudicāda est: nō tm̄ ex seipsa in se: ꝛ cū hoc ex termio eius: ꝛz qz cōpossibilis illi supposito agēti in quo dz manere. est autē cōpossibilis generatio patri ꝛ nō filio. igitur idē qō ꝑus. ¶ Tertia declaratio additur qz potēs dr̄ qō pōt in oē illud ad quod bz formā. sic̄ ignis nō dr̄ ipotēs: qz non pōt frigefacere: qz nō bz potētiā ad frigefaciēdū. pr̄ aūt bz formā ꝺuenientē gnātiōi ꝛ filio nō. igit̄ pr̄ nō est oīpotēs si nō pōt gnāre. nō aūt filio est impotēs si nō pōt gnāre. ꝛ ita posse gnāre ptinet ad oīpotentiā pr̄is ꝛ nō ad oīpotētiā filij. ¶ Cōtra istud. nō ꝺparādo gnāre ad aliqō suppositū q̄ro aut illud vt est geniti tanq̄ termini ad aliquid ad qō nata est eē aliqua po^{a} actiua: aut nō. si sic. ḡ in quocūq; nō est po^{a} ad illud nō est in eo oīpotētia. bō ē nō est po^{a} ad omne illud ad qō nata est esse po^{a}. si nō. ḡ i nullo est po^{a} ad illud. ꝛ ita nō ptinet ad omnipotentiā pr̄is. ¶ Cōfirmatiōes ēt nō valent. ꝑma nō. qz oīpotens pōt in omne illō qō est terminus potētie simpl'r. ꝛ hoc ꝑducēdo illud in eo in quo natū est ꝑduci si natū est ꝑduci in aliquo: vel ꝑducēdo ipsuz in se subsistēs si nō est natū ꝑduci in aliquo. nō aūt oz ꝙ posset ꝑducere oē tale formal'r in se. sic̄ pōt ꝑducere cursuz aialis i aiali vt in boie vel asino: in quo natus est eē cursus. ꝛz bō non pōt ꝑducere in se. nec pōt formal'r currere: qz tūc ꝑ illud v̄bum neutrū significaret̄ ꝙ talis forma esset in ipso formal'r. ꝛz igitur filio nō possit formal'r gnāre: vt gnātio sit in ipso: nec possit ꝑncipiare gnātionē in seipso: tū si istud sit terminus oīpotētie oz dicere ꝙ filius possit ꝑncipiare gnātionē in eo in quo nata est eē. sicut nō eēt oīpotēs si nō posz causare ītellectionē in ītellectu potēte recipe eā. gnāre aūt nō pōt aliquo mō eē a filio nec vt in filio nec in alio. igit̄ si generare est terminus omnipotētie simpliciter filius non erit omnipotens. ¶ Secūda non valet. quia quod habz formā limitatā ad agēdū nō est oīpotens ad agendū: ꝛz. n. ignis sit potēs ignire ꝛ calefacere si nō possit frigefacere nō eēt simpl'r oīpotens: qz forma eius limitata ad vnū actū cōcludit ipm̄ nō eē simpl'r potētē. ḡ filiū nō habere formā cōueniētē oī actioni quā actionē nata sit potentia simpl'r respicere: ꝺcluderet filiū nō esse simpl'r omnipotentē. ¶ Itē ista via nō saluat quomō pr̄ et filius sint eque potētes: qz pr̄ pōt in actuz gnātionis qui per te est terminus potētie simpl'r: in quē actū non pōt filius: ꝛ ita nō erūt eque potētes q̄tum ad extensionem.

Quantum ḡ ad istū ar^{m} dico al'r: ꝙ potētie actiue ꝑmū coꝛrelatiuuz est possibile: nō cōiter sumptū vt opponit̄ ipossibili: qz hoc modo possibile est deū eē: ꝛ tamē illud possibile nō est terminus alicui^{9} potētie actiue. ḡ oz ꝙ possibile vt est potētie actiue coꝛrelatiuū sumat̄ determinatius. hoc aūt nō videt̄ nisi ꝓz ꝙ Auic. accipit possibile. 6. meta. ꝛ alibi frequenter ꝑ ut opponit̄ ei qō ē nec̄iuz ex se: ꝛ tunc cū qōlibet ītrinsecū deo sit in se formal'r necessariū vel ꝑ idētitatē cū eēntia q̄ est formal'r ex se nec̄ia nihil ītrinsecū deo erit termin^{9} potētie ꝓpꝛie dicte: ꝛ si hoc est cū ad oīa alia ab essentia dīna eandē rōnē ꝑncipij habeāt tres ꝓsone: qz ꝑus ītelligit̄ ꝑncipiū illud ꝑducendi creaturas cōicatū tribus q̄ꝫ possit bre actū ꝑducendi ista alia: ꝛ sequtur ꝙ equalis erit potētia triū ꝓsonaꝝ q̄ꝫtum ad numeꝝ possibiliū. Assumptū aūt declarat̄ in. q. illa de oꝛdine ꝑductionuz extrinsecaꝝ ad ītrinsecas. z°. li. q. i. Et bꝛeuiter pz ex hoc ꝙ si sit ꝑncipiū nec̄ium respcū vni^{9} ꝑductiōis: ꝛ ꝺtingēs respcū alterius ꝑductiōis ꝑus est ꝑn^{m} ꝑducēdi nec̄ium q̄ꝫ ꝺtingens. q. q. d aūt sit ꝑn^{m} ꝑducēdi ꝓsonas nec̄io se bz ad ꝑductionē illaꝝ. ꝺtigēter aūt se bz ꝑn^{m} ꝑducendi creaturas ad ipas creaturas. ꝑus igit̄ cōicat̄ trib^{9} ꝓsonis q̄ꝫ possit bre actū respcū possibiliū ex̄. Ex hō appet ꝙ po^{a} ē eq̄l i ꝓsonis dīnis nō tm̄ q̄ꝫtū ad extēsionē: ꝛz ēt q̄ꝫtū ad ītensiōez. siue. n. po^{a} accipiat̄ ꝑ absoluto qō est fundamētuz relonis ꝑncipij: ꝓz ꝙ illō ꝓz eādē magnitudinē ē in trib^{9} nō tm̄ ꝓz eādē magnitudinē ꝓz qd ꝛz simpl'r: sic̄ dcm̄ est i. q. ꝑcedēte de eq̄litate magnitudinū: siue accipiat̄ ꝑ relatiōe fundata sup illō absolutū: eadē relo ē triū ꝛ si quā bz magnitudinē eadē ē magnitudo illi^{9} relonis ī trib^{9}: ꝛ ita oī mō ē eq̄litas po^{c} ꝛ ꝓz extēsiōez ꝛ ꝓz ītēsiōez. ¶ Oꝛ aūt dcm̄ est de ꝑ coꝛrelatiuo po^{c} actiue ꝙ sit polꝛe: itelligendū ē de possibili obiue. i. ꝙ est termin^{9} po^{c} nō de possibili subiue: qz illō nō est coꝛrelatiuū ꝺuertibile respcū po^{c} actiue. Nō. n. oīs po^{a} actiua bz aliqō sic polꝛe sibi coꝛrñdēs: ꝛz solū illa po^{a} actiua q̄ ē trāsmutatiua. Eq̄tur igitur polꝛe obiue vt coꝛrelatiū po^{c} actiue. nō āt polꝛe subiue. ꝛ tale ē illō polꝛe de q̄ adductus ē Auic. qō opponit̄ ex se nec̄io formal'r. Oꝛ āt istud differat a nec̄io ex se formal'r siue a ꝑducēte posset ꝺfirmari ꝑ ꝓ̄m. 5. meta. vbi vult ꝙ ꝑn^{m} ꝛ cā ꝺuertunt̄ real'r. oē āt cātū ē aliō a cā. ḡ ꝛ polꝛe bō ē ꝑncipiatū ē aliō ꝓz eū a ꝑn°. ¶ Cōfirmat̄ ēt ꝓ rōnem po^{c} actiue posita ī. 5. meta. ꝙ ipa ē ꝑn^{m} trāsmutādi aliud ī q̄ꝫtū aliō. ḡ m'to magꝭ ē ꝑn^{m} ꝑducēdi aliō: qz nō pōt cātū ita eē idē cāe sic̄ actiuuz pōt eē idē passiuo ī creaturis ¶ Sz tūc restat dubitatio quō po^{a} gnandi dicat̄ po^{a}: cū nō sit respcū alic^{9} polis ꝓz ꝓdicta. ¶ Rñ. polꝛe pōt sumi adhuc magis extēdēdo nomē q̄ꝫ vt opponit̄ nec̄io ex se: dicendo illō esse polꝛe qō opponit̄ nec̄io esse a se: ꝛ bō mō oē oꝛigiatū eēt polꝛe. ¶ Sz nec sic vident̄ sci cōiter logꝛ nec ēt ꝓ̄i: ꝛ bō mō possz ꝺcedi filiū eē polꝛez: qz oꝛigiatū: ꝛ ita po^{am} coꝛrñdētē actuā huic termio eē po^{am}. ¶ Ueri^{9} tm̄ ꝺcedit̄ filiū eē ꝑncipiatū ꝛ nō polꝛez: ī pr̄e tm̄ ꝺceditur po^{a} actiua gnandi: qz po^{a} actiua ī creatur̄ aliq̄ꝫ dic̄ pfectiōez. politas āt sibi coꝛrñdēs q̄ repugnat nec̄itati ex se dic̄ impfectionez. transferr̄ igit̄ nomen vnius qō significat pfectiōez: nomen aūt alteri^{9} coꝛrelatiui qō dic̄ impfectionē nō trāsferr̄ in se: sed in aliq̄ cōmunioꝛe se: vt sic

T.c.1.

T.c.17.

Varro i ꝓ̃ti dist. .q. vnica arti. 3.

exꝑte ꝓducẽtis dicaꝫ eẽ poª:ꝛ tñ exꝑte ꝓducti nõ dicatur eẽ possibilitas:ſz tñ rõ ꝑncipiati. ¶ Ex ꝟ apparet irrõnabilitas illi⁹ dicti qꝺ ſub oĩpotẽtia de vtute ꝓmonis ꝺtineaꝫ poª gñandi.nõ aũt ꝓm vſũ ſcõz: qꝛ ꝛ ſi aliqñ ſci vel doctores dicãt poªᵐ gñandi eẽ poªᵐ:ꝛ gñari eẽ termiñ poᶜ:tñ de vtute ꝓmõis neutra eſt vera ſimpl̃r loquẽdo de poª ꝓut reſpicit terminũ poſez: ſz ampliãdo rõnẽ poᶜ ad rõnẽ ꝑncipy ꝓut i cõi reſpiẽ ꝑncipiabile. ¶ Hoc mõ loquẽdo ad qõnez de eq̃litate poᶜ in dĩnis perſonis. ℞:ꝛ dico qꝺ ẽt ſic ſũt eq̃les:qꝛ ꝓm magr̃m di.7.bº li.Eadẽ eſt poª q̃ pr̃ põt gñare:ꝛ filiº põt gñari.Sz tũc iſta eq̃litas poᶜ nõ eſt ad idẽ ſiẽ ſi ponereꝫ eq̃litas poᶜ in colore ad imutãdũ viſuz ꝛ in ſapore ad imutãdũ guſtũ. eẽnt qꝺ iſta duo eq̃lis poᶜ:nõ tñ haberẽt eãdem poªᵐ: nec ad idẽ:ita in ꝓpoſito loquẽdo de poª ꝟ mõ extẽſiue ad actũ notionalez eq̃les ſunt pr̃ ꝛ filiº in poª extẽſiue ꝛ ītenſiue: qꝛ poª q̃ eſt in pr̃e ad actũ gñandi eſt eq̃ ꝓfecta in filio ꝛ ad eq̃lia oba:nõ tñ eſt hoc mõ oĩno eadez poª:ſiẽ poª eſt eadẽ q̃ eſt reſpectu eiuſdẽ poſſibilis:ꝛ hoc modo ꝺcedẽduz eſt qꝺ in filio nõ eſt oĩs poª:vel nõ eſt in eo poª ad oẽ accipiẽdo ſic poªᵐ extenſiue:licz in ipſo ſit oĩpotentia q̃ dic̃ poªᵐ ad oĩa poſſibilia. ¶ Et ſi q̃ras ſi idẽ abſolutum eſt in pr̃e ꝛ filio ſup qõ fundaꝫ poª eq̃lis ꝓm extẽſionẽ ꝛ ītenſionẽ:ẽt illa que eſt ad ītra q̃re nõ eſt poª oĩs eadez in vtroq;. ¶ Rñdeo.dico qꝺ ꝛ ſi idẽ abſolutuz qõ ẽ poª ſit in pr̃e ꝛ filio.nõ tñ ſub rõne poᶜ q̃tuz ad actũ notionalem eſt in vtroq;:qꝛ nõ eſt ſub rõne ꝑoris ad illuz actũ:ꝛ poª ſiue ꝑnᵐ regrit ordinẽ ꝑoritatis ad terminũ.

Ad argumenta ꝑncipalia. ¶ Ad ꝑᵐ dico negãdo illã ꝟñam ꝓmã: q̃tuz ẽ ex forma ꝺctie.Cũ ꝓbaꝫ ꝑ Aug.ꝺ Maximinuz.rñdeo. qꝺ illud argumẽtũ Aug.nõ tenet ꝑ locũ ītrinſecuz q̃ſi ꝑ locũ a toto in q̃titate ad partẽ totiꝰ in q̃titate:q̃ſi poſſe gñare ſit aliqꝺ poſſe: ſz tenet ꝑ multas ꝓpones ſubītellectas:ꝛ ꝟ illõ argumẽtũ reduci ad mltos ſyllogiſmos. hoc mõ ꝺceſſit Maximinus pr̃ez filiũ gñare ſz nõ eq̃lẽ. ¶ Cõtra Aug.arguit ſic.ſi genuit ꝛ nõ potuit gñare filium equalẽ ſibi.g̃ fuit ĩpotens.ꝓbatio huius ꝺñe:exquo dedit filio deitatẽ etiã ꝓm Maximinũ:qꝛ alr̃ nõ eẽt generatio:ſz deitatem miorẽ ꝓm euz deitate pr̃is. g̃ deitas nõ eſt ifinita ex ſe:qꝛ ifinito nõ põt eſſe aliqꝺ maius:nec ifinitũ põt minui:ꝛ ſi deitas nõ eſt infinita. g̃ habẽs eã ñ eſt oĩpotens.nihil enĩ eſt oĩpotẽs:cũ oĩpotẽtia regrat potentiã ifinitã niſi habeat ifinitã eẽntiam. ℞ Nõ igiꝫ tenet ꝺña hic quaſi ſub iſta vl̃i cõtineatur iſtud ſingulare: ſed qꝛ iſtud vl̃e quod eſt oĩpotẽs cõcomitatur ifinitas eſſentie:ꝛ ita cõicabilitas in eq̃litate.Et ſimil̃r ſegtur ſi pr̃ nõ põt ītelligere pr̃ nõ eſt oĩpotens:ſz nõ ſegtur ꝑ locũ ītrinſecũ q̃ſi itelligere pr̃is ſit terminus oĩpotẽtie:ſed ꝑ iſtas ꝓpones ſubītellectas:qõ nõ põt ītelligere nõ ꝟ oẽm ꝓfectionẽ ſimpl̃r:ꝛ tũc nõ eſt ifinite eẽntie ac per hoc nec oĩpotẽs. ¶ Cũ arguiꝫ poſtea de oĩ ſciẽte dico qꝺ ſcia non regrit ordinẽ determinatũ ad ſcibilia nec ordinẽ ꝑoris: nec ordinẽ poſterioris:qꝛ põt eſſe ſiue reſpectu ꝑoris vt obiecti ſiue poſterioris.poª aũt regrit determiatũ ordinem ad terminũ vt ꝑoris ad poſterius:ꝛ iõ ſcia de neceſſitate extẽdit ſe ad omne ens:qꝛ omne ens eſt ſcibile.potẽtia aũt nõ extẽdit ſe vt ad oẽm ad omne ens: ſz tñ ad ens poſſibile qõ quõcũq; ſumẽdo poſſibile natũ eſt eſſe poſterius.Et iõ nõ eſt ad illud qõ nõ eſt natuz eſſe poſterius:ꝛ iõ nõ ad illud qõ eſt natũ eſſe in ꝓſona ifinita idẽ illi ꝓſone. ¶ Cũ poſtea arguiꝫ per ℟icar.dico qꝺ argumᵐ valet ſi ponerenꝫ duo dy per impoſſibile ſicut declaratuz eſt di.z.nõ autẽ de duabus ꝓſonis eque potentibus. ¶ Cũ ꝓbaꝫ ꝓmo.qꝺ vna ꝓſona poſſet facere aliam nullipotentẽ volẽdo oĩa poſſibilia ꝛ ponẽdo ea in eſſe. dico qꝺ nõ põt velle iſta alia ꝓſona nõ volẽte.ꝛ ita nõ ponerẽtur in eſſe ab vna ꝓſona:alia ꝓſona nõ volẽte:ꝛ ea in eſſe ponẽte.Sz ſiẽ in eodem inſtãti nãe ītelligunꝫ tres ꝓſone hr̃e ꝓnᵐ ſufficiẽs ponẽdi ea in eſſe.ita in eodez inſtãti ītelligunꝫ habere actũ quo ponunꝫ iſta i eſſe. ¶ Sz ſi ponerenꝫ duo dy vnus ꝓꝑa actiõe poſſet oĩa ponere in eſſe:ꝛ aliud nõ poſſet ꝓducere iſta eadem ꝓductiõe.g̃ vel iſta eadẽ nõ poſſet ꝓducere:ꝛ ideo nõ eſſet oĩpotẽs: vel poſſet ꝓducere illa alia actione:ꝛ ita idẽ poſſet bis accipere eſſe:qõ eſt ipoſſibile. ¶ Ad ſcõaz ꝓbationẽ qꝺ vnꝰ oĩpotens poſſz ĩpedire alia volita ab alio.dico qꝺ illa ꝓbatio bona eſt de duabus volũtatibus:qꝛ ꝑ ipoſſibile habens ſuã voluntatẽ poſſet vti ea contigenter ad qõlibz aliud obm a ſe.nõ ſic aũt eſt de duobus habẽtibus eãdẽ volũtatẽ:qꝛ ꝓpter eãdẽ neceſſitatẽ eſt vnus vſus volũtatis: ꝓpter quã voluntas eſt vna.Et ideo non põt vna ꝓſona iſta voluntate velle ꝛ alia nõ velle:ſiẽ nõ põt vna ꝓſona habere iſtaz voluntatẽ ꝛ alia nõ haberẽ illã. ¶ Cũ obycitur ꝺ iſtam rñſionez de forma que eſt in duobus qꝺ ſit ꝑncipium operandi eodẽ modo vtriq; ſiẽ ſi eſſet in vno ſolo:cõcedo qꝺ filius nõ quaſi nãliter vel coacte vult voluntate iſta:q̃ſi pater volẽs predetermiauit filiũ ad volenduz idez: ꝛ nõ ſit in poteſtate filij idem velle ſiẽ erat in poteſtate patris.Sz in eodem inſtanti nãe pater ꝛ filius ītelligunꝫ habere voluntatez ꝛ eque libere quẽlibet actũ volẽdi habere vt eſt illius obiecti ſicut ſi alius nõ haberet iſtã voluntatẽ.Eſt igiꝫ illa forma cuilibz habẽti ꝑncipiũ vnifoꝛmiter operãdi ſicut eẽt ſi ille ſolus haberet eã.ſed nõ eſt alicui habẽti ꝑncipiuz operãdi.ꝛ alij ꝑncipiũ nõ operãdi operatiõe que eſt eadẽ illi voluntati:ſicut iſta nõ eſt eadẽ voluntas ꝛ nõ voluntas.vnde neceſſitas iſtius cõſequentie.ſi pater vult hoc filiº vult ꝟ. nõ eſt cõtra libertatẽ volitionis filij.ſicut nec contra libertatẽ volitiõis mee eſt iſta cõſequentia ſi volo volo. ita nec ibi.ſi pater vult a.filiº vult a.qꝛ idem velle eſt patris ꝛ filij. ¶ Ad aliud de cauſa ꝓma ꝛ ſecũda reſpõſum eſt di.iz.qꝺ iſta ꝓpoſitio veritatez habet ꝓpter aliaz virtutem ſiue vim cauſandi in cauſa ꝑori ꝛ poſteriori:ꝛ illa que eſt ꝑior eſt ꝑincipalioꝛ.ꝛ hoc fallit in ꝑincipio ꝑori ꝓm originez ꝛ poſteriori: in quibus eſt eadem vis vel virtus cauſandi reſpectu terty cuius vis eſt in ꝓpoſito. ꝛ ideo in ꝓpoſito non valet.

¶ Hic oriꝫ queſtio trahens originez ex ꝓdcis. Bcm̃ eſt enim ſupza qꝺ tãtus eſt ſolus pr̃: vl̃ ſolus filius: vel ſolus ſpũſſcus: quãtuz ſimul illi tres. ꝛ qꝺ due vel tres perſone ſimul nõ ſũt maius aliquid q̃ꝫ vna ꝓſona ſola. Ideo querit Aug.in.vi.lib.de trini. Quomõ hec ſane dici poſſint:cũ nec pater ſit ſolus: nec filius: nec ſpũſſcus.Sed ſemꝑ ꝛ iſepabil̃r: ꝛ filius cũ pr̃e:ꝛ pr̃ cuz filio.ꝛ ſpũſſcus cum vtroq;. Inſeparabiles enĩz ſunt he tres perſone. Ad qõ ita rñdet Aug.in eodẽ.Solũ deũ patrẽ dicimus:nõ qꝛ ſepaꝫ a filio vel a ſpũſſcõ: ſz hoc dicẽtes ſignificamus:qꝛ illi ſimul cũ eo nõ ſũt pr̃.Solus.n.pr̃ pr̃ eſt.qõ nõ dr̃ qꝛ ipſe ſit ſolus.i.ſine filio vel ſpũſcõ: ſed ꝑ hoc filius vl̃ ſpũſſcus a paternitatis ꝺſortio excluduntur. Ita ꝛ cum dr̃.ſolus filius filius eſt.vel ſolus ſpũſſanctus ſpũſſanctus eſt.nõ diuiditur filiº a patre.vel ſpũſſanctus ab vtroq;. ſz a cõſoz-

tio filialis ꝓprietatis excludunt̄ pr̄ & spūssanctus: & a ꝯsortio ꝓcessibilis ꝓprietatis pr̄ & filij. Cū g̃ dr̄: tantꝰ est solus pr̄: q̃tum simꝫ illi tres ꝓ hoc q̄ dr̄ solus: nō separat̄ pr̄ ab alijs. sed hic ē sensus. Solus pr̄. i. pr̄ q̄ ita pr̄ est. q̄ nec filius nec spūssc̃us tantus est & c̃. Similr̄ itellige cū dr̄: solus est filius: vel solus ē spiritussc̃us. Solus ergo pr̄ dicit̄. vt ait Augu. in eodē: qꝛ ñ nisi ipe ibi pat̄ est: & solus filius: qꝛ nō nisi ipse ibi filiꝰ est: & solus spiritussanctꝰ: qꝛ nō nisi ipse ibi spiritussanctus est.

¶ Post hec queri vtrū sicut dr̄: solus pr̄ est pr̄: vl̃ solus filiꝰ est filius. ita possit dici: solus pr̄ est deꝰ: vel solus filius est deꝰ. ita & de spū scō. Aut pr̄ est solus deꝰ: filius est solus deꝰ: Ad q̄ dicimus: qꝛ pr̄ & filius & spūssc̃us dicitur etiā vnꝰ deꝰ: & hec trinitas simul ꝓprie dr̄ esse solus deus: sicut solus sapiens: solus potēs. Sed nō vr̄ debere dici a nobis ꝓbis nr̄is vtentibꝰ: nisi vbi ꝑmo auctibꝰ occurrit: solus pr̄ est deꝰ vel pr̄ ē solus deꝰ. ita de filio & spū scō dicimus. Añ Aug. i. vij. lib. de trini. ait. Qñ oñdimus qūo possꝫ dici solus pr̄ vel solus filiꝰ: ꝓsideranda ē illa snīa qua dr̄. Nō esse solū pr̄em deū vex solū. ſ pr̄em & filiū & spm̃ sanctū. Ecce habes qꝛ non solus pater dicendus est esseverus deꝰ. ¶ Di. XXI.

Circa distinctōez. zi. c̃ro. vtꝫ hec sit va. solus pr̄ ē deꝰ. ¶ Qꝛ sic. solus deꝰ g ē pr̄ ē ōs. g̃ solus pr̄ ē ōs. añs pz. qꝛ solus ōs g ē pr̄ ē tritas. ꝯña ꝓbr̄ p sile: qꝛ segr̄. solū aial q̄ est hō currit. g̃ solus hō currit. ¶ Itē solus ōs ē pr̄. g̃ solus pr̄ ē ōs. añs pz p exponētes. ꝯña ꝓbr̄ p ꝯuersionē exclusiue. ¶ Itē solus deꝰ est deꝰ. g̃ solus pr̄ ē deꝰ. ꝯña ꝓbat̄. qꝛ añs ifert vtrāq; exponētē ꝯñtis. & q̄ iferat exponentē affirmatiuā ꝓbo: qꝛ segr̄ solus deus est deꝰ. g̃ oīs deꝰ est deus: & ita pr̄ est deꝰ. g̃ segr̄ affirmatiua exponēs ꝯñs. Segr̄ etiaz solus deꝰ est deus. g̃ nō aliꝰ a deo est deus. g̃ nō alius a pr̄e est deꝰ. ꝓbatio hꝰ ꝯñtie. ħ vr̄ fallacia ꝯñtis. aliꝰ a deo. g̃ aliꝰ a pr̄e. g̃ arguēdo negatiue eodē ordie erit bonū argm̃. ꝓbō assumpti: qa si aliꝰ a deo iferret aliū a pr̄e hoc esset ꝓp distributiōez termini relonis diuersitatis: ſ nō distribuit̄. ꝓbatio: qꝛ tūc esset oīs ꝓpō falsa vbi ꝑdicaret̄ relatiōn diuersitatis de aliq̄: puta quecūq; talis. hō est diuersus vel aliud. dat̄. n. ħ intelligi correlatiuū ꝑmuz hꝰ relatiui. & p ꝯñs sequeret̄ q̄ hō eēt aliꝰ ab alio. Et si terminꝰ relonis distribuat̄: segr̄ q̄ sit aliꝰ a quocunq; alio. igit̄ alius a se. ¶ Oppositum pz p Augu. 6°. de trinita. octauo capitulo.

Ad questionem pōt fieri distinc°. sicut distinguit̄ cōiter: & bñ q̄ solus pōt teneri cathegorematice & syncathegorematice. solus qꝑ significat idē q̄ nō cū alio sicut pz p pb̃um ꝑmo elen cox. ¶ Ista aūt negatio associatōis pōt itelligi determinare aliquid in se siue in nā rei: vel determiare aliqd vt est extremū ꝯpōnis in hītudine ad aliud extremū: puta negādo associatōz alteriꝰ ab isto in recipiēdo ꝑdicatiōez talis ꝑdicati. ꝓmo mō nō admittit̄ in diuinis hoc nomē solus: qꝛ nihil ē ibi solitariū. Sc̃o mō ꝓcedit̄ q̃cūq; nō associat̄ subō aliqd de q̄ dicat̄ idē ꝑdicatū. ita nō est ꝑdicando eēntiale de ꝑsonali: qꝛ eēntiale ꝙuenit alij ab isto icluso. & iō talis ꝓpō negat̄. ¶ Declatio istoꝝ. ſ. q̃liter syncathegorema disponit extrem̃ itellectꝰ componētis & didētis respcū alteriꝰ extremi. ¶ Et q̃o differat syncathegorema ab itentōe zꝰ. & q̃o diuerse determinatiōes syncathegorematice iter se differūt. longū tractatū requireret: ſz nō opz ħ imorari pp aꝰ magis necia. ¶ Probat̄ etiā falsitas ꝓpōnis ꝓpositę ꝑ illā cōem ꝛegulam in sophismatibꝰ. affirmatiua exclusiua infert vl̃em affirmatiuam de termis trāspositis. igit̄ ista. solus pr̄ est deꝰ. ifert istam. ois deꝰ est pr̄: vel ois ꝑsona diuina est pr̄. ¶ Regula ista ꝓbat̄ ex rōne exclusionis: q̄. vz. notat ꝑcisionē in illo cui addit̄ respcū alteriꝰ extremi siue ꝑcisam cōmensurationē. ſ. q̄ altex extremū nō excedat illud: & ħ notat ista vl̃is affirmatiua de termis trāspositis. & maxie in terminis cōibus: vbi pōt vtrūq; extremuz accipi vl̃. ¶ Probat̄ ēt logice ꝑ vnā ꝓpōnē q̄ exp̄mit totū itellcm̃ exclusiue. Ista. n. tm̃ homo est risibilis: ſz ponat̄ cōiter habere duas exponētes. sufficiēter tm̃ exp̄mit̄ ꝑ istā. nullus non hō ē risibilis: ex q̄ segt̄ nullū risibile ē nō hō ꝑ conuersionē. Et vltra igit̄ nullū risibile nō est hō: ꝑ illud scōi pyarmenias. ex negatiua de ꝑdicato ifinitio segt̄ affirmatiua de ꝑdicato finito & negatiua ō ꝓdicato negato. ¶ Qō ꝓbat̄ ꝑ ꝓmū ꝑn9. ō quolz affirmatio vel negaꝰ & c̃. & hoc in ꝑdicatis simplicibꝰ: qꝛ negādo istā ꝯñz negant̄ vtraq; oppositā ab eodē. & vltra. g̃ omne risibile ē hō ꝑ equipollētiā a ꝑmo & c̃. ¶ Dic aliq̄ instāt q̃si vno correlatiuo icluso aliud nō excludit̄: qꝛ vnū est ꝯ de intellcū alteriꝰ: ga posita se ponūt & c̃. & sunt sil̃ nā. ¶ Sed hoc ē ꝯ itētionem ꝓbi. ꝓmo phy. arguētem ibi si tm̃ ꝑn9 est ꝓncipiatū nō est. g̃ correlatm̃ nō ē de itellcū correlatiui sicut aliqd eiꝰ: puta ps essentialis vel itegralis: ſz sic̃ aliqd ad q̄ terminat̄ itellectꝰ eiꝰ. & tale ē sufficiēter diuersuz ab icluso q̃ta diuersitas regrit̄ ad hoc q̄ ipm excludat̄. T.c.8.

Ad primum argumentū añs distinguit̄ ſm ꝓpōnem & diſionē. sic̃ ista. ois hō g ē albus currit. sensus ꝯpōnis falsus ē: qꝛ ibi deꝰ determinat̄ ad stādū ꝑ ꝑe ꝑ istā iplicatōez g est pr̄. sicut determiat̄ hō ad stādū ꝑ hoie albo i sensu ꝯpōnis ibi. hō g ē albꝰ. & tūc ꝯña tz. Sensus tm̃ diſiōis verus est: qꝛ tūc enūciant̄ duo ꝑdicata de eodē subo: de q̄ ambo sunt vera. ſ. de deo eē ꝑrem & esse deū: q̃si enūciarent̄ ista duo i duabꝰ ꝓpōnibꝰ cathegoricis copulatis sibi iuicē: quaꝫ neutra ꝓpria specificaret alterā. & tūc ꝯña nō valet a supiori ad suū iferius cū exclusione. ¶ Et si obycit̄ q̄ silis ꝯña tz in creaturis in sensu diſionis. ¶ Rñdeo si cōe idē inumeratū possit ꝯpetere pluribꝰ iferioribꝰ nō teneret illa ꝯña in sensu diuiſiōis. tz. n. ꝑcise: qꝛ illud aial q̄ est rōnale dicēdo nō ē aliud ab aiali q̄ ē rōnale in componēdo. ¶ In ꝓposito aūt rō illa nō tz: qꝛ iste idē deꝰ g ē pr̄ in sensu cōpōnis nō est filiꝰ g distīguit̄ a pr̄e. ¶ Et ita deus g est pr̄ i sensu diuiſionis potest dici vere de aliquo de quo nō dr̄ in sensu ꝯpōnis: nō sic aūt de aiali q̄ est hō: qꝛ illud in sensu diuisionis de nullo vere ꝑdicat̄ de quo vere nō ꝑdicat̄ idez i sensu ꝯpōnis: vl̃ eō. Et iō ꝑdicat̄ ibi idr̄nter: nō sic ħ: cuz nō sit idē añs ſm ꝯpōnē & diſionē. ¶ Aliq̄ ēt distīguunt ꝓncipalē ꝓpōnē quasi ista. solus pater ē deus. possit hr̄e sensum ꝯpōnis falsum & sensum diuiſionis vex adducētes illud ꝑsciani z° ꝯstructionū. inter exigens & exactuz cadit aliqd mediū. ¶ Sed istud non est logice dcīn nec grāmatice. logice nō: qꝛ tūc nō possꝫ aliqd ꝯ ꝑdicari ꝑ aliq̄ ꝯctionē vel determinatōez. quātūcūq; n. imediate adderet̄ alicui determiatio cathegorematica vel syncathegoꝛca. vt homo albꝰ currit. vel ois hō albus

Var. lib. 3. di. 2. q. vnica S. Bo. li. i. di. 4. du. 3. litte rali

currit adhuc restaret distinguere sic̄ ꝟ in sensu ꝓpōnis ꝛ diſiōis:ꝛ in vtroq; sensu restaret vlteri⁹ distiguere:ꝛ sic i ifinitū:nec posſz aliqs sensus determiate exp̄mi:nec docuit pꝟs in talibus multiplicitatē ꝑm ꝓpōnem ꝛ diuisionez:ſz tm̄ in illis vbi eadē mālia ꝓposita ꝛ diſa diuersuz fēsū faciūt.ista āt mālia. oīs hō currit.vl oīs hō alb⁹ currit.ꝓposita ꝛ diſa nullū aliū sensū faciūt.secus ē ꝟ.iste videt nūc me currere.ꝓponēdo nūc aduerbiū cū verbo p̄cedēte vel seq̄nte. ¶ Nec etiā est dcm̄ grām̄atice:qz exigens ꝛ exactū dn̄r ꝓstructibilia:quoz alterū dr̄ a pueris regere: alterz ex vi aliq̄.nō est aūt syncathegorematicuz ꝓstructibile respcū cathegorematici q̄si vnū regat aliud ex aliq̄ vi.Et ideo lz ꝟ cadat mediū vel iplicatio media cappa sor.i.cappa q̄ ē sor.nō tm̄ ꝟ.hō albus:ꝛ oīs hō alb⁹. ¶ Ad zm̄ dico:ꝙ illa nō est sua cōuersa nec illa ꝓña tz:ſz est falla ꝓñtis:qz sic̄ ꝓbatū ē i solone qōnis: exclusiua ē ꝙuertibil̄ cū vl̄i affirma[a] de termis transpositis.g̊ iferre exclusiuā ex exclusiua de termis transpositis equaleret illatiōi vl̄is affirma[c] ex vl̄i affirma[a] de termis transpositis.Jn tali āt illatiōe vl̄is ex vl̄i ē falla ꝓñtis.oīs hō ē al. g̊ oē aial ē hō.a supiori ad suuz iferi⁹ affirmādo. ¶ Jta ē in ꝓpōsito.Et ꝓbaf̄:qz semp ex vi sermonis ꝓcedit ab iferiori ad supius cū distributōe.Predicatū.n.vl̄is affirmatiue nō notaf̄ eē ꝙuertibile:ſz stat ꝙ sit sup⁹ ad subz. g̊ ex distributōe subi vl̄is:nō seq̄t distributio p̄dicati respcū eiusdē:nec pōt seq distributio p̄dicati respcū iferioris ad aligd.si non seq̄t distributio p̄dicati respcū supioris ad illud.arguēdo g̊ sic.oē b.ē a.g̊ oē a.est b.ē falla ꝓsequētis:qz ex distributōe ei⁹ qō notaf̄ eē iferi⁹:nō seq̄t distributio supiozis.ꝛ hoc respcū p̄dicati qō notaf̄ eē iferi⁹ ad p̄dica[m] supi⁹:ſz est falla ꝓñtis.sic̄ argueref̄.oīs hō est aial.g̊ oē aial ē sor. ¶ Sz cū ꝓbaf̄ i[a] ꝓña p ꝙuersionē p̄pōnis exclusiue. ¶ R⁹.nō oīs illatio ī termis trāspositi notat tātā vnionē extremoz q̄ta br̄i pōt vtute p̄me.vñ vl̄is nega[a] nō ꝙuertit ī pticularē negatiuā ī termis trāspositis:lz iferat eā. ¶ Ad ꝓpositū dico:ꝙ i[a] de terminis trāspositis q̄ tm̄ capit ō itellectu exclusiue affirma[c] q̄tū aliq̄ pōt cape de termis trāspositis ē vl̄is affirma[a].sic̄ ꝓbatū est i z[a] rōne ad solonē p̄ncipalē.g̊ talis exclusiua affirmatiua cōuertit̄ in vl̄em affirma[am] ꝛ pari rōne e⁹ vl̄is affirma[a] in exclusiuaz affirma[am].Et si obycias Ari.male docuit:ꝛ isufficiēter ꝙuersiōes nō docēdo vl̄em affirmatiuā ꝙuertēdā ī exclusiuā affirmatiuā. ¶ R⁹.ꝙ ꝙuersiones docuit:ꝓp pficiendā ipfectiōez iperfectoz syll̄oz:ñ aūt exclusiua aliū locū teneret ī pficiēdo syll̄um iperfectū q̄ aliq̄ idefinita nō exclusiua:qz nō aliā ꝛcl̄onē iferret q̄ ꝓus iferebaf̄ in syll̄o iperfecto.Et iō bñ ꝛ sufficienter docuit ꝙuersiōes q̄tū nec̄ium sibi fuit ad ꝓpositū. ¶ Ad zm̄ dico:ꝙ ex negatiua exponēte añs: nō seq̄t neg[a] exponēs ꝓñs.Cū ꝓbaf̄:qz nō seq̄t.ali⁹a deo.g̊ ali⁹a p̄re. nego: ga i[a] ꝓña est bona. ¶ Et cū vlteri⁹ ꝓbaf̄ ꝙ terminus h⁹ alietatis nō distribuit̄:qz tūc esset impossibilitas enūciādi tale rl̄m de aliq̄. ¶ R⁹. ꝙ ī oibus relatiuis eq̄pantie cōe ꝟ se acceptū vt cōe est nō referr̄:ga exquo vt cōe est abstrahif̄ ab oibus relatiuis siue termis rel̄onū: ga rel̄o realis nō est nisi distīcti ad distictū: ſz si vt sic referref̄ oporteret ibi dare terminū sibi relatū distinctuz. Et ideo nō referref̄ ad aligd eiusdem rōnis cū relato:ſz referref̄ ad aligd alterius rōnis. referr̄ igit̄ tale relatiuū tm̄ ꝓ suo iferiori:sicut sil̄e non referr̄ ꝓ simili in cōi ad simile:ſz ꝓ aliquo iferiori qō pōt distigui a simili ad qō referr̄.ita etiā ē de differēti.non.n.referr̄ ad differēs in cōmuni q̄si ad p̄mū coꝛrelatiuū quasi essent duo extrema p̄ma rel̄onis.ꝛ vtrūq; cōissimū ad omne differens:ſz differēs est dr̄ns ab hoc dr̄nti. ¶ Et si obycias ꝙ relatiuū dat p̄mo intelligere suū coꝛrelatiuū cōe. ¶ R⁹.nō est tale coꝛrelatiuū eius vt cōe nisi ip̄m vt sumptuz ꝓ aliquo iferiozi ꝓ quo distīgui potest a coꝛrelatiuo. ¶ Exemplū hui⁹ est in rebus:ga si tota nā ignis esset in vno idiuiduo illud idiuiduū nō posset generare:qz si sic tūc generaret aliū ignē ī quo esset tota nā ignis ꝛ essent quasi due spēs ignis:qō est ipossibile.Et tamē nunc in vno idiuiduo nā ignis est rō generādi:ga bz vnitatē sufficientē ꝓ p̄n⁹ actiuo ꝛ distictionē sufficientē.Jta ꝟ similitudo bñ est ratio alicui referēdi vel terminādi rel̄onem:ſz nec referr̄ nec termiat nisi accipiaf̄ ꝓ distincto in quo sit:ita ꝙ nec vnitas nec distictio est ꝓ accīs: ſz vtrūq; per se respcū talis rel̄onis.sicut dcm̄ ē in.q.de circūincessione.Non.n.segf̄ nō ali⁹a deo.g̊ non alius a p̄re:sed ī affirmatiua est bona ꝓña rōne distributiōis termini hui⁹ rel̄onis ꝓp negationem iclusam in rōne alietatis. ¶ Ad aliā ꝓbationē cuz dr̄ solus deus.g̊ solus p̄r vl̄ solus fili⁹. ¶ R̄ndet̄ ꝙ subiectū exclusiue pōt ꝓpari vel ad exclusionē vel ad predicatū.p̄mo mō bz suppōnez simplicē:qz exclusio fit ab eo rōne significati.zo mō bz suppōnem personalē:qz p̄dicatuz attribuit̄ sibi ꝓ supposito. ¶ Cōtra istud.vnū extremum in vno actu cōponēdi ꝛ diuidēdi bz rōnem vnam ꝑm quā accipiť respectu alterius extremi:qz diuerse rōnes accipiēdi idē extremū respectu eiusdem termini:nō videf̄ stare cū vnitate actus cōponendi. ¶ Et si dicaf̄ ꝙ respectu exclusionis supponet sub vna rōne:ꝛ vt accipiť sub exclusiōe respectu p̄dicati supponit sub alia ratione. ¶ Cōtra . subz nō supponit respectu sue dispōnis:sed respectu p̄dicati:ꝛ ita p̄cise bz illā suppōnem quā itelligiť habere respectu p̄dicati vt accipiť sub vna dispositione. ¶ Jdeo dico aliter ꝙ subz affirmatiue exclusiue supponit ꝓfuse tātum sicut ꝛ predicatum vniuersalis affirmatiue:qō ꝓbaf̄ ex ꝙuertibilitate eaz:ꝛ sub termio sic stante ꝓfuse tm̄ nō licz descēdere.Posſz tm̄ dici ī ꝓpōsito aliter q̄z in creaturis.vz.ꝙ de⁹ sub exclusiōe stat ꝓ hoc deo q cōis est tribus ꝓsonis.q̄ rnsio tacta est di.4.ꝓ quo stet ibi subm. de⁹ ē p̄r ꝛ fili⁹ ꝛ.ſ.ſ.ꝛ posset etiā valere di.iz.gd est illud subm cui p̄mo ꝙuenit agere respcū creaturarū: qz ꝟ de⁹ vt ē hac deitate de⁹ nō itelligo aliq̄z ꝓsonalē ꝓpetatē:lz oē p̄di[m] qō vez est de hoc p̄dicato p̄mo vez sit de p̄re ꝓ se:ſz nō de solo p̄re:ſz de fi.ꝛ.ſ.ſ.

¶ Post predicta nobis disserēdū videf̄ de nomiū diuersitate: qb⁹ loquētes de vnitate ac trinitate ineffabili vtimur. Deinde demōstrāduz est qb⁹ modis de ea aliquid dicaf̄. Illud ergo p̄cipue teneamus:quedā esse nomia distincte ad singulas personas ptinentia: vt ait Aug.in.ix.li.de trini.q̄ de singulis tm̄ dicunt̄ ꝓsonis. Quedā vo vnitatē essentie significantia sunt:q̄ ꝛ de singulis singulatiz: ꝛ de oībus cōiter dicunt̄. Alia vero sunt que translatiue ac ꝓ similitudinē de deo dicunt̄. Añ Ambr. in.ij.libr.de trini.ait. Quo puri⁹ niteat fides: triptita videf̄ deriuāda distictio. Sūt.n.nomina quedaz q̄ euidenter ꝓprietatē ꝓsonāq; deitatis ostēdūt. Et sunt quedā q̄ ꝓspicuā diuine maiestatis exp̄imūt veritatē. Alia vero sunt q̄ trāslatiue ꝛ per similitudinē de deo dicunt̄. Proprietatis itaq; idicia sunt:generatio:fili⁹:verbū:ꝛ hmōi. Unitatis vero eterne sapientia:virtus: veritas ꝛ hmōi. Similitu-

dinis vero splendor: character: speculum: ⁊ huiusmodi. ¶Distinctio. xxii.

¶Circa dis. zz. q̄ro vt̄z deꝰ sit noiabilis a nobis viatoribꝫ aliq̄ noie significāte eēntiā dīnaz vt B. ¶Dic dr̄ q̄ sic deꝰ itellr a nobis: ita pōt ⁊ a nobis nomiari. ꝑm igit̄ q̄ diuersimode aliq̄ asserūt ō cognitōe dei ab itellcū viatoris: ita ꝯcēpt̄ dñt diuersimode de possibilitate ēt noiandi deū: ⁊ q̄ negat ꝯceptū vniuoᵐ deo ⁊ creature: ⁊ ponit duos ꝯceptꝰ analogos: quoꝝ. s. alter q̄ ē creature attribuit̄ alteri illi. s. q̄ ē dei dic̄ ꝑm hoc ꝯcēpt̄ q̄ ōs est noiabilis a viatore noīe exp̄mēte iᵐ ꝯceptū analogū. ¶Sz ꝯ istā pōnē spāl'r argº. Qr ois ꝯceptꝰ real' possibil' bēri de eēntia dīna natº ē fieri ī itellcū vtute iº eēntie. p̄bat̄: qr qōcūq̄ obz itellibile mimū natū ē facere ī itellectu ꝯceptū oēm realē possibilē bēri de eo: ⁊z ꝑm istos tm̄ vnicº ꝯceptº real' natº ē bēri de eēn' dīna vtute eiº: ⁊z intellectº negocians possit plēs ꝯceptº cāre ⁊ fabricare circa idē obm. q̄ qōcūq̄ obm pōt facere ꝯceptū realē ī itellectu de deo: pōt facere illū vnicū quē ꝯceptū iª eēn' eēt nata de se facere: ⁊z iª vnicº ē bº eēntie vt ē hec. q̄ qōcūq̄ obm faciat aliq̄ noticiā de deo in intellcū nr̄o faciet ꝑm opi. istā ꝯceptū eiº vt ē hec eēntia: ⁊ ita noiabil'ē a viatore noticia significāte hāc eēntiā vt hec.

¶Potest dici breuiter ad qōnez: q̄ ista ꝓpō cōis multis opi. q̄. s. sic̄ aliqd intell'r: ita ⁊ noiat̄ falsa est si itelligat̄ ꝑcise: qr distinctiº ꝑt aliqd significari q̄ intelligi: qō vr̄ psuaderi ex hoc: qr cū suba nō sit itelligibil'a viatore nisi ī ꝯceptu cōi entis. sic̄ ꝓbatū ē di: 3ª. si nō possz distinctius significari q̄ itelligi nullū nomē ipositū a viatore significaret aliq̄ rē de gñe subē: sed sic̄ ꝑcise ꝯcipit̄ ab itellcū viatoris aliq̄ ꝓpetas a q̄ iponit̄ nomen q̄ ꝓpetas cōiter exp̄mit̄ ꝑ etbimolomᵐ noīs: ita ꝑcise talis ꝓpetas significaret̄ ꝑ nomē: puta ꝑ hoc nomē lapis nō significaret̄ aliqd ō gñe subē: ⁊z tm̄ aliqd de gñe actionis: puta lesio pedis quā exp̄mit etbimoª bº noīs: ⁊ fuit rō a q̄ iponebat̄ nomē: ita pōt argui de oibº alys noībus ipositis rebº de gñe subē q̄ nullū eoꝝ significat aliqd nisi ꝓpetatē accñtalē aliq̄ q̄ itelligebat̄ ab iponēte: vel oz dicere q̄ ipe distinctiº noiabat subam quā itellexit. Qualiter āt B sit pol'e pōt itelligi sic ⁊z via Aug. 6. de tri. c. 6. q̄ ꝓbat ꝯpōnē ī omni creatura. nā ꝯcipiunt̄ ab aliq̄ multa accñº ꝯcurrētia ī eodē: puta tal'q̄litas ⁊ tal'q̄titas. ⁊ ꝓbr neuº illoꝝ eē altex: qr vtrunq̄ illoꝝ manet sine altero. ꝓbr ēt 2º: vterq̄ illoꝝ aliqd aliud eē subm cōe: qr vtrūlibet illoꝝ pōt destrui nō destructo aliter. q̄ aliqd ꝯcluditur esse subm vtriusq̄ vt quātitati ⁊ q̄litati. illud aūt qō subest nō ꝯcipit̄ in ꝯceptu qditatiuo nisi entis vel huius entis. Et tm̄ frequēter accidit q̄ talis q̄litas ⁊ talis q̄titas ꝯiungunt̄ in aliquo ⁊ alibi nō ꝯiūgunt̄. ⁊ hoc nō ē ex nā q̄litatis ⁊ q̄titatis. vt ꝓñsuz est supra. ꝯcludit̄ igr̄ q̄ B est ex nā illius terty in quo fundant̄ ambo ista: nō aūt ꝯiūgunt̄ talia in isto 3º q̄lia in illo. ¶Ex quo etiā diuersimode ꝯiungunt̄ in diuersis ꝯcludit̄ substratū istis esse diuersum a substrato illis: ⁊ ex hoc cōcludit̄ 3ᵐ illud esse aliud ab alio 3º. q̄ cognoscit̄ aliud 3ᵐ esse substratuz. ⁊ sil'r q̄ sit aliud a subo alterius. Neq̄. n. cognosco distincte qd sit in se nisi q̄ sit ens vel res affecta talibº accñtibus. vñ vlterior ꝯceptio quā possim de illo hr̄e qd sit est res aliqua hñs talia accñtia ⁊ rel'ones. ¶Ad ꝓpositū. q̄ nō accidētibº illis: ⁊z isti aly sic distincto qcqd sit qō est cū istis ꝯiūctis q̄ itelligunt̄ iponit̄ nomē aliqō. illud vr̄ esse ꝓpriū signuz bº sub rōne q̄ boc: ita q̄ iponēs nomē ītēdat illā essentiā de gñe subē significare: ⁊ sic̄ ītēdit significare. ita nomē qō imponit est signū: ⁊ tm̄ ipse nō intelligit illud distincte qō distincte intēdit significare ꝑ hoc nomen vel ꝑ hoc signū. ¶Exemplū esset ēt. si qs iponeret characteres hebreos nesciēs voces hebreas in ꝑticulari. sciens tm̄ q̄ aliq̄ vox ē ꝑma: aliq̄ scōa: ⁊ aliq̄ tertia imponeret sic. aliq̄ est ꝑª ⁊ q̄cūq̄ sit illa volo q̄ significet̄ tali nomīe vel tali charactere. illi characteres essent signa illarū vocū hebreaꝝ q̄s aliqs hebreus distincte cognosceret obiectis sibi talibus signis: nō hebreus aūt ⁊ si cognosceret qd significaret̄ ꝑ istas figuras: nō tm̄ illud qō significat̄ distincte cogñoscret: sed tm̄ in rōne ꝑme vocis vl'scōe. ¶Breuiter igit̄ dici pōt q̄ ad minº noīa multa ponuntur q̄ significāt deū in cōi: qr sic nāl'r pōt ꝯcipi a simplici viatore: vt pz di. 3. vel si vex ē q̄ distinctiº pōt significari q̄ ꝯcipi pōt deus noīari a viatore nomīe significāte hāc essentiā. Quicqd sit de istis verisil'e ē deū noīari tali nomine: ⁊ hoc siue illud nomē sit ipositū ab ipso deo vl' ab āgelo cogñcēte ipm deū vel a viatore: verisil'e ē. n. q̄ mlta noīa sint ī sacra scriptura distincte illā essentiā significantia. sic̄ iudei dicūt de noīe dei qō vocant tetragramaton. ¶Et vr̄ deus dicere exo. 3º: hec dices filys isrl' qui ē misit me ad vos. hoc nomē mihi est in eternū. Et cap. 6º: Ego dñs q̄ apparui Abrahā ⁊c. nomē meū adonai nō idicaui eis. Est q̄ deus noīabilis a viatore noīe significāte ꝓpriā essentiā vt ē hec eēntia: qr viator pōt vti illo signo ⁊ itēdere exp̄mere significatū illiº signi siue ipse ipositurit illud signū siue aliº q̄cūq̄ q̄ cognouit significatū: ⁊ tali etiā signo pōt viator vti tanq̄ nomīe: ⁊z nō potuerit illud iponere tāq̄ signuz. ¶Si aūt ista ꝓpō esset vera q̄ nullū nomē pōt alicui ipponi distinctiº q̄ itelligat̄. hec tm̄ est falsa q̄ nullus pōt vti noīe distinctiº significāte rem q̄ ipse possit itelligere. ¶Et iō simpl'r ꝯcedēdū est q̄ multis nomibus vti pōt viator exprimentibus essentiam diuinam sub rōne essentie diuine.

¶Predictis adꝺiciendū est: q̄ cū oīa nomina que ꝑm subam de deo dicunt̄: singulariter ⁊ nō plural'r de omnibº in summa dicant̄ personis: vt supra ostēsuz est. Est tm̄ vnū nomē. s. ꝑsona: qō ꝑm subaz dr̄ de singulis ꝑsonis: ⁊ pluraliter nō singulariter in sūma accipit̄. ¶Dicimus enim pr̄ est ꝑsona: filiº est ꝑsona: spūsc̄s est ꝑsona: ⁊ hoc ꝑm substātiā dicit̄. Nec tamē dicit̄: pr̄ ⁊ filiº ⁊ spūsc̄s sunt vna ꝑsona: sed tres ꝑsone. Hoc ergo nomē excipit̄ a ꝓdicta regula nominū: que ꝑm substātiam de deo dicunt̄: qr cuz hoc ad se dicat̄: ⁊ ꝑm substantiam: pluraliter tm̄ nō singulariter in summa accipitur. ¶Distin. xxiii.

¶Circa di. z3. quero vt̄z ꝑsona ꝑm q̄ dicit aliqd cōe pr̄i filio ⁊ spūi scō dicat ꝑcise aliqd scōe ītētiōis. ¶Qr nō ꝓbo: qr ꝑsona ēterminus ꝓductiōis realis: ⁊ adoꝝat̄. scōa intētio nō termīat ꝓductōez realē: nec adoꝝat̄. q̄ ⁊c. ¶P. trinitas in dīnis nō est tm̄ cōceptuū: sed rex ꝫ errorē sabelly. ¶Lōtra. omne cōe pluribº vniuocū ⁊ distinctū ⁊ plurificatū in eis dr̄ de eis ꝑm aliq̄ rōnez vlis. ꝑsona ē cōe vniuocū pr̄i ⁊ filio ⁊. s. s. ⁊ plurificatuz in eis ēt ꝑm Aug. 7. de tri. c. 4. vel. z6. q̄ dr̄ de eis ꝑm aliquā rōnē vlis. ¶Et si dicat aliq̄ ītētōez scōaz vere ē ī dīnis aliq̄ rō vlis: qō nō vr̄ iconueniēs. si vo dicat ītētiōez primā erit in dīnis vl'e reale cōe. ⁊ ita aliq̄ realitas potētial'

Egidius & henric⁹ qō vr̄ iconueniēs. ¶ Dic dr̄.q⁹ psona tm̄ dicit ītentionē scōaz:qz sic̄ idiuidnū i omni nā:ita suppositū in nā subāli & psona in nā itellectuali:sz idiuiduū & suppositū dicūt tm̄ rem secūde ītentiōis.ģ & persona dicit tm̄ rem secunde ītentionis. ¶ Confirmat̄ rō:quia nā in qua sunt ista. vt eēntia nō est de p se rōne istoz.ponit̄.n.i diffōne istorū vt additū.igr̄ nō variat rōnes formales istoz. ¶ Itē de cōe dcm̄ de plurib⁹ dr̄ de eis.fm rōnē alicui⁹ vl̄is.ģ si psona significet rē p̄me ītentōis cōem trib⁹.illa dicet̄ de eis sub rōne generis gn̄alissimi:aut alic⁹ intermedy:aut fz rōnē spēi spālissime:quoz oppositа sūt manifesta. Qz nō sit spēs spālissima manifestū ē:qz tūc sequeret̄ q⁹ due erūt q̄si spēs spālissime respcū earūdē psonaz.deitas.n. fm Damas.c.5.notat q̄si spēm circumplectiuā hypostaseon.& psona ēt notabit spēm spālissimam respcū earundē.ģ &c. ¶ Addit̄ huic opioni:q⁹ sz psona dicat aligd z^c ītentōis:nō tm̄ dicit illud in abstracto:sz in ɔcreto.& ideo pōt p̄dicari de re p̄me ītētiōis & supponere p ea. ¶ Exēplū.spēs est itentio.ibi accipit̄ spēs p ipsa ītentiōe in se.& spēs p̄dicat̄ de plurib⁹ dr̄ntib⁹ numero.ibi accipit̄ spēs p re quā denoīat.nō.n.p̄dicat̄ ħ hec intentio spēs de pluribus vt vr̄:sz hō vel asīn⁹ de qb⁹ dr̄ hec ītētio. ¶ Contra istud.& p̄mo ɔ opinātem:qñcūq⁹ a formalib⁹ ɔstitutiuis aliquoz pōt abstrahi aliqō cōe p̄me intentōis pari rōne vel maiori pōt abstrahi aligd cōe a ɔstitutis p illa.persone aūt dine fm istos ɔstituunt̄ p rel'ones formal'r. ab illis aūt ɔstitutiuis pōt abstrahi aligd cōe reale p̄me intentōis.paternitas est.n.rel'o.filiatio est rel'o:& hocvniuoce sumēdo rel'onē:qz pōt esse certitudo de cōceptu rel'onis ad ītra dubitādo ō quolibet ɔceptu spāli.& talis sic cert⁹ nō tm̄ hz certitudinē de voce:sz de ɔceptu aliquo.ģ ɔceptus ille de rel'one in cōi alius est a cōceptu illi⁹ i spāli.ģ multomagis a ɔstitutis p istas rel'ones poterit abstrahi aliq̄ res p̄me ītentōis.assumptū aūt de vniuocatōe relatiōis magis patebit i feri⁹ in.q.26. ¶ Contra opi.in se:qz oīs ītentio z^a est rel'o rōnis nō q̄cunq⁹:sz ptinēs ad extremū vel actū itellect⁹ ɔponētis vel dīdentis vel saltē cōferētis vnū ad alteꝛ.hoc pz.qz ītentio scōa fm oēs causat̄ p actū itellcūs negociātis circa rem p̄me ītentiōis q nō pōt causare circa obm nisi tm̄ rel'onē rōnis. psona āt nō dicit rel'onem rōnis:& p̄cipue nō dicit rel'onem ptinētez ad actū itellectus cōponētis. ¶ Qz aūt nō dicat aliquā rel'onez rōnis videt̄:qz tūc saltē necessario coexigeret cōrelatm̄ ad qō referret̄:qz impol'e ē itelligere rel'onem & nō esse ad aliquē terminū & correlatiuū.sicut oīs ītentio scōa regrit correlatm̄ ad qō referr̄:vt spēs respic̄ gen⁹ p suo correlatiuo:& particulare vl'e p suo correlatiuo:& sic de alys.psona aūt nō dr̄ alicuius psona:vel saltē nō dicit extremū itellectus ɔferentis. ¶ Itē duco rōnē eorum ad oppositū:qz vnitas est passio entis sicut pz.4. metaph̄.& p oēs ɔseqūt rem ex nā rei:& maxime est verū de illa vnitate que est vera vnitas:cuiusmodi est vnitas indidui.ģ talis vnitas nō dic̄ ītentōez scōaz: & sic̄ nō vnitas i cōi:ita nec vnitas i nā itellectuali.si igr̄ psona dicat vnitatē in nā itellectuali sic̄ idīduū in cōi:segu̇t oppositū ɔcl'onis eoz. ¶ P. ɔ rōnem scōaz Augu.de doctria chr̄istiana:& ponit̄ in lr̄a di.i.& dis.25.p̄mi li. dicit q⁹ res gbus fruēdū est sunt p̄ filius & s.vñ fm ipm tres psone sunt tres res.res aūt nō vr̄ dicere scōam ītentiōez:& tamē est cōe tribus psonis & numerat̄ in eis.ģ nō opz dicere personam significare scōam ītentōez:qz est cōe numeratuz in multis.magister ēt di.25.c.8.exponit tres psonas p tres subsistētias vel tres subsistētes.subsistētia aūt nō videt̄ significare rē scōe ītentōis:& tm̄ est cōe tribus & numeratur i eis. ¶ Itez p̄dicta opi.querit qūo psona possit vniuoce p̄dicari de plurib⁹ indiduis nisi sit vl'e:sz eādē diffi

Ex.3.& inde

cultatē petit ō rel'one:& eodē modo segu̇t.magis.n. videtur q⁹ a constitutis possit abstrahi cōmune q̄z a constitutis:sed quo modo potest abstrahi aliquod commune p̄me ītentōis:& tm̄ nō vl'e reale dicet̄ di.26. ¶ P.contra additū arguo sic.adiectiuū nō determinat aligd nisi illud ad qō termīat̄ ei⁹ dependētia:sed adiectiuū nō pōt termīare dependētiā alteri⁹ adiectiui:qz equal'r dependēt & ambo sunt eque dependētia.ģ neutrū determīat alteꝛ. ģ si hoc nomē psona sit tale cōcretū nō pōt termīare dependētiā alteri⁹ cuiusmodi est ille termīus nūerat̄ tres. igr̄ nō bñ diceret̄ q⁹ sunt tres psone nisi itelligēdo aliqō subst̄atiuū qō determinet̄ p vtrunq⁹ adiectm̄:sz nō ē dare aliqō subst̄atiuū tale subitellectū.ģ &c.

Ad questionem rn̄deo q⁹ accipiēdo diffōnez psone quā ponit̄ Ricar.4.ō tri.c.zz.q⁹ est itellectual'nāe icōicabilis exn̄tia:p quam diffōnez exponit̄ vel corrigit̄ diffō Boety dicētis q⁹ psona est rōnal'nāe idiuidua suba:qz sic sequeret̄ aīam esse psonā:qō ē iconueniēs. Dico q⁹ nihil p̄pe est i hac diffōne Ricar.qō significet ītentiōez scōam:qz ex nā rei sine oī operatōe itellect⁹ est i p̄re natura intellectual'& entitas incōicabilis. Ista aūt icōicabilitas duplex est:qō potest intell'i ex dictis i dis.2.qz cōicabile pluribus dr̄ dupl'r. vno mō dr̄ cōicabile pluribus qō est idē cuilibz eoz:ita q⁹ qōlibz sit ipm.sic̄ vl'e dr̄ cōicari suis iferioribus. Alio mō cōicat̄ aliq vt forma q̄ aligd ē:sz nō est ipz:vt aīa cōmunicat̄ corpori:& vtroq⁹ modo deitas est cōmunicabilis:& neutro mō psona ē cōicabilis. ¶ Et ita duplex ē incōicabilitas ptinēs ad rōnem psone:pp qō aīa separata:sz habeat p̄mā incōicabilitatē: nō tm̄ ē psona:qz nō hz secūdā:& vtraq⁹ incōicabilitas regrit̄ ad rōnē psone & est i re ex nā rei:& ita nihil de rōne psone dicit ītentōez secūdā. ¶ Cōtra istud pōt obyci: qz fm istud vr̄ q⁹ psona tm̄ significet duplicē negatōez duplicis cōicabilitatis. ¶ Et si ħ sit vez.tūc vr̄ dubiū qūo negatio possit esse cōis tribus psonis nisi affirmatio aliq̄ sit eis cōis pp quā sit eis talis negatio:qz negatio nō vr̄ trib⁹ ɔuenire nisi ɔsequatur affirmatōez:nō ē aūt deitas ista affirmatio:qz ipa nō numerat̄ i trib⁹.ģ opz dare aliqō cōe positm̄ p̄us ab eis abstractū q̄z sit negatio tal'.& tūc habet̄ ppositū. Si etiā dicat psona talē negatōez p̄cise nō vr̄ dicere totā rōnem psone:qz psona dic̄ rē ad dignitatē vel ad pfectōez pertinentē.negatio aūt nullā dignitatē vel pfectiōem ponit. ¶ Uidet̄ ēt q⁹ dicat rel'onem rōnis p hoc q⁹ suuz oppositū.s.cōicabile tm̄ dic̄ rel'onē rōnis in eēntia dīna.est.n. eēntia cōicabil'filio:& tm̄ essentia nō referr̄ real'r ad filiū. ģ icōicabile dicit rel'onem rōnis. ¶ Ad p^m istoz dico:q⁹ ab vltimis distictiuis & ɔstitutiuis psonarū nihil pōt abstrahi cōe dcm̄ de eis in qd:qz illa sunt p̄mo diuersa.i.nihil idē real'r icludētia.tūc.n.esset q̄rere de eis p qd distīguerent̄.& iō oē cōe abstractū ab eis vel ē ɔceptus oīno negatiuus:vel saltē nō ē qditatiuus ɔcept⁹ vnius rōnis: certū ē aūt q⁹ aliq̄ negatio cōis pōt abstrahi ab illis vltimis:& ħ vni⁹ rōnis:qz negatio ē vnius rōnis p hoc q⁹ repugnat affirmatōi vni⁹ rōnis.qbuscūq⁹ igit̄ repugnat affirmatio vni⁹ rōnis:ɔuenit negatio vni⁹ rōnis:& ita trib⁹ psonis & ēt distictiuis illaꝛ vltimis pōt ɔpetere negatio aliq̄ cōis.si illa dicat̄ esse icōicabilitas:& si ponat̄ incōicabilitatē solā esse ō p se rōne ɔstitutiui psone:ita q⁹ psonalitas sit incōicabilitas subsistētis i natura itellectuali:& ita oīa alia p̄ter p^m sint addita i rōne psone:tūc psona p̄pe nō diceret aliquē ɔceptū p̄pe positm̄. ¶ Sz tm̄ nō dicet aliquē ɔceptū scōe ītentōis. Dis.n.ɔcept⁹ ē ītentōis p̄me q nat⁹ ē fieri imediate a re sine ope vel actu intellectus negociātis:q̄lis ē ɔcept⁹ nō tm̄ positiu⁹ sz negatiu⁹. ¶ Tamē dubitat̄ qūo pōt negatio eē cōis sine positiuo

cui ifit. ¶ Z: ꝗtūcūqz diuerſis ſi nihil etiaz cōe hērent pōt eſſe negatio cōis. ſicut nō ſoz. eſt cōe vniuocuz ad oīa alia a ſorte entia ⁊ non entia. Et lz illa ꝗbus negatio eſt cōis hēant aliqō poſitiuū cōe: ñ tñ opz ꝙ illud cōe iſit eis negatio cōis. nō rōnalitas. n. ꝓuenit vltime dr̄ie a ſini ⁊ eq: ⁊ non p aliqd cōe in illis ꝗbus cōuenit iſta negatio: qz vel nihil ē cōe dr̄ntys vltimis vel ſi entitas eſt eis cō munis: non pp entitatē ꝓuēit eis talis negatio. ſicut nec ppter entitatez repugnat eis talis affirmatio. ¶ Et ſic dōm ꝙ maioz eſt falſa: qz negatio eſt vni⁹ rōnis: qz oppo nit affirmatōi vni⁹ rōnis: ⁊ nō qz ꝓſeqr̄ affirmatōez vni⁹ rōnis: nō homo. n. eſt vnius rōnis: qz homo cui opponit̄ eſt vni⁹ rōnis: ⁊ nō qz ꝓſeqr̄ affirmationē vni⁹ rōnis: non homo. n. cōe eſt enti ⁊ nō enti ꝗbus nihil affirmatiū ſiue poſitiū eſt cōe. ¶ Luz ſecūdo obycit̄ ꝙ negatio nō dicit aliqd ad dignitatē ptinēs: ⁊ ad hoc ēt pōt adduci ratōes ad p̄ncipale: qz negatio nō adorat̄ nec etiaz eſt terminus actionis realis. ¶ Poſſz dici ꝙ negatio ī genere differt a negatōe ex̄ genus ⁊ a p̄uatione. p̄uatio ꝙppe regrit ſub iectum aptū vel ſm ſe ſi eſt p̄uatio ſm ſe: vel ſm gen⁹ ſi eſt p̄uatio ſm genus. ſicut talpa dr̄ ceca. 5°. metaph̄. ca. de p̄uatōe. Negatio ex̄ genus abſolute nibil regrit: qz equa liter dr̄ de ente ⁊ de nō ente. Negatio aūt ī genere quaſi mediat: qz regrit ſubm de quo dicat̄: nō tamen aptitudi nē ad formā. talē forte negationē ꝓportat diuerſitas: de quo alias: qz negat idētitatez: vel notat nō idētitatez ta lem ī ente. ergo talē poteſt noīare incōmunicabilitas vt ꝓportat̄ in perſona: qz notat negatōem duplicis cōmuni cabilitatis ī nā intellectuali: nec tamē dicit aptitudinem ad aliquā cōicabilitatē: ſed negatōez illam in natura po ſitiua intellectuali: ⁊ ita dicit aliqd pertinēs ad dignitatē non rōne ſignificati: ſed ratione cōnotati ⁊ ſubiecti: ⁊ ſic poſſz ꝓcedi perſonā gn̄ari ⁊ adorari ſicut cecus ambulat vel amat̄: non ꝙ cecitas ſit ratio ambuladi: ſed ꝙ illud in quo eſt talis p̄uat⁹ ſit ſubm reſpcū talis p̄dicati. ¶ Cum argr̄ de cōicabili ⁊ icōicabili dico: ꝙ vnū oppoſitū poteſt eſſe rel'o rōnis. ⁊ alterz rel'o real': vel ſaltē nega⁹ vel p̄ua⁹ realis alicuius rel'onis. ſic̄ idez pfecta idētitate dic̄ rel'o nē rōnis. 5. metaph̄. c. de eodē: ⁊ tñ diuerſū qō negat iſtā idētitatē ꝓuenit rei abſqz actu rōnis ⁊ itellectus: ⁊ rō eſt qz lz aliqd nō ꝓueniat rei niſi ex opere vel actu itellcūs tñ poteſt repugnare rei ex ſe ſine actu itellect⁹. ſicut ſoz ti vlitas repugnat: q̄ tñ non ꝓuenit hoī niſi p actū itelle ctus operātis ⁊ negociātis circa hoīez. ¶ Et ſi igr̄ cōica bilitas dicat tm̄ rel'onē rōnis ī eēntia tñ poteſt repugna re p̄one ex aliquo qō eſt ī re: ⁊ pp idē poteſt ſibi incōica bilitas competere. ¶ Iſta igr̄ via ſuppoſita ſic̄ certa ꝙ a perſonis poteſt abſtrahi aliqs ꝓcept⁹ negatiuus negationis ī genere: ⁊ hoc nō ſolū a p̄ſonis quaſi ꝓſtitutis: ſed etiā a formalibus ꝓſtitutiuis earum. Eſt dubitatio vlte rioz vtrū tale cōmune ſolūmodo ſit abſtrahibile ab eis vel aliqō cōe poſitiuum. Et vr̄ ꝙ oporteat ponere aliqō poſitiuū poſſibile abſtrahi ab eis pp verbū Augu. de do ctria xp̄iana ⁊ verbū magr̄i ī lr̄a di. 25. que adducta ſunt ꝺ opiones. ¶ Poteſt dici ꝙ ab idiuiduis non tm̄ poteſt abſtrahi ſp̄es que dicit ꝙditatem idiuiduoz: ſed etiā ali quid quaſi ꝓprium.

¶ Hic diligenter inquiri opz: cū in trinitate nō ſit diuerſitas vel ſingularitas: nec multiplici tas vl' ſolitudo: qd ſignificet̄ his noīb⁹. ſ. vn⁹ vel vna: duo vel due: tres vel tria: trinus vel trinitas: plures vel pluralitas: diſticte vel di ſtinctio: cū dr̄ vn⁹ de⁹: due p̄one vel tres p̄ſo ne: pl'es p̄one: diſtincte ſunt p̄one: vel cū dr̄ diſtinctio p̄ſonaz pluralitas p̄ſonaz: trinitas p̄ſonaz: ⁊ hmōi. Videmur. n. hoc dicētes nu meroz quātitates ⁊ rez multitudinē vel mul tiplicitatē ī deo ponere. Quid ergo iſta ibi ſi gnificent ipſo de quo loquimur apiēte iſinua re curemus. ¶ Diſt. XXIIII.

Irca di. 24. q̄ro vtz in dīnis ſit p̄ pe nūer⁹. ¶ R̄ndeo. aut po nit̄ ꝙ nūerus bēat vnitatē formalez re ſpcū cui⁹ formalitatis vnitates ſūt mā les: ⁊ ſic̄ mā illi⁹ forme. Aut ponit̄ ꝙ nu merus ē tātū vn⁹ aggregatōe vnitatū: ſi cut acerus lapidū dr̄ vnus aggregatōe lapidū. Qō hoz verum ſit alias videbit̄: qñ tractabit̄ de nūeris. ¶ P̄rio mō dico: ꝙ ī dīnis nō ē nūerus: qz q̄libz p̄ſona dīna ē infinita: ⁊ q̄libz p̄petas p̄ſonal' eſt eadē infini ta. Sz nihil qō ē ex ſe formal'r infinitū vel idē infinito ē po tētiale vel ps alic⁹: qz tūc eſſet aliqd maiⁱ infinito: qz totū eēt maiⁱ infinito. ſi tñ ps ei⁹ eēt infinita. ¶ Et iō illā pōnez tenēdo ñ erit nūerus ī dīnis. ¶ Si zª pō va ē. ſ. ꝙ nūer⁹ eſt tm̄ vn⁹ aggregatōe vnitatū cū aggregata ſint ſimpl'r diuerſa: ita ꝙ nō faciūt: nec ſūt aliqd p ſe vnuz: imo ſunt min⁹ vnū q̄z illa q̄ ſūt vnū p accn̄s: ⁊ q̄ ſūt ī dīnis ſūt idez alicui vere vni qō ē eēntia: ſeqr̄ ꝙ nulla ē aggregatio ibi rei ad rē. ¶ Et ita nullus eſt nūerus ſm iſtā zam pōnem. ¶ Si tñ nūerus bēat eē ī itellcū tñ ſil' ꝓcipiente plura vna vel pl'es vnitates: cū itellect⁹ aliqs poſſit ꝓcipe tres vnitates ſil'. vel vnā ſolā ñ ꝓcipiēdo tres p̄ſonas: ⁊ nō ſit ꝓcept⁹ ita pfect⁹ cōcipiēdo vnā p̄ſonā: ſic̄ ꝓcipiēdo tres p̄ſonas. vñ aliq diſticti articli fidei reſpiciūt diſtictas p̄ ſonas: poſſz poni ꝙ ibi ē vn⁹ nūer⁹ q̄ſi vn⁹ ꝓcept⁹ totalis trinitatis itellcū. ¶ Sed omittēdo de nūero: an ſit ī in tellcū. ⁊ loq̄ndo de nūero ī re: dico ꝙ nūerus ſimpl'r ñ ē in dīnis. tenēdo alterutrā illaz duaz opi. p̄maz ꝓcedit̄ tñ ibi nūerus ſz qd. ſ. cū hac determiatōe p̄ſonaz: qz ibi fit abſtractio illi⁹a nūero qō ñ dic̄ ipfectiōez. ſ. diſtictio nē ab eo qō notat ipfectōez aut ī vtroq; numeratoz aut ſaltē ī altero. ſ. a potētialitate ſi nūerus ē vn⁹ ſm formā: vl'a diuerſitate ſi nūer⁹ ē vn⁹ p aggregatōz vnitatū plu riū: bñ tñ ibi ꝓcedit̄ diſtinc⁹ ſine diuerſitate vl' potētiali tate: vl' ēt aggregatōe: qz dicūt ipfectiōez aliq̄z ī vnitate.

¶ Preterea ꝓſiderādū eſt: cū hoc nomē p̄ſo na: vt p̄dictū eſt. ſm ſubaz dicat̄: que ſit itelli gētia dicti: cū plural'r ꝓferr̄ tres perſone: vel due p̄ſone: ⁊ cū dr̄. Alia eſt p̄ſona p̄ris: alia ē p̄ſona filij: alia eſt p̄ſona ſpūſſancti. Si enī in his locutionib⁹ p̄ſone vocabulū eſſentie itel ligētiā facit: plures eēntias ꝓfiteri videmur: ⁊ ita pl'es deos. Si vo eſſentie ſignificatōez ibi nō tenet: alia eſt hui⁹ nomis rō cū dr̄. Pa ter eſt p̄ſona: vel filij⁹ eſt perſona: ⁊ alia cū dr̄. Pater ⁊ filij⁹ ⁊ ſpūſſcūs ſunt tres perſone: ⁊ cum dicit̄. Alia eſt perſona patris: alia filij: ⁊ huiuſmodi. ¶ Diſt. XXV.

Irca di. 25. q̄ro vtz p̄ſona in dīnis dicat ſubaz vel rel'onē ſine ar gumntis. ¶ Z: p̄ſona ñ dic̄ rel'onē p̄paz: qz B nomē p̄ſona ē cōe trib⁹. ſz Aug. 7°. ō tri. c. 7. ſi tres p̄ſone ſūt: cōe ē eis B qō eſt p̄ſona: ⁊ ñ cōitate equocatōis ſicut B bō ē cōis ſorti ⁊ pla. B gdē eſt equoce: qz

ꝓnomẽ ß:qꝫ demr̃at ß significat. Non ita ß:qz equocũ nõ nũerar̃ i equocatis. Nõ.n.dñr piscis ⁊ sydus duo canes:qz nũeratio alicꝰ in aligbꝰ regrit vniuocatõez eiꝰ in eis.ꝓsona ẽ sic cõis ꝙ nũerar̃ i eis. Nec dic̃ relonẽ cõez. qꝫ ꝓbar̃ ꝓ Aug.7.de tri.c.5º. vel.34.ꝙ pr̃ nõ ẽ ꝓsona fily nec eꝭ. ¶ Et ista rõ põt deduci sic.ad qꝫcũ qz dr̃ relatiñ iferiꝰ ad idẽ dr̃ relatiñ supiꝰ:ꝫ nõ ꝑ. ¶ Exẽplũ.si duplũ est duplũ dimidy. ⁊ hoc ꝑ.duplũ ẽ multiplex dimidy:ꝫ nõ ꝑ. Et nõ solũ hoc.ꝫ ẽt vsqz ad gñalissimũ.est relatiuũ dimidy.ꝫ ñ ꝑ.i.adeq̃te.ḡ si ꝓsona diceret relonẽ cõem. tũc pr̃ sic ẽ pr̃ fily ꝑ:ita pr̃ ceẽt ꝓsona fily ꝓ se:ꝫ nõ ꝑ:qꝫ ẽ flꝫ. ¶ Nec ꝓsona dic̃ subam zam.i.qditatẽ:qz illa nõ numerar̃ i tribꝰ ꝓsonis.ꝓsona aũt nũerar̃.ḡ �something duas opi.tactas in.q.de ꝓsona dis.z3.quia ꝑm vnã opi.ꝓsona dic̃ negationẽ i gñe cõem tribꝰ:⁊ sic nõ significat subam nec relatõez:ꝺnotat tñ aliqd positñ.⁊ ꝑ ꝺnotat illud ꝺ q̃ ꝓmo ꝓdicar̃:puta pr̃em filiuz ⁊.s.s.nõ q̃si ex ꝑ itellcũ suo:ꝫ sic cõe ꝺnotat iferiꝰ ꝓ q̃ supponit.zº ꝺnotat relonẽ:q̃ pr̃i cõ ueniat tal negatio cõis ⁊ filio silr.3º ⁊ vltimo ꝺnotat eẽntiã:q̃ ꝫ fit in ꝑ ꝺnotato:nõ aũt est in eo rõ istiꝰ negatõis. ¶ Si ãt tenear̃ alia opi.in.q.illa de ꝓsona.s.ꝙ ꝓsona dicat aliqd positñ abstractũ a tribꝰ vt q̃si ꝓpriũ ñ vt spẽs. tũc dici põt ꝙ significat positiuũ:ꝫ nec subam nec relonẽ:⁊ ß extẽdẽdo subam tã ad ꝑmã q̃z ad zam.ꝫ aliqꝺ positiuũ idifferẽs ad vtrãqz.rõ.n.subsistẽtis idifferẽs ẽ ad absom ⁊ relatiñ:tenẽdo ꝓsonas dinas eẽ relatiuas ꝑmo. Exꝺñti tñ dat itelligere sic supiꝰ suũ iferiꝰ illud ꝑ quo accipit relatiuũ supiꝰ de q̃ dr̃ ꝓsona:puta pr̃em filiuz.s.s. Et zº ipsas relones:⁊ 3º eẽntiam. Ita ꝙ vtraqz opi.posita di.z3.ꝺcoꝺdat i ß ꝙ ꝓsona de ꝑª rõne sua ñ dicit relonẽ nec subam:⁊ ß nec ꝑam nec zam:sed �something vnaz opi.dicit ꝺceptũ negatõis i gñe cõis tribꝰ q distiguit̃ i eis.ꝑm aliã opi.dicit ꝺceptũ positiui cõis distincti in eis. Et ꝑm vtrãqz opi.tale cõe sine positiuũ sine ꝑuatiuũ ꝺnotat sic suuz iferius illud de quo formalr dr̃: puta pr̃em filiũ ⁊.s.s.Et q̃si zº ꝺnotat formalia distictiua i eis. ¶ Et3º eẽntiam cõem in eis. ¶ Sz obycit̃ ꝙ ꝓsona significet subam secundã.i.qditatẽ ꝑ ß qꝺ dicit Augu.7.de tri.c.4.vel.7.ꝑ hoc ꝙ ẽ tres ꝓsone. ¶ Rñdeꝺ ad.q.illaz q̃ q̃rit̃ in dinis qꝺ tres:qꝺ aũt q̃rit eẽntiã. ¶ P.dicit Aug.7.de tri.c.5º. vel.9.ꝙ nõ ẽ aliud deũ eẽ ⁊ ꝓsonã eẽ:ḡ ꝓsona ẽ mere eẽntiale.⁊ ꝑ ꝺñs significat subam zam ⁊ qditatez. ¶ Ad ꝑm rñdeo ꝙ qꝺ qñqz q̃rit diffõnẽ:qñqz q̃rit illud de q̃ aliqꝺ dr̃.ꝑmũ ꝓz ex ꝑmo topi. Diffõ ẽ oro indicãs qꝺ ẽ esse rei.

Cap.4. T.c.7. Scõm ẽt ꝓz ꝑ ꝑm.io.metaꝑ.totalr querenduz est qꝺ vnũ:quẽadmodũ ⁊ qꝺ ens tanqz nõ sufficiẽs:qz ß ipsuz isti nã. Intẽdit dicere ꝙ nõ sufficit dicere ipm vnũ esse ꝑnm sic aliq ꝑi ipm vnũ eẽ ꝑnm dicebãt sic platonici:ꝫ aliqꝺ de quo dr̃ vnuz. Et ꝑm hoc qõ ista qꝺ est elemẽtũ: duplicẽ hz rñsionẽ. vnã assignãdo elemẽti diffõnẽ. aliaz assignãdo illud de quo dr̃ elemẽtũ:puta ignis ẽ elementum. Nũc ãt catholicis ꝺfitẽtibꝰ tres. ꝑm canonicã epistolã Johã.5.c.q̃sierũt heretici qꝺ tres: nõ interrogãtes bꝰ nois diffõnẽ:ꝫ qꝺ eẽt illud substãtiuũ:qꝺ determinaret ꝑ illud adiectiuũ tres:siue de q̃ diceret.⁊ ad ß bene rñdeꝺ ꝑ ß:qꝺ ẽ ꝓsona. Cũ igit̃ accipit̃ ꝙ qꝺ q̃rit de essentia:nõ ẽ vez gñalr nec spãlr in ꝓposito. ¶ Ad zꝰ ꝺ Augustio patebit di.seq̃nti:ꝙ ꝓsona ẽ ad se tã i se q̃z i suis inferiozibꝰ:ꝫ nõ ita sit ad se:sic essentia est ad se. Et hoc si ponit̃ dinas ꝓsonas eẽ ꝓstitutas i eẽ ꝓsonali ꝑ aliq̃ absoluta. Si aũt hoc nõ ponar̃. difficile vr̃ exponere auctozitatẽ beati Augu.sed de hoc dicet ibi.

¶ Nũc de ꝓprietatibꝰ ꝓsonaz: quas freq̃nter in hoc tractatu ꝺmemozauimus:aliqꝺ loqui nos opz. Sed ꝓmũ audiamꝰ qꝺ de hoc nomine hypostasis Hiero.dicit. Ait.n.sub hoc noie venenũ latere:sed ß dic̃ ꝭz ꝙ heretici eo vtebanr̃ vt simplices seducerẽt.s. ꝑ ꝓsona ⁊ ꝑ eẽntia:vt sine diceret vna tm̃ hypostasis: sine tres: minꝰ ꝑitos ad iconueniens deducerẽt:cũ nõ erat hoc nomẽ ita apud catholicos vulgatũ:nec ita eiꝰ significatio determiata. vt mõ. Et iõ Hiero. dicit hoc noie nõ vtendũ fore sine distictõe vel exꝑnõe:tũc.s.q̃n cũ hereticis cõtẽdebar̃:ita scribẽs de fide catholica ad damasũ papã. Ab arriãoz ꝑsule hypostasiõ nouellũ nomẽ a me hoie romano exigiẽ. Interrogam ꝰ qꝺ tres hypostases arbitrẽt itelligi. Tres ꝓsonas subsistẽtes aiũt. Rñdemus nos ita credẽ:nõ sufficit eis sensus. Jꝑm nomẽ efflagitant:qz nescio qꝺ veneni i syllabis latet. Clamamus. Si qs tres hypostases.i. tres subsistẽtes ꝑsonas nõ cõfitet̃ anathema sit. Si qs ãt hypostasiz vnã itelligẽs:nõ tribꝰ ꝓsonis vnã hypostasiz idicit:alienꝰ a xꝑo ẽ:q .s.tres hypostases dicẽs sub nomine pietatis tres nãs conar̃ asserẽ. Sufficiat nobis dicere vnã subaz ⁊ tres ꝓsonas ꝑfectas eq̃les. taceamus tres hypostases si placet. nomẽ hoc nõ bone suspitõis ẽ:cũ i eodẽ ꝛbo sensus dissentiũt. Aut si rectũ putatis:tres hypostases cũ iterꝑtatiõibꝰ suis debẽ nos dicere ñ negamꝰ:ꝫ mihi credite: venenũ sub melle latet. Trãsfigurat.n. se angls sathane i ãgelũ lucis. His ꝛbis ñ negat vtẽdũ esse noie hypostasis:sed hereticos eo ꝓraue vsos ostẽdit:ꝫ quos cautela opꝰ erat in distinctiõe significatõis. alioquin sibi ꝺiceret qui supra tres hypostases confiteꝛ.

¶ Distinctio. XXVI.

Jrca di.z6.q̃ro. vtz ꝓsone ꝺstituãtur i eẽ ꝓsonali ꝑ relones ozigis. ¶ Oz nõ. relones ozigis sũt alteriꝰ rõnis:sic relones specie dr̃ntes i creaturis:qꝺ appz.plus. n. differt paternitas a filiatõe q̃z filiatio ⁊ filiatõe vel paternitas a paternitate.ḡ constituta ꝑ eas formalr differũt spẽ.ꝓsone igr̃ differũt spẽ:⁊ ita gñatio ẽ eq uoca i dinis:q̃ ꝛobata sunt di.7. ¶ Itẽ q̃ rõne relones ozigis ꝺstituunt ꝓsonas:eadẽ rõne relones cões ꝺstituerẽt eas:⁊ ita eadẽ ꝓsona ꝺstitueret̃ duplici formali ꝺstitutiuo:qꝺ ẽ inconueniẽs. ꝺña ꝓbar̃ ꝑ ß:qz relones cões eq̃lẽ distictiõez regrt i extremis sic relones ozigis.⁊ eodẽ mõ stãt cũ vnitate eẽntie.ḡ eq̃lr distiguũt. ¶ P.relones opposite de zºmõ relatiuoz ꝑñt fundari in eodẽ.sic volũtas mouet se.relo ãt mouẽtis ⁊ moti ꝑtinent ad zam modũ relatiuoz.ḡ pari rõne relones ꝓducẽtis ⁊ ꝓducti q̃ ꝑtinent ad eũdẽ modũ ꝓsunt esse in eodẽ: ⁊ ita ꝑ eas nõ distinguunt̃ supposita. ¶ Cõfirmar̃ rõ per. Boetiuz qui i fine libri sui de tri.dicit ꝙ relatio ista est q̃si eiusdẽ ad se.ergo relationes iste non distiguũt. ¶ Cõtra. Boetius ibidem substantia continet vnitatem.relatio multiplicat trinitatem.

Respondeo opi. quozūdā est sic ꝓpositini q; pso ne seipsis distiguūt. Et ita nō ē ąre re ą formal'r distiguūt vel gb⁹ ɔstituūt: qz nō hñt ɔstitutiuū. ¶ Cōfirmaī positio ista: qz pson dina ē eque simplex sic eēntia. eēntia aūt pp sui simplicitatē seipsa distiguit a quocūqz. igit' t pson. ¶ Itē abstractū t ɔcretum idem significāt. ğ paternitas t pr'. ğ dicere prem distigui paternitate ē dicere ipm seipso distingui.

Contra istud argr' sic. Quecūqz nō sūt ꝑ diuersa aliq sui distiguūt: qz q̄ se totis distiguūt sunt ꝑ diuersa. si. n. nō sūt ꝑmo diuersa: sz aliqd idē entia. tūc nō eo distiguunt ą sunt idē: sz aliq sui ą nō sūt idē. Sz pson dine nō sūt ꝑ diuerse: qz sūt eiusdē eēntie. ğ adhuc ē q̄rere q̄ distiguunt. ¶ Itez pl'es ꝓpetates sūt i eadē pson sic in pre inascibilitas: t gñatio actiua: t distiguūt b fm Augu. 5. de tri. c. 6. vel. 13. vbi vult q; si pr' nō eēt igenit⁹: posz tñ eē pr' t e⁹. ğ t si p ipos'e vna nō distigueret prez ab aliq. posz alia distinguere t e⁹. ğ semp est aliqd ą distiguit pr' a filio: ita q; nō ꝑ se toto. ¶ Itē in pre ē gñatio actiua. t spiratio actiua. t spiratiōe actia nō distiguit a filio: qz illa ē i filio. ğ pr' nō seipo toto eq̄ ꝑmo distiguit: sz aliq̄ qō ē i eo. ¶ Itē in ꝑfatio. de trini. dr' i psonis ꝓpetas: nō aūt pson ē i seipa b mō sic ꝓpetas itel ligit eē i pson. ğ aliq̄ mō pson dici pōt distingui ꝓpetate formal'r qūo nō distinguit seipsa ꝑmo.

Arguitur etiaz ab alys al'r ɔ ipz: qz si pr' se toto distiguit a filio. pari rōne t a spū scō: t si eodē distinguit ab vtroqz. ğ eādē bitudinē hz ad vtrūqz. igit' t e⁹ vterqz hz ad ipm eandē bitudinē eiusdē rōnis. sic si ·Paulus ē filius ·Petro t lino. ğ petr⁹ t lin⁹ hñt filitudinē eādē t rel'onē eiusdē rōnis ad paulū. Et tūc fili⁹ vr' distingui a pre rel'one eiusdē rōnis cū ea: q̄ distiguit. s. s. a pre. ¶ Sed forte istud arg^m nō ɔcludit: qz quocūqz pr' cōstituit' i eē psonali: eo distiguit ꝑ psonal'r a filio t. s. s. nō tñ segt' e⁹. q; filius t spūscūs distīguerent aliquo eiusdē rōnis a pre.

d. i. p. q. 36. z. **Alia est opinio** cōis q̄ dic' psonas ɔstitui p relatiōes. ¶ Pro hac opīo. allegat' auctoritas xpi i euāgelio Math. vlti. sic' postea tanget' infra ɔ 3^am opionē. ¶ Adducit' ad b Boeti⁹ de tri. q multa vr' tāgere de b. Et Aug. sil'r. 5. de trini. c. 8. vel. 19⁹. Quapp illud ꝓcipue teneamus: gcgd ad se dr' ꝑstantissima illa t dina sublimitas s'bal'r dici. Et paulopost. Quicgd ad seipsos ō singul'r dr' ñ plural'r in summa: sz singul'r accipiat'. ¶ Et ibidē. 23⁹. ō paruis. Quicgd ğ ad seipz dr' de⁹ de singul' psonis singul'r dr'. i. pre filio. s. s. Et ibidē ca: ꝑmo. vel. 27. q; aūt ꝓpe singula i eadē trinitate dñr nullo mō ad seipsa: sz ad iuicē: aut ad creaturā dñr. t iō relatiue: nō subaliter ea dici mānifestū ē. In his exꝑsse videt' hr'i: q; omne dcm̄ ad se ꝙenit trib⁹: t ē cōe trib⁹: t gcgd nō ē cōe trib⁹ est relatiū vel rel'o. ɔstitutiuū aūt t distinctiuū pson nō est cōe trib⁹. ğ ē relatiuū vel rel'o. ¶ Itē Aug. 21. de ciui. dei. c. 10. Deus ē gcgd hz excepto q; vna pson dr' ad aliā t nō ē ipsa. nā hz pr' filiū: nec tñ est ipe fili⁹. t fili⁹ hz prez: nec tñ ipse pr'. ¶ Itē Boeti⁹ de trini. in fi. Ita igr' suba ɔtinet vnitatē rel'o multiplicat trinitatē. Et ml'ta alia vba ibidē ad b. ¶ Itē Dam̄. c. i. Et qm̄ pr' t fili⁹ t. s. s. fm oia v^m sunt ꝑter igñatōez t gñatiōez t ꝓcessionē. Et ibidē. c. 10. In solis. n. hypostaticis ꝓpetatib⁹ ab iuicē vnt be sancte tres hypostases. ¶ Itē Dama. 3⁹. de tri. c. 5. Dr'iaz aūt ingt hypostaseō. i. psonaz in solis trib⁹ ꝓpetatib⁹. anetio. i. incābili t pr'nali t etiaci. i. cābili t filiali t cābili t pcessibili recognoscim⁹. ¶ Itē vr' Ric. dicere de tri. 3⁹. Oz p^r nō distiguunt i dinis nisi p aliū t aliū modū hñdi eādē nām. ğ. ¶ Itē Ansel'. ō ꝓcessi^e. s. s. dic' q; in dinis oia sūt vnū vbi nō obuiat rel'onis oppō.

Item per rationē. qz si p absolutū ɔstituit' psona in dinis. ğ absolutum addit' absoluto: sed absolutū additū absoluto nec̄io facit ɔpōnē. Sz si i absoluto aliq̄ ꝙeniūt psone dine, cōstat q; ñ eodē absoluto ą ꝙeniūt distiguūt' pson al'r. ğ absoluto alio. ğ est ibi absol^m t absolutū. ğ ɔpō. b nō segt' ō rel'one: qz rel'o nihil addit supza suū fundamētuz nec facit ɔpōnez cū eo. ¶ Al'r ɔfirmat' ista positio. t ista rō: ga rel'o vno modo pōt trāsire in subam: t per hoc nō facere ɔpōnem cū absoluto. Alio mō pōt manere p cōparatiōnē ad oppositū: t ita distiguit' real'r. iste due rōnes nō vident' competere absoluto: ga absolutū vel oīno manet: vel oīmode trāsit. Si oīmode trāsit nō distinguit. sicut nec essentia in quā trāsit. Si oīmode manet. ğ compositio. ¶ Item eadem nā nō pōt esse in diuersis suppositis absolutis nisi distiguat' in eis. lz. n. possit esse in diuersis suppositis relatiuis: qz idē illimitatū pōt eē fundamētū pluriū rel'onū in diuersis suppositis: nō tñ i diuersis suppositis absolutis videt' posse esse nisi distinguat' t numeret' in eis. Si. n. sunt duo suppositā absoluta vr' q; gcgd est in vno sit aliud a quocūqz qō est in alio. ğ essentia diuina numeraret' i psonis. si pson dine ɔstituerent' i esse psonali p absoluta. ¶ Itē fm oēs rel'ones sunt in psonis dinis. ğ si nō ɔstituūt psonas vñr sequi duo inconueniētia. ꝑmo q; erūt ibi q̄si accñtales t aduenticie psonis ɔstitutis: qō vr' esse ɔ simplicitatē dinaz psonaruz. z⁰ q; tales rel'ones q̄ sunt ꝓpe psonis erunt rel'ones rōnis: qz rel'o dei ad creaturā. iō nō est realis: qz psupponit dinaz psonā in esse pfecto: t nō dependētem ad creaturaz: nec nāliter vel nec̄io coexigētē eā ad suuz esse psonale. igit' a simili idē videt' in ꝓposito. si pson ꝑma sit absoluta nō dependebit ad z^am. pz. qz etiā preitelligit' pfecta in sua habitudie psonali añ scōam psonā. t p ɔñs nō nec̄io coexigit psonā scōam ad suū esse psonale. ğ bitudo ei⁹ ad z^am psonā erit tātū rel'o vel bitudo rōnis. ¶ ꝑ. si ꝓprietas absoluta aliq̄ ɔstitueret nō eēt tñ vtual'r i deo: qz tūc ñ eēt magis tali ꝓpetate hec pson q̄z asin⁹. Includit enim de⁹ virtual'r pfectōez asini i se. ğ opz q; sit ibi actual'r. ğ ē ibi vt act⁹. ğ dans eē. ğ i dinis eēnt tria eē. ¶ ꝑ. ꝓpetas illa absoluta si faciat vnū cū eēntia. alteraz est act⁹. alteraz vo potētia: t alterū pfectio alteri⁹. eēntia nō pficit illud psonale: ga nō ꝑsupponit illud: sz magis e⁹. ğ absolutuz psonale erit pfectio eēntie. ¶ Et sequūt' duo iconueniētia. Primū q; essentia fm se nō sit pfecta oīno. Aliud q; vna pson nō sit oīno pfecta: qz nō hz absolutū alterius pson: qō ē pfectio. ex ꝑoñsis. ¶ Et ɔfirmat': qz fm Ansel. mono. 15. ꝑter rel'ones oē aliud aut ē simpl'r meli⁹ ipz q̄z nō ipz: aut nō: sz i aliquo meli⁹ nō ipm q̄z ipm: qō scōo mō se hz nō est i deo fm ipz. ğ omne aliud a rel'one qō ē in deo est simpl'r meli⁹ ipm q̄z nō ipm. ğ erit pfectio simpliciter. ¶ Et ex b segt' q; nulla p^a erit simpl'r pfecta: qz nulla hz absol^a alterius. Segt' etiā q; due sunt gd perfectius q̄z vna: qō est ɔ Aug. 8. de tri. c. i. vel 3⁰. ¶ ꝑ. 3. multiplicato aliquo absoluto multiplicat' omne aliud absolutū circūstās illud. ¶ Exemplū. multiplicata quātitate multiplicabit' albedo. t ecōuerso. ğ si sic sint distincte ꝓprietates absolute q̄ circūstāt essentiā diuinā distīguerēt etiā eēntiā dinā. ¶ Et ɔfirmat' maior: qz plura eiusdē spēi nō ꝑñt esse in eodē. iste si ponūtur erūt eiusdē speciei: qz si nō erūt igit' alteri⁹ spēi: t ita oportebit querere p gd alteraz istoz sit icōicabile. sicut. n. ponit' paternitatē que differt specie a filiatiōe nō posse esse de se icōicabilē: ita segt' de a. i pre si sit absol^m: t b. i filio si differant specie q; neutruz erit de se icōmunicabile: t oportebit stare ad aliqua ꝓpria eiusdē rōnis. ¶ Cōfirmat' ista rō saltez: qz nō sunt plura eiusdez ratōis i eodē pfecto. sicut in dinis

nō sūt plura verba neq; plures patres: qz hoc videt esse impfectiōis: qp in aliq nā possint esse plura oino similia. ḡ i nā dina simplr pfecta nō erūt plura absoluta eiusdē rōnis. ¶ 4°. si ꝑpetas absoluta a. exprimat vel pullulat ab essentia: z sīlr b. z exps̄sum est in eodē supposito cū eo a q̄ exꝑmit fz istū modū exprimēdi g ponit. ḡ a. z b. erūt in vna psona: z ita nulla psona originabit ab alia: qz ꝑpa earū erūt in eadē psona numero: seqt qp nō erit distictio psonalis. ¶ 5°. seqt qp nō sit ibi orīgo: qz psona origiata p originē capit essentiaz: sed psona si est absoluta precedit ipsam relōnē orīgis. igit scōa psona ꝑcederet in essendo ipsaz originē passiuā: z ita nō hret esse p eā.

De modo igitur ponendi qualr possit relo ꝓstituere psonas z easdez distīguere: declat p hoc qp pducēs necessario distinguit a suo opposito realr: qz idē nō pducit seipsum fm Augu. ꝑmo de tri. c. i. ḡ erit aliqua relo realis: z distictio realis aliquoz que sunt in essentia dina. Nō aūt possūt ibi esse aliquo mō p informatōez pp simplicitatē dinam. ḡ erūt psone p se subsistētia i illa nā. ḡ erūt p se realr distincte. ¶ Qualiter aūt ex hoc nō sequat distictio essentie in q̄ subsistūt declarat: qz idē illimitatū pōt esse fundamētū relationū oppositaz. z tūc illa relatio dr vno mō manere z alio modo trāsire. Et circa hoc fiūt mlte altercationes fm quā rōnez relatio distīguat. ¶ Sz breuiter posset dici fm istā viā qp relo fm qp relatio non est formalr essentia: qz fm Augu. 7°. de tri. c. i. vel. 15°. Si essentia est ad aliud ia nō est essentia. ¶ Et pōt argui simílr ecōuerso. s. si relatio formalr est entitas ad se. igit nō est relatio. Ipsa etiā ex hoc qp est relatio ē oppositi necessario vt termini: ita qp comparare eā ad essentiā nō includēdo habitudinē ad oppositū est nō comparare relatōem ad essentiam. Et ex hoc qp est oppositi necessario distinguit realiter ab illo: z tamē nō opz essentiā realr distīgui: qz essentia nō formalr est relo distícta. Nec opz ibi esse ꝓpōnez: qz licz relatio maneat sic qp nō est formalr ēntia. tamē relo ꝓpter infinitatē essentie trāsit i eaz fm pfectā idētitatē ad. eā manet igit formalr relo: qz rō ei° fz quā ē formalr relo: nō ē rō ēntie: z trāsit pp pfectā idētitatē ad ēntiā: lz ñ i idētitatē formalē: z illō manere sic suffic ad distictōz formalē z realē sine aliq̄ distictōe ēntie. Et ex B qp ēn[a] ista simplex ē ista distictio nō erit informātiū: sz subsistētiū. Et ex hoc qp illa essentia est infinita istud manere formalr est sine ꝓpōne. ¶ In spāli aūt ponit vlterius qp nō quecūq; relatiōes etiā reales ꝓstituūt psonas dinas nec eas distīguūt: sz relones orīgis: qz ic° ꝑmo pullulāt i essentia dina: qz ꝑmo in essentia dina ē duplex fecūditas: inquātum est itellect° infinitus z volūtas infinita. Et mediātib° istis statim pullulāt relones orīgis pti nētes ad cōicabilitatem nature: que natura vel essentia dina cōicat fm istam duplicē fecūditatem iam dictam. qbus iaz preitellectis pullulāt cōes relatiōes semp presupponentes istas. Et ideo tales relatiōes cōmunes z si sint reales: nō tñ distīguūt nec ꝓstituūt psonas.

Contra istam cōclusionem arguit quadrupli ci via. ꝑmo cōparādo relonem ad relatū. 2°. comparando relonem ad originem. 3°. ex ꝑpa rōne ipsi° cōstitutiui. 4°. p auctes.

Quantum ad ꝑmam viā arguit sic. ꝑmo relone aligd refert formalr sic albedine aliqd albat: nō aūt ipamet relo refert: qz fm beatū Augu. 7°. de tri. ca°. z. omne relatiuū est aligd excepta relone: z in ꝑn° terty capituli. si pr̄ iquit nō est aligd ad se nō ē qō refert: ex hoc videt qp relo nō refert: sed illud qō refertur est aligd ad se: qō etiam ꝑbat: qz illud qō refert relatione nō ē aligd posteri° ea: nec simul nā. ḡ ē ꝑus nāliter: z ita est ad se. Similiter essentia diuina nō refert realr: qz nō distīguit realr. ḡ tm̄ supposituz refert. ḡ ꝑus est ibi realitas suppositi nālr q̄ relo: nō igit ꝑmo supposituz distinctū ꝓstituit esse suppositi p relonem. ꝑbatio isti° vltime ꝓñe. omne composituz necessario ꝑexigit partes z partiuz vnionē. Et hoc nō tm̄ in composito per se: sed in composito per accīs vno. sicut. n. essentia hois ꝓexigit esse corꝑis z esse aīe z vnionem corū: ita esse hois albi ꝓexigit esse hois z albedinē z vnionem eoz. ḡ esse alicuius relati qō dr referri ꝑmo quasi totū qōdaz ꝑexigit relationem vt formā: z illud qō refert relatōe quasi subiectum z vnionē istoz. Prius igit aligd informat relone q̄ sit aliqō relatiuū quasi compositū qō dicat referri ꝑmo. Illud aūt ꝑus informatū relatōe pōt dici referri: qz omne informatuz aliqua forma pōt dici tale. ḡ nihil in diuinis pōt dici referri nisi aligd sit quasi totū qō denominatiue dicat referri. illud nō ꝓstituet relatione formaliter tanq̄ p se inclusa in ipso. pz qdem ex dīa relati ꝑmo ad illud qō denoiatiue dr referri. Et illud nō pōt esse nisi suppositū. vt ꝑmo ostēsum est. ḡ. ¶ Cōfirmat ista rō i simili: qz sicut homo nō esset aīatus ꝑmo nisi corꝑ° esset quasi ꝑus informatuz aīa: ita vt vr̄ erit in ꝓposito qp nihil erit relatū ꝑmo. qō ꝓstituat formalr ie esse formalr ꝑmo relone nisi aligd ꝑus sit relatū quasi denoiatiue p denominatōez realez a relatōe. ¶ Juxta hoc possz argui: sed minus efficaciter sic. Si relo nō refert nec essentia diuina. pz igit qp tm̄ psona refert. Sed qō refert ꝑus est ad se. ꝑbo fm Augu. 7. de tri. c. i. vel. 6. Quapp si z pr̄ nō est aliquid ad seipm: nō est oino qui relatiue dicat: hoc etiā ꝑbat rōne: qz qō refert nō est simul nā cū relone. nihil eni simul est cū relone nisi relatio. igit illud qō refertur esset relatio: z ita relatio referret. Nec posterius est relatione: qz qō ē quale qualitate nō est posterius qualitate. Simílr de quātitate z alys formis. ḡ a simili de relatione. ḡ opz dare 3[m] membz. s. qp illud qō refert est ꝑus relatione: z tūc vr̄ sequi qp sit absolutuz: qz nihil videt ꝑus relatiōe nisi absolutuz. ¶ Item scōo. relatio realis ꝑexigit extrema realia: vel distinctōez realē extremoz. ergo nulla relo realis causat ꝑmo distinctionē realem extremoz. ḡ nec hic. ꝑbatio añtis. pbus. 5. metaph. ca. de eodem. ꝑbat idētitatem nō esse relationē realem: quia nō ꝑexigit realem distinctionem extremozum. ¶ Si dicatur qp illa relatio nō ē realis que nec ꝑexigit nec facit distinctionem realem extremozuz. ¶ Cōtra. ḡ istud argumētum extrema nō sunt distincta realiter. ergo nō est relatio realis nō valeret. aut enim accipit i antecedē te qp extrema nō sunt distincta realiter distinctione precedēte relationem. z tunc nō sequitur. ḡ relatio nō ē realis: quia sic possz accipi in ꝓposito: aut accipitur in antecedēte qp extrema nō sunt distincta distinctōe facta hac relatione si sic accipis. ideo nō est facta distinctio realis extremoz ꝑ illam: quia illa nō ē relatio realis. ergo inferre ex añte sic sumpto relonē nō esse realez est inferre: qz nō est realis iō nō est realis: qō nihil est. ¶ Alr dr qp maioz ē vera de accñtali relone que aduēit extremis iā distictis. talis nō ē ista: sed ē ꝓstituēs suppositū formalr distinctū per ipsam. ¶ Cōtra istud. relatiōi vnde relatio ē ꝓuenit qp sit ad aliud: qz si nō est ad aliud nō est relatio. alioquin possz dici qp paternitas possz esse relatio realis absq; filio: si nō oporteret aliquo mō extrema relatiōis esse distícta: sicut nec extrema idētitatis. aut ḡ hec pr̄nitas ē ad aliud distictū sola filiatiōe: aut ad aliud distictū distictōe ꝑoz q̄ illa q̄ esset a filiatōe. Si z° mō habeat ꝑpositū. si ꝑmo mō. ḡ arguēdo. pr̄nitas nō ē ad distictuz. ḡ nō ē realis ē arguere sic. huic relōni nō est relo realis opposita. ḡ nō ē realis. ¶ Sz hec vr̄ esse māifesta petitio ꝑn-

cipij:qz añs nõ vr̃ eẽ manifestius ꝺñte.nullũ igit̃ arm̃ ba beret̃ i multis relonibus ad cõcludẽdum eas nõ eẽ reales ꝓ hoc ꝙ nõ sunt iter extrema realr distincta:sz eẽt cõmuniter petitio ꝑncipij. ¶ Itẽ 3o:sic.ois relo ꝑmo termi nat̃ ad absolutũ.ꝑmus aũt terminꝰ relonis in ꝑsona est alia ꝑsona ⁊ nõ eẽntia.qz sic̃ nõ referr̃ ita nõ termiat relatiõez. Ita.n.terminꝰ relonis distiguit̃ sic̃ relatũ.g̃ persona iq̃tum est distincta ab alia terminãs relonẽ eius ad se est absoluta:maior declarabitur dist.30.qõne de relone dei ad creaturam.

Ex secunda via arguit̃ ꝑmo ex ordie quẽ necio regrit ozigiatio g videtur duplex. Nã ꝑnm ozigiñs videt̃ ꝑus ozigiato.vr̃ etiã ꝑus ozigie. Ex ꝑma via arguit̃ ꝑmo sic.oziginãs est ꝑus ozigiato.relatiuuz nulloꝝ est ꝑus suo correlatiuo: qz sunt simplr sil. g̃ rc̃. ¶ Confirmat̃ rõ.quasi ex opposito ꝺnis sic.si ꝓsc nõ sunt absolute:sz ꝑmo relatiue.tũc nõ erit aliud prem ozigiare filiuz q̃ prem habere filiũ correlatiuuz:sz ps ꝙ pater ex se eo ꝙ pr̃ hz filiũ correlatiuũ:qz in nullo istanti nec nature nec ozigis põt itelligi pr̃ fine filio: vel nisi itelligat̃ hre filiuz.igit̃ pr̃ ex se sine ozigie hz filiũ.g̃ nõ originat eũ:si nihil ozigiatur nisi suũ correlatiñ. ¶ Hoc manifestius sic arguit̃.illud nõ ozigiatur quod posito inascibili ⁊ circũscripta oi actione hz suũ totuz eẽ tale est correlatiuũ inascibilis:qz ex sola natura relonis q̃ ẽ actꝰ ꝑmus circũscripta oi actiõe siue actu 2o correlm inascibilis est inascibili exñte.g̃ rc̃. ¶ Ꝑ.relo nõ põt ozigiari nisi aliquo absoluto ꝑus ozigiato.⁊ hoc aut i relato aut in termio:sicut nec motus põt esse i ad aliqd nisi ꝑ accñs. qz est per se ad aliqd absolutum in subo vel in termio relatiõis:vt ps.5.phy.g̃ ꝑsona ꝺina q̃ ꝑmo ozigiatur nõ põt eẽ trñ relo subsistẽs sz oz ponere aliqd absolutuz qõ primo ozigietur. ¶ Cõfirmat̃ ista rõ.maxime si negeꝝ eẽntiam eẽ formalẽ terminũ huius ꝓductionis.tũc enĩ nec ozigiatũ erit ad se:nec formalis terminus gnõnis vel originationis:qõ vr̃ icõueniẽs. ¶ Ꝑ 3o:Omne relatiñ eque nãlr respicit suum correlatiñ.g̃ eque nãlr spirans respic̃ spiratũ sic̃ gnãns gnãtum.igit̃ si ꝓducit̃ vtraq; ꝓductione tñ relatiñ vtrunq; eque nãlr ꝓducit̃. ⁊ ita nõ erit in ꝺinis duplex ꝓductio.s.ꝑ modũ nãe ⁊ voluntatis.tũc.n. eque ve põt ꝺici ꝙ ⁊.s.s. ꝓducitur per modũ nãe sic̃ ⁊ filius:quod est ꝺ oẽs. ¶ Itez 4.o tũc nulla ꝓductio in ꝺinis erit gnõ.qz gnõ est ad ꝑmaz subam vt ad ꝓductum.hãt ponit̃ relo vel relatiñ ꝑmuz ꝓductum.g̃ erit ꝓductio in genere relonis ⁊ nõ gnõ. ¶ Itez ex scõa via scõe vie sic. Suppositũ aliquo mõ preitelligitur actioni:qz ꝑus itelligitur vnũqõcũq; ꝑ se esse q̃ ꝑ se agat. in illo ꝑoꝛi si est suppositum ad se habeꝝ ꝓpositum.si nõ ẽ supposituz ad se sed ad aliud vt ad filiũ.g̃ simul itelligit̃ filius. ⁊ ita filius preitelligit̃ gnõni ⁊ ita filiꝰ nõ est terminus gnõnis. Et ꝺfirmat̃. qz q̃cũq; ꝑositate vnũ correlatiñ ꝑintelligitur alicui eadẽ ꝑositate ꝑintelligitur reliquũ eidẽ ꝓpter simultatẽ relatiuoꝝ. ¶ Juxta ꝟ posset argui de 3a ꝑositate.s.relonis ad ꝑsonã q̃ ꝓbaꝝ ꝑ ꝟm.7.meta.ca.3.forma.n.est prioꝛ cõposito ſm ꝟm ibi.g̃ paternitas est ꝑoꝛ ꝑsona ꝑma:⁊ ꝑ ꝺñs relo opposita paternitati erit ꝑoꝛ ꝑsona ꝑma.igit̃ ipsa nõ habeꝝ a ꝑa ꝑsona ꝑ actiõez ꝑc ꝑsoc ꝺña de relone opposita ꝓbaꝝ ꝑ simultatẽ correlatiuoꝝ.

c.c.7.

Quantum ad 3am viã arguit̃ ꝑmo sic.Quicquid ꝺstituit formalr in aliquo ꝑmo eẽ ⁊ i vnitate corrñdente tali esse se toto repugnat distictioni opposite illi vnitati ⁊ esse.Exẽplũ.si rõnale ꝑmo ꝺstituit hoiem in entitate ⁊ vnitate specifica se toto primo repugnat distictioni specifice.ita ꝙ circũscribẽdo ꝑ ipolẽ vel possibile q̃cũq; aliud a rõnali qõ nõ est de itellectu eiꝰ istãte solo itellectu rõnalis repugnabit sibi diuisio in diuersas naturas specificas.Et ꝓbaꝝ ista ꝓpositio.qz si nõ toti ꝺstitutiuo repugnat talis distictio.g̃ ꝑ aliqd sui sibi repugnat.sit illud a.si ipsi a.se toto repugnat habeꝝ ꝓposituz.si nõ:sz repugnat ipsi a.per b.erit ꝓcessus in ifim.vr̃ vbicũq; stabitur illud erit vltimũ ꝺstitues in tali vnitate.⁊ illi se toto repugnabit distinctio opposita tali vnitati.igit̃ (si paternitas cõstituat ꝑmuz suppositũ in eẽ personali sub rõne icõmunicabilis.) opz ꝙ pr̃nitati ꝑ ex ratione sua repugnet cõicabilitas:sz hꝰ vr̃ falsuz multiplr. Tũ ꝑ.qz ex illos g tenẽt hãc opi.nulla gdꝫtas de se ẽ icõmunicabilis.g̃ nec pr̃nitas. Tũ 2o:qz pr̃nitas nõ est de se hꝰ:circunscripto oi eo qõ nõ ẽ de formali rõne pr̃nitatis. circũscripta.n.deitate q̃ nõ est de formali rõne pr̃nitatis ſm Aug.7.de tri.c.i.vel.9.vel.34.ꝙ nõ eo pater quo ꝺs. paternitas nõ est de se formalr infinita.⁊ ꝑ ꝺñs nõ est de se bec.ꝓbaꝝ hec ꝺña.cõtinens ꝑ identitatem aliqd qõ ẽ extra eius rõnem ꝓpriã vel ꝑmã est quodãmodo illimitatum.g̃ ꝺtinens formalr tale hoc est simplr illimitatũ vel infinitũ.cõtinẽtia enĩ formalis regrit maiorẽ pfectionẽ ꝺtinẽtis.Ex hoc vltra si paternitas non est de se hec: nec multo magis erit de se icõicabilis: qz icõicabilitas ꝑsupponit singularitatẽ.Tuz 3o:qz quelibet relo ꝺina oriģinis est eque eadẽ essentie ꝺine.g̃ si ex illa ꝺberet alic̃ icõicabilitatẽ quelibz eq̃liter eã ꝺberet:sz hoc est falsũ: qz spiratio actiua lz sit hec:nõ tñ icõicabilis est:qz est in duobus patre.s.⁊ filio. ¶ Ex hꝰ aũt 4.o ꝓbaꝝ.qz cũ opposita relatiua videant̃ vnifomiter se hre ad icõicabilitatẽ:⁊ spiratio actiua nõ sit de se sic icõicabilis.g̃ nec spiratio passiua sibi opposita.g̃ nõ ꝺstituet.s.s. in esse ꝑsonali. qõ est falsuz.si ponaꝝ relonẽ ꝺstituere. Tuz 5o:qz ẽt si ponerent̃.q̃cũq; pones ipoles vel icõpossibiles stãte itellectu rõnalitatis repugnaret sibi diuidi i plures nãs specificas.puta si ponaꝝ ꝙ rõnale eẽt ꝺria specifica coloris.⁊ ꝙ ille color possit cãre subas de nihilo.vel q̃cunq; talia posita aũt hac põne ipossibili ꝙ ꝓoꝛ eẽt ꝓductio voluntatis q̃ itellectus saluata rõne gnõnis ⁊ spirationis. spiratio actiua esset in vno suppposito:et gnõ actiua tũc eẽt in duobꝰ:qz tũc spũiscõ in ꝑmo istãti i quo spiraꝝ cõicaretur vis gñatiua.g̃ mõ gnõni actiue i se nõ repugnat in se formalr cõicabilitas. ¶ Ad istõ argm̃ de ꝑ icõicabili rñdetur duplr.vnoꝰ ꝙ pr̃nitas lz nõ sit icõicabilis.vñ pr̃nitas:tñ pr̃nitas ꝺina sine vñ ꝺina ẽ icõicabilis. Aliter dr̃ ꝙ pr̃nitas subsistẽs q̃lis est ista q̃ est i deo est icõicabilis sz nõ pr̃nitas iberẽs q̃lis ẽ creata. ¶ Cõtra ꝑam rñsiõez lz cõcludãt vltime tres rõnes vel ꝓbõnes.tñ arguo alr duplr.ꝑ sic.qñ duo ꝺstituũt ꝑ se aliqꝺ 3m:neutrum illoꝝ hz ab altero illã ꝺditionẽ q̃ ẽ ꝑa sibi icq̃tũ cõstituit:sed vtrũq; hz ex se ꝑ.vbi gra.mã ⁊ forma ꝺstituũt ꝑ se ꝓsitũ:⁊ mã nõ hz a foram potẽtialitatẽ q̃ ẽ eiꝰ cõditio i cãndo ꝓsitũ. ¶ Nec foram hz a mã aliquaz actualitatẽ q̃ ẽ eiꝰ ꝺditio i cãndo ꝓsitũ.ita ⁊ i diffõne genus nõ hz a dria ꝺceptũ determiatũ vel determiabilez:nec dria hz a gñe ꝺceptum specificũ idiuisibilẽ in plura ſm spẽm.g̃ si ꝑsona constituatur ex essentia ⁊ ꝑpetate incommunicabili neutrum habebit ab altero quod est sibi proprium:sz sicut essentia non habet cõmunicabilitatez a ꝑprietate:sz est ex se ipsa cõmunicabilis circunscribendo per itellectuz proprietatem.ita ꝑprietas non habebit ab essentia icõmunicabilitatem:sed erit ex se ꝑmo talis circunscripta per ipossibile essentia. ¶ Ꝑ.essentia non dat icõmunicabilitatẽ pr̃i.vt mere eẽna ẽ.qz ipa est cõicabilis.g̃ vt ipa itellr hre vtualr pr̃nitatẽ i se. Et ita idẽ vt vtualr in eẽntia erit rõ icõicabilitatis sui ipsiꝰ vt formalr tale: qõ ẽ icõueniẽs. ¶ Tũ qz de illo vt est vtualr in eẽntia queraz aut est cõicabile:aut icõicabile. Si cõicabile nõ erit ratio incommunicabilitatis paternitati vt formaliter

in se. Si icõicabile ꝛ ab essentia ꝼm illã rõnẽ iterũ arguiť ꝙ nõ ab essentia vt mere entia sic ꝑ⁹. ꝛ sic i ifinitũ aut cõicabile aut icõicabile. Tũ qz nulla vnitas verius vel itensius ⁹uenit alicui vt ẽ vnũ ỽtualr tñ q̃z vt ẽ vnũ formalr. ꝛ hoc loquendo de vnitate ꝑ̃a illi: ꝛ hoc pz sic̃ de entitate ꝑ̃a. Tum qz qõ est i aliq̃ ẽ i eo ꝓ modũ ei⁹ ǧ qõ est i essentia ỽtualr vt ꝑcise est i ea nõ est ibi vt icõmunicabile. ¶ Contra illud qõ rñdeť postea de relone subsistẽte: ꝙ ipsa est icõicabilis. q̃ro cũ ꝑ⁹ oporteat itel ligere aliqd esse ħ q̃z subsistẽs. q̃ro ꝓ qd pñitas sit ħ. nõ de se: cũ nõ sit formalr ifinita. ǧ nec mlto magl est de se subsistẽs. ǧ nec de se est icõicabilis.

Secundo ꝑncipalr arguiť sic. q̃tum ad istaz viã. abvltimis distinctiuis ꝛ ⁹stitutiuis aliq̃rũ nõ põt abstrahi aliqõ cõe dcm̃ i qd de eis. ꝑbo. qz si ẽ aliqd cõe eis illo cõi nõ distinguerenť ꝑmo: ſz aliquo ⁹bẽte distinguunť. ꝛ ita nõ sunt ꝑmo distictiua. si igiť sunt pri mo distictiua nihil ẽ eis cõe dcm̃ i quid de eis. a pñitate aũt ꝛ filiatiõe abstrahiť ħ dcm̃ qõ est relo que videť eis cõe eẽ ꝛ vniuoce. põt. n. intellectus certꝰ esse de relone. ꝛ dubius de hac relone vel illa. igiť ꝛ ista a ḡbus abstrahitur nõ sunt ꝑmo distictiua. ¶ Rñdeť negãdo mioꝛẽ dicẽdo ꝙ relones dine sunt ꝑmo diuerse. ¶ Contra ħ ẽ argutũ frequẽter: ꝛ põt vnũ mediũ iterari: qz tunc sciẽs vnã oziginẽ i dinis: ꝛ nesciẽs vtz illa ozigiatõ eẽt gnõ vl spiratio nullũ ⁹ceptũ bret nisi de voce. vana igiť eẽnt illa ꝑbleumata q̃ fiũt de gnõne siue de ꝑductione i cõi. ꝛ soluunť ꝑ ꝑ̃a media añq̃z q̃rať de ꝑductiõib⁹ i spãli.

Tertio ꝑncipalr sic. ꝑmũ ⁹stitutiuũ suppositi i aliq̃ nã vť facere ꝑ se vnũ cũ illa nã: qz nõ videť ꝙ aliqõ vnũ ꝑ accñs possit eẽ ꝑmũ simplr in aliquo gñe ꝼm ꝑ̃m. z⁹ phy. ꝑmũ aũt de quo nã dr ꝑ se est ei⁹ ꝑꝛiũ suppo⁹. ǧ ꝛc. Sz sic̃ i creatur] relo est alteri⁹ gnis ab absoluto. ꝛ iõ nõ fac̃ ꝑ se vnũ cũ eo. ita i dinis nõ videť ⁹ceptus vnus esse ꝑ se absoluti ꝛ relonis. ǧ si psona ista duo icludat eẽntialr. essentiã. ſ. ꝛ relonẽ nõ videť esse suppositũ ꝑ se ꝛ ꝑmũ talis nãe: ſz q̃si suppositus ꝑ accñs. Et ita videť ꝙ possit dari aliqd ꝑus ⁹stitutiuũ ꝑ se suppositi in illa nã. ¶ Cõfirmať rõ sic. ꝑma idẽtitas videť esse ꝑme nãe ad ꝑꝛiũ suppositũ. ǧ illa idẽtitas nec est per accñs nec q̃si ꝑ accñs: ſz oino ꝑ se. ǧ suppositũ nõ icludit aliqd q̃si alteri⁹ gnis a nã. ¶ Cõfirmať z⁹ qz alr magis per se esset idẽtitas nãe create ad suppositum suũ q̃z nãe dine ad suũ. qõ videť icõueniẽs. ¶ Cõfirmať 3⁹ qz z⁹ suba dicit totus qõ qd est ꝑme sube. ǧ i ꝑma suba nõ ⁹currit aliqua qditas distincta a qditate scõe sube. ǧ nec qditas relatiõis q̃ est distincta a qditate eẽntie ptinet ad rõnez ꝑme sube. Si. n. ꝑma suba icludit ꝑ se qditatẽ distictã a qditate sc̃e sube. ǧ nõ magis est ꝑ se suppositũ sube q̃z illi⁹ qditatis alteri⁹. ꝛ ita neutrius vl vtriusq̃z. Nec valet hec R⁹. qz ħ qditas ẽ illa ꝑ idẽtitatẽ. ꝛ iõ idẽ ꝑ se vnus põt eẽ ꝑ se suppositũ vtriusq̃z qditatis. hoc. n. nõ saluat ꝑ se vnitatem suppositi: qz suppositus ponit per se suppositus qditatis accepte ꝼm formalẽ rõnẽ. nõ aũt ꝓpter idẽtitatẽ realẽ ꝛ nõ formalẽ ipsius ad aliã. Tunc. n. per se suppositum entis esset per se suppositũ vnius ꝓpter verã identitatẽ vnius ad ens. itaq̃ suppositũ ꝑ se vnus est tñ per se suppositũ qditatis ꝑ se vnius formalr. Et per ⁹ñs nullius formalr distincte ab illa. ¶ Et per ⁹ñs nullã nãz formalr distictaz icludet ꝑ se ꝑmo. qz nõ esset rõ q̃re nõ eẽt per se suppositũ illius qditatis distincte quã per se ꝑmo modo icluderet. ¶ Si insteť hic de attributis nõ est similе: qz nullus attributum ⁹stituit per se suppositũ deitatis: sed est quasi passio. ꝼz Dam̃. li. ꝑ. ca. 4⁹ ꝛ. 9. Et non est icõueniẽs q̃si passionẽ cũ quasi subiecto quasi per accidens esse idem ꝛ etiam cũ suppositi subiecti: licet sit ĩ

T.c.66.

conueniens ꝑmum suppositum ꝑmi subiecti esse i se ens per accñs. ¶ Ad istam tertiam rõnem que ꝓcedit ex per se vnitate suppositi nature dine. ¶ Respõdetur ꝙ relo constituit vt transit in essentiam: ꝛ ita non vt est alterius generis: nec ꝓpter hoc segtur ꝙ constitutũ sit absolutum: qz relo seruat illud qõ est ꝓꝛium sibi. bene tamen conceditur ꝙ illud quod derelinquitur per relonẽ est absolutuz: qz illud derelictum est essen⁹ dina. ¶ Cõtra istam responsionem arguitur sic. Et quero aut relatio constituit vt est idez essentie formaliter. siue gditate aut non. ¶ Si sic sequuntur duo icõuenientia: vnuz ꝙ relo non erit relo: qz ꝼm Aug. 7⁹ de trin. Si est ad alterũ formalr iam non est substantia. ꝛ pari rõne si est formaliter substantia iaz non est ad aliud. Similr aliud. qz quid constituitur aliquo iq̃tum est formalr absolutuz: est formalr absolutum: ꝛ ita suppositum cõstitutum eẽt formalr absolutum. Aut constituitur relone iq̃tuz trãsit siue est idem essentie: non formalr: sed realr: ꝛ cum ħ stat ꝙ constituatur relone ꝓ̃e vt relo est: qz relo nullo modo põt cõsiderari i dinis gn sit realr eadem essentie. ¶ Si igiť ꝼm aliquẽ modũ cõsiderata constitueret suppositum: nõ ꝓhiberetur cõstitutũ esse ens per accidens: dato ꝙ sic cõstitueret: cũ ꝼm oẽm modũ considerata est realr eadem essentie: licet non formalr: segtur ꝙ ex hoc ꝙ ipa vt realr eadem essentie cõstituit non ꝓhibetur cõstitutuz esse ens per accidens. non aũt potest considerare vt magis idem essentie q̃z realiter nisi vt formalr idẽ: sed non est idem formalr. ¶ ℣. quod dr relonem derelinquere esse absolutuz hoc videtur repugnare sibypsi: qz forma non derelinquit aliud esse a se. sicut albedo nõ derelinquit aliud in albo quo est album q̃z seipsam. ǧ ꝓꝛietas ⁹stituens si ⁹seruat hoc quod est sibi ꝓꝛiuz. derelinquit hoc quod est sibi ꝓꝛium ꝛ nihil aliud. Similiter quomodo esse absolutum posset derelinqui a ꝑpetate relatiua si ꝓcederet eam in persona.

Quarto ꝑncipaliter arguitur ꝼm istam tertiã viaz sic. ꝑma substantia est maxime substãtia ꝼm ꝑ̃m in ꝓdicamentis: ꝛ hoc non est imperfectiõis. ǧ videtur ꝙ hoc modo posset poni ꝑma substantia in diuinis. vz. persona cui maxime competat subsistere. i. per se esse. relo aũt non videtur posse formalr cõstituere aliquid subsistens: nec per consequẽs ꝑmam substantiam. ¶ Confirmať etiaz: qz cũ sc̃da substantia nõ icludat aliquid quod nõ est formalr substãtia. igitur nec ꝑma substantia que est maxime substantia: includet: qz substãtia non est ex nõ substantia. ¶ Cõfirmatur iterum rõ. qz si oportet in his que sunt ad aliqd in dinis non tñ ponere qditatem. puta nõ tñ paternitatem: sed ẽt banc paternitatem. ꝛ vltra hãc etiã sub rõne icõicabilis: ꝛ hec oia cõpetere sibi iq̃tum est ad aliud. ꝛ vt nõ est formalr illud qõ est ad se. quare nõ põt ita in eo qõ est ad se nõ ꝑ illud formalr qõ est ad aliud baberi hoc quod est icõicabile. ¶ Et ⁹firmatur illud vltimo: qz in substantia creata ſz imperfectionis sit limitari ad vnaz subsistentiã siue ad vnuz eẽ ꝑfectissimũ qõ nullo⁹ẽ determiabile vel ⁹bibile nec põt eẽ aliqd alic⁹. tñ ꝙ nã ipa sine alio alteri⁹ gnis possit bre vltimũ eẽ qõ nõ ẽ natuz aliq̃ alio ⁹bi: ħ nõ ẽ iꝑfectiõis. qz ħ ẽ cõe subys: ꝛ ⁹cediť subys ꝛ negať ab accidẽtib⁹ ꝑꝑ eoz ipfectiõez. ǧ vť ꝙ nã dina vt ẽ ad se habebit vltimũ esse actuale ꝛ vltimã vnitatẽ absq̃z limitatiõe ad eẽ subsistẽtie vni⁹. ¶ Rñdeť ad hãc rõnẽ 4.ᵃᵐ q̃ ꝓcedit ex rõne ꝑme sube. dicẽdo ꝙ relo ħz viz ꝑꝑetatis icõicabilis ꝑme sube: ꝛ iõ ħz viz ⁹stituẽdi hãc ꝑᵃᵐ subaz vel suppositũ sc̃e sube. ¶ Qõ confirmatur per hoc: qz que sparsa sunt in iferiozibus vnita sũt in supiozib⁹: ꝛ iõ ſz alio ⁹ueniat alicui in creaturis eẽ ad aliõ ꝛ subsistere.

tamẽ ista possunt eodem cõpetere deo vel psonis diuinis. ¶ Cõtra istud arguit sic. ārō quā vi itelligi. aut viz causę efficientis: aut formalis. Si efficiētis q̄si causabit ibi quādā realitatē absolutā q̄ formal'r constituet ibi p̄maz subaz: z ita ꝺcedit ꝓpositū: q̄ suba ꝟstituit aliq̄ realitate absoluta. z cū ꝫ addit vnū aliud ipole q̄ relo possz causare illā realitatē absolutā. Si scꝺo. s. formal'r cū nulla forma hēat viz ꝟstituēdi aligd formal'r nisi tale q̄le natū est eē tali forma: sic albedo nō hz viz cōstituēdi aligd nisi albū z q̄ icludunt in albo. segtur q̄ relo q̄ ē eēntial'r hitudo ad aliud nō hz vi ꝟstituēdi aligd ad se. ¶ Cōfirmatio illa nihil videt valere. nō eni fit talis vnio in deo nisi ꝓpter ifinitatē eēc diue. q̄ in se icludit vnitiue oēm pfectōez simpl'r z oēm ēt realitatē sibi cōpossibilē: ꝓpetas aūt nō est ifinita formal'r. g̃ nō oz in ea vniri oēz realitatē z maxie nō illā que vī sibi formal'r repugnare aut non posse in ea includi: quasi maiorē pfectionez diceret formal'r q̄ ista vel oino nō minorem.

Ex quarta via arguit p auctatē Aug. 7°. de tri. ca°. ꝫ vel z°. vel 6°. oē relatiū est aligd excepta relone g̃ sic deduxit p̄ma rō videt ꝺcedere q̄ illō qō refert est aligd ad se. ¶ Itē in eodē. c. 4°. vl' 3z. ois res ad se subsistit q̄to magl ōs. z logtur de subsistere qō ꝺuenit sube ꝓut greci accipiūt subam. accipiūt ūt ipsi p̄m eū subaz sic nos psonā. g̃ subsistere qō cōuenit psone inq̄tū psona numerat in trib⁹ ꝓut. s. ꝺicunt tres subsistētes illud est ad se p̄m eū: z videt ꝺicere: q̄ icōueniens est psonā diuinaz subsistere ad aliud: ꝫ mō accipiendo subsistere. ¶ Itē z°. oīa q̄ ponunt in diffone psoc siue a Boetio de duab⁹ nāis: siue a Ricar. 4°. de tri. ca°. zz°. z 23. sī abta ita q̄ nll' illoz icludit relonē eēntial'r z diffō oz exp̄mere itrisecā rōnē diffiniti. g̃ ꝛc. ¶ Ad auctates Aug. iā adductas ꝫ in q̄rta via rndet q̄ Aug. logtur de formali significato bui⁹ nois psona nō de māli. formal'r aūt significat ꝫ nomē psona aliquid idistinctū in se z ab alio distictū in nā itellectuali. accidit aūt huic significato formali q̄ gd sit talis distictio. tñ i aliq̄ nā neče est illō distictiuū eē absolutū sic in nā creata. in aliq̄ aūt relonē sic in ꝓposito. ¶ Cōtra hāc rnsionē arguo. aut Aug. itelligit i illo significato formali psone idistictū in se z distictū ab alio fz eēntiā. z tūc nō magis hret ꝺcedere q̄ sint tres psone q̄ tres eēntie siue za distincta p̄m eēntiā: qō videt māifeste ꝺ itentionē suā. vbi vult q̄ al'r vtimur nos noie sube q̄ greci. igit ipsi vtunt ꝓ p̄ma suba z ꝺcedunt tres subas eo mō quo nos tres psonas. g̃ nos ꝓpe p̄m eū cōcedimus tres psonas: aut itelligit idistinctuz in se p̄m subam icōicabilem z sic distictū ab alio. z tūc si illud fz formale significatū est ad se babetur ꝓpositum.

Tertia opinio concoꝛdans rōnibus z auctatibus adductis ꝺ scꝺaz opi. ponit diuinas psonas eē absolutas: qō ne videat nouuz z extraneū: adducit ꝺcm cuiusdā antiq doctoris distinguentis aligd ꝺici dupl'r p̄m subam. ꝺicē. n. sic. itelligēdū est q̄ sic ꝺicē Ricar. de scō Uictoꝛe ꝺici p̄m subam est dupl'r.

Uno gdē mō idicādo subaz p̄m nām cōez z sic ꝺr hō fz subaz. alio mō idicādo subam z suppositū certū. vt quidā hō. p°. ꝺicere subam est ꝺicere gd. z°° ꝺicere subaz est ꝺicere aligd. ꝺicē igit q̄ hoc nomē suba vel eēna ꝺr fz subaz qz idicat nām cōez: fz ꝫ nomē psona ꝺr p̄m subaz qz idicat suppositū certū z distinctū. nā aūt cōis nō multiplicat nec refert. z iō qō ꝺicē subaz p̄m nām cōez: ita ꝺr ad se q̄ nullo mō pōt ꝺici p̄m relonez. z ꝫ mō diuidit ex opposito ꝺ ad aligd. suppositū aūt siue ypostasis natū ē plurificari z ad aliud ꝺparari z ita referri. z qō sic ꝺr fz subaz nihil ipedit rōne relonis supaddite ꝺici p̄m relonē. z ꝫ vult ꝺicere Ricar, de scō Uictoꝛe, p̄m ꝫ igit ponerēt q̄ psone diue distinguerent p aliq̄s realitates icōmunicabiles absolutas: nō tñ illa ꝟstituentia z distinguētia eēnt absoluta p̄mo°. sz z°. qz z si nō eēnt formal'r relatiōes ꝟstituta tñ p ipsas eēnt referibilia. ¶ Et si obyciat. quomō tūc saluabit cōis snia scōz ꝺcentiū psonas distingui p relones. ¶ Ad ꝫ pōt accipi qōdā ꝺcm eiusꝺ doctoꝛis. idē. n. doctoꝛ in. q. illa an ꝓpetates distiguāt psonas. ꝺicē q̄ p̄m q̄ sunt hitudines nō distiguūt psonas: sz fz q̄ sunt oꝛigines: qō ꝺbū: sz forte ipse nō sic itelligat pōt exponi q̄ oꝛigines nō distiguūt psonas formal'r: sed q̄si p̄ncipiatiue: sicē motº in creatuꝛ. z maxie si eēt in mouēte z nō in moto nō distigueret termios talis motº formal'r: sz effectiue eo q̄ ptineret ad genus cāe efficiētis. quēadmodū ēt si nā humana ponerēt in vno boie z ipa nō possit mltiplicari nisi p gnōnē: posset ꝺici q̄ gnō multiplicat boies: nō gdē formal'r: q̄si boies distiguerentur formal'r gnōnibus vt sunt gnōnes: sz q̄si effectiue: qz generatio reducit ad genº cāe efficiētis: ita posset ꝺici in ꝓposito q̄ nā ꝺina nō cōicat suppositis nisi p oꝛiginē. z ita oꝛigie distiguunt psone i nā: q̄si p̄ncipiatiue reducendo ad ipz p̄ncipians: qō distiguit nō formal'r sz q̄si cozrñdēter distiguēti effectiue in creatura. Et tūc posz poni exē plū. q̄ sic si aīa itellectiua p̄mo pficeret vel constitueret coꝛ in esse suppositi z z°. coꝛ aiatuz posset pducere manū in eē suppositi. nō eēnt aliq̄ distincta in nā aiati nisi p oꝛigines: z tñ formal'r eēnt aliq̄ absoluta: quoꝛ vnū ꝓduciꝫ p altez. in ipsis tñ vere essent relones ꝓducentis z ꝓducti. nō. n. minus saluant relones: sed magis vt videtur si ponāt aliq̄ absoluta q̄ possent referri q̄si nō ponātur aliq̄ talia absoluta. ¶ Per ista duo dicta. p̄mū ō duplici abto. zm de oꝛigie distiguēte q̄si cozrespōdēter ꝑ p̄nc effectiuo i creatura nō formali: pñt mlte auctates exponi q̄ videnti cōtrariū. ¶ Cōtra istā opi. pōt obyci. q̄ ipa nō videt stare cū fide. ꝑ qz saluatoꝛ exp̄mēs. Math. vlt. totā vitatē fidei q̄ de tri. tenēda est noiat tres psonas nominibus relatiuis. In noie ingt p̄ris z filꝫ z spūsci. Similr Joan. in canonica. sua p̄a. ca. ȝ. Tres sunt q̄ testimoniū dāt in celo pr̄ vbū. z. s. s. ¶ Et gñal'r ybicū q̄ scriptura canonica logtur de psonis diuinis exp̄mit eas noib⁹ relatiuis: videt igit q̄ ponere eas eē absolutas ꝺicat scripture z ita ēt fidei. ¶ Scꝺo. qz eccl'ia vel gcū q̄ exp̄mit vitatē tenēdā de tri. exp̄mit psonas noibus relatiuis. sic pz i symbolo apl'oꝝ. in symbolo Athanasy: z in symbolo Niceno. z in alys gbuscū q̄ auctēticis ꝺclatiōib⁹ fidei p eccl'iaz vl'ez. g̃ oppom repugnat fidei vt ipsa ē ab eccl'ia ꝺclarata. ¶ Tertio. qz sci z cōiter doctoꝛes catholici ō isto articulo tractātes tñ ponūt z saluāt trinitatē psonarū relatiuaꝝ. q̄rū doctrinā saltē mlto⁹ auctēticauit eccleśia vl'is: sic pz i canōe di. ȝ. Scā Roma. igit ꝺcis istorū scōz ꝺicere ē ꝺicere eccl'ie auctenticāti ꝺcā eoruz. ¶ Si ꝺicat ad istā obionē: q̄ ꝺcā opi. nō solū fidei nō repugnat: sz q̄ magis ē scripture sancte cōcoꝛdat. ¶ ·Pri⁹m oñdit dupl'r p̄mo sic. qz gcgd ō trinitate sacra scriptura tradidit vel eccl'ia ꝺclarauit. vel doctoꝛ auctēticus manifeste asseruit. ꝫ ꝺcā opi. ꝺcedit. vz. q̄ tres p° ꝺgrue exp̄munt noib⁹ p̄ris z filꝫ z. s. s. qz ꝺcedit ibi ve relones originis: qz ꝺcedit verā oꝛigiatōez vni⁹ psoc ab alia q̄ ē gnō. z ita psoa gnāns ē p̄r. z psoa genita ē filꝫ. z pcessiōez zc a duab⁹. z ita pcedēs ē. s. s. z spirat volūtate casta z scā: sed nō ꝺicē scriptura nec vl'is eccl'ia alicubi ōclarādo: q̄ psoe solū bis relonib⁹ distiguunt sic nec ꝺicē: q̄ distiguunt ꝓ p̄rietatib⁹ absolutis. ¶ Nūc aūt lz tenēdū sit ꝑ vo. gcgd tradidit auctas nō tñ ē negādū eēve: gcgd ipa ñ tradidit mlta igt ille xp̄i secretari⁹ Joā. mlta opa fec Jbs q̄ ñ sunt scripta i libꝛo hoc. Jo. vlt. certe nec alicubi: qz addidit, existimo mūdū nō posse capere libꝛos. Logice etiaz

loquẽdo pz:q; loc⁹ ab auc̃tate negatiue non tenet. ¶ Zᵒ sic.nihil ẽ asserẽdũ eẽ de vitate fidei nisi qđ tradit̃ i scriptura.vel ab vl̃i declarat̃ ecclia i scriptura vl̃ ex altero istoꝝ sic tradito vl̃ declarato necio:ꝛ cuidẽter iferẽ.tale nõ vr̃ eẽ psonas nllis ꝓpetatib⁹ absolutl distigui. igr̃ ꝛc. ¶ Ꝓria ps minoris vr̃ plana:q; scriptura nusq̃ ꝑ tradidit:qz relones affirmat.absolutas ꝓpetates nusq̃ negat Scđa ps pz.qz q̃cũq; tenẽda ecclia circa articulos đ tri. declarasse iuenit̃:ꝓtinẽ i symbolo apl'oꝝ vl̃ Athanasij vl̃ Niceni.vt ex̃ de sum.tri.ꝛ fi.ca.caplis.firmiter.ꝛ dãnamus.q̃ duo capla edita fuerũt i ꝯcilio gnãli sub inocẽtio 3º celebrato.vel ex̃.de sum.tri.ꝛ fi.ca.fideli.ꝛ ẽ bodie in 6º li⁹.qđ capl̃z editũ fuit i concilio lugdunẽsi gnãli sub Greg.io⁹celebrato.nõ iueniunt̃ plura scripta auctẽtica declationẽ ecclie circa arm̃ de tri.ꝓtinẽtia.nec in aliquo istoꝝ declarat̃ psonas ꝑ ꝓpetates relatiuas cõstitui.pz ituenti.Tertia ps minoris ꝓbat̃.qz rõnes q̃ fiũt ad iferẽ dũ ꝓpositũ ex tradito p scripturã vl̃ declarato p ecclĩaz videnṫ oẽs eẽ solubiles:sic̃ postea rñdebit̃ ad eas. ¶ Zᵐ .s.q; hec opi.scripture ꝯcordat oñditur p illud ꝓuer.30. vbi post multas qõnes motas de deo querit salomõ qđ nomẽ ei⁹ꝛ qđ nomen filij ei⁹ si nosti.ex ꝑ argr̃ sic.ois qđ aliqd certũ supponit:ꝛ aliqđ dubiũ querit.ex.7. meta.c. vlt.hic igit̃ est certũ filiũ eẽ.ꝛ queritṫ qđ est nomẽ eius.ꝛ pari rõne p nãm relonis supponit̃ illud cuius est fili⁹ eẽ .s.pr̃em.ꝛ queritṫ qđ est ei⁹ nomẽ.igit̃ hoc exr̃te certo.s. hũc eẽ filiũ ꝛ hũc pr̃ez.dubiũ est qđ nomẽ hui⁹ꝛ qđ illi⁹. ſz si iste pson̄e ꝑmo ꝯstituant̃ in eẽ psonali p paternitatẽ ꝛ filiationẽ:ꝓpriuz nomẽ huius est pater:ꝛ ꝓprium illi⁹ est filius:ꝛ ita esset certitudo de filio ꝛ non dubitatio qđ nomẽ esset eius. q̃ Salomon videṫ itendere q; nõ ꝑmo cõstituant̃ filiatiõe ꝛ paternitate:sic q; nec filius sit ꝓpriũ nomẽ eius:ſz scito q; sit filius:adhuc restat querere ꝑm ipm̃ q; nomẽ eius. ¶ Hoc breuiter sic arguit̃ ad impossibile deducẽdo:dato q; ꝓpriuz nomẽ pson̄e que est filius sit filius:qđ segtur si ꝑmo constituat̃ relone vel filiatione.igit̃ idem querit Salomon ꝛ supponit. suppõit .n.ꝓpriũ nomẽ pson̄e:ꝛ querit qđ est nomẽ ei⁹. ¶ Sz si dicto mõ rñdeat̃ ad obionẽ de fide fcãz 3ã opionẽ.

Contra hanc rñsionem arguit̃ ꝑmo sic.q̃re voluit saluator psonas noibus relatiuis exp̃mere si sũt absolute:ꝛ absoluta si sint nõ latuissent eũ.ꝛ cõgruũ videṫ baptismũ dari iuocando psonas dinas ꝓprijs noibus ipsaꝝ. ¶ Scõo sic.articulus quando tradit̃ a xp̃o ꝯueniens est illũ accipere ꝑm illum itellectuz q; maxie põt haberi a xp̃o.talis est de psonis relatiuis ꝛ nullo modo de absolutis. ¶ Tertio sic.ꝯsequentie scõꝝ ꝛ doctoꝝ supponẽde sunt esse neče:ſz illis vtendo vel silibus cõcluditur ex manifeste credito q; pson̄e nõ sunt absolute sic̃ pz in multis deductiõibus magroꝝ.

Ad primum forsan diceret aliqs q; ꝓpter duo saluatoꝛ sic exprẽssit psonas congrue.ꝑm.qz nos docuit sicut eramus capaces. si aũt sunt ꝓpetates absolute vidit eas nos nõ posse concipere:vel nõ ꝯcipere ita facilr̃ sic̃ relones:qz nec per viã causalitatis ꝛ eminentie possunt cognosci a nobis cuz nõ sint pfectiões simplr̃ nec per aliqd sil'e in creatura: sic̃ forte possumus ꝯcipere relones ex relonibus oꝛigis in creatur̃. qz illis incõicabilibus absolutis si sint nulla sunt sil'ia in creatura:ĩmo nec alicui ĩcõicabili ĩcreato est aliqd simile.qz quodlibz tale ꝑmo est diuersum a quocunq; alio:ꝛ hãc ipossibilitatem vel difficultatem cognoscendi illas absolutas ꝓpetates si sint posset quis cõcipere ex ꝑmissa qõne Salomonis. Exempluz huius pz in cõmuni modo loquẽdi vbi expressius ꝛ frequẽtius exp̃mimus personas aliq̃s nominibus relatiuis q̃ absolutis:qz illa nomina sunt notioꝛa.tamẽ cõstat psonas quas itendimus illis nominibus exp̃mere esse in se absolutas.vbi gratia. Hoc fecit papa vel eps vel rex.nõ ita sepe dicimus ·petrus vl̃ Joãnes:qz officia sunt notioꝛa psonis absolutis: ita posset esse hoc.q; oꝛiginẽ pson̄e possumus cõcipere p ꝓpetatem absolutam si hz:vel nõ possumus:vel non ita faciliter. ¶ Secundo.qz si sint ꝓpetates absolute ꝛ ꝑm hoc pson̄e possent nominari nominibus absolutis: sic tamen noiando eas nõ exp̃mitur illis nominibus tantum de necessitate fidei q̃tum istis.pater filius ꝛ spiritussanctus:qz istis nõ tantum exp̃mitur distictio personarũ: ſz etiaꝝ oꝛigo que est in eis.ꝛ aliquo modo exꝯsequẽti vnitas eẽntie:qz in tali oꝛigine pfecta est cõmunicatio eiusdem essentie.per tria nomina absoluta nõ sic exp̃merẽtur hec omnia. ¶ Ad scõz forsan aliquis dicerz ꝑmo.q; ille itellectus quem chꝛistus exꝓssit.s.q; sint pson̄e relatiue:est absq; dubitatiõe tenendus:sed de eo qđ tacuit .s.an sint absolute nõ est magis cõtra itellectum articuli vna pars q̃ alia nisi ostẽdat̃ repugnare itellectui quẽ exꝓssit. ¶ Scõo diceret.q; articulum fidei restringere ad itellectuz spãlez: q tamẽ traditus est in gnãli quasi nõ possit itellectus gnãlis esse verus nisi spãlis sit verus:hoc videṫ articulũ reducere ad ĩcertitudinẽ. videṫ eni ĩcertum qđ nõ potest sine ĩcerto teneri.saltez maioꝛ reuerentia videtur fieri articl'o in vl̃i tradito: si dicatur itellectum eius vniuersalem posse esse verum quocũq; spãli posito vel negato: quod nõ est tradituz vt tenẽdũ: q̃ q; non possit esse verus nisi aliquod determinatũ speciale sit vez. ¶ Exempluz huius in alijs articulis. creatoꝛ celi ꝛ terre.nõ opz hoc artare ad hoc q; nisi oĩpotentia in deo aliquo⁹ distiguatur a volũtate nõ potuit creare: ꝛ ita de parte oppositа.fil'r verbũ factũ est homo.nõ opz artare ad multa spãlia nec ad aliqđ illoꝛũ: cũ quoꝝ quolibz:ꝛ etiã oppositо potest stare hocverũ. ¶ Aptius exemplũ videṫ.si iudeis erat traditũ vt crederent deũ esse vnũ.ꝛ de trinitate nihil explicite.nõ solũ mioꝛ reuerẽtia ſz irreuerẽtia:ꝛ falsitas esset asserere hũc articulũ nõ posse esse verũ nisi esset vnus psonal'r sicut est essentialiter:ꝛ tamẽ hoc videreṫ tũc esse magis consonũ verbis articuli eis traditi q̃ oppositũ:sic̃ igit̃ illi tũc neutrã ꝑtem debuerũt asserere esse necio tenẽdaz: ſz vtraq; posita necio tenẽduz esse illud qđ in gnãli fuit eis traditũ. ita vr̃ q; circa articl'os nobis i vl̃i traditos nõ debeam⁹ asserere sine declaratiõe ecclie necio ꝑ spãle vl'illđ esse tenẽdũ:cũ quoꝝ vtroq; pñt articuli stare vt traditi sũt. nõ.n.đs q scit i spãli istã vitatẽ sine cã tñ ſz itell'z vl'em tenẽda de fide tradidit ꝛ nec ad hũc mõz spãlẽ nec ad illũ tãq̃ ex fide tenẽdũ artauit. ¶ Zº.qz ĩ ꝓposito ñ vr̃ ꝓp reuerẽtiã istaꝝ psonaꝝ đm: q; sint tñ relones i eẽntia nisi ꝑ certissime traderet̃:ꝛ ꝑ ꝓp modicã entitatẽ relonis respcũ entis ab⁹. ¶ Ad 3ᵐ diceret forsan aliqs q; p̃ci se ꝓp rõnẽ solubilẽ a q̃cũq; fiat nõ ẽ tenẽdũ aliqd eẽ de suba fidei:nec forsan ꝓp ꝯnẽ tal'rõis q̃ten⁹ p̃cise ẽ p illaz rõnẽ ꝯclusa sic arguẽs se expõeret morti:nec aliqs ſz recta rõnẽ se deberet exponere.oz igr̃ hr̃e maioꝛẽ auc̃tatẽ ad ꝑ vt aliqd teneaṫ eẽ de fide:q̃ q; scũs aliqs sic arguat.sepe.n.qs arguit qđ nõ oĩo asserit:ſz illđ q; scũs auctẽticat⁹ ab ecclĩa q̃tũ ad doctrinã asserit eẽ tenẽdũ sit certũ.tñ alie auc̃tes dubie pñt expõi.ꝛ mlto magl alioꝝ minus auctenticoꝝ scribentiũ. Ista mõ diceret aliqs nihil

Ad illa que ĩueniri ꝺ opi.p̃dictam. Zᵒᵒ videnṫ eẽ ꝺ eã.' Rñderet discurrẽdo p ordinez. ¶ Ad illas auc̃tates ꝛ rõnes que ꝺ eam vel ꝓ scõa opi.superius sunt inducte. ¶ Ad primum de euan⁹ videtur iam supra rñsum. ¶ Ad auc̃tates Augu. 5º de tri.' Rñdet p distictiõez positã in p̃n⁹ opi.q; Aug.lo

quit de his q̃ sunt ad se:ita q̄ nec sunt relatia nec referibilia:ſz ét oppoſita reľoni:ſic̃ pz p exẽpla ſua. vł enī ipſe met dicere ibi q̄ aliqd est ad se lz ſit referibile ad aliud. ſic̃ exp̄sse vult Aug. 7°de tri. cap°. 4°. vbi tractãs quõ greci dicũt tres eẽ subas. vult q̄ subſiſtere ſz q̄ ꝓpetit subẽ illo mõ sumpte ſit ad se. subdit enī ibi: ſi aliud est deo eẽ ⁊ aliud subſiſtere. ſic̃ aliud est deũ esse ⁊ aliõ p̄ez eẽ. relatione igit̄ subſiſtit ſic̃ reľone gignit. Et ex hoc ifert, ita q̄ suba iã nõ erit suba: q᷑ relatiõ. ⁊ ifra. absurdũ est autẽ vt suba reľo dicat̄. oĩs. n. suba ad se subſiſtit quãto magis deus qd expreſſius q̄ suba ſm q̄ greci accipiunt eã. ſ. p persona. ſ. suba p̄ma nõ sc̃a ſit ad se: ⁊ ad se subſiſtat illo subſiſtere qõ cõpetit subẽ ſic dicte. Et ſi obyciatur q̄ iſta verba Aug. de suba ⁊ p̄sona nõ debent magis accipi de p̄sonali q̄ de eẽntiali: q᷑ dic̃ q̄ eodẽ dr̃ deus et p̄sona. R°. eodẽ. i. aliquo dicto ad se. diſtinguẽdo illud qõ est ad se ꝫ illud qõ est ad aliud: eo q̄ pr̃ nõ est p̄sona fily: ſic̃ nec est deus fily: quẽadmodũ ſor. nõ est ſor. alicui°: ſicut nec hõ alicui°. ſ. itelligẽdo vt correlatiũ; ſz nõ oz q̄ eodẽ ſit deus ⁊ p̄sona: ita q̄ p̄sona oĩno ad se dicat̄ ſic̃ deus dr̃ ad se vel deitas: q᷑ tũc ſic̃ nõ sunt tres deitates: et per ꝫ nec tres magnitudies ſm eus. q᷑ magnitudo dr̃ oĩno ad se ſic̃ deitas. ſic nec eẽnt tres p̄sone. qõ ipſe negaret. que igit̄ oĩo sunt ad se nõ numerant̄. q̃ oĩo ad alterũ nõ sunt cõia tribus. que aũt ad se sed nõ oĩno ad se ſz referibilia: q᷑ nõ repugnat eis referri sunt cõia ſz nũerant̄ aut poſſunt dici ꝑ̄a a q̄bus põt abſtrahi aliqõ cõe numeratuz. Ad Aug. ii°. de ciui. dei. c°. 10°. cõcedo q̄ pater est qcqd bz excepto relatiuo qõ bz ⁊ nõ est ip̄m. bz qdem correlatiuũ ſic̃ p̄r bz filiũ. ⁊ iõ ꝺcedo q̄ p̄ma p̄sona ẽ qcqd bz ad qõ nõ referr̄. nõ est autẽ sc̃a p̄sona quã bz vt correlatiũ lz iſta reľone nõ p̄mo cõſtitueret̄. Ad Boetiũ q̃ dic̃ q̄ reľo multiplicat trinitatez ⁊c̃. dico q̄ doctor ille accipit reľonẽ ꝑ origie. ⁊ sic̃ itelligẽdo accipit̄ multiplicare nõ ꝑ formaľr diſtiguere: ſz q̃ſi p̄ncipiatiue correñdenter p̄n°. effectiuo. ⁊ hoc qdẽ nõ est extorquere v̄ba. multiplicare enī est multa facere: ſic̃ x̄ps vere multiplicauit panes euãgelicos. ⁊ tñ ipſe nõ fuit forma illa qua formaľr multiplicabant̄ panes illi. ⁊ deus creãs mľtiplicat aĩas. non tñ est ipſe forma qua formaľr aĩe ipſe diſtinguunt̄. Ad Jo. Dam̃. dico q̄ vna eius auc̃tas ſoluit aliã. q᷑. c. ꝑ. p̃ciſe ponit ignõnem. ⁊ in li. 3. c. 5. ponit paternalẽ ꝑpetatẽ. iſte ãt due ꝑpetates diſtiguunt̄ ꝫ Aug. 5. de tri. ca. 6°. igit̄ excludendo oĩa alia in p̄re in. c. ꝑ. p̃ter ignõnẽ itelligit p̄ ignõnẽ omne p̄sonale p̄ris. ⁊ ita vbicũq̄ excludit ab aliq̃ ꝑpetate alicui° ſuppoſiti omne aliud ꝑ illã ꝑpetatẽ iclusam icludit omne aliud p̄sonale. ⁊ ita iclude-ret̄ ibi realitas absoluta ſi qua eẽt. ⁊ maxie iclude-ret̄ vt videt̄: q᷑ in creaturis iclusa accñte nõ excludit̄ subm. ⁊ ita iclusa reľone in p̄sona dĩna nõ excludit̄ illõ qõ referr̄ ea. ſicut ſi diceret̄ q̄ ſola p̄rnitas est: nõ ꝓpter hoc excluderet̄ pr̃ ꝑ p̄rnitate esset pr̃. Ad *Ricar. dico. q̄ modus exñtie alius est ⁊ hoc ptinet ad oziginẽ: ſz ex hoc nõ ſequtur q̄ oziginatũ nõ ſit aliqd ſubſiſtẽs ad se diſtinctũ aliqua realitate p̄sonali absoluta alia ab oziginãte. Ad Anſ. ſiľr dico q̄ oĩa sunt vnũ ⁊ eadẽ vbi nõ obuiat reľonis oppoſitio: vel formaľr: ſic̃ reľo obuiat alicui relatio: vel ſic̃ natũ referri reľone oppoſita. ⁊ iſto mõ p̄ſo° ſi eẽnt absolute diſtiguerent̄: q᷑ ī eis sunt reľones p̄ncipiãtes.

Ad rationes ꝑ sc̃a opi. rñdet̄. Ad p̄mã põt dici q̄ ſi realitas absoluta aliq̃ cõ ſtituat p̄sonas: nõ tñ faciet ꝓpõnem cũ eẽntia dĩna: ſicut nec reľo cõſtituens faceret. qõ ꝓfirmat̄ per locũ a maiori: q᷑ realitas ꝑpe ſubſiſtentie in creatura nõ facit ꝓpoſitionẽ cũ nã. reľo aũt in creaturis facit ꝓpõnẽ cuz fundamẽto: vt alias declarabit̄. g̃ ſi hec reľo põt non facere cõpoſitionẽ cuz eẽntia multo magis nec realitas ſuppoſiti faciet cõpõnẽ cũ realitate nãe. Et cũ cõfirmat̄ rõ. q᷑ absolutuz aut manet oĩno aut trãſit oĩo. dico ſic̃ dcñ est declarando sc̃am rõnẽ q̄ reľo manet ex hoc q̄ eius rõ nõ est formaľr rõ essentie: ⁊ trãſit: q᷑ ſm pfectã identitatẽ est eẽntia: ita dici põt q̄ realitas absoluta ſi cõſtituat p̄sonã trãſit qdem per pfectã identitatẽ ad essentiã. manet tamẽ q᷑ nõ est formaľr realitas eẽntie. Et cõfirmat̄ iſta rñſio: q᷑ pfectões attributales videnť esse absolute ⁊ nõ relatiue: ſic̃ dcñ est. ſ. diſ. 8. qõne de attributis. ⁊ tñ ⁊ manẽt ⁊ trãſeũt ita q̄ nõ faciũt ꝓpõnem: nec sunt idẽ formaľr ipſi eẽntie. ⁊ ſi aliq̃ illaz ſm rõnẽ formalẽ bret diſtiguere realr ab altera: illa diſtictio eẽt p eã formaliter ⁊ nõ p essentiã: ⁊ tñ nõ eẽt ꝓpõ. Ad z[m] ar[m] dico. q̄ ponẽdo p̄sonas relatiuas: oz ponere eas vere ſubſiſtentes: ⁊ in eis eẽ candẽ nãm idiuiſaz. ꝫ non põt poni ꝑpter aliquã iperfectionẽ p̄sonaz in ſubſiſtẽdo: q᷑ ponunt̄ ita ve ſubſiſtẽtes ſic̃ ſi eẽnt absolute. g̃ oz q̄ ponat̄ ꝑpter infinitatẽ eẽntie q̃ est in ſubſiſtẽtib°: ſz eadem eẽt infinitas eẽntie ſi p̄sone eẽnt absolute. g̃ nõ oz tũc nãm diuidi ſic̃ nec ſi ꝑpetatibus absolutis ꝓſtituant̄. ꝓbet̄ igit̄ iſta. oĩs nã cõis ſuppoſitis absolutis diſtinguit̄ in eis. hec qdẽ va est in creaturis: ſz in ꝓpoſito petit ꝓnez p̄ncipalẽ. Ad z[m] iſtando dr̃ q̄ p̄ri cõſtituto in eẽ p̄sonali: ⁊ filio ẽt cõſtituto in eẽ p̄sonali q̃ſi aduenticia est ꝑpetas ſpiratio actiua ſm aliq̃s: ⁊ tñ nõ est q̃ſi accñtalis ſm eos: nec ẽt reľo rõnis: q̃re igit̄ nõ posset itelligi in ꝓpoſito p̄sonã ꝓſtitui in eẽ p̄sonali realitate absoluta ⁊ ei q̃ſi ꝓſtitute in eẽ tali realitate aduenire ſm modũ itelligẽdi reľonẽ: ⁊ non tñ esse nec accñtalẽ nec rõnis. Et cũ ꝓbat̄ q̄ ſit reľo rõnis: p ſiľe de reľone ad creaturã. dico q̄ nõ ẽ ſiľe. illa enī reľo ad creaturã nõ est ex necitate nãe fundamẽti ſic̃ est hic. Quarta rõ. initit̄ ꝓpõni huic. ſ. oẽ absõ[m] est actus. ⁊ p ꝓñs dans eẽ. hec ip̄zobat̄ multipľr. tũ q᷑ i creaturis. vbi maxie v̄ hr̃e ꝑbabilitatẽ bz iſtãtiã õ ꝑpetate ypo°ã q᷑ illa nõ ẽ dans eẽ: q᷑ tc̃ nã bũana in x̄po nõ hr̃et idẽ eẽ qõ hr̃et dimiſſa. Siľr act° dãs eẽ dat opõnẽ. ꝑpetas ypoſtatica i creaturis nõ dat opõnez. qõ pz p Dam̃. li°. 3°. c. 15. b. Nãles ⁊ nõ ypoſtaticas aimus ⁊ volũtates ⁊ opõnes. Si enī ypoſtaticas. i. p̄sonales dabimus eas etherotheleas. i. aliud volentes. ⁊ etherouergeas. i. aliud opantes. tres ypoſtaſes sc̃ē trinitatis dicere cogemur. vbi ipe ex ꝫ q̄ p̄sone dĩne nõ habẽt tres opõnes ꝓcludit q̄ opõ nõ est ypoſtatica. ⁊ ꝫ i cõi ſiue de ꝑpetate absoluta ſiue relatiua. Ꝑ 3°. in oi eo qõ aliquo mõ bz eẽ aliq̃ ꝑter illud qõ dat ſibi eẽ est aliqd rõne cui° recipit eẽ. pz de cõpoſito ex mã ⁊ forma ⁊ oĩbus alys ꝓpoſitis ex actu ⁊ potẽtia. igit̄ in oi hñte eẽ p aliqd dans eẽ est aliqd qõ nõ ẽ act° dãs eẽ. ſz rõ recipiẽdi eẽ: ⁊ ita v̄ in ſuppoſito nãe: q᷑ cũ ſuppo[m] hẽat eẽ ⁊ nã det eẽ ꝑpetas ypoſtatica erit rõ recipiẽdi eẽ. Ad ar[m] tũc põt dici q̄ cũ dupľr ſit rõ entitatis: qditatiue. ſ. ⁊ ypoſtatice. ſic̃ qditatiue ẽ dare eẽ q᷑ ipa ẽ de ſe cõicabilis: ita ypoſtatice ẽ vt nõ ſit act° dãs eẽ q᷑ de ſe ẽ icõicabilis vt quo. ⁊ lz ī creaturis ꝑpetas idiuidualis det eẽ: q᷑ ẽ alicui° gradus entitatis poſitiue vltra entitatẽ qditatiuã nãe. tñ vltra entitatẽ ſingularẽ ꝑpetas ſuppoſiti nľlz entitatẽ dat: imo nľlz poſitiuũ addit ex p̄ª. q. 3. li. ⁊ lz illõ adderet: tñ nõ eẽt rõ dãdi eẽ: q᷑ ꝫ nã exñs: i q̃ icludenť nã ⁊ entitas ſingularitatis ẽ rõ totalis dandi eẽ: ⁊ ita gcqd itelligat̄ aduenire ſiue poſitiuũ ſiue ꝑuatiuũ: ſiue ab[m] ſiue reſpectiuũ nõ dabit eẽ: q᷑ ꝑ illõ qõ iã p̄itelľ dat̄ eẽ. lz igr̃ i dĩnis ñ ſit ꝑpetas p̄sonaľ tm̃ ne° ſz aliq̃ ꝑpetas vel entitas poſitia: tñ q᷑ nã dĩna ẽ de ſe ꝫ p ſe exñs ipa hẽbit totã rõnẽ dãdi eẽ. ſic̃ ⁊ in creaturis: ⁊ lz nã exñs det totaľr eẽ nõ ꝑpter hoc ꝑpetas aduenies est tantum ne° immo ſi aduenirent ꝑpetas positiua nihil

tolleretur ab hac nã exñte.ita nec in dīis tollet ab hac nã que est de se exñs gn dabit totaliꝛ eẽ psone licꝫ in pso na itelligat ꝑpetas psonalis positiua. ¶ Ad argm igitur cũ ꝓbat ꝙ sit actus cuꝫ nõ sit ibi tm̃ vtualiꝛ sed actualiꝛ. dico ꝙ est ibi fallacia equocationis.vnoꝰ.enī actꝰ est differentia oppositꝫ potentie.ꝛ ꝫ mõ diuidit oẽ ens. Alioꝰ actꝰ cũ poa ꝯstituit aliqd totum:sic̃ logtur ꝓbs de poa.8. meta.de poa ꝛ actu qõ nõ est vex de poa oppositꝫ actui. qꝛ illa nõ manet cũ actu.ista igit̃ ꝑpetas nõ tm̃ est vtualiter in essentia dīna sicut est asinus q est in poa añ actũ. ꝛ per ꝯñs hec ꝑpetas est actu ibi ꝓput actus opponit̃ tali poc:ſz nõ segtur.g̃ est actus dans eẽ.ad ꝫ enī regreretur ꝙ eẽt actus formalis.hoc.n.mõ mã daret eẽ.qꝛ est in cõ posito in actu nõ in poa ante actũ. ¶ Scõa rõ vr̃ defice re.qꝛ istud nõ bꝫ se ad eẽntiã vt pfectio ad pfectibile.vt diffuse declaratũ est ẽt de ꝑpetate relatiua psone dis.5. vbi dcm̃ est ꝙ psona nõ ꝯponit̃ ex essentia ꝛ ꝑpetate sic̃ ex quasi potẽtiali ꝛ actuali:imo eẽntia bꝫ magis rõnem actus.si igr̃ ista ꝑpetas itelligat̃ posterioꝛ aliquo modo eẽntia nõ tm̃ est pfectio eius.ibi enī est idẽ ordo originis ꝛ pfectõis.ꝛ ió ꝓus origie est ꝓus pfectõe.sic̃ fuit tũc declaratuꝫ diffuse. ¶ Scõo dato .ꝙ aliquoꝰ se haberet ad eẽntiã vt iformãs ipaꝫ:nõ tm̃ esset pfectio simpliꝛ.qꝛ m̃ Anſ.rõ pfectiõis simpliꝛ est ꝙ sit q̃libet melius ipm q̃ꝫ nõ ipm.qõ ē ipoſe de ꝑpetate hypostatica:qꝛ illa de rõe sui repugnat ꝯdictorie cuilꝫ aly ab illo cuiꝰ est.ꝛ ita non põt in quolꝫ alio eẽ melioꝰ ipm q̃ꝫ nõ ipm:qꝛ cuilꝫ aly repugnat.sic igit̃ ad rõnẽ pꝫ ꝙ falsum assumit̃ si accipiat̃ ꝙ istud absolutũ pficiat eẽntia:nec ꝓbõ bꝰ valet per ꝫ ꝙ aliquo mõ segtur ꝛ nõ ꝓcedit.qꝛ i dīis sic̃ põt poni ꝓcessio actꝰ ꝛ forma est ꝓmũ. ¶ Tertio dato ꝙ haberet̃ hoc ꝙ iformat:nõ segtur ꝙ sit pfectio simpliꝛ:nec illa q̃ iferunt̃ vlterius.ſ.ꝙ essentia dīna nõ sit simpliꝛ pfecta. vel ꝙ vna psona non sit simpliꝛ pfecta i se. ¶ ℘. Jsta rõ melius cõcluderet ꝯrium de relone.qꝛ ꝓbabilius vr̃ ꝙ relo possit esse pfectio q̃ꝫ ꝑpetas hypostatica sit pfectio: qꝛ nulli ꝑpetati hypostatice cõuenit esse pfectionez nec in creaturis nec i alys.alicui tamẽ relōi ꝑm ꝓꝫ rõnẽ cõuenit esse pfectionẽ.aliqua enī ē pfectioꝛ altera.vt pꝫ de equalitate respectu iequalitatis.qꝛ ꝫ Aug.de q̃titate aie.c.7. Jneq̃litati eq̃litatẽ iure ꝓponis:nec quisq̃ oīno est vt opinoꝛ humano sensu ꝑditus cui nõ id videat̃. hoc aũt nõ est tm̃ a fundamẽto.põt.n.ieq̃litas fundari i fundamentis pfectioꝛibus q̃ꝫ eq̃litas.pꝫ ẽt ꝙ si esset tm̃ ex fundamẽto Aug.faceret petitionẽ ꝓncipy. itendit.n. cõcludere excellẽtiã.puta circuli ad figuras rectilineas ꝛ ꝫ fac̃ ex eq̃litate et ieq̃litate:qꝛ si illa excellẽtia nõ eẽt nisi ex fundamẽtis:ꝛ ex illa ꝯcluderet excellẽtiã fundamẽtoꝝ:circulũ faceret. ¶ Si dicat̃ ꝙ dcm̃ Aug.verus est rõne fundam̃toꝝ ꝓximoꝝ nõ remotoꝝ. ꝓximũ aũt fundamẽtũ equalitatis est paritas. Doc falsum est ꝛ nihil ad b.quero aũt aut par dic̃ aliqd ad se.ꝛ tũc põt itelligi aliqd esse par absq̃ hoc ꝙ sit alicui par:et sil̃r tunc vñ pfectionẽ habebit paritas respectu iparitatis i triangulo.vel.n.paritas diceret q̃titatẽ:et tũc vel eandẽ cũ illa que cõiter ponit̃ fundamẽtũ eq̃litatis:ꝛ tunc nõ erit distictio aliq̃ alia q̃ꝫ rõnis iter fundamẽtũ ꝓximũ ꝛ remotũ: vel aliã:ꝛ tunc i isto eq̃li dicet̃ esse duas q̃titates. vl̃ fingas aliquẽ modũ aliũ quo paritas possit eẽ absolutũ pfectiꝰ iparitate ꝛ aliud a q̃titate. ¶ Si aũt dicat relonẽ sicut vr̃ manifestũ.g̃ relo fundabit̃ ꝑ se i relone: imo vr̃ dicere eãdẽ relonez quã eq̃litas.q̃tũ.n.est par q̃to ꝛ eq̃le q̃to.Ad illud Anſ.mono.rñdet̃ ꝙ logtur tm̃ de qditatibus.nõ de ꝑpetatibus hypostaticis:qõ ꝓbat̃ ꝓmo ꝑ exẽpla eiꝰ de sapia ꝛ vitate ex vna pte. auro ꝛ plumbo ex alia pte. ¶ Scõo p rõnẽ.qꝛ solũ illud est pfectio simpliciter qõ põt eẽ in aliquo ifiⁿ.solũ illõ erit i aliquo melius nõ ipm q̃ꝫ ipm qõ ex se est finitũ.hec ꝯueniũt qditati.ſ.esse finitũ vel ifiⁿ.nõ aũt ꝑpetati hypostatice. qꝛ ꝓprietas psonalis dīna q̃liscũq̃ sit nec est ifinita formaliꝛ nec finita.Sil̃r ꝑpetas hypostatica repugnat cuilꝫ preterq̃ vni cuius est.g̃ nõ põt esse cuilibꝫ melioꝛ ipsa q̃ꝫ nõ ipsa:ſz nec alicui.excludit aũt Anſ.ab vniuersitate qditatũ rlonez ꝑm qditatẽ.ꝛ tũc oīs qditas absoluta vel est pfectio simpliꝛ vel limitata:ſz nõ segtur ex hoc ꝓpositũ de ꝑpetate hypostatica absoluta. ¶ Tertia rõ.bꝫ maio rẽ falsam i oībus ordiatis essentialiꝛ ex forma: lz gra materie q̃ñq̃ sit va.ꝛ sil̃r i oībus nõ eq̃ illimitatis.i nullo.n. ordie eẽntiali ex ꝑꝑa rõne ꝓtis ꝛ posterioꝛis: oꝝ ipsa cõ multiplicari:ſz potest stare mltiplicatio posterioꝛis sine mltiplicatiõe ꝓtis:ſz nõ ecõuerso.sil̃r q̃ñcũq̃ aliq̃ duo ꝯparant̃ ad aliqd tertiũ qõ est illimitatũ eo mõ quo illa duo nõ sunt illimitata nõ opꝫ cõdiuidi i eis.Exẽpluꝫ aia itellectiua cõparat̃ ad ptes.qꝛ quodãmõ ē illimitata eo mõ quo partes nõ sunt illimitate:nõ opꝫ aiam distingui in distictis ptibus.illa igit̃ maioꝛ est falsa dupliꝛ ad ꝓpositũ.ꝓmo qꝛ eẽntia eo mõ quo est ibi ꝓtas ꝓꝛ est ipis ꝑpetatibus.nõ ecõuerso.ꝑm eos igit̃ nõ opꝫ eẽntiã distigui ad distinctiõez istaꝝ ꝑpetatuꝫ.ꝛ scõo qꝛ eẽntia ē formaliꝛ ifinita.iste aũt ꝑpetates nõ sunt formaliꝛ ifinite.et nõ oꝝ ifiⁿ formaliꝛ distigui ad distictionẽ eoꝝ q̃ nõ sunt formaliꝛ ifinita. Si ẽt maioꝛ acciperet̃ gnãliter de qbusq̃ absolutis circũstantibus idem:bꝫ istantiam manifestã de aĩa ꝛ potẽtys:que potẽtie multiplicãtur nõ multiplicata aĩa. Sed si ꝫ euadant specificãdo maiorem de bis que sunt eiusdẽ spẽi sicut accipit illa ꝓma ꝯfirmatio maioris:nec tũc ꝓpositio est vera vl̃r in relonibus.patebit enī di.8.terty libri.quomõ plura eiusdẽ spẽi esse i eodez absoluto nõ est ꝯdictio:si aliqd illoꝝ nõ sit actus alterius adequatus ei in quo est. ¶ Cũ aũt maioꝛ declaratur per iductionem fit fallacia cõsequẽtis: qꝛ accipiunt̃ aliqua singularia nõ similia ꝓpositꝫ.puta in qbus distinctio ꝓtũ ꝯstituit distinctionẽ posterioꝝ.vel in qbus est ꝯsimilis limitatio vtrobiq̃:ꝛ nõ illimitatio in vno respectu alterius. ex bis.n.nõ põt ꝓpositũ iferri vl̃r: qꝛ falsa est vbi deficiunt conditiones sicut in ꝓposito. ¶ Sz ad illud vltimũ additum ad cõfirmationẽ maioris per idẽ ꝙ in eodem simpliꝛ pfecto nõ possunt esse plura eiusdez rõnis:posset dici ꝙ sicut simpliꝛ pfectũ idez numero est cõmunicabile pluribus suppositis eiusdem rõnis: ita ꝙ nõ repugnat sibi ex hoc ꝙ est pfectio simpliꝛ:sed ꝯuenit sibi ꝙ ipm sit i pluribus suppositis eiusdem rõnis.ita ex pfectiõe eiꝰ sibi põt ꝯpetere ꝙ plura eiusdẽ rõnis pñt eẽ in eo sicut supposita in nã.ꝛ ꝓ ꝯñs sunt in eo plures ꝑpetates hypostatice eiusdẽ rõnis: ſz nõ põt ita esse de alys de qbus exẽplificat̃.puta de patre ꝛ vbo.eo ꝙ perfectio dīna requirit ꝙ q̃libꝫ ꝓductio habeat terminũ adequatũ.nõ aũt ita reqrit ꝙ aliqua ꝑpetas hypostatica sit adequata illi nature in cõstituendo suppositũ. ¶ Per istud posset dici ad illã ꝓmã cõfirmatiõez maioris applicãdo eaꝫ ad ꝓpositꝫ ꝙ est ibi fallacia equocatiõis. maioꝛ.n. si esset vꝝ dꝫ itelligi de eẽ in.sic̃ actꝰ ẽ in eo qõ iformat̃:ſz maioꝛ nõ est vꝝ. ꝑpetas aũt nõ est i eẽntia vt iformãs eã ſz vt ꝯstituẽs suppositũ in ea. ¶ Posset tm̃ ad vtrãq̃ cõfirmatiõez dici ꝙ iste ꝑpetates nõ sunt eiusdẽ rõnis formaliꝛ:sic̃ in creaturis ꝑpetates idiuiduales sunt ꝓmo diuerse ꝛ nõ eiusdẽ rõnis.ꝛ si ex hoc iferat̃ ꝙ sunt alterius speĩ siue ꝙ vtraq̃ earum bꝫ rõnez alterius speciei.ꝛ per hoc oportet ipsaꝫ per aliud determinari ad icõicabilitatẽ:nõ segtur.sicut nec in ꝓprietatibus idiuidualibus in creaturis: lz nõ sint eiusdez rõnis i aliq̃ tm̃ nlla est entitas qditatiua ꝛ cõis:sed de se bec. ¶ Quarta ratio.etiaꝫ

ꝓcedit ex falsa imagiatiõe ꝙ iste ꝑpetates exꝑmuntur ab eẽntia quasi ꝓ oꝛigiez qõ nõ fuit ocñ: ſz ſic alig cõcedũt ꝙ reſ'ones pullulãt i eẽntia ſi tñ ꝫ ꝑpe dicaꝫ q̃ſi poſſet ↄ eos ↄcedi ꝙ iste ꝑpetates abſolute ſi ſint pullulãt i eẽntia: ⁊ lz quelibz ſit i eodem ſuppoſito cũ illo ex quo pullulãt. qz eẽntia eſt i oĩbus pſonis. nõ tamen aliqua ẽ in eadem pſona cũ illa a qua habeꝫ per veram oꝛiginez: nec repugnat vera oꝛigiatio pſone hñti vnã a pſona habente aliã. lz omnes iſte nõ oꝛiginenꝫ: ſed aliquo⁹ pullulent i eẽntia. ſicut aly hñt dicere q̃ dicũt ſuppoſitũ cõſtitui ꝓ reſ'onẽ ꝙ filius pullulat a patre ꝓ oꝛiginẽ. ⁊ tñ filiatio aliquo⁹ pullulat i eſſentia ſiue ab eẽn⁹ dina. ¶ Quita rõ vꝝ deficere: qz difficilius vꝝ ſuſtinere oꝛiginẽ ponẽdo extrema tñ eẽ relatiua formal'r q̃ ponẽdo ea eẽ abſoluta. nã ſi tñ ſint relatiua nihil aliud erit ꝑ⁹ oꝛigiare ꝑ⁹ q̃ re⁹ bre coꝛre⁹: ſz re⁹ poſitũ ſine oĩ actione alia vꝝ bre coꝛre⁹. ſi ãt ponaꝫ abſoluta ñ vꝝ tãta difficꝛtas quõ vnũ ſuppoſitũ gignaꝫ ab alio cũ i creaturis ſm eos ſint ſuppoſita abſo⁹: ⁊ tñ nõ negaꝫ oꝛigiatio vni⁹ ab a⁹. ¶ Cũ argr̃ tc ꝙ abſo⁹ ꝓcedit reſ'onẽ ⁊ ita oꝛigiationẽ. ¶ Rn. oi ctũ fuit ꝙ oꝛigiatio ꝑtinet ad gen⁹ cãe efficientis nõ foꝛmalis: ⁊ ſic i creaturis terminus nõ bz eẽ oꝛigiatiõe foꝛmal'r: ſz quaſi effectiue: nec ex ꝫ ꝙ nõ eſt foꝛmal'r illo ſequitur ꝙ ꝓcedat illõ. ita poſſet dici i ꝓpoſito: nec vꝝ maioꝛ difficꝛtas ꝺ ꝓoꝛi⁹ abſoluti ⁊ reſpctiui i creatur] q̃ ꝫ.

Tenendo opi. ſcẽaz q̃ eſt mag] cõis põt rñderi ad rõnes ↄ eã. ¶ Ad ꝑ⁹ ↄcedit ꝙ reſ'o nõ referr̃: ſz aliqd qõ nõ eſt tñ reſ'o referr̃ reſ'one. nõ qdem eẽn⁹ referr̃ ſz ſuppoſitũ. qz ſuppoſitũ nõ eſt tñ reſ'o: ſed tñ eſt relatm̃ nõ ab⁹. ⁊ ita cõcedit tota deductio vſq; ad vltimã ↄñam que negaꝫ. ⁊ ad ei⁹ ꝓbationẽ q̃ñ accipit ꝙ oi ↄpoſito oꝛ ꝓus itelligere partes ⁊ vnionẽ partiũ. Tenẽtes ꝙ reſ'o eſt i eẽn⁹ quaſi act⁹ i ſuſceptiuo. oꝛ ꝙ dicãt ꝙ i ipſa pſona q̃ eſt q̃ſi tota nõ opz p̃itelligere iformatiõnẽ quaſi ptis a q̃ſi pte p ↄnoiationẽ añq; itelligaꝫ totũ: ſz ſi p̃itelligaꝫ q̃ſi talis iformatio nõ tñ itelligit q̃ſi p modũ foꝛme denoiantis. ¶ Sz melius vꝝ dom ꝙ reſ'o nõ eſt q̃ſi forma vel actus reſpectu eẽntie ſic tactũ eſt di. 5. ſz mag] vꝝ eẽntia eſſe q̃ſi forma ⁊ actus q̃ reſ'o ſubſiſtẽs eſt deus. ⁊ hoc vꝝ ꝓbari ex ꝫ. qz q̃cũq; fundamẽtũ eſt potẽtiale ad reſ'onẽ ꝓus nãl'r iformaꝫ fundamẽtũ reſ'one q̃ ſuppoſitũ. ↄcedit ẽt ibi relatũ eẽ aliqd foꝛmal'r ipo fundaméto ſiue ſm ipm fundamẽtũ: ſic concedit ſoꝛtẽ eſſe ſil'ez albedie vel ſm albedinẽ. neutrũ aũt vꝝ eẽ dandũ in ꝓpoſito: nec ꝙ p̃nitas ꝓus iſit eẽntie q̃ patri: nec ꝙ pater deitate ſiue ſm deitatẽ ſit foꝛmal'r pr̃. qz hoc videt Aug. 7. de trin. c. 5. vel. 9. vel. 3 4. negare dicẽdo. quo circa vt ſuba pr̃is ipſe pater eſt nõ quo pater eſt ſz quo ẽ, g̃ ſm ipm alio eſt deus alio pr̃: ſz eſt deus deitate foꝛmaliter. igit nõ eſt pater deitate foꝛmal'r ſed alio ſm Aug. ¶ Jdeo al'r dici põt tenẽdo ſcẽaz opi. ꝙ ſi ptes ꝑexigantur toti ⁊ vnio ptiũ. ⁊ q̃ſi ptes ⁊ q̃ſi vnio ptiuz ꝑexigant q̃ſi toti. tñ vbi ñ ẽ ptialitas nec q̃ſi ſz pfecta idẽtitas eorũ q̃ al's eẽnt ptes niſi altez illoz eẽt ifi⁹ nõ oꝛ p̃itelligi toti vnionẽ taliũ: ſz pfectã identitatẽ vni⁹ ad altez. ⁊ ita videt in ꝓpoſito ꝙ pr̃i q̃ oꝛ ꝓmo referri preitel'r aliquo mõ pfecta idẽtitas reſ'onis ad eẽntiaz: ſz nõ vnio q̃ſi forme alicui q̃ſi mãe vl' q̃ſi potẽtiali: nec tamẽ talis pfecta idẽtitas eſt rõ ꝓpter quã eẽntia foꝛmal'r denoietur a relatiõe. ¶ Cũ ↄfirmaꝫ rõ ꝑ hoc ꝙ nihil eſt q̃tuz ꝓmo ⁊ ꝑ ſe niſi aliqd ſit q̃tuz ꝑ ſe ⁊ nõ ꝓmo ſz denoiatiue. oꝛ ꝙ ſi q̃titas poſſet eẽ eadẽ alicui qõ al's eẽt ſuſceptiuũ eius. ⁊ ita eaõ ꝙ nõ iformaret illõ. bñ poſſz eẽ aliqd q̃tũ ꝓmo. ⁊ tñ nihil q̃tũ ꝑ iformatiõez. nec ꝫ vꝝ mirabile: qz ꝓmũ vꝝ poſſe ſeparꝛ ab eo qõ eſt ꝑ ſe ⁊ nõ ꝓmuz. igit põt aliqd poni ꝓ relatũ: lz nihil ſit relatũ nõ ꝓ ſz ꝑ ſe q̃ſi iformatuz reſ'one. ¶ Ad aliud qõ argr̃ iuxta ꝫ negaꝫ illa ꝓpoſitio: qõ referr̃ ꝓ⁹ ẽ aliqd ad ſe. ¶ Ad ꝑ⁹ ꝓbationẽ que accipitur ab Aug. ¶ Rn. qõ referr̃ eſt aliqd excepto relatio. ꝫ eſt icludit aliqõ ab⁹ qõ eſt fundamẽtũ reſ'onis. ⁊ iõ ſi pr̃ nihil eſt ad ſe nec icludit aliqd abſolutũ nõ erit pr̃ ad aliud: ſz nõ itelligit Aug. ꝙ omne relatiuuz eſt foꝛmal'r ad ſe anteq̃ ſit ad altez ꝑ reſ'onẽ. ¶ Ad ſcẽaz ꝓbationẽ negaꝫ ꝓpoſitio quã nitit̃ ꝓbare. ſ. ꝙ illud qõ referr̃ eſt ꝓus reſ'one: ſiue qõ idez eſt: ꝙ oĩs reſ'o ꝑſupponit illud qõ refertur. hec enĩ ꝓpoſitio falſa eſt in reſ'one cõſtituẽte ſuppoſitũ. ⁊ vera eſt in alys. ¶ Cũ ꝓbaꝫ per diuiſionẽ. dico ꝙ ſi debeat dari aliqõ iſtoz triũ mẽbroz diuiſionis magis dareꝫ ꝙ reſ'o eſt ꝓoꝛ ſicut foꝛma eſt ꝓoꝛ ente per foꝛmã: nec ſegtur. ſuppoſitũ eſt quaſi poſterius reſ'one. igit ipm eſt reſ'o. ſed ſegtur. igit eſt reſ'o vel relatiuuz conſtitutum per reſ'onẽ. ⁊ ſic zm eſt veruz. ¶ Ad zm dico ꝙ ſic quelibz foꝛma ſeipſa eſt talis foꝛma nec eſt alia rõ itrinſeca quare eſt talis foꝛma. ita etiã reſ'o aliq̃ ſeipſa eſt foꝛmal'r realis: ⁊ aliqua ſeipſa foꝛmal'r eſt tñ reſ'o rõnis. tamen huius vel illius aliquãdo ſunt cauſe extrinſece effectiue vel mãles. aliquãdo etiã aliqua cauſata vel aliqua ſigna poſterioꝛa ſunt ex qbus poſſunt hec iferri demonſtratiõe qz. dico tunc ꝙ identitas: qz idẽtitas eſt reſ'o rõnis nec eſt alia rõ foꝛmalis ꝑpter qd. paternitas etiaz qz paternitas eſt reſ'o realis: nec etiã eſt alia rõ foꝛmalis ꝑpter qd. tamẽ qz reſ'o realis eſt nata bre cãs extrinſecas cauſantes eã cõiter loquendo in creaturis. ſegtur ibi ꝙ reſ'o que non habet tales cauſas nõ eſt realis ſicut ad deſtructionem cauſe ſegtur deſtructio cauſati. Similꝛ relatio aliqua realis ſi non habet talem diſtinctionez cauſarum ꝓoꝛem ſaltem cauſat diſtinctionẽ. ⁊ tunc ex remotione tam cauſe q̃ cauſati: quoꝛ altez coꝛreſpõdet reſ'oni reali põt cõcludi aliquã reſ'onem non eſſe realẽ. ita ꝙ ſequeꝫ. ꝫ reſ'o nõ ꝓexigit extrema diſticta nec facit ea eſſe diſtincta. igitur non eſt reſ'o realis. ⁊ vnde premiſſe ſunt vere oportet querere media ꝓbantia. Sed ↄña eſt bona. ſicut ex deſtructione cauſe ſegtur deſtructio cauſati. ⁊ ex remotione cauſati ſegtur remotio cauſe demõſtratione qz. aut ſaltem altez eoz oportet cõcurrere ad reſ'onez realem: ita ꝙ vbicũq; vtrũq; remouetur ſequitur ↄña per extriſeca. ſ. remotio reſ'onis realis. ¶ Cũ dicitur vlterius. g̃ iferre reſ'onem nõ eſſe realem: qz nõ eſt iter extrema real'r diſtincta eſt iferre. nõ eſt realis. quia nõ eſt realis. dico ꝙ nõ. qz licet non ſequatur: iõ nõ diſtinguit extrema: qz non eſt reſ'o realis quaſi arguendo a cã ad cauſatum. tamẽ ſegtur. non diſtinguit. g̃ nõ eſt realis ſicut a cauſato ad cãz. ⁊ hoc addito iſto ꝙ nõ ꝓexigit diſtincta extrema. qz tũc ↄcurrũt ibi ⁊ negatio cauſe reſ'onis realis: ⁊ negatio ſigni: ex qbus cõcurrentibus pfecte iferꝛ negatio reſ'onis realis: ſz q̃ñq; diſtinctiõe ꝑcedẽte reſ'ones reales: q̃ñq; nõ: ſz tñ foꝛmal'r cãta: et nõ tñ ẽ reſ'o realis volũtatl ad volitionẽ: ſz ẽt volũtatis vt actiua ẽ ad ſeipaz vt paſſiua. ⁊ vl'r effect⁹ depẽdẽs a ꝑn⁹ actiuo ⁊ paſſiuo nec ꝫ regrit reſ'onẽ realẽ. Et cũ dicit volũtas que eſt fundamẽtũ iſtaz reſ'onũ oppoſitaz mouentis ⁊ moti: etiã denoiatur ab vtraq; earũ. dico ꝙ oportz ꝓcedere ad iferẽdũ ꝑnẽ ꝙ nec extrema ſ̃t diſticta diſtinctione precedente reſ'onem. ſ. diſtinctiõe ꝑtinente ad genus reſ'onis: ſic nec ſegtur dicunt de eodẽ. g̃ nõ ſunt reales. i. nõ ſunt ex nã rei ſine actu itell's. vñ bñ põt ↄcedi. ſi tamen illa ſint ꝓbata ꝙ ↄña eſt bona: ſz oꝛ vltimo deuenire ad hoc: premiſſo eo qõ eſt de diſtinctione extremoꝝ. ſtatiz enĩ ſegtur. ſi reſ'o nõ conſegtur ex nã rei nõ eſt realis oporteret exponere añs ꝙ extrema nec diſtiguũtur diſtinctione precedẽte reſ'onez. ¶ Ad zm dici põt ꝙ bñ abſolutũ põt termiare reſ'onẽ: ⁊ ſemꝑ termiat i reſ'o-

nibus mensurati. & hoc principal'r soluit. di. 30. q relones creaturaꝝ terminant ad deū iq̃tum absolut⁹ est. vl'iter loquēdo nō opz cedere terminū rel'onis esse absolutū: nisi in rel'onibus diffinibilibus: de q̃bus arg̃ ibi. que. s. sunt i genere: q̃les nō sunt dine vel de termio formali. s. rone cuius pmus termin⁹ termiat. non aūt de p termio. quēadmodū. n. i relato fundamētū ē absolutū: sz non sp illud qō referr' fm istaz opionē. ita ēt illud qō est rō terminādi rel'onez semp absolutū est. & pexigit a parte termini relatiui: sic fundamētum ex pte relati.

Ad primum & z^m de scōa via sil'dico. q prez ozigiare filiū ē prez bre filiū p correlatiuo nō quocūq: sz tali correlatiuo: & qz talis correl⁹ est rel'o ozigis: iō vnū extremū pōt eē pus ozigie altero: licz sint sil'nā. ¶ Hec rnsio sil'r ad z^m de priozitate suppositi ad actionem: sicut declarabitur di. 28. ¶ Ad 3^m dico. q falsa est illa ꝓpositio q rel'o nō pōt eē terminus formalis gnōnis vel ozigis siue actiōis vel mutatiōis sic patebit i mā de icarnatione: & qcqd sit de termio formali saltem relatiuū pōt esse termin⁹ pduct⁹: ita q eēntia que ē ad se i relatio sit p se formalis termin⁹. & hoc mō positū est i di. 5. i pductione psone. cū igr dic rel'o nō ozigiar' nisi absolutū ozigiet si itelligas ozigiari sicut pmus terminus gnōnis vel pductōis posset cōcedi de rel'one nō de relatiuo. ¶ Si aūt itelligas de ozigiari sic formalis terminus pmus: posset sil'r cedi. & neutro mō est otra ꝓpositū: qz nec ponit rel'onē pmo ozigiari sed suppositū: nec ponit rel'onē eē terminū formalē pductōis: sed essentiā simpl'r absolutaz. ¶ Ad 4^m dr. q est gnō. qz ista rel'o hz vim cōstituendi scōam psonā vel pmā subam in nā diuina. saltem opz dicere tenēdo istā viā q rel'o ista pōt esse ꝓpetas psonalis subsistētis i natura dina sic si esset aliq̃ ꝓpetas personalis absoluta. & ita eius pductio erit pductio subsistentis i nā sube. & iō gnō. qz gnō est gnō ex formali termio q est natura cōicata pducto. non aūt ex idiuiduali siue icōicabili ꝓpetate pducti. sic vl'iter ois motus recipit spēm a formali termio motus. ¶ Ad 5^m videtur eis difficile rndere q dicunt psonas esse relatiuas: et cū hoc rel'ones esse pn^a agendi: qz tunc nec ex parte agētis nec ex parte pncipy agendi pōt esse libertas: sed lz teneaṫ opi. z^a q̃tuz ad p^m dcm. z^m tn negaui di. 7.

Ad primum tertie vie dico q paternitas est de se formal'r icōicabilis: nō tn iste cōceptus q fm dicta alias potest abstrahi a pr̄nitate dina & creata. Sz ista realitas q̃ est in dinis q̃ nō est formal'r eēntia ipsa est formal'r icōicabilis: & nō quasi per determiationē extrīsecā. puta. qz dina. rō. n. icōmunicabilitatis eius est ista. qz sicut eēntia est actus vltimus: et iō nō potest p aliqd determiari respectu cui⁹ fit ipsa quasi potentiale. ita qcqd est i ea est vltimū i vltima actualitate sibi possibili. ita q i illo istanti nature in quo sapia pullulat i eēntia ipsa pullulat fm vltimā determiationē quā pōt hre. vñ & ista realitas que ē sapia formal'r est nō determiabilis. & sil'r qcqd pōt esse incōicabile in pmo istanti nāe i quo pullulat i natura pullulat vt icōicabile: & nō pus vt cōicabile: qz tūc eēt determiabile per aliqō p qō fieret icōmunicabile. ¶ Et si dicas q tūc pr̄nitas nō est icōmunicabilis nisi qz est in essentia dina. hec eniz realitas nō habet vt ex se sit vltimate determiata: nisi qz est In eēntia dina. ¶ Dico q quasi oziginal'r vel fundamētaliter qcqd est itrīsecum in dinis est ab essentia: qz fm Dam̄. li. p. c. iz. est pelagus qōdam ifinite sube: sed tamē illa alia habēt formal'r rōnes suas & seipsis sunt pmo talia formal'r. ita q sapia lz ab essentia quasi fundam̄talit er & oziginal'r habeat q sit pfectio simpl'r. est tamen formaliter pfectio simpl'r & in se formal'r ifinita. ita q in eo dem istanti nature in quo sapia iaz actu est in essentia si circūscribatur per impossibile ipsa essentia & remaneat itellectus sapie. erit itellectus perfectōis simpl'r ifinite. Ita in illo istanti nature i quō itelligitur pr̄nitas i essentia ipsa seipsa est icōmunicabilis formal'r: circunscripta tunc per ipossibile ipsa essentia: nec est ꝟ contradictio q aligd quasi oziginal'r vel causal'r habeat ab aliquo ꝟ qō sibi cōuenit formal'r. sicut calidū formal'r ꝺriatur frīdo. lz causal'r sit ab igne cui ignis nō ꝺriatur formal'r. ita est in alys q illa entitas qua constituitur aligd i esse specifico ex se formal'r est idiuisibilis i plures spes. ēt dato per ipossibile q esset icausata: lz mō istam diuisionē habeat causal'r vnde est causal'r. ¶ Et si obycias quare aliqua entitas oziginatur i essentia cōicabilis & aliqua icōmunicabilis. ¶ Rndeo. q huius nō est rō formalis alia nisi qz ꝟ entitas est hec. & illa entitas est illa. & hec entitas: qz hec est cōmunicabilis. & illa qz illa ē icōmunicabilis. ita q ista oziginari nō posset nisi icōmunicabilis formal'r oziretur: nec illa nisi formal'r cōicabilis oziretur. Rō autē istius extrīseca quasi fundamētalis vel oziginalis est: qz essentia est radical'r ifinita ex qua oziri possunt itrinsece nō tm perfectiones simpl'r & cōicabiles: sed ēt ꝓpetates psonales icōicabiles. q̃libz tamē qñ oziginaṫ oziginaṫ i sūma determiatione sibi possibili. ¶ Et per hoc patet ad omnes alias ꝓbatiōes que ostendunt paternitatē ex se nō esse icōicabilem. cum enī dicis q nō est de se hec. falsz est itelligēdo formal'r de realitate illa. que est paternitas. nō de cōceptu cōmuni huic paternitati & illi: qz sic expositū est di. 8. & di. 23. potest esse ꝺceptus aligs absq; ordie realitatū itra: quaꝝ vna sit contractiua vel determiatiua alterius. paternitas tamen ꝟ. i. illa realitas non est de se hec fundamētal'r: sed ab essentia. & ab ipsa eadē essentia est paternitas icōicabilis: qz nō pus ꝟ & quasi cōmunicabilis. & postea quasi fcā icōicabilis per aliud determinās: sz sine omni ordie singularitatis ad icōicabilitatem i ista realitate oritur realitas summe determiata i pmo istanti nāe i quo oziṫ. Nec illa ꝓpō est vera q ois gditas est cōicabilis: sz tm̄ gditas que est pfectio simpl'r aut diuisibilis: pma enī cōicaṫ i vnitate nāe. z^a cōicatur cū sui diuisiōe. hec gditas nō est pfectio simpl'r: nec diuisibilis: qz ē i nā pfecta simpl'r. ¶ Nec illa ꝓpō ē vera q rel'ones oppositе sūt eque icōicabiles ex se: imo spiratio actiua oritur cōicabilis duob⁹: nec vnq̃ pōt fieri icōicabilis per aliqō determinās. spiratio aūt passiua ex se formal'r in eodem i istanti in quo est i dinis est icōicabilis. ¶ Qz ēt dicis ad qntam ꝓbationez q q̃cūq; pōne facta possibili vel ipossibili stante rōne sua ipm remanet icōmunicabile. Locedo stāte rōne ei⁹ & nō posito aliq̃ repugnāte rōni sue. q si ponaṫ rōnē ei⁹ manere & aligd repugnare: tūc ex oppositis i añte sequunṫ opposita. s. q ipm sit icōicabile ex se formal'r & possit cōmunicari. & ita i posito si ponatur spirationē ꝓcedere gnōnem actiuā ponitur aligd icompossibile paternitati patris: & tamen rōnem paternitatis manere. & ita segtur paternitatē eē incōmunicabilē ex pmo: & tamē icōicabilez ex scōo. vnde formal'r ꝺdictio est gnōnez esse scōaz pductionē i dinis: paternitas igiṫ i dinis qz dina est icōicabilis. ita q ly qz: sit circūstātia pncipy ozigialis siue fundam̄talis. nō aūt contrabētis siue determiantis eo modo quo cōtrabitur albū cū dr homo albus &c. vel albedo humana. ꝟ enī albedo p̄itelligitur i se existens: & vt sic esset ideterminata & determiabilis vt sit hois: & ad hoc determinatur: cum dr albedo humana. non autem q albedo oziatur ex natura hois & i illo istanti ipsa de se sit determiata. ita p oppositū in ꝓposito. qz sicut causa non causaret effectū: nisi daret sibi eē ꝓueniēs effectui nec ꝓduceret istū effectū

nisi ꝓduceret aliqd qō natuz esset hēre talē effectū: puta nulla cā cāret triāgulū formaliter: nisi ꝓduceret aliqd qō necio hꝫ tres ⁊c. ⁊ si posset ꝓducere aliquid qō nō necio hēret tres nō ꝓduceret istū effectum sed alium.

¶ Nec ē alia rō hꝰ nisi qz formalis rō triāguli est vt sit triāgulus. ita dico ꝙ deitas nō eēt rō fundamētalis alicuius realitatis ītrīsece: nisi ipsa oziretur talis: vt in ꝓio instāti i quo ē sit determinata vltia determiatiōe. si igī ꝓduceret aliqd determinabile p aliquā realitatē quasi sibi aduenientē iam ꝓductio nō eēt ad ītrinsecū i dīis. si ēt ꝓduceret aliqd cōicabile nō ꝓduceret ꝑsonalē: sed aliqd aliquo mō aliud ab illa.

¶ Ad aliud dico ꝙ lz aligs ꝓceptus cōis possit hēri ꝙ dicaī i qd de generatiōe diuīa ⁊ spiratiōe diuina. imo forte qui dicaī in qd de pnitate diuīa ⁊ creata: tn̄ nulla realitas pōt eē in diuinis aliquo mō distincta ex pte rei a qua sumatur iste ꝓceptus dictus ī qd: que realitas sit determiabilis p aliam realitatē: sicut ꝓcept⁹ cōis ē determiabilis i intellectu p alium ꝓceptū. ⁊ ipossibilitas hꝰ: ⁊ rō satis tacta est. dico igī ꝙ pnitas ⁊ filiatio nō sūt duo ꝓio diuersa q̄tū ad itellectū qn possit itell's abstrahere ab eis aliquē cōceptū realē cōem: sed sūt ꝓio diuersa quātū ad realitatē ⁊ realitatē: ita ꝙ nullū vnū gradū realitat] includunt q sit q̄si potētialis ⁊ determinabilis p ꝑpas oīas vl' q̄si p ꝑpas. sic albedo ⁊ nigredo icludūt realitatē aliquā eiusdē rōnis determiabilē p ꝑpas oīas specificas eaꝝ siue realitates a qbꝰ sumūt eaꝝ oīe specifice: ⁊ tūc illa ꝑpō maioz ꝙ ꝑ distinctiua sūt ꝓia diuersa: tn̄ oz intelligi de ipis realitatibꝰ que ꝓio ꝓstituunt quātū ad non ꝙueniētia ī aliq̄ realitate vna formali quā formaliter icludāt ambo.

¶ Ad aliud de suppōsito per accīs: dōm ꝙ alio mō de p accīs logī meta^tue ⁊ alr logicꝰ. metaꝑh̄. n. dic eē ens p accīs qō includit in se res duoz̄ generum sicut ꝓz. 5. meta. c. de ente ⁊ vno. logicꝰ dic ꝑ ꝑpōem eē p accīs cꝰ subm nō includit rōnem inherētie predicati: ⁊ si exꝰ talibꝰ fiat vnus ꝓceptꝰ: q̄ꝝ neuter ē per se dꝫterminatiuus alteriꝰ dic illū ꝓceptū eē vnū cōceptuz p accīs. Exm nō ē ī creaturis de ꝓceptu vno p accidēs logico nisi cui cozrñdet vnuz per accīs metaphysicū: qz ⁊ si hꝫ sit per accīs. rōnale ē aial. tn̄ iūgendo vnū ꝓceptuz alteri vnꝰ ē per se determinatiuus alteriꝰ: ⁊ iō totꝰ cōceptus nō ē anꝰ p accīs: sz tn̄ aligs aggregās ꝓceptus duorum genez ē vnꝰ p accīs: ⁊ ei sp cozrñdet vnū p accīs apud metaphysicū.

¶ Ad ꝓpositū. hec pōt concedi per accīs: pnitas ē deitas: qz subz vt subycit nō icludit rōnē inherētie ꝑdicati vt ꝑdicati: qz subm nō ē formaliter ꝑdicatū: iūgēdo ēt ꝓceptū subi ꝓceptui ꝑdicati: sicut deꝰ pr: vnꝰ ꝓceptꝰ nō p se determiat alterum. qz ꝝm Dama. ꝑprietates determiant hypostases nō nām. Iste igī cōceptus nō ē in se ⁊ per se vnꝰ: ⁊ ita nō dicit ꝓceptū per se suppositi respcū alicꝰ: qō enī ñ ē ī se ⁊ per se vnum nō est alicꝰ p se suppositū: ⁊ sicut nec ī rebꝰ sic nec in ꝓceptibus. sic igī logice loquēdo posset cōcedi ꝙ pr nō est p se suppositum dei.

¶ Sz ꝺ hoc arguo. qz ꝑma identitas non ꝑt eē p accīs: ⁊ sic nec ī rebꝰ: sic nec ī ꝓceptibꝰ. ꝑ3ā at idētitas in predicatiōe vr eē p se nāe ad suū suppositū. igitur illa nō ē per accīs. sz p se.

¶ Rñdeo. ꝑia idētitas ꝑdicationis ē cuiuscū q̄ ad se: vt hō ē hō: deus ē deꝰ. sz ꝓparādo hūc deū ad suppositū ⁊ q̄rēdo idētitatē dico ꝙ realiter loquēdo ꝝm metaphysicū cū hꝫ nō sint gña nec aligd alicui gñis ex dis. 8. nihil erit hic ens p accīs: nec segtur ē suppositū p accīs logice. g̃ ē suppositū per accīs meta^cc. qz eē suppositū logice dicit hitudinez alicuiꝰ: vt subi ad aligd vt ad ꝑdicatū: ⁊ ita pōt dici suppositum p accīs pp accītalitatē ex pte inherētie nō extremoruz.

¶ Et si obycit ꝙ hic ꝓcedit eē res quasi duoꝝ gñez. s. substātiue ⁊ accidēt] vl' relonis.

¶ Rñdeo ꝑpa rō rerum quātū ad gña vel quasi gña nō facit totū eē ens p accīs: sed hitudo rei ad rē: puta nō idētitas simplr: nūc aūt q̄ꝝ ꝑpa rō relonis que manet ibi nō includat formaliter rōez eentie: tn̄ vnū in reverissime ē idem alꝫ: pp quā idētitatē nō ē hitudo realitatis ad realitatē: qualis regrit eoz̄ que ꝓstituūt ens p accīs.

¶ Si obyciatur ꝺ primū mēbꝝ cū in creaturis possit eē per se suppositū nāe. q̄re nō hic:

¶ Posset dici ꝙ absolutū impfectū ꝑt eē incōicabile: ⁊ vl' aliquid ꝺbens p se in aliquo genere pōt eē incōicabile: sicut aligd cōicabile: ⁊ ita in q̄cunq̄ creato qō ptinet ad genꝰ aliqō pōt eē aligd illiꝰ gñis cōstituēs incōicabile. simplr ā pfectū nō pōt eē incōicabile nec aligd eiusdē rōnis q̄le ꝝm istā viā ē oē absolutū in diuinis. ⁊ iō nihil quasi eiusdē gñis cū eentia pōt constituere suppositū ibi. sz tn̄ aligd quod sit q̄si alteriꝰ generis. Exm si quodlz ō gñe subē vsq̄ ad vltimū iclusiue q̄ ꝓstituit hꝫ suba eēt pfectio simplr. ⁊ p ꝺns cōicabile n̄ posset hec suba vlteriꝰ p aligd ꝺbi in se. qz qō ē hoc non ē vlteriꝰ determinabile in se: si tn̄ posset aliquid de gñe q̄litatis vel q̄ntitatis ꝓstituere in hac suba aligd incōicabile. puta: qz quantitas vel q̄litas nō eēt pfectio simpliciter: tunc illud constitutū ex suba ⁊ quātitate necessario eēt suppositū per accīs: et ēt eēt ens per accidens si vna illaꝝ realitatū nō eēt pfecte eadē alteri: ita ponit ī ꝓposito ꝙ eentia ē pfectio simplr: et qcquid est eiusdē rōis cū eentia: qcquid. s. ē ad se: ⁊ iō quodlz tale est cōicabile et de se hꝫ: ⁊ ex hoc vltra: illud qō ē de se hoc nō pt ꝺbi vlteriꝰ: sed tn̄ pōt in eo qō ē hꝫ ꝓstitui aliquod incōicabile p aligd qō nō est pfectio simplr: ⁊ iō nec eiusdem gñis cū eentia. sed q̄si alteriꝰ.

¶ Per istud pōt dici ad aliā ꝓfirmatiōem q̄ inferī ꝙ verioz eēt identitas substātie create ad suū suppositū q̄ꝝ nāe diuine ad suū: hoc nō sequit si itelligatur ex pte rei: qz lz entitas indiuidualis in creaturis p se determinat nām ⁊ faciat p se vnū cum ea. tn̄ illud vnū ē ꝓpositū aliq̄ ꝓpōne ēt reali. relo autez lz nō p se determiet nām diuinā: tn̄ ita vere ē idem ei ꝙ nulla fiat ibi ꝑpō. ⁊ iō realr siue metacc. loquēdo mlto ē verioz idētitas suppositi diuini: et in se: et ad nāz q̄ꝝ suppositi creati in se: vel ad suā nām. logice tn̄ loquendo bene pōt ꝓcedi. ꝙ suba creata formaliter dr̄ de suo suppōsito qz per se pzio modo nō sic deus ō pr̄e: qz pater nō hꝫ ita p se vnū ꝓceptū in intellcū sicut soz.

¶ Si inferas igit ꝑdicatio hec verioz ē q̄ꝝ illa. negari pōt ꝺntia. qz aliq̄ predicatio nō formalis: vel nō per se potest eē verioz q̄ꝝ illa formalis ⁊ per se: si tn̄ maioz ē idētitas extremoꝝ in re ī quoꝝ ꝓceptu ē minus formalis iclusio vel inherentia.

¶ Ad vltimā cōfirmatiōem pōt ꝓcedi ꝙ logice loquēdo neutriꝰ gditatis est p se suppositū. realr ā tn̄ ē suppositū nāe nō relatiōis: qz relatio ē ibi ꝑpetas incōicabilis: nā nō: silr relo trāsit in eentiam nō ecōuerso ꝑp infinitatem eentie.

¶ Ad q̄rtū dr̄ ꝙ pria suba ī creaturis aligd hz pfectiōis. s. vltimā vnitatē: iō est indiuisibilis. ⁊ hꝫ cōsegtur vltimā actualitatē ꝑp quā ꝓpetit sibi per se esse: ⁊ duo opposita bis ꝓueniūt subē scde que ⁊ ē diuisibilis ⁊ nō hz eē nisi in pria suba. istas cōditiōes ꝑme subē hz eentia diuina ex se ⁊ nō p relonem formaliter: est. n. ō se hꝫ ⁊ ex se subsistit. i. p se ē: vel saltē est totaliter rō subsistendi. iō ꝝm Aug. 7. de tri. c. 4. pr̄ non eo ē quo ē pr̄: sed quo est deus: vltra hꝫ ꝑma suba creata: qz limitata non hz cōicabilitatē: qz idē nūero limitatū nō est cōicabile. hec ꝓprietas pria subē non ꝙuenit eentie diuine.

¶ Per hoc pz ad ꝑmū ibi tactū: qz concedo ꝙ ꝑma suba in diuinis quo ad hꝫ qō ē maxie eē subam: ⁊ per se subsistere nō cōstituitur formaliter relone sed deitate.

¶ Silr ad scōz ꝙ pria suba nō icludit non subam: veꝝ ē ꝑp ꝺditiōes per-

fectionis ꝓueniẽtes ei. ⁊ iõ vbicunq; saluantur iste cõditiones nõ erũt p nõ subam: sed in q̃ nã nõ põt eẽ p subaz illa ꝺditio q̃ ẽ impfectiõis in ꝑma suba creata. ſ. incõicabilitas sicut ponit̃ i deo. vbi quodlz ad se põit̃ simplr̃ pfectũ: ⁊ ita cõicabile: ibi vex ẽ ꝑmã subam quãtũ ad illã ꝺditiõem habẽdã icludere ñ subam. ¶ Ad 3m ibi tactũ rñdeo. q; pñitas ℔ pñitas: ⁊ ℔ paternitas incõicabilis. qcqd sit de istis in ꝺceptu in re: tñ oĩno sũt idẽ: ita q; nulla ẽ ibi distinctio realis nec formalis. res. n. in illa ĩ ꝑio instãti i q̃ ẽ siue pullulat i eẽntia ẽ ibi sub rõe vltĩe ꝺterminatiõis sibi possibilis: aliogn in illo instanti eẽt põlis ad determiatiõem: qz igr̃ rl'oni nõ repugnat determinatio ad incõicabilitatẽ. iõ ipa nõ tm̃ ẽ gditas. ⁊ ℔. ſz incõicabilis: ⁊ iõ ꝑus nõ ẽ in re ℔ q̃z incõicabilis. Sed deitas est cõicabilis: ita q; repugnat sibi p aliqd quasi sui gñis ſm istã opinionẽ eẽ incõicabilẽ. Nego igr̃ ꝺñaz. in relatione est quiditas: ⁊ hec ẽ incõicabilis inq̃tũ ẽ rel'o. igit̃ ℔ pñt inuẽiri i eo qõ ẽ ad se: qz vltimũ repugnat cuiuslibet ad se: in deo ſm istã opi. nõ rel'oni. ⁊ iõ statim relatio hz eã. ¶ Ad 4m ibi tactũ dico q; p se esse ꝓuenit huic essentie vel deo. vñ deus. ſz non posse eẽ q̃ formalr̃ aliqd p se sit: ℔ ꝓuenit nãe create ex limitatiõe ꝓp quã ẽ incõicabilis: ⁊ vt quod: ⁊ vt quo: de q̃ duplici incõicabilitate dcm̃ ẽ di. 23a. verũ ẽ igr̃ q; suba creata hz p se eẽ non per accñs. ⁊ ℔ ꝺpetit subẽ ex pfectiõe: ſz q; nõ põt illud per se eẽ cõicare alicui in q̃ sit: ℔ ẽ limitationis. Dic igr̃ cõcedo eẽntiã determiari ex se ad p se eẽ siue vt qõ siue vt q̃: ſz tamẽ cũ hoc eẽ cõicabilem ꝑsone relatiue: vt q̃ ipsa ꝑsona relatiua bẽat idem p se eẽ.

Ad illa de quarta via rñdetur. ¶ Ad ꝑmum de aug. rñsum ẽ. s. post rñsionẽ ꝑmi argumẽti ꝺ scdam opi. ¶ Ad 2am autẽtem eiº rñdeo. Aug. ibi in. 7. a ꝑnº capli q̃rti inquirit. quo ẽ dcm̃ vna eẽntia. ⁊ a grecis tres subẽ: a latinis ãt tres ꝑsone: ⁊ in illa lra q̃ adducit̃ q̃ accipit̃ ex. c. 4. vel. 3i. Qz suba ẽ ad se: ⁊ q; nõ ꝑꝑe dicũt̃ tres subẽ: qz suba fit̃ ꝺceditur in dinis ẽ ad se. ⁊ iõ eadẽ ẽ eẽntia ⁊ suba: ⁊ ita inqt nõ dicende sũt tres subẽ: vt non dicant̃ tres eẽntie. Nõ igr̃ intẽdit ipse q; suba fit̃ accipiũt greci. ſ. p ꝑsona sit ad se: ſz q; ipi nõ ꝑꝑe ꝺcedũt tres subas. ſz tm̃ ꝑ ꝑ necitatẽ loquendi. vnde capl'o eodẽ videt̃ ꝓferre modum loquẽdi latinoz. q; sũt tres ꝑsone: ſz ⁊ illud ꝑbat ꝺñter nõ eẽ ꝑꝑum oñdẽs ꝑsonaz simplr̃ dici ad se ſm eẽntiam: finalem g̃ ꝺclusionem eiº de hac mã accipe. c. 6. volumº inquit vel vnũ aliqõ vocabulũ fuire huic significatiõi: qz itelligit̃ trinitas: ne oĩo taceremº interrogãti qd tres: dicẽdo igr̃ siue tres personas a latinis siue a grecis tres subas dicerz Aug. iꝓꝑe dici: ⁊ tm̃ ꝑ ꝑ necitatẽ loquẽdi: nõ igr̃ ex ciº intẽtiõe hẽt q; aliqd significãs subsistẽs incõicabile ĩ dinis sit ad se: ſz tm̃ q; illa noĩa q̃ ab aliqbº accõmodata sũt ad exꝑmẽdũ tale icõicabile sũt ſm se noĩa absoluta: ĩmo mere absoluta: ita q; eẽntialia: oꝓorteret. n. ꝑm hr̃e ab ipo ad hoc q; hr̃et ꝓpositũ ĩ ista qõne ꝑ 3ª opi. q̃ ponit i re ℔ subsistẽs icõicabile eẽ ad se: ⁊ nõ tm̃ posse exꝑmi aliquo noie eẽntiali accõmodato ex vsu vl' necitate loquẽdi: ⁊ p hoc ad oĩa q̃ adducũt̃ de Aug. ¶ Ad 3m de 'Ricar. ⁊ Boe. dico. q; sic̃ ab aliq̃ absoluto ⁊ respectiue loquẽdo gditatiẽ ꝑt abstrahi aliqõ cõe gditatiẽ. ita ẽt ab incõicabili tali ⁊ tali abstrahit̃ aliqõ cõe qõ nec ẽ de se icõicabile absolutũ nec incõicabile relatiuuz. tale gd describit 'Ricar. et Boe. ℔ addito q; illõ sit i nã itellectuali. ita q; sicut descriptio supioris nõ ꝺz icludere ꝓꝑam rõem alicº iferioris. ita descriptio ꝑsone q̃ sit incõicabil' in nã itellectuali nõ ꝺz icludere aliqd ꝓꝑe ꝓtinẽs ad incõicabile abm: nec ꝓꝑe ad incõicabile relatiñ: ſz ꝺebz eẽ indrñs ad vtrũq; ⁊ ita õscribit vterq; ꝑsonã. Cõcedo igit̃. q; nec i diffiniti/

Ad argumẽta ꝓncipalia. ¶ Ad ꝑmũ ꝑz. qũo ꝑsone nõ ꝺrnt spẽ: neq; enĩ ꝓductio ꝑsone a ꝑsona ẽ equiuoca. vt tactũ ẽ de ℔ dis. 7.

¶ Ad 2m ꝺr̃ ſm tenẽtes scdam opi. q; rl'ones cões nõ ꝑ mõ pullulãt in eẽntia: ſz ꝑus pullulant i ea rel'ones originis. ⁊ iõ ꝓprie ꝓstituũt ⁊ nõ alie: qz q̃si adueniũt ꝑsonis ꝓstitutis. ¶ Tñ nõ vr̃ ℔ posse stare: ſz oppom: qz magnitudo magis ptinet ad eẽntiã: vt intelligit̃ abstracta a ꝑsonis q̃z actio vel passio q̃ non ẽ nisi suppositi. g̃ rel'ones ꝓntes magnitudinẽ cuiusmõi est relatio eq̃litatis magl pñt itelligi i eẽntia vt eẽntia vr̃ abstracta a ꝑsona q̃z relationes oriḡis. ¶ Cõsilr̃ ꝑt argui ĩ ꝓpositio de silitudie q̃ ꝓsequit̃ eẽntiã. vt hz rõem forme i q̃ suppositа assilãtur. g̃ nõ ꝑus pullulãt iste q̃z ille: q; si relationes cões eq̃ ꝑ vel ꝓr̃ pullulãt: ⁊ iste pñt ꝓstituere: vt ꝑbat rõ. g̃ constituũt. nõ ẽ. n. ibi possibilitas ad aliqd qõ ñ ẽ i actu. nec forma aliq̃ ꝑt ibi ꝓstituere ꝑsonã nisi actu ꝓstituat si illa forma actu ẽ. vt vr̃ sicut nec forma aliq̃ ꝑt actu ꝓstituere aliquid in spẽ: gn ipsa si sit ⁊ nõ hẽat impfcm̃ cẽ: ꝓstituat aliqd in spẽ. ¶ Ad istud ꝑt dici q; sic̃ q̃lz eẽntia creata: ſz ipsa sit gditas ⁊ q̃tas ita q; in certo gradu pfectionis ⁊ q̃litas eẽntialis sic̃ tangẽt di. 31. ꝑus tm̃ ẽ gditas q̃z q̃ntitas vel q̃litas: ⁊ iõ ꝑus ẽ i indiuiduo rõ idẽtitatis ad aliud idiuiduũ q̃z eq̃litatis ⁊ silitudinis: ita ẽt est ꝓius i supposito rõ agendi si ẽ forma actiа q̃z rõ eq̃litatis vel similitudinis: nõ. n. posteriº ꝓsegt̃ ipz rõ actiui q̃z eẽ rõnẽ identitatis. ¶ In dinis g̃ cum cõicare sit actio cº foz male ꝑnm est eẽntia vt quid: quodãmõ ꝑus in ea erunt relatiões ꝓtinẽtes ad cõicatiõez q̃z alie eq̃litatis vel similitudies q̃ fũdant̃ in ipa rõe q̃ntitatis ꝟtualis ⁊ q̃litatl eẽntial'. ¶ Per ℔ ad argm dico: q; nec actio nec eq̃litas ꝑt itelligi i eadẽ nã ad itra nisi sint suppositoz vt relatiuoz: tm̃ erũt nãe: vt fũdamẽti. ⁊ ꝑus est eoz̃ actio q̃z eq̃litas: sicut ipsa actio ꝑus ꝓsequit̃ fundamẽtuz ratiõe cuiº ẽ suppositoz̃ q̃z eq̃litas ꝓsequatur. ¶ Contra. hec rñsio vr̃ suppõere eẽntiam mere vt ẽ quid eẽ rõem cõicandi in diuinis: cuius opposituz determinatũ ẽ dis. 13. ¶ 'Rñdeo eẽntia vt quid ẽ rõ cõicandi eẽntiam. nec solum boc sed cum ℔ essentia vt ẽ itellectus: ⁊ vt ẽ voluntas ẽ ꝓncipiũ ꝓductiuũ ꝑsone ⁊ cõicatiuum essentie: sic̃ dcm̃ ẽ ibi. ⁊ dis. 2. buiº ꝑmi. Nunc ãt sicut eẽntia intelligitur ꝑus ratio cõicandi se q̃z intelligitur eẽ quanta vel qualis. ita ẽt itelligit̃ rõ operãdi priº q̃z q̃ntа vel qualis: non. n. posteriº ꝓuenit eẽntie eẽ ꝓnm opatiuum respectu opationũ ꝓꝑarũ tali nãe q̃z sibi ꝓueniat eẽ ꝓncipiũ actiuum. ⁊ ℔ siue ꝓductiuum respcũ ꝓducibilium in illa nã siue cõicatiuum ipsi nãe. eẽntia aũt diuina ẽ ꝓncipium opationũ ꝓꝑarum tali nature iquãtũ nã ẽ intellectus ⁊ voluntas: qz intelligere ⁊ velle sunt ꝓꝑie opationes illius nãe. iõ priº ẽ essentia non tm̃ eẽntia. ſz ẽt intellectº: ⁊ voluntas q̃z sit quanta vel q̃lis. q̃uis igit̃ ꝓductio nõ ꝓueniat soli eẽntie vt eẽntia ẽ tanq̃z ꝓncipio ꝓductiuo: ſz ẽt intellectui ⁊ voluntati tanq̃z ꝓncipio ꝓductiuo cuz eẽntia inquãtũ eẽntia: adhuc stat q; relatio ꝓducẽtis ⁊ ꝓducti priº pullulat i essentia q̃z relatio eq̃litatis vel similitudinis. ¶ Contra. ex ista rñsione vr̃ sequi q; intellectº ⁊ volũtas non sũt attributa: qz attributũ quasi perficit in esse scdo aliquid q̃si ꝑsupposituz i esse ꝓmo. ergo nihil qõ pertinet ad essentiã prius q̃z intelligatur quanta vel qualis est attributum. Similiter ex hocvr̃ q; itellectus ⁊ volũtas non distinguãtur ibi ex nã rei. ꝺña ẽ cõ

tra dicta dī.iz.ꝺñā ꝓbatur:qz illud qꝺ̄ in deo ꝓcedit rōnem quātitatis ⁊ qualitatis ē tm̄ quid:qd autē vt qd nō distinguīt in deo ex nā rei:qz tūc nō eēt quid eiꝰ simplex. ¶ Ad ista.ad ꝑmū dico q�non si in suba creata pō siue illud qꝺ̄ ē ꝑncipiū ꝓpe operationis cōuenienti tali nature nō ē aliqd ptinēs ad genꝰ q̄litatis.sz vel est mere ipsa suba cui ꝺpetit operatio:vel ē aliqua perfectio identice cōtenta in suba:⁊ hoc pertinēs ad ipsam subam vt suba est:nō aūt quasi q̄dam qualitas circūstās ipsam subam: qūo eēt ponēdum de potētys aīe ponēdo aliquā distinctiōem realē iter ipsas:⁊ tm̄ ipsas nō esse accītia:multo magis eēntia diuina circūscripto oī eo quod ē quasi q̄litas:hz ī se vt eēntia est illa que sūt ꝑncipia ꝓprie operatiōis ꝺueniētis deo.hꝰ sint intelligere ⁊ velle.ꝺcedo igr̄ qꝓ ꝓpe vocādo attributa illa sola que quasi qualitates ꝑficiūt in esse scḋo rē ꝓesuppositam ī perfecto eē ꝓrio .s.quātum ad oēm perfectiōem que ꝺuēit rei vt ē suba. hoc mō intellectus ⁊ volūtas nō sunt attributa.īmo sūt quedā ꝑfectiōes intrīsece in eēntia.vt ꝑintelligīt oī q̄ti tati ⁊ q̄si qualitati. ¶ Istud declarar̄ qz sicut ab aliqbꝰ ꝺceditur qꝓ vita vel viuere nō sit attributū:qz dic̄ tale eē nō talitate q̄si accītali:sz q̄si ꝑ se ꝺbente rē sic̄ hō ē aīal tale:qz ē rōnale. eodē mō cū ītell's sit quedā vita ⁊ volū tas q̄dā vita nō erūt ꝓpe attributa. ¶ Uel al'r ꝺclara tur ⁊ melius:qz hec eēntia.vt h̄ eēntia p̄cedēs oēm q̄si q̄litatē ē intellectualis ⁊ volitiua eēntia.ita qꝓ sic̄ rōnalitas non ē attributū hoī: sic nec ītellectualitas huic es sentie. ¶ Istud pz ꝑ sil'e de infinito qꝺ̄ alias negaui esse ꝓprium attributū:qz dicit modū ītrīnsecum cuiuslibet ī deo tā sbe q̄ cuiuslibet attributi.ita ītellectualitas di cit modū ītrīnsecū bꝰ eēntie:ꝓprie āt attributa sunt sa piētia ⁊ charitas:⁊ alio modo trāscendētia:puta vitas ⁊ bonitas. ¶ Ad zm̄ dico qꝓ qd simplex nō ē pūctual'r sim plex q̄si vnicā solā ꝑfectiōem in se ꝺtinēs. sz hec eēntia ē simplex ⁊ illimitata:qz illimitata nō tm̄ ītēsiue in vna rōne sz in oībꝰ q̄ sūt p̄nª ꝓpriaꝝ opationū dei:sicut natu ra creata ē quodāmodo illimitata:qz identice ē quodli bet p̄nm̄ tale opandi.cū hac tm̄ illimitatiōe eēntie diuīe q̄si extēsiua stat simplicitas:īmo ex infinitate sequitur simplicitas:qz īfinitū nulli ē ꝺpōibile:vt ps pti:sz tm̄ pt eē real'r idem lz nō formal'r cuilibet infinito. ¶ Ad zm̄ rm̄ū ē dis.z.qꝓ quedā sūt relatiōes scḋi modi icōpossibi les in codē ſuppoſito.que.s.dicūt ordinē eēntialem vel ordinē ozigis:q̄dam aūt eiusdē modi nō sūt incōpossibi les:q̄.s.dicūt accidētalē ordinē:vt mouēs ⁊ motum.non enī ꝺpēdet motū a mouēte nisi ꝑ accm̄s.quo.s. ad illuz actū quē recipit ab eo.s.mouere:⁊ iō licz volūtas possit mouere se:nullū tm̄ idē ſuppoſitū pōt ꝓducere se.⁊ ideo rel'ones ꝓducētis ⁊ ꝓducti sufficiēter distinguūt real'r ſuppoſita. ¶ Ad Boetium rm̄deo.qꝓ itelligit de rel'one identitatis ſm̄ nāz nō formal'r:q̄si diceret.qꝓ q̄dā rel'o nes necario exigūt diuersitatē nāe in extremis.ista aūt rel'o:que ē rel'o ozigīnis m̄ ita exigit:sz ꝓpatitur secū idē titatem nāe.⁊ iō ē q̄si eiusdē ad se ꝓꝑ idētitatē relatoz̄ in nā:lz sit distincti ad distinctū: loquēdo de distinctio ne ſuppoſitoꝝ.

Ad argumenta ꝓo opinione ꝓpoſitini.di co ad ꝑmū qꝓ verū ē qꝓ ꝑso na ē simplex sicut eēntia:ꝑsona tm̄ īcludit aliq̄ quoꝝ vnū nō ē formal'r altex.nō ita īcludit eēntia:⁊ iō se tota distinguīt:lz ꝑsona nō se tota distinguaī ꝓꝑ eēntiā que cōis ē:sufficit enī talis identitas nō formalis in aliquo ad hoc vt vno distinguaī filiꝰ ⁊ nō altero. ¶ Ad zm̄ dico qꝓ ꝺcretū siue significet siue ꝺnotet saltez ꝺat intelligere subsistēs ī forma vel nā:abstractū aūt ꝑcise ꝺat intelligere formā:⁊ si hoc sit alicui ꝺubiuz de ꝺcreto ādie etiuo saltē hoc vī certum de subst̄atiuo ꝺcreto:quod vl' signat vel nēcio ꝺnotat subsistēs in nā q̄ ipoꝛtatur per abstractū eiꝰ.abstractū aūt ꝑcise ꝺat intelligere formā. in ꝓposito aūt subsistēs hñs p̄rnitatē.cū hoc ēt hz essen tiam diuinā q̄ nō ē formal'r p̄rnitas:nec eꝰ: ꝓut ꝺcitur 7.de tri.c.i.⁊.c.4. Et iō patrē distingui paternitate acci piendo p̄rem nō adiectiue sz subst̄atiue ꝓ hypostasi sic̄ accipit magr̄ nō ē ꝺcere patrez se toto distingui primo. sz aliquo qꝺ̄ ē ī eo dās tm̄ ītelligere totum.non autem oī eodē modo per se includit pr̄ vt subst̄antiue accipitur:⁊ paternitas ꝺeitatem.

¶ Hic queri pōt. vtr ꝓprietates quas Hylarius supra assignauit.s.qꝓ p̄ semꝓ ē p̄:⁊ filiꝰ semꝓ ē filius:sint ille eedē ꝓprietates q̄s Au gu.supius distinxit dicens ꝓprium eē patris qꝓ genuit filiū:⁊ ꝓprium filij qꝓ genitus ē a p̄re: ⁊ spūssancti qꝓ ab vtroqꝝ ꝓcedit: ac deinde: vtr ⁊ iste sint ille que dicunt̄ p̄rnitas: filiatio ꝓcessio. Uideī qꝓ non sint eedem ꝓprietates quas ponit hylarius:⁊ ille quas ponit Aug. Si enī eedem sūt:idē ē.q̄ p̄r eē p̄rez:⁊ genu isse filium:qꝺ̄ vtiqꝝ qdam ꝺcedūt. Si āt hoc ē:cui ergo ꝺuenit vt sit p̄r:ei cōuenit genuisse filiū. Nā ergo ꝺna si p̄r est genuit filium. Si ꝺo non genuit:p̄r nō est. Sed qs audeat di cere:aut qꝓ ipa genuit filiuz:aut qꝓ ipa p̄r non sit. Si āt ipa p̄r est:nec filiū genuit.nō est er go idē dicere aliqd eē p̄rem:⁊ gignere filiuz. Et ita nō vī vna eademqꝝ eē ꝓprietas.

¶ Ad quod sine p̄reiudicio alioꝝ dicimus:qꝓ eas lez ꝓprietates notauit vterqꝝ: lz diuersis verbis. Qꝺ̄ enim Hylarius ait ita itelligi ꝺz. Proprium patris est qꝓ semꝓ pater est. i. ꝓprietas patris est qua semꝓ pater est. Semꝓ ꝺo pater est:qz semꝓ genuit filiū Ita ⁊ ꝓprium filij est qꝓ semꝓ filius ē. i. ꝓprietas filij est qua semꝓ filius est. Filius ꝺo semꝓ est:qz semꝓ genitus est. Er go ꝓprietas qua p̄r pater est:est qz semꝓ genuit. Et hec eadem dicitur paternitas vel generatio. Et ꝓprietas qua filius semꝓ ē filius:qz semꝓ gēitus est a patre:⁊ hec ea dem dicitur filiatio vel genitura: vel natiuitas: vel ozigo: vl' nascibilitas. Sic ⁊ ꝓprie tas qua spūssanctus est spūssanctus vl' donū: ē qz ꝓcedit ab vtroqꝝ. ⁊ hec eadem ꝺr̄ ꝓcessio. In premissis ergo locutionibus eedez si gnificate sunt ꝓprietates. ¶ Di. XXVII.

Circa distinctionem.z7. Quero de verbo. Et primo de v̄bo intel lectus creati. Utrū verbū creatū sit in tellectio actualis.qꝓ nō. Aug.8.de tri.c. .6.vel.z4. Fantasia carthaginis in me moria mea.hoc est verbū eius. fantasia illa ibi sumitur ꝓprie ꝑ specie non ꝓ actuali imaginatione.ergo eodē mō verbuz intellectua-

le est spēs intelligibilis ꝛ nō intellectio actualis. ¶ Itē Aug.15.de tri.c.ii .vel.25.Proinde verbū qō foris sonat signū est eius verbi qō intus lucet:verbū āt exteri⁹ est signum rei ꝛ nō intellectiōis:aliogn quelibet affirmatiua eēt falsa:i qua nō predicaī idē de se:qz itellectio subiecti nō ē itellectio p̄dicati:lz res sit res:ergo verbum ē obm ꝛ nō actualis intellectio. ¶ P̄. Augu. 9.de tri. ca. vlti. Uerbū ē ꝓles ꝛ genitū a memoria.actio autem nō gignitur.sed est quo aliud gignīt.ergo verbuz est aligd formatum p̄ter actū intelligēdi ꝛ nō ipse actus. ¶ Cō/tra ibidē vocat Augu.verbū noticiā.ꝛ.15.de tri.c.15. vel 37.ē visio de visione.ꝛ scia de scia. ¶ Questio. II.

SEcundo quero de verbo diuino. An verbum i diuinis dicat proprium psone genite.q nō.Aug.9.de trini.cap. 10.vel.25.Uerbū ē cum amore noticia.hic āt oīa posita i diffōne verbi sūt eēntialia.g̃ vbuz nō dicit ꝓprium psone genite sz eēntiale. ¶ P̄.15. ō tri. cap.7.de magnis.vel.15.de paruis.sicut pr̄ intelligit sibi ꝛ vult sibi.ꝛ meminit sibi.ita filius ꝛ spūssanctus .actus aūt ꝓprius intelligētie vt intelligētia ē:ponīt eē verbū. ergo sicut i pr̄e ē formal'r itelligētia vt intelligētia. ita i eo ē verbū vt verbū.Assumptū probaī.q boc q illa trinitas quā assignat Aug.9.de tri.c.vltio. Mens noticia ꝛ amor:q̄ noticia ē verbū fm eū ibidē:ꝛ illa assignata fz eū.io. ō tri.memoria itelligētia ꝛ volūtas correspōdent sibi iuicē.Pria pars pme pti.ꝛ scda scde. et tertia tertie ergo sicut nō ē perfcā volūtas sine amore formal'r. nec mēs perfcā sine memoria formal'r.ita nō ē perfcā intelligentia sine verbo formal'r. ¶ Itē nō sūt duo ꝓpa vnius psone.qz vni⁹ ꝟstituti i eē est vnum formale ꝟstituti uum.filiatio ē ꝓpetas cōstitutiua psone gēite.fm Augu.de fide ad Petrū.c.z. Nō ergo verbum :non enī videtur ista dicere ꝓprietatē eādem.qz nō oīs filius ē verbum.nec oē verbū est filius. ¶ Oppo'' Aug.7.de tri.c. 4.eo vbū quo filius ꝛ vtrūq relatiue dr̄. ¶ Qō. III.

ATertio queriī Utrū verbuz dīnū dicat respectum ad creaturā.q sic.Aug.6.de trini.c.vlt.Uerbū ē ars oipotētis dei plena oīum rōnum viuētiū. ars dicit respectū ad artificiatū.ergo ꝛ verbū ad creaturas. ¶ Oppo'' Augu.7.de tri.ca.4. p idem q ꝓprius filius nō dicit respectū ad creat...ras.ergo nec verbum.quia eo verbum quo filius.

Ad primam questiōem dr̄ q verbū ē itellectio actualis ꝛ nō quecūq sed declarativa. ¶ Ad qō intelligēdū ponīt sic.intell's prio recipit intellectiōem simplicē ab obo q̄ impssione recepta itellectus vt actiuus ē:ꝟuertit se supra se.et sup actū suum et obm itelligēdo se itelligere.scdo segī impssio noticie declarative in intellectū nudū ꝟuersum.ꝛ hoc ab intellectu iformato noticia simplici.ita q itellect⁹ iformat⁹ tali noticia ē rō impmēdi noticiā declarativā ꝛ intell's nudus ꝟuersus ē ꝓprīū receptiuū.ꝛ inter has duas itellectiones p̄mā.s.que ē rō iprimendi.ꝛ scdam que est impressa ē habitudo media q̄ ē actio de gñe actiōis .q̄ notaī p hāb qō ē dicere.ē enī dicere illud exprimere vl' iprimere noticiā declarativā noticie simplicis.et ista noticia declarativa impressa i itellectū nudū ꝟuersum et terminās illū actū dicēdi ē vbum.nō igī quecūq itellectio actualis est vbum.sz illa q̄ ē declarativa:q̄ p̄supponit intellectionē actualē simplicē et cōuersionē actualē sup illā et gignīt actu dicendi.cui⁹ p̄n'' actiuū ē noticia simplex et receptiuū est itell's nudus ꝟuersus. ¶ Huic ꝟformiter rndeī ad scdam q̄stiōez q intell's patris primo iformatur q̄si noticia simplici eēntie ad quaz fuit q̄si mere in pō passiua.ꝛ fcūs in actu isto noticie simpl'r vt nudus ꝟuertīt supra se ip̄m sic informatū et i ip̄m ꝟuersū quasi in passiuū dispo'' sic ip̄imīt noticia declarativa vtute noticie actualis simplicis.q̄ noticia ōclarativa et terminus act⁹ dicendi est vbū.et fm h̄ p̄z.q vbū est terminus gñationis sic et filius.et ita erit ꝓprium scde psone. ista opi.recitata est.s.di.z.q.de duab⁹ ꝓductionibus.

Contra istam opinionē q̄z̄tū ad p̄mā.q.arg.p quia irrōnabile vr̄ ponere eandem pōm eē actiuā respcū vnius act⁹ sui ꝛ passiuam respectu act⁹ alterius:qz ex h̄ vr̄ q nō ē pō eiusdem rōnis. quecūq;q.n.pō vni⁹ rōnis iportat fil'em hitudinē pōe ad obm.visus enī nō ē actiu⁹ respectu vni⁹ actus videndi: ꝛ passiuus respcū alteri⁹.vñ q cunq; act⁹ vnius pōe hēt fil'em hitudinem pōe ad obm.igī si intell's est tm̄ passiuus respectu noticie simplicis lapidis ꝛ perfecte actiu⁹ respcū ꝟsionis que ē act⁹ scdus quo itelligit se itellige re lapidē:nō erit.vt vr̄ vna pō. ¶ Uidet ēt inconueniēs q nō possit hr̄e aliquā actiuitatē respcū actus impfecti oris:ꝛ tm̄ possit eē totale actiū respectu act⁹ perfectioris ponīt āt a q busdam q ꝟsio illa ē actus pfectior itellectione simplici. ¶ Qō postea addīt q itellectio actualis ē rō gignēdi noticiā declarativam:h̄ vr̄ eē inconueniens in nobis:qz forma iperfectior nō pōt eē rō pfecta gignēdi pfectā:illa āt prima noticia in nobis ꝟfusa est ꝛ iperfectior noticia distincta.g̃ ꝛc. ¶ P̄. si noticia p̄ma ē rō gignēdi scdaz:aut hoc ē qñ p̄ria nō ē:ꝛ tūc nō ens erit rō agēdi:aut qñ ē:ꝛ tūc aut sūt eiusdē rōnis aut alteri⁹: si scdo mō;ꝛ p̄ria ē iperfectior scda.nō igī ē p̄n'' gignēdi scdam:qz iperfecti⁹ nō ē p̄n'' ꝓducēdi pfectuz.vnde in ꝓductiōe equoca semp cā ē pfectior effectu.si p mō:tūc duo actus intelligēdi eiusdē spēi sūt fil'in eodem siue in eadē pō:qz memoria ꝛ itelligētia sūt vna pō ꝛ respectu eiusdē obi ꝛ i eodē istāti. ¶ Itē tūc nō ponereī trinitas i mente fm q mēs ē:qz mēs nō hz aliquā actiuitatē ꝓpriam fm q mēs est:sz p̄cise p accīs ei⁹.p accīs quod ē noticia simplex.sicut nec lignū hz aliquā actiuitatem respcū calefactiōis que attribuīt sibi p calorē q ē accīs ei⁹ p accīs:ꝛ ita vr̄ Augu.frustra q̄siuisse i mente fm q mēs ē parentē ꝛ plem:qz rō parētis non vr̄ ꝟpetere aīe fm aligd sibi eēntiale:sz fm aliqō accīs p̄cise qō imprī tur ei ab obo. ¶ P̄.gignere vbum nō ē act⁹ itelligentie sz memorie fm Aug. Dis āt itellectio actualis ē itelligentie nō mēorie:fm eū.14.de tri.c.17.ergo nulla actualis itellectio ē rō gignēdi vbum. ¶ P̄.qō dīc de ꝟsione:q illa sit nēcio ꝓpria gignitiōi vbi vr̄ eē ꝟ Augu.15. de tri.c.16.vel.c.41.vbi vr̄ dicere q vbū pfectissimū nostrū erit i pr̄ia respectu obi btifici:ꝛ tm̄ ibi ille actus nō erit ꝟsiuus:qz visio btifica non hēt aligd creatum ꝓ obo imediato.Dis aūt actus cōuersiuus in nobis habet aligd creatū ꝓ obo imediato:nec illa visio p̄supponit ꝟsionē:qz si illa visio ē effectus solius eēntie diuine: aut itell's cooperationis diuie essentie precedit nāliter ꝟsionem itell's super suuz itelligere. ¶ Qō ēt dīc q vt conuertīt est mere actiu⁹:ꝛ tm̄ vt conuersus est mere passiuus respectu noticie genite q̄ ē vbuz:vr̄ valde irrōnale q idem sub rōne qua est actiuum sit tm̄ passiuum respcū actus eiusdem rōnis:ꝛ iquātum ē mere passiuuz sit actiuū respectu actus eiusdē rōnis :itellectus autem inquātum recipiens noticiā simplicem est tm̄ passiuus: ꝛ iquantū est conuertēs est tm̄ actiuus.igī videtur q i/ conueniēs sit q iquātū conuersus sit passiuus respectu generationis verbi:et inquantū hīs noticiam simplicē sit actiuus respectu eiusdem gñationis.

Contra etiam illud qō dicit ad scdaz.q. videtur posse obyci p idez:qz intel-

Hē quo. 6.q.i.ꝛ i sum.

Hēricus vbi supra

lectus patris vt cõuertitur est mere actiuus:ꝛ vt habẽs noticiam simplicẽ est mere passiuus.ꝑm eum igr̃ vr̃ icõ ueniens ꝙ vt ꝟsus sit illud de quo gignitur verbum ꝛ vt noscẽs noticia simplici sit ratio gignẽdi verbũ q̃si actiue. ¶ Preterea.aliqui dicũt cõuersionẽ istã intellectus pr̃ni cẽ quasi dispõnem mãe:qõ videtur icõueniẽs quia mãe dispositio nõ est perfectioꝛ neq; eque perfcã cum forma actiua agẽtis.hec aũt ꝟsio ẽ actus eque pfectus cum noticia simplici vel perfectioꝛ.g̃. ¶ Preterea ista cõuersio ẽ respectu primi actus vt obiecti. igr̃ ẽ noticia declaratiua illius actus:sicut ois noticia ỏclarat oẽm cuius ẽ.igr̃ ante gignitionẽ verbi que segr̃ istã cõuersionẽ ꝑm eum habetur noticia declaratiua primi actus:ꝛ ita verbum añ vbum. ¶ Jtẽ ista opi.q̃tum ad hoc ꝙ ponit intellectiõem pr̃is cẽ rõnem gignẽdi vbũ improbata ẽ supra.dis.z.q.de ꝓductionibus.Et q̃tum ad ꝫ ꝙ ponitur intellectũ patris cẽ illud de quo gignit̃ verbũ improbata ẽ ibidẽ.ꝛ ẽt dis.ꝟ.Et repeto vnũ argm ibi tactũ:qr intellectꝰ vt cõuersus est alicuius suppositi. ꝟsio.n.ista ꝑm eũz ẽ q̃dam actio intelligẽdi:actus ãt sunt suppositoꝝ.ergo ꝟsio ista ẽ alicuius suppositi. ¶ Quero cuius suppositi ẽ vt ꝟtit̃.si vbi.ꝛ vt conuertit̃ ꝓcedit gignitiõem vbi ꝑm eum.igr̃ ꝓcedit vbũ.ꝛ ita verbum ẽ añ vbum.si pr̃is ẽ ista ꝟsio:ꝛ cuius est vt ꝟtit̃ eius ẽ vt de quo generat̃ filius ꝑ impssionez: ꝛ cuiꝰ ẽ vt de quo gñatur aligd ꝑ impssionẽ eius est vt illud ipressum sit in illo:ꝛ ꝑ ꝟsequẽs eius ẽ vt hz illud ipressum.g̃a ꝑmo ad vltimum segtur ꝙ intellectꝰ patris vt patris hz formaliter noticiam genitam impssaz sibi. ꝛ ita pr̃ formal̃r intelliget noticia genita:quod ẽ contra Aug.7.de tri.c.z. ¶ Rñdeo ꝙ sicut ī gñatiõe in creaturis ẽ distinguere tria signa nature.ꝑmum instãs ẽ ī quo mã ẽ sub forma corrumpẽda.zm instans vt in quo ẽ mã sub nulla forma sed quasi nuda ꝛ ī ꝓxima põ ad formã gñandam.ꝛ tertium instans in quo ẽ sub forma geniti: ita correspõdenter põt dici in dinis ꝙ intellectus ī ꝑio signo:vt ẽ in patre sic ꝟtitur super se:ꝛ ista cõuersio ẽ quasi digestio mãe ad generatiõem.ꝛ in zo signo in quo ẽ quasi nullius persone.tũc ẽ in põ ꝓxima ad terminuz gñationis.ꝛ in ꝫo signo in quo ẽ sub ꝓprietate psone genite ẽ tũc illius p̃sone.Exẽplum ponit̃:si vinũ sit in ꝓxima põ ad acetum:ita ꝙ forma vini ꝑexigitur ordiẽ nãli in mã ad ꝫ ꝙ sit in põ ꝓxima respcũ aceti:ꝛ cum ꝫ mã vini esset illimitata ad istas duas formas:ꝛ per ꝟs neutra inducta expelleret aliam.ꝛ si cuz ꝫ vtraq; eẽt hypostatica dans cẽ psonale.tũc acetum gñaretur de mã vt fuit vini quasi de mã dispositia dispõne ꝑuia necessario ꝑcedẽte formã istã . ¶ Sed si q̃reret̃:cuiꝰ ẽ illa mã vt ĩmediate acetuz gñatur de ea. ¶ Rñdeo nulliꝰ sed generatur de ea immediate:vt mã ẽ sub neutra forma hypostatica. ¶ Per ꝫ ad formam argumẽti:hic in ꝓposito ꝟceditur ꝙ ẽ patris sicut mã ẽ vini vt ẽ dispositia ad formam aceti:ꝛ cum arguit̃:vt igr̃ ẽ patris recipit noticiam gẽitam.negatur ꝟña.immo ꝑ ꝫ ꝙ recipit noticiaz genitam ẽ alterius subsistẽtie ꝛ ẽ de quo ĩmediate gñatur verbum nõ vt patris sed vt cõuersus. ¶ Et si ꝟtra hoc obycitur ꝙ nõ magis gñatur de intellcũ:vt est pr̃is q̃ de itellcũ vt ẽ filij vel.ſ.ſ.negat̃ ꝟña:qr ẽ ibi duplex: vt vnũ notat rõnem immediati ꝓncipij de quo:ꝛ sic generatur de eo vbum vt nulliꝰ quasi de immediato ꝓncipio susceptiuo.aliud vt ẽ qõ notat rõnem ĩmediati ꝓncipij dispositi ad formã illã que ẽ terminꝰ:hz nõ sit rõ ĩmediati receptiui:absolute igr̃ vbum gñatur de intellectu: vt nullius vt tñ pfuit pr̃is ꝛ ꝑus exñs in patre:ita ꝙ neutra reduplicatio ẽ ꝑcise sine altera:ꝛ tñ ꝑ ꝫ ꝙ vbum generatur de eo nõ ẽ in subsistẽtia vbi neq; pr̃is neq; ylliꝰ, ¶ Additur ãt ꝙ decipiũtur aliqui arguẽtes ꝟ istaz opi. de quo quasi de mã vel quasi mã quasi imaginãtes ibi cẽ distinctiõem quasi põe passiue ab actu: qõ nõ ẽ verũ sicut tenetur gñaliter a qbusdam de attributis:hz tãtuz sicut ẽ ibi sapia formaliter ꝛ bõitas formal̃r sine distinctione:ita põitur ibi ꝙ ẽ vere impssio ꝛ vere impmens: ꝛ oĩa que dicũtur ibi cẽ sine distinctiõe:distinctio autez istoꝝ non ẽ nisi ꝑ actum intell̃s negotiantis circa idem vnum:qõ ẽ in re. ¶ Cõtra ista gñatio ī creaturis vr̃ esse formal̃r mutatio ꝑ eo ꝙ mã vt nullius pr̃i ꝓ postea ītelligitur sub forma gẽiti. ꝑ hoc.n.ītelligitur trãsmutari a ꝓuatiõe ad formã:que transmutatio ẽ formal̃r generatio:igr̃ si sub hac rõne ponatur põ passiua in diuinis:erit tũc in diuinis vera mutatio saltẽ in intellcũ negotiãte: ꝛ ita necessario impfectio:vel si tm̃ ꝑ actum intellectus negotiantis fiat ista ꝟsio ꝛ gignitio vbi:verbum non erit p̃sona realis:hz tantũ rõnis ꝛ intẽtionalis. ¶ Cõfirmatur rõ in eoꝝ exẽplo:quia si vinũ nõ corrumperetur ī gñatiõe aceti:vere tũ illa gñatio erit mutatio a ꝓuatione ad formam:hz nõ concurrat ibi alia mutatio a forma ad ꝓuatiõem:sicut accidit modo cõiter quãdo vnũ gñatur ꝛ aliud corrumpitur:tunc enĩ ꝟcurrunt ibi cõmuniter due mutatiões ꝛ quattuoꝝ termini:due forme ꝛ due ꝓuatiões.hz circũscripta altera mutatiõe ꝛ terminis eiꝰ nihil minus cẽt reliq̃ mutatio.ergo ita erit in ꝓposito ꝙ illud inq̃tum ẽ ꝓus nullius ꝛ ita sub ꝓriuatiõe termini ad quẽ ꝛ post sub illo termino mutatur. ¶ Preterea si ꝓmo ẽ pr̃is :scõo nulliꝰ.tertio ẽ filij ꝑ hoc ꝙ recipit noticiam illam impssam.ergo ꝑ hoc ꝙ ẽ filij ẽ quasi põle recipiẽs formale filij:ꝛ ẽ filij:vt ẽ terminus formalis cõiugatus filio ꝑ gñationẽ sicut ostẽsum ẽ dis.ꝟ.ergo filiꝰ q̃ duplici mõ habẽdi habebit intellectuz.ita ꝙ vtrolibet istoꝝ duoꝝ modoꝝ circũscripto nihil minꝰ habẽt alio mõ habẽdi:sicut mõ in creaturis ꝟpositum hz materiã aligd sui:ꝛ vere hz:hz nõ sit terminus formalis gñatiõis idẽ ẽt cõpositũ hz formam vt aligd sui ꝛ vere hz:hz non sit subm gñationis.ꝟñs aũt illatum.ſ.ꝙ filiꝰ duplici mõ habẽdi hẽat eẽntiam siue intellectũ vr̃ impossibile tam in re q̃ in cõsideratione intellectus negotiãtis:ꝓbatur ẽt ꝑ hoc quod ẽ mãle gñationis:ẽ in põ ad formalẽ terminum eius.idẽ enim sub eadẽ rõne nec in re nec ī mẽte ẽ in põ ad se.ergo nec intellectus erit sic simul potentia receptiua ꝛ terminus formalis eiusdẽ generatiõis. Et qõ additur de duplici vt:ex ꝑte mãe quasi ad illud vt:qõ ẽ rõ ꝓximi susceptiui necessario ꝑexigitur illõ vt: qõ ẽ eiusdẽ vt sub forma ordinata ad formaz generãdã videntur non eẽ ꝑ se in creaturis:quia si poneretur mã illa q̃ ẽ sub forma vini absq; oi forma ꝛ agẽs creatũ posset agere in illud sic a forma denudatũ:ipm eẽt ꝓximũ susceptiuũ cuiuscunq; forme nate imprimi in mãz puram ꝛ ab agẽte sufficiẽte quocũq; a quo posset talis forma ĩduci.igitur zm vt sufficit p̃cise in creaturis ad potentiaz ꝓximã:hz frequẽter modo ꝟcomitet̃ ille ordo illud vt: qr nũq; mã ẽ sine forma:ꝛ vt ẽ sub forma non trãsmutatur indifferẽter a quacunq; ad quãcũq; ꝑ agẽs creatuz hz a determinata in determinatã. Jstud ꝓbatur:qr qñ ĩtelligitur vt nullius tunc non ẽ sub forma ꝟzi que ponitur quasi dispõ ad formã generandi.tunc igr̃ ordo eius ad formam illã ꝟzẽ nõ ẽ nisi rel̃o posterioris ad ꝓrius que forte nõ ẽ rel̃o positiua:qr terminus ad quẽ tũc non ẽ ex nã rei:aut si ẽ rel̃o realis nõ vr̃ eẽ rõ ꝓpria in materia recipiẽdi formã inducẽdam. Ex his ad ꝓpositum vr̃ ꝙ hz oporteat intellectũ eẽ ꝑus origine in patre q̃ ī filio tñ si ponatur receptiuꝰ noticie genite poneret̃ talis nõ eẽntialiter ꝓp aliquẽ talẽ ordinẽ ad eẽntiam in patre:hz ꝑm ꝙ nullus est ꝓcise:ꝛ ꝑm ꝙ ipsi dicũt q̃si nullius.

BIBLIOTHECA UNIV. IAGELL CRACOVIENSIS

¶ Qō ăt additur ad excludēdū deceptionē videt esse dictū decepti. qz illud dictū videt in se absurdū z seipm ītrimere. ꝓmū ꝓbat per hoc. qz tunc ita vere ex nā rei ītellect⁹ est potētia passiua. z ita ve recipit sicut deus ex nā rei ve est actus z sapiēs z bon⁹: qō videt absurduz: q illud qō in creaturis nēcario hz īperfectionē ānexā: vel est īperfectio sic rō po^c passiue: qz semp dicit īperfectionē ꝓut diuidit ens cōtra potētiā actiuā q ponat ita ve raciter in deo sicut illud qō est perfectū simplr. ¶ Et si dicas imo potētia passiua dicit pfectionē lz nō distinctā ab actu etiā hoc videt esse fictio. qz nihil pfectionis est in creaturis inferi⁹ rōne potētie passiue in q̄tū passiua ē. hec. n. rō vere cōpetit materie ꝑme que ponit infimum entiū. ergo veri⁹ pōt dici q sit formaliter lapis q̄ potētia passiua si ꝓpter pfectionē aliquā in rōne potētie passiue debet ibi poni formalr potentia passiua. 2^m ꝓbo .s. q hoc dictū ītimat seipm. ꝓbo. qz nō videt ītelligibile q ibi sint relatiōes oppositē: quin sic sunt relatiōes oppositē ita sunt relatiōes distincte: si reales realiter: si rōnis rōne distinguunt. ergo si ibi est ex nā rei ipzimēs z qō imprimit z illud cui ipzimit que nō pnt ītelligi sine relatōe: erit ibi distictio ex nā rei: qz pōere ibi ista ex nā rei sine oī distinctiōe est ꝓtradictio si sunt ex nā rei. si non ex nā rei qualiter debent poni.

Ad questiones istas igit aliter respōdeo. ad ꝑmā. qz rō verbi pcipue accipit ab Aug. li. de tri. supponēda sunt quedaz certa que fm ipm conueniūt vbo. z ex illis ꝟuestigandū est qd est in ītellectu cui potissime ꝟueniant illa: z illud ponēdum est verbū. Uerbū igit fm ipm est act⁹ ītelligentie: vt pz cōparando trinitatē quā ponit. ix. de trini. c. vlti. trinitati. quā ponit. c. xi. li. x. vel. xxiy. notitia eniz cozrñdet intelligentie. verbū ēt nō est sine actuali cogitatione: sicut patet. i5. de tri. c. i5. vel. c. 38. verbū etiā genitum ē de memoria vel de scīa in memoria: vel de obiecto relucēte īmemoria siue in scīa: sicut pz per ipm. i5. de trini. c. io. vel. z4. formata quippe cogitatio ab ea re quā scim⁹ verbum est. z. c. i4. vel. 36. verbū nostrum de nostra scīa nascit. z verbum dei de patris scīa natū est. z ista oīa sunt eadem. qz fm ipz. 9. de tri. c. vltimo vel. 30. a cognoscente z cognito parit notitia: que duo sunt vna causa ītegralis respectu notitie genite sicut dictū est di. 3. q. 7. verbū ēt ab eo inquirit pp imaginē in mēte: z ponitur scda pars imaginis. s. ꝓles. sicut pz per ipz. 9. de tri. c. vltimo vel. 3z. est igit q̄dā imago trinitatis ipsa mens z notitia eius q̄ est ꝓles eius ac de seipsa verbum eius z amoz tertius. Posset igit describi verbū q verbum est actus ītelligentie ꝓductus a memoria perfecta non habēs esse sine actuali itellectiōe repsentans verbū diuinum. pp illud. n. Aug. īquisiuit de vbo nro. ¶ Ex dis apparet q vbū nihil est ptinēs ad volūtatē nec ad memoriam. qz est scda pars imaginis nec ꝑma nec tertia. z per 2ñs nō est species ītelligibilis nec habitus nec aliqd ptinēs ad memoriā. est igit aliquid ptinēs ad ītelligentiā. ītelligentia aūt nō videt esse nisi vel actualis ītellectio vel obiectū terminans illam ītellectionez. vel fm alios species genita in intelligentia de specie in memoria: que spēs in ītelligētia pcedit actū ītelligēdi. vel fm aliquos est aliqd per actū ītelligendi formatū. vel fm alios ipsa met ītellectio vt passio quasi causata a se vt actio. z fm hec gnq̄ pnt esse gnq̄ opiones de verbo. ¶ Nō est aūt verbū spēs in ītelligētia poz actu ītelligendi. qz talē speciem superfluum est ponere. ipsa eni nō repzesentat pfectius obiectum q̄ species in memoria. z sufficit habere vnū perfecte repzesentās obiectū ante actum ītelligendi. Qz aut em nō perfectius probat per Aug. i5. de trini.

Egidius quo. 3. q. 1z. i3. i4.

Egidius quoli. 5. q. 6.

c. iz. vel. 35. Nihil plus in ꝓle q̄ in parente. tūc etiā due eēnt spēs eiusdē rōnis i eadē pō: qz iste due spēs sūt eiusdē rōnis: z ipse itell⁹ vt memoria: z vt ītelligentia ē vna pō: qz idē ē actus ꝓm⁹ z quo hñs opat siue quo hñs actū p^m ē i actu scō: tūc ēt hit⁹ nō eēt īmediatū ꝓn^m act⁹: nec hñs hitū eēt in pō ꝓ accidētali ad agēdum fm illum habitū: qz regreretur forma poz ipa opatiōe alia ab hitu. nec ista spēs ītelligētia posset poni gigni nāliter: si nūq̄ posset eē sine actuali ītellectione: qz actualis intellectio subest iperio volūtatis: nec ēt posset dici gigni libere: vl eius gignitiōem subeē iperio volūtatis: vt vr: si ponatur forma poz ipa operatiōe: qz vr q ꝓmū ptinēs ad intellectum qō ē i ptāte nra ē actualis ītellectio. ¶ Nec ipsuz obm pt poni verbū sicut dic alia opi. qz obm fm se nō ē aliqd ꝓductū vtute memozie siue alic⁹ i mente quale ē vbū: nec ipm obm vt i memoria ꝓducit vtute mēozie: vt pz: ipm āt obm vt i intelligentia nō gignitur: nisi quia aliqd ꝓus gignitur i quo obm hz eē: qz sicut dcm ē dis. 3. iste actiones z passiones ītētionales nō ꝟueniūt obo: nisi per aliquā actiōem vel passionē realē que ꝟuenit ei in q̄ obm hz eē ītentionale. ¶ Nec ēt est termin⁹ aliqs ꝓductus p ītellectiōem: qz ītellectio nō est actio ꝓductiua alicui⁹ termini: tūc enī icōpossibile eēt eā itelligere z nō eē termini sicut icōpossibile ē ītelligere calefactionem eē z nō eē calozē ad quē fit calefactio: nō ē aūt impole ītelligere ītellectiōem in se nō ītelligēdo q sit alicui⁹ termini: vt ꝓducti per ipam. ¶ Cōfirmat ēt. qz opationes tales dicunt eē actus vltimi ex pzio ethi. z. 9. metha. de hac mā dcm ē supza di. 3. qualr ē quedā actio de genere actionis: z alia que ē qualitas cuiusmōi est intellectio.

¶ Impzobatur ēt hec via z sequēs de intellectiōe passione ꝑ idē mediū: qz tunc ītelligētia gigneret verbū z nō memoria qō ē ꝺ Aug. ītelligētia enī ꝓduceret illum terminū actionis intelligēdi si gs eēt. z ītelligentia ꝓduceret ītellectiōem passionē si qua eēt. ¶ Ista ēt via de intellectione actiōe z passione nō vr rōnabilis: quia ītellectio ē forma vna q̄ lz posset compari ad agēs a quo ē: et ad subm i quo recipit: tn ipa ex ꝑ nō hz talem dlstinctionē vt possit eē quasi causa sui vel eē terminus actionis fm ꝑ z nō fm illud: qz si est terminus actiōis: hoc est pz se: nec fm istum respcm nec fm illum: sed eā cōcomitātē isti respectus. ¶ Segtur igr per viam diuisionis q vbū ē actualis ītellectio. Et hoc ꝟfirmat p Aug. i5. de tri. ca. i6. vel. 40. Logitatio qppe nostra ꝟueniens ad illud qō scimus atq̄ inde formata verbū nrm ē. Idē ēt habetur ab eodez. i5. de tri. c. io. vel. i4. Formata qppe cogitatio z. verbum ē sicut supza dcm ē. Et confirmat istud per fit de vbo vocali z imaginabili. formatur enim vbū vocale ad significādum z declarandū illud quod ītelligit. sed q vox nō statim formatur ab ītelligēte inquātum intelligēs. sed p aliquā pōm mediā: puta motiuā: hoc ē impfectionis i ītellcū. si igr statiz gigneret vl formaret vt exprssiuū illi⁹ qō latet i ītellcū: z ꝑ vtute ītell⁹: intelligēs nō min⁹ eēt vbū. obm aūt hitualr cognituz latet in memoria. si igr vtute eius statim cāret aliq̄ ītellectio actualis que genita exprmat z declaret illud obm ibi latēs vere ē ibi verbum: qz expressiuum latētis z genitū virtute eius ad exprmēdū ipz. ¶ Sz restat dubitatio vlterius vtz q̄libet ītellectio actualis sit vbū. Ad ꝑ dr q nō. sed oz addere q̄si drīam specificā que ē declaratiua. ¶ Cōtra ꝑ arguit: qz in pre ē noticia declaratiua formalr. nā intellectio que ē patris inq̄tū ē intelligētia ē declaratiua prīs inq̄tum ē memoria ita pfecte sicut actualis intellectio: vt in filio declarat habitualē: vt in memoria filij: in patre tamen nō ē vbū formalr: sicut dicetur i solutiōe qōnis. ¶ Silr verbū declarat se fm Augu. 7. de

tri.ca.3.vel.16.Si inquit hoc vbū qō nos ꝓferimus tpa le ꝛ scipm oñdit ꝛ ipm de quo logmur:quāto magꝭ vbū dei per qō fcā sunt oia ꝛc.supple scipm oñdit:declarare igit nō dicit rlonem realē:nec ꝓ ois rlonem geniti.vbū autem non ē nisi itellectio genita.alioquin posset poni in patre formaliter.

Aliter dicitur q̄ntū ad istū arti.q vbū ē noticia actualis que ē termin⁹ inquisitionis:qō oñditur ꝑ Aug.9.de tri.c.vlti.vbi dr q vbuz ē ptū siue ꝓles.ē āt partū qz ē reptum:nō ē aūt reptum nisi qz inquisitū.vñ vult q ptū istum mētis ꝓcedit appetitus ipellēs itellcm ad iquirēdum. ¶ Idē vr velle.15.de tri.c.15.vel.39. Tūc fit vex vbum qñ illud quod nos diximꝰ volubili motione iactare ad illud qō scimus puenit atqꝫ inde formaī eius oīmodā silitudinē capiēs: vt qūo res queqꝫ scit sic ēt cogiteī.ista aūt volubilis cogitatio ē iquisitio q̄lis nō erit i pria:sicut inuit.ca.16.vel 41.fortassis ēt nō erūt ibi volubiles cogitatiōes nostre ꝛc.ponit tūc q pⁿ noticiā ꝓfusam segt inquisitio ꝑ diuisionem ꝛ argumētatiōem:ꝛ vltio deuenit ad pfectam noticiam que q̄si gignit ipsa inquisitiōe:ꝛ illa pfcā noticia q̄ ē terminꝰ iquisitiōis ē vbum. ¶ Cōtra istud arguit sic. si de rōne vbi sit sic gigni inquisitiue:igr deꝰ nō hꝫ vbum. 2º igr angelus nō hꝫ vbū de nāliter sibi cognitis.3º igit btūs nō hꝫ vbū de eēntia dīna:nec de aliq̄ pfcō cognito sine inquisitiōe.4º igr hūs pfcm scie hitū statim operans per illū hitum nō ꝑt hre vbū.q̄ oia videtur absurda.

Ideo istis opi.omissis quo ad istum articu.dico q non quelibet intellectio actualis ē vbū:sicut pbaī ꝺ istā viam que ponit declaratiuū eē ꝓpium vbi:sed tm noticia genita.iō i pre nō ē verbuz formaī:quelibet āt noticia genita quā Aug. vocat ꝓles ē vbum:nō tm eo mō quo Aug.ponit vbum pfcm:quod .s.repñtet vbū dīnū. ¶ Primū istoꝝ ꝺclaro:qz quelibz itellectio actualis gignit de memoria.iperfcā aūt de ipfcā:sicut pfcā de pfcā.igr quelibet noticia ē ꝓles ꝛ expressiua paretis ꝛ genita ad exp̄mēdū parētē. ¶ Et istō ꝛfirmaī ꝑ Aug.9.de tri.ca.10.vel.24. Oē qō notum est vbū dr aīo ipressū q̄diu de mēoria diffiniri ꝛ ꝓferri ꝑt. ¶ Itē.15.de tri.c.12.vel.32. igr nec interest qñ illud dicerit q qō scit logr:aliqñ.n.statim vt discit �you dicit.et breuiter quecūqꝫ dria inueniaī iter noticiā ꝑmā genitā iperfectā ꝛ illā q̄ segtur inquisitiōez nō est dria formalis: pp quā �you possit dici vbū:ꝛ ista nō vt vr. ¶ Zm ꝺclaro sic .s.q itells nr nō statim hꝫ pfectam noticiam obi: qz fm phz.i.phy.inata ē nob via pcedēdi a ꝓfuso ad distinctū ꝛ iō ꝑus ordie originis ipримitur nobis noticia obi cōfusa q̄ distincta.ꝛ iō nēcaria ē inquisitio ad �you vt itells nr veniat ad distinctam noticiā.ꝛ iō nēcaria ē iquisitio ꝓuia vbo pfecto:qz nō ē vbū pfectum nisi sit noticia actualis pfecta.Sic igr itelligendū ē q cognito aliq̄ obo confuse segtur inquisitio ꝑ viā diuisionis drīarum ꝓueniētium illi:ꝛ inuētis oīb⁹ illis drys cognitio diffinitiua illi⁹ obi ē actualis cognitio pfcā:ꝛ pfecte declaratiua illius habitualis noticie que ꝓio erat i memoria ꝛ ista distincta noticia pfecte declaratiua ē pfcm vbū.Ꝺ dicit Aug.9.ꝺ trini.c.10.vel.24. Nā placet mihi q noui ꝛ diffinio qd sit intpantia.ꝛ Ꝺ ē vbū eiꝰ.ꝛ ibidē ꝑmisit in eodē.c.Aug.qō iā supius positū ē q̄diu de mēoria ꝓferri ꝛ diffiniri pōt .i.distincte ꝛ diffinite actualr cognosci vtute eiꝰ quod ē i mēoria. nō igr de rōne vbi ē gigni post inquisitōem:sed necessariū ē intellectui ipfecto:qz nō pōt statiz hre noticiā diffinitiuā obi.hz enī noticiā talē pⁿ inquisitiōem.ꝛ iō verbū pfectū nō ē i nobis sine inquisitione:ꝛ tm qñ vbū pfcm segt talē inquisitiōem:illa iquisitio nō ē gnatio ipiⁿ verbi formaī:sed quasi ꝓuia ad ꝺ vt generet vbū:quod bene innuit Aug.i auctē ꝓallegata li.15. ō tri.ca.15.vel.39.hac atqꝫ illac volubili q̄dā motiōe iactamⁿ:cū a nobis nūc ꝺ:nūc illud: sic iuētū fuerit vel occurrerit cogitatur: et tūc fit vex vbum qñ ad illud qō scimus puenit atqꝫ ide formatur vbū ei⁹ ꝛc.inuēs q illa iactatio.i.iquisitio nō ē gignitio vbi formaī.r.sed eā segt gignitio vbi de eo qō scimⁿ.i.de obo i mēoria bitualiter cognito. ¶ Et tūc si obyciaī ad gd tūc iquisitio eēt nēcia.ꝓssz dici ad istō q motⁿ ē necessariⁿ ad ꝺ vt iducatur forma pfcā q̄ non posset statim i ꝑnⁿ motⁿ iduci:vel inductio multarū formarū ordiatarū ad iductiōem vltie forme ꝛ absqꝫ illo ordie formarū nō posset vltia forma induci statim: ꝛ sic fm ꝺ ponit iste ordo.ita q ꝓio ē habitualis noticia cōfusa.2º actualis itellectio ꝓfusa.3º iquisitio ꝛ i igsitione multa vba de multis noticys bitualibⁿ bituaīr ꝓtētis i mēoria:quā ingsitiōem segt distincta ꝛ actualis noticia ꝑmi obi.4º cognitio ingrit:q̄ noticia actualis distincta imit bitualē i memoria pfcā.ꝛ tūc ē ꝑmo memoria pfecta ꝛ assilatur memorie in pre:vltio ex memoria pfecta gignit vbum pfectū sine ingsitiōe mediāte iter ipsam ꝛ verbum.ꝛ illa gignitio assilatur gignitioni vbi dīni perfecti ex mēoria prna pfecta.nullū igr vbū ē perfecte repñtās vbū dīnum:qō potissime iuestigat Aug.nisi illud qō gignit de mēoria pfcā sine ingsitōe media iter talez memoriā,ꝛ tale vbum:ꝛz nec illa memoria possit haberi i nobis ꝓp impfectōem itells nri nisi precedat ingsitio. ¶ Ultimū dubiū istiⁿ opi.ē:vtꝝ ad rōnem vbi ꝓcurrat volūtas:puta vtꝝ de rōne eiⁿ sit q sit noticia volūtate genita vl volūtate agēte vl copulante eā memorie: fm Augu.i multis locis. Istam.q.mouet Aug.9.de tri.c.10. vel.24.recte q̄ingt.querit vtꝝ ois noticia sit vbuz:an tm amata noticia.nouimⁿ.n.ꝛ ea q̄ odimⁿ:ꝛz non ꝓcepta nec parata dicēda fūt aīo. Et rīdet non oīa q̄ quoq̄ mō tāgūt ꝓcipiūt:ꝛz aliqua vt tm nota sint nō tm vba dicāt: sicut illa de qbⁿ nūc agimⁿ: alr enī dicunt vba q̄ spacia tpoꝝ syllabis tenēt:alr oē qō notū ē vbū dr q̄diu ꝺ memoria ꝓferri vel diffiniri ꝑt q̄uis res ipsa displiceat.et subdit postea.Uerūtn cū illa q̄ odimus recte displicent recteqꝫ ꝛprobātur:approbaī eoꝝ ꝛprobatio ꝛ plz:ꝛ vbuz ꝛ noticia nobis nō displicet.ita q ꝺ rōne vbi nō ē gigni amore obi cogniti:ꝛz nec ēt gigni amore noticie que est vbum:tm ꝓcomitaī pfcm vbum duplex actⁿ voluntat]. vnⁿ ꝑuiⁿ quo iperatur actⁿ ille ꝛ ingsitio ꝓuia sine q̄ nō pueniret ad vbū pfcm:sicut ꝑz.9. de tri.vlt.c.ꝛ aliⁿ quo itells gescit i itellectuali noticia iam bita sine q̄ nō pmaneret itells i noticia iā bita.nō igr actⁿ volūtat] ē de essē tia vbi:nec formaī nec vt cā:ꝛz ꝓcomitaī nēcio ad gnationē eius i nobis pp ingsitōem eiⁿ ꝓuiaz ꝛ ad cōtinuationē eiⁿ silr pp ꝺ q̄ si itellectio volūtati non cōplaceret i ista notiª itells ñ pmāeret i ea: ꝛ ita ista noticia nō hret rōnem vbi pmanent].ista tm pmanētia nō ē de rōne pfecti vbi itēsiue:qz nō minⁿ pfcā ē albedo vniⁿ diei q̄ vniⁿ anni.volūtas āt respiciēs obm cⁿ ē verbū non ptinet ad rōnē vbi nisi stricte sumēdo verbū quo mō Aug.pertractat.c.pall. Nemo pōt dicere dñs iesus nisi i spūssancto ꝺ dicere icludit acceptatione obi dicti:ꝛ addit aliqd vltra rōnem verbi absolute.

Ad argumenta huius.q. ¶ Ad ꝑm ꝑz q̄ illa auctas idiget expōne:dicit.n.ibi ipsa fantasia eius .s.chartaginis in mēoria mea verbum est.patz āt fm ipm.15.de tri.c.38.q verbū non ē formaī i memoria.g̃ oz q itelligaī causaīr nō formaliter. ¶ Ad scōz.ꝛz magna altercatio fiat de voce. vtrū sit signū rei vel ꝓcept⁹:tm breuiter ꝓcedēdo q illud qō significaī ꝑ vocē ꝑpe ē res.sunt tm signa multa ordinata eiusdē significati:ꝛra:voxꝝ ꝛ conceptⁿ:sicut sunt multi

effectus ordinati eiusdē cāe q̄z nullus ē cā alteri⁹:vt pz ō sole illumināte plēs ptes medy: ⁊ vbi ē talis ordo cā torū absq; ꝟ q; vnuz sit cā alteri⁹ ibi ē imediatio cuiuscunq; libet respcū eiusdē cāe:q̄z nullus ē cā alteri⁹:excludēdo aliud in rōne cāe:nō āt excludēdo aliud i rōne effectus imediatioris:⁊ tūc posset ꝓcedi aliquo mō effcm̄ ꝓpinquiorē eē cām respcū effcūs remotioris nō ꝓprie:sed pp ꝓximitatē illam q̄ ē iter tales effcūs ad cām.ita pōt ꝓcedi de multis signis eiusdē significati ordinatis q; vnū aliq̄ mō ē signū alterius:qz dat itelligere ipm:qz remoti⁹ nō significaret nisi ꝑus aliquo mō imediati⁹ significaret:⁊ tm̄ pp ꝟ vnuz ꝓpe non est signum alterius:sicut ex alia parte de cā ⁊ cātis. ¶ Ad 3m cōcedo q; noticia ē ꝓles ⁊ vere genita:sed ꝓductio illa nō ē actualis intellectio:qz vt dcm̄ ē supra:actualis itellectio non ē actio de genere actionis:sz ē q̄litas nata termiare talē actiōem q̄ significatur p ꝟ qō ē dicere:vl i cōi p hoc qō ē elicere:non igit vbū ē aliqd ꝓductū actiōe que ē itellectio:qz ipsa itellectio nō ē ꝓductiua alicui⁹:sed ipa ē ꝓducta actione que ē de genere actiōis:sicut dcm̄ ē supra.

Ad secundam qōnem dico q; idē p se significat abstractum ⁊ ꝓcretū.sz alio mō significādi sicut filius ⁊ filiatio:qz sicut filiatio significat relōnē de genere relōnis:ita ⁊ fili⁹:p modū tamen denoiantis suppositū relatiuū:⁊ si accipiat substantiue idē significat cū tali subsistēte.ita igit idē significat vbū ⁊ abstractū eius.abstractū aūt eius si eēt noiatum esset verbatio que notat relōnē formal'r.idē enī significat q; exp̄ssio passiua alicui⁹ de itellectu:sed sic fili⁹ ꝓnotat naturā viuētē i qua ē talis relo.ita vbū ꝓnotat actualē noticiaz cuius est talis exp̄ssio.igit cū i dīnis itellectualiter exp̄mi sit ꝓpetas scde psone:seq̄t q; vbū sit ibi mere psonale ⁊ significet ꝓpetatē personalez. ꝑz ēt q; rō gignēdi verbū nō ē p̄ vt actu itelligēs: sz p̄ vt memoria pfecta.s.vt itell's hns obm actu intelligibile sibi pñs: sic declaratū ē.s.di.z.q.de ꝓductionibus. ꝑz etiam q; verbum nō pōt hre aliqd de quo ꝓducat:ex dis.5.qz si pn̄m ꝓductiuum hēat vtutē sufficiētē ad producendum per se subsistēs producit tale:⁊ maxie si tale nō sit natū alicui inherere:noticia āt ista expressa nō ē nata alicui inherere igit ē nata p se subsistere:⁊ pn̄m productiuū eius est sufficientis vtutis.qz est infinitum.igit ⁊c.

Ad argumēta cū prio arguit fm Aug. de tri. 15.Uerbū ē cū amore noticia. dico q; p hoc q; dic cū amore circulogt i nobis noticiā genitā:qz amor nō hz cālitatē respcū vbi nisi vt impat itellectui gignitōez ipius:sicut dcm̄ ē.q.ꝑcedēte. in diuinis āt vbū ē noticia nāliter exp̄ssa:qz q; volūtas i nobis hēat cālitatē respcū vbi gignendi p imperium eius hoc ē iperfectiōis in intellectu:qz nō statim hz vbū perfcm̄: ⁊ de ꝟ quō differēter volūtas se hēat i deo ⁊ in nobis dictū est.di.6. ¶ Ad aliud de.15.de tri.ꝓcedo in p̄re itelligētiam formaliter:sz nego istā q; ois actus intelligentie formal'r ē verbum:qz hoc nō ē verū nisi de itelligentia illa q̄ pōt hēre aliquē actū genitū vel noticiā genitā.talē actū nō pōt itelligētia hēre vt patris ē:qz p̄ ē a se ⁊ nihil hz per gnatiōem:tm̄ pōt ꝓcedi q; intellectio actualis patris ē quasi genita vtute memorie vt in p̄re:sz nō ve genita:qz nō distincta. ¶ Ad 3m dico q; nō sūt duo prōprias sz idē:qz eandē relōnē p se significāt fili⁹ ⁊ vbū: licz alia ꝓnotēt:qz filius nām viuētē i cōi:⁊ vbum noticiam itellectualē actualiter exp̄ssam.ista cōnotata nō semp sunt eadē:sz relo passiua significata semper ē eadē.

Hēricus in ium. **Ad tertiā** qōnem dr q; sic ppter auctem Augu. 83.q.q.63. Ibi enī loquēs de pn⁹ euāgely Jo.ait qō grece logos dr latine ⁊ verbū ⁊ rōnem significat:sed hoc loco melius vbū iterp̄etatur vt significet nō solum ad patrē respectus:sz ad illa ēt que per vbū facta sūt opatiua pō. ¶ Additur ēt q; verbū dicit ꝓprium respectum ad creaturas:qz vbū ex rōne sui est noticia ō claratiua.q̄ cōpetit sibi ex rōne sui declarare:appropriatur ēt filio relo ad creaturas:appropatio aūt non fit nisi pp ꝓueniētiam talis appropati ad ꝓpetatē persone :cui illud appropatur. Et declarat istud per silē de dono: et silī mō ponit sicut ibi q; donum vt cōnotat relationem aptitudinalem pertinet ad ꝓpetatez spūssancti.ita vbū vt dic relonē aptitudinalē nō actualē nec hītualē pertinet ad scdaz psonā. ¶ Cōtra istud pōt argui sic supra argutū ē de dono:qz nullus respcūs ad creaturā ē ꝓpetas psone dine:nec p se itrinsece includit in aliqua ꝓpetate persone dine sicut ꝓbat ibi:ita pōt ꝟ ꝓbari: qō cōcedo. tūc nō ē vis nec ꝓtētio ō re nec ō aliq̄ itrinseco psōe dine sz solū ō ꝟ noie vbū.formal'r.n. rspcūs noticie exp̄sse ad exp̄mentē ali⁹ ē a respcū illi⁹ ad creaturaz declaratā:qz ad alium terminū:⁊ nō solū:hoc sed ēt respectus vbi expressi ad exp̄mentē ⁊ respectus eiusdē vt declarātis ad eūdem vt declaratū sūt duo respectus:qz ꝑmus realis et scōs rōnis.isti āt duo nō faciūt aliqd vnū per se: qz res vā ⁊ ens rōnis nihil vnū per se ꝓstituunt:iō si ābo isti respectus vno noie significēt:nō pp hoc faciūt vnum per se ꝓceptū:sed alter eoz p̄cise ē ꝓpetas scde persone .s. exp̄ssio illa passiua q̄ ē respcūs realis:alter āt. s. respect⁹ declaratiui ē respcūs rōnis tm̄:siue sit ad patrē declaratum siue ad creaturā declaratā:qō aliqual'r tactū est.s. p auctem Aug.7.de tri.c.3.vl.16.vbi vult q; verbuz declarat se:⁊ idē.15.de tri.c.14.vel.35.proinde inquit tanq̄z seipm dicēs p̄ ⁊c.hoc est seipm perfectissime declarās ⁊c.Ex qb⁹ duab⁹ auctib⁹ pz q; idē pōt ad se referri vt ōclarās ad declaratū:⁊ p ois nō ē rlo realis. ¶ Sed posito hoc de istis respectibus i se q; alter sit ꝓpetas ⁊ alter nō:qd dicet de ꝟ noie vbū:nūqd significat vtrunq; vel alterū:' ¶ Uidet qdē q; vbuz significet p se respcm̄ istū realē ⁊ prio:qz eius abstractū vt dcm̄ ē p⁹ significat eundē:sz qz ꝓnotat noticiā pfectā q̄ noticia hz respectū rōnis ad cognita p eā.iō ēt ꝓnotat q̄si adhuc remotius rōnem declaratiui:⁊ ita vbuz significabit ꝓpetatē scde psone:lz ꝓnotet aliqd absolutuz in illa psona qō ē quasi terminus formalis ꝓductiōis illius persone.⁊ mediāte illo quasi remoti⁹ ꝓnotat respectū ad oē illud ad quod illud absolutū pōt hre respcm̄ rōnis.s.ad oīa declarata. ¶ Ad Aug.6.de tri.cōcedo q; filius ē ars:ita ēt dr sapia p̄is ⁊ vtus:⁊ tm̄ sic p̄ formal'r ē sapia ⁊ virtus:ita etiam formal'r est ars:si aūt p̄ formal'r creat ⁊ hoc vt artifex: creatiua rō formal'r ē i patre:⁊ ita ille respectus art| ad creaturas vt ad artificiata ē cōis trib⁹ lz appropet filio: sic sibi appropat sapientia pp ꝓueniētiam cum ꝓductione sua. ¶ Ad illud p opini.de.83.q.q.63.pt dici q; melius iterp̄etat logos grece p illud qō ē verbū latine q̄z p illud qō ē rō:qz rō nō ita significat respectū ad patrez sicut verbū:nec ēt ita cōnotat respectū ad declarata sic verbum:nō āt vult Aug.dicere q; verbū dicat essentialiter relonē ad creaturā sub rōne declaratiui: qz dic vt significetur nō solū ad patrē respcūs:sed ad illa etiam q̄ per verbum facta sunt operatiua potentia.verbum aūt non dicitur operatiua potentia patris:nisi sicut dicitur sapientia patris ⁊ ars patris que non sūt eius nisi fz appropatiōem:aut si aliter:scilz intendat q; hoc nomē verbum vtrunq; respectum significet.tūc nō significat p̄cise ꝓprietatem scde persone:sed cū ꝟ alium respectum appropatum:⁊ tunc congrua est interp̄etatio logos in verbum ⁊ non i rōnem:qz rō nec respectum ꝓpriū: nec appropriatū ita significat, vera est qdez iterp̄etatio in

verbuz: ꝓpterea q̄ plus dicit q̄z ꝓprietatem persone. nec Aug. dic̄ iterpretatiōem eē in aliq̄d qō significat ꝓ prietatem persone scōe. ¶ Cū addit̄ postea q̄ verbum dicit respectū ad creaturas ꝓpriū sibi: ꝫ vr̄ multo falsi⁹ q̄z ꝯclusio opposita ei quā teneo: qz nō tm̄ ad creaturaz rel'o nō icluditur in rōne essentiali alicuius persone: sed nec aliquo mō pōt ptinere ad aliquā: quin vniformiter pertineat ad totam trinitatē: qz tota trinitas vniformiter se hz ad oē aliud a se ſm quodcunq̄z esse siue ſm esse in re: siue ſm eē intelligibile. Et cū probaꝫ ꝓ declaratiuuz: dico q̄ intellectio actualis patris ē declaratia: nec declaratiuum ē ꝓpria rō verbi: sed noticiam expressam ꝯcomitatur ōclaratiuū: qz illa expressio est noticie actualis vel ī noticia actuali: z ideo sibi appropriaꝫ declaratiuū: lz nō sit propriū eius. ¶ Cum additur postea q̄ appropriatio nō fit nisi ꝓp ꝯueniētiam cū propō. nō seqtur ex hoc q̄ appropatum sit propriū: sed oppositū: z ꝯcedo q̄ ꝓprium filij qō ē exp̄mi hz ꝯueniētiam cum sapiētia z declaratiuo: z cū arte ꝓ eo q̄ ista expressio est alicuius per modū intell'is z virtute intell'is: z talis expressio ē noticie actualis cui⁹ ē declarare noticiam habitualē de qua exp̄imit̄. ¶ Sz tm̄ h̄ ē difficultas melioz q̄z sit ista ō rōne declaratiui. ſ. vtrū verbū exp̄maꝫ virtute itell'is p̄ni: nō tm̄ de eētia dīna q̄ſi obo pōte intellectui p̄is. sed ō alys intelligibilib⁹: vt sic hēat respcm̄ ad creaturas non vt i se sūt: sed vt hñt eē i intellectu p̄no ꝓus origine: vt vr̄ q̄ verbū exp̄maꝫ z tunc bret ad illā rel'onē expressi. eēt eni tūc verbum expressū nō tm̄ de eētia vt obiecta intellectui patris. sed ēt de alys itelligibilibus. z de hac difficultate alias in questione de vniformi habitudine trinitatis ad alia a se.

¶ Preterea ꝯsiderari oz q̄ nō tm̄ tres p̄dicte ꝓprietates siue notiones in psonis sunt: vez ēt alie que alys notanr̄ noibus. Nam ēt hoc nomen ingenit⁹ relatiue dicit̄ de patre tantuz: z aliam designat notiōem q̄z p̄r vel genitor. Nō est. n. idez eē p̄rem z esse ingenitū. i. nō ea notiōe p̄r dr̄ q̄ ingenit⁹. Pater enim vt predictum est dr̄ ſm ꝓprietatē gnationis. Ingenit⁹ ār ſm ꝓprietatē innascibilitatis. Differt ergo p̄r a filio auctate gnationis. differt etiā ꝓprietate innascibilitatis. i. qz ingenitus. Vñ Aug. distinguēs iter ꝓprietatē q̄ p̄r dr̄: z illā qua dr̄ ingenit⁹ in. v. lib. de tri. sic ait. Non est hoc dicere ingenitū qō ē patrez dicere: qz z si filiū nō genuisset: nihil ꝓhiberet dicere eum ingenitū. Et si gignat qsq̄z filium: nō ex eo ipe ē ingenitus: qz geniti hoies gignūt alios. Nō ergo ideo dicit̄ p̄r: qz ingenit⁹. Ideoq̄z cum de deo p̄re vtrūq̄z dicatur alia notio ē qua intelligit̄ genitor: alia qua ingenit⁹. Genitor. n. dr̄ ad genitū. i. filiū. Cuz vero ingenit⁹ dicit̄: nō quid sit: sed qd nō sit ostēdit̄. Hoc exēplis planuz faciendū est. Qz dr̄ ingenit⁹. hoc ostēditur q̄ nō sit filius: sz genit⁹ z ingenit⁹ cōmode dicūt̄: filius aūt latine dicit̄: sed vt dicaꝫ infilius nō admittit loquēdi ꝯsuetudo: nihil tm̄ intellectui demitur: si dicaꝫ nō filius: quēadmodum ēt si dicaꝫ nō genit⁹: ꝓ eo qō dr̄ ingenitus nihil aliud dicitur. ¶ Bi. xxviii.

Circa distinctionē. 28. in qua magister agit de ꝓprietatibus cōstitutis. ¶ Prio quero vtrū igēituz sit ꝓprietas ipsius patris. q̄ nō. primo sic: hoc ꝓbatur per rōnem: nulla ꝓprietas dicitur formal'r de eētia: qz tūc ipa distingueret̄: pz ēt exēplo sicut eētia nō dr̄ formal'r generās nec genita spirans: nec spirata. sed eētia vt vr̄ est formal'r ingenita. g̃ ingenitū non ē ꝓpetas alic⁹ psone: spūssanct⁹ ēt ē igēit⁹ formal'r. vt ꝓbabo. eē ingenitū nō ē ꝓpetas p̄ris. pbō assumpti: qz eētia nō est genita. g̃ē nō genita. ꝯña pz per ph̄m z⁰ piermenias: qz affirmatiua de predicato infinito: sequitur ad negatiuam de predicato finito: z ecōuerso cum constantia subiecti. z vlterius. g̃ est igenita. h̄ ꝯña ꝓbaꝫ p Aug. 5. ō tri. c. 7. vel. 17. q̄ dic̄ q̄ idē ē igenitū z nō genitū. Cōsimiliter argui pōt de spūssancto. si nō ē genitus g̃ ē nō genitus: z vltra. igr̄ ē ingenit⁹. ¶ P. ois ꝓpetas psonalis est relatiua: qz qcqd ad se dr̄ cōe ē trib⁹. ex. 5. de tri. Ingenitum aūt nō dicit rel'onem vt ꝓbabo. g̃ ꝛc. pbō minoris: qz si sic igr̄ oē igenitū ē relatū: hec ēt ē vera. oē genitum ē relatū: bāc ꝯuerto p ꝯpōnem. g̃ oē nō relatū ē nō genitum: tunc arguo: omne non genitum est relatum: oē nō relatū ē nō genitus. g̃ oē nō relatū est relatum: ꝯclo impossibilis. g̃ aliqua p̄missarū: nō ista q̄ segr̄ ex vera p cōuersionē p ꝯtrapōnem. g̃ alia. ¶ Itē si inascibilitas eēt ꝓpetas p̄ris. g̃ inspirabilitas esset notio p̄ris z filij: z ita eēnt sex notiōes: qō negaꝫ cōiter. ¶ P. Amb. 4. ō spū sancto noluit vti h̄ noīe igenito sic̄ magr̄ dic̄ in littera. ¶ Oppositum Aug. ad orosiuz scōo. non duos eē ingenitos certa fides declarat. ¶ Questio. II.

Secundo queritur. Utr̄ inascibilitas sit ꝓpetas ꝯstitutiua p̄me p sone in dīnis: q̄ sic. Damas. lib. i. c. z. Oia sunt vnū p̄ter ingnationem z gnationem z ꝓcessionem. constat q̄ non excludit oēs ꝓpetates psonales: qz tūc ī p̄re nō eēt aliq̄ ꝓprietas nisi inascibilitas. igr̄ excludit oia alia in rōne ꝓprietatis psonalis cōstitutiue. g̃ vlt oēs istas z solas eē tales rel'ones. igr̄ ingeneratio ē ꝓpetas ꝯstitutiua psone. ¶ Oppo⁹ sic̄ scōa persona se hz ad filiatiōem sic p̄ia persona ad p̄rnitatē. sz filiatione cōstituit̄ scōa persona. ergo z p̄rnitate prima.

Ad primam questiōez dico q̄ duo sūt videnda. Primo q̄liter igenitū soli p̄ri ꝯueniat. Et scōo quō possit eē ꝓpretas cum videatur tm̄ negationem importare.

Quantum ad primū. dico q̄ oīs dictio cōposita ex aliq̄ multiplici z pticula priuatiua ē dupl'r ml'tiplex tū ex ml'tiplicitate affirmatōis oppositē: tū ex ml'tiplicitate priuatiōis: sic̄ pz p ph̄m. 5. meta. c. ō pō. vbi impōm distīguit fz ml'tiplicitatē pōe z p̄ter h̄ fz multiplicitatē priuatiōis q̄ ponit̄. c. ō priuatiōe eodez. 5. z ita h̄ nomē igenitū ē multiplex: z multiplicitate ei⁹ qō ē gēitū. z ml'tiplicitate pticl'e priuatie. ¶ Quātū ad primū. gēitū dr̄ ꝓpe ꝓductū p gnatiōem vt p̄m⁹ terminus. extēdēdo āt gēitū dr̄ gēitū cōicatū p gnatiōem qō ē termin⁹ formal' gnatiōis. sic̄ dic̄ Hill'. q̄ nihil nisi natū hz filiū. 3⁰ mō extēdit̄ gēitū ad ꝓductū siue ad ꝓexigēs gnatōez: lz ipz ī se ñ sit termin⁹ gnatiōis nec p̄m⁹ nec formal'. ¶ Priuatio ēt lz ml'tipl'r possit distīgui ī ꝓpriatiōez ꝓpe dictā: puta qñ aliqd caret eo qō natuz ē hr̄e: z qñ z vt oz ꝛc. z ī ꝓpriatōez cōiter dictā. ſ. qñ aliqd caret illo qō natū ē hr̄e: ñ tm̄ fz ꝯditiones p̄dictas: z adhuc cōius qñ caret illo qō ipz natū ē hr̄e nō fz se: sz ſm gen⁹: sic̄ talpa dr̄ ceca: qz visio q̄ ꝓpriaꝫ p cecitatē nō repugnat animali T. c. 17. T. c. 27.

fm genus:lz repugnet talpe fz se:z in isto mō tāto gña/lius q̄to hitus c⁹ ē ꝑuatio natus ē ꝓpetere cōiozi ꝓueniē/ti ipsi ꝑuato:puta cōius diceret ꝑuatum aligd qō nō ha/beret illud qō natū ē sibi competere fm rōem corpis q̄ cui natū eēt ꝓpetere fz rōnē corpis aīati:z adhuc cōius qō natū eēt hre fm rōem sube q̄ qō natū ē hre fm rōez corpis:z cōissime si natū eēt hre illud fm rōnem entis. Exēplū ꝑmi:si lapis dr eē inaīat⁹ z ꝑuari aīa:qz ꝓuēit si/bi fm rōnē corpis c⁹ aīatuz ē dria. Exē^m scōi. sicut anglis dr icorpore⁹. Exēplū terty:sicut ois creatura dr impfcā nō qz nata sit hre oēm pfectionē in suo gñe:lz qz hre oēz pfectiōem nō repugnat enti:qz vni soli enti cōuenit esse simplr pfcm. ¶ Negō ēt distinguitur p negatiōez extra gen⁹ q̄ ꝺdicit affirmationi simplr.z ista va ē de quolibz de quo falsa ē affirmatio siue de ente siue de non ente: alia ē negō in genere:z ista ꝑsupponit nām gñis de q̄ di catur:z ista pt itelligi multiplr fm multiplex gen⁹ cōius z minus cōe. ¶ Ad ꝓpositū igr loquēdo de multiplici/tate iportata p hāc pticulā i.lz fiat altercatio vtrū ipor/tat negatiōem in genere vl ꝑuatiōem.tū vr q̄ idem sit i ꝓposito accipiēdo negatiōem fm gen⁹ cōissime:si natū ē hre illud:z ꝑuatiōem fm gen⁹ cōissime:qz negō i apto nato ē ꝑuatio fm phm.4.metaph.ita q̄ nihil addit pri uatio vltra negatiōem nisi q̄ regrit nām aptam in qua sit.igr negō in genere quocūq; mō accipiat genus cum sit in apto nato aliq̄ mō:lz nō fm se apto ipsa erit ꝑuatio aliq̄ mō fm gen⁹:lz nō ꝓpe in tali fm q̄ tale. ¶ Et si ob ycias ꝺ̄ h:qz nulla ē ꝑuatio in dīnis:qz ꝑuatū ē impfcm. ¶ R° q̄ h ꝓcludit de ꝑuatione fm rōnem ꝓpam subi ꝑuati:si.n.ipm carēs aliq̄ natū eēt fm se hēre illud imp fectum eēt:lz si natū sit fm rōem gñis:nō aūt fm se hre illud non eēt impfcm:lz careret ipso. Qz aūt h mō mul te ꝑuatiōes accipiātur in creaturis.pz nō solū p illō phi de talpa:lz ēt p cōem diuisionē cōis in hitū z ꝑuationez sicut aīal i rōnale z i irrōnale.irrōnale qdē dicit ꝑuatio/nē in boue:non ei⁹ qō natū ē hri in boue fm spēm:lz ei⁹ qō natū ē hēri in eo fm qō ē aīal:genus qdē q̄si cōe ha/bitui z ꝑuationi ē illud cui ꝓuenit aptitudo ad vtrunq;. In ꝓposito āt exrēdēdo illud qō ē gen⁹ siue itelligam⁹ p ꝑuatione siue negatione fm genus p que ambo idem intelligo:possum⁹ h accipe q̄si genus h qō ē cōe ad tres psonas: vt psona siue subsistēs:z tūc dicam⁹ prem ꝑuari aliq̄ fm gen⁹:vl q̄ i pre dicaī negō aliq̄ fm genus alic⁹ qō natū ē ꝓpetere:non tm̄ enti:lz suppositō qō ē cōe pri z filio:z tūc h nomē ingēit⁹ poterit ad ꝓpositū q̄drupl̄r accipi. Uno mō ꝓpissime ꝑut significat carētiā ꝓpriaz ei⁹ qō ipoztaī p h nomē genitū vt.s.ꝑmi ꝑducti p gñati onē:z h mō non ē in dīnis:qz ibi nihil caret eo qō sibi na tū ē ieē z°.mō ꝑut signat cōiter carētiā ei⁹ qō significaī ꝑpe p genitū:z tūc ꝓnotat subsistēs siue psonam:z signi ficat carētiā geniti ꝑpe sumpti:z hoc mō vr competere de vtute fmonis pri z spūisācto:quoz vterq; ē subsistēs z nō ē genit⁹.nō sic ꝓuenit eēntie:qz ipa lz sit ens z nō ge nita:nō tn̄ ē p se subsistēs z psona.3° mō vt dic carētiam fm gen⁹:z h geniti scōo mō supti.s.p cōitate p gñatiōez z h mō eēntia nō dr igñabilis remouēdo aptitudinem ad cōicationē:lz vt i pre pt dici non cōicata:z ita ingeni ta si h mō sumaī ingenitū.4.°° significat carētiā fz ge/n⁹ geniti cōissime supti:z tūc idē ē ingenitū qō subsistēs non ꝑductū.z h mō accipit a sācts ita q̄ idez ē in dīnis qō iproductū ꝓpe dcm:qō pz p Augu.in5.de tri.c.26.vel 78.°Pater.n.solus non ē ab alio.iō solus appellaī inge/nit⁹. Et idē vult ad ozositū z°. dico igr q̄ genituz fm vsū sācto⁹ put.s.significat negatōez gēiti cōissime sumpti .s.ꝑducti ꝓnotando subsistens in nā dīna sic ꝓuenit soli patri:sicut pz p auctozitatē Aug.iam ꝓeallegatā.

T.c.4.

Be secundo articulo dicūt alig q̄ cum ingeni tum dicat tm̄ ꝑuationem in gene/re vl tm̄ negationē.z p ꝺns ex rōne sua fozmali nō dicit aliquā dignitatē nec aliquid ad dignitatē ptinēs:z nihil possit poni ꝓpetas persone dīne nisi sit aliquid ptinens ad dignitatem.g̃ oz q̄ igenitū ꝓnotet aliqō positiuū rō/ne cui⁹ ꝓnotati sit ꝓpetas. h aūt positiuum ponit ab eis eē fontalis plenitudo:que ē in solo pre:in quo est ois fe/cūditas taz ad intra q̄ ad extra. ¶ Sed ꝺ istud arguit̄ p.qz ista fontalis plenitudo nō intelligit̄ ad extra: qz ta lis fecūditas ē cōis tribus:sed ad intra non ē in patre ni si duplex fecūditas.s.ad generādum z spirādū:hec autē fecūditas non ē aliquid vnū positiuū in patre nisi essen tia:eēntiam aūt non ꝓnotat vt pp h dicatur eē ꝓprietas patris. Qz aūt ista fontalis plenitudo non sit aliqua po/sitiua relo vna in patre pz.qz tunc in patre eēnt tres re/lationes positiue.s.generatio actiua.spiratio actiua:z il/la relatio quā circūloquimur per hoc q̄ ē fontalis pleni tudo fecūditatis.lz sit innoīata:z tūc essent quinq; noti ones.qō nō ꝓceditur cōiter.saltem nō ꝓcedūtur i patre tres ꝓprietates positiue relatiue. ¶ Preterea ingenitū non videtur ꝓnotare illam fontalem plenitudinē qz nō ꝑmam fecūditatē.qz fm Aug.5.de tri.c.6.Et si pr filiuz nō genuisset nihil ꝓhiberet eū dici igenitū.igr ingēituz ꝑt precedere gñatiōem actiuam:multo magis etiā non ꝓnotat scōam fecūditatem:qz si per impossibile nō pos/set eē ꝑductio p modū volūtatis:adhuc tamē esset stat⁹ i gñatione ad aliquam personam igenitam sub ꝓpa rō/ne.g̃ videtur q̄ illa fontalis plenitudo que nihil dic̄ ni/si duplicem fecūditatem:nō ꝑt ꝓnotari per hoc quod ē igenitum.3°quia rō eozuz non videtur valere.qz si ꝓpe/tas psonalr diceret dignitatē simplr.igitur alia persona que nō habet illam nō haberet oēm dignitatem simpli citer quod ē inconueniens.

Ideo videtur dom̄ q̄ igenitū sub ꝓpa rōne sua:vt significat nō habere ge nitozem ē ꝓpetas patris z sufficiēter importat dignita/tē.i.nō idignitatē.h.n.sufficit ad personalē ꝓpetatez q̄ nō fit indignitas:sic̄ z psonalia in dīnis non dicūt eē im/pfectiones:nō tm̄ pfectiones simplr.i.vl̄r in q̄libet meli us ipm q̄ non ipz. ¶ Et si oio fiat altercatio q̄ oio ꝙ ꝓpz ꝓpetatē dicere dignitatē non absolutā sed personalem. Pōt dici q̄ igenitū inq̄tū negat hēre genitozē dicit di/gnitatē psonalē ꝑme psone i dīnis.qz sicut dignitas est i scōa persona hēre ꝓncipium oziginās.ita ē dignitas i pri ma psona nō hēre:z tm̄ ista dignitas non oz q̄ sit digni/tas fozmalr alicui⁹ positiui ꝓpry ꝓnotati per h qō est i genitū.vñ negatio pt dici esse dignitatis i aliquo p quā to idignitatis eēt si opposita affirmatio poneret in eo.

Ad argumenta b°.q. ¶ Ad ꝑam nego mīozē. cū ꝓbaī p phm z° perierme nias.dico q̄ illa ꝺns phi tz per virtutez ꝑmi ꝓncipy:b° .s.a quocūq; remouet vnū ꝺdictozioz de eodem dicit reliquum:vt sic āt nō pt ꝺcludi affirmatiua de predica/to ifinito seq ad negatiuā de ꝑdicato finito.nisi vbi illō ꝑdicatū ifinitū significat negatiōem ex gen⁹ ꝺdictoziā affirmatiōi.qz negō i genere nō ꝺdicit affirmatiōi:z tūc non seqtur.nō ē genitū.g̃ ē nō genitū nisi i negatione ex tra genus.z hoc mō nō genitum nō ꝺuertit̄ cum igēito. licz ꝺuertatur i accipiēdo nō gēitum ꝑut dicit negatōez i genere quomodo itelligit Augu. ¶ Ad scōm ꝺcedo q̄ nulla ꝓprietas persone fm viā cōem dicit aliqd ad se: nec tamē opz omnem proprietatem dicere relationē po/sitiue:sed sufficit q̄ vel positiue vel negatiue.si enim re/latio sit psonalis z ꝓpa alic⁹ psone negō ēt rōnis erit p/sonalis ꝓpa alty persone:z ita non ad se aut cōis tribus

ꝛ hoc mõ.ſ.negatiue ingenitũ dic̃ relatiõem ſic̃ pz ꝑ Augu.in.5.de tri.c.8.Et tũc iſta ẽ falſa:oẽ nõ genitũ ẽ relatũ:ꝛ tñ nõ ſeq̃t.g̃ nõ genitũ dic̃ aliqd ad ſe.ſz ſeq̃t ꝙ vl̃ dicat aliqd ad ſe vl̃ negatiõem ꝓpẽ relatiõis ſiue relonem negatiue:ꝛ ſic ꝛcedit cõcluſio ꝙ oẽ nõ relatũ ſit relatũ poſitiue vel negatiue. ¶ Ad 3m dr̃ ꝙ iſpirabile nõ dic̃ aliquã dignitatẽ ſic̃ dic̃ igenitũ:ꝛ ita non ẽ notio. Sed ꝟ dr̃ eẽ falſum i ſe:qz eq̃lis dignitatis ẽ i p̃re ꝛ filio nõ ſpirari ſicut i p̃re nõ gn̄ari:ꝛ ẽt ad ꝓpoſitũ nõ vr̃ valere:qz non vr̃ necc̃arium ad ꝓpẽtatẽ ſiue ad notiõez dicere ꝓpẽ dignitatẽ. ¶ Alr̃ ꝑt dici ꝙ igenitũ dic̃ nõ ꝓductũ ſic̃ expoſitum ẽ i prio arti.ſolonis:ꝛ ꝟ mõ iſpirabile:qz cõtinet̃ i eo nõ ẽ alia notio ab eo.ſeq̃t.n.nõ ꝓductũ.g̃ nõ ſpiratũ. ꝛ nõ e.g̃ nõ ẽ alia notio. ¶ Cõtra ign̄atio ẽ tñ i patre ſpiratio ãt ẽ i p̃re ꝛ filio.g̃ hec notio nõ ẽ illa. Si iſta ꝯa ſit ꝛcedẽda erũt ſex notiões niſi alia rõ aſſignet̃ q̃re ſpiratio nõ ſit notio. Et ſi videat̃ abſurdũ ponere ſex notiones:qz cõiter nõ ponũt̃ tot:poſſet dici ꝙ locꝰ ab auctñtz negatie .tpe ãt Amb.nõ vidẽt̃ fuiſſe vſitate tres notiões i p̃re:qz noluit ꝟ noie igenitꝰ vti:tpe ẽt Anſ.nõ videnr̃ fuiſſe vſitate due notões poſitie i p̃re:qz nõ vtitur ip̃e vi ſpiratiua:ſz ꝙ illa accipit dignitatez cõem p̃ri ꝛ filio:ꝛ ſic̃ antea a p̃nꝰ fuerũt note tres ꝓpẽtates notionales.ſ.p̃rnitas:filiatio ꝛ ſpiratio:ꝛ ꝟ ex ẏbo ſaluatoris in euãgelio.ꝛ Jo.i canõica ſua.tñ poſtea ꝙ iueſtigatõez innotuerũt alie notiões ꝛ ꝓpẽtates q̃ ꝑꝰ erãt i ſe:lz nõ ꝑus note:ꝛ ita ſicut poſteriozes ꝛceſſerũt plures notiões q̃z ꝑozes:nõ tñ ꝑozes eas negauerũt:lz nõ eas dixerit.ita ñ vr̃ icõueniẽs de poſteriozibꝰ ad illos doctozes:dũ tamẽ poſſint ꝛcludere illas ex dcis ꝑoꝛ. ¶ Ad vltm ð Amb. pz ꝙ magr̃m ꝙ illud vocabulũ igenitꝰ non erat tpe ſuo ita notũ vl̃ ita necium ad expſſionez fidei:ꝙ opozteret oẽm catholicũ eo vti.ꝛ ꝑmã ꝑſonã illa ꝓpẽtate exꝑmere erat occaſio ſimplicibꝰ fidelibꝰ erroꝛis. qz vr̃ dicere aliqd ad ſe:qz nõ ita mãifeſte ipoꝛtat rlonẽ:ſic̃ ipoꝛtat genitum:ꝛ iõ ſecuꝛ ꝛ cautũ erat ſimplicibꝰ fidelibꝰ nõ vti illo vocabulo ꝓp hereticos malignãtes:lz ꝟ vocabulũ in ſe ꝓprie ꝛ primo ꝛpetat patri.

Ad queſtionem ſcõaz vr̃ poſſe ꝙ ſic.ꝟ mõ i telligẽdo:eẽntia.n.dina anteq̃z itelligat̃ cõicata ꝑ ꝓductiõem vr̃ in aliquo itelligi nõ cõicata actu:vt i pª ꝑſona ꝓp ꝓmitatẽ eiꝰ nõ qdez nõ cõicabilis:qz nõ ẽ nõ cõicabilis:ſz nõ actu cõicata: qz nõ vr̃ poſſe cõicari alicui q̃ſi paſſiue:niſi p̃habeat̃ i aliq̃ nõ cõicata ſibi q̃ſi paſſiue:ꝛ ꝟ mõ i iſto ꝑ ſigno i q̃ tñ itelligit̃ eſſentia i aliq̃ :ꝛ iſta negatio nõ cõicata actu:vr̃ bẽri itellis alicꝰ icõicabilis.ſi.n.eẽntia vt nõ cõicata actu nõ eẽt icõicabilis.igr̃ ipa vt nõ cõicata poſſet eẽ i pluribus ꝛ tũc poſſẽt eẽ plures igeniti ꝛ plres prie ꝑſone i quibꝰ eq̃ ꝑ eẽt eẽntia:ꝛ nõ eẽt eiꝰ ſtatꝰ in aliq̃ prio:ſz ſi br̃ aligs incõicabilis ſubſiſtẽs i nã diuia:tunc br̃ ꝑſona pria.g̃ ante oẽz intellcñ ꝓpẽtatis poſitie itelligẽdo ſolã eẽntiam ꝛ igenitũ.ꝟ ẽ nõ cõicatũ ꝑ gn̄atiõem br̃ aligs ſubſiſtẽs incõicabilis i nã diuia q ẽ igenitꝰ:accipiẽdo igenitũ ꝓprie ſicut ꝑt accipi i dinis. ¶ Cõfirmat̃ iſta opi.ꝑ Augu.5.de tri.c.6.vbi vult ꝙ ſi p̃r nõ genuiſſet nihil eũ ꝓhiberet dici igenitũ.g̃ ꝑõt itelligi aligs igenitꝰ nõ itelligẽdo ipſum gn̄aſſe.itelligẽdo ãt igenitũ itelligit̃ ſuppoſitũ incõicabile ſubſiſtẽs.g̃ vr̃ ꝙ pri ꝛſtituit̃ ibi ꝑſona ꝑ ingenituz q̃z ꝑ aliquã ꝓpẽtatẽ poſitiuã. ¶ ꝑ.i oi ordie eẽntiali negatio ordinis ad priꝰ vr̃ imediatius ꝛſeq ipm ꝑm q̃z ordo eiꝰ ad ſcõz:qz illa negatio vr̃ imediate ſeq ipm inq̃tũ tale.igr̃ ſil̃r i ordie ꝑſonaꝝ priꝰ ꝛueniet prie ꝑſone negatio originis ad priorẽ q̃z ordo ad ſcõam ꝑſonã.g̃ priꝰ intelligit̃ igenita q̃z gn̄ans:ꝛ in illo prioꝛi itelligit̃ ꝑſona incõicabilis i nã dina. ¶ ꝑ.ſi ꝟm imaginatiõem ꝓhoꝝ non eẽt in dinis:niſi vnũ ſuppoſitũ abſolutũ :ꝛſtitueretur ꝙ eẽntiã abſq̃z ꝓprietate poſitiua:ꝛ ſi aliq̃ ꝛcurreret non eẽt niſi illa negatia q̃ eẽt nõ eẽ ab alio.g̃ vr̃ ꝙ cuz oꝛigo poſita i dinis nihil auferat ipi eẽntie:nec ẽt huic ꝓprietati negatiue nõ eẽ ab alio.g̃ ipſa poterit mõ aliq̃ perſona cõſtitui. ¶ Et ſi obyciat̃ q̃õ ſola negatio poterit cõſtituere ꝑſonã dinã. ¶ Rñdet̃:ꝙ ꝑſona icludit eẽntiã dinam q̃ ẽ cõicabilis.ꝛ cũ ꝟ aligd qõ eſt incõicabile ꝑ ꝟ ꝙ hz nãm i ſe hz in ſe oẽm pfectiõem poſitiuã q̃ ꝑt poni i ipa .ꝑ negatiõem ãt cointellectã ꝑt br̃e rõem icõicabilis.ꝛ ꝟ maxie ſi icõicabilitas nõ dic̃ niſi aliquã negationẽ i gñe. ¶ Cõtra iſtã viã arguit̃ ſic. nulla negatio ẽ de ſe icõicabilis:qz ſicut nõ ẽ de ſe vna neq̃ idiuiſibilis aliqua idiuiſione:ſic nõ ẽ de ſe ꝟ icõicabilis.ſed tñ ꝑ affirmatiõem cui ꝓio repugnat diuidi.ꝛ ꝑ ꝟ negatiõi cõuenit nõ diuidi.ꝛ iõ negatiõi nõ ꝛuenit ꝓio nõ diuidi. ſed ꝯter.ita ẽt vr̃ de incõicabili:qz cõicari nõ repugnat negatiõi de ſe:ſz tñ ꝑ aliquã affirmatiõem cui ꝑ ꝛuenit talis icõicabilitas.g̃ negõ nõ erit ꝓria rõ incõicabilitat ¶ ꝑ.nulla negatio ẽ ꝓpria alicui ſubo niſi ꝑ aliquã affirmatiõem ꝓpriã ei quã ſeq̃t talis negõ.g̃ ꝓrie ꝑſone non ẽ ꝓpria iſta negatio nõ eẽ ab alio:niſi qz eidẽ ꝓpria ẽ aliqua affirmatõ prioꝛ quã ꝛſeq̃t iſta negatio.iſta affirmatio prioꝛ nõ ꝑt eẽ eẽntia.g̃ aliq̃ ꝓprietas poſitiua. ¶ ꝑ. ſi pria ꝑſona ſit incõicabilis formalr negatiõe.ꝛ ſcõa eſt incõicabilis relone poſitia.ſ.filiatiõe.ꝛ 3a ſil̃r ſpiratione paſſiua.g̃ nõ vniformiter ſe hñt iſte ꝑſone i rõne ꝑſonalitatis neq̃ ſũt eq̃ poſitiue ꝑſone.nec eq̃ pfecte iquãtuz ꝑſone:qz nõ ẽ eq̃ pfecta ꝑſonalitas negatiua:ꝛ ꝓprietas aliq̃ poſitia. Iſte rõnes lz forte nõ ꝙincerent aduerſarium gn poſſẽt ſolui.tñ qz nõ vr̃ ꝓhabile ꝑſonã primaz ꝛſtitui ſola negatione formalr.vl̃ negatiõe formalr eſſe ꝑſonã.ideo ꝑt ꝛcedi ꝛcluſio iſtarum rationum.

Ad argumentũ i oppoſitũ dico ſic̃ dcm̃ ẽ di. z6.ꝙ ly ꝑter nõ excludit aliqua ꝑſonalia.ſz excludit eẽntialia :ꝛ icludit i ꝓprietate icluſa oẽ ꝑſonale illiꝰ ꝑſone.vñ ꝛ i ingñatione icludit̃ tã p̃rnitas q̃z ſpiratio actiua:vt ẽ i p̃re.ꝛ oĩa ꝑſõalia q̃ cõueniunt p̃ri. Qõ ẽt ꝓbat̃ per eũ alibi ybi noĩat paternitatẽ filiationẽ ꝛ ꝓceſſionẽ.g̃ nõ itẽdebat in prio loco ſolas illas tres eẽ ꝓprietates ꝑſonales.nec etiaz itẽdebat illas tres ꝛſtitutiuas eẽ perſonales.ſed ꝑ illas itendebat oẽs alꝫ:ꝛ ꝙ oĩa eẽntialia q̃ excludũt̃ ꝑ li ꝑter ſũt vnũ i tribꝰ.

Ad argumenta ꝑ opi.pria q̃ñ arguitur per Aug.de ꝑozitate ingeniti ad p̃rnitatem.' Rñdeo aliqñ priuatio nõ ꝯnotat affirmationẽ:ꝛ tñ nũq̃z ieſt formalr priuatio vt ꝓpria niſi priuatio inſit formalr talis poſitio. Exempluz.cecus nõ ꝯnotat niſi oculũ q eſt cõe ſubm cecitatis ꝛ viſionis .ꝛ tamẽ nũquã ieſt oculo ꝑ ſolã rõnem oculi:ſed per aliquã aliã entitatẽ poſitiuã:quã ꝛſeq̃t iſta ꝑuatio:puta ꝑ talẽ mixtiõem i oculo cũ q̃ nõ poſſit ſtare viſio. Ita ꝑt dici hic:ꝙ ly igenitũ nõ ꝯnotet niſi aliquã perſonam ſubſiſtẽtem i eẽntia dina :tñ iſta affirmatio nõ ẽ tota rõ iherentie hꝰ negationis que ẽ igenitum.ſed oꝑtet in re aliam prꝯprietatem poſitiuaz aliquo modo precedere ingenituz: per quam inſit:licet non cõnotetur per ingenitũ tanq̃z aliquod prꝯpzium ſubm.ꝛ ſm hoc dictum Augu.debet itelligi ꝙ igenitũ quãtum eſt de per ſe rõne igeniti non ꝯnotat p̃rez nõ tñ ꝑt ieſſe ꝓprie i re:niſi affirmatio iſta vel aliq̃ alia abſoluta vel relatiua ſit q̃ſi rõ iherẽtie eiꝰ. ¶ Ad 2m dr̃ ꝙ iſta ꝓpoſitio ẽ vera de prio in ordine qõ ẽ ad ſe.cuius.ſ.eſſe non eſt eſſe ad ſcõm.ita non eſt i ordine perſonarũ habẽtiũ eãdem nãm vt in ꝓpoſito.qz hic primã ꝑſonã eẽ ẽ ordo eiꝰ ad ſcõam.ꝛ iõ ordo ad ſcõam q̃ſi ꝑcedit negationẽ ꝓncipy ſic̃ ꝛſtitutũ formale alicu-

ius entis positiui ꝓcedit ī eo negationem alic⁹ entis sibi repugnāt.¶ Ad 3m si cēt ita ꝟm imaginatiōem pḣorū gētiliū:tūc cēntia diuina cēt determinata ex se ad hanc subsistētiam:ꝛ ꝓstitueret hāc nō ꝑ aliquā negatiōem:sz se ipa ꝟm eos:qz cēt oio determinata ad hāc:sic̄ in creaturis hec nā ē oio limitata ad ꝑticipatū suppositū:nūc aūt ponē do ibi cē originē:oz cēntiam nō cē oio determinatam ad vnā psonā:ꝛ iō nō ꝓstituere ꝑ se aliquā psonam. Et cum dicit ponere originē nihil aufert cēntie:nec illi qō per se ꝓstituit vez ē ꝙ nihil aufert:sz ponit oppositū illi⁹ hypothesis ꝑ quā cēntia de se ꝓstitueret psonā.s.determinatiōem cēntie ad vnicā subsistētiā q̄ hypothesis auferret cēntie pfectiōem:qz videret ponere limitatiōem.sz oppositū illius hypothesis ponēs originē nō aufert pfectionē:aufert tm modū ĩcompossibilem cōstitutiuum psone:qui cēt verus ex hypothesi. ¶ Qō. III.

Vltimo hic quero.vtrum ꝓia psona ꝓstituat̄ ī cē psonali aliqua rl'one positiua ad scām psonā:ꝙ non: arguitur ꝓmo qz ꝓma psona ꝑintelligit̄ in cē psonali anteq̄ gignat:agere.n.suppositi ē.igitur ꝑintelligit cē suppositū cēt anteq̄ agat:si aūt cōstitueretur rl'one ad scām psonā cointelligeret̄ cū ipsa exīte scām psonā cē:ꝛ ꝑ ꝑns scā persona cointelligeret̄ esse añq̄ ꝓma gigneret:ꝛ ita scā psona nō cēt termin⁹ illius gñationis.¶ Cōfirmat̄ rō:qz q̄cūq̄ sūt sil' nā quocūq̄ vnū ē ꝑus ꝛ alterꝫ relatiua sūt sil' nā:ḡ si ꝓma psona formaliter ꝓstituit̄ ī cē psonali ꝑ rel'onē ad scām:quocūq̄ ꝓma psona ꝑor ē in cē psonali:eo ꝛ 2a.sz gñatione que ē actio ꝓme psone:vī ꝓma psona cē ꝑor in cē psonali.igit̄ ꝛ scā.ꝛ vt ꝑus tūc nō erit termin⁹ formal' generatiōis.¶ ℙ.in oi ordine ꝑm vī cē absolutissimū:sicut appet ꝓcedēdo in gbuscūq̄ ordinibus.ḡ ita erit in ordine psonarum ꝙ ꝓma erit absolutissima:ꝛ ita nō ꝓstituet̄ ꝑ rl'onē ad scām.¶ Cōtra ꝓma psona nō cōstituit̄ in cē personali deitate:qz nō ē incōicabilis:nec spiratiōe actiua: qz cōis ē sibi ꝛ filio:nec ĩascibilitate ex.q.ꝑcedente. ḡ per viā diuisiōis aliq̄ rl'one positiua ad scām psonam.

Th.1.p. sū.q.40. ar.4. **Hic cōmuniter** ꝓceditur ps affirmatiua que stionis.sz ꝑ difficultatē ꝓmi argumēti distīguit̄ de ipa rel'one ꝓstituēte ꝓmā psonaz. Uno mō ꝙ ipa ꝑt ꝓsiderari vt ꝓꝑetas vel vt rl'o: vt ꝓꝑetas ꝑcedit gñatiōem:vt rl'o segt̄:ꝛ tūc ꝟm ꝙ cōstituit ꝓmā psonā:nō oz scām sil' cē cuz pria:lz vt ē rel'o quasi ꝓns gñatiōem oz scām simul cē cum ea.

Contra istud. ℙrꝏꝑetas vt ꝓꝑetas ē aliq̄ ētitas:aliogn nō cōstitueret aliqō ens:aut igit̄ ētitas ad se:aut ad altez:aut neutrū:entitatē enī aliquā cē singularez q̄ nec sit entitas ad se:nec ad aliud nō vī cē intelligibile.ḡ opz ꝙ ista entitas formal'r vel sit ad se.ꝛ tūc ꝓstituit psonā absolutā vl'ad altez.ꝛ tunc vt ꝓꝑetas erit rl'o:ꝛ tunc non euadet̄ difficultas:lz alia rō sit ꝓsiderandi eā vt ꝓꝑetas.ꝛ vt rel'o.¶ Et ꝓfirmari ꝑt rō ꝑ exēplum:qz ꝛ si albedo possit cōsiderari vt albedo vl'vt q̄litas:ꝛ si cōsideretur vt albedo ꝑ est ꝟm ꝓꝑam rōnē specificā suā:si aūt vt q̄litas:ꝑ ē ꝟm rōnem impfecti sui gñis:tm qcqd ꝓstituit̄ albedie vt albedo est nō ꝓstituit̄ aliq̄ entitate q̄ nō sit q̄litas:qz albedo etiam vt albedo ĩcludit cēntial'r q̄litatē:ꝛ ē cēntial'r q̄litas.ita ꝙ albedo nō pōt ꝓstituere albū vl'aliqd in cē albo nisi ēt ꝓstituat in cē qualitatiuo:ita vī in ꝓposito de ꝓꝑetate relatiua sic ꝛ sic ꝓsiderata:¶ ℙ.iste dic̄ alibi ꝙ ī diuinis nō pōt cē ordo:qz nec cēntie ad rel'ones:nec rl'onuz inter se:qz relatiua sūt sil' nā:ꝙ si ꝓꝑetas possit ꝓsiderari eo mō q̄ nō cēt rel'o:ꝛ ꝑ mō nō oz ꝙ hēret correlatiuū simul nā argumentum eozuz nō ualeret.

Aliter distinguitur de rl'one vt rel'o est ꝛ vt origo ē.ꝛ pōitur ꝙ cōstituat vt origo:nō āt vt relatio:qz rō originis aliquo mō ꝑcedit.ꝛ in ea quasi fundatur relatio.ꝓma autem psona ꝓstituitur ꝑ ꝓmā originē ibi ꝑ quā distinguitur. S. li.i. z6.

Contra hoc obycitur:qz origo vt origo non ē ꝓꝑa forma nec psone in qua ē nec psone ad quā ē:sz ē q̄si via:ꝛ tūc neq̄ ꝓme psone ē forma sz q̄si ꝑsuppōit eā:nihil aūt ꝓstituit aliqd in aliq̄ esse nisi in q̄tum ē forma eius.Si tū ista via intelligit̄ de distinguere q̄si ꝓncipiatiue cozrñdētis cāe effectiue in creaturis:sicut expositū ē dis. z6.ꝛ nō ꝑ modū ꝓncipij formal': tūc ista positio posset hr̄e vitatē:nec ꝑ arg^m eēt ꝺ eam. Ide 9.q. 5 in.

Alio modo dī ꝙ sic̄ eadē actio ꝑt diuersimode itelligi:inq̄tū aptitudialis:inq̄tuz pōlis:inq̄tū futura:inq̄tū actu.ꝛ iq̄tū ꝑterita:ita relationes fūdate sup actiōez ꝑñt diuersimode accipi vt sit rl'o fūdata sup gñatiōez q̄si aliq̄ mō ꝑteritā:alio mō vt q̄si ꝑñtē:alio mō sup eā:vt q̄si futurā:alio⁹ sup eā vt q̄si pōlē:ꝛ vlteri⁹ vt q̄si aptitudinalē.dī aūt ꝙ rl'o sub ꝑ⁹ rōe ꝓstituit ꝓmā psonā:pria aūt rō ē rō aptitudialis:qz illud segt̄ ad aliud nō ē ꝑ.ḡ gñatio tali mō ꝓstituit patrem.et boc mō significatur ꝑ boc qō ē gñatiuitas.

Cōtra istud pria psona nō ꝓstituit̄ ꝓꝑetate beāte min⁹ pfecte cē positiuum q̄z beat ꝓꝑetas ꝓstitutiua z^e psone:qz tūc nō videret̄ cē eq̄ pfcā ī cē psonali.z^a aūt psona ꝓstituit̄ ꝟz istos:filiatiōe vt filiatio ē.ḡ pria psona nō ꝓstituet̄ rl'one pōli q̄ min⁹ pfectū cē hz de rōne rl'onis q̄z ꝓꝑietas z^e psone:sz rl'o gñatiui ad gñabile quā ponūt cē ꝓmā ꝛ ꝓstitutiuā ē rl'o pōlis.ḡ nō ꝓstituit ita pfectā psonā actualē sic̄ z^a.ꝑbō assū pti:nullū cē actuale exigit ens pōle:qz ens pōle ē min⁹ pfectū q̄z actuale dūmō sint eiusdē rōis.rl'o aūt gñatiui requirit gñabile qō dic̄ rl'onē pōlē ex pte filij.ḡ ista rl'o gñatiui in pr̄e nō ē rl'o actualis.¶ ℙ.ꝺ istā opi.ꝛ ꝺ duas ꝑcedētes:rel'o si ꝓstituat ibi pr̄imā psonā ꝑ nō ē nisi ꝟm ꝙ ē in re:aliogn nō ꝓstitueret psonā realē:nō ē aūt in re nisi vnica rel'o psone pr̄ie ad scām:nec ē ibi nisi sub rōne actualissima qūocunq̄ possit diuersimode accipi.ḡ sub illa rōne actualissima ꝓstituet illā pr̄imā psonam:ꝛ sub ea rōne cozrñdet sibi rel'o in z^a psona:nō ē aūt in z^a aliq̄ nisi vt actualissima:frustra igr̄ q̄rit̄ distinctio quasi pōlis vl'aptitudinalis ibi a rōne actiui. qz ista distictio ī modis ꝓcipiēdi nihil facit ad cōstitutiuū pr̄ie psone qn pria psona sp exigat secū sil'scāz:ꝛ tm ꝑ hāc difficultatem.s.ne ponere t̄ psonā ꝓmā hr̄e sil' secū secūdā q̄ritur ista distinctio rel'onū aptitudinaliū:actualiū:ꝛ pōlium: ne filius pōat̄ ꝑcedere gñatiōem pr̄is. Eodez mō posset argui ꝺ ꝓmā opi.ꝛ scām.qz illa rel'o qūocūq̄ ꝓcipiatur nō ē ibi nisi vt vnica.¶ ℙ.ꝺ oēs tres opi.qz ꝛ si pr̄ generat filiū ꝑ ꝑ ꝙ actiōe pr̄is rel'o filij ē in cēntia diuina.ꝛ actione sua ꝟm istas opiniones paternitas vt paternitas est in essētia diuīa:qz ꝟm eos paternitas vt pr̄nitas tunc primo est quādo filiatio ē vt filiatio:lz ꝑus ꝑcesserit aliqd vt origo vel gñatiuitas vel ꝓꝑietas.igr̄ pater ita generabit se patrē sicut generabit filium.aut saltem ita erit paternitas in patre per generationem sicut filiatio in filio:quod videtur absurdum.¶ Preterea cōtra omnes opi.alia est difficultas quomodo essentia determinetur ad personam pr̄imam vel ꝓꝑietatem si ex se non videtur cōmunis alys personis:qz quādocūq̄ aliquid determinatur ad aliud ex se vbicunq̄ est ꝑz illud ꝛ tunc essentia vbicunq̄ cēt haberet personalitatez pr̄ime persone:si aūt ab alio determinat̄.hoc videt̄ esse ꝺ rōnem pr̄ime psone:qz tunc vī esse originata vel aliquo modo posset ab alio poni in tali subsistentia.

Aliter ponitur tenēdo cōclusionē oppositaz istis trib⁹ opi.ſ.q̄ ꝓma persona nō cōſtituitur relone aliq̄ ad ſcōam personā:ꝛ hoc loqnēdo de ꝓio conſtitutiuo illi⁹ persone in eē ꝑſonali: ſz aliq̄ realitate abſoluta:nō gditatiua:ſicut tactū eſt in opiñ.3.di.26. ¶ Pro hac opi.arguitur ſpāliter de ꝑma persona ſi igenitū ꝑintelligiť ꝑnitati:ꝛ ingenito vť ꝓintelligi aliq̄ realitas ꝓꝓria ꝓrie ꝑſone.igť cū illa nō poſſit eē relatiua erit aliq̄ abſoluta ꝓꝓria illi ꝑſone. ꝓbō ꝑmi aſſūpti:tū p Aug.5.de trī.c.6. Si pť nō genuiſſet nihil ꝓhiberet eum dici igenitū.tū q̄ fecūditas ad aliquā ꝓductiōem i dīnis nō itelligiť q̄ſi pō ꝓxima niſi vt eſt in nō hñte illā fecūditatē p actum illius fecūditatis:ſicut volūtas nō itelligiť fecūda ad ſpirādū:vt i aliq̄ perſōa niſi vt i qua ſit vt nō cōicata per fecūditatē voluntatis. ꝛ iō vť cōiter cōcedi q̄ vi ſpiratiua i pťe ꝛ filio ꝑintelligitur nō hťe voluntatē p ſpiratiōem.ģ a ſili buic fecunditati gñandi:vt quaſi pō ꝓpinqua vť ꝑintelligi inaſcibilitas q̄ notat eā nō hēri p actum fecūditatis itellect⁹ ſ.gñationis:ꝓbō ſcōi ſeqť ex ipꝛobatione opi.i.q.precedente. ¶ Ꝑ.nulla relatiua ꝓio referunť ad inuicē. ita q̄ relatū vt relatū ꝓio termīet relones.ꝑz in creatur. q̄ relatū vt relatū reqrit illud ad qō referť ad ſui eſſe: ꝛ ad ſui diffōnem.ģ illud ad qō referť ē aliquo mō ꝑus relato:vt relatū.ſi igť ecōuerſo ipz vt terminās referť. ergo pari rōne reqrit illud ad qō refertur ꝓꝓ ſui eē:ꝛ ſui diffōnez.ģ circulus eſſet i neceſſario coexigendo:ꝛ hoc ita q̄ vtrunq̄ exigeret alterum ſicut ꝑus eēntialr ſe vt diffiniens ſe.ſed circulū eē i ꝓximitate eēntiali ē ipoſe.ģ ipoſe ē relatiuū vt relatiuū ſiue ſm illud eē quo dependet a coꝛrelatiō vt ad terminū eē terminū dependentie alteri⁹ coꝛrelatiui:ꝛ a ſili vť i ꝓpoſito q̄ relatiuū non refertur ꝓio ad relatiuū: vt ad terminū h⁹ relonis.ģ ſecūda perſona ſi referaťad ꝑſonā ꝑmā:oꝛ ponere aliq̄ abſolutū:vt terminū h⁹ relonis:nō ē āt illud abſolutū eſſētia:q̄ illa ſiť nō referť ita nō ōtermiat relonē:q̄ nō diſtiguiť.ģ ē abſolutū ꝑſonale:q̄ ꝑt diſtigui a ſcōa ꝑſona ¶ Cōtra iſtā opi.arguiť q̄ eēt hęretica.ſz tacta ſūt argumēta ꝛ ſolutōes di.26.iō modo tranſeo.

Ad queſtionem iſtā cui nō plz vltia opi.de ꝑſonis abſolutis ꝑt dici tenēdo cōez viā: ſupponēdo.ſ.ꝑſonas eē relatiuas:ꝛ q̄ ꝑa ꝑſona ꝓſtituiť relone poſitia ad ſcōam ꝑſonā:q̄ nec aliquo alio ſiť argutū ē ad oppm ꝑ viā diuiſionis:nec opz diſtiguere qualr illa relo ꝓſidereť:vt ē ꝓſtitutiuū.quōcūq̄ enī variet ſm cōſideratiōem eadē tñ ē i re:ꝛ ꝛz q̄ ē i re cōſtituit ꝑſonā realē. ¶ Nec ē difficultas alia niſi qūo reqrit ſcōam ꝑſonā ſil ſecū cū tñ ꝓcedat:vbi tñ breuiter dico q̄ ſimultas relatiuoꝝ q̄ dicūť eē ſil nā ē iſta .ſ.nō poſſe eē ſine ſe inuicē ſine ꝺdictione ſi ſint relatiua mutua.nā vna relo nō pōt eē ſine termīo:q̄ ſi poſſet eē ſine eo eēt ens ad ſe:pari rōe nec relo alia ſibi coꝛreſpōdēs pōt eē ſine iſto termīo:q̄ tunc eēt ad ſe.igť iſte due relones q̄ñ ſūt mutue nō ꝑñt eē ſine ſe inuicē abſq̄ ꝺdictione:oē āt prī nā pōt eē ſine ꝺdictione ſine poſterioť: ita q̄ ſi ponaťboc eē ſine illo nō eſt ꝺdictio.ſicut ꝑz per ꝓhm.5.metaꝓh.c.de ꝓore.iſto modo ꝓcedo ꝑſonā ꝑmā ꝛ ſcōaz nō poſſe eē ſine ſe inuicē abſq̄ ꝺdictiōe:ꝛ nō eſt ꝺdictio ex aliquo extriſeco:ſz ex formali rōne iſtaꝝ perſonarum:ꝛ tñ cū ꝺ ſtat ꝓximitas originis q̄ vna ſit ab altera. Q̄ declaraťꝑ:q̄ ſi ſor. ſit pť platonis.ſor.nō ītellectus vt ſub ꝺm pťnitatis.ſz vt ſub pťnitate.ꝛ plato ītellectus.vt ſub filiatione iſta ſunt ſil nā:q̄ ſic ītelligūtur vt coꝛrelatiua:ꝛ tñ vt ſic ſor.eſt ꝓrius origine q̄ plato:q̄ ſic itelligitur ſub pťnitate que ē formalr ꝓximitas originis.ģ vť q̄ eodē quo aliquid ē ꝑus origine in creaturis eſt ſimul nā cū eodē:eo modo quo ſimultas nāe regriť ad coꝛrelatiua. ¶ Hoc ꝛº ſic perſuadeť:q̄ ꝓximitas nāe vno mō ē ꝓximitas ſm perfectiōem:ita q̄ ꝓxima dicūtur eē ꝑfectioꝛa ſm nām.9.metaꝓh.c.7.nūc āt cū ſimultate coꝛrelatiuoꝝ ſm nām vť poſſe ſtare ꝓximitas ſm perfectionē i vno reſpectu alterius:q̄ ſi gen⁹ rlonis diuidať ꝑ ꝑꝑas dīas oppoſitas ſicut alia gña:vna dīa diuiſiua erit dignioꝛ ꝛ alia indignioꝛ:q̄ due ſpēs nō ſunt eq̄les. .8.metaꝓh.ꝛ per ꝛiñs ſpēs conſtituta minus nobili dīa erit minus nobilis:ꝛ tñ due ſpēs cōſtitute ex duab⁹ differeťys oppoſitis pñt referri ſibi inuicem:q̄ oīs relatio diſgparātie ē ad aliquid alterius ſpēi. igť relonum ſibi coꝛrñdentiū altera pōt eē ꝓꝛ.i.perfectioꝛ alia:ꝛ tamen ſil nā cētum ad ꝺ qō eſt nō poſſe eſſe ſine ſe inuicem.ģ multo magis vť ēt q̄ ꝓximitas oꝛigis ſm quā.ſ.vnū extremū in nā non excedit aliud extremuz:ſed ē a quo aliud ē:poſſit ſtare cū iſta ſimultate relatiuoꝝ. ¶ Ad hoc ēt adducīť Auic.6.metaꝓh.vbi vť velle q̄ cauſa inq̄ntum cā ꝓꝛioꝛ ſit nā cāto inq̄ntū cātū:ꝛ tñ cā inq̄ntum cā eſt ſil cāto ſimultate reqſita ad coꝛrelatiua.iſta aūt ꝓximitas nāe q̄ ē cāe ad cātum vť magis repugnare ſimultati nature coꝛrelatiuoꝝ q̄ ꝓximitas originis tm̄. Tūc breuiter ꝓria perſona ꝓſtituiť in eſſe ꝑſonali p relonē poſitiuam ad ſcōam ꝛ e ꝓ.ꝛ impoſſibile ē eē ſine ſe inuicē: ꝛ tamen ipa ꝑſona ꝓria conſtituta in tali eē eſt ꝓꝛ origie ꝑſona ꝛª.ita q̄ ꝓria ꝑſona ꝓſtituta i tali eē ē a qua originata eſt ſecunda.ꝛ ita ꝓximitas originis non repugnat ſimultati relatiuoꝝ.

Sed tunc eſt aliud dubiū qō tactum eſt ꝺ iſtas tres opi.ſ.qūo eēntia determinaťad primā ſubſiſtentiaz. ¶ Ad hoc dico q̄ qñ aliquid ē illimitatum in aliqua rōe cāe.ita q̄ coꝛreſpondēt ſibi plura in altero extremo vel aliquod vnū ꝛtinens plura ſi iter illa plura ē aliquis oꝛdo vel abſolute vel in ſe habendo ad illud illimitatū.tunc non ē idez ꝑmū reſpcū talis illimitati:ꝛ hoc loquendo de ꝑmitate adequationis:ꝛ ꝑmum ꝑmitate imediatiōis. Exemplū h⁹ primo in cā efficiēte vbi ē manifeſtius:ſi ſol vt cauſa illuminet medium totū:ꝛ tñ eſt quaſi agens illimitatū cui coꝛreſpondēt plures ꝑtes medy illuminate.ꝛ inter iſtas ꝑtes eſt oꝛdo aliqs:q̄ ꝓius illuminatur pars ꝓpinquioꝛ q̄ remotioꝛ.ꝑmū coꝛreſpōdens ſoli vt illuminanti ē totū mediū vt includit oēs ꝑtes.ꝓximū inquā quaſi adeq̄tū.tñ nō ē ꝑmū vt imediatū.ſed ꝑs propigoꝛ ſoli immediatius illuminaťq̄ ꝑs remotioꝛ.ita ēt in forma accipiendo aīam intellectiuā q̄ eſt forma aliq̄ mō illimitata coꝛrñdet ſibi ꝓ primo ꝑfectibili coꝛp⁹ organicū ꝛz ſe totū icludēs in ſe multas partes perfectibiles. ꝑmuz igitur perfectibile aīe intellectiue.i.adequatū eſt totuz coꝛpus organicum.ſed q̄ in ꝑtib⁹ h⁹ totius eſt oꝛdo originis vel in ſe vel in habēdo aīam:q̄ ꝑmū eſt coꝛ:deinde alie ꝑtes.ió .ō aīalibus.ideo iſta forma nō ꝑmo.i.eq̄ imediate ꝑficit totū:ſed ſic primo perficit coꝛ imediate ꝛ mediante ipſo alias ꝑtes.ſi igť aīa eēt tota eēntia coꝛdis ꝛ manus p identitatē:ꝛ tamē daret eis eē diſtinctū quale modo dat eis:licz in toto:ꝛ cum hoc coꝛ ꝛ manus non eſſent partes eiuſdem totius:quia hoc eſſet imperfectionis.ſed hec eſſent ſuppoſita diſtincta: eſſet adhuc anima ꝓpter ſui illimitationem habens coꝛpus organicum ꝓ adequato perfectibili ſiue habens omnia illa ſuppoſita que modo ſūt partes coꝛporis ꝓ vno adequato:ꝛ tamen haberet vnum illoꝝ: quod.ſ.eſt ꝓxim⁹ origine ꝓ primo ꝛ immediato perfectibili.ita pōt dici vniuerſaliter in omni illimitato cui coꝛreſpondent pl'a inter que ē aliquis oꝛdo ꝓꝓ quem vnum illoꝝ ime-
diatius reſpiciatur ab illo illimitato q̄ alterum:ita ī ꝓ-

posito eẽntia diuina nõ hz aliquã subsistẽtiã vnã ꝑmaz .i. adequatã sibi: quia tũc nõ posset eẽ ī alia: sed sic adequãtur tres subsistentie illi nãe: ꝙ tñ in istis tribus ẽ ordo in habẽdo nãm: ꝛ iõ eẽntia vna ꝑmitate. ſ. immediationis respicit ꝑmũ illoz ordinatoz: ita ꝙ sicut essentia ex se primo eẽt in tribus si eẽt in eis sine ordine: ꝛ hoc tã ꝑmitate adequatiõis q̃z ꝑmitate immediatiõis: ita nũc ex se ẽ ī trib⁹ ꝑmitate adequatiõis: hz nõ primitate ordinis ĩmediatiõis: sed pri⁹ ī prio illoz ꝛ vtute illius ī alys quib⁹ cõicaꝛ ab illo prio. ¶ Cũ igr̃ queris ꝑ quid ẽ essentia in pria persona. dico ꝙ ex se: ꝛ si adhuc velis dicere ꝙ non: sed ꝑ ꝑprietatẽ determinantẽ: cadẽ q̃stio eẽt per gd determinareꝛ ad ꝑprietatẽ determinãtẽ siue ꝑ quid primo pullulat in eẽntia illa ꝑprietas: ꝛ tunc vel oz ꝓcedere in infinitũ: vel oz stare ꝙ eẽntia que de se esset primo. i. adequate ī trib⁹: ꝛ eẽt de se ĩmediate ī trib⁹ si non haberet ordinem ꝙ ipsa ẽ de se ĩmediate ī prio istorum trium habẽtium ordinẽ. ¶ Et si q̃ras. vnde determinatur eẽntia ad ꝑmam personaz: ꝛ si ex se determinatur. g̃ nõ põt eẽ in alia. ¶ Rñdeo. determinatio duplex ẽ opposita duplici ĩdetermiationi: vna indeterminatio ẽ ad opposita ꝺictorie: sicut mã ẽ indeterminata ad formã ꝛ ad priuationẽ: alia ẽ ad diuersa positiua q̃ tñ stat cũ ꝺterminatiõe ad alterã partẽ vtriusq̃z ꝺictionis. Exemplum h⁹ scõi: sicut sol ẽ indeterminatus ad producẽduz vermẽ ꝛ plãtam tanq̃z ad diuersa positiua: cũ tñ ex se sit determiat⁹ ad alterã partẽ ꝺictiõis tam h⁹ q̃z illius: sicut si eẽt agens particulare tñ natum producere vnicũ illorum tñ: dico tunc in ꝓposito ꝙ eẽntia de se determinatur ad ꝑmam personaz determiatiõe opposita indeterminationi ꝑme que ẽ ad contradictoria: nõ tñ determinatione opposita scõe indeterminatiõi: qz illa nõ staret cũ illimitatiõe ad plura. ¶ Et ꝑ hoc pz ad argm̃: si ex se determinatur ad istam. igr̃ non põt eẽ in alia. ꝺña tenet loquẽdo de determiatione scõa que opponiꝛ illimitationi ad plura: ꝛ ꝺ mõ non determinaꝛ eẽntia ad vnã sed ad tres subsistentias: qz illa determinatio ẽ ad ꝑmũ adequatũ: nõ tñ tz ꝺña loquẽdo de determinatiõe prio modo. qz illa ẽ ad ꝑmum ĩmediatum nõ adequatum: et stat cum illimitatione indeterminati ad plura.

Ad primum argumẽtũ ꝓncipale pz ex dictis: qz ꝑmũ ſuppoſitũ precedit scõm ordigie: ꝛ tñ sũt sil'nã sicut regiꝛ ad relatiua. ¶ Et cum arguis ꝙ ꝑmũ suppositum ꝓcedit gñatiõem. igr̃ ꝛ scõm. ¶ Rñdeo ꝙ in añte põt intelligi gñatio actiua ꝛ passiua: si gñatio actiua nego. imo ꝑmũ ſuppoſitũ ẽ generatione actiua ſubſiſtẽs. qz q̃ocũq̃z intelligatur illa relatio nõ ẽ dria in re dicẽdo patrẽ ſubſiſtere vel gñationẽ ſubſiſtere vel gñantez ſubſiſtere. Si ãt itelligaꝛ in añte de gñatione passiua ꝓcedo ꝙ pria ꝑſona ſicut origine precedit filium: ita precedit origine gñationem passiuam. ¶ Et cuz arguiꝛ ſic. filiꝰ ꝓcedit eandẽ gñatiõez passiuã qz ẽ sil'cũ pre: ista ꝺña nõ valz. qz nõ ẽ isto mõ sil'cũ pre qũo pr̃ ẽ ꝑor gñatõe passiua. filiꝰ. n. est sil'cũ pre nã: sicut ptinet ad correlatiua; pr̃ ãt ꝓcedit gñatiõem passiuã nõ sic hz origie. Nũc ãt ista ꝑpõ q̃cũq̃z aliq̃ sũt sil'quocũq̃z ẽ vnuz ꝑus: ꝛ reliquũ; falsa ẽ nisi itelligaꝛ de simultate eiusdẽ rõnis cũ illa ꝑiozitate ꝛ posteriozitate sicut ista ẽ falsa: si aliq̃ sũt sil'tpe qcquid ẽ prius nã vno ꝛ reliquo. Sed ista ẽ vã: si ista sunt sil'tpe quicqd est prius tpe vno ꝛ altero. ¶ Ad scõm argm̃ dico ꝙ vera ẽ illa maioꝛ ī ordine eẽntiarũ; qz ibi itelligiꝛ ī perfectiõib⁹ gditatiuis ꝛ stat⁹ ẽ ad pfectiõem gditatiuã ifinitã q̃ ẽ absoluta. Sed in ꝑſonis habẽtib⁹ eandẽ nãm distinctã tñ ꝑ originẽ sicut oz itelligere in ꝓposito ſm cõem opi. ꝓpõ maioꝛ est falsa. qz ibi ꝑm̃ ꝓcise ẽ illõ: qõ ẽ formal'r ꝑ eẽ ad scõm.

XXIX.

¶ Est preterea aliud nomẽ multiplicez notãs rel'onẽ. ſ. pricipiũ. Dicit eni pricipiũ semper ad aliquid: ꝛ dr̃ pr̃ principium: ꝛ filius principiũ: ꝛ spũſſanctus principiũ: sed differẽter. Nã pr̃ dr̃ principium ad filiũ ꝛ ad spm̃ſãctũ. Añ Aug. in. iiij. lib. de trini. ait. Pater ẽ principium totiꝰ diuinitatis vel si melius dr̃ deitatis: quia ipse ẽ a nullo. Non enim hz de quo sit: vel de quo ꝓcedat: sed ab eo ꝛ filiꝰ ẽ genitus: ꝛ spũſſanctus ꝓcedit. Non ergo dr̃ principiũ totius deitatis: ꝙ vel sui vel diuine essẽtie principium sit: sed qz principiuz est filij et spũſſancti: in quibus singulis tota diuinitas ẽ. Filius ad spm̃sanctum dicit̃ pricipiũ. Spiritus ꝝo sanctus non dicit̃ principiuz nisi ad creaturas: ad quas pater ẽt dicit̃ principiuz ꝛ filius ꝛ trinitas ipsa simul: ꝛ singula personarum principium dicit̃ creaturaꝝ. Pater ergo principiuz ẽ sine principio. Filius principiũ de principio. Spũſſanctus principium de vtroq̃z. i. de patre ꝛ filio. ¶ Bi. XXIX.

Circa distictiõem. 29. Quero vtruz ꝑn⁹ vno mõ dicatur ꝺ principio sumpto personal'r ꝛ notionaliter et sumpto ẽt eẽntialiter. ꝙ non: qz si principium eẽt vni⁹ rõnis. hoc mõ triplici ter sumptum: ergo principiata essent vnius rõnis. hoc est falsum: qz nec filiꝰ nec spũſſanctus ꝑncipiatur vno modo: nec creatura eodẽ mõ cũ eis. ¶ Cõtra seqt̃. creãs. igr̃ ꝑncipiãs. gñans. igr̃ ꝑncipiãs: ꝛ spirãs. igr̃ ꝑncipians: ꝛ non econuerso. ergo ꝺña ẽ cõe ad oĩa antecedentia.

Ad istam questionẽ dico ꝙ ꝑncipium nõ dr̃ vnivoce de ꝑn⁹ eẽntial'r ꝛ notional'r ꝛ personaliter sũpto. ꝛ ꝺ loquẽdo de relatione q̃ ꝑ se significaꝛ ꝺ noĩe ꝑn⁹ ꝛ accipiẽdo pr̃in⁹ principiative: non ꝑ eo qõ principiat siue ꝑ principio qõ: hz quo. ꝛ rõ ẽ: qz pr̃in⁹ eẽntial'r sumptũ: nõ dicit nisi rel'onez rõnis non realẽ: quia nõ ẽ realis relatio dei ad creaturã: vt ex dis. sequẽti patebit; vt ãt accipiꝛ ad ĩtra notional'r vel ꝑsonal'r dicit relatiõem realẽ: rel'oni ãt reali ꝛ rõnis nõ ẽ cõe aliqd idẽ qõ ẽ ī vno rei: ꝛ ī alio rõis: qz ei qõ ẽ ꝼz qd tale: ꝛ ci qõ ẽ simpl'r tale inq̃ztũ tale nõ ẽ cõe vniuocũ illud qõ accipitur ī eis ꝼm qd ꝛ simpl'r. rl'o ãt realis ẽ simpl'r rel'o: ꝛ relatio rõnis ẽ ꝼm qd rel'o. qz siꝛ eẽ in rõne ẽ eẽ ꝼz qd. ita referri ꝼm rõnem siue ꝺpari a rõne ẽ referri vl' ꝺpari ꝼm qd g̃ nõ ẽ pr̃in⁹ vniuocũ istis. Si ãt loq̃mur de pr̃in⁹ ad intra: vt ẽ ꝑsonale ꝛ notiõale vr̃ ꝙ eis possit eẽ rõ pricipy cõis vniuoce siꝛ pr̃nitati ꝛ filiatõi ꝑt hoc quod ẽ relatio originis ceꝛ cõe vniuoce sicut tactum ẽ supra dist. 23. de de cõi vniuoco personis inquãtum persone.

Ad argumenta primũ ꝓbat ꝙ non ẽ pr̃inci⁹ vnius rõnis ibi notionale ꝛ ꝑsonale. ¶ Rñdeo ꝙ in creaturis aliq̃ duo distincta specie dicũt eẽ alteri⁹ rõnis: ꝛ tñ ꝑt abstrahi ab eis vnũ cõe vni⁹ rõnis siꝛ gen⁹. ita ī ꝓposito iste ꝓductiões gñatio ꝛ spiratio sũt alteri⁹ rõis loquẽdo de ꝓpꝛys rõnib⁹ earuz: tñ põt aliquod vnũ cõe abstrahi ab eis: ꝛ eodem modo de hoc cõi quod est principiuz: ipsum potest eẽ cõmune vnius rõnis: hz illa de qb⁹ dr̃ sint alteri⁹ rationis loquẽdo de ꝓpꝛys rõnib⁹ eoz. ¶ Et si obyciaꝛ ꝺ ꝺ ꝙ tunc est

vle i dīnis de ß tactū ē.s.di.xxiy. ¶Arg^m ad oppositū ꝓbat cōitatē b^o qō ē p̄n^m ad tale:7 tale p̄n^m sicut ꝓbat vniuocatiōem ad p̄n^m intra 7 extra.iō pōt rūderi ꝙ nō segt. creās.ḡ p̄ncipiās:7 gnians ḡ p̄ncipiās:accipiēdo p̄n cipians ꝓ aliquo ꝛceptu vniuoco simplr:qz p̄ncipians qō iferē ad ß qō ē creans.vt dr̄ de deo:dic̄ tm̄ rel'onem rōnis:p̄ncipiās āt qō iferē ex gnante dic̄ rl'onē realem.

¶Sunt eni quedā q̄ ex tpe de deo dicūt: eiqz tpaliter ꝓueniūt sine sui mutatiōe: 7 relatiue dicunt ꝟz accidēs:nō qō accidit deo. ß quod accidit creaturis:vt creator: dns: refugium datum vel donatū: 7 hmōi. Be bis Aug. in .v.lib.de trini.ait. Creator relatiue dī ad creaturā sicut dns ad seruū. Item non aliquem moueat ꝙ spūssanctus cū sit coetern^o patri 7 filio:dī tm̄ aliqd ex tpe: veluti hoc ipsum qō donatuz dixim^o. Nā sempiterne spūssanctus ē donū:tpaliter āt donatū. Et si dns nō dī nisi cū hr̄e incipit seruū:ēt ista appellatio relati ua ex tpe ē deo. Nō eni sempiterna creatura ē:cui^o ille dns est.ergo dnm eē nō sempiter nū hz:ne cogamur ēt creaturā sempiternam dicere:qz ille sempiterne nō dnaret:nisi etiaz ista sempiterne famularet. Sicut āt non pōt esse seruus qui non hz dominū:sic nec domi nus qui nō habet seruum. ¶Bi. xxx.

Circa distinctionez.30.p̄rio quero vtrū de deo dicat aliqua rela tio ex tpe.ꝙ nō.qz gcqd de deo dicit est de^o.igr̄ ē eternū:nō igr̄ nouuz:nec p dns ex tpe. ¶P.nihil eternū dr̄ de tpali.ḡ nec eꝫ. ¶P.factio nō vr̄ eē sine muta tione.ḡ de^o g ē imutabilis nō fit aliqd: sed si aliq̄ rel'o noua diceret de eo posset dici fieri ꝟz istā rel'onē. ¶Oppositū pz p Aug.5.de tri.c.vlti.7 p rōnem qz relatiua sunt sil'nā.ḡ rel'onibus in creaturis ex tēpo re ad deū corrñdēt rl'ones i deo ex tpe. ¶Qō. II.

Secundo quero.vtrum dei ad creatu ram possit esse aliq̄ rel'o rea lis:ꝙ sic:qz de^o ex nā rei absq; ꝯsideratiōe in tellect^o ē oīpotens 7 oīsciens. ista.n.ponūtur i deo sicut attributa dicētia i deo pfectionem simplr:7 oē tale est ibi fm nām rei:fm Anſ.mon. ca.15. ista āt dicūt rīspcūz adcreaturā pōlē 7 sciblē.ḡ rc. ¶P. de^o ab eterno voluit oē creādū eē p eo tpe p̄o q̄ postea creauit:7 istud velle creaturā ꝛcludit rel'onē:7 tm̄ nō rō nis.ꝓbo.qz p̄us potuit velle creaturā q̄z itelligere se vel le eā:nō.n.qz sciuit creaturā.iō voluit eā.ꝟz qz voluit eā: iō sciuit eā se velle.igr̄ ista rel'o eterna voluntatis dei ad creaturam ē realis:qz nō est in volūtate p actū alicui^o i tellectus cōparātis eam ad aliqd. ¶P.relationes fun date sup quatitatē sūt rōes reales.ex.5.metaphice. igr̄ ineq̄litas dei ad creaturā fūdata sup quātitatē vtut] in deo.s.sup ifinitatē magnitudis ei^o:7 sup magnitudinem vtut] i creatura.s.magnitudinē finitā creature erit rl'o real'. ¶Cōfirmat rō.qz magnitudo i deo ē fundamētū equalitatis que est realis relatio ad itra:magnitudo ēt creature est fundamētū rel'onis realis in creatura.ergo cōparando hanc magnitudinē ad illam vr̄ ꝙ hitudo fū data super ista sit realis. ¶Preterea relatiōes scōi mo di relatiuoꝝ que.s.fundātur sup actiōem 7 passionē sūt rel'ones reales.sed tales sunt rel'ones dei ad creaturam inquātū cā 7 effectus.igr̄. ¶Si dices non ē vez nisi in agentib^o nālib^o. ¶Cōtra.igr̄ volūtas creata non hēbit hitudinē realē ad suū effcm̄. ¶Preterea.sicut forma ē in aliquo:ita denoīat illud.ergo si non est aliqua rel'o in deo ad creaturā real'r deus nō ē real'r creator creature. qō vr̄ absurdū. ¶Contra. rel'o realis ē ad terminū fm eē eius reale.ꝟz termin^o necessario exigit ad relationez realem.ergo si deus referatur realiter ad creaturā:crea tura fm eē reale fuisset eterna. Duran/dus i pre sēti di.

Ad primam questionez dr̄ ꝙ nulla ē in deo no ua rel'o:qz sicut actio ē eadem licz diuersimode ꝯsiderata:vt in aptitudīe:vt in pō:vt p̄ns: vt p̄terita:vt futura:ita rel'o fundata sup actiōem sic et sic ꝯsiderata ē eadē rel'o:eandē igitur relationem dic̄ in deo ipm eē creatiuū 7 creantem.sed eternal'r fuit crea tiuus.ḡ cū dr̄ creās nō ē in eo rel'o noua:ꝟz noua appella tio relatīs. ¶Qō ꝯfirmatur p Aug.5.ō tri.vlti.c.vbi po tius vr̄ nouā appellatiōem dicere q̄z relatiōem. Hē quo. .7.q.i.

Ad secundam q̄stionez dr̄ ꝙ illud qō real'r ē relatū ē real'r ordinatū:sic̄albe do que ē rō referēdi real'r ad aliā albedinē ē nāliter or dinata ad illā p eo ꝙ aliquā pfectiōem hz ista ab illa i quātū i eis ē nā pfectioꝝ sil'q̄z in altera eaꝝ:oē aūt nāli ter ordinatū dependet ab illo ad qō nāliter ordinatur p quātō.s.expectat illud:vt in ipso fundet rel'o ad illud:7 si ōpēdet:igr̄ ē mutabile:qz dependētia nō ē sine pōlitate ad actū:7 si mutabile igr̄ ipfectū:qz carēs illa pfectione ad quā mutat:7 si ipfectū igr̄ illimitatū.ḡ ō p̄ ad vlti^m si real'r relatū ḡ limitatū. Et qz posset ī̄stari ꝙ tūc nō esset rl'o realis i dīnis.iō vr̄ exponēda illa positio ō relato ad aliud i nā:si.n.real'r referat ad aliqd qō ē idē real'r ei in nā:nō oz ꝙ dependeat:qz nō expectat aliqd aliō a se i nā. vt i eo fūdet rl'o. Tūc ad ꝓpositū:cum de^o non sit ens i pfcm̄ nec mutabile 7 dependēs rc.ḡ non ē relatuz ad ali quid aliud a se.igr̄ nō relatum ad creaturam. Hē.quo. 3.q.4.

Contra istam opinionē q̄tū ad illud qō dicit ad p̄mā qōnez:si rel'o actualis. 7 aptitudinalis sint eadē:7 pp hoc nō sit aliq̄ rel'o noua actualis dei ad creaturā.ḡ pari rōne nō ē aliq̄ rl'o noua creature ad deū:qz aptitudiali i deo corrñdebat aptitu dinalis i creatura:sic̄ actuali actualis:7 tūc si crāt eadē i deo aptitudialis 7 actualis pari rōne aptitudialis illa i creatura erit eadē cū actuali:7 ita nulla noua in vno ex extrēo sic̄ nec i alio:p̄ns vr̄ absurdū ꝟz vitatē:qz tūc nul la eēntia eēt noua:nec aliqd absolutū nouū:ipol'e ē.n.fū damtū eē nouū 7 rl'onē eē eternā ꝟz illud fūdamtū. Et ēt segt ipol'e ꝟz eos:qz tūc cū oīa sint illō qō sūt p respe ctū ad deū vt ad cāz exēplarē vl'vt ad cāz efficiētē.segt ꝙ oīa sūt eterna 7 nihil nouū:qz si nō respcūs nec abso lutū.qz si nullus respcūs p̄t eē etern^o sine eternitate fun damti:nec nou^o sine nouitate fūdamēti.Spāliter ēt vr̄ p̄ns icōueniēs ꝟz istos.ꝙ dicūt eē exīntie dicer respectuz ad cāz efficiētē vt efficiēs ē:7 illud eē vl'respcūs erit no uum vl'nihil erit nouū p creatiōez:7 tm̄ ille respcūs i cre atura ē i ꝯpatiōe ad deū.ḡ nō obstāte rel'one aptitudia li p̄cedēte vt aptitudinalis ē:p̄t actual'eē noua tāq̄z alia ab illa aptitudiali. ¶P.nō p̄t eē eadē rel'o nisi sit inter eadē extrēa:nūc āt itell's dīn^o nō tm̄ ab eterno itellexit aīaz ātixp̄i:vt polez p tāto tpe añq̄ crearet: ꝟz itellexit eē:vt actu exīntem p illo istāti creatiōis p q̄ existet:istō āt intelligibile vr̄ eē distinctū ab isto itelligibili in rōne intelligibilis:qz vr̄ aliud intelligibile eē pōle et actuale aīe:qz p̄t eē duo actus intelligendi circa illa:qz vtrūq; pōt intelligi cum opposito alterius.ergo respectu intel lect^o diuini sūt duo intelligibilia fm duos act^os fm rōez.

igitur intellectio diuina que ē vnica pōt hīe ista ꝑ obtis distinctis vnici actꝰ fm rē distincti fm rōnem sic̄ pñt eē ōba distincta duorū actuū itellectꝰ nr̄i: ⁊ per ꝯñs dīnus intellectus cōparans se ad ꝑmū extremū vt creatiuum ad creabile: ⁊ ad aliud extremum: vt creans ad creatū vr̄ i eēntia sua q̄si ꝓducere duas rel'ones rōnis ad distincta extrema: ⁊ ita rel'o creatiui ⁊ creātis nō ē vna rel'o rōnis sic̄ nec extrema ad que cōparat sūt ibi idē. ¶ Cōfirmatur ista rō: i quocūq; gñe illud qđ ē i pōt tale: nō ē nisi fm qđ tale, q̄ nō ē simpl'r ei idē illud qđ ē actu tale; ⁊ ꝑ ꝯñs si intelligat̄ ꝫ vt in pōt: ⁊ illud vt in actu: erit aliud extremū intelligibile simpl'r. ¶ Preterea, qđ dr̄ de noua appellatiōe vr̄ irrōnabile: qz i quocūq; eadē forma ꝫ idē eē vr̄ eodē mō posse appellari ab illa: qz enī forma talis ē ⁊ i tali, iō tale appellat̄ ab ipsa ⁊ nō ecōuerso. q̄ si rel'o erit eadē: ⁊ vnifozmiter ad creaturā ex pte dei, nō videt̄ q̄re non posset deꝰ ſp vnifozmiter ab ea appellari. ¶ Cōtra illud qđ dr̄ ad ſcđam. q. vr̄ q̄ illa q̄ ponūt̄ ibi connexa nō sūt ꝯnexa, ꝑ qđē si ponāt̄ duo albissima illa erunt pfecte sil'a: qđ declarat̄: qz modo pfcā sil'itudo ⁊ equalitas ē i personis dīnis; nō enī tollit̄ pfectō sil'itudinis ꝓp infinitatē fūdamēti; sed magis ponit̄: ⁊ si ꝑ impossibile eēnt ibi duo fundamēta eēt sil'itudo realis: qz mō non ponit̄ eē rōnis nisi ꝓp itellcm̄ ꝯparātē illā magnitudinē vnā. igr̄ ibi eēt pfectissima sil'itudo: ⁊ tm̄ neutr̄ ordinaret̄ ad alterū: vt a q̄ hēret pfectiōem. ¶ Si dicas q̄ nā specifica ē pfectio i ambobꝰ q̄z i vno: hoc nō ē vnū ordiari ad alterū: qz vnū illorū nullā pfectiōem dic̄ vel hz ꝑ hoc q̄ ad alterū ē siue nā sit pfectius i ambobꝰ sil'q̄z i altero siue nō: nec segt̄, adiuicē ordiant̄, q̄ dependent adinuicez. ¶ Preterea, agēs creatū nāle nō agit iquātū ē iperfcm̄ qz agere sibi ꝯpetit iquātū ē i actu: ⁊ agere sūme cōpetit deo: ⁊ tm̄ agēs tale iquātū sic agēs ponit̄ hēre rel'onē realem ad creaturā. q̄ nō ē neče real'r oē relatū inq̄tū tale dependere ad aliud: ꝫ. n. agēs creatū ad aliqđ dependeat: non tm̄ vr̄ dependere ad aliqđ qđ cāt; nec inq̄tum pōle ⁊ mutabile ⁊ iperfectū causat illō. sed iq̄tū ē i actu. ¶ Tūc sic: agēs agit iquātū pfectuz. ꝫ iquātū ē agēs refert̄ realiter. q̄ nō oē relatū inquantū real'r relatū ē impfectuz. ¶ Preterea, si. a. iquātū refert̄ ad. b. real'r dependet ad ipm: pari rōne si rel'ones mutue sint. b. dependet ab. a. inquātū refert̄ ad. a, ⁊ ita erit ꝺpendentia circularis. a, ad. b, ⁊ e ꝺ, qđ vr̄ ipos'e: qz in nullo ordine eēntiali ē circulus.

Varro i ꝓsenti di. Jn. z, di. i. q. ſ. ⁊ i quarto in materia ꝺ hēuc ª. q. vltia. Et Tho. i. p te sū. q. iz. ar. 7. i solutiōe ꝓn cipali. T. c. 18. et inde. Varro ⁊ tho. vbi supra.

Aliter dicitur ad ꝑmā. q. q̄ in deo nō est aliq̄ rel'o ex tpe ad creaturā, ꝫ i sola creatura ē rel'o ex tpe ad deū, ⁊ sic illa rel'o qua deꝰ dr̄ ad creaturā nō ē i deo nisi fm q̄ ē i creatura. qđ vr̄ accipi ab Aug. c. preall'. ⁊ a magistro i lra. ¶ Cōfirmat̄: actō ē i patiēte ex. ꝫ. phyſi. ⁊ tm̄ nō denoiat patiēs ꝫ agens. sic deꝰ denoiat̄ a rel'one illa q̄ ē in creatura. ¶ Ad scđaz q̄stionē dr̄ q̄ nulla rel'o talis pōt eē realis: qz rel'o realis nō est sine ordine: deus autem nō hz ordinem realez ad creaturam; qz est supra ordinem.

Contra primū qz tūc rel'o eēt in eo i quo nō est fundamētū: fundamētuz eni rel'onis q̄ deus dr̄ ad creaturā; si dicat̄ ad eā non ē i creatura: qz pō que fūdat rel'onē nō est i creatura sed in deo. q̄ rel'o illa nō erit in creatura. ¶ Preterea. oppositē rel'ones causē ⁊ cāti nō pñt eē in eodē: qz magis repugnāt q̄z rel'o ꝓducētis ⁊ ꝓducti: que tm̄ nō pñt eē in eodē suppositō: ꝫ sint i eadem natura. ¶ Et si dicatur q̄ hic sūt rel'ones oppositē i eodē suppositō: nō tm̄ denominat ipm: hoc vr̄ q̄no irrōnabile q̄ aliqua forma sit in aliq̄ subo: ⁊ tm̄ subm nō posset dici tale quale natum est cōstitui per illā formam. ¶ Rō que ponitur ad scđam. q. vr̄ petere ꝑn̄ ⁊ peccare fm ꝯñs. ꝓbatio ꝑmi: qz cum deus sit ꝓz creatura multiplici ꝓz imitate videt̄ hēre ordinē ad ipsam extēdēdo nomē ordinis nō tm̄ q̄ dicat̄ posterius ordinatū ad ꝑus: sed ēt ꝑ ad posteri: ꝫ alio modo oporteret ēt probare q̄ ista ꝓzitas q̄ pōt dici ordo non sit rel'o realis in deo. hoc ergo petit̄ nec segtur ex isto noto q̄ deꝰ sit supra ordinē accipiēdo ordinem ꝓut ē posteriorum ordinatorum ad ꝑus: ex hoc enī nō segt̄ nisi q̄ nō sit posterius: ⁊ ex hoc nō segtur q̄ nō hēat ordinē general'r accipiēdo ordinē. Qz autem rō peccet ꝫ ꝯñs ꝓbatur: qz ordo est quedam rel'o: nō aūt ois rel'o ē ordo qz nō rel'o cōis fundata super vnum vt rel'ones equiparantie: sed sole rel'ones disq̄parātie dicunt ordinem. arguēdo igitur a negatiōe ordinis ad negatiōem rel'onis ē arguere ac si ꝓio negaretur añcedēs ⁊ postea ꝯsequēs.

Respondeo igitur ad ꝑmam. q. q̄ relationes creaturarū ad deū sunt noue ⁊ ex tpe. Nec ꝓpter istas rel'ones inquantum sūt ad eum vt ad terminū necesse ē pōere aliq̄s relationes in deo ex tpe terminātes istas: quod ꝓbo. qz ꝫ ꝑm 5. meta. c. de ad aliqd. tertio modo dicātur relatiua que dicūtur ad aliqd: qz alia sūt eorum: ita q̄ hec ē ꝑ se dr̄ia duorū ꝑmorum modorū a tertio: qz i ꝑmis duobus modis ē rel'o mutua: in tertio aūt nō est rel'o mutua: sed alterū ꝑcise refertur ad reliquū: ꝫ reliquū nō refertur. ꝫ tm̄ aliqd ē eius: oēs āt rel'ones creature ad deū pertinēt ad tertiū modum relatiuorū: igitur qualescūq; sint ille que sunt in vno extremo nō opz alterum extremum ꝫ aliquam relatiōem in eo terminare illas rel'ones. ꝫ pōt terminare precise sub rōe absoluti. ⁊ istud ēt ꝓbatur ex intentiōe ꝑhi. 9. meta. c. 7. vbi ꝓbat q̄ actus est ꝓzor potentia diffōne: quia potētia diffinitur per actum. si autē actus refertur ad pōm: tūc ēt ecōuerso actus diffiniret̄ per pōm: sicut dicit ꝑhor. c. de specie: q̄ in relationibus mutuis necesse est in vtrozunq; diffōnibus vtriſq; vti. T. T. ¶ Tūc arguitur sic. actus diffinit pōm vt terminat relatiōem eius: aut q̄ terminat relatiōem eius: vt abm: et br̄ ꝓpom: aut vt cozrelatiuū: ⁊ sic potētia diffinit actū. igr̄ vt actus ē ꝓz diffōne ē ēt posterior diffōne. q̄ vel diffinit actus pōm sicut ecōuerso: vel ita diffinit actus pōm q̄ ecōuerso nō diffinit̄ per ipam: et per ꝯñs actus nō refertur ad pōm. sed est mere absolutuz: ⁊ hoc sub ea rōne sub qua diffinit pōm: diffinit aūt pōm inq̄tum pō ē ad ipm vt rel'o ad terminū. q̄ actus fm q̄ mere absolutus: ē termin⁹ huius rel'onis qualiscūq; sit illa rel'o siue sim pliciter siue ꝫ quid. ¶ Hoc etiā ꝓbatur q̄nalius per oīa relatiua: qz nullū relatiuū ꝓzio refertur ad correlatiuum. vt ad terminū i creaturis. probo. relatiuum iquātum relatiuum ꝑmo diffinitur per terminuz ad quē refertur. ergo termin⁹ vt termin⁹ ꝓz est diffōne relatiuo: vt relatiuū. ꝯña pz. 7. meta. vbi ꝯparat accñs ad subam ⁊ per phm. 9. meta. vbi cōparat pōm ad actum. si econuerso: terminus inquātum terminus refertur ad relatum inquātū fuit relatū. ergo iquātum terminus habz illud quod fuit relatū ad ipm ꝓzio diffiniēte. ⁊ per ꝯñs ꝑ ꝓzior fm diffinitionem. ergo pater esset ꝓzior filio fm diffinitionem ⁊ econuerso. impossibile est autē circuluz esse i ꝓzitate essentiali quacunq;: ergo iposlibile ē pr̄ez ꝓzimo referri ad filium inquātum filius ꝓzio referr̄ ad patrē. q̄ refertur ꝑmo ad illud abm qđ ē ꝓximū fundamētum rel'onis, ⁊ illud abm ē ꝓzius pr̄e. vt pr̄ ē: ⁊ ecōuerso filius vt filius referr̄ ad absolutū qđ ē ꝓximum fundamentum pr̄nitatis: ⁊ illud abm prⁱ⁹ est filiatiōe ⁊ filio inquātum filius. nec fm hoc ē circulus aliquis. ſ. q̄ pr̄e inquātū pr̄ ꝓzius sit. a. quod est abm ⁊ ꝓxim fūdamētuz filiatiōis: ⁊ q̄ filiatiōe inquātū filiatio ē ꝑus sit. b. qđ ē fundamētū ꝓximū rel'onis pr̄nitatis, non enim ex boc

sequit nisi q̄ ista duo absoluta sūt p̄ora istis duab⁹ relatiōib⁹.ꝛ ꝟ verꝫ est: imo ambo absoluta sūt p̄ora vtraq; relatiōe:qꝛ q̄libet relatio nō tm̄ ꝑexigit fundamētū: sed etiā terminū vt termin⁹ est. Si igit̄ qū sūt relatiōes mutue termini mutuo referātur:accidit q̄ ibi termin⁹ inq̄ tū termin⁹ est vt ecōtra referat̄. pot̄e ē igit̄ aliqd referri ad absolutū:ꝛ ita videt̄ hoc rōnabile ponere in deo q maxīe hz rōnē absoluti vt creature sūt ad eū. ¶ P. Iz intellect⁹ possit negociari circa terminū alicui⁹ rōnis tertij modi:ꝛ in illo z⁹ cāre rōnē rōnis:tm̄ illa nō est rō terminādi. Iz.n. intell's aliqs ꝓferat q̄draturā circuli ad sciētiā vt qōdā scibile cāndo in isto absoluto relationē rōis q̄ est scibilitas: tm̄ ista nō est rō terminādi rōnē scie ad ipsuz. ista.n. relatio rōnis nō ē in hoc absoluto: nisi dum actu ꝓsideraī ab intellectu. scia aūt realr referr̄ ad scibile: nō tm̄ vt ꝓsideraī ab intellectu. g̃ illa rō rōnis in scibili nō fuit rō terminādi rōnē scie. ¶ Hoc ēt pōt declarari in ꝓposito de deo:q; cēn⁹ diuina Iz possit ꝓparari ad creaturā:ꝛ hoc tā p actū intell's creati q̄z increati:ꝛ sic in ea cāre rōnē rōnis: tm̄ ista rō nō ē rō terminādi relationē creature ad ip̄m: nō qdē illa q̄ cātur p actū intellect⁹ creati. ꝓbo. qꝛ tūc nullo intellectu creato ꝓsideāte ꝓparādo deū ad lapidē: si de⁹ ꝓduceret lapidē nō eēt in lapide rō realr ad ip̄m: qō est falsuz. nec ēt illa quā cāt intell'us diuin⁹ in cēn⁹ sua. ꝓbo. qꝛ si p ipotē de⁹ nō eēt nā intellectualis: sicut aliq posuerūt solē eē p̄m p̄n̄m.ꝛ ꝓduceret lapidē: lapis referret realr ad eū: ꝛ tm̄ tunc nō eēt relatio rōnis ad ip̄m. ¶ Absolute igit̄ dico:q; pp terminationē rel'onū creaturaꝝ ex tpe ad deū nō oz ponere aliquā rel'onē in deo: nec nouā: nec antiquā q̄ sit rō terminādi rel'onē creature. pōt tm̄ in deo poni aliq̄ rel'o rōis. noua qdē sicut illa q̄ causaī in eo p actū intell's nostri cōsideātis ipsuz: sz nō noua aliq̄ p actū intell's sui: qō ꝓbo. qꝛ nunq̄ est trāsit⁹ a ꝺictorio ad ꝺictoriū sine mutatiōe. pz ex diffōne mutatiōis. si.n. nulla mutatio esset in aliquo: nō eēt rō q̄re magis vnū ꝺictoriozꝝ posset mō eē verꝫ q̄z reliquū: nec q̄re magis vnuz falsuz q̄z aliud:ꝛ ita vel ambo sil' falsa. vel ambo sil' va. sz si in deo posset eē noua rel'o p actū intell'us sui: tūc alicui⁹ ꝺictiōis alterū extremū mō eēt verꝫ de aliq̄: qō p̄us nō erat verū: qꝛ mō ꝓsideraī sub aliq̄ rōne sub q̄ p̄us nō cōsiderabaī ab intellectu diuino. igit̄ aliq̄ mutatio in aliquo est nō in eēn⁹ diuina vt cognita: nec in obto ꝓsiderato: qꝛ nonduz est: nec in aliquo ad qō ꝓaī p intellectū suū: nisi ponaī mutatio in ipso intellectu ꝓparāte: qꝛ sic obm ꝓpatū:ꝛ illud ad qō ꝓaī inq̄tū talia nō hīt eē nisi in itelligi: ita nō p̄nt hr̄e aliud eē: nec alr eē nisi sit aliud itelligi vl' aliter itelligi eoꝝ. sz alr itelligi eoꝝ nō pōt eē sine aliq̄ mutatiōe intell'us diuini. igit̄ nulla relatio noua pōt eē in deo p actū intellect⁹ sui ꝓparādo eēntiā suā ad aliqō tpale. ¶ Sz istud nō ē pp hoc q; rel'o actualis ꝛ potētialis sūt vna sic̄ dicit p⁹ opi. iprobata: sz pp hoc q; intell's diuinus ad qōcūq; cōparat eēntiā suā in eternitate cōparat Iz nō p eternitate. vñ sic̄ in eternitate ꝓpat volūtatē suam vt creatiuā ad aīaz añxp̄i: vt possibilē p̄o aliquo tēpore: ita comparat in eternitate volūtatē suā vt creātē ad aīaz añxp̄i vt actualr exñtē p illo nūc: p q̄ vult creare illā aīaz:ꝛ iste qdē sunt due rel'ones rōnis: sic̄ duo extrema: sz vtraq; eterna: Iz nō p eterno. ¶ Et ex ꝟ appet rñsio ad istā obiectionē. si nulla pōt eē rel'o noua in deo p actū intellect⁹ sui. igit̄ si intell's nullus creat⁹ eēt possibilis ꝛ de⁹ posset creare lapidē: nō posset itelligere se creātez lapidē: sicut intell'us creat⁹ pōt itelligere ipsuz creantez lapidē q̄n ipsuz creat. ꝓñs videt̄ icōueniēs: qꝛ quicqd est cog̃scibile a nobis multo magis ꝛ ab ipso. ¶ ℟: de⁹ posset se cognoscere creātē lapidē p a. sed nō posset nouiter cognoscere se creatē lapidē: sed in eternitate cognoscit se p a. creatē lapidē sicut in eternitate cognoscit se p aliquo tpe creaturū lapidē. hoc ē dictu in eternitate cognoscit rel'onē actualē ei⁹ ad illō qō p a. istāti erit. ꝛ cognoscit relationē sui q̄si potētialē rōnis: tm̄ p aliquo tpe. ¶ Breuiter g̃ pz: q; nulla ē relatio noua in deo p se terminās nouā rel'onē creature. est tm̄ aliq̄ noua p actū itellect⁹ creati. nulla aūt noua p actū suū. ¶ Sz ꝺ istud mēbrū p̄mū videt̄ dubiū quō ponaī deus esse dñs: fm Aug. 5. de tri. c. vlti. ¶ R̄ñ: sola rel'one noua que est in creatura ad ipsuz ipse denoiaī dñs. nō qdē q; in creaturis sint due relatiōes oppositē: q̄rū altera ipse denoiet̄: sz vna tm̄ q̄ ē ad ipsuz vt ad absolutū:ꝛ ꝓpter hoc q; sic absolutū est termin⁹ illi⁹ relatiōis denoiaī q̄si eēt in eo noua rel'o cozrūdēs quēadmodū op⁹ factū ab hoie dicitur humanū: nō pp aliqd humanitatis: qō sit formalr i ope: sz ꝓpter humanitatē q̄ est formalr in hoie ad quez opus hz hitudinē. Et hec videt̄ itētio magistri exp̄sse in lra ꝺcludētis ex v̄bis Aug. ait. n. sic. Appellatio q̄ creatura relatiōe ad creatoꝛē dr̄ relatiua est:ꝛ relationē notat que ē in ipsa creatura. appellatio aūt ista q̄ creatoꝛ dicit ad creaturā rel'o q̄dā est: sz nullā rel'onē ꝺnotat q̄ sit in creatoꝛe.ꝛ hoc idē videt̄ Aug. dicere. 5. de tri. c. 19. Fz q; magister adducit eū: q; tpalr incipit dici dñs q; antea nō dicebaī manifestū ē relatiue dici: nō tm̄ Fz accūs dei q; ei aliqd acciderit: sz plane Fz accūs ei⁹ ad qō incipit dici dominus relatiue.

Ad argumēta p̄me qōnis. ¶ Ad p̄m ꝺcedo. q; gcgd est in deo est eternū p idētitatē: sz nō oz q; gcgd q̄ dicaī de eo p hoc q; aliud hz hitudinē ad ipsuz sit eternū formalr: qꝛ nihil aliud hz hitudinē eternā ad ipsum. sicut si de⁹ sit etern⁹ ꝛ diligit̄ tpalr a volūtate creata dicit̄ qdē dilect⁹ a nobis: sz nō dilect⁹ eternalr. ¶ Ad z^m ꝺña nō tz q̄ñ extrema sūt alterius rōnis. ꝓpter ꝟ. n. q; vnū excedit alterū nō oz sil'ez eē coexigētiā vni⁹ ad alterū ꝛ ecōuerso. sicut nō segt̄. qōcūq; eternū ē cū toto tēpore. g̃ oē tpale est cū tota eternitate. p̄ma va est rōne imēsitatis eternitatis:ꝛ illud deficit in altero extremo: ꝛ ideo nō oz eē ꝺcomitātiā ecōuerso. q̄lis ē ꝟ. ita ꝟ eternū pōt eē termin⁹ noue hitudis ad ipsuz: qꝛ eternalr existens pōt aliquid de nouo ꝓducere:ꝛ pōt de eo aliq̄ appellatio dici ex tpe: sz tpale nō pōt ita hr̄e hitudinez alicui⁹ eterni ad ipsuz. ¶ Uel pōt cōcedi q; tpale etiā pōt denotari ab hitudie eterni ad ipsuz: sicut lapis. (nō tm̄ vt ideatū: sed vt exñs) est eternalr scit⁹ a deo. ¶ Ad z^m fieri nō determiatū p aliqd: puta q̄n p̄dicaī z^m adiacēs. notat factionē simplr ei⁹ de quo dr̄. vt si dicaī. hō fit denotaī factio simplr ineſſe hoī. si aūt p̄dicaī tertiuz adiacēs: sicut hō fit alb⁹ nō notat fieri nisi fm qd eius. s. q; specificat ipsuz.ꝛ ita ꝺcederet forte aliqs de deo: q; de⁹ fit dñs notādo factionē fm qd: puta factionē Fz aliquā relatiōez rōnis: vel fm terminationē alicui⁹ relatiōis. magis tamē concederet̄ q; incipit esse dominus: qꝛ hoc nō significat impfectionez sicut fieri. nullo mō tm̄ coceditur nec fieri nec incipere absolute.

Ad secūdā questionē rñdeo. q; ī deo nō ē aliq̄ relatio realr ad creaturā cui⁹ rō accipit̄ ex pfecta simplicitate:ꝛ ex pfecta nēcitate dei. qꝛ. n. de⁹ pfecte simplex est nihil ē in eo qō nō est ipsuz Fz Aug. ii. de ci. dei. c. io. de⁹ simplex ē qꝛ hoc est qō hz. pfecta ei⁹ necessitas est etiā ex se eē tale q; nō variabil̄ ei⁹ eē q̄cūq; ypotesi posita siue possibili: siue ipossibili circa aliud a se: qꝛ alia nō sūt necessaria nisi scōdario. ex his sequit̄ q; nulla est in eo realitas q̄ necessario coexigat aliud a se. tale. n. nēcio coexigēs aliud a deo nō eēt illo coexacto nō exñte: ꝛ p ꝺñs aliquid

qō pfecte eēt idē deo nō eēt aliquo alio qō nō est neciū ex se nō exīte. relō aūt realis de necessitate coexigit ad suū eē terminū illi⁹ relonis. ḡ in deo nō est relo realis ad aliud a se. ¶ Lōtra istā rōnē istaꝫ ꝓmo. qz lz creatura nō sit necia in eē actuali: tn̄ vr̄ ꝙ aligd aliud a deo sit neciū in eē possibili: qz ipsuz polē eē ē neciū: qō ꝓbatur ex ħ. qz ꝑus vr̄ aligd polē possibilitate ei⁹ in se cū sit relatio dei ad ipsuz. nā nō est potētia in aliquo nisi respectu polis in se: qz ad ipolē nō est potētia. ḡ relo dei ad creaturā inc̄ztū polis nō coexigit aligd qō nō sit sub illa rō ne neciū sub qua terminat. relo aūt in deo ad creaturā vt possibilē videꝫ eē eadē cū relatiōe eius ad creaturaz vt actualē ꝑ illā deductionē positā ꝑ ꝓma opi. ¶ Ad ꝓmā qōnē ḡ aliq̄ relo pōt eē in deo stāte necitate ei⁹ simplr ad creaturā vt possibilē. z eadē etiā est cū illa q̄ ē ad creaturā vt actualē. ¶ Jtē si creatura bz eē gditatiuuz inc̄ztū bz eē explatū ꝑm vnā positionē istud eē creatu re est neciū. igiꝫ respect⁹ ad istud vt sic videꝫ posse eē absq̄ possibilitate cū eo in quo est talis respect⁹. ¶ Jtē si pbi ponerēt aliq̄ alia a deo ꝑducta eē formalr necia: sicut dictū est de opi. Arist. z Auic. di. 8. tūc respect⁹ ad illa posset eē in deo: z tn̄ staret necessitas entitatis diuine: qz termin⁹ illi⁹ relonis ꝑm illā positionē eēt necius. ḡ tenēdo positionē pbox ꝙ tn̄ negabāt in deo relonē realē. ista rō iaz posita ex simplicitate z ncitate dei nō vr̄ sufficiēs. ¶ Jtē 4.ᵒ tūc in nulla creatura magis necessaria deberet poni respect⁹ realis ad min⁹ neciuz. z ita in corꝛib⁹ celestib⁹ nō esset respectus realis ad gnābilia z corꝛuptibilia. ¶ Ad ista: q̄uis ad duo ꝓma possit respōderi q̄si vno mō. ¶ Ad ꝓm. ꝙ boc ꝙ eē polē nō ē nisi eē ꝑm gd: qz boc eē nō est simplr esse creature: sicut nec eē boiez moꝛtuū est eē boīs. nec plus ponit ista polītas in re q̄ cecitas in oculo. z ideo ad ipsuz nō est aliqua relatio simplr sz ꝑm gd. ¶ Ad zm simili mō. ꝙ esse explatuz nō est esse nisi ꝑm gd. z iō bitudo ad talē terminū ñ eēt realis sicut z termin⁹ nō ē realis. ¶ Tamē pōt dici vna rn̄siōe gñali ad oēs istas istātias ꝙ neciuz ex se vt dictū est nō mutabiꝫ. ꝑm aligd ꝑfecte idē sibi q̄cūq̄ positiōe possibili vel ipossibili facta circa aliud a se. gcgd aūt est impfecte simplici est idē sibi pfecte. ḡ neciuz ex se. igiꝫ nihil ī eo pōt mutari quocūq̄ posito circa aliud. nihil aūt aliud a deo est ita formalr neciū sicut de⁹: ꝑm quācūq̄ positionē: qz si poneꝫ aligd formalr neciuz: nō tn̄ sine oi dependētia ad ꝓmū necessarium. z iō nō ex se necessarium. igiꝫ nulla realitas in ꝑ mutabiꝫ ꝓpter positionē quācūq̄ circa aligd tale: qō nō ē ex se formaliter neciuz. fieret aūt mutatio in aliqua realitate in ꝓmo ꝙ mutationez in alio a se si aliq̄ realitas in ipso necessario exigeret aligd aliud a se. ¶ Et tūc ad duas istātias de possibili z eē gditatiuo ꝑm aliquos. ¶ Ad ꝓmū. nō est illud possibile ex se neciū in tali eē etiā neciū polē formalr sicut ē de⁹ ex se actus necessari⁹. ¶ Ad zm. nec ille gditates sūt ex se necessarie in illo eē gditatiuo: sed ꝙ participationē sūt sic nēcio entes. nec 3.ᵒ creature si essent necie ꝑm pbos eēnt ita necessarie sicut ꝓmū: sz haberēt nēcitatē tn̄ participatā. z iō ponere ista nō eē. non eēt ita ipolē sicut aliquā realitatez in ꝑ nō esse: qz nullū istoꝝ est ita neciū sicut q̄cūq̄ realitas in ꝑ est nēcia: z tē ex hac positiōe min⁹ ipossibili videretur sequi ipossibili⁹. nō igiꝫ ad aliqō istoꝝ: lz aliquo mō neciū: nō tn̄ ex se necessariū posset eē aliq̄ realitas in necessario ex se necessario. ¶ Ad 4ᵐ dico ꝙ si aligd magis necessariū eēt ēt simplex hoc est nō cōpositū: nec ꝓponibile cū aliq̄ realitate nō necessaria magis necessariū nō haberet relationez ex se ad min⁹ necessariū. sz istud suppositū ē falsuz: qz lz aliqō coꝛpus celeste poneꝫ in se eē necessariū. nō tamē est sūme simplex gn possit recipe aliquā realitatē nō necessariā aliā a se. de⁹ aūt sicut nō pōt eē illud qō ē in oꝛdine ad aligd nō ex se neciū. ita nō pōt hr̄e aliquaz realitatē in oꝛdine ad aligd tale: qz illa realitas eēt ipz.

Ad argumenta scōe qōnis. ¶ Ad illa de oī potētia z oī sc̄ia z voluntate futuroꝝ dicēt in qōnib⁹ spālib⁹ de eis. ¶ Ad aliud de actiōe z passiōe pbs nō dicit ꝙ ille relones sūt reales: sz dicit ꝙ sūt mutue: z in hoc p̄cise distinguunt ꝑm⁹ z sc̄os modus relonis a 3⁹ modo relonis. sed qcqd sit de dicto pbi ꝓpō nō est vl̄r vera: vel de se vā qñ agēs est ex se necessariū z pfecte simplex: sic dictū fuit ī soluēdo. ¶ Sz q̄res q̄re igiꝫ sūt relatiōes reales q̄ fundanꝫ sup actiōez z passionē in creaturis. ¶ Quis ad hoc nō oporteat dicere ꝓp solutionē argumēti. tn̄ dicīꝫ ꝙ hoc est vez de agēte nāli: qz ipsuz ex forma quā bz q̄ est actiuuz nāl̄r ic̄linaꝫ ad effectū ꝑducēdū. agēs aūt libez nō inclinaꝫ nāliter ex forma quā bz ad effectū: z tūc cū de⁹ sit agēs libere. sequīꝫ vt sup actionē ei⁹ nō fundeꝫ relo realis. ¶ Contra. pbi ꝓcedētes deū nāli necessitate ꝑducere res negauerūt relonē realē ei⁹ ad istas. igiꝫ ista nō est p̄cise rō. sil̄r volūtas creata videꝫ hr̄e relationē realē ad suū effectū: lz sit libera. ¶ P̄. effectus sua entitate absᵒ non necio regrit cāz ꝓximā. posset. n. eadē entitas absᵗᵃ eē a cā ꝓma. z tn̄ q̄ ꝑducīꝫ a cā ꝓxima bz relationē realez ad cā. igiꝫ nō regrīꝫ ad relonē realē ꝙ nā illa absoluta ī qua fundanꝫ neciō inclineꝫ ex se ad alteruz extremuz. ¶ Jtē silitudo est relatio in duob⁹ albis: z tn̄ vnū albū p̄cise ꝛsideratū inc̄ztū est fundamētū relonis nō videꝫ ic̄linari ex entitate sua que est fundamētū ad altez extremū. maxime sūma albedo si ponaꝫ ad aliā albedinē sūmā: sicut argutū fuit ꝛ ꝓmā opionē ad istā. q. ¶ Jtez si añ relonē realē semp oporteret ponere in fundamento ic̄linationē nālē ad terminū. ḡ ante relationē realem semp est relo realis: qz illa ic̄linatio ad altez est relatio realis. ¶ Jō breuiter nō videꝫ neciū ad relonē realem ꝙ illud absolutū qō est fundamētū vni⁹ relonis ex se ic̄lineꝫ ad reliquū: sed ꝙ ipsuz sit tale ꝙ posito termino ad ipsuz: z ad terminū sequaꝫ talis bitudo ex nā extremoꝝ: ita ꝙ q̄cūq̄ relo cōsequīꝫ ad extrema ex nā rei sine cōsideratiōe ītellect⁹ est realis: z tūc dico ꝙ oē agens creatū tale est ꝙ posito aliquo effectu ꝑ ipsuz ad ipsum vt ad fundamētū: z ad ꝑductiuū: vt ad terminū ꝛsegīꝫ bitudo eoꝝ. rō aūt q̄re relo realis actualr ꝛsegīꝫ: nō est nisi qz boc est boc: z illud est illud: sic rō q̄re albedine: z albedine positis segīꝫ relo realis actualis: vt silitudo nō est nisi hec albedo: z illa albedo. z binariū z ternariū posita in esse: q̄re segīꝫ maioꝛitas z mīoꝛitas realis non est alla rō: nisi ꝙ ℔ est binari⁹: z ille ternari⁹. sz tn̄ rō potentialitatis in fundamēto z termino: q̄re. s. possit seq̄ bitudo realis posset assignari gñalis. q̄cūq̄. n. pñt eē partes alicui⁹ toti⁹ sūt polīa ad formā illi⁹ toti⁹. z sicut ēt si pñt eē ptes alicui⁹ toti⁹ vni⁹ ꝑ se pñt eē polīa ad formā illaz qua illud est ꝑ se vnuz. sicut pz de ptib⁹ coꝛpis oꝛganici respectu aīe ītellectiue. z etiā si pñt eē ptes alicui⁹ vni⁹ vnitate oꝛdis pñt eē polīa ad formā illi⁹ a qua illud totuz est vnū ꝑm oꝛdinē: z gnāl̄r pz ꝓpō de potētialitate partiū ꝑm pbm. 5. meta. vbi vult ꝙ ptes sūt sicut mā respectu toti⁹. oīa aūt creata: qz limitata nata sūt eē ptes toti⁹ vniuersi: qō ē vnū vnitate oꝛdis: sicut pz. iz meta. z iō qōlibet illoꝝ est potētiale ad istā formā q̄ est oꝛdo: vt. s. habeat oꝛdinē ad aliā ptē. z boc vel ꝑm eminētiaz que est in naturis diuersis in vniuerso. vel ꝑm eq̄litatē: qz oꝛdo est pariū dispariūq̄ reꝝ dispō ꝑz Aug. de ci. dei. vel ꝑm actionez z passionē siue ꝑm cālitatē. z iō qōcūq̄ agēs creatū ꝓducēs effectū ita potētiale est ꝙ ad ipsuz:

Mē. quo. 8. q. 6. in fine.

T. d. 4. z. 3. T. z in

ꝛ ad effectū ꝓductū pōt ꝯsequi ordo iter ea: nō sic inter agēs illimitatū ꝛ eiꝰ effectū: qꝛ illud agēs nō est potētiale: nec ad formā absolutā: nec ad relōnē pp eiꝰ infinitatez. ¶ Per idē pōt rnderi ad arm de q̄titate: qꝛ oē creatum q̄tū siue mole siue vtute ad aliud q̄tū creatū ꝛ si ponat posse hre relationē realē ꝓpter hoc q ordo a q̄ ē vnitas vniuersi pōt attēdi iter talia quāta: tñ quāti infiniti nulla pōt esse bitudo realis ad quātū finituz. ¶ Et cū ꝯfirmat rō ꝓ eqlitatē q̄ est respect realis in diuinis ꝛ in creaturis. ¶ Ꝛ: q in diuinis est realis: qꝛ est bitudo ex nā rei ꝛ stat cū simplicitate ꝛ nēcitate relati in se: qꝛ nō referr ad aliud qō est minꝰ nēciū formalr q̄ ipm relatū. in creaturis est relō realis ꝓp ipsaz potētialitatē q̄toz relatoz. ꝯparādo at illā q̄titatē ifinitā ad istā finitā vtraq rō destruir: qꝛ iā tollit simplicitas ꝛ nēcitas in vno extremo: ꝛ tollit potētialitas ꝛ limitatio in altero. ¶ Ad aliō dico q realitas aliqñ determiat ꝯpōnez: ꝛ tūc nihil aliud est q̄ illud qō ve est: sicut ista ꝓpō ē realiter falsa: hoc est: vere ē falsa. si aūt realitas accipiatur put determiat p̄dicatū: hoc est de est oīs realr: lz possit negari ista. tñ pōt ꝯcedi ſm q oīs nō notat relōnez aliquā in deo: sed qꝛ deus terminat relationē realē creatura: vt dictum est in. q. p̄cedenti.

¶ Preterea ꝯsiderari oꝛ: cuz tres ꝓsone coequales sibi sint: vtꝛ relatiue hoc dicat: an ꝛ substātiā. ꝛ si relatiue: vtꝛ ꝛ relationez an ꝛ eēntiā ꝯsiderāda sit eqlitas. Deide qd sit ipa eqlitas. Ad qō dicim: qꝛ sicut sile nihil sibi est. Similitudo. n. vt ait Hylariꝰ sibīpsi nō est: ita ꝛ eqle aliqd sibi nō dicit: ac ꝓ hoc sicut sile: ita ꝛ eqle relatiue dr. Dicit ergo relatiue filiꝰ equalis patri: ꝛ vtriq spūs scūs. Est tñ equalis patri filiꝰ: ꝛ vtriq spūssanctꝰ pp sūmā simplicitatē essentie ꝛ vnitatē. Eqlis ē ergo filiꝰ patri ꝛ substātiā: nō ſm relationem. Vñ Augu. in. v. lib. de trini. ait. Querimꝰ ꝛ quid eqlis sit patri filiꝰ: nō ſm hoc q ad pr̄ez dicit filiꝰ equalis est patri. Restat ergo vt ꝛ id eqlis sit q ad se dicit. Quicqd aūt ad se dicit: ſm substātiā dr. Restat ergo vt ꝛ substātiā sit eqlis. Eadez ergo ꝛ vtriuscz substātia. Itez in. vi. lib. Satis est videre nullo mō filium eqlē esse pri. si in aliquo. s. qō ptineat ad significādā eius substātiā ieqlis inuenit. In oībus ergo eqlis est patri filiꝰ: ꝛ est eiusdem substātie. Equalis est etiā spūs scūs: ꝛ in oībus eqlis ꝓpter sūmā simplicitatē illius substātie. Ex his ꝓspicuū fit q ſm substātiā filiꝰ est eqlis pri: ꝛ vtriq spūs scūs: ꝛ appellatio tm relatiua ē. Eqlitas ergo pris ꝛ filij nō est relatio vel notio: ſz nālis vnitas ꝛ idētitas.

¶ Hoc idē etiā dicim de simili ꝛ similitudie. Cū. n. dicit filius similis patri. relatiue qdez dr. sed similis est pri ꝓpter vnitatez essentie. Est ergo appellatio tm relatia. Similitudo vero idifferēs essentia. Unde qbusdam non idocte vr noie eqlitatis vel similitudis nō aliquid poni: ſz remoueri vt ea rōne dicat filiꝰ equalis patri: qꝛ nec maioꝛ est eo nec minoꝛ: ꝛ hoc ꝓpter vnitatez essentie. Ita ꝛ similis dicit: qꝛ nec diuersus: nec alienus: nec in aliquo dissimilis. Et hoc ꝓpter essentie simplicitatē. Nō ergo ſm q filius est genitus a patre: equalis vel inequalis ē patri: nec silis vel dissimilis: sed equalis ꝛ similis ſm substantiam. Distin. xxxi.

Circa distictionē zi. quero. Utꝛ idētitas ꝛ silitudo ꝛ eqlitas sint relatiões reales in deo. Qꝛ nō. Aug. 5. de tri. c. 6. vr z5. Cū q̄rit ſz qd eqlis sit pri filiꝰ. Respōdet nō ſm hoc q ad patrē dr filiꝰ est equalis patri. restat igit vt ſm illud qō ad se dicit dicat eqlis: ꝛ ifert. restat igit vt ſm subaz sit equalis. igit eqlitas nō dr ibi ſz relationē. ¶ P. forma eiusdē spēi nō numerat nisi ꝓ māz. ꝓbo. oīs forma separata a mā bz totā spēz ſm aliquos. ḡ eqlitas in diuinis cū sit forma eiusdē rōnis: ꝛ sine mā nō plurificat: nec distinguit. ḡ nō est alia eqlitas in pre ꝛ filio: ꝛ ꝓ oīs nō est realis in patre: qꝛ tūc regreret relationē distinctā coꝛrñdentē in filio. ¶ P. si in pre est alia eqlitas ab ea q̄ est i filio pari rōne: ꝛ alia ab eqlitate que est in. s. s. ꝛ tūc eqlitati in filio ꝛ eqlitati in. s. s. coꝛrñdebit alia ꝛ alia equalitas in pre: qꝛ coꝛrelatiua ꝓmultiplicant. igit in patre erūt due eqlitates: qō videt icōueniēs. ¶ P. si iste sunt relatiões reales: igit eque realr sunt distincte sic relōnes oꝛigis. ꝛ ꝓ oīs ita pnt ꝓstituere psonas diuinas: sic ꝛ ille oꝛigis. ꝛ si pnt ꝓstituere. igit ꝓstituūt: qꝛ nō ē ibi potēa sine actu. ¶ Oppom Hyll. 3. de tri. silitudo sibypsi ñ ē. Th. i. pre sū. q. 2. arti. i.

Ad questionē vr dom. q ad relōnē realē tria sufficiūt. ꝓ: q fundamētū sit reale: ꝛ terminus realis. ¶ Secūdo: q extremoꝛ sit distictio realis. ¶ Tertio. q ex nā extremoꝛ. s. fundamenti: ꝛ termini sequat ipa talis relatio absq ope alteriꝰ potentie cōparātis vnū extremum alteri.

Quātū ad primā ꝯditionē relatiōis realis negat ꝫ ē fūdamētū realē: qꝛ dicit q magnitudo q̄ est fundamētū eqlitatis trā sit in eēntiā ſm Aug. 5. de tri. c. 8. ꝛ alibi in multis locis. ꝛ ita nō manet sub rōne magnitudinis: nisi ſm rōnem. ¶ Sz ꝯ istud. eēntia diuina vt est ꝓm obm ipsiꝰ inteꝰ diuini visa ꝓma cognitiōe intuitiua añ oēm negationē cuiuscūq inteꝰ est obm beatificū illiꝰ intellectꝰ: qꝛ ille nō beatificat ꝓ actū negociatiuū. igit ex se absq oī negociatiōe inteꝰ est formalr infinita: qꝛ nihil btificat: nisi formalr infinitū. ḡ est ibi magnitudo vtutis: imo infinitas magnitudis ex nā rei. ¶ Itē inteꝰ anteq intelligat aliquid itelligere vel negociari est cōprehēsiuus illiꝰ eēntie vt ꝓmi obti: ꝛ ita ex hoc vi negationis circa illud potens est reducere oēs relatiões in actū q̄ pnt circa illaz essentiā ꝯsiderari. igit ex nā rei ille itellectus est ifinitꝰ. igit ꝛ essentia in qua fundat. ¶ P. rō illoꝛ nō valet: qꝛ lz q̄titas accñtalis dicat aliqd additū nāe subti. ꝛ tō ipa nō possit manere sub rōne sua formali: ꝛ trāsire in essentiam ſm idētitatē: tñ magnitudo vtutis in oī ente transit in illud cuiꝰ est ꝓ idētitatē etiā in creatura. ꝓbo. si. n. angelus bz aliquā magnitudinē vtutis: de q̄ dic Augu. 6. de trini. c. 7. vel. zz. in his. n. que nō mole magna sūt: hoc est maius eē qō melius. si ista magnitudo pfectiōalis nō sit idē eēntie circūscribat ab ipsa essentia. ipa essentia remanente. quero quē gradū perfectionis tenet Hē. quo. 5. q. i.

in ente vel in entibus. nihil. n. est nisi aliquē graduz determinatū pfectiōis habeat iter entia. ḡ adhuc manet i ipsa eēntia magnitudo vtutis q̄ dr̄ sic vel sic pfectū ens. ista igit̄ q̄titas in oibus trās̄it p idētitatez: ⁊ cū hoc manet in oibus fm rōnez ꝓpriā inq̄tū est fundamētū eq̄litat⁹ vel ieq̄litat⁹ pfectiōalis i entib⁹. nā p istā. vnū ens ē eq̄le vel ieq̄le alteri fz pfectionē: qz rō talis q̄titat⁹ est dicere modū itrīsecū illi⁹ pfectiōis c⁹ ē. ⁊ ex hꝫ q̄ dic̄ modū manet: ex hꝫ āt q̄ dic̄ itrīsecū p idētitatē trās̄it in eēntiam cuius est. Dico igitur ad hoc q̄ est fundamētū eq̄litatis reale ex nā rei: nō tm̄ remotū: qō est eēntia: sz ꝑ pinquū qō ē magnitudo: sine spāli⁹ qō est infinitas.

Secundum ꝑncipale. s. q̄ ista relatio regrat extrema realr̄ distincta pz p Dyll. vt dictū est opponēdo. ¶ Et p Aug. 6. de tri. c. 9. q̄ in filio est ꝑ⁹ eq̄litas: qō nō est vex si aliq̄ psona posset dici eq̄lis ad se. tūc. n. pr̄ pus eēt eq̄lis: sz qz eq̄litas nō pōt itelligi sine distinctiōe: ⁊ ꝑma distinctio est iter prem ⁊ filiuz ꝓducto filio. iō est in eo ꝑma eq̄litas terminatiue ⁊ q̄si subiectiue accipiēdo illā eq̄litatē q̄ fili⁹ est eq̄lis patri.

¶ Hoc etiā ꝓbat̄ p hoc. qz relatiōes ozigis ponunt̄ reales: ⁊ tm̄ nō ꝑexigūt distinctionē extremoz: sed q̄si formal r̄ causant eā. iste aūt rel'ones illā distinctionē quasi causatā p rel'ones ozigis ꝑsupponūt: sic̄ cōiter ponit̄ q̄ iste nō pñt pullulare in eēntia nisi iaz ꝑexistētib⁹ rel'onibus ozigis in ea. igit̄ ista vidētur magis regrere distincta extrema q̄z relatiōes ozigis: vl̄ saltez nō min⁹. ¶ Et si obycias: q̄ iste nō sūt alteri⁹ rōnis sicut ille ozigis. hoc nō ꝯcludit nisi q̄ nō distīguunt̄ spē. in creaturis aūt nō tm̄ rel'ones suppōnis ⁊ suppositiōis sūt reales vbi extrema differūt specifice: sz ēt rel'ones cōes sūt reales in extremis vbi extrema differūt numero. ḡ hic sufficit distīctio realis numeralis in extremis ad realitatez relationum cōmuniū sicut ad distinctionez relationū ozigīs que quasi specie differunt.

Quātū ad tertiā ꝯditionez vr̄ q̄ ista relatio ꝯseq̄t̄ psonas ex nā rei sine oi ꝯpatiōe p aliquā potētiā extrīsecā ꝯparātem. qz. n. pr̄ generādo cōicat filio pfecte suā eēntiā. iō cōicat sibi eādez magnitudinē ifinitā: sicut dic̄ Aug. ꝺ maxi^m. lib. 3. c. 3. vel. 19. vel. 18. ¶ Si dicas ingt eoipso pr̄ maioz ē filio qz pr̄ genuit: Cito rñdeo. imo iō pr̄ nō est maioz filio: qz eq̄lē genuit. nō vr̄ igit̄ eē aliq̄ rō q̄re eq̄litas pr̄is ad filium nō debeat poni rel'o realis. ¶ Cōsil'r pōt dici de sil'itudie sicut in creaturis ē duplex sil'itudo. s. eēntialis fz dr̄iam specificā ⁊ accñtalis fm aliquā q̄litatē accñtalē: lz ꝑma neget̄ in ꝓpositō: qz de⁹ nō hꝫ aliquā dr̄iaz specificā: tm̄ qz si illud qō est dr̄ia specifica in creatura eēt tota eēntia idiuidui nihil min⁹ eēt for⁹ respectu idiuidui. iō nihil min⁹ esset respect⁹ sil'itudis tūc q̄z mō. Jō videt̄ ibi ꝓpe posse ꝯcedi sil'itudo fm eēntiā: nō inq̄tū qd sed inq̄tū est act⁹ ⁊ q̄si forma q̄ psone sūt de⁹. ⁊ etiaz sil'itudo fm attributa oia q̄ sūt q̄si ꝓpetates hui⁹ nāe. sic̄ dicit Dam. c. 5. nō nām: sz q̄ circa nāz sūt dicūt: ⁊ tūc sic̄ ex nā rei est fundamētū eq̄litat⁹: ⁊ distīctio realis extremoz̄. ⁊ ista rel'o sine ope itell's: ita est de sil'itudine. ¶ De idētitate ēt dici pōt q̄ ipsa dupl'r accipit̄ in oīnis. vno mō eiusdē psone ad se: sicut pr̄ est idē sibi. alio mō vni⁹ psone ad altā: sicut pr̄ ē idē filio ⁊ ecōuerso. de ꝑma idētitate alias. de z⁹ pōt dici sicut de alys q̄ est realis: qz ibi est vera vnitas ex nā rei: ⁊ sufficiēs distīctio extremoz: nec vr̄ necia ꝯpatio itell's ad eē hui⁹ idētitat⁹. Et si idētitas eiusdē supposīti ad se in creaturis sit rel'o rōnis tātū q̄z tū ad fundamētū: tūc nunq̄z ē va ⁊ pfecta idētitas: nisi i deo tm̄. nā sortis ad se nō ē pfecta idētitas: qz rōnis tm̄. ⁊ ita oīs talis est ens fm gd: nec sortis ad platonē est pfecta idētitas: qz nō fundat̄ in pfecta vnitate. hic autez patris ad filiū idētitas est pfecta q̄z tū ad fundamentū: qz patris ad filiū est pfecta vnitas ⁊ pfecta realis idētitas: qz realis distinctio ⁊ sufficiēs extremoz. ¶ Sz de equalitate sūt duo dubia. ꝑmo. n. videt̄ q̄ nō est rel'o distincta ab idētitate ⁊ sil'itudie: qz sicut dictū est alias ifinitas nō est spāle attributū: sz dic̄ modū itrinsecū cuilz attributi: ⁊ pari rōne magnū qō q̄si dicit idistincte qō ifinitū dic̄ distincte. ḡ magnitudo eēntie nō distinguitur ab eēntia. nec etiā illa distinctiōe q̄ est inter attributa: ⁊ ꝑ ꝯns eq̄litas fz illā magnitudinē nō distinguit̄ ab idētitate q̄ est fm eēntiā. sil'r magnitudo sapie nō distinguitur a sapia illa distīctōe q̄ est iter attributa. ḡ eq̄litas fz magnitudinē sapie nō distinguit̄ a sil'itudie fm sapiaz: oīs aūt magnitudo est vel eēntie fm quā ꝑpe est identitas vel attributi fm quā alicui⁹ est sil'itudo. ḡ nulla videtur ꝑpe eq̄litas eē in diuinis distincta ab idētitate ⁊ sil'itudie. ¶ ꝺ. si ēt qōlibet attributū hz suaz magnitudinē ꝑpaz: supza quā vr̄ fundari eq̄litas. igit̄ tot erunt eq̄litates psonaꝝ quot sūt attributa. ¶ Ad ꝑm pōt ꝯcedi. q̄ sicut in creaturis pōt esse sil'itudo sine equalitate: sicut remissiuz albū est sil'e intēso albo: lz nō pfecte. non aūt ecōuerso pōt eē sine sil'itudie eq̄litas. ⁊ hoc in for⁹ illa in qua aliqua nata sūt assil'ari. iō ꝯparādo aliqua i forma fm quā nata est eē sil'itudo. eq̄litas vr̄ q̄si determinate sil'itudinē ⁊ fundamētū sil'itudis. ita pōt cōcedi hꝫ q̄ eq̄litas nō ita distinguit̄ ab idētitate ⁊ sil'itudie: sicut illa iter se. sz q̄ ipsa dicat ꝑpuz modū fundamēti vtriusq̄ illaꝝ duaꝝ relationū: ⁊ q̄si etiā modū ꝑpuz vtriusq̄ rel'onis. s. q̄ tā idētitas q̄z sil'itudo sit pfecta: qz si ꝑ ipos'e pr̄ haberet deitatē maiorē ⁊ fili⁹ minorē eēt aliq̄ idētitas: sz qz fundamētū identitatis nō bēret eādez magnitudinez nō eēt idētitas pfecta: qz nec cū eq̄litate. simil'r si ꝑ impos'e pater bēret maiorez sciaz ⁊ fili⁹ minorē: eēnt aliquo mō sil'es: sz qz deficeret modus ille fundamenti. s. magnitudo pfecta: iō nō eēt sil'itudo pfecta. Nūc aūt magnitudo q̄ est q̄si modus fundamēti idētitatis ⁊ sil'itudis fundat eq̄litatē q̄ est q̄si modus sil'itudis ⁊ identitatis: qz dic̄ vtrāq̄z illaꝝ vt pfectā. ¶ Ad zm pōt ꝯcedi q̄ quot sūt pfectiōes in deo simpl'r tot sūt etiā magnitudines: ⁊ tot eq̄litates. sic̄ tm̄ ille oēs sūt simpl'r vna res: ita ⁊ equalitates fm eas sūt simpl'r vna res. Ex hoc pz quō magr̄ bñ assignat dī. 19. equalitatē pfectā i trib⁹ fm Aug. de fide ad ꝓetz. c. 2. s. magnitudie: ptāte: ⁊ eternitate. ꝑ magnitudiez qdē itelligit̄ fundamētū ois eq̄litatis ad ītra fm quācūq̄z pfectionē simpl'r in oībus attributis: accipiēdo magnitudinē nō ꝑ aliquo attributo distincto: sz vt est cōe magnitudini cuiuslibet attributi: ⁊ ꝑ ptātez notant̄ psone eē equales ad obta extra. ⁊ hꝫ sequit̄ ad ꝑmū: qz equalitatez valoris in forma in se seq̄t̄ equalitas vigoris rōne acti ad extra. ¶ Et per eternitatem notat̄ eq̄litas eē in eis q̄si fz durationē. Equalitas aūt fm q̄titatez discretā nō q̄rit̄ ibi. q̄titatib⁹ aūt ꝺtinuis i creaturis q̄ sūt q̄titas ꝑmanens ⁊ successiua correspōdent ibi magnitudo ⁊ eternitas. ptās aūt siue potentia nō est tertia q̄titas: sz respectus magnitudis ad extra vt ꝓdictum est statim.

Ad ꝑimum argumentū dico. q̄ albū ⁊ album dicunt̄ sil'ia fz albedinez: ⁊ hꝫ puta fm notat suū determinat⁹ esse fundamētū ꝓximū relationis sil'itudis. dicunt̄ etiā sil'itudie esse sil'ia formaliter. ita dico q̄ pater ⁊ filius sūt equales fm eēntiā: vt ly fz notat fūdam^m ꝑpriuz eq̄litatis: qz iste rel'ones cōes fūdant̄ sup aliqd qō ē cōe vt ē cōe. nihil aūt cōe vnū ē i psonis: nisi eēntia vel eēntiale. ¶ Et si obycias: tūc posset dici pater fm eēntiaz: qz eēntia est fundamentū pa-

ternitatl:qđ tñ nõ ꝓcedit. ¶ Istud argum̃ lz alꝫ fecerim ad ꝓbãdũ ꝙ relatio oꝛigis nõ sit actꝰ eẽntie. Tñ tenendo cõez viã põt assignari rõ q̃re ꝑz eẽntiã dr̃ pr̃ eq̃lis filio:7 nõ pater filꝫ:qz lz essentia sit fundamẽtũ vtriusq̃ nõ distinctũ in tribꝰ:nec ꝑ istã:nec ꝑ illã.est tñ fũdamentum ꝓximũ relꝫonis cõis inq̃tũ vnũ in tribꝰ:nõ autẽ inq̃tũ sic vnũ est fũdamẽtũ relꝫonis oꝛigis:lz in se sit vna. cũ aũt dico ꝑz eẽntiã sũt eq̃les:ibi eẽntia vt eẽntia nõ accipit nisi ꝓut est vna formalr in tribꝰ.iõ dicit eq̃lis esse ꝑm eẽntiã ꝓp hoc ꝙ eẽntia vt vna est ꝓximũ fũdamentuz istiꝰ relꝫonis.nõ aũt dr̃ ꝑm deitatẽ eẽ pr̃:qz deitas vt vna nõ est rõ fundamẽti huiꝰ:ita ꝙ vnitas sit rõ fundãdi:sicut notaret si diceret ꝑm deitatẽ ẽ pr̃. ¶ Ad 2m argumẽtuz dico ꝙ maioꝛ ꝓpõ est falsa:imo vbi forma distinguit in mã 7 cũ mã:mã nõ est rõ ꝓncipalis huiꝰ distinctiõis:qz in quacũq̃ distinctiõe illud ẽ rõ ꝓncipalis distinguẽdi:qđ ẽ rõ ꝓncipalis eẽndi in illo eẽ. de hoc alꝫ in.q. de idiuiduatiõe. ¶ Ad 3m ꝓcedit ꝙ in patre sit alia eq̃litas ad filiũ 7 alia ad spũz scm̃.sicut si pater genuisset spiritũ scm̃ eẽt ĩ eo alia pr̃nitas ad filiũ:7 alia ad spũz scm̃. de isto dicto gnãlr erit ꝑmo in 3o lib.di.8.vtꝛ in vno relato ad plures sint ples relatiões. ¶ Ad 4m videt difficile argm̃ illis qui ponũt psonas esse relatiuas sicut fuit argutũ ꝟ cos.di.26.ꝓ opi.3ª. tñ tenedo cõez viã oꝛ dicere ꝙ ꝑus pullulãt i eẽntia relatiões oꝛigis q̃ cões: 7 iste ꝓmo pullulãtes distinguũt 7 ꝓstituũt psonas:nõ aũt ille cões:qz sũt q̃si aduentitie psonis:sicut ponit ꝙ spiratio actiua nulla psonã cõstituit:qz itelligit q̃si aduenire patri 7 filio iaz ꝓstitutis in eẽ psonali.ꝓma.n.ibi pullulãtia q̃ pñt psonalr distinguere distignũt psonalr 7 ꝓstituũt.

¶ Hic oꝛit questio ex p̃dictis deducta. dictuz est enĩ supꝛa atq̃ scꝛ̃ auctoꝛitatibꝰ ostẽsum ꝙ spũs scũs est cõio pr̃is 7 filij: 7 amoꝛ quo pater 7 filiꝰ se iuicẽ diligũt. Jõ q̃rit. Utrũ pater vl filiꝰ ꝑ spm̃ scm̃ diligat. Qđ vr̃q̃ videtur oporꝛtere dici ꝑm auctoꝛitates supꝛapositas:q̃bus ostẽdit spm̃ scm̃ eẽ quo genitꝰ a gignẽte diligat:genitoꝛẽq̃ suũ diligat. Sz ecõtra si pr̃ vl filiꝰ dicat diligere ꝑ spm̃ scm̃: videtur eẽ ꝑ spm̃ scm̃:qz nõ est aliud deo esse 7 aliud diligere:lz idẽ:qz vt ait Aug.in.xv.lib.de tri. Quicqd ꝑm q̃litates in illa simplici nã dici videt:ꝑm eẽntiã est itelligẽdũ:vt bonꝰ:magnus:imoꝛtalis:sapiẽs:diligẽs:7 hꝰ. Jõq̃ si pater vel filiꝰ diligit ꝑ spiritũ.s.per ipsuz spiritũ eẽ videt:neq̃ tm̃ essentia sua diligit: sed etiam dono. Distin. XXXII.

Circa distinctionẽ. 3z[a3]. q̃ro vtrũ pr̃ 7 filius diligãt se spũ scõ. Qz nõ.qz aut diligere sumit eẽntialr aut notionaliter. Nõ eẽntialr:qz q̃libet essentiale inest formalr cuilibet psone nõ per alterã. si notionalr.igit pr̃ 7 filius spirãt spũ scõ. qđ est falsuz. ¶ Probat idẽ 2o.ꝙ nullus actꝰ notiõalis est ꝓuersiuꝰ in idẽ agẽs a quo est:vel ꝓcedit ꝓp distinctiõnẽ quã talis actus regrit iter agens 7 terminũ. ꝯ si iste actus ẽ ꝓuersiuꝰ nõ sumit notionalr. ¶ Ꝑ.si pr̃ 7 filiꝰ diligãt se spũ scõ.ꝯ pater diligit se spũ scõ:qz eodẽ videt pater diligere se 7 filiũ:lz ꝛcl̃o videt incõueniẽs:qz pr̃ diligit se in ꝓmo signo oꝛigis in quo spũs scũs nõ itelligitur spirat. ¶ Ꝑ.eodẽ diligũt se 7 creaturã: lz spũs scũs nõ videt eẽ quo diligũt creaturã: qz tũc sicut spũs scũs ex necessitate ꝓductiõis sue est amoꝛ:ita ex necessitate eẽt amoꝛ creature ꝓ.7 ita necessario deꝰ amaret creaturas. ¶ Cõtra.6.de tri.c.5.vel.15. Spũs scũs est quo genitꝰ a generãte diligit:genitoꝛẽq̃ suũ diligit.

¶ Preterea diligẽter iuestigari oꝛ vtꝛ pater sapiẽs sit sapia quã genuit q̃ tm̃ filiꝰ est. Qđ videt a sili posse ꝓbari. Si.n.pr̃ diligit amore q̃ ab ipso ꝓcedit:cur nõ 7 sapia vel itelligẽtia quã ipse genuit:sapit vel itelligit. Hãc q̃stionẽ vꝛgere videt: vt ait Aug.in.vi.lib. de tri.qđ scripsit apls dicẽs xp̃i dei virtutẽ 7 dei sapiam. Vbi q̃rit vtrũ ita sit pater sapie 7 virtutis sue:vt hac sapia sapiẽs sit quã genuit:7 hac virtute potẽs quã genuit. Sz absit vt ita sit:qz si hoc est ibi esse qđ sape:nõ ꝑ illã sapiẽtiã quã genuit sapiẽs dr̃ pater:alioqn nõ ipsa ab illo:lz ille ab ipsa est. Si.n.sapia quã genuit cã ẽ illi vt sapiẽs sit: etiã vt sit ipa illi cã est: qđ fieri nõ põt:nisi gignẽdo eũ aut faciẽdo:lz nec genitricẽ:nec ꝓditricez pr̃is vllo mõ q̃sq̃ dixerit sapiaz. Quid.n.est iſanius? Ergo pr̃ ipsa sapia est q̃ sapiẽs est. Filiꝰ vero dr̃ sapiẽtia pr̃is: 7 virtus pr̃is:nõ qz pr̃ ꝑ eũ sit sapiẽs vel potẽs:lz qz filiꝰ sapia 7 virtꝰ est de pr̃e sapiẽtia 7 ꝛvtute. Ex his ꝯ pz ꝙ pr̃ nõ ẽ sapiẽs sapia genita:lz seipo sapia igenita. Qđ. II.

Secũdo queritꝛ vtrũ pater sit sapiẽs sapia genita. Qz sic.pater dicit vbo ꝑz Aug.7.de tri.c.i. vl 2.lz ꝑz Anſ.mono.37.nihil aliud ẽ sũmo spiritui dicere q̃ quasi cogitãdo itueri. igit pater ituet vbo: 7 ita sapit vbo. ¶ Cõtra. Aug.7.de tri.ca. 4.eo ẽ q̃ sapit:qz idẽ ẽ sape 7 eẽ.ꝯ si sapet vbo eẽt ẽt vbo.

Primã questionẽ magiſter reputat difficilem 7 dimittit eã insolutam. ¶ Aliqui negauerũt istã ꝓpõnẽ.pater 7 filius diligunt se spũ scõ:7 dixerũt eã ab Aug.retractatã in filꝫ primo retractationũ.c.26.vbi retractat istã.pr̃ est sapiẽs sapiẽtia genita:cui ista videt assilari.7 iõ istã retractatam dicũt ĩ illa. ¶ Cõtra.nõ solũ diuersas mãs retractãdas Aug.seꝛsuz retractat:lz etiã eandẽ mãz q̃ in diuersis libris ponit:que tñ est retractãda:Aug.pluries retractat: qñ.s.facit mẽtionẽ de illis libris diuersis. ꝯ multo magꝭ istã retractaret seꝛsuz si eẽt retractãda. ¶ Itẽ. Aug.ñ retractat dicta alioꝝ scõꝝ qui videtur istã cõcedere. Gotfre. pictauẽ.

Alij dixerũt ꝙ ꝓpõ est exponenda:ita ꝙ ly spũ scõ accipiat in rõne signi:ita ꝙ pr̃ 7 filiꝰ diligãt se.s.s.vt sig̃ dilectiõis cõis. ¶ Cõtra.ita ꝑt dici ꝙ diligũt se creatura:qz creatura ẽ sigm̃ dilectõis eoꝝ. Simõ ỏ tornaco.

Alij dicunt ꝙ diligũt se amoꝛe appꝛopato spũi.s. 7 iõ dicũt se diligere spũ scõ ꝑ appꝛopriationẽ:nõ per ꝓpetatẽ. ¶ Cõtra. igit ita essent boni spũ.s.qz bonitas appꝛopatur spũi sancto. Alerã.de ales.1.p.c sume.

Aliter dicit ꝙ ablatiuus iste cõstruit in ratiõe effectꝰ cause formalis:qđ declarat ꝑ sic.lz nõ ois res sit forma:tñ oẽ illud a quo aliqd denominat q̃tũ ad hoc hz habitudinẽ forme:vt si dicat.iste est idutus iduméto.iste ablatiuꝰ idumẽto ꝟstruit in habitudine cause formalis:lz nõ sit forma bois. Cõtingit aũt aliqd denoiari ꝑ illud qđ ab ipso ꝓcedit: nõ solũ sic Th.1.pte sũ.q.3.articulo.2.

agēs ab actiõe:sed etiã sicut termino actionis q est effectus.qñ ipse effect⁹ in itellectu actiõis icludit. dicimus enī q ignis est calefaciēs calefactione: q̄uis calefactio nõ sit calor q est forma ignis:sed actio q̄ ab igne ꝓcedit. Et dicim⁹ q arbor ē florēs floꝛib⁹:q̄uis flores non sint forma arboꝛis:ſz qdā effect⁹ ab ipsa ꝓcedētes.ꝑm ℔ igitur dō̄m:q cū diligere in diuinis dupl'r sumat.ſ.eēntialiter ⁊ notional'r.ꝑm q eēntial'r sumit sic pr̄ ⁊ fili⁹ nõ diligũt se spũ scõ:sed eēntia sua. Unde Aug.i5.de trini.ca.7. vel.i5. At vo ingt i illa trinitate quis audeat dicere patrez:nec seipsuz:nec filiũ:nec spũz scũz itelligere nisi p filiũ:vel diligere nisi p spũz scm̃.ꝑm aũt q notiõal'r sumitur sic diligere nihil aliud est q̄ spirare amoꝛē: sicut dicere est vbũ ꝓducere:⁊ floꝛere est flores ꝓducere. sicut igit̄ arboꝛ dicit̄ florēs floꝛib⁹.ita pr̄ dicit̄ dicēs vbo vel filio se ⁊ creaturã.⁊ pr̄ ⁊ filius dicunt̄ diligētes se ⁊ nos spũ scõ vel amoꝛe ꝓcedēte. ¶ Cõtra. edificare distincte ꝑtat terminũ q est edificiũ:nõ tñ ꝓcedit̄ q edificatoꝛ edificat edificio.⁊ in ꝓposito etiã spirare distincti⁹ ꝑtat spũm scm̃ q̄ diligere:⁊ tñ nõ cõcedit̄ q pr̄ ⁊ fili⁹ spirent spũ scõ. ¶ Itē ⁊ si talis ꝓdicatio ꝓcedereť:nõ tñ vt est ꝓuersiua sup agēs:qꝛ nõ ꝓcedereť de igne dici aliqd qõ termiareť ad ipsuz ignē vt aliq̃ ꝓducto a se. ¶ P.in ꝓstructiõe trãsitiua nunq̄ effect⁹ vt effect⁹ ꝓstruit̄ cum ablatiuo.diligere aũt est vbũ trãsitiuũ vñ ex^m cui innitunt̄ nõ est ad ꝓpo^m:ſz ad oppo^m.floꝛere.n.est vbũ neutrũ:⁊ nõ significat formal'r ꝓductionē alicui⁹. Oē qppe vbũ neutr̄ vnũ ⁊ idē significat cũ noīe adiectiuo si esset nomē ipositũ:nisi q nomē significat p modũ habitus ⁊ getis.vbũ aũt q̄si significat in fieri.sic̄ idē significat calidũ eē q̄si in gete:⁊ calere q̄si in fieri.⁊ sicut tale nomen denoīatiuũ posset dici de aliquo cũ ablatiuo denotãte illud a quo subm denoīat̄ tali denoīatiõe.ita vbuz neutrũ posset ꝓstrui cũ ablatiuo in eadē habitudine forme ꝺnominãtis . ita.n.ꝓcedit̄ q ignis calet ꝺcaloꝛe sic̄ ē calidus caloꝛe.⁊ vtrũq̄ est in rõne foꝛ^e a qua est ista denoīatio p modũ getis in vno:⁊ p modũ fieri in altero. ista ãt foꝛ^a in aliquo aliq̃ ē inherēs vt q̄litas.aliq̃ se hz p modum forme ab extra denoīantis:sic̄ est de gñe habit⁹ vel ad modũ illi⁹:⁊ vtroq̄ mõ põt fieri denoīatio. Et sic̄ aliquid denoīat̄:nõ tñ a foꝛ^a:ſz ab aliquo extrinseco q̄cq̄. ita denoīatiuũ posset dici de eo cũ illo extrinseco ablatiue sũpto.⁊ hoc sive illud denoīatiuũ significeť nomīaliter sive vbal'r. Sicut.n.posset dici.iste est oꝛnat⁹ vestimẽto: put oꝛnat⁹ significat aliqd de gñe hit⁹. ita posset dici.iste nitet vestimẽto vel aliquo alio vbo neutro: qõ significaret idē cũ isto denoīatiuo.ſ.eē oꝛnatũ: ⁊ ita est ī ꝓposito:qꝛ arboꝛē floꝛere nõ significat formal'r arboꝛē ꝓducere floꝛē.si.n.ponat̄ vbũ actiuuz qõ sic significet: puta floꝛificare si eēt in vsu.hec esset falsa.arboꝛ floꝛificat floꝛib⁹.hec aũt va.arboꝛ floꝛet floꝛib⁹ : qꝛ p istõ vbũ neutr̄ significat̄ aliqd denominãs subm q̄si p modũ habitus:qꝛ ſz nõ sit ꝓpe habit⁹ in ia̅tis:qꝛ ꝓpe habit⁹ ē tñ in a̅iatis:pñt tñ denoīari ab aliquo adiacẽte:qõ inq̄tuz est aliquo mõ oꝛnamẽtũ:vel tegumẽtũ eoꝝ põt reduci ad gen⁹ habitus:⁊ tunc sicut diceret̄.arboꝛ est florida floꝛib⁹.⁊ ablatiu⁹ cõstruereť in rõne illi⁹ a quo subm denominat̄ ꝑz talẽ denoīationē.ita ēt ꝓstruit̄ ly floꝛib⁹ cũ ℔ vbo floꝛere.ex^m igit̄ ē ad oppo^m loquẽdo de vbo actiuo: ⁊ nihil ad ꝓpositũ:vt vez est de verbo neutro.

Ad istã questionẽ solvẽdã.qꝛ illa q̄ sũt in intellectu sũt mãifestioꝛa. ꝑ rñdẽdũ est ad z^as qõnẽ. ¶ Et ꝑmo videam⁹ de itellectu nr̄o.ibi.n.memoria gignit notitiã actualẽ q̄ ad mẽoriam hz duplicẽ habitudinẽ vel relationẽ.vz. geniti ad gignẽs.⁊ hec est de z^o mõ relatiuoꝝ ⁊ mutua.⁊ alia est declarãtis ad declaratũ:⁊ hec tertꝝ modi ⁊ nõ mutua. sic̄ aũt notitia genita declarat formal'r obiectũ latẽs in memoria:ita illud qõ ꝓducit noticiã actualẽ:⁊ dat illi istaz vim declarãdi põt dici declarare ista noticia q̄si effectiue. Si.n.aliqs ꝓducat speculũ:⁊ in eo imagies relucentes:℔ speculũ formal'r declarat illa relucẽtia: ⁊ tñ illud ꝓducẽs speculũ effectiue declarat. Et istud magis appareť si act⁹ aie q nõ sũt vere factiões significarenť ꝑ vba neutra nõ actiua.nũc aũt significanť ꝑ vba actiua ꝓp illaz hitudinẽ quã hñt ad obta in q̄ trãseũt q̄si ī terminũ: ſz nihil causent in illis obis : tũc.n.si eẽnt neutra significarẽt formal'r illã realitatẽ a q̄ ponunť inee subto : ⁊ tc̄ possent alia vba actiua ponī ab eisdẽ formis q̄ significarent ꝓductionẽ taliũ:⁊ tũc noticia genita formal'r esset declaratiua obti.ſz ꝓducẽs diceret̄ effectiue cãre foꝛ^am. sicut al's dictũ est q silitudo põt eẽ illõ in q̄ fundat̄ relatio actiui ⁊ passiui.ita q sic̄ assimilãs est dãs silitudinẽ: ita tũc declarãs actiue sũptũ eẽt efficiẽs ipsaz declarationẽ formalẽ in ipso actu aie:sive ī subto illi⁹ act⁹. ¶ Ad ꝓpositũ.vbũ diuinũ a pre exꝑmit̄.⁊ hec exꝑssio est relatio oꝛigis:huic.n.exꝑsio cõicat̄ ex vi ꝓductiõis sue noticia ifinita q̄ ex ℔ ē declaratiꝛ ois declarabilis.hz igitur relationẽ realẽ ad exꝑmẽtẽ a quo gignit̄:ſz aliã.ſ.declarãtis hz:nõ tñ ad ipsuz:ſz qꝛ ē ifinitũ hz respectũ declaratiui ad se ⁊ ad ipsuz ⁊ ad oĩa alia:⁊ ista ē tñ rel'o rõnis: qꝛ nõ tñ est ad creaturã:ſz ad seipsuz. Et si nulla relatio realis est ipsi⁹ ad creaturã.ex di.3o.multo magis igit̄ nõ eiusdẽ ad se est rel'o realis : ſz istud declarare competit formal'r vbo. ꝓducẽti aũt ꝛpetit ꝑncipiatiue:sic̄ ī nobis ꝛpetebat memorie effectiue: ⁊ tc̄ vbũ formal'r declarat oē declarabile.pater aũt vbo declarat nõ formal'r ſz ꝑncipiatiue inq̄tũ sibi cõicat noticiã actualẽ ifinitã q̄ vbũ actual'r declarat. Applicãdo igit̄ istaz realitatẽ ad illud vocabulũ qõ est dicere.dico q dicere vno⁹ eẽntial'r accipit̄: vt p Anſ.mon.iz.ca.64.⁊ sic nõ loquit̄ Aug. qꝛ ꝑm ipsuz pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ spũs scũs sũt vnũ dicens.⁊ q̄libet ꝑsona formal'r dicit:⁊ nulla dicit alia ablatiue. Alio⁹ accipit̄ ꝑsonal'r:⁊ sic denotat̄ significare illã relationẽ oꝛigis q̄ ē gignẽtis ad genitũ.⁊ ℔ mõ solus pr̄ dicit.nõ qdē verbo sed vbũ:⁊ ℔ mõ logt̄ Ric.6.de tri.c.ii.q solus pr̄ dicit. Alio mõ põt significare istã hitudinẽ rõnis q̄ est declarare:⁊ ℔ ꝓput declarare ꝺuenit alicui formal'r. ⁊ sic vbũ dicit oĩa declarabilia:⁊ seipsuz seipso formal'r.⁊ de ℔ loquit̄ Aug.7.de tri.c.3.vel.i6.Si.n.hoc vbũ qō nos ꝓferim⁹ tpale ⁊ trãsitoꝛiũ:⁊ seipsuz oñt : ⁊ illud de quo logmur:q̄to magis vbũ dei p qō facta sũt oĩa ꝛc̄.⁊ sic ē eẽntiale:⁊ appꝛopat̄ vni ꝑsone . nã q̄libet ꝑsona declaratur sua itelligẽtia q̄ in ipsa ē.appꝛopat̄ tñ filio: vt patebit ex dubitatiõe sequẽte. Quarto significare põt istã eandez hitudinẽ declarãtis ꝓput ꝺuenit alicui nõ formal'r ſz ꝑncipiatiue:⁊ hoc mõ dr̄ de pre q dicit de vbo.⁊ isto mõ loquit̄ Aug.7.de tri.c.i.vel.2.q pr̄ dicit vbo.hoc ēt mõ loquit̄ Aug.i5.de tri.c.i4.vel.35.q pr̄ seipsuz dicẽs genuit filiũ sibi eq̄lẽ per oĩa.vbi accipit dicere ꝑ ꝑncipiatiue ꝺclarare:ſz nõ addat ibi illud ꝑncipiatiuũ quo pr̄ dic̄.⁊ sic ꝑncipale significatũ ei⁹ ē eẽntiale:ꝺnotat tñ notiõale:vt.ſ.dictũ est de dono. ¶ In q̄ igit̄ hitudie ꝓstruit̄? Dico q si dicere sic sũptũ eẽt idē qõ cãre ꝺnotareť brẽ rõnẽ ꝑncipy actiui subauctoꝛitatiui:ſz qꝛ nõ sũt idez. iõ dico q denotat̄ brẽ rõnẽ formalẽ ꝑncipy subauctoꝛitatiui.⁊ in hitudie talis ꝑncipy ꝓstruit̄. ¶ Sz tunc ibi est vnũ dubiũ.vtrũ declarare formal'r oē declarabile sit p ꝑriũ vbi. ¶ Dicũt alig q sic.qꝛ ex vi ꝓcessiõis sue ℔ sibi ꝛpetit.ſz de hoc dictũ est.ſ.di.z7.q.3.Et gnāl'r cũ istõ vbũ declarare dicit rel'onẽ rõnis:⁊ nulla talis ē ꝑba alicui ꝑsone:neq̄ icludit̄ in ꝑpo alicul⁹,sicut ꝓbatũ ē di.i8. De z.q.

de dono. hoc manifestare nō est ꝓp̄uz v̄bo: nec ĩcludit in ei⁹ ꝓp̄o: sed tm̄ est ei appꝛopatū ꝓ eo qō v̄bū ex vi ꝓductiōis sue hz noticiā actualē sibi cōicatā. pr̄ ām̄ lz beat eandē noticiā: tm̄ ex ea vi q̄ ꝓducit est memoria: ꝛ nō ꝓducit inq̄tū actual' noticia. Noticie. n. actuali vñ actualis ꝓuenit declarare: ꝛ iō declarare magis ꝓuenit cū ꝓꝛio filꝰ q̄z cū ꝓp̄o aliaz ꝓsonaz: ꝛ ita magis sibi appꝛopriat. vere tm̄ est in oi alia ꝓsona: qz q̄libz hz actualē declarationē inq̄tuz ē actualis noticia. ꝛ eque declaratiꝫ real'r sic̄ est illa noticia actualis q̄ est v̄bū. declarat igit formal'r pr̄ oia seipso: sic̄ filiꝰ formal'r declarat oia seipo: ꝛ spūs scūs formal'r oia seipso declarat. declarāt etiā pr̄ ꝛ filiꝰ spū scō p̄ncipiatiue: lz isti modi accipiēdi declarare formal'r ꝛ p̄ncipiatiue nō sint ita vsitati. sicut illi gbꝰ v̄buz dicit declarare formal'r: ꝛ pr̄ p̄ncipiatiue v̄bo. ꝛ ratio maioris vsitatiōis istoz verboz est ꝓpter appꝛopriationem noticie actualis ad verbum.

Ad secūdā questionē ꝺcedo negatiuā ptē qōnis pp rōnē Aug. 7. de tri. c. 4. cuiꝰ declaratio ē ista. Actꝰ eēntialis nō pōt cē alicuiꝰ suppositi mediāte aliquo p̄nō vt quo nisi illud sit tali ꝓsone p̄nᵐ eēndi formale: vt pr̄ sapit sapia ĩgenita. vel sit p̄nᵐ sibi essendi p̄ncipiatiuū. quō magr̄ ꝺcedit q̄ filiꝰ sapit sapia ĩgenita a q̄ hz q̄ sapiat. vel sit p̄ncipiū subauctiuū rᵘ tal' actus quō ꝺcedit q̄ pr̄ creat v̄bo: sz filiꝰ siue sapia genita nō ē patri p̄nᵐ eēndi formale: nec p̄ncipiatiuū: nec p̄nᵐ actiᵐ subauctiuū respectu actus eēntialis: qz v̄bū nō ꝓducit istū actū in se: sz cōicat sibi a pr̄e ꝛ p̄nᵐ actiuū subauctiuuz hz rōnē ꝓducētis actꝰ. respectu cuiꝰ dr̄ p̄nᵐ tale. quō ꝺcedit q̄ pr̄ creat v̄bo. sape aūt ē actꝰ eēntialis. g̃ pr̄ non sapit sapiētia genita. ꝺcedit autē magister ꝛ bene q̄ pater est sapiens sapiētia ingenita sicut formali p̄ncipio. filius aūt sapit sapia ĩgenita: sicut p̄ncipio p̄ncipiatiuo.

Ad argumētū in oppᵐ dico q̄ Anſel. accipit ibi dicere mere eēntial'r. ſ. pro actual'r itelligere sic̄ exp̄sse vult. c. eodē. vbi vult q̄ sunt vnꝰ dicēs. sic̄ sūt vnꝰ itelligēs. ꝛ lz q̄libet dicat ēt quēlibet: tm̄ sūt vnꝰ in rōne dicētis ꝛ dicti: sicut sūt vnꝰ intelligens ꝛ vnū itellectū. ꝛ iste modus ē valde extēsiuꝰ huiꝰ nois: qō ē dicere: qz nec significat illā relationē origis: nec ꝺnotat eā: sic̄ nec itelligere vel sape: ꝛ hꝫ mō nō dicit Augu. q̄ pr̄ dicit v̄bo. ¶ Sed quō ꝺcedit q̄ spūs scūs dicit v̄bo. ¶ Rñdeo. sic̄ itelligit v̄bo: lz nō ꝓ exp̄mere: nec ꝓ declarare nisi accipiat formal'r: qz spūs. ſ. formal'r declarat oē declarabile. nō aūt ꝓ declarare p̄ncipiatiue: nisi forte respectu creature: qz loquēdo de manifestatione creature illā efficit tota trinitas: ꝛ qz absolute sup̄ manifestationē formalē v̄bi nō ꝺparādo ad creaturā. spūs. ſ. nō hz aliquā rōnē p̄ncipij: qz nō dat v̄bo illud q̃ formaliter v̄bū ē manifestatiuū. iō nō videt aliquoꝰ ꝺcedēdū. nec Anſ. dicit. q̄. ſ. ſ. dic̄ v̄bo: lz videat oia in v̄bo. ita etiā q̄libz btūs videt oia in v̄bo: ꝛ q̄libet pª videt in q̄libz hꝫ Aug. 15. de tri. c. 14. lz dicere v̄bo vr̄ ꝺportare aliq̄z auctē dicētis v̄bo respcū v̄bi inq̄tū ē declaratiuū formal'r.

Ad aliā questionē de. ſ. ſ. ꝓcedēdū est eodē mō quo in ꝓcedēti. q. ꝓcessuz est. ꝛ p̄mo de volūtate nr̄a vbi dico q̄ amoꝛ in nobis vt ꝓducꝰ: hz ad volūtatē vt ꝓducētē relationē secundi modi: ꝛ illa forte ē mutua. hz ēt aliā relationē ad obz ptinētē ad 3ᵐ modū relatiuoz: ꝛ illa nō est mutua: qz sic̄ scia referr̄ ad scibile ꝛ nō ecōuerso: ita amoꝛ ad amabile ꝛ nō ecōuerso. ꝛ sic̄ amoꝛ hz formal'r bitudinē aliquā ad obm: ita illud qō ꝓducit amoꝛez posset denoiari ab illa bitudie si eēt v̄bū ipositū hoc significās actiue. ¶ Ita dico in diuinis. q̄. ſ. ſ. ex vi ꝓductiōis sue: nō qdē ꝓp̄e: sz appꝛopate est amoꝛ oīs amati nēcio: ꝛ iō hz aliquā relationē rōnis formal'r ad sic amatū. ꝓducēs aūt ipsuz pōt denoiari ab eadē bitudine q̃si p̄ncipiatiue: ꝛ ista bitudo vt p̄ncipiatiue denoians ipoꝛtat ꝓ hꝫ v̄bū diligere q̃n dicunt pr̄ ꝛ filiꝰ diligere se spū. ſ. hꝫ qppe est patrē ꝛ filiū ꝓducere amoꝛē q ē pr̄is ꝛ filꝰ: sic̄ pr̄ez dicere se v̄bo est ꝓducere verbū: qō est declarās ipsuz patrem.

Ad p̄mū dico. q̄ nec mere essential'r: nec mere notional'r tenet: sz ꝺnotat notionē. ſ. ꝓductionē. ſ. ſ. ꝛ significat illā bitudinē ꝺsequētē spm̄. ſ. ad amatū: nō qdē formal'r sz p̄ncipiatiē: ꝛ rōne istiꝰ bitudis ꝺñtis eēntiale est q̃tū ad terminū illiꝰ bitudis: qz terminus ille nō tm̄ ē. ſ. ſ. sz ēt oē nēcio amabile: ꝛ quo ad illō fit ꝺuersio: nō aūt quo ad notiōale cōnotatū. ¶ Per hꝫ pz ad zᵐ. ꝛ istud posset manifestari in exēplo de dicere: qz eo mō quo ꝺcedit patrē dicere v̄bo: dicere nō est mere eēntiale: neq̃ mere notiōale: sz ꝺnotat notionale. ſ. gignitionē ꝛ ipoꝛtat in genito bitudinē declaratiui q̃ ē ad oē declarabile. sic̄ huiꝰ lz nō ita pfecte pōt haberi i hoc qō ē mitti: qō ꝺnotat in dīnis ꝓcessionē eternā passiuā lz signet p̄ncipal'r effctm̄ tpalē: ꝛ q̃tū ad illō qō signat tota trinitas opat̄ effectū illū: sed q̃tū ad notionē illā nō respicit totā trinitatē in rōne p̄ncipij. filiꝰ. n. pōt mitti a. ſ. ſ. lz nō sit a. ſ. ſ. ¶ Ad zᵐ. lz posset fieri vis in ista ꝓp̄one q̄ ly se posset ꝺstrui trāsitiue vel recipꝛoce: de q̃ duplici cōstructiōe habet ab illo Petro belie super Prisciānū de ꝺstructiōe. ꝛ pz in illo sophismate. isti pugnāt vt vincāt se. ꝛ vr̄ fm aliquos magis ꝺcedēda ꝓpō ꝓput se cōstruit trāsitiē q̃ recipꝛoce: ꝓ eo q̄ spūs. ſ. hꝫ eos spirat̄ a pr̄e ꝛ filio volūtate ꝺcoꝛdi inq̄tū. ſ. pr̄ ipēdit amoꝛē filio: ꝛ filius repēdit hꝫ Richardū de tri. tm̄ dicēdo ꝺñr his que dicta sūt. di. iz. de ista mā q̄ pr̄ ꝛ filiꝰ spirāt formal'r volūtate inq̄tū vna est: nō aūt ipsa relatio ꝺcoꝛdie pr̄is ad filiū ꝛ ecōuerso est formalis rō spirādi: qz nō videt pr̄ ꝛ filiꝰ inq̄tū hñt respectū oꝛigis ad. ſ. ſ. habeāt mutuā relationē adinuicē. tūc. n. nō haberēt tm̄ mutuā relonem oꝛigis p̄rnitatis ꝛ filiatiōis. hoc inquā dicēdo q̄ lz habētes vnā volūtatē ꝺcoꝛdēt in ea formal'r: tm̄ ꝺcoꝛdia nō ē per se rō sed volūtas vna: ꝛ q̄ fecūditas plena sit ita in vna sicut in duabꝰ. iō tm̄ duo spirāt: qz p̄intelligit̄ illa fecūditas vna eē in duobꝰ anteq̃ habeat terminū. ¶ Potest tm̄ ꝺcedi ꝺña. q̄ eadē est veritas accipiēdo ly se sic vel sic. ꝛ tūc ꝺcedo ꝺñs. q̄ pr̄ se diligit spū. ſ. ꝛ cū dicit. diligit se in p̄mo signo oꝛigis. ꝺcedo. sz tūc diligit se voluntate vt in ipso est formal'r. spirādo aūt spūz. ſ. q nēcio est amoꝛ eiꝰ diligit se spū. ſ. q̃si p̄ncipiatiue. quō ēt diligit filiū spū. ſ. ¶ Ad vltimū dico. q̄ nō oz ꝺcedere patrē ꝛ filiū diligere creaturā spū scō sicut diligūt se spū scō: quia iste modus diligēdi vt sumit̄ p̄ncipiatiue vr̄ eē p̄ illiꝰ termini dilectiōis: cuiꝰ ipsa dilectio est formal'r ex hꝫ q̄ est p̄ncipiata. sic enī diligere obm est p̄ncipiare amoꝛē: q vt p̄ncipiatꝰ est formal'r illiꝰ obti. spūs aūt scūs ex vi p̄ncipiatiōis sue neq̃ p̄: neq̃ ꝺcomitāter est amoꝛ creature: qz creatura tm̄ ꝺtingēter amat̄ a deo: lz aūt ex vi ꝓductiōis sue ꝓ sit amoꝛ eēntie: tm̄ ꝺcomitāter pōt dici amoꝛ filꝰ: qz ille ꝓsone sūt in nā ꝓ amata ex nēcitate illiꝰ nature. ꝛ ita posset ꝺcedi. q̄ pr̄ nō diligit creaturā spū scō eo mō quo filiū: qz nō ꝓducit amoꝛē q ex vi ꝓductiōis sue sit amoꝛ creature: īmo ꝺpleta ꝓductiōe nēcia illiꝰ amoris adhuc est ꝺtingētia vt iste amoꝛ sit creature: ꝛ hoc ē in potestate nō tm̄ ꝓducētis hūc amoꝛez: sed etiā istius amoris ꝓducti: qz ita ꝺtingēter amat spūs sanctus creaturam sicut pater ꝛ filius.

¶ Post p̄dicta interius cōsiderari atq̃ subtiliter inquiri oz. vtrū ꝓp̄rietates ꝓsonaz quibꝰ ipse ꝓsone determinant̄ sint ipse ꝓsone: ꝛ sint

deus.i.diuina eẽntia:an ita sint in ꝑsonis: vt nõ sint ꝑsone:ac ꝑ hoc nec diuina eẽntia. Qz enĩ in ꝑsonis sint ꝓꝓietates:nemo ifiçiari audet:cũ apte clamet auctoritas q̃ in ꝑsonis est ꝓꝓietas: 7 in eẽntia vnitas. Supius quoq; multis scõz testionijs astruxim⁹ ꝑsonas ꝑ ꝓꝓietates distigui atq; determiari: ipsasq; ꝓꝓietates tres.s.ꝓꝓijs exꝑssim⁹ vocabulis. Cũ ergo ꝓꝓietates ipe ab eterno fuerit:qb⁹ ipse ꝑsone determinant 7 differũt: quõ eẽnt si in eis nõ essent: 7 quõ in eis eẽnt 7 ipse ꝑsone nõ eẽnt:qn ibi eẽt multiplicitas? Quocirca sicut ꝓꝓietates eẽ in ꝑsonis:ita 7 eas ꝑsonas eẽ ꝛfitemur:sicut supra auctoritate Hiero. vt nõ pigeat reuocare ad mẽtẽ. ꝓtestati sumus in expõne fidei ita dicẽtis. Sabellij bere sim declinãtes:tres ꝑsonas exꝑssas sub ꝓꝓietate distinguim⁹. Nõ.n.noia tm̃mõ: sz ẽt nominũ ꝓꝓietates.i.ꝑsonas: vel vt greci exꝑi mũt hypostases hoc ẽ subsistẽtias ꝛfitemur. Ecce apte dicit ꝑsonas ꝓꝓietatib⁹ distingui: 7 ipsas ꝓꝓietates eẽ ꝑsonas: cui⁹ hic verba ꝑstringim⁹:qz supra latius posuimus.

¶ Cũq; de simplicitate deitatis supra dissereremus auctoritatib⁹ sanctoz.s. Augu. hyla. Jsido.necnõ 7 Boetij.euidenter mõstrauimus deuz hoc eẽ oino qõ in se hz: excepto q̃ pr̃ hz filiũ:nec est fili⁹: 7 fili⁹ hz patrẽ:nec est pater: 7 sic eẽ ĩ nã triũ: vt q̃ hz hoc scit qõ hz: 7 totũ qõ ibi est vnũ eẽ vnã vitã eẽ. qõ mõ nõ iteram⁹ ne fastidiũ lectori igeram⁹. Si ꝑ ꝓꝓietates ibi sũt: singula eaz est id in quo ẽ: 7 vnũ eadẽq; vita singule sũt. Fateamur ergo 7 ꝓꝓietates eẽ i trib⁹ ꝑsonis: 7 ipsas eẽ ꝑsonas atq; diuinã essentiã. Distin. XXXIII.

Circa distinctionẽ .33. q̃ro sine argumentis. ¶ Primo vtrum ꝓꝑetas sit idez cuz persona. ¶ Et secundo sine argumẽtis. vtz ꝓꝑetas sit idẽ cũ eẽn⁹.

¶ Predictis ãt adjciẽdũ ẽ: q̃ qdã puersi hoies i tãtã ꝑsilierũt isaniã: vt dicerẽt nõ idẽ eẽ nãz dei 7 ꝑsonã siue hypostasiz dicẽtes eãdẽ eẽntiã nõ posse eẽ pr̃ez 7 filiũ sine ꝑsonarũ ꝛfusiõe. Si.n. ĩqunt ea eẽntia q̃ pr̃ est filius ẽ: idẽ sibi pr̃ ẽ 7 fili⁹. Si hãc rẽ dicis eẽ patrẽ: aliã quere quã dicis eẽ filiuz. Si vero aliã nõ queſieris: sz eãdẽ dixeris: idẽ genuit 7 genit⁹ est. Propter hec 7 hõ inter nãz 7 ꝑsonã diuidũt ita: vt nõ recipiãt vnã deitatis nãm 7 simplicẽ eẽ tres ꝑsonas. Jdcq; testimonio Hylarij defendere nitunt̃: q̃ in. vij. li. de trini. querẽs. vtrũ aplus spũz dei noians: 7 spiritũ xpi idẽ significauerit vtroq; verbo: inqt ita. Hẽtiũ ꝓdicatoz volẽs nãe vnitatẽ in patre 7 filio docere ait. Spũs dei ĩ vobis ẽ. Si qs aũt spũm xpi nõ hz: hic nõ est ei⁹. Si aũt spũs ei⁹ q̃ suscitauit Jesuz 7c̃. Spũales oẽs sum⁹ si in nobis est dei spũs: sed 7 hic spiritus dei est 7 spũs xpi. Et cũ xpi spũs in nobis est: ei⁹ spũs in nobis est q̃ suscitauit xpm. Et cũ eius q̃ suscitauit xpm in nobis est spiritus: 7 spũs in nobis est xpi. Nec tñ nõ dei est spũs qui in nobis est. Distin. XXXIII.

Vero circa distinctionẽ .34. am: sine argumẽti. An persona sit idem cum essentia.

Circa istas tres qõnes. non opz imorari: qz eaz solutio pz ex dictis alibi di.z.q.illa. vtruz cũ vnitate eẽntie stet pluralitas ꝑsonaruz vbi ostensuz ẽ q̃lr ꝓꝑetas ꝑsonalis nõ ẽ idẽ formaliter cũ eẽntia. distin. ẽt. z6. ℈ ꝓpositinũ ostẽsuz ẽ q̃liter ꝓꝑetas nõ est idẽ formaliter cũ ꝑsona. Illud ẽt qõ dictũ est de nõ idẽtitate formali ꝓꝑetatis cũ eẽntia cõcludit q̃ ꝑsona nõ ẽ idẽ ꝑmo formaliter cũ eẽntia. ¶ Et q̃ aliq̃ distiguũt iter oia ista. q̃ tñ differãt rõne: iprobatũ est di.z. 7 di.8. in ꝑsili de attributis. 7 di.iz. ℴ distictiõe emanationũ in dinis. 7 alis: 7 tñ cũ ꝟ q̃ istud nõ ẽ idẽ formaliter illi stat q̃ ve 7 simpliter sit idẽ sibi: imo ꝟ ẽ neciũ ꝓꝓ ꝑfectã simplicitatez dinaz q̃ segt̃ ex ꝑfecta ifinitate illi⁹ eẽntie: ꝓꝓ quã simplicitatẽ 7 ifinitatẽ nõ põt illa eẽntia eẽ in aliquo cũ aliqua realitate in eodẽ: nisi illa realitas sit ꝑfecte eadẽ sibi: 7 istud dictũ est cõfirmatũ ꝑ cõe dictũ antiquoz: q̃ ꝛcesserũt mltas ꝓdicatiões eẽ veras in diuinis per idẽtitatẽ: nõ formaliter: qõ nõ videt̃ itelligibile nisi ꝑ ꝟ q̃ ꝓdicatũ erat vere idẽ cũ subto: 7 ex hoc erat ꝓpõ affirmatiua vera ꝑ idẽtitatẽ: 7 tñ ꝓdicatũ nõ erat idez formaliter cũ subo: 7 ꝓꝓ hoc nõ erat ibi ꝓdicatio formalis. Et q̃ sit distinctio idẽtitatis formalis ab idẽtitate simpliter tactũ est di.8.q. de attributis: 7 alꝫ frequẽter. 7 ideo nunc transeo.

¶ Cũq; supra disseruerim⁹ ac plura dixerim⁹ de his cõiter que fm substãtiã de deo dicuntur: eoz tñ quedã spãlez efflagitãt tractatuz: de q̃bus ammodo tractãdũ est. i. de scia: ꝑsciẽtia: ꝓuidẽtia: dispõne: ꝓdestinatiõe: volũtate: 7 potẽtia. Sciẽdũ ergo est: q̃ sapia vel sciẽtia dei: cũ sit vna 7 simplex: tñ ꝓꝓter varios rerũ status 7 diuersos effect⁹: plura ac diuersa sortit̃ noia. Dicit̃.n.nõ tãtuz sciẽtia: sz etiã ꝑsentia vel ꝓuidẽtia: dispõ: ꝓdestinatio: 7 potẽtia. Et est ꝑsciẽtia siue ꝓuidẽtia nõ de futuris tm̃: sz de oib⁹ de bonis. s. 7 de malis Dispõ vero de faciendis. Predestinatio de oibus saluandis: 7 de oibus bonis: q̃bus 7 hic liberant̃ 7 in futuro cozonabunt̃. Predestinauit.n. de⁹ ab eterno hoies ad bona eligẽdo: 7 ꝓdestinauit eis bona ꝓparãdo. Qz homines ꝓdestinauit: apls ostẽdit dicẽs. Predestinauit quos ꝑsciuit fieri ꝛformes imagi-

nis filij sui: ⁊ alibi. Elegit nos ante mūdi cōstitutionē vt essem⁹ sācti ⁊ imaculati. Or autez bona eis p̄parauerit: ꝓpheta Esaias oñdit dicēs. Oculus nō vidit de⁹ absq̄ te q̄ p̄parasti diligētibus vel expectātibus te. Ergo ab eterno p̄destinauit quosdam futuros bonos ⁊ btōs. i. elegit vt essent boni ⁊ bti: ⁊ bona eis p̄destinauit. i. p̄parauit. Prouidentia aūt est gubernādoz: quevtiqz eodē mō videtur accipi quo dispō. Interdū tñ, puidētia accipit pro p̄sentia. Sapia vero vel scia que de oibus est. s. bonis ⁊ malis: ⁊ de p̄sentib⁹: p̄teritis: ⁊ futuris: ⁊ nō tm̄ de tp̄alib⁹: sz ēt de eternis. Nō. n. ita scit de⁹ ista tp̄alia vt seip̄m nesciat, sed ipse solus seipsuz perfecte nouit. cuius sciētie comparatione omnis creature scientia imperfecta est. Distin. xxxv.

Circa distinctionē 35. quero vtrum in deo sint relatiōes eterne ad oia scibilia vt gditatiue cognita. Or sic. Aug. 83. q. qōne. 46. Idee sunt formе eterne ⁊ incōmutabiles in mēte diuina: ⁊ nō absolute: ergo respectiue: ⁊ nō nisi ad alia a se vt gditatiue cognita. q̄re distinguunt̄ sz distinctiōez istoz. ¶ Itē Auic. 8. metaphice. c. 7. cōcedit in deo esse relationē dei vt itelligētis ad formas itellectas. ¶ Itē. deus nouit distincte alia a se. ergo per aliquas distictas rōnes cognoscēdi: ⁊ ille nō possunt eē absolute. ergo relatiue. ¶ P. sz Aug. 5. sup geñ. c. 7. oia in deo sunt vita. ⁊ idē videt dicere sup Jo. oia in ipso vita erant. nō vita eterna creata sed creatrix. hoc nō est verū loquendo de ipsis obiectis formal̄r in se. igit̄ de ipsis rōnibus formalibus qb⁹ cognoscūtur. ¶ Cōtra. igit̄ ille relatiōes eēnt reales qō est ꝓtra dictū in distin. 30. pbō ꝓñtie. qz deus p̄us intelligit alia a se q̄z intelligat se itelligere illa: quia actus reflexus p̄supponit actū rectū. ergo ille relatiōes que essent in deo ad alia essent in deo ex natura rei: ⁊ nō p actū itellectus cōsiderātis illā itellectionē. sed qō est ibi ex nā rei: ⁊ nō in obto vt cognitū est: est reale. ¶ P. qua rōne eēnt relatiōes eterne in deo ad oia cognita pari rōne: ⁊ ad oia volita vt volita: ⁊ tūc ille relatiōes eēnt reales: qz p̄us vult alia eē q̄z intelligat se velle illa: ⁊ ita relatio volūtatis eius ad alia erit realis: qz nō est in aliquo vt cognitum est.

Suppositо q⁹ deus sit intelligēs ex di. z. ⁊ q⁹ essentia sua sit p̄m obiectuz in rōne sui ex qōne de subto p̄mo theologie: ⁊ q⁹ intellect⁹ suus sit oiuz itelligibiliū: nō quidē potentia sed actu ⁊ simul ex distin. z. ⁊ hoc distincte: qz impfectiōis est in itelligente cōfuse itelligere. ¶ Circa istā qōnē notādū est. q⁹ ad intellectionē alicuius tria vident̄ ꝓcurrere. vz. obiectum cognoscibile: intellectus ipse: ⁊ rō cognoscēdi. In intellectu aūt vt potētia est: nō oz ponere distinctionez ad hoc vt distincte itelligat: qz etiā intellectus noster vt videt̄ oino indistinctus fm rōnē potētie pōt plura itelligere. igit̄ si est distinctio: q̄rat̄ in obiecto vel rōne cognoscendi obiectū: vel in ipsa intellectione.

Ponuntur igit̄ relatiōes esse eternas i deo ad alia a se cognita simplici intelligētia: ⁊ q⁹ iste relatiōes sint in eēntia: vt est rō cognoscēdi: ꝓpter hoc q⁹ nihil est rō cognoscēdi plura: nisi vt illa ratio appropriatur aliquo modo illis plurib⁹ obiectis cognitis. ¶ Qō etiā cōfirmat̄ per hoc q⁹ cognitio fit per simile. ergo oportet rōnē cognoscēdi habere aliquā rōnē ꝓpriā silitudinis ad ipsuz obiectū cognitū. p̄pter igit̄ istā determinationē: ⁊ istā assimilationē rōnis cognoscēdi ad obiectū ponunt̄ rel̄ones eterne tanqz rationes determinātes eēntiā vt rō itelligēdi: ⁊ qbus ipsa essentia sit distincte silis obiectis cognitis.

Aliter ponitur q⁹ iste relatiōes sunt in essentia diuina vt est obiectum cognitū. intelligit̄ eni ipsa oīno p̄ma intellectiōe vt penit⁹ indistincta: sed ad hoc vt postea creatura itelligat̄ intellectus cōparat ipsaz p̄mo cognitā ad creaturā sub rōne imitabilis: ⁊ tūc itelligēdo eēntiā vt imitabilē intelligit creaturā p illud obiectū p̄muz sic sub tali rel̄one rōnis cōsideratū. ¶ Et differt ꝑ opi. a p̄ma sicut isti modi dicendi: quoz vn⁹ poneret spēz cādē eē rōnē cognoscendi p̄ncipiū ⁊ ꝛcl̄onē. nō tm̄ nisi vt sub distinctis rel̄onibus rōnis coꝛrñdētib⁹ istis cognitis sub ꝓpꝛys rōnib⁹ alius diceret ipsuz p̄ncipiū sic cognitū eē rōnez cognoscēdi cōclusionē: ⁊ hoc nō vt p̄n⁹ absolute intellectū. sz in cōparatione siue in relatiōe ad cōclusionez. Ild. quo. 5. qō. 3. ⁊ quo. 2. q. pri. ⁊. 8. ⁊ quoli. 9. q. 2.

Contra cōclusionē in qua ꝓcordāt iste opiniones. s. q⁹ iste relationes rōnis sunt necessario ponēde in deo distincte ꝑz rōnem ad hoc vt intelligant̄ creature distincte in deo i ratione obiectoz. ¶ Arguit̄ p̄mo sic. iste rōnes sūt cognoscibiles ab intellectu diuino. quero qua rōne cognoscēdi. si alys rōnibus determinātib⁹ eēntiā vt est rō: vl̄ determinātib⁹ essentiā vt est p̄mū obm̄ respectu obiectoruz scōoz: procedit in infinitū: qz iterū ad istas alias rōes intelligēdi p̄cedēt alie. ⁊ sic nunqz iste alie rōnes sūt itelligibiles a deo: qz oportebit ipsuz añ ipas itellectas itelligere alias infinities infinitas. q̄ dz dare q⁹ iste rōnes possunt itelligi a deo p essentiā: vt vñ acceptā siue vt p rōnem: siue vt iste cognoscant̄ per ipsaz vt p p̄m obm̄ cog⁹ absolute: ⁊ qua rōne ista poterūt cognosci p eēntiā: vnō essentia nude: pari rōne ⁊ ipsa obta scōaria alia: qz videtur iste rōnes habere rōnes distinctoz oboz sicut ⁊ alia. ¶ Sz dices q⁹ iste rōnes cognoscunt̄ ab intellectu diuino p ipsa obiecta ad q̄ sunt: ita q⁹ eēntia sub rōnib⁹ istis est rō cognoscēdi obta alia: ⁊ illa cognita simul cū essentia sub diuersis rōnib⁹ sunt rō cognoscendi istas rōnes: sicut extrema rel̄onis vident̄ eē rō cognoscēdi rel̄onē. ¶ Hoc vī vilificare itellectū diuinū: qz tūc eēt passiu⁹ respectu alioz oboz cognitoz p istas rōes: p q̄ obiecta actuabit̄ ad cognitionē istaz rōnū. ¶ P. z° cuiuscunqz obti rō aliq̄ cognoscēdi determiate pōt eē aliqd limitatū ad illud: eiusdez pōt eē aliqd illimitatū ad illud ⁊ ad aliud. sed si eēntia eēt limitata respectu alicuius vnius determinati cognoscibilis ipsa esset determinate rō cognoscēdi illud absqz oī respectu rei ⁊ rōnis. igit̄ si ipa sit illimitata rō respectu pluriū cognoscibiliū pōt eē ex se rō cognoscēdi qōcūqz illoz: ⁊ oia illa sine oī rel̄one rei ⁊ rōnis. ꝓbō maioris. illimitatio nō aufert ab aliq̄ aliquā pfectionē: sz stāte pfectione que erat ad aliqd q̄si ponit simile pfectionē ad aliud: ⁊ iō sicut dictū fuit di. 7. ⁊ di. 28. ideterminatū ex illimitatiōe. s. qō est ideterminatuz ad plura positiua ex seipso est determiatū ad qōlibet illoz determiatiōe repugnāte ideterminatiōi ad ꝺdictoria. ꝓbō maioris. eēntia ponit̄ ꝓpa rō cogscēdi seipaz: ⁊ ꝺ siue vt obz p̄m: siue vt rō cogscēdi obm̄. ⁊ istud ꝓpetit essentie mere sub rōne absoluta sine oī respectu rei: qz respectus realis nō est in eadē psona ad se sine oī ēt respectu rōnis. pbō. qz ista itellectio nō est collatia vl̄ ꝓpatia nec negociatiua, igit̄ p eā nulla rel̄o rōnis causat̄ i aliq̄.

¶ P. 3°. vnius operatiõis 03 dare vnũ ꝑncipiũ quo ꝑ se vnũ ⁊ obz ꝑ se vnũ: ⁊ ꝫ maxime in simpl'r ꝑma opatiõe q̃lis ē itellectio diuina. rel'o autē rõnis ⁊ ens reale nihil vnũ ꝑ se faciũt: qz nõ pñt ēt hr̃e ꝑ se vnitatē scõi modi ꝑ se q̃ minoz est q̃z eẽntialis vnitas. nõ. n. põt rel'o rõnis cõ sequi rem ex nã rei: ⁊ iõ nõ põt eẽ passio ei⁹. g̃ eẽntia siue vt obm siue vt rõ itelligẽdi. ⁊ illa rel'o rõnis nõ sũt vnũ ꝑ se obm: nec vna rõ itelligẽdi. g̃ 03 dare altez̃. s. p̃cise in rõne ꝑmi obi: vel vt rõne quo p̃cise. nõ aũt p̃cise illã relationẽ rõnis: qz ipsa nõ est ꝑmũ obm cognitũ: quo cognito cognoscat̃ aliqd aliud ad qõ est ille respectus. nec est etiã rõ q̃ inte⁹ diuin⁹ habeat itellectionẽ bui⁹ obti. s. lapidis: qz itelligere lapidẽ est pfectio simpl'r: ita q̃ itell's dinus nõ cẽt oino pfect⁹ si nõ itelligeret lapidẽ. nulla ãt rel'o vr̃ eẽ rõ inherẽtie alicui⁹ pfectiõis simpl'r. g̃ 03 dare p̃cise eẽntiã q̃ subest isti relatiõi tanq̃z p̃m obm: quo cognito cognoscat̃ lapis: vel tanq̃z rõnẽ formalẽ itelligendi lapidẽ. ¶ Et ex hoc vltra oñdit̃. q̃ frustra ponit̃ tal' relatio determinãs ipsaz eẽntiã. nã ipsa sub respectu rõnis est formal'r ifinita: qz itell's quõcũq̃ ꝓparet eẽntiã: ⁊ ꝓ hoc causet in ea rel'onẽ rõnis nõ cõparat eã nisi vt ẽ formal'r ifinita. ⁊ ita vt est sub tali rel'one formal'r est ifinita: ⁊ ꝓ oñs ita idetermiata vt est sub illa rõne sic̃ ꝯz se. ⁊ ita vt est sub ꝑma rõne põt fundare aliã ꝓpter sui finitatẽ sic̃ ꝯz se põt. igit̃ ꝑ rel'onẽ rõnis nõ determinat̃.

Cõtra opinionẽ ꝑmã spāl'r videt̃ seq̃ q̃ iste relatiões erũt reales: qz rõ itelligẽdi vt est rõ ꝓcedit nāl'r itellectionẽ: ⁊ ꝓ oñs quo ad nihil: qõ est ei⁹ vt est rõ itelligẽdi causat̃ ꝑ itellectionez: nec seq̃t̃ itellectionẽ. Si igit̃ sub rel'one rõnis est rõ intelligẽdi lapidẽ: illa rel'o nõ ꝓducit̃ in eẽntia intellectiõe lapidis: qz ꝓcedit nāl'r illã itellectionẽ. g̃ alia ꝓducer̃: ꝯz ista nõ ꝓcedit nisi illa q̃ est eẽntie vt eẽntia. hac ãt nõ ꝓducit̃: qõ ꝓcedit̃ ab eis vbi min⁹ vr̃ de psonis diuinis: ⁊ de ꝑn⁹ ꝓducẽdi eas. igit̃ ista rel'o erit i eẽn⁹: vt ẽ rõ: ⁊ nõ ꝑ aliquã actionẽ ite⁹. ¶ P. ꝯz aliq̃s istoz ad distictionẽ realẽ i ꝑncipiat] sufficit distin⁹ rõnis i ꝑncipys. g̃ ista distin⁹ rõis vt ẽ rõ itelligẽdi a. ⁊ b. sufficiẽs ẽ ad distinctionẽ realẽ ipsi⁹ a. ⁊ b. ¶ P. res ex̃ imediate itelligerent̃: qz tota distinctio q̃ ponit̃ itra ꝓcedit itellectionẽ. nihil igit̃ itra termiat itellectionẽ q̃si obz scõarium.

Cõtra secũdã positionẽ spāl'r sic. oĩs rel'o rõis q̃ est in obto ex hoc q̃ ꝓparat̃ ꝑ itellectũ ad aliud est i eo p̃cise: vt est ens diminutũ hñs eẽ in itellectu: vt cognitũ in cognoscẽte. ⁊ posset eẽ in eo si ꝑ ipol'e illud nõ hr̃et eẽ eẽntie: dũ tñ hr̃et sil'i mõ eẽ in itellectu ꝓparãte. igit̃ iste rel'ones erũt in eẽntia diuina p̃cise vt hz eẽ diminutũ in itellectu ꝓparante eẽntiã ad creaturã: ⁊ nõ vt eẽntia est aliqd in se: ⁊ vltra eẽnt in essentia si ꝑ ipol'e illa eẽntia nõ eẽt: dũ tñ ab aliquo itellectu itelligẽte ꝓpareť ad eosdẽ termios. ⁊ vltra. si ꝑ ipossibile eẽnt duo dy eẽnt i itellectu hui⁹ dei ꝓparãte istũ deũ ad creaturas: ⁊ nõ in isto deo in se. ¶ P. de⁹ ꝑus natural'r est imitabilis a creatura q̃z ꝓpareť vt imitabilis: qz. n. est imitabilis: iõ vere ꝓpat̃ vt imitabilis a creatura: vt vr̃. ⁊ nõ ecõuerso. igit̃ añ istã ꝓpationẽ factã ꝑ itellectũ eẽntie vt imitabilis ẽ in eẽntia imitabilitas. ꝯz ꝟz aliquos isti⁹ vie rel'o aptitudialis est eadẽ cũ actuali ꝓp quã idẽtitatẽ in deo dicũt nõ eẽ aliã rel'onẽ nouã ⁊ antiquã. nec etiã aliã creatiui ⁊ creatis. g̃ iste rel'ones in eẽntia vt obto cõparato nõ erũt ꝑ⁹ ad extra: ꝯz erũt alie ꝑores ⁊ reales: vt videť: qz ante oẽz actũ inte⁹ cõparãtis. ¶ P. ⁊ si eẽntia vt cognita sit rõ deueniẽdi in noticiaz lapidis: tũ vr̃ postea q̃ itell's diuin⁹ possit cognoscere lapidẽ i se: ⁊ nõ p̃cise ꝑ hoc q̃ ꝓparat eẽntiã suã ad lapidẽ: qz sic sine tali ꝓpatiõe alteri⁹ ad ipsuz possum⁹ nos itelligere lapidẽ. in ista itellectiõe lapidis q̃ro in quo est relatio ad lapidẽ. nõ in eẽntia vt in obto ꝓparato: qz i isto obto: vt sic: nõ est itelligere vt obm ꝓparatũ. ergo 03 q̃rere eam in intellectione. vel in rõne itelligendi. ⁊ redibit ad aliquã illarum opinionum.

¶ Potest dici ad q̃stionez. q̃ rel'ones terty modi differũt per se ab alys duoz mõz: q̃re in 3°. mõ nõ est mutuitas sicut i alys duob⁹ modis. ⁊ ex hoc seq̃t̃ sic̃ deductũ est in di. 30. q. i. q̃ termin⁹ relatiõis ẽ absõ^m vt absõ^m. sic̃ igr̃ obz itellectõis nr̃e termiat relationẽ ipsius inq̃tũ mere absolutũ: ⁊ sic ipsa est mensurata ꝑ ipm. ita vr̃ q̃ cũ ite⁹ dina sit simpl'r mẽsura oium alioz a se itellectoz: seq̃t̃ q̃ alia p̃cise referãtur ad itellectionẽ dinã: ⁊ ipsa terminabit rel'onẽ istã sub rõne mere absoluti. ¶ Hoc ꝓfirmat̃. qz oino ꝓma itellectio dina q̃ beatifica est: est eẽntie vt eẽntia est sine oi respectu rei vel rõnis: ⁊ hoc ꝓpter pfectã idẽtitatẽ realẽ itellectus ad eẽntiã absolutã. nõ 03 igit̃ ꝓp itellectionẽ alicui⁹ obti p̃cise q̃rere rel'onẽ: nec in vtroq̃ extrẽo: nec i altero. g̃ 03 aliqd aliud addere ꝓp qõ sit relatio in vtroq̃ extremoz vl'in altero. illud aũt nõ videť eẽ nisi vl' mutua coexigẽtia si est rel'o mutua vel dependẽtia in altero extremo. si nõ est mutua: ꝫ aũt q̃ dep⁹ itelligit aliqd aliud a se nõ põt poni mutua coexigẽtia i vtroq̃ extremo: vt vr̃. g̃ p̃cise sufficit ponere rel'onẽ in altero extrẽo: vbi est dependẽtia illud ẽ obm vt cognitũ. ¶ P. volũtas fruens fine nõ ꝓducit aliud ab ipso in eẽ volito amãdo finem in ordine ad aliud: siue ꝓparãdo ipsuz ad aliõ amabile. ꝯz magis ꝓparãdo aliud amabile ad istũ finẽ: ita q̃ rel'o cãta ꝑ ꝓparationẽ voluntatis vr̃ esse in aliquo alio amato ad finẽ. nulla aũt ꝓpatio ꝑ volũtatẽ vr̃ eẽ in fine amato. g̃ a sil'i in itellectu cognoscẽte ꝑmũ obm: ⁊ ex illius cognitiõe cognoscẽte obz scõariũ. nll'a vr̃ rel'o ꝓducti in ipso ꝑmo obo ad z^m obm: sed ecõuerso. ¶ P. sicut argutũ est nõ videť posse poni quo actu ite⁹ ista rel'o ꝓducereť. ꝑmo nõ ꝓpter pfectionẽ absolutã illi⁹ actus. si scõo. g̃ nõ est ꝑncipiũ illi⁹ actus scõi. etiã in illo secundo actu pfecte cognoscit̃ creatura. g̃ in nullo actu erit talis relatio q̃si rõ poz creatura in rõne obti. ¶ Lõcedi ꝑt cõclusio triũ rõnũ factaz ꝫ duas opi. cões superius recitatas: ⁊ ꝓcedi possunt iste rõnes ꝫ iam facte: ⁊ ꝑm hoc põt ꝓcedi q̃ sunt ibi rel'ones in deo eterne ad obta cognita: sed nõ ꝑores nāl'r ipsis cognitis in rõne obtoz. ¶ Hoc potest poni sic. deus in ꝑmo īstãti itelligit eẽntiã sub rõne mere absoluta in scõo īstãti ꝓducit lapidẽ in esse itelligibili ⁊ itelligit lapidẽ: ita q̃ ibi est rel'o in lapide itellecto ad itellectionez dinã. sed nulla adhuc in itellectiõe diuia ad lapidez. sed itellectio dina terminat relationẽ lapidis itellecti ad ipsam. In tertio īstanti forte intellectus dinus põt cõparare suã itellectionẽ ad q̃cunq̃ itelligibile ad qõ nos possumus cõparare: ⁊ tũc cõparando se ad lapidez inte^m põt cãre in se relationẽ rõnis. Et in 4°. īstãti põt quasi reflecti sup istaz rel'onẽ causataz in tertio īstãti: ⁊ tũc illa rel'o rõnis cognita erit. sic igitur nõ est rel'o rõnis nec̃ia ad itelligẽdũ lapidẽ tanq̃z ꝓioz lapide vt obz: imo ipsa vt cãta est posterioz: qz in tertio īstanti ⁊ adhuc posterioz erit ipsa vt cognita: qz in quarto īstãti. Et ista via videť tenere istaz ꝓpõnez que videtur ꝓbabilis q̃ relatio nõ nāliter cognoscit̃ nisi cognito termino: ꝯz nec itell's ꝓparat ad aliqd nisi nāl'r ꝑus cognito termio. quã ꝓpõnẽ nõ põt alia via tenere: qz opz q̃ dicat q̃ illa relatiõe qua ꝓparat istã itellectionẽ ꝓparet eẽntiã ad aliqd nõ ꝑus cognitũ nāl'r. Ista po⁹ de relatiõib⁹ alioz a deo vt itellectoz ad ipsuz intell'm diui^m vt absolutũ cõsimil'r cõfirmat̃ ⁊ itelligit̃ sicut illa. ꝫ. distin. 30. creaturarũ relataz ad deum.

Contra istud argui. videt enī q destruat intentionē Aug. 83. q. q. 46. vbi dicit. si quidē in ideis tāta vis ꝺstituit vt nisi eis itellectis sapiēs eē nemo possit. ꝼm aūt istā positionē sapia pfecta dei ad creaturas erit in zᵒ istāti ꝛ ꝓcedit nāl'r tā eē ideārum q̄ cognitionē eaꝝ. Jbidē ēt dicit: q istaꝝ visiōe fiet aia btissima: qō nō eēt vez de visione pᵃ q̄ est in creatore: nec de visiōe zᵃ q̄ est in creaturis. q̄re ꝛc. ¶ P. arguit. illa q̄ sūt diuisa in iferioribᵒ q̄ sūt alteriᵒ rōnis non reducunt ad aliqd vnū in superiori: sic̄ lz potētie cognitie in nobis reducant ad vnā potētiā cognitiuā in angelis: pp vnitatē rōnis oiuz pōꝝ cognitiuaꝝ: tñ inteᵒ ꝛ voluntas q̄ sūt in nobis alteriᵒ rōnis nō reducunt ad vnā pōz in angelis. erit igit in deo itell's sub tali rōne talis potētie distinctᵒ a volūtate sub rōne talis pōe. ꝛ p ꝺnās inteᵒ vt in deo est passiuᵒ. g̃ oz sibi dare aliquā formā anteq̄ operet actu: ꝛ p ꝺnās ad hoc vt habeat distinctā opationē oportebit sibi dare distinctā formā. non aūt pōt ħ dari aliqua forᵃ distincta si idee ponunt ꝺseq creaturaꝝ intellectionē. ¶ P. si pp illimitatiōez eēntie diuine ponatur ipsa vt oīno absoluta eē rō cognoscendi oēs creaturas: cū ita sit illimitata inq̄tū itellecta sicut inq̄tuz rō. segt q ipsa sola cognoscet sub rōne obti. aut si ponatur pluralitas ex pte obtoꝝ nō obstāte ifinitate vniᵒ obiecti. pari rōne videt posse poni ex pte rōnis intelligēdi.

Ad ista sentētia Aug. in ista. q. pōt colligi i ista descriptiōe idee. idea est rō eterna in mente diuina. ꝼm quā aliqd est formabile extra vt ꝼz ꝑpaz rōnem eiᵒ. ꝑbō ꝑme pticule. deᵒ oīa cāt: vel cāre pōt. non irrōnabil'r: g̃ rōnabil'r. igit ħz rōnē ꝼz quā formatᵒ: nō āt eādē oīuz: g̃ singula ꝑpria rōnibᵒ format. nō aūt rōnibᵒ eꝫ se: qz nō eget i efficiēdo aliq̄ alio a se. igit rōnibᵒ i mēte sua nihil āt i mēte sua ē nisi icōmutabile. g̃ oē formabile pt formare ꝼm rōnē ꝑpaz sibi eternā i mēte sua. nihil āt i mēte sua tale ponit nisi idea ꝼz istā descriptionē. igit vī q lapis itᵉ possit dici idea. ipse. n. hz oēs istas cōditiōes: qz ipse est rō factibilis extra ꝑpa sibi: sic̄ arca. in mēte pōt dici rō respectu arce in mā: ꝛ est ꝑpa rō ꝼz quā arca in mā formatᵒ. ꝛ ista rō est eterna in mente diuina: vt cognitū in cognoscēte p actū inteᵒ diuini. qcqd aūt ē in deo ꝼm qōcūq̄ eē siue rei siue rōnis p actū itell's diuini est eternū: sicut declaratū fuit supra di. 30. q nulla relatio pōt eē noua in deo p actū itell's sui. ¶ Jstud vī ꝺsonare cū dicto Platonis a q̄ accepit Aug. nomē idee. ipse. n. posuit ideas ꝺditates rez: p se ꝺdē exītes ꝼz Aristo. ꝛ male. ꝼm Aug. in mēte diuina ꝛ bñ. vñ aliq̄ñ logt de mūdo itelligibili ꝼm eū. sicut igt ponerent idee ꝼz illā impōnē Arist. ꝺditates rez. ita ponūtur ꝼm Pla. vt videt ꝺditates hītes esse cognitū in intellectu diuino. ¶ Hoc posito nō oz laborare circa relatiōes aliq̄s formal'r siue in eēntia: vt obm. siue in eēntia: vt rō. siue i essentia: vt itelligere diuinū: q̄ relatiōes dicātur idee. imo ipsuz obm cognitū est idea ꝼm istud: ꝛ tūc ꝺcedi pōt auctoritates Aug. adducte: q nisi cognitis ideis sapiēs nemo eē possit: q̄tū. s. ad oēz plenitudinē sapie. lz. n. deᵒ ꝑncipal'r sit sapiēs sapia essentie sue vt obti. tñ nō oī mō si nō separet creaturā q̄ creatura vt intellecta ab ipso est idea. ꝛ ita nō itellectis ideis sapiēs oīno eē nō pōt. ponit aūt eē sapiēs pfectissime in ꝑ istāti. sz nō sapiēs oīno in ꝑ istāti absq̄ zᵒ. Si aūt idee ponerent q̄dā relatiōes rōis in deo nō vī formal'r eē sapiēs in itellectiōe eaꝝ: qz etiā ibi essent vt rōnes itelligēdi anteq̄ ipse itelligerentur. ¶ Sil'r alia auctas Aug. baꝝ visione fit aīa btissiᵃ. Si idee ponūtur eē ꝺditates vt cognite: tūc exponēda ē de btitudie q̄ pōt haberi in creaturis vt in obtis: qz certuz est q nō est pfectissima btitudo i creatura absolᵗᵉ ꝼz ipm ꝑfessionū. Btūs ē q te ꝛ illa nouit: nec pp illa beatioz: sz ē itelligēdū btissima: ħ ē totali btitudie poss'l btō: non qdē in eis formal'r: sz in obto cuiᵒ cognitio ꝑsupponitur istis: ꝛ q̄si ꝺcomitāter in istis in qbᵒ aliq̄ btitudo ē: lz nō ꝓma. Et si Aug. aliqñ loq̄tur al'r de ideis q̄si sint rōnes cognoscēdi aliqd: cuz tñ hic nō dicat ipsas eē nisi rōnes ꝼm q̄s formant q̄ formant. pōt inquā exponi illud dictū eius si alibi dicat: nō q ly ꝼm notet rōnē formalē itelligendi: sz ꝼz q̄s vt sūt obta nō ꝓma: nec mouētia itellectū sz obta scōdaria terminātia itell'm. ¶ Ad zᵐ q̄l'r itell'us est passiuᵒ in se: ꝛ q̄l'r est passiuᵒ respectu itellectiōis dictū est di. 3. sed posito q sit passiuᵒ in nobis: ꝛ q̄si passiuᵒ in deo: ꝛ q debeat hic assignari forᵃ vel q̄si forᵃ vt q̄ operetur. pōt dici q illud ē eēntia sub rōne q̄ essentia: q̄ sub rōne absoluta ē rō cognoscēdi: nō tñ ipsamet: sz oē aliō sub q̄cūq̄ rōne cognoscibilis. ꝛ hoc isto mō itelligēdo. p hoc. n. q itellectᵒ diuinᵒ est in actu p eēntiā suā vt est rō itelligēdi hz ꝓmū actū sufficiēt ad ꝓducēdū oē aliud i eē cognito: ꝛ ꝓducēdo illud in eē cognito ꝓducit ipsum vt hz depēdētiā ad ipsūmet vt ad itelligētiā: ꝛ p hoc q itellectio ipsiᵒ est eiᵒ illud depēdet ad istā itellectionez vt ad absolutū. sicut ēt in alys diceī: q cā sub rōne mere absoluta ē actᵒ ꝓmᵒ a quo ꝓcedit effectᵒ: ꝛ effectᵒ ꝓductᵒ hz rel'onē ad cām: q̄q̄ vt ad absolutū: q̄q̄ autē mutuo ē rel'o effectᵒ ad cām ꝛ ecōuerso. nunq̄ tñ ex pte cāe regrit relatio ꝑor q̄ sit effectᵒ positᵒ i eē. ¶ Oz nūc breuiter suadeī: qz nihil hñs pfectiᵒ eē in aliquo gñe ad illud qō hz minᵒ pfectū eē in gñe tali depēdet. g̃ relatio actualis nō depēdet ad aliqd qō tñ est ens potētiale: ꝛ nō actuale. ois igit actualis relatiōis terminᵒ est aliqō ens actu. in quocūq̄ igit istāti nāe cā refert actu ad effectū: tūc ē in termio eē actuale. pōt aūt illud absolutuz terminās eē sine respectu ad ipsuz. igit ita ē sil'r cū isto respectu qō est ꝓus nāl'r eo. g̃ nō pōt eē aliq̄ rel'o in cā nāl'r anteq̄ absolutū sit ad qō hz eē ista relatio. Et ita itelligo q in ꝓmo istāti est a. sub rōne absoluti. in zᵒ est b. sub rōne absoluti hñs eē p a. in 3ᵒ b. refert ad a. sub rōne absoluti si est relatio nō mutua. vel a. ꝛ b. referunt rel'onibus mutuis. Jta g̃ ħ in ꝑ istāti inteᵒ est in actu p eēntiā: vt mere absᵗᵃ tanq̄ i actu p sufficⁿ ad ꝓducēᵐ qōlibz in actu itell'ibili. In zᵒ istāti ꝓducᵗ lapidē i eē intellecto: ita q terminᵒ iste ē: ꝛ hz respcñ ad itellectionē dīnā. null's āt ē reᵒ eꝫ i itell'u dīno: qz reᵒ eiᵒ nō ē mutuᵒ. istō qō dcm est rel'onē ꝑᵒ nō eē i cā q̄ i cāto hz istātias: de qbᵒ alias. ¶ Ad 3ᵐ de obo illimitato. ℞. obm inq̄tū motiᵐ ꝛ iq̄tū ꝑ termiatiᵐ: ꝛ p ꝺnās vt dupl'r nec̄io regsitū vl' coexactū ad actū ē eq̄ illimitatū. ꝛ iō nihil aliō ē sic obz: tñ aliud ē obz scōdario terminās. nec oz obz illimitatū eē ꝑcise terminās qūocūq̄ actū: sic̄ ꝑcise ē mouēs ꝛ rō actus: qz aliqd pōt seq termiᵐ ꝑᵐ ꝛ eē terᵒ zᵒ. nihil aūt ꝑt eē scōario mouēs ad actū. rō ē: qz oē mouēs aliq̄l'r ꝓcedit actū: nō āt qūocūq̄ terminās ꝓcedit nec coexigit ad actū: sz scōario terminās: seᵘ actū sic̄ mēsuratū ꝛ cātū: sic̄ itelleᵒ

Ad argumēta ꝓncipalia. ¶ Ad illud de. 83. q. pz quō logt de idea. ¶ Ad Anic. ꝺcedo q in deo pōt eē rel'o itelligēt': vel ꝓut ħ qō ē itelligēs termiat rel'onē intellecti: sic̄ dīz eē ē appellatio relatia: ꝛ significat terminare rel'onē ꝉui. vel ꝓut itelligēs dic̄ rel'onē rōnis positiue. sz tūc nō ē ħ i ꝑ istāti: nec in zᵒ: sz in 3ᵒ. ¶ Ad aliō pz ex dcīs q eadē rō itelligēdi illimitata pt eē ꝑpa rō itelligēdi qōcūq̄ eoꝝ ad q̄ ē illimiata: sic̄ si eēt limitata ad aliud solū: ꝛ maxie rᵘ istiᵒ actᵒ q ē itelligere in q̄ nō sp regrit vniuoca rō vel assimilatio cū cognito: aliogn nihil posset cognosci p cāz: nec ꝑ p ꝓnᵐ: sz sufficit rō eminētioz ꝺtinēs pfecte silitudinē ꝓtualē cogniti.

Et qꝫ arguiť ꝓ ꝑma opi. ꝙ oporteat illã rõnẽ ideterminataz determiari. dico ꝙ ipsa est ex se determiata determiatiõe opposita ideterminatiõi que est ad ꝺictoria: ꝛz nõ sit ex se determiata determiatiõe limitatiõis. nec ꝫ oz ad ꝫ vt ꝙ ipsaz obm determiate itelligať. ¶ Et si ꝺicať ẽtũcunqz eẽntia sit excedẽs mediũ nõ est rõ itelligẽdi ꝫ in ꝑticulari nisi ꝺterminet ad illud ꝙ aliqd aliud. ¶ Rñ. semp ab ante ad ꝓns arguẽdo cũ distictiõe ẽ falla ꝓntis ex fozª. ꝛz aũt gra mãe qñ ꝓns illud nõ põt eẽ nisi numeret i pluribꝰ. ꝛ ꝙ boc ꝛz illa fozª arguẽdi Augu. 7. de tri. Si duo boies ꝛ duo aialia: ꝛz ꝫ est ex ipfectiõe ꝛ limitatione ꝓntis ad añs. vñ nõ segť. si pater: ġ deꝰ. si filiꝰ: igiť deꝰ. igiť si pť ꝛ filiꝰ sũt duo: igiť duo dy. ita dico ꝙ ad itellectionẽ huiꝰ oz dare rõnẽ qua itelligať ꝛ ꝓꝑaz: vel formalr vel eminẽter ꝓtinẽtẽ qcqd est pfectiõis in ꝓꝑa rõne. ꝛ ad itelligẽdũ illud oz bře ꝓꝑã ꝛ determiatã rõnẽ: ꝛz iferẽdo. ergo ad itelligẽdũ aliud ꝛ aliud oz bře aliã ꝛ aliã rõnẽ determinatã. est falla ꝓntis: qꝛ ꝫ ꝓns. s. rõnẽ eẽ itelligendi illimitatũ ẽ ad alia añtia. ¶ Qõ addiť ibi ẽt ꝙ illa ꝑma opi. ꝙ rõ itelligẽdi est silitudo itelligibilis. ¶ Rñ. nõ ẽ silitudo formalis: ꝛz vel illa vel aliud sile anthonomasice: ꝫ ẽ ꝓtinẽs pfecte silitudinẽ formalẽ ꝛz oẽ illud pfectionis quod est in ea inq̃tuz ipsa est ratio intelligendi. ꝛ sic est in ꝓposito.

¶ Solet hic q̃ri cũ oia ꝺicanť esse in ꝺei cognitiõe: seu p̃sentia: vel i ꝺeo ꝙ cognitionẽ: ꝛ eiꝰ cognitio vel p̃sentia sit ꝺiuina essentia: vtruz ꝓcedẽdũ sit oia eẽ in ꝺiuina essentia: vel i ꝺeo ꝙ essentiaz. Ad qꝫ ꝺicimꝰ: qꝛ ꝺei cognitio eiꝰ vtiqz essentia est: ꝛ eiꝰ p̃sentia in qua sunt oia ipsius cognitio est: nec tñ oia que sũt in eiꝰ p̃sentia vel cognitiõe: in eiꝰ essentia esse ꝺici ꝺebent. Si enim hoc ꝺiceret: itelligerent eẽ eiusdem cũ eo eẽntie. In ꝺeo. n. ꝺiciť esse ꝙ essentiã: qꝫ est ꝺiuina essentia qꝫ est ꝺeꝰ. Hz ergo ꝺeus apud se in p̃sentia sua: q̃ nõ hz in sui nã. Unde Aug. ꝺe verbis apli ita ait. Eligit nos ante mũꝺi ꝓstitutionẽ. Quis sufficit hoc explicare. Eligunť q nõ sũt: nec errat qui eligit: nec vane eligit. Eligit tñ ꝛ hz electos quos creaturus est eligẽꝺos: quos habuit apud semetipsuz: nõ in nã sua: sed in p̃sentia sua nõdum erãt qbus ꝓmittebať: sed ꝛ ipsi ꝓmissi sunt qbꝰ ꝓmittebať. Ecce hic apte ꝺicit ꝺeũ apud semetipsuz habere electos ante mũꝺũ: nõ in natura sua: sed in p̃sentia sua: cũ tñ eius p̃sentia nõ aliud sit q̃ eius nã: qꝛ ipsius p̃sentia eius est notitia. Põt tñ ad electos referri cũ ait. In natura sua. i. illoꝝ: illos quippe habuit ab eterno apud se: nõ i natura sua. i. illorum: qꝛ nõꝺuz erant: sed in sua p̃sentia: quia eos ita novit ac si essent. Distin. XXXVI.

Circa distinctionẽ 36ª. q̃ rovtz creatura inq̃tũ est fundamẽtũ relonis eterne ad ꝺeũ vt cognoscẽtẽ bẽat vere esse eẽntie ex ꝫ ꝙ est sub tali respectu. Qꝛ sic. bõ nõ ẽ ex se ens ratũ: qꝛ tũc eẽt ꝺeus. ġ ꝙ aliqd aliud est ratũ formalr: nõ nisi ꝙ respectũ ad ipm pm ratũ ex se: nõ aũt ꝙ respectũ ad illud vt ad efficiẽs: qꝛ cũ diffõ sit entis rati: ꝛ efficiẽs inq̃tũ efficiẽs ꝙ ducat exñs in actu si hõ hẽret eẽ ratũ ab efficiẽte inq̃tũ efficiẽs diffõ nõ eẽt ei? nisi vt exñs. ꝛ ita diffõ terminaret qõnẽ an est: qõ ẽ icõueniẽs. ġ est ens ratũ inq̃tũ ꝑticipat ꝑmũ vt exẽplar: ꝫ est inq̃tuz hz relationẽ eternã ad ꝺeũ vt sciẽtẽ ꝛ exẽplãtez. ġ ꝛc. ¶ P. correlatiua sunt sil nã. ġ sil nã ꝺeꝰ est itelligẽs lapidẽ: ꝛ lapis itellectꝰ ab eo. ġ ab eterno ẽ lapis itellectꝰ ab itellectu ꝺiuino: ꝛ hoc inq̃tũ fuit aliud ab essentia ꝺiuina: ꝛ ista itellectio erit realis ꝛ metaphyca nõ logica. ġ illud qõ termiauit istaz itellectionẽ erat vã res. ¶ Oppom. magr in lra. c. i. huiꝰ ꝺi. exponẽs aucte Aug. 5. sup Heñ. ad litterã. istã. s. erant in ꝺei scia nõ exñtia in sui nã. ꝺicit sic. illos. s. electos habuit ab eterno ꝺeꝰ apud se nõ in nã sui. i. ipsoꝝ q nõꝺum erãt: ꝛz in sua p̃sentia: qꝛ illos ita novit ac si essent.

Hic quiꝺã ꝺicũt ꝙ sic. ¶ Pro hac opi. argr potissime p illõ qõ ꝺictũ ẽ i scõo argumento ꝑncipali ꝺe scia ꝺei eterna: ꝛ obto reali eterno. ¶ Addiť ad hoc ꝙ ꝓportio est passio entis. ꝺi. 8. aũt cogniti in eternitate ꝓportio est aliqua ad cognoscẽtem ꝛ ꝫ realis: qꝛ ipoſe eẽ nõ est sic ꝓportionatũ. ¶ P. sicut ens ad nõ ens: ita poſe ad ipoſe. ġ ꝓmutatiz. siť ens ad poſe ita nõ ens ad ipoſe: sed oẽ ens est poſe. ġ oẽ qõ ẽ purũ nõ ens est ipoſe. ¶ Cõfirmať rõ. qꝛ si aliqꝫ purus nõ ens: siue nihil eẽt poſe: ꝛ aliqꝫ purũ nõ ens eẽt purũ ipoſe. vnũ nihil eẽt magis nihil alio: qõ ꝺiꝛet absurdũ. ġ poſe nõ est ꝺino nihil: ꝛz aliqꝫ ens. ¶ P. Aug. ꝺe natura boni. c. 8. si bonitas ẽ fozª aliq̃ nõ nullũ bonũ ẽ capacitas fozª. ġ nõ nullũ bonũ ẽ poſitas ad bonitatẽ actualẽ. ¶ Itẽ sup Jo. omel. 18. easdẽ lras formant coꝛ ꝛ manꝰ: ꝛz alr ꝛ alr. ġ ꝓus facte sũt a coꝛ ꝺe q̃ a manu. Et Auicẽ. 8. meta. c. vlti. vult idẽ ꝺe duplici fluxu rez a ꝺeo. ¶ Addiť aũt ab istis ꝙ distictio ista eẽntie ab eẽ exiſtẽtie sufficit ad ꝓpõnẽ ꝑ eo ꝙ ipsa eẽntia itellecta vt habẽs eẽ eẽntie adhuc est in potẽtia ad eẽ exiſtẽtie qõ recipit ab efficiente inq̃tũ efficiẽs ẽ: ꝛ tũc ẽ ꝓpõ ex potẽtia ꝛ actu.

Contra ista arguiť ꝑmo. qꝛ creatio est ꝓductio de nihilo: ꝛz si lapis ꝓhabuit eẽ vez reale. igiť qñ ꝓꝺuciť ab efficiente nõ ꝓꝺuciť de nihilo. ¶ Silr 2º. si nõ ꝓꝺuciť nisi ꝫ respectũ tñ nouũ ad efficiẽs nõ viꝺeť eẽ ꝓꝺuctio ad eẽ simplr: ꝛz tñ ad eẽ ꝫm qꝺ: ꝛ minus erit creatio ꝓꝺuctio simplr q̃ siť alteratio vbi est ꝓꝺuctio saltẽ alicuiꝰ q̃tũ ad eẽ absolutuz. ¶ 3º ꝫm eãꝺẽ viã arguiť: qꝛ eanꝺẽ relationẽ ponit actualẽ ꝛ aptitudinalẽ ex ꝑte ꝺei: ꝛ ꝓꝑter hoc nõ posse eẽ aliquaz nouã actualẽ in ꝺeo ꝓꝑter aptitudinalẽ antiquã. ġ silr ex ꝑte eiꝰ qõ referť ad ꝺeũ eaꝺẽ ẽ relatio actualis ꝛ aptitudinalis. ꝛ nõ erit actualis noua ꝓꝑter aptitudinalem relationẽ antiquã. ġ cũ relatio aptitudinalis ad eẽ exñtie fuerit semp in ente habẽte eẽ eẽntie. nulla ẽ in ea relatio actualis noua inq̃tũ exñs est. ¶ Et 4º ꝫm eanꝺẽ viã: qꝛ in fundamẽto eoꝺẽ ꝛ termino imutabili nõ põt esse respectꝰ nouus: ꝛz hoc fundamẽtũ iꝺẽ est. s. eẽ essentie ꝛ terminꝰ imutabilis. s. ꝺeus. ġ nullus respectus nouus põt esse ad talez terminũ qualis respectus ponitť eẽ ad esse exiſtẽtie. ¶ Et. 5. ꝫm iꝺem mediũ ꝺe creatione. quia ꝓꝺuctio rei ꝫm illud esse essentie verissime ẽ creatio. ipsa. n. ẽ mere ꝺe nihilo vt ꝺe termino a quo ꝛ ad verũ ens vt ad terminũ ad quẽ. ꝛ ꝓꝺuctio ista ꝫm eos est eterna. ġ ꝛ creatio est eterna: cuiꝰ oppositũ nitiť ostẽꝺere. ꝛ ꝺicit se habere ꝺemõstrationes sex ꝫm eãꝺẽ viam per oppositũ ꝺe annihilatione. sequitur ꝙ nõ possit aliquiꝺ annihilari. sicut enim ꝓꝺucitur ꝺe ente ꝫ essentiam: ita viꝺetur reꝺire in ens ꝫm essentiã: ꝛ non in nihil;

¶ P.2° ꝑncipaliꝛ ille rones q̄ tacte sunt di.8. ℨ Auicē. q̄ nihil aliud a deo sit formaliꝛ necessariuz pñt fieri cōtra istā. qz ista ꝛcludūt de eē gditatiuo si sit vez eē sicut de eē exñtie. nō. n. volūtas magis necessario vult aliud a se esse in eē gditatiuo q̄z velit aliud a se eē in esse exñtie: qz eadē est rō vtrobiq̄z: ꝛ ita de alys medys. ¶ P.3°. res ꝼz eē entie aut ē termin⁹ relonis idee quā ipsi ponūt i deo aut nō: ꝼz ꝼm aliud eē cognitū. si 2° mō. g̃ frustra ponunt res in isto esse eentie. nō. n. vident ꝓp aliud poni nisi vt sint termini relonū idealiū q̄ eternaliꝛ sunt in deo. si primo mō. g̃ aligd est in deo p actū itellūs diuini ꝼz q⁹ de⁹ pōt aliꝛ se bre siue mutari: cui⁹ oppo⁹ pbatū ē di.30. probatio vltie ꝛne. qz p te oē aliud eē a deo nō est formaliꝛ nec iuz ex se. ponat igit ꝼz p ipole istud ens gditatiue aliter se bre. segt q⁹ illa entitas in deo siue rei siue rōnis q̄ bz istud eē p termio aliꝛ se hebit: ꝛ sic ex positiōe alicui⁹ circa aliud a deo. mutari poterit aligd qō est in deo per actū itellūs sui. qō est ipole. ¶ P.4°. qñ cā est pfecta: ꝛ indepēdēs nāliꝛ in causando: ꝛ agit nāliꝛ vī posse ꝓducere imediatioza sibi pfectioza: qz ꝓducit ꝼz vlti⁹ potētie siue. itellūs diuin⁹ vt itellūs p̄cise ꝼm istā viā ꝓducit in deo rones ideales ꝛ ipsas eentias in rone eentie: ꝛ q̄si p ꝓus in se rones ideales q̄z rones illas in isto eē. sunt. n. p boc q⁹ explete sunt. g̃ ille idee hñt veri⁹ esse cū sit nāliꝛ agēs q̄z ipa ideata. nō causat aūt ideas nisi eentia rōnis: ꝛ nō in aliquo eē reali. g̃ nec dat aliqō eē reale ipsis ideatis q̄ sūt cāta q̄si remotioza. ¶ P.5°. istas essentias ꝓducit in eē: aut vt cognoscēs: aut nō. si sic. g̃ sūt cognite anteq̄z sint in isto eē: ꝛ ita frustra ponunt iste entitates ꝓp cognitionē dei eternā. si nō. igit ꝓducit eas mere nāliꝛ sic ignis calefacit: qō videt valde absurdū de quocūq̄z ꝓducto alio a se in nā: imo ēt filiū ꝓducit vt itellūs: ꝛz non vt itelligēs formaliꝛ: sicut alⁱ expo⁹ est. ¶ P.6. q⁹ attribuit aliū effectū cāe exēplari: ꝛ aliū cāe efficiēti nō vī ꝓbabile: qz cā exēplaris nō est nisi qōdā efficiēs. efficiens eni diuidit in efficiēs p itellectū siue ꝓpositū: ꝛ efficiēs p nām ꝼz ꝓbum. z. pℏy. sicut igit nāliꝛ ꝓducēs nō ē alia cā ab efficiēte: ita nec exēplar| nec exēplariter ꝓducēs. ꝛ ita idē est effectū ꝛ exēplariter ꝓductū alicui⁹ itelligētis inq̄ztū ē itelligēs ꝛ inq̄ztū exēplans. ¶ Qō ēt addit ꝓpōnē esse in creaturis p istā potētialitatē ad actū nō videt rōnabile: qz nihil vī eē ibi qō cū alio ꝓponat. si eniz tota albedo p̄existat in potētia vt termin⁹ potētie: ꝛ postea ipsamet sit in actu: non est ꝓp boc aliq̄ ꝓpō rei ꝛ rei. igit si p̄existat res ꝼm eē essentie: ꝛ ipsa ꝓducat ꝼm esse exñtie: qō nō est aliud ꝼm istos ab esse eentie: sicut nec gnāliꝛ relo est aliud a fundamēto ꝓp qō nō ponūt relationē ꝛ fundamētū facere ꝓpōnē nō erit res ꝓpositа ꝓp ista duo. ¶ Et istud posset esse 7ᵐ ꝼm ꝑmā viā ad ꝓbādū creationē ꝓp idētitatē relonis cū fundamēto ꝛ essentie cum esse: quia eadem res non potest esse realiter noua ꝛ non noua. ergo si esse dicat relationez que est eadem cū essentia nulla creatura erit simpliꝛ noua.

Cōcedo cōclusionē istaz rōnū. s. partē negatiuaz qōnis. Ad qō vī spāliꝛ eē boc q⁹ nō tm̄ eē essentie fundat ad deū relationē talē. sed etiā esse exñtie: qz ꝼm Aug. 5. super gen̄. 7. Nō aliꝛ nouit facta q̄z fieda. p̄cognouit igit eē exñtie sic esse eentie: ꝛ tm̄ ꝓp istā relationē fundatā nō ꝓcedit aliquis eē exñtie fuisse verū reale esse ab eterno. g̃ pari ratiōe nō est ꝓcedēdū de esse eentie. Oia ēt motiua q̄ adducunt de itellectu diuino vident ēt posse adduci de itellectu nr̄o: qz si aligd nō sit: pōt tm̄ a nobis itelligi: ꝛ bē siue eentia ei⁹ siue exñtia ei⁹: ꝛ tm̄ nō ꝓp itellectionē nostrā ponit q⁹ illud habeat verū eē exñtie vel eē essentie. nec etiā est dr̄ia aliqua quo ad boc: ꝛ vī iter itellectū divinū ꝛ nr̄m: nisi q⁹ ite⁹ diuin⁹ ꝓducit illa itelligibilia in esse itelligibili ꝑmo. nr̄ nō ꝓducit ꝑ. sed si istud eē nō est ex se tale qō regrit eē simpliꝛ ꝓducere illud in tali eē nō est ꝓducere illud in aliquo eē simpliꝛ. ꝛ iō videt si istud esse itelligibile cōparādo ad itellectuz nostrū nō regrit esse simpliꝛ. cōparādo etiā ad diuinū itellectū ꝓducētē i isto esse nō erit esse simpliꝛ: qz si eē albū nō est nisi eē q̄litatiuū: ꝓducere in eē albo nō ē ꝓducere in eē subē vī simpliꝛ: ꝼz tm̄ in isto eē q̄litatiuo. Si iꝛ ite⁹ noster agēs ꝓducit rem in esse intelligibili: ꝼz sit ꝓducta ꝑus. ꝛ tamen ꝓpter illud ꝓducere intellectus nostri agentis nō ponitur res sic ꝓducta habere esse simpliꝛ.

Contra istud obyciť. qz oē fundamentū relonis q̄ fundat relationē est ꝼm illud eē ꝼm qō fundat. aliꝛ ꝼm illud esse nō fundaret: ꝼz lapis ꝼm verū esse essentie fundat istā relationē eternaz ad deū vt sciētē: ꝛ ℞ in eternitate. g̃ lapis est in eternitate ꝼm illud esse. ꝓbatio minoris. ꝼm illud eē fundat relatiōem ad deū vt scientē ꝼm qō eē ei⁹ vt obm cognoscitur a deo. cognoscť aūt a deo vere sub rōne eentie: ꝛ nō sub rōne eentie diminute: qz ꝑ⁹ intellectio lapidis a deo nō est reflexiua. ¶ P. ꝑma ꝓductio nō est tm̄ alicui⁹ relatiōis: qz relatio nō est nisi in absoluto. g̃ cū ꝛcessuz sit in ꝓcedēti. q. deū ꝓducere res in eē itelligibili ꝼz q⁹ res cognita dr̄ eē idea. segtur q⁹ in illo istāti 2°z ponere aliquā entitatē absolutā rei ꝓducte: ita q⁹ in ente absoluto habēte talē entitatē fundeť relatio ad ꝓducens.

Ad primum dico q⁹ distractū respectu distrabētis nō est distractuz: ꝼz respectu terty ad qō ꝛparať sub rōne distrabētis. qz ꝼm ꝓbm. z. ꝓyarmenias ꝓdicādo de aliquo. boc qō est hō mortuus est oppositū in adiecto ad qō segť ℨdictio. g̃ ꝛparādo p̄cise determinabile ad determiatione determiabile nō est distractū respectu determiatiōis. sed nec icludit ℨdictionē ad ipsuz: ꝼz respectu terty de q̄ dr̄ mortuuz est determinatio distrahēs: ꝛ illud qō determinať ꝑ ipsuz distrahiť ita q⁹ illud aliud nō dr̄ nisi ꝼm qd de isto: ita dico q⁹ diminutū respectu diminuētis nō est diminutū: ꝼz respectu terty: ad qō ꝛpatur ipsuz sub determiatiōe diminuēte: sicut cū dico. iste est albus ꝼm dētes: nō diminuitur albū: ꝼz accipiť ꝓp albo simpliꝛ respectu huius determiatiōis. aliogn esset nugatio. vt aūt accipiť sub ista determinatiōe dr̄ de tertio. s. de ethiope tanq̄z diminutum. ¶ Ad ꝓpositū. hec determiatio eē in opione ē determinatio diminuēs ꝼm ꝑz vbi ꝑus. ꝛ sicut eē in opione: ita ꝛ eē in itellectiōe siue eē exēplatū: siue eē cognitū q̄ oīa equalēt: ꝼz igit istud qō ꝛparať ad aliqō istoz vt ꝛpatur ad ipsuz nō sit diminutū: tm̄ vt sub aliquo istoz ꝛpať ad 3ᵐ est diminutū. eē eni homeri simpliꝛ ꝛ nō diminutū est obm op̄. sed istud eē simpliꝛ vt in opi. est esse ꝼm qd. ꝛ iō nō segtur: homerus ē in op̄. g̃ homer⁹ ē. nec etiā. homer⁹ est exñs in op̄. g̃ est exñs: ꝼz est fallacia ꝼm quid ꝛ simpliꝛ. Ita hic ꝛparādo ad intellectionē diuinā lapidez in eternitate: lapis quidez simpliꝛ cōparatur ad intellectionē illā. ꝛ boc nō tm̄ ꝼm esse essentie lapidis: ꝼz ꝼm eē existētie ꝛ qōcūq̄z ꝛparabile: tm̄ illud vt acceptū sub ista ꝛparatione ad sciētiā dei diminuiť. nō qdem distrahiť quasi nō possit stare ens simpliꝛ cū tali respectu sed diminuiť: ita q⁹ talis respect⁹ nō ponit necessario suum determinabile eē ens simpliꝛ. ¶ Tūc ad formā argumēti fundamētū relatiōis est ꝼm illud eē ꝼm qō fundat relonē. verū est qñ relatio illa fundata nō ē simpliꝛ diminuēs esse fundamēti. Et rō realis isti⁹ ꝼm qd ꝛ simpliciter vī eē ista. qz ꝑ⁹ disti⁹ent| vī eē in ens eť aiam: ꝛ ens in aīa. ꝛ illud extra aīaz pōt distingui in actū ꝛ potētiā eentie ꝛ exñtie. ꝛ qōcūq̄z istoz eē extra animā potest

habere esse in aia: ⁊ illud esse in aia aliud est ab omni eẽ extra aiam. ⁊ iõ de nullo ente: nec de aliquo esse segr̃ si bz esse diminutũ in aia q̃ pp hoc bẽat eẽ simplr: q̃ illõ eẽ est fz qd absolute: qõ tñ accipiẽ simplr in q̃ctũ ꝓparatur ad aiaz vt fundamẽtũ illi⁹ eẽ in aia. ¶ Ad zm dico. q̃ ꝓductio ista in eẽ est alteri⁹ rõnis ab oi esse simplr: ⁊ nõ est relatiõis tñ: sz etiã fundamẽti absoluti: nõ qdem fm eẽ entie vel exñtie: qõ est vez eẽ: sz fm eẽ diminutuz qõ eẽ est esse fz qd ẽt entis absoluti: qõ tñ ens absolutũ fz istud eẽ diminutũ ꝓcomitaẽ relonis. Exẽplũ huius. si Cesar eẽt ãnichilat⁹: ⁊ tñ esset statua cesaris: cesar esset repsentat⁹ p statuã. illud eẽ repñtatũ est alteri⁹ rõnis ab oi eẽ simplr siue eẽntie siue exñtie. nec est esse diminutũ cesaris q̃si aliqd cesaris habeat hoc eẽ ⁊ aliqd nõ. sicut ethiops est diminute alb⁹: q̃ aliqd ei⁹ est vez albuz aliqd nõ. sz toti⁹ cesaris ⁊ esse ei⁹ a cã sua est vez eẽ exñtie ⁊ eẽnc: c⁹ toti⁹ fz totale eẽ suũ ẽ istõ eẽ fz qd. ⁊ in ipso fm istud eẽ fm qd põt eẽ aliq̃ relatio ad statuã: ⁊ lz posset poni calũnia in exẽplo: nõ tñ ita in ꝓposito de intellectiõe ⁊ obto qn obm totũ fz etiã totale eẽ suũ diminutũ esse habeat in itellectu. ¶ Et si velis q̃rere aliqõ eẽ vez hui⁹ obti vt sic nullũ est q̃rere nisi fm qd: nisi dicaẽ q̃ istud eẽ fm qd reducir̃ ad aliqõ eẽ simplr: qõ est eẽ ipsi⁹ intellectiõis: sz istud eẽ simplr nõ est eẽ formalr eius qõ dicir̃ eẽ fm qd: sed est ei⁹ terminatiue vel p̃ncipiatiue: ita q̃ ad istud vez eẽ illud esse fm qd reducir̃. ita q̃ sine isto vo eẽ isti⁹ nõ eẽt illi⁹ eẽ fm qd. ex hoc aũt appet qõdã dictũ supi⁹ di. z. de cognitiõe in regulis eternis. vz q̃ motio itellect⁹ nostri a qditatib⁹ intelligibilibus reducir̃ ad ipsuz intellectũ diuinũ: p cui⁹ eẽ simplr ista obta hñt eẽ fm qd. s. eẽ obiectiuũ. fz qõ eẽ mouent itellectũ nostrũ ad cognoscẽdũ veritates sinceras: ⁊ ꝓpter motionẽ eaz̃ dr̃ itell's ille mouere: sicut ista habẽt suũ eẽ fm qd ꝓpter simplr esse illius.

Ad primum p̃ncipale. dico q̃ ens ratũ aut appellaẽ illud qõ bz eẽ firmũ: ⁊ vez eẽ siue eẽntie siue exñtie: q̃ vnũ nõ est sine altero qualitercũq̃ distinguanr̃. aut ens ratũ dr̃ illud qõ p̃mo distinguir̃ a figmẽtis: cui. s. nõ repugnat eẽ vez eẽntie vel existentie. Si p̃mo mõ accipiaẽ ens ratũ. dico q̃ hõ nõ est ex se ens ratũ. sed ab efficiẽte a quo bz esse vez ⁊ eẽntie ⁊ exñtie. ¶ Et cũ dicis igir̃ nunq̃z est ens ratũ nisi effectũ. ꝓcedo bẽ mõ. ⁊ qñ est effectũ est exñs. g̃ nunq̃z ẽ ens ratũ nisi sit exñs. ꝓcedo. g̃ nõ est ei⁹ diffõ nisi sit exñs. nego istaz ꝓñaz. q̃ diffõ est distincta cognitio diffiniti fm oẽs eius ptes eẽntiales. distincta aũt cognitio põt eẽ alicui⁹: lz ipsuz nõ sit' ens ratũ. nõ. n. oportz nisi q̃ ens ratũ terminet cognitionẽ diffinitiuã. ⁊ nõ seqr̃. ens ratũ diffinitiue intelligir̃. g̃ ens ratũ est. Si zo mõ intelligaẽ ens ratũ. dico q̃ hõ ẽ ex se ens ratũ: q̃ formalr ex se nõ repugnat sibi eẽ. sicut. n. cuicũq̃ repugnat aliqd p̃ ei repugr̃ formalr ex rõne eius. ita cui nõ repugnat formalr nõ ei repugnat p rõnez ipsius. ⁊ si hoc de se repugnat esse per nullũ respectũ aduenieẽtẽ posset nõ repugnare sibi esse. ¶ Et si tũc ex hoc iferas. hõ ẽ ex se ens ratũ hoc mõ. ergo est de⁹. ꝓña nõ valet. q̃ de⁹ nõ ẽ tñ cui nõ repugnat esse: sed est ex se ipsuz eẽ. ¶ Qz aũt dicir̃ h. q̃ hõ est ens formalr ratũ aliq̃ relatiõe que ẽ ratitu⁹ ei⁹. hoc ip: obatuz est distin. z. q. de vestigio. ⁊ vider̃ valde absurdũ: q̃ fm Aug. 7. de tri. c. i. vel. 6. si est nihil ad se nihil ẽ ad aliud. ⁊ hoc ipsi ꝓcedũt q̃ rel'o nõ põt fundari in rel'one: sz in absoluto. ¶ Quero igir̃ de fundamẽto talis rlonis q̃ dr̃ ratitudo. dicaẽ a. si ẽ ad se. g̃ nõ ĩcludit eẽntialr in suo intellectu p se respectũ: q̃ nihil eẽntialr ĩcludẽs respectũ est ad se formalr istud a. inq̃ntũ ẽ ad se: aut est ratũ: ⁊ habeo ꝓpositũ. aut nõ est ratũ: ⁊ tũc ille respect⁹ fundabitur in ente nõ rato. ⁊ respectus per eos est idẽ fundamento. g̃ respect⁹ est idẽ enti nõ rato. ⁊ maxie ẽ ꝓñs icõueniẽs si accipiaẽ nõ ratũ p illo cui repugnat eẽ: q̃ tũc segr̃ q̃ ratitudo illa fundabir̃ in nõ rato: qõ est nihil: ⁊ ita ille respect⁹ eẽt nihil: ⁊ tũc ens ratũ erit ex duob⁹ nihilis. ¶ Ad zm argm cõcedo: q̃ de⁹ ab eterno intellexit lapidẽ ⁊ nõ vt idẽ sibi: ⁊ illa itellectio fuit metapbyca ⁊ realis: nõ aũt logica. nec tñ pls segr̃ ex b de lapide q̃ sit eẽntia q̃ exñtia: nec magl ꝓparãdo ad itellectũ dinũ q̃ meũ. se' qdẽ igir̃ res sp fuit itellecta: sz argo. g̃ res fuit i aliquo eẽ reali. dico q̃ est fallaa fm qd ⁊ simplr.

Per idẽ ad illud qõ adducir̃ p opi. de prortiõe ad itellectuz. dico q̃ ista ꝓportio est relatio cogniti ad cognoscẽtẽ. ⁊ hec ẽ diminuẽs ens in quo fundaẽ: sic̃ declaratũ est. rel'o aũt diminuẽs ens nõ oz q̃ regrat secũ entitatez simplr illi⁹ entis qõ determiat. ¶ Et cũ dicis. nõ ẽ talis ꝓportio ĩpossibilis ad itell'm diuinũ. dico q̃ bñ põt eẽ q̃ oĩno niger nõ sit alb⁹. nec tñ pp hoc alb⁹ fz dẽtes est simplr albus. ita põt eẽ q̃ oĩmoda ĩproportio sit ipol's ad itell'm diuinũ: ⁊ aliq̃lis ꝓportio sit pol's ad interm ei⁹: nõ tñ ad esse simplr. ¶ Ad illud de pmutata ꝓportiõe. dico q̃ ille modus arguẽdi ortũ bz ab euclide ꝓcl'one. i. 6. 5. si igt q̃ttuor q̃ntitates ꝓportiõales fuerit pmutatiz ꝓportionales erũt: q̃ ꝓbaẽ p. 15. ꝑcedẽtẽ. eadẽ est ꝓportio multipliciũ ⁊ submultipliciũ. ⁊ ista pmutatiõe certa ⁊ nota in q̃ntitatib⁹ vtunr̃ aliqui in argumẽtis. pbus aũt vsus est in duab⁹ regulis. z. pozz. si a. ⁊ b. cõuertunr̃. ⁊ c. ⁊ d. quer tanr̃. ⁊ a. ⁊ c. ꝺicaẽ b. ⁊ d. ꝺicũt ⁊ ecõuerso. ꝓña ẽ necia. q̃ altez ꝺictorioz dr̃ de quolibet: ⁊ q̃ ꝙuertibile cuz vno ꝺictorioz nõ recipit p̃dicationẽ alteri⁹ nec ecõuerso. iõ ꝙuerter̃ cũ reliquo ꝺictorio. ⁊ gnãlr vbicũq̃ põt hr̃i aliq̃ ꝓportio corrñdẽs illi. 15me euclid. p quaz tz ista pmutatio corrñs. 16me. tũc pmutatio ẽ bona: ⁊ qñ nõ: nõ. ¶ Ad ppom igir̃ dico: q̃ gnãlr nunq̃z tz talis pmutatio ꝓparãdo extrema ad iferi⁹ ⁊ supius: imo est fallacia cõsequẽtis: q̃ extrẽa duaz ꝺictionũ adiuicẽ ꝓparata habent ꝓportionẽ ꝙuersaz in iferẽdo: ⁊ nõ eãdẽ. ¶ Oppositũ. n. ꝓñtis ifert oppom aũtis ⁊ nõ ecõuerso. ⁊ iõ arguere ita iferẽdo. sicut pm ad 3m. ita zm ad 4m faciũt fallaciã ꝓñtis: sz ecõuerso deberet argui sicut pm ad 3m inferẽdo ita 4m ad zm. Jta in ꝓposito. si oẽ ens est pol'e. g̃ oẽ ipol'e ẽ nõ ens: sz nõ eo. g̃ oẽ ñ ens ẽ ipol'e. ¶ Et qõ addir̃ ibi. q̃ tũc vnũ nihil magis ẽ nihil q̃z aliud nihil. ¶ Rñ. q̃ triplr ĩest nego alicui. qñz nõ pp repugnãtiã alicui⁹ positiui ad affirnes illi⁹ negõnis: sz pp solã negõnẽ cãe nõ ponentl illũ effectũ. sic̃ si aliq̃ supficies eẽt neutra: eẽt qdẽ nõ alba: nõ pp repugnãtiã supficiei ad affirnes oppositã huic negatiõi. sz pp negatiõez cãe nõ ponẽtis albedinez inesse supficiei. Qñq̃z aũt ĩest negatio positiui pp repugnãtiã ei⁹ ad affirmationẽ oppositã illi negatiõi: ⁊ hñ dupliciter. qñq̃z aũt p̃cise ẽ talis repugnãtia pp aliqd vnũ de itellectu vtriusq̃: sicut in spẽb⁹ vltimis eiusdez gnis pximi negõnes eaz̃ mutue dicunr̃ de se pp repugnãtiã eaz̃ q̃ ẽ ꝓpter solũ vnũ icluſuz in itellectu vtriusq̃. s. ꝓpter dr̃iaz vltimã opletiuã. Qñq̃z aũt pp plura icluſa in itellectu vtriusq̃ vel alteri⁹. sic̃ si accipiaṅ spẽs spãlissime duoz generũ gnãlissimoz. repugnãt qdẽ sibi inuicẽ affirmatiões pp multa icluſa in eis: tot. s. quot sũt p̃dicata dicta in qd de vtroq̃ in suo gñe. nihil. n. dr̃ in qd de albedie: qõ nõ sit mediũ ostẽdẽdi hãc. hõ nõ ẽ albedo. nihil ẽt dr̃ de boie in qd qõ nõ est mediũ oñdẽdi eãdẽ. ⁊ iõ ista. hõ nõ est albedo: va ẽ pp repugnãtiã extrẽoz simpliciter: siue ꝓpter mlta icluſa in itellectu repugnãtiũ: q̃z qõlibz ex vtraq̃ pte eẽt sufficiẽs rõ talr repugnãtie. ⁊ tñ in oibus istis inherẽtys negationũ: ¶ lz ex diuersis

cauſis inſint. ¶nõ dr̃ aliqd magis vl'min⁹ negatũ: ſz qõlibet ſimpl'r nõ tale. ita. n. eſt ſimpl'r ſapor nihil albedis ſicut hõ. ꝛ ſimil'r ſupficies nihil hz albedinis poſito iſto caſu: ꝛ rõ ẽ q̃re nõ magl ẽ hec negⁿ q̃z iſta: qr q̃libz negat negat totam affirmationẽ ſibi oppoſitã ex q̃cũq̃z rõne ſit talis: ſiue pp vnã rõnez: ſiue pp pl'es. Ita in ꝓpoſito boi in eternitate ineſt nõ eẽ aliqd: ꝛ chimere nõ eſſe aliqd. ſz boi nõ repugnat affir⁹. q̃ ẽ eẽ aliqd: ſz tm̃ ineſt negⁿ pp negationẽ actⁱ vel cãe nõ ponẽtis in eẽ. chimere aũt repugnat: qr nulla cã põt ī ea cãre eẽ aliqd: ꝛ q̃re boi nõ repugnat ꝛ chimere repugnat. rõ eſt: qr hoc eſt hoc: ꝛ illud eſt illud. ꝛ hoc in quocũq̃z itellectu ꝺcipiẽte: qr ſicut dictũ eſt gcgd repugnat alicui formal'r ex ſe repugnat ei: ꝛ q̃ nõ repugnat formal'r ex ſe nõ repugnat. nec eſt ꝟ fingẽdũ q̃ boi nõ repugnat: qr ẽ ens in poⁿ. ꝛ chimere repugnat: qr nõ eſt ens ī poⁿ. imo magis eᵒ: qr boi nõ repugnat: iõ poᵗe eſt poⁿ logica. ꝛ qr chimere repugnat. iõ eſt ipoᵗe ipoſſibilitate oppoſita. ꝛ iſtã poſſibilitatẽ ꝺſeqũt poſſibilitas obiectiua: ꝛ hoc ſuppoſita oīpotẽtia dei q̃ reſpicit oẽ poſſibile: dũmõ ſit aliud a ſe: tm̃ illa poſſibilitas logica abſoˡᵘᵗᵉ rõe ſui poſſet ſtare: lz p ipoᵗe nulla poⁿ eã reſpiceret. ¶ Prima igit̃ oīno rõ ꝛ nõ reducibilis ad aliã q̃re boi nõ repugnat eẽ eſt: qr hõ formal'r eſt hõ: ꝛ hoc ſiue ī re real'r ſiue ī ītellectu ꝺceptibil'r. Et p̃ma rõ q̃re chimere repugt eẽ ẽ chimera in q̃tũ chimera. Al'r igit̃ ieſt iſta negⁿ: nihilei/tas boi in eternitate ꝛ chimere: ꝛ tm̃ nõ pp hoc eſt vnuz magl nihil altero. ¶ Uel ẽt poſſet dici: q̃ ab boie remouetur tm̃ illud eẽ ꝛ nõ aliqd ꝺñs ad eẽ: qõ eſt poᵗe eſſe. a chimera aũt remouet̃ eẽ ꝛ ſuũ ꝺñs. iõ pp plura negatur eẽ a chimera q̃z ab boie. nõ tm̃ magis eſt iſta negaⁿ ī vno q̃z in alio. Sed p̃or reſpõſio vr̃ eẽ realiꝛ. ¶ Ad Augu. capacitas formę ſz eũ eſt mã q̃ hz aliquã entitatẽ verã: ꝛ nõ tm̃ q̃lẽ hz aĩa antixp̃i anteq̃z creet̃. de ꝟ in lib. z. di. iz. ¶ Ad ipſuz ſup Jo. ꝺcedo. q̃ qñ ſũt due cãe ſubordinate ambe cauſant effectũ: ſz al'r ꝛ al'r: qr ſupior plꝰ cãt. ꝛ ita ſi cor ſit cã ſupior: ꝛ manⁱ iferior reſpectu litteraꝝ vtrũq̃z cãt taz cor q̃z manⁱ: nec tm̃ p̃us cor q̃z manⁱ ꝓducit lr̃as in aliquo vo eẽ: ꝛ poſtea manⁱ addit eis quẽdaz reſpectũ. ¶ Ad vltimũ de Auic. logt̃ de fluxu formaꝝ a deo in q̃tũ ītellecte ſũt. ꝛ de fluxu oīs eiⁱ q̃ eſt: boc eſt rei in vo eẽ. ꝛ ꝺcedo q̃ ſicut aliud eẽ ẽ ītellecti in q̃tũ ītellectũ ab eẽ vo q̃ eſt eẽntiaꝝ extra aĩaz. ita eſt fluxus iſte ꝛ ille alius ꝛ alⁱ. ꝛ vtroq̃z fluxu fluit res a deo: ñ ſic in nobis: qr res p̃exiſtũt extra aĩaz vel in ſe vel in cã ad hoc vt moueãt ītellectũ nr̃m ad actũ ītelligẽdi. nõ autẽ dicit Auic. iſtũ fluxũ in eẽ ītellecto eẽ fluxũ in eſſe gditatiuo: qr eſſe ītellectũ eſt eſſe diſtinctũ cõtra totũ eſſe reale tam gditatiuũ q̃z exiſtentie.

¶ Et qm̃ demõſtratũ eſt ex parte quõ oīa dicant̃ eẽ in deo: addẽdũ videt̃ hic qⁱ modis dicat̃ deⁱ eſſe in rebⁱ. ſi tm̃ id humana mens vel ex parte digne valeat cogitare: vel lingua ſufficit eloquī. Sciẽdũ ẽ ergo q̃ deⁱ icõmutabiliter ſemp in ſe exiſtẽs: p̃ntial'r: potẽtial'r: eẽntial'r eſt in oi nã ſiue eſſentia ſiue ſui diffinitiõe: ꝛ in oi loco ſine circũſcriptiõe: ꝛ in oi tpe ſine mutabilitate. Et p̃terea in ſcis ſpiritib⁹ ꝛ aĩab⁹ eſt excellẽtⁱ. ſ. p̃ gratiã ĩhabitãs: ꝛ in boie xp̃o excellẽtiſſime in quo plenitudo diuinitatis corporal'r habitat: vt ait apl'ſ. Jn eo. n. deⁱ habitauit nõ p̃ gr̃am adoptiõis: ſed p̃ gr̃am vniõis. Ne aũt iſta qr capacitatẽ bu/mane ītelligẽtie excedũt falſitatis arguere ali qui p̃reſumãt: ſcor auctoritatibus muniẽda mihi videnť. Btũs Greg. ſup cãtica cãticor ingt. Lz deⁱ cõmuni mõ oibⁱ rebⁱ iſit p̃ntia: potẽtia: ſubſtãtia: tm̃ familiariori mõ p̃ gr̃am dr̃ eẽ in illis q̃ mirificẽtiã operꝝ dei acutⁱ ꝛ fideliⁱ cõſiderãt. Be hoc. n. eodẽ Aug. ad dardanũ in lib. de p̃ntia dei ait. Cum deⁱ ſit nã icorporea ꝛ icõmutabil'r viua: eterna ſtabilitate in ſeipſo manẽs: totus adeſt rebⁱ oibⁱ: ꝛ ſingulis totus. Sed in q̃bus habitat: habent eum ꝓ ſue capacitatis diuerſitate: alīj amplⁱ alīj minⁱ quos ipe ſibi dilectiſſimũ tẽplũ gr̃a ſue bonitatis edificat. Diſt. XXXVII.

Circa diſtictionẽ 37. quero vtrũ deũ eſſe p̃ntẽ vbiq̃z ꝟz potẽtiã iferat ipm eẽ vbiq̃z ꝟz eẽntiã. Ꝟ ẽ vt̃z oīpotẽa iferat imẽſitatẽ. Or ſic. oẽ agẽs ẽ p̃ns paſſo ꝟz pꝟm. 7. phyſi. ꝛ Ꝟ immediate ſi immediate poſſet agere in illꝺ. vel mediate ſi agat in illud mediate, oīpotẽs aũt põt agere in q̃libz imeᶜ. g̃ eſt p̃ns cuilibet imeᶜ. ¶ Oppoᵐ patz. põt. n. cãre aliqd ex vniuerſuz: ꝛ tamẽ ibi nõ eſt p̃m eſſentiã. ergo ꝛc. T. c. 4. ꝛ inde.

Reſpõdeo. agẽs creatũ p̃t agere vbi ñ ẽ: tm̃ cõir oz q̃ ſit imediatũ cuilibz ſui p̃rimo paſſo ī q̃ agat: lz q̃z nõ agat ī illꝺ paſſũ actiõe eiuſdez rõis actiõi q̃ agit ī rẽotũ: vt piſcis mortificãs manũ piſcator| nõ mortificat rethe. Q̃z ãt agẽs ī p̃rimⁿ paſſũ nõ agit eadẽ poⁿ actia q̃ agit ī remoᵐ: lz agat alia poⁿ actia. ſic corpⁱ celeſte gnãns mixtã ī viſceribⁱ terre vel aliq̃ mixtũ aĩatũ vel inaĩatũ: Ꝟ iferiⁿ agit ſua forᵃ ſubali: qr ñ ſuba nõ p̃t gnãre ſubaz: nec accñs aliq̃ ī meᵒ põt eẽ rõgnãndi ſubaz. eſt igit̃ forᵃ corpis celeſt| poⁿ actiua in remotũ abſq̃z Ꝟ q̃ corpⁱ illud agat ī p̃rimⁿ ꝟm eãdez poⁿ actiuã ꝟz quã agit in remotũ: lz agat ī p̃piquũ ꝟm aliaz potẽtiã actiuã. ſz Ꝟ accit vel pp ꝺiũctionẽ iſtaꝝ potẽtiarũ duaꝝ actiuaꝝ in eodẽ: q̃z vtraq̃z ẽ actĩa: ꝛ vna hz p̃rimũ p̃ paſſo p̃portiõato: ꝛ alia poⁿ actĩa hz reliquũ paſſuz remotũ p̃portionatũ. vel accit pp ipfectionẽ ipſius agẽtis ī q̃ ẽ defectⁱ vtut| actiẽ: pp quẽ defcm̃ p̃us agit ꝟz formã ipfectionẽ q̃z ꝟz pfectionẽ. ſic̃ gnãns corruptibile p̃us alterat q̃z gnãt pp illiⁿ agẽt| ipfectiõez a q̃ pⁱ origie eſt ipfectiⁱ. ¶ Si igr̃ p̃ tollamⁱ talẽ duaꝝ põr ꝺcurſuz ab agẽte creato. ꝛ 2° tollamⁱ ab eo iſtã ipfectionẽ q̃ nõ oporteat eũ pⁱ p̃ducer̃e ipfectiⁱ. nõ vr̃ aliq̃ rõ q̃re ñ erit p̃ns remoto ꝟz potẽtiã ꝟz qõ ẽ mõ p̃ns ſibi ī rõe poⁿ actiue: ꝛ tm̃ ñ aget ī p̃piquũ: nec illa põ: ſic̃ nec mõ: nec alia. ꝛ Ꝟ maxie ſi illa põ ꝟz quã agit ī rẽotũ ſit ſimpl'r põ actia pfcã. q̃z to. n. pfectior forᵃ ẽ ī creaturis tãto vr̃ rõ agẽdi ī remotiⁱ. ¶ Ex his ad p̃poᵐ vr̃: q̃ cũ oīpoᵃ q̃ ẽ ſimpl'r pfecta põ actĩa nõ regrat actionẽ ī vnũ paſſũ p̃us q̃z ī aliud: nec pp diuerſas põs ꝺcurrẽtes ī agẽte: nec pp p̃orez gnãⁿᶜᶻ ipfectiorⁱs: q̃ tal'r oīpoⁿ ſit rõ agẽdi ī q̃cũq̃z: ꝛ p̃ducẽdi q̃cũq̃z poᵗe: lz p ipoᵗe ipm cuiⁱ eſt oīpotẽtia nõ eẽt vbiq̃z. ꝛ ꝟm hoc videt̃ tenẽda negatiua pars q̃ſtiõis.

¶ Cõfirmat̃. ſi. n. oīpotẽtia ẽ volũtas: ad cuiⁱ velle ſeqũtur rẽ eẽ: cũ volũtas poſſit equevelle diſtãs ſic̃ p̃piquũ. vr̃ q̃ ſi oīpotẽs eẽt p ipoᵗe ī aliq̃ loco determiato: ꝛ non vbiq̃z poſſet velle aliqd eẽ in alio loco cui nõ repugnaret eẽ. ꝛ p ꝺñs ſuo velle illud haberet eẽ in illo loco: ꝛ p ꝺñs illud fieret ab oīpotẽte abſq̃z hoc q̃ oīpotens eẽt p/

sens ibi ſm eēntiā. ¶ Cōfirmaī ēt: q ante mūdi creatiōnē nō ē imaginādū vacuū ifinitū: q̄ſi ibi fuerit ꝑus ꝑsens deus ſm eēntiā anteq̄ ꝓduceret mūdū: imo nō vt alicubi pñs de⁹ ſm eēntiā fuit potēs facere mūdū. ſicut igiī ibi pñtia imēſitatis nō ꝓexigebaī ꝑſentie potentie ſue: vt potētia eſt: imo potētia ꝑus habuit terminū ſuuz q̄z eēt pñtia ſm eēntiā. ita videī mō q nō oporteat ꝑintelligere deū in aliq̄ ꝑte vniuerſi vt ibi aligd cauſet. ſed magis eꝫ ꝑus ſit ibi ſz potētiā vbi p⁹ aligd cāet: ⁊ tē lz ꝑ ipoſe nō eēt ibi ꝑus ſz eēntiā: poſſet tñ ibi cauſare.

Ad argumētū in oppoſitū dici pōt. q illō dictū pbi verꝫ eſt de agētib⁹ nālibus q̄ agūt ꝑ q̄litates nāles vel formas nāles actiuas q̄ nō ſunt ꝓncipia agendi in remotū niſi ſint alie forme ꝓcurrētes q̄ ſunt ꝓncipia agēdi in ꝓpinquū. ita aūt non eſt de volūtate qua oīpotens agit.

¶ Nunc ergo ad ꝓpoſitū reuertētes cepto iſiſtam⁹. Supra dictū eſt q ꝑſciētia dei futuroꝝ tñ eſt: ſed oīuz tā bonoꝝ q̄z maloꝝ. Scientia vero vel ſapia nō mō de futuris: ſz etiā de ꝑſentib⁹ ⁊ futuris: nec tñ de tpib⁹: ſz ēt de eternis: q̄ ſeipſuz nouit de⁹. ¶ Hic oritur q̄ſtio nō diſſimulanda: vtꝫ. ſ. ſcia vel ꝑſciētia ſit cauſa reꝝ: an res ſint cauſe ſcie vel ꝑſciētie dei. Videī. n. ꝑſciētia dei cauſa eē eoꝝ que ei ſubſunt: ac neceſſitatē eueniēdi eis facere: q̄ nec aliqua futura fuiſſent: niſi de⁹ ea ꝑſciſſet: nec pñt nō euenire: cuz deus ea ꝑſciuerit. Si aūt ipoſſibile eſt ea nō euenire: q̄ ꝑſcita ſunt. videī ergo ipſa ꝑſcia qua ꝑſcita ſunt eis eſſe cauſa eueniēdi. Impoſe eſt. n. ea nō euenire cū ꝑſcita ſint: q̄ ſi nō euenirēt cuz ꝑſcita ſint: falleret dei ꝑſcia. At dei ꝑſcia falli nō poteſt. Impoſſibile eſt ergo ea nō euenire cuz ꝑſcita ſunt. Sic ergo ꝑſcia cauſa eoꝝ eē videī q̄ ꝑſcita ſunt. ¶ Hoc idē ⁊ de ſcia dicit. ſ. q̄ q̄ de⁹ antiqua nouit: iō ſunt. Cui ſentētie Aug. atteſtari videī in. xv. lib. de trini. ſic di. Nō iſta ex aliquo tpe cognouit de⁹: ſz futura oīa tpalia: atq̄z in eis etiā qd ⁊ q̄ñ ab illo petituri fuerā⁹: ⁊ quos: ⁊ de qbus reb⁹ vel exauditurus vel nō exauditurus eēt: ſine initio ante ꝑſciuit. Uniuerſas aūt creaturas ⁊ ſpūales ⁊ coꝛpales: nō q̄ ſūt: iō nouit: ſed iō ſūt: q̄ nouit. nō. n. neſciuit que fuerat creaturus: q̄ ergo ſciuit: creauit: nō q̄ creauit: ſciuit. ¶ Nec aliter ſciuit creata q̄z creāda. Nō. n. eius ſapientie aliqd acceſſit ex eis: ſed illis exiſtētib⁹ ſicut oportebat ille: ⁊ q̄ñ oportebat: māſit vt erat. Uñ in eccleſiaſtico. Anteq̄z crearētur oīa nota ſūt illi: ſic ⁊ poſtq̄z cōſūmata ſūt. Ecce bis verbis videī Aug. inuere ſciaz vel ꝑſciaz dei cāz eē eoꝝ que fiūt: cū dicit: ideo ea eē: q̄ ōs nouit. Idē quoq̄z in. vi. lib. dicere videī. Cū inqt decedāt ⁊ ſuccedant tpa: nō decedit aliquid vel ſuccedit ſciētie dei: in qua nouit oīa que fecit ꝑ ipſaz. Nō enī hec que creata ſunt ideo ſciunt a deo: q̄ facta ſunt: ſed potius iō facta ſunt: q̄ imutabiliter ab eo ſciunt. Et ꝫ etiaz ſignificare videt dei ſciētiā cām eoꝝ eē que fiūt: dicēs. nō ideo deū ea nouiſſe: que facta ſunt: ſed ideo facta ſunt: q̄ nouit ea de⁹. Ideoq̄z videtur dei ſciētia vel ꝑſciētia cauſa eſſe eoꝛum que nouit. Diſtin. xxxviii.

Arca diſtinctione .38. q̄ro vtꝫ ſcientia dei reſpectu factibiliū ſit practica. Oꝛ nō. zº meta. Finis practice eſt op⁹. nihil aūt extra deū eſt finis ei⁹. ¶ Cōtra. 6. de tri. c. vlti. Eſt ars q̄dā oīpotēt⁊ atq̄z ſapiētis dei plena oīuz rōnū viuētiū incōmutabiliū. ars eſt habit⁹ practicus. g̊ tē. ¶ Sil'r. 8z. qōnū. q. 46. idee ſūt rōnes ſz q̄s formaī oē formabile: ⁊ multe alie auctoꝛitates ſunt ad hoc.

Supra in queſtione de theologia vtꝫ ſit practica vel ſpeculatiua multū dictū eſt de cognitiōe practica ⁊ ſpeculatiua ¶ Breuiter aūt nūc aliq̄ applicādo ad ꝓpoſitū pōt dici q̄ de rōne habit⁹ practici ſūt duo. ſ. ꝯformitas ad praxim: quā ꝯformitatē hz ex obto circa qō ē. ⁊ ꝓximitas ei⁹ nālis ad eā dē praxiz: q̄ praxis vt ab ea dr̄ opatio practica eſt opatio q̄ diſtinguit a ſpeculatiōe. nulla aūt opatio alia a ſpeculatione eſt in ptāte ſpeculātis: niſi ſit vel eſſe poſſit nāl'r poſterioꝛ itellectiōe vl ſpeculatiōe. cognitio aūt nō ponit practica in aliquo vt eſt eius: niſi reſpectu praxis q̄ eſt in ptāte eius. ¶ Et ex ꝫ ſciēdū vlteri⁹: q̄ lz cognitio practica actualiſſima ⁊ ꝓxima praxi ſit aliq̄ ſcientia de praxi elicieda: puta iudiciū de ꝯclone ſyllī practici: q̄ ꝯclo finis eſt mot⁹ intelligētie: ſz ab ea ꝯcipit operatio: tñ nō ſolū iſta cognitio eſt practica q̄ ſic eſt ꝓxime practica: ſz etiā cognitio practicoꝝ ꝓncipioꝝ q̄ virtualr̄ ꝯcludit iſtā: ⁊ ēt cognitio gditatiua termiꝯoꝝ q̄ ꝯcludunt ꝓn⁹ practica: ſicut ibi dictū eſt. gcūq̄z igiī ite⁹ nō pōt hre aliquā cognitionē dictatiuā de opando nāl'r ꝓxē dictātez illā praxiz quā reſpic talis cognitio. nec ꝑt hre cognitionē ꝓn⁹ ex gb⁹ iferat talē cognitionē dictatiuā operādoꝝ. nec pōt hre cognitionē gditatiuā terminoꝝ in q̄bus ꝯcludunt talia ꝓn⁹. talis inte⁹ nō videt poſſe hre cognitionē practicā ꝓprijſſime ſūptā ſz illas duas ꝯditiones ꝓdictas. ſ. cōfoꝛmitatē ad obm ⁊ ꝓximitatē. ſed itell's diuin⁹ cōparādo cognitionē eius ad actū volūtatis ei⁹ no ꝓhabet cognitionē dictatiuā aliquā de aliquo faciēdo: nec cognitionē alicui⁹ ꝓncipy: nec gditatiuā termini includētē ꝓn⁹ practicū. g̊ nō hz aliquā cognitionē ꝯformez ⁊ ꝓximez tali praxi. ꝓbatio miozis. Si ante actū volūtatis diuine poſſet inte⁹ diuin⁹ aliquā talē cognitiōez hre: hret eā mere nāl'r ⁊ necio: q̄ oīs cognitio ꝓcedens ibi actū volūtatis eſt mere nālis: ⁊ ꝑ eēntiā vt ipſa ē rō mere nālis itelligēdi. de necitate g̊ cognoſceret hoc eſſe faciēdū: ⁊ tūc volūtas cui offert nō poſſet nō velle iſtō: q̄ tūc poſſet eē nō recta: q̄ volūtas potēs diſcoꝛdare a rōne practica pōt eē nō recta de necitate. g̊ volūtas diuina vellet hoc operādū: ⁊ ꝑ ꝯs oīa. q̄ ꝯ q̄ rōne eſſet de vno eadē rōne ⁊ de alio. ¶ Dic inſtaī ꝓmo: q̄ ꝑ iſtā rōnez itellect⁹ diuin⁹ nō hret aliquā cognitionē niſi ſpeculatiuā. aut. n. volūtas necio vellet illū itellectū ſpeculari: ⁊ tūc nō eēt libertas ꝓma ex ꝑte volūtatis. aut poſſet nō velle illū itellectū ſpeculari: ⁊ tūc poſſet eē nō recta. ¶ Et ꝓterea. ſi ꝓmo offeraī itellectui diuio aliqua lex vl'is: puta oē glozificādū eē gratificādū, ⁊ iſtaz acceptat

voluntas dīna.ꝛ ex hoc statuit aliq̄ lex sapie.ꝛ z°offerat inte⁹ volūtati ꝓetrū eē beatificādū.si volūtas istā acceptet vī ex hoc itellcīn cognoscere ꝓetruz esse gratificādū:ꝛ hoc cognitōe dictatiua nō accepta i se formal'r a volūtate:lz volūtas verificauerit p̄missas ex gb⁹ inte⁹ istā hz. ¶ Ad p̄mū istoꝝ.itellcūs dīnus ex necessitate nature est speculatiuus.ꝛ non est ad hoc formal'r libertas:lz nō sit sine volūtate cōplacēte. deus.n.nēcio est sciēs nō aūt volūtate est sciēs ꝓprie sicut nēcitate nō voluntate est de⁹:qñ igit arguis si volūtas nō possit nō velle intellectū speculari.g̃ nō est summe libera: nō segt: qz libtas ei⁹ nō est ad ītrinseca:que q̄si p̄cedūt actū eius:sed libertas ei⁹ est ad oīa factibilia.ꝛ iō est neēe ponere p̄mā determiatōez in volūtate respcū factibiliū:nō sic aūt esset si inte⁹ practicus p̄determiaret: īmo nec ꝓprie libertas possz saluari in volūtate respcū factibilū: sz nec ꝓtingētia aliq̄:ga inte⁹ necessario p̄determiaret eā mera necessitate nāli.ꝛ volūtas nēcio ꝓformaret se itellectui:qō ātnēcio etiā nēcitate ꝓntie est ꝓforme nēcio nō pōt eē contingēs. ¶ Ad z^m dico:ꝙ intelle⁹ dīnus non sic cognouit aliqua discurrēdo sicut p̄cedit ar⁹.sed distinguendo destināti nāe in p̄mo apprehēdit qōcunq̄ opabile:ita vīa p̄ncipia opabiliū sicut opabilia pticularia. Et i z°offert oīa ista volūtati quoꝝ oīum aliqua acceptat tam p̄ncipioꝝ practicoꝝ q̄ particulariū operabiliuz.ꝛ tūc in 3°signo itellectus scit eque īmediate illa particularia sicut illa vīa.ꝛ ita nō acgrit cognitionem illoꝝ particulariuz ex p̄ncipys predeterminatis per voluntatez.boc magis patebit in qōne de scia dei respcū futuroꝝ ꝓtingētiū.

Ad auctoꝛitatem Aug. dico ꝙ ars est habitus cū vera rōne factiu⁹. ex 6°ethyco.ꝛ put complete accipit diffinitio artis itelligit rō recta boc ē directiua siue rectificās potētiā aliā cuius est opari ſm arte.diminute aūt ars est habitus cum vera rōne qñ est tñ habitus apphensiuus rectitudis agendoꝝ ꝛ nō habitus directiuus siue rectificatiuus in agendis.boc z° mō potest ꝓcedi ars in deo:qz posita determinatione volūtatis eius respcū quoꝛūcūq̄ operandoꝛum itellectus eius cognoscit istū ordinē operādoꝝ.ꝛ tūc est ibi recta rō.boc ē cognoscēs rectitudinez:nō tñ recta rō. boc est directiua ipsi⁹ potētie operātis.ꝛ hoc maxime si ponat po^a illa opans extra esse volūtas ꝛ nō aliqua alia potētia executiua:quia si poneret aliqua potētia executiua alia a volūtate videt ibi posse saluari recta ratio aliomō se hīs respcū illius potētie operātis ſm eam quam possit mō saluari respcū voluntatis. ¶ Per idem pz ad illud Augu.qz idee sunt obiecta secūdaria cognita sicut dcīn est p̄us. ſm que fiunt aliqua extra:nō tñ ipsa includunt aliquā noticiā dictatiuā de operādo vel de nō operando.licz ipsa.repzesentent opabilia: sed cognitio opabilis non est sciētia practica nisi virtualiter includat p̄ncipium vel conclusionem practicam.sic non est de ideis in intellectu diuino.

¶ Preterea queri solet: vtrū sciētia dei possit augeri vel minui. vtrūq̄.n.videt posse ꝓbari. Qz diuina scientia possit augeri vel mutari:boc modo ꝓbat:qa pōt deus scire qō nūquā scit. Est.n.aliquis qui nō est lecturus bodie: ꝛtamen potest esse vt legat bodie.pōt.n. bodie legere. Nihil aūt potest fieri quod non possit a deo sciri. Potest ergo deus scire hūc lecturum bodie.potest ergo aliquid scire qō non scit. ergo pōt eius scientia augeri vel mutari.eademq̄z videt posse minui. Est enīz aliquis hodie lecturus quem deus scit lecturū. At pōt esse vt nō legat.ergo potest deus non scire hunc lecturum: potest ergo nō scire aliquid quod scit.ergo potest minui eius sciētia vel mutari. Ad quod dicimus: qa dei sciētia omnino īmutabilis est:nec augeri potest vel minui. ¶ Distinctio. xxxix.

In secunda parte di.tractat magister de infallibilitate sciētie dīne. Et di.39.tractat de immutabilitate scie dīne: q̄ituz igit ad istā mām.put scia diuina respicit simpl'r existētias reꝝ quero gnq̄z. ¶ ꝓimo vtrū deus bēat noticiā determinatā omniuz quātum ad omnes cōditiōes existentie. Q5.1. ¶ z°: vtrū bēat certam noticiā ꝛ infallibilē omnium quātuz ad omnes conditiones existētie. Q5.2. ¶ 3°: an habeat īmutabilem noticiam de omnibus quātum ad omnē conditionē existentie. Q5.3. ¶ 4°.an necessario sciat omnē conditionē existētie omniū. Q5.4. ¶ Et 5°: vtrum cum determinatione ꝛ certitudine scientie sue possint stare aliqua contingentia ex parte rerum in existentia.ꝛ hec simul queri possunt: quia per eadem simul soluuntur.

Ad ꝓimam qōnem arguo ꝙ non: ga ſm pb̄m ꝓmo ꝓhiermenias. Ja futuris contingentibus nō est determinata veritas.g̃ nec scibilitas determinata.g̃ nec intellect⁹ habz noticiā de eis determinatam. Ca.vlti. ¶ Cōfirmat rō per ꝓbationez suam ibidem: qz tūc nō oporteret consiliari neq̄z negociari:ita videt si est aliqua determinata noticia de aliquo futuro contingenti nō opz negociari nec ꝓconsiliari:ga siue consiliemur siue nō hoc eueniet. ¶ ꝓ.potētia dei si esset limitata ad vnā partem esset imperfecta: ga si deus:ita posset boc ꝙ nō posset eius oppositū esset potētie limitate ꝛ nō omnipotētie.g̃ eodem modo si ita sciat vnā partē ꝙ nō aliā esset limitatus ſm sciam ꝛ nō omniscīēs. ¶ Contra Debz.4°:Omnia nuda ꝛ aperta sunt oculis eius. ꝛ Hlo. ibidem dicit,i.ex omni parte plene visa, igit habz certā ꝛ determinatam noticiā de omnibus quātum ad omne cognoscibile in eis.

Ad secundam qōnem arguo ꝙ non: qz sequit deus nouit me sessurum cras ꝛ non sedebo cras.g̃ decipit ergo a simili sequit de⁹ nouit me sessuz cras ꝛ possum non sedere cras.ergo deus pōt decipi.ꝓma illatio est manifesta: qz credens illud quod nō est in re decipit.ꝓbo ex hoc ꝙ scōa ꝛsequētia teneat: qz sicut ad duas de inesse sequit cōclusio de inesse:ita ex vna de inesse ꝛ altera de possibili sequit cōclusio de possibili. ¶ ꝓ.si deus scit me sessuz cras ꝛ possibile est me nō sedere cras ponatur in esse: nō sedebo cras.sequitur ꝙ deus decipit:sed ex positiōe possibilis ineesse nō sequitur impossibile.igit ista deum decipi non erit impossibilis. ¶ Ad oppositum Debz.quarto. vt supra dictum est. ¶ Jtez in p̄mo omnino perfectissimo nulla est imperfectio:sed si deus nullam talem noticiam haberet esset imperfectus.ergo ꝛc̄.

Ad tertiam qōnem arguo ꝙ nō. a ꝛtradictorio ad ꝛdictoriū nō pōt esse trānsitus sine aliqua mutatōe:qz si nulla sit oīno mutatio nō videt aliquo mō ꝙ illud qō fuit p̄us vez sit mō falsum.igit si deus sciens a.pōt nescire a.boc videt ꝙ aliquā mutatōez possibilē nō nisi i ipo a.vt scitū a deo:qz nullū eē hz nisi i scia dei,ꝛ per ꝛsequens ei⁹ mutatio nō pōt esse sine mutatiōe

scie deī qō est ꝓpositū. ¶ ℙ. qcqd nō est a. ⁊ potest esse a. pōt incipe esse a. qz non vr esse intelligibile ꝙ affirmatio negatiōis que nō iest possit inesse nisi icipiat esse. g̃ si de⁹ nō scit a. ⁊ pōt scire a. pōt incipe scire a. g̃ pōt mutari ad scire a. ¶ ℙ. ȝ. si de⁹ nō scit a, ⁊ pōt scire a. quero q̄ est ista potētia. aut est passiua. ⁊ tūc est ad formā ⁊ segt̄ mutatio: aut est actiua. ⁊ pz ꝙ nālr. qa ītellcūs vt intellcūs nō est liber: ſz nālr agēs talis āt po⁸ nō pōt agere posq̄z non egit nisi mutet̄. igit̄ vt ꝑus segt̄ mutatio. ¶ Oppo⁹ pz supra ex di. 8. ꝙ nihil ē in eo mutabile.

Ad quartam qōnē arguo ꝙ sic: qz deus īmutabiliter scit a. g̃ nēcio. ꝓ a. ītelligat̄ añ x̄pm fore. ꝓbatio ꝟñtie. ꝑmo: qa nō ponit̄ in deo nēcitas nisi īmutabilitatis. g̃ qcqd est in eo īmutabiliter: necessario ē. ȝ⁰ qa oē īmutabile vr̄ esse necessariū formaliter. sic oē possibile qō repugnat nēcio videt̄ esse mutabile. omne. n. tale possibile ex se nō ē ⁊ ab alio pōt eē. ipsuz aūt esse post nō eē siue ordīe duratōis siue ordīe nāe nō vr̄ posse esse sine aliqua mutabilitate. ¶ ℙ. qcquid pōt eē in deo pōt esse idez deo. ⁊ ꝓ ꝟñs deus: sed qcqd pōt eē deus de nēcitate ē deus: qa deus est īmutabilis. g̃ qcqd pōt esse in deo de nēcitate ē deus. scire aūt a. potest eē in deo. g̃ de nēcitate est deus. ⁊ per ꝟñs simplr nēcio scit a. ¶ ℙ. oīs perfectio simplr absoluta de necessitate inest deo. scire aūt a. est pfectio simplr: qz aliogn nō esset de⁹ pfectus si nesciret a. formalr: qa nō est imperfectus nisi ꝓpter carentiā pfectiōis simplr. g̃ nēcio scit a. ¶ Oppositum. si deus nēcio sciret a. g̃ a. esset necessario scitum. g̃ nēcio vez. ꝟñs falsum. g̃ ⁊ añs.

Ad quintam qōnem arguo ꝙ nō: qz sequit̄. de⁹ scit a. g̃ necessario erit. añs est necessariuz. ꝓbatio ꝟñtie: qa actus rōnalis nō distrahit̄ ꝑ māz super quā trāsit pūctū: sic̄ log nō distrahit̄ si transeat sup hoc qō ē me nihil log. sequit̄. n. dico me nihil dicere. g̃ aliqd dico. g̃ a simili scire nō distrahit̄ ꝑ mām super quā trāsit. g̃ cum scire dei sit simplr necessariū nō distrahit̄ ab hac nēcitate: ꝑ hoc qō transit sup ꝟtingens. ¶ ℙ. omne scitū a deo fore nēcio erit. a. est scituz a deo fore. g̃ ⁊c. maior est vera ꝓut ē de nēcio: qa predicatū de nēcitate iest subo. ⁊ minor ē de inesse simplr: qa ꝓ eternitate vera. g̃ segt̄ ꝟcl'o de nēcio. ¶ Oppo⁹ ens diuidit̄ in necessariū ⁊ ꝟtingēs. g̃ ītellcūs intelligēs ista ꝑm rōnes suas ꝓprias ītelliget hoc vt ē necessariū. ⁊ illud vt ꝟtingēs. aliogn nō intelligeret ista vt sunt alia entia. ⁊ ꝓ ꝟñs illa scia nō tollit ꝟtingētiā ab eo qō est scituz.

S. Bo. li. i. di. 35 **Circa istas** qōnes ponit̄ certitudo diuīe scie respectu omniū quātum ad oēs ꝟditiones exīntie ꝑ ideas que ponunt̄ in ītellectu dīno. ⁊ hoc ꝓpter pfectionē eaz in repsentādo: qa representant illa quoz sunt nō solū ꝑm se totū: sed ēt ꝑm oēm rōnē ⁊ hītudinē extremoz: ⁊ ita in ītellcū dīno sunt rō sufficiēs nō tm̄ simplr apprehēdēdi illa ideata: ſz etiaz apprehēdēdi oēm vnionē illoz ⁊ oēm modū ipsoz ideatoz ptinentē ad exīstētiam eoz. ¶ Lōtra. rōnes cognoscēdi termīos alicui⁹ ꝟpl'onis nō sufficiēter causant noticiā illius ꝟpl'onis nisi illa nata sit cognosci ex termīs. ꝟpl'o aūt ꝟtingēs nō ē nata cognosci ex termīs: qa tūc nō tm̄ esset necessaria: ſz etiā ꝑma ⁊ īmediata. g̃ rōnes cognoscēdi terminorū quātūcūq; pfecte repsentēt eos nō sunt sufficiētes cause cognoscēdi illā ꝟpl'onē ꝟtingētez. ¶ ℙ. idee mere nālr representant illud qō repūtant ⁊ sub rōne sub q̄ aliqd repūtāt: qō ꝓbat̄ ex hoc: qa idee sunt in ītellectu diuino añ oēm actū voluntatis dīne: ita ꝙ nullo mō sunt ibi ꝑ actū volūtatis dīne: sed qcqd nālr ꝑcedit actū volūtatis est mere naturale. accipio igit̄ duas ideas extremoz que representant̄ in eis: puta homines ⁊ albi, quero aut iste ex se repsentāt compōnez istoz extremoz: aūt diuisionē: aut vtrūq;. Si tm̄ compōnē. g̃ nāliter cognoscit illā: ⁊ ita modo necessario. ⁊ ꝓ ꝟñs nullo modo cognoscit diuisionē eodē mō si tm̄ repūtāt diuisionē. si vtrūq; igitur deus ꝑ istas nihil nouit: qz scire ꝟdictoria esse vel eē vera nihil est scire. ¶ ℙ. eodem modo sunt idee possibiliū nō futuroz sicut futuroz: qa dr̄ia ista possibiliū non futuroz a futuris nō est nisi ꝑ actū voluntatis diuine. g̃ idea futuri possibilis non magis repūtat ipz futuz esse q̄z idea possibilis nō futuri. ¶ ℙ. non magis representabit idea futuri ipm ponendū esse in hoc nūc q̄z in illo.

Tho. pria sū. q. ar. 9 **Aliter ponitur** ꝙ certam notitiā habet deus de futuris cōtingentibus. ꝑ hoc ꝙ totus fluxus tēporis presens est eternitati: ⁊ oia q̄ sunt in tpe: qō ꝓbatur per hoc: qz eternitas est īmensa ⁊ infinita. ⁊ per ꝟñs sicut īmensuz est simul pūens oī loco: ita eternū est simul pūens toti tpi. Et declarat̄ per exempla. ⁊ vnū qdem est de baculo fixo in aqua: iuxta quem baculuz ⁊ si tot⁹ fluui⁹ fluat successiue. ⁊ sic sit pūens baculus successiue oībus ptibus fluuij. nō tamē baculus ē īmensus respectu fluuij. qz nō est simul pūens toti. ergo eodē mō si eternitas eēt qōdā stās sicut baculus: iuxta quā flueret tempus: ita ꝙ nūq; eēt simul sibi pūens nisi vnū instans tēporis: sicut nec baculo sil'r pñs est nisi vna pars fluuij. eternitas nō esset īmēsa respectu temporis. ¶ Lōfirmat̄ ēt istud. qz nūc eternitatis vt ē cū nūc temporis nō coequat̄ sibi. igit̄ vt est cū isto nūc excedit ipz. nō aūt excederet ipm nisi vt ē cū isto nūc esset sil'r cū alio ¶ Lōfirmat̄ ēt boc. qz si totū tps posset simul eē extra nūc eternitatis esset sil'r pñs toti isti tēpori: sed licet tempori repugnat ꝓpter eius successionē sil'r esse. nihil tamē ꝓp hoc pfectiōis tollit̄ eternitati. ergo ipa eternitas mō est eque pñs toti tpi ⁊ cuilibet existēti in tpe. ¶ Confirmatur etiā istud per aliud exemplū de centro in circulo. qz si poneret̄ tempus fluens esse circū ferētiaz circuli ⁊ nūc eternitatis esse centrū: q̄z tūcūq; esset fluxus in tēpore: tamē totus fluxus ⁊ quelibz pars ei⁹ esset semper pñs centro. Ita in ꝓposito omnia in quacūq; parte temporis habētia existere siue sint in hoc nūc temporis: siue ipsa sint ꝓterita siue pūentia vel futura. oīa pūentia sunt respectu nūc eternitatis. ⁊ ita qō est in eternitate videt ea pūentialiter ꝓpter talē coexistentiā. sicut ego possum videre pūentialiter illud qō in isto īstanti video. ¶ Contra istud arguit̄ ꝑmo reducēdo contra eos qō ibi adducunt de īmensitate: qz posito ꝙ locus possit crescere continue in infinitū: ita ꝙ sicut tempus est in cōtinuo fluxu ita deus augeat locū inferi. īmensitas tū dei nō eēt sibi rō coexistendi alicui loco in aliquo nūc nisi existenti. nō enim deus per īmensitatē sui coexistit alicui in loco nisi qō est in illo loco. ſz posset causare locum extra vniuersuz. ⁊ tūc per īmensitatē suā coexisteret illi: si igit̄ īmensitas nō est rō coexistendi loco nisi actuali ⁊ nō potētiali: qz nō est pari rōne eternitas: nō erit rō coexistēdi alicui nisi exīnti. qz illud qō nō est: nulli ꝑt coexistere: q̄ coexistere dicit relatōez realē. ſz rel'o nō est realis cui⁹ fundamentū nō ē reale. ¶ Jtē si effect⁹ ꝟz eē in seipso respcū cāe ꝑme simplr ē in se: qz respectu nulli⁹ ꝟz veri⁹ eē. vñ illō qō dr̄ tale respectu cāe ꝑme simplr pōt dici tale. si g̃ aliqō futuz sit in actu respectu dei. g̃ simplr ē in actu. g̃ ipole est postea ipm poni in actu. ¶ ℙ. si sessio mea futura ñ tm̄ q̄ztū ad entitatē quā ꝟz ī eē exīntie ē nūc pñs eternitati. g̃ nūc ē ꝓducta in illo eē a deo. nā nihil aliō a deo ꝟz eēi fluxu tpis nisi sit ꝓductū a deo ꝑm illud eē: ſz istā sessionē de⁹ ꝓducet vel aliaz añ x̄pi: qō idē ē. g̃ illō qō iā ab ipo ꝓductū ē iteruz ꝓducet̄ in esse, ⁊ ita bis ꝓducet̄ in esse.

¶ P. ista positio nō videt iuuare ad illud ꝓpter quod ponit. s. ad hūdam certā noticiā futuroꝝ. ꝛ pmo gdē: qz ista sessio ꝑter hoc q̄ pñs ē eternitati ſm q̄ ē in aliq̄ pte tpis: ipa tñ ē futura i se. ꝛ ſm B q̄ futura ē ꝛa deo pduc̄da. q̄ro vtꝝ bēat certā noticiā ei⁹. si sic. igit hoc nō ē p hoc q̄ iā exñs ē: lz ſm q̄ futura ē. ꝛ istā certitudinez opz ponere p aliqd aliud. ꝛ illud sufficit ad oēm cognitionez certā de exñtia bō rei. si nō nouit ipaz certitudialiter sic futurā. g̃ pducit ipsaz nō ꝑcognoscēs ipsaz. cog̃scet autē certitudinal'r ipsaz cū fuerit pducta. g̃ al'r nouit facta q̄ fieda: qō ē ꝺ Augu. 5. sup Gen. 2° qz inte⁹ dinus nullam certitudinem accipit ab obo aliquo alio ab essentia sua. tūc. n. vilesceret. vñ nūc etiā de sessione mea q̄ est nūc in actu posita nō bz itellcūs dinus certitudinē causataz in ipso ab ipsa sessiōe. nō. n. mouet sessio intellectum eius. g̃ eodē mō oia tpalia si sint in exñtia sua p̄sentia eternitati ꝼz illas exñtias eoꝝ nō faciūt certitudinē in intellcū diuino de eis: sed opz p aliud de eis bre certā noticiam de existētys: ꝛ illud aliud sufficit nobis. ¶ P. isti ponūt q̄ euū angeli est oīno simplex coexistēs toti tpi. g̃ angelus q̄ est in euo pñs est toti fluxui tpis ꝛ oibus eius partibus ergo videt ſm illam rōnem eoꝝ q̄ angelus possit nāliter cognoscere futura cōtingentia.

Tertia positio dicit q̄ licz aliqua respcū scie dine sint necessaria: tñ nō seq̄tur quin respcū causaꝝ primaꝝ possint esse ꝺtingentia. ¶ Et ꝺfirmat p Boetiū. 5. ꝺsolationū. c. vlti. siue prosa. 6ª. vbi dicit sic. Si dicas. qō euētuꝝ de⁹ vidz illō nō euenire nō possit: qō aūt nō pōt nō euenire illud necessitate contingere: meq̄ ad hoc nomen necessitatis astringas. Respōdebo. idē futuꝝ cū ad diuinā noticiā refert ē necessariū: cū vo in sua nā perpēdit libeꝝ prorsus ē ꝛa vinculis necessitatis absolutū. ¶ Pro hoc etiā arguit: quia impfectio pōt inesse effectui a cā prima: lz nō a cā remota siue ꝑori. sic deformitas ē in actu a volūtate cāta: non aūt iquātū ē a volūtate dina. iō pctm̄ nō reducit in deū vt in cām: sed tm̄ imputat volūtati create: lz g̃ q̄tū ē ex pte dei q̄ est cā remota eēt necessitas reꝝ. tñ ex causis pximis eaꝝ pōt eē ꝺtingētia in eis. ¶ Cōtra ista argutuz ē di. 2ª. vbi pbatū ē deū esse itelligentē ꝛ volētē alia existere ꝺtingēter p ꝺtingētiā reꝝ: qz nulla ꝺtingētia pōt esse in cātiōe alicui⁹ cause respcū sui effcūs: nisi pma cā ꝺtingēter se bēat ad cām pximā sibi vel ad suum effm̄. ¶ Qō nūc pbat breuiter ex hoc q̄ cā mouēs iquātum mota si necio mouet necio mouet: q̄libz igit cā scda q̄ pducit inquātū mota a pma si necessario mouet a pma necio mouet pximā sibi vel pducit suū effm̄. tota g̃ ordiatio cāꝝ vsq̄ ad vltimū effm̄ necio pduceret si hitudo pme cāe ad sibi pximam sit necessaria. ¶ P. cā ꝑ ꝑius nāl'r simpliciter respicit effm̄ suuz q̄ cā posterioꝝ. g̃ in illo ꝑori si bz necessariā hitudinē ad ipm dabit sibi esse necessariū. In 2° aūt istāti nāe nō pōt causa ꝓpinqua dare sibi esse ꝺtingēs: qz iā ꝑintelligit bre a pma cā esse repugnās cōtingētie: nec pōt dicere q̄ in eodē istāti iste due cāe dant esse cāto: qz sup illud esse nō possz fundari necessaria habitudo ad illā cām pfecte dātē esse ꝛ ꝺtingēs hitudo ad aliquā aliā cāz. ¶ P. qcqd pducit a causis posterioꝝ pōt imediate pduci a pma. ꝛ tūc bret eādē entitatē quā mō bz. ꝛ tūc esset ꝺtingēs sic ꝛ mō est ꝺtingēs. bz g̃ cōtingentiā suā etiaz mō a cā pma: ꝛ nō tm̄ a cā prima. ¶ P. deus multa pduxit imediate ꝛ pducit. sicut creauit mūdum ꝛ nūc creat alias: ꝛ tñ oia ꝺtingēter.

Circa solutionem istaꝝ qōnum sic pceden dum est. pmo videdū est qūo ꝺtingētia sit. 2° qualiter cū hoc stet certitudo ꝛ immutabilitas dine scie de eis.

Quantum ad pmā dico: q̄ istud disiūctuz necessariū vel possibile est passio entis circūloquēs passionē ꝺuertibilē cū ente. sic̄ sunt multa alia illimitata i entib⁹. passiones aūt entis ꝺuertibiles vt cōmuni⁹ imediate dñr de ente: qz ens bz ꝺce^m simpliciter simplicem. ꝛ iō nō pōt esse mediū iter ipz ꝛ suā passionē: qz neutri⁹ ē diffō q̄ possit eē mediū. si etiaz sit aliq̄ passio entis nō pma difficile ē videre p quā ꝑozē vt p medium possit ꝺcludi de ente: qz nec facile ē videre ordinē passionuz entis: nec si ille ordo cognoscereť viderent ꝓpōnes assumpte ab eis p pmissis esse multū euidentiores ꝺclonib⁹. In passiōib⁹ aūt disiūctis: lz illud totū disiūctū nō possit ōmr̄ari de ente: tñ cōiter sumpto illo extremo qō est min⁹ nobile. ō aliquo ente pōt ꝺcludi aliud extremū qō ē nobili⁹ ō aliquo ente. sic̄ segt. si aliqō ens ē finitū. g̃ aliqō ens ē infinitū. ꝛ si aliqō ens ē ꝺtingēs. g̃ aliqō ens est necessariū: qz i talib⁹ nō possz enti pticulariter ieesse ipfectius extremū nisi alicui enti ieesset pfecti⁹ extremū a quo dependeret. ¶ Sz nec isto mō vr̄ posse ꝺcludi extremū impfecti⁹ talis disiūctōis. nō. n. si pfecti⁹ ē i aliq̄ ente neče ē ipfecti⁹ esse in alio ente. ꝛ hoc nisi illa extrema disiuncta eēnt correlatiua sic̄ cā ꝛ cātum. igit nō pōt oīdi de ente p aliqd ꝑus mediū disiūctū hoc necessariū vel ꝺtingēs: nec ēt ista ps disiūcti qō ē ꝺtingēs possz oīdi de aliquo supposito necessario. ꝛ iō vr̄ ista. aliqō ens ē ꝺtingēs. cē vera ꝓmo ꝛ nō demr̄abilis ꝓꝓd. vñ ꝓhs arguēs ꝺ necessitatē futuroꝝ nō deducit ad aliqd ipossibil⁹ hypothesi: lz ad aliqō impossibile nob manifesti⁹. s. q̄ nō oz nec ꝺsiliari nec negociari. ꝛ iō negātes talia mānifesta idigēt pēa vel sensu: qa ꝼm Aui. ꝑ metaph. negātes ꝓmū ꝓn^m sunt vapulādi vel exponēdi igni quousq̄ ꝺcedāt q̄ nō ē idē ꝺburi ꝛ nō cōburi: vel vapulare ꝛ nō vapulare: ꝛ ita ēt isti g negāt aliqō ens ꝺtingēs exponēdi sūt tormētis quousq̄ ꝺcedāt q̄ possibile ē eos nō torq̄ri. ¶ Supposito g̃ isto tanq̄ manifesto vo q̄ aliqō ens ē ꝺtingēs iquirēdū est qūo possit saluari ꝺtingētia in entibus. ¶ Et dico q̄ ꝓꝓ pmā rōnē factā ꝺ 3^am opi. que magis explicita est di. 2. i qōne de eē dei q̄ nulla causatio alicui⁹ cāe pōt saluare ꝺtingentiaz nisi pma causa ponat imediate ꝺtingēter causare. ꝛ hoc ponēdo in pma causa pfectā causalitatē sic̄ catholici ponunt. ꝓmum aūt ē cāns p itellectū ꝛ volūtatē. ꝛ si ponat tertia potentia executiua alia ab istis nō iuuat ad ꝓpositum: qz si necessario intelligat ꝛ velit necessario pducit. oz g̃ ꝺtingētiā istaꝝ querere i volūtate dina vel in itellcū diuino: nō aūt in intellectu vt bz actū pmū añ oēm actū volūtatis: qz qcqd intellectus intelligit hoc mō itelligit mere nāliter ꝛ necessitate nāli: ꝛ ita nulla ꝺtingentia potest esse in sciēdo aliqd qō nō scit: vel in itelligēdo aliqd qō nō intelligit tali itellectiōe pma. ¶ Pximā g̃ ꝺtingētiam opz querere in voluntate diuina: q̄ vt videat qualiter sit ponēda: ꝓmo videdū ē in volūtate nr̄a: ꝛ ibi tria. ꝓmo ad que sit libertas voluntatis nr̄e. 2° qualiter istaz libertatē sequat possibilitas siue ꝺtingētia. Et 3°. de logica distinctōe ꝓpōnuz quo exprimit possibilitas siue cōtingētia ad opposita. ¶ Quātum ad pmum dico: q̄ voluntas inquātum est actus pmus libera ē ad oppositos actus: libera etiā est mediātibus illis actibus oppositis ad oppositum oba in q̄ tēdit: ꝛ vlteri⁹ ad oppositos effcūs quos pducit. pma libertas bz necessario aliquaz impfectionē ānexā: qz potētialitatē passiuā volūtatis ꝛ mutabilitatē. 3ª libertas nō ē pma: qz ꝛ si p ipossibile nihil efficeret extra: adhuc inquātū volūtas posset libere tendere in obiecta. Media aūt rō libertatis ipsa est sine iperfectōe: imo nēcia ad pfectōem: qz oīs potētia pfecta pōt tēdere i oē illud qō ē natū eē obm tal' potētie. g̃ volūtas pfecta pōt tēdere i oē illud qō natū ē eē volibile. libtas

igit̄ ꝑma sine impfectõe iquãtũ libertas est ad oppositaoba in q̄ tẽdit:cui vt sic accidit vt oppositos effcũs ꝓducat. ¶ De z°dico ꝙ istã libtatẽ ꝛcomitat̄ vna potentia ad oppositа mãifesta. lz.n.nõ sit i ea potẽtia ad sil̄ velle ⁊ nõ velle:qz hoc nihil ẽ:tñ i ea est potẽtia ad velle post ñ velle siue ad successionẽ oppositoꝝ actuũ.⁊ ista po[a] ẽt manifesta i oib⁹ mutabilib⁹ ad successionẽ oppositoꝝ in eis:tñ ẽ ⁊ alia nõ ita manifesta absq̄ omni successiõe. ponẽdo.n.volũtatẽ creatã tm̄ hr̄e eẽ i vno istãti:⁊ ꝙ ipa in illo istãti bẽat hãc volitõez nõ necio tunc bẽret eã.ꝓbatio.ſ.n.i illo istãti hẽret eã necio cũ nõ sit cã nisi i illo istãti q̄ cãret eã.g̃ simpl̄r volũtas q̄ cãret eã necio cãret.nõ.n.mõ ẽ ꝛtingẽs cã:ga ꝑexistebat añ istud istãs in quo cãt.⁊ tunc vt ꝑexñs potuit cãre vel nõ cãre: qz sic̄ bens q̄ ẽ:est necių vl̄ ꝛtingẽs.ita cã q̄ cãt: tũc cãt necio vel ꝛtingẽter.ex quo igit̄ in isto istãti cãt hoc velle ⁊ nõ necio:iõ ꝛtingẽter est g̃ potẽtia h⁹ cãe ad oppo[m] eius qõ cãt sine successiõe. ⁊ ista po[a] real̄ ẽ po[a] ꝓxis nãl̄r vt act⁹ ꝑmi ad oppositа q̄ sũt posterioꝛa nãl̄r vt act⁹ scõi.act⁹.n. ꝑm⁹ ꝛsiderat⁹ i illo istãti i quo ẽ ꝓz nãl̄r actu z°: ita ponit illũ in eẽ tãq̄ effcm̄ suũ ꝛtingẽtẽ ꝙ vt ꝓz nãl̄r possz eq̄ ponere aliud oppo[m] in eẽ. Dãc ẽt potẽtiã realẽ actiuã ꝓxẽ nãl̄r ipo qõ ꝓducit̄:ꝛcomitat̄ po[a] logica q̄ est nõ repugnãtia termioꝝ.volũtati.n.vt ẽ act⁹ ꝑmus ẽt q̄ ꝓducit hoc velle nõ repugnat oppo[m] velle.tũ qz cã ꝛtingens est respcũ sui effcũs.⁊ iõ nõ repugnat sibi oppo[m] in rõne effcũs.tũ qz vt subm ẽ ꝛtingẽter se hz ad istũ actũ vt informat:qz subo nõ repugnat oppo[m] sui accñtis ꝙ accñs. libtatẽ igit̄ volũtatis nr̄e iquãtũ est ad oppositos actus cõcomitat̄ potẽtia tã ad oppositа successiue q̄ ad oppositа ꝙ eodẽ istãti.hoc ẽ ꝙ alterutrũ possit ponere ieſſe sine altero. ⁊ ista po[a] z[a] ẽ cã realis act⁹ ꝑus nãl̄r q̄ logica: ſz 4.[a] po[a] nõ ꝛcomitat̄ istã.ſ.ad oppositа sil̄: qz illa nulla est. ¶ Ex isto z°ꝓz 3[a] ꝑ.ſ.distictio huius ꝓpõnis.volũtas volẽs a.põt nõ velle a.hec.n. i sensu ꝛpõnis falsa ẽ.vt significet̄ possibilitas h⁹ ꝛpõnis.volũtas volẽs a. nõ vult a.vera aũt est in sensu diuisiõis vt significet̄ possibilitas ad oppositа successiue:qz volũtas volẽs ꝙ a.põt nõ velle ꝙ b.Sed si etiã accipiamus ꝓpõnem de possibili vnientem extrema ꝙ eodẽ instãti:puta istã.volũtas nõ volens aliqd ꝙ a.põt velle illud ꝙ a.adhuc ista est distinguẽda ſm ꝛpõnez ⁊ diuisionẽ.⁊ in sensu cõpositõis est falsa ,ſ.ꝙ sit possibilis ꝙ ipsa sit simul volẽs ꝙ a. ⁊ nõ volens ꝙ a.Sẽsus vo diuisiõis est verus.ſ.vt significet̄ ꝙ illi volũtati cui inest velle ꝙ a.possit inesse nõ velle ꝙ a. ſz nõ sic simul stabit.ſ.istud nõ velle:qz tunc illud velle nõ inesset. ¶ Et ad itelligendũ istã secũdaz distinctiõez q̄ est obscurioꝛ dico qõ i sensu ꝛpõnis est vna cathegoꝛica cuius subm est istud.volũtas nõ volẽs ꝙ a.⁊ ꝑdicatum volens ꝙ a.⁊ tũc tm̄ attribuit̄ ℔ ꝑdicatũ possibil̄r huic subiecto cui repugnat.⁊ ꝙ ꝛñs impossibil̄r sibi ꝛuenit quod notat̄ possibiliter sibi cõuenire. In sensu diuisionis sunt due ꝓpõnes cathegoꝛice enũciãtes de volũtate duo prędicata.in vna ꝓpõne de inesse enũciat̄ de volũtate hoc ꝑdicatũ nõ velle a.que cathegoꝛica intelligit̄ ꝙ ꝛpõnem implicitaz.in alia aũt cathe[ca] de possibili enunciat̄ possibiliter velle a. ⁊ iste due ꝓpositiones verificant̄ ꝙ a. qa significant ꝑdicata sua attribuere subo ꝙ eodẽ instanti. ⁊ hoc quidẽ vez est.nam volũtati isti in eodem instanti conuenit nõ velle a.cum possibilitate ad oppositum ꝓ a.sicut significat ista de possibili. ¶ Exemplũ huius distinctiõis est in ista.omnis homo qui ẽ albus currit:que posito isto casu.ꝙ omnes homies albi currãt:⁊ nõ nigri nec medy.vera est in sensu compositõis.⁊ falsa in sensu diuisionis.in sensu compositiõis est vna ꝓpositio habẽs vnum subiectum determinatum per hoc qui est albus,

in sensu diuisionis sunt due ꝓpõnes enunciãtes duo prędicata de eodẽ subo.Consimil̄r in ista.oīs homo q̄ est albus necessario est animal:que in sensu compõnis est falsa:qz ꝑdicatum nõ necessario cõuenit toti huic subo.In sensu vero diuisiõis vera est:qa de eodez subiecto notãtur dici duo prędicata alterum necessario alterum absolute sine necessitate.⁊ ambo conueniunt.⁊ ambe ille cathegoꝛice vere sunt.

Sed contra istam di.arguit̄ tripl̄r ꝙ ipa nõ sit logica:nec ꝙ potentia aliq̄ sit ꝙ aliquo instãti ad oppositum eius qõ ineſt in illo istanti. ¶ Primo p istã ꝓpõnez ꝑmo pyer. omne qõ est q̄ ẽ neċe est esse. z°ꝓ illaz re[am] artis obligatoꝛie.posito falso ꝛtingẽti de pñti in instãti negãdũ est ipm esse: quã regulã ꝓbat ille ꝙ hoc ꝙ illud positũ sustinendũ ẽ tanq̄ vez.g̃ sustinẽdum est ꝙ aliquo instãti ꝙ quo est possibile.nõ aũt est vez possibile ꝙ illo istanti ꝙ quo est positũ: qz si esset possibile ꝓo illo instanti.ergo possz esse verũ. ⁊ tũc vel per motũ vel mutationẽ:sed neutro modo: ga motus nõ est in instãti:nec mutatio est in aliquo instãti ad oppositum eius qõ tũc ineſt:ga simul sunt mutatio ⁊ terminus mutatiõis. ¶ P.z° si ꝓo aliquo instãti sit potentia ad aliquid cuius oppositũ ineſt: aut ista ẽ potẽtia cum actu aut añ actũ.nõ cum actu.pz:nec ante actuz:qz tunc esset ad actũ ꝓo alio instãti q̄z ꝓo quo ineſt illa potentia. ¶ Ad ꝑmum respõdeo:ꝙ illa ꝓpositio Aris. põt esse cathe[ca] vel hypothe[ca].sicut ⁊ ista.aīal currere si homo currit ẽ necessariũ.hec quidẽ ſm ꝙ conditiõalis est: est distinguẽda ſm ꝙ necessariũ potest dicere necessitatem ꝛñtie vel ꝛñtis.ꝑmo mõ ẽ vera.z° mõ ẽ falsa. secũdum aũt ꝙ ẽ cathe[ca] sensus est hoc totum.currere si homo currit.ꝑdicat̄ de animali cũ modo necessitatis.⁊ cathe[ca] est vera:qz predicatũ sic determinatuz necessario ineſt subiecto.lz nõ ꝑdicatuz absolute.⁊ iõ tũc arguere a ꝑdicato sic determinato ad prędicatũ absolute sumptũ est fallacia ſm quid ad simpl̄r. Ita dico hic ꝙ si ista ꝓpositio Aris.accipiat̄ vt ẽ hypothetica tpalis.tũc necessitas aut notat necessitatẽ cõcomitantie vel cõcomitãtis: vt cõcomitantie vera ẽ:vt cõcomitantis falsa. ¶ Si aũt accipiat̄ vt ẽ cathegoꝛica.tũc hoc qõ est:qñ est nõ determinat compõnem implicitam in hoc qõ est: sed compositionẽ ꝓncipalẽ significatã ꝙ hoc qõ est esse.⁊ tũc ꝑdicatum hoc esse qñ ẽ.denotat̄ dici de subiecto quod est cuz modo necessitatis.⁊ sic ẽ ꝓpõ vera:nec sequit̄.g̃ necesse est esse:ſz ẽ falsa ſm qd ad simpl̄r.sicut in alio pz.nullus igit̄ sensus verus huiꝰ ꝓpõnis denotat ꝙ esse aliquid in instãti in quo ẽ sit simpl̄r necessariũ:sed tm̄ ꝙ sit neċiuz ſm qd.ſ.qñ ẽ:⁊ cũ hoc stat ꝙ in illo istãti in quo ẽ sit simpliciter ꝛtingẽs.⁊ ꝙ ꝛñs ꝙ in illo istãti possz oppositũ illius ieſſe. ¶ Ad z[m] illa regula ẽ falsa. ⁊ ꝓba:ei⁹ nõ valet qz lz positũ debeat sustineri sicut vez.põt sustineri ꝙ illo istanti nõ negãdo illud istans eẽ ꝙ quo ẽ falsum:qz nõ sequit̄.ẽ falsuz ꝙ illo istãti.g̃ ẽ impoſe.sicut inuit illa ꝓbatio.⁊ cũ dicit si põt eẽ vez ꝙ istãti ꝙ quo ẽ falsuz: aut põt vificari ꝙ illo istãti ⁊c̄.dico ꝙ nec sic:nec sic:qz ista possibilitas ad vitatẽ ei⁹ nõ ẽ possibilitas aliq̄ cũ successione vt altez post altez insit:sed ẽ potẽtia ad opposituz huiꝰ qõ ineſt alicui inquãtuz ẽ ꝓz nãliter illo actu. ¶ Ad z[m] dico:ꝙ ẽ potẽtia añ actuz nõ añ duratiõe:sed ante ordie nature:qz illud qõ p̄cedit nãliter istum actum vt p̄cedit actũ nãliter posset esse cũ opposito illius actus.⁊ tũc negandũ ẽ ꝙ omnis potẽtia ẽ cũ actu vel ante actũ.intelligendo añ ꝙ ꝓzitate durationis:vera aũt ẽ intelligendo añ ꝙ ꝓzitate nature. ¶ 4.° obycit̄ ℨ illud:qz si põt velle a.ꝙ hoc instãti:⁊ nõ vult a.ꝙ hoc instãti, g̃ põt nõ velle a.ꝙ hoc instanti:quia ad illam de inesse sequit̄ illa de-

possibili.ꝛ tūc videt̄ sequi ꝙ possit velle a.ꝛ nō velle a.si mul ꝓ eodē istāti. ¶ Ad istud rn̄. ꝯm phm.9°. metaph. ꝙ habēs potētiam ad oppositа si faciat vt faciēdi hz po tentiam:nō aūt vt potētiaz habz faciendi:ita ꝙ modus refert̄ ad terminū potentie nō aūt ad potētiaz ipsam:qz simul habeo potentiam ad opposita:sed nō ad opposita simul.tūc dico ꝙ nō.sequit̄ potest velle hoc in istanti a.ꝛ pōt nolle hoc in a.g̃ pōt velle ꝛ nolle in a.qz pōt esse po tentia ad vtrūqz oppositoꝝ diuisūctim ꝓ aliquo istanti.ꝛ si nō ad ambo illa simul: qz sic̄ est possibilitas ad vnuz il loꝝ:ita ē ad nō eē alterius.ꝛ ecōuerso.sic̄ ad reliquuz ita ad nō esse istius.nō igit̄ simul ad esse huius ꝛ istius oppo siti:qz possibilitas ad simultatē nō esset nisi esset ad am bo cōcurrētia in eodez istanti qō nō habet̄ per hoc ꝙ ad vtrūqz diuisim est potētia ꝓ isto istanti. ¶ Exemplū bu ius apparet in ꝓmanētib⁹.hoc corp⁹ pōt esse in hoc loco in a.istanti.ꝛ aliud corpus pōt esse in eodē loco in a. istā ti.igit̄ ista duo corpora cē possunt simul in a.instāti.non sequit̄. Ita.n.hoc corpus pōt esse ibi ꝙ pōt illud corpus nō esse ibi.ꝛ eꝯ. Et ideo nō sequit̄ si potentia ē ad vtrūqz ꝓ eodē siue in istāti siue in loco.g̃ ad ambo simul: sz fal lit qñcūqz vtrūlibz illoꝝ duoꝝ excludit alteꝝ:ita etiam nō sequit̄. possuz tota die portare istū lapidē sic̄ portabi le aligd adeq̄te vtuti mee:ꝛ possuz tota die portare aliū lapidē.g̃ possum simul portare ambos:nō sequit̄: qz hic vtrūqz ad qō est potentia diuisim excludit reliquum.si multas aūt nunq̄ posset iferri ex sola idētitate illi⁹ vni⁹ istantis vel loci:sed opz cum hoc habere coniunctionez istoꝝ duoꝝ rn̄ cū tertꝝ que dicunt̄ esse simul.

Jurta predicta de voluntate nostra videnda sunt quedā de volūtate diui na.ꝛ ꝓmo ad que sit libertas eius. scō que sit ꝯtingētia respū volitorū.zᵐ.s.quātū ad distictionē logicā.ꝓpōnē ꝓportionabil'r idē est ibi ꝛ hic. ¶ Quātuz ad ꝓmū dico. ꝙ volūtas diuina nō est indifferēs ad diuersos act⁹ no lendi ꝛ volēdi:qz hoc in volūtate mea nō erat sine imꝑ fectiōe volūtatis.volūtas.n.nostra erat libera ad oppo sitos actus ad hoc vt esset libera ad oba opposita: ꝛ hoc ꝓpter limitationē vtriusq̄ actus respectu sui obi.g̃ posi ta illimitatione eiusdē volitionis ad diuersa oba nō opz ꝓpter libertatem ad opposita oba ponere libertatez ad oppositos act⁹.ipsa etiā volūtas dīna libera est ad oppo sitos effectus:sed h̄ non est ꝓma libertas sicut nec in no bis.remanet g̃ libertas illa que est per se perfectiōis ꝛ si ne imperfectiōe.s.ad obiecta opposita:ita ꝙ sic̄ volūtas nostra pōt diuersis volitōibus tēdere in diuersa volibi lia: ita illa volūtas pōt vnica volitōe simplici illimitata tēdere in quecūqz volibilia:ita ꝙ si volūtas illa vel illa volitio eēt tm̄ vnius volibilis: ꝛ nō possz eē oppositi qō tamē est de se volibile.hoc eēt imperfectiōis in volūta te sic̄ deductū est ꝑus de volūtate nostra. Et sz in nobis possz distīgui volūtas vt est receptiua ꝛ vt est opatiua ꝛ vt ꝓductiua.ipsa.n.est ꝓductiua actuū.ꝛ ipsa est qua ha bens opat̄ formal'r volēdo.ꝛ ipsa est receptiua volitōis sue:tm̄ libertas videt̄ esse eius inquātū ē opatiua.inq̄tū .s.hns eā formal'r pōt ea tēdere in obm. Ita igit̄ ponit̄ li bertas in volūtate dīna ꝓ se ꝛ ꝓmo iquātū ē potētia ope ratiua:sz ipa nō sit receptiua nec ꝓductiua volitiōis sue: ꝛ tm̄ pōt saluari i eo aliq̄ libertas inquātū ꝓductiua ē. sz .n.ꝓductio in eē exīntie nō ꝯcomitet̄ necio opatiōez ei⁹: qz opatio ē in eternitate ꝛ ꝓductio esse existētie est i tē pore.tm̄ operationez eius necessario cōcomitat̄ ꝓductio in esse volito.ꝛ tūc nō pōt potentia illa volūtatis diuine ꝑmo quidē esse vt ꝓductiua:sed ꝯm quid.s.in esse volito ꝛ ista ꝓductio cōcomitat̄ eam vt operatiua. ¶ Quātuz ad zᵐ articulū dico:ꝙ voluntas diuina nihil aliud respi cit necessario ꝓ obiecto ab essentia sua.ad quodlibz igit̄ aliud ꝯtingenter se habz:ita ꝙ possz esse oppositi.ꝛ hoc ꝯsiderādo ipsaz vt est ꝑor nāliter tendentia in illud ob iectum nec solū ipsa in volitione ꝑor est nāliter suo actu: sed etiā inquātum est volēs:qz sicut voluntas nostra vt ꝑor nāliter suo actu:ita elicit actū illum ꝙ possit in eodē instāti elicere oppositū:ita volūtas diuina inquātuz ipa est sub volitōe ē ꝑor nāliter tendentia tali:ita tēdit in il lud obm contingēter ꝙ in eodē instanti possit tēdere in oppositū obm:ꝛ hoc taz de potentia logica:que est nō re pugnātia termino ꝝ sicut dcm̄ est de volūtate nostra:q̄z de potētia reali q̄ ꝑor est nāliter actu suo.

Aliso de contingētia rez quātū ad existē tiā. ꝛ hoc ꝯsiderādo respū voluntatis dīne restat videre zᵐ ꝑncipale quali ter cū hoc stat certitudo scie ei⁹.hoc pōt poni dupliciter. vno modo per hoc ꝙ intellectus diuinus videt determi nationem volūtatis diuine.vz.illud fore ꝓ a. qz volū tas illa illud determinat fore ꝓ eo.scit.n.illam volunta tē esse imutabilē ꝛ nō impedibilē. ¶ Uel al'r:qz ista via vł ponere quēdā discursum in intellcū dīno quasi ex itui tōe determiatōis volūtatis ꝛ imutabilitatis ei⁹ ꝯcludat hoc fore.pōt poni al'r ꝙ intellcūs dīnus aut offert simpli cia:quoꝝ vnio ē ꝯtingēs in re:aut si offert ꝯplonē:offert eā sic̄ neutrā:ꝛ volūtas eligēs vnā partē.s.ꝯiunctionem istoꝝ ꝓ aliquo nūc i re:facit illud determiate esse verū. hoc erit ꝓ a.hoc aūt exīte determiate vo essentia est rō intellectui dīno intelligēdi istud vez.ꝛ hoc nāl'r quātū est ex pte eēntie:ita ꝙ sic̄ nāl'r intelligit omnia ꝑncipia neces saria quasi añ actū volūtatis diuine:qz eoꝝ veritas non depēdet ab illo actu ꝛ eēnt cognita ab intellcū diuino si per impossibile nō esset volēs:ita essentia dīna est rō co gnoscēdi ea in illo ꝑori istāti nāe:qz tunc sunt vera.nō q dem ꝙ illa vera moueant intellectū diuinū:nec etiā ter mini eoꝝ ad apprehēdendū talē veritatem:qz tūc inte⁹ diuinus vilescеret:qz patereт̄ ab alio ab eēntia sua:sz sic̄ essentia dīna est rō cognoscēdi simplicia:ita ꝛ complexa talia.tunc aūt nō sunt vera cōtingentia:qz nihil est.tunc ꝓ qō habeant veritatē determinatā:posita aūt determi natōe volūtatis diuine iā sunt vera videlz ꝓ illo secūdo istāti.ꝛ hoc idē erit rō intellectui diuino (qō erat i ꝑmo) intelligēdi ista que sunt iam vera in scō istāti.ꝛ fuissent cognita in ꝑmo istanti.si fuissent in ꝑmo istāti. ¶ Exem plum.sicut si oculo meo potētia mea visiua sit rō viden di obm:si ab aliquo pñtante nūc sit iste color pñs:nūc il le:oculus me⁹ videbit:nūc hoc:nūc illud.ꝛ tm̄ per candē visionē tm̄mō erit dīa in ꝑoritate ꝛ posterioritate videl di ꝓ obm ꝑus ꝛ posterius pñtatuz.Et si vnus color fie ret nāliter pñs ꝛ alius libere nō esset differētia formal'r in visione mea:quin ex parte sua oculus videret nāliter vtrūqz.tamē cōtingēter possz videre vnum ꝛ necessario aliud inquātum sibi vnū sit presens cōtingenter ꝛ aliud necessario vtroqz istoꝝ modoꝝ ponit̄ intellectū diuinū cognoscere existētias rez.ꝑz ꝯm vtrūqz ꝙ est determia tio itellcūs dīni ad illud exīs ad qō determinat̄ volun tas dīna.ꝛ certitudo ifallibilitatis: qz nō potest volūtas determiare gn itellcūs determiate apꝑhendat illud.qō volūtas ꝺtermiat ꝛ imutabil'r:qz tā volūtas q̄z itellcūs sunt imutabiles.ex di.8. ¶ Et hoc quātū ad tres qōnes ꝓmas:ꝛ tm̄ cū istis stat cōtingētia obi cogniti:qz volūtas volēs h̄ determiate:ꝺtigēter vult hoc ex ꝑ articl'o.

Quantum ad 4ᵃᵐ.q.vł fortasse distīguēdum de ista.ꝺs nec̄io scit a.fz ꝺpōnē ꝛ diuisionē vt in sensu ꝺpōnis notet̄ nec̄itas scie vt transit sup istud obm.in sensu diuisionis notet̄ nec̄itas scie absolute:que tm̄ trāsit sup hoc obm.ꝓmo mō est falsa.scō mō vera. Tm̄ .S.Bo. li.i.di.38 ar.2.q.2

talis distictio nō vr logica: qz qñ actꝰ trāsit sup obm non vr distiguēdū de iº actu absolute vel vt trāseunte supra obz: puta si dico si dicā video sortē qꝫ distiguaꝫ de visione put trāsit i sortē; vel de visiōe absoluta q̄ tñ ē sortis. ꝛ sic nō ē ibi distictio i ꝓpōne de ieſſe: ita nec i ꝓposito vr distictio: ſz tñ vr nec̄ia si actꝰ trāsit i obm nec̄io: ꝛ ita vr ista simplr negāda deꝰ nec̄io scit a. ꝓ eo qꝫ ℔ ꝑdicatū sit ōtermiaᵐ ñ nec̄io q̄uēit huic subo: ſz ꝑdicatū nō ōtermiatū q̄ueniat. ¶ Cōtra hoc obycit: qz actꝰ rōnalis nō distrahit̄ per mām sup quaz trāsit. ita. n. ē simplr dicere qꝫ trāsit sup me nihil dicere sic̄ qꝫ trāsit sup me aliqd dicere. ꝛ iō ita segt̄. dico me nihil dicere. g̃ dico. sic̄ segt̄. dico me aliqd dicere. g̃ dico. g̃ in deo scire nō distrahit̄ ꝓ materiā sup quā transit gn sit eq̄lis nec̄itas. ¶ Ad istud dicendū: qꝫ ſz nō distrahaꝫ qꝫ stet ꝟm qd. tñ nō pōt esse necessitas eius vt significat trāsire sup mām: ſz sit nec̄itas eiꝰ in se. ꝛ hoc maxime si sit actꝰ potēs respicere diuersa oba. sic̄ si habere actū loquēdi eundē vtuti motiue ꝛ ille actꝰ possit trāsire sup diuersa oba ꝓtingēter: ſz nec̄io habere actū sic̄ potētiā: nō tñ nec̄io hērem actū vt trāseūtem sup tale obm. ꝛ iō nō segt̄ necessario. dico g̃ nec̄io dico istud: imo posſz esse nec̄itas dcōis in se cū ꝓtingentia respectu huius obi. ꝛ tñ dictio huius obiecti essz simplr dictio. ita qꝫ nō dictio ꝟm qd.

Ad argumenta ꝑncipalia ꝓ ordinē. ¶ Ad ꝑmuz ꝓ pª. q. dico qꝫ nō ē sīlis vitas i illis de futuro. sic̄ in illis de pñti ꝛ de ꝑterito. In pñtibꝰ qdē ꝛ ꝑteritis ē veritas determiata: ita qꝫ alteruz extremū ē positū. ꝛ vt itelligit̄ posituz nō ē i ptāte cause vt ponaꝫ vel nō ponaꝫ: qz licz i ptāte cāe vt ꝓx nāliter est effcū sit ponere effcm̄ vel nō ponere: nō tñ vt effcūs itelligit̄ iā positꝰ inceē. talis āt nō ē determiatio ex pte futuri: qz ſz alicui itellectui sit vna ps vā determiata: ꝛ etiaz vna ps sit vā i se determiate: ſz eā nullus inteꝰ apꝓhēderet: nō tñ ita qn i ptāte cāe ē ꝓ iº istāti ponere oppositū: ꝛ ista ideterminatio sufficit ad ꝟsiliādū ꝛ negociādū. si āt neutra ps eēt futura nō oporteret negociari vl̄ ꝟsiliari. g̃ qꝫ altera ps sit futura duz tñ reliq̄ possit euenire: nō ꝓhibz ꝟsiliatōez ꝛ negatōem. ¶ Ad zᵐ dico: qꝫ sciam esse vniꝰ ptis: ꝛ ita qꝫ nō possit eē alteriꝰ ponit ipfectiōez i ea. Silr ꝛ i volūtate ponere eā cē vniꝰ: ita qꝫ nō possit eē alteriꝰ obi volibil' ponit i ea ipfectiōez: tñ sciam eē vnius: ita qꝫ nō sit alteriꝰ ꝛ voluntati silr nullā ipfectōez ponit sic̄ ꝛ potētia ē vniꝰ oppositi i actu determiate qō ꝓducit ꝛ nō alteriꝰ. Dissil'e tñ ē de potētia ꝛ scia ꝛ voluntate per hoc qꝫ potētia vr̄ dici cē vniꝰ obi tm̄: qz tm̄ possit i illud. ꝛ scia ꝛ volūtas: ita qꝫ tm̄ sciat vel velit illud. Sed si accipiaꝫ sil'i mō ex vtraq; pte eq̄lis ē determiatio ex vtraq; parte: qz quodlibz istoz̄ ē actu vnius oppositi nō amboruz: qōlibz ēt istoz ꝓ pōt eē vtriusq; ſz pōm eē alicꝰ hoc vr̄ significare potētialē bitudinē eiꝰ ad illud. Sciaz vel volūtatē eē eiꝰ vr̄ significare actualē bitudinē ad idē: nihil tñ mali segt̄ si sil'i modo accipiaꝫ ℔ ꝛ ide: qz tūc sic̄ ad sciaz scire: ꝛ ad volūtatē velle: ita ad pōm ꝓducere. non aūt posse ꝓducere: ꝛ sic̄ ad potentiā posse ꝓducere. ita ad sciam posse scire: ꝛ ad voluntatē posse velle.

Ad primum arᵐ. z. q. dico qꝫ ſz ad duas de ieſſe sequaꝫ ꝟcl'o de ieſſe nō gdē syllogistice: qz est oro nō sillogª reducibil' in syll'os multos: tñ ex vna de ieſſe ꝛ altera ō poſſi: nec syllocª nec nec̄io segt̄ ꝟº ō poſſi. rō est: qz falli est rē opinari. al'r eē cꝫ sit ꝓ tunc ꝓ qñ credit̄ eē. Istud aūt icludit̄ in ill' duabꝰ ꝑmissis de ieſſe: q̄z altera signāt istū credere ℔: ꝛ reliq̄ negat ℔ esse: ꝛ ℔ ꝓ eodē instāti: ꝛ iō segt̄ ꝟcl'o de falli. Non sic aūt ex alia pte: qz illa de ieſſe affirmat vᵐ oppoᵐ ꝓ illo istanti. illa ō poſſi affirmat potētiā ad altez̄ oppoᵐ ꝓ eodez istanti. nō ꝟiunctiz sed diuisiz: ꝛ iō nō segt̄ ꝓ aliquo istāti qꝫ possit eē ꝟiūctio oppositi i re ad illō qō credit̄: ꝛ iō nō segt̄ poſſi tas deceptōis que icludit ista ꝟiunctiōez. Silis est rō in mixtiōe de ꝓtingēti ꝛ de ineſſe: q̄re illa nō teneat nisi sit ēt maior de ieſſe simplr. Ista ēt rō pz: qz si ex opposito cōclusionis arguaꝫ cū illa de poſſi nō iferꝫ oppositū nisi ali cuius de nec̄ario. ꝛ ita oporteret maiorē esse realr eādez cū illa de nec̄ario ad hoc vt iferat ꝟcl'onez. nō. n. segt̄ ōs nō pōt decipi. ꝛ a. pōt nō fore. g̃ deꝰ non scit a. fore: ſz segt̄ qꝫ nō nec̄io scit a. fore: qō appz. qz si inteꝰ meus ſp seq̄rēt mutatōez i re: ita qꝫ te sedēte opinarer te sedere. ꝛ te surgente opinarer te surgere: nō possez ōcipi: ꝛ tñ ex istis. tu sedes ꝓ a. ꝛ nō possū decipi. ñ segt̄ nisi ergo nō nec̄io scio te sedere ꝓ a. Ita i ꝓposito licz itellectꝰ diuinus nō seq̄t̄ res sicut effectꝰ cām. tūc ꝟcomitātia est ibi qꝫ sicut res ꝑt nō esse: ita itellectꝰ diuinꝰ pōt nō scire. ꝛ iō nunq̄z segt̄ qꝫ itellcūs diuinus cognoscat rem al'r q̄z est. Et ideo nunq̄z possunt simul stare illa que requirunt̄ ad deceptionem: sed sicut res scita potest esse: ita deus pōt eā scire: ꝛ sicut res scita potest nō esse: ita deꝰ pōt eaz nō scire. ꝛ si nō erit nō sciet. ¶ Ad scōam de illa positiōe possibilis ineſſe: dico qꝫ ex tali positiōe in se nunq̄z sequit̄ aliquod impossibile: tamē illa de ineſſe in qua ponit̄ illa de possibili pōt repugnare alicui cui nō repugnat illa de possibili posita ieſſe: qz añs potest repugnare alicui cui nō repugnat cōsequēs. ꝛ tunc ex añcedente ꝛ suo repugnāte potest consequi aliqō impossibile qō nō sequit̄ ex ꝟsequēte simplr ꝛ eodē: qz nō est sibi icōpossibile. Nec miz est si ex icompossibilibus sequaꝫ impossibile: qz ꝟm pbum scōo ꝓoz in syll'o ex oppositis sequit̄ ꝟclusio impossibilis. dico tūc qꝫ posita ista in esse: possibile est me non sedere: ex ista sola nihil impossibilis sequit̄: sed ex ista ꝛ alia. ſ. deꝰ scit me sessuz̄ sequit̄ impossibile. ſ. deum falli. ꝛ illud impossibile non sequit̄ ex impossibilitate eius qō ponit̄ in esse: nec etiam ex impossibilitate aliqua que est absolute in ea: ſz ex ipsa ꝛ quodaz alio simul qō est icompossibile: nec hoc est icōueniēs. qꝫ illud qō est impossibile sequaꝫ ex aliq̄ de ineſſe: in qua ponit̄ alia de possibili ꝛ aliqua de ineſſe: qz cuz ista. ego sedeo. stat ista. possibile ē me stare. illa tamē de ineē in qua ponit̄ illa de possibili repugnat illi alteri de ineē: ꝛ ex illis duabus de ineſſe sequit̄ impossibile ista. ſ. stans est sedēs: nec tamē sequit̄. ergo illa que ponebaꝫ de possibili ineſſe fuit falsa: sed vel illa fuit falsa: vel alia cum qua sua de ineſſe accipitur est incompossibilis sue de ineſſe.

Ad primum argumētū ʒᶜ qōnis cōcedo maiorē qꝫ nō est trāsitus sine mutatione: ſz in minori dico: qꝫ hic nullus est transitus nec eē potest: qz trāsitus nō potest esse sine successiōe: ita qꝫ oppositum succedat opposito. talis aūt nō potest esse in ꝓposito. sicut. n. nō possunt simlr stare scire ꝛ nō scire. ita nō potest simul stare qꝫ aliquando sciat ꝛ aliqñ non sciat. sine quo trāsitu ab opposito in oppositū successiue nō est mutatio. ¶ Et si tu queras saltē si pōt nō scire b. qō scit: aliquid alr se haberet. quero qd est illud: dico qꝫ b. ieſſe cognito: nō tamē aliter cꝫ ꝓus se habuit: sed aliter cꝫ nūc se habz: ita qꝫ istud aliter esset nō alicuius succedētis oppositi ad oppositum: sed esset alterius oppositoz̄ qō in eodem instanti possz ineſſe in quo suū oppositū ineſt: ꝛ hoc nō sufficit ad mutationē. ¶ Ad secūduz dico: qꝫ ista consequētia nō valz: nō sciens a. potest scire a. ergo pōt ꝛcipere scire a. ꝛ hoc quādo est potentia ꝑcise alicuiꝰ ꝓxis nāliter ad oppositū posteriozis ꝓ eodem instāti ꝓ quo ꝛ in quo habz hoc posterius contingēter esse. sicut est in ꝓposito. tz tamen gratia mᶜ in creaturis vbi est possibilitas ad opposita successiue: ſz ſz illa nō eēt: adhuc tñ eēt possi

bilitas ad vtrūq; illoꝝ ꝓ vno istāti. ¶ Ad 3m pōt cōcedi q̄tum ad istud arm q̄ ista potētia ad opposita sit potētia actiua: puta q̄ intes dinus iquātū est actu p eēntiā ⁊ per actualē itellectōez ifinitā sit potētia actiua respcū quorūcūq; obiectoꝝ q̄ ꝓducit i eē itellecto. Et cū dr. igit ipa nō pōt agere circa aliqd circa qō ꝑus ñ egit nisi ꝑus mutet: dico q̄ ꝟña ñ valet qñ agēs regrit obz circa qō agat sic i agētib⁹ creatis: nō oz q̄ agēs si de nouo agat q̄ mutet si de nouo appropiquet sibi passuz in qō agat. Ita in ꝓposito volūtas dīna determinās foze aliqd oñsum ab itellcū facit ꝓl'onē talē esse verā. ⁊ iō itelligibilē ⁊ ex ꝟ istud ē pñs itellectui in rōne obiecti. ⁊ sicut volūtas pōt facere istud volitū ⁊ nō facere: ita posset eē veꝝ ⁊ nō verū: ⁊ ita pōt cognosci ⁊ nō cognosci ab isto itellcū nāli nō qdē pp aliquā ꝓtingētiā q̄ quidē sit ꝑus in isto agēte nāli: sed pp ꝓtingētiā ex parte obiecti qō ꝓtingēter est veꝝ pp actū volūtatis verificātis. ¶ Et si obycias q̄ adhuc nō pōt esse sine mutatōe saltē in obo intellecto. sic nec illa approximatio passi nālis ad agēs nāle pōt eē sine mutatōe passi: ⁊ forte ipsi⁹ agētis approximātis. ¶ Respō deo q̄ obm istud nō mutat in isto esse: qz nō pōt esse successiue sub oppositis. ꝓtingēter tñ ē in isto esse: ⁊ hec ꝓtingētia ē a pte volūtatis ꝓducētis ipm in tali esse: ⁊ ista cōtingētia volūtatis pōt esse sine mutatione volūtatis. sic declaratū est in ꝑmo arti. sol'onis.

Ad argumenta q̄rte qōnis. ¶ Ad ꝑmum nego ꝓñam. ¶ Ad ꝑmam ꝓbationē dico: q̄ si nō sit i deo necitas alia q̄z imutabilitatis hoc ē: nō alⁱ⁹ modus necitatis illoꝝ quos assignat ꝑhus in 5m metaꝑh. nisi 4⁹ ꝑm q̄ ē nō ꝓtigere alr se bñe: qz alij modi necitatis regrūt impfectiōez. sic necitas coactiōis ⁊ ceteri: tñ nō ē ibi sola necitas imutabilitatis sic q̄ imutabilitas ex se sit necessitas: quia immutabilitas ex se nō ꝓtinat nisi possibilem successionem oppositi ad oppositum. Necitas aūt simpl'r ꝑuat absolute possibilitatē b⁹ oppositi ⁊ nō successionē b⁹ oppositi. sic hic. ⁊ iō nō segt. oppom nō pōt succedere oppositō. g̃ oppos non pōt ineē. ¶ Ad zam ꝓbōnem dico: q̄ 1z oē eē exñtie pol'e forte sit mutabile. ponēdo creatōez ꝑm intellcm Aui. et ab eterno eē mutatōez: tñ in eē itellecto siue volito qō ē eē ꝑm qd nō oz q̄ oīs possibilitas q̄ repugnat necitati ex se formal'r ꝓcludat mutabilitatē: qz istud eē nō ē eē reale: 3z reducit ad eē alic⁹ reale ꝑz se necary: pp cui⁹ alterius necitatē nō pōt eē hec mutabilitas: ⁊ tñ illi⁹ alteri⁹ necitas ex se nō ꝓuenit huic formal'r. ⁊ iō istud nō ē ex se formal'r necīuz: qz nō bz eē extremi qō respicit real'r: nec tñ est mutabile: qz ꝑm illud eē diminutū respicit extremū imutabile: ⁊ mutatio i aliq̄ iquātuz respicit aliud nō pōt eē sine mutatōe i illo. ¶ Ad zm argm dico. q̄ aliquid pōt iesse deo dupl'r: vel formal'r vel ineē subiue. sic logice predicatū qōcūq; dr ineesse subo. ꝑ mō ꝓcedo maiorē: qz oē tale ē de⁹. ⁊ idē deo necio. z⁹ mō nō. sic appellatio relatiua pōt iesse deo ꝑm q̄ de⁹ dr dñs ex tpe: ⁊ tñ ista appellatio nō significat aliqd idē deo: ita q̄ necio sit idez deo vel idez qō ipse de⁹: qz tūc nō eēt ex tpe. ¶ Mō dico: q̄ deū scire b. rōne hui⁹ qō est scire absolute ē scire formaliter ⁊ est in deo formal'r: sed rōne scire vt est hui⁹ termini non ineſt deo nisi. z⁹ mō. est. n. hui⁹ termini: qz hoc scitum bz respectū ad sciam diuinā. ⁊ p hoc aliqua appellatio relatiua iest deo sicut ꝑdicatū subo. ¶ Ad 3m dico: q̄ nulla pfectio simpl'r in deo dependet a creatura nec etiā necessario simpl'r coexigit creaturā in quocūq; esse. ⁊ iō deū scire b. put itelligit nō tñ scire absolute: sed ēt put trāsit sup ipm b. nō est pfectio simpl'r: sed pfectio simpliciter cū addito qō necessario ꝓcomitat pfectionez simpliciter. tūc dico q̄ maior illi⁹ argumēti est vera de pfectiōe illius scie absolute sumpta sic aūt minor est falsa. ⁊ ꝓbatio eius nō ꝓbat nisi qō ad pfectionē simpl'r ꝓsequitur necessario q̄ sit talis obiecti: qz consequit necessario q̄ bēat aliquē talē respectū ad talē pfectōez simpl'r: cuz tñ nec ex tali respcū alterius ad ipsuz nec ex appellatiōe relatiua eius est pfectio simpl'r in eo.

Ad argumenta quite qōnis. ¶ Ad ꝑm dico: q̄ añs nō est necīuz simpl'r. ⁊ cū ꝓbat: qz actus rōnalis nō distrahit sup quācūq; materiā ⁊c. ¶ Rñsum est ad illā ꝓpōnem in arº facto ꝺ solutionē huius qōnis. ¶ Ad zm dico: q̄ illa mixtio nō valet nisi illa minor sit de ineesse simpl'r. ⁊ hoc non tñ q̄ sit vera ꝑ omni tpe: sed q̄ sit necessario vera. ⁊ forte opz q̄ significet sumptū sub p se ꝓtineri sub medio. sufficit ad ꝓpositū q̄ opz eā necessario esse verā: ⁊ q̄ hoc requirat pz in ista instātia omne quiescēs de necessitate nō mouetur. lapis i centro terre est qescēs. g̃ de necessitate nō mouet. ꝓclusio nō sequit: ⁊ tñ minor semp est vera: nō tamē necessario vera: ita est in ꝓposito: 1z illa minor de ineē sit simpl'r vera: nō tamē est necessario vera. potest. n. de⁹ nō scire a. sicut potest nō velle a. ꝓpter ꝓtingētiam que primo ē in volūtate ad oba secūdaria: ⁊ ex hoc cōcomitanter in intellcū sicut ꝑus expositum est.

Ad argumenta ꝑ scōa opi. ¶ Ad ꝑmum cōcedo q̄ imēsitas est presens omni loco: 1z nō omni loco actuali ⁊ potētiali. sic argutū est in ꝑma rōne ꝺ istā opi. ⁊ ita nec eternitas ꝓp suā ifinitatē erit pñs alicui tpi nisi exñti. ¶ Per hoc pz. ad exēplum illud de baculo i fluuio. qz. n. baculus nō bz vnde possz eē pñs omnib⁹ ptib⁹ aque. iō nō est imensus respectu illaz: sed nūc eternitatis bz quātum est ex parte sua q̄ pñs esset omnib⁹ partibus tpis si essent. ¶ Per hoc ad aliud cū dr q̄ nunc eternitatis vt coexistit nō equatur nūc tēporis veꝝ est: qz nūc eternitatis est formal'r ifinitum. ⁊ iō excedit formal'r nūc tpis: nō tñ coexistendo alteri nunc. sic imēsitas dei pñs huic vniuerso nō coequatur huic vniuerso. ⁊ iō excedit formal'r: nō tñ est alicubi nisi i hoc vniuerso. ¶ Per idē ad alteꝝ pz: qz si totū tps essz sil'eternitas cōplecteret illud. ⁊ ita ꝓcedo q̄ eternitas q̄tū ē ex se bz ifinitatē sufficiētē ad cōplectēdū totū tps si totū simul essz. Sz q̄tūcūq; ponat imēsitas a pte vni⁹ extremi: ꝓp quā ipm possz coexistere cū q̄tocūq; i altero extremo: cū coexñtia dicat rel'onē realē iter duo extrema. ⁊ iō regrat ambo: pp imēsitatē vni⁹ extremi ñ pōt ꝓcludi coexistētia ad alteꝝ nisi tñ ad illud qō coexistit de alio extremo. ⁊ iō oīa ista argumēta ꝓcedūt ex īsufficiēti. vz. ex imēsitate eternitatis ex q̄ ñ segt coexñtia q̄ dic rel'onē ad alteꝝ nisi bēat aliqd in altero extremo qō possit eē termin⁹ coexñtie cū isto fūdamēto. ⁊ tale ñ pt eē ñ ens q̄le ē oē tps pter pñs. ¶ Ad aliō exēplū de cētro ⁊ circūferētia simpl'r est ad oppositū: qz si imaginemur lineam rectā habētem duo puncta terminātia a. ⁊ b. sit a. pūctus imobilis. ⁊ b. circūducat sicut est de pede circini vno imobili alio mobili b. circūductū causat circūferentiam ꝑm imaginationē geometraꝝ qui imaginant punctuz fluēs causare lineā. hoc posito si nihil remaneat de circūferētia ꝑ fluxuz ipsius b. sed tñ in circūferentia sit punctus iste: ita q̄ quandocūq; punctus iste desinet esse alicubi. tūc nihil circūferentie erit ibi. tunc nunq̄ circūferentia esset pñs simul centro: sed tñ aliquis pūctus in circūferentia. si tamē tota circūferētia esset simul tota pñs esset cētro. Ita hic cū tps nō sit circūferētia stās: sed fluēs cui⁹ circūferētie nihil ē nisi instās actu. nihil ēt ei⁹ erit pñs eternitati qō est quasi centꝝ nisi illud instās qō est quasi pñs: ⁊ tñ si p impol'e poneret q̄ totū tps eēt simul stans totuz esset simul pñs eternitati vt centro.

c.6.

¶ Auctoritates oēs sanctoꝝ que videnť sonare oīa esse ñtia eternitati intelligēde sunt de ñtia in rōne cognoscibilis: ⁊ non tm̄ cogscibilis q̄si cognitōe abstractiua sic̄ rosa nō exñs ē ñs itellectui meo p spēm: sz de cognitōe va ituitiua: qz nō alr cogscit deꝰ fcā q̄z fiēda: ⁊ ita pfecte sunt ñtialr cognita ab itellcū dino fiēda sic̄ facta.

Ad primum p 3ª opi. Boe. exponit se ibidē. statiz imediate post distiguit de nec̄itate ꝓntis. ⁊ nec̄itate ꝓne. p hoc ꝓcedo q ꝓtigētia relata ad dinā sciaz sunt nec̄ia nec̄itate ñtie. hoc ē ista ñtia ē nec̄ia. si deꝰ scit illa esse futura illa erūt: nō tm̄ sunt necessaria necessitate absoluta nec nec̄itate ñtis.

Ad aliud pro p 3ª opi. dico q ꝓtigētia nō ē tm̄ puatio vel defectꝰ entitatis sicut est deformitas ī actu zᵒ. q ē pctm̄: imo ꝓtingentia est modus positiuus entitatis. sic̄ nec̄itas ē aliꝰ modus ⁊ eē positiuū qō ē ī effectu p̄ncipaliꝰ est a cā p̄ze. ⁊ iō nō sic̄ difformitas ē ipsiꝰ actus a cā zª ⁊ nō a cā p̄ma: ita ē ꝓtingentia: imo ꝓtingētia p p̄us est a cā p̄ma q̄z scōa: pp qō nullū causatū esset formalr ꝓtingēs nisi a causa p̄ma contingēter causaret sicut ostensum est.

¶ Predestinatio ꝙo de bonis salutaribus ē: ⁊ de hominibꝰ saluādis. vt. n. ait Aug. in lib. de p̄destinatōe scōrum. Predestinatio est gr̄e p̄paratio: q̄ sine p̄scia esse nō p̄ot. Potest aūt sine predestinatione esse prescientia. Predestinatione quippe deꝰ ea p̄sciuit que fuerat ipse facturus. sed p̄sciuit ea deus esse que non est ipse facturus. i. oīa mala. Predestinauit eos quos elegit: reliquos vero reprobauit. i. ad mortem eternam prescuit peccaturos.

¶ Predestinatoꝝ nullus videť posse dānari: nec reprobоꝝ aliqs posse saluari. Vñ Aug. in lib. de correctione ⁊ gr̄a. In apocalr. iquit dicit̄. Tene qō habes ne aliꝰ accipiat coronā tuaz. Si aliꝰ nō est accepturus nisi iste p̄dederit: certꝰ est electoꝝ numerus. i. non p̄ot augeri vel minui. Ad hoc aūt quidam obīciūt nitentes p̄bare numeꝝ electoꝝ posse augeri ⁊ minui sic. Possz deꝰ nō apponere gr̄am qbꝰ apponit: ⁊ possz subtrahere quibꝰ nō subtrahit: qō si faceret vtiq̄z dānarent̄. Possent ꝙ damnari isti q tamen saluabunt̄. Possz itaq̄z minui electoꝝ numerus. Ita ēt possz augeri: possz. n. apponi gr̄a qbꝰ nō apponit̄ per quaz saluarent̄. Possent ꝙ saluari habita gr̄a: q tm̄ sine ea damnabunt̄: possz itaq̄z augeri numerus electoꝝ. Quibꝰ rn̄demus ex ea rōne dcm̄ esse: ⁊ veꝝ esse: numerū electoꝝ nō posse augeri vel minui: qz nō p̄ot vtrūq̄z simul eē. ſ. vt aliqs saluet̄ ⁊ nō sit p̄destinatꝰ: vel vt aliquis p̄destinatꝰ sit ⁊ dānet̄. Intelligētia. n. ꝓditionis implicite veritatē facit in dcō: ⁊ impossibilitatē in ꝙo. Si ꝙo simplr intelligat̄: ipossibilitas nō admittit̄: vt cū dr. p̄destinatꝰ p̄ot vl nō p̄ot dānari: ⁊ reprobꝰ p̄ot saluari. Jn his enim ⁊ huiusmodi locutionibus ex rōne dicti dijudicāda ē snīa dictōis. Alia nāq̄z fit intelligētia: si p ꝓiunctiōem hec accipiant̄ dcā: atq̄z alia si p disiunctionē: vt supra cū de p̄scia agebat̄ p̄taratū est. Si. n. cū dicis p̄destinatus nō p̄ot dānari itelligas ita. i. nō p̄ot esse vt p̄destinatus sit ⁊ dānet̄: vez dicis: qz ꝓiunctiz itelligis: falsuz aūt si disiunctim vt si itelligas istū ñ posse dānari quē dico p̄destinatū. potuit. n. si eē p̄destinatꝰ: ⁊ ita dānaret̄. ¶ Bi. XL.

Arca dis. 40. q̄ro. vtz p̄destinatus possit damnari. ¶ Qz nō. oē p̄teritū est simplr necessariū: qz fm phz 6ª ethico. hoc solo p̄uat deus ignita facere q̄ facta sunt: sz p̄destinatio buiꝰ predestinati in preteritum: quia deus predestinauit istum ab eterno. ergo est simpliciter necessariū. ergo nō p̄ot deus nō predestinasse. ⁊ p ꝓns nō p̄ot iste dānari. ¶ ℞. si p̄destinatꝰ possz dānari hoc nō esset nisi p actū suū. q̄ p actū voluntatis create possz impediri actus volūtatis diuīe: qō est impossibile. ¶ Cōtra. si nō. nō eēt sollicitādū alicui de obseruātia p̄ceptoꝝ ⁊ cōsilioꝝ: qz qualitercūq̄z oparet̄ saluaret̄ si est p̄destinatus: ⁊ qualitercūq̄z viueret si non est p̄destinatꝰ dānaret̄. frustra q̄ ponit̄ tota lex diuina.

Ad istam questionē dico: q p̄destiatio p̄e sumpta dicit actū volūtatis diuine. vz. ordinē electōis p voluntatē diuinā alicuiꝰ creature intellectualis vel rōnalis ad gr̄am ⁊ gloriam. sz possz accipi p actu intellectus cōcomitante istā electionez. Sicut igit̄ in generali dcm̄ est de libertate ⁊ cōtingētia voluntatis diuine respectu quorūcunq̄z obiectoꝝ secūdarioꝝ spāliuz: ita dicendū est respectu huius obiecti secūdary. i. velle huic gr̄az ⁊ gloriā. ¶ Ex hoc dico: q ꝓpter illa que dicta sunt in. q. p̄cedente q deꝰ contingenter predestinat illū quē predestinat: ⁊ p̄ot nō predestinare nō sil'ambo opposita nec successiue: sed vtrūq̄z diuisim in instāti eternitatis. ¶ Cōsimilr dico ad. q. in se q iste qui est predestinatus p̄ot dānari. nō. n. ꝓpter eius p̄destinationē est voluntas eius ꝓfirmata: ⁊ ita p̄ot peccare: ⁊ ita pari rōne in pctō stare finalr: ⁊ ita iuste dānari: sz sicut p̄ot dānari ita p̄ot nō p̄destinari. ¶ Quātū aūt ad logicā ꝓpositio ꝓposita distinguēda est fm compositionē ⁊ diuisionem ⁊ in sensu compōnis per se extremum ē homo vel persona p̄destinata sub ista determiatione p̄destinatum: ⁊ iste sensus falsus est. Jn sensu autē diuisionis sunt due cathegorice ⁊ enūciatur de persona aliqua beatificabili in vna cathegorica esse p̄destinatuz: ⁊ in alia posse damnari: ⁊ ista duo sunt vera de eodē subiecto: nec ita vera q simul possunt esse opposita: nec etiā q vnuz possit succedere alteri: qz in eternitate est vtrūq̄z: sed vera simul inquātum volitio diuina consideratur vt prior naturaliter transitu ipsius super illud obiectuz quod est gloria isti. in illo ꝓri naturaliter non repugnat sibi esse oppositi obiecti: imo posset equaliter esse oppositi: sz non simul amborum.

Ad primum argumentum dico: q argumentū procedit ex falsa imaginatione cuius imaginationis inteꝰ iuuat ad intelligendum veritatem propositе. q. Si enim per impossibile itelligeremus deum adhuc non determinasse voluntatem suaz ad alterā partē: sz quasi deliberaret vtz vellet istum predestinare aut nō. bñ possz intellectus noster capere q ꝓtin

gēter ipm p̄destinaret vel nō p̄destinaret. sicut pz i actu volūtatis nr̄e: sz qz sp recurrimus ad actū voluntatis di uine q̄si p̄teritū. ió q̄si nō ꝯcipimus libtatē in voluntate illa ad actū q̄si iā sit positus absolute a voluntate. Sed ista imagiatio falsa ē. illud. n. nūc eternitatis i quo ē iste actus semp p̄sens ē: ꝛ ita itelligēdum ē de volūtate diuina siue volitōe eius: vt ē huius obiecti: sicut si p ipossibile nūc icipet deus hr̄e velle i isto nunc. ꝛ ita libe pōt de⁹ in nunc eternitatis velle qō vult sicut si ad nihil eēt voluntas sua determiata. ¶ Tūc dico ad formā argumēti q̄ p̄destiatio huius nō trāsit i p̄teritū. lz. n. ipsa coexti terit p̄teritis q̄ trāsierunt: nō tn̄ ipsa p̄terit si alia p̄terierunt q̄ coextiterūt sibi. vn̄ sic dcm̄ fuit di. 9. vba diuersorū tēpoꝝ dcā de deo put verissime ꝯpetūt sibi nō consignificāt ptes tpis mēsurātis actū illū: sz ꝯsignificāt nūc eternitatis: q̄si mēsurās illū actuz iquantū coexīs illis plib⁹ ptib⁹ tpis. ¶ Et ió idē ē deū p̄destiare ꝛ p̄destinasse ꝛ p̄destiaturū eē: ꝛ ita ꝯtingēs vnū sic aliud: qz nihil ē nisi nūc eternitatis mēsurās illū actū q nec ē pns nec p̄teritū nec futuꝝ: sz coexīs oibus istis. ¶ Ad zᵐ dico: q̄ volūtas creata nō pōt ipedire ordinationē volūtatis diuine. nā ipedire eēt si staret ꝓpositū volūtatis dine ꝛ oppositū eueniret p volūtatē aliā. hoc aūt ē ipoſe: qz sic volūtas creata pōt mereri dānationē: ita ēt pōt ꝯcomitanter seq q̄ volūtas dina nō p̄ordinauerit ipm ad gloriaz. vn̄ dcm̄ ē di. p̄cedēte in soſone p̄mi argumenti ad zᵃᵐ. q. q̄ de⁹ nō possit falli: qz nō pōt stare intellectio ei⁹ respcū act⁹ cū opposito illi⁹: ita nō pōt ipediri volūtas ei⁹: qz nō pōt stare ordiatio sui cū opposito ei⁹ qō ordiauit.

¶ Si aūt querimus meritū obduratōis ꝛ miſericordie: obduratōis meritū inuenimus: miſericordie aūt meritū nō inuenimus: qz nullū ē miſericordie meritū: ne gr̄a vacuēt si nō gratis doneť: sed meritis reddit̄. Miſereť itaq̄ ꝑm gr̄am que gratis dat̄: obdurat̄ aūt ꝑm iudiciuz qō meritis reddit̄. Ita dat̄ intelligi: vt sicut reprobatio dei est nolle miſereri: ita obduratio dei sit nō miſereri: vt non ab illo irrogeť aliqd quo fit homo ōterior: ꝟ tn̄ quo fit melior nō erogeť. Ex his aperte oñdit̄ quid miſericordia: qd obdurationē itelleꝛerit apostolus: ꝛ qz miſericordia nulluz aduocat meritū: obduratio vero nō est sine merito: ex miſericordie verbo hic accipit̄ p̄destiatio: ꝛ precipue p̄destinatōis effect⁹: obduratōis vo nō ipsa dei eterna reprobatio: qz ei⁹ nullū est merituz: sed gr̄e priuatio siue subtractio: q̄ quodāmodo est reprobationis effectus. Accipit̄ tamē aliqn̄ reprobatio ꝑ obduratiōe: sicut ꝛ predestinatio ꝑ suo effectu: q est gr̄a apposita. Gratia. n. que apponit̄ effect⁹ est predestinatiōis. Cū ergo gr̄e que apponit̄ homini ad iustificationez nulla sint merita: multo min⁹ ꝛ ipsius p̄destinationis qua ab eterno elegit de⁹ quos voluit: aliqua possunt existere merita. Ita nec reprobatōis qua ab eterno quosdam prescivit futuros malos ꝛ dānandos: sicut elegit Jacob: ꝛ reprobauit Esau: qō non fuit ꝑ meritis eoꝝ que tūc haberent: qz nulla habebāt: qm̄ nec ipsi existebāt: nec ꝑpter futura merita q̄ preuideret vt vel illū elegit vel illum reprobauit. ¶ Distin. XLI.

Circa di. 41. q̄ro. vtꝝ sit aliqō meritū p̄destinatōis vel reprobatiōis. q̄ sic: qz si sola volūtate absq̄ alia rōne būc p̄destiaret ꝛ illū reprobaret. igit̄ nō videreť eē sūme bon⁹: qz non sūme libalis nec cōicatiuus. possz. n. bonū suū eq̄ cōicare illi quē nō p̄destiauit. ex q̄ sine oi rōne in alio illū p̄destiat ex sua libalitate sola: ꝛ ita possz istū p̄destiare. ¶ P. si duo eq̄les i nālibus apphendant̄ ab itellcū suo ꝛ solo actu volūtatis sue sine alia rōne ex pte eoꝝ istū reprobat ꝛ illū p̄destiat. igit̄ vr̄ acceptator p̄sōaꝝ: qz eq̄les q̄tū ex pte sua ꝛ ad finē eq̄liter ordiabiles nō eq̄liter amat ad istū finē. ß vr̄ acceptare p̄sonā p̄ferēdo eā alteri ad illū finē ad quē nō ē magis ex se p̄ferēda: sed ꝯns ē ipoſe: ꝛ ꝫ petꝝ act. io. In vitate ꝯperi: qz ñ ē p̄sonaꝝ acceptator ds. ¶ Cōtra. ad Ro. 9°. Cū. n. nōdū nati fuissent aut aliqd bōi egissent: aut mali vt ꝟz electiōez ꝓpo⁽ᵐ⁾ maneret nō ex opib⁹: sz ex volūtate. q̄re ibi. ¶ P. ibidē exēplificat ō figulo q de eadē massa pōt formare vnū vas i honorē ꝛ aliō i ꝯtumeliā: ex q̄ vr̄ arguere a silī de p̄destiatōe h⁹ ꝛ reprobatōe alteri⁹.

Circa istam qōnē sensit Aug. aliqn̄ q̄ ꝛ si bona opa i p̄scia dei nō sint rō p̄destinādi. fides tn̄ i p̄scia dei ē rō p̄destinādi sic ꝑ eū pz sup epistolā illā ad Ro. vbi vult q̄ ꝑp fidē quā p̄sciuit i Jacob q̄ sibi eēt creditur⁹: ꝛ ifidelitatē i Esau. būc ꝑelegit ꝛ illū nō. ꝛ hr̄ i lra. Sz illō retractat ipe ꝑ retractatō⁽ᵐ⁾. zz. inuens ꝫ se rōnē: qz fides ē donū dei sic ꝛ alia bona opa: qō ꝓbat̄ ꝑ Apl̄. p̄ma ad Cozin. vbi dicit illud nō dixissez si iz. fidē iter dona spūsci cōnumerare sciuissem.

Magister videť sentire q̄ oīno nullū sit meritū p̄destiatōis vel reprobatōis: ꝛ vr̄ initi auctī apl̄i p̄dicte. ꝛ dcō Aug. de p̄destiatiōe scōrū: nō ingt: qz nos futuros eē tales sciuit nos elegit: sz vt eēmus tales p illaz electiōez. Et magr̄ adducit auctē Aug. ꝫ se. 83. q. q. 68. dicētis. Cui vult ingt miſereť ꝛ quē vult idurat: sz ß volūtas dei iiusta eē nō pōt. venit. n. de occultissimis meritis: qz ꝛ si ipsi pctōres ꝑp gr̄ale pctm̄ vnū massaz fecerit: nō tn̄ iter eos nulla est diuersitas. p̄cedit. n. aliqd i pctōrib⁹ q̄ q̄uis nōdū sūt iustificati: digni tn̄ efficiūť iustificatiōe ꝛ itez p̄cedit i alys pctōrib⁹ q̄ digni sūt obstiatōe. ¶ Rñdet magr̄: q̄ istā auctem vr̄ retractasse i sil̄i. retractādo illud qō dic̄ sup epl̄az ad Ro. ꝛ ß ꝯfirmat p ß q̄ q̄dam q̄ subdiderat i eadē qōne retractat. sic appz p̄ retractatōuz. z5. ꝛ iª vn̄r ꝯsonare cū ista sn̄ia. ex quo vr̄ ēt q̄ illā sn̄iaz retractauerit. ¶ Sz ꝫ rn̄sionē magr̄i de retractatōe auctis ad Ro. obycit gdā doctor ꝑ ß q̄ Aug. libz ū illū sup epl̄az ad Ro. edidit qn̄ fuit p̄s biter. illū aūt. 83. qōnū ñ ꝯpilauit añq̄ eēt eps: ñ igr̄ vr̄ q̄ retractādo aliq̄ de p̄ lib⁹ retractet aliq̄ de z⁰ qz retractādo dcm̄ p⁹ qn̄ min⁹ sciebat nō ē retractare dcm̄ posteri⁹ qn̄ magis sciebat. ¶ Sz istō arg⁽ᵐ⁾ nō cogit: qz lz p̄us scripsit vnū libz q̄ aliū: sil̄ tn̄ fecit libz retractationū. ꝛ tūc hūit illos ābos libros editos. ꝛ potuit sn̄iam dictā i vno lib⁹ retractare i alys siue p̄us editis siue posteri⁹. appz. n. q̄ oēs libros illos ō gb⁹ fecerat mētōz ediderat añq̄ edidit illū libz retractatō⁽ᵐ⁾: ꝛ tn̄ si i p̄. c. p̄mi retractatōuz retractassz aliquaz sn̄iam quā dixisset in aliq̄ alio libro posterius gdem edito ꝛ retractato non oporteret q̄ iteruz replicaret retractationem illius sentētie in aliquo capitlo assignato alq libro posterius edito. vnde

Dē. quoli. 8. q. 5. in fine

dicit lib.ꝓmo.c.3°. retractationū retractās illā sniaz.de⁹ quē sensus ignorat.addēdū iquit erat vt diceret mortal' corporis sensus.Et subdit nec assidue repetēduz ē qō ēt supius iā dixi:sz hoc recolēdū vbicūqz snia ista i meis libris inuenit̄.g̃ sententia dicta in libro prius retractato ⁊ prius edito magis retractat eandē sentētiā vt dictā in libris posterius editis q̃z e⁹.¶Sz al'r possz argui ꝺ expō nē magri q nō inuenit̄ vbi Augu.illa vba retractet:qz sic ipemet ꝓfiteat̄:⁊ verz est:post illa verba q̃ adducit sequū tur alia vba q̃ retractat ō illa qōne.68.p retractatiōuz.c. 25.Et ista vba nō retractat. vr̃ ät q si itelligeret ea eē re tractāda nō icipet a vbis seqntib⁹ ista: omittēdo ista.

Th.1.p. sum.q.13 ar.3. **Aliter dicitur** q qcqd deus opat̄ circa creaturas solo bñplacito sue voluntatis opat̄:vt sup ꝺ nō sit aliq̃ alia rō vl'cā petēda.¶Qō ꝺfirmant p illud qō dr̃ Ro.9.de Jacob ⁊ Esau:cū nōdū nati fuissent:aut aliqd boni egissent aut mali.vt ꝑm electōez ꝓpositū dei maneret.Hlosa sic nō p meritis precedētib⁹:ita nec p futuris:qz bona vel mala nō erāt futura nisi apposita gr̃a vel subtracta.¶Qō ēt aplus declarat subdens:an nō hz ptātē figulus ex eadē massa ⁊c.vī sic sola volūtas figuli ē rō q̃re ꝺ hac pte masse facit vas honorabile:⁊ de illa vas ꝺtumelie:nulla discrepātia existēte i tota massa:quēadmodū nō est in ꝓma mā: quā tñ cā agēs vestit i vna pte forma nobiliori. i alia vo minus nobili.sic sola volūtas bñplaciti dei ē rō quare de eadez massa eq̃l'r vitiata i ꝓmo parēte:istū eligit ad gl'az:illuz vo dimittit in ꝺdēnatōez:vel ēt si nō fuisset massa vitiata:⁊ oēs eēnt eq̃les nō nisi gratuito vnū eligeret:alteruz vo dimitteret.vtrobiqz faciēdo gr̃am illi quē eligeret:sz maiorē illi quez eligeret ex massa vitiata:⁊ illi iusticiam quē ex massa dānata nō eligeret:nō aūt iustitiā illi quē ꝑm statū inocētie exūtē nō eligeret.¶Ulteri⁹ dicit ista positio q ꝺuenit assignare rōnē ei⁹ extrinsecā:q̃re de⁹ de tota massa pdita voluit quosdaz hoies miserico:rditer liberare ⁊ quosdā nō:nullā aūt q̃re poti⁹ hūc vel illū.¶Ratio ꝓmi ponit̄:vt.s.bonitas eius vna ⁊ simplex exīs in se manifestet̄ multipl'r in reb⁹ diuersis simul: eo q i nulla vna re tota bonitas manifestari pōt:qa dinam pfectōez nō attigit vlla:vt quēadmodū ad pfectōez vniuersi req runt̄ diuersi gradus rez i nālib⁹:⁊ ēt i mālib⁹ ex eadem mā eq̃l'r se hñte ad oēs.sic ēt pp eādē bonitatē ⁊ pfectionem manifestādam regrunt̄ diuersi gradus i moralib⁹: qz in hoc bonitas sua manifestat̄ quo ad aliquē gradum sūpnālez.reprobos.n.iuste puniēdo manifestat̄ bonitas iusticie illi⁹.sic in gl'ificatis mānifestat̄ bonitas misericordie ei⁹.sic.n.ꝺs ꝑmittit iuste mala fieri ne bona impediantur:sz vt eueniāt:⁊ hoc tā i moralib⁹ vt i ꝓposito:q̃z i nālib⁹: vt i ceco nato Jo.9. in quo xp̃s solā rōnē ostēdit cē: vt gloria dei manifestaret̄ i illo:sz hoc nō est ex defectu visus i ceco:sz ex ei⁹ illumīatiōe miraculosa a deo facta.¶Et vr̃ hāc rōnem assignare apl's Ro.9°.dicēs.Uolēs de⁹ oñdere irā iusticie ⁊c.Lui ꝺcordat exemplū de figulo de eodē luto faciēte vas vnū in honorē:aliud in cōtumeliā:de quo z° Thimot.2°.dicit apl's.In magna autez domo ñ solū vasa aurea ⁊ argētea:sed ēt fictilia.¶Uñ dr̃ q sic i nālib⁹ cuz ꝓma mā tota sit vniformis:q̃re vna ps ē sub forma ignis alia ē sub forma terre. alia sub forma bois ⁊c.bñ pōt assignari rō itrinseca.s.pfectio vniuersi:⁊ extrinseca.s.manifestatio potentie ⁊ sapie ⁊ bonitatis dei.Sz quare hec ps mānē ē sub hac forma ⁊ hec sub illa ⁊ nō ecō.nulla rō pōt assignari nisi sola volūtas artificis sic determinantis.sic in oibus opib⁹ hūanis vt ꝺ lapis figuret̄ sic vt situet̄ i altari:alter ita vt i cloaca ꝑm q phs

T.6.59. z°phy.dicit aliquos lapides eē bñ fortunatos ⁊ aliquos nō:ꝺ a mere electōe artificis dependet.sic dicūt in ꝓposito.i particulari nulla ē rō: q̃re hūc pelegit ⁊ illuz ñ.¶Qō cōfirmat̄ p August.sup illud Jo.1.Nemo venit ad me nisi pr̃ me⁹ ⁊c.vbi dicit quare hūc trahat.no li velle diiudicare si nō vis errare:⁊ dicunt q ex hoc q de⁹ sic iequalia ex eq̃lib⁹ facit nō est iniqtas:qz in his q̃ fiūt ex gr̃a sine debito pōt absq omni iniqtate de⁹ dare ꝑut vult.Juxta illud Math.20.Tolle qō tuū est ⁊ vade: an nō licz mihi qō volo facere.tunc aūt esset iniqtas si esset datum ex debito.

Hē.qu 5.qō.5. quoli.8 qō.5.

Contra istam pōnem arguit qdā. ꝑmo ꝺ illaz rōnē q assignat̄ i cōi.naz nullus defect⁹ culpe sive pene ē de pfectōe p se vniuersi.igr̃ nec p se regrit̄ ad manifestatiōem dine bonitatis.¶Et p ꝺ pz.q nō est sic de dr̃ntys rez in eē nāli ⁊ morali:qz oēs spēs rez distincte i esse nāli sunt de p se pfectōe vniuersi: nō sic aūt de dr̃ntys in eē morali iter bonū ⁊ malum vel iter beatū ⁊ miserz.¶Itē arguit q si eēt neciuz ad manifestatōez dine iusticie dānatio aliquoz:ad hoc videretur sufficere dānatio demonū.non.n.vñr hoies ⁊ demones i culpa ⁊ pena differre spē in eē morali.pluralitas āt ididuoz nō ē ō pfectōe vniuersi.¶Aut si dicas q alio⁹ manifestat̄ dina iusticia i illis ⁊ i istis iuste pūitis.¶Cōtra.ita manifestaret̄ dina misericordia plurib⁹ modis si de⁹ glorificasz aliquos hoies innocētes:sic glorificauit āgelos inocētes:vl'aliquos angl'os vel hoies sine omni merito i seipsis vel in alio:qō nō fecit:cū magis tū videret̄ de pfectōe dine bonitatis plurib⁹ modis manifestari misericordiā dei q̃z dei iusticiā.¶Ꝑ.arguit iste q nō: vr̃ q ex intētiōe de⁹ fieri pcā ꝑmittat vt ea postmodū puniat:qz nō vr̃ q p intētionē cuiuscūqz plus sint ꝑmittēda mala fieri q̃z faciēda:qz nullū malū culpe vl'pene pōt eē p se intētuz inquātum malū.¶Et si dicat̄ q volūtas in ꝑmittēdo nullo modo fert̄ sup malū:sed solūmodo sup ꝑmissionē vt itēdat malū ꝑmittere eē vel fieri:nō rōne toti⁹ sz ptis.Arguit iste q saltē nō ē manifestuz qual'r ex intētōe de⁹ velit vnuz ⁊ nō altez.¶Ꝑ.ꝺz ⁱᵐ mēbz. s.q nulla sit rō i spāli:q̃re illū eligit ⁊ illuz nō.arguit q illud exēplum nō ē simile. in mā.n.vt nuda est nō pōt eē dr̃ia pp quā sic sit dispositā ad talē ⁊ talē formaz sicut nec in massa respcū diuersoz vasoz:sz in hominibus videtur posse iueniri alia dispō in vno ⁊ in altero.pp quam huic cōgruat ꝑdestinari.⁊ illi nō.sicut in materia nō vt nuda est dispositio propinqua vt fiant sub alia forma.sicut pz de vino ⁊ aceto:nō aūt esset perfectissime dispositā ad illam posteriorē si nō esset sub ꝓre.¶Et q illi adducūt pro se apostoluz:dicit iste secūdum glosam q apostolus hoc dicit: nō ppter inopiam reddēde rationis:sed vt reprimat temeritatē incapaciuz:nec est simile in exemplo apostoli de massa ⁊ figulo nisi ex parte finis: nō autē ex parte subiecti:quia hic in electione potest esse differētia in subiecto:ibi aūt nō:⁊ quo ad hoc est cōgruētius exemplum apostoli qō ponit secūda ad Thimo.scōo de vasis argēteis ⁊ aureis:quia ibi est differētia in subiecto scōm quā vasa fictilia fiūt in maiorē ꝺtumeliā.lignea i minorē:aurea i honorē maiorē:⁊ argētea i honorē minorē.

Hē.qu 4.q.1. **Iste igitur** improbās istā positōez dicit aliter: ⁊ hoc sic.¶Actus dinus pōt ꝺsiderari dupl'r:vel vt est a deo agente: vel vt recipitur in aliqō passum:sive vt terminatur ad aliqō obiectum.ꝑmo modo nulla est ratio actōis diuine:neqz vt finis nisi vt bonitas sua manifestetur:nez vt efficiens: nisi voluntas sua. 2°mō tamē ē assignare aliquā rōnē p quā. s.illud ens circa qō ē actio:vt ens ad finē cōgruit fini:⁊ q aliq̃ talis rō sit ex pte entis ad finē oñdit tripl'r.ꝑmo qz i rebus oino eq̃lib⁹ electio noiari nō pōt.igit̄ si de⁹ istū eligit aliqua ē dr̃ia electi a nō electo, 2°qa in oibus opibus misericor-

die dine videtur concurrere iusticia. g̃ aliqua est cõgruẽ tia ex parte illius circa quod operaẽ miserico3diter. Et tertio. q3 consimil'r videtur non esse vel esse merituz ele ctiõis vel reprobatiõis. ꝛ ita licet malicia ex parte repro bati non sit causa damnãdi a parte dei: q3 tunc deus eẽt passiuus: ꝛ temporale esset causa eterni. tamẽ bene cõce/ditur ex parte damnãdi malicia esse rõ motiua propter quã recipiaẽ i ipso aliqua actio ꝛ sit circa ip̃m. g̃ a sili videtur ex alia parte q̃ absq; ip̃erfectiõe dei i agendo pos sit poni aliqua rõ ex parte predestinati. Et iste initit̃ i ista cõclusione auctoritati Aug. preallegate. 83. questio/nuz. que nõ videtur retractata: et hic potest itroduci ex/positio magistri superius posita. ¶ Ulterius in speciali dic̃ que sit ista rõ: q3 bonus vsus liberi arbitry preuisus ex pte electi ꝛ malus vsus liberi arbitry preuisus ex par te reprobati. hoc declarat sic. licz gr̃a p̃ncipal'r operetur in actibus bonis: tamẽ liberum arbitriũ cooperatur. qõ ꝓbat per Aug. super illud psalmi. Adiuua nos deus salu taris noster. vbi dic̃ Augu. cum ait. adiuua nos. nec ig̃a tus est gratie nec tollit liberum arbitrium. qui eni adiu/uatur etiaz per seip̃m aligd operatur. quãdo igitur offer tur gratia viatori si recipiat gr̃am oblatam ꝛ ei ꝼm vsuz liberi arbitry bene cooperetur meretur habere gr̃az se/cundũ graduz vlteriorẽ: sicut exemplificat i multis gra dibus itermedys a statu peccati mortalis vsq; ad statũ glorie: quos nõ opz modo enumerare omnes. ꝛ ita vide tur q̃ totus bonus vsus liberi arbitry pro oĩbus statib⁹ preuisus possit esse rõ electionis eterne ipsius bene vsu/ri. ꝛ ita ex alia parte de malo vsu ꝛ reprobatiõe. ¶ Et si obyciatur cõtra istud q̃ bonus vsus liberi arbitry est p gr̃am. g̃ pertinet ad effectũ predestinationis. ꝛ ita nõ est rõ eligendi. ℟ñdent q̃ bonus vsus quodãmodo nõ in/cluditur sub predestinatiõe: nec sub eius effectu: licz nõ sit sine ei⁹ effectu nec sit distinctũ quod est predestinatio nis ab eo quod est liberi arbitry. Sic igitur ꝼm ip̃m ꝛ in cõi circa totuz genus humanũ põt assignari bonus vsus ꝛ malus vsus: ꝛ de quocunq; hoĩe põt assignari rõ ex par te ipsius: nõ ꝓpter quã sed sine qua nõ. Tamẽ i spãli cir/ca determiatuz hoiem nõ est hois illaz rõnem iuestiga/re cuius nõ desit: ꝛ vix possit sciri. cuz in speciali ꝼm eum magna iopia reddende rõnis apostolus laborauit cũ di/xit ad Roma. ii°. O altitudo diuitiarum: q3 in hoc consi/stit iudicy dei abyssus multa.

Sed contra istud arguit̃. p̃mo. q3 deus nõ preui det istũ bñ vsurũ libero arbitrio: ni si q3 vult vel preordinat istũ bñ vsuruz eo: q3 sic̃ dcm̃ est di. 39. Certa preuisio futuroꝝ ꝛtingentiũ est ex determi natiõe volũtatis dine. si g̃ offerantur volũtati dine duo equales in nãlibus. q̃ro q̃re istũ p̃ordinat bñ vsurũ libe/ro arbitrio ꝛ illũ nõ: nõ est h⁹: vt videt̃: assignare rõnem nisi volũtatẽ dinã. ꝛ hec est p̃ma distinctio iter eos quã per te segtur electio vel reprobatio. g̃ in p̃ma distictione pertinente ad predestiationẽ ꝛ reprobationẽ sola rõ ẽ di uina voluntas. ¶ P̃. ista rõ quã ponit nõ videt̃ cõis oĩ/bus predestinatis ꝛ reprobatis. p̃mo q̃dẽ q3 nõ paruulis in gbus nõ preuidet deus vsuz bonũ vel malũ liberi ar/bitry. ¶ Et si dicas q̃ ꝛ si nõ ꝑuideat vsuz talẽ tñ preui/det istũ bñ fuisse vsuꝝ si supuixisset. illũ fuisse male vsu/rũ si supuixisset. ꝛ iõ istũ pducit ad baptismũ ꝛ illũ nõ. ꝛ iste saluaẽ ꝛ ille dãnatur. ¶ Sed hoc ipse ita ip̃robat q3 ꝓp bonũ vsuz p̃uisuz alicui⁹ si supuixisset nõ acceptatur vel dãnaẽ. tũc eni adult⁹ ꝼm eos moriẽs i gr̃a non p̃mia reẽ ꝼm merita q̃ ia hz: sz ꝼm illa q̃ preuidereẽ biturus si supuixisset. Sil'r si loq̃mur de angelis p̃destinatis et nõ p̃destinatis quem vsum liberi arbitry preuidet deus in isto si offeratur gratia: quem non preuidet in illo ꝓp quẽ predestinat istum ꝛ illum reprobat.

Potest aliter dici q̃ p̃destiatiõis nulla est rõ ẽt ex pte p̃destiati aliquo⁹ p̃ior ista p̃destiatione. reprobõnis tñ est aliqua causa nõ qdẽ ꝓp quã deus effectiue reprobat iq̃tuz est actio a deo. sic̃ argutũ est in p̃missa opi. q3 tũc deus esset passiuus: sz ꝓp quã ista actio sic termiet̃ ad istõ obz ꝛ nõ ad aliõ. ¶ P̃ri mũ ꝓbaẽ. q3 volens ordiate finẽ ꝛ ea q̃ sunt ad finẽ p̃us vult finẽ q̃ aliqõ entiũ ad finẽ: q3 ꝓpter finẽ alia vult. g̃ cũ in toto ꝓcessu quo creatura btificabilis ꝓducit̃ ad p/fectũ finẽ: finis vltimus sit btitudo pfecta deus volens huic aligd istius ordinis p̃mo vult huic creature btifica bili finẽ: ꝛ q̃si posteri⁹ vult sibi alia q̃ sunt i ordie illoꝝ q̃ ptinent ad illũ finẽ: sz gr̃a. fides. merita. ꝛ bonus vsus li/beri arb. oĩa ad istum finẽ sunt ordiata: lz q̃dã remotius ꝛ q̃dam ꝓpiquius. g̃ p̃mo isti vult deus btitudinez q̃ ali qõ istoꝝ: ꝛ p̃us vult ei qõcunq; istoꝝ q̃ ꝑuideat ip̃m ha/biturũ qõcũq; istoꝝ. igit̃ ꝓp nulluz istoꝝ p̃uisum vult ei btitudinẽ. ¶ Scõz ꝓbaẽ. q3 dãnatio nõ videt̃ bona nisi q3 iusta. Nã ꝼz Aug. sup Heñ. 4i. Nõ p̃us est õs vltor q̃ aligs sit peccator. videt̃. n. eẽ crudelitatis punire aliquẽ nõ ꝑexñte i eo culpa. igr̃ a sili nõ vult deus p̃us aliquem punire q̃ videat aliquẽ eẽ pctõrez. nõ igr̃ p̃mus act⁹ vo/luntatis dine circa Judã ẽ velle dãnare Judaz ꝓput Ju/das offert̃ i puris nãlibus: q3 tunc videret̃ velle dãnare sine culpa: sed vr̃ q̃ opz Judã offerri voluntati dine sub rõne pctõris anteq̃ velit ip̃m dãnare. g̃ cũ reprobare sit velle dãnare reprobõ bz ex parte obti rõnem aliquaz. s. peccatũ finale preuisum. ¶ Hoc ꝛfirmaẽ auctate Aug. in li. de p̃destiatione scõꝝ ꝛ ponitur i lra.

Contra istud ꝓtrus et Judas eq̃les i nãlib⁹ voliti a deo i esse exñtie i illo in/stãti i quo offerunt̃ voluntati dine i exñtia nãli ꝛ eq̃les õs p̃ te p̃mo vult ꝓtro btitudinẽ. q̃ro tc̃ qd vult Jude. si dãnatõez habet̃ ꝓpositũ. q3 tũc reprobat sine oĩ rõne. si btitudiez. g̃ p̃destiat Judaz. Dici põt q̃ i isto p̃mo istã ti nihil vult Jude: sz tñ est ibi negatio volitionis g̃lie. et sil'r q̃si i 2°. istãti nãe q̃ vult ꝓtro gr̃am. adhuc nullus actus positiuus volũtat̃ dine ẽ circa Judã: sz tñ negati tiuus. In 3°. istãti q̃ vult ꝑmittere ꝓtruz eẽ de massa p/ditõis siue dignũ pditõe. ꝛ hoc siue ꝓp pctũ originale si/ue actuale tũc vult ꝑmittere Judã sil'i mõ esse filiũ pdi tionis: ꝛ h̃ ẽ p̃m⁹ act⁹ positiu⁹ vniformis qdẽ circa ꝓtrz ꝛ Judã: sz ex isto actu ẽ istõ vez: Judas erit final'r pctõr. posit̃ illis negatõib⁹. s. q̃ nõ vult sibi dare gr̃az nec gl'iaz In 4°. istãti offert̃ Judas vt pctõr final'r volũtati dine. ꝛ tc̃ ipse vult iuste punire ꝛ reprobare Judã. ¶ Nec mi rũ q̃ nõ ponit̃ sil'is ꝓcessus p̃destiatõis ꝛ reprobõnis: q3 bona oĩa attribuunt̃ p̃ncipal'r deo: mala aũt nobis. ꝛ ita deũ p̃destiare sine rõne cõgruit bonitati sue. sz ip̃m vel/le dãnare nõ vr̃ sibi imediate posse attribui respcũ obie cti vt cogniti i suis puris nãlibus: sz tñ respcũ obti vt co gniti i peccato mõtali finali. ¶ Põt ꝛfirmari ista rñsio p sil'e. ponamus duos ex pte sui eque gratiosos mihi: q̃ꝝ alteꝝ diligo: alterũ non. ꝛ istũ quẽ diligo p̃ordino ad ali quod bonũ: per qõ possit mihi placere. illũ aũt quẽ nõ di/ligo nõ ꝓordino ad tale bonuz. si ita esset q̃ i potestate mea esset permittere eos posse offendere possez velle p/mittere vtrũq; offendere. ꝛ ex quo illũ pducere nõ volo ad illõ p qõ posset mihi placere p̃scirem offensaz ei⁹ ꝑpe tuã. ꝛ ita me iuste punire eũ. p̃scirẽ aũt offensaz alterius remittẽdã siue ꝛmutãdã ad qõ vellẽ. ¶ Sz adhuc con tra istud istaẽ: q3 deus certitudial'r nõ ꝑuidet Judã esse malũ ꝼm istã viã. naz sola pmissio alicuius actus ꝛ certi/tudo de pmissiõe nõ faẽ certitudinẽ de illo actu. q3 opor teret bñc aliquã cãm effectiuaz. igit̃ ex hoc solo q̃ deus

prescit sevelle Judã pmittere peccare.nõ erit certus de Juda peccaturo:vl' Judã peccaturũ. Uel loquamur de angelo bono ⁊ malo q nõ erant i peccato ozigiali. ex boc ꝫ solo non vr̃ q sciat luciferũ esse peccaturũ. ⁊ ex ꝫ solo vt vr̃ nõ offert sibi lucifer vt peccator. ¶ P. Quid est istud velle permittere luciferũ peccare. si ꝫ est aliqs actus positiuꝰ voluntatis respectu pcti.igr̃ vr̃ q vult eũ peccare:si nõ est actꝰ positiuꝰ respectu actꝰ pcti : sz respectu actus pmissionis tũc erit actꝰ reflexus.⁊ tũc erit q̃re de ista pmissiõe qs actus sit.si actus positiuus voluntatis.g̃ vr̃ adhuc q deus habeat actũ positiuũ respectu peccati qõ pmittit. ¶ Primũ istoz soluit per boc q ds pscit se coopaturũ lucifero ad subam illius actus g erit pctm̃.boc aũt pscit qz vult coopari illi si est pctm̃ cõmissionis:vl' pscit se nõ coopaturũ ad actũ aliquẽ si nõ vult ipm.⁊ hoc si iste actus pmus est pctm̃ omissionis.⁊ sciendo se coopaturũ ad talẽ subam actus cũ nõ circũstãtys debitis vel nõ cooperaturũ ei ad actuz neciũm.⁊ p ons quẽ omittet scit illum peccaturũ.ita q scit hũc peccaturum nõ solũ q scit se pmissurũ:sz ẽt qz scit se cooperaturũ huic ad subam actus nõ circũstantionati.⁊ p ons iste cõmittet.vel nõ cooperaturũ ei ad actũ neciũm.⁊ p ons iste omittet. ¶ Scoz dubiũ difficultatẽ querit tãgentẽ dinã volũtatẽ de qua nõ mõ sz alꝫ. ¶ De istis opionibꝰ oibus.qz apl's videt disputãs de ista mã ad Ro.in fine q̃si totũ ipscrutabile relinquere:O altitudo iquiens diuitiarũ sapie ⁊ scie dei.Et qs nouit sensum dn̄i aut qs cõsiliarius eius fuit.ideo ne scrutãdo de pfundo fm dcm̃ magr̃:eat̃ in pfundũ:eligat̃ q̃ magis placet.dũ tn̄ salue tur libertas dina sine aliqua iiusticia:⁊ alia que saluãda sunt circa deũ vt liberal'r eligentẽ.⁊ g aliã opionẽ tenuerit.rn̄deat ad ea que tacta sunt ꝫ eam.

Ad primum argm̃ pncipale rn̄deo q sũma bonitas põt stare cuz liberali cõicatõe: lz nõ sit illa eq̃lis oibus.põt enī sũme bonus ex libertate libere cõicare: ⁊ vt ostẽdat se nõ necio liberalẽ:sz liberalẽ libere cõicatiuuz:põt aligbus duobꝰ appzehẽsis eq̃libus velle bonũ nõ eq̃liter cõicare:nec in hoc fit iniusticia aliqua sic̃ dic̃ 3ª opio:qz nihil est ibi debitũ. ¶ Ad 2m dico q̃ sunt aliq̃ duo eque volibilia ⁊ ordinabilia ad aliquẽ finẽ:⁊ ex pte sui habẽt rõnẽ illã ꝓpter quã sunt volẽda ab aliq̃ volũtate.volũtas pacceptans vnũ illoz alteri ad illũ finẽ peccat fm acceptationẽ psonarũ. talis est aũt ois voluntas creata:qz respectu illiꝰ bonitas amabilis est rõ recte amãdi.nõ sic volũtas icreata respectu alicuius boni alterius ab eẽntia sua.nullũ enī aliud bonũ. qz bonũ iõ amat̃ ab illa volũtate:sz ecõuerso.⁊ iõ nõ põt acceptare psonas.qz n̄ ẽ ī eis bonitas q̃ sit sibi rõ amãdi.

Ad primum in oppo m̃ g vult tenere aliaz viaz. põt dicere sic̃ dic̃ 4ª opio q aplus in hoc redarguit psumptuosos iquirẽtes illa quozũ non sunt capaces.nõ aũt ꝓpter inopiã reddẽde rõnis saltẽ in cõi:licz in pticulari nesciat qõ malũ puidet ds in isto pp qõ reprobet eũ:⁊ in istis spãlibus pctis puisis ẽ altitudo diuitiarũ ⁊ sunt iudicia icõprehẽsibilia. cui vr̃ 3corzdare illõ vocabulũ iudicy:qz iudiciuz est de pticulari agibili: vsitate enī nõ dicimus de pncipys practicis siue de legibus statutis eẽ iudicia:sz de aliquo particulari actu iudicat̃ ꝫ pncipia practica siue leges statutas:⁊ iõ nõ obstãte q sit pn̄m practicũ statutũ p dinaz volũtatẽ q ois prouisus final'r malus dãnet̃.tn̄ de particularibus assumẽdis sub.iste puidet̃ sic final'r malus et ille sic q̃si ex ꝫ iudicat̃ iste reprobatus ꝓpter boc ⁊ ille ꝓpter illud ista iudicia sunt iscrutabilia.non enī scit hõ nec põt scire in qõ pctm̃ deus vult pmittere istũ cadere respectu cuiꝰ sit nõ volitio cõferendi gram vt sic offerat̃ tanq̃z final'r pctoz in illo peccato.⁊ sic ꝓpter illud pctm̃ puisum reprobet̃. De bonis aũt põt poni q nulla sit rõ.sic̃ dcm̃ est i 5ª opi. ¶ Et si ꝫ hoc arguas q saltẽ circa bonos nõ erunt iudicia iscrutabilia.facile enī ẽ dicere de eis q qz vult: iõ saluat.põt dici q de eis icq̃tuz pdestinat nõ est iudiciũ neq̃ de facto in exũtia neq̃ q̃si in pscia dina. iudiciũ enī ẽ de aliquo facto vel puiso:sz de malis:lz nõ sit iudiciũ de facto: qz nõ peccauerũt.põt tn̄ cõdẽnatio dici iudiciũ de eis in pscia dei vbi dicunt̃ mali:⁊ tũc iscrutabilitas iudicioz põt referri ad malos ex pte quoz ponit̃ aliq̃ rõ:lz ille rões ex parte diuersoz ꝓpter quas q̃si ex pte eozũ ferunt̃ iudicia sint iscrutabiles:⁊ p ꝫ iudicia inscrutabilia. ¶ Ad aliud Aug.facit p 5ª opi.qz ꝓbat ex pte pdestinatoz nullã eẽ rõnẽ:sz nõ ex pte dãnandoz.

¶ Nunc de oipotentia dei agẽdũ est: vbi prima cõsideratio occurrit quõ vere deus dicat̃ oipotẽs:an qz oia possit:an tn̄ qz ea possit q̃ vult. Qz enī deus oia possit pluribꝰ auctoritatibus cõprobat̃. Ait enī Aug. in lib.qõnũ. veteris ac noue legis. O ia qdem põt deꝰ : ꝫ nõ fac̃ nisi quod cõuenit veritati eius ⁊ iusticie. Idẽ in eodẽ. Potuit deꝰ cucta facere simul ꝫ rõ ꝓhibuit.i. volũtas. Rõnem nẽpe ibi volũtatẽ dei appellauit: qz dei volũtas rõabilis est ⁊ eqssima. Fatenduz est g̃ deũ oia posse. ¶ Sz querit quomodo oia posse dicat̃ : cum nos q̃dã possimus q̃ ipe non põt: Nõ põt.n. ambulare:loq: ⁊ huiusmodi:que a nã dinitatis sunt penitus aliena: cuz hoz instra nullatenus habere queat icorporea ⁊ simplex substantia. Quibꝰ id rn̄dendũ arbitroz q huiusmodi actiones ambulatio.s. ⁊ locutio ⁊ huiusmodi a dei potentia aliene nõ sunt : sed ad ipsaz pertinẽt. Licz enī huiusmodi actiões in se deus habere nõ possit:nõ enī põt ambulare vel loqui ⁊ huiusmodi:eas tn̄ in creaturis põt opari: facẽ enī vt hõ ambulet ⁊ loq̃tur: ⁊ huiusmodi. Nõ g̃ p istas actiões dine potentie detrahit̃ aliqd:qz ⁊ ꝫ põt facere oipotẽs.

¶ Bis. XLII.

Circa dist.4z am. Quero vtz deũ eẽ oipotẽtẽ possit ꝓbari nãli rõne. Qz sic. Rica.de tri.p.c.3º. Ad oia q̃ fide tenemꝰ nõ solũ hẽmus rões nãles: sz necias. ¶ P. Nãli rõne ꝓbat̃ deũ eẽ po c ifinite.sic̃ ꝓbat̃.8º phy.⁊.iz º meta.po a aũt ifinita nota ẽ eẽ oipotẽtia.g̃ rc̃. ꝓbõ mi.qz notũ est po a ifinita non posse aliquã aliã maiorẽ cogitari sine ꝺdictiõe.q̃cũq; ãt po a q̃ nõ ẽ oipotẽtia põt cogitari maior sine ꝺdictiõe. ꝓbo.sine ꝺdictione põt cogitari oipotẽtia sub rõne oipo c. ipsa aũt maior cogitat̃ q̃cũq; alia q̃ nõ esset oipo a. ¶ Si dicas q nõ põt nãl'r ꝓbari oipo am eẽ cogitabilẽ sine ꝺdictiõe. ¶ Cõtra.oipo am eẽ in entibꝰ vez ẽ.g̃ ois rõ ꝓbãs ipotẽtẽ oipo c:sophistica est.ois aũt rõ sophistica põt ꝓ itell'z ex puris nãlibꝰ solui.g̃ itell's talis ex puris nãlibꝰ põt cognoscere nullũ ipo'e seq ex oipo a.⁊ scit q illud est possibile ad qõ nullũ ipo'e seqtur.cognoscit g̃ oipo am eẽ possibilẽ. ¶ Ex isto ẽt põt fieri rõ ꝓ se.qz si nãl'r põt ꝓbari oipo am eẽ possibilẽ:qz nõ ipo'ez.g̃ nãl'r põt ꝓbari eã

T.c. ⁊ ind
T.c. ⁊ ind

esse neciã:qz nõ põt esse nisi possit esse necia. ꝛ qõ põt eẽ neciuz est neciũ. ḡ ꝛc. ¶ Cõtra. nulli philosophi vtentes nãli rõne ẽt q̃tũcũqz pfecte ꝺsiderarẽt deũ sub rõe efficiẽtis cõcesserũt deũ eẽ oipotentẽ ꝑm itell'm catholicoꝝ. ¶ Cõfirmaꝫ ẽt. qz articulus fidei est in symbolo apl'oꝝ. Credo in deũ ꝑem oipotentem ꝛc.

Hic responderi posset distiguẽdo ꝙ oipotẽs aut põt dici agens qõ põt in omne possibile mediate vel imediate. ꝛ hoc modo ẽ poª actiua ꝑmi efficiẽtis oipª ꝓut extendit se ad oẽm effectũ in rõne cause ꝓxime vel remote. ꝛ si nãl'r possit ꝺcludi esse aliqõ ꝑmũ efficiẽs sic oñsuz est. s. di. zª. nãl'r ẽt potest ꝺcludi illud esse oipotẽs hoc mõ loquẽdo. ¶ Alioꝝ accipiꝫ oipotẽs ꝓpe theologice ꝓut oipotẽs dr̃ q̃ põt in oẽm effectũ imediate ꝛ in qõcũqz possibile. hoc est in qõcũqz qõ nõ est ex se neciũm nec icludit i se ꝺdictionẽ. ita inquã imediate ꝙ sine oi coopatõe cuiuscunqz alterius cãe agẽtis. ꝛ hoc mõ oipotentia videꝫ esse credita de primo efficiẽte ꝛ nõ demõstrata: qz lz ꝑmũ efficiẽs hẽat i se poam effectiuã eminentiorẽ poª cuiuscũqz alteriº cãe effectiue. hẽat ẽt in se eminẽter poam effectiuã cuiuscũqz alterius cause. sic ꝺeductum est di. zª. ꝛ ꝙ hoc pbatũ est eũ habere poam ifinitã. ꝛ istud sit quasi vltimũ ad qõ rõ naturalis potuit attingere de deo cognoscendũ. tñ ex ꝟ nõ vr̃ posse ꝺcludi oipotentia ꝑm istũ itell'm: qz ꝛ si verũ sit nõ tñ est manifestũ nãli rõne ꝙ hñs cãlitatez eminẽter in se: ꝛ cãlitatez cause scõe eminentius q̃z illa causa scõa habeat respectu sui effectus posset imediate i effcñ imediatũ cãe scõe. ordo. n. cãrũ supioꝝ ꝛ iferioꝝ ꝟ nõ cõcludit: qz ꝛ si sol hr̃et i se cãlitatẽ eminẽtiorẽ q̃z hẽat bos vl' aliud al'. nõ tñ ꝺcederet solẽ imediate posse gñare bouẽ sic ꝑt mediate cũ boue gñare. ꝛ ꝟ maxie ponerẽt phi: qz nõ posuerũt cãm zam necio ꝺcurrentẽ ꝓpter aliquã pfectionẽ addẽdã effectui: sz q̃si magl ꝓpter ipfectionẽ addendã: qz cãlitas ꝑme cãe imediate pfcã ẽ: iõ posuerunt eã nõ posse imediate eẽ cãz alicuiº ipfecti effectº. ꝛ iõ oz cãm agentẽ aliã ꝺcurrere ipfectiorẽ: vt illa pª nõ ꝓduceret ꝑz vltimũ poc sue: sz cũ illa cã agẽte zª effcñ diminutũ ꝛ ipfectũ ꝓduceret. ꝟ est nõ ita pfcñ effcñ ꝓduceret mediãte cã zª impfcã sic si imediate ꝓduceret. ¶ ℙ. si phi nõ potuerũt ꝙ rõnẽ nãlẽ ꝺcludere deũ posse ꝺtingẽter cãre q̃to magl nec posse imediate in quẽcũqz effcñ vel in qõcũqz qõ põt ꝓducere mediãtibº alys cãis secũdis. ¶ ℙ. si ipsi habuerũt quasi ꝙ ꝑnº ꝙ de nihilo nihil fit: saltẽ in istis gnãbilibus ꝛ corruptibilibº nõ vr̃ deũ sic eẽ oipotentẽ ꝙ possit aliquẽ effectũ totaliꝫ ꝓducere sine oi alia cã cõcausante. ¶ ℙ. si phi posuerũt deũ eẽ neciõ agentẽ: sic videnr̃ multi eoꝝ sensisse ꝛ posuisse: si cũ hoc ponerẽt ꝙ esset oipotẽs ꝑm istũ itell'm zm: haberẽt negare oẽm aliã cãlitatẽ cuiuscũqz cãe zc. qõ ẽ maximũ inconueniẽs eis. Nã cã neciõ cãns i quocũqz istãti cõparer̃ ad effectũ. neciõ in eodẽ istãti causat ꝛ agit. ḡ cũ ꝑus cõparer̃ cã supioꝝ ad effectũ q̃z cã iferioꝝ. ꝛ tunc ꝙ te neciõ est oipotens. in illo istãti ꝓducit effcñ totũ. ḡ in scõo istãti in quo cõparaꝫ cã scõa ad eundẽ effcñ nihil itell'r tũc causandũ. ꝛ ita agens zm vel cã zª nihil põt cãre. Et ex ꝟ apparet ꝙ ista ꝓpõ. gcgd põt cã effectiua pª cũ cã zª põt ꝙ se imediate: nõ est nota ex termis neq̃z rõne nãli: sz est tñ credita: qz si ipa oipotẽtia: ex qua ꝺpẽdet: esset nota rõne nãli facile eẽt ꝓbare ipsis phis multas veritates ꝛ ꝓpositiones q̃s ipsi negãt: ꝛ facile eẽt eis ꝓbare saltem possibilitatẽ multoꝝ q̃ credimus q̃ ipsi negãt. Oipotentia tñ boc mõ sumpta: lz nõ sufficiẽter ꝺemonstreꝫ. ꝓbabiliꝫ tñ põt ꝓbari sic verũ ꝛ neciũm. ꝛ ꝓbabilius q̃z q̃dã alia credita: qz non est iconueniens quedam credita esse euidentioꝝ q̃z alia.

Ad auctoritatem Ricardi. dico ꝙ si sint necessarie rõnes ad oipotentiã ꝓbandã ꝛ q̃dã alia credita. tñ nõ sunt euidẽter neciẽ ꝛ vẽ. sic illa rõ q̃ ꝓbat trinitatẽ ꝓpter duplicẽ ꝓductionẽ ad itra in ꝺinis qz lz sit ex neciis. nõ tñ ꝑmisse sunt necessario euidẽtes: qz nõ sũt note ex termis nobis notis: neq̃z ex imediatis nobis notis poꝛẽ ẽ ꝟ iferre: sic ꝺcñ ẽ di. z. q. i. ¶ Ad zm dico ꝙ ifinita poª dei. ꝛ si possit ꝺcludi de deo nãli rõne. nõ tñ oipoª ꝑm ꝙ ꝓpe sumiꝫ. Et cũ dicis ꝙ ifinita poª nulla põt maioꝝ cogitari. vez est itensiue. tñ nõ vr̃ ꝺdictio ꝙ sit vel cogitẽr maioꝝ poª ad plura se extendẽs extẽsiue. vel diceret ꝙ ꝛ si nõ sit ꝺdictio oipotentiã cogitari que vt sic aliquo mõ excedat ifinitaz potentiã nõ itellectã vt oipoª. nõ tñ est nãl'r notũ poam sic itellectã eẽ oipoam. Et cũ dicis notaz esse oipoam ꝓpe sumptã. hoc negaꝫ. ꝛ cũ ꝓbaꝫ: qz ois rõ ꝓbans ipoꝛẽ scq ex ea est sophistica. ¶ Ad hoc dr̃ ꝙ est sophistica. nõ tñ põt solui ꝙ rõnez nãlez: qz ꝓut dr̃ sophistica et peccãs in mã est hñs aliquã ꝑmissaz falsaz. ꝛ nõ põt solui nisi ꝙ interemptionẽ illiº ꝑmisse. q̃ tñ nõ põt cognosci iterimenda ꝙ rõnẽ nãlez. sic nõ põt cognosci vã ꝙ rõnem nãlem. ¶ Sz ꝺ istud arguo sic. aut illa q̃ apparẽt vera ꝛ nõ apparent iterimenda ex rõne nãli apparẽt eẽ vã ex termis tãq̃z imediata: aut apparẽt esse cõclusa ex imediatis. Si ꝑmoº. ḡ itellectus nr̃ nõ põt eẽ certus de ꝓpõnibus imediatis q̃ sit vã ꝛ q̃ nõ. qz tũc apparerẽt alique ꝓpõnes vẽ ꝛ imediate q̃ tñ sunt simplr̃ false. ꝛ ita nõ erũt aliq̃ ꝑncipia certa tanq̃z ianue in domo. ꝺ pbz ꝛ ꝑmẽtatorẽ zo. metaph. circa que nõ ꝺtingit errare. Si zo mõ appareãt eẽ vã tanq̃z ꝺclusa ex imediatis. tunc arguo de illo syllogismo sophistico sicut de isto. aut peccat in mã aut i forma. si in mã tunc põt solui: qz premissa falsa peccãs i mã põt iterimi. si in forma adhuc põt solui ꝙ artẽ logicaz. ¶ Si aũt dicaꝫ ꝙ peccat in forma. ꝛ tñ nõ põt solui rõne nãli. Istud videꝫ absurdũ: qz sic itellectº iclusus in nãlibº tradidit oẽz artẽ de syllogismo apparẽti iformi ꝛ defectuoso. sic posset soluere ꝙ illã artẽ oẽm talẽ syll'm applicãdo talẽ artẽ ad talẽ paralogismũ. ¶ Ideo dico aliꝫ ꝙ ꝛ si q̃cũqz paralogismus deducẽs apparẽter ad ipossibile ex premissa significãte deũ esse oipotentẽ possz solui ꝙ itellectum ꝛ rõnez nãlez siue peccet in mã siue in forma ꝛ itellectus posset scire quẽcũqz talẽ paralogismũ diuisim factũ esse solubilẽ. nõ tamẽ segtur ꝙ sciat istud non eẽ ipossibile. stat enim oppom. s. ꝙ dubitet istud esse oppm primũ ex repugnãtia termioꝝ: ex quo tñ non posset seq aliqõ manifestius ipossibile. aut ꝙ dubitet vtrũ ex isto posit iferri aliqd ipossibile aliud a quocũqz illato: ꝛ illõ argumentũ iferens illud ipossibile sit isolubile: lz illud nõ sit aliqõ eoꝝ que fcã sunt: q̃ scit nãl'r soluere. vel aliꝫ gnãliter põt rñderi ad illud argm ꝙ põt fieri gnãl'r ad oẽ creditũ ꝙ illud sit neciuz ad oẽ possibile ꝛ credibile. Egidi⁹ quolib. 5. q. 7. Lcl.

¶ Quidaz tamen de suo sensu gloriantes: dei potentiaz sub mensura coartari conati sunt. Cum enim dicũt. bucuscz potest deus ꝛ nõ amplius: quid hoc est aliud q̃z eius potentiã que ifinita est cõcludere ꝛ restringere ad mẽsuram? Aiunt enim non potest deus aliud facere q̃z facẽ: nec meliº facere id quod facẽ: nec aliquid ꝑmittere de his que facẽ. Istamq̃z primã suam opinionẽ verisimilibus argumẽtis causisq̃z cõmentitijs necnõ ꝛ sacrarũz auctoritatum testimonijs munire conanr̃ dicentes. Nõ potest deus facere nisi quod bonum

ꝛ iustum est fieri: nō est autē iustum ꝛ bonū fieri ab eo nisi qđ fac̄. Si. n. aliđ iustū est ꝛ bonū eū facere q̄z fac̄: nō ꝯ fac̄ omne qđ iustū est ꝛ bonū eū facere: ꝫ qs audeat hoc dicere?

¶ Addunt etiaz. nō potest facere nisi quod iusticia eius exigit: sed nō exigit eius iusticia vt faciat nisi qđ fac̄: non ergo pōt facere nisi qđ fac̄. Eademq̄z iusticia exigit: vt ꝛ id nō faciat qđ nō fac̄: nō aūt pōt facere ꝫ iusticiā suaz: nō ꝯ potest aliquid eoꝝ facere que dimittit.

¶ His autem respondemus duplicem verborum itelligentiam aperientes ꝛ ab eis inuoluta euoluētes: sic. Nō pōt deus facere nisi qđ bonū est ꝛ iustuz. i. nō pōt facere nisi illud qđ si faceret bonum ꝛ iustū esset: verum est: sed multa potest facere que nō bona sunt nec iusta: qz nec sunt nec erūt nec bñ fiūt: nec fiēt: qz nūq̄z fiēt. Item quod secūdo p̄positum fuit nō potest facere nisi quod iusticia sua exigit: ꝛ nō potest id facere quod iusticia sua exigit vt nō fiat. Dicimus qz exactionis verbuz de deo congrue nō dicit̄: nec ꝑprie accipit̄: ꝛ in illis locutionibus duplex est sensus. Si eniz itelligas non potest facere nisi quod sua iusticia exigit. i. nisi quod voluntas sua iusta vult: falsum dicis. Justicia enim ipsius dei equissima voluntas accipit̄: qualiter accipit Augu. illa verba domini in Gen̄. loq̄ntis ad Loth. Nō possuz quicq̄z facere donec illo ītroeas. exponēs: nō posse īquit se dixit: quod sine dubio poterat per potētiam: sed nō poterat per iusticiam: quasi poterat quidem: sed nō volebat: ꝛ illa volūtas iusta erat. Si vero per hec verba itelligis eum nō posse facere: nisi illud quod si fieret iusticie eius ꝓueniret: verus dicis. Similiter distigue illud. Nō potest facere quod sua iusticia exigit vt nō faciat. i. nō potest facere id quod ipse qui est summa iusticia nō vult facere: falsum est. Si autem bis verbis itelligas eum nō posse facere id quod iusticie eius cōuenire nō pōt: verū dicis.

¶ Distinctio. XLIII.

Circa dist. 43am. vbi magr̄ ꝑbat opi. alioꝝ q̄ro. vtrū ꝑma rō īpossibilitatis rei fiende sit ex parte dei vel ex parte rei factibilis. Qz magis ex parte dei. ꝓbo. magr̄ arguit distictione sequēte: ꝙ vniuersuz possit fieri melio, qz si nō: aut hoc eēt ꝑpter hoc ꝙ nullū bonū sibi deesset: ꝛ tūc eēt deus: aut qz aliqd sibi deessz: ꝫ nō esset capax ad illud recipiendū. ꝛ tūc arguit ꝙ melius fieret. si daretur sibi capacitas a deo ad illō. Ita arguo in ꝓpositō. si aliqd sit īfactibile. ꝯ si daret̄ sibi capacitas a deo posset fieri. ꝯ mō nō pōt fieri: qz non dat̄ sibi capacitas. ꝯ ista īpossibilitas videt̄ ꝑmo eē ex ꝑte dei nō

potētis dare capacitatem. ¶ Cōtra. Anſ. de casu diaboli. c. 3. qz deus dedit ꝑseuerantiā bono angelo: ideo bonꝰ angelus habuit: ꝛ nō qz deꝰ nō dedit malo angelo: ideo nō habuit: ꝫ qz malus nō accepit.

Hic dicitur ab Den. 6° quolibeto. q. 3. cuiꝰ oppm manifeste q̄re. 8. q̄libeto. q. 3. ¶ Cōtra istam scōam sn̄iam siue sit dicta retractando ꝑmam sn̄iam de isto articulo: siue sit dicta vt retractāda per ꝑmam non oporteret arguere cōtra eaz: nisi ex verbis suis ꝓprijs que implicant manifeste oppositā. ¶ Tamen specialiter arguo cōtra eam sic. Nihil est simpl̄r impossibile nisi qz simpl̄r repugnat sibi esse: cui aūt repugnat eē repugnat ei ex se ꝑmo ꝛ nō ꝑpter respectū aliquez affirmatiuuz vel negatiuū eius ad aliqd aliud. ꝓbatio. repugnantia. n. quecūq̄z extremoꝝ est ex rōne sua formali: et per se eēntiali: circūscripto quocunq̄z alio respectu vtriusq̄z extremi positiuo vel negatiuo ad quodcunq̄z aliud: sic̄ album ꝛ nigruz per se ex suis rōnibus formalibus cō trariantur ꝛ habent repugnantiam formalē circūscribēdo per impossibile oēm respectuz ad qōcūq̄z aliud. illud igit̄ est simpl̄r ipole cui per se repugnat eē: ꝛ qđ ex se ꝑmo est tale ꝙ sibi oīno repugnat esse: ꝛ nō ꝑpter aliquez respectū ad deū affirmatiuū vel negatiuū: imo sibi repugnaret esse si per ipossibile deus nō esset. videt̄ igr̄ ꝑma sn̄ia ꝓbabilioꝝ scōa. ¶ Sed contra istam ꝑmam sn̄iam arguo ꝑmo sic. potētia actiua qua deus dicitur omnipotens nō est formaliter intellectus: ꝫ quasi ꝓsupponit actionez intellectus: siue illa potentia sit voluntas: siue alia potentia executiua: sed lapis est possibilis esse ex se formal̄r. ꝯ reducendo quasi ad ꝑmuz ꝑncipiuz extrinsecum itellectus diuinus erit illud a quo est ꝑma rō possibilitatis in lapide. non igit̄ illa potentia actiua a qua ds dr̄ oīpotēs est ꝑma rō possibilitatis in lapide. ¶ Probatio assumpti. possibile ſm ꝙ est terminus vel obm oīpotentie est illud cui non repugnat esse: ꝛ quod nō potest ex se esse necessario. lapis ꝓductus inesse itelligibili per intellectum diuinum habet ista ex se formaliter: ꝛ quasi ꝓncipiatiue per intellectum. igitur est ex se formaliter possibilis ꝛ quasi ꝑncipiatiue per intellectum diuinuz. male igitur videtur illa ꝑma sententia ponere ꝙ omnipotentia in deo sit illa potētia qua est potentia passiua in creatura: ꝛ hoc si loquatur de potentia actiua a qua deus dicitur omnipotens ꝛ respectu cuius illa dicitur potentia passiua in creatura. ¶ Confirmatur ista ratio. potentia actiua que est omnipotentia non dat alicui aliquod esse nisi ꝓducendo illud: qz illa est potentia ꝓducta rei ad extra: sed ante omnem ꝓductionem rei ad extra res habet esse possibile. qz sicut ꝓbatum est dist. 36. Rem ꝓduci in esse intelligibili non est rez ꝓduci in esse simpl̄r. ꝛ si esset non esset per illam potentiam qua deus dicitur omnipotens. non igitur per illā potentiaz que est omnipotentia est res alia a deo ꝑmo possibilis. ¶ Itē in causis precisis si affirmatio est causa affirmatiōis ꝛ negatio est causa negationis. ſm ꝙ dicit pḃs ꝑmo poster. sicut si habere pulmonē est causa respirandi. nō habere pulmonem est causa nō respirandi. ergo si potentia actiua que est omnipotētia in deo est precisa ratio possibilitatis in creatura: negatio potentie actiue in deo esset causa negationis possibilis in creatura: quod ipe negat ꝛ bene: quātum ad hoc: qz impossibilitas in creatura est ꝓpter formalem repugnantiam partiuz. ¶ Preterea. Iste respectus qui consequitur potentiam actiuam in deo in quarto instanti aut est realis aut non. Si realis ꝛ ad extra ꝫ est improbatum dist. 30. Si rōnis. ergo in tertio instanti terminatur possibilitas ad deum sub rōne absoluta: qđ non infero sicut in se inconueniens sed tanq̄z a pluribus

T.

concedendum: ⁊ saltem nō habendum ꝓ inconuenienti ab eis qui tenent opi. illius doc. ex quo sequitur ad eam.

¶ Similiter ꝓpter idem ex ista positione infero aliam conclusionez. s. q̄ nō est aliquis respectus prior ex parte cause q̄ ex parte causati: imo ab ipsa causa sub rōne absoluti est ipsuz causatum sub rōne absoluta: ⁊ postea tertio sequitur respectus in causato ad cāz. ⁊ quarto in causa ad causatū. iste ergo ordo absolutoꝝ ⁊ relatiuoꝝ quē hic concedit nunq̄ debet teneri iconueniens tenentibꝫ eum.

¶ Tertio similr infero q̄ potentia vt est attributum diuinum ⁊ dicit perfectionem simplr non dicit aliquem respectum ad creaturam quod ipse ꝓbat in ꝑma sententia. 6. quolibet. q. 3. qz nulla perfectio diuina ⁊ simpliciter dependet a creatura: hoc autē idem ꝓbat Anſ. mono. ca. 15. cum illa relō ad creaturam non dicat perfectionem simplr etiam in deo: qz tunc deus nō esset talis si creatura nō esset: est autem perfectuz omni perfectione simplr ex se ⁊ ex natura sua ⁊ non ex aliquo respectu ad creaturam: hoc igitur illatum (quod puto esse verum sicut ⁊ alia duo) nō debet respui sicut inconueniens ab aliquibus tenentibus dicta eius.

Aliter dico a ꝑma sententia q̄tum ad illud qō ꝓbant illa duo argumenta: qz ly potētia dei ad se. i. aliqua perfectio absoluta qua deus est formalr potens sit in deo in ꝑmo instanti nature: sicut ⁊ quelibet perfectio absoluta simplr sicut calorem consequitur esse potētiaz calefaciēdi: qui tamē calor est absoluta forma: tamē per ipsaz potētiam sub rōne qua est oī potentia nō habet obiectum quod fit ꝑmo possibile: sed per itellectum diuinum ꝓducentem in ꝑmo īstanti illō i esse itelligibili: ⁊ itellectus nō est formalr potētia actiua qua deus dr formalr omnipotens: et tūc res ꝓducta ab itellectu diuino in esse tali. s. itelligibili in ꝑmo īstanti nature habet seipsa esse possibile in scō īstāti nature: qz seipsa formalr nō repugnat sibi esse: ⁊ seipsa formalr nō repugnat sibi habere esse neciū ex se: in ꝯbus duobus stat tota rō possibilis in ꝯbus correspōdet rōnibus potētie actiue: nō ē igit̄ possibilitas in obo aliquo modo ꝑor q̄ sit oipotentia in deo: accipiendo omnipotentiam ꝓ perfectione absoluta in deo sicut nec creatura est ꝑor aliquo absoluto in deo: si tamē res itelligatur esse possibilis ante q̄ deus per omnipotētiaz ꝓducat eam: sic est verum: sed in illa possibilitate nō est simplr ꝑor sed prōducitur ab itellectu diuino.

¶ Quātū aūt ad ipossibilitatem dico. q̄ illa nō pōt esse ꝑmo ex parte dei: sicut dic̄ ꝑma sententia. ⁊ hoc ꝓpter rōnem factam ꝫ scōam sententiam: qz ipsa est impossibilis ꝓpter repugnantiaz ei⁹ vt fiat: qō itelligo sic: impossibile simplr icludit icōpossibilia que ex rōnibus suis formalibus sunt icompossibilia: ⁊ ab eo sūt ꝑncipiatiue icompossibilia a quo ꝑncipiatiue habent suas rōnes formales. Est igitur ibi iste ꝓcessus: q̄ sicut deus suo itellectu ꝓducit possibile in ee possibili. ita ꝓducit duo entia formalr vtrunq̄ in esse possibili. ⁊ illa ꝓducta sepsis formalr sunt incompossibilia vt non possint simul esse vnū neq̄ aliqd tertiū ex eis. Hāc autem icompossibilitatē quā habent formalr habēt ex se. ꝑncipiatiue ab eo quodāmodo q̄ ꝓduxit ea: ⁊ istam icompossibilitatem istoꝝ segtur ipossibilitas totius figmenti icludentis ea: et ex ista impossibilitate figmēti in se ⁊ ex icompossibilitate partium suarum segtur impossibilitas eius respectu cuiuscunq̄ agētis. ⁊ ex hoc habet ꝓpleri totꝰ ꝓcessus ipossibilitatis rei quasi vltimus gradus ipossibilitatis sit negatio respectus ad qōcūq̄ agēs. nec opz habere aliquem respectū negatiuum ex pte dei nec ex pte cuiuscūq̄ alteriꝰ. nec est forte aliqs in nā rei: ly itellectus possit cōparare deum vel aliud agēs ad istō sub negatiōe respectꝰ. Sic igit̄ ipossibilitas ꝑma est formaliter ex pte ipossibilis ⁊ ꝑncipiatiue a ꝺo. ⁊ si ꝑncipiatiue reducat̄ ad aliqd nō tamē reducit̄ ad negationē possibilitatis in deo: imo reducit̄ ꝑncipiatiue ad intellm diuinū ꝑncipiantē illō in illo esse in quo ptes ille formalr repugnant ꝓpter quā formalē repugnantiā totū ex eis simplr est ipossibile.

¶ Et ex hoc apparet q̄ falsa ē imaginatio querentiū ipossibilitatē aliquoꝝ quasi in aliquo vno: q̄si aliqd vnum vel itelligibile vel q̄lecunq̄ ens sit ex se formalr ipossibile: sicut deus ex se est necesse ee formalr. nihil. n. est tale ꝑmū in nō entitate: nec ēt entitatis opposite tali non entitati est itellectus diuus rō possibilitatis: nec ēt itellectus diuus ē precisa rō possibilitatis opposite nihilo: qz tunc teneret illud argumentū de causis precisis in affirmatione ⁊ negatione: ſz omne simplr nihil icludit in se rōnes pluriū: ita q̄ ipm nō est ꝑmo nihil ex rōne sui ſz ex rōnibus illoꝝ que itelligitur icludere ꝓpter formalē repugnantiā illoꝝ icluſoꝝ plurium: ⁊ ista rō repugnātie est ex rōnibus formalibus eoꝝ quaz repugnantiā ꝑmo hñt ꝓ itellm diuuz: ſz nō ꝑcise.

Ad primum argumentū illa rō magistri tenet supponēdo q̄ vniuersum possit eē maioris perfectiōis capax: qz tunc melius fieret si daretur sibi illa capacitas q̄ sit sine illa capacitate. vt si esset capax multoꝝ alioꝝ. absolute aūt nō tenet rō magistri negato isto. s. q̄ potuit meliꝰ fieri. sic̄ nec segt̄ q̄ ignis manens ignis possit fieri melior si fiat capax itellectus vel voluntatis: qz non pōt esse istoꝝ capax. dico tunc ad formam arguméti q̄ deus nō pōt dare capacitatem nihilo vt sit factionis passiuum: sed ista nō est ꝑma rō: sed qz tale nō pōt hr̄e talē capacitatē. ⁊ ista rō reducit̄ ad formalē repugnātiā partiū ⁊ vlterius ad itellm diuuz.

¶ Nunc illud restat discutiēdum: vtrum melius aliquid possit facere q̄ fac̄. Solent enim illi scrutatores dicere: q̄ ea que fac̄ deus non potest meliora facere: quia si posset facere ⁊ non faceret: inuidus esset: ⁊ nō sūme bonus. Et hoc ex simili astruere conantur. Ait enim Augu. in lib. lxxiij. q. Deus quez genuit: cū meliorem se generare nō potuit: nihil enī ꝺo melius: debuit equalez. Si enim voluit ⁊ nō potuit: infirmus est. Si potuit ⁊ noluit: inuidus. Ex quo conficitur equalem genuisse filium. A simili volunt dicere q̄ si potest deus rem meliorez facere q̄ facit: inuidus est. Sz non valet huius similitudinis inductio: quia filium genuit de substātia sua. Ideoq̄ si posset gignere equalem ⁊ non gigneret: inuidus esset: alia vero que non de substantia sua fac̄: meliora facere potest.

¶ Distinctio. XLIIII.

Arca dist. 44am. vbi magister tractat vtruz deus potuit fecisse melius res q̄ fecit. q̄ro istaz. q. ¶ Utr deꝰ possit facere aliter res q̄ ab ipso ordinatū ē fieri. Et videt̄ q̄ nō. qz tūc posset facere res iordinate: ꝺns est falsum. g̃ ⁊ añs. ¶ Contra. res aliter fieri q̄ facte sunt non icludit ꝺdictionē nec est neciū.

Respondeo in oī agente per itellm ⁊ voluntatē potēte ꝺformiter agere legi recte ⁊

tamē nō nec̄io agere cōformiter legi recte est distīguere potētiam ordinatam a potētia absoluta. Et rō huius est qz pōt agere cōformiter illi legi recte: ⁊ tūc fm potētiaz ordinatā: ordiata enī est iq̄ntuz est p̄n^m exequēdi alia cō/formiter legi recte fm ordinez p̄fixum ab illa lege ⁊ pōt agere p̄ter illā legem vel ꝺ eam: ⁊ in hoc est potentia ab/soluta excedēs potētiaz ordinatā: ⁊ iō nō tm̄ in deo ſz in oi agēte libere q̄ pōt agere fm dictamen recte rōnis vel recte legis: ⁊ p̄ter talem legem ⁊ ꝺ eā est distīguere po^am ordinatā ⁊ absolutā. Jō dicunt iuriſte q̄ quis pōt hoc fa cere de facto: hoc est de po^a sua absoluta. vel de iure hoc est de po^a ordinata fm iura. ¶ Qm̄ aūt illa lex recta fm quā ordinate agēdū est nō est in ptāte agētis tūc po^a ei^o absoluta nō pōt excedere po^am ei^o ordiatā circa oba alia niſi circa illa agat ꝺordinate: nec̄iū. n. est illā legē stare cō parando ad tale agēs ⁊ actionē nō ꝓformē illi legi recte nō eē rectā neq; ordinatā: qz tale agēs teneī agere fm il lā rectā legē cui subest. vñ oēs q̄ subsunt legi dine ſi non agant fm illā ꝺordinate agūt. ¶ Sz qm̄ in ptāte agentis ē lex ⁊ rectitudo ei^o ita q̄ nō est recta niſi qz statuta. tūc pōt recte agere agēdo alr q̄ lex illa dictet. qz pōt statue/re aliā legē rectā fz quā agat ordiate: nec tē po^a sua abſo/luta ſimplr excedit po^am ordinatā: qz eēt ordinata fz illā legē sic̄ fm p̄oz̄ē: tm̄ excedit po^am ordinatā p̄cise fm p̄oz̄ē ꝺ quā vel p̄ter quā facit. Jſta possent exēplificari de p̄n cipe ⁊ subditis ⁊ lege positiua ⁊c̄. ¶ Ad ꝓpositū igit̄ ap/plicando dico. q̄ leges alique gn̄ales recte de opabilib^9 dictantes p̄fixe sunt a volūtate dīna: ⁊ nō qdē ab itelle/ctu dīno vt p̄cedit actū volūtatis dine: vt dcm̄ est di. 38. ſz q̄m̄ itellectus offert volūtati dine talē legē. puta q̄ ois glorificādus p̄us est gratificādus: ſi placet volūtati sue que libera ē recta ē lex: ⁊ ita de alys legibus: ꝺs igit̄ age/re potēs fm istas rectas leges: vt p̄fixe sunt ab eo ꝺ age re fm po^am ordinatā vt aūt pōt agere multa q̄ non sunt fm istas leges iaz p̄fixas: ſz p̄ter illas ꝺ ei^o po^a absoluta: qz multa alia pōt agere ordinate ⁊ multa alia posse fieri ordiate ab illis q̄ fiūt ꝓformiter istis legibus nō icludit ꝺdictionē: qz rectitudo illius legis fm quā qs ꝺ recte ⁊ ordiate agere ē in ptāte ipsius agētis: iō sic̄ pōt alr agere ita pōt aliā legē statuere rectaz q̄ si statueret a deo recta eēt: qz nulla lex est recta: nisi quatenus a volūtate dīna acceptaī: ⁊ tūc potētia eius absoluta nō se extēdit ad ali qd aliud q̄ ad illud qō ordiate fieret si fieret. nō qdem fieret ordiate fm istū ordinē: sed fieret ordiate fm aliuz ordinē: quē aliuz ordinē ita posset volūtas dīna statuere sic̄ alr pōt agere. ¶ Aduertendū tamē est q̄ aliqd eē or dinatū ⁊ ordinate fieri est dupl'r. vno^o ordine vl'i qō pti/net ad legem cōem: sic̄ ordiatū est fm legē cōem oēm fi/nalr pctōrez eē damnandū: vt si rex statuat q̄ ois homi cida moriaī. z^o mō ordie pticulari circa hoc iudiciū ad qō nō ptinet lex: qz lex est de vl'ibus casibus: de casu au/tez pticulari nō est lex sed iudiciū fm legē qō est ꝺclo le gis: vt qō iste homicida moriaī. Dico igit̄ q̄ deus nō so/lū pōt agere aliter q̄ ordinatū est ordie pticulari: ſz etiā aliter q̄ ordiatū est ordie vl'i siue fm leges iusticie pōt ordinate agere: qz taz illa que sunt p̄ter illū ordinē q̄ il/la que sunt ꝺ illū ordinē possunt a deo ordiate fieri po^a absoluta. potētia tamē ordiata nō ꝺr nisi fz ordinē legis vl'is: nō aūt fm ordinē legis recte de aliquo particulari qō apparet ex hoc: qz possibile est deū saluare aliquez: q tamē morieī in pctō mortali finalr ⁊ damnabit̄. nō aūt ꝺceditur ip̄m posse saluare Judaz iam dānatum: nec tm̄ hoc est ip̄ossibile po^a absoluta dei: qz nō icludit ꝺdictio/nē. igit̄ istud. ſ. saluare Judā eo mō ē ip̄ossibile quō possi/bile est saluare istum. q̄ istuz pōt saluare de potētia ordi/nata qō verū est: ⁊ illuz nō: nō qdem ordinatiōe particu/lari q̄ est q̄ſi de isto agibili ⁊ opabili pticulari tm̄: ſz ordi/ne vl'i: qz si saluaret istuz staret statutū mō cū legibus re ctis quas recte p̄fixit de saluatione ⁊ dānatione singulo rū: staret enī cuz ista q̄ ois finalr malus damnabit̄ q̄ est lex p̄fixa de damnādis: qz iste adhuc nō est finalr pecca tor: sed potest eē nō peccator: maxīe duz est in via: qz pōt deus euz grā sua p̄euenire sic̄ si rex p̄ueniret aliquez ne faceret homicidiū: si nō dānat eū nō facit ꝺ legez suam vl'em de homicida. nō aūt staret cū illa pticulari lege q̄ Judaz saluaret. Judaz enī pōt p̄scire saluandū de po^a ordinata: ſz nō isto mō ordinata ſz absoluta isto modo: ſz alio^o ordinata fm aliquē aliuz ordinē: qz fm ordinē aliū tūc possibilem istitui. Potētia igit̄ absoluta pōt Judam saluare. po^a ꝺo ordinata pōt istū peccatorē saluare ſz nū/q̄ saluabit̄: ſz lapidez nec pōt btificare po^a absoluta nec ordinata. Et fm hoc p̄z respectu cuius ꝺr potētia absolu ta in deo. ſ. inq̄ntum pōt ꝺ legē vl'em ⁊ nō ꝺ legez pticula rez. Qualr aūt volūtas dīna possit circa pticularia ⁊ cir ca leges rectas istituendas volendo oppo^m eius qō nūc vult dcm̄ est. s. de hoc di. 39. ¶ Ad ar^m p̄^m p̄z q̄ ꝺña non valet: qz si faceret alio^o res q̄ mō ordinatuz est eas fieri: nō ꝓpter hoc ꝺordinate fierēt: qz si statueret alias leges fm quas fierēt eo ipso ordinate fierent. ¶ Ad p̄muz ar/gumentū in oppoſi^m cōcedo q̄ pbat de potētia absoluta que tm̄ si eēt p̄n^m alicui^o eēt eoipso ordinata: ſz nō fm or/dinem ab eo p̄fixum eūdez quē p̄mo habuit.

¶ Jam de volūtate dei aliquid p̄o sensus no/stri imbecillitate dicendū est. Sciendum est ergo: quia volūtas siue volēs de deo fm cēn tiam dicitur. Nō est enim ei aliud velle ⁊ ali/ud esse: sed omnino idem. Et sic̄ idez est ei eē bonum quod esse deum: ita idem ē ei esse vo lentem quod esse deum. Nam voluntas qua semper volēs ē: nō affectus vel motus ē qui in deum cadere nō valet: sed diuina vsia qua volens est deus ⁊ huiusmodi.

¶ Et licz idem sit deo velle quod esse: non ta/men dicendum est deuz esse omnia quevult. Quod quidam de dei volūtate nō recte sen/tientes: nobis obj̄ciunt dicentes. Si idez est deo velle quod esse. ergo cum dicimus deuz velle omnia que facit: dicimus eū esse omnia que facit: alioquin non ibi illo verbo idem si/gnificatur: quod significatur hoc verbo esse: cum de deo dicitur. Et si ita est: non semper dicit̄ de deo velle fm essentiam. Si vero fm essentiam non dicitur aliquādo: quomodo q̄ dicitur de deo: Relatiue enīz nunq̄ dicitur. Ad quod dicimus: qz lz idem penitus sit ꝺo velle qō eē: nō tamē potest dici oia q̄ vult: sic̄ idē est deo eē quod scire: nec tamē sicut dicit̄ scire omnia: ita quoq; pōt dici esse omnia.

¶ Distinctio. XLV.

Jrca di. 45. q̄ro vtrū ꝺs ab eterno voluit alia a se. Qz nō: qz tunc ī volūtate dīna fuiſz relo realr ad creatūrā. ꝺñs ē falsuz: sic̄ p̄z di. 30. q̄ ⁊ añs: p/batio ꝺñe. p̄us ꝺs vult aliqd q̄ itelligat se velle illō. sit illō a. qz sic̄ dcm̄ ē di. 39.

certitudo ītellectus dīni circa futurā ꝓtingētia nō est sine certitudie volūtatis.ḡ rel'o illa q̄ est in volūtate dīna p̄mo ad a.p̄cedit oēm ꝓsideratiōez ītellectus de illa volitiōe.igit̄ nō est in volūtate siue in volitōe vt cognita ē: sz vt in se est:ꝛ p ꝯns est ibi ex nā rei ꝛ nō ī cognito vt cognitum est. ¶ Cōtra.si nō voluit ab eterno ꝛ nec modo vult de nouo:qz tūc eēt mutabilis.ḡ nihil vult.

Respondeo oīs potētia opatiua pfecta pōt esse p̄nᵐ opandi circa qōcūqz obm natū respici a tali poᵗ:sic̄ pfectus ītellectᵘ pōt eē p̄nᵐ itelligendi qōcūqz ītelligibile:ꝛ pfectus visus pōt esse p̄nᵐ pfecte videndi qōcūqz visibile:igitur cū in deo sit volūtas formal'r ex dī.z.ꝛ ēt sūme pfecta:qz ifinita ex eadē dīs.seq̄t qꝫ ipsa pōt eē p̄nᵐ volēdi qōcūqz volibile.nō aūt pōt esse p̄nᵐ volendi aliqd ex tpe:qz hoc nō pōt eē sine mutatione alicuiᵘ ꝛ nō obti voliti qz obm volitū nō hz eē nisi qz volitū:ꝛ qz hz esse in volūtate dīna.ḡ ipsa mutatio esset ipsius volūtatis.sic̄ deductū est dī.39.de rōne ipsius voluntatis.ḡ volūtas dīna pōt in eternitate sua eē p̄nᵐ volendi qōcūqz volibile:nō est aūt rō volendi sil' oppositā ambo:qz illi respectᵘ nullius p̄ñt eē simul:nec est rō volendi neutrū:qz tūc in creaturis nihil tale eēt a deo volitū:ꝛ ꝯns nihil cāret in creaturis qz ꝓtingētia nō pōt eē in dō nisi a pte volūtatis.sic̄ deductū est dī.39.ḡ i eternitate est rō volēdi altez oppoᵐ in ḡbuscūqz alys a se.

Ad argumenta Rūdeo.qz sicut dcm̄ est p̄us dī.30.de rel'onibus ex tpe qꝫ terminant̄ ad deuz sub rōne mere absoluta:ꝛ sil'i mō de ideis dī.35.ꝛ sil'i mō de oīpotētia.dī.43.q̄ est mere absoluta p̄m qꝫ ē attributū dīnuz.ꝛ sic terminat rel'onē creature possibilis ad deū:ita dico qꝫ volūtas dīna sub rōne mere absoluta termiat respcūz voliti ad ipsaz qō qdem volūtas dīna ꝓducit i esse volito ꝛ in eternitate.sic̄ itell's ꝓducit i esse cognito vel itell'o:ꝛ sil'i mō dom de eē voliti:sic̄ dcm̄ ē de eē cogniti.dī.36. ¶ Sz tūc argues si volitū hz rel'onē ad volūtatē dīnaz aut rel'onē realē aut p̄m rōnē tm̄:si realē igit̄ fundamētū suū ē reale.ḡ illa res hz esse reale ab eterno.Si rel'onem rōnis tm̄. Cōtra.nō est ꝑ actū itell's dīni ꝓparantis obm illud ad itell'm suuz.ḡ nō est rel'o rōnis in eo.lz enī itell's dinᵘ p̄us cōparet illō obm vt cognitū ad itell'm suū:q̄ sit volitū ab ipso.ꝛ in illo ꝓzi causet rel'onē rōnis ipsiᵘ obi vt cogniti ad itell'm suū:nō tm̄ vr̄ cāre aliquā rel'onē eiᵘ ad volūtatē. ¶ Licz ḥ posset rn̄deri qꝫ ista rel'o voliti ad volūtatē sit ꝑ actuz itell's dīni ꝓparātis obm volitū ad volūtatē suā: qz p̄us ꝓparat obm ad volūtatē suā q̄ cōparet ad itell'm suuz: si ponerē idē esse sufficere in obo itell's vt obm ē cognitū ꝛ volūtatis vt volitū ē.ꝛ qꝫ nll'o?eēt volitū nisi qz p̄us fuit intell'm:Tm̄ rn̄deo al'r:qꝫ in isto obo vt volito est relatio alia ad volūtatē dīnā q̄ illa q̄ in eo ē vt itell'i ad ītell'm dīnuz.ꝛ ista alia rel'o nō ē rel'o realis:nec tm̄ ē rōis loq̄ndo stricte de rel'one rōnis.s.itell's. nec ista diuisio ē sufficiēs qꝫ oīs rel'o aut ē realis aut rōnis accipiēdo relationē rōnis stricte:qz oīs poᵃ q̄ pōt hr̄e actū circa obz existens vel nō exñs.ꝛ illō obm pōt actu suo ꝓparare ad aliud:ad qō tale obz nō ꝓparaᵗ ex nā rei:pōt in obo vt obz est cāre rel'onē ipsiᵘ ad aliō.q̄ qdē rel'o nō ē realis:qz nō est ex nā obi in se.nec tm̄ ē stricte rōnis:qz non sp illa poᵃ ꝓparās ē rō tm̄ siue poᵃ rōcinatiua.pōt.n. volūtas vtēs aliquo bono ad finē cāre ī obo illo rel'onē ad illū finē.ꝛ nec ē illa realis rel'o:qz nō est in aliquo ex nā rei sz ex cōparatiōe volūtatis ꝓferētis.pōt.n.vti deo ad creaturā. nec ē illa rel'o rōnis qz poᵃ ista cāns istā cōparationē nō ē rō siue itell's siue imaginatio dicaᵗ talis vtus collatia siue q̄cūqz alia.certū ē.n.qꝫ volūtas ē talis poᵃ collatiua ꝛ ꝓparatia.ita bn̄ sic̄ poᵃ itellectiua:ꝛ iō certū ē qꝫ vtraqz ista p̄z potētia p̄z p̄t obm suū ꝓparare:ꝛ ī obo suo cāre rel'onē nō realē:qz sic eēt ibi in tali ex nā rei sine oī ꝓpatiōe:nec rel'onē rōnis stricte sumptā ꝑ rel'one cāta ab itell'u:sz eā q̄cqz ꝓcomitet rel'o rōnis cāta ab itell'u:sz volūtas diuina ꝛ ēt volūtas oīs qcqd sit de imaginatōe:de q̄ nō nūc: pōt cōparare seipsaz ad obm in eē volito ab eterno.ꝛ ꝯns. ꝛ sic pōt in obo cāre rel'onē rōnis ad ipsaz.

¶ Hic oritur q̄stio:dictū est.n.superius ꝛ auctoritatibus cōmunitū qꝫ volūtas dī q̄ ipse ē: vocaturqz bn̄placituz eius:cassari nō pōt: qz illa volūtate fecit q̄cūqz voluit i celo ꝛ in t̄ra: cui teste apl'o nihil resistit. Queritᵘ ḡ quō accipiēdum sit qd apl's de dño ait. Qui vult oēs hoies saluos fieri. Cū.n.nō oēs salui fiāt:sed dānētur:vī vtiqz nō fieri qd̄ ds vult fieri:hūana.s.volūtate ipediēte volūtatē dī. Dñs quoqz i euāgelio ipiā ciuitatē cōpellās. Quoties iquit volui ꝯgregare filios tuos:sicut gallina cōgregat pullos suos sub alis ꝛ noluisti. Ira hec dn̄r tāqz dei volūtas supata sit hoium volūtate: ꝛ ifirmissimis nolēdo ipediētibus: nō potuerit facē potētissimᵘ qd̄ volebat. Ubi ē ḡ illa oīpotētia:q̄ i celo ꝛ i terra p̄z ꝓpbetā:oīa q̄cūqz voluit feᶜ: ꝛ quō volūtati eius p̄z apl'z nihil resistit: si colligē filios hierusalē voluit ꝛ nō feᶜ: Hec.n.p̄dcis p̄'m obuiare videnᵗ. ¶ Sz audiamus sol'onem:ac primū quō accipiēdū sit illud qd̄ dñs ait:videamᵘ. Nō.n.ex eo sensu illō dcm̄ ē: vt ait Aug.i ench.p̄dcāz qōnē soluēs:q̄si dñs voluerit ꝯgregare filios hierl'm: ꝛ nō sit fcm̄ qd̄ voluit:qz ipsa noluerit:sed potius ipsa qdē filios suos ab ipso colligi voluit:q̄ tm̄ nolēte filios eius collegit ipe oēs quos voluit:qz ī celo ꝛ ī terra nō q̄dā voluit ꝛ fecit:q̄dā ꝙ voluit ꝛ nō fecit:sz oīa q̄cunqz voluit fecit:vt sit sensus quoties volui cōgregare filios tuos ꝛ noluisti.i. quotquot cōgregaui mea voluntate semper efficaci:te nolente feci. Ecce in euidenti posituz est qꝫ illa dn̄i ꝙba supioribᵘ nō repugnāt.

¶ Distinctio. XLVI.

Circa dī.46.q̄ro vtr̄ voluntas bn̄placiti dei sp ipleaᵗ.ꝛ vr̄ qꝫ n̄. p̄ª ad Thi.z°:Deᵘ vult oēs hoies saluos fieri:nō tm̄ erunt oēs saluati.ḡ ꝛc. ¶ P. Mat.zz°:ait.saluator illis filys hierl'z. Quoties volui ꝯgregare filios tuos quēadmodū gallia ꝯgregat pl'os suos sub alas ꝛ noluisti.ḡ vt p̄ᵘ. ¶ Cōtra. Ro.9°:Uolūtati eius qs resistet.ꝛ ī ps. Oīa q̄cūqz voluit feᶜ. ¶ R°:volūtas dei q̄tū ad oīa sp dz ipleri.qz sic̄ oīpotēs pōt oē poᶜle.ita q̄n volūtas dīna determiaᵗ ad ponēdū aliqd ī eē vltīa determinatōe illō erit:velle āt illō volūtate bn̄placiti ē vltīa ōtermiatio q̄ pōt poni ex pte volūtatis ipsiᵘ oīpotētis volētis ponere effcm̄ ī eē. ḡ respectu cuiuscūqz effcūs ōs ē sic volēs illō erit. ¶ Et posset rō ꝓfirmari:qz si cā vltīa determiatione ad aliqd determiata nō poneret effcm̄ ī eē ḥ nō videreᵗ nisi ꝑpter

ipotentiã eiꝰ. vt pulli qz nõ sufficeret ex se: vel qz eẽt impedita ab aliquo alio vel ꝑ mutabilitatẽ eiꝰ añq̃z itelligatur effectus poni in esse: sed omnipotens nec est impotens nec impeditus nec imutabilis. ꝯ ꝛc.

Ad primum argm̃ dico. qꝺ lz illud dcm̃ aplꝰ posset exponi de distributõe accõmoda ꝓ oĩbꝰ ꝙ salui fiẽt. tñ mlto melioꝰ possz exponi de volũtate añte sic. i. vult oẽs boies saluare ꝛ saluos fieri q̃z tuz .s. est ex pte sui ꝛ volũtate sua añte: ꝓ q̃z to ꝺdit eis dona nãlia ꝛ leges rectas ꝛ adiutoria cõia sufficiẽtia ad salutẽ sic̃ de rege statuẽte bonas leges ꝛ ꝑfigente ministros ad custodiã istaꝝ legũ posset dici qꝺ vult oẽs subditos suos pacifice viuere ꝛ gere: ꝛ tñ si videret aliquẽ tribulari iniuste nõ stati oporteret qꝺ rex itromitteret se ad faciẽdũ illũ gere viuere nisi deuolueret cã ad ipm ꝓ q̃rimoniaz de facto: vult qꝺ iste quẽlz pacifice viuere ꝛ gere añter: nõ tñ vult quẽcũq̃z imediate ita viuere. Ita dc̃ in ꝓpoſito qꝺ si deꝰ nõ hẽat volũtatẽ bñplaciti ad istũ saluanduz tñ vult isti illa adiutoria cõia añtia ad salutez oĩum qbꝰ iste ẽt põt sufficiẽter bñ viuere ꝛ saluari. ꝓp q̃ dici põt qꝺ q̃z tũ ẽ ex pte sui vult oẽs saluos fieri. ¶ Ad zm magr̃ exponit ꝛ bñ nõ q̃si dñs voluerit colligere filios Dierlm ꝛ nõ sit factũ: sz qꝺ voluit: qꝺ oẽs q̃s ipe ꝯgregauit sua volũtate ꝯgregauit. vide expõnẽ magr̃i ꝛ nota eaz.

¶ Voluntas quippe dei semper efficax est vt fiat omne quod velit: ꝛ nihil fiat quod nolit: que de homine semper impletur quocũq̃z se vertat. Nihil enim vt ait Aug. in libero arbitrio cõstitutuz superat volũtatem dei: ꝛ si faciat ꝯ eius volũtatem tamẽ ꝯ eius volũtatez que ipse est nihil putãduz est ita fieri: tãq̃z velit fieri ꝛ nõ fiat: vel nolit fieri ꝛ fiat. Illa eni volũtas: vt ait Aug. in ench̃. semꝑ ipleẽ: aut de nobis: aut a nobis. De nobis ipleẽ sz tamen nõ iplemus eam qñ peccamus. A nobis iplet̃ur qñ bonũ facimꝰ: iõ eni facimꝰ qz scimꝰ placere deo. Ita ꝛ de boie semꝑ ꝺs iplet suã volũtatẽ: qz nihil faẽ hõ de quo ꝺs non opaẽ qꝺ vult. Non eni vult ꝺs vt peccet hõ qlibz. Si aũt peccauerit: penitẽti vult parcere vt viuat in pctis vero perseuerãtez punire: vt iusticie potẽtiã ꝓtumaꝝ nõ euadat. Sic̃ alios ab eterno ꝑparauit ad penã: ita alios ꝓparauit ad gl̃iam: ꝛ hec sc̃ magna opa dñi exqsita in oẽs volũtates eiꝰ. Et tã sapienter exqsita vt cũ angelica ꝛ humana creatura peccasz. i. nõ qꝺ ille: sz qꝺ voluit ipsa feciſz: etiã ꝑ eãdẽ creature volũtatẽ: q̃ fcm̃ est qꝺ creator nõ voluit: replet ipe qꝺ voluit: bñ vtẽs ẽt malis tãq̃z summe bonꝰ: ad eoꝝ dãnationez: quos iuste ꝑdestinauit ad penã: ꝛ ad eoꝝ salutez quos benigne ꝑdestinauit ad gr̃az. Qꝛtũ. n. ad ipsos attinet qꝺ deus noluit fecerũt: q̃z tũ ꝝo ad oipotẽtiã dei nllo mõ id facere valuerũt. Hoc qꝑpe ipso: qꝺ ꝯ eius volũtatẽ fecerũt: de ipsis facta ẽ volũtas eiꝰ. Preterea nãq̃z magna dñi sc̃ opa exqsita in oẽs volũtates eiꝰ: vt miro ꝛ

ieffabili modo non fiat ꝓter eius volũtatẽ: qꝺ ẽt fit ꝯ eius voluntatẽ: qz nõ fieret: si non sineret: nec vtiq̃z nolẽs sinit: sz volens: nec sineret bonꝰ fieri male: nisi oipotẽs ꝛ de malo possz facere bonũ bñ. His ꝝbis euidẽter mõstraẽ qꝺ volũtas dei eẽna semꝑ ipleẽ de boie: ẽt si faciat hõ ꝯ dei voluntatẽ. Sz attẽdendũ est diligenter quõ in supioribus dr̃ fieri aliqd ꝯ dei voluntatẽ: qꝺ tamẽ nõ fit ꝑter eaz: ꝛ q̃liter itelligendũ sit illud: q̃z tuz ad se fecerũt: qꝺ deus noluit: q̃z tũ ꝝo ad oipotentiã dei nullo mõ id facẽ valuerũt. Videẽ. n. ista supioribꝰ obuiare: vbi dcm̃ ẽ volũtati eiꝰ nihil resistere.

¶ Distinctio. XLVII.

Circa di. 47. q̃ro vtrũ permissio diuina sit aliqs actus voluntatis dine. Qz sic: qz alr̃ nõ vr̃ deꝰ bũc certitudinalr̃ scire peccatuꝝ. nescit. n. futurũ ꝓtingens sine determiatiõe voluntatis sue: sz circa peccatorẽ nõ vr̃ bre aliquẽ actũ nisi pmittere eũ peccare: neq̃. n. hz respectu illius velle vl̃ nolle. q̃ si pmittere nõ sit aliqs actus nõ erit ꝺs certus de pctõ istiꝰ futuro: qz nõ erit aliq̃ determiatio volũtatis sue ad istud futurũ ꝓtingens certitudinalr̃ cognoscẽdũ. ¶ Cõtra. pmissio cõnumeraẽ cũ alys signis voluntatis dine: sz ꝑceptũ nõ est aliqs actus elicitꝰ volũtatis dine. q̃ multo fortius nec pmissio. ¶ Rñdeo. in nobis põt distingui duplex actus volũtatis: velle. s. ꝛ nolle. ꝛ vterq̃z est actꝰ positiuus. ꝛ si sint circa idẽ obm sunt ꝯry actꝰ q̃ exꝑmuntur alys vocabulis q̃ sunt amare ꝛ odire: ꝛ vtrũq̃z in nobis põt distingui: vt velle distinguatur in velle efficax: ꝛ in velle remissũ: vt dicaẽ velle efficax quo volũtati nõ tñ ꝯplacet eẽ voliti: sz si posset stati ponere volitũ in eẽ statim poneret: ita ẽt nolitio efficax ẽ q̃ nõ tñ nolẽs ipedit aliqd: sz si possit oĩo destruit illud. Volũtas aũt remissa est q̃ ita placet volitũ: qꝺ tñ volũtas nõ ponit illõ ĩ esse lz possit ponere illõ ĩ esse. nolitio ẽt remissa est q̃ ita displicet nolitũ qꝺ nõ ꝓhibeat illud eẽ lz possit in nobis. q̃ permissio ꝓpe dicta vr̃ eẽ nolitio remissa alicꝰ mali qõ scio. nõ. n. dico ꝛ ꝓpe pmittere illõ de q̃ nihil scio vel illud qõ ita fit ab alio qꝺ placet mihi. sed illud pmitto qõ scio ab alio male fieri ꝛ displicet: si nõ ꝓhibeo: hec pmitto si possem ꝓhibere. sigm̃ aũt efficacis volitiõis si fiat imediate a volũtate ẽ adipletio. si ꝑ alteꝝ ẽ ꝑceptũ: ꝛ volitiõis remisse in nobis forte ẽ ꝯsiliũ sigm̃ vl̃ pſuasio siue monitio. ita sigm̃ nolitõis remisse ẽ pmissio vel dissuasio. ꝛ sigm̃ nolitiõis efficac ẽ ꝓhibitio. ¶ Si ista distinc̃: possz poni in ꝺo ita qꝺ sic̃ vnꝰ actꝰ eiꝰ ẽ velle ꝛ nolle: ꝛ B sine ꝯrietate vr̃ distinc̃: in illo actu ĩ se ita poneret sup q̃dã oba volita eiꝰ velle efficax. ꝛ sil̃r nolle suũ sup oba q̃daz nolita efficax: sup q̃dã aũt nõ: tũc posset dici nolitio dei remissa respcũ illoꝝ obꝝ q̃ ita nollet qꝺ tñ nõ vellet ista ꝓhibere. ꝛ hec nolitio dei posset dici pmissio eiꝰ. ꝛ ita ẽ actꝰ in deo inq̃ntũ trãsit sup obm sic se hñs ad volũtatẽ dinã. ¶ Si aũt istud nõ placet ꝓ eo qꝺ nolitio cuiuscũq̃z positi in esse videẽ eẽ cũ aliq̃ tristicia ꝛ cũ aliq̃ impfectiõe ipsiꝰ volũtatis. tũc põt dici qꝺ pmissio extra vel sigm̃ est qꝺ effectꝰ sit: qui tñ est ꝯ ꝑceptum dinũ. ꝛ istud est pmissio qõ est sigm̃ voluntatis dine. huic aũt nõ corrñdet aliqd in ipsa volũtate dina nisi nõ velle ꝓhibere illud fieri siue non velle: qõ est negatio actꝰ dini positiui: ꝛ ꝓ ꝺns non ẽ actꝰ positiuus. Et qõ dr̃ volẽs sinere B põt itelligi nõ qꝺ beat velle

rectū circa illud qō pmittit ſz actū reflexū. Offertur.n. volūtati ſue hūc peccaturū vl̄ peccare.ꝑmo volūtas eiꝰ circa hūc nō hz velle.velle.n.ipz hr̄e pctm̄ nō pōt.zº pōt itelligere volūtatē ſuā nō volētē hoc:ꝛ tūc pōt velle voluntatē ſuā nō velle ℔:ꝛ ita dr̄ volēs ſinere et volūtarie pmittere:ſic̄ ex alia ꝓte pūtato ſibi iuda:ꝑ deꝰ hz nō velle ſibi gl̄iam ꝛ nō ꝑ nolle.ſm illā vltimā pōnē diſt.41.et pōt tūc zº ſe reflectere ſup iſtā negationē actꝰ ꝛ velle eā. ꝛ ita volēs ſiue volūtarie ñ eligit iudā finalr̄ peccaturū ꝛ nō nolitionē gl̄ie:ſz nō volitionē glorie.

Ad primum argm̄ dcm̄ eſt di.41. quō nō ē pmiſſio dei de pctō futuro ꝙ hoc ſolum ꝙ ſcit ſe pmiſſurū hūc peccare finalr̄:ꝛ ſic finalr̄ dānandū:ſz cū hoc regr̄itur ꝙ ſciat ſe cooperaturū iſti in actu peccādi vel nō coopaturū ad actū illuz cuiꝰ omiſſio erit pctm̄ omiſſiōis.cōcomitat̄ tñ vtrāq; iſtaꝝ pmiſſionum deū pꝛeuidere ſe nō velle ꝓhibere hūc peccare. ꝛ ita pz quō pmiſſio dīna ſit actus volūtatis ꝛ quō non.

¶Sciēdū quoq; eſt ꝙ aliqñ mala eſt volūtas hois idem volentis qđ deus vult fieri: ꝛ aliquādo bona eſt volūtas hois aliđ volētis q̄ deꝰ. Ut eni bona ſit hois volūtas opz attēdere qd ꝙgruit ei velle ꝛ quo fine. Tm̄ eni iteresſt iter volūtatē dei ꝛ volūtatē hois vt in quibuſdā aliud ꝙgruat deo velle:aliud homini. Uñ Aug.in ench. Aliqñ bona voluntate hō vult aliqd:qđ deꝰ nō vult bona multo amplius multoq; certiꝰ volūtate. Nā illiꝰ mala volūtas eē nūq; pōt. Taq̄ ſi bonꝰ filius pꝛez velit viuere quē deus bona volūtate vult mori. Et rurſus fieri pōt vt hoc velit hō voluntate mala:qđ deꝰ vult bona: velut ſi malus filius velit mori pr̄em: velit etiam hoc deus. Nempe ille vult quod nō vult deꝰ: iſte ꝙ id vult quod vult ꝛ deus:ꝛ tamē bone dei volūtati pietas illiꝰ potiꝰ ꝙſonat: q̄uis aliđ volētis: q̄ hꝰ idē volētis ipietas. Multū eni interest qd velle hoi: qd deo ꝙgruat: ꝛ ad quē finē ſuam qſq; referat volūtatē: vt appꝛobet̄ vel impꝛobet̄. Pōt eni velle bonū qđ nō ꝙgruat ei velle: ꝛ pōt velle bonū qđ cōgruit: ſz nō refert ad finem rectum: ꝛ iō non eſt bona voluntas.

¶Diſtinctio. XLVIII.

Circa di.48.q̄ro vtrū voluntas humana: vel gnālius: vtrū volūtas creata ſit bona mozalr̄ qñ cūq; ꝙformat̄ volūtati icreate. Oz ſic: vitas itellectꝰ creati ē qñ ꝙformat̄ itellectui icreato. g̃a ſili de volūtate creata tūc ē bona qñ volūtati cōformat̄ icreate: q̄re ꝛc. ¶Cōtra. iudei voluerūt xp̄z pati ꝛ mori ēt: qđ Xp̄s voluit: ꝛ tñ ipſi peccauerūt. dimitte ingt eis pr̄ qz neſciūt qd faciūt. g̃ ꝛc. ¶℞. ꝟz Diony. de di.no.c.4. Bonū eſt ex cā integra. Et ꝟz pl̄z zº et ℔. Oz ſimul oēs circūſtātias cōcurrere in actu q̄cūq; mozali ad ℔ vt ſit bonꝰ mozalr̄. ſuffic̄ tñ defectus vnius ꝛ cuiuſcunq; circūſtātie ad ℔ vt ſit malus mozalr̄. volūtas igr̄ creata ꝙformis volūtati dīne in ſuba actꝰ ſiue in ſuba vt circūſtātionata q̄cūq; vna circūſtātia ſiue ſit ꝙformis ſibi in oībus circūſtātys ptinētibus ad bonitatē mozis ꝛ forte ſi eēt ꝙformis ſibi in oībus circūſtātys. puta ꝙ pp̄ idē vellēt ꝛ eodē mō ꝛ ſic de oibus alys circūſtātys adhuc nō oporteret eā eē bonā ſic̄ volūtas icreata eſt bona. qz nō ꝙgruunt eedē circūſtātie actui vt actus eſt diuerſoꝝ agētiū. nō.n. volūtati create ꝙgruit ita itenſe velle aliqđ obm bonū ſic̄ volūtati icreate ꝛ itenſio actus reſpcū obi in agēte creato ꝛ icreato eſt dr̄ñs multū in eis. ꝛ ſaltē qcqd ſit de ꝙformitate volūtatis create ꝛ icreate in oibus circūſtātys nō ſufficit cōformitas in bonitate actꝰ ꝛ obi: qz pōt eſſe diſformitas in alys circūſtantys q̄ nēcio reqrunt̄ ad bonitatē actus voluntatis.

Ad argumentum in oppm̄. dico ꝙ nō ē ſil̄e: qz vitas itell̄s nō dependet niſi a ſolo obo qđ obm ſi ita ſe hēat ſic̄ itell̄r verus ē itell̄s. bonitas aūt volūtatis nō dependet a ſolo obo ſz ab alys oibus circunſtātys. et potiſſime a fine. ¶Propter quod notanduz eſt ꝙ omnis noſtra volitio potiſſime oz dinata eſt ad finem vltimuz qui eſt alpha ꝛ o p̄ncipiuz ꝛ finis. cui ſit bonoꝝ ꝛ gloria in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Laus deo.

¶Prologus.

¶Cupientes aliquid ꝛ c̄.

ꝑª qō z

Utrū boi ꝑ ſtatu iſto ſit nēciuz aliquā doctrinaz ſpāl̄ē ſup nāl̄r iſpirari ad quā nō poſſet attingere nāli lumine intellectus. carta. ſcda.

Utrū cognitio ſupnālis nēcia viatozi tradita ſit ſufficienter in ſacra ſcriptura. 5.

3 Utrū theologia ſit de deo vt de ſubo ꝑmo. 6.

Utrū theologia ſit de deo ſub aliq̄ ſpāli rōe. 7.

Utrum theologia ſit de omnibus ex attributione ad primum eius ſubiectum. 7.

Utrū theologia ſit ſcia i ſe. ꝛ vtz ad aliā ſciaz hēat aliquā hitudinez ſubalternātis vl̄ ſubalternate. 9.

4 Utrū theologia ſit ſcientia practica. 9.

Utrum ex ozdine ad praxim vt ad finez dicatur per ſe ſcientia practica. 10.

¶Diſtinctio. I.

¶Veteris ac noue legis ꝛ c̄.

ꝑª ¶Utrū per ſe oēm fruitionis ſit finis vltimus. 15.

z Utrū vltimus finis hēat vnā tm̄ rōnez fruibilis. an in ipſo ſit aliq̄ diſtinctio ſm quā poſſit volūtas eo frui ſm vnā rōnem non ſm aliam. 15.

3 Utrū frui ſit aliqs actus elicitus a volūtate vel paſſio recepta in voluntate: puta delectatio. 17.

4 Utrum fine apprehenſo per intellectuz neceſſario ſit voluntatem frui eo. 17.

5 Utrum deo conueniat frui. 19.

Utrum viatoꝝ fruatur. 19.

Utrum peccatoꝝ fruatur. 19.

Utrum bruta fruantur. 19.

Utrum omnia fruantur. 19.

¶Diſtinctio. II.

¶Hoc itaq; vera ac fide pia ꝛ c̄.

ꝑª ¶Utz i entibꝰ ſit aliqd exñs actu infinitum. 20.

z Utz aliqđ infinitū ſiue an deū eē ſit ꝑ ſe notū. 20.

3 Utrum ſit tantum vnus deus. 24.

4 Utrum cum vnitate eſſentie diuine ſimpl̄r ſtet pluralitas perſonarum. 25.

5 Utrū ſint tres pſone in eſſentia diuina. 26.

6 Utz cū eēn̄ dīna poſſit ſtar̄ i aliq̄ ipz eē ꝑductū. 26.

7 Utz i eēn̄ dīna ſint tm̄ due ꝑductiōes itrīſece. 26.

¶Diſtinctio. III.

¶Apoſtolus nanq; ait ꝛ c̄.

ꝑª ¶Utz ds nāl̄r ſit cogſcibilis ab itellu viatozis. 32.

z Utz ds ſit ꝑm̄ cognitū a nobis nāl̄r ꝑ ſtatu iſto. 32.

Tabula

3 Utꝝ ōs sit obz nāle ꝑm ℔ ē adeq̄tū respcū itell's viatoris. 35.
Utꝝ possz poni aliō trāscēdēs ꝑm obm ꝑmi itellectus nr̄i. 37.
4 Utꝝ aliq̄ vitas certa ꝛ sincera pos sit nāl'r cogsci ab itellu viator| absqꝫ lucis icreate speciali illu/ stratione. 38.
5 Utrum in omni creatura sit vestigium trinitatis. 41.
6 Utꝝ ī pte itell'iua ꝑpe sumpta sit mēoria hns spēz itelligibilē ꝑo/ rē nāl'r actu itelligēdi. 43.
7 Utꝝ ps itell'iua ꝑpe sūpta vel aliqd ei⁹ sit cā totalis gignēs noti/ tiā actualē vl' rō gignēdi. 47.
8 Utrū ꝑncipalioz cā notitie genite sit obz in se vl' in spē pns vl' ipa pars itellectiua aīe. 49.
9 Utꝝ in mente sit distincte imago trinitatis. 49.
¶ Distinctio. IIII.
¶ Hic oritur questio ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ hec sit vera deus genera uit alium deum. 51.
z Utꝝ ℔ sit vꝑa:ōs ē ꝑ ꝛ fili⁹ ꝛ.s.s. 51.
¶ Distinctio. V.
¶ Post hec queritur ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ dina eēn⁹ gñet vl' gñeť. 52.
z Utꝝ filius gñeť de suba ꝑris. 53.
¶ Distinctio. VI.
¶ Preterea q̄ri solet ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utrū ōs pater genuerit deum filiuz voluntate. 56.
¶ Distinctio. VII.
¶ Hoc solet queri ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ pō gnāndi in ꝑre sit aliqd abm ī ꝑre vl' ꝑpetas ꝑris. 57.
¶ Distinctio. VIII.
¶ Nunc de veritate ꝛc̄.
ꝑª Utꝝ deus sit sūme simplex ꝛ per fecte talis. 59.
Utꝝ aliq̄ creatura sit simplex. 60.
z Utꝝ cuz simplicitate dina stet ꝙ deus vel aliquid dictuz de deo formal'r sit in genere. 61.
3 Utꝝ cū simplicitate ōi possit star aliq̄ distinctio eēntialiū ꝓfectio/ nū precedēs aliquo modo oēm actum itellectus. 64.
4 Utꝝ solus ōs sit imutabilis. 67.
¶ Distinctio. IX.
¶ Nūc ad distinctionez ꝛc̄.
ꝑª Utꝝ gnō filij sit eterna ī dinis. 69.
¶ Distinctio. X.
¶ Nunc post filij ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ. s.s. ꝓducat ꝙ mōz volūta tis ꝛ quō volūtas ꝑt eē ꝑnm cōi/ cādi nāz ꝛ quō volūtas pōt esse ꝑnm nec̄io ꝓducēdi. et si ē nec̄ia quō nō ꝙ modū nāe. 70.
¶ Distinctio. XI.
¶ Hic dicendum est ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ. s.s. ꝓcedat a ꝑre ꝛ fi⁹. 71.
z Utꝝ si. s.s. ñ ꝓcederet a filio possz stare distinctio realis ipi⁹ a filio. 71.
¶ Distinctio. XII.
¶ Itez queritur ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ ꝑr ꝛ fili⁹ spirēt. s.s. inq̄tū oio vnū vl' iq̄m aliq̄⁹ distincti. 72.
z Utꝝ pater ꝛ fili⁹ oio vnifozmiter respirent spñscm̄. 74.
¶ Distinctio. XIII.
¶ Post ℔ ꝙsiderādū ē ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ. s.s. sit gēit⁹ siue vtꝝ ꝓductio. s.s. sit generatio vl' ab ea distinguitur. 75.
¶ Distin. XIIII. XV.
¶ Preterea diligēter ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ quelz ꝓsona dina mittat q̄libz ꝓsonam dinaz. 77.
¶ Distinctio. XVII.
¶ Jā nūc accedamus ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ nec̄e sit ponere charitatē creataz formal'r inherentē nāe beatificabili. 78.
z Utꝝ sit nec̄e ī hitu pōere rōnē ꝑn cipij actiui respcū actus. 78.
3 Utꝝ tota charitas ꝑexns cōrūpa/ tur ita ꝙ nlla realitas nuō ma/ neat eaō ī charitate maioze vel minoze. ꝛ hoc supposito ꝙ cha/ ritas augeatur. 83.
4 Utꝝ illō positiuū charitat| ꝑexīs tis qō manet ī aug⁹ sit tota eēn tia charitat| itēse ita ꝙ si pōere tur charitas itēsa sine subo nlla realitatē positiuā bret ī se essen tialiter aliaz ab illa que ꝓfuit in charitate remissa. 84.
¶ Distinctio. XIX.
¶ Nunc postq̄z ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ ꝓsone sunt eq̄les. 85.
z Utꝝ aliz ꝓsona dina sit ī alia. 86.
¶ Distinctio. XX.
¶ Nunc ostēderet ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ tres ꝑs sint eq̄les i pō. 87.
¶ Distinctio. XXI.
¶ Hic oritur questio ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ ℔ sit vꝑa:sol⁹ ꝑr ē ōs. 89.
¶ Distinctio. XXII.
¶ Post predicta ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ ōs sit noiabilis a nob⁹ via torib⁹ aliquo noie signñante eēn tiam dinam vt ē hec. 90.
¶ Distinctio. XXIII.
¶ Predcis adjciēdū ē ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ ꝓsª fz ꝙ dicit aliqd cōe ꝑri ꝛ filio ꝛ spūi scō dicat precise aliqd scōe itentionis. 90.
¶ Distinctio. XXIIII.
¶ Hic diligenter ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ ī dinis sit ꝑpe nūer⁹. 91.
¶ Distinctio. XXV.
¶ Preťea ꝙsiderādū ē ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utrum persona in dinis dicat subam vel rōnem. 91.
¶ Distinctio. XXVI.
¶ Nūc de ꝓprietatib⁹ ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utrū ꝓsone constituant ℔ in esse ꝓsonali ꝑ rel'ones originis. 91.
¶ Distinctio. XXVII.
¶ Hic queri potest ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ vbuz creatum sit intellectio actualis. 98.
z Utrum verbuz in dinis dicat ꝓprium ꝓsone genite. 98.
3 Utrum verbum diuinuz dicatur respectū ad creaturā. 98.
¶ Distictio. XXVIII.
¶ Propťea ꝙsiderari ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utrum īgenitum sit ꝑpetas ipsius patris. 101.
z Utꝝ inascibilitas sit ꝑpetas ꝙsti/ tutiua ꝑme ꝓsª in dinis. 101.
3 Utꝝ ꝑª ꝑª ꝙstituat ℔ i eē ꝓsonali aliq̄ rel'one positia ad zam ꝑam. 102.
¶ Distinctio. XXIX.
¶ Est preterea etiam ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ ꝑnm vnoc̄ dicať ō ꝑn⁹ sum pto personaliter ꝛ notionaliter ꝛ essentialiter. 103.
¶ Distinctio. XXX.
¶ Sunt enim ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utrū de deo dicatur aliq̄ rel'o ex tempore. 104.
z Utrum dei ad creaturaz possit eē aliqua relatio realis. 104.
¶ Distinctio. XXXI.
¶ Preterea ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utrū identitas ſilitudo ꝛ eq̄li tas sint rel'oes reales i ōo. 106.
¶ Distinctio. XXXII.
¶ Hic oritur questio ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ ꝑr ꝛ fili⁹ diligāt se. s.s. 107.
z Utꝝ ꝑr sit sapiēs sapia gēita. 107.
¶ Distinctio. XXXIII.
¶ Post predicta ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ ꝑpetas sit iō cū ꝓsª. 108.
z Utꝝ ꝑpetas sit idē cū eēntia. 108.
¶ Distictio. XXXIIII.
¶ Predcis adjciēdū ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ ꝓsona sit idē cū eēn⁸. 108.
¶ Distinctio. XXXV.
¶ Cumqz supra ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ ī deo sint rel'ones eterne ad omnia scibilia vt quiditati/ ue cognita. 108.
¶ Distictio. XXXVI.
¶ Solet queri ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ creatura īq̄tum ē fundamētū rel'onis eterne ad deū vt cogscētē bēat ꝙe eē eēntie ex ℔ ꝙ ē sub tali respcū. iio.
¶ Distin. XXXVII.
¶ Et qm̄ ōmōstratū ē ꝛc̄.
ꝑª ¶ Utꝝ deū eē ꝑnt ꝙbiqz fz pom nec̄io inferat ipz esse ꝙbiqz fm essentiam. iiz.
¶ Distin. XXXVIII.

¶ Nunc igit ad propositum ꝛc.
p^a ¶ Utrum scia dei respcu factibiliu sit practica. iiz.
¶ Distinctio. XXXIX.
¶ Preterea queri solet ꝛc.
p^a ¶ Utrum deus habeat noticiam determinatam oiuz quantum ad omnes conditiones existentie. iiz.
z ¶ Utr deꝰ hēat certā noticiā ꝛ ifallibilē de oibꝰ q̄tuz ad omnes conditiones existentie. iiz.
3 ¶ Utrum deus habeat imutabilem noticiā de oibus quantum ad oēm conditionē existentie. iiz.
4 ¶ Utr necio sciat oēm ꝺditōez exñtie oium. iiz.
5 ¶ Utr cū determinatōe ꝛ certitudine sue sciētie possit stare aliqua ꝛtingentia ex pte rer in exñtia. iiz.
¶ Distinctio. XL.
¶ Predestinatorum nullus ꝛc.
p^a ¶ Utrum predestinatus possit damnari. iiō.
¶ Distinctio. XLI.
¶ Si autem querimus ꝛc.
p^a ¶ Utrum sit aliquod meritum predestinationis vel reprobationis. iiz.
¶ Distinctio. XLII.
¶ Nunc autem de omnipotentia ꝛc.
p^a ¶ Utr deū eēt oipotētē possit ꝓbari nāli rōne. iiz.
¶ Distinctio. XLIII.
¶ Quidam tamen de suo sensu ꝛc.
p^a ¶ Utrum ꝑma ratio impossibilitatis rei fiende sit ex parte dei vel rei factibilis. iiz.
¶ Distinctio. XLIIII.
¶ Nunc illud restat ꝛc.
p^a ¶ Utruz deus potuit res melius feciſſe q̄z fecit. izo.
¶ Utrum deus possit facere aliter res q̄z ab ipso ordinatum est fieri. izo.
¶ Distinctio. XLV.
¶ Jam de voluntate dei ꝛc.
p^a ¶ Utrum deus ab eterno voluit alia a se. izo.
¶ Distinctio. XLVI.
¶ Hic oritur questio ꝛc.
p^a ¶ Utr voluntas dei beneplaciti semꝑ impleat. izi.
¶ Distinctio. XLVII.
¶ Voluntas dei semper efficax est.
p^a ¶ Utr ꝓmissio dīna sit aliqs actꝰ volūtat dīne. izi.
¶ Distinctio. XLVIII.
¶ Illud quoq̄z nō est ꝑtermittēdū ꝛc.
p^a ¶ Utr volūtas būana vel gñaliꝰ vtr volūtas creata sit bōa moal'r qñcūz ꝺformet volūtati increate. izz
¶ Finis.

¶ Prologi additōes q̄ bipartite erāt i vnū redegi vt lectoribꝰ facilioꝰ occurrāt planiusq̄z eaz loca assignādo.

¶ Prime questionis prologi.

¶ Quarto sic arguit ordinatū ꝛc. Hoc ē quiditas abstrahibilis a sensibilibus.

ARguitur ꝺ ß sic: ga si q̄ditas rei mālis sit obm adeq̄tū itellcūs. tūc itellcūs nō poterit itellige re aliqd de substātys separatis: qz obm adeq̄tū vel formal'r vel virtual'r ꝺtinet oē illud i qō poa pōt ferri: ſz q̄ditas mālis nec formal'r nec virtual'r ꝺtinet subas sepatas. ḡ ꝛc. ¶ R ño. assumptū nō ē verū: qz gnq̄z cōia sēsibilia. ſ. nūerus: figura: motꝰ: magnitudo: ꝛ ges: sentiū tur a visu p se: ꝛ tñ neutro mō ꝺtinent sub luce vl' colore. sufficit. n. aliq̄ ꝺuenictia vel ꝺcomitātia vniꝰ ad altez.

¶ Eiusdem questiōis ponit immediate ante textū qui incipit 4°: principaliter.

¶ Scōm aliā viā de pfecto ꝛ ipfecto ꝺceptu.

Contra ꝺ ß ātpossz sic argui. pono q̄ sit aliqs adultus ñ baptizatꝰ: ꝛ q̄ ñ hēat aliquē docētē: hēat tū bonos motꝰ: q̄les ꝑt hēre: cōformes. ſ. rōni recte nāli: ꝛ caueat ea q̄ nālis rō oñdit sibi esse mala: ſz deꝰ de cōi lege talē visitaret docēdo p hominē. sicut Cornelius visitauit. pono tñ q̄ nō doceat ab aliq̄: ille saluabit. Similr licz postea doceat tñ p̄us ē iustꝰ: ꝛ ita tūc dignꝰ vita eterna: qz p bona velle p̄cedētia doctrinā meret gr̄az q̄ est iustꝰ: nō tñ hz theologiā ēt q̄z̄tū ad p̄ma credibilia: ſz tñ cognitōez nālē. ḡ nihil theologie ē simpl'r necessariū ad salutē. ¶ Possz dici q̄ iste p bona velle ex gñe ō congruo meret iustificari ab origiali. ꝛ deus nō subtrahit liberalitatis sue munꝰ ab eo: ſz dat sibi p^am gr̄az sine sacro: qz nō est alligatus sacris. ꝛ tūc gr̄a nō dat sine hitu fidei theologie: ita q̄ hz habitū theologie: ſz nō possit exire in actū siē nec baptiçatꝰ nisi istruat: ꝛ ſz nō sit ꝺdictio gr̄az dare sine fide cuz sint hitus distincti ꝛ i diuersis potētys: tñ siē i baptismo ponit simultas in ifusiōe: ita i ꝓposito pōt poni simultas in casu isto. nō. n. minꝰ gratiosus ē deꝰ illi quē pp meritū de congruo iustificat sine sacro q̄z illi quē sine omni merito ꝓꝺo iustificat i susceptōe sacri: sed poꝛe ē deo de poa absoluta quēlibz saluare ꝛ ēt facere q̄ mereat' gl'iam sine fide ifusa: si sine illa det gr̄az: quā habēs bñ vtat' ea q̄z̄tū ad velle qō pōt hēre ꝑm nālē cognitionē ꝛ fidē acqsitaz vel sine omni fide acqsita si doctor desit: ſz de poa ordinata nō tenet' sine fidei hitu p̄cedēte: qz sine illa nō ponit' gr̄a ifundi: nō tñ pp idigētiā q̄si sine illa nō sufficeret: ſz pp liberalitatē dīnā q̄ totū reformat intꝰ hoiem: minus etiā pfecte eēt homo dispositus q̄z̄tū ad assensum quorundā verorz sine fide infusa. ꝛ sicut in hoc: ita ꝓportiōabiliter de habitu theologie q pfectus exñs includit fidē ifusam ꝛ acqsitā articulorz ꝛ aliorz reuelatorz a deo in scriptura: ita q̄ nō ē tñ ꝺ ß ifusa nec acqsita tñ: ſz simul ambe. Est igit theologia nēcia loquēdo de potētia ordiata ꝛ loquēdo de p̄ncipali habitu siue ꝓri ptinēte ad theologiā que est fides ifusa: ꝛ hoc generaliter quātū ad omnes nō sic aūt q̄z̄tū ad zm habitū quez includit qui est fides acquisita: sed forte de potentia ordinata est necessaria in adulto potēte habere doctorez ꝛ eū itelligere: ꝛ ß q̄z̄tū ad aliquorz gñaliuz fidē acqsitā.

¶ Ad questionem igit respondeo.

¶ Pax infra vbi ponunt' ista verba.

¶ Illius forme in illud passum.

Anteq̄z hec dis. ad ꝓpositum applicet' ꝺ istud ar' m'tipl'r tā q̄ distinctio nālis ꝛ violēti sumat' ex ꝓpatōe passi ad agēs: nō tñ ex ꝓpatōe eiꝰ ad formā q̄z̄ q̄ distinctio nālis ꝛ supnāl'r sumat' ex ꝓpatōe passi ad formā: ꝛ nō tñ ex ꝓpatōe eiꝰ ad agens q̄ argumēta nō ponunt' ß. Solo rōnis appz: qz illud ē p̄cise cā alteriꝰ q̄ posito circūscripto vel variato quocūq̄z alio seq̄t' effectꝰ: nūc aūt licz forma ꝺ quā iclinat' receptiū nō iducat' nisi p agēs violētās passuz nec agēs supnāle supnāliter agat nisi iducēdo formaz tñ p se rō violēti ē ex habitudine passi ad formā. ꝛ p se rō supnālis ē ex habitudie passi ad agēs. ꝓbr: qz passo ꝛ fōma manētibꝰ i sua rōe: puta q̄ forma sit receptibil: ꝺ tñ iclinatōez passi qūocūq̄z varieť agēs passū violēter recipit. sil'r passo ꝛ agēte sic se hītibꝰ q̄ solū agēs ñ nāl'r: ſz supernāl'r actū trāsmutat passū solū i quā: ita q̄ agēs nāle ñ dispōat: q̄cūq̄z formā iducet erit supnāl' respcu passi. Hoc ꝓbr 2°: qz ñ tñ i iduci: ſz i pmāere aliq̄ forma violēter pmāet i passo sine actōe extrīca: ſz ñ diu aliq̄ nāl'r ēt diu aliq̄ supnāl'r pp agēs tñ: ita q̄ cir-

cūscribēdo agēs a q̄ fit nō possz dici supnālis. pōt aūt dici nālis: qz pficit nālr ꝯpando formā ad receptiuuz tm̄.

¶ Ad ꝓpositū igit̄ ꝯpando itellcm̄ polez ꝛc̄.

In prima .q. plogi p̄mi sen. ꝛ i rn̄sione ad z^m arg^m p̄ncipale i fine rn̄slōis post illa ꝟba immediate. (¶ pōt sub eē actōi agētiū iferioz ponit̄.) Et iō nā nō deficit i necūs i potētys supiorib^9: qz pfectōes ad q̄s ordinant̄ ex cāis nālib^9 nō p̄nt hr̄e: qz nō p̄nt subesse alicui cālitati agētis nālis: qz vō pfectōes iferioz entiū tali cālitati subsunt deficeret nā si nō daret vn̄ possent. Usq; ad rn̄sionē terty arguñti q̄ icipit. (Ad z^m dico): ꝛ fz mentē quozūdā nō dz poni in textu.

Itē in secunda qōne prologi. ꝛ in 7ª via fidei. Que ē de ecclie stabilitate statiz post illud ꝟbū. de vtilitate credēdi q̄si in fine ponit̄. Cū igr̄ tātū auxiliū tātuz pfectū fructūq; videam^9. vsq; ad illud ꝟbū. dubita^9. Et qdā putāt nō eē i textu. ꝛ in eadem auctozitate ibidē allegata solet poni imediate post illud verbū. circūlatrantib^9. ꝛ partim ipsius iudicio plebis. partiz ꝯsilioz grauitate. ptim etiā miraculoz maie state dānātis: nec ꝑm pozes debz eē in textu.

Preterea in ꝓlogo circa māz ō subo theologie. doc. monit tres qōnes. Et i rn̄slōe ad arguñta z^e qōnis facta in opp^m. respōdeo ad z^m ibi. Ad z^m dico q; metaph^ca. pōit ista ꝟba. Nobilissimo mō quo pōt cog̃sci i aliq̄ scia nāliter acq̄sita. Et a gbusdaz p^9 pdicta ꝟba ponit̄. Qz passiōes entis ꝯuertibiles cog̃scunt̄ i sūmo de aliq̄ ente: ꝛ passionū entis distūctaz nobili^9 diuidēs eidē ꝯpetere i sūmo est cognitio nobilissima nālr possibil̄ de deo. hec aūt ē cognitio meta^ca: qz cui^9 ē ꝯsiderare passionē in cōi de subo i cōi vlr: eiusdē ē cognoscere eādē passionē i sūmo de eodē subo pticulr. Et durat vsq; ad illud. Ad ꝯmētatoz̄ p̄ phy. A mltis ponit̄ i textu.

¶ Octaue qōnis vel 4^e p̄ncipal̄que est z^a de praxi ꝛ practica ꝛ i z^o arti^o q̄ icipit. ex B arti^o pz z^o.

¶ Confesse se habens appetitui recto.

Contra. de nēcitate act^9 itellcūs p̄oz ē actu voluntatis actualr quē ponis p^am praxim. Uez est: fz nō seq̄t̄ nēcio ad ipz ō nēcitate actualr act^9 volūtatis q̄ ē praxis. ¶ Cōtra. tē q̄libz cognitio eēt practica: qz ad q̄cūq; actualr apta ē seq volitio recta ei cōformis in bonitate quā ponis p^am praxiz. ¶ P. aptitudo q̄ cōuenit vni nāe ꝛ repugnat alteri nō vr̄ nisi pp aliq̄d itrīsecuz in ea. q̄ oz dare aliq̄d pp qd ista ꝯformitas ad praxim ꝯuenit isti bītui ꝛ repugnat alteri. ¶ Ad p^m dom q; nō ē verū de volitōe cog̃scibilis: fz cognitōis. ꝛ hec ē rō praxis. ¶ Ad secundum dicēdum q; hoc est tm̄ ex obiecto.

¶ Aptitudinali dixi: quia neutra relatio ꝛc̄.

In responsiōe ad vltimā qōnē ꝓlogi q̄ ē z^a ō praxi. ꝛ i z^o arti^o q̄ icipit ex hoc arti^o pz scōs. Et imediate p^9 illaz lineā. Practicū p se z^o mō ex cā intrīseca p̄di^m in subo alicui speculatīm ponit̄. Cōfirmat̄ illa rō. qz aliq̄ practica magis ꝯuenit ꝯuenientia eēntiali cū aliq̄ specula^a q̄z vna speculatia cū alia. sic magis cōuenit speculatia medicia cū practica medicia: q̄z musica cū geometria. ¶ Cōtra diuisio vl̄ distictio noticiaz ab obiectis ē eēntialis. ¶ R̄ndeo vez ē p̄ma distīctio q̄ ē fz eēntialē dr̄iā ē eēntial̄ ꝛ ab obiectis: vt a cāis extrīsecis: fz ab eisdē p̄t eē aliq̄ distictio posterioz ñ eēntial̄. ꝛ durat vsq; ibi. Circa z^m arti^m. ꝛ pōit ñ eē de textu.

In responsiōe ad penultimā. q. plogi q̄ ē vtz theologia sit practica p^9 m̄ltas vias rn̄siuas ponit vltimā q̄ icipit. ¶ Alia op. tz eādem ꝓnē: fz ponit cū B theologiā eē simpl̄r vnū bitū imediate post B ponit̄. Et B pp subm ei^9 vnū: qō ē ōs i quo ꝯueniūt oīa de gb^9 i scia determiat̄. oīa. n. cadūt sub ꝯsideratiōe b^9 scie inquātū pticipāt aliqō dinū. Et iō siue ꝯsideret de his p extēsionē ad op^9 siue nō: fz pure speculatiue pp vnitatē formalē subi: tm̄ hec scia ē vna. ¶ Cōtra ista opionē arguo sic. Q̄cunq; aliqō cōe dicit̄ p p dr̄ias op positas ipole ē vtrāq; dr̄iaz ꝯueniri sub aliq̄ vno ꝯtento sub cōi: fz scia i cōi dicit̄ p in practicā ꝛ speculatiuā. g̃ im pole ē istas dr̄ias sil̄ ꝯueniri i aliq̄ scia vna. Maioz ē manifesta: qz si ꝯdr̄ie dicētes aliqō cōe possent se cōpati in aliq̄ ꝯtēto sub cōi. tūc idē corp^9 possz eē corporeū ꝛ incorporeū. ꝛ idē aīal sensibile ꝛ isēsibile. ꝛ idē hō rōnalis ꝛ irrōnalis. q̄ sūt absurda. Minoz pz p Aui. p̄ metaph̄. i p̄n. ꝛ p ꝑñtatoz̄. i. ethi. ꝯmē. i. ꝛ p gondisla de diuīōe sciarū. ¶ Itē sequūt̄ ō eodē duo ꝯdcōria. vz. extēdi ꝛ ñ extēdi ꝛ multa alia icōueniētia: q̄re ꝛc̄. Et nō opinat̄ a multis eē de textu vsq; ibi. ¶ Ad qōnē igit̄ rn̄deo.

In respōsione ad eādē. q. i z^o arti^o q̄ sic incipit. Scōs articulus q̄ ē de theologia ꝯtigētiū. post illā lineā q̄ icipit. ¶ Ad aliā obiectōz: dico q; sic volūtas pōt esse cā supioz respcū praxis: imediate ponit̄ ab aliq̄b^9 vna additio q̄ eisdez vr̄ de textu. s. po^c motiue: nec q̄cūq; respcū cuiuscūq;: puta nō mea respcū potētie motiue āgeli: fz qñ sūt i eodē: ita si cognitio practica sit cā respcū praxis. Et qdā volūt q; dz imediate subiūgi textui p̄cedēti. hoc ē i eodē itelligēte. ꝛ operāte sic in diuersis pōt esse: nec opz q; in alio ꝛc̄.

¶ Secūde questiōis articulo z^o immediate añ illa verba. modus ponēdi est iste ꝛc̄.

¶ Prime distinctōis q̄ ē ab obo vt in tribus.

Preterea. si itellect^9 vt nō i se: fz vt i aliq̄ ꝓducto eēt p̄n^m btitudis pr̄is pr̄ nō eēt btūs a se. g̃ si eēntia vt i ꝓducto eēt p se obm btitudinis pr̄ nō eēt beat^9 a se. ꝯña pbaī: qz obm vt obm nō minus regrit̄ ad btitudinē q̄z itellcūs. ¶ R̄ño obm regrit̄ vt pñs nō vt inexñs. itellcūs regrit̄ vt inexñs: qz eo formaliter itelligit pr̄: nō sic obo. hoc pz: qz nullus ē beatus nisi itellectu inexñte. est aūt aliqs beat^9 obo nō inexñte. ꝛ esset nālr beat^9 si nālr hr̄et obz pñs: fz nō inexñs. nō sic aūt de itellcū. ¶ Cōtra. qñcūz aliqd ē a se tale erit tale si p ipole qōlibz aliud nō esset. ¶ Itez pr̄ nō recipit aliqd a filio vel ab aliq̄ vt i filio sic̄ ab obo btitudis sue: qa qō ē a se nō regrit aliqd nēcio ad sui eē qō ñ ē a se. ꝛ hoc tāta nēcitate q̄z ta dependēs regrit illō a q̄ dependet. Dec rō bñ ꝯcludit q; pr̄ nō tm̄ ex pte itellcūs: sed ex pte obiecti hz a se. vñ sit beat^9. ꝛ p ꝑñs eēntiā. essentia vt essentia btificat: nō tm̄ vt i trib^9: qz ita regrit̄ obm pñs a se sic̄ intellcūs. g̃ breuiter i sūma a se btūs est pr̄ vtroq; mō. s. intellectu ꝛ eēntia: qz fiat tale entimema. a se beat^9 ē pr̄. g̃ hz obm beatificū vt beatificū a se. g̃ nō hz illud vt in tribus p obo: qz tūc vt i filio p se q̄si ageret ad btitudinez pr̄is. ¶ R̄ño ꝓpādo eēntiā vt eēntia ē p̄mū obm beatificū ad pr̄em: fz sil̄ nēcio beatificer̄ cū tribus: ita etiā necessario sil̄ cū trib^9 itelligat creaturas: nō tm̄ ab eis filio. s. ꝛ spū scō recipit itellectōez eaz: fz ab eēntia quā habz tanq̄z ab obo quā hz a se: ita cōparādo essentiā diuinam ad itellcm̄ creatū pōt esse obm̄ p̄muz sine scōo obiecto.

¶ Modus ponendi est iste ꝛc̄.

¶ In eadem. q. articulo z^o

¶ Cōpetit actui ex ratione obiecti.

Contra quicquid nō necessario concomitat̄ actuz est in potentia voluntatis elicientis illuz. vel sic. quecunq; non necessario simul respiciuntur ab actu volūtatis: nec etiam ab ipsa vt elicit actum: vel sic: quecūq; separari possunt vt terminat actū volūtatis possunt etiam separari respectu potentie vt elicit actum.

¶ Exemplum lz in potestate volũtatis ꝛc̃.

Itez in prima di. p̃mi sniaꝝ. q. 4. q̃ icipit. q̃rit̃ circa adhuc frui de mõ eliciẽdi actũ illũ i recitatõe dictoꝝ henrici factis tribꝫ rõnibꝫ ad pbãdũ p̃mũ articulũ henrici imediate. post illã lineã ꝫc rõnis. Nõ est aligs defectꝰ boni nec aliq̃ rõ mali. igr̃ ꝛc̃. Nõ ponit̃ ab aligbꝰ: ꝛ ab aligbꝰ ponit̃ vna 4ª rõ funda/ta sup auctate Aug. iz. de tri. q̃ sic icipit. ¶ Jtẽ Aug. iz. de tri. c. z. dicit q; qdã mumꝰ dixit se scire de multis exñtibꝰ in theatro q̃dã qd oẽs vellẽt. ℔ volẽs itelligere de beati tudie: ſz nõ oẽs illi vellẽt btitudinẽ si ꝓtigẽter eã vellẽt. ergo necessario eam voluerunt. Et debet poni in textu.

¶ Quarte questionis ℨ p̃mum articulũ imedia/te añ illa verba. Jtem omne necessario ꝛc̃.

¶ Ponit effectum cui illud repugnat.

Si tenendo p̃nẽ oppositã qs istet huic rõni dicẽ/do volũtatẽ nõ necio simpl̃r frui fi ne: ſz necitate ꝺditõata. ſ. si oñdat̃. ꝛ maiꝰ dicat̃ eẽ vã ō simpl̃r necio agẽte. ¶ Rño rõ nõ soluit̃: qz ipedibilia ñ simpl̃r necio agũt: ſz tm̃ necitate ꝺditõata. ſ. si ñ ipediãt̃ ꝛ i illis ẽ maiꝰ vã. ꝛ iõ in maiori nõ accipit̃ q; gcgd ne/cessario agit necio remouet pbibẽs si pt: ſz gcgd nõ ipe/dit̃ necio agit ꝛc̃. vbi specificat̃ i maiori de necitate ꝺdi/tiõata. Si aũt alr̃ istet̃ q; maiꝰ ẽ vã de illis q̃ sil̃ez neci/tatẽ hñt respcũ p̃ncipalr̃ itẽti ꝛ respcũ illoꝝ q̃ sunt necia ad illud: cuiusmodi sũt agẽtia mere nãlia: q̃ i toto ꝓcessu vsq; ad vltimũ itentũ agũt mere necitate nãli. volũtas aũt alioꝰ respicit finez in q̃ bonitas ois ẽ: qz necio ꝛ alioꝰ entia citra finẽ i qbꝰ ẽ defectꝰ boni: qz illa respicit ꝺtigen ter. ¶ Cõtra istã rñsionẽ argr̃ sic. ipoſe ẽ aliqõ extremũ respicere aliud extremũ q̃cunq; necitate qn tãta necita te respiciat qõcũq; mediũ necio regsitũ inter illa extre/ma. aliogn neciũ depẽderet necio a nõ necio. g̃ q̃ necita/te volũtas tẽdit in finẽ ea necitate tẽdit i oñsionez finis sine q̃ ipoſe ẽ ipsaz tẽdere i finẽ. ¶ Siz̃ istet̃ ad miorẽ q; nõ ꝺsideratio finis nõ p̃pe p̃hibz volũtatẽ a fruẽdo. vñ põt alr̃ argui ꝛ ꝺcludi q; volũtas tenebit intellcñ in ꝺsideratiõe finis sic. gcgd necio gescit i aliquo sibi p̃ñte necio. tz illud sibi p̃ñs si põt. volũtas p te necio gescit in fine sibi p̃ñte. g̃ necio tz illũ semel p̃ñtatum vt sit sp sibi p̃ñs. pbõ maiorꝭ iductiue. si graue necio gescit i centro necio se facit p̃ñs cẽtro si põt ꝛ centrũ sibi: ꝛ necio tz illã p̃ñtiã q̃tũ põt. Jstud appz i appetitu sensitiuo si necio. ſ. gescit in appetibili sibi p̃ñte necio q̃tũ põt tz sensum in ist̃o appetibili vt sit sibi p̃ñs ad delectãdũ. pbꝫ et maiꝰ rõne: qz q; aligd necio gescat i aliq̃ sibi p̃ñte est pp ꝺue/niẽtiã pfectã hꝰ ad illud: ꝛ pp eãdẽ ꝺueniẽtiã vr̃ necio ap petere sibi ꝺiũgi q̃m põt. hc̃ aũt ꝺiũctio fit i p̃ñtia hꝰ ad il/lud. ¶ Probr̃ alr̃: qz necio gescit i p̃nte necio quãtũ ẽ ex se: moꝰ ad absẽs saltẽ aptũ natũ est: licz ipediat̃ p aligd. igr̃ sic ex illa necitate actualr̃ moueret̃. si non ipediret̃. ita si ẽ supiꝰ monẽs mouet q̃cũq; iferiora p q̃ põt soluere ipediñta tale mobile iferiꝰ voluntate ẽ hꝰ iteꝰ mobil̃ ad ꝺsideratõez finis. ¶ Alr̃ rñdet̃ ab alys ꝛ pbabiliꝰ dõo q; maiꝰ pc̃ rõnis vitatẽ hz de agente necio p̃pe ipedito cuiusmõi ẽ agẽs qõ p̃hibet̃ agere pp aliud vicẽs eiꝰ vtu tez actiuã. in p̃posito ãt nõ sic ẽ: ſz est qõdã aliud agens cuiꝰ actio necio ẽ puia actõi volũtatis. ꝛ iõ illiꝰ actõis p̃/uie cessatio a ꝺsiderãdo large dr̃ ipedire volũtatez a vo lendo ꝛ loq̃ndo de tali ipediñto. negat̃ maiꝰ. lz. n. agẽs p̃supponẽs actõi sue actõez alteriꝰ. possit illud altez mo uere ad agẽdũ. ꝛ illo p̃mo agẽte ipm necio agat necitate ꝺditõata sue ꝺcomitãtie: nõ tm̃ necio mouet illud p̃m ad agẽdũ: qz nõ simpl̃r necio agit. sic illud qõ dr̃ p̃pe ipedi/tũ simpl̃r necio ageret q̃tũ est de se: ſz istud tm̃ ō necita/te ꝺditõata. ſ. posita actõe agẽtis p̃uij sic̃ pz in exẽplo. lz eni posito actu potẽtie ꝓtingẽter agentis necio gñet̃ ha bitꝰ necitate ꝺcomitãtie: tñ poª ꝓtingẽter agẽs nõ necio ponit actuz. ¶ Cõtra istud argr̃ sic. necitas agẽdi nõ iest nisi p aligd itrisecũ p̃nꝰ actiuo p̃ncipali: ſz actio illa pª nõ est aligd itrisecũ actiue p̃ncipali. ſ. volũtati. g̃ illa ẽ necita/tas agendi: ꝛ ita absoluta. ꝛ tũc reducit̃ rõ vt p̃us. Si est simpl̃r necitas ad agendũ. g̃ ad faciendũ illud sine q̃ nõ põt agere. si tñ illud sit i ptãte eiꝰ sicut ẽ ℔. g̃ ꝛc̃. ¶ Cõfir mat̃ istud sic. si ℔ nõ ẽ necitas actõis ad actõez: qz vna ñ est rõ actia respcũ alteriꝰ. g̃ ℔ necitas ẽ pp iclinatõez poc ad actiõez. g̃ ꝛ ad media regsita erit necio iclinata: qz nõ ẽ necia ꝓnexio iter extrema. nisi ẽt sit necia ꝓnexio me/dioꝝ oiuz necessario regsitoꝝ ad ꝓnexionẽ extremoꝝ. ¶ Rñdet̃ ad ista arguñta ꝛ ad arguñtuz p̃ncipale sic. hec est necitas cõditõata. ſ. alio presuppositõ: ꝛ concedit̃ q; hec necitas ẽ p itrisecũ p̃ncipali agẽti: ꝛ q; hec necessi/tas est ad media sicut extremoꝝ iter se: ſz totũ ẽ ꝺditõa tũ. ſ. posita oñsiõe obiecti. ¶ Cõtra. agẽs impedibile nõ simpl̃r necio agit: ſz ꝺditõal̃r. ſ. si nõ sit impeditũ: ꝛ tñ ne cessario remouet ipediñtũ si põt. g̃ ita ẽ in p̃posito: ꝛ sic nõ valz rñsio pª de p̃po ipediñto. volũtas. n. nõ ẽ p̃prie ipedita p nõ itelligere. ¶ Confirmat̃ rõ vbicũq; ẽ necia ꝓnexio extremoꝝ etiã ẽ necia ꝓnexio oiuz medioꝝ req/sitoꝝ ad vnionẽ extremoꝝ. aliogn necessariũ dependeret a ꝓtigente: ſz si volũtas necio fruit̃ fine oñso erit ne/cessaria ꝓnexio extremoꝝ iter se ꝛ ex nã ipsoꝝ extremo rũ. igr̃ ꝛ oiuꝫ mediorꝝ: ſz vnũ mediũ necio regsituz ad vnionẽ illoꝝ extremoꝝ ẽ oñsio finis. igr̃. p̃bõ miorꝭ si sit necessaria ꝓnexio volũtatis ad finẽ est sicut p̃ncipa liter agentis ad ipsum obiectum circa qõ agit: sed virtꝰ ad agẽdũ nõ põt esse in p̃ncipali agente nisi p illud quo formalr̃ agit. volũtas aũt seipsa agit. g̃ i ipamet ẽ ipa ne cessitas ad agendũ circa obm. pz g̃ p̃ma minor. pbat̃ mi/nor. p̃sili sic. Agẽs p̃ncipale p̃ncipalr̃ nullo necio agit ni si q̃ p̃ncipalr̃ agit. aliogn illo necio ageret quo impoſe ẽ ipz agere: nõ aũt agit nisi illo qõ est sibi rõ formalis agẽ di. ¶ Hec ꝺfirmatio vr̃ excludere q̃dã rñsionẽ q̃ dare tur ad rõnẽ p̃ncipalẽ de necitate simpl̃r ꝛ ꝺditõata. nã il la. pbat q; si volũtas etiã fine oñso fruit̃ necio q; hoc est pp. p̃as rones istoꝝ extremoꝝ q̃ ex se hñt ꝓnexionẽ ne cessariaz. g̃ illa nõ depẽdet ab aliquo alio ab extremis: ꝛ ita ẽ absoluta: ꝛ si extremoꝝ iter se ꝛ oiuz mediorꝝ i suo ordie erit ꝓnexio necia. ¶ Rñdet̃ q; minor p̃ma ẽ fal/sa ni: si intelligat̃ de necitate ꝺditõata ℔ est q; suppositã itellectõe necessitas fruẽdi sequat̃ q̃ ẽ necessitas ℨm qd: qz depẽdẽs ab illa oñsiõe: illa iquã est ex nã extremoꝝ: qõ est breuiter dicere: extremoꝝ ẽ necessaria cõnexio si oñsio p̃cedat. Sz illa maiꝰ pbat̃ de necitate absoluta ex nã extremoꝝ. Jõ ad pbõnẽ illiꝰ rñdeo. Ad minorẽ: dico q; in agẽte p̃ncipali sim̃r necio agẽte nihil ẽ q̃ necio agit: nec etiã regsitũ ad necio agere nisi tm̃ illud quo p̃ncipa liter agit: qz in simpl̃r necio agẽte tota rõ necessitatis est in ipo p illud ℨz qõ est agens: ſz i agente p̃ncipalr̃ necio ℨm qd siue ꝺditõalr̃ nõ est illud sufficiẽs rõ necio agẽdi qõ ẽ rõ agẽdi: ſz regrit̃ aliud a q̃ depẽdet ista necitas: qz nõ est a sola rõne agẽtis. negat̃ igr̃ maiꝰ z. qz nõ p illud solũ quo agens p̃ncipalr̃ agit p hoc est necessitas ꝺditiona ta in agendo: ſz p illud cũ alio p̃supposito. ¶ Ad pbationez sc̃de minoris: dico q; in hoc qõ est necessario duo icludunt̃ ꝛ respcũ agere est dare vnũ quo. ſ. rõnẽ formalem agendi in principali agente: respcũ aũt necessitatis nõ est illa sola ratio: sed cum hoc aliud presuppositum. ¶ Ad formã g̃ dico q; nõ ẽ ꝺcedẽdũ q; aligd sit q̃ necio agit: ſz ad necitatez illã regrit̃ ꝛ illud a q̃ agit ꝛ illud aliõ p̃suppositũ q̃ nõ agit: ſz qz i p̃posito a q̃ depẽdet necitas

ab eo dependet ⁊ actio ⁊ q̄ agit eo agit aliq̄ mō agendi ne cessario vel ꝯtingēter. iō ad pbōnē z⁹ mioris alr dici pt q̄ illud q̄ ē actiuū nō ē illud q̄ ipm nēcio agit nisi alio ꝑsupposito. ⁊ tūc ē q̄ nēcio agit alio ꝑsupposito. ¶ Lōtra istā rn̄sionē argr̄ sic. ī p istāti nāe ē actio ꝓuia. in z⁰ ē actio ꝑncipalis agētis. q̄ro tūc in illo z⁰ instāti q̄lr ꝑncipale agēs agit. si ꝯtingēter dr̄ ꝓpositū. si nēcio cū tūc ꝑcise p ꝓpriā formā agat: ⁊ q̄ ꝑncipalr: ⁊ q̄ ipz p⁹ nullo⁹ libo ē rō agēdi. sequr̄ tūc q̄ forma sua sit tūc nēcia rō agendi: sz ꝟ nō ē nisi ex determiatōe forme ad obm ⁊ actiōez ī obn̄. g̊ extrema ex nā sua bn̄t nēciaz ꝯnexionē. igr̄ ⁊ ad media necessaria. ¶ Itē nihil fac̄ ad agere illud q̄ ponit̄ sub ꝯditiōe. g̊ nec ad nēcio agere. g̊ si ista nēcitas ē ex ista ꝯditione erit eq̄ simplr. ¶ Rn̄deť ad p̄m istoz q̄ ī z⁰ signo nature ꝑncipale agēs agit nēcio n̄ simplr: sz ꝑm qd. s. alio ꝑsupposito. ¶ Lōtra. q̄ō q̄n̄ agit nēcio agit simplr nēcio agit: q̄ cōtingēter ⁊ nēcio determinat agere ꝑ tūc q̄n̄ cā agit gn̄ans nēcio gn̄at: sz ꝑsupponat alteratiōez q̄ztū est ex sua forma actiua. ⁊ tūc vltra sic. simplr nēcio q̄ztū est ex sua forma determiať ad oē mediū nēciuz: ⁊ ī illud necessario tēdit q̄ztū pōt: ⁊ q̄n̄ pōt. nēcio g̊ vult itellectiōez eē sibi pn̄tialr vt obm cognitum. ¶ Pro ꝓne negatiua ꝓmi articuli. Uel sic. Item ꝯ p̄m artim̄ ar̄ sic. Omne agēs nēcio de nēcitate agit ꝑm vltimū sue po⁹: q̄ sicut nō ē in ptāte ei⁹ actio: ita nec itētio ei⁹. g̊ nec modus agēdi. s. intēse vel nō itēse agere. g̊ volūtas de nēcitate volet finez itēsissime: ⁊ q̄ztū pōt: cui⁹ oppositum expimur. ¶ Lōcedit̄ conclusio quādo ē eq̄lis appbēsio ⁊ nihil retrabens.

¶ Itē potentia libera per participationē ⁊c̄.

¶ Eiusdem questionis.

¶ Et vtrūq̄z eque contingenter videt.

Ad istaz rōnem q̄ maioz est vera de potētia cognitiua libera per participatōez: q̄ talr nō magis tēdit ī obn̄ pfectū q̄z aliud: sz nō est v̄a de appetitiua tēdēte ī obm appbēsum a sua cognitiua. magis. n. nēcio pulcherrimū visū delectat appetitū visiuū q̄z min⁹ pulchzuz. ⁊ si ille appetit⁹ aliq̄ actu elicito possz se ī illud visū ferre magis nēcio ferreť q̄z ī min⁹ pulchrū visū. ¶ Itē ad ꝑncipale. q̄cunq̄z po⁹ circa obm pfectissimū pn̄tatuz q̄ō si circa illud nēcio opať nēcio circa idē ꝯtinuat opatōez q̄ztū pōt. cui⁹ ꝟiū expimur: q̄ volūtas auertit ītellcīn̄ a ꝟsideratōe finis vltimi sicut alioz. maioz ꝓbr. ⁊ ꝑ sic. eadē ē rō opādi ⁊ nēcio ꝯtinuādi opationez: si simplr: simplr. si q̄n̄ pōt q̄n̄ pt. z⁰ sic. ī appetitu sensitiuo ꝟ videm⁹ ⁊ ī itellcū. ī volūtate aūt v̄r v̄issima: q̄ ipa nō cessat ex se agere circa aliq̄ō obm nisi v̄tēdo se ad aliud vel pfecti⁹ vel magis ꝟueniēs vel ad q̄ō magis ꝑtermiať vel iclinať: q̄ō ipedit illud opari sil̄ circa aliō: sz finis ē oīum pfectissim̄ ⁊ ꝟueniētissimū ad ipz solū necessitať ad ipz solū iclinať: ⁊ ī ipo maxie delectať ⁊ voliti⁹ ei⁹ stat cū volitōe cuiuscūq̄z alterius. ¶ Itē q̄cqd necessario agit posita aliq̄ actiōe ꝑuia nēcio deteriat ad illā si pōt: sz volūtas posita actōe itellcūs ꝑuia circa vlti⁹ finē nēcio tēdit ī illū. g̊ nēcio determiat itellcīn̄ sicut ad ei⁹ appbēsionē. vis b⁹ rōnis ē: q̄ eadē est nēcitas ad mediū ⁊ ad extremū. ¶ Pro ꝓne ꝑmi articuli dr̄ ad rōnē q̄ est de nēcio ꝯtinuādo velle q̄ztū pōt volūtas. Lōcedit̄ ꝯ ⁊ dr̄ q̄ nūq̄z cessat nisi itellcūs saltē p⁹ nā cessat ꝟsidera re finē. ¶ Et si arguať q̄ volūtas ꝯtinuabit nēcio vel ꝯtinebit illud quātū pōt impādo. dr̄ q̄ nō segr̄: q̄ nō nēcio vult illā itellectōz sic vult finē. ¶ Et iō pōt alr argui q̄ saltē volūtas nūq̄z auertet itellcīn̄ ab hac itellectōe vel ꝟsideratōe: q̄ volūtas nēcio ꝯtinuās ⁊ ex se ēt illud dependēs nō destruit illud impādo a q̄ dependet. Dicit̄ q̄ dū stat ꝟsideratio finis stat ei⁹ velle: sz cū offerť aliud ꝟfuse ei⁹ ꝟsideratio impať a volūtate ⁊ sic idirecte auertit intellectū a ꝟsideratōe finis. ⁊ p tūc p q̄ auertit cessat pri⁹ nā ꝟsideratio ⁊ posteri⁹ nā volitio. ¶ Lōtra p̄am rn̄sionē. q̄ ē nēcitas extremi ad extremū eadē ad mediū. ¶ Ad ꝟ dr̄: vt. s. q̄ nō ē sil̄is bītudo volūtatis ad itellcīn̄ q̄lis ē ad finē. ¶ Lōtra z̄am rn̄sionē argr̄: q̄ nihil aliō ē pfecti⁹ nec ad qō ē eq̄ vel magis nēcio iclineť q̄z ad istud. ⁊ etiā tūc vltima volitio perfectioz ⁊ nēcia ⁊ pfectionis ⁊ cōuenientionis obi magis ipedit volitōez obi min⁹ talis q̄z e⁹. ¶ Itē si obn̄ ē nēcio volitū. g̊ ei⁹ velle ē deteriati⁹ volē dū q̄z qōcūq̄z aliud velle. igr̄ ⁊ eius itelligere. vtraq̄z ꝯña ꝓbr: q̄ volūtas vult velle ꝑp obm ⁊ itelligere ꝑp velle. ¶ Itē ad qō obm volūtas ē ꝑnioz ad ei⁹ itelligere magis ipellit. Iō dr̄ q̄ volūtas nunq̄z auertit itellcīn̄: sz tn̄ fātasma occurrēs qō n̄ ē ī ptāte volūtať. ⁊ iō dr̄ q̄ bn̄ vo volūtas ꝯtinuat q̄ztū pt: sz nō pōt q̄n̄ occurrit aliud fātasma qō n̄ subest sibi nec ei⁹ motio. ¶ Lōfirmať. itellect⁹ sepat⁹ sp stabit ī cōsideratōe finis vltimi ⁊ volitōe: sz sic q̄n̄ alteri⁹: q̄ bn̄ stāt sil̄. ¶ Lōtra. expimur q̄ ita libe volūtas auertit itellcīn̄ a ꝟsideratōe finis ad aliud obz sic de alys obiectis. ¶ Itez cū vltim⁹ finis sit obn̄ maxie motiuū ⁊ pfectū itellect⁹: sp staret ī ꝟsideratōe ei⁹. si g̊ n̄ stet ꝟ vr̄ ꝑp ipiū volūtatis auertētis. Dr̄ ⁊ bene ī ꝟ q̄ si finis eēt obz ī se mouēs vel ēt ī ꝑpa spē: q̄ō vez ē: q̄ maxime moueret: nūc āt ꝑz aliquos mouet tn̄ ī alio q̄ō magis natū ē mouere ad se ī se q̄z ad alterz. Uel ꝑm te mlta fantasmata sil̄ mouēt ad ꝯcep̄m descriptōis ei⁹ ex cōib⁹. iō min⁹ mouet q̄z alia obā pp duo. p̄m: q̄ difficile ē stare ī ꝟsideratiōe vlis trāscēdētis. fātasma. n. mouet magl ad spēm spālissimā. iō dicit Aug. 8. de tri. cuz cepis cogitare gd vitas statim obyciēt se fantasmata. z̄m ē. q̄ difficili⁹ ē sil̄ vti illis mltis ad descriptōez q̄z singul̄ sepatiz. ¶ Lōtra istā rn̄sionē argr̄. q̄ saltē intellect⁹ sepat⁹ sp ꝟsideraret. sil̄r ista rn̄sio nō valet ꝑm Pen. g ponit q̄ possumus hr̄e ꝑpriū ꝯceptū ō ō o. ¶ Itē ꝑ ꝓne negatia ꝑmi articli ar̄ sic. dānat⁹ appbēdit finē vltim̄ si nēcio velit eū: aut igr̄ amoze amicitie aut ꝯcupiscie. nō z⁰ mō: q̄ appbēdit eum vt ipol̄e sibi: nec p mō: q̄ talr fruitio ē sūme recta. ¶ Itē si diligere nēcio pōť posita ītellectiōe practica: ⁊ tn̄ ē ibi sūma rō recta ⁊ meriti de ꝯgruo: q̄ oīs ali⁹ act⁹ volūtatl est acceptabil̄ sic ⁊ laudabil̄ nō nisi vtute ei⁹. igr̄ cū merito q̄cūq̄z staret q̄ volūtas nēcio seq̄reť itellectōz practicā q̄ō ē ꝯ Ansel. de ꝯceptu v̄gi. c. 4. ¶ Itē in nēcitato ad agēdū ⁊ ex se sine q̄cūq̄z pōt agere nō ꝑt eē aliqs bit⁹. sic. n. possz ieśe lapidi q nō sim̄ nēcitať ad ōscēdere: sz q̄m est ex se. g̊ ī volūtate respcū finis nll̄s ꝑt eē bit⁹: nec acqsit⁹: nec ēt supnāt̄. ¶ Lōfirmať de acqsito: q̄ ille n̄ gn̄areť ex actu: sz tūc q̄n̄ agit ē nēcitata ad agēdū ī sēsu diuisiōis. ¶ Lōcedit̄ ꝯ ō bitu acqsito. sz ꝟ ꝯōdat cū pho. q̄ sapia ē bit⁹ supmus. pb̄r etiā de bitu supnāli: q̄ ad quez actū nēcitať respcū ei⁹ n̄ ē capax alic⁹ bit⁹. Dr̄ q̄ nō neciťať nūc ad dilectōez finis ī ptic̄lari: nec ēt clare visi ī patria nisi ꝑus eleueť. p̄m ꝓbať ī z⁰ arti⁰ z̄m ī z⁰. ¶ Lōtra rōnē positā istať: q̄ si rō valeret n̄ ponereť bit⁹ ī itellcū: dico q̄ nō dz poni bit⁹ iclinās: sz bn̄ regit̄ bit⁹ oñdēs q bit⁹ n̄ pōt poni ī volūtate nisi vt tn̄ iclinās. iō rō bona ē de volūtate nō de intellectu. Teneo igitur q̄ pōt voluntas nō velle finem vltimum quocunq̄z modo apprehensum obscure siue clare in vniuersali siue in particulari.

¶ Contra scōm articulū arguit̄ ⁊c̄.

¶ Eiusdem questionis.

¶ Et in raptu g̊ equalis libertas ⁊c̄.

Negatiua isti⁹ articuli terty ꝑt sic ꝟfirmari. neciťas agēdi n̄ pōt eē nisi p aliq̄ō itrisecū pn̄o actiuo: p hoc ār q̄ itellcūs nūq̄ videt obn̄ nihil nouū est itrisecū pn̄o actiuo ī fruitione. g̊ nec noua nēcitas agēdi. maioz ꝓbať. aliogn nēcitas agēdi nō eēt p rōnē ꝑnci-

La z. vel

pñ actiui:ꝛ ita ꝓ nihil vel ꝓ extrinsecū: ꝛ si ꝓ extrinsecū:ꝓ illud eēt agere:qz ꝓ qđ ē necitas agēdi ꝓ illud ē agere: minoꝛ pz:qz visio ꝑm eū nullā hz rōnē p̄ncipy actiui respectu fruitiōis nec itellcūs:nec aligd i itellcū. si ēt ꝑm aliā viā visio hz aliq̄ rōnē p̄ncipy actiui:nō tn̄ p̄ncipalis:sed scōary.ꝛ tūc accipiat maioꝛ sic.necitas agēdi nō ē nisi ꝓ aligd itrinsecū p̄n⁹ actiuo p̄ncipali.nā scōariū nō dat necitatē p̄ncipali:sic nec determiat ipz ad agendū:sz eo p̄ncipale agēs ex se ꝑm modū sui vtiꝫ scōario:ita ꝙ si nihil in p̄ncipali excludat ꝙtigētia: tota actio erit ꝙtigēs.minoꝛ est plana:qz ꝓ visionē nihil ē itrinsecū p̄ncipali actio.g̃ ꝛc. ¶ Itē a ꝑozi sic.ois po⁹ vna sic hz vnū p̄m obm sic vnum modū respcū p̄mi obi.g̃ eūdē respcū cuiuslz in q̄ ꝓ se includit ei⁹ p̄m obz. Dr̄ ad istud ꝙ volūtas hz aliquē modū vnū q ē ꝓ se:sz modi posteriores sūt vary q cōueniūt po⁹ in agēdo respcū spāliū oboꝛ:tales sūt necio ꝛ cōtingēter: sz ꝓ se modus ē libe. ¶ Cōtra nāl'r ꝛ ꝙtingēter nō iferūt libe sic iferioꝛa suū supi⁹. g̃ nō sūt modi spāles ꝙtēti sub p̄ mō g ē libe. dr̄ ꝙ sic vt ꝙpanr ad volūtatē:lz simpl'r loquēdo se hēant necio ꝛ libere sicut excedētia ꝛ excessa.

¶ Item diuersa approximatio passi ꝛc.

Aduertenduz est etiā i eadē di.ꝛ in eadē q̄one q̄n doctoꝛ iꝓbat 3m̄ arti⁹ Hen rici.q̄ iꝓbatio icipit. ¶ Cōtra 3m̄ articulū:q̄n p̄n⁹ elicitiuū ꝛc. Immediate post illam lineā. ¶ Prime rōnis ꝺ hēricū q̄ ē. Potuerit eē equalis charitas añ raptū ꝛ i raptu. Ponit ab aligb⁹ vna alia rō ꝺ hēricū.s. ¶ P̄. diuersa approximatio passi ad agēs nō cāt necitatē:sz tn̄ itensioꝛē actōes sic appz de caloꝛe respcū calefactibiliū plus ꝛ min⁹ approxiatoꝛ. Diuersa āt p̄ntia obiecti cogniti:puta visi ꝛ nō visi nō vr̄ eē nisi q̄si diuersa approxiatio ei⁹. circa qđ.n.dz eē act⁹ volūtatis ad volūtatē.g̃ nō diuersificat necitatē ꝛ nō necitatē: sz tn̄ faciet itensioꝛē ꝛ min⁹ itēsuz actū. Et ꝺz quosdā nō dz eē i textu: qz in rōne ime diate posita a doctoꝛe q̄ ē. ¶ Itē aut finis mouet statiz: post illa ẏba nisi approxiatōez maioꝛē aut minoꝛē dz seg. Diuersa āt approxiatio passi ad agēs ꝛc. vt pz i textu.

¶ Eiusdē q̄nis rn̄dendo ad 3m̄ arg⁹ p̄ncipale.

¶ At supra ꝓtra primum articulum.

Posset tamē dici ꝙ ipa p aliqō velle elicituz ipat actōes po⁹ iferioris vel ꝑhibet:nō āt pōt sic suspēdere oē velle: qz tūc sil'r nihil vellz ꝛ aligd vellet:sz gcgd sit de suspēsiōe ois velle saltē pōt suspēdere oēm actū circa illud obm p aliqō nō velle ei⁹ elicituz. ß mō nō volo nūc aligd elicere circa istud obm quouscz distīcti⁹ oñdar̄ mihi:ꝛ illud nolle velle eēt qdā act⁹ elicit⁹ q̄si reflex⁹ sup velle obi nō:qđ iest vel ifuit:sz qđ possz ineē:qđ ꝛ si i se ñ oñdar̄:oñdīt tn̄ i sua cā.s.i obō oñso: qđ natū ē eē p̄n⁹ act⁹ in aliq̄ gñe p̄ncipy. ¶ Cōtra istā rn̄sionē ꝓbo ꝙ si pōt nō velle pōt nolle: qz si nō pōt nolle ß ē:qz nec̄io i se habz aligd cui repugnat illud nolle:sz illud nō pōt eē nisi actuale velle. ꝑ qz nll'a iclinatio hītual' vel aptitudialis ad volēdū r̄pugnat ipsi nolle. Si ēt deī ꝙ illud sit ñ nolle.hoc nō euadit:qz negō nulli positiuo nec̄io ꝓuenit nisi ꝓ aliq̄ pōnē nec̄io ꝓueniente illi positiuo: quaz ꝓsequī illa negō.ꝛ tc̄ illa positio i ꝓposito nō pōt eē hītual' vel aptitudialis iclinatio aliq̄:qz illā nō sequī nō nolle sic̄ nec illi repugnat nolle. g̃ illud positiuū nec̄io ꝓueniens volūtati:ꝓ qđ repugnat sibi nolle:erit actuale velle. g̃ si nō pōt nolle nec̄io vult.ꝛ ista rō g̃nal'r oñdit ꝙ nulli susceptiuo ꝺrioꝝ ꝛ medioꝝ si hēat media repugnat aliq̄ forma illi⁹ gñis: siue ꝙ ipo'e sit eā ieſſe nisi alia forma illi⁹ gñis nec̄io isit eidez vel aligd aliud cui ẏtual'r repugnat illa quā ipo'e ē ieſſe.tale āt positm̄ virtual'r repugnās ipi nolle nō pōt i ꝓposito repiri aliud q̄z ipz velle. ¶ R̄ño.illud repugnās illi nolle ē volūtas:qz ipa nō ē capax nisi velle ꝛ nolle possibil' nolle finē ē iclusdēs ꝺictōez: qz istud nō ē obm̄ po'e hui⁹ actus.ex⁹. videre sonū icludit ꝺictōez ex respcū actus ꝛ obi.iō repugnat visui vel visus sibi ꝛ determiat sibi nō videre ß:qz visus ē:ita i se vel respcū h⁹:nec ē iconueniēs negare finē posse eē obm̄ ody ꝛ btitudinē fuge. sic̄ nec miseria pt eē obz ꝛcupiscie ẏz Aug.i ench̄. ¶ Miseri ñ solū eē nolum⁹:sz neq̄z velle possum⁹:ꝛ pōt dis.25.scōi.ꝛ ß di.io.

¶ Aliter dicit ꝙ non est ꝛc.

In prima etiam di.ꝛ i rn̄siōe ad auctē octuagitatriū qōnū q̄ auctas fuit mota arguēdo ad p̄mā ptē illi⁹ q̄stiūcule penultie q̄ icipit. ¶ 4.⁹ q̄rit vtz bruta fruant. Et respōsio ad illā auctoritatez que incipit. Ad auctoritatē Augu. Immediate post illa ẏba de fruitōe abusiua siue extendēdo frui. ¶ Multi textꝰ hñt ad oēz actū nō referibilē ꝙ aliquo modo potest conuenire appetitui sensitiuo: puta negatiue tn̄ nō ꝺrie: vt ꝺcm̄ ē:qz nō iberet obo tanq̄z irreferibili:qz ß ē ipole i ipo nisi rō bonitatis obi vere vl' i acceptatōe sit nota po⁹: lz irreferibili a se ß ē ipotētie nālis i ipo:nō tn̄ rōne bonitatis obi ꝛc. Et a ml'tis sic legit pariſi⁹. Tn̄ apud maioꝛē ptē legētiū sic hr̄ post p̄dictū ẏbuz frui:qz appetit⁹ sensitiu⁹ nō refert itelligēdo negatiue:nō ꝺrie. Quia nec iberet obiecto irreferibili tanq̄z irreferibili:lz irreferibili a se.hoc est ratione impotētie nālis in ipso nō ratione bonitatis obiecti ꝛc.

Sciendum ꝙ in 2ª di.p̄mi.sen.ꝛ i.z.q. vbi q̄rit an deū eē sit p se notū. In deductiōe ꝓpōnis p se note post illā rōnē. ¶ Item ꝓp idē nō valet illa distinctio:ꝙ aligd ē p se notū sapiētib⁹ vel isipiētib⁹:qz ß totū ptinet ad ꝛceptōez termioꝝ q̄ suppōit ad itellcm̄ ꝓpōnis p se note: ꝑm multos dz seq ß:lz sic distīguat Boe. i hebdomabib⁹ cōez ꝛceptōez. Sz vl' ñ ē idē ꝓpō p se nota ꝛ cōis animi ꝛceptio: vl' ipe itelligit de cōcepta nō de ꝛceptibili sub rōne termioꝝ distincte.

¶ In eadē di.ꝛ qōne.3ª rōne Scoti ibi.3º qz nihil ꝛc.

¶ Quia vnio illaꝝ partium demonstrat̄.

Hec minoꝛ pēdet ex op̄.de vniuocatōe ꝛceptus cōis deo creature:q̄ opi. mutata minoꝛ tal' sumet̄ ß m̄lti ꝛcept⁹ i gb⁹ ꝛcipim⁹ deū ñ sūt sim̄ simplices ꝛ ꝛcludīt ꝑ ptic'ar] ñ vl's.sic̄ pz p duas p̄mas rōnes. Minoꝛ al'r pōt sumi.nll's ꝛcept⁹ nr̄ ꝓpri⁹ deo vel quē ꝛcipim⁹ eē ꝓpriū deo ē simpl'r simplex:qz lz cōcept⁹ ētis fact⁹ p creaturā sit simpl'r simplex ꝛ ꝓpri⁹ ꝺo ẏz aliā op̄.nō tn̄ ē ꝛcept⁹ ꝓpri⁹ ꝓcept⁹:qz ẏz Hen.i sūma.articl'o 2º.q.2ª.vr̄ ꝙ i isto ꝛceptu pp silitudinē ꝛ simplicitatē ꝛ ꝓpiqtatē nō distīguimus deū ab alys intellige:nō distīguimus ꝓceptibil'r: qz lz sit ꝛceptus distinctus:nō tamē ꝓcipit̄ a nobis vt distīctus.ergo nihil est p se notū de tali ꝛceptu nisi p se notū sit ꝓtes illi⁹ ꝛcept⁹ vniri: sz ß nō ē p se notū: qz vnio illaꝝ ptiū demr̄atur p duas rōnes.

¶ Maioꝛ manifesta est per ꝑhm ꝛc.

Itē in secunda di.ꝛ i rn̄siōe ad illā qōnē.vtrū cū vnitate eēntie stet pl'alitas psonaꝝ ēt in sol'one ad ar⁹ p̄n⁹. Immediate p⁹ illa ẏba. Supi⁹ i talib⁹ ꝑmōib⁹ i.q.ō vnitate obi fruibil'. Que ẏba sūt i illa pua rn̄siōe q̄ icipit. ¶ R̄.ꝛ ꝺico. Qz nec veꝝ ē a. inquātum a.est ponunt̄ ab aligbus alique lineę que nō sunt de tex.s.ꝙ li. iquātū pōt accipi dupl'r:aut ꝑm ꝙ denotat illud qđ segt̄ accipi ẏz rōnē suā formalē: aut ẏz ꝙ denotat rōnē iherētie p̄dicati ad subm. In respōsione ad 3m̄ argumētū ad hoc est exemplū. Sed debz seq post p̄dicta verba.hoc etiam pz in exemplo.

¶ Tertie di. Prime questionis.

¶ Sz videt vnus ꝓp magnā similitudinē.

Preterea illi duo ꝺcept⁹ sūt simplr simplices. igit nō itelligibiles nisi distincte ⁊ totalr. igit si nūc nō vñr duo nec post. ¶ Itē aut ꝺcipiū tur vt oīno dispati. ⁊ tūc mixt quo vñr vn⁹. aut vt ꝺpati ꝟz analogiā vel silitudinē vel dissilitudinē. ⁊ tūc aliqlr sit vl p⁹ ꝺcipiūt vt distincta. igr ñ vñr vn⁹. ¶ Itē ponēdo illos duos ꝺceptus. ponit duo oba formalia cognita quo duo oba formalia cognita ⁊ vt ñ distincta. ¶ P. si itellect⁹ itelligeret singlia sub ꝓpr⁹ rōnib⁹ q̄ꝫuis ꝺcept⁹ duo rū eiusdē spēi eēnt simillimi nō dubiuz gn mlto silioꝛes q̄ꝫ isti duo. i ꝓpōsito: qz isti duo differūt spē adhuc itellectus bñ distigueret inter tales ꝺcept⁹ singulariū. Hec ēt rñsio ꝓbat. di. 8. q. 3. ⁊ alia rñsio q̄ negat maioꝛē.

¶ Scō principalr arguit sic ⁊c̄. In qōne de primo obiecto intellectus.

Ad istud etiam sūt alia media. di. 8. q. 3. p̄ 3am opi. Argr ēt. 5⁹ ad hoc sic. pfectioꝛ creatura pōt mouere ad perfectioꝛē ꝺceptū ō deo. igit cū aliq̄ visio dei: puta infima: nō tm̄ differat ab aliq̄ itellectōe abstractiua data ipsi⁹: q̄ꝫ tū supma creatura di stat ad ifima vt̄ seq̄ q̄ si ifima p̄t mouere ad aliq̄ꝫ abstractiuā q̄ supma vel alia citra eā poterit mouere ad ituitiuā: qō ē impoſe. ¶ Oꝛ si dicas tot gradus eē i itellectōe abstractīa de deo quot sūt spēs creature: lz extreme itellectōes nō tm̄ distēt q̄ꝫtū extreme spēs: qō bñ ē poſe: qz glibz grad⁹ in itellectōib⁹ min⁹ distat a ꝓxio q̄ꝫ spēs creata mouēs ad illū distet a spē mouēte ad aliud. ¶ Cōtra dīa itellectionū abstractiuaꝝ non ē tm̄ nūeralis: qz ille cānt a cāis alteri⁹ spēi. ⁊ p ꝓpas rōnes eaꝝ nō iquātū includūt aliqd cōe. sic̄ dicit via de vniuocatōe. g̊ segr̄ q̄ inter ifimā itellectōz abstractiuā ⁊ ifimā ituitiuā sint plures spēs medie q̄ꝫ iter ifimā spēm entiū ⁊ supmā vel tot q̄ si ē icōueniēs. ⁊ p ꝓñs añs. g̊ pauciores sūt spēs itellectiōis abstractīe q̄ꝫ entiū. g̊ icipiēdo ab ifima hinc ide restat ētitas supioꝛ illa q̄ cāt supmā abstractiuā. igr̄ ista supioꝛ cābit ituitiuā de deo. ¶ Itē q̄re ponerent tot spēs itellectiōuz ō eodē obo. si nulla mouet ad ꝓpriū: ¶ Itē ad ꝓnē ꝓncipalē vr̄ eē q̄ oīs mltitudo reducit ad vnū. g̊ ita i ꝺceptib⁹. ¶ Cōtra istas rōnes obycit. ꝺ pmā istat de toto dissūcto. ¶ Lui⁹ rñsio ponit. di. 8. ⁊ debili⁹ ipꝛobat q̄ꝫ alie. ¶ Ad z^am vt formant brevirer. negat maioꝛ: qz ꝓpꝓ nexionē effcūs pōt aliquē ꝺceptū facere de cā: lz nō ita pfectū sic̄ cā de se. ꝺcedit. n. q̄ ꝺcꝛo facit noticiā ō ꝓn⁹ demōstratiōe qz: lz illa nō ē pfectissima noticia ꝓncipy: lz illa q̄ cog̊scit ex termis pfecte cognitis. q̄re. n. nō silr i ꝺceptib⁹ simplicib⁹ effcūs simplr apphensus cābit aliq̄ꝫ noticiā bītualē simplicē de cā. ¶ Ad ꝓbōnē maioris: dico q̄ lz nō possit effcūs i cām equocā exīrē: sic̄ i aliquid eiusdē rōnis cū cā: pōt tm̄ in noticiā aliq̄ꝫ ei⁹ q̄ ē ipfectioꝛ nō solū ipa in se cā: sed ēt effcū equoco cāe: sic̄ pfecto ꝺceptu ei⁹. Sz accipiat maioꝛ sic. nullū obm pōt in ꝺceptuz alic⁹ nisi ꝺtineat illud obz vtualr vel eēntialr. hec vr̄ manifesta p rōnez cāe ⁊ effcūs equoci: ⁊ lz attribuat fm aliquos actio itellectui nō tota: q̄ocūq̄ obm regrit: sic nō pt i ꝺceptū pfectioꝛē ꝺceptu sibi adeq̄to. talē ꝓpri⁹ qditatiu⁹. g̊ ⁊c̄. ꝓbr̄mi. qz effectuū equocoꝝ eiusdē cāe ille ē pfectioꝛ q̄ ē simillim⁹ cāe. talis ē ꝓples itellectualis sive vbū h⁹ obiecti. maioꝛ ꝓbat: qz tūc pfectio itelligētie excederet totā vtutē memoꝛie. ¶ Absolute vr̄ ꝺcedendū q̄ nll⁹ de deo pōt fieri i nobis ꝺcept⁹ p actū obi creati q̄ sit pfectioꝛ ꝺceptu pfecto ꝓpo illi⁹ obiecti: nec p ꝓñs ad quē attribuat iste ꝓpri⁹ illi⁹ obi mouētis: imo ille ꝺcept⁹ de deo ē impfectioꝛ vbo h⁹: qz effcūs equoc⁹ dissimilioꝛ cāe. oꝛ g̊ ab opi. hac recedere. Si ponat cōceptū lapidis attribui ad ꝺceptū quē cāt de deo lapis p̄cise saluari pōt q̄ obm̄ ꝺceptū attribuit ad obm̄ nō ꝺcept⁹ ad ꝺceptū. ⁊ hoc ē bñ poſe: qz de obō pfectioꝛe hr̄ ꝺcept⁹ ipfectioꝛ q̄ꝫ de obo ipfectioꝛe. Et qūo ē rōnabile in eodē itellcū ꝺceptū ꝓpriū de deo eē simplr ipfectioꝛē ꝺceptu lapidis vl albi qō necio segr̄ ad hāc opionē. Et qūo erit beatitudo nr̄a nālis i cognitōe dei ex. io. etb. ¶ Sz vr̄ ꝺ vniuocatio nez eē difficultas: qz oīs ꝺcept⁹ de deo erit min⁹ pfectus ꝺceptu ꝓpo pfecto albi: qz oīs talis ꝺtinet in albedīe vt ꝺcept⁹ cōis in spāli ⁊ cōis est simplr min⁹ pfectus q̄ꝫ spālis: qz potētialis ⁊ ps respcū ꝺcept⁹ spālis: qūo g̊ fm istā erit btitudo in cognitōe nāli dei: ¶ Rño. glibz ꝺcept⁹ simplr simplex fm viā vniuocatōis ē ipfectioꝛ positiue q̄ꝫ vbū albi. hoc ē nō tātā pfectiōez ponit: tñ est pfectioꝛ pmissiue: qz abstrahit a limitatiōe: ⁊ ita ē ꝺceptibilis sub ifinitate. ⁊ tūc ille ꝺcept⁹ simplex q̄dē nō tm̄ simplr simplex. s. ens ifinitū erit pfectioꝛ vbo albi: ⁊ ille ē ꝓpri⁹ deo: nō ātt ille ꝓꝛ cōis abstractus ab albedīe. vñ via vniuocatiōis tz q̄ oīs ꝺcept⁹ ꝓpri⁹ deo ē pfectioꝛ vbo cuiuscūq̄ creati: ſz alia nō sic. ¶ Sz istat ꝺ hāc rñsionem dupl r. ꝓ arguo q̄ difficltas remāet ꝺ viā vniuocatōis: qz ex duobus ꝺceptib⁹: quoꝝ vterq̄ ē ipfectioꝛ vbo albi nō vr̄ fieri ꝺcept⁹ pfectioꝛ illo vbo: ſz ꝺcept⁹ ētis vt ꝺcedit ē ipfectioꝛ q̄ꝫ albi vel lapidis ⁊ ꝺcept⁹ ifiniti silr. ꝓbō: qz ifinitū ꝺcipit a nobis p finitū vt p lineaz vel aliqō tale obm̄ mouēs ad ꝺceptū passiōis sue. igr̄ ꝺcept⁹ infiniti ē impfectioꝛ ꝺceptu linee. ¶ Cōfirmat rō: qz ꝺcept⁹ icludēs affirmatiōez ⁊ negōnē nō ē pfectioꝛ pp negōnē aut saltē ñ est pfectioꝛ q̄ꝫ ꝺcipiēdo affirmatiōez illi⁹ negōnis. h ens ifinitū nō ē aliqs ꝺcept⁹ alic⁹ positiui nisi ent l. g̊ ifinitas nō fac ꝺceptū pfectū: aut saltē ñ erit pfectioꝛ ꝺcept⁹ entis ifiniti q̄ꝫ finiti. ¶ Zo istat rñdēdo silr ꝓ Hen. qz licz ꝺcept⁹ simplr simplex sit ipfectioꝛ vbo creature vt argr̄. tñ multi tales pñt ꝺiūgi ⁊ vn⁹ deterīabit aliū ⁊ ille cōceptꝰ tot⁹ erit pfectioꝛ: nec ē h maioꝛ difficultas q̄ꝫ ibi nisi i duob⁹. ꝓ: qz h glibz ꝺcept⁹ sive ꝺterminās sive ꝺterīabilis ponit ꝓpus deo. ibi vn⁹ cōis ⁊ ali⁹ ꝓpri⁹. Zo q̄ h aliqs ꝓp⁹ deo ꝺcedit ipfectioꝛ vbo creature. ibi nll⁹: istoꝝ ātt p⁹ nō ē icōueniēs: qz passio bñ deterīat obz vt bō risibil. ⁊ tñ vtrūq̄ ē eq̄ cōe. Zo oꝛ oīno ꝺcedere pp istā z^am rōnē loq̄ndo de ꝺceptu. i. de actu ꝺcipiēdi: nō aūt de obo ꝺcepto. ¶ Quo ad istas istātias vr̄ satis congrue rñderī: qz vtraq̄ op̄. ꝺceptū ñ simplr simplicē ponit pfectioꝛē verbo illi⁹ q̄ mouet ad pfectū. ſz istātie arguēdo facte vñr ꝺ vtrāq̄ opi. qz q̄ñcūq̄ ꝺiūgūt glibz istoꝝ ꝺceptuū imp mit a creatura mouēte. igr̄ ē ipfectioꝛ vbo illi⁹ creature. Aggreg⁹ ipfectoꝝ quo faceret ꝺceptū pfectioꝛē itēsive. ꝺfirmatio ēt bñ istat ꝺ illud de ifinito. nō g̊ pp illā rōnē dimittat opi. qz ē cōis difficultas vtriq̄ ⁊ eq̄. si analogia ꝺceptuū exponit de ꝺceptis. forte. n. instātie bñ ꝓbāt q̄ act⁹ circa deū nō ē pfectissim⁹ itēsive: nec h regrit vt sit ibi btitudo nālis: ſz q̄ ꝺiūgat obo pfectissimo q̄ꝫtūcūq̄ sit pfect⁹ sive ipfect⁹. ii. de aialib⁹ ꝓput nosse de imālib⁹ excedit noticiā alioꝝ. forte. n. itēsi⁹ amari pōt creatū aliqō q̄ꝫ ōs: nec tm̄ illō amatū nūc btificat sic̄ ōs. de h 4. li⁹ qūobtificāt i obo. Istud ō ifin⁹ vex eēt si ifini^m eēt p̄cise modus sub q̄ obz ꝺcipet: ⁊ nō ps ꝺcept⁹ vl modus sic q̄ ꝺcept⁹ i se sic̄ distīguit i qōne de vnitate dei ō singlitate vt ꝺcipit: ⁊ vt modus p̄cise sub q̄ ꝺcipi pōt: quēadmodū ēt cert⁹ gradus itēsiōis ē p̄cise modus sub q̄ vr̄ h albedo. sic ātt nō itelligim⁹ ens ifinitū: ſz vt icludēs duos ꝺcept⁹: lz alter determinet alterꝝ. ⁊ forte ille ꝑuatiu⁹ finiti nihil ponit q̄ꝫ det itelligere positm̄. Ita q̄ si bēmus conceptū positiuū de nec̄io magis pfecte positiue itelligit de⁹ hic ens simplr nec̄iū: ſz nec forte nec̄iuz nec eternū cōcipimus nisi negōnez impfectiōis: puta po⁹ alr se bñdi vel fluibil seu ꝓncipy seu finis eternū dicit qōdā ifinitū: qa

in duratiõe minime pfectioz ẽ infinitas q̃ in q̃titate perfectõis. sicut infinita magnitudo si esset perfectioz esset infinito tempore.

¶ Tertio dico q̃ deus non cognoscit ꝛc̃.

¶ Tertie questionis circa finem soluendo vltimum argumentum principale versus finem.

¶ Et qõcũq; in quo est ista pp illam.

Contra volũtas nõ ẽ vliuz. tũ qz tẽdit in rẽ vt i se. tũ ga tã amoz amicitie q̃ amoz ↄcupiscentie ẽ alicuius fm exñtiã realẽ pñtem vel possibilẽ. ¶ Rño. p̃mis p̃ncipys practicis in itellcũ cozrñdet in voluntate aliq̃ volitio que est p̃nm bonitatis moralis sic̃ illa p̃na sũt p̃na veritatis practice in itellcũ. pz ẽt q̃ qcũq; rõ boni vl̃ appetibilis põt oñdi in vl̃i. ꝛ si sic oñdat voluntati nõ video q̃re volũtas nõ possit bre actũ circa ppriũ obm sibi oñsuz. zo appetitiua singularis vt singularis nõ bz cognitiuã ppriã sibi. ¶ Ad illã metaphorã q̃ dilectio ẽ motꝰ aie ad res: dico q̃ vez est cãliter: qz volũtas impat ↄiungi rei desiderate i se: mõ aũt formaliter nisi ga volũtas ẽ actiua respcũ sui actꝰ: sz nõ circa rẽ sub maiori rõne exñtẽ q̃ apphẽdat ab itellcũ: imo desideriũ ꝛ itellectio abstractiua sunt rei eq̃ exñtis sic̃ ꝛ nõ exñtis ex parte obiecti: ita visio ꝛ fruitio p̃tis: sz desideriũ mouet effectiue ad rez que ẽ in fieri nõ sic itellectio abstractiua. ¶ Ad zm dico: q̃ hõ in vl̃i oñsus amat amoze amicitie: ꝛ pp illud amat hic hõ sicut etiã iusticia in vniuersali ↄcupiscit: ꝛ ita bec iusticia huius.

¶ Jta etiam pz expositio ꝛc̃.

¶ Sexte questionis.

¶ Ad vle sub rõne vniuersalis.

Dicetur q̃ terminꝰ actõis itellcũs agẽtis ẽ obm vle sub rõne vlis lucẽs in fantasmate. Contra vle obm sub ratione vlis lucens in fantasmate nõ bz nisi esse diminutũ: ga esse repñtatũ in imagie: sz si aliqõ esse bz boc ẽ iquãtũ in aliquo vt i repñtante ipz sub illa rõne vlis: ita. s. q̃ itellcũs agens sic̃ dcm̃ est facit aliqõ repñtatiuũ vlis de eo qõ fuit repñtatiuz singularis: cũ terminꝰ actõis realis nõ sit obz hñs eẽ diminutũ vt eẽ cognitũ vel repñtatũ: sz qd reale: segt̃ q̃ talis actio itellectꝰ agẽt] termiat̃ ad fozmã realẽ i exñtia q̃ fozmaliter repñtat̃ vle vt vle: ꝛ quã fozmã realẽ ↄcomitat̃ terminus intẽtionalis vt obm vle fm esse repzesentatũ qõ habet in specie.

¶ Jtem scõo fm istam viam ꝛc̃.

¶ Eiusdem questionis.

¶ In intellcũ sicut arguit̃ ex verbis eius.

Ad argumẽta i oppm. Sz nõ p̃ qõ i repoztatõibus p̃mi pz. alr dicit i cozpe qõnis. dic̃. n. sic. ¶ Ad. q. g̃ dico: q̃ oz ponere i itellcũ vt bz rõnẽ memozie spez itelligibilẽ repñtantẽ vle p̃ozẽ actu itelligẽdi nãliter ꝛ hꝰ necitas ẽ duplex vna ex cõditõe p se obi q̃ ẽ vl̃itas q̃ vt p se rõ obi sp̃ pcedit actũ qõ nõ eẽt nisi eẽt spẽs ipzessa i itellcũ. alia ẽ ↄditio vt dignitas potẽtie supioris ne ipa vilificet̃. qũo aũt vilificaret̃ dcm̃ ẽ in pcedẽti. q. ¶ Ad euidẽtiã g̃. q. sciẽdũ q̃ memozia põt accipi triplr: vel itellcũs sub rõne memozie. vnoꝰ vt ẽ ↄseruatiua spez̃ pteritoz̃ vt pterita sunt. ꝛ isto mõ logt̃ pbs in de memozia ꝛ reminiscẽtia. alioꝰ vt ẽ ↄseruatiua spez̃ repñtantiũ oba i se siue sint realr siue nõ: ꝛ bs mõ loquẽdo de memozia: dico q̃ oz ponere spẽz i itellcũ vt bz rõnẽ memozie. tũ pp vl̃itatẽ. tũ pp dignitatẽ potẽtie. zo mõ accipit̃ put bz aliqõ p̃nm eliciẽdi aliq̃ noticiã actualem: qõ tñ nõ manet sine actu zo qũo posuit Aui. spẽm in itellectu nr̃o: ꝛ de ista dicet̃ i qõne seq̃nti. hec q̃. s. p̃bauit vr̃ eẽ intẽtio pbi. 3o aia. vbi dicit q̃ aia ẽ quodãmõ oia intelligibilia p itellcm̃ sic̃ sensibilia p sensũ: qõ nõ põt itellegi p hitũ: qz nõ ẽ sil̃ tudo repñtatiua obi: qz segt̃ actum aliquẽ hitꝰ ois. ¶ Et ↄfirmat̃ bs: ga hitꝰ scie p quã reducit itellcũs de poa eẽntiali ad poam accñtalẽ respcũ actuũ de quo logt̃ pbs. 2o de aia. ꝛ 8o pby. necio p̃cedit actũ intelligẽdi. scia ãt q̃ hitus ẽ segt̃ actũ: eo q̃ gnãt̃ ex actibꝰ. vñ ilta scia q̃ reducit itellcm̃ de poa eẽntiali ad poam acci dẽtalẽ ẽ spes q̃ ve ẽ hitus: ga nata radicari ꝛ firmari i intellcũ: sz tñ ñ ois hitꝰ ẽ spes: qz hitꝰ actualr radicatꝰ ꝛ firmatꝰ nõ est spes q̃ pcedit actũ nata radicari ꝛ firmari: qz ista postea firmat̃ p actũ. ¶ Jtẽ fz istos nõ vr̃ aliqs hitꝰ positꝰ i itellcũ nr̃o: sz tm̃ in vtute fantastica: qz fm quẽcũq; modũ eẽndi ẽ obz i aliq̃ poa fm eũdẽ modũ eẽndi sũt oia q̃ ↄtinenť i ipso oba vtualr. igit̃ si obm nõ sit p suũ repñtatiuũ in itellcũ: sz in vtute fantastica oia explicãda ꝛ explicabilia de illo obo erũt ibidẽ: ꝛ ita nõ erit nisi hitus fantastic̃ pcipue si fantasmata ozdiate ↄcurrãt explicãs omnes vtates scibiles de illo obo. ꝛ ois scia erit in fana ꝛ pfectio eiꝰ nõ erit pfectio itellcũs ↄ pbz. ꝛ sic cũ ista species i fantasia vtute sua ↄtineat actuz itellcũs. g̃ actꝰ ille erit i fantasia. ¶ Jtẽ Aug. iz. 8 tri. c. 4. 6o. ꝛ. 15o. inuestigat trinitatẽ vbi dic̃ q̃ ipole ẽ accipe imaginez trinitatis ex aia nr̃a vel i mẽte nisi p hoc q̃ aligd ẽ i memozia ex quo exp̃mit̃ aliud. tũc arguo sic. si in mẽte est aligd exp̃mens vbũ oz q̃ bs sit p aligd itrinsecũ siue exñs i memozia: sz nõ ẽ exp̃mẽs vbũ nisi memozia hñs obm mẽti p̃s itrase. alias nõ erit exp̃mẽs. g̃ cũ obz nõ sit i memozia gdatiue ꝛ realr: nec fãtasia necio erit p̃s p spez̃ itelligibilẽ.

¶ Si obycias q̃ nũq; plalitas ẽ ponẽda nisi pp necitatẽ p̃ pby. bs nõ vr̃ necitas: qz obm vr̃ sufficiẽter p̃s i fanta. ¶ Rño necitas est sp dignificare nãz nobilẽ qñ nõ pz aligd manifeste repugnãs: mõ magna vilificatio nãe vt itellectiue vr̃ eẽ q̃ nõ possit bre obz sibi p̃s i se absq; p̃tia mẽdicata a potẽtys iferiozib⁹ cũ qb⁹ ↄtingẽter cõiũgit̃ i rõne poc: ꝛ tñ q̃ potẽtie iferiozes bs possint bre. Si ẽt itellcũs possit bre obm sibi p̃s i poa iferiozi: nõ tñ sũma p̃tialitate possibili pcedere actum itelligẽdi: ꝛ sicut alys potẽtys cognitis: ita multo magis isti oz ↄcedi obz eẽ sũme p̃s q̃tũ põt añ actũ cognitiuũ. ꝛ bs nullo? salua tur nisi i spẽ itelligibili: nõ ẽt ponit̃ pfectio sũma possibilis poc cognitiue nisi ponat̃ eã posse saluare spẽm itelligibilẽ post actũ: ꝛ ita bre obm suũ p̃s ↄseruatũ sine actu: qz hoc ↄcedit̃ sensitiue: ꝛ pfectio ẽ in potentia cognitiua nõ depẽdere ab aliq̃ i cognitõe sua: sz q̃ bẽat obm p̃s sibi sine depẽdẽtia ad aliã potẽtiã.

¶ Ad p̃mũ argumtũ i oppositũ p̃ncipale ꝛc̃.

In tertia di. p̃mi sen. q. de vestigio. In q̃ q̃rit̃. vtz in oi creatura sit vestigiũ trinitatis statiz post duos articlos recitatos de mẽte bti Tho. in p̃no vbi dr̃. Quãtũ ad p̃m dr̃. Immediate post illa vba fz aliquã rõnem cõez sibi ꝛ alys. solz a multis poni in tex. doctoris vna additio q̃ nullo ẽ de textu. s. Dicet̃ q̃ sic sicut mõ sol ẽ vle: lz ipole sit eẽ plres soles: ꝛ scia q̃ ẽ de sole ẽ ō ipo sub rõne vlis nõ de bs sole: ꝛ ita spes itelligibil repzesentat vle: nõ ãt bs lz vle nõ possz eẽ nisi i hoc. Cõtra si respcũ alicuiꝰ iquãtũ ẽ hoc vestigiũ nõ est imago br̃ ppositũ. ꝛ bs posito q̃ p q̃zcũq; poam ab bs nihil abstrahi possit: sed bs posito adhuc possz repñtare totũ hoc vt bs. aut pte bꝰ vt bꝰ. ¶ Jtẽ si ptes aialiũ diuersoz spẽ q̃ ipzimũt i molle cedẽs essent sile i q̃titate ꝛ figura: vestigiũ nõ duceret in cognitiõez sub rõne spẽi: sed tm̃ sub rõne generis. Similr si in eadẽ spẽ essent partes dissimiles in q̃titate ꝛ figura vestigiũ duceret in cognitõez idiuidui vt hoc. lz nõ totius: vt repñtati totaliter. g̃ accñtalis differentia ẽ spẽs vel nõ species. Et durat ysq; ad illaz partez textus.

¶ Quantum igit hoc dico q̄ vestigiū ꝛc.

In eadem distinctõe ꝛ ea.q. In 2°articu. qui incipit. Quãtum ḡ ad 2m articulũ: vbi doctor assignat rõnem vestigy. Aduertẽdum q̄ post auctẽ sapiẽ. xi. nullo mõ dz poni auctas Augu. sup Geñ. lib. 4°. Mẽsura omni rei modũ p̄figit. Numerus omni rei speciẽ p̄bz, ꝛ põdus ad getẽ ac stabilitatẽ trahit. Et post. fateamur ḡ dciñ eẽ oĩa ĩ mẽsura ꝛ nũero ꝛ põdere dispositã: tanc̄ dciñ esset: ita disposita vt hẽrent ꝓprias mensuras suas ꝛ ꝓprios nũeros ꝛ ꝓpriũ põdus q̄ in eis ꝑ sui cuiusc̄ generis mutabilitate mutarent augmentis ꝛ dimĩnutiõibus multitudine ꝛ paucitate leuitate ꝛ grauitate: qz ꝑm quosdã nõ est de textu.

Item in eadem dis. ꝛ in qõne de imagie: que incipit. vtz in parte ĩtellectiua ꝓprie sumpta sit memoria ꝓprie immediate. añc̄ doctor ponat decisionẽ questiõis: que decisio ĩcipit. In ista qõne negat. ꝛ post illa verba textus. ergo in ĩtellectu est ponere spẽm ĩtelligibilẽ. ponit ab aliqbus vna declaratio que ĩcipit. Aliter deducit argumẽtũ p̄cedẽs sic: quia al'r se bz ĩtellcũs qñ est in potẽtia essentiali ante adisceret. ꝛ aliter quãdo se bz in potẽtia accñtali ante intelligere. oẽm aũt se nõ bz aliter: sed eodẽ modo ĩtellectus. igitur se bz aliter per hoc q̄ est mutatus: sed omnis mutatio terminat ad aliquã formam. ergo aliqua forma p̄cedit actum intellectiõis. istam nõ voco nisi spẽm. ꝛ a multis non reputat de textu.

Item in eadem distin. ꝛ ĩ eadẽ. q. de imagie. In fine illi⁹ opionis quã recitat doctor. In ista questiõe negat spẽs sũt multi modi dicẽdi; immediate post illa verba. potentia perficit ꝑm actũ istuz qui est apprehẽdere multi ponũt. Illud autez ad qõ aliquid est p̄mo ꝛ per se in potẽtia illud recipit ab agente proportionabili. virtus cognitiua est in potentia per se: ꝛ primo respcũ ꝓprie cognitionis. ergo ab obiecto ꝓportiõato recipit cognitionẽ ꝛ nõ spẽm. Et existimat a multis non esse de textu.

Aduertendum etiam q̄ in eadem distinctione ꝛ eadez questione prealle gata in improbatiõe predicte opionis. Que improbatio incipit. Contra istam opinionem arguo sic. Statim post deductionem prime rationis contra illam opinionem anteq̄z ponat euasiõem quãdã q̄ incipit. Respondet q̄ eadẽ spẽs sub alio ꝛ alio. Aliqui volũt ponere vnã aliaz deductionẽ rõnis que ĩcipit. vl' põt sic formari rõ. eadẽ spẽs ꝛ eiusdẽ rõnis nõ est ꝑ se repñtatiua obiecti sub oppositis rõnib⁹ repñtabilis: rõ singularis ꝛ rõ vl'is sũt opposite rõnes in cognoscibili ꝛ representabili. ergo nulla eadem spẽs ꝛ vni⁹ rõnis põt esse repsentatiua alicui⁹ obiecti sub rõne vl'is ꝛ singularis. Spẽs in fantasmate representat singulare sub rõne singularis. ḡ nõ põt representare sub rõne vl'is idẽ obiectũ. maior ꝓbat. qz species sub illa rõne repñtat obiectũ qua mensurat ab obiecto. sed idẽ nõ põt mensurari duab⁹ mensuris oppositis nec econuerso. tũc. n. idem bis diceret ꝑm phi. 5°. metha. ergo eadẽ species non põt repñtare duo obiecta opposita: nec idẽ sub diuersis rõnib⁹ obiectiuis oppositis. Rñdetur quo ad repñtationẽ: ꝛ nõ est de textu.

T. c. 20.

Etiam ĩ eadem distinctõe. ꝛ eadẽ qõne in illa euasiõe p̄recitata queĩcipit. Respõdet q̄ eadẽ species sub alio ꝛ alio lumĩe. Aliqui volunt post illa ẏba. In lumine noctis sub rõne lucẽtiũ ponere ĩ textu obiectũ itelligẽtis ĩ orgno determiato. ꝛ sic intellectio licet nõ recipiat ĩ orgno: tñ determinabitur ad orgnũ ĩ quo p̄cise est obiectũ vt obiectũ: ꝛ nõ dz poni. qz non est ad propositum.

Sciendum ẽt q̄ in eadẽ distinctione ꝛ eadez qõne statim q̄ doctor recitauit predictã euasionẽ que ĩcipit. Respondet q̄ eadẽ ꝛc. Improbat illã: ꝛ illa improbatio ĩcipit. Contra repñtatiuum prius nãliter ꝛc. ĩmediate post illa verba posita in illa improbatiõe. s. nec põt representare idem sub alia ꝛ alia rõne representabilis. Aliqui correctores posuerũt ĩ textu vel forma sic: rõnem lumẽ nõ repñtat. qz lumen ĩ medio est eiusdẽ rõnis siue videã albũ siue videã nigz: q̄ distinguit essential'r repñtatiuũ a repñtatiuo: altera ẽ tñ spẽs ꝛ repñtatiuũ albi ꝛ nigri. ꝛ p̄ ꝓsequens distinctio luminis nõ cãt distinctã rõnem repñtandi vel repñtati: sed manente eadẽ nã repñtatiui semp repñtat idẽ repñtabile. ꝛ eiusdẽ rõnis: nõ est ḡ sub diuersis rõnib⁹. ¶ Cõfirmat rõ. qz repñtatiuũ ĩ lumĩe pfectiozi nõ repsentat aliud: sed repñtat idẽ: clarius tñ ĩ lumine solis q̄z lune. ḡ licet species ĩ orgno fantastico ĩ lumĩe ĩtellect⁹ agentis clarius repñtet singulare: vt ĩtellect⁹ possit melius illõ itelligere q̄ ĩ lumĩe ꝓpo. s. fantasmate. nunc̄ tñ repñtabit obiectũ vl'e sub rõne vl'i ꝑ quodcũc̄ lumẽ. Exẽpluz eoz de nocte lucẽtib⁹ non valet: sed ꝓcludit oppositum. Naz quero an eodẽ repñtatiuo repñtat illa diuersimode de die ꝛ de nocte: an alio ꝛ alio repsentatiuo. nõ eodẽ. qz illa tũc representaret ĩ de die sicut de nocte. qz repñtatiuũ prius est aligd in se q̄ ĩ tali vel tali lumine repñtet. si ĩ alio ꝛ alio repñtatiuo repñtãt diuersa ĩ nocte lucẽtib⁹ bĩ ꝓpositũ siue idẽ sit lumẽ siue diuersuz. Alĳ libri ĩ bñt hãc additionẽ: sed statim post p̄dicta ẏba sub alia ꝛ alia rõne repñtabilis bñt sic. Confirmatur. qz lumẽ non repñtat: ꝛ durat vtrunc̄ vsc̄ ad illud nec valet ꝛc.

Item in eadem qõne ĩ eadẽ improbatõe opinionis p̄recitate. statim post secũdã rõnẽ improbatiõis q̄ incipit. 2° ad istud primum membrũ arguo. Cui⁹ rõnis vltima verba sũt. non põt representare obiectũ sub alia ratione repñtabilis. Aliqui volunt ponere. Itẽ q̄re nõ põt in imaginatiua esse actio respectu obiecti actu vl'is: si põt eẽ ibi spẽs respectu tal' obiecti cũ actus sit q̄dã species. ꝛ non est in textu.

Preterea in eadem distinctione ꝛ eadẽ qõne. In decisiõe q̄stiõis ꝑm mẽtẽ scoti: q̄ decisio ĩcipit. Ad qõnẽ ergo dico q̄ est necesse ponere in intellectu speciẽ. Anteq̄z ponat ĩtẽtio Augu. q̄ ĩcipit. Expssius est tñ ad istud. statim post ista ẏba. s. nihil. n. eẽ ibi repñtans itelligibile nisi fantasma tãtũ ꝑm põnem istã. Aliqui volũt ponere. Itẽ Arist. 8°. phy. ponit q̄ acqsita scia reducit ĩtellcũs de potentia eẽntiali ad accñtalem: q̄ro qd itelligat p̄ sciam. nõ bituz sequẽtẽ actũ: qa qñ ĩtellcũs egit nõ fuit in potẽtia essentiali. manifestũ est igit q̄ formã p̄edẽtẽ actũ. ḡ spẽz itelligibilẽ. ꝓbatio. tũ qz fantasma nõ reducit ĩtellcñ ŏ potentia essentiali ad potẽtiã accñtalez: qa tũc oĩs illa scia q̄ dr̄ habitus gditatis ꝑmi obiecti esset in fantasia. ḡ ibi esset oĩs bitus de eodẽ: qz ꝑm phy. 9. metaph. idez bitus ĩtellcũs ꝛ scia ꝛ multis. appz nõ esse de textu. T. c. 2.

Preterea in eadez qõne post completam decisionem doctor statiz post illa verba. sicut arguitur ex verbis eius: ꝛ anteq̄z ponatur respõsio ad argumẽtũ p̄ncipale in opp^m. Que responsio ĩcipit. Ad ꝑmum argumentum p̄ncipale. Alĳ textus antiqui habẽt vnam additionem. s. Et ꝛfirmat hoc: qz habitus sciẽtie per quem reducit intellcũs de potẽtia essentiali ad accidẽtalem respcũ actuum de quibus loquitur pñus. scõ de anima. ꝛ 8°. phy si. precedit actum itelligẽdi: sed scientia que est habitus sequit actus: quia eis generat. vnde illa scientia prima est species quedam ꝛ habitus: qz nata radicari ꝛ firmari in intellectu: nõ tamen T. c. 2. 55 T. c.

omnis habitus est species. Et scom istos nō videt aligs habitus ponēdus in itellectu: sz tm̄ in virtute fantastica qz scom quēcūqz modū est obz in aliq̄ potētia: scoz eundem modū sunt oia q̄ vtualr ꝯtinent in obo. Igit̄ si obz vle nō sit p suū repñtatiuū in itellectu: sz in vtute fantastica: oia explicanda z explicabilia de illo obo erunt ibidez. z ita nō erit nisi habitus fantasticus maxime si fantasmata ordinate cōcurrāt. Et erit explicās omnes vitates scibiles de illo obo. et ois scia erit ibi fundamentalr z pfectio eius nō erit pfectio itellectus: qō est cōtra phi. z cuz illa spēs fantastica vtualr cōtineat actū itell's: segt̄ q̄ act⁹ ille erit in fantasmate. Nec mltis vr̄ eē de textu.

Et in eadem qōne vbi doctor respondet ad auctoritatē Aug. Que auctoritas videt̄ negare spēz. Et rñsio icipit. Qō adducit̄ de Aug. In fine rñsionis sunt ista verba. aī. sic. in corde meo dico q̄ scio. Aliqui textus habēt. Itē. i5. de trini. z7. vel. 8z. Qñ logtur de luce in qua videt̄ vera ipsa ingt ostendit verbuz vez eē in te qñ de scia tua gignit̄. i. qñ qō scimus dicim⁹. hec ille. Et sil'r iudicāt scotiste nō esse de textu.

Item in tertia distinctiōe. p̄mi sniaz post qōnē p̄dcām. In q̄ q̄rebat̄. Utrū in pte itellectiua p̄pe sumpta sit memoria. Ab aligbus ponunt̄ alie due qōnes imediate sequentes illam Quarū p̄ma est. Utrū memoria itellectiua sit ꝺseruatiua speciei itelligibilis cessante actu itelligendi: videt̄ q̄ nō: qz si conseruaret vnaz spēm: pari rōne z aliaz spēm alteri⁹ obi: z sic multas simul. ꝺñs est falsum. g̃ z añs. ꝓbō falsitatis ꝺñtis: qz nō est nisi q̄daz cōfiguratio itelligibilis in itellectu: sz in corporalibus est ipossibile idez corpus figurari diuersis figuris. g̃ silr impossibile est itellectuz simul sic cōfigurari diuersis obis p diuersas spēs: z hec est rō Algaçelis. Scōo sic. ois qualitas disponēs itell'm ad opandu vel ad opationē z mansiua in eo est habit⁹ itellectualis: sz spēs est qualitas q̄dam disponēs itell'm ad opationem mansiuaz. igit̄ si mansiua post actuz itelligēdi segtur q̄ essz habitus itellectiu⁹: sz hoc est falsuz: qz spēs itelligibilis p̄cedit actuz nāl'r. et hitus sequit̄. nā generat̄ ex actibus. g̃ z̄c. ¶ Cōtra. itellectus est in potētia accidentali non nisi quando bz spēm itelligibilez patet. ex philosopho 3⁹ de anima. z 8⁹ physi. ¶ Dic est vna opinio que ponit̄ Auicē. 6. nāliū. pte 5ª. c⁹. 6⁹. vl. 7. q̄ ipe senserit spēm itelligibilem nō habere esse mansiuum in anima post actualem cōsiderationez. z dicunt ipm hoc ꝓbare per hoc q̄ in organo sensus: qz non est virtus cognitiua potest esse species repzesentatiua obiecti hoc est: qz organum nō est natum cognoscere obm sensualiter z̄c. sz in itellectu ex quo est virtus nāliter cognitiua nō erit aliqua species repzesentans obm: nisi ipsuz obiectum sit ibi itellectualr z̄m actualem considerationē vel itellectionem. hanc rōnem dicunt ipsuz innuere. c⁹ 5⁹ post medium cum dicit. impossibile est formaz esse in anima in effectu perfecte z non intelligi ab ea in effectu perfecte. ¶ Dicunt ḡdam q̄ hec opinio fuit Auicen. q̄ nulla species manet in parte itellectiua post actum itelligendi: quod videt̄: qz 6⁹ nāliuz parte 5ª. c⁹. 6⁹ dic̄ q̄ in organo sensus cōseruat̄ species post recessum sensibilis: z hoc solum: qz organum non est natum cognoscere obiectum: sed itellectus non est potentia organica: z ideo de se est dispositus ad recipiēdum: nō autem ad conseruandum: qz in ipso non potest fieri talis impzessio aliqua: sz tantum itellectualis immutatio. ¶ Modus suus ē q̄ posuit ordinem in itelligentys z dixit vltimā itelligentiam influere spēm in intellectum nr̄m. ita q̄ sicut plato posuit q̄ per cōuersionez itellectus nostri ad ideam alicuius rei habeamus sciam alicuius rei, ita Auicē. posuit q̄ per cōuersionem itellectus nostri ad illam itelligentiam natural'r influentez habemus notitiam z sciam rei quā ad sensum eramus dispositi cogitare. ¶ Qz si cōtra eum tunc diceret̄ q̄ ꝺm hoc nunqz haberemus habituz scie ex quo species non manebant in itellectu nostro: nisi in actuali cōsideratione: qō tantum erat in actuali cōuersione ad illam itelligentiaz. ¶ Rñdebat ꝺm q̄ sibi imponit̄ qō ex frequenti conuersione ad illam itelligentiam generat̄ quedaz habilitas in homine que habitus potest dici: per quā erat facilis z habilis ad se cōuertendum. z per ꝺñs ad actum cōsiderandi ꝺm sciam. ¶ An hoc senserit Auice. an nō: non curo: tamē possz bene excusari. nam ipse dic̄ ibidem. cap⁹. 6⁹ q̄ aliquis de questione sibi ꝓposita potest habere certitudinem q̄ scit eā soluere: z tamē nō bz in ꝓmptu solonez: qō nō essz nisi apō se haberet spēm intelligibilē. ¶ Item cap⁹. 5⁹. vult q̄ singularia non faciunt aliquā diuersitatem ad itelligendū vnde vult q̄ fcā abstractiōe quiditatis ab vno singulari non opz q̄ fiat ab alio eiusdem speciei ꝺcurrentibus. z ipse expzesse ibi ponit abstractionem speciei a singulari. ¶ Item parte 4ª. cap⁹. p̄. dic̄ q̄ thesaurus intellectus est memoria: qō nihil est dictu nisi species ibi conseruarent̄. z 5⁹ meta. dic̄. q̄ species in itellectu respcū itell's ē singularis: sub respcū obi est vniuersalis. ¶ Qui g̃ vellet saluare Auicē. diceret z videt̄ esse eius itentio q̄ duplex est species in intellectu. vna que abstrahit̄ a sensibilibus: z hec manet actu itellectus trāseunte. alia que habet̄ ex influxu itelligentie ad quā ꝺuertit. z hec nō manet actu itellectus nō manēte: nec est necesse q̄ maneat illa: qz semper itelligentia illa naturalr influit species in itellectum sibi cōuersum per modum quo aliqui dicunt itellectum separatum itelligere: sed per influxum speciez a deo non ab itelligentia. ¶ Cōtra illam opinionē: que diceret q̄ non manent species sic̄ imponit̄ Auicen. arguo sic. itellectus habens habitum scientie: z non considerans actu est in potentia accidentali. ex scōo de aia. T.c.z.ſ. z.ſſ. sed suppositā hypothesi non considerans actu est in potentia essentiali respcū illius z vocat̄ potentia essentialis quādo ad hoc q̄ exeat in actu necessario pzeexigit̄ q̄ acquirat aliquaz formam per quā exeat in actū. ¶ Secundo sic. nihil pzecedens actionē magis requirit actionem coexistentem q̄z ꝓncipiuz illius actionis ex quo est pzius actione sic̄ z ꝓncipium agendi: sed ꝓncipiuz agendi non necessario requirit coexistentiam actionis: quia omnia ꝓncipia naturalium possunt impediri ab actionibus suis: vt ꝓpter indispositionem subi instrumenti vel organi z tamē stabunt ꝓncipia. g̃ cum species sit naturaliter ꝓz actione itelligendi: vt pz ex predictis non coexigit existentiam actionis: z sic transeunte vel non existente actu itellectiōis manebit species itelligibilis. ¶ Tertio sic. ꝓus in natura potest esse sine posteriozi nisi in ꝓri sit necessitas respcū posteriozis vt est in subo respectu ꝓpzy accidentis: sed species est ꝓz actu itelligendi z nō fac̄ necessitatem respcū actus itelligendi: tum quia itellectio est voluntaria per participationem: quia intelligimus: cum volumus. 3⁹ de anima. tuz quia non obstante q̄ intellectus habeat speciem itelligibilez: potest impediri ab actione: sicut dcm̄ est. ergo z̄c. ¶ Quarto sic. qō est perfectionis in iferiozi est eminētius in supiozi eiusdem rōnis z generis: sed transeunte actu imaginationis siue sensitiue partis retinere species est perfectionis. ergo eminentius hoc erit in parte itellectiua. est enim itellectiua eiusdem generis cum sensitiua pzo tanto: qz cognitiua sic̄ sensitiua eminentiozr: tamē minoz ꝓbatur. nā in quolibz perfectionis ē q̄to minus indiget aliquo extrinseco in sua operatione: sed ceteris paribus retinēdo

ſpecies ſenſus minus idiget extrinſecis in operationez ſuaz. ḡ hoc eſt perfectōis in eo. ꝓbatur etiam ex alio: qz omne illud qō arguit idependentiaz eſt perfectiōis: ſed habere ſpēm z nō ituēri vel actu itelligere arguit q̄ itellectus nō dependet ab actu itelligendi. ḡ ꝛc. ¶ Alīq adducunt vnā rōnem ad ꝓpoſitum que magl congruētia eſt q̄z rō. z eſt talis. vniuſcuiuſq; permanētia attendit penes nobilitatez vel ex parte nobilitatis illius qō recipit ſiue recipientis. nam omne quod recipit: recipit per modum rei recipientis: nō per modum rei recepte. cum igitur ſpecies ſit res nobilis z recipiat in itellectu q eſt icorruptibilis. ḡ ipſa manebit actu non manente. ¶ Reſpō deo. nō valet. naz actus eſt res nobilioz q̄z ſpecies z recipitur in itellectu. ergo manet in intellectu nō manente

Ad qōnem (non ſequitur.

igit dōm: q̄ manēt ſpēs in memoria actu itelligendi nō manente. cuiꝰ rō eſt: qz vt habetur 3º de anima. itellectus in q̄ntuz itellectus poteſt eſſe ſapiēs de ſe: ſed de ſe nullo modo eſſz ſapiēs de aliquo obiecto niſi q̄tum eſſet ſibi preſens in rōne cognoſcibilis: ſz hoc nō cōtingit niſi per ſpēm itelligibilē. ḡ. ¶ Sz tūc reſtat vna difficultas: cuz exquo hz ſpēm in qua relucet obm: quare in actu itelligendi opz itellectuz conuerti ad fantaſmata: z q̄ oporteat cōuerti dic philoſophus 3º de aia. dic eni q̄ quicquid itelligimus neceſſe eſt ſimul fantaſmata ſpeculari. hoc etiaz oſtendunt experiētia. alias leſo orgāno fantaſie poſſet eſſe itellectus in actu recto intelligendi exquo ſpecies habuiſſz. cuius ꝛriū videmus. ¶ Ad hoc reſpondēt gdam q̄ ꝑ tanto opz fieri cōuerſionem ad fantaſmata: qz ꝓpriū obm itellectus coniūcti eſt quiditas rei mālis. que nō eſt niſi in hoc ſingulari vel in illo. ideo nō cognoſcitur perfecte niſi exñs in hoc vel in illo particulari vel ſingulari. ſingulariū aūt ē fantaſma: z ideo oz q̄ ad hoc q̄ itellectus itelligat obm ſuū q̄ cōuertat ſe ad fantaſma: vt ſpeculet nām vlem exñtē in particulari. ¶ Sz hec rō nulla eſt: qz aut cognouit ꝓmo ſingulare: vel vle: nō ſingulare: qz tm̄ cognouit ſingulare ꝑ reflexionē ꝑm eos. ſi vle. tūc arguo ſic. nūq̄z ꝑz totam ſuā idifferētiā pōt vle cognoſci in iferioꝛi: nec tanq̄z in obo nec tāq̄z in repñtatiuo. ¶ P̄. Dato q̄ verū eēt q̄ gditas rei mālis eēt ꝓpriū obm itellectus ꝯiuncti: qō tamē falſum eſt: vt ſupra eſt oſtēſuz. tamē rō ſua non eſt vera. nam ꝑm ſuam rōnem angelus cuz cognoſcat ꝑfecte gditatem rei mālis: opz q̄ ipſam aſpiciat in fantaſmate. qō eſt falſuz. ¶ P̄. Species angeli ſiue gditas angelica nō minus exiſtit i ſuppoſito ſue ſpēi q̄z gditas rei mālis in idiuiduo eius. ſi ḡ angelus nō abſtrahit nullo: itelligit gditatem ſue ſpēi ſub rōne vlis. ſz ḡ gditas non exiſtat niſi in ſuppoſito vl ſingulari: poteſt tamē itelligi ab itellectu nō itelligēdo q̄ exiſtat in eo: z ſic falſuz eſt: qō aſſumit. ſ. q̄ nō poſſit itelligi gditas niſi vt exñs i ſingulari itelligat: nō eni eſt de rōne gditatis vt gditas eſt q̄ in ſingulari exiſtat non niſi in eo exiſtat realr. ¶ Jō dicendū: q̄ duplex eſt neceſſitas cōuerſionis itellectus ad fantaſmata. vna eſt ꝯformitas actionū potentie itellectiue z fantaſie: qz gcgd itelligimus in vli illud idem fantaſiamur i ſuo ſingulari: z ſimlr nēcio: ex quo accidit q̄ ipedita operatiōe fantaſie ipedit itellectus: ſic ſimul operatio ſenſus cōis z particularis: z ipedita operatione ſenſus particlaris: ipeditur opō ſenſus cōis. ¶ Quo ad cām ſcōam vel neceſſitantem eſt itelligēdum q̄ ſpecies itelligibilis abſtrahit a fantaſmate: vt actu ꝑ ipſum fantaſiatur obm particulare fantaſia. anteq̄z igit itellectus habeat ſpēm nēcio opz ipſum cōuerti ad fantaſmata: ſic ꝓpriū paſſiuum cōuertit ad ſuuz ꝓpriuz actiuū a quo ſimul z ab itellectu agēte recipit ſpēm itelligibilem: z ſi eā hz recipit itēſionem actus: qz clarius videt obm. ſtante eni volūtate ad hoc z fantaſia nō fatigata quāto ipſa eſt magis in actu ordinato itellectus itēſius videt obm ſuum ꝓpriū. ¶ Sed dices. ſi actus eſt intenſior quanto plꝰ fantaſia eſt i actu. ḡ videt q̄ nō habeat terminū. cuius falſitas pz in ꝓma. ¶ Dōm q̄ gñaliter in his que ſuſcipiunt magis z minus: ſic in habētibus glibet actus auget hītum vel ſaltem ille actus ỽtualius cōtinet ipm generatum. vñ aquā calam nō facit calidioꝛē modicus ignis vel modicus caloꝛ: puta tepidum: puta caloꝛ q̄ virtute eſt talis. ſi autez fozme tales habēt terminū nō amplius illi actus itendūt hītum: ita eſt in ꝓpoſito. ¶ Ad argumētū ꝓmuz dōm: q̄ ſunt ibi plures ſiī. ¶ Ad ꝓbōnem dōm: q̄ ꝑm philoſophuz 7º metaph̄. z cōmētatorē ea que oppōnem habēt in re nō habēt opp. in mēte. naz ſpēs cōtrarioꝝ ſimul ſunt in anima. cū tamē ꝛria ſimul eſſe nō poſſint in eodez ſubo poſſunt tamē aliqualr eſſe idem in eſſe cognito. nam ynum eſt rō cognoſcēdi alterum: ſic rectuz eſt index ſui z obliqui. ꝓmo de aīa. ¶ Ad ſcōm dicitur. q̄ illa ſpēs dr̄ z eſt habitus. non tamē eiusdem rōnis cum illo q̄ per actus acquiritur. nam ex actibus non acquiritur niſi habilitas ad actus conſimiles. nunq̄z tamen per illam habilitatem fit obiectum in itellectu preſens. per habitum autez qui eſt ſpecies fit pñs. T. 36

¶ Secunda queſtio eſt iſta que ſequitur.

Queritur vtz i itellū nr̄o ſit noticia genita vel ꝓducta. arguo q̄ ñ. actōis ñ ē actō vt terminꝰ. nec paſſiōis ē paſſio. 5º phy. ſz noticia ē actio vl paſſio. ḡ ipſa nō eſt genita vel ꝓducta: qz hoc eſſet alia paſſione vel actiōe: z ita eſſet terminus actionis vel paſſionis: miozez ꝓbo ſic. noticia eſt actus ſecūdus: ſed omnis actus ſecūdus eſt actio vel paſſio. ḡ. Secūdo ſic. nullus entiuz conſiſtit preciſe in fieri z ſucceſſione niſi ſit actio vel paſſio. noticia nō eſt permanētium. ḡ ꝛc. Tertio ſic. philoſophus 9º metaph̄. diſtinguit actionē imanentem z trāſeuntē: ſed noticia eſt operatio imanens. ḡ eſt actio qz cōtinetur ſub vna ſpecie actionis. ſ. imanētis. ¶ Secundo ſic ad ꝑncipale. Augu. 4º ſuper Heñ. cap. 8º dicit. q̄ aer preſente lumie nō eſt factus lucidus: ſed fit: qz ſi factus eſſet lucidus z nō fieret. abſente coꝛpoꝛe lumino ſo maneret lucidus. ex his habeo q̄ illud qō factum eſt itranee z de ſe manet: ſed illa noticia nō manet. ḡ nō eſt facta nec eſt genita. ¶ Tertio ſic. philoſophus 7º meta. ꝓbat q̄ fozme nō eſt generatio. ſed tātum compoſiti: ſz noticia nō dic compoſitum ſed tātum fozmam. ergo ꝛc. ¶ Cōtra. Augu. 9º de trini. caꝰ iz. vel 3º. Liqde tenendū eſt q̄ omnino res quācunq̄z cognoſcimus cōgenerat in nobis noticiam ſui. ab vtroq̄z eni noticia paritur z a cognoſcēte z a cognito z aliq̄tulum ifra partum mētis antecedit appetitus quidam quo id quod noſſe volumus querendo z inueniendo naſcitur proles noticia ipſa. T. 27

Hic ſunt tres breues qōnes. pº. cuiuſmodi entitas ſit itellīo z volitio z hꝫ opōnes imanentes. ¶ Ubi itelligēdū q̄ vt ex diuiſiōe entis pz: nō ſunt ſube: qz itellectio adeſt z abeſt preter ſubi coꝛruptionez: nec q̄titas: qz nō eſt niſi in coꝛpoꝛibus vel i pluribꝰ realiter diſtictis vt numerus: nec ſunt habitus: nec poſitio nec qñ: nec vbi: qz ꝑ dicūt hītudinez ad coꝛpoꝛa vel ſunt paſſiones coꝛpoꝛaliuz: nec aligd alioꝛuz vt actio: vel paſſo: aut relatio. ergo qualitas. quod autem dico de itellectiōe ꝑ idē dico de volitiōe viſiōe auditiōe: z ſic de alys operatiōibus imanētibus. ¶ Et ꝓmo ꝓbo. q̄ nō ſit relatio nec actio nec paſſio. qz operatio imanens eſt vltima ꝑfectio nāe abſolute operātis: ſed nulla relatio actio vl paſſio z hꝫ. ḡ ꝛc. tamē bñ pōt iporꝛtare reſonez. miꝰ pz. q̄. ſ. vltima ꝑfectio nature nō ſit reſo. reſo eni perfectio

nem nō ipoꝛtat iq̄tum hꝫ:ꝛ qꝫ vltima perfectio eſſet re
latio repugnātiaꝫ ſcludit:nec eſt actio:qꝛ actio nō perfi
cit agentē ſed paſſum. ¶ P. Actiōis eſt aliqualis termi
nus realis.hic aūt p̄ter ītellectionez nō eſt aliqualis ter
minus:nec eſt paſſio:qꝛ iā tūc eēt vltima pfectio:q̄re ⁊c̄.
¶ Scō ꝓbo ſpāliter de quolz.p̄mo qꝫ ītellectio nō ſit
relō ſic.Augu.7°de tri.cap°p̄.oīs eēntia que relatiue dī
eſt aliqd excepto eo qō relatiue dicī ⁊c̄. Sed ītellectio
ſubeſt relōni:qꝛ dī relatiue ad obm:ſic̄ enī ſcia refertur
ad ſcibile vt mēſuratum ad mēſuram.5°metaph̄.ita et
ītellectio.g̃ fꝫ rē ⁊ abſolutū ſuū ſiue poſitiuū ſuū nō eſt
relō. Oꝛ aūt nō fit actio vel paſſio ꝓbo ſic.actio ⁊ paſſio
ſunt alicuius termini accipientis eſſe per ipſas:ſz opera
tiones īmanētes ſunt vltimi termini q̄bus nihil accipit
eſſe.non aīa nec obm:nec enī obm accipit eſſe per ipſas.
¶ Oꝛ ſi dicas.qꝫ cum per actus habitus gnāntur: bitus
eſt terminus dictarū operationū:ꝛ ſic ſunt actio vel paſ
ſio. ¶ Dōm:qꝫ dicta reſponſio magis eſt ad oppo^m.naz
qō nō eſt forma actiua nō eſt p̄ncipiū formale īducendi
aliquā formam:ſed per operatiōes īmanētes īducī hā
bitus q̄ eſt aliqua forma.g̃ operatōes īmanētes nō ſunt
relatio actio vel paſſio.actus g̃ qꝛ virtualr continent ha
bitum ipm gnānt ⁊ ītendunt. ¶ Ad argumētū tamē lz
ſit ad oppo^m dōm:qꝫ actio illa que ꝓpe eſt ad terminuz
nō poteſt ītelligi ſine termino: ſz opatōes hꝫ poſſunt in
telligi ſine habitu ⁊ eſſe:vt pz in habentibus bitum īten
ſiſſimuz vt in bonis.g̃ ꝓprie nō dī terminus quaſi ītrin
ſecus:ſed quaſi ōñs ⁊ accñtalis. Luz g̃ hꝫ opatōes aliqd
ſint.ꝛ ꝓbatū eſt qꝫ nō ſūt ſuba nec relō nec actio aut paſ
ſio neq; q̄ſtitas vel aliqd extrinſecus aduenientiū:relin
quīt qꝫ ſint in genere q̄litatis.ꝛ cōſtat qꝫ nō ſunt in 3^a vl
4ª ſpecie:qꝛ talia ſolum ſunt coꝛpoꝛalia:nec in 2^a:qꝛ illa
ſunt nālis potentia vel īpotentia. Sunt g̃ in p̄ma in qua
credo eſt oīs pfectio ſubſtantie ſpūalis:que nō eſt deus:
vel que nō eſt de eius ſuba.g̃ q̄litates. ¶ Scōa queſtio
eſt. an ad hꝫ opationes ſit aliqua per ſe mutatio.ꝛ eſt di
cendum breuiter qꝫ ſic.qō pz .nā fm philoſophū 6°phy.
mutarī eſt alr ſe brē nunc q̄z p̄us:ſz ītellectus actu ītelli
gens ſe hz alr nūc q̄z p̄us.g̃ vere eſt mutatio per ſe. eſt er
go ꝓprie mutatio ad hꝫ opationes terminat. ¶ Tertia
queſtio eſt. an hꝫ opationuz ſit ꝓductio vel gnātio. vbi
ītelligēduz qꝫ fm ph̄m 7°meta.forma p ſe nō gnātur ſz
compoſitū tam in gnōne ſubali q̄z fm gd. ꝛ ſua rō eſt.qꝛ
omne qō fit.fit ex mā tanq̄z ex eo qō eſt ps ipſius qō fit.
cū igit mā nō ſit pars niſi cōpoſiti gnātio p ſe ſolius erit
cōpoſiti. ¶ P. Gnātio cū ſit via de nō eſſe ad eſſe illi^ p
ſe eſt gnō:cuius per ſe eſt eē.cōpoſiti aūt ſiue ſuppoſiti p
ſe eſt eē.g̃ ⁊c̄. Scōm g̃ ītentionē ph̄i qō per ſe gñatur eſt
diuiſibile in duo.ſ.in mām ⁊ formā. Et ıō dixerūt qdam
qꝫ forma accñtalis hz ſuū potētiale ex quo fit: ꝛ ſuuz fo
male tanq̄z ītrinſeca ſui generis:qō nō videt: qꝛ accñtia
nō habent mām ex qua:ſz in qua:nec eſt ad ītētionē ph̄i
qꝛ ipſe ītelligit qꝫ compoſitū in gnōne p accñs p ſe gene
ratur.cōpoſituz dico ex ſubo ꝛ accidēte:ſic̄ ſua exempla
oſtendunt.ꝛ rō ſua eſt:qō generat ex eo generat qō pre
exiſtebat.g̃ dōz qꝫ ꝛ ſi noticia poſſit eſſe terminus muta
tionis,nō tamē generat nec ꝓducitur: ſz per ſe ītellect^
noſcens vel potius homo noſcens:qꝛ actiones ſunt ſup
poſitoꝝ:q̄re ⁊c̄. ¶ Cōtra hꝫ arguo qꝫ ītellectus noſcens
nō per ſe generat.qꝛ nō eſt ens per ſe:ſz p accidens. g̃ nō
eſt per ſe terminus gnōnis. ¶ Itē notitia eſt p ſe terml
nus ꝓductiōis:qꝛ mutationis.ſz omne tale ꝓducī.g̃ no
ticia ꝓducitur ⁊ generat. ¶ Ad p̄mū dōm:qꝫ ens fꝫ gd
⁊ p accidēs eſt ſimplr per accidēs:ꝛ fꝫ gd.ſic̄ homo moꝛ
tuus ē homo fm gd.ſimplr aūt dī homo moꝛtuus. gnō
g̃ ſimplr eſt in ſubſtātia: fꝫ quid vero in accidentib^9.pri
mo de gnōne.generatio g̃ entis per accidens ⁊ fm quid
eſt generatio ſimplr per accidēs ⁊ fm qd. ¶ Ad 2^m dōz
qō eſt terminus alteratōis eſt ⁊ mutatiōis.terminus āt
alteratiōis eſt forma:ꝛ ſilr mutatiōis:nō tamē ꝓductio
nis.vbi ītelligēduz qꝫ mutatio eſt per ſe mutabilis.alte
ratio alterabilis:ꝛ motus mobilis.illud aūt dī ꝓprie al
terari ⁊ mutari qō de nō tali fit tale:puta:de non albo al
bum.de nō noſcēte noſcēs.forma g̃ qua fit tale ꝓprie eſt
terminus mutationis:nō tamē mutaī:ſed tm̄ mutabile
mutatur. ꝓductio aūt ꝓprie eſt ſolius termini cui per ꝓ
ductionē acquirīt eſſe.cū g̃ forma que eſt mutatiōis ter
minus nō habeat eſſe ꝓprie:ſz ſit illud quo cōpoſituz hz
eſſe:ideo ipſa nō dicī ꝓduci nec eē terminus ꝓductiōis
ſz tm̄ cōpoſitum.ſiue illud cōpoſitum ſit ens per ſe ſiue
per accidēs.ꝛ hꝫ differentia pz.qꝛ de termino vel de for
ma nō dicī qꝫ mutet vel alterēt:ſz eſt terminus muta
tionis tm̄.de termīo aūt gnōnis ⁊ mutationis dicī qꝫ ē
generatus ⁊ ꝓductus ſiue generaī ⁊ ꝓducī. ¶ Ex bis
coꝛrelarie pōt cōcludi qꝫ ītelligere ⁊ velle in deo nō ſunt
actus ꝓductiui:nec per ꝺ̄ns p̄ncipia actuum notionaliū
qui ſunt generare ⁊ ſpirare.ītelligere enīz ⁊ velle in deo
actus opatiui ſunt:q̄bus ipſe beatus q̄ſi perficī. nō aūt
ſūt ꝓductiui:ex quo pz qꝫ nec noticia ſimplex nec amoꝛ
ſimplex ſunt rōnes ꝓductiue:ſine q̄bus pſone ꝓducun
tur:vt qdam dic̄.ꝛ ſuperius eſt ꝛobatuz.vnde ītellige
re ⁊ velle in nobis nō ſunt actiones vel paſſiones:vt dōz
eſt.dicere aūt ſiue intellectionem ꝓducere ⁊ ſpirare ſeu
amoꝛē elicere ſunt actiōes in nobis ⁊ de genere actiōis:
vel quaſi de genere actōis.q̄re ⁊c̄.

Ad argumenta p̄ncipalia. ¶ Ad p̄mū dōz:
qꝫ maioꝛ ē vera:ſz mioꝛ ē fal
ſa.ad euidentiā aūt eius ⁊ argumētoꝝuz q̄bus ipſa mioꝛ
ꝓbaī:ītelligendū qꝫ actio ꝓprie ſumpta tres hz ꝓprieta
tes.vna eſt qꝫ eſt in cōtinuo fieri. eque enī dependet ab
agēte in ſcō ⁊ vltimo iſtanti et in p̄mo:imo in quolibet
q̄ſtum durat. ¶ Scōa ꝓprietas eſt.qꝫ eſt circa aliquem
terminū in quo eſt vt in ſubo:naz actio nō eſt in agente:
ſz in paſſo. ¶ Tertia ꝓprietas eſt.qꝫ eſt circa aliquē ter
minū ad quē terminaī: q̄ eſſe accipit per eaz.idem ītelli
ge de paſſione.opationes g̃ īmanentes aſſimilanī actio
ni ⁊ paſſioni in p̄^a cōditione ⁊ ſcōa.nō aūt in 3ª que eſt cō
pletiua. ¶ Ad argumētuz g̃ p̄mū quo p̄dicta minoꝛ pro
batur.concedo qꝫ eſt actus ſcōs.nego tamē qꝫ oīs actus
ſecūdus ſit actio vel paſſio.imo eſt qualitas. ¶ Ad ſcōz
dōm:qꝫ aſſimilaī in ſcōa ꝺditione:vñ lumen.ꝛ ſi fit etiā
cōtinue:nō tamē eſt actio ſed actionis terminus. ¶ Ad
tertiū dōm:qꝫ diuiſio actionis q̄dam eſt īmanens:q̄daz
trāſiens.vnoꝝ eſt equiuoci ſiue vocis in ſua ſignificata.
Alioꝝ vniuoci ſiue gener] i ſuas ſpēs.ſi enī accipiaī actio
tranſiens ⁊ opatio īmanēs que eſt ītelligere velle vide
re ⁊ hꝫ:ſignificata ſunt vnius vocis tm̄.ſ.actiōis ⁊ nulli^
vniuoci.ſi aūt dicaī actio q̄dam eſt trāſiens q̄dam īma
nens: vt elicitio ītellectiōis que īmanet ſic̄ ⁊ ipſa intelle
ctio:tūc eſt diuiſio vniuoci in ſuas ſpēs. ¶ Ad 2^m p̄nci
pale dōm:qꝫ nō ītendit Aug. negare lumen eſſe vt fieri
ab agēte ⁊ factū eſſe ſimul:ſz non ꝑmanet ſine preſentia
agētis:ſic̄ nec creatura rōnalis cōſeruatur in gra ſine di
uina preſentia:naz ad hoc ipſe eam inducit. ¶ Ad 3^m pz
per predicta in tertia qōne:q̄re ⁊c̄. ¶ Et p̄dicte due qō
nes nō ꝑtinent ad p̄mū ſnīaruz. Qꝛ doctoꝛ tanq̄z imper
tinentes declarat eas in repoꝛtationibus. Ideo nō ſunt
annumerande in p̄mo ſnīarum.

In eadem diſtinctione qōne illa que īcipit. 2°q̄
ro de noticia genita que ſit cā gignēs
vel rō gignendi eam. Poſt p̄mi argumēti deductionem
⁊ poſt illa verba, Et ita ſine obo qō eſt falſum.ponīt ab

aligbus vna additio que icipit. Confirmat rō ex scō de aīa. sensibilis ⁊ sensus est vnus act⁹. puta sonatio et audi tio est idē actus. ḡ a simili motio actiua obi. ⁊ motio pas siua intellectus que est intellectio est idez act⁹. ḡ intellectio est ab obo. Qō extra apud multos nō ponit in textu.

In eadem ēt qōne post deductionē scōi argumē ti in oppo^m ⁊ post illa vba. De plurib⁹ spēbus spāliss^imis nō pōt eē vna scia. ponit a gbusdā. p/
Ca. 9. batur ēt idē per pbz ꝑ etb. vbi vult ꝙ intelligere ē ppria opatio bois ꝺz ꝙ hō. vni⁹ aūt spēi est opatio vna ꝺz spēz. A gbusdaz nō ponit. Tñ dz poni: qz est de textu.

In eadem etiā qōne post deductionē totius opi/ nionis prepositini. Que deductio inci pit. In hac qōne est vna opi. Añq̄ ponat scōaz opionem q̄ est goffredi que opio icipit. ¶ Alia est opio que totali/ ter ⁊c. statī post illa vba vltima ꝙ ipm nec̄io regrat nisi ponēdo. 5. genera cāruz. Quidā ponūt hoc nō eē de tex. Spāl'r ēt illud de excitatiōe nō videt valere. quero eni gd sit excitari. si aligd causare in intellectiua potentia. ḡ obz aligd cāt añq̄ intellectiua de se agat. ḡ intellectiua nō est tota causa ꝑma respectu cuiuslz in se cāti: ꝺz etiā obz si excitare nō sit aligd causare in potētia intellectiua non aliter se habet in se post excitationem q̄ ante: ⁊ ita non magis excitatur nunc q̄ ꝑus.

In eadem ēt qōne ⁊ eodē loco ꝓallegato ante q̄ ponat ꝑdcā opio goff. que icipit. Alia est opio post illō prenotatū. Spāliter etiaz illud de exci tatione. Alig ponūt vnaz additionē longā que sic icipit. Nec tñ rō ꝺcluderet simili mō vt videt ꝺ actionē volū/ tatis. Uñ ad ipsaz rñderi pōt ꝙ qñ alique forme habēt eēntialē ordinez. ita ꝙ vna recipit mediāte altera in eo/ dem sīue sit nā sīue potētia et hoc sīue ab eodez agente sīue ab alio. Dato ēt ꝙ neutra sit rō accipiēdi alterā. nū/ q̄ scōa pōt iduci ab agente in suo receptiuo nisi ꝑma sit ꝑus iducta. Exēplū de volitōe ⁊ delectatiōe ponēdo illa eē diuersa real'r: nunq̄ z^a recipit nisi ꝑus ꝑ^a recipiat. cū tamē scōa bēat cām actiuā nālem ꝓcedētē ēt anteq̄ sit volitio ⁊ in hꝺ ordinatis. negat maior. sil'r de spē intelligi bili ad intellectionē ponēdo spēm intelligibilē nō esse cāz effectiuā nec receptiuā intellectōis. Sil'r de lumie ⁊ si nō sit actiuū neq̄ receptiuū respcū spēi colozis. Aliter dr ꝙ quādocūq̄ aliquā forma recipi in suo potētiali de nec̄i/ tate ꝓexigit aliā formā recipi in suo receptiuo falsa est il la maior. agens pfectū approximatū passo ⁊ nō ipeditus pōt agere. intelligēdo de potētia ꝓxima. Et ꝟ sīue recepti uū forme ꝑoris sit eadē potētia cuz receptiuo forme po sterioris. Exemplū. volitio ⁊ delectatio in volūtate sīue sint eadē real'r. Exēplū. in aīa intellectio ⁊ volitio ponen/ do total'r volūtatē actiuā respcū velle sīue i eodē suppo sito recipiat: nō in vna nā nec potētia. Exēplū de fantas/ mate ⁊ intellectiōe. si negē spēs intelligibilis et actio toto deē intellectui sīue in alio ⁊ alio suppositō recipiat forma ꝑor ⁊ posterior. Exēplū. lumē in aere ⁊ in aq̄ a sole. Nec hic saluat ꝓpositio ꝙ forma ꝑor sit actiua respcū poste/ rioris vel rō recipiēdi sit lumen in medio respcū spēi co lozis: qz si in talib⁹ instet nihil valet īstantia: qz ibi acti/ uū ꝓximū deficeret vel passiuū ꝓximū. In q̄tuor autē īstantys positis neutra cōditio accidit. Nā nec volitio ē cā actiua delectatiōis: ꝺz obz: nec receptiua: ꝺz voluntas sic in alys ꝺz illas opiones. Nec est dōm: ꝙ maior illa ē vera nisi ab eodē agēte sint duo effect⁹ nec̄y ꝑm ordinē ꝓducibiles: qz ēt nō est vā: si nec̄io est ordo iter formas a diuersis agentib⁹ inducibiles. sic̄ pz in īstantys positis vl'iter. ḡ quecunq̄ forma ad ꝟ vt recipiat in suo passiuo regrit aliā ꝑus recipi in quocūq̄. Nūq̄ actiuū forme z^e est i potētia accītali ad agēduz in receptiuū illi⁹: nisi for/ ma ꝑor iaz sit iducta. ḡ pōt dici ꝙ ꝓ īstanti ꝓ quo est cau sabilis nō dependet ab alys. qz nō est cābilis nisi nāliter post aliā q̄ ꝓexigit. Igr forma posterior quo ad fieri de/ pendet essentialiter ab alio q̄z a suis per se causis in fieri q̄ sunt agēs ⁊ mā. Cōcedi pōt igr hec ꝺcl'o. ꝙ ꝑus eēntia/ liter nō tm̄ ꝙuenit eē vt effect⁹ sit ꝺz etiā posterius. pz in tractatu de ꝑmo ꝓncipio. Tamen non ꝓbabil'r si nega/ ¶ l.
tur nisi ostēdat ꝓpositas alterius forme velut actiue re/ spectu z^e vel respcū rōnis recipiēdi vl' vt effect⁹ ꝓpingo ris cause cōi vel cāe nec̄io ꝑus cānti: ⁊ nō est de textu.

In eadem .q. ⁊ in ipr̄obatiōe ꝑdicte opi. q̄ incipit alia est opi. statim post deductionē p^e rōnis ꝺ illā opi. q̄ rō icipit itell's agēs ꝺz eū nihil cāt ime diate post illa vba. Intellectie ptis tā itellectionū q̄z vo litionū. Quidā ponūt in tex. Juxta scōaz rōnē ꝺ godfre/ duz. videt ipm quō aīal fantasiat absq̄z sensatiōe exte/ riozi. qd. n. ibi mouet organū ad actū. Nihil certe videt ibi distinctū subo nisi ponat memoriā sensitiuaz in alio organo a fantasia: ⁊ illā mouere fantasia ad imaginādū. ⁊ nō est de tex. ⁊ durat vsq̄z ad scōaz rōnē ꝺ illaz opi. q̄ z^a rō icipit. Itē scōo ex illa opi. segtur.

Item in eadem .q. in ipr̄obatōe scōe opionis ꝓallegate. q̄ ipr̄obatio icipit. ¶ Cōtra illā opionē itell's agens scōz eā post deductio/ nē gnte rōnis ꝺ opionē illā: q̄ rō icipit. Itez quō itellect⁹ discurret syllogiçādo. post illa vba. fantasmata occurrē/ tia cānt oēm discursum. Et añq̄ ponat 6^a rō q̄ icipit. Itē quō causabunt itentiōes. aliq volūt ponere ꝟ. s. ꝺfirma/ tur: qz itell's ꝺferēs a. ad b. ꝺz talē bitudinē q̄lis est ipo/ rū ex nā rei nō cāt rel'ones rōnis. puta qñ cōparat ea vt dr̄ia vt ꝺria vt totū ⁊ ꝑtez ⁊ hꝺ. ḡ sola illa collatiōe cātur rel'o rōnis: q̄ nec ī eē nec in cognosci cōsequitur extrema ex natura eozum. ḡ extrema non sunt causa illius actus collatiui ⁊ nō dz poni: qz nō est de textu.

¶ None. q. 3^e distinctionis.

¶ Scō q̄ro de notícia genita. Angelū posse hīe nouam intellectionē est mere creditum.

Hoc nō euadit. nullū enim creditū repugnat ꝺcl'oni seq̄nti ex ꝟis ꝓncipys. Ex isto aūt ꝑn^o nec̄io agēs ⁊ patiēs sunt distincta subo: se/ quit ꝙ itell's nō pōt hīe ex se aliquā itellectionē actiue. ḡ si oppo^m hui⁹ ꝺcl'onis est creditū: ꝑn^m illud ex quo seq̄t illa ꝺcl'o est falsa. ꝟ magis pz de velle. cōstat enī ꝙ ꝑmū velle malū angel⁹ imediate nō būit a deo pz. qz ibi agēs fuit indistinctū subo a passo. Tertio segtur ꝙ nō dz po/ nere aliquē habitū in itellectu: qz ad ordinate itelligen/ dum regritur ⁊ sufficit ꝑm istā opi. ꝙ fantasmata ordia/ te occurrāt: q̄ occurrētia ordiate mouēt itell'm: ꝺz ꝙ ipsa ordiate occurrāt nō pōt fieri ꝑ habitū in itellectu: qz ni/ hil in passo dat mouēri ordinate moueri aut saltez ꝑ ha bitū in fantasia pūt ordinate occurrere absq̄z oī hītu in itellectu. ḡ ⁊c. ¶ Cōfirmat: qz iō ꝑm istos negat hītus in volūtate: qz ipsa facil'r mouet cōformiter itellectui. ḡ a sil'i cū mouet itellectus a fantasmatib⁹ co mō quo oc/ currūt suffic̄ hīt⁹ i fantasia ad ꝟ ꝙ ordiate occurrāt. hec tria argumēta pōdero. Quib⁹ alia arg^ta ꝺ eos: sicut ꝑmo.

¶ Tertio si fantasma causat ⁊c.

Preterea in ea. q. recitata ꝑdcā opi. ⁊ ipr̄oba ta doctor subtilis ponit 3^am q̄ est hērici ꝺtinentē duas opi. vnā retractātem. ⁊ aliā re/ tractatā. q̄ opi. 3^a hērici icipit. 3ª opi. ponit ꝙ itelligibile. in ipr̄obatiōe illi⁹ opi. q̄ ipr̄obatio icipit. Cōtra neutra il laz opi. In illa ꝓticula. Opi. ēt retractās. imediate post illa vba. Ut spēs quā ipsi negāt multi ponūt. ¶ Bz non est hītus nec act⁹ nec spēs: ꝺz qōdā q̄rtū. ¶ Cōtra. q̄uis

boc ſtatī videaī icōueniens.tñ arguiī ſic.ſit illud 4m a. tūc ſic. Aut ſine illo a. eſt in itellectu tota vtus actiua reſpectu itellectiōis hȝ.aut nō. Si ſic.g̃ ſine illo pōt itell's in hanc itellectionē:ꝛ ita ī determinatōez oēm regſitaz. qz hec vt ꝑ ē determiatiſſima.ꝛ ita a. ꝓpter nihil erit neceſſariuz. Si nō.g̃ vat a. vtutem actiuā vel totā vel ptialē ipſi itellectui.ꝛ ita actio nō erit ab itra vt a totali ꝑn̄o actiuo. Et nō eſt de textu.ꝛ durat vſqꝫ ibi. Itē in cāis.

In eadem qōne in rñſione ad argumēta opionis goffredi q̄ fuit ſcōa poſt rñſionē oium rōnū illius.anteq̄ rñdeat non ad argumēta:ſed ad fundamenta henrici.que reſpōſio icipit.ꝓ ꝛo 3ª opione ꝛ q̄r ta:imediate poſt illa verba. Ad ꝓbandum neciuz q.ſ. lignuz nō calefaciet ſe. Quidā ponūt ynā additionē.que icipit. Ad reſpōſionem achillis videī ſeq̄ q lignum non calefaciet ſe niſi ꝑſente alio ſine quo nō: ſicut per te voluntas nō volificat ſe niſi ꝑñte obiecto per cognitionez.

¶ Si etiā dicas q ſemp calefacit alterū qui habet vtutez calefaciendi. ¶ Rñdetur q ꝑus calefaciet ſe q̄ aliud.ꝛ hoc ꝑmū nō eſt niſi ꝓſente cauſa ſine qua nō. vel forte nunq̄ calefacit aliud:ſicut nec voluntas volificat aliam voluntatē. Naz cōceſſo q aliqua actio de genere actionis ſit immanens.dicetur q quelibz vl̄ q̄liter non. Aliter ad achillem.q ꝓſentibus diuerſis lignis:ignib⁹ ſimiliter diſpoſitis oīa calefiunt ꝑñte eodem obo.diuerſis voluntatibus nō oēs ſimiliter volificantur.iz⁰ trini. ca⁰ 6⁰ Aug.igiī hic agit ignis ꝛ non ibi obm:qz tunc eque ageret in omnes volūtates. ¶ Contra hoc iſtatur:quaſi volūtates non ſimil'r patiunī ꝓſente cauſa ſine qua non.boc eſt:qz agēt libere per te.lignū ꝓſente cauſa ſine qua nō agit nāliter. Ita ꝓbatur hic q ignis ſit cā hic aliter q̄ ſine qua nō. Sz dī tñ lignum eſt nāle:volūtas vero nō. Tertio mō ad achillē q q̄quid patitur ab aliquo patitur.verbi gr̄a.aliquid nō poteſt a ſe pati. opz ponere q patiaī ab alio.ꝛ vbi non poteſt ab alio opz ponere q a ſe. Voluntas nō pōt pati ab alio nō loquendo de deo.tum qz tunc volitio nō eſſet in poteſtate eius. tuz qz tūc aliquod aliud mouēs eodez modo ſe hñs ꝛ reſpectu eiuſdē paſſi poſſet idifferēter in vtrūq̄ oppoſitoꝝ.qz voluntas pōt velle ꝛ nolle eodē modo ꝓſentatum. Itaq̄ neciū eſt attribuere volūtati ꝑncipal'r motionem ſui ad velle:qz ipſa ſola hz idifferentiam in agendo ꝓportionata tali paſſo:ſz lignū non habet in agendo idifferentiā ꝓportionatā ſibi in rōne paſſi.eſt enī receptiuuz q̄litatū diſparatarū ꝛ ꝟiaruz etiā quaruz aliq̄ ītēſa facta corrūpit ipm:nec hz ꝑncipia tot vniuoca.pz etiaz:qz nihil vniuoce mouet ſe.nec vnum ꝑncipiuz vniuocuz:qz quō eſſz ita illimitatū niſi dicēdo quodlz poſſe in oēs qualitates ſuſceptibiles in ipſo etiam corruptiuas ſui.in voluntate q̄libz in q̄ poteſt eſt operatio eius ꝛ aliqualis perfctio Et nō eſt de textu.

¶ Quinte diſt. q̄nis ſcōe.

¶ Quaſi mām reſpcū gnōnis filij.

Item ad idem filiū eſſe de ſubā patris necio regritur ad banc gnōnez q̄tū ad exñtiā realē gnōnis:ſz ad iſtā exñtiā nō necio regriī ſubaz patris eē q̄ſi mām.g̃ ꝛc.pz maior ꝑ Aug.ꝫ Maximinū.nullo mō vex dei filiuz cogitatis ſi būc eē de ſubſtantia p̄ris negatis. ꝓbatur mior.nullū ens ꝑcise rōnis necio real'r ad banc gnōnē vt exñtez ſubaz p̄ris eſſe quaſi mām ꝑcise dic ens rōnis circa ſubam. aliogn circūſcripta negociatiōe ītellectus erit ex ſe q̄ſi mā.g̃ vel mā realiter vel ſil'itudo realis ad māz. Itē nihil ꝟenit illi eēntie in quo mā diſtinguiī a forma:ſz qōlibet ꝟeniēs ſibi vel eſt ꝓpriū forme vel cōe.g̃ in nullo erit ita q̄ſi mā:siq̄ q̄ſi forma.añs pz.q eē idē in gnānte ꝛ genito nō eſt ꝓpriū mām:imo aīa eſt eadē in corde gnānte ꝛ parte genita.mā nūq̄ eſt eadē in cauſatis:qz ſufficiēter actuatur ꝑ vnicā formā.in ꝓpagante mā geniti fuit aliqd:ſz nō fuit mā ſub forma ꝓpagantis:nō enī qz eadē eſt mā generati ꝛ corrupti:iō ē eadē gnāntis ꝛ geniti. Itez icōpoſſibilia ſimpl'r nō poſſunt eſſe actus ſimpl'r eiuſdez. bene tñ pōt eē idē actus icōpoſſibiliū ſicut aīa ptiuz organicarū. boc ꝫ rel'onē accñtia eſſentie. Itē illa rō que in 3ª dubitatiōe in fine q ſuppoſituz diceret real'r ꝑm id finitū ſuba. ꝑm dinitatē pater eſt filius filio tamē hec relatio nō eſt actꝰ fundamēti:nec eſt realiter diſtincta a fundamēto ꝑz ſe. Itē ꝓpoſitū ꝑ hoc conſtituiī:q potētiale actuatur actu ꝓpoſiti ꝛ determinaī. igiī eēntie referunī ꝛ determinabunī. Cōfirmaī:qz ſic q̄litas nō eſt actus alicui⁹ niſi ꝑm q actuatuz eſt quale ita relatio nullius eſt actus niſi q ipſa refertur. eſſentia non refertur.

¶ Ideo tenendo cum doctoribus antiqs ꝛc̄.

¶ Idem non aggregatur cum ſeipſo.

Et quod additur q vnū oz eſſe in alio ꝓcedovt rel'o eſt in fundamēto ſuo ſiue radice:ſz hoc nō eſt vt actus in potentia: ſz vt idētice ꝓtētū in pelago īfinito. Aliter pōt dici q oēs iſte ſunt vere. deitas eſt in patre. p̄nitas eſt in p̄re. pater eſt in deitate ſiue in nā dīna. p̄nitas eſt in deitate:ꝛ tñ nullū ineſt ibi vt actus in poª. nā ꝑma eſt va. vt nā eſt in ſuppoſito habēte eſſe quiditatiuū ea. qz hoc ꝓuenit q̄ditati vñ q̄ditas eſt:ſz nō ꝓpter hoc eſt forma īformans ſuppoſitū etiā in creaturis. 2ª eſt vera vt forma ypoſtatica eſt in ypoſtaſi nec īformat ipam.tā.n.q̄ditas:q̄ forma ypoſtatica ēt in creaturis ſz ſit forma ſuppoſiti:nō tñ forma īformās ſz ibi q̄ſi pars:hic aūt q̄ſi vna rō formalis ꝓcurrēs cū alia formal'r ad idē ſimplex:ſz habēs in ſe plures formales rōnes. 3ª eſt va vt ſuppoſitū eſt in nā:qō pz:licz nō vt īformās. 4ª eſt va eodē mō in: qz quomō totuz eſt ꝑmo ī aliquo.eodē mō pars eſt per ſe:ſz nō ꝑmo in eodē: pz exemplū de eē in loco.igiī ſi pater ē ꝑmo in nā vt ſuppoſitū nāe p̄nitas p ſe erit in eadē nā eoꝫ mō eēndi in. ſz nō ꝑ. Ultra hoc ꝓz rñſio dat modū in.g eſt rel'onis in fundamēto q nō reducīt ad eē forme in mā niſi vbi fundamētū eſt limitatum:in tantum q̄ non habet perfecte identitatem in ſeipſam relationem.

¶ Secūda difficultas eſt quomodo rel'o ꝛc̄.

¶ Solutionis in prima difficultate.

Sed obīcitur eo mō quo gnō ꝑcedit filiū ꝑm modus ītelligēdi in quo eſt nō in eēntia vt in p̄re:qz vt in ipſo eſt nō habeī ꝑ gnōnē nō vt in filio:qz ꝑcedit filiū aliquo mō ꝛ eſt in aliquo: qz nō nō ē ꝑ ſe ſubſiſtēs:qz tūc eēt ꝓſona nō ꝑma. igiī 2ª ꝓſona ꝑcederet filiū. Rño in q̄ ē creatio paſſio ē eadē qō:imo difficilior:qz h̄ pōt dari q eſt in eēntia dupl'r. ꝛ tāq̄ i fundamēto ꝛ tāq̄ ꝓpetas ꝓſone in nā in q̄ eſt illa perſona ꝛ vtrumq̄ ſine potentialitate eſſentie: nec ſecundus modus eſt difficilior:q̄ de relatione:quia generatio paſſiua ē ꝓprietas eadē cum filiatione tm̄ alio modo concepta.

¶ Cum tertio arguitur ꝛc̄.

¶ Sexte diſtinctionis.

¶ Non autem gignitione verbi.

Sic ergo dico q p̄ volēs gn̄at non tm̄ volūtate ꝓnte ſz añte: qō ſic ītelligo: q ī eēntia ē pfecta ꝑducēdi p̄ris ꝛ p̄nm opandi inq̄tuz eēn⁸ formal'r ītelligit: h̄ ē ab ea hz formal'r q̄ ītelligit: al'r nō eēt ī eēn⁸ pfecta. nō ſolū aūt ē p̄nm opandi ītra: ſz ēt pōt ex ītellige re ſiue ꝑducere: qz fecūditas p̄ni ītell's nō eſt exhauſta vſq̄ ad terminū ꝑductū, in ꝓ aūt iſtāti p̄ hz pfectū ītel-

ligere cuiuscūq; itelligibilis ⁊ volibilis a se.g̃ in illo.si g̃ itelligit gnōnē fily ⁊ ī 2m signo hz terminū ꝓductū. nā ⁊ in p̄ signo ⁊ si nulla ps̄ona ꝓcederet ab eo hz itelligere ⁊ velle ⁊in illo p̄ozi itelligit actū dicēdi q est q̃si posterioz respcū actꝰ itelligēdi ⁊ volēdi.nō igit̄ p̄ tm̄ ꝓplacet volūtate ī ꝓductiōe fily:sic dicebat ille:sed volēs precedit actū gnōnis fily:qz p̄ qcqd itelligit p essentiā suā itelligit.⁊ qcqd vult p eēntiā suā vult. vñ lz itelligere p̄ris p̄cedat velle,velle tm̄ p̄ris p̄cedit dicere ita q̄ p̄us p̄ē p̄fectꝰ in se ⁊ btūs p itelligere ⁊ velle q̃ ista alteri ps̄one cōicet p ꝓductionē:qz qō nō cōuenit ei in p̄ īstanti q̄ est p̄ nūq̃ ꝓuenit eo q̄ nulla pfectio p̄ōt sibi addi ꝓductione cuiuscūq; ps̄one:qz nulla ps̄ona hz nisi qō est sibi cōicatū abillo velle.igit̄ sicut itelligere precedit dicere:sic spirare sequitur dicere aliquo modo.s. ordine originis.

¶ Ad argumentū illud de distinctiōe p̄ꝫ ⁊ c̄.

¶ Septime dis.in pede qōnis ī fine p̄mi argⁿ p̄ncipalis

¶ Ergo deitate est pater.

Rño.neutra 2ña valet:qz ablatiuus cū vbo significat p̄nm̄ agendi:cū adiectiuo noīe vel 2creto significat p̄nm̄ formale cōcernēs:nūc aūt nō oz idē eē quo formal'r tale ⁊ quo elicitiue agit lz eē tale agere ⁊ 2uertāt̄ respcū suppositi agētis:nec ēt illō additum est idē:qz ablatiuus nō p̄ōt cōstrui cum hoc ⁊ illo vnifozmiter: pp fall'az figure dictiōis. p̄silis termiatio ostendit identitatē cōceptus cū hoc ⁊ cū illo cū sit alius.

¶ Item per rōnem actus p̄ozius.

Sciendu3 est q̄ in 7ª distinctione p̄mi sniarū q̃ icipit. Utꝫ poª gnāndi in p̄re ⁊c̄. in qōne vnica in īprobatiōe opi.bēricī q̃ īprobatio icipit.

¶ Cōtra.ideterminiatio est duplex.in q̃ īprobatiōe facta p̄ma rōne 2 illū fac̄ vnā 2firmationē que talis ē. ¶ Cōfirmat̄.qz talis:⁊ statim post illa vba ad 2dictozia vt ad agere ⁊ nō agere.a quibusdam ponit̄ vna additio talis.

¶ Dic nō.q̄ ideterminiatū determiat̄ seipso. aliogn eēt pcessus in infinitū:qz ⁊ illa qbꝰ determinaret̄ p alia.⁊ illa aª paª. ¶ Cōtra.qō ex se determiat̄ ad vnū oppositorū est icōpossibile alteri. Itē g̃ in q̃lz determiat̄ ad aliō. R:de 2dictozys tz. ¶ Ad zm in quolz est determiatuz, ⁊ stati post ōductiōez scōe rōnis 2 hēricū q̃ sic icipit. Itē z:qñ aliqō p̄nm̄.post illa vba imediate.s.est ideterminata ad vtrāq; q̃si tūc eliciēdā. Aly ponūt tale extra. Itez 3ª poª gnāndi signat p̄nm̄ actus eliciēdi a suppositō habēte istud p̄nm̄.igit̄ duplicē relonem cōnotat.vnā p̄ncipy ad actū.aliā cōnotat actus ad suppom̄.qō est dicere. 2notat relonē p̄ncipy quo ad actū.⁊ cōnotat relonē actꝰ ad p̄ncipiū.qō ⁊ fozte 3ª cōnotat relonē p̄ncipy quo ad p̄nm̄.qō siue sint due vel tres relones: nulla tm̄ est nisi rōnis pp ādistinctiōez extremoꝝ.pª 2petit nāe p̄ncipianti vt fundamēto ꝓximo. Quid g̃ dic̄ Boetius q̄ ad ītra est rō p̄ncipy originalis:vez est respectu ps̄one originate: sed nō respectu originationis sic actus originandi nisi ſm rōnē tm̄. Et nō debet poni alterum istoꝝ.

Aduertendum ēt q̄ doctoz in eadē di.⁊ ea.q. ī decisione qōnis ⁊ in illa particula que icipit. Loqndo tūc de poª.i.de ꝓximo fundamēto. Tenet doctoz duas 2nes.vnā negatiuā:aliā affirmatiuā.negatiua est q̄ relo nō est ꝓximū fundamētum potētie gnāndi.affirmatiua est q̄ aliqō absolutū est fundamētū. ¶ Declaratio scōe 2nis icipit ptē affirmatiuā solonis.⁊ post declaratiōez illiꝰ añq̃ ponat exēplū. alig ponūt in textu paruū ex̄.s.breuiter si forma cōicaret̄ nō eadem numero nec adequata ipsa ponere ꝓncipiuz cōmunicādi.igit̄ si mō pfectius cōicetur ipsa vel aliqd pfectius erit p̄nm̄ cōmunicandi illo modo.

Preterea in rñsione ad argm̄ p̄mū in oppom̄ stat̄ tim post illa vba. Ideo distincta cōueniūt in eo.distinctiua aūt nō. Añq̃ doctoz ponat.per hz ad argumēta.qdā ponūt hoc in textu.s.vñ dicit cōmētator p̄ phy.cōmēto.5z. q̄ aliq̃ sunt 2ria fz fozmā:nō aūt ſm subm.vt singularia q̃ in subo 2ueniūt .idē.n.obz substat vtriq;.p hz ad argumēta ⁊ ad ꝓbōnes cū dicit̄ de p̄ncipys ⁊ p̄ncipiatis:⁊ nō oz poni in textu.

¶ In eadē.q.circa finē soluēdo aliq̃ argtā fcā 2 Tbo.

¶ Et ió nō poterit p se agere ista actione.

Nota q̄ tripl'r p̄ōt itelligi fozma p se esse. vno mō q̄ p ly p se excludat iesse fozme ipsī māe siue fozme accñtalis siue eēntialis vel subalis. alio modo iesse gditatis siue nāe ipsī suppositō:⁊ hz actuale. 3ºº aptitudinale ⁊ potētiale ⁊ vtrūq; iesse. 3º modus ponit illud qō sic est p se eē cōplete suppositū. ⁊ ió sic accipe in maiozi est accipe 2dictozia.qz fozma q̃ hñti est p̄nm̄ quo agit:nō p̄ōt sic p se esse.igit̄ itelligit̄ p se in maiozi duobꝰ p̄mis modis.⁊ sic ꝓbo maiorē:qz ad agere nō regrit̄ nisi actualitas ⁊ per se esse.p̄mū habeb̄ eque in fozma inherente ⁊ per se exñte.zm̄ habeb̄ sufficiēter si duobus p̄mis modis p se sit.aliogn aīa sepata nō esset agens. ¶ Ideo rñderi p̄ōt al'r q̄ maioz est vā qñ fozma est actiua respectu termini distincti:nō aūt respcū termini idistincti:qz tūc lz possit eē quo suppositū ꝓducat:nō tñ p̄ōt eē ꝓducens:qz nec distinguit̄ a termio sic̄ regritur ad hoc vt sit ꝓducēs.nō aūt hoc regrit̄ ad hoc vt sit quo. Planius dr q̄ maioz est vā de actiōe īmanēte ⁊ factiōe ⁊ vliter ꝓductione termini distincti a fozma ꝓductiua: hic terminus est idistinctus a fozma q̃ ꝓducit̄. ¶ Cōtra.si deitas vel hic ōs creat.g̃ agit illa actiōe que nec̄io p̄cedit creare.hꝰ est gñare.ꝓbō 2ntie.p̄.qz qō est oīno p̄mū nō regrit aliqō posteriꝰ agere ad hz vt ip̄m possit in actiōe sibi ꝓpria. hz ōs ē aliquo mō p̄us pª ps̄ona relatiua.g̃ ⁊c̄. ¶ Doc argumētū regrit q̄ ponat̄ ordo quō hz ōs p̄us é ī ps̄onis q̃ possit poª ꝓpinq̃ creare.nō pp ipotentiā hꝰ dei ad creandū:sz ēt si fz imaginationē gentiliū nō esset in ps̄onis: sz pp maiorē ꝓpingtatē ps̄onarū ad eēntiā q̃ creatiōis fz illā regulā realē.de gbuscūq; duobus 2paratis ſm ordinē ad idē p̄mū.poª ꝓpiqua nō ē ad zm nisi p̄ posito. itaq; hz ōs itelligit ēt ñ p̄cise vt ī ps̄onis: qz actio eēntialis ē q̃si poª rel'one:⁊ ita īmediatior oīno p̄.z:hz ōs est p se exñs illimitatū:⁊ in illo sig̃ nāe est p̄ in tribꝰ ps̄onis.illō tñ hz signa ozigis:ī 3º:signo nāe hz deꝰ hz poªm ꝓpiquā ad extra. Itaq; negatur miozqz nunq̃ deitas p se est ita q̄ nō in supposito nisi apud itell'm. ¶ Cōtra.qō 2uenit p̄mo.ex se p̄mo formal'r est aliquo mō p̄us extra intell'm illo qō nō cōuenit sibi ex se formal'r.deitas est oīno p̄ma.qz pelagus:⁊ illi 2uenit ex se formal'r p se eē: nō aūt ex se formal'r est in hoc supposito. rel'o igit̄ p p̄us per se est q̃ sit in aliquo b.ꝓbaf̄:qz idē est p se esse triū ps̄onaꝝ.7.tri.nihil est cōe tribus nisi qō est p̄mo essentiale c.ꝓbaf̄:quia fundamētū aliquo mō p̄cedit relonē.saltem nō ex rōne sua formali hz relonē:qz est aliqd p̄eter eam.7º de trin. caº p̄ ⁊ 3º.ꝓbaf̄ etiā:qz al'r in quolibz haberet illā relonē qz vbiq; habz illud qō cōuenit sibi ex rōne sua formali.

¶ Ad aliud de quo ⁊ qō ⁊c̄.

Confirmatur etiā:qz si nā assumpta a vbo dimitteret̄ absq; oī actione positiua circa ipsam ipsa nō eēt per se.3ºmō: qz tūc esset in assumptibilis:vt sic ⁊ tñ hic homo posset agere oēm actuz quem hz modo verbū mediāte ista nā:īmo fz 3m articulū.p̄ª.q.di.p̄ª.terty libzi.nihil positiuū cōstituit suppositum creatuz.⁊ certuz est q̄ rō suppositi nihil dat alicui positiuū ad agēdū:sed nec ordinez ad alia passa.sicut pz

per Auerroyz.7.meta.qz idea nō posset mouere corpus: nec māz ꝓpter defectuz ordinis. ¶Cōtra boc.qz ordo agētis ad patiēs ꝯsegtur ℔ exīs accidit q icōicabil'r.

Et in eadem qōne doctor nō ponit scōaz rōnez ꝫ Vēricū: sz refert se ad ꝑmā qō nē.z.di. vbi dilucide ponīt. Jn hac tñ.q.pōit tres euasiones ad illā scōam rōnē. Et in z^a euasiōe que icipit. Dr̄ q sunt duo cōceptus: z ꝓpter istam ꝓpingtatē videtur eē vnus. statiz post illa vba. quidā ponūt vnū extra in textu: z nō dz eē. z est tale. Contra arguīt sic. duo cōceptus simpl'r simplices nō sūt in itellectu nisi vterqz fuerit distincte ibi: qz talis aut oīno ignoraī aut total'r attingitur 9°meta. cap°. vlti. igitī de illo nō est itellectus certus ſm aligd z icertus vel dubius vel deceptus ſm aliud. Sic igitī formeī rō. si itellectus duos bz cōceptus. g̃ aligd pz sibi de vtroqz ꝯceptu: si videtur vnus. aligd nō pz. ꝯstat. aliogn semp viderenī vnus. g̃ neuter cōcept^ est simpl'r simplex. g̃ nō ꝑmo diuersi z abstractissimi. Preterea intellectus habēs cōceptū distinctum pōt illo distinguere obm cognitum ab alio cōceptu quē bz. sz ℔ nō pōt distinguere. g̃ nō bz cōceptum distinctū. g̃ nec ꝓprium: qz conceptus ꝑpus est cōceptus alq repugnans. g̃ cōcipiens p hūc bz ꝯceptū repugnantē alteri. vbi gra visus nō videt aligd repugnās nigro quin per illud distinguat a nigro. ꝯceptus aūt voco oba formalia: que duo oba sub ꝓprijs rōnibus: q̄ z vna est p̄ diuersa ab alia: sic ꝯsiderantur intellecta a me: z nō possū aliter distincte cognoscere gd est boc. igitī ꝓprias rōnes nō itelligo. g̃ nihil vel aligd aliud cōe. Jtē breuius arguīt sic. itellectus q̄ est certus: aut ē certus de cōceptu simpl'r vno: aut nō. sz vno vnitate analogie. si ꝑmo°. z nō de boc z nō de illo: qz de vtroqz ꝑticulari est dubius. g̃ est cert^ de aliquo tertio simpl'r vno q̄ est ꝓpositū. Si z°mō arguo sic. nō pōt itellectus esse certus de vno inq̄tuz sit vnuz. s. de illo q est sic vnus vnitate analogie: nisi sit certus de duobus vt duo sunt. g̃ duo illa nō videnī itellectui esse vnus: qz. s. ꝯcipiunī vt distincti cōceptus. ꝓbō añtis: qz analogia siue attributio ꝯcludit eēntial'r ꝯparationē vnius ad alterz. cognitio aūt cō paratiōis ꝓsupponit nēcio distinctaz cognitionē comparatoz. g̃ ꝛc. vñ imediate post illa verba euasionis p allegate debet esse in textu. Et est certus de vno.

Jtē doctor in eadē. q. replicat ꝫ istā euasionem. Jbi ꝫ qñ nō possunt alīq cōceptus. Et imediate post illa vba posita in illa replica et dubius de eis inq̄tū sunt distincti. Quidā ponūt in suo textu correcto. vel sic. nō pōt itell's eē certus de illa vnitate eoz z dubius de distinctiōe eoz. vel sic. nō pōt itell's eē certus de eis sub rōne alicui^ vnitatis z dubius de eis sub rōne alicuius distictionis: sz itellectus cōcipiens ens dcm̄ de deo z creatura ꝛc. Et nō dz poni sz statiz post dcā vba replicare dz eē in textu. Sz itell's ꝯcipiens ens ꝛc.

¶Octaue dis. scōe. q. ꝫ ꝑmā opi.

¶Conceptus singularis de essentia dina.

Hec cōsequentia negaī z etiam ꝑma ꝓpositio ꝓbans eam: qz effectus natus est facere de causa aliquē ꝯceptū imperfectū quē illud obm si in se moueat nullo modo causabit: sed imperfectioze: quia imperfectionis est in mouēte causare cōceptum ita imperfectum de obiecto ad quod mouet.

¶Scōa rō recitata in questione predcā ꝛc.

¶Jn eadē. q. ipugnādo ꝑam opi. circa finē.

¶Ut ad ideam suam sic̄ sapia.

Respondetur. Deus nō dicitur sapiēs. qz est i ipso idea sapie: sed qz est in ipso perfectio simpl'r talis sed alterius rōnis a sapia creata.

¶Cōtra. illius sapie est sapia creata nostra q̄dam participatio simil'r z idee. idem aūt non participat essential'r nisi vnicam perfectionez. ¶Jtē rel'o ideati ad ideā est mensurati ad mēsuram. vnicum mensuratū non nisi ad vnā mensurā refertur. idea autē est mēsura eius. g̃ sapia qua deus dicīt sapiens cum sit mensura eiusdē nō distīguitur ab idea. ¶Rñdeo. idea est mēsura ꝓpria z participatum ꝓprium vel magis rel'o mēsure z participati. sapientia non sic: sed est magis fundamētum relationis mensure et participati z commune non ꝓprium: quia ita participat vna creatura illam perfectionē: sicut alia.

¶Et sī dicis q̄ de deo ꝛc.

¶Jn eadē. q. imediate añ rñones ad arg^m ꝑme opi.

¶Quod non est verisimile.

Rño. verum est si deberet reduci in vnū syllogismum: sed nō sic reducetur: sed ꝑmo argueī per locū a minori sic. illud est maxime tale ꝓpter quod vniuocatio est. ergo multo magis est eminēter tale in perfectione simpliciter: per quod est effectus equiuocus: sed ꝓncipia sempiternoruz sunt hmōi. ergo ꝛc.

¶Ad argumenta opi. opposite ꝛc.

¶Jn eadē. q. imediate añ illō. Quo ad illō qō addīt.

¶Ex eo quod non est necesse esse.

Sed hec ratio ꝓbat q̄ necesse esse nibil cōmune bz cuz alio: qz illa iuentio cōmunis est nō necesse esse. vñ ℟. intentio itellecta nō ꝯcludit necessitatē nec possibilitatē: sz est idifferēs. illud aūt in re quod corrñdet itentioni in hoc est necesse esse: in illo vero possibile. hoc ipz̄obatur: si itentioni generis corresponded ꝓpria realitas: z nō sic alq itētioni cōi sicut dicetur infra: quando respondebitur ad dubiuz adductū contra solutionem primi argumenti principalis.

¶Quo ad illud quod addīt z ꝛc.

Jn eadem ēt qōne. ℟ñdendo ad argumēta opi. opposite: statiz post deductionē respōsionis ad z^m arg^m ibi. Ad illud de attributione imediate post illa vba. semp est cōmune oibus nūeratis. Añq̄ ponatur rño ad auctatem Dionysij ibi. cū arguīt de Dionysio. Aliqui volunt eē de textu. Et si istetur q̄ nō est ꝓprie numerus dei z creature. ar^o de diuerso vel distincto vel de alio sic de^o z creatura sunt diuersa vel distincta. vl' de^o ē ali^o vel aliud a creatura: in oibus istis determiabile distinctionis siue expressum singulariter siue plural'r oz eē cōe vtriqz extremo pz in exēplis: qz bō nō est alius bō ab asino sz aliō al'. ꝓbaī idē rōne: qz in rel'onibus eqparātie extrema sunt eiusdē rōnis. alietas est talis rel'o. g̃ in qbuscūqz alys est alietas vni^ rōnis mutua. z ꝫ ꝯs determiabile alietatis erit vnius rōnis. huic nō initaris qz cōcluderet q̄ fundamētū sit eiusdē rōnis. vñ minor est contra articulum de alio.

¶Jn eadē. q. soluēdo ꝑm arg^m ꝓncipale.

¶Et tali finitate ē dēmiabil' p aliquē ꝯceptū.

Contra. ꝯceptus ille non est finitus actus sed est obiectum formale: si est determinabile. igitur formaliter finitum z potentiale. igitī nō est cōmunis rei infinite. ¶Ultima ꝯña est negāda. qz res ifinita iperfecte itelligitur in obiecto formali finito p q̄to illud obm ifinitū natū esset facere in itellectu tale obm formale si diminute moueret sicut z obm creatum diminute mouens natum est facere idez. z ideo est cōmune vtriqz q̄si silitudo est silitudo cōmunis z imperfecta. ¶Contra. res ifinita nō est aliqd finitum. deus est illud obm si illud predicaī in quid de deo sicut homo est animal. Similr deus non est aliquid po-

tentiale. ¶ Rñdeo q̄uis compositio apud itellectū sit: conceptuz tamen est ꝓ re extra: sic̄ signa accipiuntur ꝑ significatis. ⁊ sic̄ plures cōceptus pñt esse signa eiusdē rei: ꝫ vnū cōe aliud ꝑpriū ita ꝯpositio illoꝝ ꝯceptuū est signū idētitatis significatoꝝ ꝑ ipsos ꝯceptus: qz ḡ signi catū ꝑ ꝯceptū finitū vt ꝑ signū cōe est id ip̄z qō significa tur ꝑ ꝯceptū dei. iō hec est vā: deus est ens ꝯponēdo ꝯce ptū finitū apō itell'm ꝯceptui dei. ꝫ nō est ꝑ finito signi ficato ꝫ ꝑ infinito cōiter signato. Tunc ad istā ꝑpōnem deus est hoc oīm ens. ¶ Rño. deus est illud qō ꝑ hoc signū ens vt ꝑ signū cōe signaf̄. ⁊ iō apō itell'm hec ꝯpo sitio est vā. ōs est ens. q̄ ꝯpō est signū illi⁹ idētitatis. Cuz dicis deus nō est aliqō finitū. vez̄ est loquēdo de identi tate in re q̄. ſ. est significata ⁊ significatoꝝ. loquēdo autē de eē vt est ꝯpositio apō itell'm q̄ de deo in ꝯpōne nihil pōt p̄dicari qō est apud itell'm signū finitū falsuz ē. exē plū hui⁹. hō est aīal. aīal apud itell'm vt ē ibi obz formā le ē ens diminutū. ¶ Cōtra. nullū ens diminutū est verū de sorte exīte in re. igit̄ hec ē falsa. sortes existēs est aīal. ¶ Rño ꝯpō semp fit ꝯceptuū ⁊ est signū ⁊ signatoꝝ: ꝫ est ꝑ obis mālibus q̄ significanf̄ ꝑ ꝯceptus ⁊ ꝑ idētitate q̄ signaf̄ ꝑ ꝯpōnē ita q̄ si idētitas ē signatoꝝ. i. oboꝝ ma terialiū ꝯpō est vera cōceptuū q̄ sunt formalia obiecta.

¶ Sed si arguis igit̄ realitas ⁊c̄.

Aduertendum insup q̄ in 8ª di. ⁊. q. 3. ſ. Utrū cū simplicitate dina possit sta re aliq̄ mō distictio pfectionū in decisiōe. q. ꝑm ꝓpriam mētē q̄ decisio icipit. ¶ Ad q̄ R⁹. q̄ iter pfectōes ⁊c̄. doc⁹ ponit vnū. ℔. ſ. ¶ Et istō arg^m de nō idētitate. ⁊ stati post illa vba. nō tñ formal'r vitatē eē bonitatē multi po nūt in textu ℔. ſ. regulā Anᵏ. ī mono. i5. iō necesse ē vt sit q̄ q̄d oīo meli⁹ ē ip̄m q̄ nō ip̄m. nulla rel'o rōnis est hꝫ. nihil est. n. oīno idez re ⁊ recircūscriptis rel'onib⁹ rōnis. igit̄ nihil aliud est regula sua. ſ. Anᵏ. nisi q̄ de⁹ est deus. Cōtra. c. i6. si q̄rit̄ q̄d sit i⁹ illi⁹ nā q̄d vi⁹ rñr q̄ iusticia. igit̄ qōlz dr̄ in q̄d. ꝯceptus q̄ditatiu⁹ pfectus ē tñ vni⁹ vl'sal tē nō ē distictio formalis ī re iter q̄d ⁊ q̄d. Itē. c. 17⁹. Sūma ipsa nā ē vera vno⁹ ⁊ vna ꝯsideratiōe q̄q̄d ē eēntia liter. ¶ Ad ꝑmū dico. q̄ ē q̄d p idētitatez ⁊ nō formal'r. ꝑbō Hlo. c. i7. Dicit: iusticia idē significat q̄ alia vel oīa sil' vel singula. ℔ nō itell'r idē formal'r: ⁊ ꝑmo significare qz tūc eēnt synōima. igit̄ ꝯnotare vel idē real'r nō forma liter. ¶ Ad z^m subdit ex^m de boie q̄ nō vno⁹ nec vna ꝯsi deratiōe dr̄ hec tria. co⁹ꝑ⁹. rōnale. hō. q̄re ponit duas rō nes: qz ꝫ aliqd aliō ē co⁹ꝑ⁹. ꝫ aliqd ē rōnalis. alia rō sin gulū hoꝝ nō est totū ℔ q̄ est hō. ꝑ oppo^m istis duob⁹ mo dis dr̄ de⁹ vno⁹ ⁊ vna ꝯsideratiōe. Et nō dz esse. ſz statiz p⁹ vba recitata dz poni. ¶ Ista ēt opi. ꝯfirmaf̄. imo qdā in ista ꝯfirmatiōe ꝑdcā īmediate post illa vba sunt illa. Que circūstāt nām ponūt vnū ex̄. ſ. Nota ꝑ dicto Dam̄. q̄ pelagus pfectionū vno⁹ pōt itelligi ꝑ cōtinēte actu ⁊ formal'r in se oēs pfectiōes sub ꝓpriis rōnib⁹ formalib⁹ sic. nihil vnū formal'r ē pelagus: qz ℨdictio ē vnicā rōnē formalē ꝯtinere actu tot res. ḡ ⁊c̄. hoc⁹ nihil ē pelag⁹ nisi vnū idētice qō ē ōs sapiēs bon⁹ btūs ⁊c̄. ℔ mō nō accipit Da. pelag⁹. Alio⁹ pōt itelligi aliqd vnū formal'r ꝯtinens oēz pfectionē mō eminētiozi quo pol'e est oēs in vno cō tineri. Iste aūt ē q̄ nō tñ ꝯtineāt̄ ī eodē idētice ꝓ infini tatē formalē ꝯtinētis: sic. n. qōlz ꝯtinet oēs: ꝫ vltra q̄ cō tineanf̄ vtual'r q̄si in cā ⁊ adhuc ī aliq̄ vt ꝑma cā a se cō tinēte. ⁊ vlissima: qz oēs ꝯtinēte ℔⁹ hec eēntia ē pelag⁹: qz in q̄cūq̄ mlt'itudīe ꝯtigit stare ad aliquod oīno ꝑ^m. in hac nihil ē ꝑ^m nisi hec eēn^a. iō ipa nō ē tñ formal'r ifinita ꝫ vtual'r ꝯtinēs alias: nec tñ aliq̄s. sic̄ forte itell's ꝯtinet sapiaz ⁊ itelligere: ⁊ volūtas charitatē ⁊ diligere: sed oēs nec ab a⁹. vel vtute alteri⁹ ꝯtinēs: ꝫ a se. itaq̄ bz ifinitatē formal'r ꝑmariā. tā. ſ. a se q̄ respcū oīuz vl'r cālē ⁊ vtual'r ꝯtē^am. ⁊ iō pelag⁹. ita ꝯtinēs oēs sic̄ pñt emineter in vno aliq̄ formal'r ꝯtineri. oīa flumia itrāt mare: ⁊ vñ exeunt reuertūf̄. Est igit̄ ista magl ꝑ se. ōs ē sapiēs. q̄ ista. sapiēs ē bon⁹. Alie bñt ifinitatē formalē. ⁊ si cālē vel vtualem ꝓpordinē ꝓpinqorē ad eēntiā ⁊ remotiorē saluādū: sed nō respcū oīum bñt talē nec respcū aliq̄rū bñt a se: ꝫ ab eēntia. Dec oīa patēt i ex⁹ de ente ⁊ passiōib⁹ ei⁹ si ponā tur eedez vt neče ē si vitef̄ ifinitas. ¶ Cōtra vissima vi tas ponēda ē i ōo. formalis ē vior q̄ identica tñ. ¶ R⁹: illa pōit: ꝫ nō cuiuscūq̄ ad qōcūq̄. si sic accipiaf̄. maior est falsa de ꝑsona. ⁊ ꝑso⁹ ⁊ glosanda eē vior q̄ ē pol'is. nūc aūt nō est pol'is formalis idētitas cuiuscūq̄ ad qōcūq̄: ꝫ tñ realis. Ex ℔ medio argf̄ ex opposito: qz oīs vnitas simpl'r pfectiōis ē ibi ponēda: talis ē idētica sine forma li: qz ē simplex ⁊ illimitata. formalis aūt nō ponit illimi tatōez. Et nō dz poni: qz additio: sed post vba retractata dz seq. Istud nō videf̄ verū nisi esset aliqua.

¶ Quarte questionis.

¶ Sed etiaz primum modum.

Arguo sic. ponit ꝑmum mouēs eē ifinite po⁹. i. finita po⁹ non pōt imediate mouere orbē: qz nec in tpe nec in nūc. ḡ ponit q̄ ꝑcise mouet me diate: illō pōt itelligi tripl'r. ꝫ nullus triū modoꝝ ē possi bilis nisi q̄ ꝓducat ī eē mouēs ꝓprimū: qz alia duo ibi ī probanf̄. igit̄ itendit talē ꝓductiōez ponere. Istud ēt ꝑ baf̄: qz Ar⁹. ponit oēs itelligētias imediate ꝓduci a ꝑmo ℨ Auic. 9ª meta. c⁹ 4.⁹ qz oēz motū ifinitū cāt̄ ifinita. ⁊ ℔ mediate. nll'a aūt a⁹ a ꝑ⁹ est po⁹ ifinite po⁹: qz q̄libz est cō iuncta alicui orbi. ḡ finita. ḡ q̄cūq̄ mot⁹ ē a ꝑmo media tē mouēte ⁊ a ꝓꝑa motrice imediate mouēte. ḡ ꝑ⁹ ꝓduxit illā motricē ꝓprimā: ⁊ sic̄ itell'r illud. itell's ꝓducī ab extrīseco. i6. de aīalib⁹. qz ꝫ nō ponere ꝑmū agere sine fcōis cāis. tñ mā dispōsita ad effcm̄ ꝑmi ꝓncipy ꝑ^m nec̄io ꝫ ip̄m ifozmat māz ita q̄ illa iformatio ē vnica nō due sic̄ ponēdo creatiōez ⁊ ifusionē. sic̄ z⁹ de bona fortūa dr̄ q̄ cā sepata boiez sic dispo^m ime^te mouet ad sibi ꝑficuū. .z.d nera aialiū ⁊c̄.

¶ Auic. videf̄ statim ℨdicere sibi ⁊c̄.

In eadem di. 8. q. vlt⁹. ſ. vtrū solus ōs sit īmuta bilis. ponunf̄ opi. Den. in ꝑn⁹. q. ⁊ ip⁹o banf̄ a doc. ibi. Cōtra istam opi. quā ponit ⁊c̄. post illuz .ℌ. Auic. aūt stati vī ℨdicere statiz post illa vba. Sz pol'e po⁹ añ actū. Imp⁹obat. ꝑ de celo ⁊ mū. Ibi ꝼm q̄ q̄dam ponūt. Et quō ꝑmū modū dicūt ambo Auic. 9. meta. ca. 4. ⁊ Aristo. Sz an Aristo. itelligat de vna tñ itelligētia ꝓducta dubiū est: tñ nullū aliud īmediate ponit a ꝑmo nisi itelligētiā. quā nō ꝓduceret oīo nisi eēt mouens: qz ꝼm nullū triū modoꝝ q̄ habētur ibi. ⁊ nō dz poni.

¶ Non necessario respicit.

Verum quia q̄lz aliō aōo bz ordinē eēntialē ad ip̄z: ꝫ nō e ꝑ. vī q̄ maior dz sic accipi. po⁹ nec̄io respiciēs aliq̄ō oīm ꝑmū ad nulluz aliō nec̄io se bz nisi illō ꝑmū oīm sit rō nec̄io tēdēdi in illud aliud. tūc sit mior bonitas dīna nō ē rō nec̄ia voluntati tēdendi volitiōe efficaci in aliq̄ō aliud obz bonū: qz nec est aliō nec̄ariū ad ꝯñdū ip̄az nec ēt auget ip̄az siue cum ipsa pl's getat volūtatē: ꝫ illō eq̄l'r ꝓbaf̄ de volūtate cō placentie sic̄ efficaci. sil'r ꝯcludit ꝯfirmatio de syll'o ꝓc tico cui initeris. igit̄ vel negat nec̄itatē vtriusq̄ volitio nis creature: vel quere aliud medium speciale: quia nec sunt necessarie ad cōsequendū illā bonitatē nec augent eā. ḡ voluntas dīna nō nec̄ario illas creaturas respicit.

¶ Licet ista ratio ⁊c̄. Ih aliquo esse reali alio ab esse dino.

Igitur potest necessario complacere in ostēso nō volēdo illud esse sicut itellectus necessario itelligit illud nō itelligendo tñ illud esse ꝛcedo ꝙ sile ē vtrobiqꝫ.ꝛtūc cū mioꝛ ꝓbaf.s. ꝙ nō regrif ad ꝛsequēdū finē nec Augu.eque cōcluderet ɔ velle complacētie sicut cōtra velle efficax.ideo contra ipsum videf bona istātia ꝙ necessario velle ꝛcedit rem in esse gditatiuo cū ꝓbō sua de ordine essentiali eque cōcluderet ibi.itaqꝫ formef rō vt hic supra.ꝛ minoꝛ ꝓbaf ꝓ illud de syllogismo practico que ꝓbatio cōcludit de velle effi caci pꝛ:sed non de velle complacentie.ꝓbatio. quia concludif volūtatem perficere amantem ipsam bonitatez complacere in quolibꝫ ostēso participāte illam. sicut in itellectu obiectū ꝑmum est necessario causa tēdēdi in secundū:qꝛ manifestat ipsum vt quādā pticipatiōez eius.

¶ Istis rōnibꝰ cuiusdā doctoris aliqualiꝛ ꝛc.

¶ Aliquid illius veritatis.

Contra.igitur nulla veritas est ꝛplexa neꝯia alia a veritatibus ꝑmoꝛ ꝓncipioꝛ:qō videf incōueniēs. ¶ Itez est cōtra te qui supra adducis ꝑnē hꝛe veritatē neꝯiā cātaꝫ ɔtra Ben. ꝓ Aris.

¶ Secundo arguo sic.aliquid ꝛc̄.

Etiam in ea .q.anteqꝫ faciat secūdam rationez cōtra philosophos que talis est.secundo arguo sic.Aliquid contingenter fit. multi ponūt. igif nulla est veritas complexa necessaria alia a veritatibus primoꝛum principioꝛum:qō videtur inconueniens. Item est cōtra te q hic supra adducis conclusionem habere veritatem necessariam causatam cōtra henricuz ꝓ Aris.ꝛ nō debz esse tex.

Item in ea .q. factis rationibus cōtra philosophos.que rationes fuerunt henric. doc.facit alias ex mente sua ibi. Istis ratiōibus cuiusdā doc.ꝛc̄.post secūdam rationem quā facit cōtra philosophos que est.secūdo arguo sic.aliquid cōtingenter fit in entibus.statiz post illa verba.ꝛ ideo nō oportet amplius hic immoꝛari. quidam habent in textu. Respondeo antecedēs est verū ꝓcise de illo quod dependet ex voluntate nostra quātum ad fieri.nihil enim aliud potest dici ꝛtingenter fieri ab actibus nostris:sed de actibꝰ nostris est eadē difficultas eis ꝛ tibi an.s.volūtas nostra mota a ꝑmo moueat nisi ꝙ tu potes saluare contingentiam in eius motiōe a ꝑmo. Illi aūt nō possunt vt hic arguitur. ꝛ iudicio quoꝛūdaz nō ɔz esse in textu.

Etiam in ea .q.post 3am rñsionē suā ɔ pḃos que incipit. Itē cā neꝯio agēs agit ꝛc̄.in fine post illa verba.ꝛ tūc oia essent vnū. Alig tex.habēt. Itē ꝑmitas adequatōis icludit totū oꝛdinez multoꝛ ad q̄ causa se extēdit sicut alibi dicis. de ꝑmitate triū ꝓsonarū ad essentiā ꝛ alia ꝓsone ꝑme ad eādē. Ita hic ꝛ tūc est in potētia ꝓpinqua ad zm q̄ ꝑmum positū est.ꝛ tñ agit zm q̄tum pōt ipsum agere.ꝛ non ɔz poni: sed statim post verba allegata ɔz poni ꝓ idē etiam mediū.

Etiam in ea .q.post deductionez totalem prędicte tertie ratiōis ɔ pḃos anteqꝫ doc.rñdeat ad questionem ibi.ad questionē quātum ad exponētē.aliqui volūt ponere vnā gntam rōnem.s. Itez causa zª nō tollit ꝑmo ꝓpriū modū cāndi eius. Rñdeo ꝓpriꝰ modus cāndi eius est mediante causa zª causare ꝛ nō imediate:ꝛ nō ɔz poni ex multoꝛ iudicio.

Preterea in ea .q.pᵒ vltimā rñsionē ad vltimū arm. Et icipit. Ad vltimū dico ꝙ nulla est ɔnexio cause ꝛ cāti post vltima verba illiꝰ responsionis q̄ sunt talia.sicut pfecte apparuit de tribus pueris in camīo ignis,alig i suis libꝛis hñt.post illa verba.

¶ Causare ꝛ non imediate.

Posset dici aliter ad ꝑmū icōueniēs.s. ꝙ ꝑmuz trāsferat celū i istāti.ꝙ hoc nō segtur qꝛ coꝛpus nō est susceptiuū translationis istantanee. iō vtus quecūqꝫ nō pōt in hoc.ꝛ ꝑcipue pꝛ hoc in circulatione:qꝛ si in nūc circulaf q̄lz pars lati erit in eodē istanti in eodē situ in quo fuit ꝑus.alioquin si pars nō redeat oio ad sitū eundē.ꝛ postea qñ ɔplebif circulatio pueniet igif circulaf in tpe.segtur ꝙ ꝙ si in nūc circulef ꝙ in illo nūc q̄libꝫ pars sit in eodē situ.ꝛ q̄tuz ad totū ꝛ q̄tuz ad partes. igif circulare in nunc est non circulare nec oīno mutare. hec scōa rō bene ꝓbat ꝙ nō ponendo mouens cōiunctū ipm ꝑmuz etiaꝫ si sit potentie infinite non poterit sperā circulare vt nūc:sed nec in tempoꝛe ꝓpter ꝓbationē Aris.qꝛ tunc finita potentia transferret in equali tempoꝛe. ¶ Exꝫbus segtur ꝙ ifinita nō pōt omnino imediate sperā circulare.ꝛ tamen videmus eaz circulari.hec igitur necessitas Auerroys ponēdi mouens coniunctuz.i.imediatū ꝛ finituz fine quo ꝑm nihil transfert sperice:qꝛ non potest nisi mediate agere ꝓpter sui perfectionez ꝛ imperfectionē effectus inter que necessario requiritur causa ꝓxima medians. ¶ Contra illud quero quid est ꝑmū mouere mediate.aut eniz quia ꝓducit causam ꝓximaz mouentē cui ɔando esse dedit virtutem finitam mouentē.aut si zm est a se ꝑmū ɔat ei virtutem et īfluētiam aliquam qua mouet.aut tertio.qꝛ ꝑmum ꝛ zm eundem effectuz causant oꝛdine quodaz absqꝫ hoc ꝙ cā secunda aliquid recipiat a ꝑma:si tertium segtur ꝙ finita potentia sine aliqua causa secunda mouebit in equali tempoꝛe cuz infinita mouente tamen causa secūda.si scōm segtur ꝙ illud influxuz sit aliud a natura secunde cause.igitur si negatur ꝑmuz habere motuz pꝛo ꝓximo effectu est cōtra tertiuz.ꝛ in nulla intelligentia est actio contra scōm.ꝛ si dicatur ꝑmuz esse de mente Aristo.ꝛ ꝙ ipm exponit Auic.9.metaplꝭ.de oꝛdine itelligentiaruz. ꝛ tunc infinitas motus reducatur in ꝑmuz:qꝛ etiaꝫ ifinitas durationis secūde cause est a ꝑma semper causante sicut filius semper gignitur.ꝑmū aūt ex se est durationis ifinite sed successio reducaf in virtutez finitaz mouētis ꝓximi:ita ꝙ nō ob aliud est ibi ꝑmuz mouens: nisi quia ɔdans esse mouenti sic bene saluatur ꝑmū efficiēs ꝛ vltimus finis:quia amatus ꝓpter se a secundo mouente sed non ꝑmum mouēs nisi remouens.i.ɔdans esse mouenti. Cap.4.

¶ Ad qōnē q̄tū ad exponentē negatiuā ꝛc̄.

Aduertendum ꝙ in di.io.vbi q̄rif vtꝫ.s.s. ꝓducaf ꝑ moᵐ volūtatis i solone ꝑmi duby q̄ icipit:q̄tū ad ꝑm duᵐ dꝛ. Ponunt q̄tuoꝛ mēbꝛa de isto termīo nā.ꝛ post assignationē q̄rti mēbꝛi statiz post iª vba nisi ɔditio ꝛ moꝰ circa actū illicitū.añq̄ pōat doc.ex dcīs ad ꝓpoᵐ dꝛ ꝙ nec itellis nec volūtas rōne q̄ ꝛc̄.alig voluerunt ponere.ex dcīs ad ꝓpoᵐ dꝛ ꝙ nā 3oo ē ꝑnᵐ spirādi.qꝛ volūtas est vis elicitiua spirationis vt ē libera libal'r agēs 4°:nā ɔcurrit cū voluntate ꝑ: cōcurrit nō elicitiue subiectiue tm̄.2oo nō cōcurrit oīno sed vltra 3m declaratur ibidē ad quartuz articuluz.ꝛ nō videf poni:qꝛ superfluuz nec est doctoris.

¶ Decima distin.q.ꝑma post illō. Aliter dico ꝙ volūtas.

¶ Voluntas ifinita sicut natura ifinita.

Contra istud arguif tripl'r ꝙ nō competit alicui sine ꝙ repugnat alicui ꝑm rationē absolutā nec sibi ɔpetit si ē ifim. aª rō q̄si ꝓbō illiꝰ ꝓpōnis ifim nō dat vtuti actiue rōnē alteriꝰ vtut] actiue: sed dat sibi intentionē ꝛ in se ꝛ in actione sua iungaf minoꝛ rōni volūtatis vt tale ꝓncipiū actiuū nō ɔuenit sine repugnat sibi cōmunicare naturā.ꝙ ꝛc̄. ¶ Itē tertio vñ

volũtas hz ifinitatẽ si ex se.igr vbicz:qõ est flm:i creatura si ab essentia.g volũtas ifinita est vt hñs assistẽtiã nature siue cẽtie: qõ dicit alia opi. ¶ Itez arguo sic.ifinitas ẽ de se eiusdẽ rõnis in itellcũ ⁊ volũtate. g nõ est formalis rõ distictaz pductionũ q̃ bñt distigui ex pncipys formalib⁹. ¶ Ad p̃m si p medio accipiat repugnãtia.maior est vera.⁊ minor falsa. nã ista rõ volũtatis trãscẽdẽs que abstrahit a finita ⁊ ifinita nõ est rõ repugnantie:sz limitatio supueniẽs illi si accipiꝛ̃ p medio nõ ꝛuenientia: dico q pncipio actiuo ifinito nõ ꝛpetit actio nisi ifinita talis qualis trãscendẽs cõpetit trãscendẽti.nunc aũt volũtati trãscẽdẽti ꝛuenit trãscẽdẽter sic velle sic ⁊ producere velle.igiꝛ̃ ifinite volũtati cõpetit ꝓducere infinitum velle nõ per se:sed cõcomitãter infinitũ velle est deitas. finitũ aũt velle angeli nõ est esse angeli. ¶ Ad minorez dico q cõicare nãm nõ est actio trãscendẽs volũtatis in cõi:sed ꝓducere velle sibi ꝓportionatũ ⁊ obiecto.iõ ifinita volũtas ifinitũ ꝓducit ⁊ ex ꝛseq̃nti nãm. ¶ Ad aliud pz dis.8.a quo:qz ab essentia fundamentaliter ⁊ ex se formaliter.itaq ꝛcedo essentiã regri vt fundamẽtũ etiam vt realr idẽ: sz illud i suo signo nature in quo est formaliter ifinitũ est pncipiũ quo p̃cisum cũ obiecto sicut operãdi sic ꝓducẽdi. ¶ Ad 3m dico q duo in actu.s.libertas ⁊ infinitas que est modus itrinsecus termini habẽt duo alia correspõdẽtia in termino quo siue pncipio quo.q̃re in vltima coll.parir. vnde nõ dico infinitatẽ esse formalem rõnem respcũ spirãdi:sed voluntatẽ infinitã: nec in hoc duo pncipia formalia:qz infinitũ est modus itrinsecus. Aliter põt dici q voluntas vnde volũtas oino simplex hoc ẽ nõ componibilis nature cuius est potẽtia nec actui suo.nã ex hoc segr̃ q est ꝓductiua actus:quia competit sibi vt est voluntas.⁊ vltra actus est idem nature: ⁊ hoc vnum simpliciter omnino.ergo cõicatiua nature.

¶ Ad scõm dubium de tẽ.

¶ Comparãdo illud ad qõcũqz obiectum.

Cõtra.idem ẽ p̃n^m ꝓducẽdi ⁊ necio ꝓducẽdi. igr̃ si ifinitas volũtatis: vl magis volũtas ifinita ñ ẽ ex se neciũ p̃n^m ꝓducẽdi.igr̃ nec absolute ꝓducẽdi nec cõicandi nãm:qz ipsa nõ põt cõicari nisi necio.igiꝛ̃ ⁊ i solone qõnis ⁊ i solone pmi duby:ita opz expmere de obiecto sic̃ h̃ i solone secũdi duby. ¶ Cõfirmaꝛ̃.qz volũtas etiaz ifinita nõ est p̃n^m ꝓducẽdi amorẽ obiecti ifiniti.aliogn vel erũt multi spũs.s.vel vnus erit amor ꝓductiuus oĩs creature:qõ negas:qz tunc necessario amarent̃. Cõcedo g q rõ ad pncipalẽ solonẽ h̃ ⁊ silis de vbo q̃tuz ad itellcm̃ ⁊ oĩa illa q̃ ponunt supra di.y.q. vi.nõ ꝛcludũt nisi accipiendo cũ volũtate h̃ ⁊ cũ itellcũ ibi p̃n^o cũ ꝓductiuũ.s.obm sine quo nõ ꝓducit sicut nec opaꝛ̃.Silr dicaꝛ̃ ad illud q volũtas nõ est p̃n^m ꝓducendi nisi vt hñs sibi obm pñs qõ est sibi cõpncipiũ ꝓducẽdi:⁊ nõ põt esse p̃n^m hñs qõcũqz obm.sed p̃cise vt habẽs obm pmũ sibi p̃sens ⁊ cũ illo:⁊ hoc vel qz ante p̃sentiam obiecti secũdi habz ꝓductiõez adequatã: qz cũ pmo obiecto: vltra aũt adequatã nõ põt in aliã: vel secũdo:quia pncipiũ ifinitũ nõ regrit aliqõ finitũ cuz ꝓducens obiectum secũdariũ est finitũ: vel 3o:qz pncipiũ necessario ꝓductiuũ nõ hz ꝛproductiuũ illud ad qõ nõ habz hitudinem necessariã. voluntas dei nõ necessario respicit obiectum secũdariũ: vel 4.o:qz in istis generale suppom vnuz est q volũtas est p̃n^m ꝓducẽdi necessario requirẽs obm cõproductiuũ sic̃ itellect⁹. vnde dcm̃ ẽ di.y.q memoria perfecta que est pncipiũ completũ dicẽdi est itellectus habẽs obm actu itelligibile sibi p̃sens:ita volũtas perfecta ẽ volũtas hñs obm diligibile sibi p̃sens vel actu presentatũ ꝓitelligẽtiã. Scõz qõ dr̃ de dria pmi obi q ipm est cõproductiuũ:⁊ scõi q ipm nõ est cõproductiuũ. hoc dubiũ est tam de itellectu q̃ de volũtate.nec aliqua causa que assignaꝛ̃ videꝛ̃ sufficere.pma:nõ qz aut itelligitur adequata extẽsiue ⁊ petiꝛ̃ p̃n^m.aut itensiue et falsa ẽ ista. vltra aũt ⁊c̃.sicut pz in opatione: qz vltra sic adequataz opationẽ que est circa pmũ obm põt in opationem circa secũdũ.nec scõa valet:qz volo q obm scõm nõ sit cõproductiuum:sed pmũ sit cõproductiuum nõ tñ notitia sui que est sibi pñs formalr:sz obiecti scõi qõ est in ipsa ꝛpresens vtualiter.ita q sicut memoria dĩna cõtinet precise obm pmũ formalr ⁊ scõm nõ est in memoria nisi virtualiter:qz in pmo.⁊ tñ memoria est rõ itelligẽtie operandi circa vtrũqz.ita est rõ pducẽdi notitiã declaratiuã vtriusqz nõ qdẽ ꝓcedẽtẽ ꝺ vtroqz sed de ifinito tñ.tñ declarantez vtrũqz obm.s.obm qõ est pñs formalr. ⁊ hz in se z^m virtualr:ita de spiratione. Itẽ hec volũtas in pma ꝓductione nõ requirit comꝛproductiuuz nisi ifinitũ.vnde improbatur impfectio eius si in scõa ꝓductiõe regreret cõproductiuũ finitũ. Rñdeo lz qñ coagat creature nunq̃ illaz necio regrit:sz esset tũc impfecta p̃ncipiatio:sz p̃ sic istat q solũ pmũ obm est cõproductiuũ duplicis verbi vel amoris.z^a nõ ꝓbat:qz sic̃ voluntas opaꝛ̃ circa obiectũ ad qõ ꝛtingenter se hz.tñ respectu illius opatiõis q̃si est p̃n^m solũmodo pmũ obz qõ ꝛtingẽter respicit z^m: q̃re nõ põt ita eẽ in ꝓductione. Item de verbo nõ cõcludit. Itẽ cõplacentia est neꝯaria. Nota i quocũqz est p̃n^m ꝓductiuũ pfectũ ⁊ nõ ipedibile nec dependens aliunde põt illo ꝓducere terminũ nisi termio repugnet ab ipso ꝓduci:⁊ silr nõ põt illo ꝓducere si termino repugnet ab ipso ꝓduci. Itẽ in quocũqz est p̃ncipiũ ꝓductiuuz ꝑus q̃ terminus ꝓducaꝛ̃ ⁊ nõ repugnat termino ꝓduci ab ipo est ꝓducibilis.⁊ silr nõ põt ab ipso ꝓduci si nõ est in ipo ꝑus q̃ terminus ꝓducaꝛ̃.vtraqz istaz maior videꝛ̃ ĩmediata:q̃rũ pma est. in q̃cũqz ẽ p̃n^m ꝓductiuũ pfectũ ꝑus q̃ termin⁹ ꝓducaꝛ̃ illud põt tali p̃n^o terminũ ꝓducere. maior z^a.in q̃cũqz nõ ẽ p̃n^m ꝑus q̃ termin⁹ ꝓducaꝛ̃. illõ nõ põt ꝓducere terminũ si silr.iõ verbũ nõ dicit se si posterius ideo spũsscũs nõ gñat.vtraqz inq̃z istaz vr̃ eẽ maior ĩmediata.vtraqz ẽt maior vr̃ ĩmediata. vltra sic pma cõclusio. pbõ ma.maior talis.memoria pfecta est pfectũ p̃n^m ꝓductiuũ notitie declaratiue obi tã relucentis formalr in memoria q̃ vtualiter i illo obo formali. igr̃ hñs memoriã pfectã põt ꝓducere notitiã siue hui⁹ siue illi⁹ si ꝑus habeat q̃ alterius notitia sic. ꝓducta. silr syllogizo de volũtate pfecta ⁊ dilectõe.tertius syllogismus: qz duo pmi ꝛputanꝛ̃ p vno:⁊ duo scõi p vno fiat sic.sit ꝛ̊ p maiori:sit maior h̃:tota trinitas hz memoriã pfcãz p⁹ q̃ notitia declatiua creature sit ꝓducta ex p⁹.q.scõi. qz i p̃ istãti nãe ꝛpleꝛ̃ tota origo simplr psonaz ⁊ notitia creature in scõo istanti nãe.g tota trinitas ꝓducit notitiã declaratiuã obi scõary. ꝛsilr de voluntate ⁊ amore. ꝛñs vr̃ falsum:qz vel ꝓducit in q̃libet psona.⁊ tũc in pre erit ꝓductũ aliqd vel idetermiatis ꝓductis q̃rũ ꝓductionib⁹ ꝛspirãt istas ꝓductiões.puta notitiã creature i filio ⁊ dilectõz i spũscõ.ẽt filio⁹ ꝓduceret aliqd i se:⁊.s.aliqd i se. itaq vitãdo ꝛnẽ illatã aliq̃ triũ maiorz negãda ẽ.si p⁹ negeꝛ̃ de ꝑus nã.qz i⁹ stat i eodẽ gdu originis.vbi tñ nõ est ꝓductio:vel glosetur q va ẽ si ꝑus q̃ termin⁹ p̃m⁹ ꝓducibilis ꝓducaꝛ̃.sit p̃n^m ꝓductiuũ i isto nõ si ꝑus.q̃ z⁹.⁊ rõ ẽ.qz z⁹ termin⁹ ẽ i eodẽ gdu origis cuz p̃.vtraqz rñsio vr̃ eadẽ.saltẽ ꝛcedit vbũ eẽ creature notitiã declaratiuã.⁊ spm̃scm̃ eẽ dilectiõez creature.lz nõ a trinitate ꝓduci.ꝺ di.18.de dono.⁊.27.de vbo.si negeꝛ̃ scõa maior de obo secũdario:tũc difficultas redit h̃ tacta.ꝺ si dicaꝛ̃ cetera.⁊ tũc opz alr dicere de volũtate q̃ de memoria: qz voluntati ꝓitelligẽtiã repñtaꝛ̃ actualr obiectum secundariũ,

Rndeo nō hz ex se rōnem diligibilis sicut ꝑmum obm. 3ª minor nō hz vim nisi de ꝑus sicut ꝑma minor. pz.n.q nō est vera ō ꝑus ozigie. de nā aūt est dubiū si tm̄ ē dr̄ia rōnis īter ꝓductōez verbi declarātē ꝑmuz obm ⁊ declarātē scōm:qz dr̄ia rōnis nō est ꝑ ordie nāe sufficiēs. Nota q illud qō dr̄ ibi supra.s.in quocūqz est ꝓncipiuz ꝓductiuū ⁊c. Si accipit ꝑus duratōe.pz minor falsa.si nā dubiū ⁊ aliud ꝓpositū.si ozigie nō facit difficultatē ad ꝓposituz. Oz minor scōi syllogismi non est nisi de ꝑozi nā pz. Sz accipiēdo minorē ꝑmaz tm̄ de ꝑozi ozigie vr̄ petere: qz minor est eadē cū ꝓne. ¶ Jstud de ꝑus nō cogit hic sicut dcm̄ est supra.vz.di.5.de filio. Nota pro tribus syllogismis supius positis:qz lz minor ꝑmi negef de ꝑozi alio qꝫ ozigis in dīnis.⁊ ꝑ hoc vr̄ excludi ois via arguendi de gs ⁊ quo:qz ꝑus ozigie est idē cum ꝓne tūc ꝑdicta.adhuc tm̄ restat difficultas de ꝓncipio ꝓductiuo que tāgit supra videlz de obo secūdario: qz vel maior cui oīno initeris i qōne de ꝓductōib⁹ erit falsa: vel difficile est q nō extendaf ad secūdariū obm.ꝓcesso vo q nō extendaf ad illud perit i⁹.q.ꝑme.c.i.di.y. de creatura in esse intelligibili q sit a tota trinitate:qz a quo est productiue noticia creature ab ipso ē creata vt itellecta perit de relone obiecti secūdary ad scire.35.de ideis.⁊ perit de rōne verbi ⁊ spūs sancti ad creaturas.di.18.vel.27.ꝑmi.perit q.s.non sit necessario amor creature.⁊ opz dicere q sit nēcio cōplacētie:lz nō volitio existendi.⁊ tūc perit illud.s.dis.8.ꝓtra phos de nēcitate creature.⁊ redit illud Den.ibi de complacētia.stat.n.argumētū ꝑmū.q.ꝑma.2.nō.vz.idem de respectu ꝑmi obiecti.q spūsscūs nō ita libere amat creaturā vt pr̄:qz ex ꝓductōe ē amor nec verbuz virtute memorie vt i ipso itelliget:sed vt in pr̄e. ¶ Ad ista.ꝑmo ad maiorē.ꝑnm qō ex rōne sui natū est exire ꝑus in actū realiter ꝓducēdi i subsistētia reali ꝓcludit suū cōproductm̄ esse ꝑus ozigie.i.sine quo nō ali⁹.⁊ ex hoc cōcludit q ab ipso est ali⁹:ita de spū scō q est a pr̄e ⁊ filio.di.ii.sil̄r ꝓductū qō natuz est i reali subsistētia ꝑus ꝓduci alio est sine quo nō ē aliud.igit a quo aliud sic tres psone ad creaturas i esse ex. Cōcedo igr̄ q nā accepta in subsistētia reali vt hz oīa qualēcūqz ordinē in ipsa hūtia ē realr̄ ꝓductiua psone secūde simul accepte:lz oia i ipa: tm̄ i vtraqz est distīguere qd ꝑmū est in ipsa quo.s.psona dīna ē ⁊ qd qꝫ si aduēticiū psone quasi iaz ꝓstitute qle est omne cōparās ad obz secūdū b.ꝓcedo ⁊c. simil̄r nisi q iuxt ꝓdicta in a. tres i esse simpl̄r psone dīne precedūt ordie nāe ⁊ itellectōez creature.⁊ ꝑ ꝓns creaturā in esse itelligibili.hoc qdem añs est verū ibi.di.ꝑma.2.sed negaf ꝓns.igit̄ creature ꝓducunt a trinitate i esse itellecto.rō negatiōis est ista:qz sicut operō circa obm scōm nō pōt esse alia. realr̄ pōt quecūqz hoc est realr̄ vel subsistēter ab opatōe circa obm ꝑmū:ita nec ꝓductio circa istud a ꝓductōe circa illud.q nō pōt esse alteri⁹ sic vel sic realr̄ ꝓducti.q solus pr̄ dicit vbū creature sic ⁊ verbū essentie sue. ꝓfirmaf:qz sicut hoc ꝑnm opatiuū hz vnā opatiōem adequatā sibi:nō tm̄ itēsiue:sz extēsiue. hoc ē circa oia q vtualr̄ sunt i ipsa: ita iquātū ē ꝓductiuū hz vnā ꝓductōez adequatā vtroqz mō:qz neutrū repugnat vni ꝓducto. ꝓfirmaf ēt:qz noticia sive vt opatio sive vt ꝓductiua nō pōt esse nisi eiusdē termini ꝑmi: aliogn nō nisi vt secūdario ex.q nulla potest esse ꝓductiua q̄ fit imediata alicuius obiecti ꝑmi vt termini.sil̄r ꝓcedēdo b.nō pit c.qz ꝓductio obiecti secūdi i esse cognito nō ē termin⁹ realis sic nec terminus accipit esse reale.q ē ꝓductio diminuta sic ꝓductū estens diminutū talis ꝓductio pōt esse q nō ē ꝓductio:sz qꝫ si ꝓductio h⁹ ē cognitio.q pr̄ in se ꝑ cognitiōez in q̄ est virtualr̄ obm zm qꝫ si ꝓducit in se obm illud dum actu cognoscit ⁊ cōicans cognitōez cōicat se vt qꝫ si ꝓducente idē obm:qz posteri⁹ est psona cui cōicaf.q trinitas qꝫ si ꝓducit obm.⁊ ita ꝓducit i esse cognito:qz in illo ꝓduci est qꝫ si ꝓduci: lz solus pr̄ realr̄ ꝓducat in filio ex vi gnatiōis.⁊ pr̄ ⁊ filius i spm̄ scm̄ cōicant cognitiōez h⁹ obiecti q̄ cognitio in oīb⁹ qꝫ si cōicata est ꝓductio:deiñ ꝓductio diminuta. ¶ Aliter plani⁹ cognitōez esse obiecti secūdi est ipm ꝓducere iesse cognito sicut ipsam esse obiecti ꝑmi est eē ei⁹ quasi ꝓducētis cognitōez:qz ꝑmū obm qꝫ si psupponit ⁊ zm qꝫ si ꝓducit ꝑ hoc in actu:qa cognitio est eius. q realiter cōicans cognitōez vt obiecti secūdary realr̄ cōicat illaz.vt ꝓducētē obm secūdariū ꝓductione que ibi pōt esse que nō est nisi diminuta siue pr̄ siue trinitas ꝓducat obz inesse cognito nō perit dis.35.qz idea est obm secūdariū sive ꝓductū sic vel sic.vel nō ꝓductū:sed quasi. Et si aliqs dicat ideam sic nō referri realr̄ ad scire dei:qz idea sic nihil est pari rōne nec ecōuerso scire hz aliquā relonez rōnis ad obm scōm:qz oīno nihil:quia sicut nec fundat:ita nec termiat aliquā relonē. Nō perit.c.qz vndecūqz producit vel quasi ꝓducit obm zm psona dīna pfectū eē hz comparādo intellcm̄ ⁊ volūtatem ad obm ꝑmū:tm̄ cōcedo q verbū quasi ex ꝓductōe secūdaria est noticia creature ꝓducta realr̄.sic pr̄ qꝫ si scōario est noticia ei⁹ ꝓducta:⁊ ita nēcio fili⁹ sic pr̄ ē noticia ei⁹: sz ista relo nec cū ignatōe ꝓstituit pr̄ez:nec cū gnatōe filiū de hs.f.vl pōt ꝓduci ō ꝓplacētia inqꝫm illud oñsuz oñdit hr̄e bonitatē participataz a ꝑmo:vel alr̄ sicut psona pr̄is necessario hz operationē voluntatis q̄ opatio est alicui⁹ obiecti necessario alicui⁹ ꝓtingēter:ita ꝓducit quasi opatōez subsistētez q̄ nēcio ꝓducta est alic⁹ nēcio alicui⁹ ꝓtingēter ⁊ sicut non sequit volitio creature est eadē psone pr̄is. igit̄ pr̄ nēcio hz volitōez creature:sed tm̄mō segf.q hz volitōez necessario q̄ ē creature:ita ñ segf.pr̄ nēcio spirat volitōez creature in sensu cōi.lz nēcio spiret volitiōez que ē creature.

¶ Scōm probatum est de frui.di.i.⁊c.

¶ Tam ꝓm rem qꝫ ꝓm rationem.

Non videtur q volūtatē esse rectā sit coassumēdum cū hoc qō est ipsaz esse īfinitā quasi aliud ex equo:qz tūc volūtas īfinita nō essz sufficiēs quo cōmunicādi nām etiā habēs obm pr̄is: sed volūtas infinita recta. ¶ Jtē si rectitudo illa sit ꝓformitas ad rōnem rectā.q relo erit principiū ꝓductionis spiritussancti.saltē vt volūtas recta sicut recta est rō volendi. Jdeo sic volūtas īfinita oīno nihil addendo ibi obiecto ꝑsente nēcio est in actu volēdi:ita q ad nullū actum volēdi est in potētia ꝓdictionis: qz tūc cōponibilis ⁊ ipa ꝑ obo adequato hz īfinitū volibile. q nēcio actu vult illud:⁊ ita de ꝓductōe vltra sicut de necessaria opatiōe. 2º ꝓbaf ex rōne potētie que pōt hēre obm adequans capacitatem eius.igit vt infinitū ⁊ nō vt cōtentuz sub illo obo:qz tunc ab aliquo finito dependēret in operādo: ⁊ ita vilesceret. 3º ꝓbaf ex rōne actus: qz volitio infinita nō dependet a finito. q finitū nō est ꝑmum obm eius quecunqz volitio ibi possibilis est infinita. ¶ Restat tertiū dubiuz vbi dr̄ q nā agit ꝑ impressionē sicut intellectus: voluntas aūt nō. ¶ Contra.hoc falsuz est ⁊ improbatū. dis.2.⁊.5. ¶ Jtem non ad ꝓpositum: qa quer̄ de distinctione ꝓncipy actiui in modo agēdi sive eliciēdi actionē sive in aliquid agat sive nō. ¶ Alia respōsio verbum est formalr̄ noticie memorie volūtas eliciēs dat obiecto ꝑmum donuz.qz amorē ⁊ in hoc se nec ex ista rōne est donum. vnde nec aliud simile obiecto ꝑsentato ideo amor nō gignit̄ nec est imago.s.s.ita sicut filius. hoc quidez bene verum est de imagine: sed non saluaf quo modo hec principia elicere possunt diuersimode cuius ponaf aliq̄ distictio in termis ꝓparatis ad ꝓn⁹ in assimilari tm̄. ¶ 3ª

via q̄ ē nec̄itas vt act⁹ tēdit in obm:nō tñ vt elicit̄ a po⁹. vel al'r.si vt i actu quasi iā vt elicito firmat̄: nō tñ vt q̄si ꝓz actu elicit illū. ¶ Cōtra ista argr̄.q̄ ex pte ꝑncipy vt q̄si ꝑcedit actū est nec̄itas ad eliciēdū:nec volūtas repugnat nec̄io:qz volūtas pfecta pōt hr̄e ꝓditōez pfecti ꝑncipy ꝓductiui. ¶ Itē eꝫ nec̄itas nō tollit libtatē pp nūc dcm̄. ¶ Itē nec̄io agere est ꝓditio modi opandi.q̄ nō repugnat alteri oidēti ꝑn^m actiuū.sic̄ nec modus illi cui⁹ ē modus. Sicut q̄ duplex ē ꝑncipium.ita duplex est nec̄itas conueniens:nec est alia ratio distinctionis nisi quia hoc ē hoc.ergo nō omnis necessitas est naturalis stricte accipiēdo naturale quo modo voluntas non est natura.

¶ Ad tertium dubium dicitur ꝛc̄.

Item distin. xi.vtz.s.s. ꝓcedat a pr̄e ꝛ filio.q.i. post illā rōnē añ oppo^m. ¶ Itē dilectio i nobis.ꝛ añq̄ ponat̄ alia rō q̄ incipit. Item spiratio passiua ꝛc̄.alig hñt i tex. Item volūtas ponit̄ 3ª pars imagis.i5.de tri.c.vlti.igr̄ nō ē ꝑn^m ꝓducēdi: sz ꝓductū. ℟n⁹.dilec⁹ vocat̄ volūtas:sz volūtas po⁹ptinet ad parē tez:lz nō ꝯstituat parētē:sz q̄si aduenit sic̄ 2ª fecūditas i pr̄e.ꝛ nō debz poni in textu.

Sciendum q in di.iz.q.i.q̄ incipit. vtz pr̄ ꝛ fili⁹ ꝓducāt ꝛc̄.post deductōez vlti me rōnis añ opposituz q̄ talis est. Itē si ꝓducūt vt oīno vnū añq̄ arguat̄ in opp^m.alig tex.hñt. Item amor notic̄ genite ē 3^a ps imagis.igr̄ amor ꝓcedens ē amor vbi. añs ꝓbat̄ di.6^a.p Aug. ℟n⁹.ē:qz tres sunt act⁹ volūtatis respcū obiecti.s.act⁹ elicit⁹ ꝯplacētie ipery.3° nullo mō i deo:qz nec i nobis respcū ꝑme itellectiōis. ꝑmus nāq̄ ē ꝑncipalior.2° vlior.est tñ vterq̄ eēntialis i deo: sz amor ꝓcedēs ē ꝑncipal'r amor obiecti nō vbi nisi sit pr̄is neutrius forte ex ꝑma ꝓductōe.sicut nec vbi nisi essentie in nobis ois amor est ꝓcedēs ibi nō: sed tantū amor ꝑmus obiecti diligibilis:ꝛ nō dz esse in textu.

Preterea i ea.q. in ꝯfirmatōe oꝑ. Den.ibi. Ista opi.ꝯfirmat̄.doc.assignat auctoritatē ℟ic.3° ō tri.c.xi.ibi. Dicēte ℟ic.vbi p⁹.ꝛ statī post i^a ꝥba.ꝛ a quo summe diligeris aliū eq̄ diligi velis. Aly posuerūt i suis libris. pbō itaq̄ ꝯsumate charitatis est mutua cōio exhite sibi dilectiōis:ita q̄ i illo sic̄ mutuo diligit̄ vtriusq̄ dilectio vt ꝯsummata sit ꝑhabite dilectōis cōsortiū.ꝛ nō dz sic eē:sz ita dz scribi. In illis itaq̄ vt dic̄ sic mutuo dilectis vtriusq̄ pfectio vt consummata sit exhibite dilectōis ꝯsortē eq̄ rōne regrit.

¶ iz.dis.prime questionis.

¶ Ad hoc q̄ sequeretur.

Quia adiectiuuz est in adiacētia eēntiali ad suppositū q̄ō termīat ei⁹ ō pēdētiā.ꝛ iō nō pōt plurificari nisi substātiuuz q̄ō sistit ei⁹ dependentia plificet̄. ℟ aūt in ꝓposito suppo^m q̄ō sistit dependētiā adiectiui nō potest plurificari. ꝛ ideo adiectiua sibi adiacētia nō possunt plurificari nisi ꝓpositio sit falsa.ꝛ de ℟ al's in 3° libro. vbi querit̄ vtruz si plures nature assumerent̄ a verbo esset vnus vel plures homies.

¶ Secundo quero vtrū pater ꝛ filius ꝛc̄.

Notandum q̄ dis.iz.q.vnica vbi q̄rit̄.an. s.s.sit genitus.post illud ar.añ opp^m. ꝑterea dr̄ia realis nō dependet.añq̄ arguat̄ i oppo^m alīq ponūt ꝓbatōez mi.ibi. Al'r ꝓbat̄ minor esse ex̄. Quidā volūt q̄ nō sit ex̄.tñ tenēdū est �fm magr̄m. vv. turonēsem ordis minoꝝ ministrū ꝓuincie turonie; q̄ nō ē ex̄.

Preterea aduertēdū q̄ i ea.di.ꝛ ea.q.post multas rñsiones ad ar^a siue ꝑncipalia siue nō ꝑncipalia doc.facit vnaz replicā.q̄ incipit:sz adhuc vr̄ stare ar^m:qz equoca:ꝛ respōdet illi replice ibi. ℟.ꝛ dico q̄ nō ē equoca ꝓduc⁹ ꝛ in fine illi⁹ rñsiōis sūt ista ꝥba.lz neutr̄ illoꝝ sit p^a rō agēdi ꝛ p^a rō terminādi ꝓductōez. statiz post illa ꝥba ē finis distī.ꝛ.q.ꝛ dz seq.i4.di.alig posuerūt vnā lōgā additōez q̄ nl'o mō est de tex.s.Exēplū h⁹ est si asin⁹ gñaret asinū.lz forma specifica nō sit ꝑmū ꝑn^q ꝓducēdi asinū.ꝛ iō pp hoc nō ē vniuoca gñatio nec equoca:qz illud q̄ō ē p se formalis terminus gñatōis est eiusdē rōnis in gñante ꝛ genito:lz nō sit ibi p^a rō ꝓducē di seu generādi. Oꝝ aūt aliqd eiusdē rōnis ꝑ sit in isto vt ꝓducēte:ꝛ ꝑmo in illo vt in termio ꝓducto nō regrit̄ ad gñatōez vniuocā. Ita pōt poni exēplū de carne aīata generāte carnē aīataz nāliter virtute calozis nālis vbi tñ ipa aīa vel q̄cūq̄ alia forma det̄ nō ē nec̄io p^m ꝑn^q ꝓducendi in ꝓducēte ꝛ ꝑmus termin⁹ formal'r ꝓducto.iō ℟ saltē nō regrit̄ ad vniuocatōez i gñatōe. ¶ Ad 3^m dico: q̄ gñatio actiua ꝛ spiratio actiua non sunt idē formal'r: nec ꝑmi termini formales ipaꝝ.s.noticia actual'r ꝛ amor actualis sūt idē formal'r. ꝛ tñ ꝑmi termini ꝓducti illis ꝓductiōib⁹ sūt vniuoci iter se ꝛ ꝓducēti: qz ꝑsone ꝓducte hñt oīno eādē pfectōez absolutā iter se ꝛ eādē cū ꝓducēte. ¶ Ad 3^m ꝑncipale dico:q̄ añs de distictiōe ꝑncipioꝝ sola rōne fr̄m est. ¶ Ad p^am ꝓbōnē cū argr̄ q̄ oppo^m nō staret cū simplicitate dīna. ℟ñsuz est ꝑus sepe di.z.ꝛ.8. vbi ītētio hīta ē de nō idētitate formali absq̄ distictiōe reali. ¶ Ad z^m ꝓbōnē cū argr̄ q̄ al'r eēt rel'o realis iter itellcm̄ ꝛ itelligere. ℟. ite⁹ est po⁹ opatiua ꝛ ꝓductiua ꝑ mō.s.iquātū ē ꝑn^q opatiuū:nec itellcūs nec suppo^m cui⁹ est actio bz rel'onē realē ad opatiōez realē q̄ nata ē esse i ipo:sz hoc accidit i nobis:qz ē ibi distinc⁹ realis seu dr̄ia iter ipz ꝛ opatōez ad quā ē vt aūt ē ꝑn^m ꝓductū:lz ipsuz nō hēat rel'onē realē ad ꝓductū:qz idē ē ꝓducto nec ad ꝓductōez pp idē:tñ ꝓducēs ipo bz rel'onē realē ad ꝓductū pp distictōez eoꝝ realē: ꝛ hec sufficit ad hoc q̄ ꝓductio sit realis:sz talis rel'o nō regrit̄ iter intellcm̄ ꝛ itelligere ad ℟ q̄ opatio inte⁹ sit realis. Sz nec ipe itellectus nec operās eo bz rel'onē realē ad itelligere:qz nō ē distictio realis h⁹ ꝛ illi⁹:nec ℟ q̄ ite⁹ dr̄ pr̄i eē ꝑn^m ad itelligēdū notat rel'onē realē ipsius ite⁹ ad itellectōez q̄ iest pr̄i fm ℟ ꝑn^m:qz hoc magis vr̄ de gignitiōe q̄z de itellectōe: qz gignitio maiorē distictōez regrit. Nec tñ cū dr̄ inte⁹ ē pr̄i ꝑn^m dicēdi.notat̄ rel'o realis inte⁹ ad dicere. ¶ Et cū argr̄ q̄ tūc nō magis itelligeret itellcū q̄z volūtate. ꝯña nō valz.nec tñ dr̄ ita itellcū itelligere:qz sit rel'o realis itellect⁹ vel pr̄is fm itellcm̄ ad itelligere:sz tm̄:qz ista sit aliq̄ pfectio opatiua fz quā nata ē ꝯpetere pr̄i talis opatio:nec segt̄ q̄ nō magis itelligat pr̄ in itellcū q̄z volūtate:qz hec opatio q̄ est itelligere nata est ꝑmo competere itellectui.nō aūt est nata cōpetere volūtati: nec est aliq̄ alia rō nisi qz inte⁹ ē itellec⁹:ꝛ volūtas est voluntas.cuicūq̄.n.ꝑn⁹ opatiuo ex eo q̄ tale siue sit res ꝑ se siue vnitiue ꝯtineat̄ i aliq̄ nata ē ꝯpetere ꝓꝑa opatio. ¶ Cōtra. ꝯcedit̄ i pr̄e itellcm̄ eē sibi ꝑn^m itelligēdi. Sz eē ꝑn^m importat rel'onē aliq̄z:ꝛ si ē ex nā rei ꝑn^m ē ex nā rei rel'o.ꝛ ꝑ ꝯñs real'. ℟. qcqd ꝯpeteret alicui si esset res real'r hoc idē dz ei ꝯpetere ꝛ nō alteri vbi ē rō vel fz rōnē. ℟ mō ē in pr̄e inte⁹ respcū itelligere:qz ꝑn^m ē oīno idē real'r cū itelligere. ¶ Ad aliā rōnē ō eq̄lib⁹ ꝛ eodē addito q̄ ad ℟ dz tenere ꝯña.ꝛ ita ē in ꝓposito. ℟. sic̄ dr̄ i ꝯñti ꝛ si ꝯña teneat eodē addito adhuc tenebit ꝛ vez ē addito ñ destruēte rōnē ꝯñe:sic̄ est cū dr̄. hō.q̄ aīal.ois hō.q̄ oē aīal. respcū cuiuscūq̄ ꝑdicati: vl' eꝫ.negatie. Ita i ꝓposito dico q̄ ieq̄litas itellectōis ꝛite⁹ ē pp limitatōez extremorū pp quā vl' sine q̄ alterz excedit alterz additū ex vtroq̄ extremo.additū āt ifinitū vtriq̄ extremo tollit ab vtroq̄ extremo limitatiōez.ꝛ iō ieq̄litatē.ꝛ iō tūc nō segt̄ q̄ sint ieq̄lia:imo eq̄ pfectōis ē ite⁹ ifinit⁹ ꝛ itelligere ifinū

tum. ¶ Et si obyciat̃ ꝺ hoc q ifinitas nō tollit omnem ĩequalitatẽ: qz albedo infinita adh excederet ĩ pfectiõe nigredinẽ ifinitã. ¶ Dico q ifinitas addita alicui limitato ex se ẽ infinitas fm gd: q̃lis. s. pōt ꝓpetere rõni talis limitati: qz nō dicit ifinitatẽ vel illimitatõez nisi rõne illius cui addit̃: qz hoc nō pōt eẽ formal'r simpl'r ifinituz. Infinitas ãt addita alicui pfectiõi simpl'r: cui. s. nõ repugnat ifinitas simpl'r ẽ ifinitas simpl'r in illa rõne: ꝛ iõ est simpl'r ifinitas. itelligere aũt ꝛ itellcũs sũt ex se pfectiones simpl'r formal'r nec ex se limitatõez icludũt. ꝛ iõ ifinitas addita vtriqꝫ dic̃ ifinitatẽ simpl'r nō tm̃ in istis rõnib⁹: sꝫ cõcomitãter ĩ entitate. vitate ꝛ bonitate: ꝛ omni pfectõe simpl'r v'r: qz ois pfectio simpl'r mutuo ꝛ vnitine se icludit. ꝛ iõ intelligere infinitũ simpl'r equaret̃ itellectui infinito ꝛ econuerso.

Sciendum q in di. 14. q̃ ꝓpẽdit. 15. ꝛ. 16. simk. ꝛ icipit. vtꝫ quelibꝫ psona dina q̃libꝫ psonã dinã mittat. Doc. rñdendo ponit opionem magr̃i snīaꝫ: quã improbat ibi. ¶ Cõtra istã opi. ꝛ i fine ꝑme rõnis ꝺ magr̃m sunt ista ẏba: qz tũc. s. s. nõ mitteret filiũ cũ nõ ꝑducat eũ. post ista ẏba statiꝫ aliq posuerunt in suis libꝛis. Uel aī sic. Si mitti icludat rel'onẽ eternã: aut g̃ respcũ ei⁹ cui mittit̃ psona qõ nõ ꝓtingit: qz hoc est tpale aut ad mittẽtẽ. ꝛ tũc ois missus a mittẽte ab eo ꝓcederet. ꝛ sic cum fili⁹ dicat̃ mitti a. s. s. ꝓcederet ab eo. ꝛ nõ ẽ de tex. sꝫ dꝫ seq̃ imediate zª rõ. s. ꝑmittere ꝛ mitti.

Item in ea .q. ĩ sol'one ꝑmi arguñti q fuit ꝺ magistrũ ibi. ¶ Ad ꝑm dico q mitti dic̃ in fine sũt illa ẏba: lꝫ sp ꝓducẽs sit mittẽs. ꝛ añq̃ respõdeat doc. ad zm argm ꝺ mgr̃m ibi. ¶ Ad zm dico. Alig habẽt vnũ ex̃: qz tota trinitas manifestat psonã ꝓcedẽtem ꝓcedere: sꝫ mãifestari psonã ꝓcedere nec ꝓuenit oibus psonis nec oẽs ꝓcedũt. exm de memoria q sigm ꝟ Aug. mãifestãt memoria itelligẽtia ꝛ volũtas: ĩ quo tñ signo memoria mãifestat̃. vñ ℞ ẽ mãifestare ẽ mere cõe.

¶ Distinctio. XVI.

Circa di. 16. q̃rit̃ vtꝫ ꝓueniat spũi scõ missio visibilis. vr̃ q nõ. Augu. 4°. de trini. c. 9. ꝛ ponit̃ in lr̃a. Fateamur filiũ minorẽ fcm̃ ꝛ itantũ minozẽ ĩquãtũ fcm̃: ꝛ itantuz factũ ĩquãtũ missuz. igit̃ filiꝰ est ℞ q est sic missus visibiliter: qz de illo ibi logt̃ q sic est minoꝛ. igit̃ si spũsctũs sic mitteret̃ a ꝑre ꝛ filio esset minoꝛ ꝑre ꝛ filio: qõ nõ ꝓcedi tur. ¶ Itẽ si spũsctũs mitteret̃ visibil'r aut ꝓcurrit cuz ea missiõe reuelatio ĩteriꝛ aut nõ. si non. frustra fieret missio exteriꝛ ĩ aliquo visibili signo: qz tũc ad nihil eẽt vtilis. Si aũt ꝓcurrat reuelatio ĩteriꝛ. tunc frustra fieret missio vel apparitio exteriꝛ visibilis: qz tale signuz sensibile exteriꝰ distraheret a reuelatõe ĩteriꝛi cũ occupatio circa exteriora distrahit ĩtellcm̃ ab interiori ꝓsideratione. ¶ Contra est magister in lr̃a. ꝛ allegat Augu. ꝛ Johem. 14. c. Cũ venerit ille paraclitꝰ veritatis. Et itez ibidẽ. si. n. abiero mittã vobis eũ. vbi logt̃ de missiõe tẽporali. ¶ R̃ndeo cũ psonã mitti sit eã manifestari ꝓcedere: vt pz alibi qõne ꝑcedẽte ꝛ missio passiua visibilis ẽ cũ signo sensibili cognosci psonã ꝓcedere: qõ qdẽ signũ opz esse ꝓueniẽs ad manifestãdũ suã ꝓcessionẽ. g̃ cũ. s. s. pōt manifestari ꝓcedere signo sensibili ꝓueniẽte sue ꝓcessiõi seq̃t̃ q. s. s. poterit visibil'r mitti. ¶ De missiõe vo sensibili filꝫ q̃ fuit p ĩcarnatõez dicet̃ ĩ 3°. lib. ¶ Ad ꝑam rõnez dom q nõ est sil'e: qz spũsctũs nō vnit sibi nãm signi sensibilis quo ipsiꝰ ꝓcessio manifestet̃. ꝛ iõ nõ opz q illa q̃ ꝓueniũt nãe talis signi q ꝓueniat spũi scõ: sed filiꝰ vniuit sibi nãm hũanã in vna persona. ꝛ iõ q̃ dñr de ista nã vere dñr de dino supposito sustentificante illã nãm. vñ filiꝰ pōt dici minoꝛ ꝑre rõne nãe assumpte: nõ sic aũt spũsctũs: qz non ℏz in tali nã esse spãli modo nisi sicut in signo. Et ꝓcedo q frustra esset reuelatio exteriꝛ nisi cõcurreret illustratio ĩteriꝛ ꝛ reuelatio talis: qz illa apparitio exteriꝛ nõ est nisi qõdã signũ sensibile repsentans tale significatũ ex istitutõe hũana ad placitũ: ꝛ nõ ex nã q̃ eq̃ possz q̃tuz est ex se aliud significare sic̃ illud si placeret istituẽti. ꝛ si nõ eẽt reuelatio ĩteriꝛ nõ cognosceret̃ ꝑ talẽ apparitionẽ exteriꝛẽ. nõ. n. pōt signũ sensibile ex istitutõe cognosci qõ significet ex rõne repñtantis vel repsentatiui nisi cognoscat̃ repñtatũ ꝑ repñtatiuũ. ¶ Ad ꝓbatõez dico: q lꝫ itellcũs distrahat̃ ab itelligendo qñ occupat̃ sensus circa sua sensibilia alia a suo itelligibili q tũc itelligit: qz sic potẽtie se ĩuicez impediũt nec mutuo se iuuãt. ĩ actib⁹: tñ qñ sensus occupant̃ circa singulare sensibile cuiꝰ vl'e ꝑ spẽm itelligit̃ vt videlicet qñ sensus sentit illud obm qõ fantasiat̃ ꝛ itellcũs itelligẽs nõ distrahit̃. tũc itellcũs maxime ꝓfortat̃: qz tũc potentie circa idẽ obm sibi admistrant ei⁹ pñtiã vt a qualibet ꝟz ei⁹ ꝓportiõez apꝓpẽdat̃. hoc pz in exẽplo. qñ volum⁹ colere xm̃ ꝛ passionẽ ei⁹ cõpati facili⁹ eã cõtẽplamur si imaginẽ crucifixi frequẽti⁹ ituemur ꝛ ex tali ituitiõe talis spes ꝛ fantasia generat̃. ꝛ hoc totũ est mõ ꝓ ordinez nãlem potẽtiaꝫ ꝑmaꝫ in agẽdo. ꝓphe vo erãt distracti p sensibilia nec eos sensibilia multum iuuarẽt ad ꝓphetiã: qz nõ erãt eis ꝓueniẽtia. nã talia paꝫ faciũt ad reuelationẽ q̃ ẽ ō his q̃ nec oculus vidit nec auris audiuit ꝛc. q̃ hoib⁹ enarrare nõ licꝫ ꝟz aplm cor. in. 13. sed erat aliqꝺ sensibile eis presens in imaginatione: ga vt cõmuniter omnes ꝓphete erant multum imaginary. pz per Augu. in 12°. super Gen̄. quare ꝛc.

Aduertendum q ĩ di. 17. doc. facit vnã sc̃daz qõnẽ gñalẽ de hitu q̃ incipit. Utꝫ neẽe sit ĩ hitu ponere rõnẽ ꝑncipy actiui in ꝑ argumẽto añ oppm fcã maioꝛe q̃ ꝓbat̃ ꝑ ꝓmẽtatoꝛẽ 3°. de aĩa. statiꝫ post illud ẏbũ 3°. de aĩa. aliq tex. hñt sup illud opz vt ĩ ea sit itellcũs. ℏ ingt ẽ diffõ hitu vt hitu intelligat illud qõ est ꝓpriũ sibi fm se: ꝛ qñ voluerit abstꝫ hoc q indigeat in eo aliquo extrinseco: ꝛ nõ dꝫ esse: sꝫ post illa ẏba dꝫ eẽ hoc. s. Sed vti competit agenti.

Preterea in ea di. ꝛ ĩ rñsiõe ad zam qõnẽ in qua q̃rit̃. vtꝫ habitus habeat rõnẽ ꝑncipy actiui. doc. ponit vnã difficultatẽ ibi hoc tenẽdo de actu. vtꝫ habit⁹ moralis ĩquãtũ ẏtus sit aliquo mõ ꝑnc⁹ actiuũ respcũ bonitatis in actũ. ꝛ post deductiõez rõnũ in oppositum. Doc. ponit vnã ꝓnẽ ibi. Quãtũ igit̃ ad istã ꝓnẽ: ꝛ ibidẽ paulo ifra sunt ista ẏba: sꝫ tm̃ nũc ꝺiũgit̃ prudẽtie ꝑus nõ. Cõiungi igit̃ prudentie. post q̃ ẏba imediate qdã ponũt in textu: nõ dico ꝺiũgi in eodẽ subo: sed cũ hoc ꝺiũgi sibi vt regule ꝛ ꝓzi cui iste habitus subordiatur ĩquantũ motiuus. Et ista subordinatio vel cõformatio est essentialis rõ ẏtutis. Et forma absoluta vt ꝓcise motiua sub tali respcũ ẽ ꝑcise actiua ad actũ hñtẽ ꝺsil'ez respectũ: qz qõ ꝓueniẽs regulato ꝛ regule. ꝛ sic hit⁹ vt vir tus ẽ ꝑcise motiuꝰ ad actũ rectũ moral'r q vt absolute talis forma ẽ absolute actiuꝰ ad actũ talẽ ĩ suba nec ibi ℏz rõnẽ eẽ subordiate respcũ prudẽtie ꝺiũgi in quã sic prudẽtie. Et nõ ẽ de textu: sꝫ post ꝑdicta verba dꝫ seq. attribuit hitui vt ẽ forma de genere qualitatis.

In ea. etiam di. ꝛ ea. q. In rñsione ad argumẽta ꝓbãtia hitũ nõ esse formã actiuã: ibi. hãc viã tenẽdo post imediate rñsiones ad ꝑmuz argum. ꝛ doc. rñdet ad ꝓfirmatõez ĩ q̃ rñsiõe ad ꝓfirmationẽ sũt illa ẏba. Qõ ℏz rel'onẽ eandẽ sibi nõ sic de ꝑncipio actiuo: vl' q magis ẽ ad rẽ. post q̃ ẏba imediate aliq subiũgunt in tex. Addẽdũ est ad minoꝛẽ ꝓℏi sic. Omnis habitus est idẽtice ad aliquid non fm gradus diuisibi-

les:z sic est maior vera.gcgd.n.idētice est ad aliquid nō ꝑm gradus diuisibiles nō pōt termiare motū: sed mutationē bñ pōt termiare,vñ habitus nō ꝯtinue generaī vt sit motus:sed si bz gradus qlibz est idiuisibilis z iquolibet idiuisibili respicit obm z qlibz simplici mutatōe generaī q̄ nō termiat motum i illa forma:sz forte motum in passiōib⁹ z finibus z qbuscūqz alys. nā magis z min⁹ in forma nō sufficiūt ad motū in illa nisi quilibz gradus sit disibilis vt possit ꝯtinue ꝓcedi ab vno in aliū. nō enī ꝯponiī mot⁹ ex mutatōibus:itaqz nō est me^m pbi.ad aliqd:sed sic ad aliqd.s.qꝫ nō ē ꝑm gradus disibiles: sed in quocūqz gradu indisibilr respicit ad illud qō ē identice relatiū.ex hoc sīc ex manifestiore segī forte ipm absolutū qō sic respicit nō bēre gradus diuisibiles:nō aūt segī hoc tanqz ex cā:imo absolutuz nō bre gradus disibiles cā est ei⁹ qō est respectū nō eē diuisibilē:qa relo suscipit magis z min⁹ ex fundamēto nō eꝯ:lz qñqz eꝯ possit esse cā inotescēdi. Jsta aūt idiuisibilitas respect⁹ idētici absoluto nō ꝓhibz ipm absolutū eē ꝓncipiū agēdi sīc pz de quacūqz forma actiua sīq est idiuisibilis bz respcm idētici ad deū:nō igiī sequit nō termiat motū pp relonez idiuisibilē idēticā ad deū. g̃ nō est ꝓn^m agēdi pp illā:qa relo idētica idiuisibilis repugnat forme acgsite per motū:nō aūt forme actiue pōt dici qꝫ illa rō pbi nō ꝯcludit ꝓpositū nisi diminute:z nō est de tex.sz post allegata dz esse.pōt dici qꝫ illa rō pbi ꝛc̄. ¶ Dis. XVII.

¶ Supposito charitatē posse augmētari:qz ꝑm Augu.6°.de tri.c. 7°.Jn his q̄ nō mole magna sunt hoc ē maius esse qō meli⁹ esse q̄rīt de mō augmētatōis. Et ꝓmo vtz in augmētatōe charitatis charitas ꝑexistēs corrūpaī cū noua inducīt. ¶ Oz sic:qz si nō corrumpereī.tunc forma charitatis mutareī de minori ad maius.hoc est flm:qz forma simplex subm trāsmutatio nis esse nō pōt. ¶ Cōtra.ꝓmo de gñatōe opz auctū manere.g̃ z charitatē ꝑexītem auctā p nouū graduz charitatis sequētis opz manere z nō corrūpi.

Boe. de tri. lib. i. cap. 3. T.c. 31. z 35.

Hic dicitur qꝫ in omni itēsiōe cuiuscūqz forme de nouo aduenientis gradus forme ꝓcedēs corrūpīt in aduētu alterius gradus sequētis: qz termini motus sunt incōpossibiles.gradus iste ꝑexistēs z ille de nouo aduenies in illa augmētatōis mutatione forme sunt termini illius mutatōis.g̃ nō sunt simul.igiī vna corrumpīt in aduētu alterius.g̃ ꝛc̄. ¶ Huic opioni addo duas ꝯfirmatōes.ꝓma sit ista.Eodez modo se bñt magis z minus in eadē spē:qūo se bñt ꝓportiōabilr magis z min⁹ in diuersis spēbus:sed in diuersis spēb⁹ quāto vna spes est pfectior alia tāto pfecti⁹ cōtinet eā z modo simpliciori:ita qꝫ secūda spes ꝯtenta ab ea nō facit additionē ad ipsam.igiī cū simplicitas sit pfectio in omnib⁹ formis.vr etiā qꝫ in eadē specie forma simplicior sit pfectior ñ bñs gradū vel formā ꝑexītē sibi additā. ¶ Jtē cōsimili mō se bñt mai⁹ z minus in formis accītalibus qūo se bñt in formis subalib⁹ si in suba eēt mai⁹ z min⁹. Sz flm oēs ponētes maius z minus i forma subali suba pfectior z i eadē spē est simplicior alia nō faciēs additionē cū min⁹ pfecta:sed ꝯtinēs aliaz mō simplici vt ponīt de aīa xpi qꝫ nō fuit ꝯpositior aīa petri:sz simpliciorz:z tamē pfectior in eēntia aīe.igiī eodē mō de forma accītali. ¶ Cōtra istā opi.arguīt sic.supposito qꝫ pol'e sit deuz augere charitatē in illo īstāti quo elicīt actus meritori⁹, ponaī igiī in esse qꝫ tūc augeat.quero tūc a qua charitate elicīt actus iste meritori⁹:qz necessario ab aliqua charitate elicīt:vt ꝑus ostēsum est nō a charitate infusa de nouo q̄ augebat charitatē in illo instanti in quo fuit subactu:qz est ꝓmiū talis act⁹,z segī aliquo ordie actū illuz meritoriū nec elicīt a charitate ꝑexīte:qz ꝑm'te illa corrumpīt.nā in ifusione posteriozis charitatis corrumpīt ꝑor.igr in illo īstāti in quo charitas augeī est actus meritori⁹.z tñ a nulla charitate qō ē ipol'e. Dices qꝫ deus nō auget charitatē in illo instanti quo elicit actū meritoriū: sz act⁹ charitatis trāsīt z stat in acceptatōe diuina tanqz qōdā remunerabile.z tūc de⁹ acceptādo actū meritoriū dat post augmētatōez charitati ꝑexīti vt qōdā ꝓmium act⁹.z nō dat sīl'in eodē instāti ꝓmiū cū merito.sicut nō dedit āgelis bonis in ꝓmo instāti nāe in quo meruerunt btitudinē:sz i alio īstāti nāe posteriori. ¶ Cōtra.lz istud possz dici i ꝓposito de vtutibus infusis:nō tñ pōt dici in augmētatōe vtutū nāliū moraliū z itellectualiū z maxime moraliū. Nā vtus moralis augeī pact⁹ morales.sīc gñaī ex eis.z⁹ethi.act⁹ igr q augmītat z auget vtutē morālē nō auget nisi qñ ē:qñ igiī auget.q̄ro vtz est ab aliq̄ vtute vel nō.si sic a q̄ vtute:nō ꝓcedēte:qz illa corrūpīt nec a gradu quez nūc facit:qz ille ē posterior sīc effectus sua cā.igr qñ auget vtutez nō ē ab aliq̄ vtute:sz boc ē impossibile:qz tūc nō eēt virtuosus:z tñ gñaret vtutē: qō ē ꝯ pbz.z⁹ethi.z ꝯ oēz itellcm:qz ex sīlib⁹ actib⁹ sīles act⁹ gñanī. ¶ Eodē mō possz argui de habitu itellectuali itelligibili dū ē act⁹ speculādi augmētaī habitus itellectualis vl speculatiu⁹:qz qō nō ē nihil facit:sz ille act⁹ nō est ab habitu ꝓcedente:qz tūc nō est talis habitus:sed corrumpīt in illo īstāti in quo ē augmētat⁹:nec a gradu sequenti:qz ille segī.igiī nō pōt dici qꝫ talis aliquo mō augeat: qz nullus ē termin⁹ aliūde p quē fiat augmītatio. ¶ Jtē volūtas pōt remittere actū itelligēdi:qz pōt oīno p suuz velle actū ei⁹ corrūpe auertēdo ipsz a ꝯsideratōe oīs obiecti secūdary ne ipsz determiate ꝯsideret: sz oēm actuz volūtatis nāltr ꝓcedit act⁹ itellcūs. Jn illo igr īstāti in q̄ volūtas remittit actū itellcūs p actū suū impatū oz itellectū eē in actu suo nō i actu itenso ꝑexīte: qz ille actus: nō manet itēsus qñ volūtas sic eū remittit.p positū.nec in actu remisso:qz ille nāltr segī actum volūtatis. igiī si act⁹ remissus nō sit aliqd realitatis act⁹ itēsi. segī qꝫ i illo īstāti in q̄ volūtas ē i actu suo respcū alic⁹ obiecti qꝫ respcū illi⁹ obiecti nō sit nāltr ꝑus itellcūs in actu.z tūc volūtas vult icognitū:qō ē impol'e.z⁹argr sic.supposito qꝫ act⁹ scōs vel terti⁹ possit intēdere hītū:lz nō sit pfectior nec itēsior ꝓmo actu.tūc arguo.si actus posterior itēdit hītū:z tñ nō ē nec̄io intensior nec pfectior actu quocūqz ꝓcedēte.nō igr gñat nouū idiuiduū charitatis pfectius. qō ē ꝯ te.pbō ꝯtie.qa act⁹ gñans hītū nō pōt ipm gñare nisi ꝑm ꝓportiōez sue vtutis.si igr iste act⁹ q est impfectior p actu gñat idiuiduū charitatis z pfecti⁹ ꝫ. vel erit in vtute actuū ꝓcedētiū.z tūc manēt z nō corrūpunī.sīc ponit opi.vel vtute ꝓpa.z tūc effcūs erit pfectior sua cā totali i vtute:qō est flm. ¶ 3°.sic.calm corrūpēs frigidū ꝑus remittit fridū.cuz.n.sint duo mot⁹ sīl'itensio z augmētatio i caloze z remissio in friditate mot⁹. s.itensiōis caloris z remissiōis friditatis. igr ꝑz hāc opi.gñaī nouū idiuiduū frīdi.Quero tūc terminū a quo īsti⁹ motus ad frigiditatē nō pōt dici qꝫ frīditas maior ꝓcedens:qz illa frīditas corrūpīt nec seqns gradus frīditatis remissior: qz tūc effcūs excederet suā cāz in entitate z pfectōe: qō nō est itelligibile flm Aug.sup Heñ.z.83.q.q.z. ¶ Jtem oē qō mouet dū mouet partiz ē in termio a q̄ z partiz in termio ad quē.6.phy.si igr calm agat i frigidum in toto motu frīduz bz aliqd de termio ad quē.s.de calo.si igiī i toto motu nō remittaī frīduz añqz corrūpaī. segī qꝫ ꝯriū in sūmo z nō remissuz sit cū aliq̄ gradu sui ꝯry. z cuz nō bēant iste forme latitudinē.segī qꝫ ꝯria in sūmo pñt eē sīl'remittaī igiī frigidū.igiī flm hāc opionē generaī aliud suppositū frigiditati:sz illud nō generaī ex frigido

p̄cedente:qz illud corruptū est.igr̄ gn̄at̄ ex cal'o:z ita calidū gn̄aret frīdū: qō est ipol'e. ¶ Itē 4.° sic.si sp cōrūpit̄ forma p̄cedēs:segr̄ q̄ nō possit esse mot⁹ f̄m gradus forme q̄litatis:qz statiz qn̄ recedit̄ a termio a quo generat̄ alia forma.igr̄ tn̄ erit mot⁹ in q̄litate f̄m gradus mobilis:sz hoc eēt fl'm:qz tūc esset mot⁹ ꝯtinuus:cui⁹ tn̄ ptes nō copularent̄ ad aliquē terminū cōez:qz mutatio copulās:q̄ro in quo é aut est i aliquo visibili: aut i aliquo idiuisibili:nō in pte visibili:qz nulla ps tota fil'alterat̄: sed ps añ partē f̄m istā opi.igit̄ esset ista mutatio in indiuisibili:z ita p̄ct⁹ fieret calidus. ¶ Itē segr̄ etiā q̄ omne calefactibile dū calefit ifinitis calozibus calefiat:qz si fiat mot⁹ p̄cise f̄m gradus mobilis successiue cū ifinite ptes sint i mobili vt i calefactibili saltē in po⁹.z nulla ps mobilis in codē gradu calozis calefieret cū alia:sz alio calore z i alio gradu:segr̄ q̄ totū fiet calm ifinitis gradibus calozis:qō est ipol'e. ¶ P̄.rō eoz nō valz:qz tūc ꝯcluderet vl'r de omni augmēto:z ita in augmēto corpozali termin⁹ p̄cedēs z gradus augmētans essent incōpossibiles qō é destruere augm̄tū. ¶ R̄ndet̄ f̄z istā viā ꝯcedēdo p̄nē:q̄ ita ē nouū indiduū quāti molis qn̄ aligd fit maius.sic̄ qn̄ aligd fit itēsius f̄m virtutē fit nouū idiuiduū intēsiōis. ¶ Sz ꝫ b vn̄r seq duo incōueniētia.p̄mū q̄ si rarefiāt spēs vini in sacr̄o altaris erit q̄titas eius maioz f̄m molē q̄ p̄us:qz talē rarefactōez concomitat̄ maioz q̄titas:q̄titas ār q̄ fuit vini.post rarefactiōez nō manet ibi:sz corrūpit̄ f̄m istā opionē.igit̄ nō manet ibi sanguis post rarefactiōez spēi vini:qz nō tenet̄ cōiter q̄ sanguis ibi manet: nisi q̄diu manēt accn̄tia z spēs accn̄tiū:q̄ affecerūt vinū ꝯuersum in sanguinē.Aliud incōueniēs sequit̄:qz tūc videret̄ q̄ talis rarefactio nō possz esse vtute agētis nālis:vel q̄ agens nāle ageret de nibilo.nulla mā vel suba p̄supposita:qō vr̄ ipc'e.ꝯntia pz:qz ibi nō p̄supponit̄ in tali rarefactōe mā subalis: qz suba nō est ibi alterabilis nec p̄supponit̄ ēt p te eadē quātitas numero manēs añ rarefactiōez:z tn̄ agens nāle pōt istas spēs sic rarefacere z ꝯdēsare.z ita agēs nāle pōt agere nihil p̄supponēdo sue actōi. ¶ R̄ndet̄ ad ista inconuenientia. ¶ Ad p̄m q̄ q̄diu manēt accn̄tia silia illis q̄ affecerunt vinū manet sanguis.sz aūt nō maneāt eadē. manent tn̄ sil'ia post rarefactōez. ¶ Ad aliud ꝯcedit̄ q̄ vtus nālis pōt agere nullo manēte cōi sub termis:nō tn̄ creare: ga p̄ posterius nāli ordie segr̄ p̄us. igit̄ nō est in creatione. ¶ Contra istas rn̄siones arguit̄: qz cū q̄titas illa noua numero differat a p̄exīte z non alio mō differat q̄titas aq̄ a q̄titate vini nisi nūero tn̄:qz non spē.pz.segr̄ q̄ pp talē p̄manētiā accn̄tiū eorūdē spē nō nūero:nō plus maneat sanguis sub q̄titate illa noua q̄ maneret sub q̄titate aq̄ si ibi p̄cise eēt cū ista q̄titas noua nō magis inclinet̄ ad afficiēdū vinū cui⁹ q̄titas fuit p̄or q̄ ad afficiendū aquā. ¶ Cōtra z^am rn̄sionē.q̄ro quo vnuz istoz segr̄ ad alterz aut sine actōe agētis.z hoc est manifestū inconueniēs:qz tūc agens nāle frustra ageret:qz sine eo illud ꝯn̄s eēt.igr̄ nō segr̄ nisi p actōez agētis nālis:sz tale agēs nō pōt ponere efficn̄ in cē sine cā māli.igit̄ p dictā cōstitutionē in eē nō ꝓhibet̄ creatio vel actio talis q̄lis repugnat agēti nāli. ¶ P̄.f̄m hoc possz dici q̄ agēs nāle effectiue īducit aīam itellectiuā:qz ipsa nāli ordie cōsegr̄ ad orgaiçatōez corpis.ꝯn̄s br̄ cōiter p̄iconueniēti. ¶ Cō cedo q̄ ꝯnē istaz rōnum:z q̄ illa realitas positiua que ē in charitate minoze manet eadē ī charitate realr maiore: nec corrūpit̄ nisi q̄titū ad eē qō būit p̄us p se z manet in alio vt ps ī toto.exem^m de mā p se vel forma p se q̄ nō corrūpunt̄ vt sunt i toto:sz manēt pfecti⁹ i toto q̄titē q̄ habuerūt esse p se.hoc pz in q̄titate molis qn̄ augmentat̄.

¶ Ad rōnē illi⁹ opionis:dico q̄ termini mot⁹ per se cuiusmodi sunt p̄uatio z forma sunt incōpossibiles:sed forma remissa z ipsa augmētata nō sunt p se h⁹ termini motus:qz forma remissa nō ē p̄uatio:sz po⁹ q̄dā:nō tn̄ opz q̄ forma q̄ p accn̄s ꝯcomitat̄ terminū a quo p se corrūpatur. ¶ Ad p̄mā ꝯfirmationē:dico q̄ ē oppositū:qz ordo spērū est f̄z eēntias z q̄ditates.z ideo vna nō ꝯtinet eēntiā z q̄ditatē alterius:sed ordo f̄m gradus eiusdē forme est f̄m partes māles:q̄ p̄nt esse simul:z forma quāto est sub talibus plurib⁹ gradib⁹ forme tāto est intēsior z pfectior.oppositō igit̄ modo est hic z ibi. ¶ Ad aliā ꝯfirmationē dico q̄ est ad oppositū:qz p̄bus eo mō quo cōcedit maius z min⁹ in accn̄tibus negat in substātys mai⁹ z minus.hic aūt.s.in suba nō negat f̄m ptes molis: imino sic ꝯcedit ibi.igit̄ isto mō negat maius z min⁹ in accn̄tib⁹.s. f̄m ptes molis.negat aūt in substātys mai⁹ z minus f̄m gradus forme.igit̄ isto mō ꝯcedit in accn̄tibus. vn̄ qz ponit formā subalē in se idiuisibilē.ideo nullū graduz forme ponit cū alio opposito mō in accn̄tib⁹:qz forma accidētalis est diuisibilis f̄m gradus. iō q̄libz gradus cōpatit̄ aliū z pficit̄ eo. ¶ Ad rōnem p̄ncipalē:dico q̄ forma nō est subm mutatōis:sed se hz respcū diuersoz graduū eius sicut spēs ad duo idiuidua que de nouo hñt eē speciei:qz cū multiplicant̄ idiuidua de nouo species modo esse incipit in vno indiuiduo z modo in alio.vnde nō est motus forme f̄m istos gradus:ga nō sunt accidentia superaddita nature forme:sed sunt modi intrinseci dicentes certū gradū q̄titatis virtualis illius forme z̄.

Sciendum q̄ in ea.17. di.aliq ponunt vnā vltimā qōnez.s. vtr̄ charitas augeatur p exctōez ptis noue de potētia ad actū.q̄ sic. ¶ P̄rimo vbicūq̄ est mutatio ibi est exctio alicui⁹ de potētia ad actū.augmētatio charitatis est mutatio. q̄ in ei⁹ augmentatiōe opz ponere exctionē illi⁹ de potētia ad actū: sed nō est exitus de potētia ad actū nisi actus educat̄. q̄ charitas sic educit̄:sed nō exhibit̄ tota de potētia ad actū ergo f̄m partē. ¶ Itē charitas itēdit̄ sicut ꝯcedit iste.q̄ mutat̄ igit̄ vt p̄ius pars noua extrahit̄ de potētia p̄existētis ad actū.ꝯntia p̄ma. pz.ga intēdi includit mutari. ¶ Itē si charitas augeat̄. q̄ est ibi generatio alicuius totius compositi:ga oēm mutationē cōcomitat̄ generatio aliqua:sz ois gn̄atio est compositi.7°metaph̄.z.8.q̄ augmentatōe charitatis generat̄ aliqd compositz non cōpositū ex aīa z charitate:qz tūc charitas non crearet̄: creatio.n.nō regrit aliqd subm. generat̄ igit̄ compositū ex pte p̄exīte z sequēti. z p ꝯns illa exhibit ō potentia ad actū. ¶ Cōtra.si charitas auget̄ p extractionē ei⁹ de potētia ad actū:aut igit̄ p exctōez de potētia subi.s.aīe vel volūtatis aut charitatis p̄exītis non p̄mo modo:qz tūc esset forma nāl'r educta:z ita forma nālis: qō ē falsum.z ꝫ fidē.z.° mō nō:ga forma charitatis p̄existēs z seqns eiusdē sunt rōnis.q̄ vna nō est p̄ncipiuz māle respectu alterius de quo educat̄. ¶ Confirmat̄.ga forma simplex f̄m Boetiū subiectū esse nō pōt. ¶ Dic dicit vnus magister.3°.p̄imū q̄ possibilitas ad augmētationē in forma infusa nō est accipiēda ex parte subiecti vel materie cū nō sit educta de potētia materie:sed est accipiēda ex pte forme ipsi⁹ in se q̄ in sua eēntia partes habz. nam vt est sub minori quātitate est in potētia vt educat̄ ad actū quantitatis maioris. Secūdo dicit q̄ hec argumētatio non est per aliquid eiusdem nature appositū:qz augmētatio in formis nō est per partium appositionem in substantia vel essentia ipsarū:sed in virtute per quā augmētatum efficacius potest in suam operationem propriam quod nō faceret si simile apponeret̄ sibi:qz tepidū addituz tepido ī equali gradu nō facit magis calidū. Tertio ꝯcludit q̄ fit augmētatio p exctōez taliū ptiū virtualiū

De tri. lib.i.c.3.

in ſuba bitus in actū quaꝫ ꝗlibꝫ educta de poª ptis p̄cedētis ponit augmēm ⁊ nō ſolū ponit augmētū in ſuba habitº:ſz ēt in v̄tute: qz ſuba ⁊ v̄tus i forma idē ſūt ſic̄ pars ex̄cta facit augm̄tū in v̄tute charitatis p̄cedētis q̄ est in poª nō rōne ſui ſubi:ſz rōne ſue nāe ad actū vel gradum ex̄ctū. ¶ Cōtra iſtā opi. vī qꝫ ꝺdicat ſibi. nā iungēdo pm cū ꝫº ⁊ eꝺ. ſeq̄t oppom ſcōi:qz ſi fiat augmēta? in charitate p ex̄ctōez partiū v̄tualiū.tūc aut p iſtā ex̄ctōez bī aliqua entitas realis noua vel nō.ſi nō.g̊ iſta ex̄ctio nō erit aliq̄ actio.⁊ p ꝺñs augmētabit̄ charitas ſine actōe dīna. ſi aūt est aliq̄ realitas ad quā termiaī iſta ex̄ctio q̄ nō ē p̄cise realitas p̄or:qz ꝺcedit latitudiné in eēna forme nec p̄or realitas cozrūpit̄ fm ſic opinantē. igit̄ terminaī ad aliꝗ realitatē aliā a p̄ori.⁊ cū faciat vnū perc cū p̄ori alr nō eēt augmēta? ſeq̄t qꝫ hoc ſit p appōnez vnius realitatis ad aliā.igit̄ ponere augmētatōez charitatis fieri per ex̄ctōez ē ponere eā fieri p appōnē. ¶ Itē ſic opinās inquātū ſic dr̄ a ponēte augmētatōez fieri p appōnē dicit minº rōnabilr q̄ dicit ipſe:qz ab eodē gñaī bitus ⁊ augCapl.z. mētaī ex z? etꝫ.gñaī aūt bitus bº charitatis a deo.igit̄ ⁊ augmētaī ab ipſo.hoc aūt nō eſt fm eē in ſubo ſolū ſic̄ p̄batū est ꝺ ſcōaz opi.i p̄cedēti qōne: nec qz p̄or gradus cozrūpit̄.ſic̄ p̄batū est ꝺ p̄mā opi.g̊ qz deª augēdo addit aliā realitatē p̄cedēti.g̊ nō fit per ex̄ctiōez illiª gradus a ſubo:ſz p additōez noui gradus ad gradū p̄ex̄tē.magis .n. p̄pe dr̄ augmē p appōnē q̄ p ex̄ctōez. ¶ Rn̄dēt iſti qꝫ hec ex̄ctio est virtualis ⁊ n̄ ptis acc̄tal. ¶ Cōtra.nec̄io est ibi aliq̄ actio real ⁊ paſſio q̄ termiaī ad aliqd ⁊ nō ad aliqd p̄ex̄ns:qz tūc idē accipz bis eē. g̊ ad aliꝗ realitatē nouā:⁊ ſic appō ⁊ ꝺpō cū ſint eiuſdē rōnis.g̊ nulla dr̄ia ē niſi qꝫ pª opio dicit aliqd apponi ⁊ iſta dicit aliqd extrahi. ¶ Dico g̊ qꝫ nō ē ibi ex̄ctio nec iſtuz modū ꝺcipio: qz talis p̄ductio nō eſſet p̄ductio:ſz dico qꝫ est ibi noua realitas in p̄ex̄ñti ſic̄ partes vel gradus nō qditatiui:ſz indiuiduales ⁊ ex̄tie. ¶ Ad p̄mā rōnē dōz qꝫ nō ſeq̄t ſubm exit ō poª ad actū.g̊ forma educit̄ de poª ad actū:qz ſiue educaī nāl̄r de poª ad actū ſiue ſupnāliter ifundaī ſemper ſubm eiº exit vnifozmiter de poª ad actū ⁊ nō forma ipa.⁊ iō in illa ꝺña est fallª ꝺñtis:qz nō oīs mutaª ſubi ē p opatiōez nāle educentē formā de poª māe vel ſubi:ſz ſubz vnifozmiter mutaī a p̄uatiōe forme ad formā. vñ cūq̄ ſit iſta forma vel nāl̄r educta vel p ifuſionē īmiſſa. ¶ Ad zm dico:qꝫ nō ſeq̄t charitas ītēdit̄.g̊ charitas mutaī.ſicut nō ſeq̄t:q̄titas molis augeī.igr̄ mutaī vel moueī.nā ſolū ſubz mutaī nō forma niſi metaphocc.⁊ ipa p̄ie. vñ forma q̄ p̄pe dr̄ augeri ⁊ ītēdi nō p̄pe mutaī niſi p accñs īquātuz eiº ſubm mutaī ſic̄ ſuba q̄ta mutaī ⁊ nō q̄titas.ſz q̄titas ſit fm quā ſuba q̄ta mutaī ⁊ augeī ſumēdo augere metaphcc. nā hñs formā mutaī fz eā:ſz ipa nō muteī.tenēdo tñ qꝫ ad ītēdi ſeq̄t mutari p̄pe:dico qꝫ forma nō ītendit̄ nec augeī:qz nō mutaī:ſz qꝫ hñs eā dr̄ ītēdi ⁊ mutari fz eā : ⁊ iſto mō charitatē ītēdi nō ē aliud q̄ ſubm eiº vt aiam fm eā ītēdi.⁊ iō fm ſe p̄pe nō ꝺcedit̄ iſto mō qꝫ charitas ītendit̄:ſz ſubm eiº fm eā. vñ dicit Augu.⁊ hr̄ in lr̄a. Charitas nō creſcit:ſz hō hñs eaz creſcit fm eā.nomē tñ mutatōis attribuit̄ diuerſimode diuerſis,nā alicui attribuit̄ vt termino p̄mo: vt cū dr̄ qꝫ p̄ſituz generaī ⁊ mutaī alicui vt ſubo vt cū dr̄:mā generaī:ita in p̄poſito augmēo dr̄ aliqñ de ſubo augmentatōis: qñq̄ de forma vt p̄ximo ⁊ formali termio augmētatiōis iſtoz modoz.zº mō dr̄ forma ītendi ⁊ mutari p̄mo mō ſubm eiº. ¶ Ad zm cōcedo qꝫ ꝺpom p̄mo generaī vt aia cara i augmētatōe charitatis:qꝫ ꝺpom icludit ſubiectū ⁊ terminū.⁊ qñ dr̄ qꝫ tūc nō eēt creaª dico qꝫ in eo dē iſtāti tpis in quo charitas vel gr̄a creaī ifundit̄ aie:ſz in aº ⁊ aº inſtāti nāe:qz p̄us nā gr̄e vel charitas creaī q̄ aie ifundaī:ſz totū ſit i eodez iſtāti tpis. vñ duplex ē ibi muta? vna a nō eē charitatis vel gr̄e ad eē gr̄e: ⁊ hec est vere mutaº q̄ ē creaº ⁊ nō ē mutaº ,p̄pe dcā:qz nihil p̄ſupponit nec nām nec ſubm eiº ſuſcepti. Alia ē mutatio a ſubo nō caro ad eē carū.⁊ ſic mutaī aia a nō eſſe caro ad eē carū.⁊ iſta muta? nō est ſimplr creaº:qz p̄ſupponit ſuſcepti.⁊ iō bc mutatio fz gd p̄t dici gñatio. ⁊ totū ꝺpom fz gd gñaī tale ⁊ nō ſimplr:qz ſuba q̄ ē terminº gñatōis p̄fuit vl p̄ſupponiī i ifuſiōe gr̄e gñaī fz eē gratū ⁊ accñtale. Et ñ ē de ozigiali doc.ſz ptinet ad repoztatiōes.

Item a multis ponit vna qō p.18.di.⁊ nō est de tex.qz pertinet ad repoztatiōes.q̄ icipit.vtꝫ dom ꝺdicat p̄petatē p̄ſonalē.ſ.ſ.qꝫ nō videt:qz fz Aug.15.de tri.c.19.vel.54. Spūſcūs in tīi do nū dei ē īquātū daī eis gbº daī: ſz nō qz daī eis gbº daī bz ſuā p̄prietatē p̄ſonalez:qz ſic daī ex tempoze.ergò ex ſua p̄petate p̄ſonali nō bz qꝫ ſit donū: qa fz eūdem ibidē vbi.s. apud ſe ingt aūt deª est ⁊ ſi nemini deī:qz deus erat p̄ri ⁊ filio coeternº añq̄ cuiq̄ dareī. hoc ſit q̄tū ad illā qōnē q̄ magr̄ q̄rit.vtꝫ.ſ.ſ.eadē rōne dicaī donū ⁊ datuz. ¶ Itē z?ſic.ſi.ſ.ſ.ex ſua p̄petate p̄ſonali dicaī donū cū p.ſ.ſ.daī dona p donuz darenī dona:ſed hoc vī impoſſibile:qz donū icludit rōnē donabilis. igit̄ ſi includeret rōnez donātis icluderet relones oppoſitas.ſ.dātis ⁊ dati.hoc ſit q̄tū ad p̄mā qōnē magiſtri an p.ſ.ſ.donū do naī dona. ¶ z?ſic.ſi.ſ.ſ.ex p̄petate ſua ſit donū.g̊ ex p̄petate ſua ē donabile:qz omne donū ē donabile:q̄ro cui ſit donabilis nō p̄ri ⁊ filio.certuz est.igit̄ creature:ſz boc est fm.ſ.qꝫ dicaī donū ab eterno ex ſua p̄petate p̄ſonali:qz donabilis creature:qz tūc eadē rōne filius diceret donuz:qz ab eterno p̄ceſſit a p̄re vt donabilis creature. vñ dr̄ in Eſa.filiº daº est nobis ⁊c̄.hoc q̄tū ad zam qōnē Ca magiſtri vtruz.ſ.ſ.ſit donabilis p̄ri ⁊ filio vel tīi nobis. ¶ Itē 4.?ſic. p̄petas p̄ſone p̄cedētis dicit p̄ceſſionē q̄ accepit eēntiā.g̊ ſi donū ſit p̄petas p̄ſonalis.ſ.ſ.donū dicet p̄ceſſionē eiº qua.ſ.ſ.p̄cedit ⁊ accepit eſſentiā:ſed donū nō dicit niſi donatōez q̄ nō cōpetit.ſ.ſ.ab eterno cum nō p̄us dareī q̄ eſſet cui dareī.g̊ p̄ceſſus eiº nō eſſet ab eterno:qō fm ē. ¶ Itē 5?ſic q̄ aliq̄ perſona accipit eēntiā eo bz eſſentiā:ſed.ſ.ſ. p̄ceſſiōe accipit eſſentiā.g̊ p̄ceſſiōe bz eſſentiā.g̊ eodē addito vtrobiq̄ quo bz eſſentiaz eo est eēntia:ſz p̄ceſſiōe bz eſſentiā.g̊ p̄ceſſiōe eſt eēntia. ga ſi bz eēntiā ē eēntia.ſic̄ igit̄ ſeq̄t qꝫ.ſ.ſ.dono ſit eēntia qō fm est:qz.ſ.ſ.nō eſt deo donū quo deº nec filiº eo filiº quo deº:eo aūt quo eſt deus eſt eſſentia.g̊ nō eo eſſentia quo p̄cedit nec eo donū quo deº. hoc ē qō dicit Aug.7º de tri.c.i.de magnis. ¶ Itē.6.ſic.donū bz relonez ad illud cui daī.igr̄ ſi.ſ.ſ.bz ex p̄ceſſione qꝫ ſit donū creature p ꝺñs bēret qꝫ ſit ſpūs creature.hoc fm ē: qz eadē rōne filiº eēt filiº creature:cū ſit nobis datº.⁊ hec rō inuit̄ in 4.ª qōne magr̄i an filiº poſſit dici noſter cū ſit nobis datus. ſic̄.ſ.ſ.dicit̄ noſter. ¶ Itē.7.ſic. īter dantē ⁊ datū ē relo:ſz.ſ.ſ.dat donum.g̊ ſi ex p̄prietate ſua p̄ſonali ſit donum.igit̄ ſpūs referreī ad ſe fm relonem donātis ⁊ donati ſiue dātis ⁊ dati:ſz nulla relo realis vel p̄ſonalis eſt eiuſdē ad ſe.g̊ ⁊c̄. Hoc ſit quātū ad gntā qōnē magiſtri. an.ſ.ſ.referatur ad ſeipm. ¶ Cōtra.Aug.4º.de tri.c.20. vel.5z. Sicut.n.inquit natū eſſe eſt filium a p̄re eſſe: ita mitti eſt filio cognoſci qꝫ ab illo ſit:⁊ ſicut.ſ.ſ.donum dei eſſe eſt a p̄re p̄cedere:ita mitti eſt cognoſci qꝫ ab illo p̄cedit.⁊ ſeq̄t.ca.5z?.nec poſſumus dicere qꝫ ſpūs ⁊ a filio nō p̄cedat.g̊.ſ.ſ.eo eſt donum quo a p̄re filioq̄ p̄rocedit ⁊ p ꝺñs donū ē p̄petas p̄ſonalis.ſ.ſ. ¶ Itē Aug.5.de tri. ca.z.vel.27.ſz tñ ingt ille.ſ.ſ.g nō trinitas:ſz in trinitate ītelligīt i eo qꝫ p̄pe dr̄.ſ.ſ.relatiue dr̄ cū ad p̄rez ⁊ filiū referr̄:qz ⁊.ſ.ſ.⁊ p̄ris ⁊ fily ſpūs ē:ſz ipa relo nō appz in hoc

noīe,apparet aūt cū dr donū dei.donū eni est pris ⁊ fily: qz ⁊a pre ⁊ filio ꝓcedit.hec ille.g donū est ꝑsonalis ei⁹ fm quā a pre filioq; ꝓcedit. ¶ Hic dr q donū pt accipi tripl'r siue eguoce sic bre possum⁹ ab Augu.in auctoritatibus ꝓdictis.vno⁰aptitudinal'r.2⁰habitual'r.3⁰ mō actual'r.3⁰logtur Aug.in p⁹ auctate allegata de dono.2⁰logtur Aug.5⁰de tri.c.15.vl'.35.vbi ingt.vtz g erat supple donū anteq; dare:sz nōdū erat donū aut eoipso quo datur⁹ erat eū de⁹ iā donū erat añq; dare ⁊c.parū post rndit dicēs:sz qz sic ꝓcedebat vt eēt donabile iā donū erat ⁊ añq; eēt cui dare. ¶ Prio mō.s.aptitudinal'r donū dr vt aptū natū ē dari vel vt ei nō repugnat dari ⁊ si in futuro nō dare sic logtur Aug.in auctatib⁹ ad op⁹ ⁊ isto mō donū hz rōnē ꝑsonalis vel est donuz ex ꝓcessiōe sua.s.ic;tū donabilis:Sz ꝫ nō ꝓcedo lz distinctiōez approbem⁹.q sit falsuz argr.qz ꝑsonalis ē ad itra ⁊ nō ad ex:sz donabilitas illa nō est ad itra:sz ad ex vt ad creaturā:qz nō ad prez nec ad filium. g ⁊c. pbo ma.qz ꝑsona q̄libz dina hūit pfectū eē dinum ⁊ ꝑsonale añq; fuit aliq; creatura:qz ex se ē neče eē. Creatura vo in nullo eē nec itra nec ex est neče eē neq; i esse exntie nec i esse eēntie.s.diminuto siue itellecto rō h⁹ē:qz necitas ē ꝓditio exnt]:⁊ tale eē abstrahit ab exntia.ēt ꝫ eēt magl icōueniēs q; si eēt neče eē i esse reali:sz qō ē ex se neče eē ꝑus est q; illō qō ē pole vel nō neče eē.g in illo ꝑori ē ꝑsona 3ª siue ei⁹ ꝓcessio ⁊ nō respcūs eiusdē ad creaturā: qz nō ē itelligere aliquā rel'onē esse ad creaturā nisi creatura eēt vl'itelligat eē:qz rel'o regrit terminū sil'cū ipa eē. ¶ 2⁰ pbat ma.sic.qz rel'o rōnis nō p se icludit i p⁹ dina q̄ est ens reale:⁊ si icluderet rel'onē rōnis eēt ens rōnis: ⁊ si cū ꝫ plura realia icluderet:qz ꝛstitutū seq; debilio rē pte:sz rel'o dei ad creaturā siue actualis siue habitualis siue aptitudialis ē ens rōnis.g ⁊c. ¶ Itē ad ꝑncipale sic vna ꝑsona nō ꝓstituit formal'r duab⁹ rel'onib⁹ distictis: sz.s.p spiratiōez passiuā q̄ dic re⁹ ad spirātes ꝓstituit in eē ꝑsonali:sz si rel'o aptitudinalis eēt nēcia ad ꝫ ipsa eēt alia rel'o ab illa. ꝓbo:tū qz sūt ad diuersos termios.tum qz vna ē realis:alia rōnis. ¶ Rño p ad rē in se.2⁰ad itētionē Aug.q;tū ad rē dico q nulla ꝑsona ꝓstituit i eē p⁹sonali p aliquē re⁹ ad creaturā:nec aliq; ꝑpetas ꝑsonal' dic re⁹ ad creaturā:imo gcgd ē itrisecū i dinis siue ab⁹ siue respectū i q̄cūq; eē reali siue itellibili abstrahit ab oi respcū ad creaturā:⁊ ē ꝑus q̄cūq; eē creature: ita q si p ipole vel icōpole nihil aliud a deo posset eē in aliq; esse nihilomin⁹ eēt i deo gcgd sibi ꝓuēit ad itra ꝫ qōcūq; eē eēntiale vl'ꝑsonale:qz p⁹ itell'r tota trinitas i eē ꝑsonali ꝫ qōcūq; eē q; crea⁸ itell'r ꝫ aliq̄ eē:qz qōcūq; eē attribuit crea⁸ siue reale siue dimūtū illō ē a tota trinitate: ⁊ iō creatura fm qōcūq; eē ei⁹ nēcio ē posterioz oi eē ad itra:⁊ iō nihil itrisecū i dinis icludit nēcio re⁹ ad creaturā q̄ ē posterioz:sz cū re⁹ q̄.s.s.dr donū sit ad creaturā: qz nō eēt donū nisi creature cui dare:qz non ꝑri nec fi⁹ sic dar:segr q donū nō sit ꝑpetas ꝛstitutiua.s.s.ꝫ tm̄ spiratio passiua q̄ accipit eē a ꝑre ⁊ fi⁰ q̄ ꝑpe signar ꝫ noīe.s.s. i sensu ꝛpōnis gcgd dicat Aug.5⁰de tri.ca.ii.vel.27.q.s. ei⁹ rel'o magl appet in ꝫ noie donū q; i ꝫ noie.s.s. ¶ Dico ḡ q maxie appet illi⁰3ᶜ pᶜ ꝑpetas ꝓstitutiua ꝫ noie.s. .s.nō itelligēdo p spm̄ tm̄ nāz itellectualē vel spūalē: qz sic ꝫ nomē spūs ē cōe trib⁹ ꝑsonis:sz accipiē.s.s. p spirato volūtate casta ⁊ scā pris ⁊ fily.qz tlis volūtas hns obz ifini⁹ ifinite diligibile sibi pns ē p⁹ sufficiens ꝓducēdi amorē ifini⁹:⁊ p ꝓns p se stātē q spūs dr. Tm̄ pp auctatē Aug.ē sciēdū q donū multipl'r pōt accipi. Uno⁰ pōt donū dici qōcūq; libal'r ꝓductū ⁊ sic dare nihil aliud ē nisi libal'r ꝓducere:⁊ dari libal'r ꝓduci. ⁊ isto⁰ pōt ꝓcedi.s.s. ab eterno datū eē ⁊ donū:qz ab eterno spirar ⁊ sic donū nō dic nisi ꝑpetatē ꝑsonalē:qz ab eterno.s.s.ē spirat⁹.vñ sic dare ⁊ dari nihil aliud ē q; spirare ⁊ spirari:⁊ sic nō loquunt sci de dono.nā ꝓcedūt spm̄ eē donū ab eterno: sz nō dari ab eterno:qz ipm dari ab eterno includit creaturā cui dar fore ab eterno.nō.n.pōt aliqd dari nisi sit illō cui dar.Alio⁰ pōt itelligi p donū amor ꝓcors pris ⁊ fily q̄ pr ipēdit amorē fi⁰ ⁊ ille repēdit amorē eūdē. quō logtur Ricar.3⁰de tri.de amore:⁊ sic nō itēdit ꝫ Augu.log de dono:qz sic donū qō idē est qō amor ē mere eēntiale fz vnā opi.vel mere ꝑsonale fz aliā opi. Et iō dico q donū p se aliqd vnū ꝑncipal'r signat ⁊ aliō ex ñti cōnotat: ⁊ sic ē vniuocū.signat eē p se re⁹ rōnis ad creaturā:⁊ tūc signat aliqō eēntiale:⁊ nō p se vel ꝑncipal'r signat ꝑpetatē notionalē alic⁹ ꝑsone.ꝓnotat tm̄ notionalē vt supi⁹ de dari dcm̄ ē.vl'si dicar q signat vtrūq; p se tūc erit eguocū ⁊ nō signat p se vnū. Supponēdo tm̄ q signat aliqd p se:dico q ꝑ ⁊ p se signat re⁹ donabilitatis ad creaturā vl' donaturi vel donādi:qz do⁹ ꝑt tripl'r accipi respcū creature:vt dixit ꝑor opi.⁊ i ꝫ bn̄.sz tm̄ cōnotat ꝑpetatē 3ᶜ pᶜ ꝓcedētis a pre ⁊ fi⁰:qz amor ē ver⁹ ex vi ꝓcessiōis sue et sic ve libere donū. Inter.n.oia dona dātis p⁹ do⁹ qō dat ⁊ gsqs dare pōt ē amor ei⁹ quē p dat amato q ē rō cuiusc;q; alteri⁹ doni.nihil.n.hz rōnem doni nisi ic;tū cadit sub actu amoris.nō enī cultellus vel rosa:neq; aliqō exterius hz rōnē doni vl' merer nomē doni:nisi qz cōicatū amicabil'r actu amatorio voluntatis:iō oia dona dr talia rōne amoris dātis ⁊ si nō recipiētis.spūs aūt scūs ex vi ꝓcessiōis sue est ꝑus amor ⁊ ifinit⁹ ⁊ ꝓcedēs p actum amoris a ꝑre ⁊ fi⁰ eū liberal'r ꝓducētib⁹:⁊ ita donū si sit eēntiale p se signans re⁹ ad creaturā: ꝓnotabit tm̄ necio ꝑpetatē.s.s.q ē p⁹ amor eēn⁰ ꝓcedētis a ꝑre ⁊ fi⁰ p actū amoris:⁊ sic itelligēde sūt auctates Aug.supi⁹ ad ptē op positā allegate q donū dicat ꝑpetatē ꝑsonalē.s.s.p cōnotatōez:⁊ nō ꝫ suā ꝑncipalē signatōez. ꝫ p ex⁹ declarat. ꝫ nomē datoz nō signat ꝑ re⁹ vtutis spiratie pris ⁊ fily: ꝫ ꝑ signat re⁹ rōnis ipi⁹ ad creaturā ꝓnotādo ꝓcessiōez passiuā vel ꝓpetatē ꝑsonalē.s.s.p re⁹ tm̄ ad vtutē spirati uā p quā ꝓducit p⁹ amor spirat⁹ ifinit⁹.eoꝺ mō do⁹ ñ ꝑ⁰signat ꝑpetatē ꝑsonalē.s.s. ¶ Ad p⁹ rōnē ꝑncipalem pz Ro:p ea q̄ dcā sūt:qz donū nō ꝑ signat ꝑpetatē ꝑsonalē.s.s.nā i tm̄ ē donū ic;tuz dar eis gb⁹ dat:⁊ ita p se sigt re⁹ ad creaturā.cōnotat tm̄ ꝑpetatē.s.s. ¶ Ad 3⁰ ꝓcedo q p donū dona dent:qz p amorē q ē p⁹ do⁹ dant dona oia:sic dcm̄ ē. ¶ Ad ꝓbōnē dico.q nō ē oppō i relatiuis nisi accipiant respcū eiusdē.nō enī opponunt i eodē pr̄nitas ⁊ filia⁰:ita q idē respcū diuersoꝝ sit pr̄ ⁊ fili⁹:qz ꝑt eē fili⁹ pris sui:⁊ tm̄ pr̄ fily quez gnāt. nō tm̄ ꝑt eē fili⁹ patris sui ⁊ ipsius pr̄:qz tc idē ꝓduceret se: qō ē icōueniēs. ꝑ de tri.ca.ꝑ.s.s.aūt ē donū inc;tum cōnotat ei⁹ ꝓcessionē ꝑsonalē ⁊ est fil'cū ꝑre ⁊ fi⁰ datoz vel donatoz cuiusꝫ doni qō dat creature:nec ē ꝫ icōueniēs q sit dās ⁊ do⁹ vel datū respectu diuersoꝝ. ¶ Ad 3⁰ dom̄ q donabile dr vno mō qō est aptū natuz donari.alio mō dicit idem qō est possibile dari:nec sunt ista eadē:qz aliqō est possibile eēt tale:qō tamē nō est aptū natū eētale. lapidē enīz est possibile fieri surſuz:⁊ tamē nō est aptū natū esse surſuz:nec hz ad hoc aptitudinē.corpus etiā neutrū:qō nec de se est natū fieri surſuz nec deorſuz:vt corpus circulare possibile est deferri deorſuz ⁊ surſuz:fm aūt p⁹mū modū ꝑsona.s.s.hz ex ꝓcessione sua ⁊ a ꝑpetate ꝑsonali aptitudinē:qz.s.s.ꝓcedit vt amor donabilis nō sic fili⁹:sz vt verbū declaratiuū eēntie patris:⁊ ideo nō ꝓcedit filius ꝓprietate ꝑsonali vt habēs aptitudinem vt detur. ꝓcedit tamē penes 2⁰ modū vt possibilis dari a patre ⁊ a filio ⁊ a spiritussancto:⁊ ita nō sunt idez:vt ꝑz in exemplo ꝓallegato. ¶ Ad 4⁰ concedēdū est q.s.s.ꝓstat eēn-

tiam sine vllo tpis initio de patre filioq; pcessio: sicut dicit Aug. 15°. de tri. & q̃ ista ꝓcessio icludat̃ in hoc noīe donum nō vt ꝑncipale significatū: sed vt cōnotatuz. ¶ Ad 5m dōm q̃ illa est falsa. quo spūsscūs bz essentiā eo est deus: qz ꝓcessione bz essentiā: nō tamē ea est de⁹. nā nō eo pater quo deus: neq; eo. s. s. quo deus: sicut patuit supius per Aug. filius etiā natiuitate bz essentiā: nō tñ nascibilitate est deus sz deitate. & cū ꝓbat̃. ꝓsonam habere essentiā est ipsaz eē deū. g̃ eodē addito vtrobiq; quo ꝓsona bz essentiā eo est deus. nego ꝯsam: sed est fallacia figure dictionis penes ꝑmū modū. nā ablatiuus q̃ cōstruit̃ cuz verbo adiectiuo cōstruit̃ cū eo vel in rōne ꝑncipij actiui vel in rōne actiōis & fieri. vt lignū bz esse cal'm calore vl' igne. ibi iste ablatiuus calore significat q̃ calor bitus in ligno sit ꝑn̄ calefactiōis in ligno. Cū vo dr̃ lignū bz esse cal'm calefactiōe ꝯstruit̃ ablatiuus in rōne factiōis & fieri. sz q̃ ablatiuus cōstruit̃ cū verbo substantiuo ꝯstruitur cū eo in rōne ꝑncipij formalis essendi. vt cū dr̃. lignū est caliduz calore: & ita in ꝓposito. s. s. bz essentiā ꝓcessione cōstruit̃ ablatiuus cū verbo in rōne actiōis q̃si in esse & fieri. sed cuz dr̃. ꝓcessione est essentia & deus significat ibi q̃ ꝓcessio sit formalis rō q̃ est ōs q̄ nō est. & sic ē ibi fall'a figure dictiōis ex sili termiatiōe. ¶ Ad 6m dōz: q̃ .s. s. dr̃ donū creature & spūs noster ſm illuz respcū quē cōnotat ex sua ꝓcessione: qz sic donū ꝑmo significat rem ad creaturā cōnotādo tamē eternā ꝓcessionē: ita e⁹. s. s. ꝑmo significat ꝓcessionē eternā vel ꝓsonā illā cōstitutā cōnotādo respcū aptitudinalē ad creaturā. filius autē ex ꝓcessione sua nō significat rem ad creaturā nec illū ꝯnotat: qz nāl'r & nō q̃ modū doni ꝓcedit. exit. n. nō quō dat⁹ sz quō nat⁹. Aug. 5. de tri. ¶ Ad 7m dico q̃. s. s. est datiuus sui q̃tū ad ex̄: sz iste re⁹ non est ꝓprietas eius. Ca. 14.

Sciendum insup q̃ in. zi. di. q. vnica in q̃ q̃rit̃ an hec sit vā. solus pr̃ ē ōs. post rñsionē. Ad ꝑmuz argm ꝑncipale. gdā rñsionē ad zm argm hñt sic. Ad zm dr̃ q̃ exclusiua nō ꝯuertitur. pbs vo bz nō oñdit: qz determiat de simpliciū ꝓpōnuz ꝯuersionib⁹ q̃ ptinēt ad syll'm cathe m & simplicē. Sed q̃ cōuertatur pz per ꝓbata. Et nō est de tex. sed sic dz ordinari rñsio. ¶ Ad zm argm dico q̃ illa non est sua cōuersa.

Etiam in .zz. di. in q̃ q̃rit̃. vtruz p⁹ ſm q̃ dic̃ aliqd cōe &c. doc. añq̃z respōdeat ad. q. ibi. Ad qōnē ℞: in fine illius rōnis. P. ꝯ adduz arguo sic. sunt ista vba: sz nō est dare aliqd substātiuū tale subintell'm. Aliq volūt addere bz nō pōt termiare depēdētia alteri⁹ adiectiui cuiusmōi ē termin⁹ nūeralis tres. igit̃ nec per ipm determiat̃. ℞ñ: multa sunt ꝯcreta q̃ non sunt adiectiua sic̃ cā gen⁹ spēs. ¶ Cōtra adiectiuū arguis nō ꝯ cōcretū. Etiā post illa vba posita in ꝓn⁹ rñsionis ad qōnez ibi. Ad qōnē respōdeo: qz sic sequeret̃ aiaz esse ꝓsonā: qō est icōueniēs. Multi volūt addere & deitatē esse ꝓsonaz & ēt nō cōueniret ꝓpe deo: qz idiuiduū nō est nisi vbi est diuiduū: qō nō cōuenit deo. Sil'r tñ ꝓpe nomē ꝓsone cōueniret hoi q̃ sil'r solus ꝓpe dr̃ rōnalis. Et nō est de textu: sz dz post illa vba imediate sequi. dico q̃ nihil.

¶ zz^c dis. ꝯ istud pōt obici: paz ifra dr̃.

¶ Negationem duplicis cōicabilitatis.

Itē arguo sic. si ꝓsona dic̃ formal'r icōicabilitatē. g̃ formal'r dic̃ negationē: sz negatio est scōa itentio cū sit ens rōnis. g̃ ꝓsona dic̃ rē scōe itentionis: qō est ꝓpositū. ¶ ℞ñdeo. q̃ ꝓsona nō tñ dicit icōicabilitatez: sz dat itelligere nām itellectualē in q̃ est sic̃ indiuiduum. s. naturam in cōmuni. dubito tamen si dicat exñtiaz formal'r cum duplici icōmunicabilitate aut dicat tñ formal'r icōmunicabilitatem & exñtiam in cōcreto tanq̃z moduz habēdi nām; vt sit sensus. persona est icōmunicabilis habens exñtiaz in natura itellectuali. & posito q̃ sic esset. adhuc dico q̃ ꝓsona nō dicit itētionem scōam: qz scōa itentio soluz cātur per intell'm negociantē circa obm. quicquid igitur mouet itellectum ad intellectionez ante negociationē nō est itentio scōa: sed res mouens intell'm mouet ad negationē sui obiecti ante negociationez itellectus: qz negatio talis consequitur rem ex natura rei ante negociationē: & hoc ideo est: quia vnū oppositoz mouet ad noticiam sui oppositi ante negociationem itellectus: ꝓpter qō dicit pbs q̃ eadem est scientia oppositoz. ideo q̃uis ponatur ꝓsonam tantum dicere formal'r negationē. non tamē itentionem scōam. qz negatio que ꝯsequitur ex natura rei non est scōa itentio & precipue negatio in genere. cuius est icōmunicabilitas. quādo igitur dicit̃ q̃ negatio est ens rōnis. dico q̃ ē negatiua entitas ex natura rei: sic̃ enim soztes est homo ex natura rei: ita est nō asinus ex natura rei: sunt aūt negatiōes in itellectu entitatis: qz ꝑma motio itellect⁹ nō ante affirmationem sed negationem est ad apprehensionem negationis. sic igitur teneo q̃ ꝓsona non sit nomen secunde intentionis sed ꝑme. & q̃ formal'r significet duplicem negationē cōmunicabilitatis: & q̃ importet nām itellectualem. & forte formal'r etiam importat exñtiam persone. & tunc nō tñ negationem cōmunicabilitatis importat. sed etiā positiuuz aliqd. vel forte nō dicit formaliter exñtiam. & tūc de formali significato est tñ duplex negatio dans itelligere duplex positiuuz. s. nām & modū habendi nām. & per hoc q̃cūq; via data. pz ad argumenta q̃ si persona dicat exñtiam in abstracto & moduz habendi nām in cōcreto est formal'r positiuuz. & tunc persona est formaliter existentia incōmunicabilis habens nām intellectualem. si aūt tñ formal'r importat negationem tunc cōnotat existentez in natura itellectuali. et sic stat ꝓ illo qō est icōmunicabile. & sic adozat̃ & est terminus ꝓductionis realis. Ad aliud argm pz dist. z5. alibi.

¶ Et si hoc sit verū tunc videtur &c.

¶ z4^c distinctionis.

Circa illud .io° metaphysice. iz°. & capi°. de vno. qō cōstituit numerū &c. adde vnum apud intell'm vnitate ordinis potest habere rōnem mēsure ſm rōnem numerus est tale vnuz per distan^am certaz vnitatis vltime a ꝑma. igitur numerus est mensura ſm rōnem. sic forte diceret Aug. de tempore. ¶ Cōtra. mensuratū ſm quid sui mēsuratur si ſm q̃titatez. ergo ipz in se est q̃tū discretū. Tenēdo cōem viaz. dico q̃ de rōne numeri sunt tria. ꝑmū est q̃ vnitates que sunt partes numeri sunt vnius rōnis. & nō tñ ꝯceptus vnus sed singularis eius binc & inde sunt vnius rōnis. ſm q̃ vna sunt distincta: ita q̃ sic vnuz nō icludat sic vnū. ideo vnitas nature nō facit numerū cū vnitate suppositi nec cuz vnitate formalitatis: qz natura in vno includit̃ & aliud icludit. ¶ Tertio regritur q̃ ī vtraq; vnitate vel vtroq; numero sit potentialitas partis ad totū ꝓpter ꝑmuz deus nō connumerat̃ creature: qz illa vnitas singularis q̃ est in deo exñs nō est eiusdē rōnis cū alia: qz tūc ꝯtraheretur per ifinitū: & ita deus esset compositus. propter scōm. album & dulce non sunt duo. tamē dulcedo & albedo sunt duo. rō grāmatica: qz terminus numeralis adiectiuus determinat substātiuum: ibi est subiectum in ꝑmo. et eius notantur esse due vnitates. in scōo est forma & forma: ꝓpter idem albeitas & coloreitas sunt duo. non tamē albedo & color: qz sic vnum includit sic vnuz. sicut albū q̃ etiam includit vtrāq; nām. ¶ P. Posset etiam istoz assignari ratio & distinctio per ꝑmuz. qz vnitas suppositi nature & formalitatis nō sunt vnitates vnius rōnis. ideo natura cōnumeratur alij ꝓpter tertiuz nec ītra

i. top ca. iii.

nec extra aliqd ītrinſecū deo eſt ɔnumerabile: qz nec potentiale. tamē extendendo numerū ad diſtinctiones entium cōcedīt numerus in dīnis. ꝛ hec duo. ſ. entitas ꝛ diſtinctio numeratoꝝ regritur ad numerū: ſz nō ſufficit. iō vbi ꝓpter iſta ſola ponīt numerus impfecte ponitur ſic tres ꝓſone. cozrelariū ternarius lapidū eſt ꝓ ſe vnū ſm opinionē cōez ita qꝫ nō tm̄ eſt hic hic hic trinitas ꝓſonarū. eſt tm̄ hic hic hic nec magis vnū. Alio modo diceret ſi nūer⁹ poneret in itellū: qz tūc ɔ̄dicit vtrobiqꝫ. ¶ Joā. cano. ꝑ⁸. c. 5. tm̄ duplex dī Damā. ca. 7. Aui. 3⁹ meta. ¶ Cōtra. Boetius. hic eſt vere vnū in quo nullus eſt numer⁹. ¶ Itē vn⁹ ē ꝓus nāl ꝫ duo. Itē ps ꝫ totuz. Itē Auic. ſz ſubam aut ſm rel'onez. ¶ Solutio. vnū duplex ſynonimum quod cōſequīt forma ꝛ ꝑn̄ᵐ numeri: quod addit ſuper vnū rōnez menſure. ꝛ iō eſt de genere q̄ꝫtitatis ꝛ cōſequīt forma ꝓpter mām: ſic duplex numerus. 5. meta. vl' triplex. formalis mathematicus ꝛ ſenſibilis. ꝑmus ē ibi: ꝛ eſt ab vno ꝛ ſeruat vnitatē. ſcōs nō eſt ibi. ¶ ℟. numerata ſunt plura diuiſa vñ partes in toto nō numerantur niſi in po⁸: ſed ſunt nata cōtineri in vnitate vnius cōtinui oīa nata ſunt eſſe vnum: ꝛ ideo vni⁹ ſpeciei ꝛ in mā alia ꝛ alia. Aliter nō eſt numerus ſimpl'r: ſed cum determinatione formarū: in deo nulla ſunt diuiſa abinuicē ꝓpter vnitatez eſſentie per oppoſitū. in ſpē immāli eſt numerus formalis. ¶ Itē quodlibz eſt ibi q̄ſi ſpēs. nō aūt ſunt plura ſub eadem ſpē cōtēta. igitur tm̄ numerus ſm qd. ſ. cum additiōe ꝓſonaruz ꝛ attributoꝝ: ita qꝫ ſi vnius ſpēi idiuiſio ꝓbibet. ſi diuiſio eſſentie alia diuiſio ꝓbibz. cōuenit tm̄ cū nūero mathematico in aliq̄: qz ab vnitate eſſentie vt a radice oriī. differt etiā. qz hic vnitas nō diuiditur ſz quaſi ſpē diſtīguīt. in hoc cōuenit cū numero formali: ſz ille nunq̄ radicaī in vna forma ſingulari: ꝛ ē ibi differentia per formas abſolutas: hic vero nō. ¶ Ad ꝑmum nō eſt vnum numero: qz nō cōſtituit numerum. ¶ Ad ſcōz logtur de numero cū determiatōe ꝓſonaꝝ. ¶ Ad 3ᵐ multitudo eſt nobis magis nota ꝛ poſitione ſignificatur: ſed eſt vnitatuz diuiſio que eſt negatio vnionis: ideo nō eſt mltitudo ſimpl'r niſi cū determiatōe e⁹. in deo lz ſm modū noīs ſignificet negatōez. iª negō nō ē ibi negās: ꝛ ita ſm rē va poſitio ꝛc.

¶ z5ᵉ diſt. q. vnica.

Et relatio ifra ſuum genus nō diſtīguitur niſi ꝓ illa ſupra que fundatur: ꝛ ſic nō eſt in ea relatio vl'is. qz ſuper vniuerſale fundaī: exempluz de ſimilitudine ꝛ albedie. oīs aūt rel'o dīna fundatur ſupra eſſentiā que nullo mō pōt habere rōnez vniuerſalis: qz natura vniuerſali eſt ſola vna que ex rōe qditatis eſt natura tm̄. ſm Auic. 5⁹ metaꝑ. nō cōcernēdo rōnē vniuerſalis vel particularis: ſz nata in ſe recipe reſpect⁹ vtriuſqꝫ ſingularis per eſſe termiatū in ſuppoſito vniuerſalis per boc qꝫ eſt nata cadere in ɔſideratiōe itellect⁹ vt vna ſm rōnē: tm̄ applicabilis per ꝑdicationē pluribus in qb⁹ eſt multiplicata. eſſentia autē de ſe eſt ſingularitas quedaz. q̄ꝫ igiī relatio ꝓdicetur vniuoce de paternitate ꝛ filiatiōe. nō tamen eſt vniuerſalis.

Sciendum qꝫ. z6. di. q. vnica doc. ponit ꝑmo viā tenentē qꝫ ꝓſona ɔſtituīt ꝓ rel'onem. Cōtra quā arguit via quadruplici. Jn ꝑª via ibi. Quātū ad ꝑmā viā in ꝑn⁹: poſt illa verba. omne relatm̄ eſt aliqd excepta rel'one: aliqui tex. nō habēt. ꝛ in ꝑn⁹ tertꝫ capituli. ſi pater iquit nō eſt aliqd ad ſe nō eſt qō refertur. ex ꝟ videt qꝫ rel'o nō refertur: ſz illō qō referī eſt aliqd ad ſe qō ēt ꝓbaī: qz illud qō refertur rel'one nō eſt aliquid poſterius ea nec ſimul natura. ḡ eſt ꝓius natural'r. ꝛ ita eſt

Aduertendum ¶ ad ſe: ꝛ debet eſſe de tex. qꝫ doc. in. z7. diſt. mouet ꝓtres qōnes ad quas rn̄dēs ſm mētez ꝓpriaz ibi. Ad queſtiones iſtas igitur rn̄deo. Ad ꝑmaz: qz rō verbi ꝓcipue accipīt ab Aug. lib. de tri. ſupponēda ſunt q̄dam certa que ſm ipm ɔueniūt verbo. poſt que verba ab aligbus īmediate ponitur hoc. ſ. Et z⁹ per diuiſionē ſunt illa remouēda ab oī eo qō nō eſt verbū ſicut facit ꝑɔz 3⁹ ethi. ad ingrenduz genus vtutis vbi dīdit illa que ſunt in aīa: vt potentias ꝛ paſſiones ꝛ habitus. 3⁹ illis remotis que nō cōueniunt illi de quo querīt. ꝛ nō eſt de tex. ſz oz īmediate ſequi: ꝛ ex illis inueſtigandum. La. ſ.

¶ z7ᶜ diſtinctionis.

Utrum per rōnem nāles poſſit cognoſci verbū nō eſſe eſſentiale in diuinis. Qz nō. tūc trinitas rōne nāli cognoſcereī. Jtez in creatura verbum eſt eque. ſ. cuiuſlibz ſuppoſiti in natura. ¶ Contra. cognoſcitur nō eſſe verum ꝑmā ꝓſonam eſſe verbū. alia eſt ꝑma. ¶ Solutio. ad illud de negatiōe ꝓz qꝫ cōcept⁹ termini ſiue verus in ſe ſiue nō oſtēdit negationē de affirmatiua. hec poſſet demōſtrari. nā ꝓpter effectū cauſā tem ɔceptū cōem pōt non ꝑ ipoſſibile ꝛ qōlibz cōtrariū ſolui. Utrū rō verbi ſit ꝓpriꝫ reſpectus filij i ſcōa perſona. qꝫ ſic. quia eſt magis ꝓ ſe termius ꝑncipy productiui. Contra. nō ꝑ notitia. Contra. 7. de trini. c. 4. opinio veri itelligibilis. Cōtra. natura ſubſtātie dicit principium moderatiuū. Solutio. filius eſt ſubſiſtens i natura itellectuali genitus virtute nature eiuſdē reſpectus exiſtentis in. p. Dill'. ḡ tu curris. ɔſeq̄ntia bona.

¶ z8. diſ. q. ꝑª. imediate ante ſecūdum articulū.

¶ Per auctoritatē Aug. iā preallegatam.

Pro opinione prima proprietas incōicabilis cōſtituit igenitū. hoc. ſ. de tri. ꝛ ſi filius nō genitus eēt nihil ꝓhiberet eū. ſ. patrem dicere īgenitū. ꝛ ſi gignat quiſqꝫ filiū nō ex eo ipo ē igenit⁹ qz geniti boies gignūt alios. poſt. c. 7. nec iō qſqꝫ pr̄. quia genitus: nec īgenitus iō qz pater. poſt alia notio ē qua intelligīt genitoz. alia qua īgenitus. ꝛ c. 8. cū īgenitus dicitur pr̄ nō qd ſit: ſed qd nō ſit oñditur. c. 9. etiā dicīt īgenitus nō ad ſeipm dī. ſz qꝫ ex genitore non ſit oñdīt. ℟. rn̄deo. potētia ſcōa ꝓpriqua nullo mō ꝑcedit i re gñationē ſed tm̄ ſm cōceptus abſolutos. ſicut diſ. z7. dcm̄ eſt ſm rōnem. Itē de reſpectu ad ꝓus. Itē abſolutū ꝓus. ḡ q̄ꝫto magis hz de re abſoluta tāto ꝓus. Itē nō habere ꝑ ꝓductionē ꝑcedit. qz ptinet ad rōnē ꝓſone ꝓprique. ſiue amotio ipedimēti. Cōfirmaī ꝑ ſimile de iſpirabili. modo eſſentia ꝓ ſe ñ ē cōicata. Cōtra. ne⁹. i gñe ꝑª. qz nec zª pº. tū qz eſt alia notio ꝛ vt ſic nō dicit eſſentiā tm̄ nec rei poſitiuā aliā a duab⁹. alia cōcludit qꝫ nō notio. ℟º. ¶ Cōtra. inquātū notio dicit dignitatē. ℟º. dignitas ꝓſonalis alia oīa a ſe ſupra. h. extra. ¶ Cōtra. nō eſt ſimile. qz in nō ɔſtituēdo ꝑ ordinē posteri⁹ prior nature notior ad prius. ¶ Itē negatio incōicabilis ꝛ ꝓpria. qz nec vna ſicut nec ens nō niſi ꝓp poſitionē. ¶ Itez ꝓſo⁸ parit nō ſubſtātia ta ſcōa. Itē Augu. i fi. re. ſm nō qō nō eſt: ē intellectus. ſz qꝫ vnicum filium genuit. Laꝑ. 6.

¶ De ſecundo articulo dicunt aliqui qꝫ cum īgenitum ꝛ c̄.

Aduertenduz eſt ēt qꝫ i. z8. doctor mouet duas q̄ſtiones. ꝛ volēs reſpōdere ad primā facit duos articulos. Jn zº vero articulo ibi. De ſcōo articulo dicūt ꝛc̄. anteq̄ ɔcludat ibi. iō videtur dicēduz qꝫ īgenitū. aliqui ponūt i textu aliter dicīt qꝫ ꝟ poſitiuū eſt eē a ſe. ꝛ hec dicīt eſſe itentio ℟ic⁹. ꝛ qꝫ eſſe a ſe ē aliqd ꝓpriuz poſitm̄ circūlocutū per īgenitū ꝛ preceſſit relationē ad filiuz. qz enim aliqd eſt a ſe: iō oz ſm

ric.q ab ipso sit omne eē z omne existere. Contra.a se si est positiuū aut est absolutū.z erit cōe tribus.aut relatiuū z nō ad ꝑus:qz nō est nisi negatio relonis ad ꝑus.igitur erit ad filiū:z ita ad se vel dicit ad filiationē si est positiuum vel si dicit habitudinē ad precedēs erit negatio relonis:z ita negatio est igenitū.ḡ non est ꝓprium positiuum illius.z non est de textu.

¶ In eadez di.z.q.imediate añ rñsione ad argumenta ꝓncipalia ꝑme qōnis.

¶ Indignitatis esset si opposita affirmatio poneretur in eo.

Henricus .5z.z in.p.sicut relones positiue fundātur in essentia ex natura rei:sic z ista negatiua.ex natura enī essentie est q in aliqua psona sit rō qua ipsa nō sit ab alia.z sic substratuz ipsius relonis non est nisi essentia dīna:vt sit sensus igenitus.i. habēs dīnā essentiā nō ab alio.ex se enī habere dignitatem z a nullo ꝑuatiue est libere habere sicut rex regnat.ideo est dignitatis.negatio enī precise vt negatio nō dignitatem ipoztat nisi ex boc q circa talez affirmationē fundata vnde habere dignitatem ab alio simplr nō est dignitatis:sz solum respectu modi notabilis habēdi.s.per gnātionem z spirationē.ibidem.scdo igenitū stricte.s.nō ꝓductuz per gnōnem nō dicit dignitatē:sz igenitum vt est neo.z nō vt cōuenit spūi sancto:sed tm̄ patri sicut dicit simplr nullo modo esse ab alio. ¶ Ad scōm ibi ispiratuz non dicit dignitatē:qz spiratū dicit ideo nō est sexta notio.z exponitur ibi ad tertiuz igenituz. consideratur vno modo simpliciter z ꝑm se.Alio modo vt cōsideraī circa talē nām. ꝑmo modo substratuz nō est nisi eēntia ita q si esset negatio in essentia sine ꝓprietate esset igenita. scdo modo aliqd est substratuz negationi eius triplr.vl.s. vt in quo fundaī in ꝑmo vel scdo.vt cuius est notificat respectus substātie soliō formalr in quo fundaī nō tamē vt est sub ꝓprietate prīs. ¶ Cōtra.meliō diceret ad argumentuz q dignitatem importat respectus fundamēti tm̄: nec sequit q nō dicit dignitatē ꝓpriaz:qz essentia est differēs ad plures dignitates psonales q̄s ponit.15o de tri. ¶ Cōfirmatur.qz vbi ad ꝑus est habitudo positiua ꝑus est q̄ ad posterius.igitī z negatiua.z hoc est qđ dī q rō ꝑmi precedit ordine ad posterius z nunq̄ alicubi absolutū ꝑus est relatio igēitū ꝑz se ꝑt ꝛpetere supposito absolute si eēt.

¶ Ad argumenta huius qōnis zc̄.

¶ In eadem dist.q.scda. imediate ante illud cōfirmatur ista opio p Aug.zc̄.hñtur vba q̄ ponunt ꝟ.

¶ Sicut pōt accipi i diuinis.

Item eēntia vt ꝑz relone est nō cōicata et dās per se eē.igitī est ypostasis in generante.añs ꝓbaī:qz vt ꝑz non est cōicata:z vt sic dat per se eē.7.de tri.ca.9.ꝓña ꝓbatur.vt nō cōicata nō est cōis pluribus suppositis.ḡ i vno tm̄.z nō est nisi in igenito:qz genito est cōicata in boc redit illud q essentia per se ens boc vel ꝟ deus generat inq̄tum ꝟz ꝓncipiū formale z p se esse:z nō preintelligitur aliqd gnātioni nisi qđ ꝟz ꝓncipiuz illud quo nō ab alio z quasi expectat relonem consequentē q̄ cōsurgit termino iā posito. ¶ Cōtra.igitī per igenerationē est ꝓprietas positiua in patre sicut in filio. pōt cōcedi q in neutro est vt per se terminus nec ꝑmus nec formalis: sed cōcomitans ꝑmum terminum qui est filius:qz relones mutue concomitantur p se terminum qui est vnum extremum.

¶ Cōfirmaī ista op.per Auguſt.zc̄.

¶ In eadem dist.z.q.anteq̄ ad argumēta rñdeat imediate ante illud.preterea nulla negatio.

¶ Prima rō incōmunicabilitatis.

Respondeo. negao ꝓncipiati in ente est oīno incōicabilis:qz omne aliō ab vnico ente est ꝓncipiatuz.vñ est ista neo incōicabilis in ente. dico q ex nā entis.qz illi repugnat istam negationē in ipso cōicari. ¶ Cōtra.igitī illud positiuū est ꝑus icōicabile nō segtur:imo si nō tm̄ vniuocū ens esset ꝓncipium nec tm̄ vnuz esset ꝓncipiatū:instantia inaiato ponēdo q forma mixti manet eadē que ꝑus nō est istans:qz z si sic mixto insit inaiatio.nō tm̄ est ꝓpria illi:qz animatio nō fuit.ita q essentia nō vt cū aliqua ꝓprietate nec vt in aliqua psona ē ꝓncipiuz gnāndi.ita vt recipiet aliqō ꝑus quōcū q in re:sed tm̄ sic dicēdo vt actu ꝓncipiat quo principiat quo boc est vt actu fundat: quia distin.28.questione vltima.Generatio est omnino ꝑmo determinata essentie.

¶ Preterea nulla negatio est zc̄.

¶ In eadē dist.z.q.in fine rñonis scōi argti ꝓ op.

¶ Alicuius entis sibi repugnantis.

¶ Vel sic.vbi natura primi non est eadem cum natura secundi. Ibi negatio principiati statim sequitur naturā ꝑmi anteq̄ intelligaī ordo ad scōm. Sed vbi est eadē nā ꝑmi z scōi negatio ꝓncipiati nō sequitur nām: sed aliqd ꝓprium illi ꝟ nō pōt esse ꝑm cōem opinionē nisi relatio.

¶ Ad tertium si esset ita.

Truz essentia diuina ex se determinet sibi ꝑmo generationē actiuā:q nō.qz tūc in q̄lz nō suppositō. ¶ Itē relones sūt eque ꝑmo in essentia. ¶ Cōtra.si p aliō ꝑma psona nō ꝓstituiī ista solo determinato z indetermiato z determinare cōtinentia. ¶ Cōtra illimitationē eēntia determiat.qz pō z aptitudinalis.igitī actu p aliqd nō p relonē.qz ipsa est anteq̄ fundeī nec p aliud ifinitū.igitī ex se p dō adequare imediate p mō ꝑm intentionē sic rō.exm ɔ Hoð. ꝑm extēsionē nō imediate gcqd se bz ad plura ordinē hñtia respcū eio aliud bz ꝑmū sic.z sic exm solis exm aīa essentia.igitī imediatissime ad ꝑmā z per illā ad zam deo inq̄tum ꝓncipy. te.n.mc ɔ ꝓductū p diuisionē. ¶ Itē forma p se ens modus ꝟ ꝛgruētia de zo ꝓno ɔ triplr ꝟ modo post ad argta.

¶ Ultimo hic zc̄.

¶ In eadē di.q.vlt. paꝛ añ illō. Alr ponaī tenē:

¶ Haberet personalitatem prime persone.

Preterea zo si determinaī ex se.q̄ro rōnē cuio ꝓncipy bz eē in determinādo se ad ꝓpetatem ꝑmā nō māe ex dis.5.nō forme.qz ꝓncipiatio forme preexigit ꝓncipiationē ꝓductiōis sic de cā formali z efficiente.ḡ eēntia q̄si ꝓductiue se determiat.z ita ꝑa psona erit aliquo mō ꝓducta:nec pōt dici q ꝓprietas ex se determiaī:qz ꝓprietas ex se determiaī:qz ipossibile est qualitercūq̄ duo eē oio ꝑma:sz ois multitudo stat ad oio primū illud.ꝟ nō ē nisi eēntia vt est pelagus.ḡ ipsi attribuetur rō ꝓncipy aliq̄lis respcū cuiuscūq̄ scōi. Si qs vellet dicere q eēntia:vt ꝟ p se est.z sic p se agit.iuxta ꝑmū argumētū fcm̄ di.7.ɔ Tho.possz dicere q ꝟ eēntia cōicat q̄si ꝓductiue se psone ꝑme z in ꝑma cōicat se zc.z in ꝑa z zo tertie.z sic tres ꝓductiones ꝑm triplex ꝓnm.s.essentia vt essentia:vt intellectus vt volūtas. ¶ Cōtra.nihil ꝓducit se.igitī est distinctio iter psonā ꝑmā z essentiā. ¶ Cōfirmaī rō p auctatē magri. di.5. ꝓpter quā negat eēntiā gignere vel gigni pari rōne negādū est ab ipsa ꝓducere. Itē ꝟ ꝓductio nō est gnō:qz ꝑ est igenitus nec spiratio ꝑz nec sunt alie in dīnis. Itē actio est suppositi.ḡ essentia est 4m suppositū. Pōt dici ad ꝑmuz q aliqd ꝓducti bñ pōt ꝓducere totū qñ illō aliqd est ꝑus p se ens et hñs in ꝟtute reliquū qđ ɔcurrit cū ipso i ɔposito.exm nō ē i creaturis in ꝓductiōe subali:qz ibi nō preest nisi mā q̄ nō bz

vtualr formã:sz bñ est exm in pductiõe accñtali vbicũq; subm hz actiue accñs ipm subm pducit ꝓpositũ illud sicut aq̃ pus calefacta ꝛ postea sibi derelicta pducit aquã fridã. ita diceret ꝫ q; eẽntia p se ens i illo ꝑ signo qñ relatio pullulat pducit se in psona relatiua vel magis ppe cõicat se illi. ¶ Ad formã ꝺcedit añs put se refert pcise idẽ.ꝛ sic ꝺñs qõ est distinctio ꝫ est nõ ẽ oĩmoda idẽtitas essentie ad psonã relatiuã:qz ipsa icludit aligd pter eẽntiam. ¶ Ad scõz ꝫ põt dici q; pductio illa est generatio ꝛ pductio verbi dictio:sic̃ si ignis eẽt itelligibilis vel intelligens igneitate gigneret itellectu diceret. ¶ Ad 3am formã p se ens.i.nõ iherẽs vt accñs vl forma vt subalis vel gditas suppositi põt eẽ agẽs:nec tñ est suppositus:qz nõ est icõicabilis:ꝛ sic videt euadi tertia rõ. Sed restãt insolute due auctates.ꝑma ꝺfirmans rõnẽ ꝑmã est magistri.s.auctatẽ magistri.alia in scõa rõne:qz Aug.dic patrẽ esse igenitũ.ꝑpter ꝑmã possz dici q; in oĩ ꝑmo signo nõ tñ est deitas p se ens:sed hic deus ꝛ ille pducit se patrez.ꝛ tũc euadit ꝫ ista locutio.essentia pducit.sz ille pducat in quo nihil est nisi eẽntia.sic corrigit̃ ꝺcã via cõtũ ad sermonẽ. ¶ Ad scõz posset dici q; sancti supponẽtes ꝑpetatẽ ꝑmã esse in eẽntia vndecũq; pullulauerit ꝑmũ suppositũ:ꝛ nõ loq̃bat̃ nisi de pductione suppositi a supposito.ideo dixerũt illã ꝑmã esse iꝓductã quẽ nõ pducitur a supposito.Cõsimilr dixerunt relones oppositas nõ posse eẽ nisi in distictis suppositis:qꝺ verũ est si vtraq; sit suppositi:sz nõ si vna sit alicuius per se entis singularis ꝛ nõ suppositi huius dei.Et rõ est:qz singulare non suppositũ põt se cõicare.ꝛ ita nõ distiguitur a pducto:qz eni est singulare p se ens:ideo põt agere:qz nõ suppositũ iõ põt cõicari:suppositũ autem nunq; se cõmunicat.ꝛ iõ si pducit suppositũ distinctũ pducit cuius ipsuz nihil ẽ q̃liter iꝓbabit̃ hec fantasia tã dissona dictis scõrum.

¶ Si autem ab alio determinat̃ ꝛc̃.

¶ In eadem di.q.vlt. respõdẽdo ad ꝑmũ arm ꝑncipale circa ꝑnm sunt hec verba.

¶ Simul nã sic̃ requirit̃ ad relatiua.

Quãuis in dinis negẽt ois ꝓpositas fm nãm.ꝛ tamẽ cõcedatur ꝓpositas originis cõiter vel ꝓpositas fm nãlem itelligentiã.tñ oĩ mõ oz aliquam ꝓpositatẽ dare eẽntie respectu relonis:tũ qz fundamẽtuz fm oẽs.tũ qz formalr ifinita relo nõ.tuz qz q̃litercunq; distinguat̃ nõ sunt ex equo oĩno ꝑa nec relo ꝓz merito. igit̃ q̃rit̃ vñ eẽntia determiat sibi ꝑpetatẽ ꝑmã.ꝛ cũ nõ iueniat̃ aliqd determinãs:qz semp est eadẽ quo vñ eẽntia habeat illud nisi ꝓcedat̃ in ifinitũ standũ est q; essentia ex se ꝑcise determiat in se vt in fundamẽto ꝑmã relonẽ.falsa est igr̃ illa radix in nullũ ideterminatũ ex se ad aliq̃ determiat ex se ad aliqꝺ illoz sic̃ bene babet̃ ꝫ ifra de duplici indetermiato.ꝛ de duplici prioritate adeq̃tionis ꝛ imediatiõis.Sz restat dubiũ quã circũstãtiã ꝑncipy notat ex vel de cũ ꝺr eẽntia de se vel ex se determiat sibi ꝑpietatẽ ꝑmã.ꝛ si fingas q; ibi nõ dicit rõnem ꝑncipy alicuius sed excludit comparticeps ꝑncipiuz: nõ obstat.quero.n.quomõ essentia determiat ꝛ in rõne cuius ꝑncipy est respectu ꝑpietatis.ꝛ dicit vna solo hic q; ꝓducẽtis:qz sine illa nõ est rõ ꝑncipy formalis nec mãlis.ꝛ qz forma actiua est per se ens per se agit.de qua ꝑpõne quere di.7.eꝝ.Et ꝑpter cõgruentiaz de 3o ꝑnº pductiuo ex q̃ cõgruentia fit vna de 2a qõne de duabus pductionibus:sed corrigit̃ q; hic deus pducit prem.nõ aũt eẽntia ꝑprie loquẽdo:sz ꝺ istam viam fiũt tres rõnes ꝛ tres auctates videnr̃ omnes euadi aliqualr:sz qz male sonat ꝑmã psonam esse pductã.põt dici q; essentia determiat ꝑpietatẽ sibi ꝑmã in rõne ꝑncipy formalis:nõ gdez informantis:sz sicut gditas ꝺr forma suppositi ꝛ q; gditas nõ causalr nec sic formalr determinat aliqꝺ suppositus sicut pagani ponerẽt de supposito absoluto: nos autẽ de ꝑmo relato.ꝛ rõ est:qz talis gditas seipsa sistit se:ꝛ seipsa est alicuius gditas.Tũc ad illa ꝑ via alia. ¶ Ad ꝑmum dico q; oẽm formã informantez precedit causa efficiẽs.iõ ꝑmũ efficiens nõ sic hz formã sz nõ oẽm formã quiditatiuaz dantẽ esse supposito precedit efficiẽs vel pducẽs. qz hic nõ est causa ꝛ causa itrinseca compositi:quas oporteat vniri per agẽs:sz est pfecta entitas que seipsa est entis in ipsa.Qz si obycit vel essentiaz informare ꝑprietatẽ vel ecõuerso.respõsuz est di.5.neutrũ est:sed est pfecta identitas que idẽtitas nõ hz ꝑncipiũ efficiẽs sed hz quiditatez in rõne ꝑncipy formalis illius cui seipsa ꝑmo est eadez. ¶ Ad scõm quere respõsionẽ dist.7ª. ¶ Ad 3m ista via bene saluat cõgruentiaz:qz essentie vt essentia ꝛ vt ꝓz omni ratiõe potẽtie est dare esse formaliter.ꝛ sic determinat se:vt aũt talis ꝛ talis potentia eius est ꝑncipiare.itaq; duo ꝑncipia pductiua vnicum nõ pductiuũ ex se solo sed dat tñ esse formalr ꝑmo supposito.

Circa distinctiõez .30.doctor mouet duas qõnes.ꝛ rñdens ad ꝑam qõnẽ ponit ꝑ opi.Cõtra quaz arguit ibi.Cõtra illam opi. Quãtũ ad illud qꝺ dicit ꝛ arguit ꝺtra rñsiones illius datas tam ad ꝑmã q̃ ad scõaz.q.ꝛ anteq; arguat cõtra illõ qꝺ dicit ad scõaz.q.ibi.Cõtra illud qꝺ dicit̃ ad scõaz statim post illa verba.Unifozmiter ab ea appellare.aliqui tex.bñt.q;.n.forma sit in aliquo:ꝛ tamẽ q; non possit denominari ab ea vt dicat̃ habẽs formaz ꝺdictio est:qz nõ differunt concretum ꝛ abstractũ forme nisi in sola denominatiõe subiecti.g̃ q; creatio actio sit in deo.et tamẽ q; nõ possit denoiari ab ea ꝺdictio est ꝛ nõ est de tex.

¶ 30.distinctionis.

Vtrum relatio noua creature ad deuz nec̃io coexigat relonem nouam dei ad creaturaz.Qz sic. i5°de tri.c°i9°vel.38°sicut nõ põt esse seruus gn habeat dñm.sic nec dñs quin habeat seruũ. Itez correlatiua sunt simul nã. Item ibidẽ.37°Si minus potest nulla mutatione totiens dici tale quãto facilius de illa substãtia. ¶ Cõtra argumẽta huius opionis.i°.3°solum modo fm respectus distinguunt̃ ista tria deo et sunt respectus fm rõnem differẽtes solũmodo nomine creatiuus creaturus creans.creatio illa terminãs conuenit ei ex tempore:qz creatura prefert̃ ad ipz:tamẽ creans actiue potius ẽ rõ creari passiue q; ecõuerso.s. ꝑncipalr ꝑus relones quas cõsueuerũt est drie.dõm ex tpe nõ sunt ꝑprie relones sz nomigenes eternarũ relonuz.

In distinctione .31.in decisiõe qõnis doctor ponit ibi. Ad qõnẽ videt̃ dicendũ q; ꝛc̃. tres cõditiones que regrunt̃ ad relonẽ realez in fine ꝑme cõditiõis ibi.q̃tuz ad ꝑmaz ꝺditionẽ sũt ista vba.Qz ẽ magnitudo siue spãli° ifi tae.ꝛ statiz p° ista. añq; ponat scõaz ꝺditiõez multi volũt ponere.ꝛ hec probat̃ gnãlius p oẽs rõnes q̃ fiũt ad oñendũ eẽntiã ꝑmi eẽ ifinitã:qz oẽs ille ꝺcludunt q; ex nã rei ipsa sit ifinita. ¶ Nã q̃cũq; via ad ipsa sumat̃ siue in rõne ꝑncipy effectiui siue finalis eminẽtis ꝛ mẽsurãtis et ꝑticipati q̃ vie tacte sunt dis.z.Oia inq; sunt ad ipaz.s.q; ipsa ẽ ibi ex nã rei circũscripto omni actu intellectus: quia nulla dependentia effectus ifiniti vt participantis est ad aliquid subratione formali entis rõnis.sicut probari potest per rõnes dis.3.fcãs contra 6am opi.est igit̃ ꝫ ex nã rei illud qꝺ ponitur fundamentũ ꝓximuz equalitatis ꝛ rõ fundãdi .s.vnitas:qz fz Dam̃.c.6.illic.s.i deo cõe ꝛ vnum re considerat̃ non sic in creaturis sed cõe ibi est in intellectu

tantum.ꝛ non est de textu.

Preterea in cadē di.z.q.Jn rñsiōe ad p̄mū argm ibi.Ad p̄mū argm dico.post illa verba istud argm licz alias fecerim ad pbādū.qꝺ rel'o ozigis nō est actꝰ eēntie.Aliq textꝰ cozrecti nouiter habēt: qz vbicūqꝫ rel'o est actꝰ fundamēti ibi suppom pōt dici ad altez ꝼz illud fundamētū.sic̄ soz.ꝼm albedinē est.sil'is ignis calozе calefacit.lapis ꝼz qditatē lapidis est mēsure notitie lapidis. hec nō ꝺcedit̄. p̄ deitate est p̄ vel ꝼz deitatē.ḡ. Sz vr̄ ita posse argui qꝺ nec ꝼm deitatez est eq̄lis. qz ista rel'o nō est actus fundam̄ti.rñdeo vbi rel'o est actus fundamēti ibi ꝼz fundamētū dr̄ aliqd ad altez. hāc.n.accepi sed nō ꝺcedo eꝫ.qꝺ vbicūqꝫ aliqd dr̄ ad altez ꝼm fundamētū qꝺ ibi rel'o sit actus fundamēti:qz vl'r tale ꝼm ē nota cāe iherentie p se z⁹mō nō p̄mo:ꝛ bñ actuatio fundamēti p rel'onē ꝺcludit fundamētū eē cām iherētie relatiōis ipsi suppositо.cām inquā p se z⁹mō nō p̄mo. non aūt eꝫ.qz eē p se fundamētū q̄ñqꝫ sufficit ad eē p se cām iherētie rel'onis ipi suppositо absqꝫ hoc qꝺ rel'o actuet:ꝫ q̄ñqꝫ nō sufficiat:qz tūc p̄ ꝼz eēntiā eēt p̄. Sz saltē que est rō dissil'itudinis hic qꝺ rel'o cōis dr̄ in essc ꝼz essentiā. rel'o vo ꝓpria sine oziginis nō:cū neutra sit magis actus q̄ꝫ alia in creaturis.vtraqꝫ est actus ꝛ vtraqꝫ dr̄ ineē ꝼm fundamētū.tā.n.calm ꝼm calozē est calefactū q̄ꝫ ꝼm calozē est sil'e.ꝛ nō est de textu. Sz post vba p̄dicta ꝺz seq tenendo tamē viam cōem.

In distinctione .35.q. vnica. ꝺoc.rñdet ad q̄stionē ibi pōt ꝺici ad qōnē qꝺ rel'ones ꝛc̄.Ad quā ponit tres rōnes zª ibi.¶ p̃.voluntas fruens fine ꝛc̄.postq̄ꝫ rōnez añq̄ꝫ ponat̄ 3ª ibi.¶ p̃. sicut argutuz est. Aliqui ponunt vnā aliā rōnez.ſ. ¶ p̃. ista ītellectio est p̄ma est recta ꝛ ꝺz modū realē.zª est rōnis.si.n.ītelligo boiez absolute hec ītellectio realis est ꝛ ꝺz moduz realē.Si aūt eam itelligam postea ꝺparando ad sozt̄. hec est ītellectio cōparatiua ꝛ est rōnis.Si ḡ ille hītudines sunt ītellecte ītellectione nō reflexa.ḡ erūt reales.ꝛ non est de textu.

Circa distin. .36.·Ponit ꝺoctoz ꝺuo argta in p̄ncipio.Et in scꝺo argumēto aliqui ponūt ista vba.ḡ cū lapis itell'is ab ītellectu ꝺino ītelligatur ab eterno iq̄tuz est aliō ab eēntia ꝺina.ꝛ illa scīa ꝺei sit realis ꝛ metaphysica ꝛ nō logica.Et non est de textu. Et ī rñsiōe ad qōnē ibi:hic qdā ꝺicūt qꝺ sic. Aliq ímediate post hec vba ponūt in tex.qꝺ ens cōissime acceptū vel res pōt ꝺici a reoz reris.ꝛ sic ē cōis figmētis ꝛ alys multis.Alioꝰ ꝓcedēdo vltra.res dr̄ a ratificatiōe vt ē res rata ꝛ distīcta a re ficta:ꝛ ista ē ꝺuplex: vel tanq̄ꝫ res cui potest cōpetere esse vel cui ꝺpetit esse:p̄us tamē est res cui potest ꝺpetere esse.Et nō est de textu. Sz post p̄dicta vba ꝺz sequi.·Pro hac opi.arguitur.

Circa distin. .44.vbi q̄rit̄.Utꝝ ōs possit facere al'r res ꝛc̄.q̄ꝫ ab ipso ozdinatuz est fieri ibi. Ad ꝓpositū igit̄ applicādo ꝛc̄.in p̄n°:post illa vba vt p̄cedit actū volūtatis ꝺine vt ꝺciñ est di.38.ꝛc̄. Aliq ponūt:qz nō iuenit̄ in illis legibus necessitas ex terminis vt qꝺ ois pctōr ꝺānabit̄:sz solū ex voluntate ꝺina acceptāte q̄ opat̄ ꝼm illas leges quas statuit.vel sufficit ad ꝓpositū ꝺicere qꝺ statuunt̄ a sapia ꝺina: sz qñ intells offert volūtati ꝺine.Et aliq ñ ponūt.tñ ē de ozigali doc.

Finis.

¶ Explicit scriptū sup p̄mū sn̄iarū:editū a fratre Joāne duns:ozdinis fratrū mioꝝ doctoze subtilissimo: ac oīuz theologoꝝ p̄ncipe.·Per excellentissimū sacre theologie doctozez magistrū ·Philippū de Bagnacauallo eiusdez ozdinis in famosissimo studio Uenetiaruz ozdinarie legentem.maxima cū diligentia emendatum.

Registrum

A

¶ Scotus sup
¶ Jncipit scriptū
ozdo earum
igitur sola

B

metaphysice
circa ꝺtingens.
extra:qz sic
Secunda via

C

Ad argumēta
modo nec̄ario
intrinsecum
nis patere

D

gnitio alicuius
ne.que in se
tudie pfectiōis
naturali quod

E

Si negatiuus
etiā īp̄rimere
ctuz via gnōnis
Ad questionez

F

ydeaꝝ eo mō
ppoztiōalitatis
boni eēt iq̄tuz
nisi in minus

G

sed accñtalis.
tabit igitur
¶ z⁹sic.deus
genuit filium.

H

imaginis:nisi
impossibilitas
vnius ratiōis:
nō est simpl'r

I

hac ꝺicit qꝺ
sequit̄ qꝺ per
tu aūt idem
p̄bi qꝺ p̄ma

K

¶ Sed est
qz per illaz
quales nos
est p̄nm quo

L

virtꝰ moralis
vna conditio
steriоz fide
¶ Ad hoc ponit̄

M

tio filialis
dinis vero
cui insit.
·Respondeo

N

nisi ꝓduceret
tra ꝺicta
lectus patris
tri.ca.z.vel

O

sequit̄ nisi qꝺ
ꝛ ad effectū
ternitatis:qō
de dono.hoc

P

volūtas ꝺina
¶ P̃. ista positio
possibili.ꝛ tūc
bilitas ad vtrūqꝫ
genter ip̄m

Q

¶ Nunc igitur
¶ Exemplum
py actiui:ꝛ
in ꝺuratione

R

¶ Jgitur potest
·Rñdeo nō
tum.¶ Et si
p̃cedēte:qz

Finis.

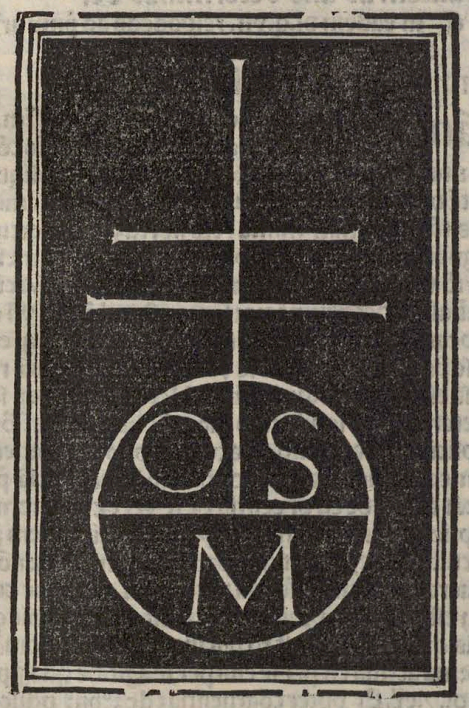

hoc ibidē ꝓcessit in consideratione de animali
b us simplicit: ⁊ de oibus rebus que inueniunt
in eis de anima ⁊ corpore ⁊ de accidētib⁹. Sed
cōsideratio de mēbris simplicibus ⁊ cōpositis
cor ⁊ de causis agētibus cor ⁊ finalibus. s. vti
litatibus ē in libro q̄ vocat de aialibus: ⁊ hoc i
decē tractatibus vltimis huius libri. Cōsidera
tio aūt de anima ⁊ de partibus eius est in libro
de anima. Ipe etiā loquit de sensatis ⁊ sensib⁹
⁊ differētijs cor vltimis: ⁊ hoc in libro qui vo
cat de sensu ⁊ sēsatu. Nam illa q̄ declarata sūt
de hoc i libro de aia sūt res vniuersales: Et sic
loquit de reliquis potētijs particularibus q̄ in
ueniunt aie: de somnijs ⁊ reminiscētia in tractu
separato: Locutus ē etiā in tractu separato de
motu locali animalis: Et dicit ea qb⁹ iste mot⁹
pficit. Naz iā declaratū ē in libro de anima po⁹
p quaz fit iste motus. Et vniuersaliter iste inuesti
gat de accidentib⁹ q̄ insūt animali in eo ꝙ aial si
cut somn⁹ ⁊ vigilia ⁊ iuuētus ⁊ senectus ⁊ inspi
ratio ⁊ mors ⁊ vita ⁊ sanitas ⁊ egritudo: Ui
do aūt istor libror manifestū ē ꝙ ordz cē talis.
Nā liber in quo loquit de mēbris animalium ⁊
cor vtilitatibus p̄cedit liz de anima. Nā hec
sūt materie aie: Reliqua aūt que dixim⁹ sūt post
librū de aia: Sed iste ordo in cōsideratiōe aial
aliq̄d eius ē necessariū: aliq̄d aūt fm meli⁹. Qui
dā aūt ex ijs libris quos narrauimus inuenun
tur ab Aristo[te]: quidā aūt non. Et nos loq̄mur
de quolibet istor si deus ꝓlongauerit vitam: ⁊
dabit cū hoc nobis otium. Redeam⁹ g̃ ad illud
in quo fuimus de cōsideratiōe hui⁹ libri. Ari[us]
aūt incepit hic supponere quedā que iā declara
ta sūt in ꝓteritis: ⁊ se habent tanq̄ radices posi
te ⁊ principia illius de quo vult loqui in hoc li
bro: Dicamus igit. Jā declaratuz ē in libro celi
⁊ mūdi ꝙ corpora simplicia sūt quinq; quatuor
elemēta ⁊ corpora celestia. Et declaratū ē ibidē
ꝙ quatuor sunt opposita in grauitate ⁊ leuitate
⁊ caliditate ⁊ humiditate ⁊ frigiditate ⁊ siccita
te: Et ꝙ ex eis ē aliq̄ leue simplicit ⁊ ē ignis ⁊
graue simplicit ⁊ est terra: ⁊ graue ⁊ leue simul
⁊ sunt aer ⁊ aqua. Et declaratū ē ibidē ꝙ terra
ē in cōcauitate aque ⁊ aqua in cōcauitate aeris
⁊ aer in cōcauitate ignis ⁊ ignis in concauitate
celi: Visum etiā ē in libro de generatiōe ⁊ corru
ptiōe ꝙ ista inueniunt quedā in quibusdā fm mi
xtionē ⁊ fm vicinitatē: ⁊ maxime terra. Nā vi
det sensui ꝙ tria elemēta sūt in ipa. s. ignis ⁊ aq̄
⁊ aer ⁊ hoc ꝓ operationē corpor celestiū i eis.
Ignis g̃ūt videt ꝙ sit in loco eius simplicior oi
bus: nā reliqua elemēta habēt aliquā grauitatē
in locis suis: sicut declaratū ē in libro celi ⁊ mū
di. Et ideo oportet vt admisceant q̄dā cū q̄bus
dā: Sed nō ē eis leuitas ⁊ difficilis ē mixtio eo
rū in igne: ⁊ declaratū est etiā ibidē ꝙ ipa gene
rant quedā ex quibusdā fm ꝙ sūt cōtraria: ⁊ ꝙ
hoc inuenit in eis ꝓpter quatuor qualitates: q̄
sunt caliditas ⁊ frigiditas ⁊ humiditas ⁊ sicci
tas. Declaratū ē etiā ibidē fm quot modos in
uenit in eis generatio: Dictū est etiam ibidez ꝙ
causa efficiēs generatiōis ⁊ corruptiōis eorum
fm perpetuitatē equalē ⁊ circulationē ē motus
corpor celestiuz ⁊ maxime motus solis in suo
circulo obliquo. Videt enim ꝙ sol cuz venit ad
meridiē minuit caliditas eius in septētrione ⁊
fortificat: nā elemēti aque ꝓpter intensionē frigi
ditatis ⁊ trāsmutat aer in aquaz ⁊ fiunt pluuie.
Cū aūt ascendit a meridie intenditur caliditas
eius in septētrione: ⁊ augmētatur natura ignis
⁊ aeris. Et hec actio ei⁹ ē fm circulū. i. ꝙ cū fue
rit frigiditas in parte septētrionali ē caliditas
i parte meridionali ⁊ ecōuerso: ⁊ ideo hyems
nostra ē estas i parte meridionali. i. i climatib⁹
q̄z distātia a sole in illa parte ē distātia climatū
nostror: ⁊ estas ecōtrario hui⁹ hic. Et ex ipo
per hos duos motus fiūt duo genera exhalati
onū: vnū cor fumosū: ⁊ est calidū ⁊ siccū: Reli
quū aūt calidū ⁊ humidū vel frigidum ⁊ humi
dū. Declaratū ē etiā in libro celi ⁊ mūdi causa
in hoc ꝙ sol calefacit ⁊ relique stelle: ⁊ ꝙ hoc fit
duobus modis: vnus cor ē motus. alius reflexio luminis: Sed videt ꝙ causa in calefactione
solis cū fuerit ascēdens in circulo suo obliquo
directe versus capita nostra nō est nisi per reflexionē tantū. ꝓpterea quia linee radiales sunt ꝓ
pinque vt causent angulos rectos: aut causent
eos in terris in quibus sol aspicit e directo capi
ta hominū: Sed calefactio que fit ꝓpter motū
nō videtur de ea in ascensione ⁊ descēsione mu
tatio sensibilis. Nam res in hoc nō potest esse
q̄n vno duor modor: aut ꝙ sit cētrū celi solis
centruz Zodiaci ⁊ ꝙ sit distantia eius a directo
capitis in septētrione ⁊ meridie distantia vna:
hoc cū non curabimus de mensura terre respectu celi solis: sicut ponunt mathe[ci]: Et non erit
mutatio addita apud ascensionem. Nam nō ē
ibidē ꝓpinquitas addita fm mensuraz: Aut ꝙ
sit sol in celo ecētrico: aut epicyclo fm ꝙ sequi
tur de necessitate ex velocitate mot⁹ eius ⁊ tar
ditate respectu Zodiaci: Et quomodocunq; sit
dispositio in hoc erit opposita: Nā ipe in tēpo
re ascensionis versus directum capitū nostro
rū est magis distās: ⁊ in tempore descensionis
magis ꝓpinqua. Nā aux seu altitudo inueni
tur in medietate septētrionali zodiaci: ⁊ cum
hoc sit ita oportet ꝙ mutatio sequat reflexionē
tantū: si nō ponatur huic distantie mutatio sen
sibilis vel ꝙ sit dominās mutatio reflexionis:
hoc si posuerimus huic distantie signuz sensibi
le: Et hoc nō est remotum. Nam fm hoc habe
bit ecentricū mutationē[k] in generatiōe. Et vide
tur ꝙ natura equalizauit in hoc. Et cum remit
titur calor: qui est per reflexionez: fuit ꝓpinqui
tas vt accidat equalitas in calefactione: que est
ꝓpter motum. Et cum inuenitur caliditas que
est per reflexionem est distantia vt remittat ca
lor qui est per motum: ⁊ hoc sufficit vt ecentri
cū non sit frustra: Et cum posite sunt he res si
cut declaratū fuit ⁊ ē quod sequitur ex isto mo
tu plus

al'r vl' ꝙ sit domi nās i mutatiōe reflexio.

[k] al'r itro itum

Scoti Respo
ad
Argumen
Scotus
A
264